

قاسملوونامه (وهشانی 1، بهشی 1 له 1)

تهواوی ئەو نووسین، دۆکومێنت و وێنانهیه که
کوردییپیدیا له سهر شههید عهبدولرحمان قاسملوو
ئهرشیفی کردوون

به شه کانی ئەم بایندهره 300 تۆمار بهم زمانانه لهخۆدهگریت:
کوردیی ناوهراست | Deutsch | English | فارسی | Kurmanji
عربی | Türkçe | کرمانجی | Svenska | Русский | Français
هه ورامی |

ئاماده کردنی: رێکخراوی کوردییپیدیا
رۆژی ده‌رچوون: 2026-07-07

ژماره‌ی بابته	ئهرشیفوانانی به‌شداربوو له‌م به‌رهه‌مه‌دا
140	هه‌ژار کامه‌لا
51	هاوړی باخه‌وان
18	سه‌ریاس ئه‌حمه‌د
14	سارا کامه‌لا
9	ئاراس حسۆ
9	زریان عه‌لی
5	رۆژگار که‌رکووکی
3	رۆژ هه‌ژار
2	کشمیر که‌ریم
1	ئه‌سه‌د هه‌ورامی
1	شه‌نه به‌کر
1	میلانو محه‌مه‌د سالح

رێکخراوی کوردییپیدیا بۆ کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری ده‌رباره‌ی کوردستان و کورد
<https://www.kurdipedia.org>
2008 - 2026

قاسملوونامه (وهشانی 1، بهشی 1 له 1)

تهواوی ئەو نووسین، دۆکومێنت و وێنانهیه که کوردییپیدیا لهسەر شههید
عهبدولرحمان قاسملوو ئەرشیفی کردوون

بهشهکانی ئەم بایندەرە 300 تۆمار بهم زمانانه لهخۆدهگریت:
کوردی ناوهراست | English | Deutsch | فارسی | Kurmancî | عری | Türkçe | کرمانجی |
Français | Русский | Svenska | هه‌ورامی |

ئاماده کردنی: رێکخراوی کوردییپیدیا
پۆژی دەرچوون: 2026-07-07

ئەرشیفوانانی بهشداربوو لهم بهرهممه‌دا ژماره‌ی بابەت

140	هه‌ژار کامه‌لا
51	هاوړی باخه‌وان
18	سه‌ریاس ئه‌حمه‌د
14	سارا کامه‌لا
9	ئاراس حسۆ
9	زریان عه‌لی
5	پۆژگار که‌رکووی
3	پۆژ هه‌ژار
2	کشمیر که‌ریم
1	ئه‌سه‌د هه‌ورامی
1	شه‌نه به‌کر
1	میلانو محهمه‌د سالح

رێکخراوی کوردییپیدیا بۆ کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری دهرباره‌ی کوردستان و کورد
<https://www.kurdipedia.org>
2008 - 2026

ناوهپۆک

- 3 ناوهپۆک
 14..... چه‌ند وتهیه‌ک
 15..... بلاوکراوه‌کانی کوردیپیدیا
 18..... ده‌بارهی کوردیپیدیا
 20..... کوردی ناوه‌پراست
 22 30 سال پێش ئیستا
 27 ئازادی له‌ هزر و رانی قاسملوودا
 29 ئایا تاله‌بانی و نه‌وشیروان مسته‌فا هاوکاری ئێرانیان کردوه‌ له‌ تیرۆرکردنی قاسملودا؟
 34 ئیتلاعات
 35 ئیسکورت به‌ره‌و تاران؛ د. قاسملو و چۆن به‌ره‌و مه‌رگه‌ ڕکێش کرا؟
 37 بانگه‌وازی کومیسسیۆنی ته‌شکیلاتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، به‌بۆنه‌ی 24ه‌مین ساڵه‌گه‌ری شه‌هیدکرانی د.
 39 عه‌بدولرحمان قاسملو و هاو
 40 بیره‌وه‌ری شه‌مه‌دین حسێن عه‌مه‌ر له‌ سه‌ر چاوپێکه‌وتنێکی ئیدریس بارزانی له‌ گه‌ل ئایه‌تولا تاله‌قانی و دکتۆر
 42 عه‌بدولرحمان قاسملو
 43 بیست ساڵ دوا‌ی تیرۆری د. قاسملو
 45 به‌شیک له‌ وته‌کانی دکتۆر عه‌بدولرحمان قاسملو له‌ رۆژی 8ی مارت دا
 47 به‌لگه‌کانی کۆنگره‌ی حه‌وته‌می حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
 49 به‌یامی حیزبی دیموکراتی کوردستان به‌ بۆنه‌ی 24 ساڵه‌ی تیرۆری رێبه‌ری شه‌هید د. عه‌بدولرحمان قاسملو وه‌ه
 51 په‌یامی هاوخمی بافل تاله‌بانی بۆکۆچی دوا‌ی نه‌سرین قاسملو
 53 تافکه‌ی هه‌قیقه‌ت (به‌شیک له‌ به‌ره‌مه‌کانی دوکتور قاسملو) - به‌رگی 1
 55 تیرۆریزم؛ بۆچوونێکی جیاواز
 57 جه‌لال تاله‌بانی و قاسملو
 59 چاره‌نووس؛ باسێک له‌ سه‌ر ره‌چه‌له‌ک و لک و پۆپه‌کانی بنه‌مائه‌ی قاسملو
 61 چاوپێکه‌وتنی گۆفاری (فصلی درگسرخ) له‌ گه‌ل د. عه‌بدولرحمان قاسملو
 63 چل ساڵ خه‌بات له‌ پێناوی ئازادی
 65 چیرۆکی خه‌باتی عه‌بدولرحمان قاسملو و نه‌هێنییه‌کانی تیرۆرکردنی
 67 چه‌پکه‌ بۆچوونێک له‌ سه‌ر گه‌وره‌ شه‌هیدی گه‌لی کورد د. عه‌بدولرحمانی قاسملو
 69 چه‌ند رووبه‌روویه‌ک له‌ گه‌ل شه‌هید عه‌بدولرحمان قاسملو
 71 حدکا: دوا‌ی یه‌گه‌رتنه‌وه‌ هه‌وڵی کاراکردنه‌وه‌ی دۆسیه‌ی د. قاسملو ده‌ده‌ین
 73 حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
 75 خانه‌دانی موکری و بنه‌چه‌ی د. قاسملو
 77 خولیا و مه‌رگی قاسملوی کورد
 79 خێزانی قاسملو له‌ وره‌ی ساڵی 1944
 81 د. عه‌بدولرحمان قاسملو ساڵی 1985 له‌ گوندی گه‌وره‌دئ
 83 دوکتور قاسملو، دیپلوماتیکێ ئارمانخواز
 85 دوکتور قاسملو، رێبه‌ریکی مۆدێرن و شۆڕشگێڕێکی دیموکرات
 87 دکتۆر عه‌بدولرحمان قاسملو له‌ مه‌هاباد ساڵی 1979

- 114..... دکتۆر عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملۆ له‌گه‌ڵ خه‌زانه‌که‌یدا
- 116..... دکتۆر عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملۆ و مام جه‌لال و نه‌وشیروان مسته‌فا
- 117..... دکتۆر عه‌بدۆلپه‌حمانی قاسملوو له‌ ته‌مه‌نی 17 سانییدا
- 119..... دکتۆر قاسملوو و خه‌زانه‌که‌ی له‌ شاری (پراگ؟)، که‌ له‌ ناو خه‌زانه‌که‌ی خۆیدا به‌ (بابۆش خان) ناوی ده‌برا
- 121..... دکتۆر قاسملوو و کۆچکردوو سه‌ید کامیل نیزی
- 122..... دیداری قاسملوو له‌ گه‌ڕانه‌وه‌ی زاره‌کی دا
- 125..... دیرۆکه‌که‌ فه‌شارتی
- 127..... سه‌وه‌یلا قاسملوو خوشکی شه‌هید عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملوو سالی 1983
- 129..... سه‌کرته‌ری گشتی حدک: له‌ دۆسیه‌ی تیرۆری د. قاسملوو دا که‌ مه‌ترخه‌م بووین
- 132..... سه‌حرارودی، بکوژی قاسملوو دۆستی تاله‌بانی و بارزانی
- 134..... سه‌دام حسێن و عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملۆ له‌ سالی 1983
- 136..... سه‌ردانی کردنی قاسملوو بۆ قه‌سلان سالی 1988
- 138..... شاری ستۆکه‌هۆلم، کۆنگره‌ی خۆنێندکارانی کورد، له‌ سالی 1970
- 140..... شێخ عه‌زهدین حه‌سه‌بی و دکتۆر عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملوو له‌ سالی 1979
- 142..... شه‌هید دکتۆر قاسملوو و شه‌هید نه‌سرین هه‌داد
- 144..... شه‌هید عه‌بدۆلپه‌حمانی قاسملوو و شه‌هید ئه‌حمه‌د توفیق و نه‌سرین قاسملوو له‌ وڵاتی ئه‌لمانی
- 146..... شه‌هید مه‌حمود گلاشی و شه‌هید د. قاسملوو
- 148..... عه‌بدۆلخالق مه‌عروف، قاسملو، سه‌عید ناگام، سه‌ید ره‌سولی پێشنه‌ماز و نه‌ناسراو
- 150..... عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملوو
- 161..... عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملوو
- 163..... عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملۆ له‌ گوندیکی شاری مه‌هاباد رۆژه‌لاتی کوردستان
- 165..... عه‌بدۆلپه‌حمانی قاسملۆ و هه‌ندی شاعیر و ره‌حمان قادری 1970-05-01
- 167..... عه‌بدۆلای قادری ئازهر و شه‌هید عه‌بدۆلپه‌حمان قاسملوو
- 169..... فه‌ره‌یدون عه‌بدۆلقادر و دکتۆر قاسملوو و مام جه‌لال
- 170..... قاسملوو سوارچاکی خه‌بات بۆ ناشتی و دیموکراسی
- 172..... قاسملوو له‌ ئاوێنه‌ی بیرورا؛ به‌رگی 1
- 174..... قاسملوو له‌ ئاوێنه‌ی بیرورا؛ به‌رگی 2
- 176..... قاسملوو له‌ رێبازیدا زیندوو
- 178..... قاسملوو و خه‌باتی کوردی رۆژه‌لات له‌ روانگه‌ی راگه‌یاننده‌ نوروژییه‌که‌وه
- 180..... قاسملوو، به‌رنارد کۆشنه‌ر و مام جه‌لال سالی 1985
- 182..... قاسملوو، کارینه‌ و دیپلومات و رێبه‌ریکی تاقانه
- 186..... قاسملۆ له‌ بانێزه‌ی خانووه‌یه‌که‌وه
- 188..... قاسملۆ له‌ گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکابه‌تی ماوه‌ت
- 190..... قاسملۆ و جه‌لال تاله‌بانی
- 192..... قاسملۆ و مه‌لا به‌ختیار و ملازم عومه‌ر و سه‌ید که‌ریم هاودییانی سالی 1984
- 194..... قاسملۆ و هاوڕێیانی پاش تیرۆرکردنیان
- 196..... قاسملۆ و کۆمه‌ڵیک هاوڕێ
- 198..... له‌ نامه‌یه‌ک دا بۆ ئه‌نتۆنیۆل، حه‌زبی دیموکراتی کوردستان داوای ده‌سه‌سه‌رکردنی قاتلی شه‌هید قاسملوو ده‌کات
- 200..... له‌ هه‌نگه‌وه‌ هه‌تا قاسملوو
- 202..... له‌ کانی بیرو قاسملوووه
- 205..... له‌ یادی 27 ساله‌ی شه‌هید دوکتۆر قاسملوو دا
- 207..... له‌ ژێر ساباتی قاسملوو
- 209..... مامۆستا هه‌مین و د. قاسملوو له‌ کۆنگره‌ی 4 حه‌زبی دیموکراتدا

- 211..... ماله که ی خه بات له فیتنا
- 216..... مه راسیمی به خاکسپاردنی شه هید قاسملو له پاریس. ته موزی 1989
- 218..... ناساندنی په رتووکی ئازادی له هنر ورامانی قاسملو دا
- 222..... نه سرین قاسملو- هیلینا کرۆلیج
- 226..... هتیم له زاری هه ژاره وه له کتیی چیشتی مجنور دا
- 233..... هتیم، غه نی بلوریان، دوکتور قاسملو، قادر ده باغی، ؟، مه لا ئه حمه دی فرهه نگ و خه جیجی حه مه ده
- 235..... هه ژار موکریانی، قاسملو و هاوسه ره که ی
- 252..... هه وائی بآو بوونه وه ی تیرۆکردنی قاسملو له دهنگی کوردستان
- 253..... ویکلیکس چون باسی عه بدولر حمان قاسملو سه رکرده ی رۆژه لات و حیزبی دیموکرات ده کات؟
- 259..... وینه ی دکتور قاسملو له روه به رگی کتیی (Les Kurdes aujourd'hui mouvement national et partis)
- وینه یه کی دکتور عه بدولر حمانی قاسملو، له گوندی خرئ ئاغه لانی رۆژه لات کوردستان، له سالانی 80 ی سه ده ی
- 261..... رابردو دا
- 263..... راگه یه ندرای ناوه ندی سیاسی حیزبی دیموکرات به بۆنه ی سی و یه که مین سالرۆژی تیرۆری دکتور قاسملو
- 266..... راگه یه ندرای کۆمبیسۆنی ته شکلات به بۆنه ی یادی 25 ساله ی شه هید کرانی دوکتور قاسملو و هاوڕینیانی
- 268... رونه کردنه وه یه که له (ملازم عومه ر) وه له باره ی په یوه ندیه کانی دکتور قاسملو و مام جه لال و کاک نه و شیروان
- 272..... رتیازی قاسملو؛ رتیازی حیزبی دیموکرات
- 274..... کورته باس
- کۆبوونه وه ی ژماره 72 ی ئه نجومه نی نه ته وه یی: به رلمانی کۆماری نه مسا؛ به لگه ی نوئ له باره ی که یسی تیرۆری
- 276..... د. قاسملو
- 283..... که من مردم کورد نامری؛ شه هید دوکتور قاسملو
- 285..... کرمانجی**
- 288..... ئیتلاعات
- 289..... دکتور عه بدولر حمان قاسملو له مه هاباد سالآ 1979
- 290..... دکتور عه بدولر حمان قاسملو له ژب 17 سالتیده
- 291..... شه هید دکتور قاسملو و شه هید نه سرین حه داد
- 292..... شه هید عه بدولر حمانی قاسملو و شه هید ئه حمه د توفیق و نه سرین قاسملو له ولاتی ئه لمانیا
- 293..... عه بدولخالق مه عروف، قاسملو، سه عید ناکام، سه یه د ره سول پێشنه ماز و نه ناس
- 294..... عه بدولر حمان قاسملو
- 297..... KURMANCÎ**
- 300..... 11'ê Reşemeya 1357'an salvegera ragehandina xebata eşkere ya PDKî
- 304..... Çil sal xebat di riya azadîyê de
- 307..... Derwêşê Xalib: Dr. Qasimlo Her Dem Li Yekîtiya Kurdan Digeriya
- 311..... Di bîranîna pakrewanbûna Dr. Ebdilrihman Qasimlo de
- 313..... Dr. Qasimlo banga aşti û azadiyê
- 315..... DR. Qasmlo di "şeva yelda" yê de hatiye dinê
- 321..... Ebdulrehman Qasimlo
- 329..... Ji Simko heya Qasimlo!
- 335..... Jiyan û Raman. Şehîdê Nemir Dr. Ebdulrehman Qasimlo
- 337..... KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ
- 339..... Nesrîn Qasimlo û şewaza netewenivîsî yan înfografî di bîranînan de
- 342..... Nesrîn Qasimlo: Eger dilê min ne saxlem bûya ez ê ji sekinandina dil bimirama

Nirxandin û hevberkirina Dr. Qasimlo û rêberên din ên Kurd bi hev re, nîşana neserwextî û nehişyariya civaka	
345.....	Kurdi
352.....	Nisrîn Qasimlo
Qasimlo take sekreterê partiyekê di dîroka cîhanê de, û di nav hemû parzemînan û neteweyan de ye, ku kesê	
355.....	yekem yê partiyekê be
361.....	Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak
365.....	هه‌ورامی
368.....	عه‌بدولرێحمان قاسملو
371.....	ENGLISH
374.....	25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims
377.....	26th Anniversary of the assassination of Iranian Kurdish leader Dr Ghassemlou
383.....	A European Woman in the Land of the Kurds
386.....	Abdollah Qaderi Azar
395.....	Abdul Rahman Ghassemlou
401.....	Abdul Rahman Ghassemlou: The Assassination That Reframed Iran's Kurdish Question
406.....	Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989). New Assessment
408.....	Austria probes Iran's Ahmadinejad
410.....	Austrian links Iran leader to Kurd killing
412.....	Carol Prunhuber: Our demand has never changed. We insist that justice be done
415.....	Commemorating Dr. Ghassemlou's Martyrdom and the Loss of Kak Salam Azizi
420.....	Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou
424.....	Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou
427.....	Conspiracy theories implicating Iran and Austria still linger for three assassinations
430.....	Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar
434.....	Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough
438.....	Dr. Abdul Rahman Ghassemlou
441.....	Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, Mam Jalal Talabani, and Dr. Bernard Kouchner
443.....	Dr. Abdurrahman Qassemlou, Kurdish Democratic Party Leader, Assassinated in Austria
445.....	Dr. Ghassemlou's Assassination: A Case for Taking International Legal Action
454.....	Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend
459.....	Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou
463.....	Fadhil Rasoul
466.....	Fallen But Not Forgotten
470.....	From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism
473.....	Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination
477.....	Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns
481.....	Ghassemlou's ideas of Democracy and Iranian-Kurdish relations in contemporary Iran
Hijri's speech at the commemoration ceremony of the 30th anniversary of the assassination of Dr.	
484.....	Ghassemlou
Hope Instead of Despair in the Age of Democratic Backsliding: The Enduring Legacy of Dr. A. R. Ghassemlou	
489.....	
I wrote the book to denounce the assassination by the Iranian regime and the complicity of the Austrian	
491.....	authorities

499.....	<i>In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou</i>
502.....	<i>Iran and the Murder in Vienna</i>
505.....	<i>Iran New Prez Accused In Austria</i>
508.....	<i>Iran`s new leader suspected in `89 attack</i>
511.....	<i>Italian anti-mafia police document is pictured on June 18, 2009 in Vienna</i>
513...	<i>Joint Statement by Human Rights Organizations 36 Years After the Assassination of Dr. Ghassemlou</i>
518.....	<i>Kurdish activist succeeds in effort for Vienna memorial to Dr Abdul Rahman Ghassemlou 9.1.2013</i>
521.....	<i>Kurdish murder in Vienna still in mystery 20 years on</i>
524.....	<i>Kurdistan and the kurds 2</i>
	<i>Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman</i>
526.....	<i>Ghassemlou in Light of the Developm</i>
530.....	<i>Love against all Reason</i>
532.....	<i>Mohammad Jafari Sahraroudi: The Man Who Shot Ghassemlou Now Sits Beside the U.S. Delegation</i>
538.....	<i>Mykonos Assassinations: a Cold Case or an Undelivered Message?</i>
543.....	<i>Nasrin Ghasemlou - Helena Krolič</i>
547.....	<i>Negotiations between the Kurds and the Iranian Regime: Lessons, Strategies, and Tactics</i>
551.....	<i>New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing</i>
553.....	<i>On anniversary of Ghassemlou death, Iran`s Kurds warn of `terror` under Raisi</i>
556.....	<i>One Person`s Story Abdol-Rahman Qasemlu (Ghassemlou)</i>
566.....	<i>One Person`s Story Fazel Rasul(Fadhil Rasoul)</i>
576.....	<i>PDKI Supports The U.S. Department of State`s Statement on Iran`s Assassination of Dr. Ghassemlou</i>
579.....	<i>QĀSEMLU, `ABD-AL-RAḤMĀN IN The Encyclopædia Iranica</i>
589.....	<i>Rebelleader Abdul Rahman Ghassemlou</i>
594.....	<i>Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo</i>
596.....	<i>Reopening of the Dr. Abdul Rahman Ghassemlou Assassination Case</i>
600.....	<i>Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989</i>
603.....	<i>The 31th Anniversary of the Assassination of Dr. Ghassemlou</i>
607.....	<i>The Anniversary of Dr. Abdulrahman Qasimlo`s Assassination</i>
611.....	<i>The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in Vienna</i>
	<i>The Assassination of Dr. Ghassemlou and His Colleagues: 36 Years of Austria`s Complicity Through Silence</i>
614.....	
633.....	<i>The Legacy of Abdulrahman Ghassemlou, 25 Years After His Assassination</i>
637.....	<i>The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)</i>
644.....	<i>WHY AND WHY NOT In memory of Abdul Rahman Ghassemlou (1930 – 1989)</i>
648.....	<i>Why Dr. Ghassemlou`s vision matters more than ever</i>
654.....	<i>Widow of slain Iranian Kurdish leader Dr. Abdul Rahman Qasimlo speaks on Capitol Hill</i>

657FRANÇAIS

660.....	<i>Abdul Rahman Ghassemlou</i>
667.....	<i>Ans de Luttes: Abdul-Rahman Ghassemlou</i>
669.....	<i>Documents du VIème Congres du PDK-I</i>
671.....	<i>Documents du VIIème Congres du PDK-I</i>

673 DEUTSCH

676.....	1989: Kurdenmorde erschüttern Wien
679.....	25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden
683.....	Abdul Rahman Ghassemlou
688.....	Ahmadinejad: Späte Vergeltung
691.....	Als die Kurdenmorde ganz Wien erschütterten
694.....	Bei Demo in Wien Aufklärung von Kurdenmorden gefordert
696.....	Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2525/AB)
705.....	Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2560/J)
713.....	Demo am Wiener Heldenplatz: Aufklärung der Kurdenmorde gefordert
715.....	Der lange Kampf um Gerechtigkeit nach Wiener Kurdenmorden
718.....	Der Terror gegen Kurden in Wien
720.....	Die Geschichte des islamistischen Terrors in Wien
723.....	Die ungesühnten Kurdenmorde von Wien
726.....	Die Verantwortung Österreichs
729.....	Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette
731.....	Ein Herz für Mörder
736.....	Fadhil Rasoul
739.....	Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar
743.....	Gab Rafsandschani Mord in Auftrag?
746.....	Gebäude in der österreichischen Hauptstadt Wien
748.....	Helene Ghassemlou
750.....	Helene Krulich-Ghassemlou
752.....	Helene Krulich-Ghassemlou (Bild), hat gegen die Republik Österreich Amtshaftungsklage erhoben
754.....	Hintergrund: Morde an kurdischen Politikern in Wien
757...	Im Fokus des iranischen Staatsterrors: Das Ziel der Wiener Kurdenmorde war die Liebe meines Lebens
759.....	Iranischer Kurdenführer fordert Aufrollen von Ghassemlou-Fall in Wien
761.....	IS: Wie Kurden in Österreich den Terror in ihrer Heimat erleben
769.....	Kurdenmord in Wien: „Wir verlangen Gerechtigkeit für Ghassemlou“
773.....	Kurden-Mord vor 17 Jahren in Wien
775.....	Kurdenmorde - Abdullah Ghaderi-Azar
777.....	Kurdenmörder von Wien war Mitglied der iranischen Delegation in Pakistan
780.....	Kurdistan und die Kurden Band 1
782.....	Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend
813.....	Mord an Ghassemlou seit 31 Jahren ungesühnt
818.....	Morde an drei Kurden in Österreich (2364/AB)
834.....	Morde an drei Kurden in Österreich (2512/J)
841.....	Morde an iranischen Kurden in Wien 1992 ungesühnt
843.....	Mordkommando tötete Kurdenführer in Wien
846.....	Österreich 1989: Der Staat als Komplize von Mördern
850.....	Österreichs Regime-Hilfe
	Parlamentskorrespondenz Nr. 231 vom 16.04.1997 UNTERSUCHUNGS-AUSSCHUSS IM ZUSAMMENHANG MIT
853.....	DEN WIENER KURDEN-MORDEN
	Parlamentskorrespondenz Nr. 266 vom 29.04.1997 SONDER-SITZUNG DES NATIONALRATES LAUT
858.....	PRÄSIDIALKONFERENZ AM DIENSTAG

- 860..... *Parlamentskorrespondenz Nr. 286 vom 06.05.1997 SONDERSTZUNG DES NATIONALRATES
Parlamentskorrespondenz Nr. 287 vom 06.05.1997 BANKEN-UNTERSUCHUNGSAUSSCHUSS VON*
- 866..... *FREIHEITLICHEN UND GRÜNEN GEFORDERT
Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997 OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE*
- 873..... *UNTERSUCHUNGSAUSSCHÜSSE*
- 878..... *Pilz bezichtigt Ahmadinejad des Mordes
Schriftliche Anfrage der Abgeordneten zum Nationalrat Dr.Pilz und Freunde betreffend unaufgeklärte Morde*
- 881..... *an drei Kurden in Wien*
- 883..... *Schuldige der Wiener Kurdenmorde müssen benannt werden*
- 886..... *Stenographisches Protokoll 72. Sitzung des Nationalrates der Republik Österreich*
- 888..... *Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos*
- 892..... *Terror gegen Kurden
Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277/AB (3237/J)*
- 894.....
- 898..... *Wegwerfagenten*
- 902..... *Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?*
- 907..... *Wiener Anschlag galt Autonomie-Gesprächen*
- 909..... *Wiener Jahrbuch für Kurdische Studien*
- 911..... *Wiener Kurden-Mord (1834/AB)*
- 916..... *Wiener Kurden-Mord (1850/J)*
- 921..... *Wiener Kurden-Mord (1851/AB)*
- 927..... *Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage*
- 931..... *Wiener Kurdenmorde*
- 934..... *Wiener Kurdenmorde (2270/AB)*
- 939..... *Wiener Kurdenmorde (2277/AB)*
- 944..... *Wiener Kurdenmorde (2289/AB)*
- 962..... *Wiener Kurdenmorde (2293/J)*
- 965..... *Wiener Kurdenmorde (2294/J)*
- 969..... *Wiener Kurdenmorde (2295/J)*
- 973..... *Wiener Kurden-Morde: Ahmadinejad für Pilz dringend tatverdächtig*
- 977..... *Wiener Kurdenmorde: Hauptverdächtiger in Europa*
- 980..... *Wiener Kurdenmorde: Kniefall vor dem Staatsterrorismus?*
- 984..... *Wiener Kurden-Morde: Täter festgenommen?*
- 986..... *Will Österreich die Wiener Kurdenmörder nicht verfolgen?*

989..... عربي

- 992..... *أربعون عام من الكفاح من أجل الحرية؛ الجزء الأول*
- 994..... *أوروبية في بلاد الكورد*
- 998..... *الحرب العراقية الإيرانية 1980-1988 وانعكاساتها على الحركة الكردية في إيران*
- 1000..... *راحلون وذكريات.. عبد الرحمن قاسملو*
- 1003..... *رسالة من حميد درويش إلى الدكتور قاسملو*
- 1005..... *عبد الرحمن قاسملو*
- 1008..... *عبد الرحمن قاسملو: صوت حر لن يخبو*
- 1011..... *في ذكرى استشهاد الدكتور عبد الرحمن قاسملو الثالث والعشرين*

- 1014..... قاسملو... الكردی الثائر والاعتیال الجائر
- 1018..... کردستان و الكرد؛ دراسة سياسية و اقتصادیة
- 1020..... نسرین قاسملو
- 1022 فارسی**
- 1025..... 40 سال مبارزه در راه آزادی
- 1027..... اندیشه های قاسملو درباره دمکراسی برای ایران کثیرالملله
- 1029..... بحث کوتاهی درباره سوسیالیزم
- بیانیه‌ی کمیسیون تشکیلات حزب دمکرات کردستان ایران به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد شهادت دکتر قاسملو و یارانش
- 1031..... پیام حزب دمکرات کردستان بمناسبت 24مین سالروز ترور رهبر شهید، دکتر عبدالرحمن قاسملو
- 1033..... خاندان مکرری و تبار دکتر عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان)
- 1037..... خلاصه‌ای از زندگی و سرگذشت هلم قاسملو
- 1038..... دره قاسملو
- 1039..... دکتر عبدالرحمن قاسملو در روستای گوردی در سال 1985
- 1041..... دکتر عبدالرحمن قاسملو و کردستان
- 1042..... دکتر قاسملو به همراه دکتر فریدریک تیپسوت، سال 1970
- 1044..... صدور حکم دستگیری شهید عبدالرحمن قاسملو، توسط سازمان اطلاعات ایران (ساواک)
- 1045..... عبدالرحمن قاسملو
- 1047..... فراخوان کمیسیون تشکیلات حزب دمکرات کردستان ایران به مناسبت بیست و چهارمین سالگرد شهادت د. قاسملو و یارانش
- 1053..... مانیفست آزادی بر مبنای اندیشه های قاسملو
- 1055..... متن دو مصاحبه از دکتر عبدالرحمان قاسملو و عبدالله قادری
- 1057..... مصاحبه دکتر قاسملو با عده‌ای از مبارزان کرد
- 1059..... مصاحبه بخش فارسی رادیو بی بی سی با رفیق عبدالرحمن قاسملو
- 1060..... ملتی پژمرده و سرزمینی پاره پاره
- 1062..... کردستان و کرد
- 1064..... یک اروپایی در سرزمین کردها
- 1066.....
- 1068 TÜRKÇE**
- 1071..... Abdul Rahman Ghassemlou
- 1077..... Abdurrahman Qasimlo
- 1081..... Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo
- 1085..... Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!
- 1087..... Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı
- 1090..... Dr. Qasimlo: Post-Marksizmin Kürt Yüzü
- 1092..... İran Kürdistanı
- 1094..... Kürtler ve Kürdistan
- 1097..... Müzakere masasında namertçe katledilen Kürt lider: Dr. Qasimlo
- 1104..... Özgürlük Mücadelesinde Kırk Yıl
- 1107 SVENSKA**
- 1110..... Kurdistan bulletinen

1112 РУССКИЙ

1115..... АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО

1123 لیسته ی ئامازه کاری ناو و شوئینه کان.

1154 سه رچاوه کان

چه‌ند وته‌یه‌ک

ئهمه‌ی به‌رده‌ستتان، باینده‌رێکی رێکخراوی ته‌واوی ئه‌و نووسین، دۆکومینت و وێنه‌یه‌ که کوردیپیدیا له‌سه‌ر شه‌هید عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو ئه‌رشیفی کردوون.

له‌م باینده‌ره‌دا ره‌چاوی ریزه‌ندی ئه‌لفوی پۆل و سه‌رباسه‌کان کراوه، پاشان زمان و شیوه‌زمانه‌کان. تۆماره‌کان به‌پێی توانا و ده‌ستکه‌وتنی زانیاری، پێناسیان نووسراوه، وێنه و فایل پ. دی. ئیف ئه‌گه‌ر ده‌ستمان که‌وتبێت خراوه‌ته‌ پال تۆماره‌که‌یه‌وه. هه‌روه‌ها هه‌ر میتاداتایه‌کی تری پێویستیش وه‌ک پاشکۆ له‌گه‌ڵ تۆماره‌کاندا دانراون.

له‌گه‌ڵ هه‌ر تۆمارێک (ئه‌گه‌ر باینده‌ره‌که‌ دیجیتاڵ بوو) لینکی هه‌یه، ئه‌و لینکه‌ گرێدراوه به‌ تۆماره‌که‌وه له‌سه‌ر مائپه‌ری کوردیپیدیا، بابه‌ته‌کان هه‌ندیکجار گۆرانکاریان به‌سه‌ردادیت و باشت‌ده‌کرین، میتاداتا، وێنه و فایل په‌یوه‌ندیداریان ده‌خسته‌سه‌ر، بۆ ئه‌وه‌ی له‌ دوا ڤێرشنی ئه‌و تۆماره‌ ئاگاداریت، کلیک له‌ بابه‌ته‌که‌ بکه‌ و له‌ مائپه‌ری کوردیپیدیا بیکه‌ره‌وه.

له‌ کۆتایی هه‌ر بابه‌تیکدا، وێنه‌ی کویک ریسپۆنس هه‌یه، ئه‌م وێنه‌یه‌ که به‌ مۆبایل سکی‌ن ده‌کریت، یه‌کسه‌ر ده‌تباته‌ سه‌ر بابه‌ته‌که‌ له‌سه‌ر مائپه‌ری کوردیپیدیا تاوه‌کو زایناری زۆتر ببینیت. هه‌ندیک بابه‌ت په‌یوه‌ستکراوه به‌ بابه‌تی تره‌وه، بۆ نمونه‌ نووسه‌ر به‌ په‌رتووکه‌ کانییه‌وه، یان هه‌ندیک بابه‌ت فایل په‌یوه‌ندیداری له‌گه‌ڵه‌، ئه‌وانه‌ لێره‌دا پیشان نه‌دراون و بۆ بینینیان ده‌بێت له‌ مائپه‌ری کوردیپیدیا ده‌ریان بکه‌یت.

ئهم په‌رتووکه‌ به‌شیوه‌یه‌کی ئۆتۆماتیکی له‌ به‌رنامه‌یه‌کی کۆمپیوته‌ری تایبه‌ت به‌ رێکخراوی کوردیپیدیاوه ئافرتندراوه. به‌هیوای ئه‌وه‌ی ئه‌م باینده‌ره‌ زۆتر و پاک‌تری بکه‌ین و به‌زووترین کات وه‌شانیکی تر بکه‌ینه‌ به‌رده‌ستی ئێه‌وه‌ی به‌رێز..

ئهم باینده‌ره‌، سه‌رئهنجای کاری به‌رده‌وامی چه‌ند ساڵه‌ی ئه‌رشیفوانانی کوردیپیدیا. به‌بلاوکردنه‌وه‌ی ئه‌م به‌ره‌مه‌ کوردیپیدیا هیچ ده‌ستکه‌وتنی ماددی په‌یداناکات. تکایه‌ له‌ کاتی سوودوهرگرتن له‌م باینده‌ره‌ له‌ تۆزینه‌وه‌ و نووسینه‌ کانتاندا، ئاماژه‌ به‌ ناوی ئه‌م باینده‌ره‌، ژماره‌ی وه‌شان، سالی ده‌رچوون و کوردیپیدیا بکه‌ن.

گرنگه‌ ئه‌وه‌ بگووتریت که ئه‌م باینده‌ره‌ لیکۆلینه‌وه‌ نییه‌! ته‌نها کۆکردنه‌وه‌ی زانیارییه‌ وه‌ک سه‌رچاوه‌یه‌ک بۆ لیکۆلینه‌وه‌ په‌یوه‌ندیداره‌کان به‌م بابه‌ته‌وه. سوپاس.

رێکخراوی کوردیپیدیا

<https://www.kurdipedia.org>

contact@kurdipedia.org

07-07-2026

بلاوکراوه کانی کوردیپیدیا

#	ناوی په‌رتووک	زمان	ژماره‌ی وه‌شان	لاپه‌ره‌کان - A4	بابه‌ت	پوژی ده‌رچوون
53	پهلویان کتیبیک پر له چه‌واشه‌کاری می‌ووێ	کوردی ناوه‌پاست	1	24	1	2025-09-14
52	ئه‌تله‌سنامه - وه‌شانی 2	کوردی ناوه‌پاست	2	436	300	2025-02-18
51	پوژی رووداو‌ه‌کانی شنگال له‌ پێش‌خستنی دۆزی کورد	کوردی ناوه‌پاست	1	86	0	2024-12-03
50	فهللی-نامه - وه‌شانی 1	کوردی ناوه‌پاست	1	1.720	745	2024-11-08
49	زمانی کورد، بگونجینه‌ بو 0 و 1	کوردی ناوه‌پاست	1	138	0	2024-10-28
48	ژبنانامه - وه‌شانی 2	کوردی ناوه‌پاست	2	448	258	2024-09-16
47	مه‌ته‌لنامه - وه‌شانی 2 (دوو به‌رگ)	کوردی ناوه‌پاست	2	6.426	6.202	2024-09-03
46	شوئنه‌وارنامه - وه‌شانی 3	کوردی ناوه‌پاست	3	1.801	1.272	2024-08-29
45	کوئبه‌رنامه - وه‌شانی 2	کوردی ناوه‌پاست	1	484	352	2024-08-28
44	سیاسه‌ت و یلانی زمان بو هه‌رێمی کوردستان	کوردی ناوه‌پاست	1	54	1	2023-08-19
43	لوژاننامه - وه‌شانی 2	کوردی ناوه‌پاست	2	1.425	339	2023-07-17
42	سایکس-پیکۆنامه - وه‌شانی 1	کوردی ناوه‌پاست	1	1.100	235	2023-04-07
41	سیقه‌رنامه - وه‌شانی 1	کوردی ناوه‌پاست	1	1.416	274	2023-03-25
40	وه‌رزنامه - وه‌شانی 3	کوردی ناوه‌پاست	3	1.106	1.351	2023-02-09
39	ئه‌نفالنامه - وه‌شانی 3	کوردی ناوه‌پاست	3	3.821	4.613	2023-01-26
38	ژنکوژنامه - وه‌شانی 4	کوردی ناوه‌پاست	4	105	122	2022-08-18
37	شهدائنا في حرب ضد الدولة الاسلامية - داعش، الطبعة 2	عربی	2	501	698	2022-08-18

2022-02-08	1.526	957	2	کوردی ناوه‌پاست	36 ئاراسنامه – وهشانی 3
2021-02-25	366	687	1	کوردی ناوه‌پاست	35 2020 نامه - وهشانی 1
2020-01-01	363	459	1	کوردی ناوه‌پاست	34 2019 نامه - وهشانی 1
2019-01-10	158	173	1	کوردی ناوه‌پاست	33 ژینگه‌نامه - وهشانی 1
2019-01-03	365	624	1	کوردی ناوه‌پاست	32 2018 نامه - وهشانی 1
2018-01-03	363	472	1	کوردی ناوه‌پاست	31 2017 نامه - وهشانی 1
2017-04-02	0	30	1	کوردی ناوه‌پاست	30 چۆنتتی به کارهتانی کوردیپیدیا
2017-01-22	348	208	1	کوردی ناوه‌پاست	29 2016 نامه - وهشانی 1
2016-09-26	0	20	1	عربی	28 دور احداث شنکال فی تطویر القضية الکرديّة
2016-05-12	3.287	1.734	1	کوردی ناوه‌پاست	27 شه‌هیدانی شه‌ری داعش - وهشانی 1هه
2016-01-01	339	153	1	کوردی ناوه‌پاست	26 2015 نامه - وهشانی 1
2015-09-17	9	11	1	کوردی ناوه‌پاست	25 یارینامه - وهشانی 1
2015-09-17	45	29	1	کوردی ناوه‌پاست	24 نانیدینامه - وهشانی 1
2015-09-11	141	189	2	کوردی ناوه‌پاست	23 یاسۆکنامه - وهشانی 2هه
2015-09-10	2.075	1.219	2	کوردی ناوه‌پاست	22 هونه‌رنامه - وهشانی 2هه
2015-09-10	2.075	1.249	2	کوردی ناوه‌پاست	21 چالاکواننامه - وهشانی 2هه
2015-09-10	2.333	882	2	کوردی ناوه‌پاست	20 وینه‌نامه - وهشانی 2هه
2015-09-10	771	847	1	کوردی ناوه‌پاست	19 به‌لگه‌نامه - وهشانی 1هه

2015-09-09	1.191	901	1	کوردی ناوه‌پاست	18 ئامارنامه - وهشانی 1
2015-09-09	4.563	2.703	2	کوردی ناوه‌پاست	17 نووسه‌رنامه - وهشانی 2هه
2015-09-08	719	325	2	کوردی ناوه‌پاست	16 بیلوکراوه‌نامه - وهشانی 2هه
2015-09-08	11.223	5.207	2	کوردی ناوه‌پاست	15 بهرتووکنامه - وهشانی 2هه
2015-09-07	476	190	2	کوردی ناوه‌پاست	14 گه‌ینامه - وهشانی 2هه
2015-09-07	4.294	1.347	2	کوردی ناوه‌پاست	13 ناونامه - وهشانی 2هه
2015-09-07	5.613	1.579	2	کوردی ناوه‌پاست	12 به‌ندننامه - وهشانی 2هه
2015-09-07	7.015	2.849	2	کوردی ناوه‌پاست	11 زیندانینامه - وهشانی 2هه
2015-03-14	92	58	2	کوردی ناوه‌پاست	10 داعشنامه - وهشانی 2هه
2015-02-01	191	136	2	کوردی ناوه‌پاست	9 کۆبانینامه - وهشانی 2هه
2015-01-22	2.957	1.347	2	کوردی ناوه‌پاست	8 شوئیننامه - وهشانی 2هه
2015-01-21	536	353	2	کوردی ناوه‌پاست	7 پێشمه‌رگه‌نامه - وهشانی 2هه
2015-01-18	287	140	2	کوردی ناوه‌پاست	6 جاشنامه - وهشانی 2هه
2015-01-16	960	510	2	کوردی ناوه‌پاست	5 رێکخراوانامه - وهشانی 2هه
2015-01-15	5.035	1.859	4	کوردی ناوه‌پاست	4 هاوڕێینامه - وهشانی 4هه
2015-01-11	285	172	2	کوردی ناوه‌پاست	3 براکوژینامه - وهشانی 2هه
2015-01-04	7.345	3.935	2	کوردی ناوه‌پاست	2 شه‌هیدنامه - وهشانی 2هه
2015-01-01	344	166	1	کوردی ناوه‌پاست	1 2014 نامه - وهشانی 1

دهرباره‌ی کوردیپیدیا

بێناسه

کوردیپیدیا، پرۆژهیه‌که بۆ کۆکردنه‌وه‌ی ههر زانیارییه‌کی په‌یوه‌ست به‌ کوردستان و کورد و به‌هێوايه له پاشه‌ڕۆژدا بێیته‌ پر زانیاریترین سه‌رچاوه‌ی کوردی و به‌هۆیه‌وه به‌ئاسانی بزانریت: کێ، کێیه‌؟ و کوی، کویه‌؟ و چی، چیه‌؟...

رێکخراوی کوردیپیدیا ساڵی 2008ز. له‌لایه‌ن (هاوڕێ باخه‌وان)ه‌وه دامه‌زراوه. کوردیپیدیا وشه‌یه‌کی لێکدراوه و له‌ کوردی و پیدیا پێکهاتوه. وشه‌ی پیدیا، وشه‌ی دووه‌می وشه‌ی لێکدراوی گریکی ئه‌نسیکلوپیدیا (encyclopedia) که به‌واتای ناسین یان زانیی یخود زانیاری گشتی دێت. وشه‌ی کوردیپیدیا له‌وه‌وه داتا‌شراوه و ده‌کریت واتای کوردناسی، کوردیناسی یان کوردزانین یخود زانیاری کوردی بدات. بۆیه‌که‌مجار وشه‌ی کوردیپیدیا له‌لایه‌ن دامه‌زرێنه‌ری کوردیپیدیاوه ئافرێندراوه. سه‌رچاوه‌کانی کوردیپیدیا

-ئهو تۆمارانه‌ی که هاوکارانی کوردیپیدیا له‌نیو مائه‌ره‌کانی ئنته‌رنێت ده‌یدۆزنه‌وه و له‌یه‌کیک له‌ پۆله‌کانی کوردیپیدیا دا چر و پری ده‌که‌نه‌وه و هه‌ندیک جاریش هه‌ولێ گۆڕینی رێنووسه‌ هه‌له‌کانی ده‌دریت و به‌شێوه‌یه‌کی درووست تۆماری ده‌که‌نه‌وه، به‌بێ ئه‌وه‌ی ده‌ستکاری ناوه‌ڕۆکی بابته‌کان بکری. ههر بابته‌یک له‌ ههر مائه‌ره‌یکه‌وه وه‌ربگیریت، وه‌ک ئه‌مانه‌تێکی زانستی ناوی مائه‌ره‌که‌ له‌ لیستی سه‌رچاوه‌که‌دا تۆمارده‌ کریت. ”کوردیپیدیا، هه‌یج په‌یوه‌ندییه‌کی به‌ ویکپییدیا و ههر رێکخراویکی تره‌وه نییه‌، پرۆژه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆیه‌ و ئه‌رکیکی تایبه‌تی رێکخراوی کوردیپیدیا.

-ئهو بابته‌تانه‌ی که میوانانی کوردیپیدیا بۆمان ده‌نێرن و له‌ رێی فۆرمی تۆمارکردنی بابته‌یکه‌وه ئاماده‌ی ده‌که‌ن. ههر بابته‌یک له‌لایه‌ن ههر میوانیکه‌وه به‌ده‌ستمان بگات، ناوی ئهو میوانه‌ ده‌بێته سه‌رچاوه‌ی ئهو بابته‌ته. تکایه ههر که‌سیک نایه‌وێت ناوی له‌ لیستی سه‌رچاوه‌کانی کوردیپیدیا دا بێیت با ئاگادارمان بکاته‌وه.

-ئهو نامه‌ تایبه‌تیانه‌ی که به‌ده‌ست کوردیپیدیا ده‌گه‌ن و په‌یوه‌ستن به‌ ژبان و کارنامه‌ی ئهو که‌سانه‌ی که ده‌خوازن وه‌ک بابته‌یک بێته‌ ئێو ئه‌م کوردیپیدیا به‌وه.

-ئهو بابته‌تانه‌ی که هاوکارانی کوردیپیدیا له‌ دوو توێی بلاوکراوه‌کاندا ئاماده‌ی ده‌که‌ن و چر و پری ده‌که‌نه‌وه و پۆلێنی ده‌که‌ن.

-ئهو دیمانه‌ی که هاوکارانی کوردیپیدیا له‌گه‌ڵ که‌سانیکدا ئه‌نجامی ده‌ده‌ن، به‌ مه‌به‌ستی نووسینه‌وه‌ی بیۆگرافی که‌سیک، شوێنیک، رێکخراویک، بلاوکراوه‌یه‌ک یان ههر شتیکی تری په‌یوه‌ست به‌ کوردستان و کورد.

-ته‌واوی بابته‌کانی پۆلی رێکه‌وت و رووداو (کۆنۆلۆژیا) تا ساڵی 2010ز. له‌ داتا‌به‌یسی هاوڕێنامه‌وه وه‌رگیراوه، بڕوانه: هاوڕێنامه بۆ میژووی کوردستان و کورد -دانانی: هاوڕێ باخه‌وان -چاپی یه‌که‌م -بنکه‌ی چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م -زنجیره (16) -چاپخانه‌ی روون -سلێمانی -1999ز ..

ههر تۆماریک بێته‌ نیو کوردیپیدیاوه، به‌ شێوه‌یه‌ک له‌ شێوه‌کان په‌یوه‌ندی به‌ کوردستان و کوردستانیا نه‌وه هه‌یه، هه‌یج بابته‌یک له‌ ده‌ره‌وه‌ی ئهو ته‌وه‌رانه‌ تۆمار ناکریت. له‌و تێروانییه‌وه هه‌ندیک جار ژبان و کارنامه‌ی که‌سیکی ناکورد ده‌بینیت، ئهو که‌سه‌ یان کوردناسه‌ و خاوه‌نی باسیکه‌ له‌سه‌ر کورد، یان کوردستانیه‌، یخود په‌یوه‌ندی به‌ رووداوی کوردستانیه‌وه هه‌یه.

کوردیپیدیا، هه‌یج په‌یوه‌ندییه‌کی به‌ ویکپییدیا و ههر رێکخراویکی تره‌وه نییه‌، پرۆژه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆیه‌ و ئه‌رکیکی تایبه‌تی رێکخراوی کوردیپیدیا.

تکایه ئه‌گه‌ر ههر زانیارییه‌ک له‌م داتا‌به‌یسه‌دا بۆ به‌رێژتان گونجاو نییه‌ و ناخوازن لێره‌دا بێیت، ئه‌وا

کوردیپیدیا ی لی ئاگاداریکهنهوه.
 کوردیپیدیا هه زانیاری و وینهیه ک له هه سهراوهیه که وه وه بگریت، بۆ مه بهستیکی بازرگانی به کارینا هینیت.
 کوردیپیدیا بهرده وامه له سهرا پاکژکردنی بابته کان و وه رگریانی سانه کوچی و هه تاوییه کان بۆ سالی زایینی به شیوهیه کی درووست، تکایه له هه له و که موکوورتیه کانمان ببوورن.
 هه زانیارییه ک له کوردیپیدیا وه وه بگریت، پتیوسته ناوی سهراوه که یی و ناوی کوردیپیدیا له سهرا بنووسریت.
 مانیپهر و داتا به یسی کوردیپیدیا به دۆت نیت C- شارپ و SQL به تایبته بۆ ریکخراوی کوردیپیدیا ئاماده و به زمانه کراوه، بهرده وامیش له باشکردن و گه شه کردندایه. رۆژانه له سهرا دوو سیرقه ری جوودا به کته پی داتا و فایله کان ده کریت، تاوه کوو پارێزراوبن له هه هیرشیکی هاگه ره کان!
 مانیپهری کوردیپیدیا له سهرا براوسه ره کانی ئنته رنیت ئیکسپلۆره ر، فایه ر فۆکس، سه فاری، ئۆپهرا و گووگل کرۆم به ته واهه تی تیس کراوه و به بیکشیه کارده کات، تکایه ئه گه ر هه ر کیشیه کتان بوو ئه و ئاگادارمان بکه نه وه.
 به هۆی هه وه کانی هاوکارمان کاک (هه فال نه ژاد) هوه، کوردیپیدیا له رۆژی 2013-11-11 ز. بووه ریکخراویکی فه ری و له هه ولێر له فه رمانگه ی ریکخراوه ناحکومییه کان تۆمارکرا.
 لۆگۆی کوردیپیدیا به تایبته یی بۆ کوردیپیدیا له لایه ن کۆمپانیای لۆگۆ-له ف-ه وه درووستکراوه. کۆپی رایتی فه رمی هه یه و جگه له کوردیپیدیا یان ئاماژه بۆ کوردیپیدیا، هه یج که س و لایه نیک بۆی نییه به کاریبه یینیت. به هه یوای ئه وه ی کوردیپیدیا بکه یینه پر زانیاری ترین سهراوه ی کوردی و بانکی زانیاری نه ته وه یی کورد!

ئه رشیفوانانی کوردیپیدیا

ئاراس ئیلنجاغی، ئاراس حسۆ، ئاکۆ مارانی، ئه سه ده هه ورامی، ئه میر سیراجه دین، ئه وین کامه ران، ئه فین ته یفوور، به ناز جوّلا، زریان سهراچناری، زریان عه لی، سارا سهردار، سارا کامه لا، سهروشت به کر، سه ریاس ئه حمه د، شادی ئاکۆی، شه نه به کر، عومه ر عه لی کای، میلانۆ محمه د سالح، هاوړی باخه وان، هومام تاهیر، هه ژار کامه لا، هه سته که ریم، هه فال نه ژاد، رۆژ هه ژار، رۆژان نوری، رۆژگار که رکووکی، فه ژه ن کشتۆ، کامه ران ئاکره یی، کشمیر که ریم، که ژال دارتاش

دامه زرتنه ری کوردیپیدیا: هاوړی باخه وان

2008-2026

<https://www.kurdipedia.org>

contact@kurdipedia.org

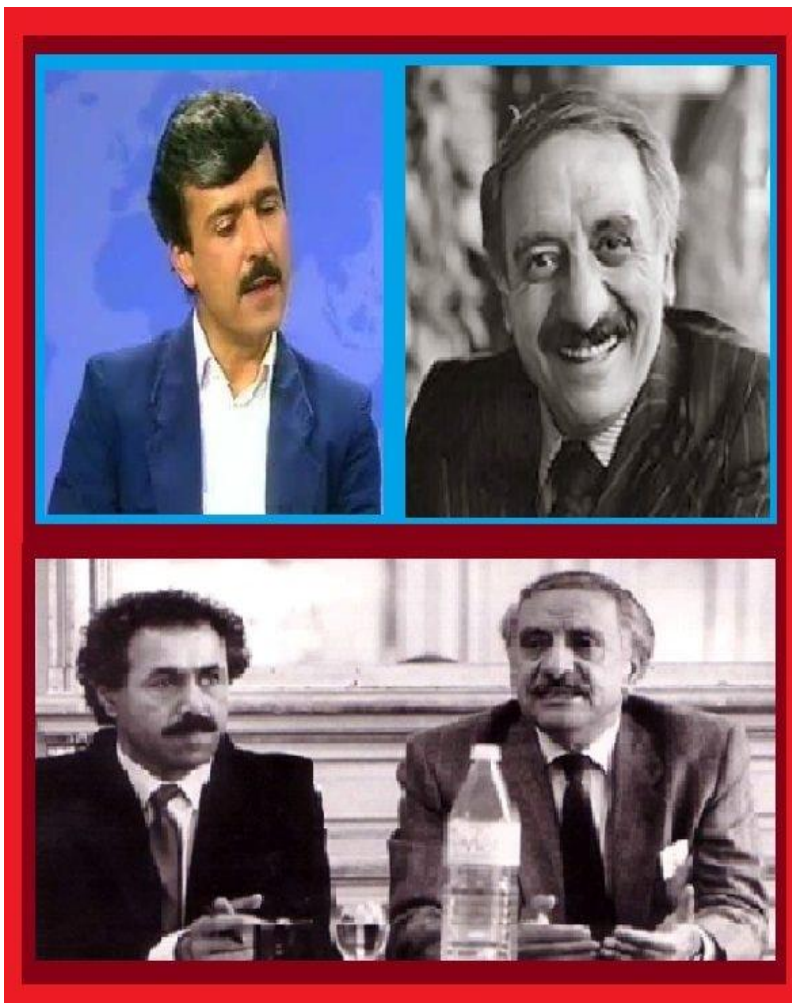
کوردی ناوه‌پاست

پۆل: کورتهباس

بابهت: 1

30 سال پيش ئيستا

[20190702080544343212=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20190702080544343212)

تېرۆرکردنی دکتور عەبدولرەحمان قاسملو و فازیل رەسوڵ و عەبدوڵلا قادری ئازەر لە فێینا رێک لە 13-07-1989 لە شەقامێکی پایەتەختی نەمسا [فینا] لە باوەشی سوسیال دیموکراتەکانی ھاوڕێی تیکۆشەر و سیاسەتمەدار و نووسەر دکتور قاسملو و ھاوڕێ یەکانی خەڵاتی خوێن دەکرێن بەبێ کەسی لەناودەبرێن و بریندار و بکوژانی ئەو تاوانە گەورەیهش رەوانەیی وڵاتە کەیی خۆیان، ئێران دەکرێنەو. دکتور قاسملو بە نووسین و بە کردەوێش دژی وڵاتی سوسیالیستی و بەتایبەتی چیکیسڵوفاکیا بوو، کەچی بە دەیان دیدار لە پراگی جوان شیوعییەکان پاراستیان و بۆیان رێکدەخست و رەوانەیی ئەو شوێنەیان دە کردەو کە ئارەزووی بوو. بەشی زۆریەکی سەفەرەکانی بۆ لای برادەرە سوسیال دیموکراتەکانی وەکوو خۆی بوو لە فەرەنسا و سوید و ئەڵمانیا و ئوتریش دەبوو.

لە دیدارێکی هەر ئەوێ پێگوتووێ و کەچی ئەو لە سیاسەتی بیروکراتی و تاکحیزی وڵاتی پێشووی بەناو سوسیالیستی رەخنەیی دەگرت. دۆستایەتی لە گەڵ کاک عەزیز محەمەد گەلێک خوش بوو، بە قسەیی کرد و لە گەڵ عەلی خاوەری و تیکۆشەر غەنی بلوریان دیداریان کرد. ژنە کەیی هیلین [نەسرین] دایکی دوو کچە کەیی

چاکدهزانیته له ولاتی سوسیالیستی میرده که ی به هیچ جور شه هید نه ده کرا و بگره پارێزگاریشی لیده کرا، به لام هاوێ یه کانی که قاسملۆش ئه ندای سوسیال دیموکراته کان بوو و حزبی دیموکراتیشی په لکێشکرد بو ئه ندامبوونی که چی ژانیان نه پاراست و بووه قوریانی کوردستان.

فازیل [مهلا مهحمود] رهسۆل په نابهری نه مسا و ههتا سه رێئیسقانی دژی یه کیتی سوفیهت و حزبی شیوعی ئێراق بوو ئه ویش خهونی به ماویزم ده بیینی و گوایه رهوتی شوێشی ئیسلامی ئێرانی رهنگه کوردستان رزگاریکات ئه ویش ههر له مالی ژنه نه مساوی یه که ی خه لێتانی خوێنکرا و ههتا هه نووکهش کهس باسی ئه و به شداری یه ناکات بو ئه و له و دانیهشتنه بووه که نه به ئه لمانی قسه ده کرا ههتا وه رگێریت نه قاسملۆ و ئازهر فارسی [به له د نه بوون] ههتا بویان به کوردی بکات.

فازیل ته نیا له بندهستی جهلال تاله بانی بوو و ئه رکه کانی یه کیتی نیشتمانی وه کوو [ئه ندام نا] وه کوو کۆنه [جهلالی] و [ماوی] یه ک بو تاله بانی راده په راند و [فوناد] ی برای که ئه ویش له نه مسا بوو هاوێ ی نه و شیروان مسته فا بوو.

له ئه وروپا ناوی [باپیر] ده بیته پاش ناو بو یه فازیل مهلا مهحمود به (فازیل رهسۆل) ناوی ده رکرد و له سه ر به رگی په رتووکه کانیش ههر به و ناوه ناسراوه. ئه وانه ی دژی بیروباوه ری مارکسی و دژی بیروباوه ری شیوعیه تن قیژه یان ده چوووه ئاسمان و دنیایان به سه ر یه کیتی سوفیهت و ولاتی هاو په یمانی سوفیهت ده روخاند ئه گه ر به اتبایه له یه کێک له و ولاتانه ئه و سێ کورده تێرۆپیکرaban, هاو خه بات و هاو په رکه کانی ئه و سێ کورده ده قسه ی ناخۆشیان به سوسیال دیموکراته کان و ئه و ولاتانه هه لته رشت و به پیچه وانه وه یه کیتی نیستمانی و حزبی دیموکرات بوونه ئه ندام. پاش 30 سانیس ویزدانی ئه و سوسیال دیموکراتانه و ئه و هاو په رانه ی قاسملۆ و نووستوو باسی ئه و رووداوه ناکه ن.

یست سال له مه وه به ره نووسین بلاومکرده وه که نه یێنی ئه و دانیهشتنه جهلال تاله بانی زانیاری ده رباره ی هه یه و هیوادارم رۆژیک له رۆژان ئه و نه یێنیانه ئاشکرابکات و ئه و رووداوه باسبکات که چی [هه ردوو به رگی په رتووکه که ی سه لاح ره شید] بلاو بووه وه مام جهلال زیاتر باسی کوشتنی شه ره فکه ندی ده کات نه ک شه هیدکردنی قاسملۆ و فازیل رهسۆل.

ئه وانه ی زیندوون و به شداریان ده کرد له ئه لقه کانی سه ره تایی جهلالیزم و پاشان که کۆمه له ی مارکسی لینینی یان دامه زراند شایه دی ئه وه ده دن که فازیل مهلا مهحمود یه کێک بووه له و قوتابیانه ی لای جهلال تاله بانی و به شداری ده کرد له و کۆبوونه وانه که چۆن بتوانن شته کی تر دامه زرێن میژووی جهلالیزم پاکبکاته وه یان راست بکاته وه و گه نه جه کان له جیاتی به ره وه شیوعیهت هه نگاو بنێن بچه باوه شی ئه وان. ئه و کاته مه لامسته فا به ره و ئێران و ئیمپریالیزی ئه مریکایی و ئیسرا ئیل هه نگای ده نا و بیرو شیوعیهت و سوسیالیستی و مارکسی له ئێراق به گشتی و له کوردستان تایبه تی له ناو گه نه جه کان هه نگای خێرای گرتبووه پیش و گه لێک گه نجی ئه و سه رده مه بو خو رازی کردنیس بیته ده بوایه خو ی باو ته باوه شی بلوکی سوسیالیستی و یه کیتی سوفیهت.

مام جهلالیش له و دیداره ی باس ده کات که چۆن ئه وانه که گه نجیش بوون هه لیا نه ژاردبوو ببیته سکرته ری کۆمه له ی مارکسی لینینی به لام [خیری] بو بنووسری قه بولی نه کردوو و پاشانیس که [ئارام] شه هید ده بیته [نه و شیروان مسته فا] ده کاته سکرته ری کۆمه له که خودی خو ی له بیرو وه ری یه کانی باس ده کات باوه ری به مارکسی لینینی نه بووه و هه نوکهش قورئانیکی گه و ره له سه ر سینگ ی له گو په که ی دانراوه. با ی هه ژاران و زه حمه تکیشان هینده ی نووسیوو دژی شیوعیه کان و کوشتنی یان ئێره دارشته وه ی ئه و میژوو نه ی یه. بوخۆشم گه لێک جار قه له م به و میژوو ده هی ناوه.

ئیمه ی شیوعیه کان ئه و کاته ده مانزانی درووستبوونی کۆمه له ی مارکسی لینینی دژی حزبی شیوعی بووه، بو یه

هه نوکه هه ر ئه و کۆنه کۆمه له یانه ئه و حزبه یان له چال مردار کردوو به ئاشکرا یه کیتی نیشتمانی سوسیال دیموکراتی کرده رێبازی خۆی هه مووان ده زانن په یوهندی سوسیال دیموکرات و حزبه شیوعیه کان په یوهندی رهش و سپی یه.

هه ردوو سکرتیره کانی دواپی کوشتنی [قاسملو و شه ره فکهندی] باسی ئه و پرووداو ده لته زینه یان کردوو به لام هه ردووکیان درو ده کهن و هیچ ئاگیان له و په یوهندی و دانیشتنانه ی دکتور قاسملو نه بووه و دکتور قاسملو بش بۆ [حه یایی] و [هیجری] هیچ ئه رزش و ریزه کی نه بووه هه ردووکیانی چاکده ناسی که هی ئه و مهیدانه نین سیاسهت بکهن و حزبی دیموکرات بکه نه سه ر شانیان بۆیه کهس ئیره یی به و میژوووه نابات که له قوناغه کانی ئه و دوو به ریزه ی که ئه رکی سه ر شانی به رپوه بردنی حزبی قازی محه مه دیان وه ئه ستۆ بووه حزبیان دوو چاری چ کردوو به داخه وهش له [کویه یا له سلیمانی و هه ولیر] تاران ناروخی و له سلیمانی مه رکه زی پاسداران و له هه ولیرهش مه رکه زی به ناو قونسلی ئیران ته راتین ده کهن و په نجه شیان بریندار نابیت. جارجاره بۆ ئابرووو بردنی ئه وانه له [هۆلی قازی محه مه د] یش بۆنه و چالاکی یه کانی رژی می ئیرانی ده کریت و کوری قازیش وه کوو [کلان] له سه ر شانۆ قاچاغچیه تی به ئالای کوردستان ده کات و ده لیت ئه و ئالایه ده داته [نیچیروان بارزانی] گوایه ئالای کوردستانی له سه فاره تی ئیران له بۆن وه گیرکه وتوووه ئه و کاته له بری خوینی باوکی وه ریگرتیوو که بۆ رژی می شای ئیران کاری ده کرد. دایکیشی هه زی ده کرد ئه و تاقه کورپی کچیک بوایه وه کوو کچه کانی تری نه ک ناوی باوکی له که داربکات، له گه ل ئه ندامانی دهسته ی به رپوه به رایه تی کۆمه له ی خویندکارانی کورد له ئه وروپا مه رکه زی پراگ چوینه خزمه تی هاوژینی قازی محه مه د و دهسته کانیم ماچکرد، که شه هید قازی محه مه د لای من چهند گه و ره وه نه رخ بوو.

میژووی کورد چهند بۆگه ن و چهند قیزه وه نه که هه ندیک له و که سانه ده ی نووسنه وه که به رۆژی پرووناک درو تۆمارده کهن و پاشانیش ده یکه نه سه رچاوه. دولا ر چۆن قونی ئه وانه باده دات که ناتوانن خاوهن که سایه تی خۆیان بن.

کورد تیکۆشه ر و نووسه رێکی گه و ره ی له ده ستدا دکتور قاسملو جگه له وه ی گه لیک زمانی ده زانی له نووسینیش ده ستی بالا بوو بۆ دوست په یدا کردن و دیپلوماسیه تی خۆی گه یانده بووه سیاسه تمه دارانی نه مساوی و فه ره نس و سویدی و ئه لمانی و ئیسپانی و ئینگلیزی و عاره بی. له گه ل ئه وه ی له بیروباوه ر لیک جیاوازیوین من عه یار 24 شیوعی و ئه ویش سوسیال دیموکرات نزیکه ی بیست و پینچ سال له مه و به ر کاتیک سه ردانی [پاریس] م کرد له گه ل هاوړپی خۆشه و یستم [دلۆقان] چوومه زیاره تی کۆره که ی و گلکۆیه کیم ماچکرد. کاتیک دایکی زه مه ند نه وه ند ئه و کاته ده یو یست ببیته ئه ندای حزبی دیموکرات گوایه باوکی کادیره کی ئه و حزبه بوو دکتور قاسملو قسه خۆش وتی با ببیته ئه ندای [حزبه که ی فه د] واته شیوعی، ئیمه به رۆژ له فه د نابینه وه جا شه وانه چۆن. زه مه ند ی کچم له 15-05-1989 له دایک بوو زۆری که یف هات که له دیره هۆنراوه کی [تاریک ورون] مامۆستا هتیم شاعیر ئه و ناوهم وه رگرتوووه دایکی زه مه ند سه یری ده هات و باوه ری نه ده کرد بۆ قاسملو چۆن فرمیسکم ده باراند و ده موت کورد که سیکی به توانای له ده ست دا. له شیستا تریف به شداری پرسه که ی بووم. سالی 1992 له هه ولیره ی خۆشه و یست بووم کاتیک پرسه ی شه ره فکهندی دانرا به شداریم کرد.

دکتور [که ریم پیرۆتی] که بوخۆی له نه مسا ده ژیت، ئه رکی گواستنه وه ی دوا رۆژه کانی قاسملو و عه بدوللا قادری له سه رشان بووه جوان باسی دوا رۆژه کانی ئه و دیدارانه ی کردوو و قاسملو به زیره کی 500 مارکی ئه لمانی پیداو بۆی بگۆریته وه بۆ شلینگ هه تا به بی ئه و له گه ل فازیل ره سو ل و عه بدوللای ئازهر قسه بکات له کۆبوونه وه که باسی چی بکهن. بۆیه توندیش دژ بووه که نه یینیه کانی نه زانیوووه ئه گه رچی ئه ندای حزب بووه. هه روه ها مافناس هه سه ن ئه یوب زاده که به گۆران ناسراوه ئه ویش سه رده میک له نه مسا ژیاوه و کۆنیش ئه ندای حزبی دیموکرات بووه گه لیک بابته ی ده رباره ی ئه و پرووداو نووسیوو و به رپه چی په رتووکه کانی [عه بدوللای حه یایی] و [مسته فای هیجری] داوه ته وه و هه تا ناو و شوینی پرووداو که شی بۆیان ئاشکرا کردوووه.

که ئەوانه هەر نه‌یانزانیوو.

سێ نووسه‌ری بێگانه

Peter Pilz... Carol Prunhuber... Helene Krulich

دەرباره‌ی ئەو کاره‌ساته نووسینیان ب‌لاوکردوووه‌ته‌وه و گە‌لێک دیکومانت و به‌لگه‌نامه‌ش له ژووره‌کی حزبی دیموکرات فری درابوو گوایه‌که‌سیان وه‌گیرنه‌که‌تبوو له ئە‌لمانیه‌وه بۆیان بکاته کوردی، هیوادارم ده‌ستیکێ پاک ئەوانه ب‌لاوبکاته‌وه و پووداوه‌که‌ش بووه 30 ساڵ ته‌مه‌ن و مافی هه‌مووانه ئەو نه‌تیانه‌ بزانن که نازانن. هه‌ردوو حزبی دیموکرات هه‌ر دیکومه‌نت و نه‌تی و په‌یوه‌ندی که هه‌تا هه‌نووک ب‌لاونه‌کراوه‌ته‌وه تکایه‌ بیه‌خه‌نه به‌رچاوی خوێنده‌واری کورد.

فازیل ره‌سول به‌ ناوی [ئه‌نوه‌ر] نامه‌ی بۆ سه‌هرکرده‌کانی چین ساڵی 1988 په‌وانه‌کردوو و باسی کوردی بۆ کردوون و به‌ هیوابوو ماویه‌ت کوردستانی بۆ ر‌زگاربه‌کات.

پیشوو له‌ گه‌ل حزبی شیوعی قیاده‌ی مه‌رکه‌زی کاری کردوو و پاشانیش له‌ گه‌ل سه‌رانی ئیرانی په‌یوه‌ندی هه‌بووه و هاوڕێی یه‌کی خۆشه‌ویستم له‌ تاران ب‌ینیویه و به‌ یارمه‌تی

فازیل ره‌سول له‌ ئێران ده‌رچوو بۆ ده‌روه‌ واته‌ فازیل ره‌سول ده‌ستی له‌ نوینه‌ری پارقی و یه‌کی‌تی زیاتر ر‌ویشتوو.

فازیل دوو ژنی نه‌مساوی به‌ناوه‌کانی [سوزان] و [راناتا] هه‌بووه و له‌ مالی [راناتا] ئەو پووداوه ئە‌نجام دراوه و ئەو سێ کورده به‌سته‌زمانه‌ کوژراون.

به‌ ر‌یگه‌ی سه‌فاره‌تی ئێراق [ر‌ژیمی فاشی ئێراقی ئەو کاته] له‌ ق‌ینا ته‌رمه‌که‌ی فازیل مه‌لا مه‌حمود گه‌یندراوه‌ته‌وه سلێمانی، دیاره‌ فازیل ره‌سول ه‌ینده [مه‌منوع] نه‌بووه له‌ لایه‌ن ر‌ژیمی ئێراقی ده‌نا [ب‌قه‌ ده‌بوو] بۆ گه‌رانه‌وه.

ئەوانه‌ی باسی دینداری و شیعه‌ی و ئیسلامی و ر‌یشداری فازیل ره‌سول ده‌که‌ن به‌هه‌له‌ چوون ئەوانه‌ی فازیلیان دیوو هه‌ر مرو‌فه‌ کراوه‌که‌ بووه به‌لام وه‌کوو که‌سانی وه‌کوو شاعیر ئە‌دو‌نیس و ر‌ۆشنییرانی عاره‌بی و ئە‌حمه‌د بن ب‌یلا و هه‌ندیک له‌ فه‌له‌ستینه‌کان گوایه‌ شۆرشی ئیسلامی له‌ ر‌ۆژه‌لات ده‌توانیت گۆرانکاری له‌ بری بیری سوسیالیستی و مارکسی و چه‌پی و نه‌ته‌وه‌ی و شیوعی شو‌تی خۆی بکاته‌وه.

ئەو خه‌ونه به‌ ه‌ینانه‌ دی دیکتاوریه‌تی [ویلایه‌تی فه‌قی] له‌ ئێران، له‌ گۆ‌رنرا و که‌سیش ئیره‌ی به‌و ئیرانه‌ نابات که له‌ سایه‌ی ئیسلامی ده‌بیته به‌هه‌شتی مرو‌فایه‌تی.

ئەوانه‌ی ئەو کاره‌ تیرۆریه‌یان ئە‌نجامدا زب‌لدانی می‌ژوو شو‌تیانه‌ و هه‌تا مرو‌فایه‌تیش هه‌ب‌یت ئەوا به‌ روو په‌شی ده‌م‌ینه‌وه.

گه‌وره‌ترین هه‌له‌ی قاسملۆ له‌و دانیشته‌نانه به‌ب‌یتاگاداری و پار‌یزگاری بووه و ده‌بوایه له‌ سمکۆی شکاک ده‌رسی وه‌ر‌ب‌گرتبایه‌ که به‌ب‌ی نووینه‌ری و دادوه‌ری ئە‌وروپی له‌ گه‌ل ر‌ژیمی دو‌ژمن دانه‌نیشت. ئە‌گه‌ر کاک سه‌لاح په‌شید

که‌ خودی خۆی له‌ ئە‌لمانیا ژیاوه و ده‌زانی پاش 30 ساڵ نه‌تییه‌کان ده‌بنه‌ ئاشکرا، له‌ کاس‌یته‌کانی جه‌لال تاله‌بانی ده‌رباره‌ی ئەو باسه‌ سه‌نسورکراوه‌ داوا‌ده‌که‌م ب‌لاوی بکاته‌وه بۆ ئە‌وه‌ی بزانن ئەو کاره‌ چۆن ر‌یک‌خراوه.

ئە‌وه‌تا دیکومه‌نت ده‌رچوو که‌ سه‌فاره‌تی ئێرانی له‌ نه‌مسا له‌ ر‌یگه‌ی فازیل ره‌سول شو‌قه‌یه‌کی بۆ ئە‌حمه‌د بن ب‌یلا کریوو و له‌ دوا دانیشتن گوایه‌ به‌ قاسملۆ وتراوه ئە‌ویش به‌شداره‌ که‌چی بۆخۆی ئاشکرای کردوو ده‌ل‌یت

ئێرانییه‌کان ر‌ازی نه‌بوون ئەو به‌شداریه‌ بکات.

کاره‌کی باشه‌ ئەوانه‌ی ژ‌یر به‌ره‌که‌ بکه‌ویت به‌ره‌وه.

روح‌تان شاد و یاد‌تان زیندوو

فه‌ه‌د گرده‌وانی شیمالی ئە‌فریقا تونس 1/7/2019

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

پارت / لایه: حزب شیوعی کوردستان | پۆلینی ناوهپۆک: یاداشت | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه کهم |
زمان - شیوهزار: کرمانجی ناوهپاست |
رۆژی ده‌رجوون: 2019-07-02
بابه‌ته په‌یه‌ه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهپاست	رێکه‌وت و رووداو (کروئۆلۆژیا)	2019-07-02

سه‌رچاوه‌کان
[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوهپاست | [Fahad Gardawan](#)
کاتی تۆمارکردن: 2019-07-02
ناوی تۆمارکار: زریان سه‌رچناری

پۆل: پەرتوووخانه

بابەت: 2

ئازادی له هزر و ڕامانی قاسملوودا

[20221126135640447781=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20221126135640447781)

ئازادی له هزر و ڕامانی قاسملوودا

عهلی مونهزه می

ناونیشانی پەرتوووک: ئازادی له هزر و ڕامانی قاسملوودا.

ناوی نووسەر: عهلی موزهفه‌ری

دەرگای پەخش: له زهنجیره بڵاوکراوه‌کانی دەرگای پەرۆه‌رده و لیکۆئینه‌وه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران.
(گۆفاری تیشک) [1]

تایبەتمه‌ندییه‌کانی بابەت

پارت / لایەن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژه‌ه‌لات) | پۆلینی ناوه‌پۆک: لیکۆئینه‌وه | جۆری وه‌شان:

چاپکراو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایل PDF: به‌ئێ |

پۆژی دەرچوون: 2022-00-00

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و پرووداو (کړننولۆژیا)	2022-01-01
	فارسی	کورتته باس	مانیفست آزادی بر مبنای اندیشه های قاسملو
	کوردی ناوه پاست	کورتته باس	ناساندنی په رتووکي ئازادی له هزر و رامانی قاسملوودا

تیبینی: ئه تۆماره په رتووکه و فایلی PDF ی له گه ئدایه، تکایه سکتی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهه
مالپه ری ریکخراوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

تیبینی: ئه تۆماره هه ندیک فایلی په یوه نندیداری وه ک وینه و فیدیوی له گه ئدایه و لیره دا پیشان نه دراوان،
تکایه سکتی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهه مالپه ری ریکخراوی کوردیپیدیا ئه و فایلانه ببینیت.

QR
:Code

سهه چاوه کان

[1] مالپه | کوردی ناهه پاست | [مالپه ری گوڤاری تیشک](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-11-26

ناوی تۆمارکار: شادی ئاکوپی

پۆل: کورتهباس

بابهت: 3

ئایا تاله بانی و نهوشیروان مستهفا هاوکاری ئێرانیان کردوو له تیرۆکردنی قاسملودا؟

[20220715010652422980=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220715010652422980)

ئایا تاله بانی و نهوشیروان مستهفا هاوکاری ئێرانیان کردوو له تیرۆکردنی قاسملودا؟
نوسهر: محهمهد نووری زاد

فهڕماندهیهکی سوپای پاسدارانی کۆماری ئیسلامی ئێران له نامهیه کدا ورده کارییه کانی تیرۆری عهبدولڕهحمانی قاسملو دهخاته روو ده ئیت تاله بانی و نهوشیروان مستهفا ئهوپه پری هاوکارییان له گهڵ محهمهد جه عفه ر سهحراروودی بۆ ئه نجامدانی ئه و تیرۆره کردوو.

(محهمهدی نووری زاد که یه کتیک له که سه نزیکه کانی عه لی خامنه یی رپهیری بالای کۆماری ئیسلامی ئێران بوو، بهمدواییه نامه ی یه کتیک له فهڕمانده ده رکراره کانی سوپای پاسدارانی بلاو کردوو ته وه که تیییدا باسی ورده کارییه کان و چۆنیتی تیرۆرکردنی دکتۆر عهبدولرهحمانی قاسملو) سکریتیژی حیزبی دیموکرات دهکات، ئه وه ی له م نامه یه دا جی سهرنجه ئاماژه دانه به رۆلی تاله بانی سکریتیژی گشتی یه کیتی نیشتمانی کوردستان و نهوشیروان مستهفا، جیگری ئه و کاتی تاله بانی له و تیرۆرکردنه دا.

ئه و نامه یه که به ناو نیشانی دووهمین نامه ی فهڕمانده یه کی ده رکراری سوپای پاسداران بۆ محهمهدی نووری زاده و له مائه پری فه رمی نووری زاد خۆیدا بلاو کراره ته وه، تیییدا باسیم حه مه دی جه وادی ناسراو به محهمهد جه عفه ری سهحراروودی دهکات که ئیستا به رپرسی نووسینگه ی عه لی لاریجانی سه رۆکی پارله مانی ئێرانه و پشتریش چه ندين پۆستی له کۆماری ئیسلامیدا هه بووه و زۆربه ی پۆسته کانیشی ئه منی بوون.

نووری زاد سالی 1951 له دایکبووه. خاوه نی بروانامه ی دکتۆرایه له هونه ردا. سیناریست و رۆژنامه نووسیکی به ناوبانگی ئێرانه و چه ندين په رتووک هه یه. له دوا ی شۆرش ی سالی 1979 ی ئێرانه وه تا سالی 2009 یه کتیک له لایه نگران و متمانه پیکراوانی عه لی خامنه یی بوو. بۆ ماوه ی چه ندين سال یه کتیک بووه له نووسه رانی دیاری رۆژنامه ی که یهان که راسته وخۆ سه ربه عه لی خامنه ییه. چه ند فیلم و دۆکیۆمێنتی درووست کردوو به تایبه تی له سه ر فهڕمانده کانی ئێران.

ناوبراو یه کێک له ئەندامانی وهفدی کۆماری ئیسلامی ئێران بووه که بۆ وتووێژ له گه‌ڵ دکتۆر قاسملو ره‌وانه‌ی نه‌مسا ده‌کریت و له‌ کاتی وتووێژدا قاسملو ده‌کوژیت. له‌م نامه‌یه‌دا ناوی فه‌رمانده‌ نه‌هینراوه‌ و ته‌نیا له‌ کۆتایی نامه‌ی یه‌که‌مدا بۆ نووریزاد نووسراوه‌ ئەلف میم، فه‌رمانده‌ی ده‌رکراوی سوپای پاسداران.

زامی لای سهراروودی

ئهو فه‌رمانده‌یه‌ی سوپای پاسداران له‌ سه‌ره‌تای نامه‌که‌یدا بۆ نووریزاد ده‌نووسیت: ئه‌گه‌ر رۆژێک به‌هه‌لکه‌وتیش بوو رێت که‌وته‌ نووسینگه‌ی عه‌لی لاریجانی به‌دنیاییه‌وه‌ | بێسو‌ چاو له‌ لایمی به‌رپرسی نووسینگه‌که‌ی بکه‌. شوێنی زامیک به‌لاملیه‌وه‌یه‌. ئهو جێی زامه‌ دکتۆر قاسملو رێبه‌ری حیزبی دیموکرات چه‌ند چرکه‌ پێش کوژرانی به‌لاملی سه‌رهاروودیه‌وه‌ به‌جێهێشت.

ئهو فه‌رمانده‌یه‌ سوپای پاسداران به‌ ئاماژه‌ به‌وه‌ که‌ له‌ سالی کۆتایی شه‌ری هه‌شت ساڵه‌ی نێوان ئێران و ئێراقدا، ئێران له‌ باشوور تووشی شکستی زۆر له‌ به‌رانبه‌ر ئێراقدا ده‌بێت، ده‌لێت که‌ به‌شێکی فه‌رمانده‌کانی سوپا دژی موحسینی په‌زایی بوون، شه‌رکردنیان له‌ ناوچه‌ شاخاوییه‌کانی رۆژاوی ئێران (خۆره‌ڵاتی کوردستان) پێباشتر بوو، بۆیه‌ خۆیان له‌ په‌راویز ده‌رباز کرد و به‌ هاوکاری یه‌کییتی نیشتمانی کوردستانی ئێراق به‌ سه‌رۆکایه‌تی جه‌لال تاله‌بانی و پارێ دیموکراتی کوردستانی ئێراق توانیان تاکتیک و ستراتیژییه‌کانی شه‌ره‌که‌ بگۆرن.

په‌یوه‌ندی سه‌رهاروودی له‌ گه‌ڵ تاله‌بانی و نه‌وشیروان مسته‌فا

له‌ نامه‌که‌دا هاووه‌ مه‌سه‌له‌ی سه‌ره‌کی له‌ناوبردنی سه‌دام بوو، به‌لام له‌ گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا به‌ دوا‌ی چه‌ند ئامانجێکی ئه‌م‌نی و ئابوورییه‌وه‌ بووین. قه‌رارگی ئارامی چه‌مه‌ به‌ فه‌رمانده‌یه‌یه‌دیه‌ تولا لوتفیانو ئه‌حمه‌دی موکه‌ده‌م له‌ سه‌ره‌تاوه‌ راپه‌راندنی کاره‌کانیان گرت به‌ستۆ، به‌لام به‌و بۆنه‌وه‌ که‌ توانای پێویستیان بۆ سه‌رکه‌وتن نه‌بوو قه‌رارگیه‌کی نوێ به‌ ناویقه‌زارگی په‌مه‌زان دامه‌زرا. ئه‌م قه‌رارگیه‌ هه‌م کاره‌کانی سوپای به‌درو ئاراسته‌ ده‌کرد و هه‌م په‌یوه‌ندییه‌کی به‌رده‌وامی له‌ گه‌ڵ تاله‌بانی و جیگره‌که‌ی نه‌وشیروانه‌وه‌ هه‌بوو. محه‌مه‌د جه‌واد‌ی که‌ به‌ ناوی خوازاوی محه‌مه‌د جه‌عفهر له‌ سوپای قودسدا کاری ده‌کرد، له‌ قه‌رارگی په‌مه‌زانه‌وه‌ ده‌ستیکرد به‌ کاری تیرۆریستی و ئه‌م‌نی. ناوبراو به‌هۆی ئه‌و نزیکایه‌تییه‌ی که‌ له‌ گه‌ڵ ژماره‌یه‌ک له‌ گه‌وره‌ به‌رپرسانی سوپای پاسداران و کۆماری ئیسلامی له‌ تاران هه‌یبوو، بوو به‌ ناوێک له‌ ناو ناواندا و هه‌ر ئه‌مه‌ش بووه‌ هۆی ئه‌وه‌ی بپێته‌ به‌رپرس و رازداری په‌یوه‌ندییه‌کانی قه‌رارگی په‌مه‌زان له‌ گه‌ڵ نه‌وشیروان.

له‌ به‌شێکی دیکه‌ی ئه‌و نامه‌یه‌دا ئاماژه‌ به‌وه‌ کراوه‌ که‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی ئێران به‌ره‌و ئه‌وه‌ ده‌چوو که‌ شکستی شه‌ر له‌ به‌رانبه‌ر ئێراقدا قبوڵ بکات، په‌سه‌رنجانی سه‌رکۆماری ئه‌و کاتی ئێران نیگه‌رانی ئه‌وه‌ بوو که‌ دوا‌ی شه‌ر هێزه‌کانی ئۆپۆزیسیۆن و سه‌رکرده‌کانی ئه‌و هیزانه‌ کێشه‌ بۆ کۆماری ئیسلامی درووستبکهن. بۆیه‌ زوورێکی عه‌مه‌لیات پێکهات که‌ تێیدا عه‌لی خامنه‌یی، په‌ی شه‌ه‌ری، حسین شه‌ریعه‌تمه‌داری، عه‌لی ئه‌کبه‌ر ویلایه‌تی، مه‌نوح‌یه‌ر موته‌کی، عه‌لی ئاقا محه‌مه‌دی و له‌ لایه‌ن سوپای پاسدارانییه‌وه‌ موحسینی په‌زایی، زولقه‌در و له‌تیفیان ئه‌ندام بوون.

ئهم ژووره‌ لیستی 100 که‌سی له‌ دژبه‌رانی کۆماری ئیسلامی ئاماده‌ ده‌کات که‌ ناوی دکتۆر قاسملو و مه‌سعود په‌جه‌وی تێدا ده‌بێت. بۆ ئهم مه‌به‌سته‌ گرووپیک بۆ تیرۆرکردنی قاسملو به‌ سه‌رۆکایه‌تیمحه‌مه‌د جه‌عفهر سه‌رهاروودی پێکه‌ده‌هینریت. ناوبراو جگه‌ له‌ کو‌کردنه‌وه‌ی زانیاری له‌ پێگه‌ی تاله‌بانی و نه‌وشیروانه‌وه‌ به‌ شپۆیه‌یه‌ک که‌ گونجاو بایه‌ ده‌بوو ده‌رفه‌تیک بۆ چاوپێکه‌وتن له‌ گه‌ڵ قاسملو به‌بیانوی وتووێژی ئاشتی و پێدانی چه‌ند ئیمتیازیک به‌حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران پێکێنی. چه‌ند کرده‌یه‌کی خه‌له‌تینه‌رانه‌ که‌ به‌هه‌ق تاله‌بانی و نه‌وشیروان بۆ ئهم مه‌به‌سته‌ ئه‌وپه‌ری هاوکاریان کرد و دواتر به‌ هاوکاری دارایی و نیشته‌جێ بوون له‌ کو‌شکێکی بجووکدا له‌دروسی تاران له‌ شه‌قامی یار محه‌مه‌دی بنه‌ستی تاهیر ئه‌و جیگه‌ی که‌ ئیستاعه‌لی شه‌مخانی ئه‌و کو‌شکه‌ی رووخاندوه‌ و بینایه‌کی چوار نه‌ومی تێدا کردووه‌ ته‌وه‌ پاداشتی خیانه‌ته‌که‌ی خۆیان وه‌رگرت.

دانووستان و پلانی تیرۆرکردنی قاسملو

له درێژهی نامه کهیدا ئه وه رهماندهیهی سوپای پاسداران ده‌ئێت: قاسملو به وه بۆنه وه که مرقفیکی وشیار و زیره ک بوو ئاماده نه بوو وتووێژ له گه‌ل سوپادا بکات و رایگه‌یانده که ئامادهیه به شیوهیهی ک دیپلوماتیک له فیه‌ننای پایته‌ختی نه‌مسا له گه‌ل دیپلوماته‌کانی کۆماری ئیسلامی وتووێژ بکا. ئه‌م بابته‌ له لایه‌ن ئێرانیه وه‌لامی ئه‌ری وهرگرت و سه‌حراروودی و دوو ئه‌ندامی دیکه‌ی سوپای پاسداران و دوو ئه‌ندامی وه‌زاره‌تی ئیتلاعات وه‌ک دیپلومات ره‌زامه‌ندی وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی نه‌مسیان بۆ وه‌رده‌گیریت و ره‌وانه‌ی ئه‌و وڵاته ده‌کری.

سه‌حراروودی دوا‌ی ئه‌وه‌ی ده‌گاته ئوتریش به‌ بریاری عه‌لی ئه‌که‌ری ویلایه‌تی (وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئه‌و کاتی ئێران) هه‌ولنده‌ات به‌ته‌نیا بۆ خۆی و دکتۆر قاسملو له‌ ویلایه‌تیکی ده‌ورو به‌ری فیه‌ننا کۆبینه‌وه، به‌لام قاسملو ئه‌م پێشنیاره‌ په‌تده‌کاته‌وه و نووسینگه‌که‌ی خۆی که له‌ شوقه‌یه‌ کدا له‌ فیه‌ننا بوو وه‌ک شوینی دانیشته‌که‌ دیاری ده‌کات و یاریده‌ده‌ره‌کانیشی ئاماده‌ی دانیشته‌که‌ ده‌بن. دوا‌ی ئه‌وه‌ی قاسملو ئه‌و شوینه بۆ وتووێژ دیاریده‌کات، پلانی تیرۆره‌که‌ داده‌ڕێژیت. سه‌حراروودی و که‌سی دووهم به‌ ناوی بزۆرگیانو که‌سی سێیه‌م به‌ ناوی شا میهری دوا‌ی نیوه‌رۆی رۆژی 13 ی ته‌موز له‌ بانیۆزخانه‌ی ئێرانیه ده‌چنه شوینه‌ی دیاریکراوه‌که‌ی قاسملو. هه‌ر کام له‌و سێ دیپلوماته‌ ده‌مانچه‌یه‌کی جو‌ری 65/7 میلیتریان پێ ده‌بیت. له‌و سێ سه‌حراروودی داوا ده‌کات که خۆی و قاسملو دوو قوڵی قسه‌ بکه‌ن. ئه‌و ده‌ئێت په‌یامی تایبه‌تی پێیه و ئه‌وه‌نده پێداگری ده‌کات که قاسملو رازی ده‌بیت و ده‌چنه ژوورێکی دیکه‌ و دوو دیپلوماته‌که‌ی دیکه‌ش له‌ گه‌ل یاریده‌ده‌ره‌کانی قاسملو چاوه‌روان ده‌بن.

رووداوه‌که‌ له‌ زمانی سه‌حراروودیه‌وه

ئه‌و فه‌رمانه‌یه‌ی سوپا له‌ نامه‌که‌یدا بۆ نووریزاد ده‌ئێت که راسته‌وخۆ له‌ خودی سه‌حراروودیم بیست که‌ وتی: له‌ گه‌ل قاسملو چووینه ژوورێکی دیکه‌. وتووێژه‌کان کورت بوون. کاره‌که‌م گه‌یانده شوینیکی باریک. به‌ جو‌ریک که‌ وتووێژه‌ کورته‌که‌مان خێرا بوو به‌شه‌ره‌ قسه‌ و ده‌نگمان به‌رزکرده‌وه. من (سه‌حراروودی) ده‌ستم بۆ ده‌مانچه‌که‌م برد و ته‌قه‌م له‌ قاسملو کرد. ته‌قه‌که‌م می‌شکی نه‌پێکا و نه‌یکوشت. بریندارم کرد و له‌سه‌ر ئه‌رز که‌وت. په‌شوکام و نه‌متوانی دواتر به‌درووستی ته‌قه‌ بکه‌م. قاسملوش ده‌مانچه‌ی پێبو. ئیستا نۆره‌ی ئه‌و بوو که‌ یه‌که‌م گولله‌ و دووه‌مین گولله‌ له‌ بن با‌لم و لا ملم بدا. دوا‌جا یه‌کیک له‌ گولله‌کانی من می‌شکی قاسملوی پێکا و کوشتی.

هاوکات به‌ هه‌مان شیوه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ش دوو دیپلوماته‌که‌ ته‌قه‌ له‌ یاریده‌ده‌ره‌کانی قاسملو ده‌کهن. له‌م ده‌رگیریه‌دا شامیه‌ریش گولله‌ی به‌رده‌که‌وت و یاریده‌ده‌ره‌کانی قاسملوش له‌ خوێندا ده‌که‌ون. بزۆرگیان که‌ په‌شوکا بوو ده‌چینه ژووره‌که‌ی قاسملو ده‌بینیت قاسملو و سه‌حراروودی کوژراون. ده‌ستی شامیه‌ری ده‌گریت و له‌ شوقه‌که‌ ده‌چنه ده‌ره‌وه. هێشتا زۆر دورنه‌که‌ت بوونه‌وه که‌ ده‌نگی ئاژیری پۆلیس دیت، بزۆرگیان ده‌ستی شامیه‌ری به‌رده‌ات و خۆی ده‌گه‌یینه‌ مائیکێ متمانه‌ پێکراو.

سه‌باره‌ت به‌م رووداوه‌ ئه‌و فه‌رمانه‌ ده‌رکراوه‌ ده‌نووسیت چیرۆکیکی دیکه‌ش ده‌ئێت هاوکات له‌ گه‌ل شه‌ره‌ قسه‌ی قاسملو و سه‌حراروودی که‌ خۆی جو‌ریک سیگنال بووه بۆ ده‌ستپێکردنی ده‌رگیری، بزۆرگیان و شامیه‌ری سه‌ره‌تا یاریده‌ده‌ره‌کانی قاسملو ده‌کوژن. شامیه‌ری به‌ ته‌قه‌ی قاسملو بریندار ده‌بیت و سه‌حراروودی قاسملو تیرۆر ده‌کات و بزۆرگیانیشت ده‌ست و لاقی خۆی ون ده‌کات و به‌هه‌له‌ له‌ سه‌حراروودی ده‌دات و برینداری ده‌کات و به‌په‌له‌ له‌ گه‌ل شامیه‌ری له‌ شوقه‌که‌ هه‌ل‌دین.

دوا‌ی تیرۆره‌که‌

سه‌باره‌ت به‌ دوا‌ی رووداوه‌که‌ له‌ درێژه‌ی نامه‌که‌دا هاتووه ئیتلاعاتیه‌کان له‌ بانیۆزخانه‌ی ئێران به‌رده‌وام به‌دواداچوون بۆ رووداوه‌که‌ ده‌کهن و زانیاریه‌کان ده‌ده‌نه‌وه به‌ مه‌نوحیه‌ر موته‌کی. سه‌ره‌تا هه‌وا‌له‌کان باسیان له‌ کوژرانی سه‌حراروودی و ونبوونی شامیه‌ری ده‌کرد. چهند کاتژمێر دواتر ته‌له‌فزیۆنی نه‌مسا راپۆرتێکی سه‌باره‌ت به‌ رووداوه‌که‌ ب‌لاو کرده‌وه که‌ تیدا دیار بوو که‌ سه‌حراروودی بیهۆشه و له‌ نه‌خۆشخانه‌یه‌.

له‌ کاردانه‌وه‌یه‌ کیشدا ژووری عه‌مه‌لیاتی ئێران هه‌وائیکێ به‌ ناوی وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ ب‌لاو کرده‌وه که‌ گوايه به‌

مه به سستی چاره سه رکردنی کیشه کان وتووێژێکی گرنگ له نێوان دیپلۆماته کانی ئێران و عهبدولرحمانی قاسملودا له ئارادا بووه، به لām ریکخراوی موجهیدی خهلق که پێیخۆش نه بووه ئهم ریککهوتنه بکریته، هێرشیان کردووه ته سهر نووسینگهی قاسملو و ناوبراو و یاریده دهره کانی و دیپلۆماته ئێرانییه کانیان کوشتوووه و وهزارهتی دهرهوه به رانه به گیانی دیپلۆماته کانی، دهوڵهتی نه مسا به بهرپر سيار دهزانی.

چهند کاتژمێر پاش رووداوه که شامیهی به برینداری ده کهوێته دهستی پۆلیسی نه مسا و دهرده کهوێت که کێیه و ناسنامه که ی چیه. رۆژیک دواتر وه فدیکی وهزارهتی دهرهوهی ئێران ده گاته نه مسا و له گهڵ کۆرت والدهایم راوێژکاری ئهو کاتی نه مسا کۆده بنهوه و داوای گواستنهوهی برینداره کان بۆ تاران ده کهن. یانزه رۆژ دواتر سه حراوودی و شامیهی ده گوازرینهوه بۆ تاران و له نه خۆشخانهی سوپا چاره سهریان بۆ ده کری.

له کۆتایی گێرانهوهی ئهم رووداوه دا ئهو فه رماندهیهی سوپای پاسداران ده نووسیت ئه گهرچی داوای سکالای بیهزته که ی قاسملو دادگا داوای راده ستکردنی ئهو دوو دیپلۆماته ئێرانییهی کرد، به لām په یوه ندییه کانی نێوان فیهننا و تاران رینگه ی له مه گرت و هیشتا ئهم دۆسییه ی به هه لواسراوی ماوه ته وه.

تاله بانی سه حراوودی دهر باز ده کات

له درێزه ی ئهو نامه یه دا ئامازه به پۆسته جوړ به جوړه کانی سه حراوودی له ماوه ی سالانی رابردوودا له کۆماری ئیسلامی کراوه و ههروه ها باسی رۆلی ناوبراو له سوپای به در و درووستکردنی سوپای مه هدی له ئێراق ده کات و هاتوووه که له و سالانه شدا له گهڵ دۆسته دیرینه کانی له یه کیتی نیشتمانی، واته تاله بانی و جیگره که ی ئهو کاتی (نهوشیروان مسته فا) په یوه ندی به رده وای هه بووه.

له کۆتایی ئهو نامه یه دا به ئامازه به وهی که سه حراوودی له دهوڵهتی پێشووی ئهمه دی نه ژاددا جیگری به بریسی بالای ئه نجوومه نی ئاساییشی نه ته وه یی ئێران بووه، هاتوووه که له 11 ی ته موزی سالی 2007 دا ناوبراو له هه ولێر له لایه ن هیهزه کانی ئه مریکا وه گه مارۆ ده درێ، به لām ده سته بجی تاله بانی دێته ناو مه سه له که وه و به په له ئازادی ده کات و ده گه رپته وه ئێران، که چی ئهو چهند که سه ی که له گه لی بوون له و رۆژه دا ده ستگیر کران و بۆ ماوه ی چهند مانگیک دیلی ئه مریکاییه کان بوون. [1]

تایبه ته ندییه کانی بابته

پۆلێنی ناوه رۆک: رامیاری، جیۆپۆلیتیک و په یوه ندی نیوده و نه تی | جوړی دۆکومینت: زمانی یه که م |
زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | ولات: رۆژه لاتی کوردستان |
بابه ته په یوه ستکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	پارت و ریکخراوه کان	پارتی دیموکراتی کوردستان
	هه ورامی	ژیا ننامه	عه لی لاریجانی

سه رچاوه کان

[1] مانیپەر | کوردی ناوه‌پاست | [مانیپیری ئاوێنه](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-07-15

ناوی تۆمارکار: رۆژگار که‌رکووی

پۆل: فه‌رمانگه‌کان

بابه‌ت: 4

ئیتلاعات

[20180125132244144269=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180125132244144269)

وه‌زاره‌تی ئیتلاعاتی کۆماری ئیسلامی ئێران که به فارسی ده‌بیته (وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران - و‌جا)، ئه‌رکی پاراستنی قه‌واره و ده‌سه‌ه‌لاتی کۆماری ئیسلامی ئێران و سیخۆری و سه‌رکوت کردنی ده‌نگه‌ دژیه‌ره‌کانی ئێران له‌ ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی و‌لاته‌که‌یه‌تی، چه‌ندین کرده‌وه‌ی تیرۆریستی له‌ ده‌ره‌وه‌ی ئێران ئه‌نجام داوه‌ که به قسه‌ی خۆیان هه‌ره‌شه‌ بوونه‌ بۆ له‌ناوبردنی ئاساییش و ته‌ناهی و‌لاته‌که‌یان. له‌وانه‌ تیرۆر کردنی نه‌مر قاسملو له‌ فیه‌یه‌نای پایته‌ختی نه‌مسا . [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

جو‌ری رێکخراو: حوکومی | هه‌والده‌ری | و‌لات: ئێران |

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌پاست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا](#)

کاتی تۆمارکردن: 2018-01-25

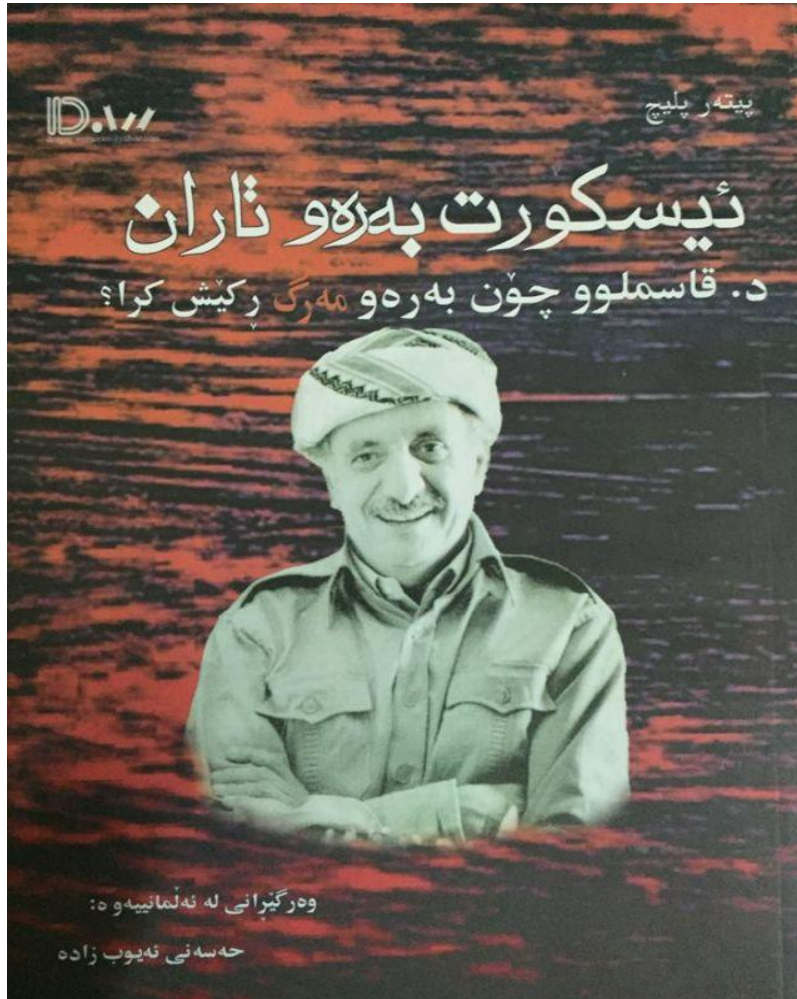
ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: په‌رتوو‌کخانه

بابه‌ت: 5

ئیسکورت به‌رهو تاران؛ د. قاسملوو چۆن به‌رهو مه‌رگه‌ ر‌ک‌یش کرا؟

[2015100221345986198=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2015100221345986198)

پیتەر پلیچ

وه‌ر‌گ‌یرانی له‌ ئە‌ڵمانییه‌وه: حه‌سه‌نی ئە‌یوب زاده

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلینی ناوه‌ڕۆک: تیروۆریزم | جوۆری دۆکومینت: وه‌ر‌گ‌یردراو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست |

فایلی PDF: نه‌خ‌یر | ولات: باشووری کوردستان |

بابه‌ته‌ په‌یوه‌ست‌کراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

ژياننامه کوردی ناوه‌پاست

حه‌سه‌ن ئه‌یوب زاده

شه‌هیدان کوردی ناوه‌پاست

عه‌بدول‌په‌حمان قاسملو

وینه و پیناس کوردی ناوه‌پاست

قاسملو له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2015-10-02

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: بهنگه نامه کان

بابهت: 6

بانگه وازی کومیسسیۆنی تهشکیلاتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، بهبۆنه ی 24هه مین سائوه گه ری شه هیدکرانی د. عه بدولرهمان قاسملوو و هاو

[2013062914140189768=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013062914140189768)

ئهندامان و لایه نگرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له رۆژی 22 یووشپه ریسالی. هه تاوی، به رامبه ربه 13 یژوئیه یی. ز، دیپلومات-تیرۆریسته کانی کۆماری ئیسلامی ئێران له شارێ ویه ن، به هۆی پلانیکی له پێشدا دارێژراوو له سه ر میژووتووویژ دوکتور عه بدولرهمان قاسملوو، سکرتیری گشتی حیزب، کاک عه بدوللاقادرینازه ر، ئهندامیکۆمیتیه ی ناوه ندی و نوێنه ریحیزب له ئوروپا و دوکتور فازل ره سوولیان کرده ئامانجی تیرۆرو شه هیدیان کردن. له راستیدا رێژیم به و کاره ی، له هه مبه رنیازیکی و پره نسپیئاشتیخوازانه ی د. قاسملوو به مه به سته ی چاره سه ری ئاشتیانه ی پرسی نه ته وه یی، رێوشوونی تیرۆریستی گرتبه رو به و کرداره و گه لێک کرده وه ی هاوچه شنی دیکه، له پێوه ندی له گه ل جیاییران و نه یارانی و له ناوخۆ و ده ره وه ی ولات، تیرۆریسمی کرده وه ته ناسنامه و سیاسه تیکی ره سمی و هه میشه یی خۆی، سیاسه تیک که ره وتێکی دانه براوه ی به دواوه یوه له سه رکوت و داپلۆسینی جیاییران، تیکۆشه ران و ئازادیخوازانی ولاته که مان. خه لکی نیشتمانپه ره ری کوردستان؛

له به ره به ری 24هه مین سائوه گه ری شه هیدکرانی د. عه بدولرهمان قاسملوو و هاوڕێیانیدا، هه ر وه ک سالانی پێشوو، بۆ رێزگرتن له خه بات و تیکۆشانی شه هیدانی ویه ن و نیشاندانی وه فاداری به رێبازیان، هه ره ها بۆ مه حکووم کردنی تیرۆریزمی کۆماری ئیسلامی ئێران، له هه موو خه لکی ئازادیخوازی کوردستان داواکارین که له 22 ی پووشپه ری ئه مسالدا به هه ر شیوه یه ک و له هه ر شوێنیک پێتان ده کری به ره چاو کردنی ئه م خالانه ی خواره وه، ناره زایه تی و بیرێی هاوخته باتی خۆتان ده ربهرن:

-له به ر کردنی جل و به رگی کوردی

-هه لکردنی ئالای کوردساتن و که لک وه رگرتن له رهنگی ئاوی ئاسمانی به شیوه ی جۆراوجۆر

-کوژاندنه وه ی چرای ماله کان بۆ ماوه ی 3 ده قیقه، له کاتژمێر 11 ی شه و به کاتی تاران (له شه وه ی 22 ی پووشپه ردا)

با به حه ره که تیئێعترازی، یادی قوربانیانی ده سته تاوان و تیرۆریزم بکه ینه هه وێنی یه کریزی و هاوخته باتی، هه ر وه ک رابردوو به سه لمێنین که، رێبازی قاسملووی رێبه ر، رێبازی نه ته وه یی-دیموکراتیکی نه ته وه ی خه باتکارو ماف ویستی کورده، با به ئه مه گ ناسیه وه وه فاداری خۆمان به رێبازی شه هیدانی ویه نه چه ند پات بکه ینه وه، و به هه لۆیستی بوێرانه و بیرێی شۆرشگیرانه مان، به ره له سته دوژمنانی ئازادی بیه نه وه یادی و رێبازی شه هیدانی 22 ی پووشپه ر به رز رابگرین.

وه فاداری و به رده وای بۆ رێبازی شه هیدانی ویه ن

سه رکه وتن بۆ بزووته وه ی نه ته وه یی-دیموکراتیکی خه لکی کوردستان؛

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

کومیسسیۆنی تهشکیلات

پووشپه‌ری 1392 ی.ه

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه‌ه‌لات) | زمان - شپوه‌زار: کرمانجی ناوه‌پاست |

بابته‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌لگه‌نامه‌کانی کۆنگره‌ی 17 ی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
	کوردی ناوه‌پاست	پارت و رێکخراوه‌کان	حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	عه‌بدولپه‌حمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له‌ گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2013-06-29

ناوی تۆمارکار: هاوپی باخه‌وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 7

بیرهوه‌ری شه‌مه‌دین حسین عه‌مه‌ر له‌سه‌ر چاوپیکه‌وتنیک ئیدریس بارزانی له‌گه‌ل ئایه‌تو‌لا تاله‌قانی و دکتۆر عه‌بدول‌رحمان قاسملو

[20250912220142655904=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250912220142655904)

ناونیشانی بابەت: بیرهوه‌ری شه‌مه‌دین حسین عه‌مه‌ر له‌سه‌ر چاوپیکه‌وتنیک ئیدریس بارزانی له‌گه‌ل ئایه‌تو‌لا تاله‌قانی و دکتۆر عه‌بدول‌رحمان قاسملو

شه‌مه‌دین حسین عه‌مه‌ر یه‌کی‌تر له‌پیشمه‌رگه‌کانی نزیک به‌کاک ئیدریس بارزانی ئیدریس بارزانی باس له‌چاوپیکه‌وتنیک ئیدریس بارزانی له‌گه‌ل ئایه‌تو‌لا تاله‌قانی و دکتۆر عه‌بدول‌رحمان قاسملو ده‌کات و ده‌ئیت: ئایه‌تو‌لا تاله‌قانی چاوی به‌ئیدریس که‌وتبوو، داوای لێکردبوو که‌ دکتۆر قاسملو شه‌ری ئێران نه‌کات. من له‌گه‌ل کاک ئیدریس بووم که‌ له‌ ناوچه‌ی مه‌هاباد چاوی به‌ دکتۆر قاسملو که‌وت له‌ به‌رده‌رگا گویم له‌ قسه‌کانی بوو که‌ داوای له‌ دکتۆر قاسملو کرد هه‌ول‌ب‌دات په‌یوه‌ندی به‌ تاله‌قانییه‌وه‌ بگریت و وتی تاله‌قانی گوتویه‌تی نیمچه‌ خۆموختاری به‌ کوردان ده‌ده‌ین. که‌چی تاله‌قانی زوو مرد و دکتۆر قاسملو نه‌یتوانی له‌و ئامۆزگارییه‌ی کاک ئیدریس بۆ وه‌رگرته‌ی خۆموختاری کوردستان که‌لک وه‌رگریت. کاک ئیدریس زۆری هه‌ول‌دا که‌ کۆماری ئیسلامی مافی کوردی رۆژه‌لات بدات. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

پارت / لایه‌ن: پارتی دیموکراتی کوردستان | پۆلینی ناوه‌رۆک: به‌لگه‌نامه‌ی | دۆزی کورد | میژوو | وتار و دیمانه | یاداشت | جو‌ری دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م | جو‌ری وه‌شان: چاپکراو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | شار و شارۆچکه‌کان: مه‌هاباد | فۆلده‌ره‌کان: میژووی هاوچه‌رخ | ولات: رۆژه‌لاتی کوردستان | ئێران

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] په‌رتووک | کوردی ناوه‌راست | په‌رتووک: ئیدریس مسته‌فا بارزانی و بارزانییه‌کان باشر بناسین، نووسینی؛

[حامید گه‌وه‌ری، 2014، لایه‌ره 313](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-09-12

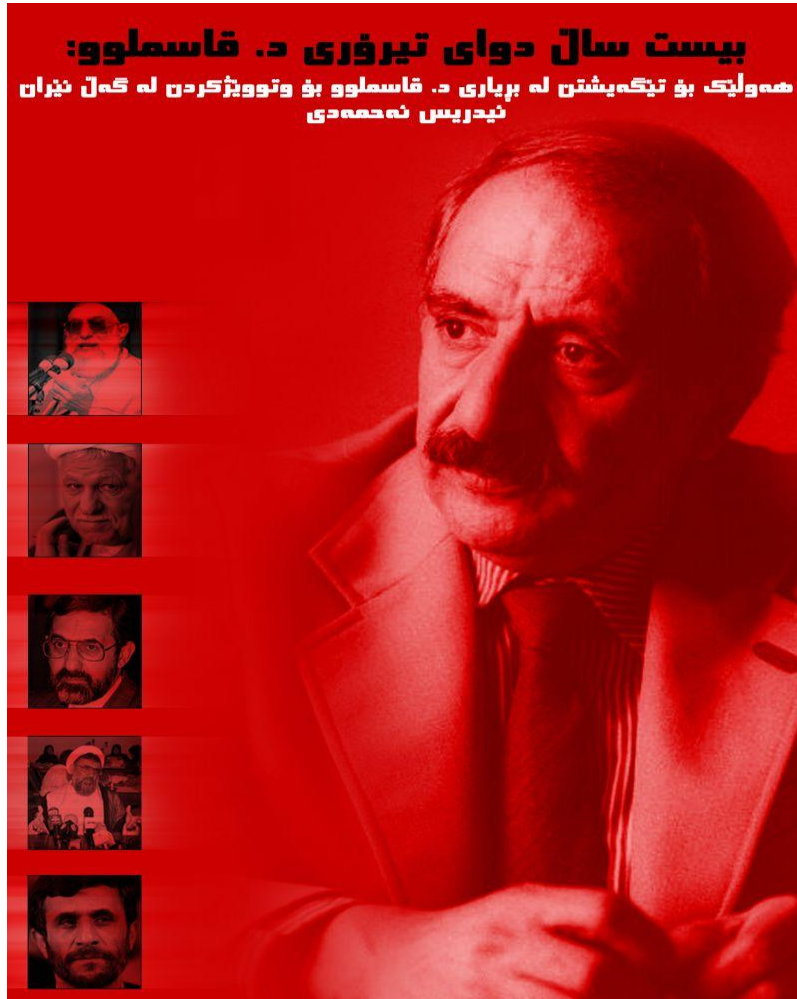
ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

پۆل: پهرتووکخانه

بابهت: 8

بیست سال دواى تیرۆرى د. قاسملو

[2012041110045864459=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012041110045864459)

هه‌ولیک بۆ تیگه‌یشتن له بریارى د. قاسملو بۆ وتووێژ له گه‌ڵ ئێران
نووسینی: - ئیدریس نه‌حمه‌دى

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانى بابته

پۆلینى ناوه‌ڕۆک: ڕامیارى، جیۆپۆلیتیک و په‌یوه‌ندى نێوده‌وله‌تى | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست
| فایل PDF: به‌ئى | ولات: باشورى کوردستان |

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوى بابته
----	------	-----	------------

شههیدان کوردی ناوه پاست

عه بدولرهمان قاسملو

قاسملو له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت وینه و پیناس کوردی ناوه پاست

تیبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گه لدايه، تکایه سکی ئی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر مائه پری ریکخراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینیت.

QR
Code

سه رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2012-04-11

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

پۆل: فیدیۆ

بابهت: 9

به شیک له وته کانی دکتۆر عهبدولرهمان قاسملوو له رۆژی 8ی مارت دا

[20230317185803475481=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230317185803475481)

به شیک له وته کانی دکتۆر عهبدولرهمان قاسملوو، له رۆژی جیهانی ئافرهتاند. [1]

تایبهتمه ندییه کانی بابته

جوۆری دۆکومینت: زمانی یه کهم | زمان - شیوهزار: کرمانجی ناوهراست | سهده: سهدهی 20 (1900-

1999) | ولات: رۆژهه لاتی کوردستان |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

شاری ورمی، سالی 1965، یاشار خانم هاوسه ری شههید ژهنه پال ئیحسان وینه و کوردی
نوری پاشا رپه پری بزووتنه وهی رزگاریخوازی چیای ئاگری، خه دیجه خانم پیناس ناوهراست

تیبینی: ئەم تۆماره به لگه فیلمه، تکایه سکینی QR کوڊه که بکه تاوه کو له سه ر مائپه پری پیکخواوی
کوردیپیدیا ئەو فیلمه ببینیت.

QR
:Code

سه رچاوه کان

[1] تۆری کوڤمه لایه تی | فارسی | تۆره کوڤمه لایه تییه کان؛ تویتر؛ (حزب دمکرات کردستان ایران) رۆژی 08-

[2023-03](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230317185803475481)

کاتی تۆمارکردن: 2023-03-17

ناوی تۆمارکار: شادی ئاکۆپی

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 10

به‌نگه‌کانی کۆنگره‌ی چه‌وته‌می حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران

[20230614093818498534=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230614093818498534)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: به‌نگه‌کانی کۆنگره‌ی چه‌وته‌می حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران
بلاوکار: به‌شی ئینتیشارات و ته‌بلیغاتی کۆمیته‌ی مه‌رکه‌زی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران
سال: سه‌رماوه‌رز 1363-دیسامبری 1985 [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حیزبی دیمۆکراتی کوردستان (پۆژه‌ه‌لات) | پۆلینی ناوه‌پۆک: به‌نگه‌نامه‌ی | جو‌ری
دۆکومینت: زمانی یه‌که‌م | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌پاست | فایل PDF: به‌تی |
پۆژی ده‌رچوون: 1985-00-00

بابه ته په یوه سترگراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	1985-01-01
	کوردی ناوه پاست	په رتووو کخانه	به رنامه و پیرهوی ناوخوای حیزبی دیموکراتی کوردستان (ئێران)

تیبینی: ئەم تۆماره په رتوووکه و فایل PDF ی له گه لدايه، تکایه سکی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهەر ماله پهری ریکخواوی کوردیپیدیا په رتوووکه که ببینیت.

QR
Code

سه رچاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه پاست | [تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ فه یسبووک؛ په یچی \(ناوه ندی ییشمه رگه دیرینه کانی دیموکرات\) رۆژی 2023-06-08](#)

کاتی تۆمارکردن: 2023-06-14

ناوی تۆمارکار: زریان سه رچناری

پۆل: به‌نگه‌نامه‌کان

بابه‌ت: 11

په‌یامی حیزبی دیموکراتی کوردستان به‌ بۆنه‌ی 24 س‌الهی تیرۆری ر‌یبه‌ری شه‌هید د. عه‌بدوڵله‌رحمان قاسملوووه‌

[2013071310544089582=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013071310544089582)

خه‌ڵکی تیکۆشه‌ری کوردستان!

تیکۆشه‌ران، ئەندامان و لایه‌نگرانی حیزبی دیموکرات!

هۆگرانی ر‌ینگا و بیر و ئامانجه‌کانی د. قاسملوو له‌ کوردستان، ئێران و جیهان!

22 ی پووشپه‌ری هه‌موو س‌الێک وه‌بیره‌ینه‌ره‌وه‌ی زامێکی قووله‌ که به‌ ده‌ستی ر‌یبه‌ران و ده‌سه‌لاتبه‌ده‌ستانی ر‌ێژیمی کۆماری ئیسلامی له‌ جه‌سته‌ی گه‌لی کورد درا. 24 س‌ال له‌ مه‌وه‌به‌ر له‌ 22 ی پووشپه‌ری س‌الی 1368 ی هه‌تاوی (13 ی ژوئیه‌ی 1989 ی زایینی) دا، س‌کرته‌ری گشتی حیزبی دیموکرات هاوڕێ له‌ گه‌ڵ عه‌بدوڵلا قادری‌نازهر ئەندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی و به‌رپرسی پ‌یوه‌ندیه‌ی کانی ده‌ره‌وه‌ی وڵاتی حیزب و د. فازل ره‌سوول له‌ ویه‌ن پ‌یتته‌ختی وڵاتی ئوتریش شه‌هید کران.

دوکتور قاسملوو به‌مه‌به‌ستی دۆزینه‌وه‌ی ر‌ینگاچاره‌یه‌کی ئاشتیانه‌ بۆ چاره‌سه‌ری مه‌سه‌له‌ی کورد له‌ ر‌ۆژه‌لاتی کوردستان به‌رده‌وام له‌ هه‌ول و تیکۆشاندا بوو. ر‌یبه‌رانی کۆماری ئیسلامی له‌ ئاشتیخوازی و نیه‌تپاکی د. قاسملوو که‌لکیان وه‌رگرت و وتووێژو دانوستانیان کرده‌ وه‌سیله‌یه‌ک بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌ دزیه‌که‌یان که‌ تیرۆری ئه‌و ر‌یبه‌ره‌ مه‌زنه‌ بوو. ئەوان له‌ نه‌خش و ده‌وری کاربگه‌ری د. قاسملوو له‌ بزووتنه‌وه‌ی کورد و تیکۆشانی دیپلۆماسی ئه‌و بۆ ناساندنی جوولانه‌وه‌ی کورد نیکه‌ران و هه‌راسان بوون. هه‌ر بۆیه‌ دوکتور قاسملوویان کرد به‌ ئامانجی له‌ نیو‌بردن و بۆ جێبه‌جێکردنی پیلانه‌که‌یان چه‌ند تیرۆریستیکیان به‌ ناوی دیپلۆمات بۆ شه‌هیدکردنی سیاسه‌تمه‌داری به‌ توانای نیو‌گۆره‌پانی بزووتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وايه‌تی کورد، و سیمای هه‌ره‌ دیاری خه‌باتی دژی دیکتاتۆری له‌ ئێران، ر‌اسپارد. ئەوان به‌ و خه‌یاله‌ بوون که به‌ شه‌هیدکردنی د. قاسملوو، خه‌باتی نه‌ته‌وايه‌تی و خه‌ق‌خوازانیه‌ی گه‌له‌که‌مان له‌ ر‌ۆژه‌لاتی کوردستان کۆتایی دی. به‌لام له‌ گه‌ڵ ئه‌وه‌ی پیلانه‌ تیرۆریستیه‌که‌یان سه‌رکه‌وتوو بوو، خه‌یال و خه‌ونه‌که‌یان نه‌هاته‌ دی. به‌ شه‌هیدکردنی د. قاسملوو، خه‌باتی گه‌لی کوردو حیزبی دیموکرات کۆتایی نه‌هات، به‌لکوو ر‌یپواران و خه‌باتکارانی ر‌ینگای ئه‌و ر‌یبه‌ره‌ لێهاتوو، شیلگه‌یرانه‌تر له‌ جاران درێژه‌یان به‌ ر‌ینگه‌کی دا.

ئیمه‌ له‌ کاتیکدا یادێ ئه‌و تاوانه‌ گه‌وره‌یه‌ی کۆماری ئیسلامی له‌ دژی خه‌ڵکی کوردستان ده‌که‌ینه‌وه‌ که زیاتر له‌ 34 س‌ال به‌ سه‌ر ته‌مه‌نی ئه‌و ر‌ێژیمه‌ دا ر‌ابردوه‌ و 24 س‌الیش له‌ شه‌هیدکرانی د. قاسملووی ر‌یبه‌رمان ر‌اده‌بری. به‌ داخه‌وه‌ ئه‌و ر‌ێژیمه‌، هه‌ر وا درێژه‌ده‌ر و هه‌لگری بیرکردنه‌وه‌ و روانین و سیاسه‌تیکه‌ که له‌ سه‌رده‌می تیرۆرکردنی د. قاسملوو دا هه‌یبوو، که ئه‌وه‌یش بریتیه‌ له‌ ئینکاری مه‌سه‌له‌یه‌ک به‌ ناوی مه‌سه‌له‌ی کورد و سه‌رکووتکردنی خه‌باتی تیکۆشه‌رانی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌ له‌ پ‌یناوی به‌ ده‌سته‌ینانی مافه‌ ره‌واکانیادا.

له‌ بواره‌کانی دیکه‌ش دا ئالوگۆرێکی باش له‌م ر‌ێژیمه‌ دا پ‌ینک نه‌هاتوه‌. وه‌زعی سیاسی، ئابووری، کۆمه‌لایه‌تی و زۆر بوا‌ری دیکه‌ی ئێران له‌ ژێر ده‌سه‌لاتی کۆماری ئیسلامی دا س‌ال به‌ س‌ال قه‌یرانیتر بووه‌ و زیاتر به‌ره‌ و شپ‌ره‌ی ر‌ۆیشتوه‌. پ‌یوه‌ندیه‌ی سیاسی و دیپلۆماسیه‌ی کانی ئه‌و ر‌ێژیمه‌ له‌ گه‌ڵ دنیای ده‌ره‌وه‌، به‌ پ‌یی ویستی تاقمی‌کی کۆنه‌پارتیز به‌ر‌پوه‌ چووه‌ که ته‌نیا به‌ر‌زه‌وه‌نده‌کانی ن‌یزامه‌که‌یان، نه‌ک به‌ر‌زه‌وه‌ندی گشتی خه‌ڵکی ئێرانیان، به‌لاوه‌ گرنگه‌. هه‌ر بۆیه‌ش وڵاتی ئێران له‌ سۆنگه‌ی سیاسه‌ته‌کانی ئه‌و تاقمه‌، به‌ره‌وه‌رووی گه‌مارۆ و گوشاری جۆراوجۆری نیو‌ده‌وله‌تی بۆته‌وه‌ و پ‌یوه‌ندیه‌ی کانی کۆماری ئیسلامی له‌ گه‌ڵ دنیای ده‌ره‌وه‌، گه‌یشته‌وونه‌ نزمترین ئاست. ئابووری وڵات به‌ ته‌واوی پووکاوه‌ته‌وه‌، گه‌مارۆ ئابوورییه‌ کانی ر‌ۆژئاوا که به‌ره‌می سوور بوونی ئه‌و ر‌ێژیمه‌ له‌ سه‌ر درێژه‌دانی به‌رنامه‌ ناوکیه‌کانیه‌تی، ر‌ۆژ به‌ ر‌ۆژ ئاسه‌واری خراپ‌تر له‌ دوا‌ی خۆیان به‌ جی د‌یلن.

دابەزینی بیۆنەیی بای تمەن لە بەرامبەر دراوه بیانیەکان دا بۆتە ھۆی گرانی سەر سورھێنەر. بیکاری، گرانی، نەبوون و نایابوونی سەرھتایترین کەلوپەل و پێویستیەکانی ژیان و بەرپۆچوون، دەستیان وەدەستی کێشە و دیاردە کۆمەلایەتیەکانی وەک ئیعتیاد، ناھومیدی لە ژیان، لیکترازی شیرازی بنەمالە و دەیان کێشە و گرفتی دیکە داوہ.

دەسەلاتدارانی ئێران، وێرای ئەم ھەلومەرجە ئابووری و کۆمەلایەتیە، لە چەند سالی رابردوو دا لە باری سیاسییەشەوە کەشیکێ پر لە ترس و تۆقانیان بە سەر ولات دا زāl کردووە و بە توندی بەرھەلستی ھەر چەشنە دەنگیکێ نارازی بوونەتەوہ. گرتن و زیندان و ئەشکەنجە ئازادیخوازان و داواکارانی گۆران بە توندی درێژە ھەبە. لە کوردستان کەشوھەوایەکی بە تەواوی ئەمنییەتیان زāl کردووە و لەچاو ناوچەکانی دیکە ئێران گۆشارو توندوتیژی بەرامبەر بە خەلک لە و پەری خۆی داوہ. رۆژ نەبوو خەلک نە گیرێ و ئەشکەنجە نەدرێ، کاسبکاران و کۆلەبران کە بەدوای بژیوی ژیانی مال و مندالیانەوہن، نەدرێنە بەردەسپێژ و گیانیان لێ نەستیندرێ و مالیان بە تالان نەبرێ.

کێشە و ململانێی نیوان بالەکانی رێژیم لە سەر پێگە و مەوقعیەتی ویلائیەتی فەقیە و دامەزراروہ جوړاو جوړەکانی دەسەلات و چۆنیەتی پێوەندیەکانیان لە گەل قەیرانە نیوخۆییەکان و دنیای دەرەوہ، بەردەوام بووہ. بە و جیاوازییە کە تا ھاتوہ دەستی سوپای پاسداران لە بەرپۆھەردن و دەستبەسەرداگرتی بوارە جوړاو جوړەکانی کاروباری ولاتدا، ئاوہلاتر کراوہ. ئەمەش وای کردوہ کە نارەزایی و بیزاری خەلکی وەزائەھاووی ئێران بە ھەموو چین و تۆنێزەکانیەوہ قووڵتر بێتەوہ. لە گەل ئەوہی دەزگا سەرکوتکەرەکانی رێژیم بۆ بێدەنگ کردنی خەلک و پێشگیری لە تەقینەوہی ھەر جوړە نارەزاییەتیە ک پێش بە ھەر جموجۆل و خۆپیشاندانیک دەگرن و بەرەبەستی زۆریان لە سەر چالاک و تیکۆشانی خەلک و پیکخواوہکانی کۆمەلگە مەدەنی داناوہ، بەلام سەرھەری ئەمانەش خەلک لە سەر ویست و داخوازە ھواکانی خۆیان سوورن و لە ھەر دەرھەتیک کە بۆیان ھاتووتە پێش، لە دزاییەتی سەرھەری و زۆرداری درنغان نە کردوہ و ئەوہندە مومکین بووہ، لە بەرامبەر دەسەلاتداران و پریارە دەستانی سەرھەکی ئەو نێزامە کە وەلی فەقیە و سوپای پاسداران و دامەزراروہ ناخەلکیەکانن، راوہستان.

ھەلێژاردنی یازدەھەمین دەورە سەرکۆماری و ھەلێژاردنی شووړاکی شارو دی کە لە 24ی جوړەردانی ئەمسالدا بەرپۆھەردن، مەیدان و دەرھەتیک دیکە بوون بۆ ململانێ و رووبەروو بوونەوہی خەلک و دەسەلاتبەدەستانی ئەو رێژیمە. ئەگەر چی ھەر لەئەساس دا ھەلێژاردن لە کۆماری ئیسلامیدا، ئازاد و دیموکراتیک نیە و سەرھەری ئەوہی رێبەری و دام و دەزگاکانی سەر بە بەیتی رێبەری و شووړای نیگابان بەرەبەستی زۆریان لە بەردەم بەرپۆھەردن سەرکۆماری دانا و سەلاحییەتی زۆری ھەر زۆری ئەوانیان رەت کردوہ، بە و حالەش خەلکی ئێران بە دەنگدانی واتاداری خۆیان، جارێکی دیکە پەیا می خۆیان بە گوێ دنیا گەیاندا. ئەوان دەنگیان بە کاندیدیە ک دا کە ئەگەرچی ھەر لە ھەناوی ئەو نێزامە ھاتووتەدەر، بەلام بە پێچەوانەیی خامەنەیی و توندپەوان و کۆنەپارێزانی ئەو نێزامە، لە بەرنامە ھەلێژاردنی خۆی دا، باسی لە ئیعتیدال و میانەروہی دەکرد و لە پێویستی چاوخشانندەوہ بە سیاسەتە نیوخۆی و دەرھەکیەکانی کۆماری ئیسلامی دەدوا. دەنگدانی خەلک بە ھەسەن رۆحانی بۆ پۆستی سەرکۆماری ھەوڵیک مومکین لە چوارچێوہی دەرھەتیک بەرھەسک دابوو بۆ دەرباز بوون لە ھەلومەرجیکێ سیاسی و ئابووری دژوار و قەیرانای. بەرھەمی ئێرادەیی گۆرانخوازانەیی خەلکی ئێران و نیشانەیی رەتکردنەوہی دووبارە ئەو سیاسەتە نیوخۆی و دەرھەکیانەیی کۆماری ئیسلامی بوو کە خامنەیی بە راشکاوی پشتیوان و لایەنگری لێ کردوون.

بەلام ئیستا و لە بەرھەری دەستپیکردنی دەورە سەرکۆماری ھەسەن رۆحانی دا پرسیار ئەوہیە کە ئایا سەرکۆماری ھەلێژدراو، پەیا می راشکاوانەیی خەلکی ئێرانی بە و جوړە کە ھەبە، وەرگرتوہ و خۆی لە بەرامبەریان دا بە بەرپرس و بەرھەدەدەزانی؟ ئایا بە وادە و بەلێنەکانی خۆی کە بەشیک زۆر کەم لە داخوازەکانی گەلانی ئێرانیان گرتبووہ خۆ، وەفادار دەبێ؟

ئاغای رۆحانی و خه‌لکی ئێران پێویسته ئه‌زموونی سه‌رده‌می سه‌رکۆماری ئاغای خاته‌می و وانه‌کانی ئه‌و سه‌رده‌م وه‌بیر خۆیان ب‌بنه‌وه. بۆ وێنه سه‌رکۆماری تازه، ده‌ی له‌ بیر ب‌یت که هه‌ر کات که‌سانیک، لایه‌نی خه‌لکیان گرتوه و بایه‌خیان به‌ ویست و داخوازه‌کانی کۆمه‌لگه‌ داوه، خه‌لک به‌ ده‌نگی خۆیان سه‌ریان خستوون و گه‌یانده‌وویان به‌ پارلمان و سه‌رکۆماری. هه‌ر کاتیکیش ئه‌و که‌سانه، ویستی خه‌لک و کۆمه‌لگه‌یان له‌ پێناوی به‌رژه‌وه‌نده‌کانی ن‌ی‌زام یا هه‌ر هۆکاریکی دیکه‌ دا، پ‌شتگۆی خستوه و پاشه‌کشه‌یان له‌ واده و به‌ل‌ێن و به‌رپر‌سیاره‌تییه‌کانیان کردوه، به‌ ته‌ن‌یا ماونه‌وه و مایه‌پوچ ده‌رچوون. خه‌لکیش ده‌ی له‌ بیران ب‌یت، ئه‌وه له‌مه‌یداندا بوون و پ‌یداگ‌ری ئه‌وان له‌ سه‌ر ویست و داخوازه‌کانیان که‌ده‌ک‌ری هیوای پ‌ ب‌ه‌ستن نه‌ک چاوه‌روانی لوتف و که‌رم له‌ ده‌سه‌لات و ن‌ی‌زامیک که ه‌یچ کات نه‌یویسته به‌یامی خه‌لک ب‌یسی و پ‌یزی ل‌ ب‌گ‌ری، یا هه‌ر کات ئ‌یراده‌ی خه‌لک سه‌رکه‌وتوه، به‌ که‌لکوه‌رگرتن له‌ده‌سه‌لاتی ر‌یبه‌ری و ن‌یهاده داسه‌پاوه‌کان، سه‌رکه‌وتنه‌کانی خه‌لکیان پ‌ ئاکام کردوه‌ته‌وه.

به‌م جۆره ئه‌رکی خه‌لک و به‌ تایبه‌تی که‌سایه‌تی و ه‌یز و لایه‌نه‌کانی ر‌ینوین و پ‌ش‌پ‌ه‌وی خه‌باتی خه‌لک له‌ نیوخۆی و‌لات له‌ دوا‌ی ئه‌م هه‌ل‌ب‌ژاردنه، ده‌چ‌یته‌ نیو قو‌ناغ‌یک ن‌و‌ت‌یه که ئه‌ویش پاشه‌کشه‌کردنی زیاتر به‌ کۆماری ئ‌یسلامی و خستنه‌رووی ویست و داخوازه‌کانیان و ئه‌رکه‌دارکردنی سه‌رکۆمار و ده‌وله‌ت و مه‌جلیس و دامه‌زراوه جۆراوجۆره‌کان به‌ گۆی ل‌ی‌گ‌رتن و ج‌یبه‌ج‌یک‌کردن‌یا نه‌.

خه‌لکی خه‌باتکاری کوردستان!

هۆگران و ئه‌ویندارانی ر‌ی‌گ و بیر و ئامانه‌کانی د. قاسملوو!

ئ‌یمه له‌ هه‌لومه‌رج‌یک‌دایه‌ی ئه‌و ر‌یبه‌ره‌ گه‌وره‌یه ده‌که‌ینه‌وه که ئامانه‌کانی ئازادی و دیموکراسی و ر‌زگاری گه‌لان و دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی که د. قاسملوو، ته‌مه‌ن‌یک خه‌باتی له‌ پ‌یناویان دا کرد، ناوچه‌ی رۆژه‌لاتی ن‌یوه‌پاستیان راپه‌راندوه. ر‌ووداوه‌کانی ئه‌م چه‌ند ساله‌ی دوا‌ی له‌ شیمالی ئه‌فریقا و رۆژه‌لاتی ن‌یوه‌راست ئه‌وه‌یان سه‌لماندوه که گه‌لان به‌ بنده‌ستی و ده‌سه‌لاتی زۆره‌می و د‌یک‌تاتۆری قایل نابن و له‌هه‌ر ج‌ی‌گ‌یه‌ک چه‌وساندنه‌وه و سته‌م هه‌ب‌ی، خه‌بات و به‌ربه‌ره‌کانی و شۆرش له‌ د‌ژیان سه‌ره‌له‌ده‌دا. راپه‌رینی خه‌لک و ر‌وو‌خانی یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌کی د‌یک‌تاتۆره‌کان له‌ و‌لاتانی میسر، تونس و ل‌ی‌ی، ر‌است‌ی ئه‌م قسه‌یه ده‌سه‌لم‌ین. با ئه‌و ر‌است‌یه‌ش ب‌بینین و پ‌ی خوش‌حال بین که گه‌لانی راپه‌ریوی ناوچه، ته‌ن‌یا به‌ ج‌ی‌گ‌ۆر‌یک‌ پ‌ر‌ت‌یمه‌کان ناوه‌ستن به‌ل‌کوو له‌ گه‌ل گۆر‌ینی ر‌ت‌یم و ده‌سه‌لاته جۆراوجۆره‌کاندا، مافه‌ بنه‌ره‌تییه‌کانی مرۆفی ئه‌م سه‌ده و هه‌زاره‌یان ده‌وی. ئه‌مه‌ش ج‌ی‌گ‌ای شانازی و خوش‌حالییه که نه‌ته‌وه‌ی کورد له‌ هه‌موو به‌شه‌کانی ن‌یشتمانه دابه‌شکراوه‌که‌ی، خاوه‌نی بزوو‌تنه‌وه‌یه‌کی له‌م‌پ‌ژینه‌ی د‌ژیه د‌یک‌تاتۆری و بنده‌ستییه. هه‌ر وه‌ها له‌ هه‌رکام له‌ و‌لاتانه‌ش که کوردستانیان به‌ سه‌ر خۆیان دا دابه‌ش کردوه، گه‌لی کورد له‌ خه‌باتی گشتی و سه‌رانسه‌ری له‌ پ‌یناوی گۆران و به‌ ده‌سته‌پ‌نانی ئازادی، دیموکراسی و ه‌ینانه سه‌رکاری سیسته‌میکی سیاسی ولامده‌ری سه‌رده‌می ئ‌یستا، له‌ ر‌یزی پ‌یشه‌وه‌ دایه.

له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان، گه‌لی کورد و ه‌یزه‌ سیاسی و خه‌باتکاره‌کانی، ئه‌زموونی زیاتر له‌ 34 سال خه‌بات و ت‌یک‌ۆشان د‌ژی د‌یک‌تاتۆری کۆماری ئ‌یسلامی و قوربان‌یدان له‌ پ‌یناوی ئازادیان هه‌یه و به‌ چۆک دا نه‌هاتوون. ئه‌ گه‌ر ح‌یزب و ر‌یک‌خراوه‌ سیاسیه‌کان، له‌ هه‌لومه‌رج‌یک‌ نه‌خوازراو له‌ دووره‌و‌لاتی دا در‌یژه به‌ خه‌بات و ت‌یک‌ۆشان ده‌دن، له‌ ن‌یوخۆی و‌لاتیش، خه‌لکی وشیار و ز‌یندووی کوردستان، له‌ هه‌ر ر‌ی‌گاو ده‌رفه‌ت‌یک‌ ته‌نانه‌ت به‌رته‌سکی وه‌ک هه‌ل‌ب‌ژاردنه‌کانی کۆماری ئ‌یسلام‌یش، بۆ سه‌لماندنی بوونی خۆیان و بۆ خستنه‌رووی داخوازه‌کانیان و بۆ ده‌نگ هه‌ل‌ب‌ر‌ین د‌ژی سته‌م و هه‌ل‌واردن و چه‌وسانه‌وه، که‌لک وهرده‌گرن. ئه‌م ر‌است‌یه‌یه ده‌ی هاند‌ه‌ری ح‌یزب و ر‌یک‌خراوه‌ سیاسیه‌کان پ‌ بۆ ت‌ی‌گه‌یشتن له‌واق‌یعی ن‌یوخۆ، بۆ یه‌کیه‌تی و یه‌گ‌رتووی و هاوکاری و هاوخه‌باتی له‌ گه‌ل یه‌کترو بۆ ر‌ووبه‌رووبوونه‌وه‌ی کارت‌یکه‌رانه له‌ گه‌ل‌ده‌رفه‌ته‌کان و شانسه‌کان. ئ‌یمه به‌ نۆره‌ی خۆمان، هاته‌نه‌مه‌یدانی خه‌لک و ت‌یک‌ۆشانی د‌ل‌سۆزانی گه‌له‌که‌مان له‌ ن‌یوخۆی و‌لات له‌ چوارچ‌یه‌ی شان‌س و ده‌رفه‌ته‌ به‌رته‌سکه‌کان دا، به‌ ن‌ی‌شانه‌ی وریای سیاسی و نه‌ته‌وه‌ی ئه‌وان داده‌ن‌ین، نه‌ک به‌

دژایه تیکردنی ئەوان له گهڵ حیزب و رێکخواه سیاسیه کانی کوردستان. به باوهری ئیمه ههولێه کانی دلسۆزانی نیوخۆ و خهبات و تیکۆشانی هیزه سیاسیه کان، ده بۆ وهک دوو ڕووی جیاوازی خهباتی تیکۆشه رانی نه تهوهیه ک و وهک تهواوکه ری یه کتر سهیر بکرتن. پێشمان وایه له ههر جیگایه ک، یه کیان پێویستی به پشتیوانی ئهوی دیکه هه بوو، ده بۆ درێخی لێ نه کری.

24 ساله ی تیرۆری د. قاسملووی رێبه ر به بۆنه یه کی گونجاو ده زانین بۆ ئه وهی له ئاست خۆشه و یستی و وه فاداری خه لکی کوردستان بۆ ئه و رێبه ره مه زنه، سه ری ریز دانه وێنین. به ئه رکی خۆشمانی ده زانین له و یاده دا پێداگری و به رده و امپی حیزبی دیموکراتی کوردستان له سه ر خه بات تا رزگاری نه ته وهی کورد له ژێرده ستی، دووپات بکه ی نه وه. ههر له م بۆنه یه شدا به ئیلهاموه رگرتن له ئامۆزگارییه کانی ئه و رێبه ره شه هیده، و به هه سترکردن به هه ستیاربوونی قوئای ئیستای خه باتی سیاسی له گه ل کۆماری ئیسلامی، هه موو حیزب و رێکخواه سیاسیه کان و ههر وه ها سه رجه م خه باتکاران له نیوخۆ و ده ره وهی کوردستان بۆ لیکزیکبوونه وه و یه گرتووی بانگه واز ده که یین.

دۆستان و دلسۆزانی حیزبی دیموکراتی کوردستان!

له میژیه یادی شه هید بوونی رێبه ری لێوه شاهه د. قاسملووی نه مر، له گه ل بیره وه ری کۆچی دوایی هاوڕێ به وه ج، سه ید سه لامی عه زیزی، ئه ندای ده فته ری سیاسیی حیزبی دیموکرات ئاوێته بووه. به م بۆنه یه وه له گه ل شه هیدانی 22 ی پووشپه ر دا، به رپزه وه یادی کاک سه لامی نه مر ده که ی نه وه که 14 سال له مه وه به ر مالاوایی یه کجاری لیکردین.

به رز و به رپز بۆ یادی رێبه ری شه هید د. عه بدولپه حمان قاسملو،
رسوایی هه میشه یی بۆ خولقی نه رانی تاوانی 22 ی پووشپه ر،
سه رکه وتن بۆ خه باتی ئازادیخوازانه ی گه لی کورد و به رقه رای بۆ ئامانجه به رزه کانی د. قاسملووی هه میشه له یاد.

حیزبی دیموکراتی کوردستان
ده فته ری سیاسیی
22 ی پووشپه ری 1392
13 ی ژوئیه ی 2013

تایبه تمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لآت) | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست |

بابته ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عه بدولپه حمان قاسملو
	کوردی ناوه راست	وینه و پێناس	قاسملو له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکابه تی ماوه ت

وینه و پیناس کوردی ناوه پاست

کۆلبه رانی رۆژه لات

:QR Code

سه رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2013-07-13

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

پۆل: به ئه گه نامه کان

بابهت: 12

په یامی هاوخه می بافل تاله بانی بۆ کۆچی دواپی نه سرین قاسملو

[20230314081406474357=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230314081406474357)

دهقی په یامه که ی سه روکی په کیتی نیشتمانی کوردستان به م شیوه یه یه:
ماته مینی و هاوخه می قوولی خۆمان بۆ کۆچی دواپی خاتوو هیلین قاسملو ناسراو به نه سرین قاسملو،
هاوژینی شه هید دوکتور عه بدولر حمان قاسملو ده ده برین.
دوکتور قاسملو ناویکی دیار و سه رکده یه کی له بیرنه کراوی میژووی خه باتی کوردایه تییه. له پرووداوه
سیاسیه کانی رۆژه لات و باشووری کوردستان رۆژیکی به رچاوی هه بوو و به بیروباوه ر شۆر شگێری و
دلسۆزانه که یه وه میژوویه کی پر له شانازی و سه روهری بۆ خۆی تۆمار کردووه.
خاتوو هیلینی هاوژینیشتی پشتیوانیکی هه میشه یی و دۆستیکی دلسۆزی خه باتی گه لی کورد و مافه ره واکانی بوو.
رۆچی خاتوو هیلین قاسملو شاد بێت و یاد و یاده وهری دوکتور قاسملو بۆ هه میشه به رز بێت.
بافل جه لال تاله بانی
سه روکی په کیتی نیشتمانی کوردستان [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

جۆری دۆکومێنت: زمانی یه که م | دهیه: 20ه کان (20-29) | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست |
سه ده: سه ده ی 21 (2000-2099) | ولات: باشووری کوردستان |
رۆژی ده رچوون: 2023-03-10
بابته به یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و پروودا (کرۆنۆلۆژیا)	2023-03-10
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عه بدولر حمان قاسملو

سه رچاوه کان

[1] تی قی & رادیو | کوردی ناوه راست | ته وای که ناله کانی راگه باندن 2023-03-10

کاتی تۆمارکردن: 2023-03-14

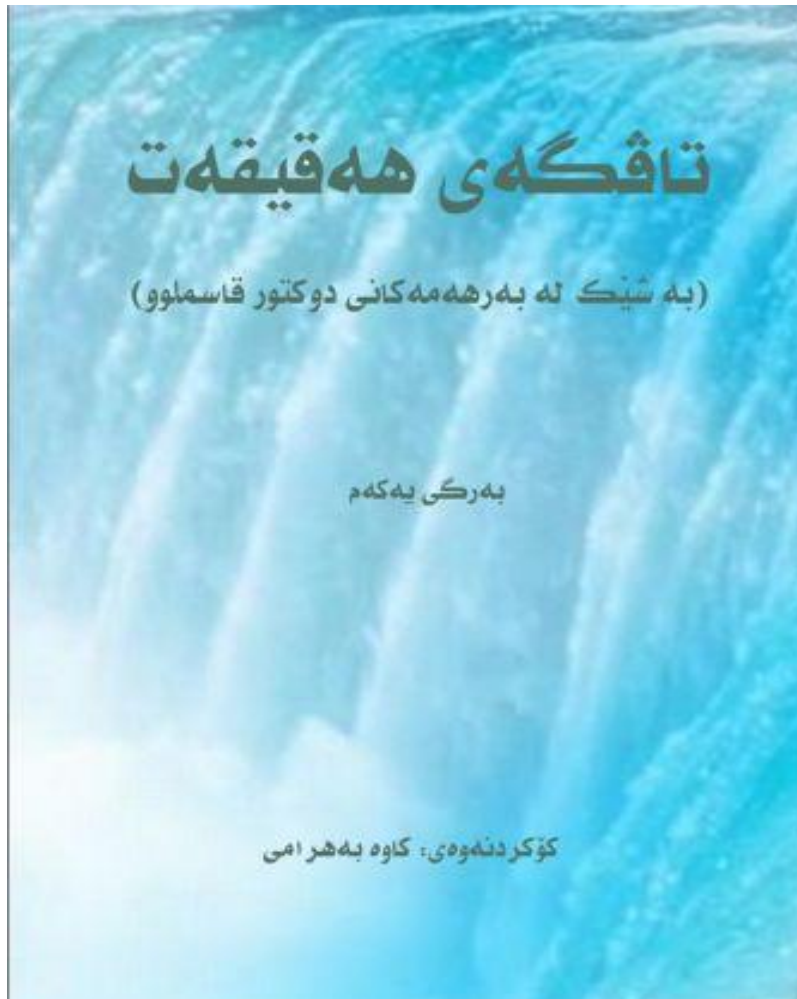
ناوی تۆمارکار: رۆژگار که رکووی

پۆل: پەرتوووخانه

بابەت: 13

تاقگهی ههقیقەت (بەشیک لە بەرھەمەکانی دوکتور قاسملوو) - بەرگی 1

[2011121810013063351=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011121810013063351)

کۆکردنەوهی: کاوه بههرامی

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پۆلینی ناوەرۆک: رامیاری، جیۆپۆلیتیک و پەیوەندی نیودەولەتی | زمان - شیوەزار: کرمانجی ناوەرێاست

| فایل PDF: بە ئێ |

بابەتە پەیوەستکراوەکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
----	------	-----	------------

تافگهی ههقیقهت (بهشیک له بهرهمه کانی دوکتور قاسملوو) - پهرتووکخانه کوردی
به رگی 2 ناوهراست

عهبدولپه حمان قاسملو شههیدان کوردی
ناوهراست

قاسملو له گوندی گه لانهی ناوچهی شینکایه تی ماوهت وینه و کوردی
پیناس ناوهراست

کتیبخانهی گشتی پینجوتین؛ ناویشانی پهرتووکه کانی بهشی زانیاری کورتهباس کوردی
ناوهراست

تیبینی: ئەم تۆماره پهرتووکه و فایلێ PDF ی له گه لدايه، تکایه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر
مائپه ری ریکخراوی کوردیپیدیا پهرتووکه که ببینی.

QR
Code

سه رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2011-12-18

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 14

تیرۆریزم؛ بۆچوونیکی جیاواز

[2017011411025798960=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2017011411025798960)

تیرۆریزم لە روانگەییەکی جیاوازهوه، نووسراوهییەکی نەمر دوکتور عەبدورەحمان قاسملوو کە بۆ "کۆنفەرەنسی تیرۆر و رهوشتی مرقانه" نووسراوه. ئەم کۆنفەرەنسه له 1988/09/18 له شاری پارێس بەسترا. دوکتور کۆشتێر، وهزیری دەرەوهی ئێستای دەرەوهی قەرەنسە بە هۆی نەبوونی دوکتور قاسملوو لە کۆنفەرەنسدا خۆی نەبوو. هەمەن ئەیویزادە ئەو مقاله حقووقییەیی لە دەرەوهی سەرەکییەکیەوه کە بەزمانی قەرەنسی نووسراوه، بە وهبەرچاوترتی وهگتێدراوهکە بە زمانی ئینگلیزیی گێڕدوویە بە کوردیی. دەقی قەرەنسیی مقالهکە و وهگتێدراوهکە بە زمانی ئینگلیزیی لە لای وهگتێر مقالهکە هەیه. کەسێک خوازیاری دەقی قەرەنسیی و ئینگلیزییەکی بێ بۆی دەرەوهی.

نووسەر: دوکتور قاسملوو

تیرۆریزم:

بۆچوونیکی جیاواز

تیرۆریزم هێرش بۆ سەر ژیاانی مرقا و ئازادیی خەلکی بێتاوانه کە لە شەری نیوان تیرۆریست و دژبەرەکانیاندا بەشارن. له ولاتانی رۆژئاواییدا چاندنی بۆمب (تەقاندنەوه یان دانانەوهی بۆمب) له شوێنه گشتییەکان، بەبارمته گرتنی خەلک و ڤهاندنی ڤرۆکە بە گێڕدووهی دژبۆی تیرۆر ناودهبردین. هەرچەند روالهتەکانی دیکە ئەم دیاردەیه لهوانه زیاتر و دەرگا راگهیەنەرە گشتییە رۆژئاواییەکان ناویان ناوەن و خۆی ئێ دەبوون.

رێگا بدەن لەو باسدا چەند بیرسیاریک بکەین:

تیرۆریست کێیه؟

1

تیرۆریزم؛ بۆچوونیکی جیاواز

قاسملو

کلیک بکە بۆ خۆیندنهوهی تیرۆریزم؛ بۆچوونیکی جیاواز

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژههلات) | پۆلیتی ناوهپۆک: تیرۆریزم | جووری دۆکومێنت: زمانی یەکەم | جووری وهشان: دیجیتاڵ | زمان - شیوهزار: کرمانجی ناوهپاست |

تیبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلێ پهیوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
تکایه‌ سکینی QR کۆده‌که‌ بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر مۆپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه‌ ببینیت.

QR
Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2017-01-14

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 15

جهلال تاله بانی و قاسملو

[2012120917384774269=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012120917384774269)

قاسملو و جلال تاله بانی. [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

پارت / لایه: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | یه کیتی نیشتمانی کوردستان | سکۆپی وینه:
پهنگاو پهنگ | سه دهه: سه دهه 20 (1999-1900) |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عه بدول په حمان قاسملو
	هه ورامی	شه هیدان	عه بدول په حمان قاسملو
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوهت
	کوردی ناوه پاست	ژیان نامه	مام جهلال

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوړی باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2012-12-09

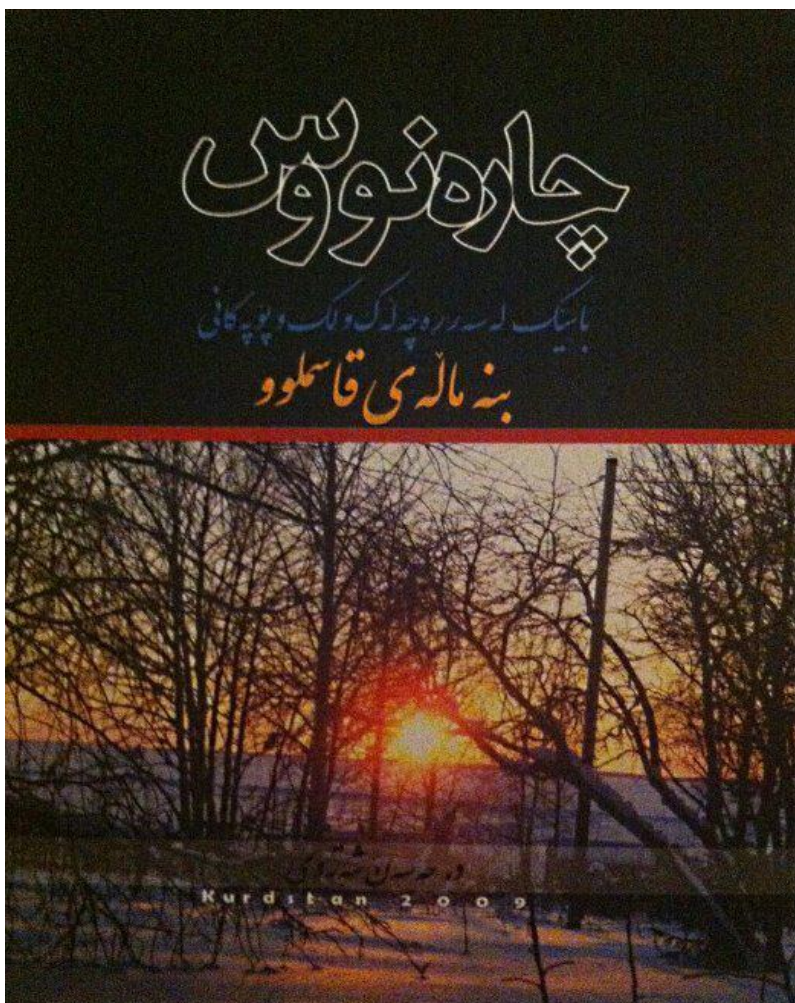
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: په‌رتوو‌کخانه

بابه‌ت: 16

چاره‌نووس؛ باسیک له سه‌ره‌چه‌که و لک و پۆپه‌کانی بنه‌مانه‌ی قاسملوو

[2012061016514966648=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012061016514966648)

نووسینی دوکتوو‌ر حسن شه‌ته‌وی
چاپخانه‌ی رۆژه‌لآت - هه‌ولێر سالی 2009

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلێنی ناوه‌رۆک: میژوو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایل PDF: نه‌خێر | ولات: باشووری
کوردستان |

رۆژی ده‌رچوون: 00-00-2009

بابته‌ په‌یه‌ه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه‌راست	رێکه‌وت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	2009-01-01
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

سه‌رچاوه‌کان
کاتی تۆمارکردن: 2012-06-10
ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 17

چاوپێکهوتنی گوڤاری (فصلی در گلسرخ) له گه‌ڵ د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو

[20231028064018527770=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20231028064018527770)

چاوپێکهوتنی گوڤاری
(فصلی در گلسرخ)
له‌گه‌ڵ د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو

سازدانی چاوپێکهوتن

عاتیفه‌ گورگین

وه‌رگیرانی بۆ کوردی

حامید دروودی

٢٠٢٣

چاوپێکهوتنی گوڤاری (فصلی در گلسرخ) له‌گه‌ڵ د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو

سازدانی: عاتیفه‌ گورگین

ئهم چاوپێکهوتنه‌ له ژماره 10 ی گوڤاری: (فصلی در گلسرخ) پایزی 1986، ب‌لاوکراوه‌ته‌وه‌.

وه‌رگیرانی له فارسییه‌وه‌: حامید دروودی

2023. [1]

کلێک بکه‌ بۆ خوێندنه‌وه‌ی چاوپێکهوتنی گوڤاری (فصلی در گلسرخ) له‌گه‌ڵ د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

پارت / لایه: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژهه‌لات) | پۆلینی ناوه‌پۆک: وتار و دیمانه | جۆری
دۆکومێنت: وه‌رگێردراو | جۆری وه‌شان: دیجیتال | زمان - شێوه‌زار: کرمانجی ناوه‌پاست | فارسی |
ولات: رۆژهه‌لاتی کوردستان | وه‌رگێردراو له‌ زمانی: فارسی |
رۆژی ده‌رجوون: 2023-10-01

بابه‌ته به‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و رووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2023-09-01
	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و رووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2023-10-01

تێبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلی به‌یوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌ گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
تکایه سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببینیت.

QR
Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] ماله‌په‌ر | کوردی ناوه‌پاست | [2023-10-28 hewalname.com](https://2023-10-28.hewalname.com)

کاتی تۆمارکردن: 2023-10-28

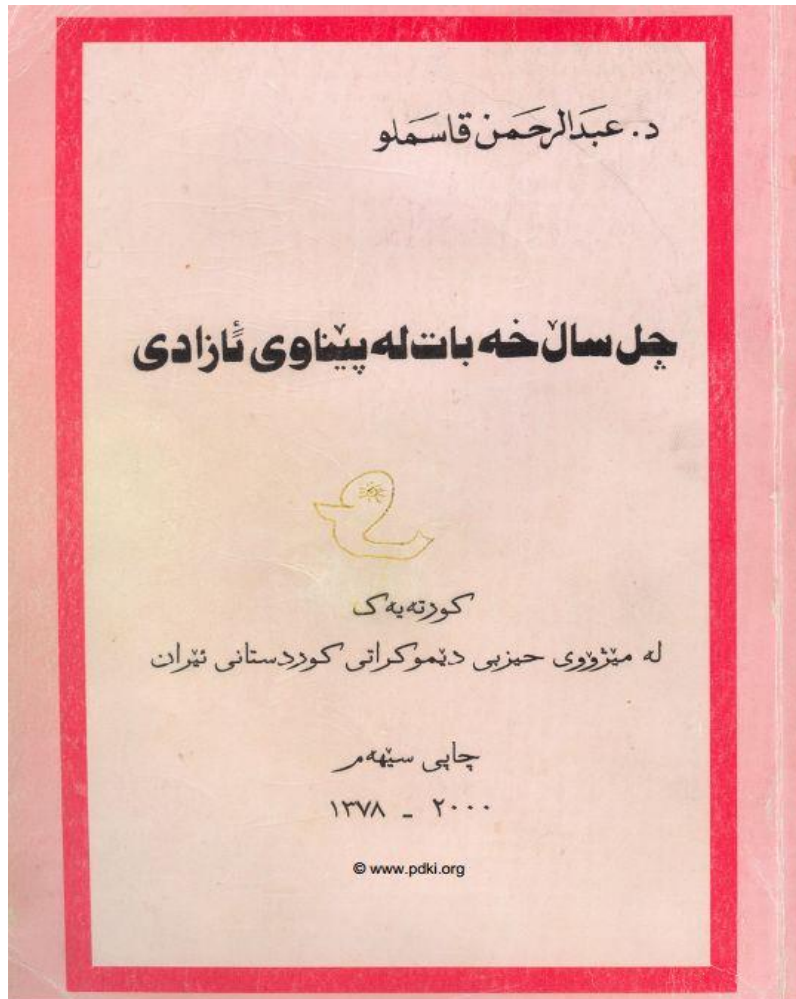
ناوی تۆمارکار: راپه‌ر عوسمان عوزی

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 18

چل سال خه‌بات له پیناوی ئازادی

[2013071310315089584=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013071310315089584)

کورت‌ه‌میژووی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
عه‌بدول‌په‌حمان قاسملو
2000

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلێنی ناوه‌ڕۆک: دۆزی کورد | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایلێ PDF: به‌ئێ |

رۆژی ده‌رچوون: 2000-00-00

فایلی په‌یوه‌ندیداریدار:

بابه ته به یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کروئۆلۆژیا)	2000-01-01
	عربی	په رتوو کخانه	أربعون عام من الكفاح من أجل الحرية؛ الجزء الأول
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عه بدول په حمان قاسملو

تێبینی: ئەم تۆماره په رتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکایه سکی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر ماله‌په‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا په‌رتووکه که ببینیت.

تێبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلێ په‌یه‌ه‌ندیاری وه‌ک وێنه و فیدیوی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکایه سکی QR کۆده که بکه تاوه کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا ئەو فایلانه ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2013-07-13
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: فیدیۆ

بابهت: 19

چیرۆکی خهباتی عهبدولرهمان قاسملوو و نهێنییهکانی تیرۆرکردنی

[20230719133242508360=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230719133242508360)

فیدیۆ: چیرۆکی خهباتی عهبدولرهمان قاسملوو و نهێنییهکانی تیرۆرکردنی

سالی ئامادهکردنی فیدیۆ: 2020

ئامادهکردنی فیدیۆ: پهیچی رۆژ میدیا له فهیسبووک. [1]

تایبهتمهندییهکانی بابته

پۆلێنی ناوهڕۆک: بهنگهنامهی | چیرۆک | چیرۆکی راستینه | ژياننامه | جۆری دۆکومێنت: زمانی یهکهه

| دهیه: 20هکان (20-29) | زمان - شیوهزار: کرمانجی ناوهراست | سهده: سهدهی 21 (2000-2099)

| وڵات: باشووری کوردستان |

رۆژی دهرجوون: 2020-00-00

بابهته پهیههستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	رێکهوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	2020-01-01

تێبینی: ئەم تۆماره بهلگه فیلمه، تکایه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سههر مائپه پری رێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فیلمه ببینیت.

QR
:Code

سههراوهکان

[1] تۆری کۆمهلایهتی | کوردی ناوهراست | [تۆره کۆمهلایهتییهکان: فهیسبووک: پهیچی \(رۆژ میدیا\) سالی](#)

[2020](#)

کاتی تۆمارکردن: 2023-07-19

ناوی تۆمارکار: رۆژگار کهرکووی

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 20

چه‌پکه بۆ‌چوونیک له‌سه‌ر گه‌وره شه‌هیدی گه‌لی کورد د. عه‌بدول‌په‌حمانی قاسملوو

[2012071422345072039=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012071422345072039)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: چه‌پکه بۆ‌چوونیک له‌سه‌ر گه‌وره شه‌هیدی گه‌لی کورد د. عه‌بدول‌په‌حمانی قاسملوو
نوسین و کۆ‌کردنه‌وه‌ی: ماردین [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلێنی ناوه‌ڕۆک: بیلۆگرافیا | به‌نگه‌نامه‌ی | رامیاری، جیۆپۆلیتیک و په‌یوه‌ندی نیوده‌وله‌تی | جو‌ری
دۆ‌کومێنت: زمانی یه‌که‌م | جو‌ری وه‌شان: چاپ‌کراو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایل PDF:
به‌ئێ | وڵات: ده‌ره‌وه | سوید |
رۆژی ده‌رچوون: 1994-00-00
بابته په‌یوه‌ست‌کراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه‌راست	رێکه‌وت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	1994-01-01
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

تێبینی: ئەم تۆماره پهرتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکهیه سکی ئی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر مانه‌په‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا پهرتووکه که بیه‌نیت.

QR
Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2012-07-14

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

پۆل: فیدیۆ

بابهت: 21

چه‌ند ڕووبه‌ڕوویه‌ک له‌گه‌ڵ شه‌هید عه‌بدولڕه‌حمان قاسملو

[20170121142058136895=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170121142058136895)

چه‌ند ڕووبه‌ڕوویه‌ک له‌گه‌ڵ شه‌هید عه‌بدولڕه‌حمان قاسملو. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (ڕۆژه‌لات) | جو‌ری دۆکومینت: زمانی یه‌که‌م | زمان -

شیوه‌زار: ئینگلیزی | ولات: ڕۆژه‌لاتی کوردستان |

بابه‌ته‌ به‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدولڕه‌حمان قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره‌ به‌لگه‌ فیلمه‌، تکایه‌ سکینی QR کۆده‌که‌ بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر مائپه‌ری ڕیک‌خراوی کوردیپیدیا ئه‌و فیلمه‌ ببینیت.

تیبینی: ئەم تۆماره‌ هه‌ندیک فایلی به‌یوه‌ندیداری وه‌ک وێنه‌ و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه‌ و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکایه‌ سکینی QR کۆده‌که‌ بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر مائپه‌ری ڕیک‌خراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایله‌نه‌ ببینیت.

QR
Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕی باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-01-21

ناوی تۆمارکار: هاوڕی باخه‌وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 22

حدکا: دواى یه کگرتنه وه ههولێ کاراکردنه وهی دۆسیه ی د. قاسملوو دهدهین

[20220713172512422805=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220713172512422805)

ناسر پیروتی

رووداو - ههولێر

33 سال به سهر تیرۆرکردنی د. عهبدولرهمان قاسملوو، سكرتیری گشتی پێشووی حیزبی دیموكرات تی دهپهڕیت. قاسملوو ئیوارهی 13-07-1989 له نێو باڵهخانهیهك له نێو شاری فیهننای نه مسا له كاتی دانوستاندن له گهڵ نێردراوانی ئێران، كهوته بهر دهستپێژی گولله و تیرۆر كرا. له گهڵ د. قاسملوو، عهبدوللا قادری ئازهر، ئەندامی كۆمیتەى ناوەندى و نوێنەرى حیزبى دیموكرات له ئەوروپا و د. فازل رهسول، مامۆستای زانكۆ و خانهخوێ دانوستانده كهش تیرۆر كران.

تاوهكوو ئیستا ئێران دانى به تیرۆرکردنی د. قاسملوو و هاوڕێیانیدا نهناوه، بهلام لایهنهكانى حیزبى دیموكرات دهئێن، حكومهتى ئەو كاتی نه مسا بهلگه و ئەنجامدهرى تاوانهكهى لهدهستدابوو و كردییه قوربانى پاراستنى پهيوهندییهكانى له گهڵ تاران.

سهروك مهسعود بارزانى له لاپهه 320ى بهرگى چوارهى كتیى بارزانى و بزووتنهوهى پرگاریخوازى كورد نووسیویهتی، ئەو كاتهى د. قاسملوو تیرۆر كرا، ئەویش له فیهننا بووه و دواى رووداوهكه وهزیری ناوخۆى نه مسای بینیه و ئەو پێی گوتوه: ئێران كارهكهى كردووه، بهلام ئێمه ولاتیكى بچوو كین و ناچارین بهرژهوهندییهكانمان له بهرچاو بگرین، بۆیه ناتوانین هیچ كاردانهوهیهكى بهرچاومان هه بێت.

حیزبى دیموكراتى كوردستانی ئێران و حیزبى دیموكراتى كوردستان خۆیان به رێبوارى رینگه ی د. قاسملوو دهزانن و

به یه کێک له سێ رێبه ره شه هیدکراوه که ی خۆیانی ده زانن. ئه و دوو لایه نه دوا ی 16 سال دابرا، هه وێ یه که خستنه وه ی ریزه کانیان ده ده ن و به رپرسانی هه ردوولایه ن ده لێن، دانووستانده کانیان که یشتوو ته قو ناخی کو تایی. به رپرسانی دوو حیزه که ده شلێن، دوا ی یه کگرتنه وه سوورتر له پێشو و، هه وێ ی کارا کردنه وه ی که یسی تیرۆری د. قاسملو و ده ده ن و رێگه ناده ن دا بخرێت.

محهمه د نه زیف قادری، جێگری دووهمی لێرپرراوی گشتی (حدکا) به تۆری میدیایی رووداوی راگه یاند، با به تی که یسی تیرۆری د. قاسملو و لای حیزبی دیموکرات دانه خراوه و یه کێک له شته بنه رته ییه کانی به رنامه ی کاریانه، به لām به هۆی ئه وه ی تا وه کوو ئیستا سیاسه تی حکومه تی نه مسا نه گو راره که سیاسه تێکی مامه له چییانه یه له گه ل ئێران، نه بان توانی وه که یسه که کارا بکه ن. ده شلێت، دوا ی یه که خستنه وه ی ریزه کانی حیزبی دیموکرات هه و له کانیان زیاتر چر ده که نه وه بو کارا کردنه وه ی که یسه که و رێگه ناده ن دا بخرێت.

دوا ی تیرۆر کردنی د. قاسملو و له فیه ننا، هاوژینه که ی و حیزبی دیموکرات سکالایان تو مار کرد و هه و لێان دا که یسه که بچێته دادگه، به لām به گو ته ی به رپرسانی حیزبی دیموکرات، به هۆی ئه وه ی تو مه تباران دوا ی کرده که له لایه ن حکومه تی نه مسا وه وانه ی ئێران کرابوو نه وه و حکومه تی نه مسا نه ییده و یست به هۆی ئه و که یسه وه به یوه ندیی ه کانی له گه ل تاران تیکبچیت، رێگه ی نه دا که یسه که بخرێته سه ر رێچکه ی یاسایی. [1]

تایبه تمه ندیی ه کانی با به ت

پۆلێنی ناوه رووک: تیرۆریزم | دۆزی کورد | مافی مرو ف | رامیاری، جیۆپۆلیتیک و به یوه ندی نیوده وه له تی |
جو رری دو کو مینت: زمانی یه که م | جو رری وه شان: دیجیتا ل | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راس ت |
رو ژری ده رچوون: 2022-07-13

با به ته به یوه سترکرا وه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی با به ت
	Kurmanci	ژیاننامه	Ebdulrehman Qasimlo
	کوردی ناوه راس ت	کورت ه باس	سکر تی ری گشتی حدک: له دۆسیه ی تیرۆری د. قاسملو و دا که مه تر خه م بووین
	کوردی ناوه راس ت	شه هیدان	عه بدول ه حمان قاسملو

سه رچا وه کان

[1] مالبه ر | کوردی ناوه راس ت | www.rudaw.net

کاتی تو مار کردن: 2022-07-13

ناوی تۆمارکار: هه‌ژار کامه‌لا

پۆل: پارت و رێکخواه کان

بابهت: 23

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

[200911021537542205=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=200911021537542205)

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

ناساندن

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران که به کوورتکراوهی حدکا دهناسریت، یه کێکه له حیزبه کانی رۆژههلاتی کوردستان و له ئیستادا 2023 بنکهیان له شاری کۆیهی ههریمی کوردستانه، حیزبکی سیکۆلاره و باوهری به جیابوونهوهی ئایین ههیه له دهسهلات و له پهیوهندییهکانیشیدا پهیرهوی پلورالیزم دهکات بهرانبه رێکخواه کانی دهووبه ری.

میژوو

سه رهتای حیزب ده گه رێتهوه بۆ ماوهی جهنگی جیهانی دووهم و له 16-08-1942 رووناکییرانی ئه وکاتی رۆژههلاتی کوردستان رێکخراوی نهینی ژ.ک درووستده کهن، که به (کۆمهلهی ژیا نهوهی کورد) ناسراوه، دوا ی سێ سا ل و له 16-08-1945 به شیوهیهکی مۆدی رنتر حیزبی دیموکراتی کوردستان له سه ره مان بناغه دامه زرا به سه رکردایهتی قازی محهمه د.

دواتریش بههوی ههولدانهکانی حیزب و قازی کۆماری مههاباد له 22-06-1946 دامهزرا، که دواى 11 مانگ حکوومرانی پرووختنرا.

ئامانجهکانی حیزب

ئامانجی حیزب له خهباتی نهتهوهی-دیموکراتی خهلی کورد و پۆژههلاتی کوردستان خوی دهبینتهوه، هاوشان له گهله نهتهوهکانی دیکه ی کورد وهک (عهرب، ئازهری، بهلووچ و تورکمان) و هیزه دیموکراتهکانی دیکه، بۆ بهدهستهینانی مافه رهواکانی خویان و دیاریکردنی چاره نووسی نهتهوهی کورد و دامهزراندنی دهولهتیکی فیدرالی بۆ ئێران، ئامانجی دواتریش پیکهینانی کۆمهلگهیهکی دیموکراتی سۆسیالیستییه.

به بۆچوونی زۆریک له چالاکان و چاوه دێرانی سیاسی، به بۆنه ی دۆخی نیودهولهتییهوه حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران داوای فیدرالیزم دهکات، بهلام له راستیدا ئهم حیزبه حیزبیکی سهربهخۆییخوازه و بۆ دهولهتی کوردی خهبات دهکات.

تهنانهت کاتی گشتپرسی ههریمی کوردستان بۆ سهربهخۆی ئهم ههریمه (25 ی ئهیلوولی 2017)، حیزبی دیموکرات پشتیوووانیهکی بیوتنه ی له خهک و حکوومهتی ههریمی کوردستان کرد.

خهباتی نوێی حیزبی دیموکرات-پاسان

ئهم حیزبه له نهوڕۆزی 2016 دا، خهباتی نوێی خوی له ژێر ناوی پاسان دهستپیکردهوه، دوا ی راگهیاندنی پاسان، چهندین ئۆپه راسیونی گهره ی پارتیزانی له پۆژههلاتی کوردستان بهرپوه چووه که سهدان کوژراو و برینداری له نیو هیزهکانی حکوومهتی ئێرانی لیکهوتۆتهوه و زیاتر له 50 پشیمه رگه ی ئهم حیزبهش کوژراون، به وته ی ئەندامانی ئهم حیزبه، پاسان تهنیا خهباتی چه کداری نییه و خهباتیکی فره ره ههنده.

کۆنفرانسی یه کهم-1955

دوا ی تیکچوونی کۆماری کوردستان و دووباره گه رانه وه ی دیکتاتۆری محهمه د ره زاشا بۆ کوردستان، گیران و له سیداره دانی به شیک له رپه رانی حیزب و له سه رووی هه مووانه وه پشهوای حیزب، پرش و بلاوی ده کهوتیه نیو حیزب و چالاکي نامینیت.

سالی 1947 کۆمه لێک له کادری گه نجی حیزب ده که ونه دووباره زیندوو کردنه وه ی ریکخستنی حیزب، و سالی 1948 کۆمیته یه ک پیک دیت که ئه و کۆمیته ی (کمیته آذربایجان و کوردستان) ده کاته به شیک له حیزبی تووده ی ئێران که ئه و کات حیزبیکی به ناوبانگ له سه رانسه ری ئێران، له و کاته شه وه حیزب ده کهوتیه ژێر ده سه لاتی بپاری حیزب تووده.

ئهم شپوازهش هه تاوه کوو سالی 1955 به رده وام بوو و له و ساله دا دکتۆر عه بدوله رحمان قاسملوو و کۆمه لێک له هاوڕێیانی بیر له وه ده که نه وه جارێکی دیکه له حیزبی تووده بینه دهره وه و سه ربه خۆ ببنه وه.

هه ر بۆیه سالی 1955 یه که مین کۆنگره ی حیزب له گوندی کهوته ری مه هاباد به به شداری ژماره یه کی کهم کادیری حیزب پیکدیت.

له و کۆنگره یه شدا بپار دهریت به چراندنی په یوه ندی له گه ل حیزبی تووده و دانانی کۆمیته بۆ رپه ریکردنی حیزب به ناوی کۆمیته ی مه هاباد به به رپر سیاریه تی سه ید عه بدوله لایسحاق، به لام ناوی سکرته ر یان پشهو و لپرسراوی بۆ دانه نراوه، به لام که سی یه که می حیزب بووه.

کۆنگره ی دووه م-1964

کۆنگره ی دوو له گوندی سوێ له سنووری نیوان سه رده شت و قه لادزی بوو و زۆریک له ئەندامان ئاماده بوون که ئه وکات هاوکات بوو له گه ل شوړشی ئه یلوول.

لهم کۆنگرهیه شدا هیچ کهسێک به سکرێتێر هه‌لنا‌بژێرن و ته‌نیا سه‌ید عه‌بدو‌ل‌ل‌ا ئیسحاق و هه‌ک که‌سی یه‌که‌می حیزب داده‌نرێت.
له‌م کۆنگره‌یه‌دا بریار درا حیزب ب‌بیته‌ پاشکۆی پارتی دیموکراتی کوردستان و سه‌ربه‌خۆی خۆی له‌ده‌ست بدات، هه‌روه‌ها رۆژنامه‌ی حیزب که‌ ناوی کوردستان بوو بکریته‌ دیسان بارزانی.

کۆنفرانسی دووهم-1969

دوای ده‌ستگیرکردن و کوشتنی چه‌ندین کادیر و رێبه‌ری حیزب له‌لایه‌ن ئێران و ئێراقه‌وه، له‌ ساڵی 1969 کۆمه‌ڵێک له‌ کادیران کۆده‌بنه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی حیزب ب‌بوژیننه‌وه‌ بۆ جاریکی دیکه‌، به‌لام ئه‌مه‌ له‌لایه‌ن به‌شیک له‌ کادیرانی حیزبه‌وه‌ ده‌کریت که‌ که‌سی یه‌که‌می حیزبان به‌د‌ل نه‌بووه‌ چونکه‌ بۆ هه‌موو بریارێک گه‌راوه‌ته‌وه‌ بۆ که‌سی یه‌که‌می پارتی دیموکراتی کوردستان.

کۆنفرانسی سێیه‌م-1971

له‌ سه‌ره‌تای هه‌فتاکان، دکتۆر قاسملوو ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ و بریار ده‌دات حیزب درووستیکاته‌وه‌ سه‌ره‌له‌نوی و بۆ ئه‌وه‌ش تیمیک پێکده‌هێنێت به‌ناوی کۆمیته‌ی ساخکه‌ره‌وه‌ی حیزب و ماوه‌یه‌ک پێکه‌وه‌ کارده‌که‌ن، و له‌ گه‌ل چه‌ند هاوڕێیه‌کی پێکه‌وه‌ ده‌ستووری حیزب ده‌نووسنه‌وه‌.
دوو‌باره‌ و بۆ جاریکی دیکه‌ ساڵی 1970 رۆژنامه‌ی کوردستان ده‌ست ده‌کاته‌وه‌ به‌ چاپی خۆی، کۆنفرانسی سێیه‌م له‌ شاری به‌غدا له‌ ئێراق له‌ 1971 ده‌به‌ستری و پرۆگرامی حیزب په‌سه‌ند ده‌کریت و ب‌لاوده‌کریته‌وه‌، له‌ گه‌ل پارتی دیموکراتی کوردستان په‌یوه‌ندی ده‌چرێن و سه‌ربه‌خۆ ده‌بنه‌وه‌، کۆمیته‌ی ناوه‌ندی و نووسینگه‌ی سیاسی داده‌مه‌زرێن، دکتۆر قاسملووش وه‌ک سکریتیری گشتی حیزب دیاری ده‌کریت و ئامانجی دوا‌رۆژی حیزبیش وه‌ک سۆسیالیزمی دادپه‌روه‌رانه‌ دیاری ده‌کریت.

کۆنگره‌ی سێیه‌م-1971

ئهم کۆنگره‌یه‌ بۆ رێکخستنه‌وه‌ی حیزب بوو و هه‌موو ئه‌ندامه‌ کۆنه‌کانی له‌خۆی کۆکرده‌وه‌ و جاریکی دیکه‌ قاسملوو کرایه‌وه‌ به‌ سه‌رۆکی حیزب و ناوی حیزب له‌ حیزبی دیموکراتی کوردستانه‌وه‌ کرا به‌ حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران.

کۆنگره‌ی چواره‌م-1980

به‌ به‌شداری 310 ئه‌ندام که‌ نوێنه‌رایه‌تی 30 هه‌زار ئه‌ندام ده‌که‌ن یه‌که‌مین کۆنگره‌ی ئاشکرای حیزب له‌ شاری مه‌هاباد به‌رپه‌وه‌ده‌برێت، ئه‌وکات به‌شیک زۆری کوردستان له‌ژێر ده‌ستی پێشمه‌رگه‌دا بوو و رێبه‌رانی کوردیش داوای مافی ئۆتۆنۆمییان ده‌کرد، کۆنگره‌که‌ 12 رۆژی خایاندووه‌.
له‌م کۆنگره‌یه‌دا لۆگۆی حیزب گۆرا بۆ ئه‌وه‌ی ئیستا و دوو‌باره‌ قاسملوو کرایه‌ سکریتیری گشتی و د‌ل‌نیاکرایه‌وه‌ که‌ خه‌بات به‌رده‌وامه‌ و وتووێژی ئاشتیانه‌ش بۆ به‌ده‌سته‌تێنانی مافی کورد به‌رده‌وام ده‌بێت، هه‌روه‌ها به‌رگری له‌ کوردستان له‌ ئه‌گه‌ری هێرش ده‌وله‌ت ئێران، له‌م کۆنگره‌یه‌دا نووسینگه‌ی حیزب له‌ شاری پاریس کرایه‌وه‌ و تا ئیستاش به‌رده‌وامه‌، هه‌روه‌ها رۆژی 10ی خاکه‌لیوه‌ کرایه‌ رۆژی شه‌هیدانی کوردستان.
درووشمی ئهم کۆنگره‌یه‌ش بریتیبوو له‌: دیموکراسی بۆ ئێران و خۆبه‌رپه‌وه‌ری بۆ کوردستان.

کۆنگره‌ی پێنج-1981-شپه‌وه‌جۆی سه‌رده‌شت

له‌ گه‌ل ئه‌وه‌ی له‌ شه‌پدا بوو له‌ گه‌ل ده‌وله‌تی ئێراند، به‌لام کۆنگره‌ی پێنجی له‌ کاتی خۆی به‌ست و ئیدانه‌ی بریاره‌کانی خومه‌ینی کرا بۆ درێژه‌دان به‌ شه‌ری ئێران و ئێراق و درووشمی تاکتیکی خه‌بات بۆ رووخانی کۆماری

ئیسلامی په سهند کرا.

کۆنگره‌ی شه‌شه‌م-1984-گه‌ل‌له‌ی باشووری کوردستان
له‌ کۆنگره‌ی شه‌شه‌م له‌ سالی 1984 ئامانجی حیزب وه‌ک سۆسیالیزمی دیموکراتیک په‌سهندکرا و بپاردره‌ به‌
به‌هێزکردنی خه‌باتی دیبلۆماسی ده‌ره‌وه‌ و بۆ جاری پینجه‌م دکتۆر قاسملوو وه‌ک سکریتیری حیزب
هه‌ل‌بژێردرایه‌وه‌ و پیداغری له‌سه‌ر خه‌باتی پارتیزانی کرایه‌وه‌ و دواتریش رۆژی پینشمه‌رگه‌ی کوردستان دیاریکرا و
خرایه‌ رۆژی 26 ی سه‌رماوه‌رز.

کۆنگره‌ی چه‌وته‌م-1985-کانی میو له‌ باشووری کوردستان
حیزب له‌م کاته‌دا له‌ خه‌باتی پارتیزانی بوو له‌گه‌ل رژیمی ئیسلامی ئێران و له‌ شه‌ری ناوخۆدا بوو له‌گه‌ل حیزبی
کۆمه‌له‌، باره‌گاکانی حیزبیش له‌نیو سنووری جه‌نگی ئێران و ئێراقدا بوون و تۆپباران ده‌کران، له‌م کۆنگره‌یه‌دا بپار
درا به‌ هاتنه‌ ده‌ره‌وه‌ی حیزب له‌ شورای نیشتمانی به‌رگری و بۆ جاری شه‌شه‌م قاسملوو کرایه‌وه‌ به‌ سکریتیری
گشتی.

کۆنگره‌ی هه‌شته‌م-1988-سلیمانی
له‌م کۆنگره‌یه‌دا بال‌ بالێن له‌نیو حیزب ده‌رکه‌وت و بپار درا له‌ جیاکردنه‌وه‌ی ئایین له‌ ده‌سه‌لات و
دریژکردنه‌وه‌ی ماوه‌ی نیوان کۆنگره‌کان له‌ دوو سال‌ بۆ سی‌ سال‌.
له‌ دوو مانگ‌ دوا‌ی کۆنگره‌ سه‌دان که‌س له‌ پینشمه‌رگه‌ و کادیرانی حیزب جیا‌بوونه‌وه‌ و ئه‌وه‌ش بووه‌ هۆی
شه‌ری ناوخۆ و دواتریش چوونه‌ پال‌ حیزبی موجه‌دینی خه‌لق که‌ دژمی حیزبی دیموکرات بوون.

کۆنگره‌ی نۆ-1991 له‌ بال‌ه‌کابه‌تی
سالی 1989 خومه‌ینی مرد و له‌ چه‌له‌که‌یدا دکتۆر قاسملوو له‌سه‌ر میژی گفتوگو و دانووستان به‌ هاوه‌لی
هاورپایانی تیرۆر کران، بۆیه‌ له‌ پاییزی هه‌مان سال‌ دکتۆر سادق شه‌ره‌فکه‌ندی به‌ سکریتیری گشتی حیزب
دیاریکرا.
سادق شه‌ره‌فکه‌ندی توانی دوو بال‌ی حیزب به‌ یه‌که‌وه‌ رابگریتته‌وه‌ و بیانکاته‌وه‌ به‌ یه‌ک، دواتریش له‌ 1991
کۆنگره‌ی نۆیه‌م سازدرا و درووشمی خه‌بات دژی ئیمپریالیزمی هه‌ل‌وه‌شایه‌وه‌ و به‌ندیک له‌ پرۆگرامی حیزب دانرا
تایبه‌ت به‌ لاوان، هه‌روه‌ها بپاری پاراستنی مافی ده‌نگی که‌مینه‌ له‌نیو حیزب.
له‌ دوا‌ی ئه‌م کۆنگره‌یه‌ رادیۆی ده‌نگی کوردستان له‌ شاری که‌رکووک کرایه‌وه‌ له‌سه‌ر رادیۆی راه‌ کارگر.

کۆنگره‌ی ده‌یه‌م-1995-هه‌ولێر
شه‌ش مانگ‌ دوا‌ی کۆنگره‌ی نۆیه‌م سادق شه‌ره‌فکه‌ندی له‌ 1992 له‌ ئه‌لمانیا تیرۆر کرا، هه‌ر له‌و کاته‌دا پارتی
دیموکراتی کوردستان و پارتی کرێکارانی کوردستان تووشی شه‌ری ناوخۆ بوون.
له‌ هه‌ل‌بژاردنی سکریتیری گشتیدا هه‌ریه‌ک له‌ (مسته‌فا هه‌جری و عه‌بدوڵلا حه‌سه‌ن زاده) وه‌ک کاندیدی
سکریتیری دیاریکران و مسته‌فا هه‌جری ده‌رچوو، به‌هۆی رووداوی تیرۆر و کیشه‌کانی ناوچه‌که‌ کۆنگره‌ بۆ شه‌ش
مانگ‌ دوا‌که‌وت، له‌ به‌هاری 1995یش کۆنگره‌ سازکرا.
له‌م کۆنگره‌یه‌دا بپاردره‌ به‌ کرانه‌وه‌ی ده‌رگای دیالۆگ بۆ یه‌گه‌رتنی هه‌ردوو به‌شی حیزب و گۆرپینی سکریتیری
گشتی له‌ مسته‌فا هه‌جریه‌وه‌ بۆ عه‌بدوڵلا حه‌سه‌ن زاده و راگرتنی خه‌باتی چه‌کداری و ئالوگۆری رێکخستنی
هێز کۆمیته‌کان.

کۆنگره‌ی یازده-1997-که‌رکووک

سالی 1996 به هاوکاری یه کیتی نیشتمانی کوردستان، رژیمی ئێران هێرشێ تۆپبارانی چری کرده سهر باره‌گای سهره‌کی حیزب له شاری کۆیه و حیزب ناچارکرا که بریاربدا پێشمه‌رگه نه‌نێرێته کوردستان و بیانگیرێته‌وه بۆ بنکه‌کان.

سالی 1997یش کۆنگره‌ی یازدهیه‌م له که‌رکووک سازدرا و بریاردرا سکریتێر ته‌نیا دوو خول ده‌توانیت سکریتێر بیت، و عه‌بدوڵڵا حه‌سه‌ن زاده بۆ جاری دووهم بووه سکریتێر گشتی.

کۆنگره‌ی دوانزه-2000-که‌رکووک

له‌م کۆنگره‌یه مه‌ودای نیوان کۆنگره‌کان گۆرا له 3 سال بۆ 4 سال و عه‌بدوڵڵا حه‌سه‌ن زاده بۆ جاری سێیه‌م بووه سکریتێر گشتی.

کۆنگره‌ی سێزدهیه‌م-2004-کۆیه

گۆڕینی درووشمی حیزب له ئۆتۆنۆمی بۆ فیدرالیزم و په‌سه‌ندکردنی ئالای کوردستان و مسته‌فا هه‌جری بوو به سکریتێر گشتی حیزب. له دواى ئەم کۆنگره‌یه کۆمه‌له‌یه‌ک له ئەندامان جیا‌بوونه‌وه و ناوی حیزبی دیموکراتی کوردستانیان له‌ خۆیان نا که به‌ حدک ده‌ناسرێن.

کۆنگره‌ی چوارده‌یه‌م-2008

له‌م کۆنگره‌یه بریاری دوو خول سکریتێر هه‌لوه‌شایه‌وه و جه‌خت کرایه‌وه له‌سهر خه‌باتی جه‌ماوه‌ری و مسته‌فا هه‌جری بۆ جاری دووهم بوو به سکریتێر گشتی حیزب.

کۆنگره‌ی پازده‌یه‌م-2012

درووشمی کۆنگره‌ی 15 هه‌ول‌دان‌بوو بۆ یه‌ک‌ریزی حیزب به‌لام سه‌رکه‌وتوو نه‌بوو، مسته‌فا هه‌جری بۆ جاری سێیه‌م بووه‌وه به سکریتێر گشتی.

کۆنگره‌ی شازده‌یه‌م-2018-هه‌ولێر

ناوی کۆنگره به‌ راسان ناسرابوو که‌ باس له‌ خه‌باتی راسانی حیزبه و رێک‌خستنی حیزب گۆررا و مسته‌فا هه‌جری بوو به لێپرسراوی گشتی.

یه‌گرتنه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ حدک

رۆژی یه‌ک شه‌مه 2022-08-21 به‌ ئاماده‌بوونی مسته‌فا هه‌جری، لێپرسراوی گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و خالید عه‌زیزی، سکریتێر گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان واژۆیان له‌سهر یه‌گرتنه‌وه‌ی هه‌روو حیزب کرد، له‌ژێرناوی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه‌لات) | جو‌ری رێک‌خراو: پامیاری | هه‌شتا چالاکه‌: به‌ ئی (تا رۆژی تۆمار/چاککردنی ئەم بابته‌، ئەم رێک‌خراوه چالاکه‌) | ولات: رۆژه‌لاتی کوردستان |

فایلی په یوه نډیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	په رتو وکخانه	100 رۆژهی شۆرش ژینا
	کوردی ناوه پاست	ثامار و راپرسی	151 ئەندامی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له باشووری کوردستان تیرۆرکراون
	فارسی	بلاوکراوه کان (گۆفار، رۆژنامه، مالمپه و دهزگا میدیاییه کان و ...)	26 ی سرماورز
	کوردی ناوه پاست	بلاوکراوه کان (گۆفار، رۆژنامه، مالمپه و دهزگا میدیاییه کان و ...)	26 ی سه رماوهز
	کوردی ناوه پاست	په رتو وکخانه	80 سال خه بات له پیناو پرگاریدا
	Polski	شه هیدان	Muhammad Qazi
	Azərbaycanca	شه هیدان	Qazı Məhəmməd
	Catalana	شه هیدان	Qazi Muhammad
	Svenska	شه هیدان	Qazi Muhammad
	Português	شه هیدان	Qazi Muhammad

	Italiano	شه هیدان	Qazi Muhammad
	Français	شه هیدان	Qazi Muhammad
	Norsk	شه هیدان	Qazi Muhammed
	English	شه هیدان	Sadiq Sharafkandi
	Тоҷикӣ	شه هیدان	Қозӣ Мухаммад
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئادهم به شیرى
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئارام فه‌رزانه
	کوردی ناوه‌راست	ژياننامه	ئاسۆ ئه‌حمه‌ديان
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئاغا سديق ره‌نگ رێژان
	کوردی ناوه‌راست	فیدیۆ	ئا‌هه‌نگ و هه‌له‌په‌رکێ ئه‌ندام و پێشمه‌رگه‌ى حیزبى دیموکراتى کوردستانى ئێران
	کوردی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	ئایین نامه‌ى پێشمه‌رگه
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئیه‌راهم به‌ه‌رام پوور
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئیه‌راهم شێخالى
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئیه‌راهم شه‌ریفى
	کوردی ناوه‌راست	شه هیدان	ئىستىوار توفیق ره‌جه‌بى

	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئيسماعيل شه‌ريفزاده
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئيقبال که‌ريم نه‌ژاد
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌حمده‌د ئاغا
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌حمده‌د ئيمامي
	کوردي ناوه‌راست	ژياننامه	ئه‌حمده‌د حه‌بيبي
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌حمده‌د خاني شه‌جيبي
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌حمده‌د خاني فاروقي
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌حمده‌د خاني که‌لتگه
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌حمه‌دی وه‌ستا حه‌سه‌ن
	کوردي ناوه‌راست	وینه و پیناس	ئه‌رده‌لان بیه‌روزی، ستار که‌ريمی، تاهير که‌سیلی و نه‌وزهر نوری له ناوچه‌ی پێژاو سالی 1975
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌سه‌عه‌دی خودايار
	کوردي ناوه‌راست	ژياننامه	ئه‌فسه‌ر سالک
	کوردي ناوه‌راست	ژياننامه	ئه‌مير ئه‌لياسی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هيدان	ئه‌مير جه‌هاندیده
	کوردي ناوه‌راست	وینه و پیناس	ئه‌ندامانی حیزبی دیموکراتی کوردستان سالی 1984

	کوردی ناوه‌پاست	ژیاننامه	ئه‌وین چه کیم پوور
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	ئه‌یوب هونه‌روه
	عربی	کورت‌ه‌باس	الحزب الديمقراطي الكردستاني الايراني 1963-1979
	عربی	کورت‌ه‌باس	الحزب الديمقراطي الكردستاني الايراني 1963-1979 م
	کوردی ناوه‌پاست	شوینه‌کان	باشووری کوردستان
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	بانگه‌وازی سکریتی سزامانی خه‌باتی کوردستان بۆ رای گشتی سالی 2019
	فارسی	په‌رتوو‌کخانه	بحث کوتاهی درباره سوسیالیزم
	فارسی	په‌رتوو‌کخانه	بخشی از جنایات رژیم در کردستان
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	برایمه سوور
	کوردی ناوه‌پاست	هۆنراوه	بژی دیموکرات
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	بیبلیۆگرافی سیاسی رۆژنامه‌ی کوردستان، ئۆرگانی کۆمیتە‌ی ناهەندی حیزبی دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه‌پاست	کورت‌ه‌باس	بیره‌وه‌ری پیشمه‌رگه‌یه‌کی هێزی دالاهوی حیزبی دیموکرات له‌سه‌ر شه‌ڕێکی سالی 1988 له‌گه‌ڵ سوپای ئێراندای
	کوردی ناوه‌پاست		به‌بۆنه‌ی هاتنی 10ی خاکه‌لیتوه‌ رۆژی شه‌هیدانی کوردستان و له‌ سێداره‌دانی پیشه‌وا قازی محه‌مه‌د و ه‌اورێکانه‌وه
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	به‌بۆنه‌ی تیپه‌رپینی سالتیک به‌ سه‌ر تاوانی مووشه‌ کبارانی (قه‌لای دیموکرات)دا

	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌دهم رینگای ژيانه‌وه
	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌نامه‌و پیره‌وی نیو‌خوی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران - کۆنگره‌ی 5
	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌نامه‌و پیره‌وی نیو‌خوی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران - کۆنگره‌ی 6
	کورڊی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	به‌شیک له ئەندامانی کۆنگره‌ی 7 ی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان
	کورڊی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	به‌ریوه‌چوونی پلینۆمی یازده‌هه‌می کۆمیتە‌ی ناوه‌ندی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان
	کورڊی ناوه‌پاست		به‌ریوه‌چوونی چالاکیی بلاوکردنه‌وه‌ی وینه و پۆسته‌ر له‌ شاره‌کانی سه‌قز و مه‌له‌کشای ئیلام به‌بۆنه‌ی 2 ی کورته‌باس رێبه‌ندان
	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌لگه‌نامه‌کانی کۆنگره‌ی 17 ی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران
	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌لگه‌نامه‌ی کۆنگره‌کانی حیزبی دیمۆکرات (کۆنگره‌ی 1 تا کۆنگره‌ی 9) به‌رگی 1
	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌لگه‌نامه‌ی کۆنگره‌کانی حیزبی دیمۆکرات (کۆنگره‌ی 10 تا کۆنگره‌ی 17) به‌رگی 2
	کورڊی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	به‌لگه‌کانی کۆنگره‌ی هه‌وته‌می حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئێران
	کورڊی ناوه‌پاست	کورته‌باس	به‌یاننامه‌ی به‌ره‌ی یه‌گه‌رتووی کورد به‌بۆنه‌ی 2 ی رێبه‌ندان، سالیادی دامه‌زراندنی کۆماری کوردستان
	کورڊی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	پوریا ناسریخا
	کورڊی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پوریا ناسریخا ئەندامی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان له‌ شاری کرماشان له‌ ژێر ئەشکه‌نجه‌دا شه‌هید بوو
	کورڊی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	پۆلیک پێشمه‌رگه‌ی حیزبی دیمۆکرات، له‌ هه‌شتاکانی سه‌ده‌ی رابردوودا
	کورڊی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	پۆلیک پێشمه‌رگه‌ی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان له ناوچه‌ی گه‌ورگی سه‌قز

	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	پۆلێک له پێشمه‌رگه‌کانی هێزی دالاهۆی حیزب دیموکراتی کوردستان
	فارسی	په‌رتوو‌وخانه	پیامهای کنگره ششم حزب دمکرات کردستان ایران
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌وخانه	پێشمه‌رگه‌ نیشانه‌ی به‌رخۆدانی میله‌تیکه
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	پێشه‌وا قازی محه‌مه‌د
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	په‌یامی پیرۆزبایی پارتی سه‌ربه‌ستی کوردستان به بۆنه‌ی 77 هه‌مین سالیادی حیزب دیموکراته‌وه
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	په‌یامی پیرۆزبایی سکریتی گشتی حیزب دیموکراتی کوردستان بۆ سه‌رۆکی هه‌ریمی کوردستان
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	په‌یامی حیزب دیموکرات به‌بۆنه‌ی کۆچی دوا‌ی قادر حاجی عه‌لی
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	په‌یامی ناوندی هاوکاری حیزبه‌کانی رۆژه‌لاتی کوردستان به‌ بۆنه‌ی 2ی رێبه‌ندان
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	په‌یامی ناوه‌ندی به‌رپه‌به‌ری گشتی حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌بۆنه‌ی سی ساله‌ی تیرۆری دوکتور سادق شه‌ره‌فکه‌ندی و هاوڕێانی
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	په‌یامی کۆمه‌له‌ به‌ بۆنه‌ی یه‌گه‌رتنه‌وه‌ی هه‌ردوو لایه‌نی حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران و حیزب دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	تاجه‌دین به‌هنام
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	تاهیر محه‌مه‌دی
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	ته‌یمور مسته‌فای، مام جه‌لال و محه‌مه‌د نه‌زیف قادی
	فارسی	بلاوکراوه‌کان (گۆفار، رۆژنامه، مالبه‌ر و ده‌رگا میدیاییه‌کان و ...)	جنگ در کردستان

	کوردی ناوه‌پاست	ژیاننامه	جه‌زا سألجی
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	جه‌لیل گادانی، محهمه‌د نه‌زیف قادر، سالی 1996 له به‌غداد
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	جه‌مشید کامه‌ران
	کوردی ناوه‌پاست	کورت‌ه‌باس	چالاکیه‌کی هیزی شاهوی حیزی دیموکراتی کوردستان له 17-12-1985 دژی سوپای ئیران
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	چل سال خه‌بات له پیناوی ئازادی
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	چوار پیشمه‌رگه‌ی حیزی دیموکراتی کوردستان سالی 1988
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	چوار پیشمه‌رگه‌ی حیزی دیموکراتی کوردستان له ناوچه‌ی دالاهو سالی 1982
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	حاجی خه‌ره‌گوشی
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	حاجی؟
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران چواره‌مین راگه‌یاندرای له‌باره‌ی بۆردومانه‌کان بلاو کرده‌وه 2022-09-28
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران دووه‌مین راگه‌یاندرای له‌باره‌ی بۆردومانه‌کان بلاو کرده‌وه 2022-09-28
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران سێیه‌مین راگه‌یاندرای له‌باره‌ی بۆردومانه‌کان بلاو کرده‌وه 2022-09-28
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران یه‌که‌مین راگه‌یاندرای له‌باره‌ی بۆردومانه‌کان بلاو کرده‌وه 2022-09-28
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	حسین چل کوچ

	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حسین‌هه‌سه‌ن پوور
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حسین‌عه‌بدووللا 2
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حسین‌مه‌حمودی
	کورډی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران؛ سێ کورته‌باس له‌سه‌ر سێ رووداوی تاریخی له‌کوردستانی ئێران
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌بیبووللا مه‌جیدی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌سه‌ن خانی به‌ریاجی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌سه‌ن خانی فه‌یزووللا به‌گی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌سه‌ن خورخوره‌یی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌سه‌ن فه‌لاحی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌سه‌نه‌ سوور
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	حه‌مه‌د ئاغای (شقویف)
	کورډی ناوه‌راست	ژیاننامه	خالد فه‌ره‌یدونی
	کورډی ناوه‌راست	ژیاننامه	خدر عه‌بدوولاهی
	کورډی ناوه‌راست	ژیاننامه	خدر عه‌لی پوور
	فارسی	ژیاننامه	خلیل جنگی

	کوردی ناوه‌راست	ژیاننامه	خه لیل جه‌نگی
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	خه لیل خوشه‌وی
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	خه لیل مسته‌فاپوور
	فارسی	وینه و پیناس	دو پیشمرگه حزب دموکرات کوردستان ایران در سال 1970
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	دوو پیشمرگه‌ی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له سالی 1970
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	دوو پیشمرگه‌ی حزبی دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	دوو پیشمرگه‌ی هیزی دالاهوی حزبی دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	ده‌رویش عوسمان
	فارسی	ژیاننامه	زرین محمد پور
	کوردی ناوه‌راست	ژیاننامه	زێڕین محهمه‌دپوور
	کوردی ناوه‌راست	کورت‌ه‌باس	سالیادی دامه‌زراندنی حزبی دیموکرات
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	س‌دیق ئه‌نجیری
	کوردی ناوه‌راست	فیدیۆ	س‌روودی یه‌گ‌گرتنه‌وه‌ی با‌له‌کانی حزبی دیموکرات
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	سو‌لتان قو‌یتاسی
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	سیامه‌ند شابو‌پی

	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	سیراجه‌دین جاجوی
	کورډی ناوه‌راست	وینه و پیناس	سێ پیشمه‌رگه‌ی حیزبێ دیموکرات له شاری سلیمانی سالی 1990
	کورډی ناوه‌راست	وینه و پیناس	سێ پیشمه‌رگه‌ی حیزبێ دیموکراتی کوردستان
	کورډی ناوه‌راست	وینه و پیناس	سێ پیشمه‌رگه‌ی هیزی دالاهوی حیزبێ دیموکرات سالی 1989
	کورډی ناوه‌راست	وینه و پیناس	سێ پیشمه‌رگه‌ی ریکخستنی کرماشانی حیزبێ دیموکراتی کوردستان سالی 1975
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	سه‌رگورد چه‌بیبو‌ل‌لاعه‌باسی
	کورډی ناوه‌راست	ژیاننامه	سه‌لیم زهنجیری
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	سه‌میرا ئه‌للایاری
	کورډی ناوه‌راست	ژیاننامه	سه‌لاح میهرپه‌روه‌ر
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	سه‌ید محهمه‌دی ئیسحاقی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	شوجاح زرینگی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	شیخ ئه‌مینی ئه‌سه‌عه‌دی
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	شیخ جه‌لالی تاهیری
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	شیخ چه‌مه‌مینی که‌س نه‌زان
	کورډی ناوه‌راست	شه‌هیدان	شیخ سدیقی ئه‌سه‌عه‌دی

	کورډی ناوه‌پاست	شه‌هید کاکێ حه‌سه‌ن مه‌قسوودی، محهمه‌د نه‌قشبه‌ندی، محهمه‌د سه‌یفوری و ئیقباڵ سه‌فه‌ری وینه و پیناس
	کورډی ناوه‌پاست	شه‌هیدان ئه‌بوو که‌ریمی و مه‌نسور فه‌تاحی وینه و پیناس
	کورډی ناوه‌پاست	شه‌هیدانی شو‌رشی ژینا؛ ئالبوومی کوردستان په‌رتوو‌کخانه
	کورډی ناوه‌پاست	عوسمان فه‌یزه شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌ره‌حمان حه‌یده‌ری شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌ره‌حمان قاسملو شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لای قادری ئازهر و شه‌هید عه‌بدول‌ره‌حمان قاسملو وینه و پیناس
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لا باقوی شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لا حوسینی 2 ژیاننامه
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لا خانی مه‌تین شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لا عیزه‌تیوور ژیاننامه
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لا گروی شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌بدول‌لا رو‌شنفکر شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌لی ئاغای ته‌مووته شه‌هیدان
	کورډی ناوه‌پاست	عه‌لی ئاغای جه‌وانمه‌ردی شه‌هیدان

	کوردي ناوه‌راست	ژياننامه	عه‌لی بداغی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌لی خانی فاتیح
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌لی عه‌ولا کۆلی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌لی گه‌له
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌ولای ماری
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌ولای مینه خاله‌ندی
	کوردي ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	فیدرالیزم له ولاتانی فره‌نه‌ته‌وه‌دا
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	فه‌قّ عه‌لی وه‌رگێلی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	فه‌یروز پاشایی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	فه‌یسه‌ل مه‌زیدی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	قادر ئه‌حمه‌دی
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	قادر ئه‌مساری
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	قادر په‌نیره
	کوردي ناوه‌راست	ژياننامه	قادر په‌سوئیان
	کوردي ناوه‌راست	شه‌هیدان	قادره شهل

	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	قاسم سولتانی
	کوردي ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له بانێزه‌ی خانوو‌یه‌که‌وه
	کوردي ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌ل‌له‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	لوقمان فولادی
	کوردي ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	لیستی ئەندام و پێشمه‌رگه‌ی تیرۆر کرای حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌ده‌ستی رژی تیرۆریستی ئێران
	کوردي ناوه‌پاست	ئامار و راپرسی	له 1991 تا 2019، 52 زیندانی سیاسی له زیندانی ناوه‌ندی ورعی له‌سێداره‌دراون
	کوردي ناوه‌پاست	کورت‌ه‌باس	له چیا‌ی ئاربابای شاری بانه ئالای کوردستان به بۆنه‌ی بیره‌وه‌ری 2 ی رێبه‌ندانه‌وه‌هه‌لکرا
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	له‌تیف حسینی
	فارسی	شه‌هیدان	ماشالله محمدی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	ماشه‌للا محهمه‌دی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	مام سو‌فی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	مام ره‌حمان ته‌شی
	فارسی	ژياننامه	محمد طاهر کاکه‌مم
	کوردي ناوه‌پاست	ژياننامه	محهمه‌د ئەحمه‌دی
	کوردي ناوه‌پاست	ژياننامه	محهمه‌د تاهیر کاکه‌مه‌م

	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د جه‌هانی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د حسيني
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د خانی دانيشوهر
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د خانی فه‌يزوئلابه‌گی
	کوردي ناوه‌پاست	ژياننامه	محهمه‌د خنکالی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د خوداپه‌نا
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د ده‌رويش ئه‌حمه‌دی
	کوردي ناوه‌پاست	ژياننامه	محهمه‌د سه‌يفوری
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د نازمی
	کوردي ناوه‌پاست	ژياننامه	محهمه‌د نه‌زيف قادری
	کوردي ناوه‌پاست	وینه و پیناس	محهمه‌د نه‌زيف قادری و قادر ئه‌لیاسی سالی 1985 له شاری هه‌له‌بجه
	کوردي ناوه‌پاست	وینه و پیناس	محهمه‌د نه‌زيف قادری، حه‌سه‌ن ئه‌سکه‌نده‌ری، شه‌هيد عه‌باس وه‌یسی و شه‌هيد کاکي حه‌سه‌ن مه‌قسوودی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د ئه‌مین بارام میرزا - چرچه
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	محهمه‌د ره‌سوومه‌ره
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هيدان	مسته‌فا حه‌سه‌ن ئیناخی

	کوردپی ناوه‌راست	ژیاننامه	مسته‌فا مه‌ولودی
	فارسی	ژیاننامه	منصور امیری
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	موراد محه‌مه‌دزاده
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	میرزا که‌ریمی نازی
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	میلاد پورساحیب
	کوردپی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	میژووی گشتی حیزپی دیموکراتی کوردستان؛ به‌رگی 01
	کوردپی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	میژووی گشتی حیزپی دیموکراتی کوردستان؛ به‌رگی 02
	کوردپی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	میژووی گشتی حیزپی دیموکراتی کوردستان؛ به‌رگی 03
	کوردپی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	میژووی گشتی حیزپی دیموکراتی کوردستان؛ به‌رگی 04
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	مه‌جید قولیزاده
	کوردپی ناوه‌راست	ژیاننامه	مه‌جید یارحسه‌ینی
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	مه‌حمود خانی تورکمان که‌ندی
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	مه‌حمود مه‌حمودزاده 02
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	مه‌حکه‌م ئه‌حمه‌دی
	کوردپی ناوه‌راست	شه‌هیدان	مه‌ده‌نی جه‌هان‌دیده

	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	مه‌لا سمایی فەقی پیسی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	مه‌لا مه‌حمودی زه‌نگه‌نه
	کوردي ناوه‌پاست	ژیاننامه	مه‌لا مه‌لای
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	مه‌لا ره‌شید مام عه‌لی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	مه‌لا که‌چه
	کوردي ناوه‌پاست	ژیاننامه	مه‌نسور ئه‌میری
	کوردي ناوه‌پاست	کاره هونه‌رییه‌کان	مه‌رێژن بۆم فرمیسکی خه‌م
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	ناجی پاشای
	کوردي ناوه‌پاست	ژیاننامه	ناسر سادقی
	کوردي ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	ناوه‌ندی سیاسی حیزبی دیموکرات به‌بۆنه‌ی کۆچی دوای تیکۆشه‌ری دیری کورد جه‌لیل گادانی راگه‌یه‌ندراویکی بلأو کرده‌وه
	کوردي ناوه‌پاست	پارت و ریک‌خراوه‌کان	ناوه‌ندی هاوکاری حیزبه‌کانی کوردستانی ئێران
	کوردي ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	نه‌ینیه‌کانی شه‌ری نیوان پارتي دیموکراتی کوردستان و حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران 1982-1979
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	نه‌دا میری
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	هاشم فەقی سالح
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	هاشم هه‌مزهی

	کوردی ناوه‌پاست	ه‌په‌یمانی هیزه سیاسییه‌کانی کوردستانی ئێران	پارت و ریک‌خراوه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	ه‌یوا میرزایی	ژیاننامه
	کوردی ناوه‌پاست	ه‌یم‌ن عوسمان	شه‌هیدان
	کوردی ناوه‌پاست	ه‌ل‌کردنی ئالای کوردستان له شاری شنۆ به بۆنه‌وی بیره‌وه‌ری 2 ی رێبه‌ندان	کورت‌ه‌باس
	کوردی ناوه‌پاست	وره	ب‌لا‌وک‌راوه‌کان (گۆ‌فار، پۆژنامه، م‌ال‌پ‌ه‌ و ده‌زگا م‌یدیاییه‌کان و ...)
	کوردی ناوه‌پاست	وه‌ستا برایی به‌ننا	شه‌هیدان
	کوردی ناوه‌پاست	وه‌ستا برایی نه‌جار	شه‌هیدان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی حیزبی دیموکراتی کوردستان به بۆنه‌ی کوچی دوا‌ی فەرمانده‌ م‌ه‌نسور ئه‌میری	به‌ل‌گه‌نامه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی حیزبی دیموکراتی کوردستان به بۆنه‌ی کوچی دوا‌ی تیکۆشه‌ری دیرین کاک محه‌مه‌د خنکالی	به‌ل‌گه‌نامه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران 12- 2024-02	به‌ل‌گه‌نامه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی ده‌فته‌ری سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان به بۆنه‌ی کوچی دوا‌ی عه‌لی قازی، کوری پیشه‌وا قازی محه‌مه‌د	به‌ل‌گه‌نامه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی ناوه‌ندی ته‌شکیلاتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌باره‌ی تیرۆری ئه‌ندامیکی حیزب له شاری هه‌ولێر	به‌ل‌گه‌نامه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی کۆمیسۆنی پیشمه‌رگه‌ به بۆنه‌ی کوچی دوا‌ی پیشمه‌رگه‌یه‌کی د‌لسۆز و وه‌فاداری حیزب که‌ریم عه‌باسی ناسراو به‌ که‌ریم شه‌لماشی	به‌ل‌گه‌نامه‌کان
	کوردی ناوه‌پاست	را‌گه‌یان‌دراوی کۆمیسۆنی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان به بۆنه‌ی کوچی دوا‌ی پیشه‌رگه‌ی حیزب ئه‌مین یوسفی	به‌ل‌گه‌نامه‌کان

	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یاندراوی کۆمیسۆنی پێشمه‌رگه‌ی حیزب دیموکراتی کوردستان سه‌باره‌ت به‌کۆچی دوا هاوړی مه‌هدی شه‌فیعی
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یاندنی حیزب دیموکراتی کوردستان به‌بۆنه‌ی کۆچی دوا تیکۆشه‌ری دیرین کاک ئه‌بوه‌کر پاد
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یاندنی حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران 30- 2024-01
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراو له‌باره‌ی ئێعدام کرانی چوار به‌ندکراوی سیاسی کورد (حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران)
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی حیزب دیموکراتی کوردستان له‌باره‌ی تیرۆری مووسا باباخانی، ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی حیزبه‌وه
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران به بۆنه‌ی کۆچی دوا تاهیر محهمه‌دی
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌بۆنه‌ی کۆچی دوا کاک عه‌بدوڵلا عیزه‌ت‌پوور
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی ناوه‌ندی ته‌شکیلاتی حیزب دیموکرات له‌باره‌ی گرتن و پاده‌ستکردنی بێهزاد خوسره‌وی به کۆماری ئیسلامی ئێران 2024-09-07
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی ناوه‌ندی سیاسی حیزب دیموکرات به‌بۆنه‌ی سی و یه‌که‌مین سالتۆری تیرۆری دکتۆر قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی کۆمیسۆنی پێشمه‌رگه‌ به‌بۆنه‌ی کۆچی دوا پێشمه‌رگه‌یه‌کی دلسۆز و به‌باوه‌ری حیزب دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی کۆمیسۆنی پێشمه‌رگه‌ به‌بۆنه‌ی کۆچی دوا پێشمه‌رگه‌ و تیکۆشه‌ری دلسۆزی حیزب دیموکراتی کوردستان قادر ئه‌حمه‌دی
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی کۆمیسۆنی پێشمه‌رگه‌ به‌بۆنه‌ی کۆچی دوا هاوړی مسته‌فا حه‌کیم‌زاده پێشمه‌رگه‌ی دیرینی حیزب دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراویک له‌لایه‌ن حزبی دیموکراتی کوردستان سه‌باره‌ت به‌ دوا گۆرپانکاری و پێشهاته‌کانی پۆشه‌لاتی کوردستان

	کوردي ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	روونکردنه‌وهی حیزبی دیموکرات له‌باره‌ی له‌سێداره‌دانی مسته‌فا سه‌لیمی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	رۆسته‌م زره‌نگی
	کوردي ناوه‌پاست	فیدیۆ	رێپۆره‌سمی یه‌گگرتنه‌وه‌ی دیموکراته‌کان 21-08-2022
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	په‌حمان وه‌تمان چاوشین
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	په‌زا پاشایی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	په‌سوڵ ئاغای مه‌حموودی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	په‌یحانه‌که‌نعانی
	کوردي ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	کاریگه‌ری بیرى چه‌پ له‌سه‌ر بزافى سیاسى رۆژه‌ه‌لاتى کوردستان، حیزبی دیموکراتى کوردستان وه‌ک نمونه
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	کامیل گه‌له‌بان
	کوردي ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	کاک قاسم سو‌لتانی، کادری دێرینی حیزبی دیموکراتى کوردستانى ئێران کۆچى دواى کرد
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	کاکى حه‌سه‌ن مه‌قسوودی
	کوردي ناوه‌پاست	شه‌هیدان	کوێخا مه‌حموود
	کوردي ناوه‌پاست	کورت‌ه‌باس	کۆبوونه‌وه‌ی هاوبه‌شى رێبه‌رى دوولایه‌نى حیزبی دیموکرات به‌رپۆه‌ چوو
	کوردي ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	کۆچى دواى ئه‌ندامى کى به‌وه‌جى حیزبی دیموکراتى کوردستانى ئێران

	کوردی ناوه‌پاست	کوچی دوابی که سایه‌تیه کی دیاری سیاسی و ئەندامی حیزبی دیموکراتی کوردستان له شاری سنه (ئه‌حمده به‌لگه‌نامه‌کان حه‌بیی)
	کوردی ناوه‌پاست	کۆمه‌لێک پێشمه‌رگه و کادری سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان له کاتی کۆنگره‌ی نوێه‌ی ئەو حیزبه‌دا
	کوردی ناوه‌پاست	کۆنگره‌ی چواره‌می حیزبی دیموکرات له مه‌هاباد سالی 1980
	کوردی ناوه‌پاست	که‌ریم داڵانحه‌سار
	کوردی ناوه‌پاست	که‌ریم سالحی
	کوردی ناوه‌پاست	که‌ریم عه‌باسی
	کوردی ناوه‌پاست	که‌مال مه‌هنه‌ک
	کوردی ناوه‌پاست	که‌یومه‌رس حه‌یده‌ری
	فارسی	یادداشت‌های سیاسی
	کوردی ناوه‌پاست	یه‌عقوب ئەحمده
	کوردی ناوه‌پاست	یه‌کبوونه‌وه‌ی ریزه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
	کوردی ناوه‌پاست	یه‌گگرتنه‌وه‌ی حیزبی دیموکرات، ده‌ستپێکی قۆناغێکی نوێ له تیکۆشان و خه‌بات

تییینی: ئەم تۆماره‌هه‌ندیک فایلی په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وینه و فیدیوی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
تکایه‌ سکینی QR کۆده‌که‌ بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری ریکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانه‌ ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائپه | کوردی ناوه‌پاست | [مائپه‌ری 28-07-2021 - \(zaniary.com\)](http://zaniary.com)
کاتی تۆمارکردن: 2009-11-02
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: کورته‌باس

بابه‌ت: 24

خانه‌دانی موکری و بنه‌چه‌ی د. قاسملو

[20240721110430582390=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

خانه‌دانی موکری و بنه‌چه‌ی د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملو
نووسهر: خه‌لیل جه‌نگی (Khalil Jangi).

ده‌سه‌لات و خانه‌دانی موکری له لایه‌ن به‌گ زاده‌یه‌ک به‌ ناوی ئه‌میر سه‌یفه‌دین به‌گ موکری (1446 - 1496) له سالی 1479ی زایینی دا به‌یه‌ک‌خستنی خێل و عه‌شیره‌ته‌ کورده‌کان و شکسته‌په‌هێنانی پاشماوه‌ی تورکه‌کانی هۆزی ئاق قویونلو له‌ ناوچه‌ی موکریان و پاشان ناوه‌ندی هوکمرانییه‌که‌ی له‌ گوندی دریا‌س/دریاز له‌ نزیک مه‌هاباد داده‌مه‌زرینیت. به‌ پیتی نه‌ریت و سه‌رچاوه‌ می‌ژوویه‌کان، موکرییه‌کان له‌ ره‌گه‌زی ئه‌یوین که‌ له‌ بنه‌ره‌تدا سه‌ربه‌ بنه‌ما‌له‌ی ره‌وادێ و دواتر سه‌ربه‌ هه‌زبانی مه‌زنن. دوا‌ی ئه‌و دوو کوره‌که‌ی به‌ ناوه‌کانی سارم به‌گ و بابا عومه‌ر (بابا میر) موکری درێژه‌ به‌ ژیا‌نی سیاسی ده‌سه‌لاتی موکری ده‌ده‌ن و سارم به‌گ ده‌بیته‌ دوا‌ی میرسه‌یفه‌دین ده‌بیته‌ حاکم. دوا‌ی سالانی‌ک له‌ شه‌ر و پیک‌دادان دژی هۆزه‌ به‌ کرێگیراوه‌ تورکه‌کان که‌ له‌ لایه‌ن ده‌سه‌لاتی سه‌فه‌وی ئاراسته‌ ده‌کران و شکسته‌یان به‌ ده‌ستی سارم به‌گ موکری له‌ کۆتایی دا سارم به‌گ به‌هۆی

برین و نه خوشییه وه له سالی 1520 ی زایینی مالاوایی له ژیان ده کات و وهسییه ده کات گۆره که ی له سه ر
پنجه ی دوژمنان بنژن تا دوا ی مردنیش نه وێرن هێرش بکه نه وه سه ر کوردانی موکری. به م پێیه له ته پکی
به گزادان له مه هاباد ده نیژیت. گێرانه وه میژووییه کان باس له وه ده که ن که قزلباشه دپنده کان له رق و کینه ی
سارم به گ کاتیک کوپ و برای سارم به دیل ده گرن دوا ی ئه وه ی که کوپه که ی سارم ده کوژن له ناو ئاگردا
ده بیژن و به سه ر سه ر یازه کانیاندا دابه شی ده که ن و ده یخۆن، دواتر برا که ی سارمیش له ناو مه نجه لێکی ئاودا
ده کوژن وه کوو که متیار ئه ویش ده خۆن. دوا ی ئه وان حکومه ت له نیوان سی ئه وه که ی بابا میردا دابه ش
ده بیته که مندالی رۆسته م تا قه کوری بابا میر بوون به ناوه کانی حه یده ر به گ، میر نه زه ر و میر خزر.

دره ختی بنه ماله ی دکتور عه بدولپه حمان قاسملو به م شیوه یه یه:

1. میر سه یفه دین به گ مه کری (دامه زڕینه ی بنه ماله ی موکری) 2. بابا عومه ر (بابا میر) 3. رۆسته م به گ 4.
شیخ حه یده ر 5. حوسین به گ 6. میر به گی دووهم (میری میران) 7. شیخ حه یده ر میر به گ 8. شیر سوڵتان
به گ (شیره سوار) 9. شیر به گ (ئه میر خانی یه ک ده ست ناسراو به خانی له پ زیرین) 10. بوداغ سوڵتان
(دامه زڕینه ی شاری مه هاباد) 11. موسا سوڵتان 12. عه بدوللا به گ 13. سه لمان به گ 14. حاج باقر ئاغا
15. حاج حه سه ن ئاغا 16. حاج محمه د ئاغا قاسملو (ناسراو به وسوق الدیوان باوکی دوکتور قاسملو)
17. دوکتور عه بدولپه حمان قاسملو

به عه ره یی:

عهدالرحمان قاسملو بن الحاج محمد ئاغا وثوق الدیوان بن حاج حسن آغا مکر بن حاج باقر آغا بن سلمان
بگ بن عبدالله بگ بن موسی سلطان بن بذاق سلطان بن شیر بگ بن شیر سلطان مکر بن شیخ حیدر میر
بگ بن میر بگ الثاني بن حسین بگ بن شیخ حیدر بن رستم بگ بن بابا میر بن میر سیف الدین مکر وکان
مؤسس حکومتی مکر الکردية في مقاطعة أورميا في مدينة مهاباد الحالية.

ناوی هۆزه کانی موکری به م شیوه یه یه، که زیاتر له پینچ سه ده حوکمرانی ناوچه ی پارێزگی ئورمیه له رۆژه لاتی
کوردستان بوونه. ته نانه ت هیندیک جار له گاودۆل و خه لخال له ئه رده بیلی ئیستای ئیرانه وه تا شاری مه راغه
و ته واوی پارێزگی ورعی، تا شاره کانی سۆران، رواندوز، پشه ر، بیتوین، قه لادزی و سلیمانی تا سنووری هه ولیر
له باشووری کوردستان ده سه لات و هه ژمۆنیان هه بووه. ئه و هۆزه موکریانه ئیستا له هه موو به شه کانی
کوردستان په رش و بلاو و نیشته جی بوونه. وه ئیستاش به گشتی رووبه رێکی به رفراوان له پارێزگی ورعی به
ناوچه ی موکریان ناسراوه، که شاره کانی سه رده شت، نه غه ده، ساین قه لا، تیکاب، میانداو، شنۆ، بۆکان،
پیرانشار و مه هاباد و به شیک له ناوچه کانی هاوشار و سه قز له خو ده گریته. له ئیستادا ناسناو و ناوبانگی
سه ره کی ئه و هۆزانه بریتین له: قاسملو، زه رزا، دیبوکری، گه ورک، مامه ش، مه نگو، پیران، شیربه گی، باریکی،
فه یزوللا به گی، مه ردان به گی، سوڵتان به گی، محمه د به گی، ئه میر به گی، به گزاده کانی ئیسماعیل ئاغای سمکو
، به گزاده کانی عه بدوللا به گی، به گزاده کانی یالاوه، خان زاده کانی موسا سوڵتان، سه رداره کانی مه کری (موارد
به گی)، حه یده ری، پاشا زاده کانی بابان، میر عه ودایی/ابدایی، گه ردی، برادۆستی، حه سه ن خانی، به گزاده کانی
به ره سۆر، به گزاده کانی عه باسی له ته رگه وه ری ورعی و هتد... هه ریه ک له م تایفه و هۆزانه چهن دین لق و پۆی
تریان لی ده بیته وه. هه روه ها چوار لق کوردانی موکری له کاته جیاوازه کاندایه هۆکاری سیاسی و شه ر و جه نگ
کوچیان کردووه بۆ شوینی دوور و جیاواز له کوردستان و ده ره وه ی کوردستان بۆ نموونه: موکریه کانی
دینه وه ری کرمانشان، موکری خۆراسانی باکور، موکریه کانی وان له باکوری کوردستان و هه روه ها موکریه کانی
ولاتی ئه فغانستان.

سه ره له مێک له مههه روانین و خویندنه وهی قاسملوو بو کوردستانی مهزن قاسملوو له دوو کتیی خۆیدا به ناوه کانی، کوردستان و کورد و کوردستانی ئێراندا به شیوهیه کی زانستی باسی تۆپوگرافی کوردستان دهکات و دهنوو سیټ: کوردستان له باکوری رۆژهه لاتی چیا ی ئاگریه وه دهست پیده کات تا ده گاته ئیلام و پشتکۆ لورستان و باشوری زاگروس و له ویه به خه تیکی راست ده چیه که رکوک و موسل و له ویشه وه به خه تیکی راست ده چیه وه ئه سکه ندهرون و له ویشه وه تا ده گاته ئه زه روم و له ویشه وه به خه تیک ده چیه وه باکوری رۆژئاوای چیا ی ئاگری. واتا کوردستان له دیدی قاسملوو ئه و کوردستانه گه وره یه که ئیمرو کورد خۆی باوه ری پێ نییه و ژور پیداره له سه ره هاو نه ژاد بوونی لور له گه ل کورده کانی تر. ئه و باوه ری وابوو له ئیستادا ده بی حه ول بده ین هه ره به شه ی به یارمه تی یه کتری بگه ن به ده سه لات و خۆ به رپوه به ریک له چوارچیه ی ئه و ده وه له تانه دا، چۆن که س به یه کجار یارمه تیمان نادات چوار پینچ سنوو ر تیک بده ین به لام بو ئه وه ی به خۆ به رپوه به ری و فیدرالییه ک بگه ین ده توانین دۆست و پشتیوان بو خۆمان په یدا بکه ین. واتا ئه و پێی وابوو سیاسه ت هونه ری مومکینه و ده بی ئه وه نده ی ده توانی و بو ت هه لده گیریت ده ستی بده یه ی نه ک دروشمی گه وره و بریقه دار بده ی و هه یچیش پێ نه کریت. به واتایه کی تر ئه و پێی وایه سیاسه ت واقعه ته نه ک خه یالات، کوردستانیش به خه یالات رزگار نابیت. واتا پێی وابوو ئیمه ده بی هه نگاو به هه نگاو به ره و پێش بچین. ئه و پێی وابوو ئه گه ر رۆژیک کورده کان بیان هه ویت یه ک بگرن و سه ره خۆ بن ئه وه ی دابه شکردنی هه یج ولاتیک نییه به لکوو یه کگرتنه وه ی ولات میلله تیکه که به بی ویستی خۆی دابه ش کراوه.

سه رچاوه کان:

1. شه ره فنا مه - شه ره فخان به دل یسی
 2. میژوو ی کورد و کوردستان - ایت الله مه ردوخ کوردستانی
 3. زوبده ی تاریخی کورد و کوردستان - محه مده ئه مین زه کی به گ
 4. تاریخی ویلا یه تی موکریان - کامه ران سنه
 5. شیکردنه وه ی په یوه ندیه سیاسیه کانی سارم به گی موکری له گه ل شا ئیسماعیلی سه فه وه ی، پورتالی گشتی علومی سیاسی ئێران
 6. زانستنامه ی ئێرانیکا
 7. گه شتنامه ی هینری راولینسون
 8. عاله م ئارای عه باسی، ئه سکه نده ره به گی تورکمان
 9. میژوو ی شاری مه هاباد - سه ید محه مده سه مه دی
 10. دکتور سه عید خزی پروفیسوری یاریده ده ری له به شی جوگرافیای سروشتی زانکوی کوردستان له سنه
 11. باسیک ده رباره ی داری بنه ماله و ره گی بنه ماله ی دوکتور عه بدوله رحمان قاسملوو
 11. کوردستان و کورد - دوکتور عه بدوله رحمان قاسملوو
 12. کورستانی ئێران - دوکتور عه بدوله رحمان قاسملوو [1]
- تییینی: ئه م بابته به رینوو سی سه رچاوه ی ئاماره پیکراو نووسراوه، کوردیپیدیا هه یج ده ستکاریه کی نه کردوه!

تایبه تمه ندیه کانی بابته

پۆلێتی ناوه رۆک: ژياننامه | میژوو | جووری دوکومینت: زمانی یه که م | جووری وه شان: دیجیتال | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | فۆنده ره کان: میژوو کۆن | ولات: باشووری کوردستان | بابته به یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	فارسی	ژیاننامه	خلیل جنگی
	کوردی ناوه‌راست	ژیاننامه	خه لیل جهنگی

سه‌چاوه‌کان

[1] تۆماری تایبته بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | ئهم بابته به تایبته تی له لایهن (نوسهر) وه له رۆژی 2024-07-20 بۆ کوردیپیدیا نێردراوه

کاتی تۆمارکردن: 2024-07-21

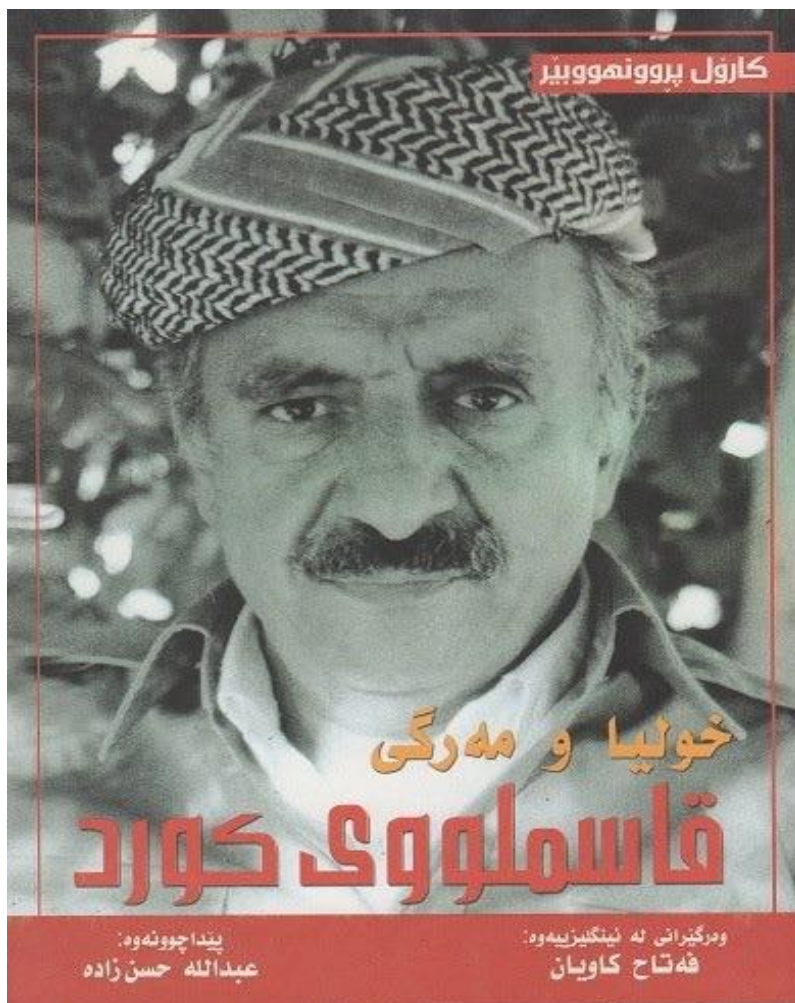
ناوی تۆمارکار: زریان سه‌رچناری

پۆل: په‌رتوو‌کخانه

بابه‌ت: 25

خولیا و مه‌رگی قاسملووی کورد

[2016082822392895890=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016082822392895890)

کارۆل پروونه‌وویێر
وه‌رگێڕانی له ئینگلیزییه‌وه: فه‌تاح کاویان

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلیتی ناوه‌ڕۆک: دۆزی کورد | جۆری دۆکومێنت: وه‌رگێڕدراو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست |

فایلی PDF: به‌ئێ | ولات: باشووری کوردستان |

ڕۆژی ده‌رچوون: 2009-00-00

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2009-01-01
	English	ژياننامه	Fatah Kawian
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	ژياننامه	فه‌تاح کاویان
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لله‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

تێبینی: ئەم تۆماره‌ په‌رتووکه و فایلێ PDF ی له‌ گه‌لدایه، تکه‌یه سکیێ QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مائه‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه‌که ببینی.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2016-08-28

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 26

خێزانی قاسملوو له ورعی سالی 1944

[20230818225505515742=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230818225505515742)

شوێن: ورعی

رۆژ یان سالی گیرانی وێنه که: 1944

که سایه تیه کانی ناو وێنه که: (دانیشتوو هکان: محهمه د ئاغا قاسملوو، فاتیمه خان، وهستاوه کان له راسته وه:

دکتۆر عه لی قاسملوو، عه بدولر حمان قاسملوو، حسین قاسملوو)

ناوی وێنه گر: (نه ناسراو). [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

دهیه: 40 هکان (40-49) | سکۆپی وێنه: رهنگاو رهنگ | سه ده ده: 20 (1990-1999) | شار و

شارۆچکه کان: ورعی | ولات: رۆژهه لاتی کوردستان |

رۆژی ده رجوون: 1944-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	پیکهوت و پرووداو (کړونولوتیا)	1944-01-01
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	پیشه و قازی محهمه د و چهند هاورپیه کی له شاری ورم، سالی 1937

سه چاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه پاست | تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ فه یسبووک؛ په یچی (محهمه د نه وزاد)
پۆزی 2023-08-18

کاتی تۆمارکردن: 2023-08-18

ناوی تۆمارکار: زریان عه لی

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 27

د. عهبدولرهمان قاسملوو سالی 1985 له گوندی گهوره دی

[20220502143350412297=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220502143350412297)

شوین: گوندی گهوره دی شارهدی گاپیلۆنی شارۆچکه ی ماوه ت

سالی گیرانی وینه که: 1985

که سایه تییه کانی ناو وینه که: (عهبدولرهمان قاسملوو، کۆمه لیک پێشمه رگه ی حیزبی دیموکرات)

ناوی وینه گر: (نه ناسراو)

[1]

تایبه تمه نندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | دهیه: 80 کان (89-80) | سه ده: سه ده ی 20

(1999-2000) | شار و شارۆچکه کان: شاربازیر (چوارتا و ماوه ت) | ولات: باشووری کوردستان |

رۆژی ده رچوون: 1985-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	پیکه وت و رووداو (کروئۆلۆژیا)	1985-01-01
	کوردی ناوه راست	وینه و پیناس	شاری ورعی، سالی 1965، یاشار خانم هاوسه ری شه هید ژهنه رال ئیحسان نوری پاشا ربه ری بزووتنه وه ی رزگاریخوازی چیای ئاگری، خه دیجه خانم

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [یه‌یچی وینه‌کۆنه‌کانی شارپاژێر](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-05-02

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئەحمەد

پۆل: کورتەباس

بابەت: 28

دوکتور قاسملوو، دیپلۆماتیکی ئارمانخواز

[20170402132246138909=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170402132246138909)

شاهۆ حوسینی

پیشەکی:

له هەر لق و رشتهیه کی زانستی بۆ تیگه‌یشتن له ده‌رکه‌وته‌کان، بۆ بیرکردنه‌وه و ئەندیشه‌کردن له‌مه‌ر په‌یوه‌ندییه‌کانی ده‌روونی ده‌رکه‌وته‌کان، بۆ پلان‌دارپێژی عاقلانه و به‌که‌لک و به‌گشتی بۆ خوێندنه‌وه‌یه‌کی زانستیانه پێویستی به‌ تێئۆری هه‌یه، له‌ راستیدا له‌ ژێر تیشکی تێئۆری ده‌کریت خوێندنه‌وه‌یه‌کی عه‌قلانی و زانستی له‌ ده‌رکه‌وته‌کان بکریت، یه‌ کێک له‌ ده‌رکه‌وته‌کان، په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یه، که‌ خاوه‌نی تێئۆریه‌کی جواروجۆره و هه‌رکام به‌ یه‌ی روانگه، خواست و ئاره‌زووکانیان، خوێندنه‌وه، بۆچوون و دارپشتی جواروجۆریان پێشنیار کردووه.

گومان له‌وه‌دا نیه‌ که‌ حیزبی دیموکرات هه‌ر له‌ سه‌رتای سه‌ره‌له‌دانییه‌وه، به‌هۆی ئەوه‌ که‌ خاوه‌ن شوناسی شۆرشگیرانه‌ بووه و له‌ گه‌ل ده‌سه‌لاتی پانخواز و دیکتاتۆر چ له‌ سه‌رده‌می پاشایه‌تی و چ له‌ سه‌رده‌می کۆماری ئیسلامیدا، له‌ به‌ره‌ره‌کانی و به‌رخۆدان‌دا بوو، وه‌ک زه‌رووره‌ت په‌یوه‌ندی به‌ حکوومه‌ت، ده‌وله‌ت و ناوه‌نده‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی جواروجۆر گرتووه. به‌یێ کرده‌وه‌کانی دیپلۆماتیکی حیزبی دیموکرات ده‌کریت سی قۆناغی تابه‌ت له‌ میژووی حیزب‌دا له‌ ئاستی په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی دیاری بکه‌ین: قۆناغی یه‌که‌م: تا به‌ر له‌ ده‌رکه‌وته‌ی شه‌هید دوکتور قاسملوو وه‌ک ریه‌ریکی کاریزما، به‌ هۆی زāl بوونی باوه‌رمه‌ندی به‌ ده‌ور و هیژی ده‌وله‌ت و حکوومه‌ته‌ زله‌په‌ره‌کان له‌ په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی له‌ ئەندیشه‌ی به‌رپرسیانی ئەو سه‌رده‌می حیزب، ده‌کریت ئەو قۆناغه‌ وه‌ک قۆناغی رێئالیزم ده‌ستنیشان بکریت، له‌ راستیدا له‌ گه‌ل ئەوه‌دا که‌ له‌ بیر و ئەندیشه‌ی به‌رپرسیانی ئەو سه‌رده‌می حیزب‌دا، حکوومه‌ت و ده‌وله‌ت ئە‌کته‌ری سه‌ره‌کی نی‌زای نێونه‌ته‌وه‌یی بوو، هه‌یچ رێکخراوه‌یه‌کی نێونه‌ته‌وه‌یی به‌هه‌یز وه‌ک ئە‌کته‌ر و کایه‌که‌ری نێونه‌ته‌وه‌یی ده‌وری نه‌بوو.

قۆناغی دووهم: سه‌رده‌می ده‌رکه‌وته‌ی شه‌هید دوکتور قاسملوو وه‌ک که‌سایه‌تی یه‌که‌می حیزب. دوکتور قاسملوو وه‌ک ئیدئۆلۆگی سۆسیالیزمی دیموکراتیک له‌ ئاستی نێوخۆیی، بنیاتنه‌ری ئارمانخوازی بوو له‌ ئاستی په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌ییدا. قۆناغی سێهه‌م: قۆناغی پاش شه‌هید بوونی دوکتور قاسملوو هه‌تا ئیستا.

په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی:

په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی وه‌ک زانست، به‌ زانستی خوێندنه‌وه و توێژینه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی نیوان وڵاته‌ سه‌ربه‌خۆکان، رێکخراوه‌ نێونه‌ته‌وه‌ییه‌کان، رێکخراوه‌ ناحکومیه‌یه‌کان ده‌گوتری. تێئۆرییه‌کانی په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی به‌ گشتی له‌ دوو رێبازی ئیپیستمۆلۆژیکی "پۆزیتیویزم" و "په‌سا پۆزیتیویزم"‌دا جی‌ده‌گرن، گرینگترین تێئۆری په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی که‌ له‌ ئیپیستمۆلۆژی پۆزیتیویزم‌دا جی‌گیر ده‌بیت رێئالیزمه. ئە‌لف: رێئالیزم (realism) له‌ په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی:

رێئالیزم (realism) وه‌ک ئە‌ندیشه‌یه‌کی په‌یوه‌ندییه‌کانی نێونه‌ته‌وه‌یی پێداگره‌ له‌ سه‌ر ده‌رکه‌وته‌ عه‌ینی و مادیه‌یه‌کانی وه‌ک هیژی نی‌زای، ده‌سه‌لاتی ده‌وله‌ته‌کان و هه‌ژمۆنی حکوومه‌ته‌کان له‌ نی‌زای نێونه‌ته‌وه‌ییدا، بۆ مسۆگه‌رکردنی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کان. ئە‌وان نی‌زای نێونه‌ته‌وه‌یی به‌ چوار تابه‌تمه‌ندی پێناسه‌ ده‌کهن:

1_ نی‌زای نێونه‌ته‌وه‌یی، نی‌زامی ئانارشیکه، نی‌زای نێونه‌ته‌وه‌یی له‌ دۆخی کێشه و قه‌یرانی هه‌میشه‌یدا به‌سه‌ر

دهبا و هیچ ئەکتەرێک بەتەنیا ناتوانێت پەيوەندى نىوان دەولەتەکان رێک و پێک بکات، بەلکە پىويستيان بە دۆست و هاوپەيمان هەيه.

2_ دەولەتەکان گرینگترین ئەکتەر و کایەكەرى پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهيین.

3_ هەموو ئەکتەرەکانى پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي کایەكەرانىکى ژىرن و ژىرانە هەلسوکەوت دەکەن (ئەوه بەو مانایە نیه کە دەولەتەکان هەلە ناکەن یان شکست ناخۆن، بەلکە بەو مانایەیه کە بە پشتبەستن بە داتا و زانست هەلسوکەوت دەکەن)، دەولەتەکان خوازیاری بەرژەوهندىيەکانى نەتەوهيین و هەمووشیان حەول دەدەن زۆرتىن بەرژەوهندى مسۆگەر بکەن.

4_ هەموو ئەکتەرەکانى پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي بىر لە بەردهوامى و مانەوى خۆیان دەکەنەوه. لە راستیدا رێئالیزم نەرتىترى تىئۆرى و خۆیندەوه لە پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهيە کە مێژوو کەى دەگەرێتەوه بۆ تۆسیدید و کتیی مێژووى شەرى پلۆنزی، ئەو تىئۆرییە بەو تايبەتمەندىيەوه بۆتە بنەمای دیپلۆماسى و پەيوەندى گرتى بەرپرسانى قوئاغى یەكەمى دیپلۆماسى حیزبى دیموکرات لەگەڵ حکوومەت و دەولەتانى دەورووبەر (هەلبەت ئەوه بەو مانایە نیه کە ئەوان زانست و زانیاری زانستیان لەسەر تىئۆرییەکانى پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي و یەك لەوان رێئالیزم هەبوه).

ب: ئارمانخوازی (Idealism) لە پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي:

بنەمای سەركى ئەندىشەى ئارمانخوازی (Idealism) لە پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي بەپىچەوانى رێئالیزم نەك هێژمۆن بوونى دەسەلات و مسۆگەرکردنى زۆرتىن بەرژەوهندى، بەلكو ژيان و خزمەت بە كۆمەلگەى جیهانى بەكەلك وەرگرتن لە ئىدهى ئىمکانى پێكەوهژيانى دوور لە شەرى و كێشەى نەتەوهكانە. ئىدئالیزم لەسەر ئەو باوەڕەیه کە پەيوەندى بۆ ئەو مەبەستە باشترین و ئىدئالترین كەرەستەیه بۆ لێك تىگەيشتن و ئاشتى نىوان نەتەوهكان، كەوابێت گرینگترین جیاوازی ئىدئالیزم لە پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي لەگەڵ رێئالیزم، پىداگرى رێئالیزم لەسەر دەور و بەرژەوهندى دەولەتەكانە و بەپىچەوانە پىداگرى ئىدئالیزم لەسەر دەور و بەرژەوهندى نەتەوهكانە. ئارمانخوازی لە پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي ریشه و بنەمای لە نەرتى رۆشنگەرى سەدهى هەژدەهەم دایە کە لەسەر ئەو باوەڕەیه، بارودۆخى كۆمەلایەتى و كۆمەلگەى، كەردوو و كەردارى مەرفەهەكان پێك دێن و بۆ گۆرینی كەردار و كەردەوهى مەرفەهەكان پىويستە کە بارودۆخى كۆمەلایەتى و كۆمەلگە بگۆردى، بە پىچەوانەى رێئالیستەکان کە لەسەر ئەو باوەڕە بوون کە بە سەركوت و هێزى نىزامى و دەسەلات دەكرێت ئالوگۆر سازى. ئارمانخوازەكان بەپىچەوانەى رێئالیستەکان کە نىزامى نىونەتەوهي بەردهوام ئانارشىك فەرز دەکەن، لەسەر ئەو باوەڕەن کە بەستىنى سىاسى دەكرێت لە رێ پێكەيتان و پەرەگرتى رێكخراوه ناكوومى و نوێیە نىونەتەوهيەكان ئالوگۆر بەرسەردا بێ. ئارمانخوازەكان بە پىچەوانەى رێئالیستەكان لەسەر ئەو باوەڕەن کە نەتەوهكان خوازیارى ئاشتى و پێكەوهژيانن و ئەوهش بى گومان لە رێ سەرھەلدان و بنیاتنانى حکوومەت و دەسەلاتى دیموکراتىك مسۆگەر دەبێت. كەوابێت بەگشتى دەكرێت تايبەت مەندىيەکانى ئارمانخوازەكان لە ئاستى پىونەندىيەکانى نىونەتەوهي بەو شىوئە دەستىنشان بکرى:

ئەلف: گرینگیدان بە نەتەوه لە بەرانبەر دەولەت و حکوومەت.

ب: گرینگیدان بە بنەماکانى زەینى و غەیرە مادى دەسەلات.

پ: مومکین بوونى ئالوگۆر ساز کردن لە نىزامى نىونەتەوهي لە رێ گەشه و پەرەى ناوئەندەکانى نىونەتەوهي و ناكوومى.

ج: كۆمەلگەى نىونەتەوهي و نەتەوهكان خوازیارى ئاشتى و پێكەوهژيانن.

چ: گەيشتن بە سولج و ئاشتەوايى لە پەيوەندىيەکانى نىونەتەوهي لە رێ سەرھەلدانى دەسەلاتە دیموکراتەكان مسۆگەر دەبێ.

شەهید دوکتور قاسملوو وەك مێمارىكى مۆدیرن و خاوەن هزر، كاتىك درووشمى ستراتیژىكى “دیموکراسى بۆ

ئێران و خودمختاری بۆ کوردستان "ی هه‌ڵبژارد، باش ده‌یزانی که ته‌نیا رێگه‌ی مسوگهر بوونی مافی کورد له سیستمی دیموکراتیک دایه. ئه‌و به هه‌ینانه‌ گۆری تێزی سۆسیالیزمی دیموکراتیک هه‌ر به‌و جۆره‌ی ئارمانخواه‌کان پێشنیارین کردبوو که گۆرینی به‌ستینی سیاسی ده‌بێته‌ هۆی گۆرانی تاک و کردووه‌ی تاک، له‌سه‌ر ئه‌و باوه‌ره‌ بوو که سیستمی پهره‌په‌ده‌ری عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تی و دیموکراتیک ده‌توانیت هه‌م له‌ ئاستی نیوخۆی قه‌یرانی مافی تاک و کۆمه‌لگه‌ چاره‌سه‌ر بکات و هه‌م له‌ ئاستی نیونه‌ته‌وه‌یه‌ش دا ده‌توانیت بنیانه‌ری جیهانیکی ئارام و دوور له‌ شه‌ر و قه‌یران بێ. له‌ ئاستی نیونه‌ته‌وه‌یه‌ی و دیپلۆماسیدا شه‌هید دوکتور قاسملوو هه‌ر به‌و جۆره‌ی که سۆسیالیزمی دیموکراتیکی وه‌ک ئانتیتیزی کاپیتالیزم و کۆمۆنیزم له‌ ئاستی نیوخۆی هه‌ینایه‌ ئاراهه‌، به‌ هه‌ڵبژاردنی ئه‌وروپا وه‌ک ناوه‌ندی دیپلۆماسی، له‌ راستیدا ئانتیتیزی جۆغرافیای له‌ به‌رانه‌ر ئه‌مریکا و یه‌کیتی سۆفییه‌ت دیاری کرد. دوکتور قاسملوو له‌ ئاستی نیونه‌ته‌وه‌یه‌ش دا مێماریکی مۆدێرنی دیپلۆماسی بۆ حیزبی دیموکرات و کوردی رۆژه‌لات بوو. شه‌هید دوکتور قاسملوو وه‌ک نوینه‌ری ده‌روونی نابه‌ئاگای کورد، باش له‌ بیر بوو که یه‌کیتی سۆفییه‌ت چۆنی پشت له‌ کۆماری کوردستان کرد و ئه‌مریکا چۆنی پشت له‌ شۆڕشی بارزانی کرد. دوکتور قاسملوو هه‌ر وه‌ک ئارمانخواه‌کان، له‌سه‌ر ئه‌و باوه‌ره‌ بوو که رێکخراوه‌ ناحکومیه‌یه‌ نیونه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کان ده‌توانن کاریگه‌ریان هه‌بێت له‌سه‌ر گه‌یهشتنی نه‌ته‌وه‌کان به‌ مافه‌کانیان و گه‌یهشتن به‌ جیهانیکی ئارام و دوور له‌ پاوێنی مافی تاک و نه‌ته‌وه‌کان به‌ هۆی حکومه‌ته‌ پاوێنیخواه‌کان و نه‌ته‌وه‌کانی تر؛ بۆیه هه‌موو سه‌رله‌وێ و هه‌ڵبژاردنی خۆی خسته‌ گه‌ر بۆچوونه‌ نیو رێکخراوه‌ی ئه‌نترناسیونالی سۆسیالیست و به‌ ئه‌ندام بوون له‌و رێکخراوه‌یه‌دا، که هه‌لگری هزر و ئه‌ندیشه‌یه‌کی ئۆمانیستانه‌، ئه‌نترناسیونال و ئارمانخواه‌نه‌ بوو. دوکتور قاسملوو وه‌ک ئارمانخواه‌ی ئه‌نترناسیونال، خوازیاری ئاسۆیه‌کی دوور له‌ شه‌ر و گه‌یهشتنی هه‌موو نه‌ته‌وه‌کان به‌ مافه‌کانیان و جیهانیکی پر له‌ ئاشتی و ئه‌هوه‌نی بوو. ده‌شی بگوتی که دوکتور قاسملوو به‌ره‌م و مندالی راسته‌قینه‌ی سه‌رده‌م و رۆژگاری خۆی بوو که به‌ درووستی له‌ ئالوگۆره‌کانی سه‌رده‌م تێگه‌یه‌شتبوو و سه‌رله‌وێ ده‌دا کردار و کرده‌وه‌کانی حیزبی دیموکرات له‌ گه‌ل ئه‌و ئالوگۆرانه‌ هه‌ماهه‌نگ بکات.

سه‌رچاوه‌کان

- 1_ دوئرتی، جیمز، رابرت فالتزگراف، نظریه‌های متعارض در روابط بین الملل، مترجم: علیرضا طیب، وحید بزرگی، تهران، قومس، 1383.
 - 2_ رینولدز، فیلیپ الن، شناخت اصول روابط بین الملل، ترجمه: جمشید زنگنه، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، 1380.
 - 3_ قوام، عبدالعلی؛ روابط بین‌الملل نظریه‌ها و رویکردها، تهران، سمت، 1380.
 - 4_ کیسینجر، هنری، دیپلماسی، دوره دوجلدی، ترجمه: فاطمه سلطانی یکتا، رضا امینی، تهران، انتشار اطلاعات، 1383.
 - 5_ لینکلتر، اندرو، آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی، ترجمه: لیلا سازگار، تهران، وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، 1385.
 - 6_ مشیرزاده، حمیرا، تحول در نظریه‌های روابط بین‌الملل، تهران، سمت، 1388.
- له ژماره 690 ی رۆژنامه‌ی "کوردستان" دا بلاو بۆته‌وه

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلێنی ناوه‌ڕۆک: دۆزی کورد | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | بابته به‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه‌راست	کورتەباس	حدکا: دوای یه کگرتنه وه هه‌وێ کاراکردنه وهی دۆسیه‌ی د. قاسملوو ده‌ده‌ین
	کوردی ناوه‌راست	ژياننامه	شاهۆ حوسینی
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆمارێ تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - شاهۆ حوسینی](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-04-02

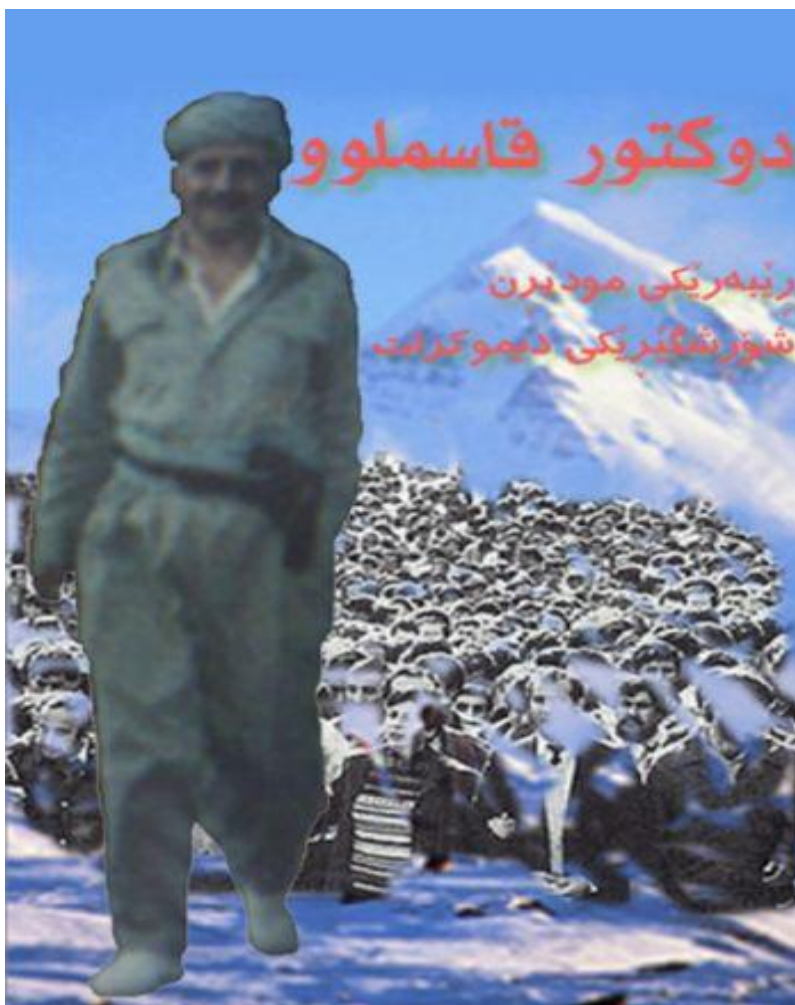
ناوی تۆمارکار: شاهۆ حوسینی

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 29

دوکتور قاسملوو، رێبه‌ریکی مۆدیرن و شۆرشگێڕیکی دیموکرات

[2011092914175462159=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011092914175462159)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: دوکتور قاسملوو، رێبه‌ریکی مۆدیرن و شۆرشگێڕیکی دیموکرات

ئاماده‌کردن: عه‌لی مونه‌زه‌می

ناوی وه‌رگێڕ: عه‌لی مونه‌زه‌می

وه‌رگێڕان له‌ زمانی: نه‌رویژی

شوێنی چاپ: هه‌ولێر

چاپخانه: دیجیتاڵ

ساڵی چاپ: 2018

ئاماده کردنی کاوه بههرامی

تایبهتمه ندیه کانی بابته

پۆلینی ناوه رۆک: رامیاری، جیۆپۆلیتیک و په یوه ندی نیوده و له قی | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست

| فایل PDF: به ئی |

رۆژی ده رچوون: 2018-00-00

بابته ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2018-01-01
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عه بدولر حمان قاسملو
	کوردی ناوه راست	په رتوو کخانه	قاسملوو و خهباتی کوردی رۆژه لات له روانگه راگه یاندنه نوروژییه کانه وه
	کوردی ناوه راست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه لاله ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت

تییینی: ئەم تۆماره په رتووکه و فایل PDF ی له گه لدايه، تکایه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر
مالپه ری رێکخراوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

QR
:Code

سه رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2011-09-29

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 30

دکتۆر عهبدولرهمان قاسملو له مههاباد سالی 1979

[20210430123324393806=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20210430123324393806)

وینه ی دکتۆر عهبدولرهمان قاسملو که وتار بو خه لکی مههاباد دهخوینیتتهوه سالی 1979، شاری مههابات پایتهختی کۆماره ساواکه ی کوردستان...!!!

تایبهتمه نندییه کانی بابته

دهیه: 70 کان (70-79) | سهده: سهده ی 20 (1900-1999) | شار و شارۆچکه کان: مههاباد | ولات: باشووری کوردستان |

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی ناوه‌پاست

شه‌هیدان

عه‌بدولرهمان قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلێ پهیوه‌ندیاری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکه‌یه سکی QR کۆده‌که بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2021-04-30

ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

پۆل: وېنە و پېناس

بابہت: 31

دکتور عہدولرحمان قاسملو لہ گہل خیزانہ کہیدا

20250609093013639556=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1

شوئن: نه زانراوه

پوڙيان سالي گيراني ويٽه كه: شهسته كاني سهدهي بيستم
كه سايه تيبه كاني ناو ويٽه كه: ويٽه يه كي ده گمهي دكتور عه بدولر حمان قاسملو له گهل خيزانه كه يدا گيراوه له
سالاني شهسته كاندا.

ناوی و ننه گر: نه ناسراوه. [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

دهيه: 60هـ کان (60-69) | سکووي وينه: رهنګاورهنگ | سهده: سهدهي 20 (1999-2000) |

روژی دەرچوون: ~~00-00~~-1960

بابہ تہ یہ یوہ ستر اوہ کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوەراست	ریکەوت و رووداو (کێۆنۆلۆژیا)	1960-01-01

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [Dîroka Kurdî Kurdish History 04-06-2025](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-06-09

ناوی تۆمارکار: ئاراس ئیلنجاغی

پۆل: فیدیۆ

بابهت: 32

دکتۆر عهبدولرهمان قاسملۆ و مام جهلال و نهوشیروان مستهفا

[20241225165806614820=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20241225165806614820)

فیدیۆ: دکتۆر عهبدولرهمان قاسملۆ و مام جهلال تاله بانی و نهوشیروان مستهفا، دکتۆر قاسملۆ داوای دوو کیلۆ پیازی کردوو له نامهیه کدا به ته نه وه. [1]

تایبه تهمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: یه کیتی نیشتمانی کوردستان | پۆلینی ناوه پۆک: دۆزی کورد | جۆری دۆکومینت: زمانی به کهم | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | سه ده: سه ده ی 20 (1999-1900) | فۆنده ره کان: میژووی هاوچه رخ | ولات: باشووری کوردستان |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی
فیدیۆ
ناوه راست

مام جهلال تاله بانی کاتیک وتار پیشکەش کۆمه لێک دانیشتووی گوندیک ده کات و هه موو دانیشتووان گوێ لێده گرن، له سالانی هه شتا کاند

تیبینی: ئەم تۆماره به لگه فیلمه، تکایه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر مائپه ری ریکخراوی کوردیپیدیا ئەو فیلمه ببینیت.

QR
:Code

سه رچاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه راست | تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ فه یسبووک؛ په یچی (ئاسۆی حاجی

[واحید\) رۆژی 2024-03-13](#)

کاتی تۆمارکردن: 2024-12-25

ناوی تۆمارکار: کشمیر که ریم

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 33

دکتۆر عهبدولرهحماني قاسملوو له تهمهني 17 سائيدا

[20211228225546399784=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20211228225546399784)

شوین: شاری ورمی پۆژههلاتی کوردستان
سالی گیرانی وینه که: 1947

[1]

تایبه ته نندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژههلات) | دهیه: 40ه کان (40-49) | سه دهه: سه دهه ی 20
(1999-1900) | شار و شارۆچکه کان: ورمی | ولات: پۆژههلاتی کوردستان |

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [یه‌یچی کۆنه‌واری کورده‌واری له فه‌یسبووک](#)

کاتی تۆمارکردن: 2021-12-28

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 34

دکتۆر قاسملوو و خیزانه که ی له شاری (پراگ؟)، که له ناو خیزانه که ی خۆیدا به (بابۆش خان) ناوی ده برا

[20161225220220135577=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20161225220220135577)

1- دکتۆر قاسملوو (بابۆش خان) دایکی دوکتۆر قاسملوو که به ره گهز ئاسۆری بوو، بهر له وه که رهحمانی کوردان بهینیتته سهر دونیا، به زمانی خۆی پیتی ده گوت (بابوچکا) که له زمانی ئاسۆرییه کاندایه واتای (مندالی بچووک) ه. دواتر گۆران به سهر ئه و ناوه هات و ده نیو خۆیاندا به (بابۆش خان) ناویان ده برد. رهچه له کی بنه ماله ی هیژای قاسملوو بو بنه ماله ی بهرپیزی موکری ده گه رپته وه که له دارپزه رانی ناسیونالیزی کورد له ناوچه ی موکریان ده ژمیردرین. 2- یای هیوای قاسملووی کچی، 3- یای هیلینا کرۆلیچ (نه سرین قاسملوو) خیزانی، 4- مینا قاسملووی کچی.

تایبه تمه ندیییه کانی بابته

پارت / لایهن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژهه لات) | شار و شارۆچکه کان: ورمی | ولات: پۆژهه لات
کوردستان |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [فه‌یسبووکی به‌رێز کاک \(سۆران که‌ریاسیان\)](#)

کاتی تۆمارکردن: 2016-12-25

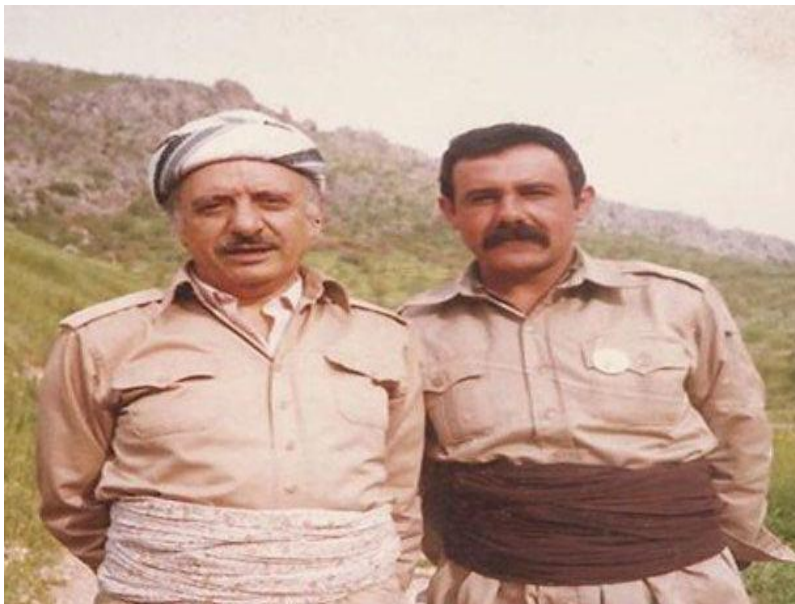
ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 35

دکتۆر قاسملوو و کۆچکردوو سهید کامیل نيزامی

[20180601000830151171=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180601000830151171)

دکتۆر قاسملوو و کۆچکردوو سهید کامیل نيزامی

تایبهتمهندییه کانی بابته

پارت / لایه: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژههلات) | سکۆپی وینه: پهنگاورهنگ | سهده: سهدهی
20 (1999-1900) | ولات: پۆژههلاتی کوردستان | کوالیتی وینه / دوکومینت / فیلم: باش |

سهراوهکان

کاتی تۆمارکردن: 2018-06-01

ناوی تۆمارکار: سهریاس نهحمهه

پۆل: په‌رتوو و کخانه

بابه‌ت: 36

دیداری قاسملو و له‌گێڕانه‌وه‌ی زاره‌کی دا

[20220328121934409234=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220328121934409234)

ناونیشانی په‌رتوو و ک: دیداری قاسملو و له‌گێڕانه‌وه‌ی زاره‌کی دا

ناوی نووسه‌ر: پ. ی. د. هۆشمه‌ند عه‌لی مه‌حمود حه‌مه‌د

سالی چاپ: 2022

ناوه‌ڕۆکی په‌رتوو و ک

پێشه‌کی

9-7

ده‌روازه: بیۆگرافیای که‌سیتی له‌ میژووی زاره‌کید

14-11

یه‌که‌م: دیداری سه‌لاحه‌ددین موهته‌دی

64-15

دووهم: دیداری عه‌بدوڵا حه‌سه‌ن‌زاده

86-65

سێیه‌م: دیداری حوسێن مه‌ده‌نی

108-87

چواره‌م: دیداری کاوه‌ به‌هرامی

124-109

پنجه‌م: دیداری جه‌لیل گادانی

170-125

شه‌شه‌م: دیداری دکتۆر جه‌وه‌هر شاوه‌یس

184-171

حهوتهم: دیداری مستهفا هیجری

208-185

ههشتهم: دیداری دکتۆر عیزه‌دین مستهفا ره‌سۆل

254-209

نۆیه‌م: دیداری حه‌سه‌ن شه‌ره‌فی

284-255

ده‌یه‌م: وه‌لامی پرسیاره‌کانی هیلین قاسملوو له‌رێگه‌ی فاکس

294-285

یانزه‌م: وه‌لامی ئیمیلی (کریس کۆچیرا)

298-295

ئیندیکس

306-299

نوسینه‌وه‌ی بایۆگرافای سه‌رکرده‌یه‌کی سیاسیی وه‌ک عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو ته‌واوناپی، ئه‌گه‌ر ته‌نیا پشت به‌لنگه‌نامه‌و ده‌قه‌ می‌ژووێه نوسراوه‌کانه‌وه‌ به‌سه‌ستین. به‌لکو له‌پاڵ ئه‌وان، بۆیینیی ره‌هه‌نده‌ جیا‌جیا‌کانی ئه‌م که‌سێتییه‌، پێویست به‌وه‌ده‌کات گو‌ی له‌گیرانه‌وه‌ی زاره‌کی ئه‌وانه‌ش بگه‌ڕین، که‌ له‌نزیکه‌وه‌ ناسیویانه‌. ئه‌م په‌رتوکه‌ (دیداری قاسملوو له‌گیرانه‌وه‌ی زاره‌کی دا)، زاده‌ی هه‌ول و کۆششی نزیک به‌ حه‌فده‌ سالی رابردوو‌مانه‌، له‌مه‌ر کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری به‌شیوه‌ی مه‌یدانی و ئه‌نجامدانی دیداری روو به‌روو، له‌گه‌ڵ به‌شیک له‌وانه‌ی له‌نزیکه‌وه‌ ناسیویانه‌، یان کاری حیزبی و سیاسیان له‌گه‌ڵیدا کردووه‌.

دیداره‌کان سه‌رحه‌میان نۆ دیداری روو به‌روو، له‌گه‌ڵ دوو په‌یوه‌ندی ئه‌لیکترۆنی، ئه‌وانیش وه‌لامی پرسیاره‌کانمان له‌لایه‌ن (هیلین قاسملوو) له‌رێگه‌ی فاکس، هه‌روه‌ها وه‌لامی ئیمیلی (کریس کۆچیرا)، که‌ سه‌رحه‌میان له‌ نیوان مانگی ئابی 2005 و شوباتی 2006 دا تو‌مارکراون. که‌ به‌داخه‌وه‌ چواریان له‌وانه‌ی دیدارمان له‌گه‌ڵیان هه‌بووه‌ له‌ماوه‌ی رابردوودا کۆچی دوا‌یان کردووه‌، ئه‌وانیش: (کریس کۆچیرا)، (پ.د. عیزه‌دین مسته‌فا ره‌سۆل) (پ.د. جه‌وه‌هر شاه‌وس) و (جه‌لیل گادانی)، گیانیان ئارام و رو‌حیان شادبیت، به‌لام خو‌ش به‌ختانه‌ ئه‌وانی دی له‌ ژياندا ماون و هیوای ته‌مه‌ن درێژی و ته‌ندروست باشیان بو‌ ده‌خوازم. ده‌قه‌کانی ئه‌م کتێبه‌ ده‌چنه‌ چوارچێوه‌ی می‌ژووی زاره‌کییه‌وه‌، می‌ژووی زاره‌کیی گیردراوه‌، ئه‌و به‌شه‌ی می‌ژوو، که‌ له‌ناو کۆی نوسراودا جێگه‌ی نه‌کراوه‌ته‌وه‌. له‌نیو یاده‌وه‌ری که‌سه‌کاندا ماوه‌ته‌وه‌و چاره‌پێی که‌سانی پسپۆرده‌کات به‌ پرسیاره‌کانیان و له‌چوارچێوه‌ی میتۆدی زانستیه‌وه‌، له‌نیو ئه‌م ناوکۆیه‌دا دا‌برێژیته‌وه‌. به‌لام، له‌م کتێبه‌دا، له‌دوو‌تو‌پی کۆمه‌لایه‌تیه‌که‌ی مه‌عریفه‌ی می‌ژوویی نا، به‌لکو له‌روانگه‌ ده‌سته‌بژێریه‌که‌وه‌. ده‌سته‌بژێرێک سه‌ربورده‌ی خودییانه‌ی خو‌یان له‌گه‌ڵ که‌سێکی سه‌نته‌رگه‌را ده‌گیرنه‌وه‌، که‌ عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو.

بۆیه‌ ئه‌گه‌ر دکتۆر هۆشمه‌ند ورد پرسیاریان لێده‌کات و ئه‌وانیش وه‌لامی ده‌ده‌نه‌وه‌، له‌گه‌ڵیدا به‌رحه‌سته‌ی که‌سیتی خو‌یان له‌نیو پرۆسێسی وه‌بیره‌اته‌وه‌دا ده‌که‌ن. به‌مه‌ش وه‌بیر هاته‌نه‌وه‌، وه‌ک چه‌مکیکی بنه‌رته‌ی نیو می‌ژووی زاره‌کی، مانایه‌کی گه‌رنج وه‌رده‌گرێ، هه‌ر ته‌نیا بریتی نا‌ی له‌ بیرلێکردنه‌وه‌ی ئه‌م کاره‌کته‌رانه‌ له‌ رابردووی که‌سێتییه‌ک، به‌لکو بیرکردنه‌وه‌ ده‌بێ له‌و رابردووی پێیان وایه‌ ده‌بێ وه‌بیر به‌هێزیته‌وه‌. ره‌نگه‌ ئه‌مه‌ بو‌ هیندیک له‌ پسپۆرو لیکۆلیارانی بواری می‌ژوو، دوورکه‌وته‌وه‌ بێ له‌ مه‌به‌ستی نوسینه‌وه‌ی می‌ژوو: گه‌ران به‌دوای حه‌قیقه‌تی رووداوه‌کان. بۆیه‌ ده‌شی وایدابنیت ئه‌و پرۆسێسی بیره‌انینه‌ خودییانه‌ بکه‌وتیته‌وه‌. به‌لام خو‌ دوا‌جار، له‌ نوسینه‌وه‌ی ئێستای می‌ژوودا، ته‌نیا حه‌قیقه‌ت له‌ خو‌یدا گه‌رنج نییه‌، به‌لکو ماقولیه‌ت و چۆنییه‌تی گیرانه‌وه‌و به‌رحه‌سته‌بوونی زه‌ین و هزری گیره‌ره‌وه‌ش، به‌قه‌د حه‌قیقه‌ته‌که‌ گه‌رنجی خو‌ی هه‌یه‌. گیرانه‌وه‌ زاره‌کییه‌کان به‌وه‌ له‌ ده‌قی نوسراو جودا ده‌کرێنه‌وه‌، که‌ قولاییه‌ ده‌روونی و پێکهاته‌ی رو‌شنیریانه‌ی گیره‌ره‌وه‌

له باسی که سیټی قاسملوودا، رهنگی داوه ته وه. [1][2]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

پۆلینی ناوه رۆک: لیکۆلینه وه | میژوو | وتار و دیمانه | جوړی دۆکومینت: زمانی یه کهم | جوړی وهشان:
چاپکراو | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | فایل PDF: به ئی | ولات: باشووری کوردستان |
رۆژی ده رجوون: 2022-00-00

بابته ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	2022-01-01
	Kurmancî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo
	کوردی ناوه راست	ژياننامه	جهليل گادانی
	کوردی ناوه راست	شههیدان	عبدالرهمان قاسملو

تییینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایل PDF ی له گه‌لدایه، تکایه سکی ئی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر
مالپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه کان

- [1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه راست | [فه‌سیوکی محهم‌د میر حه‌مید](#)
[2] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه راست | [ئه‌م په‌رتووکه به‌تایبه‌تی له‌لایه‌ن \(نوسه‌ر\) وه‌ه له](#)
[رۆژی 2022-10-01 بۆ کوردیپیدیا نێردراوه](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-03-28

ناوی تۆمارکار: رۆژگار که‌رکووی

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 37

دیروکه‌که‌که‌شارتی

[20221122113240447001=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20221122113240447001)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: دیروکه‌که‌که‌شارتی

ناوی نووسەر: عەلی مۆنەزەمی

شوێنی چاپ: هه‌ولێر

چاپخانه: دیجیتاڵ

ساڵی چاپ: 2020

ئەم به‌رهه‌مه‌ پێشتر له‌ فۆرمی په‌رتوو‌کی کاغه‌زیدا بڵاوکراوه‌ته‌وه. pdf ی ئەم په‌رتوو‌که‌ به‌ هه‌ندیک ده‌ستکاری بچوو‌که‌وه‌ لێره‌دا بڵاوکراوه‌ته‌وه.

ئەوه‌ په‌رتوو‌کی‌که‌ له‌ سه‌ر میژووی هه‌ریمی باکووری رۆژه‌لاتی کوردستانه‌ که‌ تییدا زۆرتر پێداگری له‌ سه‌ر ناکوکییه‌کانی نیوخۆی کراوه. [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

پۆلینی ناوه رۆک: رامیاری، جیۆپۆلیتیک و په یوه ندی نیوده و له قی | یاداشت | جۆری دۆکومینت: زمانی
یه که م | جۆری وهشان: دیجیتال | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | شار و شارۆچکه کان: هه ولیر
| فایل PDF: به ئی | ولات: باشووری کوردستان |
رۆژی ده رجوون: 2020-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2020-01-01
	English	ژياننامه	Ali Monazzami
	کوردی ناوه راست	کورتبه باس	دیروکه که قه شارقی
	کوردی ناوه راست	ژياننامه	عه لی مونه زه می
	کوردی ناوه راست	په رتوو کخانه	قاسملوو و خه باقی کوردی رۆژه لات له روانگه ی راگه یاندنه نوروژییه کانه وه

تییینی: ئەم تۆماره په رتووکه و فایل PDF ی له گه لدایه، تکایه سکیی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر
مالپه ری ریکخراوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

QR
:Code

سه رچاوه کان

[1] مالپه ر | English | academia.edu

کاتی تۆمارکردن: 2022-11-22

ناوی تۆمارکار: راپه ر عوسمان عوزیری

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 38

سوهه یلا قاسملوو خوشکی شههید عهبدولره حمان قاسملوو سالی 1983

[20220228191128406553=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220228191128406553)

شوین: نه زانراو

رۆژ یان سالی گیرانی وێنه که: 1983

که سایه تییه کانی ناو وێنه که: (سوهه یلا قاسملوو)

ناوی وێنه گر: (نه ناسراو) [1]

تایبه تمه نندییه کانی بابته

دهیه: 80 کان (80-89) | سه دهه: سه دهه ی 20 (1990-1999) | ولات: کوردستان | کوالیتی وێنه /

دوکومینت / فیلم: باش |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	Kurmancî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo

سه چاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه پاست | [لایه ره ی هاوری کرنگار](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-28

ناوی تۆمارکار: زریان عه لی

پۆل: کورتەباس

بابەت: 39

سکرتیری گشتی حدک: له دۆسیه‌ی تیرۆری د. قاسملوودا که‌متەرخەم بووین

[20220715174525423152=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220715174525423152)

رووداو دیجیتاڵ

دارشتنه‌وه: هیدایه‌ت جان

ئەمڕۆ 33 ساڵ بە‌سەر تیرۆرکردنی د. عەبدولڕەحمان قاسملوو، سکرتیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌ فیه‌نای پایته‌ختی نه‌مسا تۆ ده‌پەریت، که‌ له‌ کاتی دانووستاندا له‌ گه‌ڵ نوێنه‌رانی کۆماری ئیسلامی ئێران تیرۆر کرا. سکرتیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان ده‌لیت: دوا‌ی یه‌ گه‌رتنه‌وه‌ی دیموکرا‌ته‌کان کار له‌ سەر به‌ گه‌رخستنه‌وه‌ی دۆسیه‌ که‌ ده‌که‌ن و ده‌شلیت، ئه‌و جو‌ره‌ی پێویست بوو به‌ دوا‌یدا چووباین، زۆری به‌ دوا‌دا نه‌چووین و ئه‌و هه‌ولانه‌ی ئه‌نجامیشمان داوه‌، زۆر شێلگیرانه‌ نه‌بووه‌.

خالید عه‌زیزی، سکرتیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان له‌ هه‌فیه‌ یه‌قینی‌کدا له‌ گه‌ڵ تۆری میدیا‌یی رووداو له‌ بوولته‌نی رۆژه‌لا‌تی کوردستانی تیشکی خسته‌ سەر دۆسیه‌ی تیرۆرکردنی د. عەبدولڕەحمان قاسملوو، سکرتیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان و ئه‌و هه‌ولانه‌ی بۆ به‌ گه‌رخستنی دۆسیه‌ی تیرۆره‌که‌ی له‌ نه‌مسا ئه‌نجامیان داوه‌.

ده‌قی هه‌فیه‌ یه‌قینی رووداو له‌ گه‌ڵ خالید عه‌زیزی، سکرتیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان:

رووداو: دۆسیه‌ی تیرۆری د. قاسملوو و یاوه‌رانی داخراوه‌ یان هه‌شتا‌کارا‌یه‌؟

خالید عه‌زیزی: تاوه‌کو‌و ئه‌و جێیه‌ی په‌یوه‌ندی به‌ دۆسیه‌ی تیرۆری د. قاسملوو هه‌یه‌، ئه‌و دۆسیه‌یه‌ نه‌ کراوه‌یه‌ و نه‌ داخراوه‌، داخراو به‌و مانایه‌ی هه‌یج دادگایه‌کی به‌خۆوه‌ نه‌بینیوه‌ که‌ له‌و دادگایه‌دا حوکم بدریت و کراوه‌ش به‌و مانایه‌ی هه‌شتا‌بایک نییه‌ له‌ سەر ئه‌وه‌ی ئه‌و پرسه‌ بێته‌وه‌ به‌رباس؛ به‌لام کاتیک ئێمه‌ له‌ گه‌ڵ به‌رپرسی نه‌مسا قسه‌مان کرد، به‌تایبه‌ت سی‌ سا‌ڵ پێش ئێستا، بۆ خۆم له‌ گه‌ڵ یه‌ک دوو که‌س له‌ وه‌زاره‌تی داد و هه‌ندیک که‌سایه‌تی له‌ په‌رله‌مان و که‌سایه‌تییه‌ سیاسیه‌کانی نه‌مسا قسه‌م کرد، ئه‌وان له‌و باوه‌رده‌ بوون، ئه‌و پرسه‌ له‌ داها‌توودا ده‌توانیت بپێته‌وه‌ دۆسیه‌یه‌کی یاسایی، هۆیه‌ که‌شی ئه‌وه‌یه‌ که‌ تاوه‌کو‌و ئێستا ئه‌و دۆسیه‌یه‌ نه‌چوو ته‌ دادگه‌ و بریارێکی له‌ سەر نه‌دراوه‌. به‌هۆی ساتوسه‌ودای بازرگانی نیوان ده‌وله‌تی نه‌مسا و ئێران، کاتی

خۆی ئەو دۆسیهیه پشنگوێ خرا و بووه که رهستهیه ک بۆ مامهلهی نێوان فیهننا و تاران. له ئەنجامدا ئەو دۆسیهیه دهگهڕێتهوه سهر ههول و تیکۆشانی ئەندامانی حیزبی دیموکرات و دۆستانی ئەو حزبه له دهرهوهی وڵات و ههموو شوێنیک که بتوانن کاری لهسهر بکهن.

رووداو: بهنیازن چۆن له رووی یاسایی و سیاسیهوه ههولێ به گهڕخستنی ئەو دۆسیهیه بدهن؟
خالد عهزیزی: ههردوو ک لایهنه که لهخۆدهگریت، هیوادارم له کاتی یه گهرتیهوهی دیموکراتهکان، ئەو کات ههردوولا که ئەو کات بهیه کهوه دهیین، دهست ئاوه لایهیه کی زیاترمان هه بێت بۆ ئەوهی له رووی یاساییهوه ئەو دۆسیهیه زیندوو بکهینهوه و لهو سۆنگهیهوه بیگهیهنینه قۆناخیک که بکریت له لایهنی سیاسی و یاسایی و مڕۆیشهوه بهشداری ئەو دۆسیهیه بین. جهوههری ئەو دۆسیهیه که کۆماری ئیسلامی ئێران کاتی خۆی بریاری لهسهرداوه و د. قاسملووی تیرۆر کردوو و به بریاری عهلی ئەکبهری ویلایهتی، وهزیری دهرهوهی ئەو کات و سههرکردهکانی کۆماری ئیسلامی ئێران، ئەو تیرۆره کراوه و ئەو کهسانهێ تاوانه کهیان ئەنجامداوه به هاوکاری دهولهتی نه مساههراونهتهوه ئێران. بۆیه ئەو دۆسیهیه تهنیا دۆسیهیه کی یاسایی نییه، به لکوه دۆسیهیه کی مڕۆی و سیاسیه، ئەوهش ده بێت له داها توودا کاری زۆرتری لهسهر بکریت.

رووداو: لهو په یوه ندیهدا به شێوهی راسته وخۆ توانیوتانه له گهڵ بهرپرسیانی نه مساههتوگۆ بکهن؟
خالد عهزیزی: بههۆی ئەوهی 33 سال لهو دۆسیهیه تێپهڕیوه و لهو ماوهیهدا له نه مساههتووهتی جۆراوجۆر هاوئونه ته سههر کار و رۆشیتوون و دۆسیهیه کی له ئارادا نهبووه تاوه کوو ئەو دهولهتانه کاری لهسهر بکهن، بۆیه وه کوو دۆسیهیه کی یاسایی ئیستاشتی که بهردهست نییه، بهلام لهناو رای گشتی سیاسی و دادوهی و یاسایی و میدیا و لای پارێزهرهکان ئەو دۆسیهیه دۆسیهیه کی له بیرکراو نییه، ههموو ئەوانه گرێدراوی ئەوهن که ئیمه له داها توودا چهنده کاری لهسهر دهکهن. ههندیک به لگه روون، ئەو رووداوه له فیهننا رووی داوه و له رووداوه کهدا د. قاسملو، رێبهری حیزبی دیموکرات خهریکی دانوستان بووه له گهڵ دیپلومات - تیرۆریستهکانی کۆماری ئیسلامی و ئەوان ئەو تاوانهیان ئەنجامداوه، بهرپرسیانی پۆلیسی فیهننا و کاربه دهستانێ حکومهتی ئەو کاتی نه مساهه دهزانن. واته لهو بوارهدا به لگه و هۆکار به رادهی پێویست بهردهستن که ئەو پرسه بۆ جاریکی دیکه به گهڕخیتیهوه.

رووداو: له ماوهی سالانی رابردوودا ئایا ئەو دۆسیهیه له لایه ن دیموکراتهکانهوه پشنگوێ نه خراوه؟
خالد عهزیزی: به راشکاو ده ئیم، تا ئەو جیهی په یوه ندی به ئیمه ی دیموکراتهکانهوه ههیه، که مکاری و که مته رخمیمان کردوو، ئەو جۆره ی پێویست بوو به دوایدا چووباین، زۆری به دوا دا نه چووین و ئەو ههولانه ی ئەنجامیشمان داوه، زۆر شێلگیرانه نهبووه، بۆیه ده ئیم هیوادارم له داها توودا یه گهرتیهوه ی دیموکراتهکان یارمه تیدهر بێت هه موومان یه که دهست، بهیه کهوه بتوانین له بواری جۆراوجۆردا ئەو دۆسیهیه چالاک بکهینهوه. با، من ده بێت به راشکاو ئەوه قبوول بکه م. ههولمان داوه، خهممان لی خواردوو و به دوایدا چووین و ده کریت بلیم هه موو ئەندامێکی حیزبی دیموکرات زۆری پێوه ماندوو بووه، بهلام ئەوه کێشهیه کی یاسایی و سیاسیه و کار و شوێنی خۆی پێویسته و پسپۆری و پشوو درێژی خۆی دهوێت، بۆیه هیوادارم له داها توودا لهو بواره دهستکراوه یی زیاترمان هه بێت.

رووداو: باسی یه گهرتیهوه ی دوو لایه نی حیزبی دیموکرات کرد، ههنگاوهکان به کوێ گه یشتوون؟
خالد عهزیزی: پرسی یه گهرتیهوه ی دیموکراتهکان قوناخه لی جۆراوجۆری هه بووه و دانیشتن و دانوستاندنهکان تارادهیه کی زۆر له سههر ئەو رێککهوتنه گشتیانه ی که کردوومان، گه یشتوونه ته ئەنجام؛ بهلام سرووشتیه، دهیان دامه زراوه و ئۆرگان و ئەندام و کادیرانی حیزبی دیموکرات ده خهینه وه سه ریه کی و ده بنه وه به یه کی حیزب، ئەوه له رووی کاته وه ماوه یه کی تێپه راندوو که ئەو کاته له زۆر بواره توانیویه تی یارمه تی زۆرمان بدات و باشتر له ویست و داخوازیهکانی یه کدی تێبگه ی.

رووداو: کهواته گه یشتوونه ته ئەو قوناخه ی بلین پرسی یه گهرتیه وه بریاری کۆتایی له سههر دراوه و ده بێت یه کبگرنه وه؟

خالد عهزیزی: پیم وایه کارێکی زۆری له سهر کراوه و گه‌یشتهوه ته قوناخه کانی کۆتایی، هۆیه کهشی ئهوهیه به دهیان جار جه ختمان له وه کردووه ته وه، ههم خه‌لکی رۆژه‌لاتی کوردستان ئه وه یه‌گرتنه‌وه‌یان ویستووه و ئیمه‌ش گوێمانداونه‌تی و ههم ئه‌ندام و کادیرانی حیزبی دیموکرات له هه‌ردوولا ئیدی گه‌یشته‌ونه‌ته ئه‌و باوه‌ره که دوو حیزبی دیموکرات چیدیکه پێویست نییه و ده‌بێت بپێته‌وه به یه‌ک حیزبی دیموکرات. بۆیه هیوادارم له داهاتوویه‌کی نه‌ زۆر دوور، ئه‌و پرۆسه‌یه‌ بگاته ئه‌نجام و کۆتایی پێبێت.

رووداو: هیچ هه‌ولێک هه‌یه بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و پرۆسه‌یه‌ به‌ جۆرێک له‌باری‌ریت؟

خالد عهزیزی: بێگومان نه‌یاره‌ کانی حیزبی دیموکرات و رۆژه‌لاتی کوردستان، به‌تایبه‌ت ده‌ست و په‌یوه‌ندییه‌ کانی کۆماری ئیسلامی ئێران، هه‌رگیز له‌ یه‌گرتووی و یه‌ک‌رێزی گه‌لی کورد له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان نه‌ک هه‌ر دلخۆش نین، به‌لکو هه‌ول ده‌ده‌ن به‌ شیوازی جۆراوجۆر تێکی بده‌ن، به‌لام ئێرا ده‌ و ویستی ئیمه‌ ده‌توانیت به‌سهر هه‌موو ئه‌وانه‌دا زال بپێت، چونکه ئه‌وه ئیمه‌ی دیموکراتین له‌سهر داهاتووی حیزبی دیموکراتیکی یه‌گرتوو بریار ده‌ده‌ین، نه‌ک خه‌لکیکی دیکه‌. بۆیه من زیاتر گه‌شبینم و پیم وایه هه‌ول و تیکۆشانی لایه‌نه‌ نه‌یاره‌ کانی حیزبی دیموکرات، به‌تایبه‌تی ده‌ستوپه‌یوه‌ندییه‌ کانی کۆماری ئیسلامی له‌و بواره‌دا ناتوانیت سه‌رکه‌ویت، هۆیه کهشی ئه‌وه‌یه که خه‌لکی رۆژه‌لاتی کوردستان به‌گشتی ئه‌و یه‌گرتنه‌وه‌یان ده‌وێت و ئه‌ندام و کادیرانی حیزبی دیموکرات هه‌موویان گه‌یشته‌ونه‌ته ئه‌و باوه‌ره‌ی که ئیدی کاتی ئه‌وه هاتووه ئه‌و دوو حیزبه‌ یه‌ک‌بگره‌وه‌ [1].

تایبه‌تمه‌ندییه‌ کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حیزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه‌لات) | پۆلێنی ناوه‌پۆک: دۆزی کورد | وتار و دیمانه |
پامیاری، جیۆپۆلیتیک و په‌یوه‌ندی نیوده‌وله‌تی | ره‌خنه‌ی سیاسی | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م |
زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست |
رۆژی ده‌رچوون: 2022-07-14

بابته‌ ته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
عه‌بدوله‌رحمان قاسملو	شه‌هیدان	کوردی ناوه‌راست	

سه‌رچاوه‌کان

[1] مآله‌پ | کوردی ناوه‌راست | www.rudaw.net

کاتی تۆمارکردن: 2022-07-15

ناوی تۆمارکار: هه‌زار کامه‌لا

پۆل: کورتەباس

بابەت: 40

سەحرارودی، بکوژی قاسملو و دوستی تالەبانی و بارزانی

[20200714121232385675=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

31 ساڵ بەسەر تیرۆر کردنی قاسملودا تیدەپەڕیت، هەموو بەلگە و لێکۆڵینەوهکان پەنجە ی تاوانی تیرۆرکردنی د.عەبدولرەحمانی قاسملو لەفئینا بۆ محەمەد جەعفەری سەحرارودی راوەکێشن، ئەو پاسدارە ی که لە ماوه ی 20 ساڵی رابردوودا هەر کاتیک هاتبێتە هەرێمی کوردستان، سەرکرده کانی یه کیتی و پارتی باوهشیان بۆ کردووه تهوه.

بەپێی گێڕانەوهی کرێس کۆچێرای گەوره میژوونووس و رۆژنامه نووسی ناوداری فەرەنسی و شارەزای کاروباری کوردستان، رۆژی 13 ی تەموزی 1989، محەمەد جەعفەری سەحرارودی، جێگری فەرماندە ی ئەو کاتی قەرارگە ی رەمەزان، لێرسراوی ئەو تیمە دەبێت که بە ناوی دانووستانەوه ئەرکی تیرۆر کردنی د.قاسملو دوو هاوڕێی پێدەسپێردرێت، پاش چەند خولە کێک لە دەستپێکی گفتوگۆکانیان لەبەلەخانە یه کی فئینا ی پایتەختی نەمسادا، که قاسملو باسی پێویستی دەستەبەرکردنی خودموختاری بۆ کوردستان و بەدیھێنانی دیموکراسی بۆ ئێران دەکات، لەناکاو دەنگی بەریه ککهوتنی میژو کورسیه کان و دەنگی کپی هاوێژانی چوار گولە دەبیستریت و ئیدی هیچ....

لەوهختی تەقە کردنە کەدا سەحرارودی بەرێکەوت یان لەپەلە پەل و هەلگەپانەوهی گولە لەو ژووره بچووکه ی کارەساتە که ی تیدا دەقەوێ، گولە یه ک بەر لاملی دەکەوێت و بریندار دەبێت و لە نەخۆشخانە دەخەوێندرێ، بەلام پۆلیسی نەمسارێگە ی دەدا لە نەخۆشخانە بچێتە دەری و پەنا بەرێتە بەر بالێۆزخانە ی ئێران لەفئینا و پاش چەند رۆژیک بە دوا ی ئەو دەدا لە ئەنجامی مامەلە یه کدا نەمسا بەرهو ئێران بەجێدەهێنێ. محەمەد جەواد ی، یان محەمەد جەعفەری سەحرارودی، که راوێژکاری سەرۆکایەتی شورای ئیسلامی ئێران، تەمەنی 63 ساڵە و کوردێکی شیعە ی خەلکی قوروو ی نیوان کرمانشان و هەمەدانە، هەر لە سەرەتای دامەزراندنی کۆماری ئیسلامییه وه بەرپرستی کرای سوپای پاسداران بووه لەقەرارگە ی رەمەزان و پەيوەندییه کی توندوتۆڵی لەگەڵ جەلال تالەبانی و مەسعود بارزانی هەبووه.

لە دوا ی راپەرشییه وه چەندین جار سەحرارودی ئەندامی ئەو وەفدانە ی ئێران بووه که سەردانی هەرێمی کوردستانیان کردووه و لە لایەن تالەبانی و بارزانییه وه پێشوازی لێکراوه، بە هەمانشیوه هەر جارێک کاربەدەستانی پارتی و یه کیتی سەردانی ئێرانیان کردبێت لەگەڵ سەحرارودی کۆبوونەوه و دانیشتیان هەبووه. ساڵی 2007، رۆژیک بەر لە هێرشە که ی ئەمەریکا بۆ سەر کونسولگەر ی ئێران لە هەولێر که پێنج کەسیان تیدا دەستگیرکرد، سەحرارودی لەقەڵچوالان و مەسیف چاوی بەهەریه ک لەتالەبانی و بارزانی کەوت. محەمەد جەعفەری سەحرارودی، که پیاوی متمانەپێکراوی خامەنئێ رابەری کۆماری ئیسلامی ئێران، هەموو سەرکرده ی حزبه کان دەیناسن و دەشزانن که ئەو تۆمەتبارە بەتیرۆر کردنی قاسملو. سەرکرده یه کی حیزبی دیموکرات سەبارەت بەو پێشوازه گەرمە ی بەردهوام لە سەحرارودی کراوه لەهەرێمی کوردستان دەلێت پێشوازی سەرکرده کانی هەرێمی کوردستان لەسەحرارودی بە هەمان ئەندازە پەوايه که ئیمە لە رۆژەلاتی کوردستان پێشوازیمان لەعەلی کیمیایی بکر دایه و باوهشمان بۆ بکر دایه تهوه.[1]

تابیه تەمەندییه کانی بابەت

پۆلینی ناوه‌پۆک: تیرۆریزم | چیرۆکی راستینه | میژوو | ره‌خنه‌ی سیاسی | جوړی دۆکومینت: زمانی
یه‌که‌م | زمان - شپوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | ولات: رۆژه‌لاتی کوردستان | نه‌مسا |
رۆژی ده‌رجوون: 2020-07-12

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	کورت‌ه‌باس	حدکا: دوا‌ی یه‌گرتنه‌وه‌ه‌و‌لی کارا‌کردنه‌وه‌ی دۆسیه‌ی د. قاسملو ده‌ده‌ین
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدول‌په‌حمان قاسملو

سه‌رچاوه‌کان

[1] مانیپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | [مانیه‌ری ئاوینه - 2020-07-12](#)

کاتی تۆمارکردن: 2020-07-14

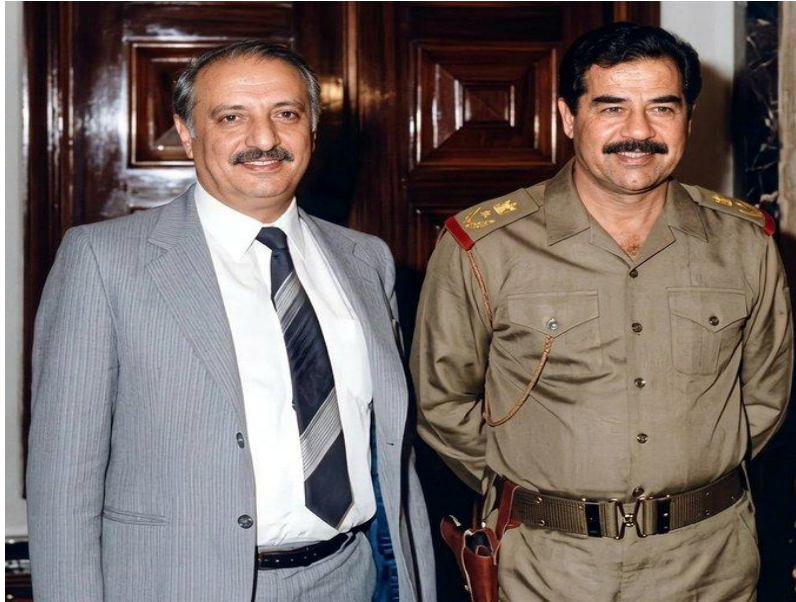
ناوی تۆمارکار: رۆژه‌زار

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 41

سه‌دام حسین و عه‌بدولرهمان قاسملۆ له ساڵی 1983

[20260413202043683807=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20260413202043683807)

شوێن: به‌غدا

ڕۆژیان ساڵی گێڕانی وێنه‌که: 1983

که‌سه‌یه‌تییه‌کانی ناو وێنه‌که: له‌ راسته‌وه: (سه‌دام حسین و عه‌بدولرهمان قاسملۆ)
سه‌ره‌نج: شه‌هید عه‌بدولرهمان قاسملۆ، له‌ سه‌روبووندی نیوانگی‌ری یه‌کی‌تی نیشتمانی کوردستان و
حکومه‌تی ئێراقدا له‌ کۆتایی ساڵی 1983 دا سه‌ردانی به‌غدا کردووه.
ناوی وێنه‌گر: نه‌ناسراو [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی به‌عس | حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆشه‌لات) | ده‌یه: 80 کان (80-89) |
سکۆپی وێنه: په‌نگاوپه‌نگ | سه‌ده: سه‌ده‌ی 20 (1999-1900) | شار و شارۆچکه‌کان: به‌غدا | ولات:
ئێراق |

ڕۆژی ده‌رچوون: 1983-00-00

بابه‌ته په‌یه‌هه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و ڕووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	1983-01-01

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ یه‌یجی (rfan Sideeq)
رێکه‌وتی 2026-04-12

کاتی تۆمارکردن: 2026-04-13

ناوی تۆمارکار: ئاراس ئیلنجاغی

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 42

سهردانی کردنی قاسملوو بۆ قهسلان سالی 1988

[20220218113315405467=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220218113315405467)

شوپن: گوندیقهسلانی شاری سنه

روژ یان سالی گیرانی وێنه که: 1988

که سایهتییه کانی ناو وێنه که، له راستهوه: (جه عفر حامیدی، محهمهد نهزیف قادری، منداله که نهاسراو،

شههید د. عهبدولرهحمان قاسملوو، شههید شاروچ مورادی)

ناوی وێنه گر: (نهاسراو): [1]

تایبهتمهندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (روژه لات) | دهیه: 80 کان (89-80) | سه دهه: سه دهی 20

(1999-1900) | شار و شاروچکه کان: سنه | ولات: روژه لات کوردستان |

QR Code:

سهرچاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه راست | میترا نیوز

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-18

ناوی تۆمارکار: سه ریاس ئه حمه د

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 43

شاری ستوکھۆلم، کۆنگره‌ی خوێندکارانی کورد، له ساڵی 1970

[20250514184331636063=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250514184331636063)

شوێن: ستوکۆلم

ڕۆژی گێرانی وێنه که: 1970-05-01

که‌سایه‌تییه‌کانی ناو وێنه که: له راسته‌وه: شه‌هید دکتۆر عه‌بدولڕه‌حمان قاسملۆ، خالید ئاغای حیسامی مامۆستا هێدی و کاک ره‌حمان قادری، شایه‌نی باسه که ئهم به‌ڕێزانه و هه‌روه‌ها کاک عه‌لی پێشه‌وا قازی محهمه‌د له به‌شداریانی ئه‌و کۆنگره و هه‌موو ئه‌و کات میوانی مالی کاک عومه‌ر شیخ موسس بوون. ناوی وێنه گر: نه‌ناسراو[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ده‌یه: 70 کان (70-79) | سکۆپی وێنه: ره‌نگاو په‌نگ | سه‌ده: سه‌ده‌ی 20 (1990-1999) | فۆندهره‌کان: میژووی هاوچه‌رخ | ولات: تورکیا | ڕۆژی ده‌رچوون: 1970-05-01

بابته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	ڕێکه‌وت و ڕووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	1970-05-01
	کوردی ناوه‌پاست	وێنه و پێناس	رێپییوانی کۆمه‌ڵیک له کوردان له شاری ستوکۆلم، ڕۆژی جیهانی کرێکاران ساڵی 1968

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ ئینستاگرام](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-05-14

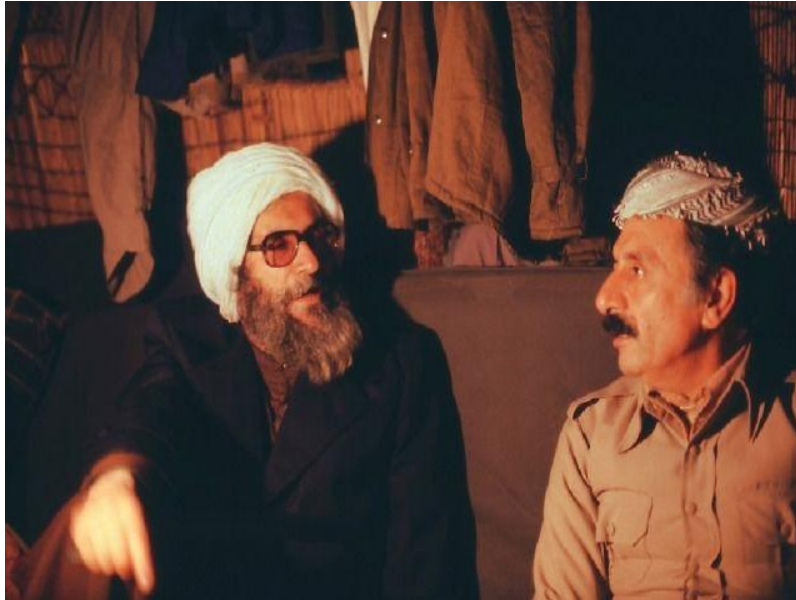
ناوی تۆمارکار: کشمیر که‌ریم

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 44

شیخ عیزه دین حسهینی و دکتۆر عهبدولرهمان قاسملوو له ساڵی 1979

[20231109091457528258=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20231109091457528258)

شوین: باره گای په ده که له رۆژهه لاتی کوردستان

ساڵی گیرانی وینه که: 1979

که سایه تییه کانی ناو وینه که: (شیخ عیزه دین حسهینی و دکتۆر عهبدولرهمان قاسملوو)

ناوی وینه گر: نه زانراو

[1]

تایبه تمه ندییه کانی بابته

دهیه: 70 کان (70-79) | سکۆپی وینه: رهنگاو پهنک | سه دهه: سه دهه 20 (1990-1999) | فۆنده ره کان:

میژووی هاوچه رخ | ولات: رۆژهه لاتی کوردستان | کوالیتی وینه / دوکومینت / فیلم: باش |

رۆژی ده رچوون: 1979-00-00

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	1979-01-01

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ یینترنێست؛ یه‌یجی (رێبین هاوژی)

کاتی تۆمارکردن: 2023-11-09

ناوی تۆمارکار: شادی ئاکۆپی

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 45

شههید دکتۆر قاسملو و شههید نهسرین هه‌داد

[20250913234910656115=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250913234910656115)

شوین: نه‌زانراو

رسائی گیرانی وینه‌که: 1986

که‌سایه‌تییه‌کانی ناو وینه‌که: (1-شههید دکتۆر عه‌بدولرهمان قاسملو، 2-شههید نهسرین هه‌داد،

له‌بۆردومانی فرۆکه‌کانی رژیی ئێران سالی 2018 له‌کۆیه‌ شههید بووه.)

ناوی وینه‌گر: (نه‌ناسراو). [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه‌لات) | ده‌یه: 80 کان (80-89) | سکۆپی وینه:
په‌نگاوهرنگ | سه‌ده: سه‌ده‌ی 20 (1999-2000) | فۆئده‌ره‌کان: میژووی هاوچه‌رخ | کوالیتی وینه /

دوکومینت / فیلم: باش |

رۆژی ده‌رچوون: 1986-00-00

بابته‌ته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	رێکه‌وت و رووداو (کړونلۆژیا)	1986-01-01

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ یه‌یجی (ئه‌رشیفی کوردی)
رۆژی 2025-09-12

کاتی تۆمارکردن: 2025-09-13

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 46

شههید عهبدولرهمانی قاسملوو و شههید ئهحمهد توفیق و نهسرین قاسملوو له ولاتی ئهلمانی

[20230218211853468337=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230218211853468337)

شوین: ولاتی ئهلمانی

رۆژیان سالی گیرانی وێنه که: سالانی ههفتاکانی سهدهی بیستم
که سایهتییهکانی ناو وێنه که، له راستهوه: (1- شههید د. عهبدولرهمان قاسملوو، 2- نهسرین قاسملوو، 3- ،
عهبدوللا ئیسحاق -ئهحمهد توفیق) ، ههردوو شههید له دوو قوئاغی جیاوازا سکریتیژی حزبی دیموکراتی
رۆژههلاتی کوردستان بوون.
ناوی وێنه گر: (نهاسراو) [1]

تایبهتمهندییهکانی بابته

پارت / لایه: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژههلات) | دهیه: 70کان (70-79) | سهده: سهدهی 20
(1999-1900) | ولات: ئهلمانی |

بابهته په یوه سترکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	Kurmancî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [فه‌یسبووکی \(بابان سه‌قزی\)](#)

کاتی تۆمارکردن: 2023-02-18

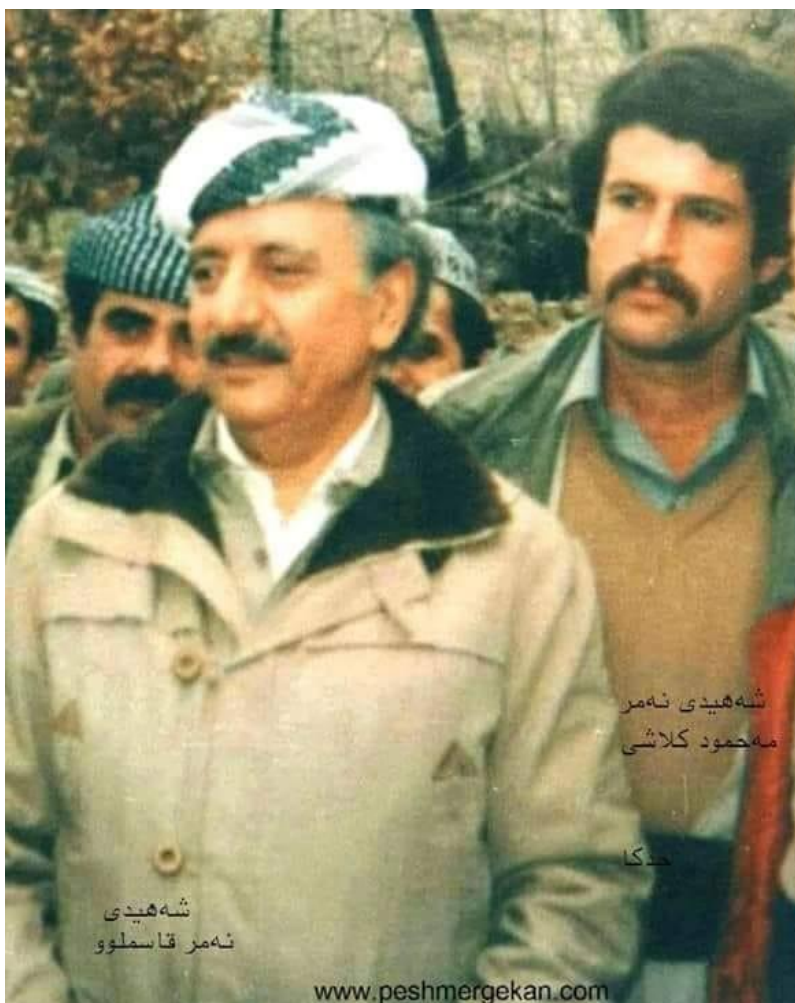
ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 47

شههید مه‌حمود کلاشی و شههید د. قاسملوو

[20220219185853405639=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220219185853405639)

شههیدی نه‌مه‌ر
مه‌حمود کلاشی

حەکا

شههیدی
نه‌مه‌ر قاسملوو

www.peshmergekan.com

شوێن: رۆژه‌لاتی کوردستان

رۆژ یان سالی گیرانی وێنه‌که: (نه‌زانراو)

که‌سایه‌تییه‌کانی ناو وێنه‌که: له‌ راسته‌وه‌ (1- شه‌هید مه‌حمود کلاشی، 2- شه‌هید د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو)

ناوی وێنه‌گر: (نه‌ناسراو)

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه‌لات) | ده‌یه: 80 کان (80-89) | سه‌ده: سه‌ده‌ی 20

(1999-1900) | ولات: رۆژه‌لاتی کوردستان |

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [میترا نیوز](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-19

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 48

عهبدولخالق مهعروف، قاسملو، سهعيد ناکام، سهيد رهسولي پيشنهماز و نهناسراو

[20170725152652101619=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170725152652101619)

چۆمان - 1973

عهبدولخالق مهعروف، قاسملو، سهعيد ناکام، سهيد رهسولي پيشنهماز

تایبهتمهندییه کانی بابته

شار و شاروچکه کان: چۆمان (بانه کایه تی) | ولات: باشووری کوردستان |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	هه ورامی	ژیاننامه	سهعيد ناکام

سه رچاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه راست | [شیرکۆ ناکام](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-07-25

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

پۆل: شههیدان

بابهت: 49

عهبدولرهمان قاسملو

[20081108115241117=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20081108115241117)

له رێکهوتی 22-12-1930 زایینی له شاری ورع له بنه مائهیه کی خاوهن ملکی دهستپویشتوودا له دایک بووه. خویندنی سه رهتایی و ناوهندی، پێشان له ورع و دوايه له تاران تهواوکرد. سالی 1946 تیکۆشانی سیاسی خۆی به دامهزراندنی یهکییهتی لاوانی دیموکرات له شاری ورع دهست پێ کرد سالی 1946 کۆماری کوردستان له مه هاباد رووخا. به دواي ئەو دا ئەویش بۆ خویندن چوووه تاران. سالی 1949 بۆ درێژه پێدانی خویندن چوو بۆ پاریس. گهیشتی به پاریس هاوکات بوو له گهڵ تهقه کردن له شا له زانستگهی تاران (25 رێبه ندانی 1949) که بوو به هۆی له نیوچوونی ئازادییه دیموکراتیه کان له سه رانسهری ئێراندا. بهو بۆنهیه وه کۆبوونه وهیه کی به رینی خویندکاره ئێرانییه کان له پاریس پیکهات که له وی عهبدولرهمان قاسملوو به درێژی له دژی شا و رێژیمه که ی قسه ی کرد له ئاکامدا خویندکاران په یامیکی ناره زایان بۆ حه مه رهزا شا نارد. ئەم کاره بوو به هۆی فشاری بانێوزخانه ی ئێران له پاریس، ته نانهت حکومه تی فه ره نسا بۆ سه ر قاسملوو. سه ره نجام ناچار بوو پاریس به جێ به یێی و وه ک یه که م بوورسیه ی ئێرانی یه کییه تی نیونه ته وه یی خویندکاران چوو بۆ پراگ پێته ختی چیکۆسلۆفاکیای ئەوسا.

هەر لهو ماوهیهدا که له فەرهنسا بوو، به هاوکاری چهند خوێندکاری دیکه ی کورد کۆمهله ی خوێندکارانی کورد له ئه وروپادان دامه زران.

لهو ماوهیهدا که له پراگ خه ریکی خویندن بوو له تیکۆشانی یه کیه تی نیه ته وه یی خویندکارانی شدا به شدار بوو.

سالی 1952 به نوینه رایه تی خویندکارانی ئێران له دوهم کۆبوونه وه ی ئهم ریکخواه دا که له شاری پراگ گیرا، به شدار بوو. هەر لهو ماوهیهدا وه ک نوینه ری ئێران له زۆر کۆبوونه وه و کۆنفرانسی فیدراسیۆنی جیهانی لاواندا له شاری بووداپیست به شدار بوو.

سالی 1953 له سهرده می حکومه تی (موسه ده ق) دا عه بدولر حمان قاسملوو پاش ئه وه ی له زانستگه ی پراگدا لیسانسی زانسته کۆمه لایه تی و سیاسیه کانی وه رگرت گه رایه وه ئێران. ئه و کاته له نیوان حیزبی دیموکراتی رۆژه لاتی کوردستان و حیزبی تووده ی ئێران دا یه کیه تی ته شکیلای هه بوو. قاسملوو پاش شه ش مانگ تیکۆشان له تاران هاته وه مه هاباد و له وی به رپر سایه تی کاری حیزبی به ئه ستۆگرت. پاش کودیتای 28 ی گه لۆپژی 1954 ناچار بوو به ته واوی خۆی بشاریته وه و به نه یی له تاران و له کوردستان خه ریکی کاری حیزبی ب. لهو ماوهیهدا عه بدولر حمان قاسملوو سه ره پر شتی رۆژنامه ی کوردستان ئۆرگانی کۆمیته ی ناوه ندی حیزبی به ئه ستۆوه بوو که ته نیا پینج ژماره ی به نه یی لی ده رچوو. هەر لهو ماوهیه ش دا بوو که کۆمیته یه کی سه رانسه ری بۆ کاروباری حیزبی دیموکراتی رۆژه لاتی کوردستان به به رپر سایه تی ئه و پیک هات.

عه بدولر حمان قاسملوو سالی 1958 جارێکی دیکه چووه وه چیکۆسلۆفاکیا، سالی 1958 پاش سه رکه وتنی شۆرشێ ئیراق و بووژانه وه ی بزووتنه وه ی کورد له باشووری کوردستان قاسملوو له گه ل چهند ئه ندای لیسراوی دیکه ی حیزبی هه ولیان دا له رینگه ی ئیراق وه ریکخواه کانی حیزبی زیندوو بکه نه وه. به لام به هۆی کارشکینی هیندیک له به رپوه به رانی پارتی دیموکراتی کوردستانی ئیراق لهو کاره دا سه رنه که وتن. سالی 1961 عه بدولر حمان قاسملوو به ده ستووری ده ولته ی ئیراق لهو ولاته ده رکرا و گه رایه وه بۆ پراگ. سالی 1962 قاسملوو له زانستگه ی پراگ دوکتورای زانستی ئابووری وه رگرت و هه تا سالی 1971 له زانستگه ی پراگ وانه ی ئابووری سه رمایه داری و ئابووری سۆسیالیستی و تیئۆری هه لدانی ئابووری ی گوته وه. دوکتور قاسملوو زمانه کانی کوردی، فارسی، تورکی، عه ربه ی، فەرهنسا، ئینگلیسی، چیکی و پرووسی به باشی ده زانی و به زۆر زمانی دیکه ش وه ک ئه للمانی و زمانه کانی سلاقی تا راده یه ک ئاشنا بوو.

سالی 1971 پاش ده رچوونی به یاننامه ی 11 ی مارس و ریککه وتنی نیوان رپه رایه تی بزووتنه وه ی کورد له باشووری کوردستان و ده ولته ی ئه و ولاته ئیمکانی تیکۆشانی سیاسی له رۆژه لاتی کوردستان زیاتر بوو. لهو کاته دا دوکتور قاسملوو له ئه وروپا گه رایه وه به هاوکاری چهند که س له یارانی نیزیکی ئه رکی زیندوو کردنه وه ی ریکخواه کانی حیزبی دیموکراتی به ئه ستۆگرت.

له کۆنفرانسی سییه می حیزبدا که مانگی جۆزه ردانی سالی 1972 گیرا، دوکتور قاسملوو به ئه ندای کۆمیته ی ناوه ندی و پاشان به سکرته رێ گشتی حیزبی دیموکراتی رۆژه لاتی کوردستان هه لبژێردا و لهو کاته وه له هه موو کۆنگره کانی حیزبی دا وه ک سکرته رێ گشتی هه لبژێرایه وه.

به م جۆره بۆ ماوه ی 18 سال کاروباری حیزبی دیموکراتی رۆژه لاتی کوردستانی به رپوه برد.

دوکتور قاسملوو 13-07-1989 له کاتیکدا بۆ دۆزینه وه ی رینگه ی چاره سه ری ئاشتبخوازانیه مه سه له ی کورد له ئێراندا له گه ل چهند نوینه ری حکومه تی کۆماری ئیسلامی له قیه نه نا له سه ر میژی و تووێژ دانیشتبوو له گه ل عه بدوللا قادری ئازهر ئه ندای کۆمیته ی ناوه ندی و نوینه ری حیزب له ئه وروپا به ده ستی نوینه رانی ده ولته بۆ و تووێژی ئاشتی، کوژرا.

لهو تیروره دا دوکتور فازیل مه لا مه حمود مه لا ره سول کوردی باشوور و مامۆستای زانستگه له قیه نه نا کوژرا. به ره هه مه کانی:

دوکتور قاسملوو چه نندین په رتووک و نامیلکه ی له سه ر گیر و گرفته ئابووری و کۆمه لایه تی و سیاسیه کان نووسیوه که له هه موویان به ناوبانگتر په رتووک کوردستان و کورده. ئهم په رتووک له جیدا به زمانی چیک نووسراوه، تا ئیستا به زمانه کانی ئینگلیسی، سلوواکی، له هیستانی، عهره بی، کوردی، فارسی، هیندی و چه ند به شیشی به فه رهنسی چاپ و بلا وکراوه ته وه. [1]

تایبه تمه نندییه کانی بابته

تایین و تاینزاکان: موسلمان - سوننه | ییروباوه ری سیاسی: نه ته وه بی | پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | پله ی پارتایه تی: سکریتیر - سه رۆک - هاوسه رۆک | جووری که س: چالاک سیاسی | نووسه ر - لیکۆنه ر | زانکۆ: زانکۆی تاران | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | شار و شارۆچکه کان (له دایکبوون): ورعی | شاره زایی له زمان: فارسی | گۆری ونه: به ئی | نه ته وه: کورد | هوکاري گیان له ده ستدان: پیلانگیری | گولله بارانکردن | ولات (شه هیدبوون): نه مسا | ولات (له دایکبوون): رۆژه لات کوردستان | ولات (نیشته جیبوون): نه مسا | ره گه زی که س: نیر |

رۆژی له دایکبوون: 1930-12-22

رۆژی کوچی دواپی: 1989-07-13

فایلی په یوه نندیاریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	1989-07-13
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	1930-12-22
	Français	شه هیدان	Abdul Rahman Ghassemlou
	Türkçe	شه هیدان	Abdul Rahman Ghassemlou
	Français	په رتو و کخانه	Ans de Luttés: Abdul-Rahman Ghassemlou
	English	په رتو و کخانه	Kurdistan and the kurds 2

	Русский	شه هیدان	АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО
	کوردی ناوه پاست	په رتوو کخانه	ئازادی له هزر و پامانی قاسملوودا
	کوردی ناوه پاست	کورتیه باس	ئایا تالهبانی و نهوشیروان مسته فا هاوکاری ئێرانیان کردووه له تیرۆرکردنی قاسملودا؟
	کوردی ناوه پاست		بیره وهری شه مسه دین حسین عه مه ر له سه ر چاوپیکه وتنیکی ئیدریس بارزانی له گه ل ئایه تولا تاله قانی و دکتۆر عه بدولپه حمان کورتیه باس قاسملوو
	کوردی ناوه پاست	فیدیۆ	به شیک له وته کانی دکتۆر عه بدولپه حمان قاسملوو له پۆژی 8 ی مارت دا
	کوردی ناوه پاست	پارت و ریکخراوه کان	پارتی دیموکراتی کوردستان
	کوردی ناوه پاست	کورتیه باس	چاوپیکه وتنی گوڤاری (فصلی در گسرخ) له گه ل د. عه بدولپه حمان قاسملوو
	کوردی ناوه پاست	فیدیۆ	چیرۆکی خه باتی عه بدولپه حمان قاسملوو و نهینیه کانی تیرۆرکردنی
	فارسی	پارت و ریکخراوه کان	حزب دموکرات کوردستان
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	خاتوون (پهروین شه تهوی) خوشکه زای دکتۆر قاسملوو، سالی 1970 له جلوه بهرگی کوردی ناوچه ی موکریاندا له شاری ورعی
	فارسی	کورتیه باس	خاندان مکرری و تبار دکتور عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان)
	کوردی ناوه پاست	کورتیه باس	خانه دانی موکری و بنه چه ی د. قاسملوو
	فارسی	فیدیۆ	خلاصه ای از زندگی و سرگذشت هلن قاسملو
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	خیزانی قاسملوو له ورعی سالی 1944
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	د. عه بدولپه حمان قاسملوو سالی 1985 له گوندی گه وهره دی

	فارسی	دکتر عبدالرحمن قاسملو در روستای گوردی در سال 1985	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر عه‌بدولرهمان قاسملوو، خالید ئاغای حیسامی و رهمان قادری له کۆنگره‌ی خوێندکارانی کورد، ستۆکھۆلم سالی 1970	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر عه‌بدولرهمان قاسملۆ له گه‌ڵ خێزانه‌که‌یدا	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر عه‌بدولرهمان قاسملۆ و مام جه‌لال و نه‌وشیروان مسته‌فا	فیدیۆ
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر عه‌بدولرهمانی قاسملوو له ته‌مه‌نی 17 سالی‌دا	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر قاسملوو و خێزانه‌که‌ی له شاری (پراگ؟)، که‌ له‌ناو خێزانه‌که‌ی خۆیدا به (بابۆش خان) ناوی ده‌برا	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر قاسملوو و کۆچکردوو سه‌ید کامیل نیزامی	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	سالیادی تیرۆری د. قاسملو	کورت‌ه‌باس
	کوردی ناوه‌پاست	سالیادی دامه‌زراندنی حیزبی دیموکرات	کورت‌ه‌باس
	کوردی ناوه‌پاست	سوهه‌یلا قاسملوو خوشکی شه‌هید عه‌بدولرهمان قاسملوو سالی 1983	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	سه‌دام حسێن و عه‌بدولرهمان قاسملۆ له سالی 1983	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	سه‌ردانی کردنی قاسملوو بۆ قه‌سلان سالی 1988	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	شاری ستۆکھۆلم، کۆنگره‌ی خوێندکارانی کورد، له سالی 1970	وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	شاری ورع، سالی 1965، یاشار خانم هاوسه‌ری شه‌هید ژهنه‌رāl ئیحسان نوری پاشا رێبه‌ری بزووتنه‌وه‌ی رزگاربخواری چیا‌ی ناگری، خه‌دیجه خانم	وینه و پیناس

	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	شیخ عیزه‌دین حسه‌ینی و دکتۆر عه‌بدولرهمان قاسملو له سالی 1979
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	شه‌هید دکتۆر قاسملو و شه‌هید نه‌سرین هه‌داد
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	شه‌هید عه‌بدولرهمانی قاسملو و شه‌هید ئه‌حمه‌د تۆفیق و نه‌سرین قاسملو له ولاتی ئه‌لمانیا
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	شه‌هید مه‌حمود کلاشی و شه‌هید د. قاسملو
	فارسی	به‌لگه‌نامه‌کان	صدور حکم دستگیری شه‌هید عبدالرحمن قاسملو، توسط سازمان اطلاعات ایران (ساواک)
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	عه‌بدولخالق مه‌عروف، قاسملو، سه‌عید ناکام، سه‌ید ره‌سولی پیشنه‌ماز و نه‌ناسراو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	عه‌بدولرهمان قاسملو و چه‌ند هاوڕێیه‌کی له گوندی میشه‌دی پیرانشار
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	عه‌بدولرهمان قاسملو له گوندیکی شاری مه‌هاباد رۆژه‌لاتی کوردستان
	هه‌ورامی	شه‌هیدان	عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	عه‌بدولرهمانی قاسملو و هیدی شاعیر و ره‌حمان قادری 01- 1970-05
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	عه‌بدوللای قادری ئازهر و شه‌هید عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	ژياننامه	عه‌لی قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادر و دکتۆر قاسملو و مام جه‌لال
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	قاسملو له ئاوێنه‌ی بیروپادا؛ به‌رگی 1
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	قاسملو له ئاوێنه‌ی بیروپادا؛ به‌رگی 2

	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملوو و فریدریک تیسۆت سالی 1970
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملوو، بهرنارد کۆشنهر و مام جه‌لال سالی 1985
	کوردی ناوه‌پاست	کورتەباس	قاسملوو، کاریزما و دیپلۆمات و رّیبه‌رێکی تاقانه
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له بانێژه‌ی خانوو‌یه‌که‌وه
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ و مه‌لا به‌ختیار و ملازم عومه‌ر و سه‌ید که‌ریم هاودیان سالی 1984
	کوردی ناوه‌پاست	کورتەباس	گرینگترین خاله‌کانی ئەم نامە‌ی د. قاسملوو بۆ هاوڕێیه‌کی ئێرانی
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	گه‌لێکی په‌ژمورده و نیشتمانی په‌رت (کورد و کوردستان)
	کوردی ناوه‌پاست	کورتەباس	گه‌رانه‌وه بۆ میژوو
	کوردی ناوه‌پاست	کورتەباس	له‌کانی بیری قاسملوو‌وه
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	له‌یادی 27 ساله‌ی شه‌هید دوکتور قاسملوو دا
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	له‌ژێر ساباتی قاسملوو
	فارسی	کورتەباس	مانیفست آزادی بر مبنای اندیشه‌های قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	محهمه‌د ئاغای قاسملو باوکی شه‌هیدی سه‌رکرده عه‌بدولره‌حمان قاسملو له‌گه‌ل خاتوو فاتیمه‌ی هاوسه‌ری
	فارسی	کورتەباس	مصاحبه‌ دکتر قاسملو با عده‌ای از مبارزان کرد

	کورډی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	مه‌راسیمی به‌خاکسپاردنی شه‌هید قاسملو له پاریس. ته‌موزی 1989
	کورډی ناوه‌پاست	فیدیۆ	مه‌هاباد سالی 1979
	کورډی ناوه‌پاست	کورتەباس	ناساندنی په‌رتووی ئازادی له هزر و پامانی قاسملوودا
	عربی	ژیاننامه	نسرين قاسملو
	کورډی ناوه‌پاست	فیدیۆ	هه‌والی بلاوبونه‌وه‌ی تیرۆکردنی قاسملو له ده‌نگی کوردستان
	کورډی ناوه‌پاست	کورتەباس	هه‌وله‌کانی ئیدریس بارزانی بۆ نزیک کردنه‌وه‌ی کۆماری ئیسلامی و دکتۆر قاسملو
	کورډی ناوه‌پاست	کورتەباس	ویکیکس چۆن باسی عه‌بدولپه‌حمان قاسملو سه‌رکرده‌ی پۆژه‌ه‌لات و حیزبی دیموکرات ده‌کات؟
	کورډی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	وینه‌ی خه‌دیجه قاسملو، خوشکی دکتۆر قاسملو سالی 1951 له شاری شنۆ
	کورډی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	وینه‌ی دکتۆر قاسملو له رووبه‌رگی کتیی (Les Kurdes aujourd'hui mouvement national et partis)
	کورډی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	پاگه‌یه‌ندراوی ناوه‌ندی سیاسیی حیزبی دیموکرات به‌بۆنه‌ی سی و یه‌که‌مین سالتۆژی تیرۆری دکتۆر قاسملو
	کورډی ناوه‌پاست	به‌لگه‌نامه‌کان	رونکردنه‌وه‌یه‌ک له (ملازم عومه‌ر) هوه له باره‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی دکتۆر قاسملو و مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان
	کورډی ناوه‌پاست	په‌رتووکخانه	پیاپی قاسملو؛ پیاپی حیزبی دیموکرات
	کورډی ناوه‌پاست	په‌رتووکخانه	که من مردم کورد نامری؟ شه‌هید دوکتور قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلێ په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وینه و فیدیۆی له‌گه‌لدایه و لێرده‌دا پێشان نه‌دراون،
تاکیه‌ سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مالتپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا نه‌و فایلانه‌ ببنیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مالبه‌ر | کوردی ناوه‌راست | [وه‌گێزانی کوردیییدیا - ئه‌سه‌ده‌ره‌شید](#)

کاتی تۆمارکردن: 2008-11-08

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: په‌رتوو و کخانه

بابه‌ت: 50

عه‌بدول په‌رهمان قاسملو

<https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2010122214410418818>

ناونیشانی په‌رتوو و ک: عه‌بدول په‌رهمان قاسملو
ناوی نووسه‌ر: هۆشمه‌ند عه‌لی مه‌حمود حه‌مه‌د
سالی چاپ: 2007

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلێنی ناوه‌روک: میژوو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایل PDF: به‌ئێ | ولات: باشووری کوردستان |

پۆژی ده‌رچوون: 00-00-2007

بابه‌ته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	رێکه‌وت و رووداو (کۆنۆلۆژیا)	2007-01-01
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدول په‌رهمان قاسملو
	هه‌ورامی	شه‌هیدان	عه‌بدول په‌رهمان قاسملو

کوردی
ناوه‌پاست

په‌رتوو‌کخانه

قاسملوو و خه‌باتی کوردی رۆژه‌لات له روانگهی راگه‌یاندنه
نوروژییه‌کانه‌وه

کوردی
ناوه‌پاست

وینه و پیناس

قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

کوردی
ناوه‌پاست

وینه و پیناس

وینه‌یه‌کی دکتۆر عه‌بدولرهمانی قاسملوو، له گوندی خړی
ئاغه‌لانی رۆژه‌لاتی کوردستان، له سالانی 80 ی سه‌ده‌ی
رابردوودا

تیبینی: ئەم تۆماره‌ په‌رتووکه و فایلێ PDF ی له‌گه‌لدايه، تکایه‌ سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر
مانپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه‌که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2010-12-22

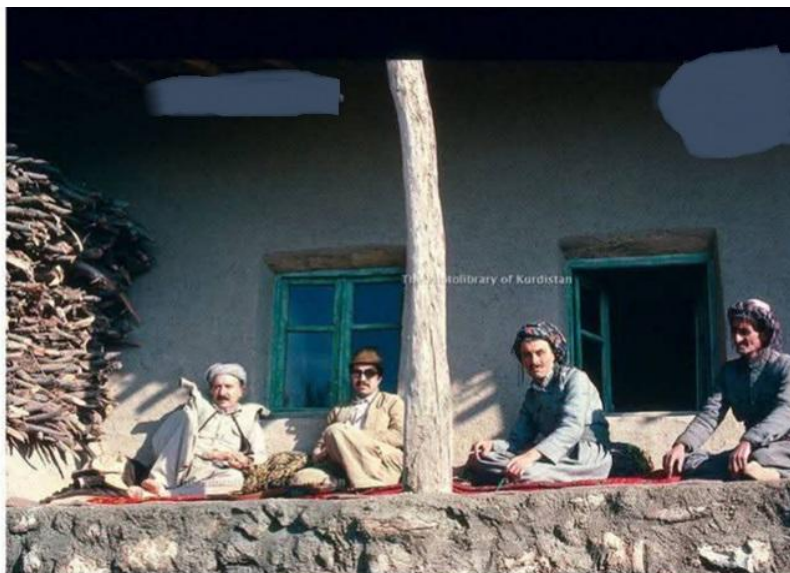
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 51

عه‌بدولره‌حمان قاسملۆ له گوندی شاری مه‌هاباد رۆژه‌لاتی کوردستان

[20250424202517633194=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250424202517633194)

ran 1979 Abdul Rahman Chasemliou on his way to Mahabad: resting in a village

Filename: CK089762513.jpg

شوین: مه‌هاباد

رۆژ یان سالی گیرانی وێنه‌که: 1979

که‌سایه‌تییه‌کانی ناو وێنه‌که: له چه‌په‌وه: سه‌رکرده‌ی شۆرشگێری کورد دکتۆر عه‌بدولره‌حمان قاسملۆ له گوندی شاری مه‌هاباد رۆژه‌لاتی کوردستان.

ناوی وێنه‌گر: کریس کۆچیرا. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ده‌یه: 70 کان (70-79) | سکۆپی وێنه: ره‌نگاوهرنگ | سه‌ده: سه‌ده‌ی 20 (1900-1999) | شار و

شارۆچکه‌کان: مه‌هاباد | وڵات: باشووری کوردستان |

رۆژی ده‌رچوون: 1979-00-00

بابته‌یه‌یه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	رێکه‌وت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	1979-01-01

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆپری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌پاست | [ئاراس جاف 2025-03-21](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-04-24

ناوی تۆمارکار: ئاراس ئیلنجاغی

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 52

عهبدولرهحماني قاسملۆ و هيندى شاعير و رهحمان قادري 1970-05-01

[20250120100410618665=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250120100410618665)

شوپن: شارى ستۆكهۆلمى پايتەختى سوید

رۆژيان سالى گيراني وێنهكه: 1970-05-01

كهسايهتیهكانى ناو وێنهكه: (كۆنگرهى خويندكارانى كورد له شارى ستۆكهۆلمى پايتەختى سوید، كه له
 1970-05-01ى زايینی دهستی پێ کردوو، له راستهوه: 1-شههید دکتۆر عهبدولرهحمان قاسملۆ، 2-
 خالید ئاغای حیسامی مامۆستا هیندی، 3- رهحمان قادری، ههروهها کاک عهلی قازی محهمهه له بهشدارانی
 ئهو کۆنگره و ههموو ئهوکات میوانی مالی (عومه ر شێخ موس) بوون.
 ناوی وێنهگر: (نهناسراو)

[1]

تایبهتمهندییهکانی بابته

پارت / لایهن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژههلات) | دهیه: 70کان (70-79) | سهده: سهدهی 20

(1999-2000) | فۆلدهرهکان: میژوی هاوچهرخ | ولات: سوید |

رۆژی دهرجوون: 1970-05-01

بابته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	رێکهوت و رووداو (کروئۆلۆژیا)	1970-05-01

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [فه‌سبووکی \(موحیب مه‌هابادی\) -2023-07-12](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-20

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 53

عه بدوئلای قادری نازهر و شههید عه بدولره حمان قاسملو

[20220317221942408607=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220317221942408607)

شوین: گه لی عه لی به گ
روژ یان سالی گیرانی وینه که: 1988 ی زایینی
که سایه تییه کانی ناو وینه که: له راسته وه: عه بدوئلای قادری نازهر و شههید عه بدولره حمان قاسملو
وه رگراوه له: ئه کاونتی حزبی شیوعی [1]

تایبه تمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (روژه لات) | دهیه: 80 کان (80-89) | سه دهه: سه دهی 20
(1999-1900) | شار و شاروچکه کان: هه ولیر | ولات: باشووری کوردستان |

بابه ته به یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی ناوه راست

وینه و پیناس

دکتور عه بدولره حمان قاسملو له گه ل خیزانه کهیدا

QR Code

سه رچاوه کان

[1] تویری کوومه لایه تی | کوردی ناوه راست | [حزبی شیوعی](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-03-17
ناوی تۆمارکار: ئاراس ئیلنجاغی

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 54

فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادر و دکتۆر قاسملو و مام جه‌لال

[20180821124044154633=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180821124044154633)

فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادر-شه‌هید دکتۆر قاسملو-مام جه‌لال

فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادر و دکتۆر قاسملو و مام جه‌لال.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان | شار و شارۆچکه‌کان: سلیمانی | ولات: باشووری کوردستان |

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2018-08-21

ناوی تۆمارکار: زریان سه‌رچناری

پۆل: پەرتوووخانه

بابەت: 55

قاسملوو سوارچاکی خەبات بۆ ئاشتی و دیموکراسی

[2011100414450062209=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011100414450062209)

قاسملوو
سوار چاکی خەبات بۆ ئاشتی
و دیموکراسی
کۆکردنەوه و نووسین
ئەحمەد هەمزە پوور (مەکلاوهیی)

ناوێشانی پەرتوووک: قاسملوو سوارچاکی خەبات بۆ ئاشتی و دیموکراسی
ناوی نووسەر: ئەحمەد هەمزە پوور (مەکلاوهیی). [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پۆلیتی ناوەرۆک: پامیاری، جیۆپۆلیتیک و پەیهەندی نیوده‌وله‌تی | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست
| فایل PDF: به‌ئێ | ولات: باشووری کوردستان |

بابەتە پەیه‌ه‌ست‌کراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
----	------	-----	------------

شههیدان کوردی ناوه‌پاست

عه‌بدولرهمان قاسملو

قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت وینه و پیناس کوردی ناوه‌پاست

ژیاننامه عری

نسرین قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکیه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له‌سه‌ر مائپه‌ری ریکخراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2011-10-04

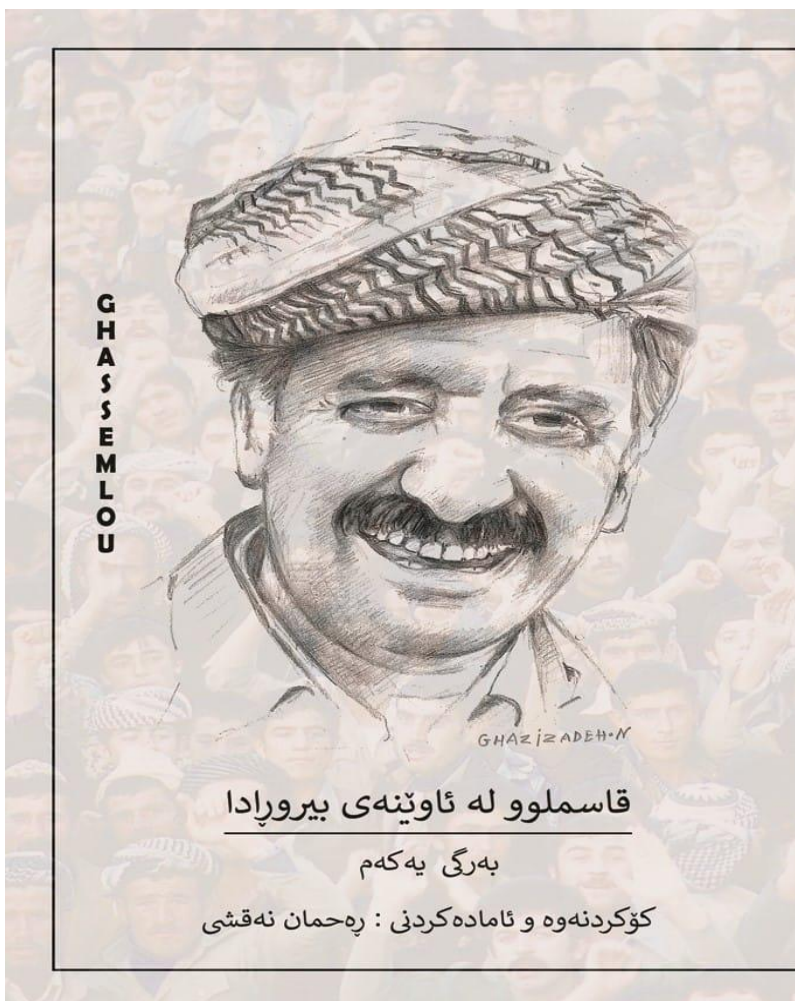
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: پەرتوو خانە

بابەت: 56

قاسملو له ئاوێنە ی بیرو را دا؛ بەرگی 1

[20251004140208658322=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20251004140208658322)

ناونیشانی پەرتوو ک: قاسملو له ئاوێنە ی بیرو را دا؛ بەرگی 1

ناوی نووسەر: رهحمان نه قشی

شوێنی چاپ: سلیمانی

چاپخانه: ناوهندی غهزەلنووس

سالی چاپ: 2021

ژماره ی چاپ: یه کهم [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابەت

پۆلینی ناوه‌ڕۆک: میژوو | جووری دۆکومینت: زمانی یه‌که‌م | جووری وه‌شان: چاپکراو | زمان - شیوه‌زار:
کرمانجی ناوه‌راست | شار و شارۆچکه‌کان (چاپکردن): سلیمانی | فایل PDF: به‌ئێ | ولات (چاپکردن):
باشووری کوردستان |

پۆژی ده‌رجوون: 00-00-2021

بابه‌ته به‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	پیکه‌وت و رووداو (کړنۆلوژیا)	2021-01-01
	کوردی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	قاسملو له ئاوینه‌ی بیروادا؛ به‌رگی 2

تێبینی: ئەم تۆماره‌ په‌رتووکه و فایل PDF ی له‌گه‌ڵدايه، تکه‌یه سکی‌نی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر
ماڵپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه‌که ببینیت.

QR
Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] ماڵپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | [ماڵپه‌ری کتێخانه‌ی دیجیتالی - 2024-09-29](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-10-04

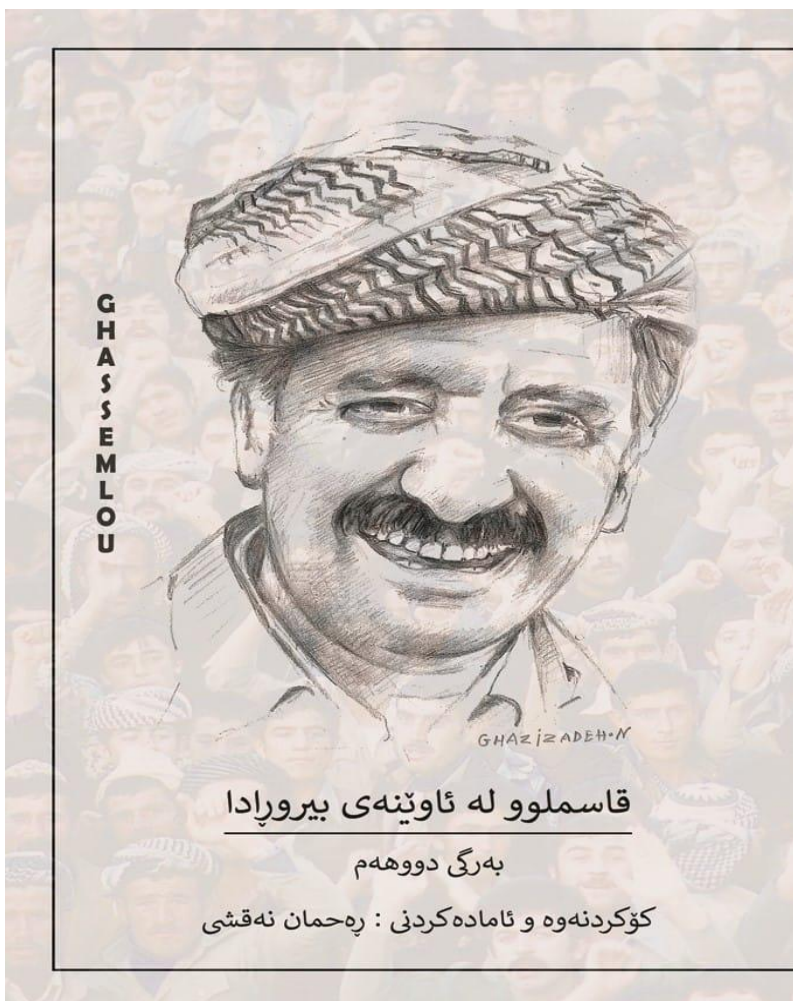
ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

پۆل: پەرتووکانە

بابەت: 57

قاسملوو لە ئاوێنەی بیروڤادا؛ بەرگی 2

[20251004141221658325=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20251004141221658325)

ناونیشانی پەرتووکی: قاسملوو لە ئاوێنەی بیروڤادا؛ بەرگی 2

ناوی نووسەر: رەحمان نەقشی

شوێنی چاپ: سلێمانی

چاپخانە: ناوەندی غەزەلنووس

سالی چاپ: 2021

ژمارەی چاپ: یەکەم [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پۆلینی ناوه‌پۆک: میژوو | جووری دۆکومینت: زمانی یه‌که‌م | جووری وه‌شان: چاپکراو | زمان - شیوه‌زار:
کرمانجی ناوه‌پاست | شار و شارۆچکه‌کان (چاپکردن): سلیمانی | فایل PDF: به‌ئێ | ولات (چاپکردن):
باشووری کوردستان |

پۆژی ده‌رجوون: 00-00-2021

بابه‌ته به‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و رووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2021-01-01

تێبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایل PDF ی له‌گه‌ڵدايه، تکایه سکی ئی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر
مائپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا پەرتووکه‌که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائپه‌ر | کوردی ناوه‌پاست | [مائپه‌ری کتێخانه‌ی دیجیتالی - 2024-09-29](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-10-04

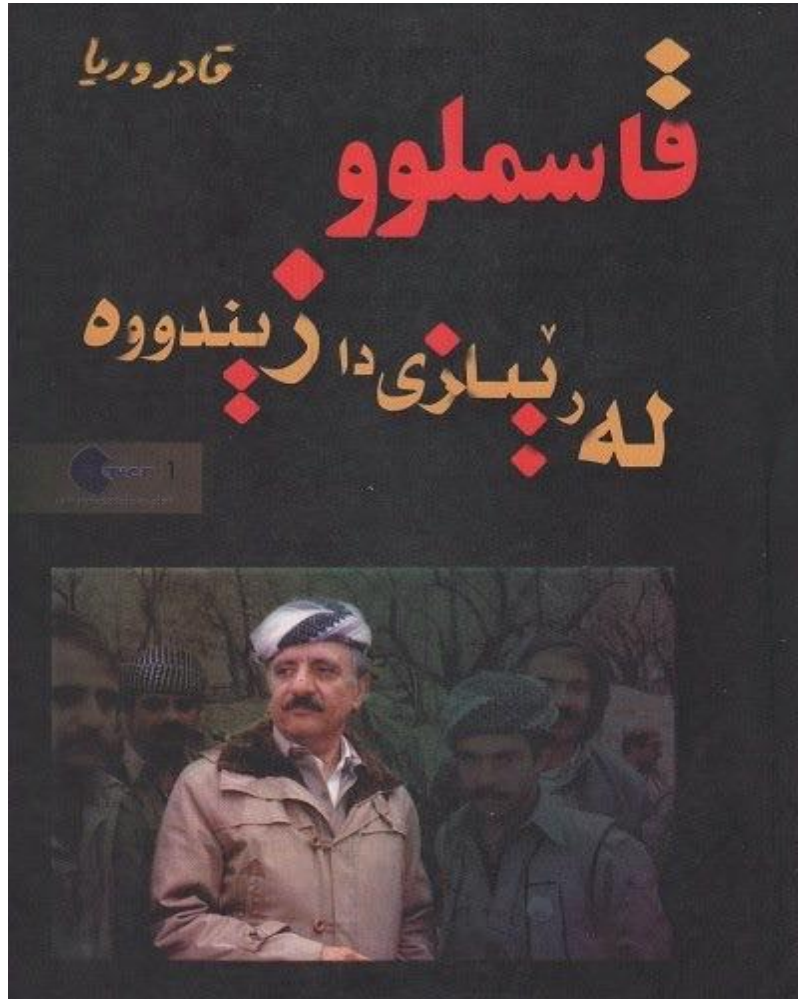
ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 58

قاسملوو له رێبازیدا زیندوووه

[2014033100400794508=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014033100400794508)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: قاسملوو له رێبازیدا زیندوووه

ناوی نووسه‌ر: قادر وریا

سالی چاپ: 2005

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پۆلێنی ناوه‌رۆک: دۆزی کورد | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م | زمان - شێوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست |

فایلی PDF: به‌ئێ | ولات: باشووری کوردستان |

پۆژی ده‌رچوون: 2005-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2005-01-01
	Kurmancî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عه بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه پاست	ژياننامه	قادر وریا
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت

تییینی: ئەم تۆماره پهرتووکه و فایلێ PDF ی له گه لدايه، تکایه سکی ئی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر
مالپه ری رێکخراوی کوردیپیدیا پهرتووکه که ببینی.

QR
:Code

سه رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2014-03-31

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 59

قاسملو و خه‌باتی کوردی رۆژه‌لات له روانگه‌ی راگه‌یاننده‌ی نوروژییه‌کانه‌وه

[20221122105232446998=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20221122105232446998)

قاسملو و خه‌باتی کوردی رۆژه‌لات له روانگه‌ی راگه‌یاننده‌ی نوروژییه‌کانه‌وه

وه‌رگیران و ئاماده‌کردنی:

عه‌لی مونه‌زه‌می

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: قاسملو و خه‌باتی کوردی رۆژه‌لات له روانگه‌ی راگه‌یاننده‌ی نوروژییه‌کانه‌وه

ئاماده‌کردن: عه‌لی مونه‌زه‌می

ناوی وه‌رگیر: عه‌لی مونه‌زه‌می

وه‌رگیران له زمانی: نه‌رویژی

شوینی چاپ: هه‌ولێر

چاپخانه: دیجیتاڵ

سالی چاپ: 2018

[1]

تایبه تمه نندییه کانی بابته

پۆلینی ناوه رووک: دۆزی کورد | راگه یانندن | جوۆری دۆکومینت: وه رگێردراو | جوۆری وه شان: دیجیتاڵ |
زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | شار و شاروچکه کان: هه ولێر | فایل PDF: به ئێ | ولات:
باشووری کوردستان | وه رگێردراو له زمانی: نه رویجی |
روۆژی ده رجوون: 2018-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	2018-01-01
	English	ژياننامه	Ali Monazzami
	Kurmancî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عه بدولر حمان قاسملو
	کوردی ناوه راست	ژياننامه	عه لی مونه زهمی

تییینی: ئەم تۆماره په ټووکه و فایل PDF ی له گه لدايه، تکایه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهەر
مالپه ری ریکخراوی کوردیپیدیا په ټووکه که ببینیت.

QR
:Code

سه رچاوه کان

[1] مالپه ر | English | academia.edu

کاتی تۆمارکردن: 2022-11-22

ناوی تۆمارکار: راپه ر عوسمان عوزێری

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 60

قاسملوو، بهرنارد کۆشنهه و مام جهلال سالی 1985

[20220502133304412283=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220502133304412283)

شوپن: گوندی گهوهه دێی شاره دێی گاپیلۆنی شارۆچکه ی ماوه ت

سالی گیرانی وێنه که: 1985

که سایه تییه کانی ناو وێنه که: (1- عهبدوله حان قاسملوو، 2- بهرنارد کۆشنهه، 3- جهلال تاله بانی)

ناوی وێنه گر: (نه ناسراو)

[1]

تایبه تهمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | یه کیتی نیشتمانی کوردستان | دهیه: 80 کان

(80-89) | سه ده: سه ده ی 20 (1900-1999) | شار و شارۆچکه کان: شاربازیر (چوارتا و ماوه ت) |

ولات: باشووری کوردستان |

رۆژی ده رجوون: 16-04-1970

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	16-04-1970

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [یه‌یجی وینه‌کۆنه‌کانی شارپاژێر](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-05-02

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئەحمەد

پۆل: کورتەباس

بابەت: 61

قاسملوو، کاریزما و دیپلومات و ڕێبەرێکی تاقانە

[20240222062223554159=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20240222062223554159)

قاسملوو، کاریزما و دیپلومات و ڕێبەرێکی تاقانە

میژووی هاوچەرخێ سیاسیی کورد لە ڕۆژھەڵاتی کوردستان، پڕە لە ناوی ئەو ڕێبەرانەی ھەموو ژیاڵی خۆیان لە پێناو کوردایەتی و تێکۆشان بۆ چارەسەری پرسی نەتەوێ گەلە کەیان تەرخان کردوو. کەمیش نین ئەو ڕێبەرانەی لەو ڕێگەدا گیانی خۆشیان بەخت کردوو و ناویان لە خەبات و کۆنەستی گەلە کەیاندا بوو ھەتھا. بەلام لەناو ئەو گەلە ئەستێرەدا خۆڕێک بە تاقانەیی دەدرەوشیتو ھەو و سیمایەک کە ھەر بەتەنیا ناوێکە لە ئاستی جیھانیدا، شکۆ و باوەڕ بە کورد و بزوو تەنھەو سیاسییە کە دەبەخشێت. عەبدولرەحمان قاسملوو، ئەو ناو ناسراو و ھێمای نەتەوێ و خۆری دروھشاویە کە لە سەدەیی بیستەمدا و، لە پانتایی سیاسەتی ڕۆژھەڵاتی کوردستاندا دەرکەوت و نەک تەنیا گۆڕ و تینی بە بزوو تەنھەو کورد لەو بەشە کوردستان بەخشی، بەلکوو بەھۆی کەسایەتی بەرز و توانا ھەمەلایەنەکانی لە بواری کانی سیاسی، زمانزانی و دیپلۆماسیدا، پرسی کوردی لە ڕۆژھەڵاتی ناوھەڵاوە و ک پرسی گەورەترین نەتەوێ بێ دەوڵەت بە جیھان ناساند. عەبدولرەحمان قاسملوو ساڵی 1930ی زایینی لە شاری ورمێ لە دایکبوو. ئەو کۆری محەممەدخان قاسملوو، کەسایەتی سیاسیی بەناوبانگی ناوچەیی ورمێ بوو کە بەھۆی پێگە و پلەو پایەیی بەرز کۆمەلایەتی نازناوی و سوقودیوانی بێ درابوو.

قاسملوو قۆناغەکانی خۆیندنی سەرھەتایی و ناوھەندی و دواناوەندی لە شارەکانی ورمێ و تاران پڕی و پاش تەواوکردنی قۆناغەکانی خۆیندن لە ئێران بۆ بەردەوامی لە خۆیندن چوو بۆ تورکیا و لە لقی کۆمەڵناسی زانکۆی ئیستانبۆلدا ناوئوسێ کرد. بەلام پاش چەند مانگ مانەو لە تورکیا چوو فەرەنسا و لە زانکۆی سۆربۆنی فەرەنسا درێژە بە خۆیندن دا. لەو ماوەیە کە لە فەرەنسا بوو، بۆ یەکەجار و بە ھەوڵی ئەو و ھاوکاری چەند قوتایی و خۆیندکاری دیکە کورد کۆمەڵەیی خۆیندکارانی کورد لە ئەوروپایان دامەزراند. بەلام بەھۆی گوشاری دەوڵەتی حەمەرزاشا بۆ سەر حکومەتی فەرەنسا، قاسملوو پارێسی بەجێ ھێشت و ساڵی 1949 ھەک یەکەم بوورسیە ئێرانی یەکییتی نێونەتەوێیی خۆیندکاران، چوو پراگی پایتەختی چیکۆسلۆفاکیا و لەوێ درێژە بە خۆیندن دا.

قاسملوو لە ساڵی 1951ی زایینی ھەو زۆر جار ھەک نوینەری خۆیندکارانی ئێران بەشداری لە کۆبوونەوێ ڕێکخراوی خۆیندکارانی جیھانیدا کردوو و ھەروەھا لە کۆنفرانسی فیدراسیۆنی جیھانی لاوانیشدا کە لە بوداپێست بەرپۆچوو، نوینەرایەتی خۆیندکارانی ئێرانی دەکرد. قاسملوو دوای ھەرگرتی برۆنامەیی لیسانسی زانستی کۆمەلایەتی و سیاسیی گەرایەو ئێران و خەباتی سیاسیی بەکردەوێ خۆی دەست پێ کرد. لەو سەرەدەدا لەنێوان حیزبی دیموکراتی کوردستان و حیزبی توودەیی ئێران ھاوکاری سیاسیی و تەشکیلاتی ھەبوو و قاسملوو ھەک ئەندامی حیزب لە چالاکییە سیاسییەکانی حیزبدا بەشدار بوو و لە تاران نوینەرایەتی حیزبی دیموکراتی دەکرد.

پاش کۆدەتای ڕێکەوتی 28ی گەلاوێژی ساڵی 1332ی ھەتاوی بەرانبەر (1953)ی زایینی و گوشار بۆ سەر ھێزە چەپەکان، ناچار گەرایەو بۆ مەھاباد و لە ژانیکی پڕ لە نەپنی و دوور لە چاوی ناوھەندە ھەوالگریبەکانی

حه مه ره زاشا، خه باتی ژێره مینی خۆی درێژه پێده دات و ههروهها به پر ساییه تی ده رکردنی رۆژنامه ی کوردستان، زمانحالی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ده گرتته ئه ستۆ.

قاسملوو سالی 1955 گه رایه وه چیکۆسلۆفاکیا و له زانکۆی پراگ درێژه ی به خوێندنی ئاکادیمیک دا. سالی 1957 دیسان بۆ تیکۆشانی نهینی گه رایه وه ئێران، به لām ئهم جاره ده سته سه رکرا و دوا ی رزگار بوونی له ده ست هێزه کانی حکومه ت گه رایه وه پراگ. سالی 1958 پاش شۆرشێ ئه یلوول و بووژانه وه ی بزووتنه وه ی کوردی ده گه رپته وه باشووری کوردستان و هه ولێ ریکخسته نه وه ی ریزه کانی حیزبی دیموکرات ده دات. به لām له سۆنگه ی ململانی نیوخۆیه کانه وه سالی 1960 له لایه ن ده ولته ی ئێراقه وه له و ولاته ده رکرا و بۆ جاری چواره م گه رایه وه پراگ و له خوێندنی زانکۆ به رده وام بوو هه تا بروانامه ی دکتۆرای له زانستی ئابووری سیاسیدا وه رگرت.

کوردستان و کورد که دکتۆرانامه که ی دکتۆر قاسملوو بوو، ئیستاش یه کیکه له ده ولته مه ندترین و سه ره کترین سه رچاوه زانستییه کانی ناسینی پرسی کورد و جوگرافیای سرووشتی و سیاسیی کوردستان.

د. قاسملوو پاش وه رگرتنی دکتۆرا، وه ک مامۆستای زانکۆی پراگ خه ریکی وتنه وه ی وانه کانی ئابووری سه رمایه داری و ئابووری سۆسیالیستی و تیۆری گه شه ی ئابووری بوو. ئه و سه رده م و قۆناغه له ژیا نی د. قاسملوودا سه رده مێکی زێینه بۆ ئه زموونی زانستی و په یوه ندیه سیاسیه کانی ئه و. له و سه رده مه دایه وه ک یه کێک له یه که م که سایه تییه سیاسیه چه په کانی جیهان، له تیۆرییه کانی مارکسیستی ورد ده بیته وه و برۆای پێدا چوونه وه به و سیسته مه فکری و سیاسیی و ئابوورییه ی تیدا پته و ده بیته. هاوکات له گه ل ئه وه که فه یله سووفانی وه ک یێرنیشتاین که له تیۆرییه سیاسیه کاندایه مارکسیسته ریفۆرمخوازه کان ناویان هه یه، ده ست به پێدا چوونه وه به و سیسته مه فکری و سیاسیه ده که ن، د. قاسملووش له داوینی شاخه سه رکه شه کانی رۆژه لاتی کوردستانه وه به نووسینی کوورته باسێک له سه ر سۆسیالیزم و ئێرای ره خنه له سۆسیالیزمی ئارایی، سنووریه ندی له گه ل ئه و جوژه له سۆسیالیزمه ده کات و ئه و خوێندنه وه یه وه ک ئامانجی دوا رۆژی حیزبه که ی، حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران ده چه سپینتی.

دوو ده یه له قۆناغی هه ره زێرینی ژیا ن و خه باتی د. قاسملوو

سالی 1970 و پاش ده رکرا نی به یاننامه ی 11 ی مارس و ریککه وتنی رێبه رانی بزووتنه وه ی سیاسیی له باشووری کوردستان له گه ل ده ولته ی ئه و ولاته که ده ره تانی چالاکیی سیاسیی له کوردستان و ئێران رووی له زیاد بوون کرد، د. قاسملوو بۆ ریکخسته نه وه ی ریزه کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان گه رایه وه باشووری کوردستان. د. قاسملوو له کۆنفرانسی سییه می حیزبی دیموکراتدا وه ک ئه ندای کومیته ی ناوه ندی و پاشان وه ک سه کرتیری ئه و حیزبه هه لبژێردا و له دوو ده یه ی کۆتای ژیا نی سیاسیی خۆیدا و له هه موو کۆنگره کانی حیزبدا، هه تا کاتی تیرۆرکرا نی به زۆریه ی ده نگ وه ک سه کرتیری حیزبه که ی هه لبژێردا. تایبه تمه ندیه کی گرینیگی د. قاسملوو له وه دا بوو ئه و هاوکات له گه ل ئه وه ی توانی بووی به پشتبه ستن به توانا سیاسیی و هزرییه کانی، خۆی وه ک که سایه تییه سیاسیی پله یه ک له ئاستی جیهانیدا به سه لمی، هه ول بۆ به نیونه ته وه ییکردنی پرسی کوردیش بدات. هه ر بۆیه له زۆریه ک له و کۆر و کۆبوونه وه سیاسیه ی ئه و روپادا که بۆ پرس و راوێژ بانگه یشت ده کرا، پرسی کوردی وه ک پرسی سیاسیی و مرۆپیی نه ته وه یه کی بۆ ده ولته ده هیئایه بهر باس و هه ولێ راکیشانی سه رنج و پشتیووانی که سایه تی و ناوه ندی سیاسیه کانی بۆ لای پرسی کورد ده دا.

هه ولته سیاسیه کانی د. قاسملوو له ناساندنی خه باتی ره وای گه لی کورد و بۆ وینه شکۆی سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بووه هۆی ئه وه ی ده رگی ریکخراوی ئینتێرناسیۆنال سۆسیالیستی به روودا بکریته وه و له تریبوونی ئه و دووهم ریکخراوه گه وه جیهانییه وه ده نگی خه بات و بزووتنه وه ی سیاسیی کورد بگه یه نیته هه موو که لی و قوژبه کانی جیهان. هه ر به دوا ی ئه و هه ولانه شدا بوو که حیزبه که ی، حیزبی

دیموکراتی کوردستانی ئێران، وهک یه کهم حیزبی کوردی بووه ئەندامی ئەو رێکخراوه نێونه ته وهیه. د. قاسملوو لهو قۆناغه له ژبانی سیاسیدا توانی بیهێته ئەندازیاری بهنیوده و له تیکردنی پرسی کورد و له گهڵ دیپلوماته گهوره کانی جیهان، بۆ وینه دانیال میترا و فرانسوا میترا سهرۆک کۆماری فهڕه نسا و ئەحمه د بێن بێلای سهرکۆماری ئەلجه زایر و زۆر کهسایه تی سیاسی دیکه په یوه ندی زۆر نزیک دابمه زرینیت و پرسی کورد له پرسیکی ناوچه ییه وه بکاته پرسیکی جیهانی.

کهسایه تی سیاسی د. قاسملوو کاتیک زیاتر ده رده کهوێت که له زمان سیاسه تمه دار و بیرمه ندانی غهیره کورده وه ده بیستین. دکتۆر فریدریک تیسۆ، کۆنسولی پێشووی فهڕه نسا له هه ریمی کوردستان له باره ی د. قاسملوو وه ده لێت: هه موو ئەو ماوه یه من هاوکاری شۆرشێ کوردستانم کردوو به بۆنه ی کهسایه تی قاسملوو وه بووه. قاسملوو یه کهم مامۆستای من بوو و هه رگیز نه بووه من شتی لێ فێر نه بم. ئەو بۆ من فهڕه نساوی سهرچاوه یه کی زانستی بووه. یان پرۆفیسۆر فیلیپ پۆلانژی ده لێت: قاسملوو ئاکادیمیسیه نیکی ناسراو، مروفیکی پراگماتیس، سهرۆکیکی چریک و سیاسیه کی به ئەخلاق بوو. مه هدی خاناباتارانی که سهرۆکی یه کیتی خۆیندکارانی چه پی ئەو رووپا بوو، له به رتووی بزوتنه وه ی چه پ له ئێراندا ده لێت: له سهره تای شۆرشێ گهلانی ئێراندا، هه یج کهسایه تییه ک نه بوو، هه موو هه یزه سیاسی و لایه نه چه په کان له سهری هاوده نگ بن، که وهک سهرکۆمار هه لیه ئێرن. ته نیا یه ک کهسایه تی هه بوو که هه مووان پیان وابوو شایانی ریه رایه تی ئێران، ئەویش دکتۆر عه بدولرهمانی قاسملوو بوو. به لām چونکه کورد و سونی بوو، پاشگه ز بووینه وه. سیاسیه کانی ئێران وتیان: چۆن ریه رایه تی ئێران به کوردیکی سونی بسپێرن. به داخه وه ئەو ریه ره به وه جه ی کورد و ئەو دیپلوماته لیه اتوو ه ی کیشه ی کوردی رۆژه لاتی کرده بابه تیکی جیگی سهرنجی سیاسیه کانی رۆژاوا، رۆژی 13-07-1989 ی زایینی و له ته مه نی 59 سالی دا له لایه ن دیپلومات تیرۆریسته کانی کۆماری ئیسلامی ئێران وه له سه ر میزی وتووێژ له شاری فیه نی پایته ختی نه مسا تیرۆر کرا. گۆرستانی پێرلاشیزی پاریس ته رمی پیرۆزی ئەوی له ئامیز گرت، به لām خه ونه کانی بوونه خولای ده یان ملیۆن کورد له هه موو به شه کانی کوردستان، وهک چۆن له شۆرشێ ژینا دا هه یج خۆپیشاندا و کۆرۆکۆبوونه وه یه ک و هه یج دیوار و تابلویه ک نه بوو تیدا نه گوتری و نه نووسری: قاسملوو، قاسملوو، رینگه ت درێژه ی هه یه. [1]

تایبه تمه ندییه کانی بابه ت

پۆلینی ناوه روک: میژوو | جووری دوکومینت: زمانی یه کهم | جووری وه شان: دیجیتال | زمان - شیوه زار:
کرمانجی ناوه راست | فۆلده ره کان: میژوو هاوچه رخ |
رۆژی ده رچوون: 2023-07-13

فایلی په یوه ندی داریدا:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
----	------	-----	------------

کوردی ناوه‌پاست

رێکه‌وت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)

2023-07-13

تێبینی: ئەم تۆماره هه‌ندێک فایلی په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکه‌یه سکی‌نی QR کۆده‌که بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا ئه‌و فایله‌نه ببینی.

QR
Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] ماله‌په‌ر | کوردی ناوه‌پاست | [ماله‌په‌ری کوردشۆپ - 2023-07-13](#)

کاتی تۆمارکردن: 2024-02-22

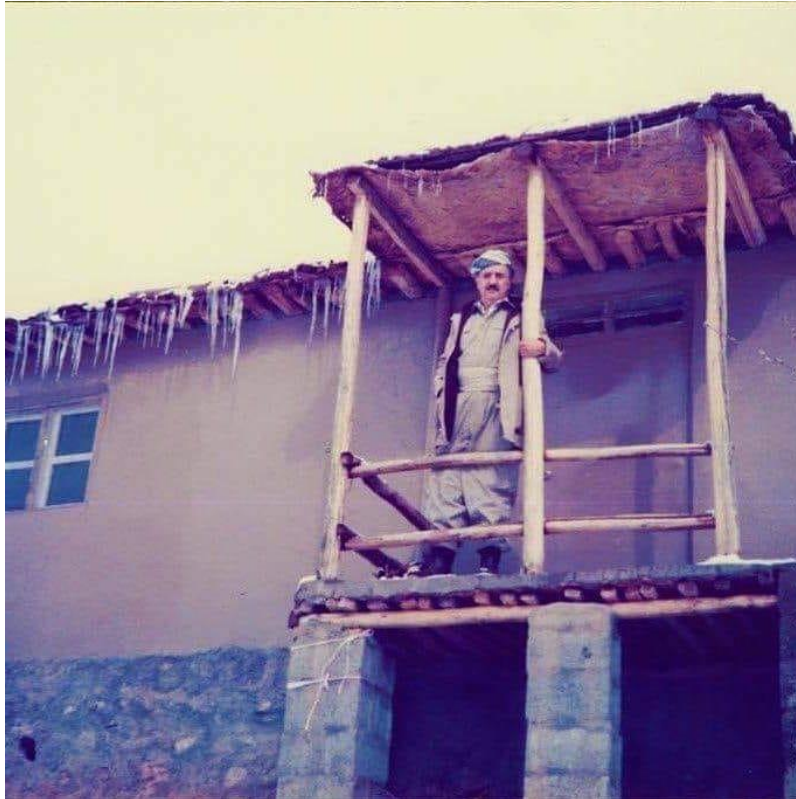
ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 62

قاسملۆ له بانێژهی خانوووهیه کهوه

[202202001554403523=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=202202001554403523)

شوین: نهزانراو

سالی گیرانی وینه که: 1985 به چلوورهی گوێسهوانهی خانوووه کهدا دیاره که وهرزی ستانه.

که سایه تییه کانی ناو وینه که: (عه بدولپه حمان قاسملو)

ناوی وینه گر: (نه ناسراو)

[1]

تاییه تمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه: حزب دیموکراتی کوردستان (روژه لات) | دهیه: 80 کان (89-80) | سه دهه: سه دهی 20

(1999-2000) | ولات: باشووری کوردستان

بابته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	هه ورامی	شه هیدان	عه بدولپه حمان قاسملو

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [میترا نیوز](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-02

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 63

قاسملۆ له گوندی گه‌ل‌له‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

[20170815004918142229=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170815004918142229)

وینه‌که له هه‌شتاکانی سه‌ده‌ی رابردوودا گیراوه و پیده‌چیت له گوندی گه‌ل‌له‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت بێت.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژه‌ه‌لات) | ولات: پۆژه‌ه‌لاتی کوردستان |

بابه‌ته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

هه‌ورامی

شه‌هیدان

عه‌بدولپه‌حمان قاسملۆ

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [فه‌یسووی به‌رێز \(ره‌شید زه‌رواوی\)](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-08-15

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 64

قاسملۆ و جه لال تاله بانی

[2011081109484060646=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011081109484060646)

قاسملۆ و جه لال تاله بانی. [1]

تایبه تمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | یه کیتی نیشتمانی کوردستان | سکۆپی وینه:
رهنگاوهرنگ | سه دهه: سه دهی 20 (1999-1900) | کوالیتی وینه / دوکومینت / فیلم: باش |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عه بدولر حمان قاسملو
	هه ورامی	شه هیدان	عه بدولر حمان قاسملو
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت
	کوردی ناوه پاست	ژیاننامه	مام جه لال

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوری باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2011-08-11

ناوی تۆمارکار: هاوری باخه‌وان

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 65

قاسملو و مهلا بهختیار و ملازم عومهر و سهید کهریم هاودیانی سالی 1984

[20220208144734404295=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220208144734404295)

شوین: ناو ههلیکۆپتەر به رهو به غداد

روژ یان سالی گیرانی وینه که: 1984

که سایه تییه کانی ناو وینه که: (قاسملو و مهلا بهختیار و ملازم عومهر و سهید کهریم هاودیانی) [1]

تایبه تمه نندییه کانی بابته

دهیه: 80 کان (80-89) | سه دهه: سه دهه ی 20 (1990-1999) |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی
کورتیه باس
ناوه پاست

مهلا بهختیار: به ژهر خوار دکردنمه وه که یه کیتی کردی، 8 جار هه وئی
کوشتنم دراوه

QR Code

سه چاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه پاست | [که یفی ئه سه ده](#)

کاتی تۆمار کردن: 2022-02-08

ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 66

قاسملو و هاوړپیان پاش تیرۆکردنیان

[200911281614442719=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=200911281614442719)

ئهم وینهیه له رۆژی 13-07-1989 پاش تیرۆکردنی قاسملو و هاوړپیان له لایه پۆلیسی نه مساوییه وه گیراوه.

تایبهتمه نندییه کانی بابته

پارت / لایه: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | دهیه: 80 کان (80-89) | سه ده: سه دهی 20 (1999-2000) | ولات: دهره وه | نه مسا | کوالیتی وینه / دوکومینت / فیلم: باش |

بابهته په یوه سترگراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و رووداو (کړنلۆژیا)	1989-07-13
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عبدالرحمان قاسملو
	هه ورامی	شه هیدان	عبدالرحمان قاسملو
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه لاله ناوچهی شینکایه تی ماوهت

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2009-11-28

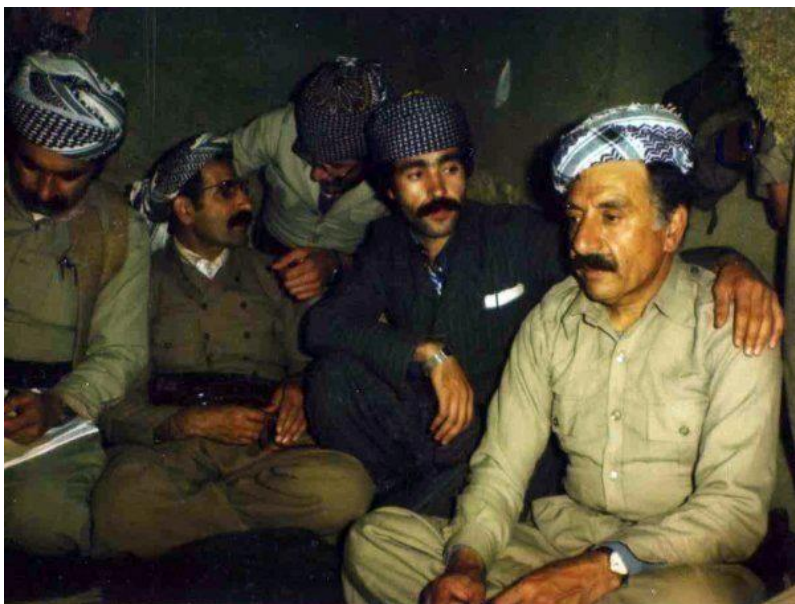
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: وێنە و پێناس

بابەت: 67

قاسملۆ و کۆمەڵیک ھاوڕێ

[2012070921583071952=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012070921583071952)

قاسملۆ و کۆمەڵیک ھاوڕێ. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: حزبێ دیموکراتی کوردستان (ڕۆژھەلات) | سکۆپی وێنە: ڕەنگاوڕەنگ | سەدە: سەدەی 20 (1999-1900) |

بابەتە پەيوەستکراوەکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوەراست	شەھیدان	عەبدولڕەحمان قاسملۆ
	ھەورامی	شەھیدان	عەبدولڕەحمان قاسملۆ
	کوردی ناوەراست	وێنە و پێناس	قاسملۆ لە گوندی گەڵانە ی ناوچەی شینکایەتی ماوەت

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2012-07-09

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

پۆل: به ئه گه نامه کان

بابهت: 68

له نامه یه ک دا بۆ ئه نترپۆل، حیزبی دیموکراتی کوردستان داوای ده سبه سه رکردنی قاتلی شه هید قاسملوو ده کات

[2013101013050288354=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013101013050288354)

Kurdistan Democratic Party
KDP - IRAN

حیزبی دیموکراتی کوردستان
سکرتاریا

To Interpol

According to information that we have received. Jafar Sahraroudi who was responsible for the assassination of the KDP-IRAN leader Dr.Abdul Rahman Ghassmlou in Vienna on 13th of July 1989 is a member of Iranian delegation to the Inter-Parliamentary Union (IPU) in Geneva.

Austrian police issued an international arrest warrant for the three Iranian terrorists on December 22, 1989, long after they had left the country. The arrest warrant, which is still valid today.

The presence of this wanted terrorist in Geneva, with a long record of terrorist activities abroad cannot be tolerated by Iranian and Kurdish People and we call for immediate arrest and handover of Sahraroudi to an international tribunal for war crimes and crimes against humanity.

Secretariat
Kurdistan Democratic Party
KDP-IRAN
2013/10/10

بۆ پۆلیسی نیوده و له تی ئه نترپۆل!

به گوێره ی زانیارییه کان، جه عفر سه حراروودی که به پرسیار بوو له تیرۆرکردنی رێبهری حیزبی دیموکرات، دوکتور قاسملوو، ئیستا ئه ندای هه یه ئه تی ئێرانه بۆ به شداری کردن له رێکخراوی ئای.پی.یو له ژنیف. کاتی خۆی پۆلیسی ئوتریش له رێکه وتی 22 مانگی 1989 بریاری ده ستگیرکردنی ناوبراوی داو بریاریک که ئیسته ش هه ر ل ر جیگه ی خۆیه تی.

حزوری ئهم تیروریسته و به شداری له و کۆبوونه وه یه له ژنیف جیگه ی داخ و نا په حه تی خه لکی ئێران و کوردستانه. بۆیه ئیمه داوا له ئیوه ده که یه به گوێره ی قه راری ئه و کاتی پۆلیسی ئوتریش ناوبرا و ده سبه سه ر بکری و بدریته دادگای نیوده و له تی و به رانه بر به تاوانه که ی وه لامده ر بێت.

حیزبی دیموکراتی کوردستان

سکرتاریات

10-10-2013

تایبه تمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | ولات: رۆژه لات کوردستان |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

شههیدان کوردی ناوه‌پاست

عه‌بدولرهمان قاسملو

وینه و پیناس کوردی ناوه‌پاست

قاسملو له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2013-10-10

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: پەرتووکانە

بابەت: 69

لە هیگڵەوه هەتا قاسملوو

[2010122214405718593=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2010122214405718593)

ناونیشانی پەرتووکی: لە هیگڵەوه هەتا قاسملوو

ناوی نووسەر: ئیدریس ئەحمەدی

سالی چاپ: 2008

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پۆلێنی ناوەڕۆک: ڕامیاری، جیۆپۆلیتیک و پەيوەندپي نیوده و نه ئی | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست
| فایل PDF: به ئی | ولات: باشووری کوردستان |

پۆژی ده‌رچوون: 2008-00-00

بابه‌ته په‌یه‌ه‌ست‌کراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	پیکه‌وت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	2008-01-01
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	عه‌بدول‌په‌حمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت
	کوردی ناوه‌پاست	کورت‌ه‌باس	گه‌شه‌کردنی عه‌قلانی کۆمه‌لگه‌ی سیاسی-مه‌ده‌نی له‌نیوان کانت و هیگل دا
	عربی	ژیاننامه	نسرین قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	په‌رتوو‌کخانه	هیگل مامۆستای ئاماده‌ی (1816-1808)

تیبینی: ئەم تۆماره‌ په‌رتوو‌که و فایلێ PDF ی له‌گه‌لدايه، تکایه سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مائه‌په‌ری پیکه‌راوی کوردیپیدیا په‌رتوو‌که‌که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2010-12-22

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 70

له کانی ییری قاسملوووه

[20220118194740401934=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220118194740401934)

بابەت: هزری

ئاماده کردنی: مالپه‌ری کوردستان و کورد مالپه‌ری فه‌رمی (حیزبی دیموکراتی کوردستان)

ڕێکه‌وت: 2021-07-23

دژایه‌تی له‌ گه‌ل تیرۆریزم

“ئهو بزووتنه‌وانه‌ی به‌ ڕێگه‌ی دیموکراتیدا ده‌رۆن و لایه‌نگری و پشتیوانی خه‌ڵکیان له‌ گه‌له‌، پێویستییه‌کیان به‌ په‌نابردن بۆ تیرۆریزم نییه‌. له‌ گه‌ل ئه‌وه‌ی خومه‌ینی چه‌ندین جار دژی ئێمه‌ له‌ شێوه‌کانی تیرۆریستی که‌لکی وه‌رگرتوه‌، به‌لام حیزبی ئێمه‌ قه‌ت په‌نای بۆ وه‌ها کاره‌ایه‌ک نه‌بردوه‌. ئێمه‌ ته‌نیا حیزبی ئێران بووین که‌ به‌ بارمه‌ گرتیمان له‌ سه‌فاره‌تی ئامریکا (سالی 1358) مه‌حکوم کرد. ئێمه‌ هه‌میشه‌ ته‌یاره‌رفاندن و بۆمب دانانه‌وه‌مان مه‌حکوم کردوه‌. تیرۆریزم سیاسه‌تی ره‌سمی کۆماری ئیسلامیه‌، ئه‌وه‌ش نیشانه‌ی ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئهم ڕێژیمه‌ به‌رانه‌ر به‌ داوای ره‌وای خه‌ڵک هه‌یج وه‌لامێکی پێ نییه‌ جیا له‌ سه‌رکوت... ئه‌ گه‌ر رۆژه‌لات به‌ سه‌رچاوه‌ی تیرۆریزم ده‌ژمێردرێ، له‌ به‌ر ئه‌وه‌یه‌ که‌ زیاتر له‌ هه‌ر ناوچه‌یه‌کی دیکه‌، ناوه‌ندی ناکوکی و پیکدانانی ئیستراتژیکی، سیاسی، ئابووری، ئایینی و نه‌ته‌وایه‌تییه‌. تا ئهم ناکوکیانه‌ له‌ به‌ین نه‌چن، تیرۆریزم ڕیشه‌ کیش ناکرێت. تا ئه‌و کات خه‌بات دژی تیرۆریزم له‌ ئاستی نیوده‌وله‌تیدا نه‌ته‌نیا له‌ گه‌ل ده‌سته‌ و تاقم، به‌لکوو زیاتر له‌ گه‌ل ئه‌و ده‌وله‌تانه‌ی که‌ هانیان ده‌ده‌ن ده‌بێت بکری. هه‌یج گومان له‌وه‌دا نییه‌ که‌ ڕێژی خومه‌ینی له‌ سه‌ره‌وه‌ی ئه‌و ده‌وله‌تانه‌ دایه‌”.

هه‌ولدان بۆ به‌نیونه‌ته‌وه‌ییکردنی مه‌سه‌له‌ی کورد

مه‌سه‌له‌ی کورد له‌ هه‌موو ئه‌بعادی خۆیدا به‌و شێوه‌یه‌ که‌ هه‌یه‌. له‌ واقعه‌یدا کێشه‌ی چه‌ندین میلیۆن کورده‌ که‌ ده‌بێت مه‌تره‌ح بکری. ویسته‌کانمان ره‌وا، ئینسانی و درووستن. پیم وایه‌ ئه‌ گه‌ر به‌م شێوه‌یه‌ له‌ مه‌سه‌له‌ که‌ بروانین و بچینه‌ پێشی، سه‌رکه‌وتیمان زیاتر ده‌بێت. موهمیمیش ئه‌وه‌یه‌ که‌ په‌یامه‌کانی خۆمان که‌ روا و دیموکراتیکن له‌ ده‌ره‌وه‌ به‌ باشی وه‌رگێردرێ. ده‌بێت به‌ هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌ که‌ گوێیان له‌ قسه‌کانی ئێمه‌یه‌، بڵێن که‌ داوای کورد زۆر ساده‌ و ره‌وایه‌. کورد مافی نه‌ته‌وه‌یی خۆی ده‌وێت که‌ له‌ به‌یاننامه‌ی جیهانی مافی ئاده‌میزادا هاتوه‌ و شتیکی زبانی نییه‌. بۆیه‌ داوای مافی دیاری کردنی چاره‌نووس، مه‌سه‌له‌یه‌کی نیوخۆی نییه‌. زۆر ده‌وله‌تان وه‌ک ده‌وله‌تی ئێران که‌ باسی کورد ده‌کرێت، ده‌لێن؛ ئه‌وه‌ مه‌سه‌له‌یه‌کی نیوخۆیه‌ و که‌س حه‌قی نییه‌ ده‌ستی تێوه‌ر بدات. که‌وابوو ئیستا که‌ ئێمه‌ داوای خودمختاری ده‌که‌ین، مه‌سه‌له‌یه‌کی نیوخۆی نییه‌ و به‌شیکه‌ له‌ مافی ئاده‌میزاد. بۆیه‌ش ئه‌و ده‌وله‌ت و ڕێکخراو و شه‌خسیه‌تانه‌ که‌ خۆیان به‌ لایه‌نگری مافی ئینسان ده‌زانن، پێویسته‌ له‌ داوا ره‌واکانی کورد پشتیوانی بکه‌ن”.

باوه‌رمه‌ندبوون به‌ مه‌سه‌له‌ی ژنان

له‌ تیکۆشانی حیزبی و سیاسی ئێمه‌دا، ده‌بێت جێگایه‌کی تایبه‌تی بدرێ به‌ ژنان. وه‌ک ده‌زانن حیزبی ئێمه‌ مافی به‌رابه‌ری ته‌واو له‌ گه‌ل پیاوان بۆ ژنان داده‌نێت. به‌لام دانانی مافی له‌ گه‌ل پیاوه‌ کردنی ئه‌و مافه‌ له‌ کۆمه‌ڵدا مه‌ودایه‌کی زۆریان له‌ به‌یندا هه‌یه‌. ده‌بێت ئه‌و مه‌ودایه‌ به‌ر به‌ره‌ له‌ به‌ین بچێ. به‌ یه‌روای حیزبی ئێمه‌ هه‌رچی ژنان له‌ کاره‌ کۆمه‌لایه‌تی و سیاسیه‌کاندا به‌شدار بن، کۆمه‌ڵ پێشکه‌وتووتره‌ و بزووتنه‌وه‌ که‌ پێشکه‌وتووتره‌ و شانسێ سه‌رکه‌وتن زیاتر و چالاکتر به‌شدارین، ئه‌وه‌نده‌ بزووتنه‌وه‌ی کوردستان سه‌رکه‌وتووتره‌”.

تیکه‌لکردنی ئه‌خلاق و سیاسه‌ت

ئیمه بێ ئوسوولی و جنیوفرۆشی له سیاسهتدا رەت دەکەینهوه، بۆ جێگرکردنی ئەخلاق له سیاسهتدا تێدهکۆشین و یه کهم حیزبی ئێرانی بووین که ئەخلاقمان واریدی سیاسهت کردوو.

واقعبینی سیاسی

با ئیعتراف بکهین که له تاریخی میللهته کهماندا کورد سیاسهته که ی ئهوه بووه، یا هه موو شتیک یا هیچ شتیک، نه تیجه که ی بووه ته چی؟! بووه ته “هیچ”. له سیاسهتدا زۆر جار هه یه دوو ههنگاو دهچییه پیش، شتیک وهردهگری، له پاشان دیسان خهبات ده که ی بۆ شتیک دیکه، ئهوه سیاسهته. ناویان ناوه هونهری مومکین. سیاسهت هونهری مومکینه. له سیاسهتدا رهش و سپی نییه!، هه موو شتیک و هیچ شتیک، هه ر کهس ئاوا سیاسهت بکات سه رناکهوی.

مافی دیاری کردنی چاره نووسی خۆ

ئه گه ر خودموختارییه کی راسته قینه مان دهست کهوت به و مانه یه یه که “مافی چاره نووس”، جیه جی کراوه. مه سه له ئه وه نییه که ئیمه نوینه ریکمان له ریکخراوی نه ته وه یه گه رتوو ه کاندایه بیته و ئالای تایبه تی و دراوی خۆمان هه بیته. هه ر ئیستا زۆر میللهت ئه وانه یان هه یه – به تایبهت له ئافریقا که پیشتر داگیرکراوون و ئیستا ئازاد کراون – به لām هیچ هه ست به وه ناکه ن مافی دانانی چاره نووسیان هه یه. مه به ستم ئه وه یه که بوونی شکلی رواله تی سه ربه خۆی یان ئیستقلال، مانای ئه وه نییه که میلله ته که مافی دانانی چاره نووسی ده ست کهوتی. عه کسی ئه وه ش هه ر راسته. “به گشتی له روانگه ی حیزبی دیموکراتی کوردستانه وه، مافی دیاری کردنی چاره نووس ئه وه یه که “خه لک هه ست به وه بکات که حاکمه به سه ر چاره نووسی خۆیدا.

که لک وهرگرتن له ره هه ند و شتیا وه کانی خهبات

حیزبی ئیمه ده بیته له نیوان خهباتی پیشمه رگانه و “خهباتی هیمانه” ی نیو شاره کاندایه ماههنگی پێک بهێتی. ئه وانه ی مخالفی رێژیم و به هه ر شتیا وێک له پێناو داخوازییه کانی خه لکدا خهبات ده که ن، ته نانهت به شتیا وێ “خهباتی مه نفی”، وه ک ئه وه ی گاندی خهباتی پێ ده کرد، لای ئیمه قابیلی قبوول و جی ئیحترامن. ئیمه وا بیر ناکهینه وه که هه ر کهس مخالفی رێژیم بوو ده بیته به دنیاییه وه | بێسو چه ک هه لیکریت. ئیمه پیشوازی له هه موو شتیه خهباتیک؛ له خهباتی چه کدارییه وه بگه ر تا خهباتی فرههنگی ده کهین.... خهبات بۆ پێکهێنانی حکومهتیی خودموختار له کوردستان که داخوازیی درێخایه نه، ده گه ل خهبات بۆ جیه جیکردنی هیندیک داخواز له چوارچێوه ی رێژیمی ئیستای ئێراندا ناته بای نییه. حیزبی دیموکراتی کوردستان له و بره وایه دایه که به خهباتی شتیکر ئیمکانی هه یه رێژیم مه جبوور بکریته پاشه کسه بکا. جا له بهر ئه وه حیزبی ئیمه هه ر ئیستاش بۆ هینانه دی و به ره سمی ناساندنی زمانی کورد و مافه کانی دیکه مان خهبات ده کات و پێیوایه که به خهباتی ریکوپیته ده توانیت ئه و داخوازه به سه ر رێژیمدا به سه پینیت.

به خۆداچوونه وه و رێفۆرم

را ده ی شۆرشگیربوونی هه موو حیزبیکی سیاسی له وه را ده رده که ویت که چۆن سه یری رابردووی خۆی و به تایبهت هه له کانی خۆی ده کات. حیزبی شۆرشگیر نابیت له وه بترسی که گوایا به باسی هه له ی رابردو و دوژمنی شاد ده بیته، یان له ئیعتباری حیزبه که م ده بیته وه. به پێچه وانه، پێ لێنان و راستکردنه وه یه.

[1]

تایبهتمه ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حیزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | پۆلێنی ناوه رۆک: دۆزی کورد | جوړی
دۆکومینت: زمانی یه که م | زمان - شپوه زار: کرمانجی ناوه راست | شار و شارۆچکه کان: کۆیه | ولات:
باشووری کوردستان |

رۆژی ده‌رچوون: 2021-07-23

بابه‌ته په‌یه‌ه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	کورت‌ه‌باس	حدکا: دوا‌ی په‌گرتنه‌وه‌ه‌و‌لی کاراکردنه‌وه‌ی دۆسیه‌ی د. قاسملو ده‌ده‌ین

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائپه‌ر | کوردی ناوه‌پاست | [مائپه‌ری کوردستان و کورد - 2022-01-18](#)

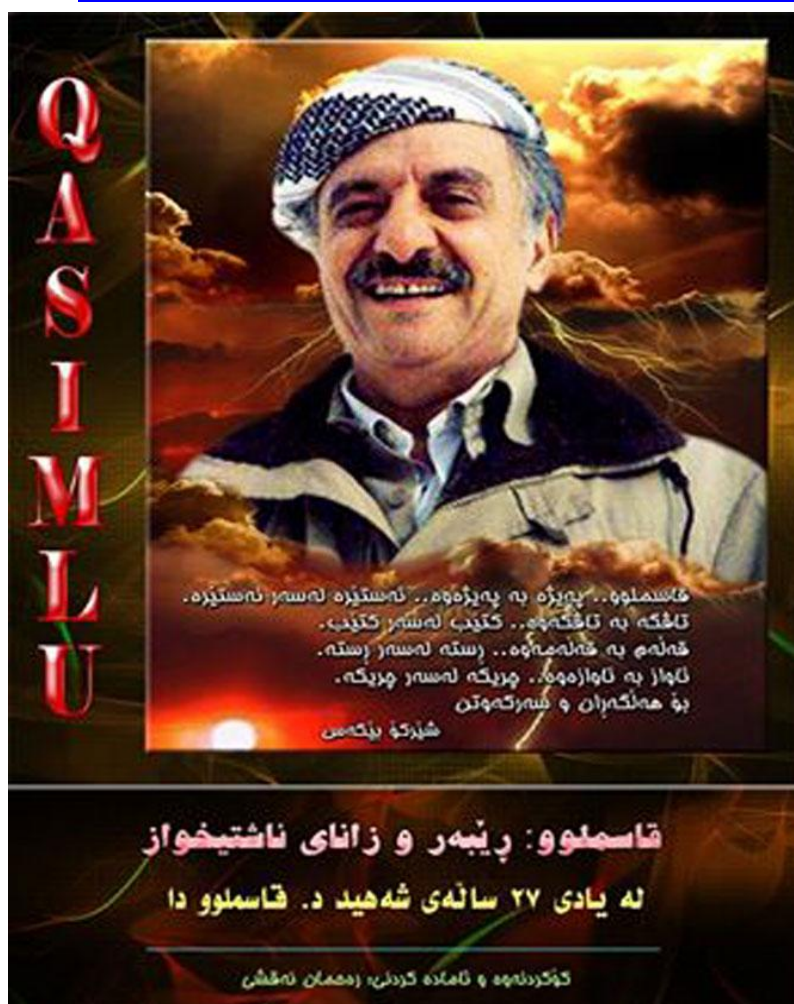
کاتی تۆمارکردن: 2022-01-18
ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: پەرتوو و خانە

بابہت: 71

له يادی 27 ساله‌ی شه‌هید دوکتور قاسملو و دا

20180606021948151367=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1

ناونیشانی په رتووک: له يادې 27 ساله ې شه هيد دوکتور قاسملو دا

کوکردنه وه و ئاماده کردنی: رهحمان نه قشی

سالی چاپ: 2016

تاییه تمه ندیه کانی بابہ ت

پۆلىنى ناوهرۆك: وتار و ديمانە | جۆرى دۆكوميىنت: زمانى يەكەم | زمان - شېۋەزار: كرمانجىي ناوهراس

PDF: بهائی | ولات: رۆژھەڵاتی کوردستان |

روژي ده رچوون: ~~00-00~~ 2016-

بابه ته په یوه سترگراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی ناوه پاست

رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)

2016-01-01

تێبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکایه سکیڤی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر مانیپهری رێکهراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه کان

[1] مانیپهر | کوردی ناوه پاست | [مانیپهری کوردستان و کورد - 2018-06-06](#)

کاتی تۆمارکردن: 2018-06-06

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئەحمده

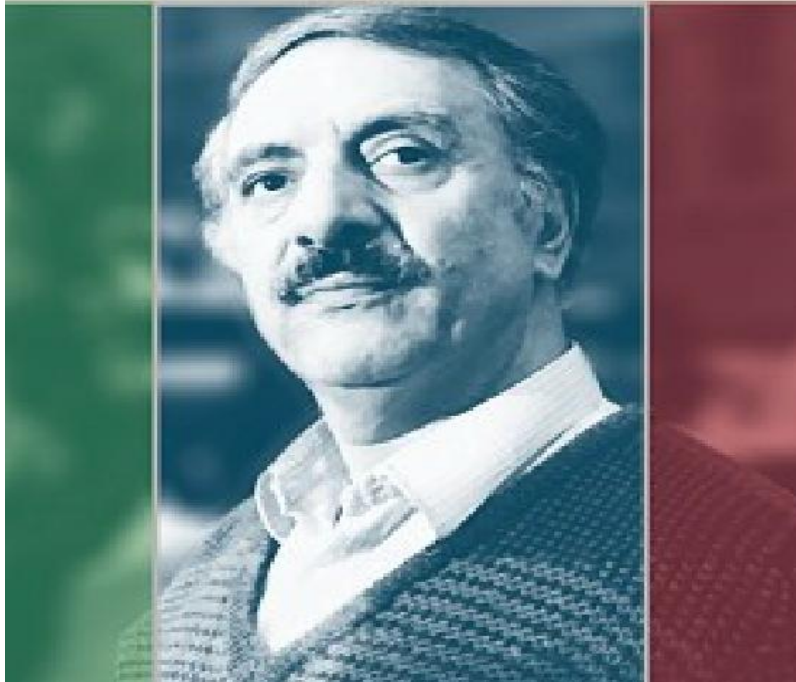
پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 72

له‌ژێر ساباتی قاسملوو

[20230806093540512065=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230806093540512065)

له‌ژێر ساباتی قاسملوو

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: له‌ژێر ساباتی قاسملوو، (کۆمه‌له‌ وتار به‌ بۆنه‌ی 34 ساڵه‌ی تیرۆری د. عه‌بدولپه‌حمان قاسملوو).

ناوی نووسه‌ر: عه‌لی بداغی

شوێنی چاپ: کوردستان

چاپخانه: ناوه‌ندی راگه‌یانندی حیزبی دیموکراتی کوردستان ئێران، به‌شی چاپه‌مه‌نی و بلاوکراوه‌کان

سالی چاپ: 2023

ژماره‌ی چاپ: یه‌که‌م.

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژیه لاتی) | پۆلینی ناوه پۆک: یاداشت | جۆری دۆکومینت:
زمانی یه کهم | جۆری وهشان: چاپکراو | زمان - شیوهزار: کرمانجی ناوهراست | کرمانجی سهروو - تیپی
لاتینی | فایل PDF: به ئی | ولات: کوردستان |
پۆژی دهروون: 2023-00-00

بابهته بهیوهستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی ناوهراست

رێکهوت و رووداو (کړۆنۆلۆژیا)

2023-01-01

تییینی: ئەم تۆماره پهرتووکە و فایل PDF ی له گه‌لدایه، تکایه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر
مالپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا پهرتووکە که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مالپه‌ر | کوردی ناوهراست | [2023-08-06 hewalnameh.com](http://2023-08-06.hewalnameh.com)

کاتی تۆمارکردن: 2023-08-06

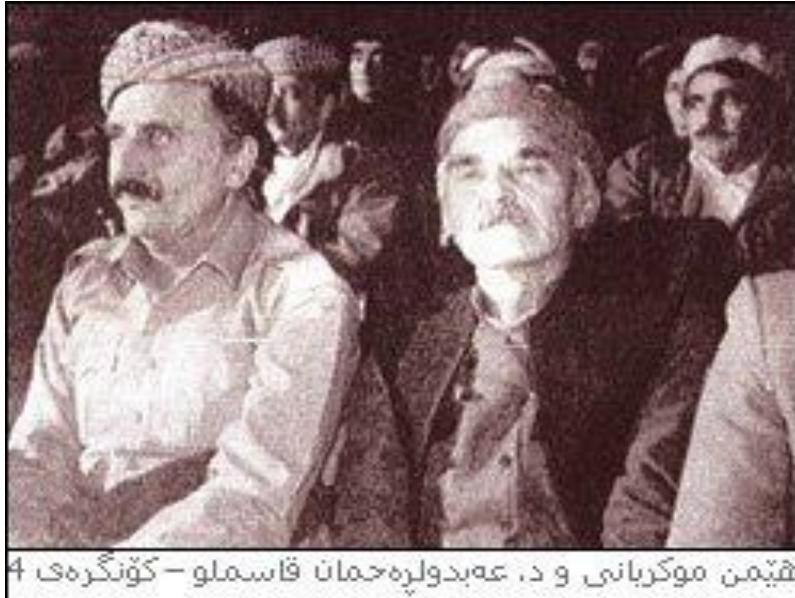
ناوی تۆمارکار: راپه‌ر عوسمان عوزیری

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 73

مامۆستا ههیمن و د. قاسملو له کۆنگرهی 4 حیزبی دیموکراتدا

[20151206235347128461=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20151206235347128461)

ههیمن موکریان و د. عهبدولرهمان قاسملو - کۆنگرهی 4

مامۆستا ههیمن شاعیر و دکتۆر عهبدولرهمانی قاسملو له کۆنگرهی چوارهمی حیزبی دیموکراتدا له ستادیومی وهرزشی شاری مههاباد دا له ساڵی 1980

تایبهتمهندییهکانی بابته

پارت / لایه: حزب دیموکراتی کوردستان (پۆژههلات) | دهیه: 80 کان (80-89) | سکۆپی وینه: رهش و سپی | سهده: سهدهی 20 (1999-1900) | شار و شارۆچکهکان: مههاباد | ولات: پۆژههلاتی کوردستان |

بابهته په یوه ستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهپاست	شههیدان	عهبدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوهپاست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه'للهی ناوچهی شینکایهتی ماوته
	فارسی	ژياننامه	هیمن مکرانی

ژیاننامه کوردی ناوه‌پاست

هیمن موکریان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2015-12-06

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: کورتەباس

بابەت: 74

مائە کە ی خەبات لە فینا

[20200716155421385751=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200716155421385751)

مائە کە ی خەباتی حاجی ماری لە فینای پایتەختی نەمسای، نە ک هەر لە یادیشتی زۆری سەرکردە و روناکییانی کوردی پەنابەری ئە وروپادا ئامارە ی پیکراوە، بە لکو شوینی دو گەری گفتوگۆکانی نێوان قاسملو و تیمی دانوستان یاخود تیمی تیرۆری کۆماری ئیسلامی ئێران بوە.

لەم سالانە ی دواییدا کە سەرکردە و روناکییانی کورد یادیشتەکانیان بۆ کردووەتەو، زۆریەیان لەنوسینەوێ یادیشتەکانیاندا ئامارەیان بەمیواندۆستی و خانەدانی خەباتی حاجی ماری و مانەوێیان لە مائە کە ی ئەو لە فینادا کردو، هاوکات پێتەر پیلست-ی سیاسەتمەدار و نوسەری ناواری نەمسای لە کتێبە بەناوبانگە کەیدا سەبارەت بە تیرۆر کردنی د. قاسملو ئیسکۆرتە بەرەو تاران و نوسەری دیاری ئێرانی پەرۆزی دەستمالچی لە کتێبە کەیدا تیرۆر بەناوی خوداوە دیسان ئامارەیان بەهەمان کەسایەتی و مائە کە ی کردووە لەو گفتوگۆیانەدا کە سالی 1989 دەستیپێکردو سەرەنجام تیرۆر کردنی د. عەبدولرەحمانی قاسملو و هاوڕێکانی لێکەوتەو.

خەباتی حاجی ماری، کە ئیستا لەشاری سلیمانی دەژی، لەشەستەکانی سەدە ی رابردووە تێکەڵ بەکاری رێکخراوە ی خۆتێدکاران و سیاسی بوو و هاوڕێی نزیک شەهید ئارام و فازیلی مەلا مەحمود (فازیل رەسول) بوە - کە لە گەڵ د. قاسملو و عەبدولای قادر ئازەر لە فیه نا شەهید کران.

خەبات بە ئاوێنە ی راگەیاند سالی 1971 لە هەرەتی گەنجیتیدا چووە ناو ریزەکانی کۆمەڵە-وێ و لە کاتی هەلگیرسانەوێ شورشی نوێدا رویکردووەتە شاخ، ئەو و تی سالی 1976 کە کۆمەڵە بریاری چوونە شاخی دا بە سەرکردایەتی شەهید ئارام، منیش یەکیک بوم لە بەشداریبووەکانی مەفرزە سەرەتاییەکانی پێشمەرگە و بوم بەرەبەری سیاسی، هەر لە و رۆژگارەدا فازلی مەلا مەحمودیش هات، ئەو لە گەڵ گروپێکدا بو بەناوی وەحەدی قاعیدە کە خۆی سەرپەرشتی دەکردن، پاش مانەوێیان بۆ ماوێ چەند مانگێک، گەرانهوێ ناو شار و وتیان ئێرە بۆ ئیمە ناگونجی و دەچینە دەرەوێ ولات.

خەبات باس لەو دە کات کە ئەوکات لە سەر پێشنیاری فازیلی مەلا مەحمود، کە هاوکاری دەبێت بۆ گەیشتن بەفەلەستینیەکان، بریاری پویشتن بۆ دەرەوێ ولات دەدات و بە شەهید ئارامی وتووە کە لە گەڵ فازیل و

گروپه که ی دهچته لوبنان. ئەو رۆژگارە لوبنان لە ئاگری جەنگی ناوڤۆو جەنگی سارددا دەسوتاو ببووە پایتەختی بزاڤە چەپ و شۆرشگێڕەکانی ناوچەکەو جیهان.

خەبات وتی کە ئەم رازەم لای ئارام درکەند، پێتۆتم کە یفی خۆتە، بەلام مەچۆ پەشیمان دەبیتەوه، ئەگەر چاوەرێ بکەیت، بەیەکەوه دەچین بۆلای برادەرەکان لەسوریا. بەلام من چاوەرێم نەکردو بەنهیێ گەرامەوه سلێمانی. بۆ رۆژی رۆیشتن مزگەوتی حاجی حەسەنی لۆکەمان دیاری کردبوو، ئەو ھاوڕێیانەی لەوێ بوون و لەگەڵیان دەرویشتم سەلاح حەسین ئەفەندی و ئازاد جەلال سەرەخۆ، گۆران لە کارگەرەکان و کەمالی حەمە ی حەمە رەش لەو حەدە قاعیدە بون. ناچار بەی ئەوێ فازیل خۆی بێت، لەناوەراستی مانگی تشرینی یەکەم، بەرهو سنوری تورکیا و ئێران و عێراق بەرێکەوین، تا بچینە لای مام جەلال کە ئەوکاتە تازە گەرابوو کوردستان و لەخاکورک چاومان پێکەوت، هەر لەوێ یەکەم ژمارە ی ئالای شورشمان دایە، کە کاک ئارام بۆی ناردبو. خەبات و ھاوڕێکانی لەم گەشتەیاندا رۆبەرۆی چەرەمەسەری و کیشمە کیشێکی سەخت دەبن، پاش ئەوێ بۆ ماوەی مانگیک لەلایەن قیادە موهەت دەستگیر دەکرێن، پاشان هەر خۆیان بەهەزار چنگە کرێ بەقاچاغ لەسنور بەروباری دیجلەدا دەپەرێننەوهو دەچنە جزیرەو دێریک و قامشلۆ، خەبات وتی تازە گەیشتبوووە قامیشلۆ کە هەوایی شەهیدبونی ئارامم پێکەیشتم، زۆر ئازاری دام و ئیستاش لەدلم دەرناییت کە قسەکەیم شکان و بەقسەم نەکردو لە کوردستان نەمامەوه.

پاش مانەوهیان بۆ ماوەی مانگی لەدیمەشقی پایتەختی سوریا، بەمەبەستی ئەنجامدانی خولی سەبازی و سیاسی لای فەلستینییهکان و دیداری عادل عەبدولمەهدی - کە دواتر دەبیتە سەرۆک وەزیرانی عێراق - رۆدەکەنە بەیرونی پایتەختی لوبنان، خەبات وتی هەر لەسەرەتاوە هەستەم بەوه کرد دانوم لەگەڵ عادل عەبدولمەهدی ناکوێ کە چەپ و مارکسییهکی کلاسیکی بو، بەحساب بۆ خولی مەشق و رەهێنان ھاوینە لوبنان بەلام ئەوێ نەماندی مەشق و رەهێنان بو، رێکخراوە فەلستینییهکانیش زۆر بێ سەرۆکەرە بوون، هەر لەدوورەوه گەرەبوون و وینەیهکی زۆر خراپیان دای، کاتیکی بەعادل عەبدولمەهدیم وت: من پەیوهەندیم بەئێوه نیهو نامەوێ لێرە بمینمەوهو دەچم بۆ ئەوروپا. وتی: بۆ حەشیشەو رابواردنی ژن ئەچی بۆ ئەوروپا؟! سەیرم لەبیرکردنەوهی هات و پاش سێ مانگ مانەوه لەبیروت، بەھاوکاری سالار عەزیز کە بەرێکەوت لەوێ و لای د.ئیراهیمی سازمانی ئینقلابی ئێران بو، هەرۆهەا بیارمەتی ئەحمەد کوردی لوبنانی ھاوڕێ یەکتی، بەرهو رۆمانیا بەرێکەوتم.

وتیشی ئەوێ بۆچونمی تەواو بەرامبەر بەسۆشیالیزمی ئەو وڵاتانە گۆری، بینینی ئەم وڵاتە سۆشیالیستییهی ئەوروپای رۆژەلات بو کە توشی شۆکی کردم، وڵاتیکی سۆشیالیستیم بینی نەغروبو لەگەندەلیدا، هەر کەسێکت دەبینی خولیا و شەیدای جگەرە ی کەنت و پانتۆلی جین و ویسکی بو، بۆیە بەحەسرەتەوه لەخۆم پرسی ئەمەیه ئیمە شەری بۆ دەکەین!؟

خەبات لەرۆمانیاوە رۆدەکاتە هۆلەندا، ئەو وتی ئەوکاتە ی گەیشتمە هۆلەندا 1 ی ئایار و رۆژی پاشا بو، هەراو بەزمیکی زۆر بوو ھاوڕەگەزبازیم لەسەر جادەکان دەبینی، بۆ ئەوکاتە ی منیک کە لەلادیکانی کوردستانەوه چوو بووم، زۆر نامۆبوو، بۆیە زۆر پەست و بێزار بوم، بریارمدا بگەڕیمەوه بۆ کوردستان، بەلام ئازادی مستەفا خۆشناو پێشنیاری بۆ کردم بچم بۆ نەمسا بۆ خۆیندن، کە چومە نەمسا فوئادی مەلا مەحمود زۆر بەرێز بوو هات بەشوێنما بۆ فرۆکەخانە، کاک فوئاد وتی: 8 سالە لێرەم، سەیرم لێهات و تم: چی؟ چۆن تەحەمۆلت کردو؟ وتی: پەلە مەکە! بەراستی واشبو، ورده ورده سەیرم کرد نەمسا زۆر ئارام و بێدەنگە، بەپێچەوانە ی هۆلەنداوە کە شەوو رۆژ خەوی نەبو.

ئەوکاتە ی خەبات لەفینا نیشتەجێ دەبێت، ژمارە ی کورد لەنەمسا زۆر کەم دەبێ، تەنها ئەو کوردانە ی لە پاش شکستی 1975 وەرگیرابوون و هەندێ کوردی ناواری تری لێبو، وەک وریا پەواندزی و فوئادی مەلا مەحمود کە ریم پیرۆتی، پاشان فازیل-ی براشی لەفینا دەگیرسێتەوه. کاک نەوشیروان و عومەر دزەبیش پێشتر لەوێ بوون.

کاتیکی خهبات له فینا نیشتهجی دهبیت، ماله کهی دهبیته مه کوی ئه و کوردانهی روده که نه مهسا، ئه و وتی له بهر ئه وهی ئیمه له روی ئابورییه وه خیزانیکی به توانا بوین، باوک و دایکم یارمه تییان دام سالی 1980 و شوقه یه کم له فینا کری، که له شوینیکی خوش و پر له سه وزاییدا هه لکه وتبو، من ئه وکات له بهر ئه وه به رایه تی کومه لهی خویندکارانی کوردستان له دهره وهی ولات (ئاکسا) کارم ده کرد. کومه له که کوردستانی بو، خه لکی هه موو پارچه کانی کوردستان که ده هاتن بو ئه وئ بۆ کۆنگره کان له ماله کهم ده مانه وه. شیخ ئه حمه دی سه رگه لو به له شسوی خوی، به رده وام مه نجه لی گه وره گه وره نان و خواردنی دروست ده کرد، چه ند سالیکیش سه روکی مه لبه ندی کوردی فینا بوم، پاشان له سالی 1990 دا رسته راننیکم له ناوه راستی فینا شدا هه بو. وتیشی زوری نه خایاند له وه لومه رجه دا ماله کهم بوه شوینی حه وانه وه مانه وهی کهسانی وه ک مام جه لال، شیرکو بیکه س، نه وشه پروان مسته فا، شازاد سائیب، ملازم عومه ر، برابم ئه حمه د، محمه د ره سول هاوار، فوئاد حسین، مسته فا چاوه رش، ماموستا سه لام، په رویزی ئازاد پور، فه ره یدون عه بدولقادر، شیخ دارو، سه عدی پیره وعومه ر شیخ موس، ناسری ره زازی و زوریک له و کوردانهی له کوردستانه وه به برینداری یان له ولاتانی هۆلهندا و سویدو به ریتانیا و ئه لمانیا وه له هه شتاکانی سه دهی رابردودا ده هاتنه نه مهسا. هه ندی له و کوردانهی ناکوکیان له گه ل مندا هه بوو ده یانویست مام جه لال ببین، مام جه لال ده یگوت: کچی پیخوشه من ببینیت، ئه مه مالی منه.

خه بات ئاماژه به وه ده کات که په یوهندی دۆستانه ی له گه ل چه ندین که سایه تی پارتی-یشدا هه بوه که له نه مهسا نیشتهجی بون، وه ک عارف ته یفور و ئازاد به رواری و کامه ران مو فتی و سه باح زیباری، ئه و وتی ئازاد به رواری په یوهندی له گه ل فازیل ره سول باش بو، فازیل ده یویست په یوهندی له گه ل هه مو لایه ک باش بیت، ئازاد به رواریش به هه مانشیوه، که سالی 1979 خه ریک بو تیرۆر بکری، وایانده زانی مه سعود بارزانییه، ئه وکاته له بیرمه که ریمی داده مه نه و عه بدولمه لیک هاتبونه نه مهسا، ئیمه نه مانده زانی بۆچی هاتون، دوا ی ئه وهی ته فه له ئازاد به رواری و مه سعود بارزانی کرا وتیان ئه وان کردویه نه و مخابه راتی عیراق پییکردون، دوا ی ره وشتن و له وئ نه مان.

سه باره ت به و که سانه ی چونه ته ماله کهی و ماونه ته وه، خه بات وتی قادر دیلان و ئیبراهیم ئه حمه دو محمه د ره سول هاوار میوانی زور پاک و بی ئه رک بون، شیرکو بیکه س دانیشتنی خوش بوو، به لام ئه رکی زور قورس بو، مام جه لال جه وپیکی زور خوشی دروست ده کرد زور خوش بو، قاسملوش به هه مانشیوه. باس له وهش ده کات له بهر زوری هاتوچوی کورده کان بۆ ماله کهی، ته نانه ت هاوژینه نه مساوویه که شی بیزار بوو به جیهیشتوه، خه بات وتی هاوژینه کهم هونه رمه ند بو، بیزار ببو له هاتنی ئه م هه مو میوان و هاتن و چونه و به کوردی دوان، رۆژیکیان وتی: ئه م وه زعی کوردستانه لی تیکداوین، کوردستان یه که مه بۆ تۆ نه ک من!.

روداویکی گرنگ که له ماله کهی خه بات-دا رویداوه، گه ری یه کهم و دوه می گفتوگۆکانی نیوان قاسملوو تیمی دانوستانی کۆماری ئیسلامی ئێران بوه به سه روکایه تی سه حرارودی.

خه بات ئاماژه به وه ده کات که گه ری یه کهمی گفتوگۆکانی نیوان قاسملوو نوینه رانی کۆماری ئیسلامی ئێران له ماله کهی ئه و له فینا کراوه، ئه و وتی له بیرمه له گه ری یه کهمی ئه م گفتوگۆیانده دا، که مام جه لال هاتبو، پیش ئه وهی ئێرانیه کان بێن بۆ کۆبونه وه که، پیوتم: فازیل بانگ بکه بۆم چونکه ئه مانه باش ده ناسی و ته بیه ته یشیان شاره زایه، له وئ فازیلی مه لا مه حمودی به ئێرانییه کان ناساند.

وتیشی ئه وکاته که قاسملوو مام جه لال له گه ل ئێرانیه کان له ماله کهی من له ژوریکدا خه ریکی گفتوگۆ بون، شازاد سائیب و سه عدی پیره و شیخ ئه حمه دو چه ند براده ریکی تر له ژوره کهی تر بوین. پۆلیسی نه مساشمان ئاگادار کردبووه به نه ینی له دهره وه به جلی مه ده نیه وه پاسه وانیا یان ده کرد. له گه ری دوه می گفتوگۆکانیشدا به هه مانشیوه.

خه بات باس له وه ده کات که پیش ئه وهی گه ری سیهه می ئه م گفتوگۆیان به بکری، گوایه ئێرانیه کان به فازیل

رهسولیان وتوه، له بهرتهوهی مام جهلال دهی ناوهستی و باسی دهکا، پیمان باشه ئەو نهزانی بۆ ئەوهی ئەم گفتوگۆیانە ئاشکرا نەبن، ئەو وتی ئێرانیهکان به فازیلیان وتبو چهز ئەکەین تو بییت نهک مام جهلال، ئەمیش ئەو نیوانگیریهی به سههرکهوتنیکي گهوهری زانیوه بۆ خۆی، شوینی گهري دانوستانه کانی به نهپنی و بهی ئەوهی به کهس بلی گواستبووه بۆ مالی هاوسهري دووهی، گومان ده کری ئێرانیهکان پیش ئەنجامدانی گهري سیههم و بهر له تیرۆر کردنی قاسملوو دو هاوڕیکه، چوبیتن زانیاریان له سههر ئەو شوقهیه کو کردیته وه که روداوه کهی تیا قهوماوه، بۆ ئەوهی ئاماده کاری تهواو بۆ تیرۆر کردنه که به سههرکهوتوبی بکهن.

وتیشی کیشه که ئەوهیه قاسملوش لای کهس باسی نه کردوه که لهوئ کو ده بنهوه، کاک نهوشیروان و کاک شازاد سائیب وتیان پیش ئەوهی تیرۆر کردنه که روبات فازیلمان بینوه له پاریس باسی هیچی نه کردوه، ته نانهت قاسملوش لای نوتهری حزبی دیموکراتی کوردستان له فینا نهیوتوه گفتوگو ده کهن، کت و مت بهو شیوهیهی ئێرانیهکان داوايان کردبوو به بیانوی ئەوهی ئە و دانیشتنه خهتی ئیمام پییهه لدهستیت، بۆیه نهوهک خهته کانی تر لیان تیکبدن، به مشیوهیه بیکهس کوژیان کردبون.

ئێستا خهبات گهراوه تهوه سلیمانی و بهیه کجاری له کوردستان دهژی، ئەو وتی هاتومه تهوه کوردستان و جاریکتر ناگه ریمهوه بۆ ئەوروپا، هیوادارم ئەوانه ی له ئەوروپا دهژین ههول بدن خویان ریکبخه و رهوه ندیکي به هیزی کوردی دور له حیزبایهتی دروستبکهن، چونکه ئەوروپا شاخی ئەم سهردهمهیه بۆ ههموو کورد. وتیشی نه ئەوروپا به ههشتی سه رزه مینه و نه کوردستانیش دۆزهخی سه رزه مینه، ئە گه رچی ئەوروپا لایه نی زۆر جوانی ههیه، به لām وه کو خۆم کاتژمیریکي کوردستان به هه مو ئەوروپا نایه م، هه رچه نده له حه فتا کانه وه له ئەوروپا بوم و خویندنی دوکتۆرام لهوئ تهواو کردوووه ریس تۆرانتیکي زۆر گه وره م هه بوه و له گه ل پارتي سه وزی نه مسا ویدا بووم، که ئەو کاته یه کهم که سی بیگانه بووم بۆ شاره وانی ناوچه ی خۆم هه لبرێرام و زۆر باش ژیاوم، به لām هه ر خۆم به نامۆو غه ریب زانیوه. [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

پۆلێنی ناوه رۆک: میژوو | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه کهم | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست |

ولات: باشووری کوردستان | شانشینی یه کگرتوو (به ریتانیا) | نه مسا |

رۆژی ده رچوون: 2020-07-14

فایلی په یوه ندیادار:

تێبینی: ئەم تۆماره هه ندیک فایلی په یوه ندیاداری وهک وێنه و فیدیوی له گه لدايه و لێره دا پێشان نه دراو، تکیه سکتی QR کو ده که بکه تاوه کو له سههر ماله پیری ریکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانه ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مانیپەر | کوردی ناوه‌راست | [مانیپیری ئاوێنه - 2020-07-14](#)

کاتی تۆمارکردن: 2020-07-16

ناوی تۆمارکار: پۆژ هه‌ژار

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 75

مه‌راسیمی به‌خاکسپاردنی شه‌هید قاسملۆ له‌ پارێس. ته‌موزی 1989

[2018072411001398025=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018072411001398025)

له‌ وێنه‌که‌دا ره‌زا چه‌مه‌ی هۆزانه‌وان دیاره‌.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پروژه‌لات) | ده‌یه: 80 کان (89-80) | سکۆپی وێنه:
ره‌نگاوهره‌نگ | سه‌ده‌ی: 20 (1999-1900) | ولات: ده‌ره‌وه | فره‌نسا |

بابه‌ته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

هه‌ورامی

شه‌هیدان

عه‌بدولره‌حمان قاسملۆ

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2018-07-24

ناوی تۆمارکار: هاویری باخه‌وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 76

ناساندنی پەرتووکی ئازادی لە هزر و ڤامانی قاسملوودا

[20240229210725555852=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20240229210725555852)

ناونیشان: ناساندنی پەرتووکی ئازادی لە هزر و ڤامانی قاسملوودا

بابەت: ڤافەیی پەرتووکی

نووسین و ئامادەکردنی: کاروان میڤاوی

ڕیکەوتی دەرجوون: 2022-08-23

پەرتووکی "ئازادی لە هزر و ڤامانی قاسملوودا"، کە لە لیکۆلینەوه و نووسینی عەلی مۆنەزەمی، نووسەر و لیکۆلەر ڤۆژەه‌ل‌اتی کوردستان بەرھەم ھێنراوە، ناوەڕۆکی پەرتووکی بە وەتەنی دەستپێک و سڤاس و ڤێزانینی لیکۆلەر بۆ ئەو کەسانە لەم بەرھەمەدا یارمەتیدەری بوون دەستپێدەکات، ڤێستی ئەم پەرتووکی لە 10 بەش ڤێک ھاتووە کە بریتین لە؛ نووسینی کورتی د. مەجید حەقی، نووسەر و لیکۆلەر ڤۆژەه‌ل‌اتی کوردستان وەک ناساندنی هزری د. قاسملووە کە بووئە دەروازەیک بۆ ناوەڕۆکی پەرتووکی کە، ڤاشان ڤێشەکی نووسەر و تەوەرەکانی: تێئۆری ئازادی نەرتینی و ئازادی کۆمارخووازانە، روونکردنەوی چەند خاڵیکی ڤێویست ڤێش باسە سەرەکیەکان، ئازادی لە ڤوانگە قاسملووەوە وەک ئانتروپۆلۆژیستیکی مارکسیست -پەرتووکی کوردستان و کورد وەک بەلگە سەرەکی، ئازادی لە ڤوانگە قاسملووەوە وەک چەپیکی دیموکرات و پۆست - مۆدێرنیست، مانیفیستی ئازادخووازی لەسەر بنەمای هزرەکانی قاسملووە، ئەنجام و ژێدەرەکان. بەگشتی پەرتووکی کە لە دووتۆی 188 لاپەرەدا ئامادە کراوە و لە بەرەبەرە 22 ڤووشپەری 2722 ی کوردی، واتە لە 33 ھەمین سالڤۆژی شەھیدبوونی د. قاسملوودا وەکوو پەرتووکی ژمارە 9 لە زەنجیرە بڵاوکراوەکانی پەرتووکی تیشک لەلایەن بەرپۆشەبەرائی گۆڤاری تیشک، سەر بە دەزگای پەرورەدە و لیکۆلینەوهی حیزبی دیموکراتی ڤۆژەه‌ل‌اتی کوردستان و لە تیراژی 1000 دانەدا چاپ و بڵاوکراوەتەو، ھەرۆھە لە مانگی گەلاوێژی ھەمان سالدا لە ولاتی ئەلمانیا جاریکی تر چاپ کرایەو و لە ھەموو ولاتانی ئەوروپادا بڵاوکراوەتەو. لەسەر ئەوێ کە بیرۆکە نووسینی ئەو پەرتووکی چۆن و لە کوتیەو سەرچاوەی گرتوو، ڤرسیارمان لە بەرێز عەلی مۆنەزەمی، نووسەر و لیکۆلەر پەرتووکی کە کردوو و بەرێزێان لەم بارەووە بۆ "کوردستان" وتی: "وەک هزر و ئێدە، ھەر لە کاتی خوێندن لە زانکۆی ترومسوودا بیرم لە نووسین لە بارە ئازادی لەسەر بناغە هزری ڤامانی قاسملووە کردبوو. بەلام ڤنیم مژاریکی قوورس بوو و بە جۆریک خۆم لێ دوور ڤاگرتبوو. تاکوو لە ھاوینی سالی 2720 ی کوردیدا ڤیریام دا کە کاری لەسەر بکەم. ئەگەر ڤشتیووانی و ھاوکاری ھاوڕێیان لە بواری زانستی و زمانەوانییەو نەبوا، بێگومان پەرتووکی کە بەم شیوەیە پۆخت و جوان دەرنەدەچوو، ھەرچەند کە دیسانیش بێ کەموکۆری نییە. لێرەدا جاریکی دیکە سڤاسی ھەموو ئەو ھاوڕێیانە دەکەم کە بە ھەر جۆریک لە جۆرەکان کاریک یان ئەرکیک کەوتبێتە ئەستۆیان لە ڤیوەندی لە گەل ئەم پەرتووکیەدا. لەسەر ڤیشناری ھاوڕێیان سارۆ ئەردەلان، شەھاب خالیدی و جەمال فەتھی (کۆچەر ڤۆژەه‌ل‌ات)، لە گەل بەرپۆشەبەرائی گۆڤاری تیشک قسە کرا کە ئەوان ئەرکی چاپ و بڵاوکردنەوی بگرنە ئەستۆ. دواي ئەوێ کە پەرتووکی کە بەرێ کرا بۆ دەستە نووسەرانی گۆڤاری تیشک، ئەوان نیوەڕۆکی پەرتووکی کەیان ڤەسەند کرد، بەلام لە بارە زمانەوانییەو تێبینیان لەسەری ھەبوو. دواي چارەسەری کەموکۆرییەکان بەخۆشیەو ئەوان زەحمەتیان کێشا و بڵاویان کردەو".

ڤاش شەھیدبوونی د. قاسملووی رێبەر، سیمینار، وتار، لیدوان، وتووێژ، لیکۆلینەوه و پەرتووکی لیکۆلەر زۆر و جۆراوجۆر لەسەر ھەلوێست، ڤراکتیک، ڤوانگە، هزری و ڤامانی د. قاسملووە بڵاو کراوەتەو، لێرەدا ئەو ڤرسیارە کە لە مێشکی خوێنەرانی ئەم پەرتووکیەدا دێتە ئاراوە ئەوێ کە، گەلو جیاوازی ئەم پەرتووکی لە گەل

ئهو بهرهمانهی تر که لهسهر ئهه و رێبهه نووسراوه، له چیدایه؟ یان به واتایه کی تر چ شتیگه لێک لهسهر د. قاسملوو لهه و پهرتووکه دا نووسراوه که پێشتر باس نه کرانیتن و نه نووسراویتن؟ لهه په یوه ندییه دا نووسهر رایگه یاند: "تا هه نووکه چه ندین پهرتووک و به سه دان وتار و لیکۆلینه وهی زانستی له په یوه ندی له گه ل که سایه تی د. قاسملوو له گو شه نیگای جو راو جو ری میژوو، زانستی مودیرییه تی، زانستی مارکسیستی و باب ته کانی په یوه ندی دار به کورد و ... هتد نووسراوه. مژاره کانی باس کراو لهه و پهرتووکه دا، په یوه ندی یان به فه لسه فهی سیاسیه وه هه یه. واته لهه و پهرتووکه دا هه و ل دراوه به شیک له فه لسه فهی سیاسی د. قاسملوو له په یوه ندی له گه ل ئازادیدا شی بکریته وه. تا ئیسته زور کهس له کاتی نووسین یان ئاخفتندا له وته کانی د. قاسملوو له په یوه ندی له گه ل ئازادیدا وه ک فاکت که لکی وه رگرتوو. به لام یه کهم جاره که هزر و پامانی قاسملوو له په یوه ندی له گه ل زاراو هی ئازادیدا له روانگهی فه لسه فهی سیاسیه وه شیکردنه وهی بو بکریت. ئهه و پهرتووکه چه ندین ئامانجی سه ره کی له پشته: 1- ئیمه ی کورد که خه بات بو ئازادی ده کهین، پێویسته که خو مان به باشی له واتای ئهه و ئازادییه ی مه به ستمانه که له ئیراده ی نه ته وه که مانه وه سه رچاوه ده گریت، تی بگه ین. ئهه و پهرتووکه ده توانیت سه ره تایه ک بیته بو ئه وهی که خو ئنه ران هان بدات که به دوا ی تیگه یشتن له واتای ئازادیدا برۆن و له ئیراده ی نه ته وه که مان تی بگه ین. له بهر ئه وهی که هه و لی دو ژمنانمان تا کوو ئیسته ش ئه وه بووه که له په یوه ندی له گه ل ئازادیدا شیکردنه وه یه کی چرووک و چه وت ده رخواردی تاکی کورد بدن و هزری ئه وان به گو ئه ری پریفرانسه کانی خو یان له قالب بدن. ئیمه ده بیته بزانی که ئازادی چییه و کام به شی ئهه و ئازادییه گرینگه و قابلی ده ست لیهه لگرتنه وه نییه و جیاوازی ئازادی تاکه که سی و ئازادی گروو پێکی تایه تی (بو نمو نه گروو پێکی نه ته وه ی) چییه و ... هتد. بهس ئامانجی سه ره کی، هاندانی تاکی کورده بو خو پێگه یاندن له واتای ئهه و ئازادییه ی که له ئیراده ی نه ته وه که مانه وه سه رچاوه ی گرتوو. به بروای من، قاسملوو یه کیک له وه ده گمه نه رێبه رانه ی کورده که توانیوه تی له ئاخفتن و نووسینه کانییدا ئهه و ئیراده یه زه ق بکات و ئیلیمینته کانی به رزه خوویی نه ته وه که ی بخاته به رچاو. واته ئهه و پهرتووکه هه و لی داوه ئارگو مینت و بناغه ی هزره کانی قاسملوو له په یوه ندی له گه ل ئازادیدا به خو ئنه رانی بناسینت و له سه ره بناغه ی ئهه و راستیانه، مانیفیستی ئازادی که له وه هزرانه ی د. قاسملوو یه سه رچاوه ی گرتوو، پێشکه شی تاکی کورد بکات که له پیناو و بو ده سته به رکردنی ئهه و ئازادییه تی بکو شن. 2- تیگه یشتنی کی قوول له هزر و بیر و ئه ندیشه ی قاسملوو. زور جار ده بینن که کاتیک فاکتیک له قاسملوو ده هیندریت، فه لسه فه و هو کاره کانی بناغه یی ئهه و فاکتانه نازانین و تی ناگه ین که بو قاسملوو توانیوه تی له وه ها فاکتیک ژیرانه بو گه یاندنی مه به سته کانی خو ی که لک وه ربگریت. تیگه یشتن له بناغه ی هزره کانی قاسملوو بو درێژه دان به خه باتیک رزگاریخو ازانه ی نیشتمانی - نه ته وه ی بو ئیمه گرینگه، بو ئه وهی که ئیمه له سه ره رێگه ی راست و درووستی خه بات پابگریت و له کاتی پێویستدا بریاری درووست بدن. پێوانه بو ئه وهی که که سی ک خو ی به رپوار ی رێگه ی قاسملوو بزانیته، تیگه یشتن له بنه ما هزرییه کان و بکاره یانی ئهه و یه که له پراتیکدا یه؛ نه ک ئه وهی که کی چه ند سا ل له گه ل قاسملوو هاو خه بات بووه. ئهه و پهرتووکه هه و لی داوه بناغه هزرییه کانی قاسملوو له په یوه ندی له گه ل ئازادیدا شه نوکه و بکات و رپوارانی رێگه ی قاسملوو و خه باتکارانی کورد هان بدات که لی تی بگه ین و له کاتی پێویستدا به کاری به یین بو بریاردان و کار و خه بات.

تیئورییه کانی ئازادی وه ک نه بوونی سه رده ستی، تیئورییه کی به ته وا وه تی نو ئیه و ته مه نی له وانیه دوو ده یه بیت. به لام کاتیک که بیر و هزری قاسملوو لی بکو ئلییه وه، ده رده که ویت که هزره کانی قاسملوو له باره ی ئازادیدا هه موو ئهه و هو کارانه له خو ی ده گریت وه که زانایان له و دوا یانه دا باسیان کردوو. قاسملوو چ له په یوه ندی له گه ل زۆرداری نه ته وه ییدا، چ له په یوه ندی له گه ل پرسه کانی په یوه ندی دار به ستهه و زۆرداری چینه یه تی یان زۆرداری سیاسی و پرسی دیموکراسیدا ئه وهی که وه ک ئارگو مینت و هو کار باسی کردوون، ده رخه ری ئهه و راستییه یه که قاسملوو ئازادی له نه مانی سه رده ستی ئه وانی تر دا ده بیخی. وه ها ئازادییه که که که رامه ت و که سایه تی ده دات به مرو فیه کان. به کوور تی، واته بیر و ئه ندیشه ی قاسملوو هیشتا له گه ل راستییه کانی ئهه و

سه‌رده‌مه‌دا رێک ده‌که‌ون. ئێمه نابیت وای لی بکه‌ین که وه‌ک که‌سانی باوه‌رداری ئۆلی، قاسملوو له‌ ره‌خه‌ به‌ دوور بزانی، به‌لام ئه‌و هزرانه‌ی قاسملوو که په‌یوه‌ندیان له‌ گه‌ل ئازادیدا هه‌یه، ئه‌گه‌ر به‌ تاقیکارییه‌کی بێلایه‌نانه‌ی ئه‌مرۆیدا بکه‌ینه‌ به‌رباس و ره‌خه‌گرانه‌ لیان نزیک بینه‌وه، ده‌رده‌که‌وێت که هه‌نوکه‌ش تازه‌ییان هه‌یه. بێگومان هه‌ر خۆنده‌وه‌یه‌ک له‌سه‌ر قاسملوو و هه‌تا چه‌ند جار خۆنده‌وه‌ی بابته‌یک له‌سه‌ر قاسملوو به‌ شیوه‌ی هه‌رمه‌نیوتیک، بیرو و تیگه‌یشتنی ئێمه‌ به‌رانه‌ر به‌ قاسملوو ئالوگۆری به‌سه‌ردا دینیت. ئه‌وه‌ی که له‌و به‌ره‌مه‌دا هه‌یه و به‌شێکی گرینگیشه، مانیفیستیکی ئازادیخوازانه‌یه که له‌سه‌ر بانه‌مای هزره‌کانی قاسملوو ئاماده‌ کراوه. به‌ بروای من، ئه‌و به‌شه‌یه‌کی که له‌ نوێترین بابته‌کانی هزری-تیۆریکه‌ که ده‌توانین وه‌ک که‌ره‌سته‌یه‌کی یارمه‌تیده‌ر بۆ رووناککردنه‌وه‌ی رێگه‌ی ئازادیخوازانه‌ی قاسملوو به‌کاری به‌رین. ئه‌وه‌یه‌کی که له‌و ده‌گمه‌ن و ئێمانانه‌یه به‌ بروای من که دوا‌ی سۆسیالیزمی دیموکراتیک، به‌ده‌نه‌ی حیزب ده‌توانیت باس و نقاشی له‌سه‌ر بکات و وه‌ک به‌لگه‌یه‌ک بۆ ده‌ستنیشانکردنی ئاسۆی خه‌باته‌که‌مان که‌لکی لی وه‌ربگر. به‌لام ئه‌م مانیفیسته‌ شتیکی دوگم نییه و نموونه‌یه‌که له‌ سه‌دان نموونه‌ی دیکه که ده‌توانن دابریژرین و له‌ تێهه‌لکێشکردنی هه‌موواندا مانیفیستیکی ته‌واوتر به‌ره‌م به‌یتریت که ببیته‌ چرای رێگه‌ی تیکۆشانمان بۆ ئازادی.”

بۆ لیکۆلینه‌وه‌ له‌سه‌ر هه‌ر مژاریک و به‌تایبه‌ت مژارگه‌لیکی هاوشیوه، میتۆد و شیوازه‌لیکی جۆراوجۆری لیکۆلینه‌وه‌ هه‌یه و هه‌ر لیکۆله‌ریکیش له‌ شیوازه‌لیکی تایبه‌ت که‌لک وه‌رده‌گرن. بۆ ناساندنی زیاتری په‌رتوکه‌که، له‌ کۆتاییدا ئه‌و پریساره‌مان له‌ به‌ریز “مونه‌زه‌می” کردووه که بۆ ئاماده‌کردنی ئه‌م په‌رتوکه‌ به‌نرخه، له‌ چ شیوازیان میتۆدێکی لیکۆلینه‌وه‌ی که‌لک وه‌رگیراوه؟ به‌ریزیان له‌م په‌یوه‌ندییه‌شدا رایگه‌یاندا: “له‌م په‌رتوکه‌دا له‌ شیوازی چۆنایه‌تی (کفالیتاتیف) بۆ کۆکردنه‌وه، شیکردنه‌وه و ئانالیزه‌کردنی داتا و زانیاریه‌کان که‌لک وه‌رگیراوه. له‌م په‌رتوکه‌دا زۆرتر له‌ میتۆدی شیکردنه‌وه‌ی ده‌قه‌کان که‌لک وه‌رگیراوه، ته‌نیا له‌ دوو جێگه‌دا ئاماژه‌ به‌ ئاخفتن و ئالوگۆری بیروبو‌چوون له‌سه‌ر مژاریکی هه‌ستیار کراوه. ئه‌وانی دیکه هه‌مووی شیکردنه‌وه‌ی تیکست و به‌لگه‌کانه و زۆریه‌ی به‌لگه‌کانیش به‌لگه‌ی نووسراوه‌ن و که‌متریان ده‌نگین.” [1]

تیبینی: ئه‌م بابته‌ به‌ رێنووسی سه‌رچاوه‌ی ئاماژه‌ پیکراو نووسراوه، کوردیپیدیا هیچ ده‌ستکارییه‌کی نه‌کردووه!

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته‌

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆشه‌لات) | پۆلیتی ناوه‌رۆک: رانانی په‌رتووک | جۆری
دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م | جۆری وه‌شان: دیجیتاڵ | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | ولات:
پۆشه‌لاتی کوردستان |

پۆژی ده‌رچوون: 2022-08-23

بابته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته‌
	کوردی ناوه‌راست	رێکه‌وت و رووداو (کروئۆلۆژیا)	2022-08-23
	کوردی ناوه‌راست	ژياننامه	عه‌لی مونه‌زه‌می

کوردی ناوه‌پاست

کاروان می‌راوی ژیاننامه

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائپه‌ر | کوردی ناوه‌پاست | [مائپه‌ری کوردستان و کورد- 2022-08-23](#)

کاتی تۆمارکردن: 2024-02-29

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

پۆل: ژياننامه

بابهت: 77

نەسرین قاسملۆ - هیلینا کرۆلیچ

[200911032343162389=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=200911032343162389)

هیلین قاسملۆ، ناسراو به نەسرین قاسملۆ، هاوسەری د. عەبدولڕحمان قاسملۆ، سکرتیری پێشوی حیزبی دیموکراتی کوردستان، له تەمەنی 89 ساڵیدا له پارێسی پایتەختی فەرەنسا له 10-03-2023 کۆچی دوای کردووه.

نەسرین قاسملۆ که ناوی راستەقینە ی لێنا بوو له سەرۆهختی قەیرانە گەورە کە ی دەیه ی 1933 دا له پراگی پایتەختی چیکۆسلۆفاکی له دایکبوو، هیشتا زۆر منداڵ بوو، که باوک و دایکی لێک جیا بوونەتەوه، تەمەنی 6 ساڵ بوو دایکی کۆژرا، باوکی زۆر له خەمی ئەمدا نەبوو، رادهستی هەتیوخانە ی کردووه، ئەو منداڵی و میژدمنداڵییە کی پر له خەم و دلتهنگی به سەر بردووه، له شارێکەوه بۆ شارێکی تر و له قوتابخانە یه کهوه بۆ قوتابخانە یه کی تر به دوا ی کار و خوێندندا ویل بووه.

دوا ی جهنگی دووهمی جیهانی که کۆمونیستەکان له چیکۆسلۆفاکیا هاتنه سەر حوکم، دەروی لێکرایه وه و له زانکۆ وه رگیرا، قەدەری رۆژگار ئەم کچه قژکالە ئەوروپییه، به کۆره کوردیک دەناسینیت که له رۆژهلاتی ناوه راسته وه بۆ تهواوکردنی خوێندنی زانکۆ روویکردوو ته پراگ. ئەم کۆره کورده بالابەر ز و که شخه یه که ناوی عەبدولڕحمان قاسملۆ دەبیّت، ژیا نی له ژیا نی لێنا نەدەچوو، له بنه ماله یه کی فیوداڵییە وه هاتبوو، کۆری گەوره ئاگایه کی ناوچه ی ورعی بوو به ناوی محەمەد ئاگای قاسملۆ، پایزی 1952، له پراگ له ئاههنگیکدا له گەل لێنا یه کتر دەناسن و له یه کهم بینینه وه دەبنه عاشق و خوشەو یستی یه کدی، ئەو کات قاسملۆ تەمەنی 20 ساڵ و لێنا 17 ساڵ دەبیّت، زۆر ناخایه نیّت له ناو بالیۆزخانه ی ئێران مه لایه کی رێکپۆشی شیعه مه زههب له یه کتریان مارە دەبیّت و ئیتر 37 ساڵ به یه کهوه تالی و شیرینی رۆژگار به ریده کەن.

عەبدولڕحمان که لکه له ی سیاسەت و ییری چهپ له میشکیدا بوو، بۆیه بریار دەدات بگه ریتەوه بۆ ئێران، سەرەرای ئەوه ی پوری ئامۆژگای لێنا دەکات که دوا ی ئەم موسلمانە رۆژهلاتییە ی هاوسەری نه که ویت و ژیا نی له خوی تال نه کات، به لام له گەلی دەروات بۆ تاران.

لێروه قوناغیکی نوێ ئەم ژنه دەست پیده کات، له ژیا نی ئاوارهی و حەشارگه ی نهی نی و چه رمه سه ربیه دا، ئەو

شهیدای هه ئه به سته کانی عومه ری خه یام ده بێت، پاش ماوه یه ک ده چنه مائه باوانی عه بدولر ه حمان له ورع و لهوێ زیاتر هه ست به بهریه ککه وتنی کلتور ه کان ده کات، ئه وه ی به لایه وه سهیره فره ژنییه، که محهمه د ئاغا به قسه ی نانه خانی دایکی قاسملو 25 ژنی هیناوه و ته نه نات سه ری له وه ش سوور ده میتیت که محهمه د ئاغا به بهر چاوی ژن و منداله کانییه وه به میش ده لیت خوشکت هه بێت ده یه پیم!

دوا ی ئه وه لێناو دوو کچه که ی به قاچاغ به رهو باشووری کوردستانی هه لدین و سه ره تا له سلیمانی ده گیر سینه وه، له وێشه وه به جی بێکی شه قوشر ده برین بو به غدا، هه شت مانگ له چاوه پروانی وه رگرتنی فیزه دا له به غدا له گه ل ئه سپی و کویره وه ری به سه ر ده بات.

لێنا دیسان له به غدا بینینی ئه و ژنه کلۆل و بیده ره تانانه ئازاری ده دات که که متر له پیاو سه یر ده کرین، ئه و باس له وه ده کات که له م کۆمه لگه رۆژه لاتیا نه دا قه در و ریزی ئه و ژنانه ی کچیان ده بێت، بار ته قای ئه و ژنانه نییه که کورپان ده بێت. به بۆچوونی لێنا، هه رچه نده عه بدولر ه حمان له و باره وه یه کێک له مرۆفه ده گمه ن و هه لکه وته کان بوو، به لام بو ریزگرتن له پیاوه کانی دیکه، داوا ی له لێنا ده کرد که وه کوو ژنیکی گوپرایه ل و خا که را، وا ته ژنیکی موسو لمان هه ل سو که وت بکات.

ئه و رۆژگاره ی له به غدا له حه شارگه یه که وه بو حه شارگه یه کی تر ده چیت، له حه شارگه یه کدا ناچار ده کریت له گه ل سێ پیاوی گه نج بمینته وه که یه کێکیان خویندکاری بواری یاسا بوو، زانکۆ ی به حیه یشتبوو، له ده ست پۆلیس رای کردبوو، پیاوێکی میهره بان بوو ناوێکی خوازاوی هه بوو، به لام ناوه راسته قینه که ی جه لال تاله بانی بوو.

هه ر کاتێک لێنا حه شارگه که ی ده گۆری، ده بوو ناوه که شی بگۆریت، هه ر یه که م شه وی گه یشتنی به حه شارگه نوێیه که ی، ئه و سێ پیاوه گه نجه ده که ونه خۆیان ناوێکی خوازاو بو لێنا بدۆزنه وه. دوا جار، مام جه لال بریاری کۆتایی ده دا و ده لی ناوی تو نه سرینه. نه سرین ناوی گولێکی سپیه که له شاخه کان ده رویت، تا ئیستاش کورده کان به و ناوه وه ده یناسن.

سالی 1958، مه لا مسته فا بارزانی له رپی گه رانه وه ی له یه کیتی سو فیه ته وه بو ئیراق ماوه یه کی کوورت له پراگ لاده دات و بو نانی ئیواره میوانی بنه ماله ی قاسملو ده بێت، له و میواندارییه دا مه لا مسته فا پێشنیاری ئه وه ده کات عه بدولر ه حمان بگه ریته وه باشووری کوردستان و درێژه به خه بات له درێژی رژی می شا بدات، ئه میش قبوولی ده کات. جارێکی تر ژیان له به غدا به شیوه ی فره ی له سالانی 1959 و 1960 ده ست پیده کاته وه، لێنا له وه زاره تی نیشته جی کردن له به غدا کار ده کات و دواتریش به هو ی کاری حیزبی هاو سه ره که یه وه جارێکی تر پوده که نه وه پراگ.

سالی 1968 له کاتیکدا بو خه باتکارانی کوردی رۆژه لات سالتیکی سه خت و دژوار ده بێت، به هاری پراگیش له دوری 2000 کیلومه تر له کوردستان له ژیر پۆستالی سو پای په یمانی وار شو تیک ده شکینریت. دوا ی ئه و کاره ساته، ئیتر لێناو عه بدولر ه حمان دلێان له پراگ هه لده که نرئ و جارێکی تر ده گه ریته وه به غدا، عه بدولر ه حمان له 1970 ه وه تا 1974 له وه زاره تی پلاندانانی ئیراق کار ده کات و هاو کاتیش به سه کرتیری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستان هه لده بژێردریت، دواتر ده گه ریته وه بو پراگ و له سالی 1976 ه وه به هو ی گوشاری پۆلیسی نه یی چیکو سلوفاکیا وه پوده که نه پاریس و لهوێ نیشته جی ده بن، دوو کچه که شیان ده چنه سوید. لێنا دوا ی رووخانی رژی می شا ده گه ریته وه کوردستان و له نزیکه وه له گه ل تراژیدیا و کویره وه ری خه لکی رۆژه لاتی کوردستان و ژنه داماو ه کانی ده ژێ، له و کاتانه دا هه ست به خه مباریه کی زیاتر ده کات که عه بدولر ه حمانی هاو سه ری خو ی لی دوور ده گریت و هه موو کاتی خو ی بو کاری حیزبی ته رخان ده کات و لێنا بو ته نیایی به جیده هیلت، سه ره نجام لێنا ده گاته تینی و بریاری جیا بوونه وه ده دات و له یه کتر جیا ده بنه وه و ده گه ریته وه پاریس.

[1]

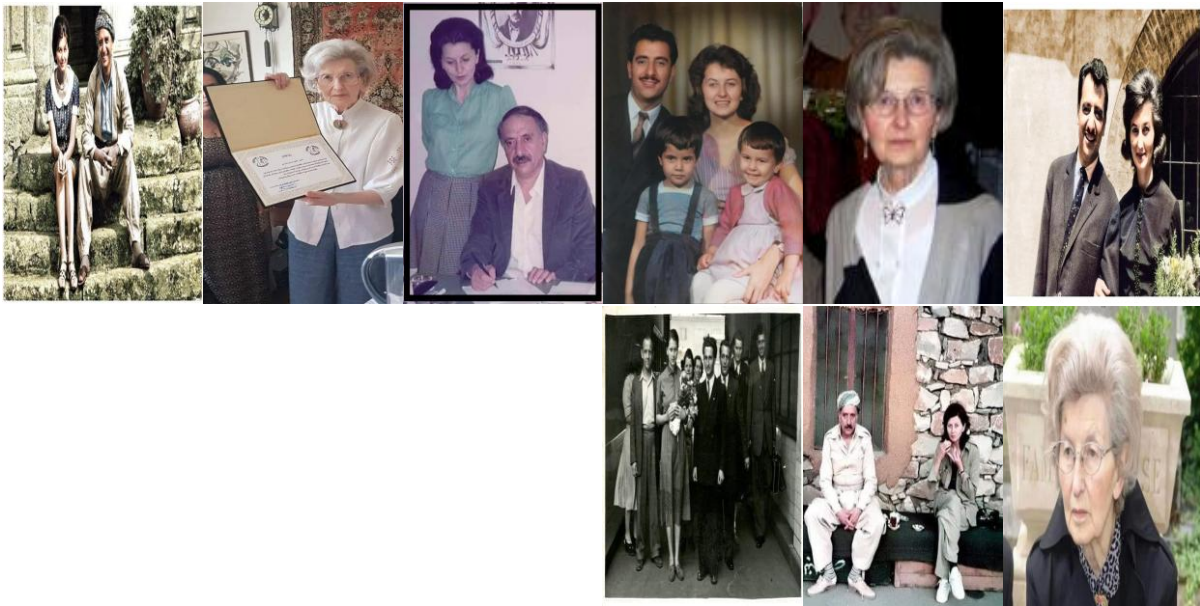
تایبه تمه ندیه کانی بابەت

ئاستی خۆیندن: زانکۆ (به کالۆریۆس) | جوۆری کهس: نووسەر - لیکۆنەر | کورد(ناس) | شوینی نیشته نی:
هه نده ران | له ژياندا ماوه؟: نه خیر | نه ته وه: بیگانه | هوکاري گيان له دهستان: مه رگی سروشتی و
نه خوشتی | ولات (له دایکبوون): چیک | ولات (کوچی دواپی): فره نسا | ره گه زی کهس: می |

رۆژی له دایکبوون: 1933-00-00

رۆژی کوچی دواپی: 2023-03-10

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	1933-01-01
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	2023-03-10
	Kurmançî	کورتەباس	Nesrîn Qasimlo û şêwaza netewenivîsî yan înfografî di bîranînan de
	Kurmançî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo

	کوردی ناوه‌راست	کورتەباس	ئه‌وڕۆپییه‌ک ل وه‌لائی کوردان به کرمانجی چاپ و ب‌لاو کرایه‌وه
	کوردی ناوه‌راست	به‌لگه‌نامه‌کان	به‌یامی هاوخه‌می بافل تاله‌بانی بۆ کۆچی دواپی نه‌سرین قاسملو
	فارسی	فیدیۆ	خلاصه‌ای از زندگی و سرگذشت هلن قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	دکتۆر قاسملوو و خیزانه‌که‌ی له شاری (پراگ؟)، که له‌ناو خیزانه‌که‌ی خۆیدا به (بابۆش خان) ناوی ده‌برا
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	شه‌هید عه‌بدولرهمانی قاسملوو و شه‌هید ئه‌حمه‌د تۆفیق و نه‌سرین قاسملوو له ولاتی ئه‌لمانیا
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت
	عربی	ژیاننامه	نسرین قاسملو
	فارسی	په‌رتوو‌کخانه	یک اروپایی در سرزمین کردها

تیبینی: ئه‌م تۆماره‌هه‌ندیک فایلی په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وینه و فیدیۆی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکایه سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مائه‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] دیارینه‌کراو | کوردی ناوه‌راست | [کوردیپیدیا د‌ل‌نیا نییه که دروست سه‌رچاوه‌ی ئه‌م باب‌ه‌ته له‌کو‌تۆه‌یه!](#)
[یارمه‌تیمان بده بۆ دۆزینه‌وه‌ی سه‌رچاوه‌که‌ی](#)

کاتی تۆمارکردن: 2009-11-03

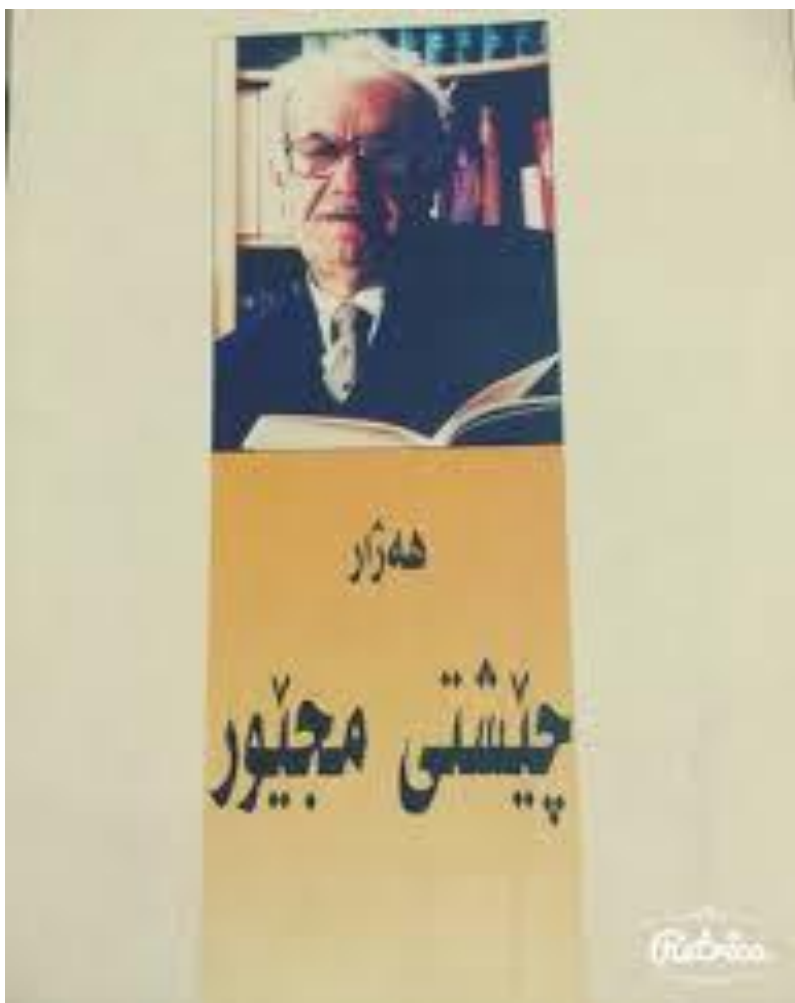
ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: کورتەباس

بابەت: 78

هێمن له زاری ههژارهوه له کتیی چیشتی مجیور دا

[20180712004241152690=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180712004241152690)

هێمن

له زاری

ههژارهوه

له په‌رتووکی

چیشتی مجیور دا

ئاماده‌کردنی / زریان سه‌رچناری

2017

(باسی مندالی) له خانه‌قا له‌گه‌ڵ هاوته‌مه‌نیکی خۆمدا بوومه‌ ئاشنا، ناوی همه‌ده‌میینی شیخولئیسلام و

پوورزای مندالە شیخەکان بوو. ئەویش دەبوایە بۆ بەرە کەت دەرس لای مامۆستا مەلا سەعید بخوێنێ و لە مالی شیخ بژی، نازانم ئەو زیرەکتربوو یا من؟ بەلام ئەوەندە دەزانم لە دەبەنگی و هیچ فێرنەبووندا، درۆزنیش فەرقی نەدەکردین. هەردوو کمان وەک یەک دارکاری دەکران و بەقەدیەک بەر جێتو دەدران. تەنیا فەرقێکمان کە هەبوو، ئەو بۆ نەگبەتی شیعری دەگوت و خۆی لە من بە هونەر مەندتر دەزانی. بەلام شیعری چۆن؟ یاخو بە نسیمی دوژمنانت نەبی!

من لە بەغلیا گالتم بە شیعەرەکانی دەکرد. ئاخری هەر وازی نەهینا و لە دواڕۆژدا بوو بە شاعیریکی هەرەبەرز و بە ناوی هێمن ناوبانگی دەرکرد.

کاری هەرەگرنگمان راوه دوو پشک، دزی باغان، مریشک دزین لە مالی شیخان و هەزار بەدفعەری و کاری نالەباری دیکە بوو.

(سەرەتای بوون بە شاعیر) بەرە- بەری زستان بوو، چوو بوومە شار و سەرم لە کۆبوونەوهی برادەرانی حیزبی دا. تێگەیشتم کە کاک هێمن هێندیک سروود و شیعری بۆ نووسیون. چەند شیعریکی شاعیرانی ئێراقیشیان پەیدا کردبوو، گوتیان زۆرمان نیاز بە شاعیر هەیه کە لە ئینتشاراتی خۆماندا بەرەمیان شاندهین و زۆر گرنگە، من هیچ دەنگم نەکرد، کە هاتمە دی، بیری خۆم هەلگوشی و توانیم قەسیدەیی عەقل و بەخت درووسکەم، بەلام زۆر دڵ کریمی بووم کە ئاخۆ بە کار دیت یان نا؟

(لە پاش تەڕک کردنی قومار) دواي چەند سالتیک کە هێمن ژنی دینا و من برازاوا بووم، شە و لیفە بۆ میوانان کە یە کجار زۆر بوون و حیسابی ئەو هەمووانە نەکرابوو، زۆر کەم بوو. بابی هێمن گوتی: بە و شەو چارە نوێن چۆن بکەین. گوتم: ئیجازە بدە من دەیکەم، تۆ بچۆرەو مأل. پەری قومارم هینا و خەلکم بە قومارەو سەرگەرم کرد، تا بەیانی کەس لیفەیی نەویست و نەنووست. خۆم شتیکم دۆراندبوو، بەلام نە زۆر. جگە لە و جاره، تازە هەرگیز دەستم بۆ پەری قومار نەبردەو و لە و بەلا گەرەیه خۆم ڕزگار کرد.

(باسی روسیا) لامان وابوو هەر ئەوان ئازادمان دەکەن و دەمانکەنە دەوڵەت. جا ئەوەندی لە توانادا بوو، بە پەخشان و شیعەر بە رووس و بالەشەویکیان هەلەدەگوت، بەزم بەزمی من و هێمن بوو کە سەرۆبی قسەمان سلاوەت لە دیداری ستالین و دوعای بەخێر بۆ سەرکەوتنی رووسان بوو.

(بون بە شاعیری میلی) بۆ جاری دوو هەم قازی دەگەڵ چەند کەستیکدا چوونە باکو، لیان پرسیبوو: چۆنە شاعیرەکانتان دەگەڵ خۆت نەهیناوه؟ ئیمە زۆرمان پێزی شاعیران لەبەرە، ئەمەش زۆر بوو مایەیی دلخۆشی من و هێمن و قازیش نازناوی (شاعیری) میلی لە هەردو کمان نا.

-جا با لێرە وچانیک بدەین و چەند کورتە باسێک بکەینە شەوچەرە:

لەسەرەتای کۆمەڵەو تا برانەوهی، هێمن و من بە ناوی دوو شاعیری میلی، گوی بە گۆیو و زۆر برایانە و هەمیشە پێکەوه شاعیری هەموو مناسەباتی خۆش بووین، لە کوی جێژنی نیشتمانی گیرابا یاد و بیرەوهری پیرو کرابا، ئیمە دەبوو شیعەر ئامادەکەین و بیخوینینەوه. لە مناسەبەتی هەوێل ئالا هەلکردنی جەمهوریەت لە سابلەغ، لە ئالا بردنە بۆکان و زۆر جێگەیی تر، وێرای شاعیرانی تر شیعەرمان دەخویندەوه، پێکەوه دەژایین و لە برا لێک نزیک تر بووین.

(بە ئەمەکی هێمن بۆ هەزار) تەنیا برایەکی کە لە بیری نەچوو بووم کاک هێمن بوو، لە جەنگی سەرباز و عەشایر رۆژانە لە ناو شاردا مأل و مندالە کەمی بردبوو گوندی شیلاناوی و لە خەتەر پاراستبوونی، کە دوی ئیمە ئاغا یانی کوردیان بردبوو تاران شا پرسیبوو: ئەو هەزارە کە چی لێهات؟ حاجی بایزاغا گوتیبوو: قوربان ئیمە کوشتمان...

دواي هەلەلەنە کەم لە بۆکان، عەو لاغای مەحمود ئاغا جێتوی بە کوێخاکەیی دابوو کە: دلی پێنج قرائی فیشە کێکتان نەهات هەزار بکوژن...

-چاوم بە مەدینە گولگۆون کەوت کە لە تەوڕێز کێژۆلەیی کی جوانکەلە و شاعیر بوو، من و هێمن دەمانناسی،

بووبوو رهشکێکی زۆر دزنیوی کنجاوی.

(باسی روسیا) ئیستاش ستالین ههه به بی خه بهری ماوه تا مردوووه، ئای به کلکی خێویهوه! وا دیاره من و مام هێمن کهری تهواو بووین: نه ستالین زانیویه چیهه حالممان و نه فهرمووویهتی: په مان پرسیسکی، کوردسکی خه ره شو فارس خراپه و کورد باشه! ئیمه له عیشقا سووتاوین و مه عشووه ناگی له مهحمودی بی زهواد نه بووه...

(باسی یه کبینههوه دواي دابراي) بههاری 1968 بوو، خه بهریان دامی که هێمن و چه نه کهسیک له لای قه لادزهوه هاتوون و ئیسته له ته ره فی ماوه تن، ههه خه بهرم ده برسی و دهستم پی رانه ده گه یشتن، گو تیان هاتوونه ناودهشت و به ره وه سان چوون. ده گه ل پێشمه رگه یه کدا که وتمه پێوشوین، له گوندی وه سان له ماله سهیدی خزم پرس، گو تیان چه نه لاویک و سهیدیکی ئیختیاری زۆرپر شه و میوانمان بوون و چوونه دۆلی باله بیان.

له گوندی قه لاتی توشیان بووم، ئای له و خۆشییه! له پاش بیست و سی سال دووری، مام هێمنم دیته وه. به لام سهید راستی ده کرد بووبوو ئیختیار.

جاوه ره چه نه لیده و باسی ده ردی دووری بو یه کتر هه لریژه و شوکری خوا بکه که سه رمان گه یشته وه یه ک، سه به ی ئه و پۆره بزنیکم کری و ئه و دوو جه مه ی ترمان پی رابوارد، دیاربوو هاوه له کانی که حاجی شیخ عه ولای کولێجه و خالیدی شیخ ره حیم، ده له -ده لیا نه برۆنه وه، قه رارمان دا که ئه گه ر ئه وان رۆیشتنه یه کتر بگرینه وه و پێکه وه بژین، زۆری نه برد که هێمن هاته شیناوی و له زۆره که مدا ته ختیکی دانا و بووینه وه هاوده می هه میشه یی.

(باسی شاعیره تی هیمن) من هیمنم پی له هه موو شاعیرانی کورد شاعیره، به و شه رته ی بو خوی شیعی نه خو ئیتته وه! شیعیکی بو خو ئینده وه له سه ر شو رشی نووسیوو، لای وا بوو باش نییه، لیم وه رگرت و له سه ر رادیو خو ئینده وه، زۆریان په سه نه کردبوو، ته نه ته خۆی ده یگوت تا تو نه خو ئینده بووه نه مده زانی هینده شیعی چاکه! که خه بهری هاتنی هیمنم به مه لامسته فادا، زۆری پی خوش بوو، رایسپاردم تا مومکینه خزمه تی بکری و دلی رابگرن.

ژوره که مان سه ره رای ته نگی و تاریکی، ئه وه نه ده ی مشک هه بوو شه وانه خه ومان لی حه رام بوو، به کۆمه ل مشک ریمبازیان تیدا ده کرد، شه وانه له پاش کاریش چرازه نبوو ریمان نه ده کو ژانه وه که مشک به رووناکی که متر دینه ده ر، به لام خر مه و ریمبه ی مشک ده وه دا نه بوو، پۆریک ده منووسی خر ته خر تی که له نایلو نه وه که ی بن میچ ده هات، لام وابوو بارانه لی ده دا. هیمن گو تی: کوا گو چانه که ت؟ ئه وه مار ه بیکو ژه! ماریکی جنجیری در یژ که وه تبه وه سه ر نایلو نی بن میچ، به حال ده ی توانی بروا که نایلو نه که لووس بوو، گو تم کاکه ئه وه بولبولی خۆمه نایکو ژم! مار هات تا خوی له نایلو ن خه لاس کرد و له دیواره که دا نیو میتری که له به ره و ژووری چی سه رم له ته خته که، چووه کونیکه وه. هیمن ده لی بیکو ژه! ده لیم نایکو ژم. گو تی: یاخوا ئه مشه و پیتته وه بدا، وه ک ره شکه کا هه لئنا سی!

با به منی شه وه بدا!

تا پۆری دووه م مارمان نه دیت. چاریک سه ری ده ره ینا، نه خیر ئیمه سه یری نا که یین، ورده ورده سامی شکا، هاته ده ر، چووه بن میچ، زی که ی له مشک هه ستان د. هه ی جانمی تازی ه جنجیر! ده ی مشک راوکه! قه ت مشکی بنمیچ نه ما. ئه مجا بو یان هاته خوار، له به رچاوی ئیمه راوی مشکی ده نا و ده یگرت، خوا وه ته سه یی، قه ت تاقه مشکێکی بو ده رمانیش نه هیشت، ورکه نانمان بو ده رشته بن ته خت، کر ته کرت ده یخوارد، ده چووه ئاو خوارد نه وه و ده هاته وه ماله که ی خوی له پشت سه رم، زۆر له میژ ساله بروام وایه هیچ ماریک ئه گه ر ئازاری

نه دري زيان نادا، ٺه و ماره پروا که ی منی ئيسپات کرد، بوو بووه پشيله يه کی پاکی خوشه ويستی بی پيسايی و مياومياو.

-باسی ژبانی ټه و روژانه ی شیناوۍ، هیمن له پېښه کی شه ره فنا مه که دا جوانی نووسیوه، چهند جاريک له شیناوۍ زور پيس بومباران کراين و سه لامهت دهرچووين.

-مام هیمنم لی دوور که و ته وه که له گهرما و میشوله خوی رزگار کا و به ره و کوستان چوو.

-هیمن ددانه کانی ده سترکرد بوون، ده یگوت: ددانم زور مابوون، دوکتور ئه بریسه می له سابلاغ گوتوویه

شاعیری وہ ک تو بہ قیمہ ت حہیفہ ددانی خراپ بن! کیٹشایوہ و ددانی بو دروست کردووم! بہ لّام چوّن

ددانیک؟ هه‌میشه له‌گیرفانیدا بوون! ده‌می نان‌خواردن له‌ده‌می ده‌کردن و پاش نان‌خواردن به‌بی‌شوشتن ده‌بخستنه‌وه‌گیرفانی، له‌قسه‌دا‌هه‌ر‌پلته‌ی‌ده‌هات.

روژيكي زستان هه‌وای ئاغایه‌تی قه‌دیم هه‌لیگرت، ده‌گه‌ل سوله‌یمان چونه‌ راو، زۆر گه‌رابوون که‌رویشکیان ده‌ست نه‌که‌وتبوو، پاش نوژ هاته‌نه‌وه، له‌په‌ر هه‌یمن کو‌تی:

-ددانم له ڪيڙو به جي ماون ٻروڻ پيننه وه!

-کاکه به فر چۆته وه، ئه وه موو دنیا گه راو، چۆن ده بپیریته وه؟

-نه خير هه رده بي سوله يمان بچي لتيان بگهري!

-مام ھيىمن تۆ بلىي له ژووره وه به جيت نه ھيشتي؟!

ئا ئا شىتم ؟! ياللا سوله يمان تۆ بچۆ كىو! يە كىش بچىتە گە لالە، كۆنە دەستە ددانىكم لای حاجىە حمەد ھە يە
بۆم بىئى!

بہ لّی بچن...

خۆم چۆمه ژوور، ددان له بن سه نه یدا بوو! هه ئێنا و هه رام کرد، وه نه وه دان دۆز رایه وه!

شهوٽڪ لھ سھر جي راکشا پووم، مام هيٺن وڃهند پيشمه رگهيه ک لھ سھريان نوو ستيوون، ديتم گرھئاگرنگ

بەرز بۆوه و کورایه وه، پرسیم چیه؟ گوتیان هیچ نه بوو، به یانی زانیم ههمن جگاره ی به دهسته وه خهوی لی

که وتووہ و لیفہ ئاگری گرتووہ و مام عہ لی کوژاندووہ تیه وہ!

پیوسته ئەمەش لە هیمن بگێرمەوه:

کاتی هه وه لڅار گه ینه وه په ک، شه وانه حه بېږي خه وی ده خوارد که ده مېکه نه گهر شه وانه نه یخوا خه وی لی

ناکه‌وی، دکتور گوتی به حه‌ی خه‌وه‌یین لاوازتر ده‌یی، بریارماندا حه‌بئکی فیتامینی به ره‌نگی حه‌به والیۆمه‌که‌ی

بدهی، سالیک فیتامینم دایه، و گوتم حه‌ی خه‌وه! زور باش خه‌وی لیده‌که‌وت و په‌سه‌ندی بوو، ساله و دوا

گوتم: کاکه تۆ سالنیکه تهرکی حه‌بی خه‌وت کردووه! خوا شوکر خه‌لاس بهووی، چوو بهو خوی له دوکتور

تووړه کړېږو که تۆ و هه ژار فیلتان لې کړووم، گه راپه وه سهر والیومه که ی خوی!

هيٺين ويستي بچيتا به خدا لای قاسملوو وهاوالانی، بارزانی گوٲی: ئازاده بو کوی بچی، به لام ده ترسم دوور له

ئىيە خوشى لى رانەبرى، ھەر وخت يېتەۋە ئىمە ھازىر بۇ خزمەتى، پارەيەكى بۇئارد و ھىمىن بەجىي ھىشتىن،

ئەو ھەش شياوی باسە جارنک کہ من لە پێخۆ (لەو ھەش یووومە بەغدا، ھێمن لە جێی من سەر بێنکە

راده گه یشت، رۆژێک کارگه ره کان بوو یوووه شهریان، سه فه رگونی مه لا سید ره حماني بادا یوووه، شکات گه ییوووه

مه کته ی سیاسی، ناردبوویان هیمن چووبوو.

-کاکه تا تابلوی چاپخانه لانه بهن و نه نووسن خه ساس خانه من قسه ناکه م! له و به قورئ گیراو، پیاو پیاو

ده خه سيني!

روژنک رهمه زان مام هیمن له هه ولیره وه به رهو باله کایه تی دیت، له ناو ماشیندا جغاره یه ک داده گیسینی،

هه رچی ده ماشینه که دان - رانندهش ده گه‌ل - به گژیا دین:

-پیره مێرد پێت له سه ر لێوی قه بره! له خودا ناترسی به و په مه زانه تییه رۆژوو ده شکێنی؟
 -بۆچی کاکه ئێوه پێتان وایه من کێم؟
 -چوزانین؟ پیره مێردێکی و به رۆژوو نیت.
 -کاکه من فه له م باوکی فه رانسۆ چه ریریم! کورم له گه لاله حاکمه و ده چم سه ری ده ده م!
 -ئه ی مامه ده بێ بمان به خشی نه مانزانی!
 هێمن ده یگوت ئه و جا جغارهیان بۆ داده گیرسانم و ده یاندای! ئاویان بۆ ده هێنام نه وه ک حاکمی کورم بزانی و لێیان توره بێ! فه رانسوا نه قله که ی بیستبووه و بووبوو مه یه ی پێکه نین و ئیستاش هه ر ده ی: هێمنی باوکم!
 له و ماوه یه که له به غدا بووم دوکتور قاسملوو، مه لا عه بدوللا حه ییایکی و حه سه ن ره ستگار و مه لا ره سوول پێش نماز و مام هێمنم زۆر ده دی و هات و چۆمان زۆر بوو.
 قه رار درا یادبودێکی حاجی قادری کو یه بگیرێ. کرامه راسپاردی کۆر و چووم، و تارێکم خوێنده وه، مژده م دانی که کۆر قه راری داوه کۆته لێکی نیوه له ش بۆ حاجی له کو یه دامه زرێنی و رایان سپاردۆته ئیتالیا، به م زوانه ده گاتی، بۆ رۆژی دامه زرانی کۆته لی حاجی من له ده ستا نه بووم، مام هێمن له لایه ن کۆره وه چووبوو، شیعرێکی هه ره باشی خوێندبووه.
 (باسی وه ختی پیری) شه ونکی کاک هێمنم میوان بوو، له ناو قساندا گوتم: کاکه من و تۆ پیری بووین، په نگه به ردابو به رد و ژیا نی چیا مان له تاقه تدا نه مانی. حه ز ده که م تۆ له ئه ندامه تی ئیفتخاری حیزب وازی نی و بچی له ماله خۆت ئه ده بیاتی کوردی بنووسی، هه مو که س حورمه ت ده گری، قبو لی نه کرد.
 دوا یی ده گه ل غه نی بلووری و سیراج و چه ندێکی تر له حزب جو ی بوونه وه و به ر نه حله ت و جو نی حیزب که وتن و هێمنیان چه ند رۆژیک له چیا گل دایه وه و هاته وه له گوند به وه پیری په ریشانی ده ژیا.
 هه م ترسی له حیزبی دیموکرات، هه م ترس له ده وله ت، ئاخری چاری نا چار هاته مه هاباد و خۆی دایه ده ست ده وله ت و بر دیا نه ورعی و گو فاری سروهی بۆ ده نووسین.
 (باسی مه رگی هێمن) چوار ژماره و نیوی نووسی و سه ره نجام له 1365/1/29 که ده بیته 1986/4/18 به سه کته ی قه لبی مرد و بر دیا نه مه هاباد نا ژتیا ن...
 به راستی به مه رگی هێمن خۆم زۆر به ته نیا هه ست ده که م، به داخه وه من ماوم... له م به ی نه دا که له ورعی بوو- جگه به هۆی ته له فون- چه ند جارێکیش له ورعی دیتمه وه، ته نانه ت جارێک پێکه وه چووینه را ژان ماله به رزانی و سه رانی پار تی زۆریان حورمه ت گرت و هێچ به چاویاندا نه دایه وه که رۆژگارێک زۆری خرا په ی بارزانی گو تبوو، ته نانه ت پولیشیان دایه.
 هێمن له شیعی هه ژار دا:

هێمن ئه و شاعره سه ربی توکه
 چی یه لێ نایه چ جوکه و نوکه؟

.....

دا وه تیم بیر دینیته وه زاوا و بوک
 وه ک سه ری هێمنی بۆر و بێ توک

.....

ئه وه چت کردوو هێمن بێ من؟
 تیرو تانه ت زۆرن لێمن پێمن

.....

شینگی پیری

شینى (هه‌زار) بۆ مه‌رگى (هه‌یمن)
 کاک هه‌یمن برائى شیرینم چاوان ده‌گه‌رم ناتبینم
 زل کوێران ده‌لێن مردوووه‌ کوچى یه‌ کجاری کردوووه‌!
 ده‌لێ پر کلۆلێ هه‌زارم گیانی بۆ ئوقره‌ و قه‌رارم
 به‌ مه‌رگى تۆ باوه‌رناکا چۆن بۆ منى له‌ توپى خاکا؟
 تۆیه‌ک هۆگرى مندا لێم هاوشکلى و هاوکرچ و کالیم
 هه‌مده‌مى ده‌مانى لاویم ته‌واو کهرى نا ته‌واویم
 هاونا هه‌نگ له‌رێ خه‌باتا هاوبه‌ش له‌هات و نه‌هاتا
 هه‌واڵ ده‌لدارى کوردستان هاو پێشمه‌رگه‌ی زێد په‌رستان
 هاوسروود خوێن، بۆ ئازادى بۆ پرگاربوون له‌ بێدادى
 هاوسه‌نگه‌ر دژى داگیرکهر نامۆی خوێنمژى سه‌ره‌خه‌ر
 هاوقه‌تار له‌ ده‌ربه‌ده‌رى به‌ هه‌زارى و خاکه‌سه‌رى
 هاوقه‌له‌م، هاویر و هاوه‌سه‌ست هاو زمان، هاودل و هاوده‌ست
 هه‌ربه‌کێک بوون (هه‌زار هه‌یمن) منیش هه‌رتۆبووم، تۆش هه‌رم
 رووحیک بوین دابه‌ش له‌ دوو له‌ش دووله‌شى ماندووى به‌خت په‌ش
 په‌یمان بوو به‌جێم نه‌هه‌تێ و ئێم نه‌که‌ی له‌ شوێن خه‌لێ
 بارى خه‌م و ئیکرا هه‌لێگرین دوا جاریش پێکه‌وه‌ به‌رمین
 تۆی کوردی و خاوه‌ن به‌لێن چى تۆی کرده‌ په‌یمان شکێن
 گه‌وى به‌ین و به‌قات هه‌لێوارد خۆت به‌ ئاسوده‌ی ئه‌سپارد
 لا بارى خه‌م خواریت لا دا ئه‌ویشته‌ به‌ مل مندا دا
 جاز بووى له‌ دونیای بێفه‌ر دونیای پر له‌ ده‌زیری و گه‌ر
 دونیای و روگیژو کاسان گه‌وه‌هه‌ر و ئه‌مه‌ک نه‌ناسان
 دونیای بازارى نامه‌ردان دونیای خه‌م و کوئل و ده‌ردان
 خه‌له‌سى له‌ ده‌م هه‌ر و مار ته‌کیه‌وه‌ له‌ وێنى گه‌مار
 ژيانى پر ژانێ ده‌رمان گه‌یشتییه‌ هه‌وارى هه‌رمان
 بۆ ئه‌و کوچه‌ی بۆ من کردت ئه‌وبه‌شه‌ خو‌شه‌ی تۆبێردت
 زامى گیان و دل به‌سۆیه‌ شین بۆ خو‌مه‌ نه‌ک بۆ تۆیه‌
 خو‌زگه‌ به‌ر له‌ تۆ ده‌مردم تۆ شیوه‌نت بۆ ده‌کردم
 دوور له‌ تۆ ده‌لگۆمى خوێنم به‌ گه‌زنده‌وه‌ ده‌تدوینم
 منیش وه‌ک تۆ قه‌لسم له‌ ژيان (بۆچت جێهێشتم هه‌یمن گیان)

ئهم دێره‌ی دواى به‌ حیسابى ئه‌بجه‌دى ده‌بێته‌ سالى وه‌فاتى هه‌یمن (1365).

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانى بابته‌

پۆلێنى ناوه‌ڕۆک: یاداشت | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | شار و شارۆچکه‌کان: سلێمانی |
 ولات: باشوورى کوردستان |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	English	ژياننامه	Ziryan Serchinari
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عه بدولره حمان قاسملو
	کوردی ناوه پاست	په رتوو کخانه	کوورته یه ک له ژيانی هیمن موکریان

تیبینی: ئەم تۆماره هه ندىک فایلی په یوه ندىدارى وه ک وینه و فیدیۆی له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراو، تکایه سکینى QR کۆده که بکه تاوه کو له سهر ماله پهرى ریکخراوى کوردیپیدیا نه و فایلانه ببینیت.

QR
:Code

سهرچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2018-07-12

ناوی تۆمارکار: زریان سهرچنارى

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 79

هێمن، غه‌نی بلوریان، دوکتور قاسملوو، قادر ده‌باغی، ؟، مه‌لا ئه‌حمه‌دی فه‌رهه‌نگ و خه‌جیجی حه‌مه‌ده

[2013091414421188779=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013091414421188779)

هێمن، غه‌نی بلوریان، دوکتور قاسملوو، قادر ده‌باغی، ؟، مه‌لا ئه‌حمه‌دی فه‌رهه‌نگ و خه‌جیجی حه‌مه‌ده
مه‌هاباد. 02-03-1979

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ده‌یه: 70کان (70-79) | سکۆپی وێنه: ره‌ش و سپی | سه‌ده: سه‌ده‌ی 20 (1900-1999) | شار و
شارۆچکه‌کان: مه‌هاباد | ولات: رۆژه‌لاتی کوردستان |

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	English	ژياننامه	Ghani Blooryan
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	عه‌بدو له‌رحمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	ژياننامه	غه‌نی بلوریان

قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت وینه و پیناس کوردی ناوه‌راست

هیمن مکرانی ژیاننامه فارسی

هیمن موکرانی ژیاننامه کوردی ناوه‌راست

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] دیارینه‌کراو | کوردی ناوه‌راست | [لایه‌ره‌ی فیسبوکی هیزی ییشه‌وا](#)

کاتی تۆمارکردن: 2013-09-14

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 80

ههژار موکریان، قاسملۆ و هاوسه ره که ی

[201002111248083453=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=201002111248083453)

ههژار موکریان، قاسملۆ و هاوسه ره که ی
سه چاوه ی وینه: حامید درودی

تایبه تمه نندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژه ه لات) | سکۆپی وینه: رهنگاورهنگ | سه دهه: سه ده ی
20 (1999-1900) |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	Español	ژياننامه	Hejar
	Polski	ژياننامه	Hezar
	هه ورامی	کورتبه باس	چاشته و خاڤمی (100)
	هه ورامی	کورتبه باس	چاشته و خاڤمی (101)

چاشتهو خاڤمی (102) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (103) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (104) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (105) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (106) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (107) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (108) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (109) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (110) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (111) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (112) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (113) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (114) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (115) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (116) کورتهباس هه‌ورامی

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (118)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (119)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (120)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (121)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (122)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (123)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (124)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (125)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (126)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (127)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (128)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (129)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (130)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (131)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (132)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (133)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (134)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (135)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (136)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (137)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (138)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (139)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (140)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (141)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (142)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (143)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (144)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (145)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (146)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (147)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (148)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (150)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (151)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (152)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (153)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (154)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (155)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (156)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (157)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (158)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (159)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (160)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (161)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (162)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (163)

هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (164)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (166)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (167)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (169)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (170)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (171)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (172)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (173)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (174)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (175)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (176)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (177)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (178)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (179)
هه‌ورامی	کورته‌باس	چاشته‌و خاڤمی (180)

چاشتهو خاڤمی (181) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (182) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (183) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (184) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (185) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (186) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (187) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (189) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (190) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (191) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (192) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (193) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (194) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (195) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڤمی (196) کورتهباس هه‌ورامی

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (197)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (198)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (199)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (200)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (201)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (202)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (203)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (204)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (205)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (206)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (207)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (208)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (209)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (210)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (211)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (212)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (213)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (214)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (215)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (216)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (217)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (218)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (219)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (220)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (221)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (222)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (223)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (224)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (225)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (226)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (227)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (228)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (229)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (230)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (231)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (232)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (233)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (234)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (235)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (236)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (237)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (238)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (239)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (240)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (241)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (242)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (243)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (244)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (245)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (246)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (247)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (248)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (249)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (250)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (251)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (252)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (253)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (254)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (255)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (256)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (257)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (258)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (259)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (260)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (261)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (262)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (263)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (264)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (265)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (266)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (267)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (268)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (269)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (270)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (271)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (272)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (274)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (275)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (276)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (278)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (279)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (280)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (281)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (282)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (283)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (284)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (285)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (286)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (287)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (288)

چاشتهو خاڅمی (289) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (290) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (291) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (292) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (293) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (294) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (295) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (296) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (297) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (298) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (300) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (301) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (302) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (303) کورتهباس هه‌ورامی

چاشتهو خاڅمی (304) کورتهباس هه‌ورامی

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (305)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (306)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (307)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (308)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (309)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (310)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (311)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (312)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (313)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (314)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (315)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (316)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (317)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (318)

هه‌ورامی کورته‌باس

چاشته‌و خاڤمی (85)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (87)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (88)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (89)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (90)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (91)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (92)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (93)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (94)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (95)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (96)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (97)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (98)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (99)

هه ورامی کورته باس

چاشته و خاڅمی (273)

کوردي ناوه پاست شه هیدان

عه بدولر هه مان قاسملو

شههیدان هه‌ورامی

عه‌بدولرهمان قاسملو

وینه و پیناس کوردی ناوه‌پاست

قاسملو له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

ژیاننامه کرمانجی

هه‌ژار موکریان

ژیاننامه کوردی ناوه‌پاست

هه‌ژار موکریان

کورت‌ه‌باس کوردی ناوه‌پاست

رۆلی سیاسی هه‌ژار موکریان 1958-1939

کورت‌ه‌باس هه‌ورامی

کوردئه‌شناسی (58)

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2010-02-11

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: فیدیۆ

بابەت: 81

هه‌وائی بڵاوبوونه‌وه‌ی تیرۆرکردنی قاسملوو له دهنگی کوردستان

[20230719132217508357=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230719132217508357)

فیدیۆ: هه‌وائی بڵاوبوونه‌وه‌ی تیرۆرکردنی قاسملوو له دهنگی کوردستان. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

پۆلێنی ناوه‌پۆک: به‌لگه‌نامه‌ی | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م | ده‌یه: 20ه‌کان (20-29) | زمان -

شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌پاست | سه‌ده: سه‌ده‌ی 21 (2000-2099) | وڵات: ده‌ره‌وه |

تێبینی: ئەم تۆماره به‌لگه‌ فیلمه، تکایه سکیڤی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مۆلپه‌ری ڕێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فیلمه ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تی ڤی & رادیۆ | کوردی ناوه‌پاست | [دهنگی کوردستان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2023-07-19

ناوی تۆمارکار: رۆژگار که‌رکووی

پۆل: کورتهباس

بابهت: 82

ویکیلیکس چۆن باسی عهبدولره حمان قاسملۆ سه رکردهی رۆژهه لات و حیزبی دیموکرات ده کات؟

[20200715132006385721=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200715132006385721)

تیرامانه کانی قاسملۆ، سه رکردهی کوردی ئێران

16 شوبات 1988

نهێنی

1- تهواوی تیکست نهێنییه.

2- کورتهیه ک: له شاخه کان دابه زیوه بۆ یه کێک له سهردانه کانی بۆ بهغدا، سه رکردهی کوردی ئێران قاسملۆ له 10 ی فێبرواری سه دامی بینیه. قاسملۆ رایگه یاند که بۆردومانی خهستی ئهو ناوچهیهی باره گای سه ره کی ئهوی لێیه (نزیك له شاری ماوهت) له ماوهی پێشودا ناچاری کردووه 35 کیلۆمهتر شوێنه کهی به رهو باکووری ناوچه که بگوازێتهوه. ئیدی عاشی کرد 10-12 ههزار شه رکهری چالاکی ههیه و دهشتوانیت داوی شه رکهری زیاتر بکات و چه کی هه بێت (دهسکهوتی شه ره له گه ل ئێرانیه کان) و پاره (بههۆی قاچاغچیه تییه وه). ندایه کی ئاراسته ی ئه مریکا کردووه بۆ (پشتگیری مۆرالی و سیاسی). باسی له وهش کرد که حزبه که ی به ردهوام دژ به دهستگیرکردنی ره هائین وهستاوه ته وه، بانیۆزی ئیتالیا به ناوی ره هائینه ئیتالیهی کان که لای تاله بانین په یوهندی پێوه کردووه و گه شبینه که بتوانیت ئازادیان بکات.

3- قاسملۆ په یوهندیه کانی له گه ل تاله بانی به باش وهسفکرد، هه رچهنده سیاسه تی بێلایه نی خۆی نێوان تاله بانی و ئێراقیه کان چه ند جارێک گرژی درووست کردووه. قاسملۆ ده رک به پێویستی هاو په یمانی له گه ل گرووپه ئۆپزیسیۆنه کانی تری ئێران ده کات، به لام ره جاوی که به موغامر وه سفی کرد ئهو هاو په یمانیه ی ناوێت. کاره سه ربازیه سنوورداره کانی ره جاوی له باکوور په یوهندیه کانی له گه ل تاله بانی ئالۆز کردووه، له ئیستادا ره جاوی هه وله کانی به رهو باشوور ده بات. به پێچه وانه ی ره جاوی قاسملۆ خۆی دور راگرتووه له وێنه گرته ی له گه ل سه دام. قاسملۆ دۆخی کوردستانی ئێرانی به جیگیر وه سف کرد، له کاتێکدا دۆخی کوردستانی ئێراق له ماوه ی سێ مانگی پێشودا به خهستی تیکچه وه. (به واتایه کی تر له تیرامانی ده سه لاتێ ناوه ند له به غدا). کامپینی ئێراق بۆ رووخاندنی گونده کان له ئێران به به رفراوانی نه کراوه. کو تایی کو مینت.

4- له کو تایی کۆنگره ی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له سالی 1988 سکرتهیری گشتی عبدالرحمن قاسملۆ له شاخه کان دابه زی بۆ بینینی سه دام له 10 ی شو باتدا. بههۆی ئه وه ی ژماره یه کی زۆری کوردی ئێران له سوید و فه ره نسا ده ژین قاسملۆ له سه ردانه که ی بۆ به غدا هه ر 5 تا 7 مانگیک په یوهندی به بانیۆزی ئهو دوو و لات له به غدا ده کات. به رپرسی به شی سیاسی قه ناعه تی به بانیۆزی سوید کرد بۆ بینینی قاسملۆ، ئه وه بوو له 12 ی شو بات قاسملۆ داوه تی نانی نیوه رۆ کرا و دانیشتنه که شهش سه عاتی خایاند. قاسملۆ زۆر کراوه یه و به ئه ته کێته و زمانی ئینگلیزی زۆر باش به کار ده هینا، یه کیک له وه شهش زمانانه ی ده یزانی (کوردی، فارسی، عه ره بی، فه ره نسی و زمانی چیکی)، قاسملۆ له سه ردانی بۆ بانیۆزی سوید به رپرسی بیرو یی حزبه که له سوید و فه ره نسا له گه ل بوو (عبدالله غه ریدی، ئیبراهیم جورابکا و سه لام عه زیزی).

داواکاری بۆ پشتگیری مۆرالی

5- قاسملۆ داوا یه کی به هیزی پشتگیری سیاسی و مۆرالی له ئه مریکا کرد. باسی له وه کرد که حزبی دیموکرات به ردهوام سیاسه تی ئه وه بووه که به توندی تیرۆریزم و رفاندنی ره هائینی ره تکر دۆته وه. وتاریکی خۆی دا به به رپرسی به شی سیاسی که له رابوردویه کی نزیکا له ریگه ی نوێنه ره که ی له سیمپۆسیه ی پاریس له سه ر تیرۆریزم پێشکهش کرابو. تیدا ها تووه که تیرۆریزم وه ک ئامرازیک به دهست گرووپه شو رشیگه ره کان ره تده کاته وه. قاسملۆ رایگه یاند سه رسوو رما به وه ی سه رۆکی ئه مریکا چاوی کهوت به گرووپێکی سه رلێشیوا ی

تیکدهری ئه فغانیه فندهمه نتلیسته کان و پیداکری ده کات له پشتیوانی گرووپه بیسه روبه ره کانی نیکاراگوا. ئه مه له کاتیکدا هیچ بایه خێک به گرووپه دیموکراته راستگۆیه کان نادات، ئه و گرووپانه ی خهبات بۆ دانپێنان به مافه کانی مرقوف له ئاستی دنیا دا ده کهن.

6- به پررسی به شی سیاسی گوئی که ته عاتوفیکی گشتی له ئه مریکا بۆ دۆخی کورد هه یه، به لام زۆر له سه ر ئه م پرسه نه زانراوه، قاسملۆ به ریگه ی رۆژنامه گه ره کانه وه ده توانیت ئه و کاره بکات. قاسملۆ گوئی ئه م جاره که له به غدا هه یه کێک له و شتانه ی کردویه تی داواکردنی فیزا بوو بۆ JONATHAN RANDAL (پاریس)، گویتیشی که راندا ل خه ریکی نووسینی کتێبیکه له سه ر کورد و بۆ ماوه ی 14 سه عات چاوپێه که وتنی له گه لدا کردوه. قاسملۆ گله یی ئه وه ی کرد که سۆفیته ده لێن که ئه مریکا پشتگیری حزبی دیموکراتی ئێران ده کهن و ئه مریکایه کانی ش گومانیان هه یه که سۆفیته پشتگیریمان ده کهن. له راستیدا حزبی دیموکرات دۆستی نییه، شاخه کان ته نیا دۆستی کوردن.

ره هائینه ئیتالییه کان

7- قاسملۆ باسی له وه کرد که له و رۆژانه دا چاوی به با ئیۆزی ئیتالیا (تۆسکانۆ) که وتوه و به ئینی پیداهه چی بتوانیت بیکات ده رباری سێ ره هائینه ئیتالییه که که له لایه ن یه کتیی نیشتمانی کوردستانی تاله بانیه وه رفینراون، باسیشی له وه کرد که رابوردودا له چه ند حاله تیکدا رۆلی هه بووه له کاریگه رکردن له سه ر تاله بانی بۆ ئازادکردنی ره هائین، باوه ری توندی هه یه که ئه مجاره ش سه رکه وتوو ده بێت. (ئینتباعیکی پیدام که ئه مه یه که مچار بوو ئیتالییه کان په یوه ندیان پێوه کردوه و بۆ خۆی پێشتر هه ولی ئه وه ی نه داوه). قاسملۆ باسی ئه وه ی کرد که ئه و گرووپانه ی په نایان بۆ تیرۆریزم بردوه بایه خی زیاتریان له حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران پێ دراوه، جه ختیشی کرده وه له وه ی حزبی دیموکرات ریکخراوێکی بنکه فراوان و تۆکمه یه.

بنکه کانی پشتگیری حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

8- قاسملۆ گوئی که ئه و 8 تا 12 هه زار شه رکه ری مه یدانی هه یه و دا بینکردنی پیداهه یستیه لوجیستییه کانی سنووردان، ئه و ده توانیت زۆر زیاتر له و ژماره یه کۆ بکاته وه، راشیگه یاند له نێو کورده کانی ئێران راکه به ری کاریگه ری ئه وتوی نییه 80% ی خه لک له گه ل ئه ون.

که م نرخاندنی خۆشی بۆ دۆخه که له ئێراق نه شارده وه له ئێران شتیکی هاوشیوه ی کوردیکی وه ک ته ها مه عروف وه ک جیگری سه رۆک یاخود وه زیری کوردمان نییه، هه روه ها ئه و ژماره زۆره ی جاش لای ئیمه نییه. 9- له داواکاریه که ی بۆ پشتگیری سیاسی و مۆرالی ئه مریکا قاسملۆ روونیکرده وه داوا ی پاره و چه ک ناكات، گوئی بێگومان هه موو که سێک زیاتری ده ویت، به لام ئیمه زۆرمان هه یه. رایگه یاند که حزبی دیموکرات له سالانی رابوردودا توانیویه نه چه کی زۆر له چه کداران و پاسده رانی ئێران بگرن. قاسملۆ نه یده و یست باسی ورده کاری سه رچاوه داراییه کانی بکات، ته نیا گوئی هه ر خێزانی که له کوردستان ئاره زومه ندانه پشکی خۆی پێشکه ش ده کات. له درێژه ی قسه کردنه که دا ده رکه وت حزبی دیموکرات و یه کتیی نیشتمانی کوردستان به ریگه ی قاچاخه وه پاره یان ده ست ده که ویت.

قاسملۆ گوئی ئه و ته نیا 3% باج له بازرگانی کالاکانی نیوان ئێراق و ئێران وه رده گریت، له به رانه ر زی تر له 20% باج که تاله بانی لێیان ده سینیت. نموونه ی ئه و کالانه ی بۆ ئێران ده برین ریزه بند کرد، وه ک ویسکی، فیدبۆ، ئه وانه شی بۆ ئێراق ده برین وه ک فه رش و فستق. پێشوتر چا له ئێراقه وه ده هینرا و شه کر له ئێران وه، به لام دواتر چا و شه کریش له ئێراقه وه بۆ ئێران ده هینران. قاسملۆ گوئی له تاله بانی پرسیه وه گه ر سه رچاوه داراییه کانی وشک بن چه ند ده توانیت خۆی رابگری، تاله بانی له وه لامدا پێی وتوه: دوو مانگ. قاسملۆ گوئی له دۆخیکه ی له و جوړه دا ئه و ده توانیت به لایه نی که مه وه بۆ دوو سال به رده وام بێت.

10- قاسملۆ دۆخی کوردستانی ئێرانی به جیگیر وه سف ده کات، به واتایه کی تر زۆر یا که م وه ک دۆخی سالی 1980 هه کاتیک حزبی دیموکرات کۆنترۆلی شاره کانی له ده ستدا و شه ری به ره نگاریوه وه یان گۆری بۆ ته کتیک

شهری گهریلا. ئێرانییه کان ئیستا کۆنترۆلی شاره کان ده کهن و ریگه سهره کیهه کان نیوان شاره کان له سه عات 8 ی به یانی تا 5 ئیواره له ژیر کۆنترۆلیاندا به و حزبی دیموکرات به شه و کۆنترۆلیان ده کات. قاسملو راشیگه یاند ده رباری ئایینه ده شبینه چونکه کوردستانی ئێران پشتگیری ته وای ده کهن. قاسملو گوئی ئاماده یه بۆ 25 سال له شاخه کان بمینیتیه وه، به لام نه گهر خومه یی زو بمریته وه وای دۆخی ته هرا ن زور به خهستی تیکده چیت، باری ئابووری ئێران جه نجا لیک ی سهر و به ره.

کاتیک پرسیا ری لی کرا ئایا نه و یا خود تاله بانی و بارزانی کۆنترۆلی زیاتر شوینیان کردووه، قاسملو گوئی سی سال پشتر نه و کۆنترۆلی زو رتری هه بو، به لام ئیستا کورد ده کان ئیراق شوئی زوریان به دهسته وه یه، هۆکاره که شی شیکرده وه، گوئی هۆکار نه وه نییه من بارودووخ | بارم خراپ بیته به پیچه وانه وه دانم به خۆدا گرتووه، هۆکاره که نه وه یه بۆ رژی می به غدا له سی سالی رابوردودا دۆخی کوردستان ئیراق زور به توندی خراپ بووه. باسی له وهش کرد که چهند سالی پشتر کاری کردووه تا تاله بانی و سه دام به یه که وه درێژه به دانوستانه کانیا ن بدهن، به لام پرۆسه که به رده وام نه بوو.

ناچار بوون باره گاگان بگو یزین وه

11- قاسملو نه یشارده وه که له ماوه ی دواییدا به هۆی بۆردوما نی خهستی ئێرانییه کانه وه ناچار بوو باره گاگانی بگو یزین وه. باره گاگانی پیشوتر،

له سهر نه خشه یه ک که زور ورده کاری نه بوو ده رکه وت نزیکن له زابی بچووک که دیته ناو خاکی ئیراقه وه (نزیکه ی 4520E3601 N)، له وی نه خو شخانه یه کی گه وره یان هه بوو که پزیشکه فه ره نسییه کان هه موو مانگی ک ده هاتن بۆ کارکردن، زور جار حزبی دیموکرات خرا وه ته دۆخی نا ئاساییه وه گوا یه له هه مان کاتدا قوربا نییه کان تاله بانی و حکومه تی ئیراق له وه نه خو شخانه یه چاره ده کرین. باره گاگان به رگه ی دۆخه که یان نه ده گرد، چونکه سوپای ئێران نزیکن بوو له رۆژه لاتی شوینه که و سوپای ئیراق نزیکن له رۆژاوا و هیژه کانی تاله بانیش له قوولای رۆژاوا له پشت ئیراقیه کانه وه بوون (هه رییه ک لیان بۆ نه وی تر خوی مات دابو). ئیستا باره گاگان 35 کیلۆمه تر به ره و باکوور نزیکن له سنووری ئێران گوازا و نه ته وه (4515E3620 N)، قاسملو گو تیشی زو ربه ی کاتیکان له ناو خاکی ئێراندا یه، سوپای ئیراقیش له به ری رۆژاوا وه لیان دوره.

پنده چیت له ئیستادا باره گاگانی له ناوچه یه کی بۆ خاوه ن بیت و حزبی دیموکراتیش کۆنترۆلی ده کات. قاسملو گوئی نه خو شخانه که درووست کرا وه ته وه و پزیشکه فه ره نسییه کانیش بۆ کارکردن دین.

12- قاسملو گوئی ئامانجی ئێرانییه کان له شه ره کانی ماوه ت نزیکن روبا ری کۆگه سوور که که وتوته باشووری باره گاگانی پیشووی بۆ پاککردنه وه ی بالی رۆژه لات- رۆژاوا ی هیژه کانی تاله بانیه، راشیگه یاند که باره گاگانی تاله بانی که وتونه ته رۆژه لاتی باشووری ماوه ت (له شوینی ک له دۆلی روبا ری شلیر که له گه ل کۆگه سوور له باشووری ماوه ت یه ک ده گرنه وه، نزیکن له 4540E3547 N). ئێرانییه کان کۆنترۆلی نه و مه و قعه ده که ن که ده روا نیته رۆژه لاتی ماوه ت، ئیراقیه کان کۆنترۆلی گرده کانی رۆژاوا ی باشووری ماوه ت ده که ن، شه ری زور له و ناوچانه و له شاخی رۆژاوا ی ماوه ت که ئێرانییه کان به شیکیا ن به دهسته وه یه روبا ندا وه.

هه ره وه به یانییه قاسملو له باره گاگه یه وه ته له فو نی بۆ کرا که ئیراقیه کان هه ره وه ساته هی رشیکی تازه یان بۆ سه ر بنکه کانی ئێرانییه کان له رۆژاوا ی ماوه ت ده ست پیکردووه، قاسملو گوئی ماوه ت وه ک پینجوین به ته وای چۆ لکرا وه.

به یوه ندییه کان له گه ل تاله بانی

13- قاسملو رایگه یاند که دۆستایه تییه کی زور باشی له گه ل تاله بانی هه یه، به مزوانه داوا ی له تاله بانی کردووه کافیا ری ئێرانی بۆ به ی نییت، کاتیک بۆی هینا وه تاله بانی به سو عبه ته وه و تو یه تی به ریگه ی تایبه ته وه بۆی سازکرا بری زیاتری کافیا ره ریگه پیدرا و به ی نییت و نه گه ر ده سه لاته کانی ئێران بیانزانی به کینییه له وانه یه توشی شوک ببو ونا یه.

قاسملو نه یشارده وه که جار هه بووه باب ته هه ستیا ر نیوانیا ن روبا و ده، بۆ نموونه، ماوه یه کی کورت پیش ئیستا

52 سه‌ربازی ئێراق، شه‌شیان ئه‌فسه‌ر بوون، په‌نایان بو‌ لای حزبی دیموکرات برد، تاله‌بانی داوای پاده‌ستکرنیان به‌خۆی کرد، ناکۆکیه‌ که بو‌ دوو هه‌فته به‌رده‌وام بوو به‌لام قاسملۆ پێداگر بوو له‌وه‌ی حزبی دیموکرات ده‌بێت له‌ سه‌رجه‌م باب‌ه‌ته‌کانی نێوان ئێراق و کورده‌کانی ئێراق به‌ته‌واوی بێلایه‌ن بێت، دواتر سه‌رباز و ئه‌فسه‌ره‌کانی پاده‌ستی سوپای ئێراق کرد. له‌ گه‌ل ئه‌وه‌ی قاسملۆ که‌سیکی کراوه‌یه‌ هاوکاتیش زۆر به‌ ئاگیه‌وه‌ وشه‌کانی بژارده‌ ده‌کات، چه‌زی نه‌کرد باس له‌ په‌یوه‌ندیه‌کانی له‌ گه‌ل مسعود بارزانی بکات، به‌لام پێی وایه‌ که‌ پدک ی بارزانی له‌ ئه‌رزوی واقیعه‌دا هه‌یچکات حزب نه‌بووه‌، به‌لکوو ئه‌وان زیاتر عه‌شه‌رتیکن. سه‌دام به‌رپسه‌

14- سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی قاسملۆ ره‌غه‌به‌تی نه‌بوو باسی دانیه‌شته‌که‌ی له‌ گه‌ل سه‌دام بکات نه‌شی ده‌ویست بلی شتیکی وا رویداوه (هه‌رچه‌نده‌ که به‌ ته‌نیا بووه‌ له‌ گه‌ل بالیۆزی سوید کراوه‌تر بوه‌). قاسملۆ باسی په‌ندیکی فارسی کرد، ده‌لێت: ئه‌گه‌ر بتوانی خوا ببینت هه‌یچ پێویست ناکات خۆت به‌ یه‌کیک له‌ دوازه‌ ئیمامه‌ که‌ گرێبه‌یت).

قاسملۆ به‌ پێچه‌وانه‌ی ره‌جاوی سه‌رکرده‌ی موجاهدینی خه‌لق به‌ هه‌یچ شێوه‌یه‌ک نایه‌وێت له‌ گه‌ل سه‌دام وینه‌ی بگه‌ڕێت و ته‌نانه‌ت سه‌ردانه‌که‌ی بو‌ به‌غدا و چاوپێکه‌وتنی سه‌دام له‌ میدیاکاندا باس بکێت، له‌ ئێران هه‌والی له‌و جو‌ره‌ به‌باش نابینێت. به‌رپرسی به‌شی سیاسی فشاری خسته‌ سه‌ر قاسملۆ ک له‌ ئێراق به‌رپرسی پرسی کورده‌، قاسملۆ گو‌ی سه‌دام. ئه‌و به‌رپرسی ورد و درشتی ئه‌و پرسه‌یه‌، هه‌روه‌ها له‌ کاروباری رۆژبه‌رپۆڕیشدا. له‌ ئێراق سێ که‌س زۆر گرنگن: سه‌دام، عه‌دنان خیرالله – وه‌زیری به‌رگری و ئامۆزا و برای هاوسه‌ری سه‌دام – به‌رپرسه‌ له‌ باشوور و علی حسن المجید، ئامۆزا به‌رپرسه‌ له‌ باکوور. قاسملۆ وتی ئه‌و علی حسن، که‌ زۆر جار له‌ باره‌گه‌که‌ی له‌ که‌رکووک، نه‌بینیوه‌. پێده‌چیت قاسملۆ که‌متر له‌ خوا خۆی به‌ که‌سه‌وه‌ گرێ نادات.

وێرانکردنی گونده‌کان

15- به‌رپرسی به‌شی سیاسی پرسیاری له‌ قاسملۆ ده‌رباری کامپینی ئێراقی بو‌ وێرانکردنی گونده‌کانی کوردستان کرد، قاسملۆ گو‌ی که‌ زۆربه‌ی گونده‌کان رو‌خێراون، له‌م خاله‌دا هه‌ست به‌ هه‌لچونی ده‌رونی ئه‌و نه‌کرا. به‌رپرسه‌ که‌ لێی پرسی ئایا ئه‌مه‌ کاریگه‌ری له‌ سه‌ر زیاده‌بونی ژماره‌ی گه‌ڕیلا و په‌نابه‌ران نه‌کردووه‌، له‌ وه‌لامدا گو‌ی تا پاده‌یه‌کی زۆر ژماره‌ی گه‌ڕیلاکانی زیاد کردووه‌، به‌لام نه‌ خۆی و نه‌ تاله‌بانیش هانی بیرۆکه‌ی رو‌یشتی په‌ناباران بو‌ ناوچه‌کانی تر ناکه‌ن به‌هۆی کێشه‌ و به‌ریه‌ستی گه‌وره‌ بو‌ دابینکردن خۆراک بو‌یان و خزمه‌تگوزاریه‌کانی تر.

قاسملۆ رایگه‌یاند که‌ کاریگه‌ری راسته‌وخۆی کامپینی ئێراق بو‌ رو‌وخاندنی گونده‌کان له‌ناو‌بردنی ته‌واوی ژبانی ته‌قلیدی کشتوکێیه‌. کورد له‌ ئێراق ته‌نیا دوو بژارده‌ی له‌ به‌رده‌مدایه‌، رو له‌ شاره‌کان بکات یاخود بمینێته‌وه‌: له‌ مه‌له‌به‌نده‌ تازه‌ درووستراوه‌کان ته‌نیا وه‌سیله‌ی ژبان جاشایه‌تییه‌. قاسملۆ گو‌ی ئێرانییه‌کان تا ئیستا 25 گوندیان له‌ کۆی گشتی چه‌وت هه‌زار گوند له‌ کوردستانی ئێران رو‌وخاندوه‌ (ژماره‌ی کوردی له‌ ئێران به‌ چه‌وت ملیۆن مه‌زه‌نده‌ کرد)، کۆمیتتیکیشی دا: به‌داخه‌وه‌ هه‌ر لایه‌نیک نییه‌تی هه‌یه‌ نه‌ریت و ره‌فتاری خراپی لایه‌نه‌که‌ی تر فێربێت، گو‌ی یه‌کیک له‌و نه‌ریته‌ خراپانه‌ی که‌ ئێرانییه‌کان هه‌یانه‌ به‌ کارهێنانی چه‌کی کیمیاویه‌. هه‌ر دولا به‌ کاریان هه‌ناوه‌، ئێراقیه‌کان زۆرتر.

به‌رپرسی به‌شی سیاسی لێی پرسی به‌هۆی زۆری ده‌شت له‌ سرووشتی کوردستان ئایا په‌لاماره‌کانی هه‌لیکۆپته‌ر و هه‌یزه‌ ئاسمانیه‌کانی تر کێشه‌ی گه‌وره‌یان بو‌ پێشمه‌رگه‌ درووستکردووه‌؟ قاسملۆ گو‌ی: نه‌ ئێمه‌ و نه‌ کورده‌کانی ئێراق مه‌راقی هه‌لیکۆپته‌رمان نییه‌، ده‌توانین له‌و بواره‌دا ئاگمان له‌ خۆمان بێت، ئه‌وه‌ی کێشه‌ی جدیه‌ بو‌مان بو‌ردومانی مه‌دفعه‌یه‌ و زیاتریش له‌ گه‌ل چه‌که‌ کیمیاویه‌کان.

تێرامانی کورد بو‌ ئێراق

16- قاسملۆ له‌ رێه‌وی خۆی ده‌رنه‌چو تا ره‌خنه‌ له‌ ئێراق بگه‌ڕێت، به‌لام دا‌برانی ئه‌و به‌ره‌هه‌ ئستانه‌ ره‌ت ناکاته‌وه‌

که رێگه دهدهن تێبینیه کان بۆ دهبرینی کهم نرخاندنی خۆی بۆ عه ره ب و رژی می ئیراق ده بریت، به تایبه تی گو تی که هیچ چه زی له به غدا نییه و ته جه نو بی ها تن بۆی ده کات ته گه ر زۆر پێویست نه بێت. پێچه وانه ی ئاره زوی خۆی دانی نا به و هدا که کۆمه لگه ی ئێران نه رم تر و دینامیک تره... به ئی له ورمیه خه لک ده توان چ کاتیک ویستیان ته له فۆن بۆ ئەمریکا بکه ن، ئازادیش بۆ گه شت بۆ ده ره وه ی و لات، قاسملۆ به په له جه ختی کرد له وه ی که له عراق که متر ده ست تێوه ردان له ژیا نی تایبه تی خه لک ده کریت و ئیراق پشتگیری له ئایدیای مۆدێرن ده کات. قاسملۆ له عه نه تی له شا کرد، به لام خومه یی زۆر خراپ تره. قاسملۆ گو تی دوو جار له 1979 خومه یی بینوه و

بیشه رمانه درۆی ده کرد. قاسملۆ باسیکی درێژی پراکتیزه کردنی شیعه بۆ التقیه، (فی لکردن بۆ خزمه تکردنی مه به ستیکی به رزتر) کرد، وه ک به شیک له که سایه تی شیعه.

ره جاوی

17- قاسملۆ رایگه یاند که حزبی دیموکرات پێویستی به هاو په یمانی له گه ل گروپه ئۆپزیسیۆنه کانی ئێران، چونکه ئاشکرایه خۆی به ته نیا ناتوانیت رژی م بروخینیت. قاسملۆ راشکا وانه گو تی که سه دان هه زار مه لا پشتگیری رژی م ده که ن بۆ دا بین کردنی گوزه رانیان، رووخاندنی رژی م کاریکی ئاسان نییه. به رپرسی به شی سیاسی پرسیاری ده رباری ته گه ری هاو په یمانی له گه ل ره جاوی لیکرد که به پێی راپۆرته کان کاری سه ربازی له باکوور ته نجامدا وه. قاسملۆ ره جاوی به مغامر وه سفرد که ته وه پری 1200 شه رکه ری هه یه به لام ماشینیکی باشی پرۆپاگه نده ی هه یه، گو تیشی ره جاوی هه ولی چه ند کاریکی له باکوور دا وه، به پێچه وانه ی حزبی دیموکرات مجاه دینی خلق هیزی واقعی له ئێران نییه، له درێزه ی وه لامدا گو تی له راستیدا له نیو هه موو گروپه کانی ئۆپزیسیۆن ته نیا حربه که م پێگه یه کی به هیزی له ناو ئێراندا هه یه. قاسملۆ گو تی دوا کاری ره جاوی له باکوور کیشه ی بۆ حزبی دیموکرات درووست کرد وه چونکه به ره نگاری هیزی کانی تاله بانی بووه ته وه، له ئیستادا ره جاوی له باکوور چالاکی نا کات رووی له باشوور کرد وه. هه روه ها گو تی پیده چیت ره جاوی شایسته ی هیچ جو ره هاو په یمانیه ک نه بێت، ره جاوی خۆی زۆر به زل ده زانی و وا بیر ده کاته وه که به ته نیا ده توانیت کاریکات. کۆنگره ی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

18- نوێنه ری حزبی دیموکرات له پاریس (له گه ل هاو ریکه ی له ستۆک هۆلم له 15 ی شوبات ده گه رینه وه بۆ ئه وروپا) گو تی نزیکه ی 200 نوێنه ری حزب به شداری کۆنگره بوون که له باره گا نوێکه یان به ستر. له رابورد دا دوو سال جار یک ده به ستر، به لام به هۆی گرفتی زۆر بۆ گه یشتنی زۆریه ی ئەندامانی حزب له شوێنه جیاکانی کوردستانی ئێران وه و تێپه ربوونی سنوور بۆ باره گا کانی حزب له ئیراق ئیستا بریار درا وه تا سی سالی تر کۆنگره نه به ستریت.

قاسملۆ، که به رده وام جه خت له سرووشتی دیموکراسی حربه که ی و سیاسه ته کانی ده کاته وه (روونی شی کردۆته وه مه به ستی ته و له دیموکراسی به تیکه یشتنه رۆژا واکه یه نه ک رۆژه لاتیه که ی)، رایه گه یاند که بۆ پۆستی سکرتیری گشتی رکا به ری نه بو. به رپرسی به شی سیاسی لی پرسی ئایا هیچ نوێنه ری حزب له ئەمریکا به شداری کرد بو، له وه لامدا نه وه ده رکه وت له کۆنگره ی پێشوتر یه ک نوێنه ر به شدار بوو به لام له دوا کۆنگره دا که س به شدار نه بو. کۆمه له

19- بالیۆزی سوید ئاشکرای بیتا قه تی خۆی کرد که دوو هه فته پێشتر فیزیای گه شتیاری دا وه به که سایه تیه کی ناو داری کوردی ئێران، شیخ عزالدین حسینی، ئیستا ته و داوای په نابه ری سیاسی کرد وه. زاوا که ی، شه مسی، به ناوی ته وه وه داوای فیزه که ی کرد بو، نوێنه ری کۆمه له له به غدا (گروپێکی بچو وکی مارکسی کوردی ئێران). قاسملۆ گرنگی ئایینی شیخ حسینی به گه و ره نه زانی و هه روه ها ده رباری کۆمه له هه مان هه لسه نگاندنی هه بو. بایوگرافی

20- قاسملۆ له سالی 1930 له دایک بو وه، خوێندنه سه ره تاییه کانی له ورمیه ته وا و کرد وه و له ته هرانی ش

چووته کۆلێجی ئەمریکایی. بۆ خوێندنی زانکۆ چووته پارێس بەلام بەهۆی چالاکیی شۆرشگیرانه له ئێران دەرکرا، زەمالەیه کی بۆ خوێندن له زانکۆی پراغ پێدەدرت. بۆ ماوهی بیست ساڵ پرۆفیسۆری ئابووری بووه له پراغ. له 1968 کاتیک هیژەکانی سۆقیهت هاتنه پراغ قاسملۆ ئەوێ جێهێشت. له سالانی ههفتاکان ناو به ناو وه ک پسرپێکی ئابووری کاری بۆ وهزارهتی پلاندانان له بهغدا کردووه. لهو کارهیدا رۆژی زۆر گرنگی ههبووه له بواری ئابووری ئێراقدا. قاسملۆ بالایه کی ناوهندی ههیه و بوونیادیکی باریک، سپیهتی کهوتۆته قژی بهلام جموجووێ گهنجیکی ههیه، زۆر به باشی و به نهرمی و خوشییهوه باس و چیرۆکهکان پێشکەش دهکات. [1]

تایبهتمهندییهکانی بابته

پۆلێنی ناوهڕۆک: تیرۆریزم | میژوو | جۆری دۆکومێنت: زمانی یه کهم | ولات: رۆژههلاتی کوردستان | نه مسا |

رۆژی دهرچوون: 2019-12-04

بابهته بهیوهستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	کورتەباس	حەدا: دواى یه گگرتنهوه ههولێ کاراکردنهوهی دۆسیه ی د. قاسملوو دهدهین
	شههیدان ههورامی		عهبدولپهحمان قاسملو

QR Code:

سهراچاوهکان

[1] مالبەر | کوردی ناوهراست | [مالپهری سێ میدیا - 2019-12-04](#)

کاتی تۆمارکردن: 2020-07-15

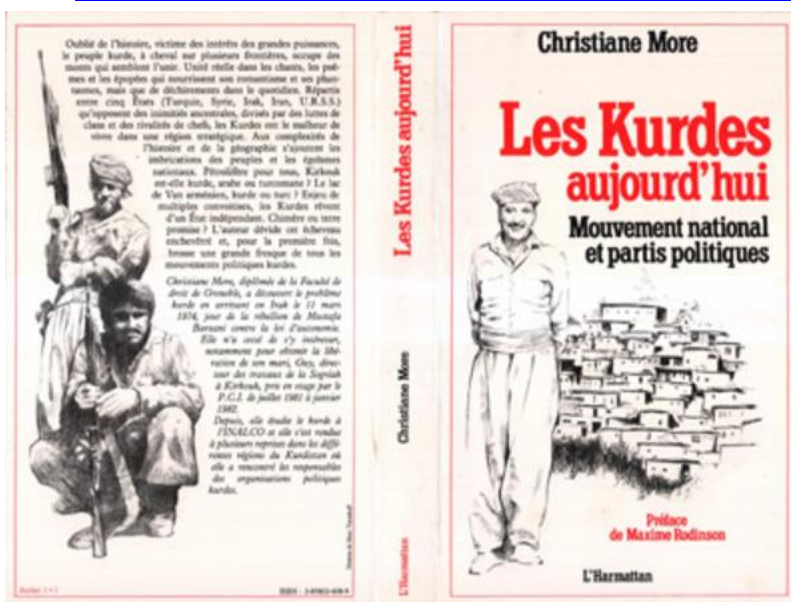
ناوی تۆمارکار: رۆژ ههژار

پۆل: وێنه و پێناس

بابهت: 83

وێنهى دکتۆر قاسملوو له رووبه‌رگى کتێبى (Les Kurdes aujourd'hui mouvement national et partis)

[20211209195332398156=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20211209195332398156)

وێنهى عه‌بدولرهمان قاسملوو له رووبه‌رگى کتێبى

(کورده‌کان ئه‌مرو، بزوتنه‌وهى نه‌ته‌وه‌يى و پارته‌ سياسيه‌کان)

Les Kurdes aujourd'hui, mouvement national et partis

له نووسىنى كرێستيان مۆر

310 لاپه‌ره

چاپى پاريس 1984 [1]

تايپه‌تمه‌نديه‌كانى بابته

ده‌يه: 80 كان (80-89) | سه‌ده: سه‌ده‌ى 20 (1900-1999) | ولات: فرهنسا |

QR Code:

سه‌رچاوه‌كان

[1] تۆرى كۆمه‌لايه‌تى | كوردی ناوه‌راست | [Jamal Najari](#)

كاتى تۆمارکردن: 2021-12-09

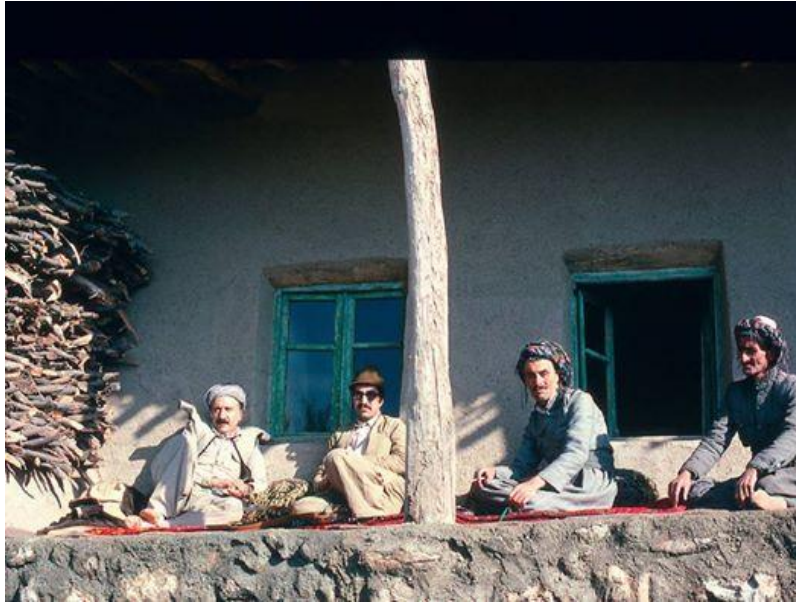
ناوى تۆماركار: زریان سه‌رچنارى

پۆل: وینه و پیناس

بابهت: 84

وینهیه کی دکتۆر عهبدولرهمانی قاسملوو، له گوندی خرێ ئاغه لانی رۆژهه لاتی کوردستان، له سالانی 80ی سهدهی رابردوودا

[20161225224424135581=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20161225224424135581)

له راسته وه : 1-عهزیز رهشیدی قازی (گوندی گۆل)، 2-خدرئاغا ئه میر عه شایه ری (گوندی میشه دی)، 3- موهه ندیس ئاریا، 4-شه هید قاسملوو
وینه که له مائی کاک سلیمانی ره سووئی (ره سو ئاغای) گیراوه.

تایبه تمه ندیه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژهه لات) | دهیه: 80 کان (89-80) | سکۆپی وینه:
رهنگاوهرنگ | سه دهه: سه دهی 21 (2000-2099) | ولات: رۆژهه لاتی کوردستان |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عهبدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه راست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [فه‌یسبووکی به‌ریز کاک \(سۆران که‌ریاسیان\)](#)

کاتی تۆمارکردن: 2016-12-25

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئەحمەد

پۆل: به‌نگه‌نامه‌کان

بابه‌ت: 85

راگه‌یه‌ندراوی ناوه‌ندی سیاسی حیزبی دیموکرات به‌بۆنه‌ی سی و یه‌که‌مین سالتۆرۆژی تیرۆری دکتۆر قاسملو

[20200716215454385766=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200716215454385766)

هاو‌نیشتمانانی به‌ریز!

خا‌زایاران و ئۆگرانی دیموکراسی و مافی مرۆف!

رۆله به‌ ئه‌مه‌که‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد!

رێبوارانی رێبازی د. قاسملووی نه‌مر!

رۆژی یه‌کشه‌ممه 22-4-1399ی هه‌تاوی، سی و یه‌ک سال به‌سه‌ر تیرۆری دکتۆر قاسملو، سکرته‌ری گشتی ئه‌وکاتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌ده‌ستی رێژی تیرۆریست و تیرۆره‌روه‌ری کۆماری ئیسلامی ئێران تێپه‌ر ده‌بیت، تیرۆریکی که‌ زامیکی قوول و به‌ژانی خسته‌ سه‌ر جه‌سته‌ی بزووتنه‌وه‌ی ئازادی و دیموکراسیخوازی به‌گشتی و جه‌سته‌ی بزووتنه‌وه‌ی کورد و حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌تایبه‌تی، زامیک که‌ پاش سی و یه‌ک سال هه‌شتا هه‌ر به‌ژانه و سارێژبوونه‌وه‌ی بۆ نییه‌. دکتۆر قاسملو هه‌ر له‌ زووه‌وه‌ بۆ کۆماری ئیسلامی ئێران هه‌ده‌فی له‌ناو‌بردن و تیرۆریزی ئه‌و رێژمه‌ بوو، چونکه‌ ئه‌و رۆله‌یه‌کی کورد و رێبه‌ریکی لیها‌توو و ده‌گه‌می بزووتنه‌وه‌ی مافخوازانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کورد و سیاسیه‌کی ناسراو له‌ ئێران و ناوچه‌ و جیهان بوو که‌ وه‌ک دیموکراتیکی واقعی باوه‌رمه‌ند به‌ دیموکراسی، دادپه‌روه‌ری، مرۆف ته‌وه‌ری و لایه‌نگری ناشتی و ئارامی و پیکه‌وه‌ ژيان ناو‌بانگی ده‌رکردبوو و له‌ هه‌مان کاتیشدا به‌رگریکاریکی شێلگیری مافی نه‌ته‌وايه‌تی کورد و رێبه‌ریکی بلیمه‌تی بزووتنه‌وه‌ی کورد له‌ کوردستانی رۆژه‌لات و حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بوو؛ ئه‌و تايه‌تمه‌ندیانه‌ و کۆمه‌لێک تايه‌تمه‌ندی مرۆف دۆستانه‌ی دیکه‌ بوون که‌ سیمای سیاسی و خه‌باتکارانه‌ی دکتۆر قاسملوویان پیک ده‌هێنا، دکتۆر قاسملو دژ به‌ هه‌ر جو‌ره‌ دیکتاتۆریک و چه‌وسانه‌وه‌ی مرۆفه‌کان بوو که‌ ئه‌وه‌ش وێرای سه‌رجه‌م تايه‌تمه‌ندییه‌ به‌رزه‌کانی دیکه‌ی به‌ته‌نیا له‌گه‌ڵ ناوه‌رۆکی دژی ئینسانیه‌تی رێژی کۆماری ئیسلامی ئێران له‌ نا‌ه‌بایدا بوون، به‌لکوو به‌ مه‌ترسییه‌کی جیددی بۆ سه‌ر درێژه‌ی ده‌سه‌لاتی زالمانه‌ی ئه‌و رێژمه‌ داده‌نرا.

ئه‌وه‌ ته‌نیا باوه‌ره‌کانی دکتۆر قاسملو نه‌بوون که‌ به‌ مه‌ترسییه‌کی گه‌وره‌ بۆ رێژم ئه‌ژمار ده‌کرا، به‌لکوو قاسملو رێبه‌رایه‌تی بزووتنه‌وه‌یه‌کی به‌هێزی کوردی بۆ دا‌یینه‌بوونی ماف و ئازادیه‌کانی ده‌کرد که‌ هه‌م وره‌به‌خشی پێشمه‌رگه‌ و ده‌نگی حه‌قیقه‌تی نه‌ته‌وه‌ی ماف پێشێلکراوی کورد بوو، هه‌م سیاسه‌تمه‌دار و خه‌باتگێڕیکی به‌کرده‌وه‌، به‌ مانای ته‌واوی وشه‌ بوو. بۆیه‌ هه‌روه‌ک ئاماژه‌ی پیکرا، هه‌ر له‌ زووه‌وه‌ بۆ پیلانگێڕی تیرۆریزی کۆماری ئیسلامی ئێران بوو به‌ هه‌ده‌ف، به‌لام ئه‌وکات که‌ له‌ باوه‌شی شاخ و پێشمه‌رگه‌ و خه‌باتگێڕانی دیموکراتدا بوو، هه‌رگیز رێژی کۆماری ئیسلامی و ده‌زگا تیرۆریستییه‌کانی ده‌ستیان وێرا نه‌گه‌یشت، به‌لام تا ئه‌وکات که‌ به‌ خراپ که‌لک وه‌رگرتن له‌ هه‌سته‌ی ئاشتییخوازی و چاره‌سه‌ری هه‌یمانه‌ی مه‌سه‌له‌ی کورد به‌ رواله‌ت بۆ وتووێژ له‌سه‌ر داخوازییه‌کانی کورد له‌ کوردستانی ئێران له‌ پشت میزی به‌ناو وتووێژ و له‌ ولاتیکی ئه‌ورووپای وه‌ک ئۆتریش ده‌رفه‌تیا‌ن لێ هه‌نا و له‌ رێکه‌وتی 13ی ژوونییه‌ی 1989ی زایینی شه‌هیدیا‌ن کرد. به‌داخه‌وه‌ ده‌وله‌تی ئه‌وکاتی ئۆتریش له‌پێناو هه‌ندیک تێبێنی سیاسی و به‌رزه‌وه‌ندی بازگانی له‌گه‌ڵ کۆماری ئیسلامی ئێراندا رینگێ نه‌دا په‌روه‌نده‌ی ئه‌م تیرۆره‌ په‌وتی ئاسایی و یاسایی خۆی بپۆیت و ده‌ستوورده‌ران و قاتلانی دکتۆر قاسملو به‌ بیرورای گشتی جیهانی بناسینیت، ئه‌وه‌ش له‌ حالیکدا بوو که‌ پۆلیسی ئه‌و ولاته‌ چه‌ند به‌لگه‌ی روون و حاشاهه‌لنه‌گری له‌ده‌ستدا بوو که‌ ده‌یتوانی به‌ زووی کۆماری ئیسلامی ئێران وه‌ک قاتلی دکتۆر قاسملو بناسینیت و ماشینی تیرۆری کۆماری ئیسلامی ئێران هه‌ر نه‌بیت له‌ ئه‌وروپا

بووهستینیت، کاریک که دهزگی دادوهری ئالمان باش تیرۆری دکتۆر سادق شهرفکهندی جیگر و جیگرهوهی بهوهجی دکتۆر قاسملوو بوئران به ئه نجامی گه یاند و کۆماری ئیسلامی ئێرانی وه ک دهستووردەر و ئه نجامدهری تیرۆری دکتۆر سادق شهرفکهندی به جیهانیانی ناساند، له سی و یه ک ساله ی تیرۆری دکتۆر قاسملوودا جاریکی دیکه داوا له کۆر و کۆمه له به شهردۆست و داموده رگا شویندانه رکانی جیهان ده کهین دهوله تی ئۆتریش بخه نه ژیر گوشاره وه بۆ ئه وهی ریگا بدات به روهنده ی تیرۆری دکتۆر قاسملوو بکریته وه و به م کاره هه م قهره بووی رابردووی بکاته وه و هه م هه لۆیستی نه شیایوی دهوله تی ئه وکاتی ئۆتریش و ناسه ربه خۆی ده زگی دادوهری ئه و ولاته له ژیر پرسیار ده رباز بکات.

کۆمه لانی ئازادیخواز، رێبوارانی شیلگیتری دیموکرات!

ههروه ک پێشتر ئاماره ی پیکرا که لێی نه بوونی دکتۆر قاسملوو له بزووتنه وهی کورد له کوردستانی ئێران و له حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێراندا کاریکی ئاسان نییه، به لām به زیندوو بوون و پر رێبواربوونی رێبازی دکتۆر قاسملوو ده توانین دنیای بین که قاسملوو له بیر و باوه ردا هه ر زیندوو و بیر و بۆچوون و سیاسه ت و وردبینیه کانی هه روا چرای رووناکیدهری ریگی خه باتمان تا سه رکه وتنمانه. رژیمی کۆماری ئیسلامی ئێران ئه گه ر توانی جهسته ی قاسملوو له باوه شی کورد و ئازادیخوازان ده رینیت هه گیز نه یه توانیه و ناتوانیت رێباز و بیر و هزر و رینۆینییه کانی قاسملوو له کورد و حیزبه که ی دوور بکاته وه، له سی و یه ک ساله ی تیرۆری دکتۆر قاسملوودا ئه و جاره و هه موو جاریکی دیکه ش له گه ل بیر و رێبازی دکتۆر قاسملوو په یمان نوێ ده کهینه وه که تا سه ر تا سه رکه وتن، رێبازی شیلگیتری ئه م ریگیه ده بین و رۆحی قاسملووی رێبه ر شاد و له خۆمان رازی ده کهین.

سلاو له گیانی پاک و رێبازی دموکراسی و مروؤف دۆستانه و کورد په روه رانه ی دکتۆر قاسملوو؛

پر رێبوارتر بیت رێبازی دکتۆر قاسملوو له پیناو گه یشتن به ئاوات و ئامانجه به رزه کانی ئه و رێبه ره مه زنه مان و هه موو شه هیدانی کوردستان؛

سلاو له گیانی پاکي سه رجه م شه هیدانی ریگی ئازادی و رزگاری کوردستان.

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

ناوه ندی سیاسی

21-04-1399 ی هه تاوی

تایبه تمه ندییه کانی بابه ت

پارت / لایه ن: حیزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) | جۆری دۆکومینت: زمانی یه که م | زمان -
شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | شیوازی دۆکومینت: چاپکراو | ولات: رۆژه لات کوردستان |
رۆژی ده رجوون: 2020-07-11

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کړنۆلۆژیا)	2020-07-11

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2020-07-16

ناوی تۆمارکار: راویژ فەرهاد

پۆل: به ئه گه نامه کان

بابهت: 86

راگهیه ندرای کۆمیسسیۆنی تهشکيلات به بۆنه یادی 25 ساله ی شههید کرانی دوکتور قاسملوو وهاورپییانی

[2014062214080876800=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014062214080876800)

هاونیشتمانانی ههژا، خه لکی به ئه مه گی کوردستان

ئه ندامان، لایه نگران و رێبه وانی رێبازی دیموکرات

22 ی پووشپه ری ئه مه سال، 25 مین سالیادی شههید کرانی دوکتورعه بدولپه حمانی قاسملوو وهاورپییانی به هۆی دیپلۆمات تیرۆریسته کانی کۆماری ئیسلامی ئێران له فیهی به پته ختی ئوتریش.. رێژی کۆماری ئیسلامی ئێران به ئه نجام دانی ئه مه کرده وه تیرۆریسته، له لایه ک ماهیهی ته راسته قینه و له ئاشتی نه هاتووی خۆی بۆ بیرورای گشتی جیهانیان درخست. له روویه کی دیکه وه هه قانییهت و رێوشوینی ئاشتی خوازانیه رێبه ری نه ته وه ییمان بۆ دۆزینه وه ی چاره سه رێکی ئاشتیخوازانیه له پته وندی له گه ل پرسی نه ته وه یی کوردی له ئێراندا سه لمیندرایه وه. هه ره چهنده، بزوو تنه وه ی میلی- دیموکراتیکی کورد له کوردستانی ئێران، که بۆ خۆی قوربانی دهستی تیرۆر و سه رکوتی سیستماتیکی ده وه لته ییه و له پێناو گه یشتن به ئامانجه نه ته وه یی و دیموکراتیکه کانی، گه لیک نرخ قورس و گرانی داوه، به لام تیکۆشانی هه ره وا به رده وامه.

هه ره بۆیه، به مه به ستی پێداگری له سه ره رێبازی شۆرشگێڕانه و ئازادیخوازانیه نه ته وه که مان و مه حکووم کردنی ماهیهی ته راسته قینه ی تیرۆریزه ی ده وه لته یی، بۆ به رز راگرتنی یاد و بیره وه ری شههیدانی فیهی و نیشان دانی ئه مه گ ناسیمان به رێبازی قاسملوو رێبه ره، داوا له سه ره جه مه خه لکی ئازادیخوازی کوردستان، تیکۆشه ران، ئه ندامان و لایه نگرانی حیزب و ئوگرانی رێبازی قاسملوو ده که یین که له سالیادی ئه مه کاره ساته دلته زینه دا، هاوه له یستی نه ته وه یی خۆیان در به تیرۆریزه ی ده وه لته یی نیشان بدهن و بۆ جی به جی کردنی ئه مه خالانه ی خواره وه تیکۆشن.

- هه لکردنی ئالای کوردستان

- هه لکردنی ئالای شینی ئاسمانی و که لکه ره گرتن له ره نگی ئاوی ئاسمانی به شیوازی جۆراوجۆر

- له به ر کردنی جل و به رگی کوردی

- کۆژاندنه وه ی چرای ماله کان له 22 ی پووشپه ره، کاتژمێر 10 ی شه و بۆ ماوه ی 3 ده قیقه.

نا بۆ تیرۆر

سه ره که وتن بۆ رێبازی نه ته وه یی- دیموکراتیکی گه له که مان

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

کۆمیسسیۆنی تهشکيلات

پووشپه ری 1393

تایبه ته ندییه کانی بابته

پارت / لایه ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (رۆژه لات) |

بابته ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	عه‌بدول‌رحمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-22

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

پۆل: به‌نگه‌نامه‌کان

بابه‌ت: 87

روونکردنه‌وه‌یه‌ک له (ملازم عومه‌ر) هوه له باره‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی دکتۆر قاسملۆ و مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان

[20220719201849423916=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220719201849423916)

روونکردنه‌وه‌یه‌ک له (ملازم عومه‌ر) هوه له باره‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی (دکتۆر قاسملۆ) و مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان مسته‌فا

له‌ سایتی ئاوێنه‌ بابه‌تیکم خوێنده‌وه له‌سه‌ر خوالی‌خۆشبوان مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان که‌ گوايه ده‌ستیان هه‌بووه له‌ تیرۆر کردنی (شه‌هید قاسملۆ) و هاوڕێکانی دا.

به‌ر له‌ هه‌موو شت، پێم ناخۆشبوو له‌ سایتی ئاوێنه‌ که‌ خاوه‌نی رێز و جێگه‌ی متمانه‌ی خه‌ڵکه‌، ئه‌وه‌ هه‌واڵه‌ چه‌واشه‌ که‌ره‌ ب‌لاوێتته‌وه‌، بابته‌ که‌ سه‌ر له‌ به‌ری ناراسته‌ و به‌نده‌ وه‌ک شایه‌ تحالێکی ئه‌وه‌ می‌ژوووه به‌ ئه‌رکی خۆمی ئه‌زانم روونکردنه‌وه‌ی له‌سه‌ر بده‌م.

له‌ دڵمه‌وه‌ خه‌فه‌تبارم که‌ (مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان) له‌ ژياندا نه‌ماون، هه‌تا به‌رگری له‌ خۆیان بکه‌ن و به‌ به‌لگه‌ی زیندوو وه‌لامی ئه‌وه‌ تۆمه‌ته‌ ناره‌وايانه‌ بده‌نه‌وه‌. من به‌ ئه‌رکی ئه‌خلاقی و وێژدانی خۆمی ده‌زانم که‌ وه‌ک شایه‌ تحالێک و وه‌ک ئه‌وه‌ی ئاگاداری رووداوه‌ که‌م، له‌ رێی ئه‌م روونکردنه‌وه‌یه‌وه‌ وه‌لامی ئه‌وه‌ هه‌واڵه‌ ناراست و

هه‌لبه‌ستراوه بدهمه‌وه بۆ مێژوو.

مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان و به‌نده هاورپی زۆر نزیکێ شه‌هید دکتۆر قاسملۆ بووین. به‌نده زۆر سه‌رسام بووم به‌ توانا و زیره‌کی و لێهاتووێ دکتۆر قاسملۆ که دکتۆرای له زانستی ئابووریدا هه‌بوو، به‌لام شه‌ره‌زایی له زۆربه‌ی بواره‌کاندا هه‌بوو، به‌تایبه‌تی ئه‌ده‌ب و هونه‌ری کوردی. په‌یوه‌ندیمان به‌ جۆریک بوو، که سالی 1985 له‌سه‌ر ناکۆکی و کێشه‌ ناوخۆیه‌کانی به‌کیتی، به‌نده ده‌ستم له کارکێشایه‌وه، به‌رێز مام جه‌لال دکتۆر قاسملۆی پاسپاردبوو که قسه‌م له‌گه‌ڵدا بکات بۆ کارکردنه‌وه له‌گه‌ڵ یه‌کیتی.

له‌ کۆتایی سالی 1982 دا، که هێرشێ گه‌وره‌ کرایه‌ سه‌ر حزبی دیموکرات و کۆمه‌له‌ی ئێران، له‌ حزبی دیموکرات، مامۆستا عه‌بدوڵلای هه‌سه‌ن زاده، که ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی حزبی دیموکراتی ئێران بوو هات بۆ لاما‌ن بۆ ناوزه‌نگ، داوای یارمه‌تی و هێزی لێکردین، خوالیخۆشبو‌ن مام جه‌لال و کاک نه‌وشیروان و به‌نده وه‌کوو به‌رپرسی مه‌کته‌بی عه‌سکه‌ری له‌گه‌ڵیدا کۆبوینه‌وه.

راسته‌وخۆ مام جه‌لال فه‌رمانیدا که هێز کۆبکه‌ینه‌وه و به‌نده وه‌کوو به‌رپرسی هێزه‌کانی یه‌کیتی چووم بۆ هاوکاری حزبی دیموکراتی ئێران و کۆمه‌له‌ی زه‌حمه‌تکێشانی کوردستانی ئێران. به‌ هێزێکی 2 هه‌زار که‌سی به‌شداری شه‌ره‌کانمان کرد، ئه‌و به‌رێزانه‌ی که له‌ناو حزبی دیموکراتی ئێران و کۆمه‌له‌ی زه‌حمه‌تکێشانی کوردستانی ئێران که له‌ ژياندا ماون، شایه‌ت‌حالی ئه‌و رووداوه‌ن. ته‌نانه‌ت که شه‌ره‌کان توند بوون، مام جه‌لال هاته‌ دیوی کوردستانی ئێران له‌گه‌ڵ شه‌هید دکتۆر قاسملۆ پێکه‌وه سه‌ره‌پرشتی شه‌ره‌کانیان ده‌کرد. سه‌باره‌ت به‌ شه‌هیدکردنی (دکتۆر قاسملۆ) له‌ سالی 1989 دوا‌ی ئه‌نفاله‌کان، ئه‌و زه‌مه‌نه (کاک نه‌وشیروان) له‌ ده‌ره‌وه‌ی وڵات بوو؛ هه‌یج ئاگای له‌ گفتوگۆی حزبی دیموکراتی ئێران نه‌بوو، (کاک نه‌وشیروان) ئه‌و کات له‌ فه‌ره‌نسا بوو. (شه‌هید قاسملۆ) له‌ پاریس کاک نه‌وشیروانی دیوو و پێی وتبوو ماوه‌یه‌ک له‌ پاریس بمێنه‌ره‌وه له‌ رینگه‌ی (دکتۆر که‌ندال) هه‌و ئیقامه‌ی فه‌ره‌نسات بۆ وه‌رده‌گرم. واته‌ کاک نه‌وشیروان دوربوو له‌ گفتوگۆکانی نێوان ده‌وله‌تی ئێران و دیموکرات.

(به‌رێز مام جه‌لال) له‌سه‌ر داوای ده‌وله‌تی ئێران که‌وته‌ نێوان ده‌وله‌ت و حزبی دیموکراتی ئێرانه‌وه. جه‌وله‌ی یه‌که‌می گفتوگۆکه‌یان له‌ فێنای پایته‌ختی نه‌مسا له‌ مالی (کاک خه‌بات که‌ریم مه‌عروف) ده‌ستی پێکرد؛ مام جالال، کاک خه‌بات و چه‌ند کادرێکی ئه‌و زه‌مانه‌ی (ی.ن.ک) پاسپارد له‌ چه‌ند ژوورێک دانیشن به‌ ده‌مانچه‌وه بۆ پاراستنی (دکتۆر قاسملۆ).

کاتێک (مام جالال) گه‌رایه‌وه بۆ کوردستان، ئه‌و زه‌مانه له‌ قاسمه‌ ره‌ش بووین له‌سه‌ر سنوری عێراق و ئێران، باسی گفتوگۆکانی بۆ مه‌کته‌بی سیاسی گێرایه‌وه؛ مام جه‌لال وتی وه‌فدی ئێرانی گه‌راونه‌ته‌وه بۆ ئێران بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌نجامی گفتوگۆکانیان به‌ به‌رپرسیانی سه‌روو خۆیان بلێن.

دوا‌ی ئه‌وه، (مام جالال) له‌ رینگه‌ی ئێرانه‌وه به‌ نیازی سه‌فه‌ریبوو بۆ ده‌ره‌وه‌ی وڵات. (مام جه‌لال) پێش رۆشتنی بۆ ئێران، نامه‌ی بۆ (د.قاسملۆ) نووسی که ئه‌و زه‌مه‌نه باره‌گاکانیا‌ن له‌ بناری قه‌ندیل بوو، بۆی نووسی‌بوو له‌ تاران به‌رپرسیانی ئێرانی ده‌بینم و قسه‌یان له‌گه‌ڵ ده‌که‌م له‌سه‌ر دانێشتنی دووهمی گفتوگۆکانی نێوان ئێوه و نوێنه‌رانی ده‌وله‌تی ئێران که‌ی و له‌کۆی ده‌ست پێبکاته‌وه. بۆ (دکتۆر قاسملۆ)ی نووسی‌بوو، کات و شوێنی کۆبوونه‌وه‌که به‌ بروسکه‌ بۆ (ملازم عومه‌ر) ده‌نێرم و ئه‌ویش به‌ نامه‌ جه‌نابتی لێ ئاگادار ده‌کاته‌وه.

نووسینگه‌ی تارانی (ی.ن.ک) جیهازی را‌کالی لێ بوو. دوا‌ی ماوه‌یه‌ک له‌ سه‌فه‌ره‌که‌ی، (مام جه‌لال) بروسکه‌ی بۆ کردم، نووسی‌بووی که‌وا ئێرانییه‌کان (به‌ تایبه‌ت سوپای پاسداران که سه‌رقالی گفتوگۆکان بوون) وتویانه هه‌رکات به‌ته‌واوای گه‌یشته‌ینه‌ رێکه‌وتن، ئه‌و کات ده‌یخه‌ینه‌ به‌رده‌ست (ئیمام خومه‌ینی)؛ که ئه‌و فه‌توای له‌سه‌ردا ئیتر ئیتلاعات و هه‌یج لایه‌نیک ناتوان له‌ دژی بوه‌ستنه‌وه.

پاش ماوه‌یه‌ک، سوپای پاسداران به‌ مام جه‌لالیان وتبوو که هه‌ندیک کادری یه‌کیتی له‌ شاری سه‌رده‌شت بلاویان کردووه‌ته‌وه که وا‌ حیزبی دیموکراتی ئێران به‌ نیوه‌ندگیری (ی.ن.ک) خه‌ریکن له‌گه‌ڵ ده‌وله‌تی ئێران رێک ده‌که‌ون؛ ئیتلاعات پێیان زانیوه و کاره‌که‌یان لێتیکداوین، ئیستا هه‌یج ئاماده‌یه‌ی کمان نییه‌ بۆ دانێشتنی

گه‌ری دووهم. مام جه‌لال به بروسکه ئه‌مانه‌ی به من گه‌یاند، ته‌نانه‌ت وتی ئه‌مه‌ش بۆ د.قاسملۆ بنووسه که ئێرانییه‌کان به راستیدانه، یان ده‌یانه‌وێت ئێمه (واته مام جه‌لال و (ی.ن.ک) له دانووستانه‌کان دوورخه‌نه‌وه. من هه‌موو په‌یامه‌که‌ی (مام جه‌لال)م به نامه وه‌ک خۆی بۆ (د.قاسملۆ) نارد. دوا‌ی ده‌رکه‌وت ئێرانییه‌کان به (د.قاسملۆ) یان راگه‌یاندبوو که ئێمه سوپاسی (ی.ن.ک) و مام جه‌لال ده‌که‌ین که ئێمه‌یان به یه‌ک گه‌یاند؛ به‌لام ئێمه هه‌ردوو لاما‌ن ئێرانی‌ن و پێ‌ویستمان به نێ‌وه‌ندگیرى نه‌ماوه. پێ‌شبینیه‌که‌ی مام جه‌لال راست ده‌رچوو که وا ئێرانییه‌کان ویستویانه مام جه‌لال و (ی.ن.ک) له نێ‌وه‌ندگیرى دوورخه‌نه‌وه، بۆ ئه‌وه‌ی بتوانن به‌ئاسانی پیلانی تیرۆرکردنی (د.قاسملۆ) جێبه‌جێبکهن. ده‌رکه‌وت جه‌وله‌ی دووهمی دانیه‌شتنه‌که‌یان به‌بیئاگاداری مام جه‌لال و یه‌کێتی، له مائی (شه‌هید فازیلی مه‌لا مه‌حمود) بوو، جگه له (د.قاسملۆ، و د.فازیلی)، ئه‌ندامێکی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی حزبى دیموکراتیشیان شه‌هید کردوو و چوونه‌ ریزی شه‌هیدانی کورد و کوردستانه‌وه. به‌داخه‌وه شه‌هیدبوونی دکتۆر قاسملۆ گورزێکی کوشنده‌ی له خه‌بات و تیکۆشانی گه‌لی کورد له ناوچه‌که و به‌تایبه‌تی یه‌کێتی دا له‌و سه‌رده‌مه‌دا. پاش شه‌هیدکردنی دکتۆر قاسملۆ، خێزانه‌که‌ی که خه‌لکی چیک بوو، دوو کچیشی لێ هه‌بوو، له دادگا شایه‌تیدا و وتی که وه‌سه‌یه‌تی بۆ ئێمه‌ کردوه که ئه‌و پارانه‌ی له بانک هه‌یه‌تی، هه‌ی خۆی نیه، هه‌ی حزبى دیموکرا‌ته و ده‌بی‌ت ته‌سلیمی حزب بکریته‌وه. ته‌نانه‌ت کتێبخانه‌که‌ی خۆیشی له وه‌سێتنامه‌که‌یدا پێ‌شکه‌شی حزی دیموکرات کردبوو. تێبینی: چه‌ندین نامه‌ی ده‌ستخه‌تی سه‌رده‌می پێ‌شمه‌رگه‌یه‌تیم لای خۆم پاراستوو. لێ‌ره‌دا هه‌ندێکی که په‌یوه‌ندیداره به په‌یوه‌ندییه‌کانی نێ‌وان یه‌کێتی و دیموکرات، به‌تایبه‌تی هاوکاری سه‌ربازی یه‌کێتی بۆ دیموکرات له کۆتایی سالی 1982 دا بڵاوده‌که‌مه‌وه.

نامه‌ی 1 بۆ 4 (دکتۆر قاسملو-سکرێتری حزبى دیموکراتی ئێران).

نامه‌ی 5 بۆ 8 (دکتۆر سادق شه‌ره‌فکه‌ندی جێگری دکتۆر قاسملو بوو، پاش شه‌هیدبوونی دکتۆر قاسملو، دکتۆر سادق بوو به سکرێتر هه‌تا سالی 1992 که له به‌رلینی پایته‌ختی ئه‌لمانیا شه‌هید کرا. دکتۆر سادق ناوه‌ حزبه‌ی که‌ی سه‌عید بوو، دکتۆرای له فه‌ره‌نسا خۆیندبوو له کیمیادا، برا‌ی هه‌ژاری شاعیر بوو).

نامه‌ی 9 بۆ 14 (سه‌رکرده‌کانی تری حزبى دیموکرات و کۆمه‌له‌ی ئێران).

نامه‌ی 15 بۆ 26 (نامه‌کانی مام جه‌لال له باره‌ی هاوکاری سه‌ربازی یه‌کێتی بۆ دیموکرات).

کلێک بکه بۆ خۆیندنه‌وه‌ی نامه‌کان

عومه‌ر عه‌بدوڵلا محه‌مه‌د (ناسراو به ملازم عومه‌ر)[1]
2022-07-19

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابه‌ت

جۆری دۆکومینت: زمانی یه کهم | دهیه: 20ه کان (20-29) | زمان - شیوهزار: کرمانجی ناوهراست |
سهده: سهدهی 21 (2000-2099) | شار و شارۆچکه کان: سلیمانی | شیوازی دۆکومینت: دیجیتالی |
ولات: باشووری کوردستان |
پۆژی دهرحوون: 2022-07-19
بابهته بهیوهستکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	رێکهوت و پرووداو (کروئۆلۆژیا)	2022-07-19
	کوردی ناوهراست	کورتبهاس	ئایا تالهبانی و نهوشیروان مستهفا هاوکاری ئێرانیان کردووه لهتیرۆکردنی قاسملودا؟

تییینی: ئەم تۆماره ههندیك فایلێ بهیوهندیاری وهك وینه و فیدیوی لهگهڵدایه و لێره دا پێشان نه دراوه،
تکایه سکی QR کۆده که بکه تاوه کو له سههر مالهپهری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه و فایلانه ببینیت.

سهراوه کان

[1] تۆری کۆمه لایهتی | کوردی ناوهراست | [بێنوسه کان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-07-19

ناوی تۆمارکار: شه نه به کر

پۆل: په‌رتوو‌کخانه

بابه‌ت: 88

رێبازی قاسملوو؛ رێبازی حیزبی دیموکرات

[20220825200208430331=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220825200208430331)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: رێبازی قاسملوو؛ رێبازی حیزبی دیموکرات

ناوی نووسەر: سمایل شەرەفی

شوێنی چاپ: هه‌ولێر

چاپخانه: رۆژه‌لات

ده‌زگای په‌خش: ناوه‌ندی راگه‌یانندی حیزبی دیموکراتی کوردستان

سالی چاپ: 2019

ژماره‌ی چاپ: یه‌که‌م [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه: حزب دیموکراتی کوردستان (پۆژهه لات) | پۆلینی ناوه پۆک: پامیاری، جیۆپۆلیتیک و به یوهندی نیوده و نه تی | جۆری دۆکومینت: زمانی یه که م | جۆری وهشان: چاپکراو | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راست | شار و شارۆچکه کان: ههولێر | فایل PDF: به ئی | ولات: باشووری کوردستان | رۆژی ده رچوون: 2019-00-00

بابه ته به یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

کوردی ناوه راست

رێکهوت و رووداو (کړۆنۆلۆژیا)

2019-01-01

تێبینی: ئەم تۆماره پهرتووکە و فایل PDF ی له گه لدايه، تکایه سکی ئی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر مائه پری رێکهراوی کوردیپیدیا پهرتووکە که ببینیت.

QR
:Code

سه رچاوه کان

[1] مائه پری | کوردی ناوه راست | [کتبخانه ی دیجیتالی](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

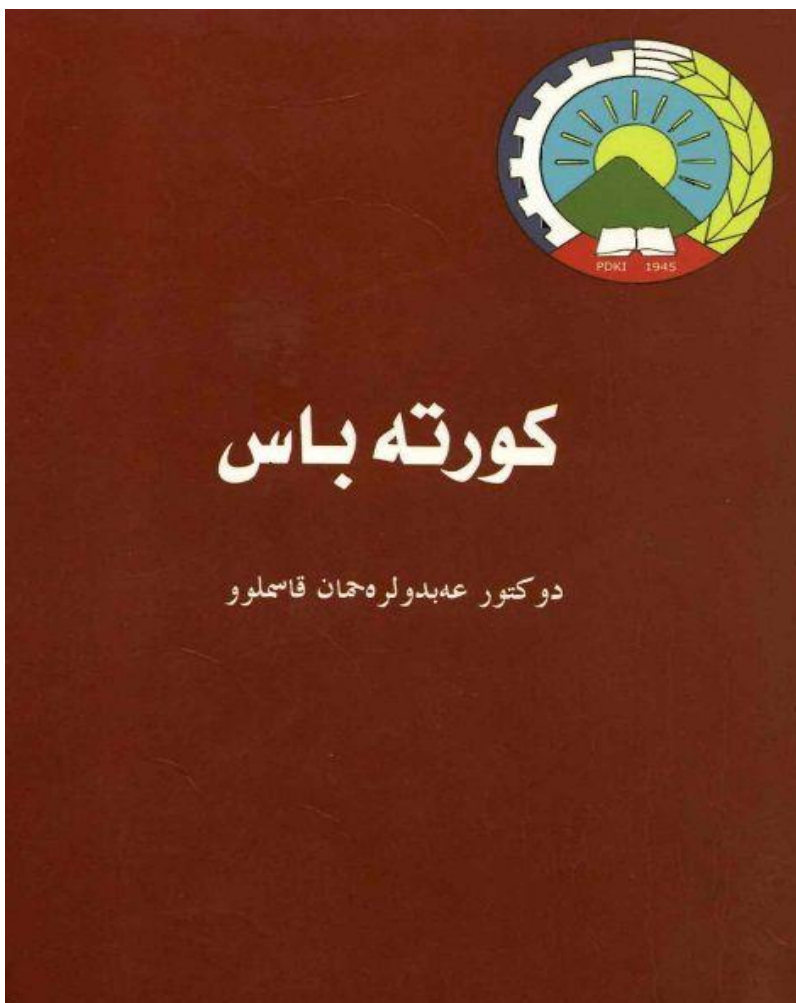
ناوی تۆمارکار: زریان عه لی

پۆل: په‌رتوو‌کخانه

بابه‌ت: 89

کورت‌ه‌باس

[2013071310263489585=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013071310263489585)

د. عه‌بدولره‌حمان قاسملوو

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

پۆلێنی ناوه‌ڕۆک: دۆزی کورد | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایل PDF: به‌ئێ |

باب‌ه‌ته‌ په‌یوه‌ست‌کراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی باب‌ه‌ت
----	------	-----	--------------

بحث کوتاهی درباره سوسیالیزم په‌رتوو‌کخانه فارسی

عه‌بدول‌ه‌حمان قاسملو شه‌هیدان کوردی ناوه‌پاست

تێبینی: ئەم تۆماره په‌رتووکه و فایلێ PDF ی له‌گه‌ڵدايه، تکایه سکینێ QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مانه‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه‌که ببینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2013-07-13

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

پۆل: به ئه گه نامه کان

بابهت: 90

کۆبوونهوهی ژماره 72 ی ئه نجومه نی نه ته وه یی: په رلمانی کۆماری نه مسا؛ به ئه گه ی نوێ له باره ی که یسی تیرۆری د. قاسملوو

[2018070513474662163=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018070513474662163)

Shareef Hazhari's Archive

Präsident Dr. Heinz Fischer: In diesem Sinne gelangen wir zur dringlichen Behandlung der schriftlichen Anfrage 2347/J an den Herrn Vizekanzler und Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten. Da diese Dringliche Anfrage inzwischen allen Abgeordneten zugegangen ist, erübrigt sich eine Verlesung durch den Schriftführer. Die Dringliche Anfrage hat folgenden Wortlaut: "Zitat aus dem ‚Mykonos-Urteil vom 10. April, bei dem das Kammergericht Berlin gegen zwei Mörder von Sadek Sharafkandi, dem Nachfolger von Rahman Ghassemlou als Führer der iranischen Kurden, lebenslange Freiheitsstrafen verhängte: ‚Zu (den) wichtigsten Aufklärungsobjekten (des iranischen Geheimdienstes) gehörte die DPK-I, wie sich aus einem Fernsehinterview des iranischen Ministers für Information und Sicherheit Fallahian vom 30. August 1992 ergibt. Um diese Stimme zum Schweigen zu bringen, faßte die politische Führung Irans den Entschluß, die Führung der DPK-I nicht nur politisch zu bekämpfen, sondern sie zu liquidieren. Die Tötung des damaligen Vorsitzenden der DPK-I Dr. Abdul Rahman Ghassemlou und zwei seiner Vertrauten am 13. Juli 1989 in Wien sowie die hier abgeurteilte Tat sind Folgen dieses Entschlusses. Der rote Faden, der die Geschehnisse von Wien und Berlin verbindet, ist unübersehbar. Es ist auszuschließen, daß sie auf Konflikte unter kurdischen Oppositionsgruppen zurückzuführen sind.‘ (Zitiert nach einer Pressemitteilung der Senatsverwaltung für Justiz in Berlin, 11. 4. 1997) Dieses Urteil, welches aufzeigt, daß der Iran durch die Handhabung der Kurden-Morde in Wien geradezu ermutigt wurde, weitere Attentate im Ausland zu initiieren, ist ein schwerer Schlag für die Glaubwürdigkeit der österreichischen Außenpolitik, sowohl was die Beziehungen Österreichs mit dem Iran als auch was die Bewältigung der Ereignisse von 1989 betrifft."

- (کۆبوونهوهی ژماره 72 ی ئه نجوومه نی نه ته وه یی: په رلمانی کۆماری نه مسا)
- خولی یاسای خۆی، له رۆژی سێشه ممه: ڕیکهوتی (06-05-1997)، له کاتژمێر 12:01 خوله ک دهستی پێ کرد، تا کوو کاتژمێر: 19:39 ی خایاند.
- ئه م کۆبوونهوهیه به به شداری ژماره یه کی به رچاو له په رله مانتاران، که سایه تی سه ربه خۆی بواره کانی (یاسای، ئابووری، راگه یاندنه کان، و به سه ربه رستی سه رۆکی پارله مان د. هاینز فیشه ر)، به رپه وچه و.
- ئه و کۆبوونهوهیه، سێ ته وه ری گرنگی له خو گرتبوو، که بریتین له:
- 1- رپه وه ی ئابووری و لاتی نه مسا و، باس کردن له سه ر ئه و گرفتانه ی بوونه ته به ربه ست له به رده م دابین بوونی به رژه وه ندیه ئابووریه کانی.
 - 2- پرسی تیرۆری رپه رانی کورد له ده ره وه ی و لات، به تایبه ت تیرۆری قیه ن! (به به رچاو و و نییه ک که له دوا ی تیرۆری میکۆنۆس، دادگی تایبه ت به و که یسه تاوانبارانی ناساند و سزای یاسای بۆ دیاری کردن).
 - 3- په یوه ندی گرتن و دانیه شتی نوینه رانی حکومه تی نه مسا له گه ل ڕیکه رایی ناتۆ و هه لسه نگاندنی لایه نه باش و خراپه کانی ئه و هه وه و، ئه نجامه کانی.

له یه کێک له برگه کانی ئه و دانیه شته دا، په رله مانتار (د. هه یدی سکمیدت له حیزبی لیبراله کان)، داوا ی لیکۆئینه وه له سه ر رۆل و کاریگه ری ده وه تی نه مسا، به تایبه ت هه ر سێ وه زا ره تی (ده ره وه، ناوخۆ و داد) له په یوه ندی له گه ل هه وه کانیان بۆ لیکۆئینه وه له که یسی تیرۆری (13-7-1989)، ده کات.

-

هه ره وها (رۆدۆلف ئانشۆبه ر) په رله مانتاری سه ر به حیزبی سه وزه کانی نه مسا، له سه ر رۆلی ده وه تی نه مسا له گه رانه وه ی ئازادانه ی تیرۆریستانی (تیرۆری قیه نا)، بۆ ئێران ده دویت.

هاوکات (د. هیلین پاتریک)، که یه کټیکې تر له پهلېمانتارانې به شداربووی ئه و کؤبوونه ویهیه، سه بارهت به هوکاري نه بوونی لیکوئینه وه له سهر تاوانباران و، دهرچوونی نازادانه ی تاوانباران له ولاتی نه مساو و، گه پانه وه شیان بو ئیران، داوی روونکردنه وه ده کات.

ئه و سې پهلما نتاره به شیوه یه کی زور تایهت داوی پټک هټنانی لیژنه یه کی تایهت بو لیکوئینه وه ده که نه له باره ی ئه و پرسیارانه ی که له سهر تادا بوچوونه کانیا ن له سهری خسته وه ترو و، نامازه شیان به وه داو ه به لگه یان به ده سته ویه بو قسه کانیا ن. به لام له پهلما ن دا ئه و داوایه، رت ده کرتته وه.

له به شیکی تری ئه و به لگه نامه یه دا، هه لویت و بوچوونی سهروکی ئه و کاتی پهلېمانی نه مس (د. هاینز فیشه ر) سه بارهت به رولی کو ماری ئیسلامی له پهلما ن به تیرور له دهره و ی ولاتی ئیران، خراو ته ترو و.

(د. هاینز فیشه ر) سهروکی پهلما نی نه مس، به مشیوه یه له سهر تیروری قبیله نا داو ه:

ناوبرا و به نامازه دان به (تیروری میکونوس) و به پشتبه ستن به و به لگانه ی که (دادگای میکونوس) تیروریزی نیوده وه تی کو ماری ئیسلامی پ سهلما ن، ده لیت:

دادگای میکونوس دهری خست که ریبه رانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران، نامانجی راسته وخوی تیروری کو ماری ئیسلامی ئیران، بوون!

ههروه ها له دریژه ی قسه کانی دا، ئه وهش ده خاته ترو و، که: تیروری ریبه ری کورد له قبیله نا و، سهرپوش دانان له سهر ئه و تیروره بو ئه وه ی تاوانباران به سزای یاسای خو یا ن نه گن، ریژی می کو ماری ئیسلامی ئیرانی زیاتر هاندا بو ئه نجامدانی چه ندین تیروری تر له دهره و ی ولات، که ناشکرا ترینیا ن، تیروری ریبه رانی حیزبی دیموکرات بو و به لرین دا، که به (تیروری میکونوس) ناسرا و.

ناوبرا و نامازه به وهش ده دات: تیروری قبیله نا، بیبا وهری به سیاسه تی دهره و ی ده ولته ی نه مس و په یوه ندی نه مسای به رانه ر کو ماری ئیسلامی ئیران زیاتر کرد. چونکه هه موو نیشانه کان و هه موو ئه و به لگانه ی له به ر ده ست دابوون، ده یسه لمینن که: (جه عفر سه حرارودی و ئه میر مه نسوور بزورگیا ن) به پشتیوانی و یارمه تی کاربه ده ستانی حکومه تی نه مس توانییا ن بگه ریته وه بو ئیران، له کاتیکدا هه ر له سهره تاو ه شک و گومانه کان له سهر ئه و که سانه به ریژه یه کی زور له به رده ست دابوون.

-

هه ر له سهر هه مان پرس و له په یوه ندی له گه ل تاوانباربوونی (سه حرارودی و بزورگیا ن)، سهروکی پولیسی قبیله نا، له رژی (17-7-1989)، ناشکرای ده کات، که: گومانه کان له سهر ئه و دوو که سه زور بوو، به تایهت نامازه به ناوهروکی قسه کانی (ئه میر مه نسوور بزورگیا ن) ده کات و ده لیت: قسه کانی (بزورگیا ن) ناتها و ناراستی زوریان پیوه دیار بوو. به لام که س ری له دهریازبوونی ئه و دوو تاوانباره له ولاتی نه مس و گه پانه وه یان بو ئیران نه گرت.

-

رژی 20-7-1989، له کاتیکدا، که به پیی به لگه کان دهرده که ویت که ده ستی ئیران له و تیروره دایه. (موک) ی وه زیری دهره و ی ئه و کاتی نه مس، سه بارهت به و مه سه له یه بو رژی نامه نووسان ده دویت و باسی رولی کو ماری ئیسلامی و گومانه کانی حکومه تی نه مس له سهر ئیران له تیروری قبیله نا دا ده کات.

-

هاوکات رژی 26 ی هه مان مانگ، سهروکی پولیسی نه مس (سچوولز)، بو رژی نامه ی (AZ) راده گه یه نیټ:

بریا ری گرتی (جه عفر سه حرارودی) له لایه ن قوه ی قه زاییه وه نه ده درا له کاتیکدا زور به لگه ی له سهر بوو.

-

رژی 27 ی هه مان مانگ، رژی نامه ی (ستاندارد) باسی فشاری زوری کو ماری ئیسلامی بو سهر کاربه ده ستانی نه مس ده کات، نامازه به هه ره شه ی کوشتنی هاوولاتییا نی نه مس له ولاتی ئیران ده کات، ئه مه ش وه که یه کیک له فشاره کان بو سهر حکومه تی نه مس بو ئه وه ی هه ولی دوور خسته وه ی کو ماری ئیسلامی ئیران له تیروری

فییه‌نای پێ بدات.

--

له لاپه‌ره (10 تا 11) ی به‌لگه‌نامه‌که ئاماژه‌ی به ناوی چه‌ندین پۆژنامه دراوه که به‌پرسانی نه‌مسا به‌لگه‌یان له به‌رده‌ست دابوو له‌سه‌ر تیرۆریسته‌کان پێش ئه‌وه‌ی تیرۆریسته‌کان ئازادانه بگه‌ڕێنه‌وه بۆ ئێران، که‌چی ئازادیان کردوون ئه‌وه‌ش خراوه‌ته‌روو که: له راستیدا تیرۆری کورده‌کان بوون به‌قوربانی په‌یوه‌ندییه ئابوورییه‌کانی نێوان دوو وڵاتی نه‌مسا و ئێران و به‌رده‌وامیدان به‌و په‌یوه‌ندییه.

هه‌روه‌ها، نه‌مسا یه‌که‌م وڵاتی ئه‌وروپای بووه که وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی خۆی (ئیرۆین لانک) ی له‌ سالی 1984 بۆ ئێران ناردوو.

هاوکات وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئه‌و کاتی ئێران (ویلایه‌تی) ش له‌ سالی 1987 له‌ گه‌ڵ نه‌مسا وه‌ک یه‌که‌م وڵاتی ئه‌وروپای دیداری کردوو.

-

بۆیه ئه‌و په‌یوه‌ندیانه کاریگه‌ریان له‌سه‌ر دوو وڵات داناوه و ته‌نانه‌ت له‌ دوا‌ی (تیرۆری میکۆنۆس) یش هه‌لۆیستی حکومه‌تی نه‌مسا به‌رانبه‌ر کۆماری ئیسلامی نه‌گۆردا. کاتیک کۆمیسۆنی کاروباری ئه‌وروپا له‌ په‌رلمان باس له‌ راگرتنی په‌یوه‌ندییه‌کانی له‌ گه‌ڵ ئێران له‌ ئه‌گه‌ری هاوکاری نه‌کردنی ئێران له‌سه‌ر تیرۆره‌کانی ده‌ره‌وه‌ی وڵاتی و به‌تایبه‌ت ئه‌وروپا ده‌کات، ده‌وله‌تی نه‌مسا له‌ دژی ئه‌و بڕیاره ده‌وه‌ستت و ئه‌و داوایه له‌ لایه‌ن ده‌وله‌تی نه‌مساوه ر‌ه‌ت ده‌کرێته‌وه. له‌ به‌شێکی تری به‌لگه‌نامه‌که و به‌تایبه‌ت له‌ لاپه‌ره‌کانی (12 تا 15) دا چه‌ندین پرسیار سه‌باره‌ت به‌ چۆنییه‌تی رووداوه‌کانی دوا‌ی تیرۆری 13 ی ژوئیه و رۆژی هه‌ر سێ وه‌زاره‌تی (ناوخۆ، ده‌ره‌وه و داد) و هه‌لۆیستی ده‌وله‌تی نه‌مسا له‌سه‌ر چۆنییه‌تی ناردنه‌وه‌ی تاوانباره تیرۆریسته ئێرانییه‌کان بۆ ئێران کراوه، گوشاره‌کانی کۆماری ئیسلامی بۆ سه‌ر ده‌وله‌تی نه‌مسا و بۆ سه‌ر په‌رلمان و کاربه‌ده‌ستانی ده‌وله‌ت ده‌کرێت. په‌رلمانتار (د.هه‌یدی سکمیدت له‌ فراکسیۆنی لیبرال فۆریوم) ئاماژه به‌ بڕیاری (دادگای میکۆنۆس) ده‌کات و، ده‌لێت: (تیرۆری میکۆنۆس ئاکامی راسته‌وخۆی تیرۆری فییه‌نا بوو که لیکۆلینه‌وه‌ی تیدا نه‌کرا). مشتومری نیو دانیشته‌که‌ی په‌رلمان:

له‌و کۆبوونه‌وه‌یه‌دا ئه‌م سێ په‌رلمانتاره وه‌ک سێ فراکسیۆن:

1-د.هه‌یدی سکمیدت له‌ فراکسیۆنی لیبراله‌کان.

2- ر‌دۆلف ئانچۆبه‌ر له‌ فراکسیۆنی سه‌وز.

3- د.هیلین پارتریک له‌ فراکسیۆنی ئازادی.

-

داوا‌ی پێکه‌ینانی لیژنه‌یه‌ک بۆ لیکۆلینه‌وه ده‌که‌ن، سه‌باره‌ت به‌و ناروونیانه‌ی که حکومه‌ت و دامووده‌زگاکانی په‌یوه‌ندی‌دار له‌ که‌یسی تیرۆری فییه‌نا ئه‌نجامیان داوه، به‌لام ئه‌و داواکارییه ده‌نگ ناھێنێته‌وه وه‌ک له‌ ناوه‌روکی قسه‌کاندا ئاماژه‌ی پێکراوه، پاش چه‌ندین جار مشتومر‌کردن ر‌ه‌ت کراوه‌ته‌وه. پارتیه‌کانی به‌شدار یاخود: فراکسیۆنه‌کانی به‌شدار له‌و کۆبوونه‌وه‌یه بریتی بوون له:

پارتی سۆسیال دیموکراتی نه‌مسا

پارتی ئازادی نه‌مسا

حیزبی خه‌لکی نه‌مسا

پارتی سه‌وزی نه‌مسا

پارتی لیبرالی نه‌مسا

له‌ و دانیشته‌نای په‌رله‌مان دا به‌گشتی 60 پرسیار له‌لایه‌ن به‌شداربووانه‌وه ئاراسته‌ی حکومه‌ت و دامووده‌زگاکانی په‌یوه‌ندی‌دار کراوه سه‌باره‌ت به‌ هه‌ر سێ ته‌وه‌ری سه‌ره‌کی کۆبوونه‌وه‌که.

- له و شهست پرسیاره، نزیک به سی پرسیاران، له باره ی تیرۆری (د. قاسملو) بووه له فیه نادا، که به تیرۆری کورده کان ناوبراوه.
- گهر به کورتی ناوه رۆکی پرسیاره کان بخهینه روو، به مشیوهیه ی لای خواره وهن:
- 1- هۆکاری چی بوو که ئەو کۆبوونه وهیه ی نیوان (د. قاسملو) رپهیری کورد و وه فدی ئێران) له لایه ن داموده زگانی ئاساییشی حکومه تی نه مساوه پارێزگاری لێ نه کراوه؟
 - 2- بۆچی له سه ره تای رووداوه تیرۆریستییه که ی (13 ژوئیه ی 1989) هیچ هه لۆیستیکی روون له لایه ن دام و ده رگا په یوه ندیداره کانی حکومه ی نه مساوه نه خرایه روو؟
 - 3- چ هۆکاریک له پشت ئەوه وه بوو که: حوکمی ده ستبه سه رکردنی تاوانباران (جه عفر سه حرارودی و ئەمیر مه نسوور بزورگیان) له لایه ن حکومه تی نه مساوه جیه جی نه کریت؟
 - 4- چۆن بزورگیان گه رایه وه بۆ ئێران له کاتیکدا وه ک تاوانباریک له ژێر ده ستی حکومه تی نه مسا دابوو؟
 - 5- ئەو فشارانه کامانه ن که حکومه تی ئێران بۆ سه ر نه مسا کردوونی، که گومانی خسووته سه ر هه لۆیستی حکومه تی نه مسا بۆ جی به جی کردنی هه لۆیستی شیوا له لیکۆلینه وه ی که یستی تیرۆری کورده کان؟
 - 6- بۆچی رێگا درا به گه رانه وه ی (سه حرارودی) بۆ ئێران؟
 - 7- هۆکاری به ئیسکۆرت ناردنه وه ی (سه حرارودی و ده ربازکردنی تاوانباره کانی تریش) له لایه ن حکومه تی نه مساوه، بۆ چی ده گه ریته وه؟
 - 8- کاریگه ریی بریاری (دادگای میکۆنۆس) له سه ر که یسی (تیرۆری فیه نا) چی ده بێت؟
 - 9- ئایا بریاری دادگای میکۆنۆس له سه ر (نه مسا) نایبته هه ره شه؟
 - 10- په یوه ندییه کانی نیوان ئێران و نه مسا له دوا ی (تیرۆری فیه نا) به ره و کوی گه شت؟
 - 11- کۆبوونه وه که ی ئەنجوومه نی وه زیرانی نه مسا له ریکه وتی (18-7-1989) سه باره ت به تیرۆری کورده کان له فیه نادا چی بوو؟
- له گه ل زۆر پرسیری تری هاوشیوه، هاتوونه ته ئاراوه.
- ئهو پرسیارانه و زۆر پرسیری تری ته مومژاوی، ئەو بیرۆکه یه ی له لای به شیک له پارته کانی وه ک (نازادی، سه وز، لیبراله کان و هتد) دروست کردبوو که بۆ وه لام وه رگرتن و روو نبوو نه وه ی ئەو ته مومژاویانه هه ولێ پیکه ینانی کۆمیته یه کی لیکۆلینه وه له حکومه ت و دامووده رگا په یوه ندیداره کان بدن.
- به لام وه ک له ناوه رۆکی به لگه نامه که دا ئامازه ی پیدراوه، ئەو کۆمیته یه رت ده کریته وه. ئەوه ش بۆ ئەوه ده گه ریته وه که ئەو لایه نانه ی داوا ی کۆمیته ی لیکۆلینه وه ده که ن به گشتی رۆلی که مینه یان: ئۆپوزسیۆن له ناو په رله مانی نه مسا ده بین.
- (تیبینی: له به لگه نامه که دا ژماره ی ئە و ئەندامانه ی که داوا ی کۆمیته ی لیکۆلینه وه ده که ن خراوه ته روو ژماره یان: 17 ئەندامی په رله مان و چه ند فراکسیۆنیک بوون).
- دوا ی ئەوه ی مشتومر و پرسیار کردن کۆتایی پێ دیت،
- سه رۆکی په رله مان (د. هاینز فیشه ر) ئەرکی وه لام دانه وه ی به پرسیاره کان به:
- (د. ولفگانگ سشیسل) وه زیری ده ره وه ی نه مسا ده سیپریت.
- وه زیری ده ره وه ی نه مسا له وه لامه کانی دا هه ول ده دات گوشاره کانی کۆماری ئیسلامی ئێران بۆ سه ر نه مسا به ناراست نیو ببات و ئامازه به هه بوونی سه ربه خوێ له بریاردان به تایبه ت سه ربه خوێ دادگا ده کات، دلنایی ده دات به به شداریبووان که راستیه کان وه ک خوێ ده خریته روو.
- له په یوه ندی له گه ل گه رانه وه ی تاوانباران بۆ ئێران ئامازه به دوو خال ده کریت که ناوه رۆکه که ی به م شیوه یه:
- 1- کاتیک (ئهمیر مه نسوور بزورگیان) له لایه ن پۆلیسه وه لیکۆلینه وه ی له گه ل دا کراوه باسی له وه کردووه که له و ساته دا له وی نه بووه به لکو رۆشتوو بۆ هینانی خواردن (کپینی خواردن!)، به پێ قسه ی به شداریبووان ئەو وه لامه ی (بزورگیان) سه رنجی پۆلیسی بۆ نیو رووداوه که راکیشاوه و له هه مانکاتدا (بزورگیان) له به ده سه ته ینانی

دهرفه تیک دابوو به خوده ریا زکردن و خوگه یاندنی به بالوتیزخانه ی ئیران له فیه ننادا. هه ره ئه وهش بوو که دوا ی خوگه یاندنی به بالوتیزخانه ی ئیران به شیوه یه کی ته مومژاوی ده گه ریتته وه بو ئیران!

2- سه باره ت به (سه حراروودی)، ئاماژه به وه ده کری که به هوی بریندار بوون و خه واندنی له نه خو شخانه دا یاسا رێگر بووه له ده رکردنی بریاری ده سته به سه رکردنی. هه ره وه ها باس له وهش ده کریت که به پی ئه و زانیاریانه ی پولیس له سه ر (سه حراروودی) ده ستی که وتوو ته رۆرستی ناوبرا و زیاتر وه ک شاهید حالیک له و ماوه یه ی که له نه مسا بووه لیکۆلینه وه ی له گه ل کراوه، نه ک وه ک تاوانباریک رپوودا وه که.

هه ره وه ها (د. ولفگانگ سشیسل: وه زیری ده ره وه ی نه مسا) له وه لامه کانی دا، له باره ی سه حرارو دیه وه ده لیت: (پیش (1989-7-22) پولیس هیچ به لگه و گوومانیکی له سه ر ناوبرا و نه بووه).

به لام وه لامه کانی (د. ولفگانگ سشیسل: وه زیری ده ره وه ی نه مسا)، چه ندین وه لامدانه وه ی په رله مانتاران به دوا ی خوی دا ده هینیت.

یه کی که له په رله مانتاران قسه کانی (د. ولفگانگ سشیسل: وه زیری ده ره وه) به درۆ ده خاته وه و په رله مانتاره که باس له بوونی به لگه یه ک ده کات که هی رۆژی (1989-7-19) بووه، به لگه کهش ئه وه بووه که کارمه ندیک پولیس به ناوی (نیفۆره ک) له به لگه یه کی دا ئاماژه ی به وه داوه که: (شاهیده که له به رانه ر کردنه وه ی له گه ل سه حراروودی دا به باشی ده ینا سته وه و ده لیت که سه حراروودی ماتۆره که ی کپیوو و کاغه زه کانی ماتۆره که و پیناسه ی کپیاره که و چه کی به کاره ی تراو له تیرۆره که دا هه مووی پیکه وه دۆزرا و نه ته وه!). په رله مانتاره که ئاماژه به وهش ده کات، که: (د. دانیک ئه و راپۆرتیه ی پیشکه شی دادگا و د. فاشینگ کردوو، سی رۆژ پیش ئه وه ی سه حراروودی بگه ریتته وه بو ئیران!).

دووهم په رله مانتار که قسه کانی وه زیری ده ره وه به درۆ ده خاته وه، په رله مانتار (رۆدۆلف ئانشۆبه ر) ه، ناوبرا و ئاماژه به به لگه یه کی تایبه تی گروپی دژه تیرۆر ده کات، له رۆژی (1989-7-14) که ده یسه لمینیت له 99% ئه و سی ئیرانییه خودی تیرۆریسته تاوانکاره کان بوون! به لگه که ده شی سه لمینیت که (د. کیسله ر: وه زیری ناوخوی ئه و کاته ی نه مسا) ئه و زانیارییه ی له رۆژی (1989-7-14) پیکه یشتوو وه زانیاری و به لگه که ی پێ دراوه که تیرۆریسته کان.

هه ره وه ها به لگه یه کی دیکه ش ده خاته روو که سی رۆژ پاش تیرۆره که، له لایه ن دادوه ریکه وه پیرۆزیایی له به شی ئیجرا یی ده کریت که دوا ی سی رۆژ پاش رپوودا وه که توانیوو یانه به لگه ی ته واو له سه ر ناسنامه ی تیرۆریسته کان ده ربخه ن!

به پی به لگه که، یه که م هه نگو ی سه رۆکی پولیسی نه مسا له رۆژی (1989-7-16) ئه وه بووه که به هیچ جوړیک هه نگو ی گرتنی تیرۆریسته کان نه دریت چونکه (گوایه!) مه ترسی دیپلۆماسی لی ده که ویتته وه! هه ره وه ها په رله مانتاره که ئاماژه به وهش ده کات که له رۆژی (1989-7-19) به لگه ی ته واو له به رده ست دابوو که سه حراروودی یه کی که له ئه نجام ده رانی کرده وه تیرۆریستییه که بووه، به لام دواتر ئازادانه بو فرۆکه خانه به رپی ده که ن!

زیاتر له وانه ش به لگه ده خرتیه روو که رێگا پیدانی (بزورگیان) بو ئه وه ی په ناباته ناو بالوتیزخانه ی ئیران له فیه ننادا شانزه جار له لایه ن ده ولته تی تیرۆریستی ئیرانه وه گوشار خراوه ته سه ر ده ولته تی نه مسا، ده ولته تی نه مساش پینج جار فه رمانی (سیاسی) کردوو که ناوبرا و نابیت بگه ردریت! به لگه که ئه وهش ده خاته روو که به رپرسیانی نه مسا به چۆکدا هاتوون و ساتوسه ودا یان له گه ل ده ولته تی تیرۆریستی ئیران دا کردوو. په رله مانتاره که ئاماژه به قسه کانی (هیلین قاسملووش) ده کات که له رۆژی (1997-4-16) ده کات که سه ردانی فیه نه ی کردوو و رایگه یاندوو که: (جیاوازی گه وره له نیوان ئه لمانیا و نه مسا ئه وه یه که له به رلین ده ولته خوی تیرۆریسته کان ده ست به سه ر ده کات و دادگیان ده کات، به لام له فیه ننادا ده ولته خوی تیرۆریسته کان ئازاد ده کات!).

چه ند سه رنجیک کورتی دۆکیۆمینته ر و ئاماده کار (شه ریف هه ژاری):

- 1- ئەم بەلگەنامە یە چەندین لاپەرە یە، ئەمە پوختە یە ک ی زۆر کەمیە تی. بەلگەنامە کە (سەد لە سەد) دەیسەلمی نیت کە: حکومە تی نەمسا و وهزارەتە کانی (ناوخۆ، دەرەو و داد) بەلگە ی تەواویان لەبەر دەست دابوو سەبارەت بە بکەرانی کردەو تیرۆریستی یە کە. بەلام بە (عەمدەن و بە قەستی) نە تیرۆریستە کانیان گرتوو، نە هیشتوو شیانە کە بریاری تاوانباربوون و دەستگیرکردنیان بۆ دەر بیجیت. ئەمەش روونە لە پیناو نەوتی بەلاشی ئێران (کە زۆرینە ی نەوتە کەش هەر هی خاکی خۆرەلاتی کوردستان و، خاکی عەرەبستانی دەولەتی ئێرانی دروستکراو) و لە پیناو فروشتی چە ک بە و رژی مە تیرۆریستی یە-جیهانی یە، ئامادەبوون ریز لە تیرۆریستانی (ئازادیخوازکوژ) بگرن و بەرێزەو و بە پارێزگاری یەو بیانێرنەو و بۆ کۆماری تیرۆریستانی ئێران.
 - 2- ئەم بەلگەنامە یە و کەسی شەهیدکردنە کەشی دەیسەلمی نیت کە: قاسملووی حە کیم (بیرمەندە شۆرشگیرە کە ی رپی تیکۆشانی یە کسان ی لە نیوان مروف و نەتەو و جیاوازه کان) زولم لیکراوترین بیرمەندی ئازادیخوازی ناو میژووی جیهانە. چونکە تەنیا قوربانی یە کە بە تیرۆرکراویش (لە جیهانی پۆست-مۆدێرن و بەناو یاساسەرۆری ئەوروپاش دا) هیندە زولمی لی بکری ت کە: یاسا کانی ولاتی پشکەوتو و تەواوی بیروباوەرە مروفدۆستیە کانی شیان تەنیا لە پیناو چەند (بەرمیل) نەوتیکدا خراوەتە ژیر پی وەحشە تیرۆریستە تاوانکارە مروف-سەرپرە کانی کۆماری (تیرۆر و سیدارە ی) ئاخواندە کانی ئێرانەو.
 - 3- بە هەموو خۆنەران ئە و راستییەش بزائن، لە وەتە ی وەلامە کانی (د. ولفگانگ ششیل وەزیری دەرەو ی نەمسا) لە ناو ئەم بەلگەنامە یە ئەم دانیشتنە ی پەرلەمانی نەمسام خۆیندوو و تەو. دەستم کردوو بە خۆیندەو ی ژبانی ئەم وەزیرە بۆ ئەو ی بزائ: ئایا ئەم وەلامانە ی (وەزیری دەرەو ی نەمسا) لە ناو پەرلەمانی ولاتە کە ی دا (لە نەزانی ی) بوو یاخود نا؟
- پاش بەدواداچوونی ورد بۆم دەرکەوت ناوبراو وەزیری ئابوری نەمسا بوو لە ساتی تیرۆرکردنە کە ی د. قاسملو دا و زۆر بە وردی ئاگاداری کەینوبەینە کە بوو. چونکە خۆی لە و ساتەدا وەزیری ئابوری و هینانی نەوتە فەرهودیە کە ی خۆ پی قاسملو بوو. ئیدی بۆم سەلما کە ناوبراو زیاتر لە چارە کە سەدە یە کە یە کیکە لە دەسەللاتداران و بریاربە دەستانی ناو حکومە تی نەمسا تەنانت لە نیوان سالانی (2000 تا 2007) بە دوو خول راویژگاری نەمسابوو کە بلاترین پۆستی ولاتە کە یە.
- کەوابوو ناوبراو مەبەستی بوو هەر بەردەوامی بدات بە پارێزریان لە کردەو تیرۆریستیە کانی ئێران و لە (سەرپۆشاندان لەسەر ئەم تاوانە ترسناکە تیرۆریستیە)، بۆیە ریک وە ک (فەقییە ک ی ئاخواندە کان) ئە و قسانە ی لە ناو پەرلەمانی ولاتە کە ی داتاشیوو.
- پامین کە: د. قاسملو لە سالی 1989 شەهید دەرکری ت، کەچی پاش هەشت سال و لە سالی 1997 یش (د. ولفگانگ وەزیری دەرەو)، لە ناو پەرلەمانی نەمسا هەر بۆ رژی می تیرۆریستی ئێرانی دەپۆشیت، تەنانت ئیستاش کە سالرۆژی تیرۆری د. قاسملو و رژی می ئێران بە دایکی تیرۆری جیهانی و سپۆنسەری تیرۆری جیهانی سەلمینراو، کەچی نەمسا هەر ئامادە ی راخستنی فەرش سوره بۆ حەسەن روحانی تیرۆریست. ترسناکتر لەو هەش: دیسانەو تیرۆریستیکی ناو بالوتیزخانە ی ئێران لە نەمسا، ویستوو یە تی لە فەرەنسا کردەو ی تیرۆریستی دژی کۆبوونەو ی موحاهیدینی خەلق ئەنجام بدات.
- (وە ک شەریف هەژاری) دەپرسم: گەلو ئەم چەندین سالە کە دەولەتیکی وە ک نەمسا هەر سەرپۆش لەسەر کارە تیرۆریستیە کانی رژی می ئێران دادەنیت، بەتایبەت لە کەسی تیرۆری د. قاسملو دا تیرۆریستە کان دەپارێزیت، ئایا ئەم هۆکارانە نەمسا ناکاتە ئاسناکار بۆ تیرۆریستان و کردەو کانیان؟
- ئایا ناتوانی کە بووتریت: نەمسا دایەنگای پارێزەری تیرۆریستانی رژی می ئێرانە لە ئەوروپا؟
- ئەرشیفی بەلگەنامە یی: شەریف هەژاری
- وەرگێرانی لە ئەلمانییەو بۆ کوردی: ژیلەمۆ
- پیداچوونەو و ئامادە کردنی: شەریف هەژاری [1]

2018-07-05

تایبه تمه ندیه کانی بابته

جۆری دۆکومینت: وه رگێردراو | زمان - شیوه زار: کرمانجی ناوه راسه | شیوازی دۆکومینت: چاپکراو |
ولات: دهروهه | رۆژهه لاتی کوردستان |
رۆژی ده رجوون: 2018-07-05
فایلی په یوه نیدیاریدار:

بابته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راسه	شهیدان	عهبدولرهمان قاسملو
	کوردی ناوه راسه	وشه و دهسته وازه	کۆبوونه وه

تییبی: ئەم تۆماره هه ندیک فایلی په یوه نیدیاری وه ک وینه و فیدیوی له گه ئدایه و لێره دا پێشان نه دراون،
تکایه سکتی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر مائه پیری ریکخراوی کوردیپیدیا نه و فایله نه ببینیت.

سه رچاوه کان

[1] مائه پیر | کوردی ناوه راسه | مائه پیری کوردی - 2018-07-05

کاتی تۆمارکردن: 2018-07-05

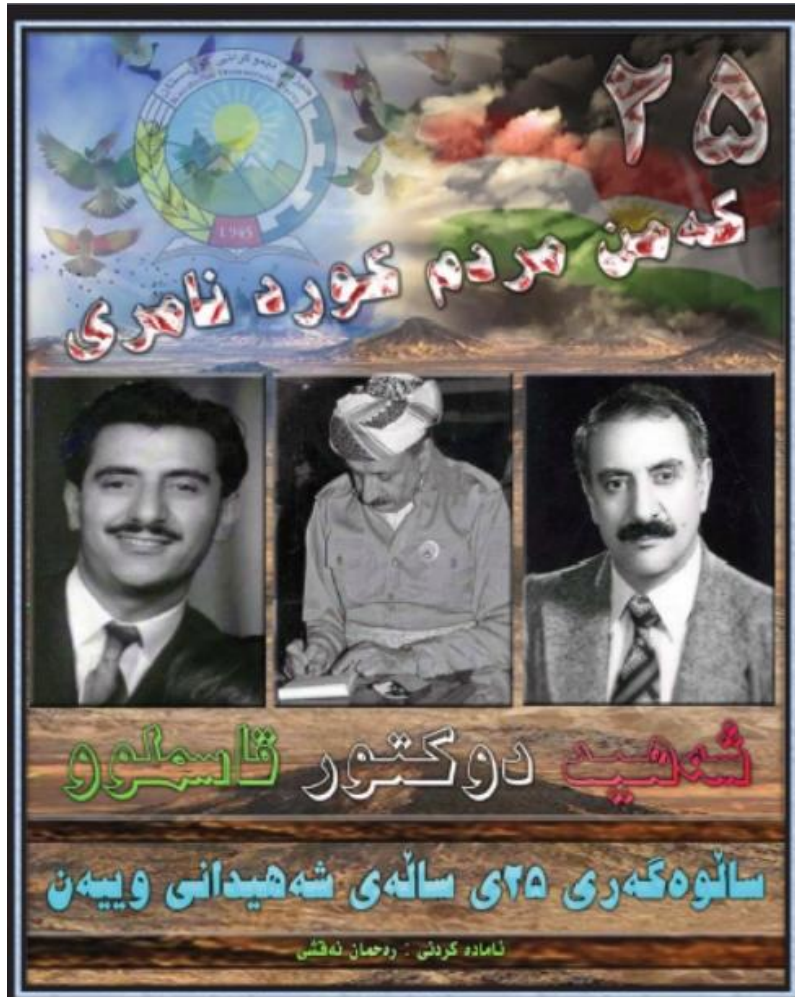
ناوی تۆمارکار: هاویری باخه وان

پۆل: په‌رتوو‌خانه

بابه‌ت: 91

که من مردم کورد نامری؛ شه‌هید دوکتور قاسملوو

[20220401115634409623=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220401115634409623)

ناونیشانی په‌رتوو‌ک: که من مردم کورد نامری؛ شه‌هید دوکتور قاسملوو
ناوی نووسەر: ره‌حمان نه‌قشی [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: حزبی دیموکراتی کوردستان (پۆژه‌ه‌لات) | پۆلینی ناوه‌پۆک: پۆلینه‌کراو | جو‌ری
دۆکومێنت: زمانی یه‌که‌م | جو‌ری وه‌شان: چاپکراو | زمان - شیوه‌زار: کرمانجی ناوه‌راست | فایل PDF:
به‌ئێ | و‌لات: پۆژه‌ه‌لاتی کوردستان |

تێبینی: ئەم تۆماره‌ په‌رتوو‌که و فایل PDF ی له‌گه‌ڵدایه، تکیه‌ سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر
مائپه‌ری ڕێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتوو‌که‌که بپینیت.

QR
:Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] دیارینه‌کراو | کوردی ناوه‌پاست | ئهم به‌ره‌مه به‌تایه‌تی بو کوردیپیدیا نه‌نێردراوه! ییشتەر خاوه‌نه‌که‌ی یان لایه‌نی سێیه‌م له ئنته‌رنێت بلاوی کردوو‌ه‌ته‌وه و هاوکارانی کوردیپیدیاش ئه‌رشیفیان کردوو‌ه.

کاتی تۆمارکردن: 2022-04-01

ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

کرمانجی

پول: فهرههنگ

بابهت: 92

ئیتلاعات

[20241109100116607113=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20241109100116607113)

وهزارهتا ئیتلاعاتا کۆمارا ئیسلامی یا ئیرانی کوب فارسی دبیته (وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران - وجاه)،
ئهرکی پاراستنا قهواره و دهسههلاتا کۆمارا ئیسلامی یا ئیرانی و سیخوری و سه رکوت کرنا دهنگین دژیهری ئیران ل
ناخو و دهرهفه ی ولات، چهندهها کردهوهیپ تهروستی ل دهرهفه ی ئیرانی ئه نجام داینه کوب قسه یا وانا
ههره شه بووینه بو لناف برنا ئاسایش و تهناهی ل ئیرانی. ژوانا تهروور کرنا نه مر قاسملو ل قبییه نایا پایته ختی
نه مسا . [1]

تایبه تمه ندیپن بابهتی

رێکخراو: حوکومی | ههواندهری | ولات: ئیران |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	فه رمانگه کان	ئیتلاعات

ژیدهر

[1] تۆمارا تایبهت ب کوردیپیدیا | کرمانجی | [ئاماده کردنی کوردیپیدیا](#)

دهمی تومارکرنی: 2024-11-09

نافی تومارکهری: کامهران ئاکرهپی

پول: وینه و پیناس

بابهت: 93

دکتور عهبدولرهمان قاسملو ل مههاباد سال 1979

[20230505174050487708=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20230505174050487708)

وینهی دکتور عهبدولرهمان قاسملو ددهمی وتاردانی ژبو خه لکی مههاباد سال 1979، پایتهختی کومارا کوردستانی [1]

تایبهتمهندیین بابته

دهسال: 70 کان (70-79) | سهدهسال: سهدهسال 20 (1999-1900) | باژیر و باژاروک: مههاباد | ولات:

باشووری کوردستانی |

بابهته په یوهستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	وینه و پیناس	دکتور عهبدولرهمان قاسملو له مههاباد سالی 1979
	کوردی ناوهراست	وینه و پیناس	شاری ورعی، سالی 1965، یاشار خانم هاوسهیری شههید ژهنهپال ئیحسان نوری پاشا ریهیری بزووتنهوهی پرگاریخوازی چپای ئاگری، خهدیجه خانم
	کوردی ناوهراست	شههیدان	عهبدولرهمان قاسملو

ژیدهر

[1] مالبهر | کرمانجی | [ئامادهکرنا کوردیپیدیا](#) - کامهران ئاکرهپی

دهمی تومارکرنی: 2023-05-05

نافی تومارکهری: کامهران ئاکرهپی

پول: وینه و پیناس

بابهت: 94

دکتۆر عهبدولرهمان قاسملوول ژێ 17 سالییده

[20230505174415487709=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20230505174415487709)

جهی وینهی: باژیری ورمی یا روزههلاتی کوردستانی

سالگرته وینهی: 1947 [1]

تایبهتمهندیین بابته

پارت / لایهن: ح. د. ک. ی. | دهسال: 40هکان (40-49) | سهدهسال: سهدهسال 20 (1900-1999) |

باژیرو باژاروک: ورمی | ولات: روزههلاتی کوردستانی |

بابته په یوه سترکراوهکان:

QR	زمان	پول	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	وینه و پیناس	دکتۆر عهبدولرهمانی قاسملوول له ته مه نی 17 سالییدا
	کوردی ناوهراست	شههیدان	عهبدولرهمان قاسملو

ژیده

[1] مایهه | کرمانجی | [ئاماده کرنا کوردیپیدیا](#) - کامهران ئاکرهی

دهمی تومارکرنی: 2023-05-05

نافی تومارکهری: کامهران ئاکرهی

پول: وینه و پیناس

بابهت: 95

شههید دکتور قاسملو و شههید نهسرین ههداد

[20260215115207676560=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20260215115207676560)

جهی وینهی: نهناس

سالآ گرته وینهی: 1986

که سایه تیپ دنافا وینهی: (1-شههید دکتور عهبدولپه حمان قاسملو، 2-شههید نهسرین ههداد کول

بۆردوماننا فرۆکه ییپ رژیما ئیرانی سالآ 2018 ل کۆیه شههید کهت.)

نافی وینه گر: نهناس. [1]

تایبه تمه ندیپن بابهتی

پارت / لایه ن: ح. د. ک. ئ. | ده سال: 80 کان (80-89) | سکۆپا وینهی: رهنگاوهرنگ | سه دسال: سه دسالآ 20 (1999-2000) | فۆلدهر: دیروکا هه فچه رخ | کوالیتی یای وینهی / دوکومینتی / فیلمی:

باش |

روژا تمام کرنی: 1986-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و پرووداو (کړونلۆژیا)	1986-01-01
	کوردی ناوه پاست	شههید دکتور قاسملو و شههید نهسرین ههداد وینه و پیناس	

ژیدهر

[1] تۆرپن جفاکی | کرمانجی | تۆره کۆمه لایه تیبه کان؛ فهیسهووک؛ په یچی (ئهرشیفی کوردی) رۆژی 09-12-

2025

دهمی تومار کرنی: 2026-02-15

نافی تومار کهری: کامه ران ئاکره پی

پول: وینه و پیناس

بابهت: 96

شههید عهبدولرهمانی قاسملوو و شههید ئهحمده توفیق و نهسرین قاسملوو ل ولاتی ئهلمانیا

[20260215115459676561=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20260215115459676561)

جهی وینهی: ولاتی ئهلمانیا

سالآ گرتنا وینهی: سالتین 70 یا سهه سالآ بیستهه

کهسایهتیین دنافا وینهی: ل راست: (1- شههید د. عهبدولرهمان قاسملوو، 2- نهسرین قاسملوو، 3- ، عهبدوللآ ئیسحاق -ئهحمده توفیق) ، ههردوو شههید ل دوو قویناغین جودا سه کرهتیپین حزبا دهموکراتا کوردستانی بوون.

نافی وینهگر: نهناسراو. [1]

تایبهتمهندیین بابهتی

پارت / لایه: ح. د. ک. ئ. | دهسال: 70کان (70-79) | سههسال: سههسالآ 20 (1900-1999) |

ولات: ئهلمانیا |

بابهته پهیههستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	وینه و پیناس	شههید عهبدولرهمانی قاسملوو و شههید ئهحمده توفیق و نهسرین قاسملوو له ولاتی ئهلمانیا

ژیدهر

[1] تۆرپن جفاکی | کرمانجی | [فهیسبووکی \(بابان سههقی\)](#)

دهمی تومارکرنی: 2026-02-15

نافی تومارکهری: کامهران ئاکرهپی

پول: وینه و پیناس

بابهت: 97

عهبدو لخالق مهعروف، قاسملو، سهعید ناکام، سهید رهسول پینشه ماز و نهاس

[20230411195531481468=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20230411195531481468)

چومان - 1973

عهبدو لخالق مهعروف، قاسملو، سهعید ناکام، سهید رهسولی پینشه ماز و ئهوی دن نهاسه [1]

تایبه تمه ندیپن بابهتی

باژیر و باژارۆک: چۆمان | ولات: باشووری کوردستانی |

بابهته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	ژیان نامه	سهعید ناکام
	هه ورامی	ژیان نامه	سهعید ناکام
	کوردی ناوه راست	وینه و پیناس	عهبدو لخالق مهعروف، قاسملو، سهعید ناکام، سهید رهسولی پینشه ماز و نهاسراو
	کوردی ناوه راست	شه هیدان	عهبدو لپه حمان قاسملو

ژیدەر

[1] تۆمارا تایبهت ب کوردیپیدیا | کرمانجی | [ئاماده کردنی کوردیپیدیا - کامهران ئاکرهی](#)

دهمی تومار کرنی: 2023-04-11

نافی تومار کهری: کامهران ئاکرهی

پول: شههیدان

بابهت: 98

عهبدولرهمان قاسملو

[20260602153833689840=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20260602153833689840)

ل ڕێکەفتا 22-12-1930 ل باژێری ورمی و ل مالباته که خوهدی موێک و مأل ژدایک بوو. خوهندنا سههرتایی و ناوهندی، ل ورمی و تههرانی تمام کرن.

سالآ 1946 ته کۆشانا سیاسی یا خوه ب دامهزراندنا یهکییهتی لاوانی دیموکرات ل باژێری ورمی دهست پیکر. سالآ 1946 دهمی کوو کۆمارا کوردستان ل مههاباد نهمای . پشتی وی ئه و ژێ بوو خوهندنی چوو یه تههرانی. سالآ 1949 ژبو درێژه پیدانا خوهندنا خوه چوو یه پاریس. گههشتنا وی بو پاریس ههفدهم بوو دگهل تهقه کرن ل شاپی ئیرانی ل زانینگهها تههرانی (25 ئی ربهندان 1949) کو بوو یه ئه گهرا لنافچوونا ئازادیین دیموکراتی ل سههرانسهری ئیرانیدا. بقی ههلهکهفتی کۆمبونه که مهزن یا خوهنده کارین ئیرانی ل پاریس پیکهات کول ویری عهبدولرهمان قاسملو دژبهری شا و رژیما وی قسه دکرن و ل نهجامدا خوهنده کاران په یامه که نه رهزای بوونی بو حه مه رهزا شا هئاردا. ئه ف کاره بوو یه ئه گهرا دژبهریا بانیوزخانهیا ئیرانی ل پاریس و حکوومهتا فه رهنسا بوسهر قاسملوو. سههره نجام نه چار بوو پارسی بجی بهیلتیت و ئیکهم بوورسیا خوهندنی وه ریکریت.. ههر دفی ماوهیدا کول فه رهنسا بوو، ب ئالیکارییا چهند خوهنده کارین دن ئی کورد کۆمهلهی خوتندکارانی کورد ل ئه وروپا دامهزراند.

دفی ماوهیدا کول پراگ مژویلی خوهندنی بوو ل ته کۆشانا یهکییهتی نافنه ته وهییا خوهنده کاران ژیده به شدار بوو. سالآ 1952 ب نوونه راتییا خوهنده کارین ئیرانی ل دووههم کۆمبونا وی ریکخراویدا کول باژێری پراگ بریقه چوو، به شدار بوو. ههر دفی ماوهیهیدا وه که نوونه ری ئیرانی ل زور کۆمبونا و کونفرانسیین فیدراسیونا جیهانییا لاواندا ل باژێری بووداپیست به شدار بوو.

سالآ 1953 ل سهردهمی حکوومهتا (موسه دهق) دا عهبدولرهمان قاسملو پشتی کوو ل زانستگهها پراگدا به کالوریؤسا زانستین کۆمه لایهتی و سیاسی وه رگرت و فه گه رییا ئیرانی. وی سهردهمه ی دنافه هرا حزبا دهموکراتا رۆژه لاتێ کوردستانی و حزبا تووده یا ئیرانی دا، ئیکگرته که هه بوو. قاسملو پشتی شهش مه هان ته کۆشانی ل تههرانی هاته ف مه هاباد و ل ویری به رپرسیاره تییا کاری حزبی گرته سه رخوو.

پشتی کوده تا یا 28 ئی گه لاوێژا سالآ 1954 نه چار بوو خوه به زر بکهت و ب نهیانی ل تههران و ل کوردستان مژویلی کاری حیزبی بیت. دفی ماوهیهیدا عهبدولرهمان قاسملو سه ره رشتییا رۆژنامه یا کوردستان، ئورگانا کۆمیته یا نافه ندییا حزبی بگریته خوه کو ب ته نی پینج ژماره ب نهیانی لی ده رچوون. ههر دفی ماوهیهیدا بوو کو کۆمیته یه که سههرانسهری ژبوو کاروبارین حزبا دهموکراتا رۆژه لاتێ کوردستانی پیک بهینیت.

عهبدولرهمان قاسملو سالآ 1958 جاره که دن چوو یه چیکۆسلۆفاکیا، سالآ 1958 پشتی سه رکهت نا شو ره شا ئیراق و خوه گرته بزووتنه وه یا کوردی ل باشووری کوردستانی قاسملو دگهل چهند ئه ندامین به رپرسیار ل حزبی هه ولا وی چهن دی دا کوو ب رییا ئیراقی، سازین حزبا ساخ بکه نه فه. لی ژبه ر نه رازیوونا هنده ک ل به رپرسیین پارتی دیموکراتی کوردستان یا ئیراقی دفی کارهیدا سه رنه که ف.

سالآ 1961 عهبدولرهمان قاسملو ب ئه مری ده ولته ئیراقی ل فی ولاته ی ده رکهت و فه گه ریایه پراگ. سالآ 1962 قاسملو ل زانستگهها پراگ دکتورا یا زانستییا ئابووری وه رگرت و هه تا سالآ 1971 ل زانستگهها پراگ وانه یین ئابوورییا سه رمایه داری و ئابوورییا سۆسیالیستی و تیئۆری هه لدا نا ئابووری دگوتن. دکتور قاسملو زمانین کوردی، فارسی، تورکی، عه ره بی، فه ره نسا، ئنگلیزی، چیکی و رووسی ب باشی دزانین و

ب زور زمانین دن ژێ وه که ئەللمانی و زمانین سلاقی ئاشنایی هه‌بوو. سال 1971 پشتی ده‌رچوونا به‌یاننامه‌یا 11ی ئاداری و ریکه‌تتا دناقه‌را رێبه‌رین بزووتنه‌وه‌یا کوردی ل باشووری کوردستانی و ده‌وله‌تا ئیراقي، تیکۆشانا سیاسی ل روزه‌ه‌لاتی کوردستانی ژێ پتر بوو. دفی ماوه‌یدا دکتور قاسملوو ل ئەوروپا فه‌گه‌ریا و ب هاریکاریا چه‌ند که‌سان، ئەرکی زیندی کرنا ریکه‌راوین حزبا ده‌موکرات گرتە ئەستۆ. ل کۆنفرانسا سێهه‌ما حزبه‌دا کو مه‌ها جۆزه‌ردانا سال 1972 هات گێران، دکتور قاسملوو ب ئەندامی کۆمیتە‌یا ناوه‌ندی و پشتره‌ ب سه‌که‌رتیری گشتی ی حزبا ده‌موکراتا روزه‌ه‌لاتی کوردستانی هات هه‌لبژاردن و دفی ماوه‌یدا ل هه‌موو کۆنگره‌یین حزبی ده‌ وه‌ که سه‌که‌رتیری گشتی هات هه‌لبژاردن و بوو ماوی 18 سالان کاروبارین حزبی برێقه‌ برن.

دکتور قاسملوو 13-07-1989 ل ده‌مه‌کی ده‌ کوو بو دیتنا رپیه‌کی چاره‌سه‌را ئاشتیخوازانە یا دۆزا کورد ل ئیرانی دگه‌ل چه‌ند نوونه‌رین حکوومه‌تا کۆمارا ئیسلامی ل فیه‌ننا لسه‌ر میزی گوتووێژان بوو دگه‌ل عه‌بدوڵلا قادری ئازهر ئەندامی کۆمیتە‌یا ناوه‌ندی و نوونه‌ری حزبی ل ئەوروپا، ب ده‌ستی نوونه‌رین ده‌وله‌تی ژبوو گوتووێژا ئاشتی، هات کوشتن.

دفی تیروریده دکتور فازیل مه‌لا مه‌حمود مه‌لا ره‌سوڵ کوردی باشوور و ماموستایی زانینگه‌هی ل فیه‌ننا هات کوشتن.

به‌رهه‌مێن وی:

دکتور قاسملوو چه‌ندین په‌رتووک و نامیلکه‌ لسه‌ر گه‌روگرفتین ئابووری و جفاکی و سیاسی نفیسینه‌ کو ل هه‌مییا نافدارتر په‌رتووکا کوردستان و کورده. ئەف په‌رتووکە ب زمانی چیکی هاتییه‌ نفیساندن، هه‌یا نها ب زمانین ئنگیزی، سلۆواکی، له‌هیسستانی، عه‌ره‌بی، کوردی، فارسی، هیندی و چه‌ند به‌شین وی ژێ ب فه‌ره‌نسی چاپ و به‌لاف بووینه. [1]

تایبه‌تمه‌ندیین بابەتی

ئاستی خواندنی: دوکتۆرال (PHD) | ئۆل و ئایین: مسلمان - سوننه | بیروباوه‌رین سیاسی: نه‌ته‌وی | پارت / لایه‌ن: ح. د. ک. ئ. | پله‌یا پارتایه‌تی: کرتیر - سه‌رۆک - هاوسه‌رۆک | جوړی که‌سی: چالاکی سیاسی | نفیسه‌ر | زانینگه‌ه: زانکۆی ته‌هران | زمان - شیوه‌زار: ک. باشوور | بازا و بازاووک (ژدایکبوون): ورعی | شاره‌زایی د زمانی ده: فارسی | گوړی وی به‌رزیه: به‌لی | نه‌ته‌وه: کورد | هوکارا گیان ژ ده‌ستدانی: پیلانگیزی | گولله‌بارانکرن | ولات (شه‌هیدبوون): نه‌مسا | ولات (ژدایکبوون): روزه‌ه‌لاتی کوردستانی | ولات (ناکنجیبوون): نه‌مسا | ره‌گه‌ز: پیاوان |

روژا ژدایک بوونی: 1930-12-22

روژا وه‌گرینی: 1989-07-13

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه‌پاست	ریکه‌وت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	1989-07-13
	کوردی ناوه‌پاست	ریکه‌وت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	1930-12-22

کوردی ناوه‌پاست

شه‌هیدان

عه‌بدولرهمان قاسملو

:QR Code

ژیدەر

[1] تۆمارا تایبەت ب کوردیپیدیا | کرمانجی | [وه‌گێڕانا کوردیپیدیا](#) - کاروان م. ئاکره‌ی

ده‌می تومارکرنی: 2026-06-02

ناڤی تومارکه‌ری: کامه‌ران ئاکره‌ی

Kurmancî

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 99

11'ê Reşemeya 1357'an salvegera ragehandina xebata eşkere ya PDKÎ

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220822103327429616>

11'ê Reşemeya sala 1357'an (Adara sala 1979) a Rojî salvegera birêveçûna mîtînga Mehabadê û ragehandina xebata eşkere ya PDKÎ ye.

Li gor rapora Kurdistanmedia, di vê roja dîrokî de, ku 19 rojan piştî serkevtina şoreşa gelên Îranê bû, Dr. Qasimlo sekreterê giştî yê PDKÎ peyamek pêşkêş kir.

Di vê peyamê de navbirî piştgiya PDKÎ ji şoreşa xelkê Kurdistanê û hemû gelên Îranê ragehand, û banga yekîtiyê û biratiyê di navbera neteweyên Îranê û hêzên nîştimanperwer de kir, û herwisa derheqê pîlanên dijminan bona binpêkirina mafê neteweya Kurd hişdarî da.

Malpera Kurdistanmedia bona zêdetir agehdarbûna ji rewşa wê demê ya Kurdistan û Îranê, gotûbêjek di gel Seyîd Elî Rehmanî yek ji beşdarên mîtînga Mehabadê pêk anî. Seyîd Elî Rehmanî : “Bi raya min li mîtînga PDKÎ di bajarê Mehabadê de, 250 hezar kes beşdar bibûn”.

Kurdistanmedia: Hûn wekî kesekî ku di mîtînga Mehabadê de, dema ku xebata eşkere ya PDKÎ hate ragehandin de, beşdar bûn, bi bawerîya we çend kes beşdarî mîtîngê bibûn?

Seyîd Elî Rehmanî: Belê ratst e, ez li salvegera eşkerebûna xebat PDKÎ, di 11'ê Reşemeya 1357'an de, (Adara sala 1979) ku bi awayê mîtîng ji aliyê Dr. Qasimlo ve birêve çû, min beşdarî kir. Diyar e ku min di rojnameyên wê serdemê de dîtiye ku bi çi şeweyekê bas jê kirine, diyare rojnameyan nivîsandibûn ku 90 heya 100 hezar kesî têde beşdarî kirine, lê bi raya min 250 hezar kes têde beşdar bibûn. Dikarim bêjim ew hinda ku xelkê hizbî, û dostên partiya me hatibûn, du hember jî, xelkê asayî hatibûn.

Kurdistanmedia: Bo çi ew hemû xelka di rêûresma eşkerebûna xebat PDKÎ de beşdarî kirin? Hewcehiya ragehandina xebata eşkere ya PDKÎ çi bû?

Seyî Elî Rehmanî: Di vê serdemê de rewş ecêb û cihê heyrîmanê bû, kesên ku rewşa wê demê nedîtibûn, her çi di vê derheqê de bixwîn, her ne tewaw e, ji ber ku di dawiya salên deshilata pehlewî de, rewş bi awayekî bû, ku her girûpek di eşkerekirina helwestên xwe de serbest û azad bû, yan aliyê kê, eva encama rewşa şoreşgerî bû, bo mînak di wê serdema dijwar de, Sîros Nehawendî ku wezîrê derbarê bû, girûpeke gellek gellek çep bi navê “Şefeqê Sorx” (Şefeqa Sor) ava dike, û bi hezaran ciwanî bo aliyê xwe radikêşe, û karê wî jî sertir ji komonîzmê dibe, û di dawiyê de bi qazanca împeryalîzmê bi dawî tê. Lê heke em li rewşa Kurdistanê

binêrin ku rewşa wir gellek di cihê xwe de ye.

PDKÎ partiyeke nenaskirî nebû, jiber ku aliyê kêma dîroka Komara Kurdistanê piştgirî lê dikir, û PDKÎ cîhan dinasî, û cîhanê jî ew nas dikir. Hewce bû ku di rojêke diyarîkirî de wî karî bike û bêje ku em jî di qadê de ne.

Kurdistanmedia: Rewşa xebata PDKÎ berî wê serdemê wate ragehandina xebata eşkere ya PDKÎ çawa bû?

Seyî Elî Rehmanî: Zêdetir ji çar mehan bû, ku hevalên PDKÎ, li derveyê Îranê, û dûr ji welat, jiyan kiribûn û jiyanêke bi êş û azar hebûn, bi awayekî veşartî di nava bajarên de girûpên biçûk ên du - sê kesî pêk anîbûn, û jêve bûn ku rewş her wekî caran e.

Di wê serdemê de Dr. Qasimlo hizra eşkerebûna xebata PDKÎ anî ber bas, û li roja 11'ê Reşemeya 1357'an (01.03.1979) di civînekê de ku pêştir min bas kir, xebata eşkere ya PDKÎ ragehand.

Kurdistanmedia: Bas ji rûdawên di nav mîtinga Mehabadê de, ji me re bike?

Seyîd Elî Rehmanî: Xelkekî zaf ê hizbî û xeynî hizbî, di mîtingê de beşdar bûn. Jin û mîr bi hev re beşdar bûn, û di bîra min de ye ku nêzîkî 150 jin û mîr bi hev re û bi kincên curbicur, bi awayekî xwerist di nava meydana de bi çeka Birnoyê rêjê diçûn. Ew civîn çar heya pênc demjimêran dom kir, û Dr. Qasimlo bixwe ew rêve dibir. Diyar e ku di wê serdemê de kesekî wekî Dr. Qasimlo mixabin me tunebû, ku bikare wî karî bi başî bi rêve bibe, eva jî sedema wê, vedigere ser vê ku PDKÎ heya niha çar nivîş bi xwe ve dîtine. Yekem: Pêşewa Qazîmihemed û hevalên wî bûn ku piştî hîloşîna Komarê û piştî vegeşîna PDKÎ di sala 1327'an (1948) de, tenê yek kes jî ku di Komarê û avakirina PDKÎ de beşdarî kiribû, di vegeşîna PDKÎ di sala 1327 (1948) de, beşdarî nekirin.

Wate ên ku di vejîna PDKÎ di sala 1327 (1948) de beşdarî kirin, dibine nivîşa duyemîn, ku ew jî Dr. Qasimlo û hevalên wî ne.

Niha nivîşa sêyemîn di PDKÎ de dehsilatdar e. Bo mînak birêz Mistefa Hicrî sala 1358'an bûye endamê PDKÎ. Wate navbirî ne serdema Komarê dîtîye û ne jî serdema vegeşîna rêxistinên PDKÎ piştî salên 1327 (1948) dîtîye, lê berevajiyê qonaxên pêşîn, niha nivîşa sêyemîn û çaremîn di PDKÎ de, bi hev re xebatê dikin, û ezmûnan nîşanî hevdu didin. Lê ez ne bawerim ku %2 ji nivîşa duyemîn ya PDKÎ, wate yê ku di salên 1327 (1948), 1332 (1953), 1338 (1959), 1342 (1963), 1346-1347 (1967-68) xebat kirine û heps dîtine, piştî sala 1357 (1979) beşdarî xebatê bibin.

Kurdistanmedia: PDKÎ piştî ragehandina xebata xwe ya eşkere, tevî wê ku hemû komîteyan li sertaserî bajarên Kurdistanê de divejîne, heya çend di meydana eşkere ya xebatê de beşdar bû?

Seyîd Elî Rehmanî: Berî vê ku ez bersiva vê pirsyarê bidim we, ez dixwazim tişteke

bêjim. Dr. Qasimlo emir dike: “Em herçend ku zêdetir bimînin, û neçar bi şerkirinê nebin, bo me qazancek zêdetir heye”. Ji 11’ê Reşemê ve ku rêxistin û komîteyên partiya me di bajaran de hatin avakirin, û bixwe hatûçûn û çalakî hebûn, heya 28’ê Gelawêja sala 1358’an (1979), ku Xomêynî biryara cîhadê li dijî neteweya Kurd ragehand, xebata êşkere ya PDKÎ berdewam bû.

Kurdistanmedia: Gelo PDKÎ di wê serdemê de tenê xebata medenî dikir, yan çekdarî jî hebû.

Seyîd Elî Rehmanî: PDKÎ her tim çekdar bûye, lê her tim çek li ser milan nebûye. Piştî êşkerebûna xebat PDKÎ, heya destpêka biraya cîhada Xomêynî, tu şer û pevçûnek rû nedaye, da ku partiya me çekê bi kar bîne, û komîteyên PDKÎ di cihê xwe de, çalakiyên xwe dikirin.[1]

Taybetmendiye babetê

Partî: H. D. K. Îran | Kategorîya Naverokê: Gotar & Hevpeyvîn | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Bajêr: Mehabad | Welat- Herêm: Rojhelatê Kurdistan | Dîroka weşanê: 18-03-2014

فایلی په یوه نندیداریدار:

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه نندیداری وهك وینه و قیدیوی له گه ئدایه و لێره دا پێشان نه دراون، تیبینی: كۆده كه بکه تاوه كو له سه ر مائه پری رێكخراوی كوردیپیدیا ئه و فایلانه ببینیت QR تکیه سکیی.

QR
Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | کوردی ناوه راست | kurdistanmedia.com

Demê tumarkirinê: 22-08-2022

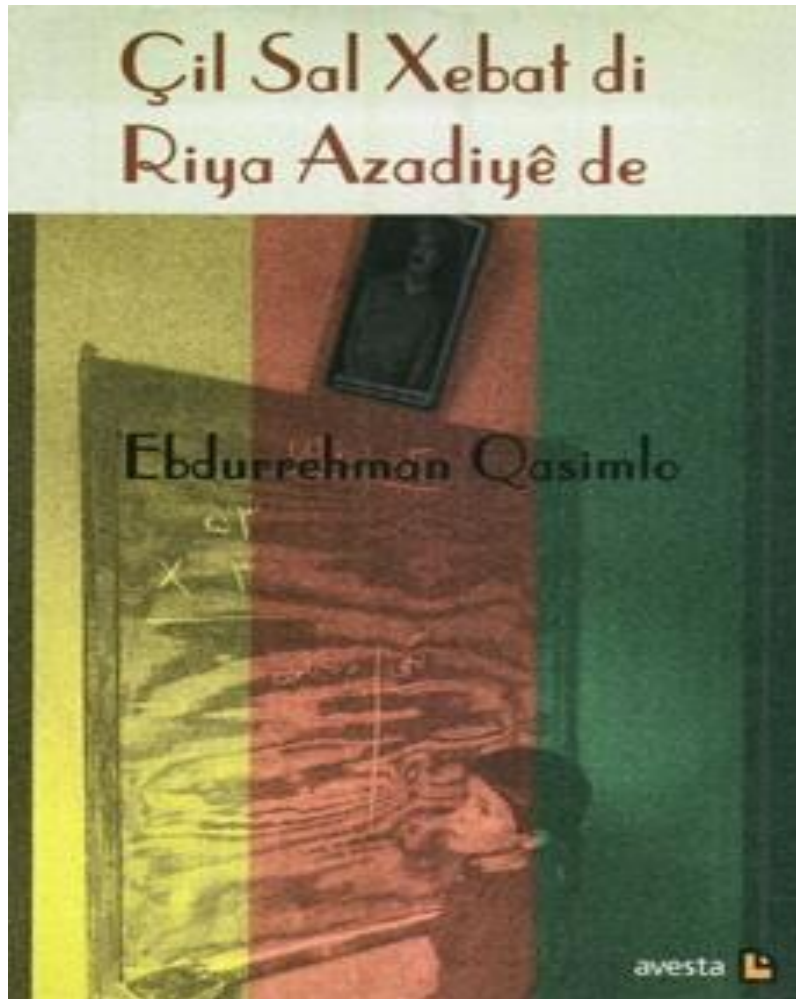
Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Pirtûkxane

Babet: 100

Çil sal xebat di riya azadiyê de

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220612220949417332>

Navê pirtûkê: Çil sal xebat di riya azadiyê de

Navê nivîskar: Abdul Rahman Ghassemlou

Navê wergêr: Ziya Avci

Wergera ji ziman: kurdiya navîn

Cihê çapkirina pirtûkê: Îstanbul

Navê çapxaneyê: Avesta

Sala çapê: 2002

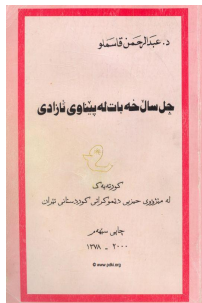
xebata Ebdurrehman Qasimlo ya netemambûyî ye ku ji bo munasebeta çil saliya Partiya Demokrat a Kurdistanê Îranê hatiye amadekirin. Nivîskar bi du nasnaman; wek akademîsyenekî kurd û sekreterê giştî yê partiyê, difikirî ku dîroka PDK- Îranê di

sê cildan de amade bike. Lê mixabin encex cilda yekem û beşê pêşî ê cilda duyem karibû binivîse. Di 13ê Temmuza 1989'an de li Vîyana di hevdîtina resmi a bi rêvebirên Îranê re, li ser masa hevdîtînê tevî du hevalên xwe hate qetilkirin. Kitêb, gelek agahî û analîzên girîng li ser dîroka nêz a Îranê û Komara Kurdistanê dide. [1]

Taybetmendiye babetê

Partî: H. D. K. Îran | Kategorîya Naverokê: Lêkolînewe | Dîrok | Cureya belgeyê: Werger | Cureya Weşanê: Çapkiraw | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Bajêr: Stembol | PDF: Na | Welat- Herêm: Tirkiya | Zimanê eslî: Kurmancî Başûr - Soranî | Dîroka weşanê: 00-00-2022

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2022	رێکھوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Abdul Rahman Ghassemlou	شههیدان	Français	
چل سال خه بات له پیناوی نازادی	په رتوو کخانه	کوردی ناوهراست	

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه نندیداری وهك وینه و فیدیوی له گه لدايه و لێره دا پێشان نه دراون، تێبینی: كۆده كه بکه تاوه كو له سه ر مائه پهری رێكخراوی كوردیپیدیا ئه و فایله نه ببینیت QR تکیه سکی نی

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Français | institutkurde.org

Demê tumarkirinê: 12-06-2022
Navê afirîner: Raper Usman Uzêrî

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 101

Derwêşê Xalib: Dr. Qasimlo Her Dem Li Yekîtiya Kurdan Digeriya

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20250111170058617114>

Derwêşê Xalib: Dr. Qasimlo Her Dem Li Yekîtiya Kurdan Digeriya..

Derwêşê Xalibê: Dr. Qasimlo her dem li yekîtiya Kurdan digeriya û pêşketina Kurdan hêviya wî bû

Kurdistanmedia: Konê Reş nivîskar û helbestvan, hevpeyvînek li ser kesayetiya Dr. Qasimlo sekreterê giştî yê Partiya Demokrat a Kurdistanê Îranê ligel yek ji hevalên Dr. Qasimlo re kir.

Deqa hevpeyvînê bi wî awayê ye:

Hevpeyvîn: Konê Reş

Di 25 Saliya şehîdkirina Dr. Ebdulrehman Qasimlo de

Dîdarek bi Nivîskar Derwêşê Xalibê Derwêş re

Bi helkeftina ku di roja 13/07/2014an de, 25 sal bi ser terorkirina rêberê mezin yê gelê Kurd şehîdê Dr. Ebdulrehman Qasimlo re derbas dibe, min ev dîdar bi mamoste Derwêşê Xalib re kiriye, taybet ji bo bîranîna şehîdê nemir Dr. Ebdulrehman Qasimlo. Derwêşê Xalibê Derwêş kî ye? Nivîskar, zimanzan û rewşenbîrekî kurd e. Ew di sala 1945 an de li gundê Tilşeîra Şêxan, nêzîkî Qamişlo, çêbûye. Xwendina xwe li bajarê Qamişlo û Heskê xwendîye, xwendina bilind di endazyariyê de li Fransa û Çikoslovakiya bi dawî aniye. Ew di sala 1967an de çûye Ewropa û li Pragê çav bi rehetiyê Dr. Qasimlo ketiye û çend salan li Pragê bi hev re mane.. Ji berhemên mamoste Derwêş Xalib:

– Lêkolînek berfireh bi zimanê erebî, di bin nave (Ebyat Xanî) de sala 1998 an.

– Jiyana Min A Kurdî: Bîranînên rehetî Dr. Nûreddîn Zaza, ji frasnî wergerandiye Erebi, sala 1997 an.

– Elfabeya Celadet û Pîvana Pêwistiya Tîpan Di Zimanê Kurdî de, Qamişlo 2007.

Hem jî gelek destnivîsên wê hene, ji bil hunandinên wî yê helbestî.. Wî, di sala 2003 an de, komîtek bi nave (Komîta Fêrbûna Zimanê Kurdî), ji bo fêrkirina keç û xortên kurdan damezirandiye û belavokek bi navê (ZIMAN) û kovarek bi navê (Zar) weşandine.

Fermo pirs û bersivan bixwînin:

Pirs: Mamoste Derwêş! Kengî, çilo û çawa te Dr. Ebdulrehman Qasimlo naskir?

Derwêşê Xalibê: Cara pêşî, wexta ku ez ji Parîsê çûm Pragê di sala 1968an de, Dr. Ebdulrehman Qasimlo berî min li wir bû. Ew mamosteyê zanîngeha (Charles- Karl) bû. Ev zanîngeh ji kevintirîn û payebilindtirîn zanîngehên Ewropa ye. Hingî hejmara kurdan li Pragê gelekî kêr bû, yê ku hebûn jî, xwendevan bûn. Ji navên ku tene bîra

min: Mihemed Mihtedî, Hacî Ehmedî, Qadir Dîlan, Mihemed Bekir Axa, Mihemed Bekiro, Mihemed Zaza, Azîz Şêx Riza û gelekên din ku niha navê wan nayê bîra min.. Her hefte me hev didît. û xweş li bîra min e, bikêmanî du caran çûme mala wî, carekê ji bo bixêrhatina wî. Ew ji derve vegeriya bû Pragê û carekê, berî ku ji Pragê here Kurdistanê.. Ev çûna wî a Kurdistanê jî nehênî bû, kêman kesan pê zanîbû.

Pirs: Te kesayetiya Dr. Ebdulrehman Qasimlo wî çilo dît?

Derwêşê Xalibê: Di dêmê wî de xurtî dihat xuya kirin, liva wî çelengî bû, ne bi xilûxavî tevdiqeriya, zîrek û şiyar bû.. Gotin nerim bû û bi hêsanî gotinên xwe digîhandin hevalên xwe.. Mirovekê gelekî rastbêj bû. Şêweyê propaganda bi kar netanî, şêweyê herî rast li cem ku Kurdan bi milletên din re bide naskirin û rastiya rewşa Kurdan bi zelalî bigihîne wan.

Bêguman zanyekî pir mezin bû. Carekê semînerk wî li zanîngeha Piragê hebû, semîner jî bi zimanê Çîkî bû, min jî hevalekî xwe yê Çîkî (Zidenek Vyskočil) vexwendî semînerê kir. Guhdana vî hevalê min î Çîkî bi kelepûra Çîkî hebû, hem jî gelekî alîkariya min dikir ku ez di xwendina romana çîkî de bigihêjim.. Piştî ku semîner bi dawî hat û em zivîrîn malê, bi rêkê de, hevlê min yê Çîkî bi dilgiranî ji min re got: Çima te got bêjer an semînerevan Kurd e? Min lê veqerand: Belê ew Kurd e û ji Kurdên Îranê ye.. û ez pêde çûm min gelek tişt li dor zîrekî û şarezayîya Dr. Qasimlo ji hevalê xwe yê Çîkî re got. Dawî, wî li min veqerand û got: Ez behitîm, matmayî mam ku çilo mirovekî biyanî, dikare wiha bi zimanê Çîkî, di astek wiha bilind de biaxive.. Wî bawer nedikir ku Kurdek wiha bi zimanê çîkî zanibe û asta zanebûna wî wiha bilind be.. Ev yek vê diyar dike ku rehmetiyê Dr. Qasimlo gelekî zîrek bû û tiştê ku fêr dibû ji sedî sed, xwe fêr dikir.

Dr. Ebdulrehman Qasimlo, soranîaxêf bû, em kurmançîaxêf bûn, têkiliyên me nû bi soranîaxêfan re çêdibû, dema ku rehmetiyê Qasimlo bi me re diaxîfî, em tev bi hesanî di axaftina wê de digihîştin, bê çî dibêje.. Ez bi xwe, di rêka rojnameya (Kurdistan), ya Partiya Demokratî Kurdistanî Îran, fêrî şêweyê soranî bûm. Erê bi şêweyê soranî bû, lê zimanê wê xweş bû û ez têdigihîştim.

Pirs: Mamoste! Piştî 25 salan ji terorkirina Dr. Qasimlo, tu çî dibêjî?

Derwêşê Xalibê: Ji kesayetiyan Kurd yê herî balkêş ku min ew li Ewropa dîtî, du kes bûn; Mîr Dr. Kamîran Bedirxan li Parîsê û Dr. Ebdulrehman Qasimlo li Pragê. Herdu jî ji kesên bêhin fireh, şaraza û Kurdperwerên resen bûn. Şovîniyet li gel wan nebû, wek ku xêra milletê Kurd dixwestin wiha jî xêra milletên din dixwestin û her dem û gav tu rehên xwe ji Kurdistanê nedibîrîn, pêwendiyên wan her dem bi welat re hebû. Erê, xweş tê bîra min; carekê ji me re got: (Polîsê Çîkî, ji bo xatirê Viza bidin min, çend carekî ez birim û anîm.. Min ji wan re got: Çima?! Berpîrsê nivîsîngeha polîs, ev bersiv li min veqerand: Gelek kes diçin û tên, lê her ku tu diçe, hin dewlet gelek gazinan ji me dîkin.)

Dr. Qasimlo şehîd kirin.. Ji ber ku bandora wî mezin bû, bi zîrekî û rastgoyî dixebtî,

her dem li yekîtiya Kurdan digeriya û pêşketina Kurdan hêviya wî bû.. Wiha jî Kurdan xwe li dor wî dida hev..Ji ber vê yekê ew şehîd kirin.

Di vê bîranîna diltezîn de, ez bejna xwe ji bîranîna navê wî re ditewînim û qevdek nergiz diyarî gora wî dikim û dibêjim; her ew di dilê gelê Kurd de sax e. Û spas mamoste Konê Reş ji bo vê dîdarê û xebatên te yên hêja.

H: birêz Kone Resh

Jêder: Rûpela Mamoste Derwêşê Xalib.[1]

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Lêkolînewe | Gotar & Hevpeyvîn | Ramiyarî | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan | Dîroka weşanê: 15-07-2014

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
'Ji bilî hevgirtin û yekitiyê tu rêbaz li pêşiya gelên herêmê tune ye'	کورتەباس	Kurmancî	
'Kurd bi yekitiyê dê hebûna xwe biparêzin'	کورتەباس	Kurmancî	
'Pêdiviya qonaxê bi helwesteke yekbûyî ya Kurdan heye'	کورتەباس	Kurmancî	
'Yekitiya neteweyî bûye pêdiviyeke dîrokî'	کورتەباس	Kurmancî	
15-07-2014	رێکھوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Dê yekîtiya Kurd-Ereban lîstokan têt bibe	کورتەباس	Kurmancî	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	په‌رتوو‌وخانه	Kurmancî	

Peyvên spasî û pîrozbahî bi boneya lidarxistina
Konferansa Neteweyî ya Kurdî ya serkeftî û
dîrokî

کورتەباس

Kurmancî

Saroxan: Pêwîstî bi yekkirina helwesta aliyên
kurdî heye

کورتەباس

Kurmancî

Wê kengê yekîtiya kurdan çê bibe?

کورتەباس

Kurmancî

Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://buyerpress.com/- 11-01-2025>

Demê tumarkirinê: 11-01-2025

Navê afirîner: Aras Hiso

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 102

Di bîranîna pakrewanbûna Dr. Ebdilrihman Qasimlo de

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20250713223549645730>

Di bîranîna pakrewanbûna Diktor Ebdurehman Qasimlode

Hişmend Sêxo*

(Dr. Qasimlo mamosteyê gelê xwe)

Dr. Ebdurehman Qasimlo di sala (1930) de li bajarê Ormiyê li Kurdistana Îranê hatiye dunyayê , xwendina xwe ya seretayî û navîn li Ormiyê û Tehranê xwendiyê , û piştê di sala (1948an) de çûye bajarê Istenbûlê da ku xwendina xwe ya Zanîngehê tewaw bike , piştê biryar stand ku xwendina xwe li Ewropa tewaw bike.

Dema ku ew li Istenbûlê wî nivîskar û rojnamevan “Mûse Enter” û xwendekarên kurd ên welatparêz naskirin , piştê çû Ewropa ji bo tewaw kirina xwendina xwe.

Qasimlo li Firansa û piştê li Tişîkoslofakiya zanistên rêzanî û civakî xwend lê qet ji êş û azara gelê xwe bidûr neket.

Qasimlo biryar da ku tevî rikberiya demoqrata bibe ya ku li dijî impiryalîta Îranê bi pêş ket.

Di sala (1952an) de ew vegeriya welêt daku di xebata demoqrata de beşdar bibe û Qasimlo pênc salan karê rêzanî bi şêweyên neyênî û aşkere dikir û hêdî hêdî Qasimlo weke kasayetiyeke rêzanî û xwedî bandor di nav gelê kurd û rikberiya îranî de hate nasîn.

Diktor Ebdilrihman Qasimlo waneyên destemayî û aboriya Sosyalîst li Zanîngeha Biragê didan , û ta sala (1961) waneyên zimên û çanda kurdî li Zanîngeha Sorbonê li Parîsê didan , herwiha xwedî roleke girîng bû di avakirina Yekîtiya Ciwanên Demoqrata li Kurdistanê ku yek ji sazîyên Partî Demoqrata Kurdistanê Îran bû , û piştî demeke kurt bi fermî bû endamê vê partiyê û di hemû desteyên partîzanî de kar kir daku bû emîndarê giştî ji Partiya Demoqrata a Kurdistana Îranê re.

Diktor Ebdilrihman Qasimlo kasayetiyeke bîrbir û hişmend bû , lewre wî û hevalên xwe yê partîzan bi hûrbîniya rewşa rêzanî û aborî ya Îranê xwendin , herwiha rewşa çepên Îranê û tevgera niştîmanî ya kurdî li gor peywendiyên wî wek emîndarê giştî bi Yekîtiya Sovyêt re , û îstratîjiya demoqrata ji Îranê re û otûnomî ji Kurdistanê re bi rêket , û kongireya Sêyem a partiyê van pêşînyarên Diktor erê kirin û ew pêşînyar bûn îstratîjiya fermî ya Partiya Demoqrata û di wî kongirî de ew hate hîlbijartin wek emîndarê giştî ji Partiya Demoqrata a Kurdistan a Îranê re , û bû yek ji wan kesayetiyan rêzanî yê girîng di hemû parçeyên Kurdistanê de.

Hêjayî gotinê ku di sala (1978an) de Diktor Ebdilrihman Qasimlo bi hevaltiya Bîst Hezar şervan ji hêzên pêşmergeyên dilê operasyonê berfireh li dijî artêşa sahe

Îranê rabûn û pêşmerge dest danîn ser bajar û bajarokên Kurdistana Îranê û wisa gelê kurd kevirê bingeîn ji avakirina dewleteke demoqrat re danîn.
Di dîroka / 13 / 8 / 1989an de Diktor Ebdilrihman Qasimlo ji bo mafê otûnomî ji Kurdistana Îranê re danûstandin bi rayedarên Îranî re dikirin lê zor mixabin di wan danûstandinan de ew ji aliyê istixbaratên “Savak” li bajarê Vîyêna li paytexta Nemsâ hate kuştin û di goristana pakrewanên şoreşê de li Parîsê hate binax kirin.
Sed silav li giyanê te ey xebatkarê dilsoz û dilêr
13 / 7 / 2024 Z – 2636 K
*Endamê Komîta Navendî ya
Partiya Demoqrat a Pêşverû ya Kurd li Sûriyê[1]

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Lêkolînewe | Gotar & Hevpeyvîn | Bîranîn | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan |
Dîroka weşanê: ~~00-00~~-2024

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2024	پیکهوت و پووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	په رتوو و کخانه	Kurmancî	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://kurdi.welateme.net/> - 13-07-2025

Demê tumarkirinê: 13-07-2025

Navê afirîner: Aras Hiso

Pol, Kom: Pirtûkxane

Babet: 103

Dr. Qasimlo banga aşî û azadiyê

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=2011092914203662160>

Berhevkar: Şehab Xalidî

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Doza Kurd | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T.

Latîn | PDF: Erê |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتیه باس	Türkçe	
Cihê ku aşî lê nebe wê xwîn birje	کورتیه باس	Kurmancî	
Jiyan û Raman. Şehîdê Nemir Dr. Ebdulrehman Qasimlo	په رتوووخانه	Kurmancî	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ û ABORÎ	په رتوووخانه	Kurmancî	
Nisrîn Qasimlo	ژياننامه	Kurmancî	
Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak	کورتیه باس	Kurmancî	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	کورتیه باس	Deutsch	
عبد الرحمن قاسملو	شه هیدان	عربي	

کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه ئدایه، تکایه سکینی PDF ئه م تۆماره په رتوووکه و فایلێ: تێبینی
مالپه ری رێکخراوی کوردیپیدیا په رتوووکه که ببینیت

QR
Code:

Çavkanî - Jêder

Demê tumarkirinê: 29-09-2011

Navê afirîner: Hawrê Baxewan

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 104

DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20260616211553691633>

DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê

Letîf Epozidemir

Rayedar û birewerber û dîplomatê Kurd Dr. Abdurrahman Qasimlo roja 22.12.1930`an an ku di “Şeva Yelda” yê de, li Geliyê Qasimlo, li teniştê qeleya Dimdim a girêdayî bajarê Ormiyê jidayîk bûye.

“Şeva Yelda” an bi gotina Kurdan “Çile”, di raza efsaneyê Zerdeşt de, “Yelda” bi wateya “Jinûve Zaîn” e. Ev şev, şeva herî dirêj a salê ye. Di navbera destpêka şevê, yanî “Şeva Pêşî” (Çileyê Pêşî) û dawiyê şevê “Şeva Paşî” (Çileyê Paşî) de hefteyek heye. Yanî “Şeva Zaînê” (Şeva Yelda) roja bîstan (20.12) destpê dibe û roja Bîst û şeşan (26.12) bidawî dibe. Li gor vê şevên dirêj ên zivistanê, li roja 21`ê meha 12`an dest pê dikin hetanî 21`ê Adarê, roja Newroz`ê didomin. Li gor qelendera Kurdî, meh çil roj e.

Ji vê qalê mibest eve ku Dixtor “Evdilrehman Qasimlo” di rojê pîroz de, wek xelatek Yezdan jidayîk bûye.

Şeva yeldayê wek cejna xewzayê tê hesab kirin

Şeva Yeldayê, (zaîn) kevnitirîn cejneke ku mîletên Arî pîroz dikin.

Li gor baweriya Zerdeştî, Şeva Yeldayê, şeva 21ê Çileyê Pêşî ye ku, ev şev dest pêka çil şevên dirêj in. Şevên kûrt ên salê bi Newrozê (21`ê Adarê) berdewam dibe da ku 21`ê Adarê şev û roj wekhev dibin. Şeva Yelda yê, Şeva Zaînê an jî şeva Çileyê, destpêka 40 rojên reş û dijwar ên zivistanê ye. Ev şev, şeva herî dirêj a salê ye. Dema ku ev şev derbasbû, êdî şev hêdî hêdî kûrt dibin.

Her wiha sedem ku ev şev wek cejnê tê hesabkirin, bi qedrê vê şevê, neteweyên ku ji nîjada Arî pêk hatine, bi xasîmanî jî mîletê Kurd, xwarinên gelek xweş çê dikin, şev heta dibe sibe, şahî û govend û dilan û demen dilxweş derbas dikin. “Di Şeva Yeldayê de, gelek malbatên Kurd, diyarî û xwarinên xweş ji dost û cîranan re dibin û cejna wan bi navê “şevçile” pîroz dikin û dibêjin: “Di vê şeva dirêj de mala we germ be û dilê we xweş û geş be. Herwiha zarok û ciwan der dikevin derve û li hawîdoran agir

pê dixin.” (Mak.Zeynel A. Zinar)

Helbestvanên Kurd ya serdema Babanan Nalî: (Şeva Yelda yê şeva yare) derhêner û niviskarê Mewlûda Kurdî Melayê Betayî, (Zolmetiye horîweş, Leyîla di Yelda yê de zolfe) û Omer Xeyam (Şeva min ji Şeva Yeldayê tarîtir e) di berhemên xwe de qala şeva Yeldayê kirin e.

“Helbet keyxweşiya şeva yeldayê zêdetir di nav Kurdên xiristîyan de wek kevneşopyek dîrokî hatiye meşandin hetanî îro jî, her ew edet maye. Di demkê de ku Kurd berî Îslamê, Zerdeştî bûne û ev şev jî xelatek ji wê serdemê ye, wisane em Kurd dikarin bi vê cejnê kûbariyê bikin.

Herçend ku hinek vê şevê bi roja çêbûna Îsa Pêxember ve girê didin, lê belê sê roj di vê navberê de hene. Bi piranî reha vê şevê bi ji dayîkbûna Mihrayê Xwedanê Rojê ve girê didin.

Ji bo Şeva Yeldayê gelek baweriyên cuda hene, hin ji wan ev in:

- Xweda piştî Şeva Yeldayê dîsan heyatê diafirîne.
- Sedema ku di vê şevê de kes ranazê û heta sibehê şiyar dimînin ev e ku derketina roja sala nû bibînin.
- Di bawerîya peyrewên Dînê Behdîn de (Ola Zerdeşt Pêxember) 21`ê .12, destpêka demsala zivistanê û roja pêşî ya sala nû ye.
- Bawerî heye ku piştî Şeva Yeldayê, di sala nû de xweşî, aramî, êminatî, bereketa tiştan û jiyan çê dibe.
- Di Şeva Yeldayê de, sedemên pêxista agir heta roj bavêje ev e ku xirabî di tarîtiya şevê de neyê ser wan û xirabiya sermaya zêde tîneke xirab li wan neke.
- .- Bawerî heye ku Îsa di vê şevê de hatiye dinyayê.
- Bawerî heye ku xwedayê ku navê wî Mîtra ye, çar roj piştî vê şevê hatiye dinyayê.”(Z.A. Zinar)

Akademîsiyen û lêkolînerê hêja, dema ku ji alîyê sîxûr û bêbextên dewleta kevneperest û xwînreja Îranê ve hate kuştin hê 58 salî bû. Helbet ev temen ji bo siyasêvanek jîr nîva rê ye. Dixtor Qasimlo tam di dema berhemdariyê de hate qetilkirin. Bêguman hê gelek tişt hebûn ku ew bi cih bûne û hê gelek destkevt li benda wî bûn. Mixabin ku ev 32 salin ku Qasimlo di nav siyaseta neteweyî ya milletê Kurd de qetiyaye.

Qasimlo jiyaneke zelal û pak derbaz kir

Dixtor perwerdeya xwe a akademîk li Czechoslovakia bidawî kir bû. Dema ku li wir bû, bi xanim Hêlên Kirûlîç re, hevnas bû. Lê, gelê Kurdistanê Helen xanimê wek Nesrîn Xanim, nas kir û di dilê xwe de jê re cih vekir. Ji zewaca Qasimlo û Nesrîn xanimê di sala 1953`an de Mîna û piştî du salên din jî, Hîwa hatin jidayîk bûn. Herdu keç jî, her wek dê û bavê xwe, çalak û jêhatî bûn.

Nesrîn Xanim pirr caran serdana Kurdistanê kir. Li nav dol û dehlên çiyayên Serdeştê, di wan şertên dijwar û zehmet de, weke pêşmergeyek dilpola, xizmetê dikir.

Nesrin Xanim mamotayê dersên zimanên mina, zimanê îngilîzî û Frenisî bû. Mamostayek birûmet û bixwe bawer bû, Nesrîn xanim. Carekî ku ji Fransayê vegeyriya hate deftera siyasî ya Hizba Demokrat, ji her yekî re xelatek biçûk anîbû ku ez bi xelata xwe gelek keyfxweş bibûm, lewra ye ku hetanî niha jî ez wê xelatê vedişêrim.

Dr. Qasimlo mirovekî nazik û lewend bû. Rûken û xweşbêj û dilgerm bû. Em sê salan bihevre man. Min rojekî nedît ku bi hevrêyekî xwe re hirs bibe yan jê bixeyîde. Mirovek nefsbiçûk û bişerxweş bû Dr. Qasimlo. Ew, dîplomat û lêzanek hosta bû. Ji xeynî zimanê Kurdî (Kurmancî û Soranî, deh zimanê Cîhanê ên din dizanî. Farisî, Erebî, Turkî, Azerî, Rûsî, Îngilîzî, Fransî, Almanî, Çêkî û Silovakî jî bi başî dizanibû. Yanî ew ne tenê yek însanek bû. Lê di saya deh zimanan de beramberê deh însanan bû.

Carol Prunhuber, di gotara xweya bi navê “Mibesta Ebdulrehmanê Kurd û Mirina wî de: Xeyal kirina Kurdistanê.” (The Passion and Death of Rahman the Kurd: Dreaming Kurdistan) de derheqê lehengê Kurd Qasimlo de wiha dibêje: “Di hemû jiyana xwe de xwest ku ji bo gelê wî aştiyek hertimî pêk bê. Ew serokek şoreşgerê navdar yê tevgera Kurd ê Îranê bû. Di sala 1989`an de, li Vianayê, di dema hevdîtinek ji bo pêkanîna peymanekê aştiyane, digel berpirsên dewleta Îranê re, bi awayek hovane û dirindane hate kûştin. Şewqa wî a ronîdar di şanoya siyasî a dinyayê de, li ser siyaseta goherbar a Rojhilata Navîn a dûr de, hê jî diçiriske.”

Dr. Qasimlo di dema hilweşandina rejima zordesta Şahê Îranê (1979) de roleke sereke lîstibû. Piştî guherîna rejimê, xwest ku bi Xûmeynî re li ser sazomaneke demokrat û aza lihev were. Lê, Xûmeynî, xwe neda ber tişteke wiha. Lewra ye ku Kurdan piştî şoreşa Îranê bi salek, neçar man dest biavêjin çekên xwe û rêya çiyayên Kurdistanê girtin ber xwe û li himber rejima nû a Xûmeynî de dest bi şerê çekdarî kirin. Şer û çek ne bi kêfa Kurdan bû lê, ti çareyek, ti rêyek din nema bû li ber Kurdên Rojhilatê. Qasimlo wek Qûmandarekî gernas li pêş pêşmergeyan, dest biçek, di sengerê parastina can û mal û şerefa milletê Kurd de, cihê xwe girt û li berahîka şerê azadîya Kurdistanê de, digel pêşmergeyan beşdarê şerê germ bû.

Şerêke tûnd û dijwar didoman di wan salan de. Em hemû bihevre di şer de bûn. Parastina axa Kurdistanê, doza azadiya Kurdistanê me bi hevre dizeliqand û dikir yek beden. Seferberiyêke mezin destpê kiribû. “Mangî Difa li Azadî” wek “Meha Parastina Azadiyê” hatibû beyan kirin. Hemû gelê Kurdistanê Rojhilat digel wî bû, çaverêya azadiyê bû. 60 hezar metreqare axa Kurdistanê hatibû rizgar kirin, digel çil hezar hêza pêşmergan, 20 hezar ji “Hêza Bergirya Millî” berîte ji xelkê rojhilata Kurdistanê, çek bidest, di sengerên parastina miletê Kurd de, bi şev û roj parêzgarî dikirin. Kelecânî û mêrxasiya wan rojan qet nayê jibîr kirin. Di vê seferberiyê de, 117 pêşmerge şehîd bûn, ji wan 11 kes hevalên min bûn, ku me li wir, hev nas kiribû û bihevre hevaldostiyêke dilsozane pêk anîbû.

Çirçe û Şivan, Sîrwan, Hesên û Fetah û Hejar û Hesênê Sorawî, her yek qernaseke bê emsal bûn.

Bajarê pîroz û qehremanê Mehabadê kete destê pêşmergeyan. Me li wir mitîng û xwepêşandanek mezin çê kir. Pştire dixtor fermanek derxist ku divê pêşmerge ji Mehabadê derkevin, lewra parastina Mehabadê di wan şerdan de ne gûncav bû. Dijmin dirinde û bê însaf bû. Hazir bû ku bi top û firokeyan Mehabadê serobino bike. Pêşmerge ji bo ku gelê dilsozê Mehabadê xesarê nebînin, li ser fermana Qasimlo, terka Mehabada rengîn kirin û dli vir derketin, xwe avête bextê çiya, xwe sparte bîr û bawerîya xwe...Lewra “çiya ne bêbext bûn” wekî pasdaran...

Helbet bidest xistin û azad kirina bajarek gelek girîng bû, bi her hal hêsan jî bû. Lê parastin ewqas hêsan nebû. Li serê girê tenîştê Mehabadê binkeyek leşkerê dirinde ên Îranê hebû. Mîna Konda kor, bajarê Mehabadê çavdêrî dikir. Eger Mehabad nehatba terikandin bêguman wê xelkê Mehabadê dê zirarek gelek mezin bidîtina. Lewra Qasimlo fermana paşekêşî da û pêşmerge ji Mehabadê derket. Lê, ev yek peyamek gelek baş bû ji bo dijminên miletê Kurd. Ev biryar dabû nişan ku Qasimlo, di hûnere şer de jî, hostayekî baş e.

Qasimlo li ser sosyalîzm û Marksîzmê lêkolînên bijare kiribû. Ew bi xwe dixtorê aboriyê (Ekonomîk) bû. Di zanîngehan de, dersdarî dikir. Dersdariya zanîngehê berda bê û ji Frensayê hatibû Kurdistanê, Dixtor li ser dîroka Kurdistanê bi navê “Kurd û Kurdistan” pirtûkek jî, nivîsandibû ku bi destnîşana xwe yekî dabû min jî..

Hevnasîna min bi qasimlo re

Ez yek ji karmendê “Radyo Dengê Kurdistan” beşa Kurmancî bûm. Min li ser radyoyê nûçe û heval dixwend in. Berpirs û midûrê min bi rehmet be Kerîm Hesamî bû. Piştî Mela Ewla Heyaqî bi navê din ê Ebdullah Hesenzade bû. Teha Atîqî rêveberê

weşanan bû. Ehmed Şêrbegî, bêjerekî ajîtor bû, bi soranî nûçe dixwend in. Kek Ehmed ji bo min îdolek baş bû. Dixtor digot “ Ehmed bibin enya şer, bila li wir nûçeyan bixwîne, wê hemû pasdar ji tirsan birevin.”

Qasimlo rojekî ji min re got: “Kek Hesên tu, endamê Partiyêke Sosyalîstî. Ji bo çî tu şevêkî li ser sosyalîzmê semînarekî birêve nabî? Başê ku hevalê me bizanin ka gelo sosyalîzm çîye.” Min vê pêşniyara Qasimlo wek “emrek” qebûl kir û paştî hefteyek di roja Şemiyê de, bi beşdarî û guhdariya nêzîkî 100 kesan ku yek jî wan jî Qasimlo û yê din jî Dr. Seîd Şerefkendî bû, her wiha hemû endamên polît buroya HDK-Î jî li wir amade bûn, min dest bi semînarê kir. Heta demjmêrekê axaftina min dewam kir. Ez li ser “dîktatoriya Proleterayê sekînim û min li gor zanîna xwe pergala sosyalîzmê kir. Dixtor piştî ku axaftina min qediya, bera xwe da beşdaran û got: “Hevrêyan ew tiştên ku Kek Hesên qal kir, hemû jî gelek başin. Bes yek tiştê gelek xirab e. Ew jî pirsgerêka “Dîktatoriye ye.” Kesên demokrat nabe ku bi hîç şêweyek terefdar yan jî parêzgarên “dîktatoryayê” bin. Eger ev dîktatorî ya karkeran jî be, li dawiyê kûtahiyê bi demokrasiyê tîn e. Sosyalîzm baş e, lê divê xwe ji dîktatoryayê dûr bixe.”

Piştî pazdeh rojan dîsa di şevbêrkek zivistanê de, di bin koneke dehling de, piştî xwarina êvarê, sihbeteke germ dest pê kiribû. Di çadîrê de, dîsan ji 100 kesan zêdetir beşdar hebûn. Me hemûyan guhdarî li Dixtor Qasimlo dikir. Xweşhalim ku ez li tenîştê wî runîştî bûm di dema vê sohbetê de. Ev car mijar û babet “Dîroka Siyasî û Civakiya Kurdistanê” bû. Piştî şiroveyên kûr û dirêj, li dawiyê de bi van gotinan axaftina xwe qedand; “Em Kurd miletekî bê sûd in. Herkesêk bûye xwedî desthilat, hê em bindest in. Çadîreke me ya azad jî tune ye. Ji bo guhertina vê qedera reş, bi milyonan dostên me hebin dîsan ne bes e, lê yek neferek jî neyarê me hebe, zêde ye.”

Di mihbeteke din de, dîsan Dixtor Qasimlo rewşa siyasî a Rojhilata Navîn û dabeşkirina Kurdistanê dikir. “Kurdistan bi bêtir rizamendiya xwe, sedem xwestin û erêkirina dewletên emperyal hate dabeşkirin, bû çar, heta pênc perçe. Ev qedereke xirabe û divê miletê Kurd ku heta ebedê vê rewşa dabeşkirî qebûl neke. “Piştî di kûrahiya axaftina xwe de Qasimlo berê xwe da min û wiha got: “Em Kurd in. Bi guherîna dîrokê em miletekin ku li ser pênc dewleta hatine dabeşkirin. Beneke biratiyêye ku me bi hev re girê dide. Li kûderê dibin bila bibin bi hemû Kurdên cihanê re, ev ben wê her dem me bi hev re girê bide.”

Dixtor Qasimlo, şarezayek hêvîdar û xweşbîn û dûrbîn bû.

Bi rehmê bî sixtor Qasimlo. Rih şad bî, hertim dinav nûr û ronahiyê de bimînî. Ez

gelek şanaz û kûbarim ku min cenabê te naskir.

Ez tu carî te jibîr nekim.

Ez Letîf, ew kesê ku te vir bi navê Hesên Diyarî nas dikir. [1]

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Dîrok | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê:
Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm:
Kurdistan |

Dîroka weşanê: 21-12-2021

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
21-12-2021	رێکهوت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://kurdistanmedia.com>

Demê tumarkirinê: 16-06-2026

Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Jiyaname

Babet: 105

Ebdulrehman Qasimlo

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220203131154403681>

Ebdulrehman Qasimlo

Ebdurehman Qasimlo (z. 22ê kanûna pêşîn 1930 li Êrmiyê – m. 13ê tîrmehê 1989 li Viyanayê), ranyar û rêberê Kurdistanê Rojhilat bû. Qasimlo serokê PDK-Îran bû û li Viyanayê ji aliyê dewleta Îranê ve hate kuştin.

Jînenîgarî

Ebdurehman Qasimlo 22ê kanûna pêşîn sala 1930an li bajarê Êrmiyê di malbateke dewlemend û navdar de ji dayik bû. Wî xwendina xwe ya serete û navendî li bajarê Êrmiyê kir û pişt re ji bo dewamkirina xwendina xwe çû bajarê Tehranê.

Ebdurehman Qasimlo ji zarokatiyê de, bi hûrbîniyên xwe yên kûr, zû pê hesiya ku gelê wî di rewşeke kambax û dijwar de dijî. Herçend bavê wî Mihemed Axayê Wisuq yek ji dewlemend û feodalên herî mezin bû li herêma Êrmiyê, wî jiyan xwe qet ji derd û xemên jiyanê xelkê reş û rût cuda nedidît. Ew ji wan jî dûr neket û ji bona standina mafê wan heta canê xwe bexşî. Çalakiyên wî yên siyasî sala 1945'an, dema ku hê 15 salî bû, bi pêkanîna (Yekîtiya Ciwanên Demokratên Kurdistanê Îranê) li bajarê Êrmiyê dest pê kir. Piştî ku Komara canemerga Kurdistanê (Mehabad, 1946) bi hevkarîya hêzên biyanî û xiyaneta Yekîtiya Sovyeta (Sovyetistana berê) têk çû, Dr. Ebdurehman Qasimlo bi hevkarîya gelek hevalên xwe yên din xebata xwe ya siyasî bi rengekî nihînî û berfireh dîsa da destpêkirin. Pişt re ew bû endamê fêrmî yê Hizbî Demokratî Kurdistan. Bi vî rengî wî arman û rîya xwe ya dûr û dirêj hîlbijart. Di kar û xebata siyasî de dayika kurd Mîna Qazî jî gelek hevkarîya wan dikir û bi hemû îmkânên xwe yên maddî û manewî hevkarîya HDK-I û ciwanên kurd dikir.

Ebdurehman Qasimlo di temenê 18 saliya xwe de ji bo xwendina bilind çû welatê Fransayê. Piştî demekê ji wir çû Çekoslovakya û piştî ku li zanistgeha Pragê lîsansa xwe ya di warê siyasî - civakî de stand, sala 1952'an di çaxê desthilatdariya Dr. Muhemmed Museddiq de vegeriya Îranê. Li wir di xebata dijî emperyalîzmê ya ji bo millîkirina petrola gelê Îranê de li rex hêzên opozîsyonên rijîma seltenetiya M. Reza Pehlewî cih girt. Qasimlo herçend bi temenê xwe ciwan bû, lê li wir ji bo siyasethawên Îranê hat xuyanî kirin ku Qasimlo di kar û xebata siyasî de mirovekî jîr û jêhatî ye. Yanî wî bi prensîp û terza xebat û nîrxandinên xwe yên siyasî-zanistî bala herkesî kişand ser xwe.

Emperyalîzma Amerîkayê wê demê Îran kiribû navenda xebata xwe ya dijî bizavên antî-emperyalîst û azadîxwaz li Rojhilata Navîn. Mihemed Riza şahê Pehlewî jî bi hevkarîya Amerîka û welatên rojava bûbû cendirmê herêmê û mîna xûlamekê,

fermanên wan ên qirkirin û serkûtkirina hêzên azadîxwaz cî bi cî dikirin. Ev ji aliyê şahê bê îrade ve bersivek bû ji bo wan xizmetên bêgane û emperyalîzma Amerîka ku bi jinavbirina Komara Demokratîka Kurdistan û têkçûna dewleta Dr. Mihemed Musediq bi hemû şêweyan hevkarîya wî û vegera wî ya ser kursiya seltenetê kiribûn û berevajî xwesteka piraniya gelên Îranê, bi pîlanên çewt careke din ew vegeandibûn ser desthilatdariyê.

Piştî ku pênc salan li dijî emperyalîzmê xebitî, Dr. Qasimlo careke din vegerî Çekoslovakya û karî di sala 1962an de ji zanistgeha Pragê doktora xwe ya di para aborî de jî bistîne.

Dr. Qasimlo heya sala 1970an wek mamoste di zanistgeha Pragê de li ser aboriya kapîtalîstî, aboriya sosyâlîstî û li ser teoriya pêşkeftina aboriyê ders da. Karê herî girîng di jiyana Dr. Qasimlo de ew bû ku ji sala 1976'an heya 1978'an di para ziman û bajarvaniya Kurdistan de di zanistgeha Serbonne li Parîsê, mijûlî dersgotinê bû. Wî bi nivîsandina çend babetên cur bi cur di rojname û kovarên ewropî de li ser jiyana civakî, dîrok û rewşa siyaseta kurdan di wê demê de karî heya radeyekê dîrok û pirsgerêka gelê kurd baştir bi raya giştî ya Ewropayê bide nasandin. Dr. Qasimlo li Ewropayê mîna kesayetiyek siyasî û zana di mafê pirsgerêka gelê Kurdistanê de dihat nasîn û dewletên ewropî di vê xusûsê de dîtî û nixandî wî mîna serokaniyekê dihesibandin.

Li 11ê mîrsa sala 1970'î dewleta Beesiya Îraqê neçar ma ku bi kurdên başûrê Kurdistanê re gotûbêjan bike. Dewleta navendî ya Îraqê bangê ji bo xweseriya başûrê Kurdistanê da xuyakirin. Wê demê para parastina Îranê anku SAWAKê li hemû Îranê û bi taybetî jî li rojhilata Kurdistanê bîr û rayên azadîxwaziyê di mejî û singê hemû gelên Îranê de berbest û zindanî kiribûn. Dr. Qasimlo vegeriya Îraqê da ku çalakiyên HDK ji berê baştir organîze bike û li wir bi hevkarîya hevalên xwe karî di demekê de kar û barê xwe yê rêxistinî derbasî herêmên rojhilata Kurdistanê bikin.

Piştî ku Mihemed Riza şah Pehlewî sala 1979'an gor bi gor ji Îranê reviya, Dr. Qasimlo vegeriya Rojhilata Kurdistanê û xebata xwe ya siyasî bi rengekî berfireh li hemû Kurdistanê Rojhilat da destpêkirin. Piştî serhildana hemu gelên Îranê, Kurdistan ket destê şoreşgerên Kurd û xelkê welat xwe azad û serbest hîs kirin.

Rêberê Gel

Piştî ku sala 1979an bi têkoşîn û xebata hemû gelên Îranê dawî li desthilatdariya 2500 salî ya şahên Îranê hat, meleyekî paşvero yê bi navê (Ruhillax Xumeynî) ji paytexta Fransê (Parîs) vegeriya Iranê û bi damezrandina komara Islamî di hemû waran de bû serdestê çarenivîs û qedera hemû gelên Iranê. Wî bi navê îslamê hêdî-

hêdî berevajî daxwazên gelên Iranê, ku li benda reform û azadiyên siyasî-cîvakî bûn, dîktatoriya xwe ya paşvero bi darê zorê di Îranê de damezrand. Wê demê piraniya xaka Rojhilatê Kurdistanê bi hêz û hevkarîya her du rêxistinên Kurdan yê serekî (Komele û HDK-I) ji bin desthilatdariya dewleta Pehlewî hatibû azadkirin. Gel piştî bi dehan salan bi rihetî bêhna bayê azadiyê kişandibû û qedrê azadiyê li ba wan ji berê bêtir hatibû xuyakirin. Kar û barê welatê Kurdan ketibû destê her du rêxistinên navbirî.

Piştî serhildana Simkoyê Şikak (1920-1930) û pêkhatina komara Kurdistanê ya kêmtemen (Mehabad, 1946), ev sêyemîn car bû ku kurdan xwe azad didîtin. Mixabin ev rewşa xweş jî zêde nedomî û rejîma paşvero ya Îranê nedixwest rastiya pirsgirêka gelê Kurd bipejirîne û çareseriyekê ji vê problema dîrokî re bibîne. HDK û KOMELÊ dixwestin bi gotûbêj û hevdîtinan bi hikûmeta merkezî ya Iranê re pirsgirêkê çareser bikin, lê artêş û pasdarên Komara Îslamî bi hevkarîya cehşên welatfiroş û hinek aliyên xwefiroş dest bi hêrişên xwe yê dijwar kirin û Kurdistan dîsa bû qada şerên bixwîn û malwêranker. Pasdarên komara Xumêynî bi hemû hêza xwe nekarîn pêşmerge û hêzên gel li Rojhilatê Kurdistanê toşî şikestê bikin. Rejîma desthilatdara meleyan (Xumêynî, Refsencan, Xelxalî û hwd) dema zanîn ku bi şerê çekdarî nikarin li hemberî berxwedana gelê Kurdistanê şerê xwe yê gemar bidomînin, bi riyek din li dijî kurdan dest bi kar bû û ji sîleha dînî, paşverotiya civakî û cudahiya mezheba Kurd û Farisan mifa wergirt.

Xumêynî, ku xwe wek rêberê cîhana îslamê bi raya giştî dida nasîn, di 19. Agusta (19. 08. 1979'an) de li dijî gelê Kurdistanê CÎHAD (zibare) îlam kir. Dr. Qasimlo pir xebitî da ku bi rêya hevdîtin û danûstandinên siyasî pirsgirêka Kurdistanê bi rejîma îslamî re çareser bike, lê mantiqa karbidestên komara îslamî ne di wê pîvanê de bû ku perspektîvên Dr. Qasimlo, yê li ser çareserkirina pirsgirêka kêmnetewên Iranê, bipejirîn. Ew di cîhana siyasî de du dunyayên ji hev cuda bûn. Dr. Qasimlo mirovekî demokrasîxwaz û maqûl bû.

Piştî ku Xumêynî Kurd wek kafir û dijberên şoreşê bi alîgirên xwe dan nasîn, êrişên weke yê Mongolan li dijî Kurdan dest pê kirin. Berxwedana şervanên kurdî karekî dîrokî bû, lê şêweyên hov û xeddar ku ji aliyê pasdar û artêşa xwînxwara Komara Îslamî ya Îranê ve dihatin lidarxistin û kirin, HDK û KOMELE neçar kirin ji Rojhilatê Kurdistanê derkevin. Xuya ye ku di vê vekişîna hêzên siyasî yê Kurdan de tesîreke mezin ya xiyaneta caş û hinek Kurdên xwefiroş jî hebû. Piştî vê valabûnê bi hezaran Kurd ji aliyê beşa parastin(êtila'at)a dewleta Îranê ve hatin tîrbaran kirin û daleqandin. Girtîgehên hemû Îranê bûbûn mala Kurdên şoreşger. Hemû Kurdistan mîna zindaneke mezin di bin çekmeyên xwînmejiyên komara Xumêynî de bûbû meydaneke tijî xwîna keç û xortên welatparêz yê Kurdistanê.

Şerê partîzanî yê hêzên Kurdistanî li dijî komara îslamî

Piştî ku komara îslamî bi hemû şêweyan şerê xwe yê dijî Kurdan dest pê kir, HDK û KOMELÊ şerê xwe yê çekdarî bi şêweyên partîzanî û bi berfirehî di hemû deverên Kurdistanê de berdewam kirin. Ev siyaseta şehîdê nemir Dr. E. Qasimlo bû û vê taktîka Kurdan dewleta Îranê xiste nava tengaviyên mezin û pirsgerêka Kurdistanê di qada navnetewî de dengê mezin veda. Şerên partîzanî ku bi piranî li her du wilayetên Êrmiyê û Sinendecê diqewimîn, xisareke canî û aborî ya pir mezin dida rejîma Xumêynî. Beşa êtîla'at (êstixbarat)a Komara Îslamî ji bo vemirandina vê bizava Kurdan dest avête hemû şêwe kiryarên terorîstî. Bi taybetî di Kurdistanê de diravekî bêhisab xerckirin ku sîxorên xwe di nava Kurdan de zêde û zêdetir bikin. Kurdistan mîna kawilxane(xirabe)kê, wêran bûbû û bi hezaran gund hatibûn şewitandin û wêrankirin. Rewşa aboriya gel bi şêweyek berçav hatibû xwarê ku heta roja îro jî şûnewarên vê siyaseta çewt li ber çavan in. Birsîtî(birçîbûn), zindan, daleqandin, kuştin û birrînên bê mehkeme, bêkarî û malwêranî di jiyana Kurdan de bûbû tişteki rojane.

Ji bilî wê, îstixbarata Komara Îslamî ya Îranê bi rengekî nêhînî û veşartî di nava ciwanên Kurd de tiryak, eroîn(narkotîk) û vexwarinên elkolîk belav dikir. Mixabin niha jî ev siyaseta wan li hemû Kurdistanê didome û heya radeyekê jî ew di siyaseta xwe ya nemirovane de bi ser ketine. Ev karê wan ji bo tune kirina balê herî bitesîr ê şoreşê bû, yanî ji bo tune kirina hêza ciwanên Kurdistanê, da ku bîr û ramanên Kurdayetî û şoreşgeriyê ji mejiyê wan derxînin. Armanca wan ji navbirina mejiyê şoreşê bû. Ji bo ku ew bikarîbin îradeya berxwedana gelê Kurd bişkînin û pêşeroja hereketa millî ya Kurdistanê toşî şikesteke dîrokî bikin, hemû siyasatên bêexlaq bi kar anîn. Wan bihayê giran yê heroyîne di Kurdistanê de erzantir kirin da ku mejiyê ciwanên Kurd bi yekcarî felc bikin. Lê bihayê tiryakê ku mîna heroyîne ne giran(ne bi qîmet)bû, sal bi sal li hemberî bihayê heroyîne girantir kirin. Bi vî rengî wan bera her kesî dan kişandina heroyîne ku li ser sîstema mejî û di nava xwîna mirovan de cîgir dibe.

Dr. Qasimlo û hereketên siyasî di Kurdistanê de zû bi vê pîlana komara îslamî hesiyabûn. Ji ber wê jî bi riya radyo û weşanên xwe yê çapemenî dixebitîn ku rastiyan bi gel bidin famkirin.

Rojhilatê Kurdistanê bi nisbeta herêmên din yê Îranê xwediyê yek ji paqijtirîn civatên Îranê bû. Lê mixabin niha bi vê siyaseta çewt a Komara Îslamî, rewşa civata Kurdan jî pir hatiye şewandin û şepirzeyîyek xirab ketiye nava malbatên Kurdan. Komara Îslamî ji bilî berdewamkirina vê siyaseta xwe ya gemar li Rojhilatê Kurdistanê, çalakiyên xwe yê terorîstî derbasî dervey sinorên Îranê jî kirin û hê jî li ser çalakiyên xwe yê bi vî rengî dixebite. Bi dehan kardo û alîgirên HDK û KOMELÊ li Îraq û Başûrê Kurdistanê (bi taybetî li herêma Silêmaniyê) bi destê xulamok û terorîstên îstixbarata komara Îslamî ya Iranê hatin şehîdkirin. Lê berevajî daxwaza komara îslamî şerê partîzanî li Kurdistanê didomî û hakimiyeta dewleta navendî li

Kurdistanê hê jî lawaz bû. Ji bo wê jî Refsencanî, Xaminêyî û berpirsyarê giştiyê îstixbarata Îranê (Elî Felahyan) hatin ba hev û ketin wî fikrê ku bi navê diyalogê xwe nêzî serokê giştiyê HDK Dr. Qasimlo bikin û mejiyê hereketa kurdên Rojhilatê tune bikin.

Yekemîn car li kanûna pêşî a sala 1988an û cara duyemîn li kanûna paşî sala 1989an Dr.E. Qasimlo û nûnerên Komara Îslamî hatin ba hev. Ji destpêkê û di yekemîn dîtîn de armanca berdevkên Komara Îslamî kuştina serokê Kurd Dr. Qasimlo bû, lê her du carên destpêkê derfet çênebû vê armanca xwe ya çewt cî bi cî bikin. Armanca wan ew bû ku serokê hêza herî mezin ya li Rojhilatê Kurdistanê razî bikin ku bikeve xizmeta wan û qet behsa xwestekên Kurdan yên dîrokî nekin. Lê Dr. Qasimlo berevajî vê xwesteka wan bi şêweyek maqûl û zanistî berevanîyê ji xwestekên Kurdan yên meşrû û dîrokî dike.

Şhadeta Qasimlo

Kurdan di seranserê tarîxê de her tim xwestine bi rengekî aştiyane û bi biratî bi cîranên xwe re bijîn, lê mixabin ew dewletên ku Kurdistan dagîr kirine ti caran nexwestine li daxwazên netewa Kurd binêrin û lêkolîneke kûr li ser vê pirsê girîng bikin. Dr. Qasimlo yek ji wan kesan bû ku ji bo cî bi cî kirina vê daxwaza dîrokî pîr xebitî û bi hesreta gihiştina vê xwesteka mirovane heta canê xwe jî fîda kir.

Wek hat diyar kirin cara yekê li kanûna pêşî ya sala 1988an rûniştina bi nûnerên komara Îslamî ya Îranê û sekerterê giştî yê Hizbî Demokratî Kurdistan nemir Dr. Qasimlo dest pê kir. Di vê rûniştinê de terorîstên komara paşvero ya Îslamî nekarîn armanca xwe ya gemer pêkbîn.

Cara duyemîn li kanûna paşî ya sala 1989an dîsan peywendî hatin çêkirin, lê di vê peywendiya bi nav siyasî de jî, dîsan mirovkujên komara Îslamî ya Îranê nekarîn armanca xwe ya hovane cî bi cî bikin.

Roja 12 û 13ê Mai sala 1989an (12 û 13. 06. 1989) bo sêyemîn car dema ku berdevkên Komara Îslamî Hacî Mistefa Lacwerdî (serokê îstixbarata Îranê di hemû herêmên Rojhilatê Kurdistanê de), Ceefer Sehrarûdî (cîgirê beşa istixbarata hêzên pasdarên Îranê di Rojhilatê Kurdistanê de) û zilamek din bi navê Emîr Mensûr Borzorgyan ji bo gotûbêjê li Vîyena paytexta Awistirya hatibûn dîtina Dr. Qasimlo, ji nişkê ve zimanê silahên wan xwînriyan peyivî û bi du guleyên ku ji demanceya yek ji nûnerên dewleta Îranê derket Dr. Qasimlo hat şehîd kirin. Piştê her du hevalên wî Dr. Fazil Resûl(3) û Ebdullah Qadîrî Azer nûnerê HDK.I li Ewropa jî hatin şehîd kirin.

Di vê bûyerê de herçend Ceefer Sehrarûdî jî birîndar bûbû û tişteke eşkera bû ku

destê wî û hevkarê wî Hacî Mistefa Lacwerdî di vê cinayeta hovane de heye, lê mixabin bi bêy ku îdareya asayiş û polîsên Avusturya di pratîkê de ji bo girtina wan karekî bikin, Cefer Sehararûdî piştî tedawiyê (di nexweşxaneyêke paytextê Awistiryayê de) çû balyozxaneya Îranê û roja 22. 07. 1989an bi bê asteng ji vî welatî derket û çû Tehranê ku ji Refsencanî û Xaminêyî re bibêje: Me fermana we baş cî bi cî kir û her tişt li gor daxwaza me bi rê ve çû.

Emîr Mensûr Bozorgiyan jî çend rojan ji aliyê polîsê Awistiryayê ve hat girtin û hikmê girtina wî jî bi fêrmî hat dayîn, lê dewleta Awistiryayê hikmê girtina wî hilanî û ew jî ber bi Tehranê hat bi rêxistin.

Belê bi vî rengî serok û nûnerekî din ê şoreşa Kurdistanê di welatekî Ewropa de ku her roj zêdetir ji xwarina rojane navê mirovperwerî û demokrasiyê tînin ser ziman û li ser qanûnên wê diaxivin, bû fîdayê protokolên aborî. Xêzana Dr. E. Qasimlo û Hizbî Demokratî Kurdistan li dijî vê cinayetê şikayetnameya xwe teslîmî dewleta Awistiriya kirin û dadgeh heya niha hê jî bêsûd didome.[1]

Berhem

Berhemê herî navdar û girîngê Dr. Qasimlo ku têza doktoraya wî ye, pirtûka wî ya bi navê Kurdistan û Kurd e ku bi şêweyek akademîk û zanistî lêkolînên wî di vê pirtûkê de hatine nivîsandin. Ev pirtûk yek ji çavkaniyên herî ilmî û baş e ji bo nasandina dîrok, aborî û xebata siyasiya Kurdan bi gelên cîhanê ku bi awayekî berfirehtir pirsgrêka gelê Kurdistanê nas bikin.

Kurdistan û Kurd heya niha bi çendîn zimanên zindî yên cîhanê (inglîzî, erebî û farisî) hatiye wergerandin.

Dr. Qasimlo bi hûrbîniyekê hemû aliyên pirsgrêka Kurd di vî berhemê xwe yê pirbar de şirove kirine.[1]

Taybetmendiya babetê

Aliyê siyasî: Netevî | **Partî:** H. D. K. Îran | **Cureyên Kes:** Leşkerî | **Nivîskar** | **Ziman** - **Şêwezar:** Kurdî ,Başûr - Soranî | **Înglîzî** | **Erebî** | **Farsî** | **Fransî** | **Rusî** | **Cihê jidayikbûnê:** Urmîye | **Cihê niştecîhbûnê:** Kurdistan | **Hîna dijî?:** Na | **Netewe:** Kurd | **Welatê jidayikbûnê:** Rojhelatê Kurdistan | **Welatê mirinê:** Nemsal | **Zayend:** Nêr |

Dîroka Mirinê: 13-07-1989

فایلی په‌یوه‌ن‌د‌ی‌د‌ا‌ر‌ی‌د‌ا‌ر:

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11'ê Reşemeya 1357'an salvegera ragehandina xebata eşkere ya PDKÎ	کورتەباس	Kurmancî	
13-07-1989	رێکەوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Dr. Qasimlo: Post-Marksizmin Kürt Yüzü	کورتەباس	Türkçe	
İran Kürdistanı	کورتەباس	Türkçe	
Ji Simko heya Qasimlo!	کورتەباس	Kurmancî	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	پەرتوو کخانه	Kurmancî	
KURDISTAN Û KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	پەرتوو کخانه	Kurmancî	
Müzakere masasında namertçe katledilen Kürt lider: Dr. Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Nesrîn Qasimlo: Eger dilê min ne saxlem bûya ez ê ji sekinandina dil bimirama	کورتەباس	Kurmancî	
Nisrîn Qasimlo	ژياننامه	Kurmancî	
Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak	کورتەباس	Kurmancî	

Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?

کورتەباس

Deutsch

ئەم تۆمارە ھەندێک فایلی پەڕوونەندیداری وەک وێنە و فیدیۆی لەگەڵدا یە و لێرەدا پێشان نەدران،
کۆدەکە بکە تاوێک لەسەر مانیپەری پێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانە بێنیت QR تکیە سکی

QR

Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | کوردی ناوەراست | [Wikipedia](#)

Demê tumarkirinê: 03-02-2022

Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 106

Ji Simko heya Qasimlo!

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20221223164649453715>

Kakşar Oremar

Terorkirina Dr. Ebdurehman Qasimlo (1930-1989) karekî dûr ji prensîbên exlaqê têkeliyên siyasî bû. Kesê ku di wan şertan de Kurdistan, Îran û Rojhilata Navîn pêwîstiyêke mezin bi mayîn û ramanên wî hebû, lê weke ku rayedarên komara teror û îdamê bi karekî wiha re xwestibin paşeroja jiyana nifşên nû bi tarîti, zilm, girtin û kuştinê re bikine yek, tune kirina azadîxwazan bi erkekî xwe yê sereke dizanîn. Di qada siyaseta hingî ya tije mij û moran de hebûna Dr. Qasimlo dikarî bêtir rêya doza demokrasiyê li Îran û Kurdistanê nêzî serkeftinê bike. 30 sal derbas bûn, lê hêştê jî kesî nekariya cihê wî yê vala tije bike. Ew êdî bûye hewara azadiyê û qêrînên wiha jî qet nikarin bêne kuştin. Sala 1979'an Dr. Qasimlo bi çar daxwazên jê re zû pêhesiya ku Xumêynî yê xeratir ji rejîma Pehlewî li hemberî ramanên demokratîk şerê kurdan bike:

Daxwaza otonomiyê bo kurdan,

Daxwaza demokarsiyê bo Îranê,

Cudatî di faktora mezheb de nebe sedema îzolekirina hemû derdorên kurdan,

Şerê çekdarî li dijî kurdan û cîhada Xumêynî ku rêxistinên siyasî ên kurdan weke dijminên îslam û kafir didan nasandin.

Sedemên bingeîn yên lihevnehatina aliyên kurd û rejîma Îranê çar xalên jor bûn ku Dr. Qasimlo ji kurdan dawa kir referandûma ji bo komara îslamî boykot bikin.

Di vê nivîsê de mijara sereke ew e ka çima rêberên kurd wiha bi erzanî têne şêhîdkirin.

Qedera Simkoyê Şikak!

Roj 21'ê tîrmeha sala 1930'an bû. Dîsa rûdaneke tije xem esmanê jiyana kurdan dagirtibû. Qehremanekî neteweyî, lîderekî siyasî-leşkerî yê doza Kurdistanê, Simkoyê mîrxas bû ku mîna Cewer Axa, Mameş Axayê Mengor û Emîrxanê Lepzêrîn di nava xwîna xwe de gevizîbû. Rovî li ser serê şerê Kurdistanê sekinîbûn û çiqe-çiqe kamîreyên wan yên wênegirtinê bû. Bi hezaran hesretên nedîtî û bi rêbazên namerdane ji hêla rayedarên dewleta Riza Pehlewî ve hate terorkirin. Tîrsa ji rêbaz û navê Simko wisa mezin bû ku bi awayekî veşartî laşê wî wenda kirin û heta roja îro jî kes nizane li ku dera Urmiyeyê hate veşartin. Salên pişt re hemû hewldanên ragihandin û siyasatmedarên serdema Pehlewî-Xumêynî li Îranê ew bûye ku ked û xebata babê nasyonalîzma kurd li rojhilatê Kurdistanê ji çavê dîrokê veşêrin. Wan nedixwest kes bizanîbe ku di dema desthilatdariya Simkoyê Şikak da yekemîn rojnameya kurdî hatibû weşandin, yekemîn xwendîngeh bi awayê modern hatibû

vekirin û hemû êl-eşîretên kurdan ji bo daxwazên netewî bibûne yek û bi hêza federasyona eşîretên kurd nîva axa rojhilatê Kurdistanê ji destê dewleta Îranê rizgar kiribû. Antîpropaganda li dijî nav û destkeftên Simko wisa zêde û berfireh bûn ku heta roja îro jî berdewam in. Di vê stratejiya xwe de wan hinek kurdên dîrokzan û şoreşger jî neçar kirin ku li ser kesayetî û serhildana wî nenivîsin û bêdeng bimînin. Hinek kes jî bi pere û bertîlan razî kirin ku li dijî rêberên xwe yên şehîd binivîsin. Lê dîrokê ew ked û xebatên wî ji bîr nekirine.

59 sal derbas bûn û vê carê me dîsa dîmenekî weke terora sala 1930'an li payexta welatekî Ewropayê dît. Vê carê Dr. Qasimlo bû ku tevî çend hevalên xwe di xwîna sor de werbibûn. Ew aşîqê doza Simko û Pêşewa Qazî bû, lê nedihate payîn ku bi qedera wan dawî bi jiyana wî jî bê.

Banga Dr. Qasimlo

Sal 1979, di mîtînga sedhezar kesî a bajarê Mehabadê de bi dengekî bilind wiha qêriyabû: Gelê kurd hem xwedî wê hêzê ye ku bikarîbe xwe rizgar bike û hem ji faktorên derveyî weke faktoreke bibandor sûdê bistîne, lê faktora sereke ew e ku jê re dibêjin diyarker, hêza wan bixwe ye. Di xebata xwe de ji bo rizgariya xwe nabe ku em hêza xwe deynin aliyê din û baweriya me ew be ku baştirîn dost yê me rizgar bike, nexêr em bixwe divê xwe rizgar bikin û em bixwe jî pirsgirêkên xwe çareser bikin...”

Kesekî akademîsyen, aborîzan, fîlosof û siyasetmedar bû. Baweriyê wî bi wê hêz hebû ku li derdorê hebû. Di vê derbarê de wiha digot: “Em keyfxweş in ku piştî çend salan xebata gelê kurd ev fikira ku qedera gelê kurd li Waşington, London, Parîs û Moskov tê diyarkirin, gelek keyfxweş in ku êdî ew hest bi temamî tune bûye û gelê Kurdistanê gelek baş dizane ku ew ê bixwe qedera xwe diyar bikin û ew rêya diyarkirina qederê jî li Kurdistanê tê dayîn....”

Ew pirî caran li dijî siyaseta teror û xapandikariya rayedarên dewleta Îranê axivîbû, nivîsîbû û bi xembarî behsa awayê şehadeta Simkoyê Şîkak di halê hevdîtînê çareseriyê de dikir.

Roj 21.07. 1930 bû ku li Şîno Simko hate terorkirin. Çend meh piştê di zivistana sala 1930'an de Ebdulrehman hate dinê. Dema xwe nasîbû şîreta babê wî yê zana Mihemed axayê Wisuq tim dianî bîra xwe: “Kurê min ji bîr neke tu wê salê hatiye dinê ku dewleta Ecema a ku dijminên me bûn bi awayekî namerdane rêberê şoreşa Kurdistanê ya hingî yanî Simkoyê Şîkak bi bêbextî şehîd kirin. Tu vê meselê qet ji bîr neke...”

Mihemed Axa ji dema ku ligel Qazî Mihemed serdana Sovyetê kiribû, zêde keyfa wî ji rûsan re nedihat û hîç baweriyek bi rayedarên ecem û dewleta wan nebû. Her dem wiha digot:” Eger te ecemek dît ku ber bi teve tê, yan li ber bireve yan wî bikuje, eger zimanê wî bigihîje we, dê we bixapîne û bikuje!”

Qasimlo û aşîtxwazî

Di hemû jiyana siyasî ya Dr. Qasimlo de aştxwazî bingeha herî serekî ya ramanên Dr. Qasimlo bû. Wî di pirtûka xwe (Kurdistan û Kurd) de ku li sala 1964'an hat weşandin riya çareserkirina pirsgirêka kurd ne şerê çekdarî belkî aşî û diyaloga di navbera her du aliyên kurd û dagirkerên Kurdistanê de dibîne. Ew di vê pirtûka xwe de ji bo çareserkirina bingeîn a daxwazên hemû gelên Rojhilata Navîn ku bikarîbin di atmosferekî tije rihetî û aştiyane de bijîn konfidrasiyona Rojhilata Navîn pêşniyar dike ku Federasyona Kurdistanê endamek wê konfederasyona mezin be. Qasimlo wê pêşniyara xwe di serdemekê de dide diyarkirin ku li Ewropa jî hizira pêkhatina Yekitiya Ewropa dihat bihêzkirin û dewletên wek Îtalya, Fransa, Almanya û Ingilistanê mîna pêşrew û pêkhênerên EU dinexiştandin.

Şehîd Dr. Qasimlo di wê baweriyê de bû ku ji bo serxwebûna Kurdistanê bi kêmî azadkirina du perçeyên axa Kurdistanê pêwîstiyêke dîrokî ye. Lewra ew pêşniyar dike ku kurdên her perçeyek Kurdistanê pirsgirêkên xwe berê bi dewleta navendî re çareser bikin û bi vî awayî di welatê xwe de hevkariya cêgirkirina sîstemên demokratîk di hemû Rojhilata Navîn de bikin. Li ser van bîr û ramanan Dr. Qasimlo dibêje: „Em dikarin bi du şeweyan serbestiya xwe biparêzin: ya yekê pêwîstiya me bi çek (silah) heye ku dema wê kurte û hewceyî bi qûrbani û fedakariyên gelek zêde heye. Ya duyê demokrasî û aşî ku dem û temenê wan dirêj û bi domtîre”.

Li pey şehîdbûna wî, di roja îro de em girîngiya demokrasîyê û bi taybetî jî di serdema globalîzasyonê de baştir dibînin.

Dr. Qasimlo mîna yekemîn serokê kurd ji bo navnetewî kirina pirsgirêka kurd gav avêtin. Wî her tim digot: „Pirsgirêka kurdan ne tenê pirsgirêka nava çend welatan e, lêbelê pirsgirêkek navnetewî û cîhanî ye.”

Di 03. 08. 1988'an de bi nameyekê ku Dr. Qasimlo ji bo Xavyêr Pirêz Dekoyar sekreterê giştîyê UN nivîsiye, piştî bi dawîbûna şerê Îran û Iraqê, Qasimlo daxwaza riyekê ji bo çareserkirina pirsgirêka 40 milyon mirovên kurd li sekreterê giştîyê Neteweyên Yekbûyî dike û dibêje: „Heya dema ku pirsgirêka 40 milyon insanên kurd neyê çareserkirin, Rojhilata Navîn aştiya rastîn di nava sinorên xwe de nabîne.”

Qasimlo di wê baweriyê de bû ku kurd li derveyî welat, li Ewropa, Amerîka an jî Awustraliya divê ji bo diyarîkirina mafê qedera xwe bi hev re xebat û lebatê bikin. Ew ji gelê kurd dawa dike ku ji bo gehiştina vê armancê nekevin bin bandora şerê di navbera partî û duberekiyên hêzên kurd di Kurdistanê de.

Mirovheziya Dr. Qasimlo

Baweriya wî bi diyalog û aştiyê hebû. Kesekî xweşbîn an jî reşbîn nebû, belku realîst bû. Ji bo şehîd Dr. Qasimlo ku mirovekî dinyadîtî bû mirov û nirxên mirovatiyê ji hemû tiştekî bilindtir û bi nixtir bûn. Di nava xebat û têkoşana xwe ya li dijî rejîma paşverû ya komara îslamî de ewî nedixwest ku ji bo serkeftineke biçûk a çekdarî ti carî pêşmergeyên parta Demokrata Kurdistanê Iranê qûrbani bike. Ji bona wê jî wî di hevdîtinên xwe yên bi pêşmergeyan re gelek caran ji wan re wiha digot: „Ger hûn

bizanîbin ku di şerekî de yê 100 kes ji hêzên dujmin bên kuştin lê êhtimala şehîdbûna yek kesî ji hêzên we heye, tu carî vî şerî nekin.”. Ji bilî wê Dr. Qasimlo di şer de çi serkeftin bi destbixistana û çi rastî şikestê bihata, li dijî şikence û kuştina hêsîr û dîlên şer bû. Gelek caran hinek pêşmergeyan di dema şer de hêsîrên şer dikuştin, ger Dr. Qasimlo bi vî karê wan bizanîba, ew pêşmerge dihat zindanî kirin an jî ji nava partiyê dihat derxistin. Yanî endamtiya partiyê jê dihat standin. Ew ji ber mirovheziya xwe li dijî îşkence û reşkujiyê bû. Ji bona wê jî nedixwest ji bo bi destxistina armancên xwe gel bê fîda kirin. Meşa wî ya siyasî tenê li ser riya paqij ya mirov û mirovperweriyê bû. Ew her tim li dijî karên terorîstî, dîktatorî û revandina firoke û mirovên sivîl bû, her çend wî baş dizanî karên bi vî awayî dikarin dengekî mezin di nava raya giştî, weşan û medya cîhanî de ji bo doza netewa kurd çêbikin. Dr. Qasimlo di hevpeyvînek rojnamevanî de dibêje: ”Kurd ji ber ku karê terorê nakin, mirovên sivîl nagirin û firokan narevînin nakevin nava medya cîhanî û behs li ser doza kurd nayê kirin.”

Pirtûka Dr. Qasimlo

Berhemê herî naskirî û girîng yê şehîdê nemir Dr. Qasimlo ku têza doktoraya wî ye, pirtûka wî ya bi navê Kurdistan û Kurd e ku bi şeweyek akademîk û zanistî lêkolînên wî di vî pirtûkê de hatine nivîsandin. Ev kitab yek ji çavkanî yên zanistî û baş e ji bo nasandina dîrok, rewşa aborî û xebata siyasî a kurdan bi gelên cîhanê ku bi awayekî berfirehtir pirsgrêka gelê Kurdistanê nas bikin.

Kurdistan û Kurd heya niha bi çendîn zimanên zindî yên cîhanê (ingilîzî, erebî, farisî, tirkî...) hatiye wergerandin.

Dr. Qasimlo bi hûrbîniyek pîralî hemû aliyên pirsgrêka kurd di vî berhemê xwe yê pirbar de şirove kirine. Ew yekemîn pirtûk bû ku bi awayekî zanistî-lêkolînî li ser pirsgrêka kurd li Ewropa çap bibû.[1]

Taybetmendiya babetê

Kategorîya Naverokê: Doza Kurd | Gotar & Hevpeyvîn | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan | Dîroka weşanê: 14-07-2019

بابه ته په یوه سټکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

72 saliya şehîdbûna lîderê kurd Simkoyê Şikak (1887 Kela Çariyê- 30.06.1930 bajarê Şino)	کورتەباس	Kurmancî	
93 sal derbas bûn, lê Kurd qet Simkoyê Şikak ji bîr nakin	کورتەباس	Kurmancî	
Cenazeyê şehîd Îsmaîl Axa Şekakî (Simko) di sala 1930'an de	وێنه و پێناس	Kurmancî	
Daxwaz bo guherîna navê şeqama Simkoyê Şikak, yan derswergirtin ji rastiyên dîrokê?!	کورتەباس	Kurmancî	
Kurdische Persönlichkeiten - Simko Agha 1/ 4	کورتەباس	Deutsch	
Kurdische Persönlichkeiten - Simko Agha 3/4	کورتەباس	Deutsch	
Kurdische Persönlichkeiten - Simko Agha 4/4	کورتەباس	Deutsch	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	پەرتووکیخانه	Kurmancî	
Lênihêrînek li ser şoreşa mezin a Simkoyê Şikak	کورتەباس	Kurmancî	
Li Ormiyê rê nehat dayîn semînarek li ser Simko were çêkirin	کورتەباس	Kurmancî	
Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak	کورتەباس	Kurmancî	
Şikak Aşireti ve Reisi Simko Lakaplı İsmail Ağa'nın Faaliyetleri	کورتەباس	Türkçe	
SİMKO AĞA İSYANININ TÜRK-İRAN İLİŞKİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ (1905-1930)	کورتەباس	Türkçe	
Simkoyê Şikak di terazûya nasyonalîzma Kurdî û eşîrî de	کورتەباس	Kurmancî	
Simkoyê Şikak; Bavê nasyonalîzma Kurd	کورتەباس	Kurmancî	

Simkoyê Şikakî'nin torunu İstanbul'da hayatını kaybetti

کورتەباس Türkçe

Stranek li ser kuştina Cewahirxanima hevîna Simkoyê Şikak

کورتەباس Kurmancî

Stranek li ser kuştina Simkoyê Şikak

کورتەباس Kurmancî

Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?

کورتەباس Deutsch

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | کوردی ناوه‌راست | <http://pydrojava.org/- 23-12-2022> موقع

Demê tumarkirinê: 23-12-2022

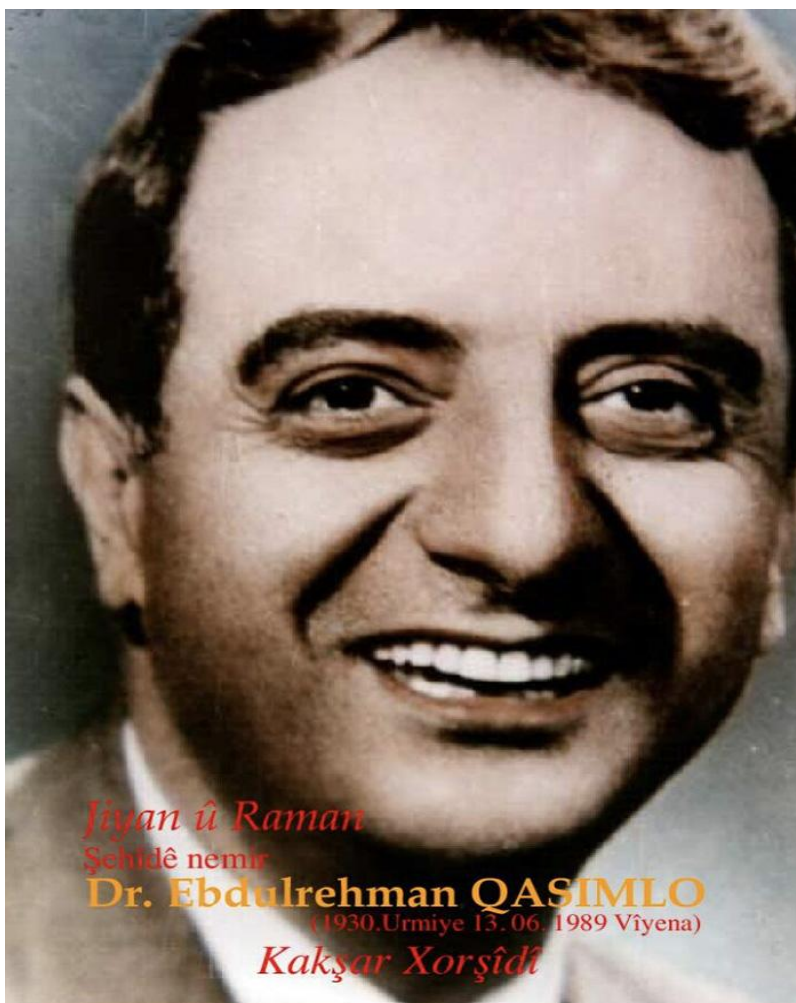
Navê afirîner: Aras Hiso

Pol, Kom: Pirtûkxane

Babet: 107

Jiyan û Raman. Şehîdê Nemir Dr. Ebdulrehman Qasimlo

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220224064917406175>

Navê pirtûkê: Jiyan û Raman. Şehîdê Nemir Dr. Ebdulrehman Qasimlo

Navê nivîskar: Kakşar Xorşîdî

Cihê çapkirina pirtûkê: vîyena

Navê çapxaneyê: KOÇER

Sala çapê: 2001

[1]

Taybetmendiyên babetê

Partî: H. D. K. Îran | Kategorîya Naverokê: Bîografî | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Bajêr: Urmîye | PDF: Erê | Welat- Herêm: Rojhelatê Kurdistan | Nemsî | Dîroka weşanê: 00-00-2021

بابهته بهیوهستکراوهکان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2021	رێکهوت و رووداو (کروئولوژیا)	کوردی ناوهراست	
Abdurrahman Qasimlo	کورتبهباس	Türkçe	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	په‌رتوو‌کخانه	Kurmancî	
Pêşengên şehîdên gulânê, Hakî Karer	کورتبهباس	Kurmancî	
Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak	کورتبهباس	Kurmancî	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	کورتبهباس	Deutsch	

کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر QR ی له‌گه‌لدایه، تکایه سکینی PDF ئەم تۆماره په‌رتووکه و فایلێ: تێبینی
مالپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا په‌رتووکه که ببینیت

QR
Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | kurdish-library.com

Demê tumarkirinê: 24-02-2022

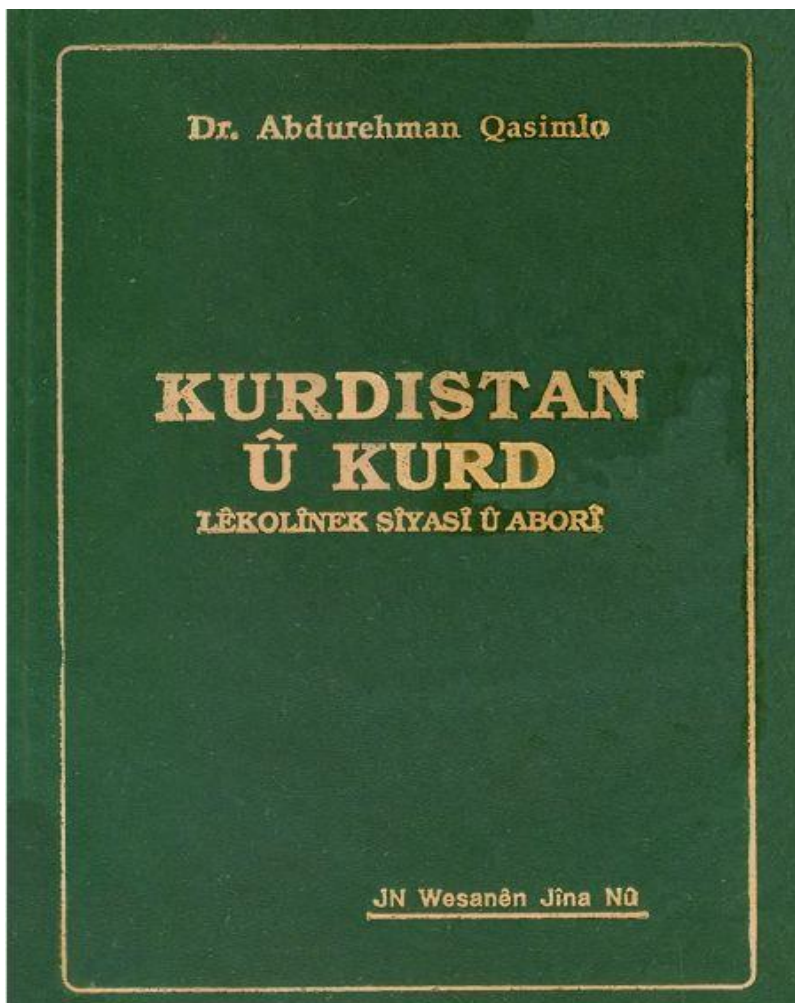
Navê afirîner: Raper Usman Uzêr

Pol, Kom: Pirtûkxane

Babet: 108

KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20260611183841691091>

Navê pirtûkê: KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ

Navê nivîskar: Dr. Abdurehman Qasimlo

Navê wergêr: Elîşêr

Wergera ji ziman:

Cihê çapkirina pirtûkê: Swêd

Navê çapxaneyê: Weşanên Jîna Nû

Sala çapê: 1991

Hemû kltêb xwedîyê dîrokekê ne, kitêba Kurdistan û Kurd jî di beşa warê xwe de xwedîyê serpêhatîyek dirêj e. Sala 1953'yan hevalemî xebatker û destekî nêzîk, pêşniyarê min kir ku ji bo ronîkirina hinek warên sîyasî yên mesela Kurd broşurekê bi

nivîsim. Lêbelê, gelek zû derket ku ev gîrûgirifta han bi broşurekê nayê çareserkirin[^] Min soz da wî hevalî ku ez ê li ser gîrûgirifta Kurd kitêbfekê binivîsim. Gelek mixabin serkevtina derba sala 1953'yan, ku bû sebebê hilweşandina hukumeta netewî ya Musad diq û serdestîya rejima dîktatorî û zordarî, min ji vî karî şûn de xist ku ez sozê xwe bicî bînim. Hel û mercên têkoşîna nehênî û nebûna serokaniyên pêwîst li ber dest ji bo nivîsandina kitêbek zanistî li ser mesela Kurd, çend salên din jî vî karê han bipaş xist.

Lê her ji wê gavê şûn de berhevkirina malzemên pêwîst ji hemû navçên Kurdistanê min ji xwe re wezîfek zanî û gelek hevalên dilsoz jî di vî warî de alîkarîya min kirin. [1]

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Abûrî | Dîrok | Ramiyarî | Mijar û taybetmendiye pelên têtildar: Pirtûka PDF ya vê pirtûkê cara yekemîn li Kurdipediya tê weşandin. | **Cureya belgeyê:** Werger | **Cureya Weşanê:** Çapkiraw | **PDF:** Erê | **Ji carekê zêdetir hatiye weşandin:** Erê | **Welatê weşanê:** Swêd | **Dîroka weşanê:** 00-00-1991

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
01-01-1991	پیکهوت و پووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	

کۆده که بکه تاوه کو له سهه QR ی له گه‌لدایه، تکیه سکینی PDF ئەم تۆماره پهرتوکه و فایلی: تیبینی
مألپه‌ری ریکخراوی کوردیپیدیا پهرتوکه که ببینیت

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://de.z-lib.fm>

Demê tumarkirinê: 11-06-2026

Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 109

Nesrîn Qasimlo û şêwaza netewenivîsî yan înfografi di bîranînan de

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20240510131514570323>

Nesrîn Qasimlo û şêwaza netewenivîsî yan înfografi di bîranînan de

Dr. Azad Mukrî

“Ewropiyek Li Welatê Kurdan” navê pirtûkekê ye ku ji aliyê Nisrîn Qasimlo , hevjinê Dr. Ebdulrehman Qasimlo ve hatiye nivîsandin û ji aliyê Nahîd Husênî ve hatiye wergerandin bo ser kurdî.

Ev pirtûk ji ber çend sedeman hêjayî nirxandina xwendevanên kurd û ewropî ye. Di vê gotarê de ez ê hewl bidim ku du sedemên girîng ên vê pirtûkê pêşkêşî xwîneran bikim. Di beşa yekem de ez ê behsa sedemekê bi navê “bi hev re ketina kultûran” û di beşa duyemîn de jî “jiyana ewropiyekê di siyaseta Rojhilatê” de nîqaş bikim. Ew pirtûk bi awayekî balkêş hatiye nivîsandin. Herçiqas nivîskar otobiyografiya xwe nivîsandiye jî, lê ji aliyê formê ve, ev nivîs bêtir dişibe romanekê. Nivîskar navê xwe reş kiriye û vebêjerê bûyerên jiyanê xwe kiriye kesê sêyem û bûyeran bi nêrîna kesê sêyem an jî zanayekê giştî vedibêje. Kesayetiyek ku jiyannameya xwe vedibêje ew bi xwe ye, lê ji bo ku çîrokê vebibêje navê xwe kiriye “Lîna”. Ango vebêjer bûyerên jiyanê kesayetiyekê bi navê Lîna behs dike. Lîna heman nivîskar û vebêjê çîrokê ye. Beşa herî girîng a wê pirtûkê ku di civaknasiya kultûrî de xwedan buha ye, ew e ku nivîskar/miroveke Rojavayî ku xwedî perwerde, exlaq û cîhanbîniya taybet a cîhana Rojavayî ye, berê xwe dide Rojhilata Navîn û Kurdistanê.

Vebêjiya wê nivîserê di vî warî de girîng e ku demeke dirêj di nav netewa kurd û Kurdistanê de dimîne. Ewa ku dibîne û diqewime ji nêzîk ve seh dike. Hewl dide ku digel wê civakê têkel be. Beşdariya hilkeft û rêûresmên wan bike û bûyer û hûrdekariyên wan ên civakî dubare bike.

Ev şêwe kare di civaknasiyê de bi “netewenivîsî” an jî “gelnivîsî” bê naskirin. Ew jî wate rêbaz û şêwazek ku civaknas di sedsala 20an de ji bo naskirina kultûrên din girtine pêşîya xwe. Wate ew bi cihê wê ku ji bo naskirina netewe û gelan tenê xwe bispêrine çavkaniyên nivîskî, diçûn û bi wan gelan re heyamekê dijiyan da ku hûrdekariyên jiyan, bîr, bawerî, kar û kiryarên wan bizanin. Karê ku Nesrîn Qasimlo di pirtûka xwe de ji me re dibêje, rast heman rêbaz e ku civaknasên netewenivîs behsa wan kiriye.

Ew destpêkê diçe Tehranê li cem hevjinê xwe wate Dr. Qasimlo. Li wê heyamê ku li Tehranê mijûlê jiyanê xwe ya veşartî ye, bi berdewamî li ser reftar, ziman û şêwaza jiyanê xelkê bajar hûr dibe û zanyariyên baş bi dest dixe. Lê piştî çûyîna bo Kurdistanê û ji rêya Tewrêzê ve rû li Urmîyê, warê jiyanê Dr. Qasimlo û malbata wî

dike, çavê Nesrîn Qasimlo yan vebêjê pirtûkê hûrbîntir dibe.

Di rê de, hem wesfa welatekî nû dike ku pê xistiye nav û hem bi deverên din ên Îran û Ewropayê re hêlengandinê dike. Tiştê ku nivîskar li ser rêwîtiyê ji me re vedibêje, ew aliyê berfirehnebûna aboriya navçeyê nîşan dide. Nîşan dide ku dewleta navendî ti guh nedaye pêşketina navçeyê û ti bingeheke avedaniyê li navçeyê bi rê ve nebiriye. Danasîna rêyan, cihên mana li ser rê û hêlengandina cihên dinê, vê rastiyê piştrast dikin.

Lê nivîsandina nivîskar bi vê yekê naqede. Dema ku digihêje gundê ku malbata Qasimlo bi serokatiya “Mihemed Xanê Qasimlo” an jî “Wasûq Xan” tê de dijîn, wesf û vegotinên wê wateyeke din peyda dikin. Li destpêkê nivîskar mijûl e, diçe nav yek ji malbatên herî naskirî û dewlemend ên Rojhilatê Kurdistanê.

Duyem jî ew e ku diçe nav yek ji malbatên xan û axayê naskirî û destçûyî yên Rojhilatê Kurdistanê. Sêyem, ew diçe nav malbata yek ji mezintirîn siyasetmedarên Rojhilatê Kurdistanê. Ji ber van sedeman em dikarin bibêjin ku her hevokek ku nivîskar di dema mayîna xwe ya di wê malê de dinivîse ji bo kurdên Rojhilatê Kurdistanê, ji bo lêkolînerên civaknasî li Rojhilatê Kurdistanê û ji bo hogirên siyasetê li Kurdistanê xwedan buha ye.

Behskirina Nesrîn Qasimlo di pirtûka xwe de, li derheq jiyana malbata yek ji xanên mezin ên Kurdistanê, hûrdekariyên jiyana û demûdezhgehên dîwanxanê ji bo me eşkere dike. Vêca êdî xwîner tenê çîrokekê naxwîne ku çîroknivîs bi xeyal jiyana dîwanxanekê afirandiye, belkî vegotina jinekê dixwîne ku bûye beşek ji wê dîwanxaneyê û jiyana wê dîwanxaneyê bi hemû xweşî û nexweşiyekê ve dîtiye. Ji aliyê dinê ve nivîser her di çarçoveya wê dîwanxaneyê de namîne û hatinûçûna derê û nav reiyetan jî dike û hêlengandina wan du cure jiyanane bi rêya axaftinên xwe ve dike û em dikarin qasa dûriya jina xan û dîwanxanê ji jiyana xelkê asayî fam bikin.

Warê sêyem, jiyana malbatî ya rêberekî siyasîyê mezin ê kurdê Rojhilatê ye. Ti çavkaniyek derheq jiyana siyasî û asayî ya Dr. Edulrehmanê Qasimo bi qasî wî pirtûkê hûrdekarî tê de nînin. Nivîskara wê pirtûkê Ebdulrehman Qasimloyekî nîşanê xelk û xwînerên wê dide ku evîndarê wî bûye. Bi wî re jiyaye. Digel wî ders xwendiyê, digel wî bûye mamosteya zanîngehê li Pragê, digel wî eware bûye, jiyana nihênî ceribandiyê û di encamê de bûye hevkarê wî di meşa şoreşê de.

Ew pirtûk wê rastiyê derdixe ku çawa ewropiyek kariye piştî wê ku bi hûrî ji arîşeyên kurd û perîşaniyên wan fam bike, bi dil û can bê nav refên şoreşvanên kurd û tevî wan ji bo mafê rewa yê neteweyekî bindest hewl bide û di metirsîdartirîn proseyan de beşdariyê bike. Ji aliyê dezgehên sîxurî yên Saziya Îtilata rejîma Paşayeti anglo SAWAK û serokê wê saziyan dike mirovî û metirsîdar ve bê lêpêçînkirin. Bi zarokên xwe yê hûr ve ewareyê bajar bi bajarên Rojhilat û Başûrê Kurdistanê bûye. Neçar bûye bi sedan roj bibe xizmetkarê şoreşgerên karê nihênî yê nav bajar û bibe

hevkarê şoreşgerên li ser çiyayên Kurdistanê. Bi giştî ew pirtûke, hêjayê jê hûrbûn, xwendin û jêfêrbûn e, hem ji bo xwenerên kurd û hem jî ji bo xwînerên ewropî. Hêjayê lêkolîn, xwendin û hînbûnê ye. Ji ber ku ewropîyekê nivîsiye ku evîndara kurdan û birîn û derdên wan e.[1]

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Doza Kurd | Gotar & Hevpeyvîn | Ramiyarî | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan | Dîroka weşanê: 26-09-2023

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
26-09-2023	کوردی ناوهراست ریکهوت و پرووداو (کړننولوتیا)		
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo? کورتهباس		Deutsch	

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://kurdshop.net/> - 17-05-2024

Demê tumarkirinê: 10-05-2024

Navê afirîner: Aras Hiso

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 110

Nesrîn Qasimlo: Eger dilê min ne saxlem bûya ez ê ji sekinandina dil bimirama

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220821122205429434>

Nesrîn Qasimlo: “Dewleta Avusturyayê qatil serbest berdan. Min îtîraz kir, lê ev ji aliyê dadgeha bilind a wan hate red kirin. Min xwe bi tenê hîs kir.”

Helen Krulich hevjin a berê ya siyasetmedar û rêberê Rojhilatê Kurdistanê

Ebdulrehman Qasimlo yê Partiya Demokrat a Kurdistanê-Îran ye. Di nav Kurdan de wek Nesrîn Qasimlo tê naskirin. Ebdulrehman Qasimlo di 13ê Tîrmeha 1989ê de li Vîyanayê ji aliyê dewleta Îranê ve hat qetilkirin.

Di sala 1988ê de hevdîtinên nûnerên komara Îslami ya Îranê û sekreterê giştî yê PDKÎ Qasimlo destpêkirin.

Roja 13ê Tîrmeha 1989ê Qasimlo ligel hevalên wî Dr. Fazil Resûl û Ebdullah Qadirî Azer ku nûnerê PDKÎ li Ewrûpayê bû, hatin kuştin.

Kujer piştî kuştare çûn balyozxaneya Îranê û piştî hefteyekê bêyî astengî ji

Avusturyayê derketin û çûn Tehranê. Yek ji kujeran ji aliyê polîsê Avusturyayê ve hat girtin, lê paşê rayedarên Avusturyayê hukimê girtina wî rakirin.

Malbata Qasimlo û partiya wî şikayetnameya xwe teslîmî dewleta Avusturya kirin, lê encam derneket.

Piştî Qasimlo, Sediq Şerefkendî bû sekreterê giştî yê PDKÎ. Şerefkendî jî li Berlînê ji aliyê dewleta Îranê ve hat kuştin.

Di destpêka salên 1980an de Helen Krulich mamostayê zimanê Ingilîzî bû di kampên pêşmergeyan de li Rojhilatê Kurdistanê. Wan deman ew herêman di destê

Pêşmergeyên PDKÎ de bûn. Bi xwe hevjin a Qasimlo Kurdiya Soranî, Farisî, Fransî, Ingilîzî û zimanê xwe Çekî dizane. Helen Krulich ji min re dîtinên xwe anî ziman.

Deniz Serinci: Te xebere kuştina Ebdulrehman Qasimlo çawa bihîst?

Helen Krulich: Ez di roja kuştina Ebdulrehman de li Parîsê bûm. Dawiya rojê hevalekî ji PDKÎê telefonî min kir û got ku Qasimlo hate qetilkirin.

Deniz Serinci: Te çî hîs kir?

Helen Krulich: Eger dilê min ne saxlem bûya ezê ji sekinandina dil bimirama.

Destpêkê min bawer nekir ku hate qetilkirin. Min bawer kir ku min xewn didît. Paşê min fehm kir ku ev ne xewn bû, ev rast bûye.

Deniz Serinci: Dewleta Îranê rola xwe di kuştinê de înkâr dike. Nêrîna te çî ye?

Helen Krulich: Ez baş dizanim Îranê mêrê min kuştîye. Polîsê Avusturyayê delîl jî dît.

Lê mixabin ji ber zexta dewleta Îranê û gefên aborî wan qatil – ku sîxurên Îranê bûn –

serbest berdan.

Deniz Serinci: Di roja kuştina Ebdulrehman Qasimlo de ev çûbû gotûbêj ligel dewleta Îranê, wî bawer kir. Naveroka vê gotûbêjê çi bû?

Helen Krulich: Rawestandina şerê navbera Kurd û rejîma Tehranê û helwesta opozîsyona Kurdî di vê yekê de. Gelek kes di vî şerî de hatibûn kuştin û rejîm got ku niha em dixwazin ji bo bidawîbûna vî şerî dest bi gotûbêjan bikin. Qasimlo fikra gotûbêjan baş dît, ji ber ku wî hertim bo xatirê gelê xwe xwest şer rawestîne.

Deniz Serinci: Bandora vê qetilkirinê îro li te çawa ye?

Helen Krulich: Mixabin yê berpirsyar nehatin cezakirin. Dewleta Avusturyayê qatil serbest berdan. Min îtîraz kir, lê ev ji aliyê dadgeha bilind a wan hate red kirin. Min xwe bi tenê hîs kir. Pir zehmet bû bo min. Gelek kesan piştgiriya manewî dane min, wekî Daniella Mitterand, xanima serokê Fransayê. Le wê nekarî pir tiştan ji bo min bike.

Deniz Serinci: Hêviya te ji bo bi mîlyonan Kurd li Îranê çi ye?

Helen Krulich: Hikûmeta niha, rejîma meleyan çi dixwaze dike. Qet guhdarî Kurdan nake. Ji ber vê gel bêhêvî ye. Ez dixwazim vê hikûmeta niha bê hilweşandin. Çareserî avakirina Iraneke demokratîk e bi otonomî an federasyon ji bo kêmeteweyên Îranê, wekî Kurdan. Ez wekheviyê ji bo herkesî dixwazim.[1]

Taybetmendiya babetê

Kategorîya Naverokê: Gotar & Hevpeyvîn | Bîranîn | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Fransa |
Dîroka weşanê: 10-04-2020

فایلی په یوه نډیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابەت	پۆل	زمان	QR
Çalakiyên siyasî û rêxistinî yên ewropeyê li Kurdistanê	Kurmancî	کورتەباس	
Kürtçe en az 1500 yaşında	Türkçe	کورتەباس	
Nesrîn Qasimlo û şêwaza netewenivîsî yan înfografî di bîranînan de	Kurmancî	کورتەباس	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	Deutsch	کورتەباس	

ئەم تۆمارە هەندێک فایلێ پەڕێنەندیداری وەک وێنە و فیدیۆی لەگەڵدا و لێرەدا پێشان نەدران،
کۆدەکە بکە تاوەکو لەسەر مۆبایلێ پێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانە ببینیت QR تکیە سکیی

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | کوردی ناوەراست | jiyan.dk

Demê tumarkirinê: 21-08-2022

Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 111

Nirxandin û hevberkirina Dr. Qasimlo û rêberên din ên Kurd bi hev re, nîşana neserwextî û nehişyariya civaka Kurdi

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220908175135432910>

Derheq belgenomeyên Wezaretê Karê Derve ya Amerîkayê li ser dosiyeya terorkirina Dr. Qasimlo û li bereberê 29.mîn salvegera terorkirina Dr. Qasimlo de, Ajansa Kurdpayê gotûbêjek digel Şerîf Hejarî encam daye, ku deqa wê weha ye:

Pirs: Ji bilî Amerîkayê kîjan welatî li ser terorkirina Dr. Qasimlo helwest hebûye?

Bersiv: Eşkere ye ku heyamekê berî niha ku min belgenomeyek li ser helwesta Amerîkayê li hemberî terorkirina Dr. Qasimlo de eşkere kir, heya radeyekê helwesta dîplomasiyane ya Amerîkayê derheq terorkirina Dr. Qasimlo bo hemû Kurdekî, û heta biyaniyan jî rohn bû!

Vê belgenomeyê gellek girîngiya xwe hebû, û heye jî, jiber ku belgenomeyeke fermî ya Wezaretê Karê Derve ya Amerîkayê bû, û gihîştibû Wezaretên Derve û Wezaretê Dad a Nemsayê. Wate di biyavê zanistî de, ew belgenome wekî helwesta fermî ya dewleta Amerîkayê tê hesibandin, li ser terorkirina Dr. Qasimlo, ku heya niha tu akademî û siyasî û dîrokzan û nivîskarekî, ew zanyarî li ser helwesta fermî ya Amerîkayê bi dest nexistibû, heta ku di vekolîn û mijarên xwe de bixin rû, û şîkariyê jê re bikin, yan bo keysa dadgehê jî bê bikaranîn!

Wekî belgenomeya fermî heyamek e ku ez li pey vê pirsê ketime, û cuda ji vê belgenomeya biqîmet û buhagiran ya Wezaretê Karê Derve ya Amerîkayê ku min belav kiriye, vê heyamê jî bi hewla bêrawestiyên, min karî ku çend rûpelan ji belgenomeyên nav parlemana Nemsayê jî, bi dest bixim, ku taybet e bi nîqaşa di nava parlemana Nemsayê de, li derheq keysa terorkirina Dr. Qasimlo de.

Şerîf Hejarî

Di van çend rûpelên belgenomeyê ên behs û nîqaşa di nava parlemana Nemsayê de, ku rêkewta wê vedigere bo (06.05.1997)`an, rast dema civînê ji demjimêr 12`an ve dest pê dike, heya demjimêr 7:39 deqeyan, û çend keysên weha di vê civînê de kar li ser hatiye kirin ku yek ji wan: Keysa terorkirina Dr. Qasimlo bûye. Belgenome çendîn rûpel e, lê navika behsê ser vê ye: ((Gellek ji parlemantarên Nemsayê, wekî (Dr. Heydî Sîkmîdit ji partiya Lîberal foryom) û (Rodolf Anşober ji partiya Kesk a Nemsayê), û (Dr. Hêlîn Patrîk parlemantar ji Hizba Azadî ya Nemsayê û hinek parlemantarên din jî) bi pirsyarekê li jêr navê (Terorkirina Kurdan li Nemsayê) ku piştî zelaltir dike ku mebesta wan, (terorkirina Dr. Qasimlo û Ebdullah Qadîrîazer e, bas li ser dike, û daxwazê ji serokê parlemana Nemsayê dike ku şopandin hebe, ku gelo lêkolînên dewleta Nemsayê û lêkolînên Wezaretên Navxwe, Derve, û Dad a

Nemsayê çima hatine ragirtin?.

Piştê jî parlemantar (Rodolf Anşober) dipirse: Bo çi dewleta Nemsayê terorîst e û tawankar jî bi awayekî azadane şandine Îranê?!

Îca parlemantar (Dr. Hêlîn Patrîk ji Hizba Azadî ya Nemsayê) îşareyê bi vê yekê dike: çima çi rohnkirinek tune ye derheq derbazkirina azadane ya terorîstan ji Nemsayê ve bo Îranê?! Piştê behs tê ser vê ku hinek ji parlemanteran sirrekê eşkere bikin, ku ew jî ew bûye ku dewleta Nemsayê û navendên têkildar çendîn belgenameyên zelal li ber dest de hebûn, ku tawanbar di welatê Nemsayê de bûn, û li ber destên wan bûn, lê dewleta Nemsayê û wezaretên pêwendîdar nexwastine ku biryarê li ser tawanbaran bidin!.

Piştî çendîn nîqaş û gengeşeyên din îca serokê parlemanê (Dr. Heynz Fîşer) dibêje: (Terorkirina Dr. Qasimlo li Viyenê bêbawerbûna bi wezareta Derve ya Nemsayê zêdetir nîşan da, û gellek nîşaneyên pirsê li ser pêwendiyên Nemsayê û Rejîma Îranê eşkere kirin, ku serpoşdanîna li ser terorkirina Dr. Qasimlo li Viyenê bû sedema vê ku rêberên din ên PDKÎ rasterast ji aliyê Îranê ve bibin armanc, û piştê rêberên din jî li Almanyayê bêne terorkirin, lê li wir li dageha Mîkonosê de, dewleta Îranê wekî terorîzma navdewletî hate mehkûmkirin.! Ew nîqaş çend demên din jî dom dike, û gellek zanyariyên din jî têne eşkerekirin. Di dawiyê de daxwaza pêkanîna komîsyoneke lêkolînê dîkin, li ser bêdengiya demûdezgehên dewletê derheqê terorê, lê ew daxwaza rewa û yasayî tê retkirin, bi bê tu sedemekê!!.

Ew zanyariyên ku min bas kirin, belgenameyên fermî ne, ku min bi dest xistine, hem yê Wezareta Derve ya Amerîkayê, û hem jî yê nava parlemana Nemsayê.

Ew yek wekî helwesta fermî ya nav dem û dezgehên dewletî ên Amerîka û Nemsayê bûn!.

Lê ew daxwaziyên rewa û yasayî têne retkirin, bi bê çi sedemekê!!.

Lê wekî helwesta tak, çi wek wezîr û çi wek serkirdeyên siyasî ên Ewropayê, zelal e ku çendîn mînak hehe, her ji serkirdeyên hizban, û wezîrên Fransayê ve bigre heya serkirdeyê hizbên opozisyon ên Nemsayê. Her çend ku ji 2011`an ve nasnameya (Arşîvخانهya neteweyî ya Berîtanî) min heye, heya niha ez wekî (Şerîf Hejarî) bi hûrî van belgenamayan hildikolim, lê çi dest min neketiye, li ser helwesta Wezareta Derve ya Berîtanyayê, derheq terorkirina Dr. Qasimlo ve, lê xatircem im di pêşerojê de ezê bi dest bînim, jiber ku ez nakevim qedeman.

Eşkere ye ku metirsiyên tirsna jî li ser jiyana min û terorkirina min hebûne, û hene jî. Belgenameyên derheq hebûna metirsiyê li ser terorkirina min li cem dadgeh û polîsê Kurdistanê hene, û beşeke van belgenamayan ên dadgeh û polîsên Kurdistanê li ser terorkirina min bi zimanên (Almanî, Îngilîzî, û Farsî) hatine belavkirin, û di vê derheqê de, di çend welatên Erebi de têne belavkirin. Lê pêdagirî dikim ku bi hewla bê rawestiyên heya dawî henaseya xwe kun bi kunê arşîvخانهyan bigerim û hewla vedîtina belgeyên din bidim, û di vê derheqê de belgeyên din jî ezê dest bixim, û

belav bikim.

Herçend ku hekî bi tewahî ew belgenameyên nava parlemena Nemsayê ku min bi dest xistine (ku bi zimanê Almanî ye) bikin Kurdî, bi awayekî zelal bikerên kiryarê, û îşkorkirina wan bo Tehranê ku bi fermî dewleta Nemsayê û Wezaretên Navxwe, Derve û Dad ya Nemsayê bûn, tê selimandin.

Pirs: Di arşîva welatên Ewropî de çawa bas ji Dr. Qasimlo hatiye kirin?

Bersiv: Qasimlo di belgenameyên veşartî ên Wezareta Derve ya Berîtanyayê de, û ji dîtingeha dîplomatarên Berîtanî ve (ku hinek ji van belgenameyên nepenî, di çend pirtûkan de min çap kirine), wekî siyasetzaneke bêhevta di gengeşeya siyasî û xwediyê serxwebûna biryardanê di siyasetê de, û xwedî şîyan di çendîn hunerên siyasî di çawaniya rakêşana aliyan di dîplomasiyê de, hatiye binavkirin!.

-Qasimlo li cem Feransiyan wekî ensîklopîdiya hatiye hesabandin.

Wateya ensîklopîdya, her bi tenê siyaset û dîplomasiyê nagire, belku di demekê de ku nuxbeya siyasî ya Ewropî peyva ensîklopîdiya bo karakterekê bi kar tînin, dibe ew fîger (hekîm), yan xwe: feylesûf be.

Boçûna Firansiyan û nameyên wan rast wekî lênihêrîna Dr. Şerefkendî ye li ser Dr. Qasimlo, ku ew jî îşare ye bi vê ku Qasimlo hekîm ya bixwe feylesof bûye!.

Dema ku siyasîyên Fransî dibêjin: ((Li tewahiya cîhana rojhilat, Qasimlo di dîroka xwe de taqane bû!)), eva tê çi wateyekê?! Wate: Qasimlo, diyardeyeke bêhempa bûye!

Ku hinek ji siyasîyên navdra ên Fransayê Qasimlo wekî peyamber, bi nav dikin!.

-Di van deman de ku bi sedema kiryara hinek ji hizbên Kurdî, hewla vê dihate dan, ku tevegra neteweyî di nava parلمانên Ewropî de wekî terorîst binasîne, Madam Mîtran di nava parlemena Fransayê de dibêje: ((Em çawa dikarin bizava neteweyî ya neteweyekê bi terorîst binasînin, ku rêberên wekî Qasimlo tê de hilkewtibin, wî mirov neçar bi bîrkinê dikir!)).

Eşkere ye ku destwajeya: (Wî mirov neçar bi bîrkinê dikir!) wate Qasimlo hekîmê bexşîna ciwaniyê bû bi jiyane, bîrmendek bû ku gotin û kiryarên wî wisa li kesê pêşberî xwe dikir, ku bi piştqahîmiya bi -bîrkinê- bi vê hizra eqelanî nasyar bin, ku ji jiyarên cuda ên di nava civakê de heyrîmayî dimînin, û digihîjin vê baweriyê ku: Bi bê cudahî, mafê azadiyê wek yek bo hemû regez û çîn û neteweyan bê qebûlkirin, û ew baweriyê li cem mirovan çê dibe.

(Wekî Şerîf Hejarî ger bas ji belgenameyên erşîvên Ewropa û dîtina Ewropayîyan derheq Dr. Qasimlo ji we re bikim, bi çend kitêban tewaw nabe, heya niha jî: Ne hinek ji kadrên hizba wî, û ne jî gellek ji takên neteweya Kurd jî, wekî Ewropîyan-bi vê şeweya kûr, ji Qasimlo û hizrên wî tenegehîştine), lê îşareyê bi çavkaniyeke din dikim, ew jî belavoka (The Times) e, ku di roja Şemiyê 15.07.1989, li rûpela 16 de, mijarek li ser terorkirina Dr. Qasimlo dixêrê.

Deq bi deq çend xetên destpêkê, û dawiya babetê weha ye: ((Qasimlo fîgerê herî girîng ê siyasî ê Kurd bû di vê serdemê de. Bi sê hezar partîzanî gellek caran spaha

Îranê têk dibir, ku zêdetir ji 200 hezar serbazî heye.

Qasimlo ji meha sê ya sala derbazbûyî ve gellek li Sedam nerehet e, bi sedema kîmyabarana Helebçeya Kuran, û di tewahiya civînên Ewropayê de jî, ew bas aniye holê.

Qasimlo rêberê Kurd ê herî rewşenbîr bû, ku di dîrokê de heta niha Kurd berhem anîbe!. Di van deman de ku Dr. Qasimlo dem hebû, ew navneda herî çalak û bêhevta ya hilîncana bawer û ponijînên pirr ji behs û gengeşe bû. Di serdanên xwe yên salane de jî bo Parîsê, gellek caran li kaftirayeke ser şeqameke navenda bajar dihatê dîtin, û bîstekê li wir dima. Lê di vê dema kurt de jî, helbestvanên jin û hozanvanên mîr yên Fransî dewra wî kom dibûn!. Qasimlo piştî xwe du keç bi cih hêlan!)).

Pirsyar: Çima heya niha Kurd nekariye ku keysa terorkirina Dr. Qasimlo bixe ger. Sedem çi ne?

Bersiv: Vê pîrsa te sedema serekî heye, û sedemên din jî hene!

1-Sedema serekî, sedema herî tirsnak eva ye ku heya niha dewleta Nemsayê bizanebûn, û bi dilê xwe, bi tu awayî naxwaze ku vê keysê bixe biyavê yasayî de, baştirîn belge jî her du belgeyên (Wezareta Karê Derve ya Amerîkayê ne bo dewleta Nemsayê, û gengeşeya nav parlemana Nemsayê).

Di gengeşeya nava parlemana Nemsayê de bi zelaî parlemantarên Nemsayê bi belge ve navê terorîstên bikuj birine, û parlemantar jî bixwe sersam bûn, bi vê ku: Bo çi heta niha jî, dewleta Nemsayê bi tu awayekî naxwaze tu lêkolîneke yasayî di vê derheqê de bê kirin, û heta ret jî dîkin, ku lêjneyeke lêkolînê ya parlemani jî bo vê keysa terorkirinê danê!?. Hekî ne ji wan belgenameyên Wezareta Derve ya Amerîkayê ku min belav kirine derdikeve ku: Nemsayê jî destê wê tevî vê pîlana biyom û tirsnak bûye. Jiber ku Amerîka dibêje Nemsayê ku: Di pêxema rêgirîkirina ji terora navdewletî dibe ku tu wekî Nemsayê van tevdîran bo keysa terorkirina Dr. Qasimlo bigrî pêş.

Dema ku Nemsayê jî rêbazên yasayî nagire pêş, tê vê watayê, ku Nemsayê bixwe jî, di pêxema berjewendiyên aborî yên xwe de, û li pêxema nefta Îranê, û firotina çekan bi Îranê, rewş jî bo revîna terorîstên Îranê xweş kiriye, û piştî jî bizanebûn, nehêlaye ku lêkolîna yasayî ser vê keysê bê kirin.

Eva di biyavê eqlanî û lojîkê de Nemsayê jî tawanbar e, û hevbeş e di vê kiriyara terorîstî de! Heta parlemantarên Nemsayê bixwe jî li belgenameyên parlemana Nemsayê de bas ji vê dîkin ku:

Di pêxema berjewendiyên aborî û sat û sewdayên dewleta xwe digel Îranê, xwîna Qasimlo kirin qurbanî! Îşareyê bi vê jî dîkin ku: Her eva jî bûye sedem ku piştî rejîma Îranê dest bi kiriyarên terorîstî bike, jiber ku di terora viyanê de jê re baş çû pêş!.

2-Lawazbûna PDKÎ piştî Qasimlo, sedemek din e ku keysa Dr. Qasimlo nekeve ser biyavê xwe yê yasayî. Lawazî û şepirzeyiya heykela giştî ya PDKÎ, piştî Qasimlo, bi taybetî piştî vê ku bi pîlan ve PDKÎ ji Qendîlê anîn xwar, ji aliyê hêzeke Başûr ve.

Ger Navenda Giştî ya PDKÎ bihêz bibe (hêvî dikim bihêz bibe), wê têhn û gurriyekê baştir bibexşe tewahiya organên rêkxistina derve. Herçend ku dikarîn li ber vê ku navenda PDKÎ zexteke zêde ya pîlanên terorîstî li ser hebûye li başûr de, eva komîte û dîplomasiyeta Ewropa û Amerîka û Kanada û heta lînkên wan jî digel Tîrkiye û Îsraîl û Erebestanê gellek bihêztir kiriban. Lê min jêve ye ku: Niha jî PDKÎ li ser Xermana pîrrberhem a (Bîrmend û rêberê bêhempa yê Kurd Dr. Qasimlo) dijî. Di rastî de eva kêşe ye, jiber ku dibû di van nêzîk bi sî salan de ku bi ser terorkirina Dr. Qasimlo re derbaz bûye, gellek pêşveçûn, bi taybetî di moderntirkirin û biqavetirkirina rêkxistin, û pêkhatiyên din ên rêkxiraweyî de pêk hatiban.

Çawa ku bo navxwey Rojhilata Kurdistanê, bizava Rasanê hewce ye ku bi stratejiyê hûrtir kar li ser bê kirin, wisa jî bona bihêzkirina komîte û rêkxistinên derve û dîplomasiya derve, dibe ku PDKÎ stratejiyê modern û biqavet û pîrr cemawerî çê bike, ku bi hûrî bê cîbicîkin!

Mesele eva ye: Dibe ku heykelê giştî ê PDKÎ hevkar û harîkar be ku komîte û nûneratîyên derve bihêz û moderntir bikin. Ew hemû endamên PDKÎ li derve, gellek ji wan ji bilî çalakiya facebookê, gelo tekoşîna wan kîjan e?!

Xwe hekî beşeke kêşeyê ya endamên wê be, eva beşa serekî ya kêşeyê, navenda serekî ya PDKÎ ye, ku bi başî nekariye bi van hemû endamên xwe ên derve, berhema giraniya (siyasî û diplomasi) bi dest bixe, û bixe ger. Stratîj û pîlan dibû eva bûya: çawa û bi kîjan nexşerîyan pêwîst bû qazanca siyasî û diplomasi ji hemû endamên derve wergerin?!

Niha PDKÎ Navenda Siyasî heye, navendeke wisa dibe ku xalên lawaz ên derveyî hizba xwe diyarî bikin, û bikarin ku bi çend stratejiyan ve tewahya sêkterên hizbê çalak û bihêz bikin, bêguman dibe ku hemû heykelê PDKÎ yekdest û hevkarane di yek bi yek ji sêkterên hizbê de kar bikin, da ku bihêz dibe!

Dibe ku Navenda Siyasî hêza darêtin û cîbicîkirina dehan ecênda û çendîn stratejiyan bona tokme û qahîmkirina biyavên cur bicur ên heykelê rêkxirawê hebe. Ger nebe û şûndestê ecênda û stratejiya han diyar nebe, eva şiyana hizrî ya endamên Navenda Siyasî ye ku di biyavê çêbûna têza siyasî-lojîkî û çareseriyê de, dikeve jêr pirsyarê!

Xatircem im ku ger PDKÎ bê biqavetkîrin, û komîte û nûneratîyên derve jî moderntir û çalaktir bibin, wê demê bi awayekî bibandortir wê tekoşîn û zexta xwe çê bikin, heya wê dema ku keysa terorkirina mezine bîrmendê bêhempa (Qasimlo) dixin ser biyavê yasayî ê xwe! Rohn e jî ku moderntirkirin û çalaktirkirina wan, li çendîn biyavên siyasî û diplomasi û heta aborî jî bandora xwe dibe li ser bihêzkirina heykelê navxwe yê PDKÎ û bi taybetî ber bi pêşvebirina doza Kurd bi giştî.

Zêdetir ji vana jî, darêtina çendîn stratejiyên têr û teji bona karkirina li ser Kurdên Lor û Kurdên Bextiyarî û sînorên Rojhilata Kurdistanê, hemû dibe karê hûr yê Navenda Siyasî a PDKÎ be, û stratejiya wan jî bandor hebe, û bê cîbicîkin!

3- Bêemegiya hizbên Başûr li hemberî xwîna Dr. Qasimlo, û peyrewiya hinek ji wan ji

rejîma Îranê.

Digel vê de ku her ji yekem dema terorkirina Dr. Qasimlo de (belge li cem min heye), serkirdeyê diyar ê başûr hebûye, ku daxuyanî daye ku hizba Be`is bi terorkirina Dr. Qasimlo rabûye, û ew kiryar, Partiya Be`is encam daye! Bêy vê ku ew serkirde ji vê yekê bifikre ku keysa dadgehê maye, dibe daxuyaniyê belav neke, ku zirarê bigehîne keysa terorkirinê li dadgehê, û bîra lawên nehişyar ên Kurd ji rê derxe, û qazanc hebe ji bo revîna terorîstên tawanbar! Lê Hikûmeta Herêma jî bi vê zêdetir ji çarîkek sedsal a temenê xwe ve, ger bi dizî ve jî be, dibû kar li ser vê keysê bikiriba, yan jî xwe: bi awayekî nepenî wisa kiriba ku: keysa terora bîrmendê mezin (Qasimlo) ketiba ser biyavê yasayî yê xwe!. Lê dema ku ew Sehrarûdî tînin û li zonên xwe de (kebab)an jê re lê didin, û (singê eloşîşkan) ji wan re diqelînin, û dehan kesên wekî Mensûr Reşê Hewramî dikin qurbanî, û diyarî bo bixêrhîna Sehrarûdî, êdî çawa dibe ew ew pirsyar bihê kirin ku: Gelo çima bizava Kurd nekariye keysa Dr. Qasimlo bixe ger!. Eşkere ye ku hizbê Başûra Kurdistanê, deshilat û aborî û dîplomasî û dadgeh di destên wan de ne, û hemû kare ne, û dikarin di vê keysê de roleke girîng bilîzin, lê li hinek ciyên jê deshilata xwe de, Demokratqiran e, û terorkirina Demokratîk berdewam e! mirov dibe ku xwe ji wan biparêze, ku terorê nekin, ne tenê çavniheriya vê yekê li wan bikin, ku keysa terorkirina Dr. Qasimlo bixin ger!. Ew Qasimlo nînin, ku neteweyekê ew çavniheriya ji wan hebe!.

Şev û rojan rûniştîyên Herêma Kurdistanê dest bi destnimêj û du`ayan dikin, ku hizbên Başûr yektir nexon, û Heşda Şe`ibî û Pasdaran nehînin û kerkûkeke din pê nebexşin, bo vê keysê gelo dibe ku me çi çavniheriyek ji wan hebe!. Xweda bike ku ew bi hev re şer nekin, û Heşd û Pasdaran nehînin ser hevdu, êdî hewce nake, ku em çavniherî wan bin ku di pirseke din ya neteweyî de hesab li ser wan bê kirin!.

Niha gelên Îranê bi berdewamî têne ser şeqaman, û dixwazin ku îmamê xwe yê decal ramalin, û merg bo paşmayiyên rejîma Xomêynî bûye gotara şeqama giştî ya neteweyên nav Îranê, lê em dibînin ku (reformxwazên deshilatdar ên Başûr) bi eşkere bangewazê bo pêkanîna: (Bereya îmamê berêz) dikin!!.

4-Berjewendîxwaziya cîhanê sedemeke din ya piştguhxistina karpêkirina yasayê ye di keysa terorkirina Dr. Qasimlo de, û digel de jî, hebûna Îranê wekî navendeke terorîstî ji sala 2001`an ve di naveçya Rojhilata Navîn de, ku xwediyê jeopolîtîkeke girîng û neftdar e, wisa kiriye, ku dewlet hesabê bo pêwendiyên xwe yê bazerganî bikin, heta vê ku perûşê karpêkirina yasyan û xistineger a bendên yasayî bin.

Hemû ew rastiyanê bûne sedema vê ku, xwîna hekîmê bêhempa yê rîya tekoşîna (wekheviya di navbera mirov û neteweyên cuda de) bikin qurbanî, û di dema terorkirinê de jî ew qas zulm lê bê kirin, ku yasayên welatên pêşkevî jî, bixin bin piyê terorîstên tawankar ên bikujê: (Qasimloyê rêber û zana de)[1].

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Doza Kurd | Gotar & Hevpeyvîn | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan |
Dîroka weşanê: 05-07-2018

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Analîzeke Sosyolojîk li ser Şertên Jiyanê di Nava Civaka Kurdan de: Qelîteya Jiyanê ya Kurdan (1998-2013)	Kurmancî	کورتبه باس	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	Türkçe	کورتبه باس	
Qasimlo take sekreterê partiyekê di dîroka cîhanê de, û di nav hemû parzemînan û neteweyan de ye, ku kesê yekem yê partiyekê be	Kurmancî	کورتبه باس	
Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak	Kurmancî	کورتبه باس	
Rewşa Civaka Kurdî	Kurmancî	کورتبه باس	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	Deutsch	کورتبه باس	

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | کوردی ناوه پاست | kurdpa.net

Demê tumarkirinê: 08-09-2022

Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Jiyaname

Babet: 112

Nisrîn Qasimlo

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20230310230136473418>

Nisrîn Qasimlo - Hêlîn Kiroliç

Jina berxwedêr ku bi eslê xwe Çîkî ye di ew di sala 1933 an de li bajarê Prag jidayik bûye, 2 keçên wê û Dr. Ebdulrehman Qasimlo hene.

Di destpêka salên pêncî de bi şehîd Ebdurehman Qasimlo re zewicî, pêre bû hevalê têkoşînê. Hingê Celal Telebanî navekî kurdî bi navê Nisrîn lê kir û jê re digot "Dê navê te Nisrîn be, Nisrîn li çiyayan navê guleke spî ye û ji wir hatiye wergirtin".

Hêlînê di destpêka jiyanê xwe de gelek astengî ji aliyê sêwîbûn û belengaziyê dîtin, ji ber van sedeman wê nekarî xwendina xwe berdewam bikiraya.

Di şahiyêke zanîngehê de xortekî siyasethêder û kenok ê ku ji warê rojhilatî bû nas dike.

Hingê piştî naskirinê dibin hevalên jiyanê, peyre wê dizanî ku hevjinê wê dikare di ber gel de berxwe bide û ji bo aştî û demokrasîyê di raya giştî de nûnertiyê bike. Ji van taybetmendiyên wê, wê doza gelê hevjinê xwe hez dike.

Ew jî li kêlekê yekê beşdarî pê re beşdarî aliyê siyasî dibe. Bi rastî ew nimûneyek wefedar bû ji malbata Qasimlo û doza gelê kurd re. Di qada gelê kurd de bi Nisrîn Qasimlo dihat naskirin.

Wê du keç anîn navên wan Hîwa û Awat bûn.

Bi şehîd Qasimlo re beşdarî berxwedanê bû û beriya Qasimlo dev ji Îranê berda çû Silêmaniyê û ji wir çû Bexdadê û bi dizî çû Şamê. Fetşiyokbslavkiya komînîst ya berê bi rêya lînûska seferê ku hevalên wê bi rêya dk.El-Necif û bi wî jî bi rêya dk.Medîhe Kazim derxist.

Nisrîn guleke spî bû ya vekirî bû, gelek aliyê veşartî ya hevjinê xwe dizanibû û bawerîya wê bi şehadeta du ber doza gel de dihat.

Wê bi sir û fêlbaziyên desthilatdariya Şah baş zanibû, û weke mînakek ji Şoreşa Îslamî ya Xumeynî ya bi navê şoreşa îslamî ya Xumeynî, dema ku çepa Kurdistanî bi nûneratiya tevgera "Komele" ku ji Partiya Demokrat a Kurdistanê veqetiyabû, çêbû, bi hemû partiyên çep ên Îranê re li dijî Şah û anîna rejîma Xumeynî dest pê kir û bi hêviya ku hin daxwazên xwe yên xwerêveberiyê bi cih bîne, mîna hemû neteweyên ne Fars li Îranê.

Ev jî berevajiyê wê bû, ji ber ku ew bû û nehişt ku sembolen kurdî yên wek Qasimlo beşdarî nivîsandina destûra nû ya welêt bibin û li ser wê jî Îrana Xumeynî kurdên xwe wek sotemenî di şerê xwe yê dirêj de bikar anî. Bi Iraqê re, û piştî bidawîhatina şerê Îran û Iraqê, destê xwe yê gunehkar di kuştina Qasimlo de bikar anî, ku ji bo Kurdên

Îranê sembolek bû, yek ji kesayetiyan wan ên xwenda û rêzdar, tevî du hevalên xwe, dema ku li Viyeneyê li ser maseya danustandinan rûniştibûn, gulle bi ser wan de barand, ku hemû cîhana azad hejand, û bi vî awayî îsbat kir ku rêjîma Xumeynî rejîmeke xayîn e ku nayê bawer kirin û sozên wê nayên berçavgirtin.

Hate gotin ku rejîma Xumeynî her dem hest bi metirsiya Qasimlo dikir, ji ber ku hizra vejandina “Komara Mehabadê” her dem di wijdanê wî de bi îstîqrar bû, nemaze ku di sala 1978an de dema ku rêbertiya wî dikir, ji bo vê armancê hewl da, bîst hezar hêzên pêşmerge, ku bi wan karî 8 bajar û bîst bajarokên Kurdî kontrol bikin.

Hêjayî gotinê ku ye ku Nisrîn Qasimlo nivîskarê pirtûka (Ewropî li welatê kurdan) ku ew jî bîranînek e.

Nisrîn Qasimlo piştî jiyana dû û dirêj di roja 10-03-2023 an de li Parîsa paytexta Frensa koça dawiyê kir.[1]

Nivîser: Leyla Qemer

Amadekirin û wergera ji erebî: Aras Hiso

Taybetmendiyan babetê

Cureyan Kes: Nivîskar | Kurd(nas) | Ziman - Şewezar: Înglîzî | Cihê niştecîhbûnê: Derveyî welat | Hîna dijî?: Na | Netewe: Biyanî | Sedema mirinê: Nexweşî û mirina xwezayî | Welatê jidayikbûnê: Czech Republic | Zayend: Mê | Dîroka Mirinê: 10-03-2023

بابه ته په یوه سټکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
10-03-2023	رێکھوت و پرووداو (کۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Çalakiyan siyasî û rêxistinî yên ewropiyekê li Kurdistanê	کورتەباس	Kurmancî	
Nesrîn Qasimlo û şewaza netewenivîsî yan înfografi di bîranînan de	کورتەباس	Kurmancî	
Nesrîn Xanim (Helene Krulich) vefat etti	کورتەباس	Türkçe	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	کورتەباس	Deutsch	

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | [Çavkanî: Kurdîpêdiya, bo kurdîpêdiya hatiye wergerandin bi rêya: Aras Hiso](#)

Demê tumarkirinê: 10-03-2023

Navê afirîner: Aras Hiso

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 113

Qasimlo take sekreterê partiyekê di dîroka cîhanê de, û di nav hemû parzemînan û neteweyan de ye, ku kesê yekem yê partiyekê be

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20220908181034432913>

Pirsyara çaremîn: Çima heya niha keysa terorkirina Dr. Qasimlo negihîştîye ti encamekê?

Bersiv: Heman bersiva pirsyara sêyemîn ji bo vê pirsyara we jî dibe.

Pirsyara pêncemîn: Sedem çi ye ku Dr. Qasimlo ji serkirdeyên niha û yên berê yên Kurdan cuda ye?

Bersiv: Sedemeke sereke ev e; Her qasî ku lêkolîn li ser Dr. Qasimlo (Di warên cuda de weke zimanzanî, akademîstî, netewî, tevîkirina hizrên demokratîk di rêveberiya şoreşa çekdarî de, dahênana têzan û xwedîhizrbûna wî, siyasetzanî û siyasetkirina wî, bicîkirin û praktîkîkirina exlaqê di siyasetê de li Rojhilata Navîn û berhemana partiyekê modern) bê kirin, zêdetir xuya dibe ku Qasimlo bêmînak bûye.

Berevajî vê, her qasî ku em nêzîkî dîroka serkirdeyên din yên Kurd (Di warên weke; eşîretîbûn, navçeperestî, nebûna eteketê di leyîzen siyasî de, xiyamet û tawana netewî di nav şoreşa Kurdan de, girîngînedan bi exlaq di siyasetê de, guhdan ji bo xwestekên dagirkerên perçeyên din yên Kurdistanê, berfirehkirina çanda lihevvegerandina gotinên kirêt, tapokirina rê û banan û birina sermayeyên netewî û malbatîkirina wan) bibin û lêkolîn li ser wan bê kirin, bi hêsanî û weke “esman” û “erd” cudahiya di navbera Qasimlo û serkirdeyên din yên Kurd de xuya dibe.

Ev ji xeynî mijarên zimanzanî, akademîstî, dahênana têz û xwedîramanbûnê ye, ku ew bi Qasimloyekî bêmînak re nayê lihemberdan.

Qasimlo take sekreterê partiyekê di dîroka cîhanê de û di nav hemû parzemînan û neteweyan de ye ku kesê yekem yê partiyekê be û 12 zimanên zindî yên cîhanê dizane. Dr. Qasimlo bi lihemberdan ligel kesatiyên siyasî yên cîhanê jî zimanzanekî bêmînak bû. Mebesta min zelal e; Ne tenê di nav Kurdan de, belkî ji dîroka mirovahiyê ve heya niha ji hemû serkirdeyên yekem yên partiyên din li cîhanê bêmînak e. Ev jêhatîbûn û zanayî ne bi serkirdeyên xêl û eşîr û bajarperestên Kurd re û ne jî bi serkirdeyên din yên cîhanê re jî nayê lihemberdan.

Serkirdeyên xuya yên Ewropa û Amerîkayê weke mînak belgenamaya nehênî ya wezareta derve ya Amerîkayê, bê sedem nebûye ku Qasimlo bi kesekî bêmînak binav dîkin lê belê sedem, taybetmendiya Qasimlo bûn.

Eger wisa nîn e, gelo çima taybetmendiya serkirdeyên Kurd yên din û di nav de yên demokrat jî weke Qasimlo nehatine rêzbandîkirin ji ber ku li gor min, Qasimlo diyarde û kesatiyekî bêhempa bû.

Di serî de divê em bizanin ku Qasimlo ne tenê serkirde, belkî xwedî raman û bîrmend

bû! Ev jî dibe sedem ku Dr. Qasimlo ji yên din cuda be.

Di warê siyasî û dîplomasî de jî Qasimlo bû ku doza Kurdistan bire civaka navdewletî û Qasimlo bû ku ev doz ji bo Mîtran, Bêrnard Koşnêr, Wîl Birant, Kraskiye, Têso û bi sedan siyasethewer û serkirdeyên din yên Ewropî, rojnamevan û helbestvanên Ewropî şirove kir.

Mîtran amaje dike ku Qasimlo mirov cezbî xwe dikir û bala mirov diqşande ser xwe. Heman hunera Qasimlo jî bû sedem ku gelek dostên xwedî bandor ji bo Kurdistan peyda bûn.

Ezê di vir de tenê mînakekê bînim: Daniyêl Mîtran bû ku ji Civata Ewlehiyê a Navdewletî xwast rê nedin balafirên dîktatorê faşîst Sedam Husên ku ji hêla 36 derbas bibin û di encamê de jî hêzên Başûrê Kurdistanê ku piştî Serhildanê (Raperîn) ku bi awayekî bi kom ji axa başûr reviya bûn, karîna careke din vegerin.

Tiştê ecêb û şaştiyê mezin e ku hin kes elimî ne ku Qasimlo bi serkirdeyên din yên Kurd re didin ber hev! Xiyaret û tawana serkirdeyên Kurd û nezanîna ziman û nebûna etekê jî sedemên cudakirina wan in. Herwisa Qasimlo di temenê 28 saliyê de erdekî giran ku bi mîrat ji bavê wî jê re mabû, firotibû û ji bo amorên ragihandina partiya xwe xerc kiribû.

Lê piştî mirina serkirdeyên Kurd, tenê piştî mehekê lêkolê û şirovekar pê dihesin ku bi sedan donm erd, çend kargeh, bax û rez, gir û herwisa ragihandinên partiya xwe jî weke mîrat bi navê endamên malbata xwe kirine. Lêbelê Qasimlo di wesiyet û şîretên xwe de jî amaje dike ku pirtûkxaneya wî jî, a partiya wî ye. Her qasî ku zêdetir nêzîkî Qasimlo bibin, hikmetên wî û dilsojiya a bêsînor a wî derdikevin holê. Wî hemû Kurd weke xort û xwîşk û birayên xwe diditin! Ji xeynî van hikmet û dahênanan, wî mîrat ji malbata xwe re nehêla û navçeperest jî nebûye. Belkî ew dahênerê Kurdîniya modern bû.

Lihemberdana Qasimlo bi van serkirdeyan re, nehoşyariya hinek xelkê di civaka Kurdistan de ye. Ew nizanin tenê ew serkirde têne lihemberdan ku taybetmendiyên wan nêzîkî hev in û nizanin kesekî hekîm, rêber û akademîstekî bêmînak weke Qasimlo bi serkirdeyên xêl, eşîr û bajarperest re nayê lihemberdan.

Yek ji van diyardeyên kirêt ev e ku alîgirên van partîyan dibêjin: “Mekteba filan serkirdeyê me.” Di rastiyê de dema ku mirov van peyv û risteyên ne tam dibîse, şewazê arastekirinê yê ku weke zanistî hatiye binavkirin jî li cem wî sivik dibe.

Destpêkê divê ew bizanin ku mekteb angû medreseya fikrî û siyasî çi ye?!

Kesek dibe xwedî mekteba fikrî û siyasî ku fîlsof yan jî bîrmend be û raman û tîzên nû ji bo cîhanê û leyîzên siyasî û desthilatdariyê hebin. Li gor kîjan pîvanan, metod û tîz û raman çê dibin ku bikare mekteba siyasî û fikrî ava bike.

Di vir de pirsyar ev e; Eger ew serkirdeyên Kurd xwedî mektebên fikrî û siyasî ne, dahênanî fikrî a wan ji bo civakê û mirovahiya çi ye?! Gelo nabe derkevin holê ku em jî bizanin ew çawan bûne bîrmend?!

Ji bo mînak;

Markoze li ser mekteba felsefî a Marks difikire û li xwendingeha Frankfurtê a Almanyayê hin tîz û hizran ji bo mekteba Marks derdixîne û çaksaziyê têde pêk tîne. Angu;

Qasimlo tê û hin tîzan ji bo sîstema rêveberiya dewletan û desthilatdariyê li cîhanê derdixîne û hin tîz û ramanan li ser sîstema Sosyalîzma Demokratîk tîne rojevê û bi dehan serkirdeyên weke Bêrnard Koşnêr, Piyer Mora, Daniyêl Mîtran û ... behsa vê sîstema desthilatdariyê û hizr û ramanên Qasimlo dikin.

Ev, bîrmend û xwedî mekteb e. Ji ber ku mekteba fikrî û siyasî a Sosyalîzma Demokratîk ava kir û çendîn tîz jî xistin rojevê. Hizrên wî, sînorên netewa wî derbas kirine da ku bi Sosyalîzma Demokratîk, li gor taybetmendiyên siyasî û aborî yên Rojhilata Navîn hin tîzan derxîne û ev sîstema desthilatdariyê ji bo çareseriyê kêmasiyên siyasî, aborî û demokrasiyê li Rojhilata Navîn bi şêwazekî din bê danîn. Ez dixwazim bizanim tîz û dahênana fikrî û siyasî a serkirdeyên din yên Kurd di asta navxwe û cîhanê de çi ye?!

Eger serkirdeyek, hin ji bîranînên xwe binivîse yan yekî din hin pirtûkên dîrokî jî çap bike, lê dîsa jî ew kes bîrmend nîn in û mirov nikare bêje ku wan mektebeke fikrî û siyasî heye. Ev şaştiyeke pir dijwar û giran e ji ber ku alîgirên wan nizanin peyva bîrmend ji bo kî bi kar tê û kî dikare bibe xwediyê mektebeke fikrî û siyasî.

Bi vî rengî, eger em wateya peyva bîrmend nezanin, mamoste Kerîm Hisamî ku 49 berhemên wî hatine çapkirin û bi sedan nivîsên wî di kovar û rojnameyên cîhanî de hatine belavkirin, bîrmend e. Lê ya rast ev e ku mamoste Kerîm Hisamî jî bîrmend nîn e. Rast e nivîskarekî mezin e. Lê taybetmendiyên bîrmendiyê cuda ne.

Pirsyara şeşemîn: Çima fikr û ramanên Dr Qasimlo piştî dervasbûna nêzîkî 30 salan di ser terora wî re, hêj ji bo nifşa me jî nû ne?

Bersiv: Ne tenê piştî 30 salan belkî heya hertim wê wisa bimîne. Hizr û ramanên Eflatûn û Makyavêlî heya niha jî, jinav neçûne. Fikra Dr.Qasimlo jî ti caran namire. Rast e ku mirov dimire lê tîz û hizrên bîrmend û fîlsofan, ti caran namirin!

Qasimlo û Nakyavêlî du bîrmendên siyasî ne ku raman û fikrên wan bi qasî erd û esmanan ji hev cuda ne. Qasimlo bîrmendek e ku di hemû qonaxên siyasetê de piştî xwe bi exlaqê germ dike û pîvana wî jî praktîzeyê moralê di leyîzên siyasî û desthilatdariyê de ye û li dijî ferdperestî, navçeperestî û ferzkirina xwe ye. Lê tîzên Makyavêlî berovajî tîzên wî ne. Li gor tîzên Makyavêlî, serkirde ji bo serketina xwe dikare her tiştekî bike û rewatî jê re hatiye dayîn.

Qasimlo lewma mayînde ye ji ber ku tîz û ramanên wî di Sosyalîzma Demokratîk de, exlaq di siyasetê de, girêdana prensîpa demokrasî di rêvebirina şoreşa çekdarî de, dahênana partiyeke modern li Rojhilata Navîn ji bo jinavbirina hizra paşketî û eşîr û navçegerî û ferzkirina mîratgeriya malbatê di partiyên siyasî de, bûne sedem ku mekteba wî heya hertim bibe cihê perwerdekirina mirovê pêşketî û netewî,

wekhevîxwaz di rêveberiyê de, azadîxwaz di leyîz û hevrikiyên siyasî de û mirovxwaz di asta civakên cuda yên cîhanê de.

Ev girîngîdana giştgir bi Qasimlo tê wateya xebata hertimî ji bo nehêlana tepisandin û hemû şêwazên wê weke zayendî, netewî, olî û civakî di riya bicîkirina metodên lojîkî de ji bo berhemanîna civakeke pêşketî û wekhev ku yasa têde serdest be û mafê wekhev dide hemû pêkhateyên netewî.

Armanca sereke a Qasimlo ev bû ku neteweya xwe ji xêl û eşîretîbûn û dijbertiya hev, bike neteweyeke pêşketî û hevgirtî. Ji ber vê perwerde, têz, fikr û kiryarên Qasimlo mekteb û xwendengehek e ji bo perwerdekirina mirovê netewî û pêşketî di şoreşke pêşketinxwaz a hevdem û hevçerx de.

Mebesta wî ji karê rêkxistinî ku partiyeke pêşketî li Rojhilata Navîn ava bike, ev e ku jihevcudabûna di navbera çarçoveyên lihevgirêdayî yên Rojhilata Navîn de çê bike ku di bin navê partiyê de formeke eşîrxwazî û navçeperestiyê pêk aniye, malbat û mîratgiran ferz dîkin û navê vê diyardeyê jî danîne partî.

Mirovê navçeperest û eşîrxwaz çî di nav hêzên din yên siyasî ên Kurd de be yan jî derbasî nava hizba demokrat bibe û pleya wî jî heya asta serkirdeyekî bilind bibe, lidijî prensîpên mekteba Qasimlo ye ji bo karên rêkxistinî, netewî û şoreşgêriya hevçerx û hunera siyaset û dîplomasiyê dijberên wî ne.

Di vê pêxemê de tevî ku Qasimlo qurbanî û baceke zêde daye, sala 1988'an di kongireya heştemîn a partiya xwe de Şoreşa Fîks ji bo nehêlana fikrên paşmayî û navçeperestiyê di nav refên vê partiyê de datîne.

Ji ber vê her kes yan jî aliyê ku di nav Kurdan de li Başûrê Kurdistanê hizrên eşîrperestî û navçeperestiyê weke Badînanperestî, Hewlêrperestî û

Silêmanîperestiyê bike û di asta Rojhilatê Kurdistanê de jî di nava refên partiyan de Mehabadperestî, Merîwançîtî û Seqizperestiyê bike dijberê mekteba mezin a hekîm û bîrmendê Kurd Dr. Qasimlo ye. Eger ew kes di nava partiya Dr. Qasimlo de jî bin yan pleya wan di vê partiyê de hebe, lê dîsa jî kiryarên wan lidijî hizra Qasimlo ne. Dahênanekê din a mezin ya Dr. Qasimlo di leyîzên siyasî yên Rojhilata Navîn de vegeandina mezinatî û rastbêjiyê ji bo vî mirovî ye ku siyasetê dike. Herwisa ew dahênan, vegeandina heman mezinatiyê ye ji bo vê saziyê ku xwe weke partî binav dike.

Têz û kiryarên Qasimloyê hekîm ne tenê mezinatî ji bo mirovê rojhilat vegeandiye ku şanaziye bi siyasetkirinê bike, lêbelê karên partiyên Kurdî kirine xwedî şanazî ku dîplomasiyeke hevseng bi dewletên derdor ên dagirker re bikar bînin ji bo ku di ti qonaxekê de nebin leyîz û amorên destên van dewletên dagirker yên derdorê.

Dîrokê heya îro ku 26.06.2018 ye, nîşan daye ku ti yek ji partî û serkirdeyên din ên Kurd nekarîne ev şêwazê pêşketî yê siyasî û dîplomasî, praktîze bikin. Lêbelê Qasimlo di rojên herî tarî de û di serdema lehiya xwînê a şerê Îraq û Îranê de û di wan serdeman de ku çiyayên Kurdistanê ber êrîşa kîmyayî û gaza Xerdel a her du

dagirkerên Fars û Ereba diketin, weke dewleteke pêşketî dîplomasî dikir û bi ti berjewemî û taliyekê amade nebû hêzên xwe bibe nav eniya rejîma Sedam û hêncet jî neda destê hovtirîn dagirker (şeytanên rîya Xumeynî) ku êrîşa kîmyayî bikin ser axa Rojhilatê Kurdistanê û li wir enfalê pêk bînin.

Hevdem mezintirîn bizava netewî û şoreşa çekdarî di asta her çar perçeyên Kurdistanê de rêve dibir û dîplomasiyeke hêja û girîng di asta cîhanê de ji bo Kurdan berhem anî.

Vegerandina mezinatiyê ji bo cîhana siyasî û dîplomasî a Rojhilata Navîn ji bo partî û dewletên kevnperest, yên ku malbatê weke mîratgir ferz dîkin, xwînrij û yên ku bi pereyên xelkê zehmetkêş zengîn dibin, bûye sedem ku leyîzên siyasî bibin xwediyên hevsengî û hêviyê. Bi vî rengî her kesek di mekteba Qasimloyê hekîm de dibêje ku ez şanaziyê dikim ku endamê hizba demokrat im.

Niha êdî dema ku navê Qasimlo tê gotin, mirovê hemberî te, bi mezanatiya wî û rêbazê dihesê.

Gelek balkêş û bêmînak e ku Sedam Husênê hov, dema ku bi Qasimlo re dicive, nikare li hemberî Qasimlo zêdegaviyê bike. Rast e Qasimlo ne top û tank û ne jî balafir hebûn. Lêbelê Qasimlo hizreke giran hebû ku dibû sedem da ku kesê hemberî wî, bi hevsengiya wî a bi bandor bihesê.

Herwisa Qasimlo di ti rewşekê de hunera siyasî weke karvedan, regezperestî û navçeperestiyê bi kar neaniye. Belkî weke mektebeke eqlî, rêveberiya leyîzên siyasî dikir ku têde hemû netewe, mezheb û navçeyan bi rengê wehkev rîza xwe hene. Bi vî awayî dixwast neteweyên dagirker jî bîne ser vê baweriyê ku rêzê ji neteweya Kurd û xwestekên wê bigirin.

Ji ber vê, tevî ku tevgera Qasimlo gelek xurt jî bû, xwesteka wî xudmuxtarî bû û wî dizanî wê demê pêwîst bû li gor lojîkî bi vî rengî riftarê bike. Lêbelê gelek hevdîtin û nivîsên Qasimlo jî hene ku têde dibêje federalîzm sîstemeke hêja ye û di derbarê serxwebûnxwaziya netewa Kurd de jî dibêje serxwebûna hemû perçeyên Kurdistanê tê wateya hevqirtina Kurdan û nayê wateya veqetiyane. Wateya vê jî ev e ku ev dewlet bi zorê û bi jînosayda Kurdan hatine avakirin lê xwesteka azadane ya Kurdan tiştekî din û berovajî van sînorên neheq e.

Bi vî rengî xuya dibe ku Qasimloyê hekîm bi şewazên lojîkî yên xwe di navbera xwestek û hezkirinê de cudahiye datîne û ew jî serxwebûn e û amanca lojîk a mumkîn jî wê demê xudmuxtarî bû. Ez dixwazim bêjim rast e ku niha xwestek û hezkirina xelkê Rojhilatê Kurdistanê serxwebûn e. Lêbelê armanca lojîk a mumkin, niha di leyîzên siyasî de bidestxistina federalîzmê ye.[1]

Taybetmendiyan babetê

Kategorîya Naverokê: Doza Kurd | Gotar & Hevpeyvîn | Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar: Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan | Dîroka weşanê: 10-07-2018

بابهته بهیوهستکراوهکان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Çêbûna hestên netewevînîyê û welatevînîyê	کورتبهباس	Kurmancî	
Pira yekitiya neteweyî û kend û kospên li ber wê	کورتبهباس	Kurmancî	
Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak	کورتبهباس	Kurmancî	
Tekoşîna Netewî û Kurd	کورتبهباس	Kurmancî	

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | کوردی ناوهراست | kurdpa.net

Demê tumarkirinê: 08-09-2022

Navê afirîner: Sara Kamela

Pol, Kom: Kurtelêkolîn

Babet: 114

Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20240103214801541303>

Qasimlo...Karîzma, Dîplomat û Rêberekî Tak

Dîroka hevçerx a siyasî ya Kurd li Rojhilatê Kurdistanê, tejî navê wan rêberan e ku hemû jiyana xwe ji bo Kurdayetî û xebat ji bo çareserkirina pirsê netewî ya gelê xwe terxan kirine. Ne kêma in ew rêberên ku di vê riyê de jiyana xwe kirine qurbanî û nava wan di nava xebat û tekoşîna gelê wan de bûye dîrok. Lê di nava wan stêrkan de rojeke geş heye, rûyek ku her tenê navî wî li ser asta cîhanê prestîj û baweriyê dide Kurd û tevgera siyasî ya Kurd.

Ebdulrehman Qasimlo , ew navê naskirî û sembola netewî û roja geşê ku di sedsala 20ê de û li Rojhilatê Kurdistanê derket û ne tenê coş daye tevgera Kurdî li wî beşê Kurdistanê, lê ji ber asta bilind a kesatiya wî, jîr û jêhatîbûna wî ya pîralî di siyaseta, zimanzanî û dîplomasiyê de, pîrsê Kurd li Rojhilata navîn, wek pîrsê neteweya herî mezin a bê dewlet bi cîhanê da nasandin.

Ebdulrehman Qasimlo sala 1930 a miladî li bajarê Urmiyê ji dayîk bû. Ew kurê Mihemed Xan Qasimlo, kesayetiya siyasî û navdar ê Herêma Urmiyê bû ku ji ber pêgeh û mertebeya civakî nasnavê Wisûqûdîwan wergirtibû.

Qasimlo dibistana, navendî û amadeyî li bajarên Urmiye û Tehranê xwendine, piştî temamkirina qonaxên xwedî li Îranê, bo berdewamîdan bi xwendina xwe çûye Tirkîyê û li beşê Civaknasî yê Zanîngeha Stenbolê de navê xwe tomar kiriye. Piştî ku çend mehan li Tirkîyê dimîne, çûye Fransayê û li Zanîngeha Sorbonne xwendina xwe berdewam kir. Qasimlo yê genc dema ku li Fransa bû bi hevkariya çend xwendekarên din Komeleya Xwendekarên Kurd li Ewropa damezirand. Lê ji ber givaşên dewleta Heme Reza Şa bo ser Fransa, Qasimlo ji Parîsê derket û sala 1949ê wek yekem bursiyeya Îranê ya Yekîtiya Navnetewî ya Xwendekaran çûye bajarê Pragê û xwendina xwe berdewam kir.

Qasimlo ji sala 1951ê û pêde gelek caran weke nûnerê xwendekarên Îranê beşdarî di civîna Saziya Xwendekarên Cîhanê de dikir û herweha di konferansa Federasyona Cîhanî ya Ciwanan de ku li bajarê Budapeşte birêve çû, nûneratiya xwendekarên Îranî kir.

Qasimlo piştî wergirtina lîsans (Bekeloryos)ê di Zanistên Civakî û Siyasî de wergirt û vegeriya Îranê û bi pratîk dest bi xebata xwe ya siyasî kir. Wê demê di navbera Partiya Demokrata Kurdistan û Partiya Tûde de hevkariya siyasî û rêxistinî hebû, Qasimlo jî weke endamê Hizbê di çalakiyên siyasî yên partiyê de beşdar dibû li Tehranê nûneratiya Partiya Demokrata Kurdistanê dikir.

Piştî derbeya 28 tebaxa 1953an û givaşa bo ser hêzên çep, bi neçarî vegeriya Mehabadê û bi veşartî û dûr ji çave navendên istixbaratî yên Heme Reza Şa xebat dikir, herweha erkê weşana rojnameya Kurdistan ku medya fermî ya Hizba Demokrata Kurdistanê bû girte stûya xwe.

Qasimlo sala 1955an vegeriya Czechoslovakia (Çekoslovakya) û li zanîngeha Pragê berdewamî daye xwendina xwe ya akademîk. Sala 1957an careke din bo tekoşîna veşartî vegeriya Îranê. Lê vê care hate girtin û piştî rizgarbûna ji destê hêzên hikûmeta Îranê vegeriya Pragê.

Sala 1958ê piştî şoreşa Îlonê û vejîna tevgera Kurdî hate Başûrê Kurdistanê û hewla ji nû ve rêkxistina refên hizba demokrata Kurdistanê da. Lê ji ber hevrikiyên navxweyî li Iraqê sala 1960 ji aliyê dewleta Iraqê ve hate dersînorkirin, bo cara sêyem vegerya Prag û berdewamî daye xwendina xwe li zanîngehê heta doktora di zanistên aborî û siyasî de bidest anî, Kurdistan û Kurd ku thesis a doktoraya Qasimlo bû, niha jî yek ji çavkaniyên here sereke û dewlemend ên zanistî ye bo naskirina pirsra Kurd û erdnîgarî, xweza û siyaseta Kurdistanê.

Dr. Qasimlo piştî ku doktora anî, wek mamosta li zanîngeha Prag dursa aboriya sermayedarî û aboriya siyasî û teoriya geşeya aborî digot.

Ew serdem û qonax di jiyana Dr. Qasimlo de qonaxa zêrîne bo ezmûna zanistî û peywendiyên siyasî. Di wê qonaxê de ye ku wek yekem kesayetiyên siyasî yên çep ên cîhanê lêkolînê li ser teoriya Karl Marx dike û baweriya pêdaçûna bi wê sîstema hizrî û siyasî û aborî li cem wî bihêz dibe. Tevî wî feylesof û kesayetiyekî wek Eduard Bernstein ku di teoriyên siyasî de bi Marxîyên reformxwaz tên naskirin, dest bi pêdaçûna bi sîstema fikrî û siyasî dikan.

Dr. Qasimlo li qontara çiyayên Rojhilatê Kurdistanê bi nivîsîna gotineke kurt derbarê sosyalîzmê Kurtebasêk le ser sosyalîzm

Tevî rexnekirina sosyalîzmê, hêleke cudakirinê bo vê sosyalîzmê datîne, ev şîrove weke armanca siberojê ya partiya wî Hizba Demokrata Kurdistana Îranê cîgir dibe.

Du dehik ji qonaxa her zêrîn a jiyana û xebata Dr. Qasimlo

Sala 1970an û piştî derxistina peyama 11 adarê û rêkeftina rêberên tevgera siyasî ya Kurdistana Iraqê li gel dewleta wî welatî ku derfeta çalakiyên siyasî li Kurdistana Îranê zêde bibûn, Dr. Qasimlo bo rêkxistina refên Hizba Demokrata Kurdistanê vegeriya Başûrê Kurdistanê.

Dr. Qasimlo di sêyemîn konferansa Hizba Demokrata Kurdistanê de weke Endamê Komîteya Navendî û piştî weke Sekreterê wê partiyê hate hilbijartin. Di du dehikên dawiyê yên jiyana xwe ya siyasî de di tevahiya kongreyên partiyê de heta wê dema ku hate terorkirin bi piraniya dangan wek sekreterê partiya xwe hat hilbijartin.

Taybetmendiyeke giring a Dr. Qasimlo ev bû ku karîbû li ser bingeha şiyana siyasî û hizrî, xwe weke kesayetiyekî siyasî yê pile yek di astê cîhanê de îsbat bike û hewil bide ku pirsra Kurd bike mijareke navtewî. Her ji ber vê di gelek ji wan civat û civînên

siyasî yê Ewropa de ku derbarê pirsê Kurd dihatin sazîkirin bo şêwirî û pirsîkirinê dihat vexwendin, pirsê Kurd weke pirsê siyasî û mirovî ya neteweyê bêdewlet dikire rojev û fikir ku bala kesayetî û navendên siyasî bo pirsê Kurd bixîne û piştevaniya wan qazanc bike.

Hewlên siyasî yê Dr. Qasimlo di nasandina xebata rewa ya gelê Kurd de, weke mînak prestîja siyasî ya Hizba Demokrata Kurdistanê Îranê bû sedem ku deriyê sazîya Socialist International bo wan vebe û li ser mîkrofona wê ku duyemîn sazîya mezin a cîhanê ye dengê xebat û tevgera siyasî ya Kurd bigihîne her derekî cîhanê. Piştî wan hewlan bû ku partiya wî wate Hizba Demokrata Kurdistanê Îranê weke yekemîn partiya Kurdî bûye endam di vê sazîya navneteweyî de.

Dr. Qasimlo di vê qonaxa jiyana xwe ya siyasî de karî bibe endazyarê bi navdewletî kirina pirsê Kurd û tevî dîplomatên mezin ên cîhanê weke mînak, Danielle Mitterrand û François Mitterrand Serokkomarê Fransa û Ahmed Ben Bella serokkomarê Cezayîrê û gelek kesayetiyan din ên siyasî peywendiyê nêzîk ava kir û pirsê Kurd jî pirsê herêmî kirine mijareke cîhanî.

Kesayetiya siyasî ya Dr. Qasimlo demekê bêhtir eşkere dibe ku siyasethan û bîrmendên ne Kurd behsa wî dikin. Dr. Frédéric Tissot konsûlê berê yê Fransa li Herêma Kurdistanê derbarê Dr. Qasimlo de dibêje ku: tevahiya wê dema ku min alîkariya şoreşa Kurdistanê kiriye jî ber kesayetiya Dr. Qasimlo bû. Qasimlo yekemîn mamostayê min bû û qet nebû ku ez tiştekî jê fêr nebim. Ew jî bo kesekî Fransî wek min, çavkaniyê zanistî bû. An jî professor Fîlîp Polannjê dibêje: Qasimlo akademîsyenê naskirî, mirovekî pragmatist, serokekî çirîk û siyasîyekî xwedî exlaq bû.

Mehdî Xanbaba Tehranî ku serokê Yekîtiya Xwendekarên Çep ên Ewropa bû, di pirtûka Tevgera çep li Îranê de dibêje Di destpêka şoreşa gelên Îranê de, ti kesayetî nebû ku tevahiya hêzên siyasî û aliyên çep li ser wî yekdeng bin ku wek serokkomar bê hîlbijartin. Tenê kesayetî hebû ku hemû di wê baweriyê de bûn ku ew hêjaye rêberatiya Îranê bike, ew jî Dr. Ebdulrehman Qasimlo bû, lê jî ber ku Kurd û Sunne bû, em poşman bûn. Siyasiyên Îranê gotin, Em ê çawa rêberî kirina Îranê bidin Kurdekî Sunne.

Mixabin ew rêberê hêja yê Kurd û ew dîplomatkarê jêhatî ku pirsê Kurdên Rojhilatê Kurdistanê kire mijarek ku bala siyasethanên Rojava bixîne, roja 13 tîrmeha 1989ê ya miladî wate (22 pûşpera 1368 a rojî) û di temenê 59 saliyê de jî aliyê Dîplomat – Terorîstên Komara Îslamî ya Îranê li ser maseya gotûbêjê li bajarê Vienna ya paytexta Austria hate terorkirin.

Goristana Père Lachaise a Fransayê termê wî yî pîroz himbêz kir, lê xewnên wî bûne hêz û hêviyên dehan milyon Kurdan li hemû perçeyên Kurdistanê. Wek çawa di şoreşa Jîna yê de ti xwepêşandan û civat û civînek û çî dîwar û tabloyek nebû ku tene neyê gotin an nivîsandin Qasimlo, Qasimlo, Riya te Berdewam . [1]

Taybetmendiye babetê

Kategorîya Naverokê: Jînenîgarî, (biyografî) | Gotar & Hevpeyvîn | Komelayetî |
Cureya belgeyê: Zimanî yekem | Cureya Weşanê: Born-digital | Ziman - Şêwezar:
Kurdî Kurmancî Bakûr - T. Latîn | Welat- Herêm: Kurdistan |
Dîroka weşanê: 13-07-2023

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2023	پێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://kurdshop.net/> - 03-01-2024

Demê tumarkirinê: 03-01-2024

Navê afirîner: Aras Hiso

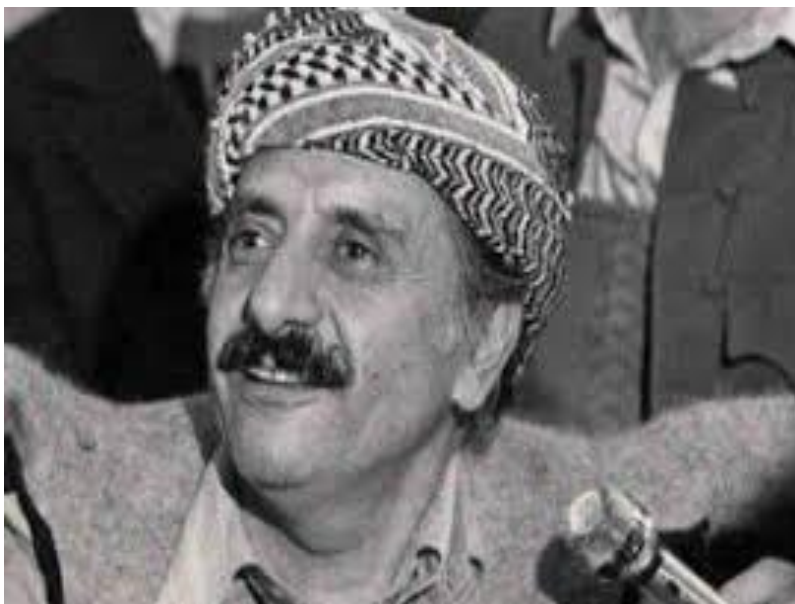
هه‌ورامی

پیره: شههیدی

بابهته: 115

عهبدولرهمان قاسملو

[20241011201243601493=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=5](https://www.kurdipedia.org/?lng=5&q=20241011201243601493)

نامی: عهبدولرهمان

نازنام: قاسملو

نامۆ تاتهی: حاجی موحه مه د ئاغا قاسملو

نامۆ ئه ذی: فاته مه خانه

رۆ پېژا بییهی: 1930-12-22 ز.

رۆ شههیدی بییهی: 1989-07-13 ز.

یاگو پېژا بییهی: ورعی

یاگو مه رژهی: فیه نا

ژیوا ینامه

عهبدولرهمان قاسملو؛ ئه شناسیا به دکتور قاسملو، تاریخو (1930-12-22 ز.) جه شارو ورعی، وه رکۆتو

کورژه سانی پېژا بییهن. وانی سهره تایی و میانی ش جه ورعی و تاران ته مامنان.

عهبدولرهمان قاسملو، سالۆ (1946 ز.) کۆششی رامیاریش به ئه ره مه رزنای یۆ بییهی لاوا دیموکراتی جه شارو ورعی ده سپه نه که رژه ن. کۆمارو کورژه سانی جه مه هاباد مانگه و (12)، سالۆ (1946 ز.) داگیرکریاو کۆتاش ئاما، ئیتر قاسملو په ی وانی روه شکه رژه شارو تارانی و دمای چن سالۆ دما ته ریچ په ی درېژه دای به وانی، لوا په ی پارسی، پایته ختو فه ره نسای. یواویش به فه ره نسای، هامکات بی چه نه پروسه و تیرۆری سهر نه کۆته ی شاو ئیرانی دلی زانکۆ تارانی جه تاریخو (1949-02-14 ز.) که بی به مایی دلپنه شییهی ئازا دیه دیموکراسییه کا دلی سه راسه رو ئیرانی نه. پا بۆنۆ گله رۆ بییهی فراوانو وانکاره ئیرانییه کا جه پاریس لواراوه، ئه چاگه قاسملو به درېژی باسش جه تاوانه کا رژیمو پالهوی و سه رکوتکه رژهی ئازا دیه رامیاری و فرههنگی و فره دییه کا که رد، به لام ئه چاگه قاسملو کۆت چهر و ناره زایی فراوانی و دما جار وانکاره ئیرانییه ک پېخامی ناپارزینامه بزشان په ی موحه ممه د رهزا په هلهوی کیاست، ئانه یچه بی به مایی فشاری گۆره و بالیوزخانه و ئیرانی جه پاریس و ته نانه ت

حکومومه تو فه ره نسای په ی سهر و قاسملوی. ئاډیچ سهرئه نجام ناچار بی پارسی جیابازون و بلقن په ی (پراگ) پایته ختو چیکۆسلۆفاکیای، ههر ئه چا فه تر نه که جه فه ره نسای بی، به هامکاری چن وانکاری ته ری کورډی کۆمه له و وانکارا کورډیش جه ئه وروپا مهرزناره.

سائق (1962 ز.) قاسملو جه زانستگاو پراگی دکتوراو زانستی ئابووری وهرگرت و هه تاکو سائق (1970 ز.) جه زانستگاو پراگی ده رسی ئابووری سهرمایه داری و ئابووری سۆسیالیستی و تیئوری هوردا ی ئابووری و اچبوه. ئه چا ماوه نه دکتور قاسملو چنن کتیب و نامیلش سهر و گیر و گرفته دارایی و کۆمه لی و رامیاریه کا نویستی، که جه گرځیشان به نامبانگته ر و ئیژاته ر، کتیبو (کورده سان و کورد) ین. ئی کتیبه به ره ته نه سهر و زوانی چیکی نویسیاوه، تائیه به زوانه کانو ئینگیزی و سلۆفاکی و پۆله ندی و عهره بی و کورډی و فارسی و هیندی و چن به شپچش به فه ره نسی چاپ و په خش کریانو.

دما ی ریکۆته نامه و میانو رابه را شۆرشو کورډی جه پانیشتو کورډه سانی و دۆله تی مه رکه زی ئیراق، ئیمکانو کۆششی رامیاری جه وهرکۆتو کورډه سانی زیاته ر بی، پۆکه ی چا کاته نه دکتور قاسملو جه ئوروپاوه گبلاوه په ی کورډه سانی، به هامکاری چنن جه یارانی ئه رکو زینه که رډه یۆ و راسکه رډه یۆ حزبو دیموکراتو کورډه سانیشان گهرت گه رده ن. دلی کۆنفرانسی یه ره مو حیزینه، دکتور قاسملو به ئه ندامو کۆمیته و میانو و دما ته ر به سکریتی ر گرځینه و حیزبو دیموکراتو کورده سانو ئیرانی هورچنیا، چا کاتون دلی گرځو کۆنگره کا حیزینه پپسه سکریتی ر گرځینه و حیزبی هورچنیا. پی ته شکه په ی ماوه و هه رده سالا پپسه رابه ری کارزانی و شاره زای، پله ی یه که مو وهره رسیارینه ههرمان و بارو حیزبو دیموکراتو کورده سانو ئیرانی پاره به رده ن.

دکتور قاسملو زوانه کانو کورډی و فارسی و تورکی و عهره بی و ئینگیزی و فه ره نسی و چیکۆ سلۆفاکی و رووسی به ره وانی زانی و به چن زوانی ته ریچ پپسه ئه لمانی و زوانه کانو سلاقی تاکو خایتی ئاشنایی بی. دکتور قاسملو، تاریخو (13-07-1989 ز.) جه کاتینه په ی ئهسته یۆ راو چاره ی ئاشتیوازانو و گرفتو کورډی جه ئیران، چه نی چن کیانییه حکومومه تو کۆمارو ئیسلامی ئیرانی جه فیه نا سهر و مبه و واته و وای نیشته به ره، چه نی عبدالله قادری ئازه ر ئه ندامو کۆمیته و میانو و کیانیاو حیزبو دیموکراتو کورده سانو ئیرانی جه ئوروپا، به ده سو کیانیاکو کۆمارو ئیسلامی ئیرانی شه هیډی کری. ههر دلی ئا تاوانه گۆره یه نه، دکتور فازل ره سوول، هامولاتی و رامیارکارو پانیشتو کورډه سانچ شه هیډ کریا.

قاسملو، پپسه کۆششکاری و شۆرشگری کورډی، پپسه سهرداری کاریزما ی، دلی پارتیه کا ههر چوار پارچه و کورډه سانیه، ههم جه لاو دۆله ته داگیرکاره کا کورډه سانیه حیسابی وهرچه مش په ی کری. ئاډ تاواییش پپه نییه رامیاره کاش چه نی ته مامو ریکۆزیا و پارتیه کورډیه کا فراوان بکه رۆن، ههم میانو رامیارو دۆله ته ئه قلیمییه کانه پپسه کاره کته ری به ئه زموون و خاوه ن ویری رامیاری بالای پپه نییه کاش مهرزنوره، که به قازانجو مه سه له ره واکي میلیه ته که ییش بۆن.

تیرۆرکه رډه ی قاسملوی، پپخامیش یونا دنیای، که ئاډ یاگی ته رسی دژمه نه کاش و ئومبډو دۆسه کاش بییه ن، چونکوم پپسه که کیمی ده واکه ری، مه سه لی میلیه ته که ییش یاونیی دنیاو به ری، په ییش به یان که رده بیی هه که مافو زیوای و وپراوه به ری و ده سه لاتی رامیاری په ی میلیه تو کورډی کوفر نییه ن و پپسه ته مامو میلیه تانو دنی هه قو وپشه ن، هه یف ئا کۆششه ئاقلانه و که کیمانه به مه رگ کۆتاش ئاما، دژمه نی کورډیچ په ی ماوی کۆششو میلیه تو کورډیشان جه وهرکۆته نه سهر که رد، ئینه یچ کاتییه ن و کۆششی نه ته وه یی سهرمه رپ ئینا رانه و مدرایش ئینا چه نی رزگاری یه که جاری. [1]

عه بدولر حمان قاسملو

تایبه تمه نیی، تۆماری

ئاستو وهنه‌ی: دوکتۆرال (PHD) | ئایینی و ئایینزی: موسلمان - سوننه | ئاراسه‌ی پامیاری: نه‌ته‌وه‌ی |
 پارتی / لایه‌ن: حزبو دیموکراتو کورده‌سانو ئێرانی - حدکا | پله‌و پارتيپیه‌تی: سکرتیر - سه‌روک -
 هامسه‌روک | جۆرو وه‌نه‌ی: ئابوری | جۆرو که‌سی: رامیار / سیاسه‌تمه‌دار | زانستگا: زانکۆ تاران | شار
 و شاره‌کلی (په‌ژابیه‌ی): ورعی | شاره‌زایی جه‌ زوانی: فارسی | نه‌ته‌وه‌: کورڤ | مه‌لامه‌تو مه‌رڤه‌ی: کرڤه‌ی
 تیروریستی | ولات - هه‌ریم (شه‌هیدیه‌ی): نه‌مسا | ولات - هه‌ریم (په‌ژابیه‌ی): وه‌رکۆتو کورده‌سانی
 | ولات - هه‌ریم (نیه‌شته‌جابه‌یه‌ی): نه‌مسا | په‌گه‌ز: نه‌ره |
 رۆ په‌ژابیه‌ی: 1930-12-22
 رۆ کۆچی دمایینی: 1989-07-13
 بابه‌ته‌ په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابه‌ت
	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	1989-07-13
	کوردی ناوه‌پاست	رێکه‌وت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	1930-12-22

سه‌رچه‌ی
 [1] تۆمارى تايه‌ت په‌ی کوردیپیدیا | هه‌ورامی | [ئاماده‌که‌رڤه‌ی کوردیپیدیا - ئه‌سه‌ده‌ ره‌شید](#)
 کاتو تۆمارکه‌رڤه‌ی: 2024-10-11
 نامۆ تۆمارکه‌ری: ئه‌سه‌ده‌ هه‌ورامی

English

Group: Articles**Article: 116****25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260426103347685366>

“No country wants to prosecute a terrorist case. It’s a threat to your government, your stability, to your penal system. A convicted terrorist faces a life sentence, which means, in Austria, at least 15 years. That means that for 15 years you are at risk.”

A “top-level Vienna official” to Time Magazine, March 21, 1994

25 years ago, in July, a meeting took place between Abdol-Rahman Ghassemlou, Secretary General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI) and the Islamic Republic’s emissaries in an apartment in Vienna, Austria. The Kurdish leader had come in good will, to discuss Kurds’ grievances and to end the enmity that had opposed his party to the central government since 1979. The negotiations that had started the previous year ended abruptly in Vienna on July 13th. Ghassemlou’s arguments did not convince his interlocutors, and his good will was punished with bullets.

Austrian police found the bodies of the Kurdish delegation at the meeting location. Dr. Ghassemlou had been hit three times in his temple, throat, and forehead. Fadhil Rassoul, the Iraqi Kurd who had facilitated the meeting, had been shot three times in the head and twice in the neck. Abdollah Ghaderi Azar (Qaderi), PDKI’s representative in Europe, had been hit by 7 bullets in the back of his head and his waist, temple, throat, shoulder, and index finger of his right hand. A final shot to the head was delivered to all three victims. An audio recording of the meeting (made without the knowledge of the Iranian delegation) revealed a conversation on Kurdish demands, the sound of furniture being moved, and shots fired from guns using silencers.

[External Link](#) Of the three Iranian government emissaries, one disappeared. Another showed up at the crime scene unharmed, and the third was injured with one bullet and no final shot. The Iranian government emissaries were Mohammad Jafari Sahraroudi (head of the Kurdish Affairs Section of the Iranian Ministry of Intelligence), Mostafa Ajoudi (the Iranian Governor of the Province of Kurdistan), and Amir Mansour Bozorgian (a.k.a. Ghaffoor Darjazi), member of the Islamic Revolutionary Guard Corp Special Forces.

The slow pace of the investigation and the release of the main suspects prompted Dr. Ghassemlou’s widow to file a complaint against the Austrian government for denial of justice. The Austrian court dismissed the case without hearing the evidence. The court also ruled that Ms. Ghassemlou should pay the government

legal fees.

The successful assassination in Vienna and the Austrian government's decision not to prosecute the perpetrators could only encourage the Islamic Republic's leadership. Sahraroudi was promoted and the Iranian leaders, reassured by the de facto impunity they benefited from, went on to implement their plan to eliminate all active and potential political opponents abroad. In the five years following the Vienna assassinations, five Iranian opposition members were killed in France, one in Switzerland, one in Italy, and Dr. Ghassemlou's successor at the head of PDKI, along with three companions, were murdered in Berlin.

On the 25th anniversary of the 1989 triple murder, Vienna hosted new negotiations, this time between Iran and the world powers. As in 1989, these negotiations carry, for many, the hope of ending decades of hostility, tensions, and isolation. Today, the tragic outcome of the hope-filled July 1989 negotiations and the no less tragic consequences of the impunity granted to those who ordered and carried out the killing are irrelevant to the international community.

It is no surprise then that, in October 2013, Iran's leadership, confident in the impunity of its agents, allowed Mr. Sahraroudi, Chief of Staff to the head of Iran's Parliament, to accompany Ali Larijani to the Inter-Parliamentary Union Conference in Geneva. Iran's confidence was justified. Despite the international arrest warrant against him, Mr. Sahraroudi went back to Iran, untroubled.

On this 25th anniversary, Abdorrahman Boroumand Foundation pays homage to the memory of Abdol-Rahman Ghassemlou, Abdollah Qaderi Azar, and Fadhil Rassoul and supports the families' quest for justice by documenting the assassination and ensuring that victims are remembered. ABF urges the Austrian government to acknowledge the victims' rights and to take the necessary measures to bring the perpetrators of the Vienna assassination to justice. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | Human Right | Document
Type: Original language | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria |

Publication date: 13-07-2014

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2014	رێکەوت و پووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه راس	

Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورتبه باس	English	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به ئگه نامه کان	English	
Dr. Abdurrahman Qassemlou, Kurdish Democratic Party Leader, Assassinated in Austria	کورتبه باس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورتبه باس	English	
Iran and the Murder in Vienna	کورتبه باس	English	
Iran New Prez Accused In Austria	کورتبه باس	English	
Iran`s new leader suspected in `89 attack	کورتبه باس	English	
Italian anti-mafia police document is pictured on June 18, 2009 in Vienna	به ئگه نامه کان	English	
Kurdish activist succeeds in effort for Vienna memorial to Dr Abdul Rahman Ghassemlou 9.1.2013	کورتبه باس	English	
Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989	کورتبه باس	English	
The Legacy of Abdulrahman Ghassemlou, 25 Years After His Assassination	کورتبه باس	English	

Sources

[1] Unspecified | English | Website iranrights.org 13-07-2014

Added on: 26-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 117

26th Anniversary of the assassination of Iranian Kurdish leader Dr Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260428172528685655>

By:

TII team

Dr. Abdul Rahman Ghassemlou (Qasimlo), one of the prominent leaders of the Kurdish nation, was assassinated by Iranian diplomats during peace talks in Vienna on 13-07-1989 . The Iranian diplomats-cum-terrorists were arrested shortly after the murder. Instead of investigating the murders and putting the assassins on trial, Austrian authorities sent them back to Tehran.

Dr. Ghassemlou was in Austria to negotiate with Iranian representatives on Kurdish rights and self-government for Iranian Kurdistan. The negotiations were launched at the initiative of the Iranian government.

Dr. Ghassemlou, a resolute advocate of the rights of his people and a determined leader who did not rule out guerrilla warfare, was a man of peace and gave it a chance whenever possible. He went to the negotiating table in good faith. "We wage war," he used to say repeatedly, "in pursuit of negotiations [with the Iranian government]."

However, by assassinating Dr. Ghassemlou, the Iranian regime lived up to the entrenched view among the Kurdish nation that it is not trustworthy, and that assassination is part and parcel of its political mindset and practice.

Tomorrow marks the 26th anniversary of the assassination of Dr. Ghassemlou. Tomorrow is also the day when world powers and Iran are expected to reach an

agreement on the Islamic Republic's suspect nuclear program.

Not only is the issue of human rights excluded in the negotiations, but there is no mention of the assassination of Dr. Ghassemlou in international media. This in spite of the daily and wide coverage of the negotiations.

While world powers ignore human rights violations in Iran, which have increased markedly since "moderate" Hassan Rouhani assumed the presidency in 2013, and international media have failed to mention the assassination of Dr. Ghassemlou, the Kurdish people and their friends will commemorate him.

When July 13 approaches, the Iranian regime increases its military and paramilitary presence all over Kurdistan to prevent the Kurdish people from commemorating their leader.

From 2005 until 2009, following the election of a new Kurdistan Democratic Party of Iran KDPI (PDKI) leadership in 2004, strikes were organized all over Kurdistan on July 13. However, the Islamic regime used various coercive and violent means to compel bazaars and shops in the Kurdish cities not to engage in strikes.

KDPI has called on the Kurdish people to express their resistance to the Islamic regime and commemorate their leader by either staying at home on July 13 or dress in Kurdish clothes when spending time outdoor. KDPI has also called on the Kurdish people to turn off lights in their homes for a few minutes in the evening on July 13.

BIOGRAPHY

Kurdish leader Dr Abdul Rahman Ghassemlou

Iranian Kurdish leader Dr Abdul Rahman Ghassemlou and two of his colleagues were assassinated in Vienna during negotiations with Iranian agents in July 1989. Photo: Archive

Abdul Rahman Ghassemlou was born on 22 December 1930 in the Ghassemlou valley near the Kurdish city of Êrmiyeh. He went to primary school in Êrmiyeh. Later, he continued his studies in Tehran.

Ghassemlou's involvement in politics started early in life. He was, at the age of 15, one of the founders of Democratic Youth Union of Iranian Kurdistan. Due to the Iranian government's oppression of the Kurdish people, his political activities mostly took a clandestine form.

Ghassemlou attended university in Paris, and later in Prague. In Prague, he meets Helen (Nasrin) Krulich, whom he later married. They had two daughters together, Mina (1953) and Hiwa (1955).

He earned a Ph.D. Degree in Economics and was an Associate Professor in both Paris and Prague. He taught International Economics at the Vysoká škola ekonomická ("Prague School of Economics") and, later, Kurdish studies at Sorbonne University in Paris.

Dr. Ghassemlou authored several books and articles about politics and economics. Some of his works have been translated into a number of different languages. His oft-cited work *Kurdistan and the Kurds* (1965) has been until present days consensually recognized as a valuable source, especially regarding the political geography of Kurdistan, political history of the Kurds and Kurdistan, as well as traditional socio-economic relations in Kurdish society.

In addition to his status as a prominent scholar and one of the greatest leaders of the Kurds, Dr. Ghassemlou's excellent diplomatic skills earned him an international reputation, especially in Europe. Those who knew or worked with him closely during his academic and political life, Kurds as well as Westerners, recall him as a man of quick wit and a person with a great sense of humor.

Dr. Ghassemlou was elected Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (KDPI) in 1973. He was re-elected to lead the party until his death in 1989.

ASSASSINATION

Dr. Ghassemlou was a resolute advocate of the rights of the Kurdish nation and a determined leader. Although Dr. Ghassemlou strived for a just and peaceful resolution of the Kurdish issue, he did regard armed struggle as a legitimate means to defend the integrity of the Kurdish people, as well as to compel the Iranian state to come to the negotiating table.

After several months of attempts to persuade the post-revolutionary regime to accept the political demands of the Kurdish national liberation movement, which at that time consisted of autonomy for Kurdistan and democracy for Iran, Dr.

Ghassemlou soon realized that the new regime only tries to buy time in order to rebuild its army with the aim to reoccupy Kurdistan. The reoccupation of Kurdistan marked the beginning of a long and bitter war.

Dr. Ghassemlou had been saying for years that the Islamic Republic of Iran had imposed the war on the Kurdish people. He argued, contrary to the understanding of the Islamic Republic, that the war was not a zero-sum game and that, sooner or later, the Kurdish question would have to be resolved through negotiations and peacefully, and that Kurdish demands should be accommodated within such a framework.

In 1989, when Dr. Ghassemlou was in Europe to attend the congress of the Socialist International, Tehran contacted him and proposed negotiations with the KDPI. KDPI accepted the offer. The first round of talks took place in Vienna on July 12, 1989.

On July 13, the second day of the negotiations, at the place where the negotiations took place, Dr. Ghassemlou, Abdullah Ghaderi-Azar, KDPI's representative in Europe, and Fadhil Rassoul, a Kurdish university professor in Vienna, were assassinated by

the Iranian diplomats.

The next day, at about 7:30 p.m., Vienna police discovered the bullet-riddled bodies of Dr. Ghassemlou, Ghaderi-Azar and Rassoul. Within hours, the police had recovered the murder weapons, detained two suspects and identified a third.

Austrian authorities sent the two suspects back to Tehran. They were even escorted to Vienna airport under police protection.

Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar were buried in Paris on July 20.

Those who ordered the murder of Dr. Ghassemlou were:

Ali Khamenei, Supreme Leader of Iran (who succeed Ayatollah Khomeini after his death in 1989).

Ali Akbar Hashemi Rafsanjani, who served as President of Iran from 1989 to 1997.

Ali Akbar Velayati, Foreign Minister of Iran from December 1981 to August 1997.

Ali Akbar Fallahian, Intelligence Minister from 1984 to 1989, who is on Interpol's wanted list in connection with the Assassination of Dr. Ghassemlou's successor, Dr. Sharafkandi.

POLITICAL LEGACY

The revolution of 1979 in Iran provided a golden opportunity for Dr. Ghassemlou and his party to revive the Kurdish nation's struggle for liberation after decades of brutal oppression under the Shah's regime.

Dr. Ghassemlou transformed the KDPI to the needs and demands of a new era. He emerged as the leader of the Kurdish people in Iranian Kurdistan after the revolution. Despite unfavorable conditions, the KDPI provided security and other services to the Kurdish people.

The fanatic and fundamentalist post-revolutionary Islamic regime, which consolidated its power through violent means, used military force to reoccupy Kurdistan. That marked the start of a bitter military conflict between the Peshmerga-forces of KDPI and the Iranian army that lasted until 1996. After the mid-1990s, however, geopolitical conditions no longer were favorable for continued armed struggle.

Ever since his membership in the Democratic Youth Union of Iranian Kurdistan until his death in 1989, Dr. Ghassemlou was a man devoted to the struggle of national liberation. In every critical juncture in the history of his people, Dr. Ghassemlou played a crucial role.

Dr. Ghassemlou's legacy is rich and multifaceted: he was a scholar, a guerrilla leader, and man of ideas.

At a time when Marxism-Leninism had intellectual hegemony in most parts of the world, and especially in the Middle East, Dr. Ghassemlou, as early as 1983, advocated and attempted to introduce social-democratic ideas in Kurdistan.

He was also an advocate of individual liberty and a defender of gender equality. He emphasized gender equality as a cornerstone of KDPI's struggle for liberty and justice.

Consequently, even in the realm of ideas, he has had a great impact on many generations of Kurdish intellectuals and on Kurdish political outlook. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue | Politic |**
Publication Type: Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria |
Publication date: 13-07-2015

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2015	کوردی رێکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	ناوه پاست	
Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورتبه باس	English	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به لگه نامه کان	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتبه باس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتبه باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتبه باس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورتبه باس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتبه باس	Deutsch	

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتیه باس

English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo

په رتوو کخانه

English

The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in Vienna

په رتوو کخانه

English

The Legacy of Abdulrahman Ghassemlou, 25 Years After His Assassination

کورتیه باس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website theinsightinternational.com 13-07-2015](https://www.theinsightinternational.com/13-07-2015)

Added on: 28-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 118

A European Woman in the Land of the Kurds

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260601120710689590>

By Sissy Danning:

Abdol Rahman Ghassemlou's widow publishes her memoir

22 years have passed since Abdol Rahman Ghassemlou was slaughtered, on 13 -07-1989, during secret talks about autonomy for his Kurdish people with Iranian emissaries in Vienna. The murder suspects have still not been brought to justice.

A decade ago the Kurdish leader's widow, Czech-born Helen Krulich, started to write down her memories of life with Abdol Rahman, their two daughters and the Kurds. It was a life that crossed borders of culture and civilization – between Cold War-

Europe and the Middle East and between the religions and ideologies of the second half of the 20th century – and a life shaped by deprivation, persecution and wars, mainly within and between Iran and Iraq.

On 14 May 2011 her book, 'Une Européenne au pays des Kurdes' ('A European Woman in the Land of the Kurds'), was officially presented at the Kurdish Institute in Paris, today her home town*.

On the occasion of a students' festivity in Prague in autumn 1951 two young people – Abdol Rahman, just under 21, and Helen, not yet 18 – met and almost instantly fell in love. All warnings by Helen's aunt to the niece, who had become an orphan at the age of six, were in vain. In spring 1952 the couple married at the Iranian embassy in the then Czechoslovak capital. Because he was Muslim and, according to Islam's dogma Muslims can never change their religion, Helen had to adopt Islam to become his wife.

This was a formality for them both, and the question of religion was the least of their problems in the next three and a half decades. Although coming from totally different cultural backgrounds and regions of the world, they held core attitudes in common.

Young as they were, they had already become atheists and they were keen to make the world a better place. What really counted for them was the content of the Universal Declaration of Human Rights, adopted by the United Nations in 1948. Rahman had been a fighter against the Shah and for the liberation of his brutally suppressed Kurdish people from the age of just 14. The Czech girl took up this cause, made it her own and became a Kurd at heart. In these circumstances the only ideology that seemed to support their demands was communism – they would get painful lessons about this fundamental error only years later.

Apart from a few periods of happiness, painful experiences accompanied Helen even beyond Abdol Rahman's assassination. In vain she tried to sue the Austrian Republic for consciously and cowardly letting the Iranian murder suspects escape. In the end her claim was rejected as unfounded by the Supreme Court of Austria in 1992. The authorities denied any responsibility.

"The assassination of Abdol Rahman bereft a people as a whole", declared Helen, today a grey haired, slender lady of 77, in her speech presenting the book. "But they killed the man, not the idea of freedom and not his legacy as a leader of the

Democratic Party of Iranian Kurdistan”.

Sissy Danninger is a freelance writer living in Vienna, Austria.

*‘Une Européenne au pays des Kurdes’ (‘A European Woman in the Land of the Kurds’) is published by Éditions Karthala (288 pages, 25 €, ISBN 978-2-8111-0509-9). Currently it is available in French only but preparations are under way for Kurdish, German and English translations. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Women** | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Publication date:** 29-05-2011

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
29-05-2011	رێکهوت و پرووداو (کړونلوتیا)	کوردی ناوه پراست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.kurdistantribune.com 29-05-2011

Added on: 01-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Martyrs

Article: 119

Abdollah Qaderi Azar

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260605181358690269>

About: Abdollah Qaderi Azar

Age: 37

Nationality: Iran

Religion: Presumed Muslim (Sunni)

Civil Status: Single

Case

Date of Killing: 13-07-1989

Location of Killing: Linke Bahngasse 5, Vienna, Austria

Mode of Killing: Extrajudicial Execution » Extrajudicial shooting

Charges: Unknown charge; Armed rebellion against the Islamic Republic

About this Case

Correct/ Complete This Entry

Information about the assassination of Mr. Abdollah Qaderi Azar and two of his companions, Mr. Fadhil Rassoul and Mr. Abdol-Rahman Qasemlu, has been gathered from statements and documents (in Persian and French) by the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI): "A Glance at the Life and Struggles of Martyr Abdollah Qaderi" in Kurdistan magazine; "Abdolrahman Qasemlu," in a special issue of the Bulletin of the Kurdish Institute of Paris; Memoirs of Helen Krulich (Qasemlu), the widow of Mr. Abdol-Rahman Qasemlu, titled, A European Woman in the Land of the Kurds; Parviz Dastmalchi's investigations in, Terror in the Name of God; Iran Human Rights Documentation Center, No Safe Haven: Iran's Global Assassination Campaign; Carol Prunhuber "Qāsemī, Abd-al-Rahmān," in Encyclopedia Iranica; Ayatollah Ruhollah Khomeini, Sahifeye Nur; Kayhan, Ayandegan, and Ettela'at newspapers; reports by IRNA and the Agence France-Presse; and the French newspaper Le Monde. For more information about these sources, see the endnotes. *

Mr. Abdollah Qaderi Azar was the representative of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI) in Europe. He was born in 1952, in Naqadeh, in the West Azerbaijan province of Iran. He finished his elementary and high school education in Naqadeh and then moved to Orumieh to continue his education in the Orumieh Industrial Vocational School. Mr. Qaderi-Azar served his compulsory military service with the Sepah Danesh (Literacy Corps), teaching village students. He had a passion for teaching and sought employment as a teacher with the Ministry of Education after finishing his compulsory service. He had been interested in making art since childhood, thus he also completed a two-year apprenticeship at the Fine Arts Institute in Tehran, before continuing his job as a high school teacher in Naqadeh. According to his comrades, Mr. Qaderi-Azar's love of teaching stemmed from his love of service to the disenfranchised children of his homeland.

Mr. Qaderi Azar became involved in political issues during the Islamic Revolution and joined the PDKI after learning about its Charter and programs. During his ten year association with the party, Abdollah Qaderi Azar held various responsibilities, including the management of the party's hospital in Naqadeh and the Naqadeh Committee. He also served in the radio department, the financial department, and later, the foreign relations department of the party. In 1985, he became a member of the Party's central committee and moved to Paris as the party's representative in Europe. It was in this capacity that he accompanied the Secretary General of the party, Dr. Abdol-Rahman Qasemlu, on a trip to Vienna to attend negotiations with

representatives of the Islamic Republic. (Kurdistan: 13-14)

His companions knew him as a dedicated and hardworking comrade. He accompanied Abdol-Rahman Qasemlu, Secretary General of PDKI, during all of his European trips and had once told Mr. Qasemlu's wife, Nasrin (Helen), "Do not forget, dear sister Nasrin, I will be with Dr. Qasemlu on the day he will be murdered." (Krulich: 250)

Historical background

When Mr. Qaderi Azar joined PDKI, the party was promoting "autonomy for Kurdistan, democracy for Iran." Ayatollah Khomeini's political program, which sought to establish the Absolute Guardianship of the Jurist (Valayat e Faqih) and to limit the political freedoms of different-minded individuals, was at odds with PDKI's agenda. The latter advocated the separation of church and state and, therefore, boycotted the referendum for the establishment of the Islamic Republic (30-31st March 1979). From spring to summer of 1979, armed conflicts ensued between supporters of PDKI and forces connected to Ayatollah Khomeini gradually intensified. In the election (3 August 1979) for members of the Assembly of Experts (restricted Constituent Assembly), Abdol-Rahman Qasemlu, the leader of PDKI, earned 80% of the votes in Orumieh and was elected representative of that city. On August 18, in a gathering of the members of the Assembly of Experts, Khomeini called the PDKI, "a terrorist association," "a corrupted association," and a "corrupter association" and announced Qasemlu as corrupted. (Sahifeye Nur: 8/253) On August 20, 1979, Ayatollah Khomeini, in a message to the people of Kurdistan, banned the PDKI for being "the party of Satan." (Sahifeye Nur: 8/257)

In this way, the Leader of the Islamic Revolution of Iran blocked the road to any peaceful resolution possible for the Kurdish problem. The army was sent to the region to suppress the Kurds. The Revolutionary Guard Corps and the army fought the Kurdish peshmerga fighters for three months in order to gain control over Kurdish cities and more or less succeeded at the end. On October 20, 1979, Qasemlu announced in Mahabad that the armed struggle of the Kurds would continue in the form of a guerilla warfare. (Iranica: Qāsemalu) For three years after this announcement, the Democratic Party forces had control over a significant part of Kurdistan, except for the cities. However, with time, they had to leave the region and settle down in Iraqi Kurdistan. (July 1984)

The Assassination: Murder in Vienna

After the end of the Iran-Iraq war (July 18, 1988), Islamic Republic officials invited Dr.

Qasemlu for negotiations through the Iraqi Kurdish leader, Jalal Talibani. (Iranica: Qāsem lu) Believing that the Kurdish problem could not be resolved through military action, Dr. Qasemlu accepted the invitation for negotiations, with PDKI's central committee's approval. The first round of these secret negotiations took place in Vienna, on the 30th and 31st of December, 1988 (PDKI: "The Life and Death of Qasemlu"). The Iranian delegation sent to negotiate was led by Mohammad Jafari Sahraroudi, the head of Kurdish Affairs in the Ministry of Intelligence. In Qasemlu's opinion, the negotiation process was positive, and they agreed on meeting a second time. The next meeting took place on January 19, 1989. At the end of this round of negotiations, the Iranian delegation appeared to have agreed with the basic idea of autonomy for the Kurdish people and were only going to discuss the details of implementing it with their government. (PDKI: "Life and Death of Qasemlu") Six months later, during one of Qasemlu's trips to Europe, Islamic Republic officials contacted him again. Khomeini had passed away and Hashemi Rafsanjani, the head of the parliament, who was running for presidency, was promising reforms and an end to Iran's international isolation to both the Iranian people and the international community. Islamic Republic officials insisted that Dr. Qasemlu attend the negotiations and refused to take part in a meeting in his absence in March. (Human Rights Documentation Center: 28)

On 12 July 1989, Qasemlu, along with Mr. Abdollah Qaderi Azar, the representative of PDKI in Europe, and Fadhil Rassoul, an Iraqi Kurdish resident of Vienna, who was in contact with Islamic Republic officials and acted as a mediator, met with the Iranian delegation in an apartment in Vienna. The location of the apartment, 5 Linke Bahngasse, was not known to either of the negotiating parties, and Fadhil Rassoul, who had provided the apartment, took each delegation there separately. Since the negotiations did not yield any results in that meeting, the parties agreed to meet at 5:30 p.m., the next day for a second meeting. Mr. Fadhil Rassoul would be waiting at the apartment for the representatives of the Democratic Party of Iranian Kurdistan and the delegation sent by the Islamic Republic. At 5:30 p.m., Abdol-Rahman Qasemlu and Abdollah Qaderi Azar arrived at the location without any cautionary and security provisions. (Human Rights Documentation Center: 29) A few minutes later, the Islamic Republic of Iran delegation, including Mohammad Jafari Sahraroudi and Amir Mansour Bozorgian (real name: Ghafour Darjazi, member of Special Operations forces of the Revolutionary Guards Corps), and Mostafa Ajudi (governor of Kurdistan province) joined them. Dr. Qasemlu had secretly recorded the negotiations, and the tape was later handed over by the Austrian police to PDKI officials, who saw to the publication of the text of the negotiations. (Dastmalchi: 289-290)

During these negotiations, Sahraroudi emphasizes the need for the negotiations to remain secret, so that the enemies do not manage to prevent them from continuing and reaching a conclusion. Dr. Qasemlu reminds them of the two main points brought up in previous negotiations, i.e. autonomy for Kurdistan and the right to public political activity for PDKI. Another point emphasized by Qasemlu is the problem of disarming the Kurdish peshmerga fighters after ten years of fighting. He also emphasizes that autonomy is one of the main goals of the Kurdish movement and that nothing can be gained from denying it. Qasemlu reminds the Iranian delegation that leaving the Kurdish problem unresolved can intensify separatist tendencies among Kurds. In response, Sahraroudi refers to Islam and Islamic principles that determine Tehran's policies. And Dr. Qasemlu emphasizes the principle of autonomy again. At the end of these negotiations, Fadhil Rassoul, the Iraqi Kurdish mediator, encourages the negotiating parties to reach an agreement and points out that, perhaps, the same conditions for peaceful negotiations might not exist in three years. (Text of negotiations published in Le Monde newspaper, 1 January, 1998)

"Shortly after this proposal, there was a flurry of gunshots, in which two weapons could distinctly be heard. Dr. Qasemlu was shot in the forehead, temple and throat." A final shot was also delivered to him (Human Rights Documentation Center: 29). Sahraroudi was wounded by a single bullet and received no final shot.

"Sahraroudi gets out of the apartment [at about 7:20 p.m.] and rings the neighbor's doorbell. The neighbor calls the police immediately and, 10 minutes later, the police arrive at Bahngasse. Sahraroudi has fallen on the pavement, covered in blood. A little later, Bozorgian (Darjazi) appears and accompanies the police to Apartment 5, where the negotiations had taken place. The two police officers who entered the apartment with him found a bloody envelope, containing 9400 in their body search of Mr. Bozorgian." (Dastmalchi: 291)

Iranian Officials' Reaction

Islamic Republic officials deny any association with the murder conspiracy of Abdol-Rahman Qasemlu, Abdollah Qaderi Azar, and Fadhil Rassoul. In police interrogations, Sahraroudi claims that the murderers were unknown individuals who attacked the apartment during the negotiations and shot at all the negotiators present from the entrance and then ran away. Two days after the assassination of the leader of PDKI

along with Mr. Qaderi Azar and Mr. Fadhil Rassoul, the Islamic Republic of Iran's Minister of Interior, Ali Akbar Mohtashami, said in a press conference that the Iraqi government was probably responsible for the crime. He also claimed that the aim of the meeting between Mr. Qasemlu and the Islamic Republic delegation had been to discuss the return of repentant Kurds to Iran and to sort out their problem with the Judiciary. (Agence France-Presse, quoting IRNA: 15 June 1989) The Minister of the Interior was not aware that Dr. Qasemlu had recorded the negotiations secretly.

Austrian Officials' Reaction

Immediately after the crime was detected, the head of the Austrian Special Unit for Combating Terrorism, Mr. Oswald Kessler, was assigned to pursue and investigate the case. After a close examination of the location of the crime and the existing evidence, he made the following remarks:

- There is no sign on the door of the apartment, proving that it had been opened by force.
- All three Kurdish individuals have received final shots.
- Two of the three Kurds were caught completely by surprise and were killed while sitting. If a stranger had entered the room from outside, they would absolutely not remain seated in their place.
- Mostafavi (Ajudi) has escaped and is in hiding.
- The apartment is situated such that it is impossible to figure out the layout of the interior from outside, which means the murderers had to be familiar with the apartment from the inside.
- The murderers had to know exactly where each of the victims was sitting, in order to avoid wrong shots in a storming operation, such as the one carried out.
- This is not a classic assassination and, rather, resembles assassinations carried out by security and intelligence services. In the classic model, the victim and the murderer meet each other for the first time not in a private home but in front of a hotel, in the airport, and so forth, whereas, in this case the murderer and the victim knew each other beforehand, and the murderers had managed to gain the trust of the victims.

- And the eighth reason for Kessler is that, based on his information, Qasemlu and Qaderi had been negotiating with the delegation sent by the Islamic Republic of Iran.

Based on this evidence, Mr. Oswald Kessler says:

“ ... the Kurds have been murdered, and the Islamic Republic of Iran officials have stayed alive. For us, the issue is quite obvious. The rest depends on the politicians.”
 (Dastmalchi: 291-292)

Sahraroudi and Bozorgian (Darjazi) are separately interrogated by Austrian officials, the first in the hospital and the latter in the police station. Sahraroudi says that, at the moment when the murderers entered the apartment, Bozorgian was in the bathroom. And Bozorgian claims that, at the time of the shooting, he had gone to McDonalds and was not present in the building. (Human Rights Documentation Center: 30). The disparity between the witness statements of two of the members of the Iranian delegation, as well as the fact that the third one has run away and disappeared, has intensified suspicions that these individuals have indeed committed the murders.

Further investigations by the police strengthened the hypothesis that the murders were carried out by the negotiating delegation sent by the Islamic Republic of Iran: “Analysis of the shooting determined that the assassins could not have fired at the Kurds from the doorway. The trajectory of the bullets indicated that they had been fired from the direction of the IRI delegation. Furthermore, discarded shell casings were found where the IRI negotiators had been sitting and not near the doorway. Two automatic pistols equipped with silencers and a bloodstained windbreaker were eventually discovered in a garbage dump, along with the key to a Suzuki motorcycle. A bill of sale found with the key led the police to a salesman who identified Sahraroudi as having purchased the bike. Sahraroudi had used the pseudonym Mostafa Mostafavi for the transaction. The Austrian Public Prosecutor finally issued warrants for the arrest of Bozorgian, Sahraroudi, and Ajoudi on November 28, 1989, three months after they were escorted by the Austrian Police to the airport.” It appears that Bozorgian left Austria on November 30, 1989. (Human Rights Documentation Center: 31)

A few months after Austrian Police released the suspected murderers of Dr. Qasemlu, Mr. Qaderi Azar, and Mr. Fadhil Rassoul, the Austrian Public Prosecutor issued warrants for their (Bozorgian’s, Sahraroudi’s, and Ajoudi’s) arrest on November 28, 1989. In October 2013, Mohammad Jafari Sahraroudi went to Geneva for an

international conference. Despite the demands of the Kurdish and other political activists, the Swiss and Austrian governments made no special effort to have him arrested by Interpol or to act upon his warrant. About the unwillingness of Austrian officials to pursue Qasemlu's case judicially, a high-ranking Austrian official told Time Magazine:

"No country wants to prosecute a terrorist case. [...] A convicted terrorist faces a life sentence, which means, in Austria, at least 15 years. That means that, for 15 years, you are at risk [of terrorist attacks]."

Victims' Remarks

Mr. Qaderi Azar was not married and had no children. Regarding the victims' reaction it is worth noting that Ms. Helen Krulich, Mr. Qasemlu's widow, objected from the very beginning to the course of the investigations and the slow reaction of Austrian officials and later to the release of the suspects and their return to Iran. Ms. Qasemlu filed suit against the Republic of Austria on 2 August 1991. "She accused the government of refraining from investigating the assassination of Dr. Qasemlu diligently and allowing the assassins to leave Austria safely. She alleged that the Austrian government wilfully barred the police authorities from investigating the case, because of pressure from the IRI and illegal arms deals between the state-owned Austrian enterprise "Voest" and the Iranian government during the Iran-Iraq war. [...] The Austrian court dismissed the case without hearing evidence, ruling that Ms. Krulich had failed to make a prime facie case and that it lacked jurisdiction to hear a case against the IRI. This decision was confirmed by the Appellate Court of Vienna (Oberlandesgericht Wien) and dismissed [...]." (Human Rights Documentation Center: 32) Ms. Qasemlu wrote in her memoirs that the Austrian court had made her pay 80,000 shillings to cover court expenses. Ms. Qasemlu had written, in response to the judiciary officials, that she preferred to go to prison as an insolvent debtor than to pay a dime to a judiciary that supports state terrorism. Judiciary officials did not pursue the matter further. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | Kurdish Issue | Biography | **Publication Type:** Born-digital | **People type:** Political activist | Political spokesman | **Language - Dialect:** Kurdish - Sorani | English | **Place of birth:** Naqada | **Language proficiency:** Persian | **Cause of death:** Gun Shooting | **Country**

- Province: East Kurdistan | Country - Region (Martyrdom): Austria | Gender: Male |

Date of Birth: ~~00-00~~-1952

Date of Death: 13-07-1989

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1952	پیکهوت و رووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	
13-07-1989	پیکهوت و رووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website iranrights.org

Added on: 05-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Martyrs

Article: 120

Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20220117102722401805>

Abdul Rahman Ghassemlou (Kurdish: عه‌بدولرێحمان قاسملوو; 22 December 1930 – 13 July 1989) was an Kurdish politician and Kurdish leader. Ghassemlou was the Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (KDPI) from 1973 until his assassination in 1989 by individuals suspected of being agents of the Islamic Republic of Iran.

Early life and education

Born in Rezaieh, West Azerbaijan, Iran to a wealthy feudal family, his father was Mohammad Vesugh Ghassemlou, a landowning Kurdish nationalist Agha and Khan from the Kurdish Shekak tribe who was born in 1875. His mother was Nana Jan Timsar, an Assyrian Christian. His father was an adviser to the Shah of Iran, who gave him the title Wussuq-e Divan. He completed his early education in Urmia and then on Tehran. He witnessed the era of the Republic of Mahabad and became a co-founder member of the youth wing of KDP-I at the age of 15. Ghassemlou moved to France to continue his studies at the Sorbonne. He met his wife Helen Krulich in Czechoslovakia. They had two daughters together, Mina (1953) and Hewa (1955). Abd-al-Rahmān Qāsemlu was fluent in 8 languages; Kurdish, Persian, Arabic, Azerbaijani, French, English, Czech, and Russian. He was also familiar with German, Slovak, and Polish.

Career

Ghassemlou went back to Kurdistan in 1952 after completing his studies. He then spent several years as an active militant in the Kurdish military fields. In 1973, during the Third Congress of the PDKI, he was elected to the position of secretary general of the party, a position to which he was reelected several times until his assassination.

In 1979, his party supported the revolution which ended in the fall of Mohammad Reza Shah Pahlavi. Khomeini considered their last hour participation in the revolution as opportunistic. Kurds belonging to the party had overtaken the military compounds in the Kurdish areas. Khomeini demanded all armed groups to become part of one revolutionary organization and demanded that Kurdish soldiers return their weapons. Ghassemlou demanded autonomy for Kurds and refused to lay down weapons. The party boycotted the referendum for the new constitution. Following two bloody confrontation between Kurdish people and forces loyal to Khomeini, the Kurdish struggle turned into a war. Shortly, after the beginning of the armed Kurdish rebellion, Ayatollah Khomeini declared a holy war against the PDKI and Kurdistan.] This was the start of confrontation of the party and the new state, which ended in a military defeat of the Kurdish rebels. In 1982 Ghassemlou, attempted to overthrow the Shia clerics in an alliance with the former and dismissed president of Iran Abolhassan Banisadr, but Banisadr declined to join his pro-Kurdish alliance due to ambitions for independence among the Kurds. The armed conflict continued up to 1984 in the middle of Iran–Iraq War (1980–1988) where both countries supported the armed rebels in each other's territory.

After the defeat of the armed rebellion, Ghassemlou settled in Paris and joined the National Council of Resistance of Iran that was founded by the PDKI and other opposition forces: the Islamist-Marxist People's Mujahedin, the liberal-leftist National Democratic Front, the United Left of small socialist groupings, and the independent Islamist-leftist former president of Iran Abolhassan Bani Sadr, in October 1981.

Books

Kurdistan and Kurd is a book on the history of Kurds and their land written by Ghassemlou and published in 1964 in Slovak, 1965 in English, 1967 in Arabic, 1969 in Polish, and 1973 in Kurdish.

Assassination and funerals

Further information: List of Iranian assassinations

In 1988, after the war had ended, the Iran government decided to meet with him. Several meetings followed in Vienna, on 28 December, 30 December and 20 January 1989. Another meeting was set up for 13 July, again in Vienna.

The Tehran delegation was as before, namely Mohammed Jafar Sahraroudi and Hadji Moustafawi, except that this time there was also a third member: Amir

Mansur Bozorgian who was a bodyguard. The Kurds also had a three-man delegation: Abdul Rahman Ghassemlou, his aide Abdullah Ghaderi Azar (a member of the PDKI Central Committee) and Fadhil Rassoul, an Iraqi Kurdish university professor who had acted as a mediator.

The next day, 13 July 1989, in the very room where the negotiation took place, Ghassemlou was killed by three bullets fired at very close range. His assistant Ghaderi Azar was hit by eleven bullets and Rassoul by five. Hadji Moustafawi succeeded in escaping. Mohammad Jafar Sahraroudi received minor injuries and was taken to a hospital, questioned and allowed to go. Amir Mansur Bozorgian was released after 24 hours in police custody and took refuge in the Iranian Embassy. His deputy, Sadegh Sharafkandi, succeeded Ghassemlou as secretary-general until his assassination on 17 September 1992 in the Mykonos restaurant in Berlin, Germany. Abdullah Ghaderi Azar and Abdul Rahman Ghassemlou were buried on July 20 in Paris at Père Lachaise Cemetery.

Investigation

According to PDKI

In late November 1989 the Austrian courts issued a warrant for the arrest of the three Iranian representatives and the Austrian Government expressly accused the Iranian Government as having instigated the attack on Abdul Rahman Ghassemlou. The three representatives of Iran's government in the negotiations with the Kurdish leaders returned to Iran freely. One of them had never been in custody, one was escorted by Austrian police to the Vienna airport nine days after the assassination, and the third, after one night of the arrest, spent a few months in the Iranian embassy in Vienna before he disappeared from Austria. One of the suspects was Mohamed Magaby, whom the Kurdish protesters in Vienna requested to be arrested and be put under travel ban. Warrants for their arrest were not issued until November 1989. The warrants have never been executed. Unlike the German Mykonos trial for the assassination of Ghassemlou's successor Sadegh Sharafkandi in Berlin, the assassination in Vienna was never clarified by any court. The Mykonos verdict of 1 April 1997 put the responsibility on the Iranian government of the time for the murders in Berlin and in Vienna.[1]

Items Property

Education level: Doctoral (PHD) | **Political trend:** Left-wing thinking | **Party:** K. D. P. Iran | **Party degree:** Secretary - President - Co-Chairman | **Language - Dialect:** Kurdish - Sorani | **Place of birth:** Urumiya | **Nation:** Kurd | **Country - Region (Martyrdom):** Austria | **Country of birth:** East Kurdistan | **Gender:** Male |

Date of Birth: 22-12-1930

Date of Death: 13-09-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-09-1989	کوردی ناوه پاست (کړوڼو لۆژیا)	کوردی	
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتیه باس	Deutsch	
25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims	کورتیه باس	English	
Abdurrahman Qasimlo	کورتیه باس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتیه باس	Türkçe	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتیه باس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتیه باس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتیه باس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتیه باس	Kurmancî	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتیه باس	English	
Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou	په رتوو و خانه	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتیه باس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتیه باس	English	

In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	په رتوو و خانه	English	
IRANIAN KURDISTAN	په رتوو و خانه	English	
Kurdistan and the kurds 2	په رتوو و خانه	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتیه باس	English	
One Person's Story Abdol-Rahman Qasemlu (Ghassemlou)	کورتیه باس	English	
Österreich hofiert Vertreter des iranischen Regimes Zu Gast bei Freunden	کورتیه باس	Deutsch	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په رتوو و خانه	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	په رتوو و خانه	English	
Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage	به لگه نامه کان	Deutsch	
Wiener Kurdenmorde	کورتیه باس	Deutsch	
АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО	شه هیدان	Русский	
عه بدولره حمان قاسملو	شه هیدان	کوردی ناوه پاست	

Sources

[1] Website | کوردی ناوه‌پاست | [Wikipedia](#)

Added on: 17-01-2022

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 121

Abdul Rahman Ghassemlou: The Assassination That Reframed Iran's Kurdish Question

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260610085350690944>

By Dr. Pshtiwan Faraj

From Sorbonne intellectual to armed political negotiator, Ghassemlou's life and killing in Vienna in 1989 remain central to understanding the collapse of dialogue between Tehran and Kurdish federalist movements.

The life and assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in 1989 Vienna shaped Iran-Kurdish relations and marked a turning point in the Kurdistan Democratic Party of Iran's struggle for political recognition and federalism.

In 1989, a peace negotiation in Vienna ended in gunfire. Abdul Rahman Ghassemlou—Kurdish leader, Sorbonne scholar, and federalist negotiator—was assassinated mid-talks with Iranian officials. It wasn't just a killing. It was a turning point in Iran's Kurdish conflict.

ABDUL RAHMAN GHASSEMLOU: THE ASSASSINATION THAT REDEFINED IRAN'S KURDISH QUESTION

Abdul Rahman Ghassemlou (1930–1989) remains one of the most consequential—and contested—figures in modern Kurdish political history. His trajectory from an educated Kurdish elite to armed political leader, and ultimately to assassinated negotiator in Vienna, reflects the long and unresolved struggle over Kurdish political

recognition in Iran.

As a leading figure in the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI) Kurdistan Democratic Party of Iran, Ghassemlou's life embodied the shift from revolutionary optimism to armed confrontation and failed diplomacy.

FROM KURDISH ELITE TO REVOLUTIONARY POLITICS

Born in December 1930 into an upper-class Kurdish family in Iran, Ghassemlou's early life was shaped by education, mobility, and multilingual intellectual development. He later studied at the Sorbonne, where he developed the ideological foundations that would inform his political worldview—one rooted in nationalism, federalism, and negotiated autonomy rather than separatism alone.

By the age of 15, he had already co-founded the youth wing of the KDPI, signaling an early commitment to organized Kurdish political mobilization. His reputation within Kurdish political circles was shaped not only by his leadership but also by his intellectual profile, fluency in multiple languages, and strategic political thinking. Upon returning to Iran during the Pahlavi era, Ghassemlou formally joined the armed and political structures of the KDPI, positioning himself within a broader Kurdish movement that oscillated between insurgency and political negotiation.

REVOLUTION, EXPECTATIONS, AND POLITICAL EXCLUSION

The 1979 Iranian Revolution marked a critical turning point. Like many Kurdish actors, Ghassemlou initially supported the overthrow of the monarchy, viewing it as an opportunity to restructure Iran into a more inclusive political system.

However, that expectation quickly collapsed.

Despite his political legitimacy and regional support, Ghassemlou was excluded from the constitutional drafting process of the Islamic Republic. Even though he had been selected through regional representation, he was denied participation in the body responsible for shaping Iran's post-revolutionary constitutional order.

This exclusion became a defining rupture: it marked the transition from hoped-for federal inclusion to renewed armed confrontation between Kurdish forces and the new Islamic Republic.

RETURN TO CONFLICT AND THE LIMITS OF NEGOTIATION

Following the breakdown of political integration, the KDPI resumed its conflict with Tehran under the new Islamic Republic of Iran Islamic Republic of Iran.

Despite ongoing hostilities, Ghassemlou continued to pursue negotiated solutions.

His political strategy increasingly centered on the idea that Kurdish demands could be resolved through constitutional reform, decentralization, and federal power-sharing within Iran's territorial integrity.

This dual-track approach—armed pressure combined with diplomatic engagement—eventually led to renewed attempts at dialogue between Kurdish representatives and Iranian officials.

VIENNA 1989: A NEGOTIATION THAT ENDED IN ASSASSINATION

On 13-07-1989 , a high-level meeting was held in Vienna between representatives of the KDPI and Iranian officials. The talks were intended to explore possible political settlement frameworks between the Kurdish movement and Tehran.

Instead, the meeting ended in violence.

According to multiple accounts, Ghassemlou and members of the Kurdish delegation were shot at close range during the negotiation session. The incident resulted in his death and the deaths of other Kurdish representatives.

The aftermath of the attack triggered an international investigation by Austrian authorities, which led to arrest warrants for members of the Iranian delegation. However, those warrants were never executed, and the suspects reportedly left Austria shortly after the incident, some returning to Iran or entering diplomatic protection.

The assassination became one of the most significant unresolved cases in modern European political violence linked to Middle Eastern conflicts.

STRATEGIC CONSEQUENCES: THE END OF TRUSTED NEGOTIATION

The killing of Ghassemlou had consequences that extended far beyond the KDPI itself.

For Kurdish political movements, it reinforced a long-standing belief that negotiated settlement with Tehran carried structural risks in the absence of international guarantees. It also marked a transition in Iranian-Kurdish relations from intermittent negotiation to deeper mistrust and long-term strategic separation.

For Iran, the incident contributed to the consolidation of a security-first approach toward Kurdish political organization, particularly in border provinces where the KDPI retained influence.

The KDPI continues to operate today as one of the key Kurdish political actors in Iran's western regions, but the Vienna assassination remains a defining historical reference point in its political memory.

GHASSEMLOU'S LEGACY IN MODERN KURDISH POLITICAL THOUGHT

Within contemporary Kurdish political discourse, Ghassemlou is often referenced not simply as a historical figure, but as a conceptual one.

His political vision—centered on federalism, decentralization, and negotiated coexistence—continues to influence debates on Iran's constitutional future. At the same time, his assassination serves as a cautionary marker in discussions about the feasibility of dialogue without enforceable guarantees.

In this sense, Ghassemlou's legacy exists in two parallel dimensions:

As an architect of Kurdish federalist political thought

As a symbol of the fragility of negotiation under asymmetric power conditions

CONCLUSION: A BROKEN NEGOTIATION AND A PERSISTENT QUESTION

More than three decades after Vienna, the assassination of Abdul Rahman Ghassemlou continues to shape how Kurdish political actors interpret the possibilities—and limits—of engagement with the Iranian state.

His life reflects the intellectual origins of Kurdish federalism in Iran, while his death represents the unresolved tensions that continue to define the region's political landscape.

In the broader history of Iran-Kurdish relations, Vienna 1989 remains less an isolated event than a structural turning point: the moment when negotiation itself became contested territory. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue | Publication**

Type: Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria |

Publication date: 22-05-2026

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
22-05-2026	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه‌یاس	
Abdurrahman Qasimlo	کورته‌باس	Türkçe	

Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr.
Abdurrahman Qasımlo

کورتەباس

Türkçe

Dr. Qasımlo ve Azar'ı saygı ve minnetle
anıyoruz!

کورتەباس

Türkçe

Dr. Qasımlo, 30. yıldönümünde saygıyla
anıldı

کورتەباس

Türkçe

DR. Qasımlo di “şeva yelda” yê de hatiye
dinê

کورتەباس

Kurmancî

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.kurdishpolicyanalysis.com 22-05-2026

Added on: 10-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 122

Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989). New Assessment

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260528102556689215>

Ferdinand Hennerbichler

»It is never too late for justice«

Hélène Krulich-Ghassemlou

Half a year before he was assassinated by emissaries of the Islamic Republic of Iran in Vienna on 13-07-1989, Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989), long-standing chairman of the »Kurdistan Democratic Party Iran« (KDP-I), gave one of his last interviews to the author of this brief analysis, who at the time lived in Nicosia and reported from Cyprus on the Middle East and Eurasia. In this interview Ghassemlou explained, why he risked negotiating with representatives of the Islamic Republic of Iran again. He did so in order to get Autonomy for the Kurds, to legalize political parties and establish democratic opposition in Iran. He explained why at this particular period of history and against all odds he first and foremost counted on the influence of Hojjat-al-Eslām Alī Akbar Hāschemī Rafsanjani (*1934) to force upon the autocratic Islamic Iranian regime some forms of liberalization within the system. At the beginning of 1989 Ghassemlou saw the Islamic Republic in a weakened position after eight years of war with Iraq (1980 – 1988). On the other hand he thought the Kurds' position and political weight had improved. Thus they had a better chance than ever before to achieve a political settlement according to his assessment. At the same time he was fully aware of the risks involved in such negotiations, as he made clear, and he spoke of an unpredictable outcome. But he was convinced it was worth trying. [1]

Click to read Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989). New Assessment

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria |

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

Abdurrahman Qasimlo

کورتەباس Türkçe

Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo

کورتەباس Türkçe

Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!

کورتەباس Türkçe

Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı

کورتەباس Türkçe

DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê

کورتەباس Kurmancî

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتەباس Deutsch

The Legacy of Abdulrahman Ghassemlou, 25 Years After His Assassination

کورتەباس English

The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)

پەرتوووخانه English

ئەم تۆمارە ھەندێک فایلی پەيوەندیداری وەک وێنە و فیدیۆی لەگەڵدا یە و لێرەدا پێشان نەدراون،
کۆدەکە بکە تاوێک لە سەر مانیپەری رێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانە ببینیت QR تکیە سکیینی

QR
Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.academia.edu

Added on: 28-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 123****Austria probes Iran's Ahmadinejad**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260502162415686053>

Austrian prosecutors are investigating allegations that Iran's president-elect was involved in the 1989 assassination of a Kurdish leader in Vienna.

Austrian politician Peter Pilz said there was credible evidence to link Mahmoud Ahmadinejad to the murder of Iranian exile Abdul Rahman Ghassemlou .

The president-elect has dismissed the allegations as baseless.

The Iranian foreign ministry has summoned the Austrian ambassador to Tehran to demand an explanation.

Mr Ahmadinejad, a hardline conservative, was the surprise victor in last month's Iranian presidential election. Previously, he was the mayor of Tehran.

Mr Ghassemlou, a Kurdish opposition leader, and two of his colleagues were shot dead on 13-07-1989 , during a visit to Vienna.

'Ridiculous'

Austrian prosecutors said they were acting on new information on the killings provided by Mr Pilz, of Austria's opposition Green Party, who has been investigating the case for some years.

They said they wanted to question several witnesses now believed to be in France.

I cannot personally say whether the allegations... are true, but I can say that they are credible, Mr Pilz said.

An Iranian spokesman said: These accusations are ridiculous and without foundation and, for this reason, we have summoned the Austrian ambassador to the ministry of foreign affairs to demand an explanation.

Meanwhile the US is examining separate allegations that Mr Ahmadinejad took part in the hostage-taking at the US embassy in Tehran in 1979.

Mr Ahmadinejad has strongly denied his involvement, and several hostage-takers have also denied that he was among them.

The allegations surfaced after some former hostages said they recognised Mr Ahmadinejad following his election victory.

Photographs have appeared on the internet showing a young bearded man leading a blindfolded American hostage - alleging that this was Mr Ahmadinejad a quarter of a century ago.

But the man in the photograph appears much taller than Mr Ahmadinejad, and looks nothing like other pictures of him as a student which can be found on his website,

says the BBC's Frances Harrison in Tehran. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Politic | **Document Type:** Original language |
Language - Dialect: English | **Country - Province:** Iran | Austria |
Publication date: 05-07-2005

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-07-2005	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Dr. Abdurrahman Qassem lou, Kurdish Democratic Party Leader, Assassinated in Austria	کورته باس	English	
Iran New Prez Accused In Austria	کورته باس	English	
New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing	کورته باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website news.bbc.co.uk 05-07-2005

Added on: 02-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 124****Austrian links Iran leader to Kurd killing**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260602082707689775>

Vienna, July 2 (Reuters): An outspoken Austrian politician has accused Iran's newly elected President of aiding the 1989 assassination of a Kurdish opposition leader in Vienna, the interior ministry said today.

But the ministry said it was not investigating the charge.

Austrian Green Party politician Peter Pilz said he had information implicating Iranian President-elect Mahmoud Ahmadinejad in the 1989 assassination of Iranian exile Kurdish leader Abdul Rahman Ghassemlou and two other Kurdish opposition politicians in the Austrian capital.

Several weeks ago Pilz, the Greens' security spokesman, gave Austria's interior ministry documents that he says support the allegation, said ministry spokesman Major Rudolf Gollia.

"These documents were then forwarded to the state prosecutor's office, and the matter is in their hands," Gollia said, adding the ministry was not investigating the matter. "Until now we have not received a request from the prosecutor's office to begin a formal investigation," he said. "But that doesn't mean there couldn't be one in the future."

A senior aide to Ahmadinejad in Tehran said: "This is not even worth commenting on. It is like the other accusations and there will be more accusations."

In an interview with the Austrian newspaper Der Standard, Pilz said his accusation was based on information he received from an "extraordinarily credible" informer,

an Iranian journalist living in France who Pilz calls only “witness D”.
 Witness D’s information came from one of the alleged gunmen, who contacted
 Witness D in 2001 but later drowned, Pilz said. He did not say whether Witness D
 was linked to any exiled Iranian political groups in France.
 . [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Politic | **Publication Type:** Born-digital | **Language -**
Dialect: English | **Country - Province:** Austria |
Publication date: 03-07-2005

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
03-07-2005	رێکهوت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website telegraphindia.com](http://Website.telegraphindia.com) 03-07-2005

Added on: 02-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents

Article: 125

Carol Prunhuber: Our demand has never changed. We insist that justice be done

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260507122148686572>

The 13th of July marks the 30th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou, one of the prominent leaders of the Kurdish nation and former General-Secretary of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), along with his aide Abdullah Ghaderi-Azar, PDKI's representative in Europe.

On the 13th of July, 1989, negotiations between the PDKI and Iran took place at the initiative of the Iranian government in Vienna, Austria. Dr. Ghassemlou and the Kurdish delegation went to the negotiating table in good faith, believing that after nearly a decade of war, the Iranian regime was interested in finding a peaceful solution of the Kurdish question. However, the Iranian diplomats assassinated Dr. Ghassemlou and the other members of the Kurdish delegation.

Unfortunately, instead of prosecuting the perpetrators of this crime, the Austrian authorities escorted the terrorists to Vienna airport to facilitate their return to Iran. Carol Prunhuber, a writer and journalist born in Caracas, Venezuela to a well-known Venezuelan actress and an American father in 1956, met the Kurdish leader Abdul Rahman Ghassemlou in 1983. Through the French agency Gamma TV, Carol traveled to Iranian Kurdistan, via Baghdad in 1985 to film the struggle of the Kurds in Iran. Following three years of detailed research and interviews, Carol completed the writing of *The Passion and Death of Rahman the Kurd*.

On the 30th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou and Abdullah

Ghaderi-Azar, Carol sends the following message to the PDKI and the Kurdish people:

30 years, 30 years of impunity and obstruction of justice

30 years ago, Dr. A.R. Ghassemlou, Abdulla Ghaderi-Azar, PDKI's representative in Europe and another member of the Kurdish delegation were murdered in Vienna while negotiating a peaceful solution to the Kurdish situation in Iran.

This tragedy was a trap meant to silence a charismatic man who had led his people in a long struggle against a terrorist, criminal regime. Ghassemlou had become a respected and valued interlocutor for many Western governments.

Truthfully, we are here today, not only to denounce once again this political assassination – but to point out the silence and complicity of a democratic western country. When Oswald Kessler, chief of the Austrian Staatspolizei, the national security police force, arrived on the crime scene, he said: “We’ve got dead Kurds and surviving Iranians. The matter is clear. The rest will be politics.”

And politics it was. The Austrian authorities held-up the investigation through the breach of normal procedures: Two of the assassins were prematurely released, the case was taken away from Kessler and then given to the local police. Thus, the investigation was laid to rest. There it has stayed for the last 30 years.

Our demand has never changed. We insist that justice be done. The Austrian authorities must release whatever findings they had—until they decided to put the case to sleep in oblivion. The perpetrators, as well as the top leadership and intelligence services of the Islamic Republic of Iran, must all be brought to justice.

For the last 30 years I have written and spoken about Dr. Ghassemlou's life, his work and his assassination. It has been an honor to have known this visionary man and seen his profound love for his people. The regime thought that by shooting him, they could erase his legacy. They were wrong—for his struggle to gain rights and dignity for the Kurds as well as liberty and democracy for Iran and the region continue to burn strong in the hearts of his nation.

Dreaming Kurdistan – The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou – Carol Prunhuber

This book follows the life and brutal assassination of Abdul Rahman Ghassemlou, the Iranian Kurdish leader who was killed while negotiating a supposed peace accord for his people with Iranian government emissaries in Vienna, Austria 1989. Countless elements remain unresolved in this political assassination. The culpability of the Iranian government is clearly spelled out, yet jurisdiction has never been passed on the perpetrators.

Combining historical and political analysis with journalistic testimony, this story depicts real events reconstructed through political documents and speeches, police reports, taped material, letters, interviews, and the author's own first-hand

knowledge of Ghassemlou. His destiny brought him to significant events of the twentieth century that laid the groundwork for his future role: the Soviet occupation of northeast Kurdistan in 1941; the coup d'état organized by the CIA and the British secret services against the Iranian Prime Minister Mossadeq in 1953 and the installment of the Reza Pahlavi, Shah of Iran; the end of the Spring of Prague with the invasion of Czechoslovakia by the Soviet tanks in 1968; the beginnings of a certain autonomy in Iraqi Kurdistan in 1970 and the ensuing negotiations between the Kurdish leader, Mustapha Barzani and Saddam Hussein. Preeminent in this list is the determined rebellion of the Iranian Kurds against Khomeini in 1979.

The new and revised version of Dr. Ghassemlou's biography Dreaming Kurdistan: The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou has just been published in the United States by Peter Lang Publishing. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Decade:** 10s (10-19) | **Language - Dialect:** English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:** Digital | **Publication date:** 15-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
15-07-2019	رێکەوت و ڕووداو (کۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
I wrote the book to denounce the assassination by the Iranian regime and the complicity of the Austrian authorities	به‌لگه‌نامه کان	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdk.org 15-07-2019

Added on: 07-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents**Article: 126****Commemorating Dr. Ghassemlou's Martyrdom and the Loss of Kak Salam Azizi**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260505093020686385>

Commemorating Dr. Ghassemlou's Martyrdom and the Loss of Kak Salam Azizi

Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI)

Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI) in the period of its 56 years of struggling history has left behind many vulnerable stages. Hard and difficult struggle filled with strained circumstances, heaped up with sudden events and unpleasant tragedies. In the past, the despotism of monarchy, and in this period the reactionary regime of Islamic Republic's oppression have continuously been waging on our Party as a disturbing nightmare. These regimes have not withheld from any inhumane plans and actions for the elimination of our Party leadership, surrendering its members, and to put an end to its political and organizational history.

Qazi Mohammad who was the founder, and the leader of PDKI, and the establisher of the Kurdistan Republic was hanged on March 30, 1947 on the order of Mohammad Reza Shah, only with the offense that he had lived for the Kurds, and had been in the service of his national aspirations. No doubt, the unpleasant tragedy of July 13, 1989 too was not only painful that it will never vanish from the memory of the Kurds, but it also afflicted and touched upon the hearts of democratic liberation activists, and defendants of human rights globally.

It was in this day, that Dr. Ghassemlou, the Secretary-general of our Party, and Abdullah Ghaderi-Azar, member of the Central Committee and the official representative of the Party in Europe, were assassinated in the city of Vienna by the terrorists of Islamic Republic. A plan that the regime's mercenaries had drafted in the name of negotiation ended with the assassination of Dr. Ghassemlou and his comrades. Regime's authorities had hoped to achieve from this terror the demise of our Party, the disappointment of the people of Kurdistan in their just cause that the PDKI had been leading.

Dr. Ghassemlou was a talented and a capable personality of our Party. Within the organization and the Kurdish community, he was a popular and a well-respected individual. He was not only a charismatic leader within the Kurds, but he was also known as a knowledgeable individual in diplomacy and a messenger of peace and

dialogue in the world of politics, in international community, and democratic organizations, and his global fame emanated from these characteristics.

Ghassemlou's mission to lead PDKI dates back to 1950. When he started to perform this mission, from PDKI had remained a big name, but a destroyed city. It was because of his leading role that the political-organizational structure of the Party was redrawn from the start, and was organized based on a modern platform that was reflective of the contemporary conditions of struggle, and a developed programme and charter for the Party was proposed. After these changes, absolutism was abolished in the Party forever; internal democracy flourished; meetings, conferences and conventions took place; the leadership of the Party was elected from these conferences and conventions; collective cooperative activities proliferated; the principle of criticism --aimed at eliminating shortages and solving difficulties-- and development was given top priority; education and training of members with organizational courage, and struggle in the direction of raising their level of political-organizational knowledge spread, and organization became the most important weapon of political activeness.

The thesis of living Ghassemlou on healthy internal relations were blended with mutual understanding and friendship; not only the borders between accountability and friendship did not fall and were not disrupted, but also each on its own place was respected. The circumstances were changed in a way that the member of the Party from the top of the pyramid to its bases, transformed to the members of a family. The effects of such changes on the members were so drastic that they considered the Party theirs, and were extremely active in preserving their Party personality.

Dr. Ghassemlou theorized the Party's relations with the Kurdish organizations and parties in a way that the layout of these relations should be analyzed as a historical necessity, and established on the basis of mutual respect and non-intervention in each other's affairs, and most importantly no Kurdish organization should allow itself to establish regional and international relations with countries on behalf of another organization.

Ghassemlou believed in the unity of the Kurdish nation. It was from this perspective that he published Kurdistan and Kurds. However, his world understanding of the Kurdish issues was very realistic. He had felt all the obstacles that had been created by the sensitive geographical location of Kurdistan. He would critically analyze the level of capability and power of the international forces in the Middle East region. In

this analysis it was important that between national interest and political consideration, he had chosen the possible. This thesis was followed by the synthesis slogan of Democracy for Iran, Autonomy for Kurdistan, a slogan that has still remained as the strategic slogan of the Party, and has gathered members and sympathizers under its umbrella.

Ghassemlou observed a special dialectical relationship between national democracy and regional autonomy, and identified a precise and logical relationship method that the Party developed with national Iranian organizations. These relations were rooted on the basis of finding common grounds and mutual respect, and the avoidance of any emerging hegemonic force. Those segment of organizations and national parties that respected democracy and the rights of oppressed nationalities of Iran were placed on the front ranks of the organizations that the Party should establish relations with, and it was meant that these relations should be strategic and long-term. PDKI in this respect also attained many important achievements. Its prestige increased day by day among the popular masses of Iran and other democratic political personalities and nation-wide organizations. The political-organizational capability and credit of the Party in regards to the destiny of Iranian political alternative has reached a scale that any national or united democratic or progressive front in Iran without the cooperation or participation of PDKI is considered weak and incomplete.

Ghassemlou's thesis in regards to the presence of the Party in international gatherings and communities was also very effective and decisive. Previously, if there existed any relationships between our Party and the international groups and organizations, it was not reflective of our Party's resistance circumstances and conditions. It was Ghassemlou who with experience and awareness of the culture and politics of Eastern and Western European countries, cleverly and masterly strived on these matters and experimented many ways, and showed to the world a real image of a democrat; it reached a stage that now mainly as a result of his non-top struggle, PDKI has been admitted to the ranks of Socialist International as a member to carry across the just demands of the Kurds in Iranian Kurdistan to the world via this universal tribune.

Ghassemlou had dedicated the last 20 years of his life serving Party objectives. He was himself a school of humanity, national sentiment, and performance of Party affairs. The change that he brought into the Party organism was so effective, dynamic, and appropriate that after his martyrdom left behind a strong, firm Democratic Party with many experiences. The precious lessons and advices that the

companions of Democrat had learned from the school of Ghassemlou, had brought them about in a way that they had remained in the stage of struggle with a firm belief and a courage more than before; by keeping the ranks of the Party united, they remained faithful to the path of development, and did not allow the anti-ethnic regime, the Islamic Republic to carry out its polluted objectives.

As we look into the month of July, and turn the daily pages of this month, we see that aside from the tragic event of July 13, 1989, we have also encountered another doleful event in 15 July 1999, and sadness and mourning has hurt the hearts of our democratic comrades once more. It was the sudden death of our valued comrade, Sayid Salam Azizi, member of Politburo of the Party. In this day, his heart stopped due to a sudden illness and this striving comrade bid farewell with his companions.

Comrade Salam Azizi was a real democrat and one of the loyal students of Dr. Ghassemlou. He too had dedicated the last two decades of his life to fight and struggle in the ranks of PDKI. In the direction of serving his objectives, he left aside his personal life, abandoned his post and state appointment, and joined the fighting force of the Party, and as a devoted and a fighting comrade dedicated all his capabilities and knowledge to perform his Party responsibilities. Truthfulness, merit, ingeniousness, firmness were some of the eminent social characteristics of Kak Salam that assisted him in this leadership role. He was elected as a member of Politburo for 10 years, and in this important and honourable post carried out his duties. Kak Salam was a public figure, and an extremely successful family man. He was very respected by all those who had close contact with him. Kak Salam was one of the most important assets of the Party and an energetic PDKI cadre. With his death, PDKI endured a heavy loss to its organizational structure. It has only been the courage and the sacrifices of children of Democrat who have been able to compensate the loss of this comrade and appeased the painful hearts of family and friends.

In the 12th anniversary of the assassination of Dr. Ghassemlou, and the 2nd anniversary of the absence of Kak Sayid Salam Azizi, comrades and co-fighters, along with a authentic and faithful praising to the spirits of these two live leaders, we renew our promise with their virtuous souls and the popular masses of Kurdistan that we remain the continuous followers of their proud path until the realization of their holy objectives, and the slogan of victory or death will remain as the lighthouse of our struggle.

13-07-2001. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Decade:** 01s (00-09) | **Language - Dialect:** English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:** Digital | **Original Language:** Kurdish - Sorani |

Publication date: 13-07-2001

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2001	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتبه باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتبه باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتبه باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتبه باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.dengekurdistan.nu/13-07-2001

Added on: 05-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 127

Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260507114340686562>

On Tuesday the 9th of July 2019, the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), together with the Unrepresented Nations and Peoples Organization (UNPO), organised a series of events to address the continuing human rights violations against Kurds by the Islamic Republic of Iran. The series of events were organized in the context of the 30th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou, Kurdish leader and former General-Secretary of the PDKI, and his aide Abdullah Ghaderi-Azar. Both were victims of a premeditated assassination on 13 July 1989, whilst attending negotiations between the PDKI and Iran to find a peaceful solution to the Kurdish question.

The day started with a protest march in Brussels from the Mont des Arts towards the European Institutions. Hundreds of people marched together to commemorate the assassination of Dr. Ghassemlou and raise attention to the continuing violations of human rights by the Islamic Republic of Iran. The demonstration also aimed at requesting the reopening of the case and an independent judiciary investigation.

The second event was held at the European Parliament, where MEPs were invited to attend a roundtable discussion hosted by MEP Julie Ward. The discussion focused on the assassination of Dr. Ghassemlou and the struggles that the PDKI and the Kurds

have faced both in Iran and in Europe because of the Iranian regime's policy. Special attention was given to the repercussions of the assassination on security in Europe.

The first speaker was Mustafa Hijri, leader of the PDKI, who introduced the Kurdish struggle under more than 70 years of oppression by the Iranian regime. A regime that adheres to such a repressive ideology, he argued, is not only a threat to groups within Iran's borders, but also threatens regional and international peace and stability. Accordingly, Mr. Hijri expressed his vision of a federal and democratic Iran where the human rights of all various nationalities are constitutionally protected. Furthermore, Mr. Hijri underlined that Iranian regime's systematic human rights violations at home, its nuclear program, support for various terrorist groups, interference in the internal affairs of other countries and destabilization of important parts of the Middle East are interconnected and need to be addressed as such by the European policymakers. "We hope that Western policymakers come to the same realization that peace and stability in the Middle East depend on the democratization of Iran. It was for this vision, for the realization of liberty and democracy, that Dr. Ghassemlou and countless others struggled and sacrificed their lives. Their struggle continues in spite of the brutality of the Iranian regime", he added.

Echoing these remarks, Taimoor Aliassi, Co-founder and Executive Director of the Association of Human Rights in Kurdistan – Geneva (KMMK-G), noted the constitutional character of repression in Iran, being inherently discriminatory against many different ethnic and non-Shi'a religious minorities. As Mr. Aliassi identified the high amount of deaths as a result of government repression, he emphasized the need for policy, and ultimately, regime change in Iran.

Dr. Idris Ahmedi, researcher at Karlstad university, compared Iran to other multiethnic and multinational states, highlighting that the Iranian state regards the non-Persian national minorities as a threat and oppresses them, which sets Iran apart from other multiethnic and multinational states. The significant political movements of the national minorities call for self-rule within a democratic and federal Iran, while the state uses the charge of separatism in order to violently suppress them. "Separatism", he said, "is used as an ideological justification for the perpetuating of relations of ethnic domination and subordination in Iran". Dr. Ahmedi also highlighted that instead of focusing exclusively on the nuclear issue, Western policy-makers should pay attention to human rights and democracy – not in the abstract, but in more specific terms by putting pressure on Iran to respect the rights of the national minorities. Moreover, he noted that in spite of talk of reform in

Iran since the mid-1990s, no clear manifesto of reform has ever been presented; if the West is to pin its hope on reforms in Iran, Western governments should call for a manifesto of reform and ultimately constitutional reforms. The best indicator of reforms of such nature is represented by steps toward the constitutional recognition of the rights of women and the national minorities.

In the evening a ceremony was organized, where UNPO General-Secretary Ralph Bunche addressed the attendees, stating that human rights abuses against Kurds are not only occurring in Iran itself, but also within Europe. Accordingly, Mr. Bunche emphasized that Iran's extrajudicial killings within European borders should also be treated as a matter of internal security for European nation states, especially as many of these Kurds are European citizens. It therefore requires coherent policy and action that empowers EU member states to protect their citizens and to bring to justice those who have carried out plotted assassinations and other terrorist acts within EU borders. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Human Right** | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Belgium | **Publication date:** 03-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
03-07-2019	رێکەوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به‌لگه‌نامه کان	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته‌باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته‌باس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورته‌باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته‌باس	Deutsch	

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's
Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتیه باس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website unpo.org 03-07-2019](https://www.unpo.org/03-07-2019)

Added on: 07-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 128

Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260503150235686170>

On Wednesday, 16th July, the Centre for Kurdish Progress hosted a commemorative event in the UK Parliament to mark the 36th anniversary of the assassination of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, the esteemed Iranian Kurdish leader who was murdered in Vienna in 1989 during peace negotiations with representatives of the Iranian regime.

The gathering brought together members of the Kurdish-Iranian community and supporters of Kurdish rights to reflect on Dr. Ghassemlou's enduring legacy and the continued struggle for democracy, justice, and national rights in Iranian Kurdistan (Rojhilat).

The event was chaired by Mr. Gary Kent, featuring speeches from representatives of the Kurdish-Iranian community, who spoke passionately about Dr. Ghassemlou's lifelong commitment to peaceful dialogue, democratic values, and the self-determination of the Kurdish people. Speakers highlighted his intellectual and political contributions as Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (KDPI), and the devastating impact of his assassination — an act that underscored the dangers faced by Kurdish leaders who have sought peaceful resolutions to the Kurdish question in Iran.

A message was delivered by Mr. Razgar Alani, the UK representative of the KDPI,

affirming the party's continued commitment to the values Ghassemlou championed. Alani's message emphasised the relevance of Ghassemlou's vision in today's context, especially amid heightened regional tensions and the recent conflict between Iran and Israel.

The discussion also addressed the broader geopolitical landscape, including the Iranian regime's repression of dissent and the precarious situation facing Kurds in Iran. Participants reflected on the importance of international solidarity and the role of the UK and other democratic states in supporting human rights and political freedoms in the region.

In closing, attendees reaffirmed their commitment to preserving Dr. Ghassemlou's legacy — a legacy rooted in hope, non-violence, and a steadfast pursuit of justice for the Kurdish people. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Politic** | **Document Type:** Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** United Kingdom | **Publication date:** 17-07-2025

فایلی په یوه نندیداریدار

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
17-07-2025	پیکهوت و پرووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	
Abdurrahman Qasimlo	کورته باس	Türkçe	

Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmancî	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتەباس	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	پەرتوووخانه	English	

ئەم تۆمارە هەندێک فایلی پەيوەندیداری وەک وێنە و فیدیۆی لەگەڵدا یە و لێرەدا پێشان نەدران،
کۆدەکه بکه تاوه کو له سههر مالهپهري رێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانە ببینیت QR تکیه سکی

Sources

[1] Unspecified | English | Website kurdishprogress.com 17-07-2025

Added on: 03-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 129****Conspiracy theories implicating Iran and Austria still linger for three assassinations**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260502163628686056>

Solin Hacador

One of the most difficult types of death to cope with is an assassination. We Kurds have thousands of assassinated people in our history. It is quite difficult for us to have such an enormous list of assassination anniversaries. But it is our reality and we have no choice but to accept it.

On this list there is one man called Dr. Ghasemlou whose murder, on each anniversary, triggers our anger against the Islamic Republic of Iran.

Nothing travels faster than the speed of light, with the possible exception of bad news. This brutal and shocking news hit Kurdish society with the speed of light and, on each anniversary, it burdens our hearts.

On 13-07-1989 Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, his assistant Abdullah Ghaderi Azar and Fadhil Rassoul were shot and killed while in Vienna with Iranian Delegating Representatives: Mohamad Jafar Sahraroudi, Hadji Mustafawi and Amir Mansur Bozorgian.

It is quite shocking Bozorgian Amir Mansur was released after 24 hours in police custody and allowed to take refuge in the Iranian Embassy in Vienna before he disappeared from Austria. The second assassin was escorted to the Vienna Airport by the Austrian police. The third assassin was never arrested. Unbelievably the three Iranian criminals were allowed to walk free! Notably, theories of a conspiracy between Austria and Iran still linger for these three assassinations.

An arrest warrant was not issued for the arrest of the Iranian Representatives until late November 1989. Later on the Austrian Government openly denounced the Islamic Republic of Iran for this triple assassination. It is quite clear that some important figures of the Islamic Republic of Iran (IRI), such as IRI ex-president Mahmoud Ahmadinejad, were involved.

Dr. Ghassemlou's was legally present in Austria and the Austrian Government was aware of this. It is known that international politicians are provided with high-security services as this is any state's obligation and 'duty of care' to fulfil.

Particularly inexcusable was the Austrian Government's failure to direct provincial authorities to provide Dr. Ghassemlou and his assistance with security. It is quite clear from Dr. Ghassemlou's assassination that he was denied equal rights with other international politicians.

It is unacceptable that Kurdish politicians are assassinated in Europe, miles away from their Land. Substantial evidence tells us of the neglect by European states

towards Kurdish politicians who have been assassinated while fulfilling their jurisdictional duties. This neglect is considered as discriminatory treatment against Kurdish people.

Dr. Ghassemlou was the main brave and skilful politician pursuing Eastern Kurdistan's rights and the freedom of Kurds in general. He dedicated his life to love, freedom, democracy and justice between fellow human beings. He attempted to abolish the Iranian State's occupation in Eastern Kurdistan and to set up democracy for the rights of all Iranian people, including Kurds, Azeris, Blochs, Lurs, Turkmans, Arabs and Nomads.

In such a globally important region, Dr. Ghassemlou was a voice of freedom for Kurdistan and democracy in the Middle East. Much of his life was spent working for these values.

The Iranian State was not happy about Dr. Ghassemlou's successful struggle and wisdom. Therefore, they planned the assassination of Dr. Ghassemlou.

I hope that this horrible tragedy will make crystal clear the folly of violence and the importance of restraint and reconciliation as the only way of consolidating the democratic process.

It is the jurisdictional responsibility of the Austrian authorities to arrest the Iranian official criminals.

It is recommended that a 'Fully Independent-Truth and Reconciliation Commission' be established to investigate the political killings, disappearances and terrorism in Europe towards Kurds, in view of the backdrop of a history of political violence carried out with impunity.

Immortal Kurdish leader, Dr Abdul Rahman Ghassemlou and his fellows are alive in our hearts forever. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Articles & Interviews** | **Political Criticism** | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Iran | Austria | **Publication date:** 12-07-2013

بابه ته په یوه سترگراوه کان:

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
12-07-2013	ریکهوت و پرووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

Commemorating the 30th Anniversary of the
Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou

کورتەباس

English

Dr. Abdurrahman Qassemlou, Kurdish
Democratic Party Leader, Assassinated in Austria

کورتەباس

English

Gathering in Brussels to demand justice in the
case of Dr. Ghassemlou's assassination

کورتەباس

English

Iran New Prez Accused In Austria

کورتەباس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.kurdistantribune.com 12-07-2013

Added on: 02-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents**Article: 130****Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260507120649686566>

Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar

July 13 marks the 34th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou, a distinguished leader of the Kurdish nation and former General-Secretary of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), and his aide Abdullah Ghaderi-Azar, the PDKI's representative in Europe.

On that fateful day in 1989, negotiations between the PDKI and Iran were underway in Vienna, Austria, at the initiative of the Iranian government. Dr. Ghassemlou and the Kurdish delegation approached the negotiating table in good faith, hoping that after years of conflict, the Iranian regime was genuinely seeking a peaceful solution to the Kurdish question. Tragically, the Iranian diplomats committed an act of assassination and ruthlessly murdered Dr. Ghassemlou and other members of the Kurdish delegation.

Unfortunately, instead of ensuring that the perpetrators of this heinous crime, which occurred right in the heart of Europe and within a democratic nation, face justice, the Austrian authorities, facilitated their escape by escorting the terrorists to Vienna airport and allowing them to return to Iran. This failure to hold the perpetrators of the assassination accountable represents a deeply rooted and historic injustice that demands immediate attention and correction. The disturbing revelation that this failure occurred in the midst of commercial negotiations with the Iranian regime raises serious concerns about the prioritization of economic interests over the pursuit of justice and the protection of fundamental human rights. Economic interests must never overshadow an unwavering commitment to justice and the protection of fundamental human rights.

Europe, known for its strong stance on the principles of democracy and human rights, must take the lead in demanding justice for the assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar. It is incumbent upon European nations, in cooperation with international organizations and bodies, to pursue all available avenues to bring the perpetrators and their accomplices to justice.

By opening the case and pursuing justice, Europe, and the international community, including the current Austrian government, will send a strong message to the Iranian regime: that acts of terror will not be forgotten, that justice will prevail, and that those who seek to undermine peace and stability will be held accountable. This commitment to justice will also honor the memory of Dr. Ghassemlou and all those who have tragically fallen victim to such acts of violence by the Iranian regime over the past four decades.

The assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar is not an isolated incident, but part of a pattern of state-sponsored terrorism by the Iranian regime. Terrorism has been one of the main instruments of the Islamic Republic of Iran's statecraft since its establishment. Over the past four decades, countless dissidents and opposition figures have fallen victim to the Iranian regime's state-sponsored terrorism, both inside and outside Iran's borders. Among these acts of brutality, the assassination of Dr. Sadegh Sharafkandi, Dr. Ghassemlou's successor, and his aides in Berlin in 1992 stands as one of the few cases where the perpetrators were convicted for their crime.

The German judiciary demonstrated its commitment to justice by holding the perpetrators accountable for the terrorist act in Berlin, and it rightly held the top leaders of the Islamic Republic of Iran, the Islamic Revolutionary Guard Corps, and the regime's intelligence service responsible for this heinous act. This case provides compelling and indisputable evidence that the Islamic Republic of Iran is actively engaged in carrying out acts of terror while simultaneously sponsoring terrorism within and beyond its borders.

The steadfast determination and unwavering commitment of the German judiciary to uphold the principles of justice in the case of the assassination of Dr. Sadegh Sharafkandi should serve as an inspiring example to the international community, including the current Austrian government.

Dr. Ghassemlou was a visionary leader who dedicated his life to the ideals of freedom, democracy, gender equality, and the inherent human dignity of the Kurdish people and other oppressed nations. Having spent decades in Europe, he was deeply influenced by Western politics and culture, always prioritizing dialogue and peace as the means to build a better world. The Iranian regime's assassination of Dr. Ghassemlou at the negotiating table exposed its true nature – a violent and oppressive force that undermines the principles of peace and diplomacy.

Although more than three decades have passed since Dr. Ghassemlou's tragic assassination, his legacy endures. Today, millions of Kurds, including our party, remain steadfastly committed to his ideals and are determined to carry on his struggle for justice, freedom, and the rights of oppressed nations. Dr. Ghassemlou's memory serves as a beacon to guide us towards a future where his vision of equality, dignity and peaceful coexistence prevails.

Democratic Party of Iranian Kurdistan
International Relations Office. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Decade:** 20s (20-29) | **Language - Dialect:** English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:** Digital | **Publication date:** 05-07-2023

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-07-2023	رێکهوت و رووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورته باس	English	
Kurdenmorde - Abdullah Ghaderi-Azar	وینه و پیناس	Deutsch	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته باس	English	

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdk.org 05-07-2023

Added on: 07-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 131

Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260504141215686334>

20 years ago, on 13-07-1989 , a legendary Kurdish leader and then the Secretary-general of Democratic Party of Iranian Kurdistan, Dr. Abdul-Rahman Ghassemlou and two of his associates were killed in an apartment in the outskirts of the Austrian capital Vienna where they were holding secret talks with envoys sent by then Iranian president Akbar Hashemi Rafsanjani.

In spite of credible evidence on the direct involvement of dispatched diplomat-terrorists of the Islamic regime in this tragedy, then the government of Austria sacrificed justice for her country's political and commercial interests and allowed the three suspected accomplices who had taken refuge in the Iranian embassy after the 1989 killings to slip out of Austria without ever being questioned by the Austrian

authorities.

Recently, new convincing evidences have surfaced on the Iranian regime's involvement, above all Mahmoud Ahmadinejad, www.ekurd.net the current regime's president in the 1989 execution-style attack obtained from the testimony given to the Italian police by a jailed German arms dealer, who said he had supplied Ahmadinejad with weapons in Vienna shortly before Abdul-Rahman Ghassemlou's assassination.

AFP reported that "the German, who made his statement to Italian anti-Mafia officers in 2006, said he was in contact with Iranian intelligence services in 1989 regarding arms deals. Shortly before the killing, he said he delivered in the first week of July 1989 half a dozen light weapons at a meeting at the Iranian embassy in Vienna."

Furthermore, the Associated Press reported that "Peter Pilz, a top official with Austria's Green Party
Former KDPI Kurdish leader Dr. Abdul Rahman Qassemlou (Qasimlo, Ghassemlou), assassinated in Vienna 1989. Photo: KURDNET Archive

Dr. Abdul-Rahman Ghassemlou and two of his associates were killed in an apartment in the outskirts of the Austrian capital Vienna where they were holding secret talks with envoys sent by then Iranian president Akbar Hashemi Rafsanjani.

and its spokesman on security said he wants a warrant issued for Ahmadinejad's arrest, alleging the president-elect "stands under strong suspicion of having been involved" in the killings of Kurdish politician Abdul-Rahman Ghassemlou and two associates by providing weapons to the Iranian commandos who carried out the slaying."

Austrian Times also reported that "Pilz claimed there had been two Iranian teams involved in the assassinations - a negotiations team and an execution team. Pilz said Ahmadinejad had been responsible for gathering and preparing the weapons used and had been a member of the execution team."

Nonetheless, the Austrian officials deem these convincing evidences insufficient to kick-off any investigations fearing retaliation from the Iranian government and severing business ties with the regime of Tehran.

We are gathering on MONDAY, July 13, 2009 to pay tribute to a man who paid with his life the price of peace and freedom, www.ekurd.net but most importantly we will be assembled there to appeal to the Austrian authorities in particular Austria's Interior Ministry and the Federal Counterterrorism Agency to fully cooperate with any upcoming investigations and provide any classified documents that they have withheld so far pertaining to this case. We demand the Austrian authorities to respect international laws and the independency of the Austrian judiciary and bring the perpetrators of this crime to justice as in the Mykonous trial in Germany in 1997 where the Iranian government's involvement in the Mykonous murder of 1992 was exposed at the highest level by an independent German court.

Date: Monday, July 13, 2009 - Time: 11:00am - 1:00pm - Location: Austrian Embassy Washington - Street: 3524 International Court NW.
City/Town: Washington, DC. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | Content category: Terrorism | Kurdish Issue | Publication Type: Born-digital | Language - Dialect: English | Country - Province: Austria | Publication date: 11-07-2009

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11-07-2009	رێکهوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته‌باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته‌باس	Deutsch	
Negotiations between the Kurds and the Iranian Regime: Lessons, Strategies, and Tactics	کورته‌باس	English	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته‌باس	English	

Sources

[1] Unspecified | English | [Website theinsightinternational.com](http://theinsightinternational.com) 11-07-2009

Added on: 04-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 132

Dr. Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260426114616685375>

Title: Dr. Abdul Rahman Ghassemlou

Author: Institut Kurde

Place of publication: Paris

Publisher: Institut Kurde Paris

Release date: 1989. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Kurdish Issue | Politic | Publication Type: Printed | Language - Dialect: Multilingual | PDF: Yes | Country of Edition: France |

Publication date: ~~00-00~~-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1989	کوردی ناوه پاست (کړوڼو لۆژیا)		
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتبه باس	Deutsch	
Abdurrahman Qasimlo	کورتبه باس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتبه باس	Türkçe	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتبه باس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتبه باس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتبه باس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتبه باس	Kurmançî	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتبه باس	English	
Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou	په رتوو وکخانه	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتبه باس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتبه باس	English	
In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	په رتوو وکخانه	English	

Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتیه باس	English	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په رتووو کخانه	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	په رتووو کخانه	English	
WHY AND WHY NOT In memory of Abdul Rahman Ghassemlou (1930 – 1989)	کورتیه باس	English	
Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage	به لگه نامه کان	Deutsch	

کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه ندایه، تکایه سکینی PDF ئه م تۆماره په رتوووکه و فایلێ
مائه پهری ریکخراوی کوردیپیدیا په رتوووکه که ببینیت

QR
Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website institutkurde.org 1989

Added on: 26-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Image and Description

Article: 133

Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, Mam Jalal Talabani, and Dr. Bernard Kouchner

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260610091343690947>

A rare photo of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou , Mam Jalal Talabani , and Dr.Bernard Kouchner , the then French Foreign Minister. [1]

Items Property

Decade: 80s (80-89) | 90s (90-99) | Scope: Black and White | Century: 20th Century (1900-1999) |

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Abdurrahman Qasimlo	تۆرکجه کورته باس		
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	تۆرکجه کورته باس		
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	تۆرکجه کورته باس		

Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı

کورتەباس Türkçe

DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê

کورتەباس Kurmancî

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Social Media; Facebook; Page \(Dîroka Kurdî Kurdish History\); Date 09-06-2026](#)

Added on: 10-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 134****Dr. Abdurrahman Qassemlou, Kurdish Democratic Party Leader, Assassinated in Austria**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260504100048686300>

Following a series of preliminary negotiations with Tehran's representatives in December 1988 and January 1989, Dr. Abdurrahman Qassemlou, the Secretary General of the Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI), was assassinated in an apartment in Vienna, Austria on 13-07-1989 by the mullahs' terrorists who had attended the meeting as members of the

negotiating delegation.

During the talks, Dr. Qassemlou had urged the Iranian leaders to ratify autonomy for Kurdistan Province. Following the first meeting with Dr. Qassemlou, the Iranian envoys contacted Tehran to get new orders. They received this message from their superiors: "Shoot him".

The death squad was arrested but they made to leave Austria subsequent to direct intervention of the Iranian ambassador to Austria backed by the Foreign Ministry. Such all-out impunity for its terrorists gave the ayatollahs' regime a carte blanche for more assassinations in the European capitals in the following years. [1]

Items Property

Party: K. D. P. | Content category: Terrorism | Kurdish Issue | Document Type:
Original language | Publication Type: Born-digital | Language - Dialect: English |
Publication date: 26-11-1998

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
26-11-1998	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورته باس	Kurmancî	
Iran New Prez Accused In Austria	کورته باس	English	
New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing	کورته باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Websiteiranprobe.com 26-11-1998

Added on: 04-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 135****Dr. Ghassemlou's Assassination: A Case for Taking International Legal Action**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260504135049686333>

By Soraya Fallah & Cklara Moradian

In memory of Dr. Ghassemlou, July 13

Dr. Ghassemlou was assassinated before he could achieve his political goals. He believed in non-violence, human rights, and the advancement of all oppressed nations in Iran.

His untimely absence and subsequent leadership vacuum was followed by a brutal campaign by the Iranian government. History has shown that his murder took the Kurdish people back many steps. The democratic process and the goal of autonomy also fell back.

June 1989, after Ayatollah Khomeini's death, the KDPI was informed that Islamic Republic of Iran is willing to resume negotiations and find a speedy resolution to the Kurdish situation. Dr. Ghassemlou accepted this without conditions. He even compromised his preferred meeting place (which was Paris) to Vienna. He did not suspect the Iranian agents for their choice of country. In fact, Dr. Ghassemlou and Abdollah Ghaderi-Azar attended the negotiations without taking any security precautions. He was executed while planning for a peaceful solution to securing Kurdish rights in Iran.

Perhaps his willingness to meet the Iranian agents under such suspicious and unsafe conditions stems from his trust in the goodness of all people and his conviction that there is hope in diplomacy. He was so pure in his belief that human beings could come face to face and negotiate rather than fight that he was blinded to the brutality and faithlessness of the Iranian government. He wanted a peaceful solution to the Kurdish suffering, so much that he jeopardized his own safety. He was ahead of his time and ahead of most traditional leaders in the region. He had a democratic and humanistic vision and this perhaps made him vulnerable to the coldblooded acts of the Iranian government. There is no way to know where Kurdish people would be if he was not killed. How much further ahead or how much more free we would have been, but it is clear that his spirit is alive in every human being who advocates for human rights and dignity.

Due to the fact that the Kurds can enjoy the expertise of Mrs. Carol Prunhuber and her extensive knowledge of the life and untimely murder of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, we have chosen to skip biographical summary of his life from my paper. In the interest of time, We have also omitted retelling the horrific events of July 13 1989. Instead, WE are going to focus on legal issues relevant to his

assassination, that are also applicable to other gross human right crimes committed by the Islamic Republic of Iran.

Links, resources, and documents sited in this paper is available upon request or after publication.

Part One: Signed but Ignored; Meaningless Signatures and Non-Adherence

First, contrary to popular belief, the Islamic Republic of Iran is not a signatory to the most important UN conventions, including the non binding declaration known as the Universal Declaration of Human Rights (UDHR). In 1948, when the declaration was adopted, Iran voted in favor of its passage, and subsequently on Jun 24th, 1975 signed “The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights,” which is the legally binding agreement based on the Universal Declaration of Human Rights . However, these treaties were ratified prior to the 1979 revolution. According to the Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights, Iran has ratified only five International humanitarian law and human rights treaties since the revolution, and has made significant reservations to a number of them. For example, according to official documents, the Islamic Republic of Iran has included the following reservations before ratifying binding documents: The Government of the Islamic Republic of Iran

reserves the right not to apply any provisions or articles of the Convention that are incompatible with Islamic Laws and the international legislation in effect. Records of atrocities taking place in Iran under the name of Islamic Law is proof that the above statement simply means that the Islamic Republic of Iran can choose not to abide by International laws when convenient and as they see fit. In 1982, the Iranian representative to the United Nations, Said Rajaie-Khorassani, said that the Universal Declaration of Human Rights was a secular understanding of the Judeo-Christian tradition, which could not be implemented by Muslims without trespassing the Islamic law. It is safe then to argue that this statement basically means that the current leadership in Iran considers International treaties signed prior to the revolution nulled.

And since

“The international legal system has the state at its centre: the state ratifies treaties and thereby obliges itself to respect, protect and fulfill certain human rights. And it is the state that must report on its own implementation and who can be “named and shamed” in public for not doing so. Treaties specify mechanisms for how the international community can hold the state to account, frequently through exerting pressure from above, and therefore such mechanisms can be very powerful. However they can also become overtly politicized at the UN or regional fora. It is the

challenge of campaigners and the courts to place this power in the hands of those whose rights have been violated by the state.”

Simply put, International conventions, signed, ratified or abstained have little practical value when the state chooses not to abide by these International mechanisms.

What is the solution then? How are international laws enforced and by whom? Does this mean that the IRI can continue to carry out atrocious crimes in impunity and without scrutiny from the International community?

Part two: Conviction in the Face of Limitations

There are some possible International institutions that Kurds can and should appeal to in order to achieve the goal of justice for Ghassemlou’s execution and other such criminal acts. Even if a tangible resolution is not found, a trial is necessary to prevent these crimes from being committed in obscurity. Despite the statute of limitations for retroactive wrongs, and the shortcoming of International jurisdiction in prosecuting extrajudicial assassinations, it is important to note that if argued effectively human right standards and international common law can be used to seek legal retribution.

Theoretically and philosophically, the limits of International law are enormous. In practicality, geopolitical interests, economic ties, and strategic alliances make reaching justice difficult, if not outright impossible. With that in mind, it is incredibly important for the Kurdish leadership, scholars, advocates, activists, lawmakers, researchers, and students to persistently pursue, push, and demand legal avenues for investigating, documenting, and prosecuting those responsible for the murder of Dr. Ghassemlou.

Possible Avenues for International legal action:

Many Kurdish people have wondered if the crimes committed by the Islamic republic of Iran can be prosecuted by the highest courts of International law. We have tried to explore this idea while being mindful of the challenges posed by these international bodies.

International Criminal Court (1998 Rome Statute)

The ICC, which is an International criminal court, began to operate in 2002 and has a mandate to try cases involving war crimes, crimes against humanity, and genocide. Unfortunately, at the moment extrajudicial assassinations or state-sanctioned targeted attacks are not categorized as “war crimes, crimes against humanity, and/or genocide.” Advocates must argue that Dr. Ghassemlou’s assassination, in

addition to the hundreds of other murders, executions, disappearances, rapes, discriminations and violations are part of a systematic, deliberate, planned, and premeditated campaign against the Kurdish population. According to the ICC, “Crimes against humanity encompass serious attacks on human dignity or a grave humiliation or degradation of human beings. The Rome Statute requires that these should be committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population, with knowledge of the attack (see article 7 of the 1998 Statute of the ICC).” The Islamic Republic of Iran can always claim that they did not have ‘knowledge of the attack’ and were unaware that they were contributing to a widespread or systematic crime.

A body of evidence, such as eye witness accounts, expert testimony, and documents presented by Amnesty International and other credible organizations, would need to prove that the state is actually intending to commit “Crimes against Humanity.” The ICC is a last resort and created to prosecute the most serious of crimes; therefore, it does not oversee individual cases of repression, no matter how consequential. This is not simply a burden faced by Kurds but rather all dissidents from Iran. Organizations such as The Abdorrahman Boroumand Foundation are trying to document the 1980’s massacre of political prisoners as the Islamic Republic of Iran's Crimes against Humanity.

Dr. Abdolkarim Lahiji, vice president of the International Federation of Human Rights Leagues has attempted to bring an international case against the IRI since the creation of the Rome Statute. Dr.Lahiji worked extensively to document and investigate the assassination of Dr. Ghassmlou. It might be possible to present a stronger case if the assassinations were brought forth along with other instances of aggression in order to demonstrate that the Iranian government lacks regard for human dignity and the right to life.

The most significant challenge in bringing a criminal case before the court is the jurisdictional reach of the ICC, which can only prosecute crimes taken place within signatory nations or prosecute a person who committed such crimes within the boundaries of a signatory nation. This simply means that unless the crimes perpetrated against the Kurds took place in a country like the Netherlands, www.ekurd.net the court would not be able to prosecute the case. The court then becomes entirely arbitrary because leaders of non-signatory nations like the IRI can commit crimes within their territory without fear of prosecution. Only if the UN Security Council refers a case to the ICC, can the court prosecute a non-signatory nation. Being able to convince the UN Security Council to take such profound action against the Islamic republic is not an easy task, especially because the process is highly politicized by the permanent members of the council. According to the recent report by the UN Human Rights Council “took bold, assertive

action to highlight Iran's deteriorating human rights situation by establishing a Special Rapporteur on the Human Rights Situation in Iran. The rapporteur will investigate and report on abuses in Iran and call out the failure of the Iranian government to meet its human rights obligations." This assertion has not resulted in any tangible condemnation of the Iranian government.

Despite increased diplomatic pressure on Iran, including sanctions, IRI has refused to cooperate or allow inspections of state prisons. The politics of nuclear negotiations has complicated the International communities' commitment to human rights.

Even if, against all odds, the Security Council decided to bring a case against Iran at the ICC, there would be the issue of domestic vs. international prosecution. The ICC "is intended to complement existing national judicial systems and can exercise its jurisdiction only if national courts are genuinely unwilling or unable to investigate or prosecute such crimes." (Article 17 of the 1998 Rome Statute of the ICC) Advocates would have to argue that the IRI's judicial system is incapable of carrying out an unbiased investigation into allegations of human rights abuse due to the simple fact that courts and judges in Iran are arms of the system's executive branch and operate based on their interpretation of Sharia law. The Court's legitimacy is wholly dependant on the cooperation of states, which is rarely, if ever present.

The basis of most International law revolves around the notion of statehood and state rights. The Islamic Republic of Iran argues that they are not operating outside the state's existential imperative to condemn activity they perceive as threats to national security. Although this is controversial and in serious need of revision, the burden of proof will fall on the victims, who are in this case members of a stateless people without protection or representation at the United Nations. Lack of statehood is also precisely why Kurds are not able to bring forth a case before the International Court of Justice (ICJ). "This court's role is to settle, in accordance with international law, legal disputes submitted to it by States and to give advisory opinions on legal questions referred to it by authorized United Nations organs and specialized agencies." Since ethnic and religious communities are not considered nations, they do not benefit from the protection of the ICJ.

Other avenues of international criminal investigations and prosecutions are "ad hoc tribunals" such as the International Criminal Tribunal for Rwanda or the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia. Ad hoc tribunals; however, have a statute of limitation, which means they are subject to time and location constraints. Thus they cannot prosecute retroactively. Although the "low-intensity" war against the Kurdish population in Iran is continuous, many of the most horrendous acts were carried out within the first two decades of the Islamic republics' birth. These acts should not go unpunished and therefore an ad hoc tribunal, for example, an investigation into the crimes after the 2009 election, will

not sufficient.

Two other possible avenues for justice:

A.

Advocates can seek to bring forth a criminal case against the Islamic Republic of Iran at a domestic superior court of countries, who take on such cases. Although this is historically a rare occurrence, there is precedence for seeking this legal route. Courts in Spain have been famously involved in international cases. This is based on the principal of “universal jurisdiction,” which states “that any national court may exercise criminal jurisdiction over serious crimes against international law—such as crimes against humanity, war crimes and torture—based on the principle that such crimes harm the international community (or order) itself, which individual States may act to protect.” According to Amnesty International “since the end of the Second World War, more than 15 countries have exercised universal jurisdiction in investigations or prosecutions of persons suspected of crimes under international law...[and] have extradited persons to countries for prosecution based on universal jurisdiction.

Convincing a third party country to take on a controversial case against the IRI at a domestic court is nearly impossible due to each country’s economic, political, and security concerns. Instead, advocates might need to make a strong case for the inclusion of human right demands as a bargaining chip during nuclear negotiations with Iran.

B.

A relatively novel but increasingly prominent idea in International law is the RESPONSIBILITY TO PROTECT (RtoP or R2P), which is a “new international security and human rights norm or set of principles based on the idea that sovereignty is not a privilege, but a responsibility. RtoP focuses on preventing and halting four crimes: genocide, war crimes, crimes against humanity, and ethnic cleansing, which it places under the generic umbrella term, Mass Atrocity Crimes” Although RtoP is not a law, it does provide a “framework for using tools that already exist (like mediation, early warning mechanisms, economic sanctioning, and chapter VII powers) to prevent mass atrocities.”

Kurdish advocates can use these concepts to indicate the need for greater international scrutiny and pressure on the Islamic Republic of Iran, arguing that not doing so will allow for the continuation of an already dire condition for the Kurdish population amounting to “Mass Atrocity Crimes.” Since both concepts are criticized as infringements on State sovereignty, a very strong campaign would be needed to convince the international community to act.

On a Final Note: Atrocity, Impunity, and Complicity; an International Collaboration
The leniency shown by the International community in the face of IRI’s crimes is a

reflection of powerful political agents, which often override the demand for justice. Accurately pointed out by the Iran Human Rights Documentation Center “there is substantial evidence suggesting that the governments of several European states were negligent (if not reckless) in fulfilling their duty to provide “effective remedy” following the murder of Iranian dissidents within their jurisdiction.”

The evidence that Dr. Ghassemlou’s murder was an unlawful execution by members of the Iranian government is overwhelming. Since Dr. Ghassemlou’s murder, there have been dozens if not hundreds of well documented but unresolved extrajudicial executions in the Diaspora. The 1992 Mykonos restaurant assassinations of Kurdish leadership is further evidence that the Islamic Republic of Iran is systematically targeting Kurdish intellectual and political figures in order to suppress Kurdish ambitions. All this is taking place outside of Iran, in the sovereign soil of another nation, with ease and anonymity.

What is perhaps most tragic about remaining silent in the face of state sanctioned crimes is that we leave people without any place of safety or sense of security. Dissidents and political refugees seeking asylum abroad find themselves unable to reach peace. They are faced with the reality of a life full of fear, intimidation, terror, extortion, and even death. Many have witnessed their colleagues disappear or their property arbitrarily destroyed. To treat these crimes as isolated and negligible acts would be to entirely diminish the importance of human rights. It leaves citizens of every nation at risk and open to attacks by countries that choose to live outside the law. If State sovereignty is important to Iran, it should also be important to nations where these attacks are taking place. What must be loudly and clearly communicated to the world is the fact that impunity for crimes perpetrated by the IRI is not just a Kurdish issue but rather an International threat. Crimes like these should be looked at as an International crisis that merits direct and swift action. The fact that Iran has been able to carry out such crimes for 30-some years without consequences, diplomatic or otherwise, should be considered a crime of complicity.

Work Cited:

1. [External Link](#)
2. [External Link](#)
3. [External Link](#)
4. [External Link](#)
5. [External Link](#)
6. [External Link](#)
7. [External Link](#)
8. [External Link](#)
9. [External Link](#)

10. [External Link](#)
11. [External Link](#)
12. [External Link](#)
13. [External Link](#)
14. [External Link](#)
15. [External Link](#)
16. [External Link](#)
17. [External Link](#)
18. [External Link](#)
19. [External Link](#)
20. [External Link](#)
21. [External Link](#)
22. [External Link](#)
23. [External Link](#)
24. [External Link](#)
25. [External Link](#)
26. [External Link](#)
27. [External Link](#)
28. [External Link](#)
29. [External Link](#)

Work Consulted:

- [External Link](#)
- [External Link](#)
- [External Link](#)
- [External Link](#)
- [External Link](#)
- [External Link](#)

Soraya Fallah is a lifelong Women and Human Rights activist, and a researcher of Kurdish origin from eastern Kurdistan, currently residing in the United States.

Cklara Moradian is a Kurdish-American activist, writer, spoken-word artist, poet and columnist. Conceived and raised by human rights advocates and survivors of the notorious prisons of the Islamic Republic of Iran, she is a Philosophy student at California State University Los Angeles. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | Content category: Terrorism | Legal | Document Type:
Original language | Publication Type: Born-digital | Language - Dialect: English |
Country - Province: Austria |
Publication date: 17-07-2012

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
17-07-2012	رێکەوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورته باس	English	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به لگه نامه کان	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورته باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website17-07-2012](#)

Added on: 04-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 136

Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260428181223685676>

Kurdishmedia.com - By Harem Jaff

Introduction

“Abdul Rahman Ghassemlou , the Secretary-General of the Kurdistan Democratic Party, was born on 20th December 1930 in the city of Ourmiah. He went to university in Paris and later Prague. He obtained a Doctorate in economics and was an associate professor, teaching at Prague University and at the University of Paris”. Dr. Qassimlou He had many valuable books written about politics and economics and they have been translated into a number of different languages. Apart from his political activities, Qassimlou was a very well known diplomatic figure outside Kurdistan, especially in Europe. Qasimloo was working for the Kurdish nation in the occupied East of Kurdistan, where, Kurdish people have been and are tortured and abused by the invader’s rule.

Thousand of Kurds left the East [Iranian] Kurdistan into exile in order to flee from Iranian persecution. Those against the tyrannical policy of the state are simply executed or are taken to unknown places. The harsh terrorist policy of this state even crossed the border of Kurdistan to terrorise Kurdish freedom activists.

Qassimlou an academic, politician and the leader of Kurdistan Democratic Party of East Kurdistan was brutally assassinated with two of his friends while he was in

negotiation with Iranian delegates in Austria.

The occupation of East Kurdistan, by the Islamic Republic of Iran, has caused destruction of village's, cities, devastating Kurdish economy, poverty, and oppression, prohibiting Kurdish language. Killing, assassination and torturing, imprisonment of Kurds in Kurdistan is a daily policy by Iran against the women, men and children in Kurdistan.

This state has exported its terrorist policy against Kurdish activists outside Kurdistan and even in exile. Iranian agents have assassinated more than 300 hundreds Kurdish activists.

Qassimlou, and Dr. Sharafkandi, the second general secretary after Qassimlou in Berlin in the heard of Europe are examples of this state's ethnic cleansing and dangerous strategy against the Kurds.

Iranian agents assassinated Qassimlou, In Vienna, Austria in 13 July 1989 with two of his friends, Abdullah Ghaderi-Azar and Fadil Rassoul while they were sitting on a negotiation table. The killers did their cowardly crime against humanity, and escaped with the help of the Iranian Embassy in Vienna.

Qassimlou had married Helena who was from Czech. Helena studied philosophy and English and later a Master's degree in 1958, focused on an American writer Jack London. Qassimlou left behind two daughters, Mina 48 years and Hiwa 46 years old. They are both married and have children of their own.

Helena speaks Kurdish and Farsi, and is still very close to the Kurdish question. Below are selective answers from an interview. In it she describes, her Kurdish husband:

Interview with Helena Qassimlou

Q: What kind of man was Qassimlou?

A: Qassimlou was a good and a moderate man, he knew a lot.

Q: After Qassimlou was martyred, is there any thing else to keep you close to the Kurdish issues?

Dr. Qassimlou's wifeA: You are still young; it's not easy for someone to give up with a struggle, which is been on for the whole life. You can't change your personality. Kurds and Kurdistan will still be standing even after my death. I will never see and think that one day I will forget about Kurds and Kurdistan. I'm still working for the Kurds and Writing on Kurdish issues.

Q: Where did the sympathy of Dr Bernard koshner and Madame Denial Mitterand towards the Kurds come from?

A: I believe that both Qassimlou and Kandal Nazan have had an effective role on Madame Mitterand and Dr Bernard Kushner to know more about the Kurds.

Q: When you went back to Czech, don't you wish to try to open a centre to promote

the Kurdish issue in your country?

A: Yes, I did think of that, but in order to have such an organisation, you need money, and energy, I'm about to be 70 years old, there are things that I can do, and there are other things which younger people have to do. I have been living out of my country for the last 25 years.

Q: Some aspects connect you with Kurdish women; at the same time separate you from them. The majority of Kurdish Women in Kurdistan are losing their husbands because of war, for you as a non-Kurdish woman, how do you analyse this?

A: I don't think that there is a difference in this regard. I have always kept my problems and sorrows close to my chest since my childhood. Men and women in Kurdistan are crying, when they lose a beloved one, this is much healthier than to keep it inside you. When you cry your pain will be discharged. There should be difference in appearance but in reality we are the same, for me, in here, the matter is the assassination of a human being who was my husband.

Q: Who are the closer friends of Qassimlou in Prague

A: Dr Karl Yekh, Doctor in Science, Politic and Social Studies, specialist in twentieth century, and professor of University of Politics, which was the biggest university in former Czechoslovakia. Mr Karl was a close university friend of Qassimloo, and a neighbour for many years and he's retired now.

Q: What is your last word in this occasion?

A: We have to know that the most important thing is the freedom of Kurdistan, my regards and love to Kurdish nation.

An interview with Dr. Karl Yekh, Qassimlou's close friend

Q: Dr Karl Yekh, when did you first meet Qassimlou?

Dr. Karl Yekh:Qassimlou's close friendA: In 1950, because of the international student organisation, Qassimlou had an opportunity to come to Prague and study; he used to study in Paris before. Here we both studied and lived in one room till 1952. This was when I left to Russia, and Dr Qassimloo into Kurdistan for secret political activity. In Moscow, I heard from some Kurdish students that Qassimlou had been killed, as a friend, I was very sad, but fortunately this news wasn't true.

Q: As a close friend of Qassimlou and as a European, how do you evaluate Qassimlou's personality?

A: Qassimlou, had a leader personality, he was an attractive young man, and had a capability to make friends. He was very friendly and memorised many poems. Qassimlou was telling us about Kurdish history effectively, he knew many jokes. He even knew about the history of Czechoslovakia. He was telling about Kurdish personalities and compared them with Czech ones. He knew about Czech songs, and even knew better than me about my country's history, literature in a level that I felt a shame.

Q: Is Qassimlou had ever been proud of himself at that time?

A: No in contrary, Qassimlou was a leader for foreigner students in Czechoslovakia; we went to a youth student festival in Berlin in 1951. He had contacts with many political personalities, and was very simple. He came to Prague for my 60th birthday with two other men, Qassimlou introduced them to me as friends, but later I found out that they were his bodyguards.

Q: Has Qassimlou ever told you about his date of birth?

A: He didn't know even himself, but he was always telling this that, he was told by his mother, that he was born in the first fallen snow. Qassimlou was analysing this and said, "my date of birth might be 22nd of December 1930. I can't cut one extra day on it, otherwise it does match with Stalin's date of birth" said Qassimloo with Joke.

Q: How was Qasimloo living and what did he mostly like to do?

A: He liked to walk, as he was a good walker, going to cinema, concerts, theatre, he liked management, and he didn't smoke. He was organising student's affairs as well.

Q: Was there any different between Qassimlou's life style and yours?

A: He was living as simple as the rest of us, students were not allowed to work at that time, he had student help from which he had to spend some for his family, except the visitors were coming from Kurdistan and elsewhere to visit him, Qassimlou was very pleased with that.

Q: In what level are you familiar with Qassimlou's revolutionary discipline?

A: He was a revolutionary ideologist. In the summer of 1952, when Helena's marriage registration was due; Qassimlou couldn't attend, because he had to leave to Kurdistan for political reasons. At that time I had to attend on his behalf, he told me to look after his family till he's back, then I witnessed in the court and at the Iranian Embassy.

Q: Peace and peaceful solutions, what did they mean for Qassimlou?

A: He always believed in this that the Kurdish problem to be resolved by peaceful mean, even he was blamed by other friends that he's very idealistic. In addition, he insisted that all agreements in these regards must be proved by law and the international bodies should be told about it.

Q: When did you last see Qassimlou?

A: On 4th January, 1989 Qassimloo came to visit us and stayed for five days, then went back to Vienna by train, he said "I feel safe in Prague" he avoided travelling with cars for security reasons. "I need to be aware". In 1989 when he went to Sweden to participate in the Socialist International Conference, we spoke to each other by phone; it was in his plan to visit us in Prague in July.

Q: When you first hear that he was assassinated?

A: On 14 July in 1989, on the Radio, I contacted Mina, Qassimlou's older daughter

straight away.

Q: Have you visited his grave?

A: Unfortunately, I couldn't attend as soon as I could, but in his first anniversary, we were invited by the Kurdistan Democratic Party to go to Paris, we attended the anniversary with two other professors who were friends of him, we showed our respects. Qassimlou to me wasn't just a close friend or a colleague at the university. We were neighbours from 1959-1975 in Prague.

Q: After martyr Qassimlou is there any thing left for you to remember him?

A: Yes, we opened a club after Qassimlou's assassination in 1991 in Prague, in participation with four professors and four politicians, the president at that time was Mr Havel who signed the certificate of this club, Dr Sharafkandi was one of the participants as well, on that day we had a press conference.

Sources:

Peyam, London-based Kurdish Paper, Issue Number 25-26, by Harem Jaff

Photo: Qassimlou (Courtesy of Dr Karl Yeck)

Photo: Helena & Dr Karl (courtesy H. Jaff)

Thanks to: Mr Peter Kubaluk. [1]

Items Property

Content category: Kurdish Issue | Interview | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English |

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdk-iran.org

Added on: 28-04-2026

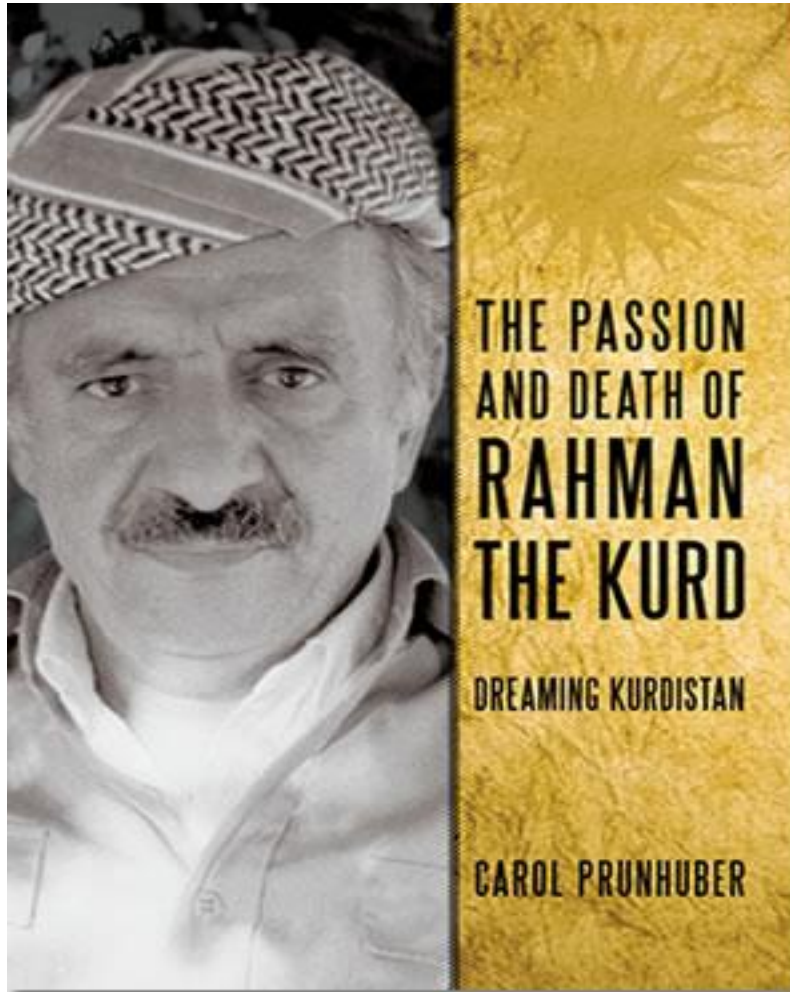
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 137

Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2012112216301673828>

Title: Dreaming Kurdistan

The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou

Author: Carol Prunhuber

Place of publication: New York

Publisher: Peter Lang Publishing, Inc.

Release date: 2019

A thorough work of contemporary history and a distillation of the complex web of the Iranian Kurdish political world, this biography of Kurdish leader Abdul Rahman Ghassemlou depicts the character and passionate action of one of the twentieth century's most exceptional and democratic leaders of a national movement.

Carol Prunhuber, who knew Ghassemlou from the early 1980s, shows us the many facets of a humanist leader of magnitude and worldwide scope. From revolution that toppled the Shah to the dark and treacherous alleys of the Cold War, Dreaming Kurdistan revives the Kurdish leader's fated path to assassination in Vienna. We know how, why, and who murdered Ghassemlou—and we stand witness to Austria's *raison d'état*, the business interests that put a lid on the investigation, and the response of silent indifference from the international community.

Professor of economics in Prague, bon vivant in Paris, clandestine freedom fighter in the Kurdish mountains, stalked by the Shah's secret police, Ghassemlou is ultimately assassinated by the hit men of Ayatollah Khomeini's Islamic Republic. Prunhuber takes us, through a murky world of equivocal liaisons, complicities, treachery, and undisguised threats, from Tehran to Vienna.

While the Islamic Republic of Iran continues to perturb and defy the West, Dreaming Kurdistan is essential for an understanding of Iran and the Kurds' longing for freedom and democracy. [1]

Items Property

Content category: Kurdish Issue | **Publication Type:** Printed | **Language - Dialect:** English | **PDF:** Yes | **Country of Edition:** United States |
Publication date: 00-00-2019

فایلی په یوه نډیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2019	رێکەوت و پووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Abdurrahman Qasimlo	کورته باس	Türkçe	

Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasımlo	کورتەباس	Türkçe	
Carol Prunhuber: Our demand has never changed. We insist that justice be done	به‌لگه‌نامه‌کان	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qasımlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasımlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmançî	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdurrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به‌لگه‌نامه‌کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتەباس	English	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په‌رتوو‌خانه	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	په‌رتوو‌خانه	English	
Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage	به‌لگه‌نامه‌کان	Deutsch	

کۆدە که بکه تاوه کو له سهەر QR ی له گه لدايه، تکایه سکی PDF ئەم تۆماره په یتوکه و فایلێ: ماله پری یتخراوی کوردی پیدیا په یتوکه که بینیت

ئەم تۆمارە ھەندىك فایلى پەيوەندىدارى وەك ویتە و فیدیۆی لەگەڵدايە و لێرەدا پێشان نەدراون،
کۆدەكە بکە تاوەكو لەسەر مالبەرى رێکخراوى کوردپێنڤا ئەو فایلانە بېنیت QR تکیە سکیى

QR

Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Websitecarolprunhuber.com

Added on: 22-11-2012

Editor Name: Hawrê Baxewan

Group: Biography**Article: 138****Fadhil Rasoul**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260402130509682336>

Fadhil Rasoul (Kurdish: 1989–1947; فازیل رهسول) was an academic at the University of Vienna. He was born in Slemani, Kurdistan Region and was assassinated by the Iranian government in Vienna together with Abdul Rahman Ghassemlou while acting as mediator.

In the late 1970s he moves from Kurdistan to Beirut and works at a center called Center for Palestinian Studies. In 1980 he moves to Vienna where he completes his PhD in 1985. At the time of his assassination he was the editor of Algerian magazine El Hiwar (The Dialogue) by Ahmed Ben Bella, former president of Algeria who is also reported as a friend of his.

He is better known amongst Arabic readers as his works are in Arabic. He is best known for his book titled This is how Ali Shariati spoke written in Arabic. He is said to have completed his PhD in Berlin in 1985 with the title: Superpower Policy and Freedom Struggle - Kurdistan and Soviet Middle East Policy and also reported as being a researcher at Austrian Institute of International Relations and in other sources as a freelancer at the same institute. He is known to have been a left leaning academic but goes through a radical change to become a moderate Islamist and starts befriending Islamic scholars.

In mid-1989, he became the mediator of negotiations on autonomy for the Kurds between the Democratic Party of Iranian Kurdistan (KDPI) and the delegation of the Islamic Republic of Iran. On July 13, 1989, in Vienna, along with two members of the Kurdish delegation, Dr. Abdolrahman Qasemlu, the leader of the Democratic Party of Iranian Kurdistan, and his deputy, Abdollah Qadri Azar, were assassinated by Iranian intelligence with a silent pistol.

Books**In Arabic**

من تاريخ الحركة الثورية في إيران - دار الكلمة للنشر بيروت 1979

[10] هكذا تكلم علي شريعتي - دار الكلمة للنشر بيروت 1987

In German

Irak-Iran: Ursachen und Dimensionen eines Konflikts - Böhlau - 1987

Grossmachtpolitik und Freiheitskampf: Kurdistan und die sowjetische Nahost-Politik
 - Junius – 1988
 Kultureller Dialog und Gewalt. Aufsätze zu Ethnizität, Religion und Staat im Orient –
 Edition M - 1991. [1]

Items Property

Education level: Doctoral (PHD) | Education: Politic | People type: Writer |
Language - Dialect: Kurdish - Sorani | Place of birth: Sulaimaniyah | Language
proficiency: German | Arabic | Persian | Alive?: No | Gender: Male |
Date of Birth: ~~00-00~~-1947
Date of Death: 13-07-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1947	رێکەوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	
13-07-1989	رێکەوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Fadhil Rasoul	شههیدان	Deutsch	
Grossmachtpolitik und Freiheitskampf: Kurdistan und die sowjetische Nahost-Politik	پەرتوووخانه	Deutsch	
Irak - Iran: Ursachen und Dimensionen eines Konflikts	پەرتوووخانه	Deutsch	
Kultureller Dialog und Gewalt : Aufsätze zu Ethnizität, Religion und Staat im Orient	پەرتوووخانه	Deutsch	
One Person's Story Fazel Rasul(Fadhil Rasoul)	کورتەباس	English	
Österreich hofiert Vertreter des iranischen Regimes Zu Gast bei Freunden	کورتەباس	Deutsch	
ههکذا تکلم علي شریعتي	پەرتوووخانه	عربي	

Sources

[1] Unspecified | English | [Website en.wikipedia.org](https://en.wikipedia.org)

Added on: 02-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 139****Fallen But Not Forgotten**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260530155036689415>

By: Alan Balnour

Thirty years ago, a legendary leader left behind a legacy that will not be forgotten. The impact made by Dr. Abdul Rahman Ghassemlou will forever stay in our minds. He sacrificed his life to fight for a better cause for his people.

Dr. Ghassemlou was born into a wealthy feudal family in Urmia, Iran, on December 22nd, 1930. He received his education in Urmia before continuing his studies in the capital city of Tehran. At the age of 15, he witnessed the era of the Republic of Mahabad and soon became a co-founder member of KDP-I. He eventually left Iran to continue his studies in France and then later in Prague. In Prague, he met his future wife Helen Krulich, and they had two daughters together, Mina and Hiwa. He earned a Ph.D. in Economics and was an Associate Professor at both the Sorbonne University in Paris, where he taught Kurdish studies, and in Prague, where he taught international economics. Dr. Ghassemlou published several books and articles about politics and economics, many of which have been translated into several different languages.

In addition to his educational background, he emphasized many ideals. Along with Alexander Dubček, Dr. Ghassemlou emphasized the idea of social democracy, the system employed by many European countries today.

Dr. Ghassemlou eventually came back to Kurdistan in 1952 and spent several years as an active militant in the Kurdish Democratic Party of Iran (PDKI). In 1973, during the third congress of the PDKI, he was elected secretary-general, a position for which he would win reelection several more times. In 1979, his party supported the revolution which led to the fall of Mohammad Reza Shah Pahlavi. After PDKI militants overtook regime military compounds in Kurdish areas, Ruhollah Khomeini, leader of the Islamic Revolution, demanded all armed groups become part of one revolutionary organization and demanded Kurdish militants to return their weapons. Dr. Ghassemlou refused to lay down weapons, demanding autonomy for Kurds, as it was essential to keep the weapons in order to protect his people from the control of the new regime. Eventually, the party boycotted the referendum of the new constitution, leading to a bloody confrontation between Kurds and the forces loyal

to Khomeini. This confrontation and the Kurdish resistance still exists in today's times.

Negotiations and Tragedy

In 1988, the Iran-Iraq war ended, and the Iranian regime decided to meet with Dr. Ghassemlou. This was done through several meetings in Vienna, Austria. Another meeting was later scheduled for July 13th, 1989, in Vienna. However, tragedy struck that day. In the very room where the meeting was held, Dr. Ghassemlou was shot and killed from three bullets at a very close range. His assistant and member of the PDKI's Central Committee Abdullah Ghaderi and Professor Fadhil Rassoul who was a mediator, were also killed. However, his last assistant, Hadji Moustafawi, came out alive. In November, in 1989, the Austrian courts issued a warrant for the arrest of three Iranian representatives, accusing the Iranian regime in the plot behind the attack. Unfortunately, the three representatives returned freely to Iran. Furthermore, the Iranian regime rewarded them with economic benefits. The assassination of Dr. Ghassemlou went unnoticed and was not given much attention by the rest of the world. What makes it worse is that the person behind these attacks is Mohammad Jafar Sahraroudi, who holds a high position in the Iranian Government today. The situation of Mr. Sahraroudi displays the brutality and corruption of the Iranian regime in that assassinations of political leaders go unpunished. Those who should be punished instead gain rewards from the regime for doing such actions.

The legacy that Dr. Ghassemlou has left behind is one that is hard to forget. He was similar to a founding father in the manner that he sparked the idea of Kurdish autonomy in Iran. He was one of only a few that tried to stand up against this brutal regime that exists in the lands of Persia. His ideas were embraced by not only Kurds but many Europeans as well. Dr. Ghassemlou's excellent diplomatic skills earned him an international reputation, especially in Europe. Dr. Ghassemlou was a resolute advocate of the rights of his people and a determined leader who did not rule out rebellion. However, the thing that most people enjoyed about him was that he was a man of peace and gave it a chance whenever possible. He went to the negotiating table in good faith. He wanted to settle this conflict in the most peaceful way possible. His character and his knowledge made him a great leader. His skills and traits have left a never-ending legacy which holds significant influence over many Kurds. However, by assassinating the Kurdish leader, the Iranian regime lived up to the reputation that it is not trustworthy, and that assassination is part of its political mentality and practice.

Although today was about the great legacy of Dr. Ghassemlou, there is a bigger message to this. That message is that many tragic events occur throughout the time that goes unnoticed by the international community. For example, the response by the international community has been poor to many of the actions that the Iranian regime commits. Iran's regime is one of the biggest sponsors of terrorism in the world, but their actions go unnoticed by many. The international community must be more aware of what this brutal regime does. The actions of the Iranian government being pushed aside is one of many examples.

Today itself holds issues that go unnoticed. The tragic events that are occurring in Sudan are kept quiet and would not have even been brought up if it were not for the Muslim community in America, raising awareness. Many people and children are dying from starvation as well as the massacres that are occurring.

Besides the events of current times, there are the genocides that have occurred throughout time. The genocide in Armenia was never given enough attention. Approximately 1.5 million Armenians were killed by Turkish government officials, and yet the response was poor from the international community. Teachings of the genocide are banned in Turkey and major countries, such as the U.S., have not recognized the event as a genocide. The Armenian community continues to push for the remembrance of it, and many countries have not taken the right action. In addition to the Armenian genocide, the genocides in Bosnia, Rwanda, and the Kurds in Iraq were not given much attention. Little to no response was taken, and these issues were pushed aside. Many of the people responsible received little to no punishment for their actions. Such events never leave the minds of those who went through it. What makes it more sorrowful for them is when no action is taken to receive justice.

The overall message is that if the U.S. government and the international community want to be a role model for peace, they must be aware of all issues that occur in the world and to take action against those who oppress freedoms and existence of people. No person should be harmed for speaking out their ideals and mind. Those who oppress these freedoms should be punished for doing so. They must work along with the advocates to keep the world happy. Cooperation and awareness is the key to maintaining peace and stability in this world. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Political Criticism** |
Document Type: Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language -**
Dialect: English |
Publication date: 30-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
30-07-2019	رێکەوت و رووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website dckurd.org 30-07-2019

Added on: 30-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 140

From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260513101314687382>

Every year, on July 13, Kurds in the diaspora commemorate the anniversary of the assassination of Dr. Ghassemlou. This year, Kurds in London, Berlin, Oslo, Stockholm, Paris, Vienna and Washington staged demonstrations to condemn Iranian state terrorism. Kurds and their European and American friends also demanded justice for Dr. Ghassemlou, assassinated by Iranian diplomats in Vienna, Austria.

Kurds in London staged a demonstration in front of the Austrian embassy, condemning Iranian state terrorism and demanding that Austria reopen the Ghassemlou assassination case.

Dr. A. R. Ghassemlou, one of the prominent leaders of the Kurdish nation, was assassinated by Iranian diplomats during peace talks in Vienna on July 13, 1989. The Iranian diplomats-cum-terrorists were arrested shortly after the murder. Instead of investigating the murders and putting the assassins on trial, Austrian authorities sent them back to Tehran.

Dr. Ghassemlou was in Austria to negotiate with Iranian representatives on Kurdish rights and self-rule for eastern Kurdistan. The negotiations were launched at the initiative of the Iranian government.

Activists also gathered in Vienna, Paris and Stockholm and demanded justice for Dr. Ghassemlou.

French dignitaries and Kurdish politicians and intellectuals from various European

countries paid homage to Dr. Ghassemlou at his grave in the Père-Lachaise cemetery in Paris.

Kurds in Berlin and Oslo staged demonstrations to condemn Iran's recent shelling of civilian populated areas in eastern (Iranian) and southern (Iraqi) Kurdistan. They too demanded justice for Dr. Ghassemlou and called on Western governments to take a firm stance against Iranian state terrorism.

Similarly, the Kurdish community in Washington, DC, organized a protest at the Austrian embassy and demanded justice for Dr. Ghassemlou.

Meanwhile, Kurdish communities in a number of European countries organized various events to pay tribute to their fallen leader and renewed their commitment to PDKI and its struggle against the Islamic Republic of Iran.

It was the "pragmatist" or so-called moderate faction of Ali Akbar Hashemi Rafsanjani, the president of Iran at time, that called for secret talks with PDKI. The Rafsanjani faction urged the PDKI to hold secret talks in order to prevent "hardline" factions within the Iranian regime from sabotaging the talks. Yet it turned out to be a plot.

The assassination of Dr. Ghassemlou was ordered by Ali Khamenei, the supreme leader, Rafsanjani and other senior leaders of the islamist regime in Tehran. The assassination was planned by the Iranian regime's intelligence agency and was carried out in concert with Iran's Foreign Ministry. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Kurdish Issue | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** United Kingdom | **Publication date:** 14-07-2016

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
14-07-2016	رێکهوت و رووداو (کړونلوتیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdk.org 14-07-2016

Added on: 13-05-2026

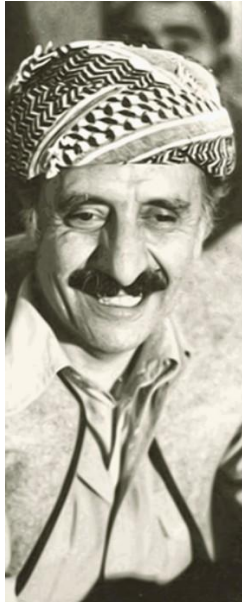
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 141

Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260508101721686701>

The 13th of July marks the 30th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou , one of the prominent leaders of the Kurdish nation and former General-Secretary of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), along with his aide Abdullah Ghaderi-Azar, PDKI's representative in Europe.

On the 13th of July, 1989, negotiations between the PDKI and Iran took place at the initiative of the Iranian government in Vienna, Austria. Dr. Ghassemlou and the Kurdish delegation went to the negotiating table in good faith, believing that after nearly a decade of war, the Iranian regime was interested in finding a peaceful solution to the Kurdish question. However, the Iranian diplomats assassinated Dr. Ghassemlou and the other members of the Kurdish delegation.

Unfortunately, instead of prosecuting the perpetrators of this crime, the Austrian authorities escorted the terrorists to Vienna airport to facilitate their return to Iran. For years, the PDKI has called on the Kurdish nation in Iranian Kurdistan and abroad to commemorate Dr. Ghassemlou as well as to condemn the Iranian regime's policies of assassination and terrorism by engaging in various forms of peaceful protest.

The protest taking place in Brussels on 9th of July, in front of the European Parliament, is organized by the PDKI with the same goals. An additional goal of this demonstration is to demand that the Austrian government's obstruction of justice

for the past thirty years ceases.

Terrorism has been and remains one of the main instruments of the Islamic Republic of Iran's statecraft since its establishment. During the past four decades, hundreds of dissidents and opposition figures have been assassinated and fallen victim to the Iranian regime's state terrorism in Iran and abroad. Yet, the assassination of Dr. Sadeq Sharafkandi, Dr. Ghassemlou's successor, and his aids in Berlin in 1992 constitute one of the few cases where the perpetrators were convicted for their crime.

In the case of the assassination of the Dr. Sharafkandi and his aides in Berlin, the German judiciary brought the perpetrators of that terrorist act to justice and held the top leaders of the Islamic Republic of Iran and its intelligence service responsible for the crime.

Following thirty years of injustice, Kurds from across Europe will gather in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination and to commemorate a man of great vision and relentless struggle for the rights and dignity of the Kurdish nation, as well as for liberty and democracy in Iran and the broader Middle East.

For further information, please visit: Facebook: @30thDr.Ghassemlou; Instagram: @rebery_shehid

Biography of Dr. Ghassemlou

Abdul Rahman Ghassemlou was born on 22 December 1930 in the Ghassemlou valley near the Kurdish city of Êrmîyeh. He went to primary school in Êrmîyeh and continued his Secondary school in Tehran.

Ghassemlou's involvement in politics started early in life. At the age of 15, he co-founded the Democratic Youth Union of Iranian Kurdistan. Due to political and national oppression in Kurdistan, his political activities were mostly clandestine. Ghassemlou attended university in Paris, and later in Prague. In Prague, he meets Helen (Nasrin) Krulich whom he later married and they had two daughters together, Mina (1953) and Hiwa (1955).

He earned a Ph.D. Degree in Economics and was an Associate Professor in both Paris and Prague. He taught International Economics at the Vysoká škola ekonomická ("Prague School of Economics"), and thereafter Kurdish studies at the Sorbonne University in Paris.

Dr. Ghassemlou authored several books, book chapters and articles about politics and economics, and some of them have been translated into a number of different languages. His often-cited work Kurdistan and the Kurds (1965) has been until present days consensually recognized as a valuable source, especially regarding the political geography of Kurdistan, the political history of the Kurds and traditional socio-economic relations in Kurdish society.

Besides being an acknowledged scholar and one of the greatest leaders of the Kurds,

Dr. Ghassemlou's excellent diplomatic skills earned him an international reputation, especially in Europe.

Those who knew and worked closely with him during his academic and political career, Kurds as well as Westerners, recall him as a man of quick wit and with a great sense of humor.

Dr. Ghassemlou was elected Secretary General of the PDKI in 1973, and re-elected to lead the party by the PDKI Congresses until his death in 1989. After several decades of political activity, and as the leader of the Kurdish people in Iranian Kurdistan, Dr. Ghassemlou was assassinated in Vienna by the agents of the Islamic Republic of Iran on July 13, 1989. Dr. Ghassemlou was in Austria to negotiate with Iranian representatives on Kurdish rights and self-government for Iranian Kurdistan.

Dr. Ghassemlou, a resolute advocate of the rights of his people and a determined leader who did not rule out guerrilla warfare, was also a man of peace and gave it a chance whenever possible. He went to the negotiating table in good faith.

However, by assassinating the Kurdish leader, the Iranian regime lived up to the entrenched view among the Kurdish nation that it is not trustworthy, and that assassination is part and parcel of its political mindset and practice. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Belgium | **Publication date:** 27-06-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
27-06-2019	رێکەوت و پروداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته باس	English	

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdk.org 27-06-2019

Added on: 08-05-2026

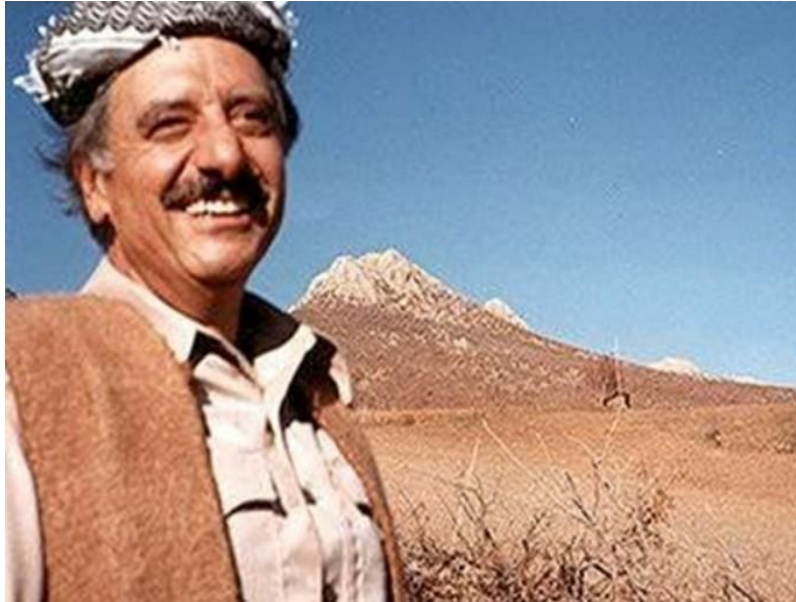
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 142

Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260509170352686876>

Ahmed Y. Hamza

Abdul Rahman Ghassemlou , who was assassinated 29 years ago, is rightly celebrated for his contribution to the Kurdish cause. But his top-down approach to diplomacy and his intolerance for democratic rivalries gravely set back Kurdish aspirations in Iran.

“Ghassemlou was my master. He taught me the historical and cultural roots of Kurds ... In fact I was Kurdified by Ghassemlou,” Frederic Tissot, the first French consul to the Kurdistan Region (2007-2012), said of Ghassemlou in his biography.

Tissot is among many Europeans who were introduced to the Kurdish question by Ghassemlou. He is perhaps the most influential leader of Iranian Kurds in the years after the 1979 Iranian revolution. His contribution in the internationalization of the Kurdish question and also his political struggle in the 1980s for the autonomy of Iranian Kurds are significant.

So significant was his contribution that the late-Kurdish leader was assassinated on July 13, 1989 while negotiating with Iranian diplomats in Vienna, Austria.

Ghassemlou was inspired by Qazi Mohammad, the president of the 1946 Kurdistan Republic. He described Qazi Mohammad as a flower in a desert, as Qazi was a well-educated, brave, and giving man. Sharing many of the same qualities, intellectually and politically ahead of his contemporaries, Ghassemlou can also be described as a flower in a desert. However, this was a flower with thorns.

Ghassemlou was neither conciliatory nor democratic in his dealings with his Kurdish critics and rivals. After the 1979 revolution, the hegemony of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI) was challenged by the emergence of Komala, a newly founded Kurdish party with a stronger base among young educated Kurds. The young and impatient Marxist leaders of Komala misjudge the KDPI as a bourgeoisie and outdated party, promoting the idea that standing against the KDPI was as important as (if not more important than) standing against the Islamic regime.

In 1984, tensions between the two parties exploded, resulting in a three-year civil war, killing hundreds on both sides. The civil war seriously undermined Kurdish nationalism among Iranian Kurds. Early peace talks were in vain, partly because the KDPI was not ready to make peace with Komala unless it recognized the KDPI's revolutionary credentials. Throughout the civil war and the years that followed, there is not a single text or speech by Ghassemlou trying to restore peace with Komala.

In the party's sixth congress in 1984, Ghassemlou made "democratic socialism" part of the KDPI's program. He emphasized a combination of democracy with socialist principals, condemning proletarian or any other type of dictatorship. Although an anti-capitalist party, he aimed to theoretically and politically differentiate the KDPI from other Marxist groups – especially the Tudeh Party of Iran, which had some influence in Kurdistan.

In the first round of voting for this new programme, democratic socialism flopped, but on the second round it passed – mainly due to Ghassemlou threatening to quit if he did not get his way. After the congress, KDPI members were asked to sign a pledge in support of the programme. Those who refused left the party or were forced out.

"Democratic socialism" is still part of the KDPI program – although the party is no longer officially hostile to capitalism.

After the death of Khomeini, the Islamic republic – via a Kurdish party of the Kurdistan Region – contacted Ghassemlou to arrange negotiations. During the third round of these talks on August 13, 1989 in Vienna, Ghassemlou was assassinated. In the first statement after his murder on the Voice of Kurdistan, the KDPI's radio channel, there was no reference to the negotiations because the party was unaware they were taking place. As Ghassemlou controlled the KDPI's internal and external politics from 1971 to 1989, a culture of one-man rule had grown within the party. In the eighth congress of the KDPI, Ghassemlou was dissatisfied with the performance of some members of the party leadership, so he introduced a list of candidates. The list won – uncontested.

Right after the congress, the KDPI split. The breakaway group established the

Kurdistan Democratic Party-Revolutionary Leadership (KDP-RL). Ghassemlou banned any relations between the KDPI and KDP-RL – even socially. KDPI members faced punishment for visiting their friends and relatives in the KDP-RL. Several KDP-RL members were shot in the feud.

This culture of intolerance was repeated when the KDPI split again in 2006, creating the Kurdistan Democratic Party-Iran (KDP-I). Violence was avoided on this occasion thanks to the intervention of Peshmerga forces from the Kurdistan Region of Iraq. Ghassemlou is credited with being a realist. He controlled the KDPI's diplomacy. The center of this diplomacy was Europe – particularly France. In the region, however, the KDPI received most of its financial and logistical support from Saddam Hussein, as he shared a common enemy in Iran's Shia Islamic republic.

The KDPI insisted upon having no relations with the US during Ghassemlou's rule and for many years after. The KDPI's slogan on its newspaper was "Establishing a Democratic Front against Imperialism".

Receiving help from Saddam's regime was fine, it seems, while getting US support was taboo because of ideological blindness. The idea of standing against the US for a small ethnic minority of Iranian Kurds was irrational from the start.

Now KDPI members claim Ghassemlou planned to visit the US just two weeks before his assassination. The question still remains however why Ghassemlou made no attempt at rationalizing KDPI diplomacy during the 1980s.

As Ghassemlou failed to cultivate and institutionalize a culture of democratic collaboration and competition within the KDPI, internal disagreements over party positions and poor human resources remain major problems for the party to this day. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue | Document**

Type: Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English |

Publication date: 15-07-2018

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
15-07-2018	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لوتیا)	کوردی ناوه پاست	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	

Marc Kravetz über den kurdischen
Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتەباس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's
Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتەباس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.rudaw.net15-07-2018

Added on: 09-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 143

Ghassemlou's ideas of Democracy and Iranian-Kurdish relations in contemporary Iran

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20221122131730447010>

Ghassemlou's ideas of Democracy and Iranian-Kurdish relations in contemporary Iran.

Map of Kurdistan

Ali Monazzami

Master's in Peace and Conflict Transformation

Centre for Peace Studies

Faculty of Social Sciences

University of Tromsø

Spring 2011

Title: Ghassemlou's ideas of Democracy and Iranian-Kurdish relations in contemporary Iran.

Author: Ali Monazzami

Place of publication: Norway

Publisher: University of Tromsø

Release date: 2011

[1]

Items Property

Content category: Kurdish Issue | Politic | Document Type: Original language | Publication Type: Born-digital | Language - Dialect: English | PDF: Yes | Country - Province: Norway |

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتیه باس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتیه باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتیه باس	English	
In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	په رتووو کخانه	English	
İRAN'DA SİLAHLI MÜCADELE	په رتووو کخانه	Türkçe	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به ئگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتیه باس	English	
Wiener Kurdenmorde	کورتیه باس	Deutsch	

کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه لدايه، تکيه سکيني PDF ئه م تۆماره په رتوووکه و فايلى : تيبيني
 مائپه ري ريکخراوى کوردیپیدیا په رتوووکه که ببينيت

QR
 Code:

Sources

[1] Website | کوردی ناوه راس ت | academia.edu

Added on: 22-11-2022

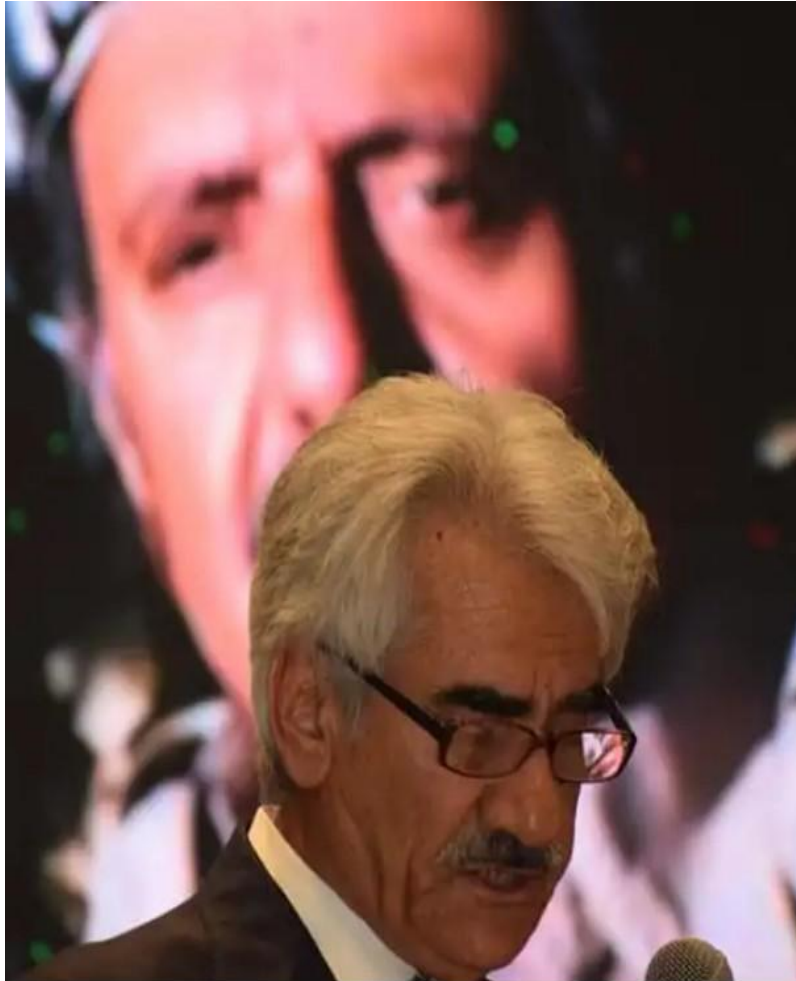
Editor Name: Raper Usman Uzêrî

Group: Documents

Article: 144

Hijri's speech at the commemoration ceremony of the 30th anniversary of the assassination of Dr. Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260508123500686707>

On the evening of the 9th of July 2019, a ceremony was organized by PDKI in Brussels to commemorate the 30th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou, one of the prominent Kurdish leaders and former General-Secretary of the PDKI, and his aid Abdullah Ghaderi-Azar. Both were victims of a premeditated assassination which occurred on the 13th of July, 1989. They were assassinated whilst attending negotiations between the PDKI and Iran to find a peaceful solution to the Kurdish question. At this ceremony the PDKI leader Mr. Hijri delivered the following speech, highlighting the Islamic Republic of Iran's shameful record in using violence of various kinds to silence and target Iranian dissidents, opposition figures and Kurdish leaders at home and abroad, as well as Iran's violent strategy of

conquest and domination of the Middle East.

Ladies and gentlemen, honorable members of the European Parliament, dear friends,

Today marks the 30th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou, former Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan, and his aides.

The assassination took place in Vienna on 13-07-1989. Dr. Ghassemlou and his aides were assassinated by the diplomats of the Islamic Republic of Iran.

Dr. Ghassemlou and the Kurdish delegation he headed had agreed to negotiate with the diplomats of the Islamic Republic in good faith to find a peaceful solution of the Kurdish issue in Iran. It is worth pointing out that the negotiations took place at the initiative of the Islamic Republic in the Austrian capital.

On behalf of my party, I would like to express my gratitude to you, honorable members of the European Parliament and our friends, for joining us in commemorating one of the greatest leaders of the Kurdish people, but also to condemn the state terrorism of the Islamic Republic of Iran.

As you know, the Islamic Republic of Iran has a shameful record in using violence of various kinds to silence and target Iranian dissidents, opposition figures and Kurdish leaders at home and abroad. The assassination of Dr. Ghassemlou in Vienna in 1989, as well as the assassination of Dr. Sadeq Sharafkandi in Berlin in 1992, another leader of our party, are testament to the fact that the Islamist regime in Iran, which is ideologically hostile to the civilized norms of the modern international order, uses terrorism as an indispensable element of its strategy.

Countless Iranian dissidents and opposition figures have been assassinated by the regime during the past forty years. In this regard, I would like to draw your attention to a report by Iran Human Rights Documentation Center, which is a non-profit organization based in the United States. The report, entitled 'No Safe Haven: Iran's Global Assassination Campaign', was released in 2011 and contains the following key finding:

"Since 1979, the senior leadership of the Islamic Republic of Iran has been linked to at least 162 extrajudicial killings of the regime's political opponents in 19 different countries around the world. These operations flourished in contravention of both international and national legal regimes, and were planned at the highest levels of state. Many of those responsible are still in power today."

Ladies and gentlemen, as recent years terrorist plots and assassination attempts in the Hague, Paris and Copenhagen indicate, the Iranian regime continues to use terrorism and assassination as integral elements of its strategy.

In fact, the regime cannot even tolerate some of its most senior and loyal figures.

For example, dissident Grand Ayatollah Montazari, the designated successor of Ayatollah Khomeini, was in house arrest from 1997 until his death in 2009.

Presidential candidates Karobi and Mosvai have been in house arrest since the 2009 popular uprising against the regime.

Ladies and gentlemen, it is also important to consider the fact that terrorism is only one of the elements of the regime's strategy to impose its Islamist ideology at home, as well as to dominate the Middle East. The other elements of the regime's strategy include, but are not limited to, destabilizing neighboring countries, creating militias and funding various terrorist groups in order to undermine peace and security in the Middle East.

Iran's violent strategy of conquest and domination of the Middle East is evident in Iraq, Yemen, Syria, Lebanon, and Afghanistan. What is less evident is the link between the Islamic Republic's violations of human rights at home, including its global assassination campaign, and its foreign policy conduct in the Middle East. It is high time for the European Union and the United States, two important global actors committed to human rights and lasting peace and stability, to consider the fact that the Iranian regime's internal and external policies are linked and cannot be separated. Western policy has aimed at changing the "behavior" of the Iranian regime. This has almost exclusively aimed at the Iranian regime's external behavior. For example, it seems to be current EU policy to separate the nuclear issue from the broader and interconnected internal and external problems emanating from the Islamic Republic. However, systematic human rights violations at home, the quest for nuclear weapons, support for various terrorist groups, interference in the internal affairs of other countries, destabilization of important parts of the Middle East and so on are interconnected and need to be addressed as such.

This reality calls for a different Western policy. If the Iranian regime's behavior is to change strategically, we need a normal government in Iran that is committed to human rights and democracy at home, while adhering to the norms of the modern international order. A government that is committed to human rights and democracy is a precondition for normal international conduct on the part of the Iranian state.

The Iranian regime may negotiate with the West when it is weak or when it serves its interests; however, four decades of experience indicate that any concessions the regime makes are tactical and temporary. The regime is also adept at deception, which it religiously justifies by invoking "taqia".

Ladies and gentlemen, we also need to address the myth of "reform" in Iran. While there are different factions within the regime, the fact is that they are all committed to continued Islamist rule at home and domination of the Middle East, including the nuclear program. The so-called reformists' priority is the preservation of the Islamic

Republic rather than reforming or changing the regime. They play a useful role for the regime in mobilizing Iranian voters and upholding the West's hope in internal reform. Yet, although the regime's self-styled reformists have spoken about reform since the mid-1990s, no clear manifesto of reform was ever presented by them, nor has any reforms of constitutional nature been proposed, let alone implemented. We are highlighting these facts based on four decades of experience in dealing with the Islamist regime in Iran. We hope that Western policymakers come to the same realization that peace and stability in the Middle East depend on the democratization of Iran. It was for this vision, for the realization of liberty and democracy, that Dr. Ghassemlou and countless others struggled and sacrificed their lives. Their struggle continues in spite of the brutality of the Iranian regime. However, the struggle for liberty and democracy in Iran need Western support. It goes without saying that neither the Iranian population's legitimate aspiration for liberty and democracy, nor the West's interest in regional peace and stability can be realized without a democratic government in Iran.

Dr. Ghassemlou was a visionary leader. He was a firm believer in liberty, democracy, gender equality and the human dignity of the Kurdish people and other oppressed nations. Having lived and worked in Europe for decades, Dr. Ghassemlou was shaped by Western politics and culture, always preferring dialogue and peace. By assassinating Dr. Ghassemlou at the negotiating table, the Iranian regime demonstrated its true and violent nature.

Although thirty years have passed since Dr. Ghassemlou was assassinated, his legacy is enduring. Today, millions of Kurds, including our party, are committed to his ideals and determined to carrying on his struggle.

Thank you for your patience! [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Decade:** 10s (10-19) | **Language - Dialect:** English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:** Digital | **Country - Province:** Belgium |

Publication date: 11-07-2019

بابه ته په یوه دستکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11-07-2019	رێکهوت و رووداو (کروئولوژیا)	کوردی ناوهراست	

From London to Washington, Kurds
Condemned Iranian State Terrorism

کورتەباس

English

Marc Kravetz über den kurdischen
Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتەباس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's
Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتەباس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdki.org 11-07-2019

Added on: 08-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 145

Hope Instead of Despair in the Age of Democratic Backsliding: The Enduring Legacy of Dr. A. R. Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260501120216685980>

Hope Instead of Despair in the Age of Democratic Backsliding:
The Enduring Legacy of Dr. A. R. Ghassemlou. [1]

Click to read Hope Instead of Despair in the Age of Democratic Backsliding: The Enduring Legacy of Dr. A. R. Ghassemlou

Items Property

Content category: Kurdish Issue | Politic | **Publication Type:** Born-digital |
Language - Dialect: English | **Country - Province:** East Kurdistan |
Publication date: ~~00-00~~-2024

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2024	رێکھوت و پرووداو (کۆڤنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتیه باس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتیه باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتیه باس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتیه باس	English	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په رتوو کخانه	English	

ئەم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه ندىدارى وهك وینه و فیدیۆى له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراو،
 تېبىنى كۆده كه بکه تاوه كو له سه ر ماله پهرى رېكخراوى كوردیپیدیا ئەو فایلانه ببینیت QR تکیه سکینى

Sources

[1] Unspecified | English | Website du.diva-portal.org 2024

Added on: 01-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents

Article: 146

I wrote the book to denounce the assassination by the Iranian regime and the complicity of the Austrian authorities

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260605113950690200>

London, House of Lords
26-05-2010

Thank you Lord Avebury, thank you Mouloud Swara for organizing this event, thank you Asso Hassan Zadeh for your participation and thank you all for being here today.

The first question I usually get from Venezuelan journalists has been: How did a Venezuelan get involved with the Kurds? My first encounter with the Kurds happened in 1982 at the Cannes Film Festival where I met Yilmaz Guney, Kurdish filmmaker from Turkey. It was through him that I learned about the plight of the Kurdish nation. In 1983, I met Abdul Rahman Ghassemlou at the Kurdish Institute of Paris.

My first impression of Ghassemlou was that he was a cultivated, charming and charismatic man. He spoke eight languages. I was impressed by his knowledge of Western art and culture, as well as that of Iran. That night he recited poems by Omar Khayam, and Hafiz in Farsi and then would translate them into French. He was the center of attention; he usually always was, captivating those around him with his

humor and his easy way of being with others. His stature and command as a statesman and leader of millions of Kurds brought forth respect and hope for his people.

Ghassemlou invited me to come to Iranian Kurdistan and two years later I traveled there to do a documentary for the French Gamma TV agency. It was then that the idea of a book about the Kurds was born.

Who was Abdul Rahman Ghassemlou?

He was the Secretary General of the Kurdistan Democratic Party of Iran, KDPI. In 1979, when he returned to Iranian Kurdistan, the party was small and he was not a well-known figure. But it did not take long for him to become the undisputed leader and spokesperson for the Kurds.

Due to his lucidity and open politics, he was able to communicate in a way that spoke to the hopes and desires of the population. He rapidly emerged as the ideological leader of the Kurdish national movement. For the Kurds, he became the leader who could bring change to their lives. He engendered and represented national pride.

Ghassemlou gave the national movement a clear direction and he was able to mobilize the resistance against the Iranian regime. His message was clear: he favored an independent Kurdish party that asserted the rights of the Kurdish people in Iran. Autonomy for Kurdistan. Democracy for Iran.

From the outset, Ghassemlou knew who Khomeini was. He had read his books, listened to his speeches. He said Khomeini was reactionary and his political proposal medieval but he “never imagined he could be so blood thirsty.”

Even though Ghassemlou was meeting with the authorities from Tehran and went to visit Khomeini twice, he knew that the government was buying time.

In March 1979, Ghassemlou and members of his party went to Qom to meet with the Ayatollah at his home. When they entered into an alcove they found many ministers, ambassadors, politicians, and clerics waiting for the Imam.

Ghassemlou recalled that they were not searched. “We could have easily killed him,” he would say with a chuckle. They entered his room and found him surrounded by hundreds of children and women. The Ayatollah, seated on the floor, would take a lump of sugar, put it into his mouth, and then he would take it out and give it to one

of the boys sitting next to him.

Ghassemlou went up to Khomeiny's son and told him they wanted to meet alone with the Imam. Suddenly everyone left the room. They spent an hour alone with him.

Ghassemlou explained the situation in Kurdistan and said that the Kurds would participate in the referendum and vote for the Islamic Republic as long as their demands were respected.

"That is not my business, go see Bazargan," Khomeiny answered without looking at Ghassemlou.

Undeterred Ghassemlou said, "That's fine, and we would like you to publicly comment about our meeting."

"Ayatollah Taleghani already made a declaration. What more do you want?" he muttered.

Ghassemlou knew that the Western and Iranian press were waiting outside for them. They suspected that the Kurds were clearly in the opposition. So Ghassemlou insisted once more saying: "So when I leave here, you authorize me to declare that you agree with what Taleghani said?"

"But I don't know what he said," objected Khomeini and added, "We are all brothers and Muslims."

But Ghassemlou insisted and the Ayatollah suddenly said he was feeling sick and quickly left the room without even looking at the Kurds who got up and left. Outside the Kurds saw the Imam on the roof, waving at people.

Before leaving Qom, the Kurds decided they would not participate in the referendum for the installment of an Islamic Republic, and announced that they would not take part because the ballot question only gave the people one option: to choose or not an Islamic republic.

Ghassemlou was well aware that those first months of freedom after the revolution would not last, and that the mullahs would confiscate the revolution, turning it into a clerical dictatorship. He believed that under the iron grip of the ayatollahs, there

could be no democratic progress in the country.

During those turbulent months of 1979, Ghassemlou was building the armed resistance of the peshmergas and at the same time, he was working to reach an agreement with the government. He always sought dialogue with the authorities. After the referendum for the Islamic Republic —which the Kurds opposed, there was an election for the members of the Constitutional Council of Experts. This body was going to design a Constitution for the new Islamic Republic.

Not only had Ghassemlou obtained 80% of the votes in the region, but he was also one of the three laypersons elected to that body. The clerics and other fundamentalists occupied the majority of the seats.

A few days before the opening session, armed Kurds had defeated the government's troops in Iranian Kurdistan. Irate, Khomeini had threatened the army with punishment and declared himself Commander in Chief of the armed forces.

Because of this tension, the party had recommended that Ghassemlou stay home and not attend the opening session. Sitting in his house in Mahabad, Ghassemlou was watching the transmission on television.

It was August 19, 1979 – the Ayatollah Khomeini had come to the opening session of the Constitutional Council of Experts in Tehran.

Imagine the scene the television camera is broadcasting: The hall is full of venerable ulemas, their heads covered with turbans and their faces somber as they listen to the Imam.

Khomeini at the podium, with his thick eyebrows, is speaking in his soft monotonous voice; a tone he also used to express great anger.

Looking at the silent audience, he said: "Ghassemlou is the culprit. The KDPI is a nest of saboteurs and corrupt people. The party is banned. And Ghassemlou must be punished."

Without raising his voice he asked: "Is Ghassemlou here? I don't see him." No one answered. With a contained fury concentrated in his dark carbon-colored eyes, he said to the assembly: "If that mofsed fi'l-arz (corruptor of the earth) had come today, I would have had kept him here." In other words, executed him.

The Kurds began an armed struggle against Khomeini and his regime that would last more than a decade. Though Ghassemlou took up arms against the regime, he never believed that violence was the way to achieve his demands. Armed struggle was a means to achieve enough clout when the time came for negotiating.

Ghassemlou was a far-sighted leader; a tolerant man whose democratic and humanistic vision for his nation had left behind the dogmas of the radical left. He was a man who in the 80's, contrary to the revolutionary movements of the time, opposed any act of terrorism that would harm civilians.

About this he said: "As a democratic organization we have always opposed all acts of terrorism, be it hijacking of planes, taking hostages, putting bombs or any action that threatens the lives and security of civilians. To renounce our principles and thus lose our image as a responsible, democratic and humanitarian party, in return for fleeting publicity is both vain and useless."

In 1988, the war between Iran-Iraq was over and Ghassemlou feared that both governments would agree to crush the Kurdish rebellion in their respective countries, as it had happened in 1975 after the Algiers Accord. It was time to sit down and negotiate.

Hashemi Rafsanjani, then president of the Iranian Parliament, reached out to Jalal Talabani, current Iraqi president, to mediate with Ghassemlou. Talabani organized a first series of meetings in Vienna between December 1988 and January 1989. Talabani ensured extreme security measures to protect his friend Ghassemlou.

But soon after these discussions the Iranians informed Talabani that his people had talked about the meetings, and therefore they were halting the conversations. Secrecy was absolutely necessary.

Talabani at the time thought that they were abandoning the negotiations due to the changes in the internal political situation in Iran: Khomeiny's health was declining and the fight for succession had intensified. In this way they deftly put Talabani aside, for their plan was in fact to murder Ghassemlou.

Those first meetings were meant as bait that would lead to a second round of meetings without Talabani and without security measures. So the regime asked Fadil Rasul, an Iraqi Kurd to serve as an intermediary and insisted on the need for total secrecy.

The reason Rasul and Ghassemlou were probably told was that there were

hardliners within the regime that did not want to negotiate with the Kurds.

Ghassemlou took the bait and accepted to meet with the Iranian emissaries in Vienna and did not inform the party. He was convinced the regime needed to resolve the Kurdish question. Also Khomeiny had just died and Rafsanjani presented himself as a pragmatist who would lead a less fundamentalist government. This was Ghassemlou's flawed lecture of the internal politics of the country.

His death resembled that of Julius Cesar who despite all the warnings he received still went to the Senate where he met his death. In the same way, Ghassemlou received several warnings prior to his trip to Vienna. Bernard Kouchner, current French Minister of Foreign Affairs, told him the night before to not go to this meeting because he could not trust the Iranians. His former wife, Helene Krulich told him that Rafansayani wanted his death and he should not go to Vienna. His loyal assistant Abdullah Ghaderi had an ominous feeling and was sick to his stomach the day of the murder...there were so many signs that he ignored. And he went. He was confident and happy after the first meeting on July 12th. On the second meeting, July 13 1989 Abdul Rahman Ghassemlou was killed. He received 3 bullets in the head, Fadil Rasoul, the intermediary, received five bullets and Abdullah Ghaderi eleven. Ghaderi had blood and skin in his nails; he had fought to his last breath and in this final struggle a bullet probably strayed, and wounded the main Iranian emissary. Because of this stray bullet, it was not the perfect murder.

Two of the three Iranian emissaries negotiating with Ghassemlou were taken into custody. The wounded Iranian was taken to a hospital. Oswald Kessler, of the Austrian national police force, announced to the minister of the interior that it was a political crime planned from abroad. He said "Three Iranians have assassinated three Kurds."

Iran began to pressure the Austrian government to release the wounded Iranian. At the same time a political scandal, the Noricum Prozess was in full swing. It implicated high-level Austrian officials in the sale of weapons to Iran and Iraq violating Austria's neutrality.

It was because of this commercial exchange of weapons with the Islamic Republic of Iran that Austria, a democratic European state, released the witnesses and suspects of the crime covering up a state murder and thus became by omission the accomplices to a terrorist act.

The case was never resolved. In 2005, the Austrian parliamentary Peter Pilz brought forth new evidence regarding the participation of the Iranian regime in the murder and allegedly implicating Hashemi Rafsanjani and the newly elected president of Iran, Mahmoud Ahmadinejad in the planning of the assassination.

According to this new evidence there had been two Iranian teams involved in the murder – a negotiations team and an execution team. Pilz demanded the case be reopened and that there be a parliamentary inquiry. The request was denied. In 2009, Peter Pilz once again accused Ahmadinejad according to a confession of a German arms dealer to the Italian police. This man affirmed having delivered the weapons that killed the Kurds to the Iranian Embassy in Vienna. He also said: “A certain Mahmoud who later became president had been present.”

I wrote the book to denounce the assassination by the Iranian regime and the complicity of the Austrian authorities, and also to tell the story of the Iranian Kurds through Ghassemlou’s fascinating life. I finished the book in 1992 and my agent sent it to different publishers in Spain, Venezuela and Mexico. The response was always the same: It’s a good book, but who’s interested in the Kurds? So, I shelved the project.

In 2003 after the invasion of Iraq by the United States, the Kurds became front page news. I updated the book and sent it to a Venezuelan publisher. They published it in 2008. Chavez had become chummy with Ahmadinejad and Iran was an unknown for Venezuelans. Since then, the book has been translated into Turkish, Sorani and now English.

In 1984 I read Ghassemlou a eulogy I had written about Yilmaz Guney after his death. When I finished translating the article, Ghassemlou said to me, “When I die, I would like you to write a book, telling the story of my life and the Kurdish cause.”

Twenty six years later the promise I made in 1984 to write his story has been fulfilled and I offer it to you today friends and members of this proud and dignified nation, the Kurds.

2010©Carol Prunhuber. [1]

Items Property

Decade: 10s (10-19) | Language - Dialect: English | Century: 21st Century (2000-2099) | Document style: Digital | Country - Province: United Kingdom | Image, Film \ Document Quality: Good |
 Publication date: 28-04-2012

بابهته بهیوهستکراوهکان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
28-04-2012	پیکهوت و رووداو (کروئۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website web.archive.org 28-04-2012](http://web.archive.org/28-04-2012)

Added on: 05-06-2026

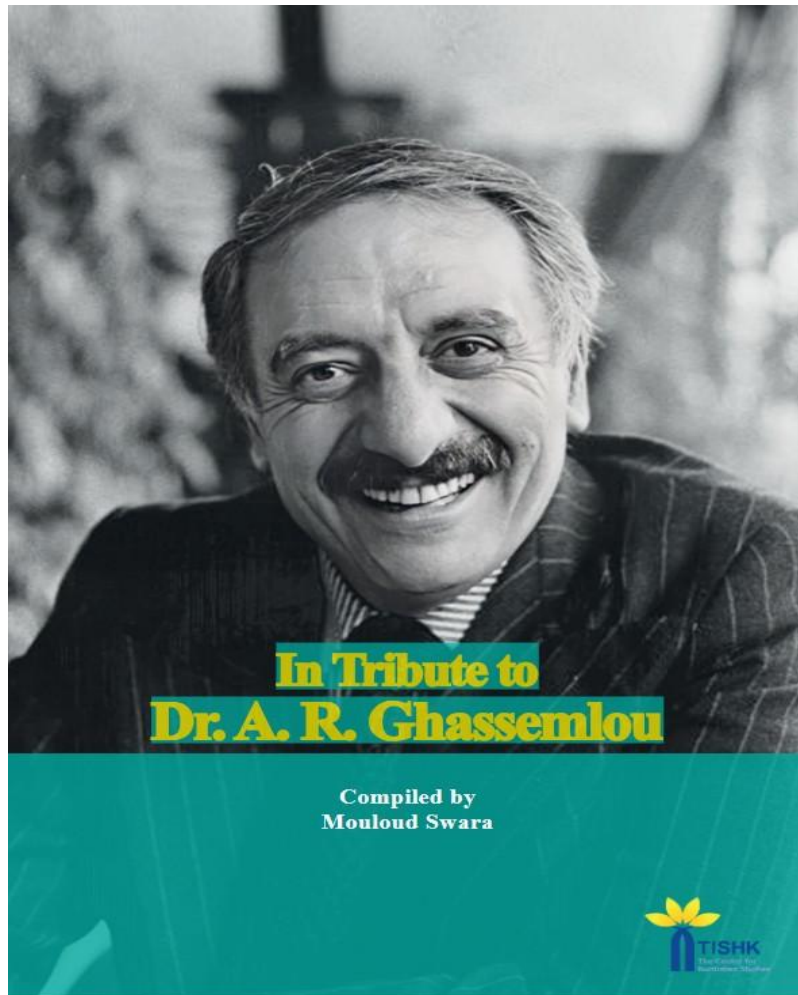
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 147

In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260426170932685399>

Title:In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou

Author: Mouloud Swara

Place of publication:Cologne, Germany

Publisher: TISHK Center for Kurdistan Studies

Release date: 2024

his volume commemorates the 35th anniversary of Dr. A. R. Ghassemlou's assassination, a prominent Kurdish leader and Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI). Ghassemlou, educated in Paris and Prague, transformed the PDKI into a mass movement following the 1979 Iranian revolution. He led Kurdish resistance against the Islamic Republic's military occupation until 1989. Despite pursuing negotiations for Kurdish autonomy, Dr. Ghassemlou was

assassinated in Vienna in 1989 by Iranian diplomats. Known for his hopeful realism, Dr. Ghassemlou's legacy continues to influence Kurdish politics. This collection of essays by both Kurdish and international dignitaries aims to introduce an international audience to Ghassemlou's political ideas and enduring impact on the Kurdish struggle for liberation and democracy. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Document Type:** Original language | **Language - Dialect:** English | **PDF:** Yes | **Country of Edition:** Germany |
Publication date: 13-07-2024

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2024	رێکھوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتیه باس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتیه باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتیه باس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتەباس

English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo

په‌رتوو‌کخانه

English

کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر QR ی له‌گه‌لدایه، تکایه سکینی PDF ئەم تۆماره په‌رتووکه و فایلێ: تێبینی
مالپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه که ببینیت

ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلێ په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تێبینی
کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مالپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانه ببینیت QR تکایه سکینی

QR

Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Websitetishk.org](https://websitetishk.org) 13-07-2024

Added on: 26-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 148****Iran and the Murder in Vienna**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260505100946686392>

Michael Rubin

Twenty-six years ago today, three Iranian officials met in Vienna apartment with three Kurdish officials to negotiate an end to a long-simmering conflict. It was a time of hope. Ayatollah Ruhollah Khomeini had died the year before. Ali Akbar Hashemi Rafsanjani, long regarded by many Iran watchers as moderate and a pragmatist, was on the verge of locking up Iran's presidency (he would win 96 percent of the vote two weeks later). The Iran-Iraq War, meanwhile, had been over for nearly one year, and most Western diplomats assessed that the Islamic Republic would focus on rebuilding itself.

They were wrong. On 13-07-1989 , the Iranian negotiators pulled out guns and

assassinated Abdol-Rahman Ghassemlou, head of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI), along with a KDPI representative in Europe and an Iraqi Kurdish mediator. It's hard to hide gunshots in the middle of a Vienna apartment building. Austrian police came to the scene, but the Iranian delegation denied any responsibility. After taking statements, the Austrian police released the Iranians — Mohammad Ja'fari Sahraroudi, Iranian Kordestan governor Mostafa Ajoudi, and Amir Bozorgian — so long as they promised to make themselves available for further questioning, as necessary. They immediately returned to Tehran.

Only in subsequent days did questions about the Iranians' statements arise: There had been no forced entry into the apartment, two of the victims were shot as they sat, and each victim had received a coup de grâce to confirm death. Subsequent forensic evidence confirmed the Austrian anti-terrorism unit's conclusions that the murders were a hit. The shots were fired from the position of the Iranian delegation and not from the door. Shell casing positions also suggested the Iranian delegation's complicity. The Austrian police issued warrants for the three Iranians, but Tehran refused to extradite any of the wanted men; rather, they promoted the team lead. Sahraroudi won his star and became head of the Qods Force intelligence unit. The promotion — as well as the senior level of the Iranian delegation — showed that the assassination was no rogue operation. It was not locally conceived, but rather likely was directed from the top.

The head of the Supreme National Security Council at the time, coordinating such activities? One Hassan Rouhani, the man whom President Barack Obama considers his partner. That a deal predicated on the trust of Iran will be struck in Vienna, on the 26th anniversary of one of Iran's — and, specifically, Supreme Leader Ali Khamenei's and Hassan Rouhani's — most brazen hit jobs illustrates just how much Iran has triumphed by doubling down on intransigence and terrorism and, in contrast, just how unhinged America's foreign policy has become. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Kurdish Issue | **Publication Type:** Born-digital |
Language - Dialect: English | **Original Language:** English |
Publication date: 13-07-2015

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

13-07-2015

رێکهوت و پرووداو
(کړۆنۆلۆژیا)

کوردی
ناوه‌پاست

Rouhani and the assassination of Iranian
Kurdish leader in Vienna in 1989

کورتەباس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website 13-07-2015](#)

Added on: 05-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 149****Iran New Prez Accused In Austria**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260509165708686874>

Austrian authorities have classified documents suggesting that Iran's president-elect may have played a key role in the 1989 execution-style slayings of an Iranian Kurdish leader and two associates in Vienna, a newspaper reported Saturday.

Austria's Interior Ministry and the public prosecutor's office are investigating alleged evidence pointing to Mahmoud Ahmadinejad's possible involvement in the attack, the daily Der Standard reported.

Officials were not immediately available to comment on the report Saturday.

Austrian Green Party leader Peter Pilz told the newspaper he wants a warrant issued for the arrest of Ahmadinejad, who he alleged stands under strong suspicion of having been involved.

Pilz accused the hard-liner of planning the murders of Kurdish resistance leader Abdul-Rahman Ghassemlou and two of his colleagues, all of whom were shot in the head at a Vienna apartment by Iranian commandos on 13-07-1989 . A fourth victim survived the attack and was able to crawl out of the apartment and alert Austrian authorities.

Pilz told Der Standard his source was an unidentified Iranian journalist living in France, who he said also claimed to have evidence that former Iranian President Ayatollah Hashemi Rafsanjani gave the order to have Ghassemlou killed. He did not elaborate.

He said the ultraconservative Ahmadinejad, then a high-ranking member of Iran's elite Revolutionary Guard, allegedly traveled to the Austrian capital a few days before the slayings to deliver the murder weapons to the commandos who carried out the attack. Austrian authorities have said the gunmen apparently entered the alpine country with Iranian diplomatic passports.

Pilz said the journalist was contacted in 2001 by one of the alleged gunmen, described as a former revolutionary guard who has since died in a drowning accident.

The descriptions of the informant contained details of the scene (of the slayings) which could only have come from someone who was there, Pilz said. He said the gunman's account, which included very convincing evidence implicating Ahmadinejad, was turned over at the time to Austria's federal counterterrorism agency.

Prague's Pravo newspaper reported similar allegations on Friday, quoting Hossein Jazdan Panah, an exiled Kurdish opposition member, as saying Ahmadinejad was in

charge of hit operations abroad at the time of the Vienna killings.

Ghassemlou, the gunmen's principle target, was secretary-general of the Democratic Party of Iranian Kurdistan. His delegation had been in Vienna for secret talks with envoys from the Tehran regime.

The gunmen managed to slip out of Austria after the attack and were never arrested.

Pilz's Green Party pressed unsuccessfully in 1997 for the creation of a special parliamentary inquiry to look into a possible cover-up by Austrian officials, who it believes bowed to pressure from Iran's government and allowed the commandos to leave Austria, allegedly providing them a police escort to Vienna's international airport. Those allegations have never been proven.

The allegations against Ahmadinejad come as some of the Americans who were taken captive in Iran in 1979 implicate the newly elected leader in the hostage crisis. Radical Iranian students took over the U.S. Embassy and held 52 Americans hostage for 444 days.

The United States said Friday it would not be surprised if Ahmadinejad turns out to have been a main participant in the holding of American hostages in Tehran a quarter-century ago, although the Bush administration cautioned that it was still trying to determine the facts.

Five former U.S. hostages who saw Ahmadinejad in photographs or on television said they believe he was among the hostage-takers. One said he was interrogated by Ahmadinejad.

I don't think it should be surprising to anyone if it turns out to be true, White House spokesman Scott McClellan said in Washington. This is a regime run by an unelected few that only allowed its hand-picked candidates to run in an election that was well short of free and fair.

In a June 16 statement, the National Council of Resistance of Iran accused Ahmadinejad of having served as the commander of the team that was responsible for carrying out the anti-Islamic and inhuman fatwa to murder the British author Salman Rushdie for perceived insults to Islam.

He was the governor-general of Ardabil province in northwest Iran and responsible for the crackdown and killing of dissidents in the province, it said.

The Paris-based council, which seeks to topple Iran's ultra-religious government, is the political arm of the Mujahedeen Khalq, a group that Washington and the European Union include on their lists of terrorist organizations. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Politic | Publication Type: Born-digital | Language -
Dialect: English | Country - Province: Austria |
Publication date: 02-07-2005

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
02-07-2005	رێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website cbsnews.com 02-07-2005

Added on: 09-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 150****Iran`s new leader suspected in `89 attack**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260509171100686877>

By William J. Kole, Associated Press

VIENNA, Austria — Austrian authorities have classified documents suggesting that Iran's president-elect may have played a key role in the 1989 execution-style slayings of an Iranian Kurdish leader and two associates in Vienna, a newspaper reported Saturday. Austria's Interior Ministry and the public prosecutor's office are investigating alleged evidence pointing to Mahmoud Ahmadinejad's possible involvement in the attack, the daily Der Standard reported.

Officials were not immediately available to comment on the report Saturday. The allegations against Ahmadinejad come as some of the Americans who were taken captive in Iran in 1979 implicate the newly elected leader in the hostage crisis. Radical Iranian students took over the U.S. Embassy and held 52 Americans hostage

for 444 days.

In Austria, Green Party leader Peter Pilz told the newspaper he wants a warrant issued for the arrest of Ahmadinejad, who he alleged stands under strong suspicion of having been involved.

Pilz accused the hard-liner of planning the murders of Kurdish resistance leader Abdul-Rahman Ghassemlou and two of his colleagues, all of whom were shot in the head at a Vienna apartment by Iranian commandos on July 13, 1989. A fourth victim survived the attack and was able to crawl out of the apartment and alert Austrian authorities.

Pilz told Der Standard his source was an unidentified Iranian journalist living in France, who he said also claimed to have evidence that former Iranian President Ayatollah Hashemi Rafsanjani gave the order to have Ghassemlou killed. He did not elaborate.

He said Ahmadinejad, then a high-ranking member of Iran's elite revolutionary guard, allegedly traveled to the Austrian capital a few days before the slayings to deliver the murder weapons to the commandos who carried out the attack. Austrian authorities have said the gunmen apparently entered the alpine country with Iranian diplomatic passports.

Pilz said the journalist was contacted in 2001 by one of the alleged gunmen, described as a former revolutionary guard who has since died in a drowning accident.

The descriptions of the informant contained details of the scene (of the slayings) which could only have come from someone who was there, Pilz said. He said the gunman's account, which included very convincing evidence implicating Ahmadinejad, was turned over at the time to Austria's federal counterterrorism agency.

Prague's Pravo newspaper reported similar allegations on Friday, quoting Hossein Jazdan Panah, an exiled Kurdish opposition member, as saying Ahmadinejad was in charge of hit operations abroad at the time of the Vienna killings.

Ghassemlou, the gunmen's principle target, was secretary-general of the Democratic Party of Iranian Kurdistan. His delegation had been in Vienna for secret talks with envoys from the Tehran regime.

The gunmen managed to slip out of Austria after the attack and were never arrested.

Pilz's Green Party pressed unsuccessfully in 1997 for the creation of a special parliamentary inquiry to look into a possible cover-up by Austrian officials, who it believes bowed to pressure from Iran's government and allowed the commandos to leave Austria, allegedly providing them a police escort to Vienna's international airport. Those allegations have never been proven.

On Friday, the United States said it would not be surprised if Ahmadinejad turns out to have been a main participant in the holding of American hostages in Tehran a quarter-century ago, although the Bush administration cautioned that it was still trying to determine the facts.

Five former U.S. hostages who saw Ahmadinejad in photographs or on television said they believe he was among the hostage-takers. One said he was interrogated by Ahmadinejad.

I don't think it should be surprising to anyone if it turns out to be true, White House spokesman Scott McClellan said in Washington. This is a regime run by an unelected few that only allowed its hand-picked candidates to run in an election that was well short of free and fair. [1]

Items Property

Party: K. D. P. | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Document Type:** Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Country - Province:** Austria |

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.institutkurde.org

Added on: 09-05-2026

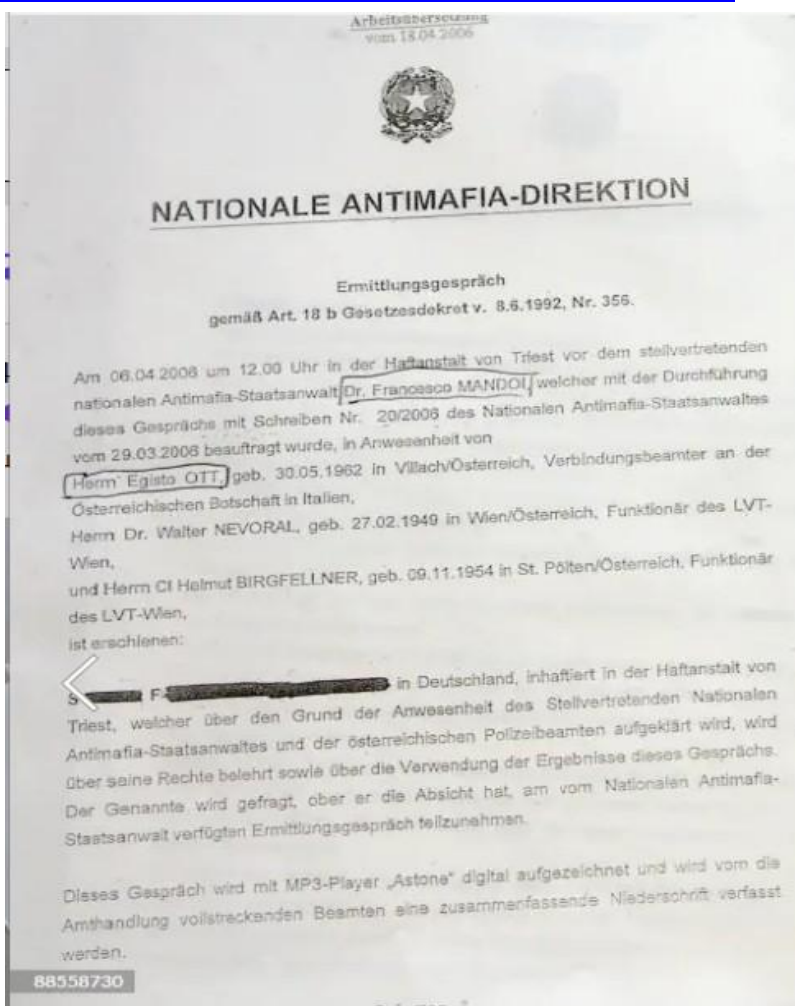
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents

Article: 151

Italian anti-mafia police document is pictured on June 18, 2009 in Vienna

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260502110902686043>

A translation of an Italian anti-mafia p

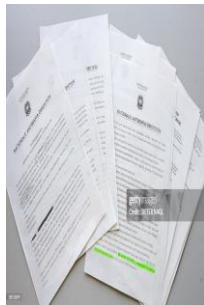
A translation of an Italian anti-mafia police document is pictured on 18-06-2009 in Vienna. New testimony, presented on June 18, 2009 in Vienna, has again linked Iran's President Mahmoud Ahmadinejad to the murder of a Kurdish opposition leader and two aides in the Austrian capital in 1989. A German arms dealer told Italian anti-mafia officers on April 6, 2006 that he had supplied Ahmadinejad with weapons in Vienna, shortly before Abdul Rahman Ghassemlou 's assassination, according to the statement. Ghassemlou, the leader of the Democratic Party of Kurdistan -- an Iranian opposition party outlawed by Tehran -- was killed on July 13, 1989 by commandos who were never apprehended. Iran however has always denied any involvement in the killings. AFP PHOTO / DIETER NAGL (Photo credit should read

DIETER NAGL/AFP via Getty Images). [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Document Type:** Translation | **Decade:** 01s (00-09) |
Language - Dialect: English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:**
Digital | **Country - Province:** Italy |
Publication date: 18-06-2009

فایلی په یوه نندیداریدار

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
18-06-2009	رێکهوت و رووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989	کورته باس	English	

ئهم تۆماره هه نديک فایلی په یوه نندیداری وهک وینه و فیدیوی له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراون،
تیبینی. کۆده که بکه تاوه کو له سه ر مائه پهری ریکخراوی کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

Sources

[1] Unspecified | English | [Website gettyimages.de](https://www.gettyimages.de)

Added on: 02-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents

Article: 152

Joint Statement by Human Rights Organizations | 36 Years After the Assassination of Dr. Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260428164629685652>

Joint Statement by Human Rights Organizations | 36 Years After the Assassination of Dr. Ghassemlou: The Time Has Come to End Impunity and Invoke International Mechanisms

On 13-07-1989 , in the heart of Europe, three prominent Kurdish political figures— Dr. Abdulrahman Ghassemlou, Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan, Abdullah Qaderi Azar, and Fazil Rasoul—were assassinated in Vienna during an official, unarmed negotiation. This was not an accidental act of violence, but a deliberate and systematic political assassination orchestrated by agents of the Islamic Republic of Iran. It formed part of a broader policy aimed at physically eliminating political dissidents abroad, a strategy that has continued in various forms in the decades since.

Thirty-six years on, there has been no legal action taken against the perpetrators or masterminds within the Iranian government. The Austrian state has failed in its legal obligations, and international bodies have not implemented effective measures to halt this cycle of impunity. This ongoing inaction has emboldened the Islamic Republic, which has not only continued orchestrating targeted assassinations on European soil but also institutionalized hostage-taking of dual nationals as a diplomatic bargaining tool disguised as national security prosecutions.

We, the undersigned human rights organizations, commemorate the memory of the

victims and call for urgent legal and international action to end this enduring cycle of impunity.

1. The Assassination of Dr. Ghassemlou Constitutes an Extrajudicial Killing and Is Not Subject to a Statute of Limitations

The targeted killing of Dr. Ghassemlou and his colleagues constitutes a clear case of politically motivated extrajudicial execution, directly ordered and carried out by the Iranian state. According to Article 1 of the 1968 UN Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitations to War Crimes and Crimes Against Humanity, politically motivated and organized crimes such as this assassination are not subject to limitation periods. Furthermore, under the legal doctrine of continuing crime, as long as perpetrators benefit from state protection and immunity, the crime remains ongoing and subject to prosecution.

We therefore call upon the Austrian government, European countries, and relevant United Nations institutions to initiate or reopen criminal proceedings based on the principle of non-applicability of statutory limitations, ensuring that those responsible do not escape justice indefinitely.

2. The Islamic Republic of Iran and the Austrian Government Bear Direct Legal, Ethical, and Political Responsibility

The release of suspects, halting of legal proceedings, and failure to enforce arrest warrants constitute gross derelictions of duty with regard to criminal justice and anti-terrorism obligations. Austria's inaction—especially in the decades following the assassination—paved the way for similar atrocities in France, Germany, Italy, and Switzerland.

Despite overwhelming evidence and court-issued arrest warrants, Austria released the suspects and allowed them to return to Tehran—an explicit violation of its obligations under anti-terrorism treaties, principles against extrajudicial executions, and Articles 6, 13, and 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR). On the other hand, the Islamic Republic of Iran has not only refused to accept responsibility but has promoted the perpetrators and appointed them to diplomatic roles.

We therefore demand that the Austrian government reopen the case using its legal authority and fulfill its international responsibilities. The Islamic Republic must be held politically, legally, and through sanctions accountable as the state responsible for this assassination.

3. Silence on Assassination Facilitated Hostage-Taking: The Continuation of Iran's Transnational Repression Policy

The assassination of Dr. Ghassemlou and his colleagues was part of a broader, systematic pattern of eliminating dissidents abroad. The silence and inaction of the Austrian state and the international community signaled to the Islamic Republic that

assassinations on European soil would go unpunished. This emboldened the regime, which expanded its cross-border terrorism and began using hostage diplomacy. In the years following, Iran carried out additional political assassinations in Europe—such as the Mykonos killings and the murder of Fereydoun Farrokhzad—and initiated a new phase of detaining dual nationals to extract concessions. We therefore urge the international community to acknowledge this pattern and act to break the chain of state-sponsored political violence through robust accountability mechanisms.

4. We Urge the Immediate Activation of the Following International Mechanisms to Ensure Justice and End Impunity

Legal and political pressure on Austria to officially reopen the case, execute the arrest warrants, and acknowledge its responsibilities as the host country of this crime.

Application of the principle of universal jurisdiction by European states to try the suspects in absentia and issue judicial verdicts.

Targeted Magnitsky sanctions against specific individuals involved in the assassination, including Mohammad-Jafar Sahraroudi, Amir-Mansour Bozorgian, and other operatives.

Renewal of INTERPOL Red Notices to limit the suspects' international mobility and facilitate their arrest in third countries.

Engagement of UN mechanisms, including the Special Rapporteur on extrajudicial killings, the Human Rights Council, and the ICCPR Human Rights Committee, to investigate the case and issue formal reports.

We stress that these mechanisms are not only accessible but have been used in comparable cases. Failure to utilize them in this case would amount to legitimizing state-sponsored terrorism and allowing one of the most blatant political crimes on European soil to go unanswered. Human rights organizations, the European Union, and state parties to relevant international conventions are duty-bound to use these tools to end impunity.

The continued silence of European governments, especially Austria, and the failure of international institutions to address this crime sent a dangerous message: that political murder on European soil carries no consequences. This has directly facilitated the Islamic Republic's unlawful conduct, including abductions, hostage-taking, and transnational repression.

We affirm that justice in this case is only possible through breaking the cycle of impunity, reviving legal proceedings, and holding both states and individuals accountable. Indifference toward the assassination of Ghassemlou is indifference toward the rights of future victims.

We, the undersigned organizations, declare that until the perpetrators and

masterminds of this assassination are prosecuted, until the Austrian government admits its failure and takes corrective action, and until the Islamic Republic accepts its legal and political responsibility, this crime will remain ongoing, prosecutable, and a stain on the conscience of international justice.

Signatory Organizations:

Abdorrahman Boroumand Center

Defenders of Human Rights Center

Iran Human Rights Documentation Center

Iran Human Rights (IHRNGO)

Kurdistan Human Rights Association-Geneva (KMMK-G)

Kurdistan Human Rights Network

Balochistan Human Rights Group (BHRG)

Rasank

Ahwaz Human Rights Organisation

Kurdpa Human Rights Organization. [1]

Items Property

Decade: 20s (20-29) | Language - Dialect: English | Century: 21st Century (2000-2099) | Document style: Digital | Image, Film \ Document Quality: Good |

Publication date: 13-07-2025

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2025	رێکهوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورته باس	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته باس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	

Legal Opinion of Hana Human Rights Organization
on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman
Ghassemlou in Light of the Developm

به لگه نامه کان

English

Marc Kravetz über den kurdischen
Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتیه باس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds
warn of 'terror' under Raisi

کورتیه باس

English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A.
Ghassemlo

په رتووو کخانه

English

The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in
Vienna

په رتووو کخانه

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website kurdpa.net 13-07-2025

Added on: 28-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 153

Kurdish activist succeeds in effort for Vienna memorial to Dr Abdul Rahman Ghassemlou 9.1.2013

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260504123858686328>

VIENNA,— Activist Atta Nasiri says that after five years of tireless efforts he convinced Austrian authorities to build a memorial to Iranian Kurdish leader Dr Abdul Rahman Ghassemlou , who was assassinated in Vienna by agents believed to have been sent by Tehran.

“The Austrian government consistently turned down my request because they said they were on good terms with Iran and want to keep it that way,” said Nasiri, himself an Iranian Kurd.

He said his breakthrough came when he sent a request for a memorial to the Austrian president.

“The president replied Ghassemlou was our friend and he would do everything he could to make it (the memorial) happen,” Nasiri said.

He added that the location of the memorial was the spot where Ghassemlou, the former leader of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI), was murdered during negotiations called by representatives of the Iranian government.

During the anniversary of Ghassemlou’s death, Nassiri met with the Austrian foreign minister to discuss the memorial.

“After 19 years, the foreign minister was convinced that the Iranian government killed these Kurds,” he said.

Nasiri said that Austrian authorities were also reluctant about the inscription on the

memorial, www.ekurd.net but that they had agreed to: “Here, Ghassemlou, the leader of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI) was assassinated at the hands of Iranian terrorists.”

He added that he had requested the Austrian authorities to add the names of the assassins on the tablet, but had not received a response.

Nasiri, himself a former member of the KDPI, said the Tehran government had pressured his family in Iran in order to force him to give up the idea of the memorial. “The Iranian government had also used its agents in Austria to force me to change my mind.” he said, adding that he had received threatening phone calls.

Nasiri, who is a former KDPI fighter, said he was sent by Ghassemlou to study abroad after losing one of his legs during a clash with Iranian soldiers. He received a Masters Degree in sociology and co-wrote a book titled, “The Kurdish issue.”

The activist, who left the KDPI in 1988 over ideological differences, said that instead of helping with his effort for a memorial, the group had instead been critical of him.

By Fuad Haqiqi - Rudaw. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria | **Publication date:** 09-01-2013

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
09-01-2013	ریکهوت و پرووداو (کروڼولۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Abdurrahman Qasimlo	کورته‌باس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورته‌باس	Türkçe	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته‌باس	English	
Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	په‌رتوو‌کخانه	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورته‌باس	Türkçe	

Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmancî	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
Iran and the Murder in Vienna	کورتەباس	English	
Iran`s new leader suspected in `89 attack	کورتەباس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran`s Kurds warn of ‘terror’ under Raisi	کورتەباس	English	
Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989	کورتەباس	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	پەرتوووخانه	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website theinsightinternational.com 09-01-2013](https://www.theinsightinternational.com/09-01-2013)

Added on: 04-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 154

Kurdish murder in Vienna still in mystery 20 years on

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260504121506686327>

VIENNA, Austria,— The murder of a Kurdish opposition leader in Vienna, in which Iranian President Mahmoud Ahmadinejad's name has been dragged, is still shrouded in mystery two decades on.

Abdul Rahman Ghassemlou , the leader of the Democratic Party of Kurdistan -- an Iranian opposition party outlawed by Tehran -- was killed in the Austrian capital on 13-07-1989 by commandos who were never apprehended.

A number of witnesses have even linked Ahmadinejad to Ghassemlou's murder and those of two others but Tehran has persistently denied involvement.

German authorities have said Ghassemlou's murder, as well as the assassination of his successor Sadegh Charafkandi in Berlin in 1992, had been ordered by top Iranian officials.

Austria remains stubbornly tight-lipped on the case. And 20 years on, a former investigator on the case remains under pressure from the interior ministry not to give any interviews.

A former ministry official was similarly taciturn when contacted by AFP.

Ghassemlou and the two other men had come to Vienna to participate in secret peace negotiations with Iran, www.ekurd.net the third set of talks since the end of the Iran-Iraq war in 1988, in which the Iranian Kurds had taken Baghdad's side.

Following his murder and after initial interrogations, investigators became suspicious of two members of the Iranian delegation, but in what Austrian authorities have

described as administrative errors, the suspects escaped.

Between instructions that were never given out, delayed arrest warrants, mistaken reporting and competition between the different police departments, the errors multiplied.

One suspect, Amir Mansour Borzorgian, claimed to be a bodyguard for the Iranian delegation and sought refuge in the Iranian embassy in Vienna. He was discreetly allowed to leave the country months later.

Another, an Iranian emissary Mohamad Sahraroudi was wounded in the attack and therefore seen as a victim. He was given police protection until he left for Tehran on July 22, 1989.

The arrest warrants for both men were only issued much later.

Austria ceded to pressure to safeguard its economic interests, claims Green party deputy Peter Pilz, who has written a book on the affair, where he accused high-ranking Austrian officials of ceding to Iran's demands.

Last month, Pilz presented to the media a testimony by a German arms dealer who claimed to have delivered weapons to Ahmadinejad in July 1989, shortly before Ghassemlou's assassination.

In a statement to Italian anti-mafia authorities in April 2006 while he was serving a sentence for arms trafficking in Trieste, Italy, the German said he delivered half a dozen light weapons during a meeting in the Iranian embassy in Vienna.

At this meeting were three Iranians, including a certain Mohamed, www.ekurd.net who later became president of the Republic of Iran, he said, according to a copy of the translated testimony presented by Pilz.

A key question is why the Kurdish delegation took such little safety precautions.

A first meeting had taken place the evening before the murder in the same Vienna apartment, where there were no police or Kurdish bodyguards.

I believe Ghassemlou thought that (the then-Iranian President Akbar Hashemi) Rafsanjani was in a weaker position and needed to negotiate with him, suggests Chris Kutschera, a writer and a Kurdistan expert.

Ghassemlou's widow, Helene, regrets that potential witnesses were cowed into silence.

We have to find documents in Iran with signatures proving that the killings were carried on the regime's orders, she said.

Copyright, respective author or news agency, AFP. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | Content category: Terrorism | Kurdish Issue | Publication Type: Born-digital | Language - Dialect: English | Country - Province: Austria | Publication date: 12-07-2009

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
12-07-2009	رێکهوت و پرووداو (کرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Iran and the Murder in Vienna	کورتیه باس	English	
Iran`s new leader suspected in `89 attack	کورتیه باس	English	
Kurdish activist succeeds in effort for Vienna memorial to Dr Abdul Rahman Ghassemlou 9.1.2013	کورتیه باس	English	
Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989	کورتیه باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.theinsightinternational.com 12-07-2009

Added on: 04-05-2026

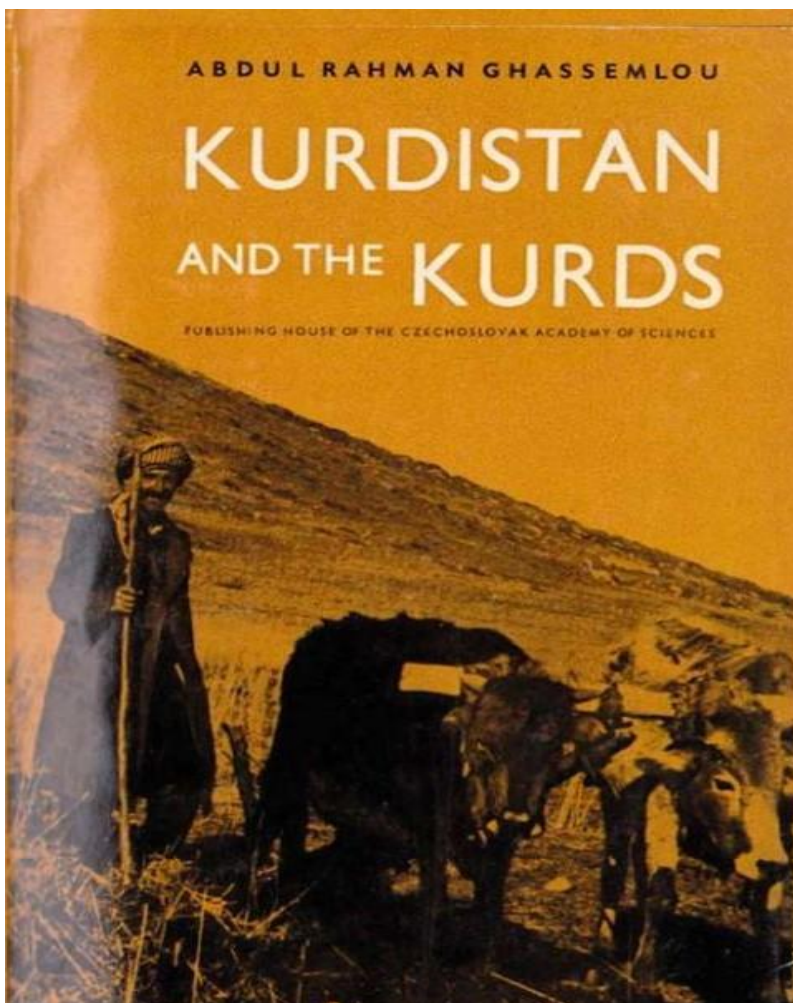
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 155

Kurdistan and the kurds 2

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20221226172033454277>

Title: Kurdistan and the kurds

Author: Abdul Rahman Ghassemlou

Place of publication: Czechoslovakia

Publisher: CZECHOSLOVAK ACADEMY OF SCIENCES

Release date: 1965

[1]

Items Property

**Content category: Kurdish Issue | History | Document Type: Original language |
Publication Type: Scanned Document | Language - Dialect: English | PDF: Yes |
Published more than once: Yes | Country - Province: Czech Republic |**

تێبینی: کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه ئدایه، تکایه سکینی PDF ئه م تۆماره په رتووکه و فایلی
مائه پری ریکخراوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

QR

Code:

Sources

[1] Website | کوردی ناوه راست | hewalname.com

Added on: 26-12-2022

Editor Name: Raper Usman Uzêrî

Group: Documents**Article: 156****Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260502113827686044>

Terrorist crimes are considered among the most serious crimes against humanity, and a request for the reopening of such cases can be made at any time.

To begin with, it must be noted that analyzing a legal case requires access to its official documents, investigation results, and, in some instances, intelligence reports. However, unlike the Mykonos case, there is minimal access to the file of Dr. Abdulrahman Ghassemlou's assassination. Therefore, this legal note is based on the existing narratives found in documents of the U.S. Department of State and archived reports from Austrian and French newspapers of that period.

In the initial stage, following the Vienna police's notification of the murder of Dr. Ghassemlou and his companions, criminal investigations began with the arrest of Mansour Dargazi (a.k.a. Mansour Bozorgian Asl) and Jafari Sahraroudi, who was hospitalized at the time. Strangely, the Austrian criminal police abruptly closed the investigation and handed the suspects over to the Iranian embassy.

In response to a complaint filed by Dr. Ghassemlou's wife, the court stated that the suspects were released due to insufficient evidence. Subsequently, in November 1992, the Austrian Supreme Court upheld the formal legality of the proceedings, but in a vague and controversial ruling, it claimed that necessary evidence and documentation were not submitted during the trial.

Can the case be reopened despite the passage of many years since the assassination?

Yes. Since terrorist acts are classified among the gravest crimes against humanity, they are not subject to statutory limitations. Therefore, the case can be reopened at any time with the presentation of new evidence.

In light of this, several key points must be highlighted:

Jurisdiction:

As the crime occurred within the territory of Austria, Austrian courts have exclusive jurisdiction over the case. Despite repeated violations of international human rights

standards—particularly regarding the right to a fair trial and access to justice—no international legal action is currently feasible in this matter. At the time, Austria had not yet criminalized international crimes beyond genocide in its domestic law. However, in 2008, Austria acceded to the International Criminal Court (ICC), and its domestic courts were granted jurisdiction over all crimes listed in the Rome Statute. Additionally, Austria now recognizes international law as an integral part of its legal system.

Of particular note is the clear violation of the 1961 Vienna Convention on Diplomatic Relations, as the assassination team entered Austria on diplomatic passports as staff of the Iranian embassy in Vienna, using diplomatic pouches to smuggle in the weapons used. Both Austria and Iran are state parties to this convention.

U.S.-Austria Counterterrorism Cooperation:

Austria has a counterterrorism cooperation agreement with the United States. The 2016 Austrian Anti-Terrorism Act introduced mechanisms for stronger responses to terrorism. Accordingly, the declassified documents from the U.S. State Department urging investigation into Dr. Ghassemlou's assassination can and should be utilized. Given that the perpetrators are affiliated with the Quds Force, which has been designated as a terrorist organization under recent U.S. legislation, and considering that many Western countries comply with these sanctions, legal pursuit under U.S. legal frameworks could be possible.

European Court of Human Rights (ECHR):

The Austrian judiciary failed to ensure a fair trial and access to justice despite credible evidence linking the suspects to the assassination. Therefore, the case could be brought before the European Court of Human Rights on grounds of violation of fair trial guarantees and the right to an effective remedy, as per the European Convention on Human Rights.

Universal Jurisdiction in European Countries:

The principle of universal jurisdiction has been incorporated into the domestic laws of major European countries, particularly Germany and Sweden.

If any of the identified perpetrators are currently traveling under any aliases, the case may be submitted to specialized prosecutors in these countries. In such instances, the European Arrest Warrant mechanism can be invoked. If any of the suspects are located within the territory of the EU, the requesting country may seek extradition based on binding obligations among EU member states.

Hana Human Rights Organization

July 8, 2025. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Document Type:** Original language | **Decade:** 20s (20-29) |
Language - Dialect: English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:**
 Digital |

Publication date: 08-07-2025

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
08-07-2025	رێکەوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پراست	
Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورتەباس	English	
Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	کورتەباس	English	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به‌نگه‌نامه کان	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورتەباس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتەباس	English	
PDKI Supports The U.S. Department of State's Statement on Iran's Assassination of Dr. Ghassemlou	به‌نگه‌نامه کان	English	

The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou
in Vienna

په رتوو کخانه

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.hanahr.org 08-07-2025

Added on: 02-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 157

Love against all Reason

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260603160633690004>

LOVE AGAINST ALL REASON

Helene Krulich-
Ghassemlou

A European Woman Involved in the
Kurdish Fight for Freedom in Iran

Title: Love against all Reason

Author: Helene Krulich-Ghassemlou

Publisher: LIT Verlag

Release date: 2017

It was during a party at the university, in a Czechoslovakia then under communist rule, that Hélène Krulich, nicknamed here L  na, met Abdol Rahman Ghassemlou. In her slight accent, she thinks he is Slovak. He is Kurdish, Muslim, but claims to be unbeliever. To be able to marry her at the Iranian embassy in Prague, Lena converted to Islam. In convoking, she marries with him the Kurdish cause: her husband will become, over the years, general secretary of the Democratic Party of Kurdistan of Iran (PDKI) and the most respected leader among the Kurdish

movements of his country, and elsewhere. Lena and Abdol Rahman move to Tehran. What is exceptional about Lena is the love she will now bring to Kurdistan, whose landscapes invade her and will not leave her, and to the Kurds, who are gradually learning to know and love. This Westerner will become Kurdish in her soul, without departing from the strong awareness she has of the necessary equality between men and women. One day, Lena was alone with her daughters. AR Ghassemlou paid with his life for his fight. In Vienna, in July 1989, he was shot dead in ambush by the emissaries of Ayatollah Khomeini's successor, with whom he was supposed to begin peace talks. Lena still wonders how this man, so sharp and so fine, was able to trust the promises of the Iranian leaders whose duplicity he knew yet. A political trajectory that restores Marc Kravetz in the afterword of this book. without departing from the strong awareness that she has the necessary equality between men and women. One day, Lena was alone with her daughters. AR Ghassemlou paid with his life. [1]

Items Property

Content category: Biography | Kurdish Issue | Language - Dialect: English | PDF: No | **Country of Edition:** Austria | **Publication date:** ~~00-00~~ 2017

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
01-01-2017	پیکهوت و پووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website lit-verlag.de 2017

Added on: 03-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 158

Mohammad Jafari Sahraroudi: The Man Who Shot Ghassemlou Now Sits Beside the U.S. Delegation

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260428181038685675>

Roghayeh Rezaei

Four days after the ceasefire between Iran and the United States began, an 85-member Iranian delegation sat across from their American counterparts in Islamabad, Pakistan, to begin negotiations to end the 40-day war. Among the negotiators was Mohammad Jafari Sahraroudi, a man recognizable by the scars on his shoulder and jaw from the summer of 1989 in Vienna.

He is the prime suspect, identified by Austrian police, in the assassination of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI); Abdullah Qaderi-Azar, the party's representative in Paris; and Fadel Rasoul, a Kurdish intellectual who hosted the meeting. Sahraroudi was never tried for these crimes.

Who is Mohammad Jafari Sahraroudi?

This is not the first time Sahraroudi, the leader of the team that negotiated with Ghassemlou in Vienna, has appeared in the media as a diplomat. During Ali Larijani's tenure as Secretary of the Supreme National Security Council, Sahraroudi served on Iran's nuclear negotiating team at the start of Mahmoud Ahmadinejad's presidency. For years, Sahraroudi was the Chief of Staff to Ali Larijani, who was killed in an airstrike on March 17, 2026. His proximity to Larijani and the reformist faction was so significant that he was tasked with organizing Hassan Rouhani's 2017 presidential inauguration. At the time, his role in receiving international guests sparked fierce criticism, with many asking why a commander of a "death squad" was permitted to appear in such a capacity.

The assassination of Dr. Ghassemlou was likely not a rogue operation by Sahraroudi, but a direct order from the Islamic Republic's senior leadership. Akbar Hashemi Rafsanjani's private journals from the period reveal his deep anxiety regarding Sahraroudi's arrest and potential trial in Austria.

In his entry dated July 25, 1989, twelve days after the assassination, Rafsanjani wrote: "Mr. Mahdinejad [Fereydoun Verdi-Nejad, an IRGC commander] came and spoke about Ghassemlou's murder. Now that the accusations have been cleared, the Austrians have treated us well; they have acquitted Jafari [Sahraroudi] and sent him back to Iran with formal honors."

Austrian police reports at the time indicated that the bullet Sahraroudi fired at Ghassemlou likely ricocheted and struck Sahraroudi himself, explaining his presence in a Viennese hospital following the killings.

The darkest chapter of Sahraroudi's record is the assassination of the Kurdish leaders, but it is not the only one. Following the Iran-Iraq War, he spent years commanding the "Ramadan Headquarters" of the IRGC in the Kurdistan Region of Iraq. This branch of the Revolutionary Guard was specifically tasked with suppressing

Iranian Kurdish citizens and political parties.

In fact, his appointment to lead the Ramadan Headquarters upon his return from Vienna appears to have been a reward for his role in the assassination of the PDKI leaders.

Sahraroudi was not alone in Vienna. He was accompanied by Ghafour Darjazi, who entered Austria under the false identity “Amir Mansour Bozorgian.” Today, he goes by the name Mostafa Modabber and is active in the Iranian football industry, which is under the firm control of the IRGC.

As Sahraroudi now appears on the international stage as a “diplomat” in Islamabad, his history remains a testament to the Islamic Republic’s long-standing reliance on those who have carried out its most violent operations to represent it at the negotiating table.

What Do We Know About the Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou and the Role of Sahraroudi?

On July 13, 1989, just weeks after the death of Ruhollah Khomeini, Abdul Rahman Ghassemlou and Abdullah Qaderi-Azar, leaders of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), were assassinated alongside Fadel Rasoul, a Kurdish political activist from Iraq, at Rasoul’s home in Vienna. This was the third meeting between the PDKI leadership and representatives of the Islamic Republic.

Sahraroudi led the Islamic Republic’s negotiating team. The meetings had been initiated by Jalal Talabani, a Kurdish leader from Iraq and a friend of Dr. Ghassemlou, who was present at the earlier sessions. However, in audio recordings secretly made by Dr. Ghassemlou, portions of which were first broadcast by BBC Persian in 2019, Sahraroudi is heard suggesting that, given Talabani’s “temperament,” it would be better if he did not attend further meetings.

It appears the exclusion of Talabani was a tactical move to facilitate the assassination. The third meeting saw the appearance of an individual under the fake name “Amir Mansour Bozorgian.” Bozorgian was, in fact, Ghafour Darjazi-Doulagh, an IRGC operative who, in recent years, entered the Iranian football scene under the name “Mostafa Modabber,” eventually holding the management of Saipa football club for years.

The Vienna Incident and Escape

Reports from the scene indicate that all three Kurdish participants were shot at point-blank range. On the Iranian side, only Sahraroudi was wounded. BBC Persian, citing police reports, noted that the bullet fired from Sahraroudi’s weapon toward Ghassemlou likely ricocheted and struck Sahraroudi himself.

Photographs from the time show Sahraroudi in a Vienna hospital bed. A PDKI

member told the BBC that he saw Darjazi in police custody at the hospital that same night. Despite this, Sahraroudi, Darjazi, and a third individual named Ajoudi were released a few days later and moved to the Iranian Embassy in Vienna, while PDKI supporters kept watch outside to prevent them from fleeing Austria.

According to some reports, on the day of Dr. Ghassemlou's funeral, Sahraroudi and his team managed to exit the embassy and return to Iran. Two months later, the Austrian prosecutor issued a warrant for Sahraroudi's arrest; five months later, an international arrest warrant followed. Despite being a wanted man, he has traveled abroad as a "diplomat" numerous times over the years, particularly during the 26 months when Ali Larijani led Iran's nuclear negotiating team during the Ahmadinejad administration.

Failed Attempts and Continued Influence

There have been attempts to capture him. On January 11, 2007, U.S. military forces raided the Islamic Republic's consulate in Erbil, Iraq, and detained seven staff members. The raid was specifically intended to capture Sahraroudi, but he managed to escape and return to Iran by land. Four months later, he appeared as a member of the Iranian delegation at a conference in Sharm el-Sheikh, Egypt, regarding Iraq's stability, where he sat across from then-U.S. Secretary of State Condoleezza Rice.

From Repression to "Diplomacy"

Over the 38 years since the assassination, Sahraroudi has held numerous high-ranking positions:

Commander of the IRGC's Ramadan Headquarters. Close aide to Ali Larijani, including as Deputy Secretary of the Supreme National Security Council. His accomplice, Ghafour Darjazi, served as head of security for state media (IRIB) during Larijani's tenure as its director.

Despite these roles, Sahraroudi remained deeply involved in the suppression of Kurdish movements. Now, despite an international warrant, he has traveled to Islamabad to negotiate with a U.S. delegation. In the absence of Ali Larijani, he participated in talks reportedly overseen by Mohammad Bagher Ghalibaf. These negotiations are taking place amidst a power vacuum following the death of Ali Khamenei and the contested succession of his son, Mojtaba, a transition that has triggered intense infighting among new power blocs within the Iranian regime. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Politic | Publication Type: Born-digital | Language - Dialect: English | Country - Province: Iran | Publication date: 18-04-2026

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
18-04-2026	رێکەوت و پرووداو (کەڤنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	کورتەباس	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	بە لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتەباس	English	
PDKI Supports The U.S. Department of State's Statement on Iran's Assassination of Dr. Ghassemlou	بە لگه نامه کان	English	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په رتوو کخانه	English	
Wiener Kurdenmorde: Hauptverdächtiger in Europa	کورتەباس	Deutsch	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website iranwire.com 18-04-2026

Added on: 28-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 159

Mykonos Assassinations: a Cold Case or an Undelivered Message?

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260426110629685372>

by Mahtab Divsalar

Kazem Darabi, who was convicted of involvement in the Iranian state-sponsored assassinations of dissident Kurds on German soil, ended up serving 15 years behind German bars. Darabi has recently published a book denying his involvement and bringing the story of the Mykonos murders back to life.

If you have been following Iranian news over the last three decades, the name Mykonos will not be associated, as for many, with a romantic vacation destination in the Aegean Sea, but rather a reminder of a gruesome assassination of Iranian-Kurdish opposition leaders in Germany in the early 90s.

On 17-09-1992, three Iranian Kurdish leaders and their translator were assassinated at Mykonos, a Greek restaurant in Berlin. Masked gunmen burst into the restaurant before midnight and killed the four men including Sadegh Sharafkani, the secretary general of the Iranian Democratic Party of Kurdistan. His predecessor, Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, had been assassinated three years earlier in 1989 in Vienna. A familiar suspect for these assassinations rapidly came to the fore: security forces of the Islamic Republic of Iran (IRI).

Although some arrests were made, the Vienna assassination of Ghassemlou never went to trial. The Mykonos assassination case, however, did go to court and the proceedings of which influenced the Iran- Europe relationship significantly in the past three decades.

During the first few days after the killings of Mykonos, the federal German police assigned 20 detectives to the case. Witnesses said two gunmen entered the Greek restaurant at approximately 11 P.M. and shouted in Persian, “You sons of whores!”. They opened fire on Mr. Sharafkandi and his guests all the while another gunman was guarding the door. The Kurds in-exile blamed the Iranian secret service agents for the attack.

Assassinations of Iranian opposition figures had become common after the 1979 Islamic revolution, both inside and outside Iran. By September 1992 at least 10 Iranian opposition figures were killed in Europe: in Geneva, London, Vienna and Paris. The Mykonos killings were the first in Germany.

Five Years after the Attack in Berlin

The Mykonos trial began at a court in Berlin in October 1993, five years after the death of Sadegh Sharafkandi and his guests in the Mykonos Restaurant. On 10 April 1997 the German court ruled its verdict against the five suspects, four Lebanese men and one Iranian who were charged with murder. Four were convicted of the killings, while the fifth, a Lebanese, was acquitted.

Kazem Darabi, the Iranian who according to the court proceedings was the one who organized the killings for the IRI secret service was sentenced to life imprisonment. Abbas Rhayel, accused of firing the fatal shots was also given a life sentence. German Judge, Frithjof Kubsch ruled that the men had no personal motive and were simply following orders. He also ruled the murders had been ordered by Iran’s Committee for Special Operation.

Prosecutors believed that Iran’s supreme leader, Ayatollah Ali Khamenei, and Iranian President Hashemi Rafsanjani had personally ordered the killings.

On October 2018 the disappearance and murder of a Saudi Journalist Jamal Khashoggi in Istanbul Turkey created uproar in the western media. The Saudi government was directly accused of the assassination of the Washington Post journalist in the Saudi Consulate. The Saudis were not the first government to be blamed for the murder of a political dissident. Iran, the longtime rival of the oil-rich kingdom, had been blamed for several hundreds of similar murders for many years. These expensive operations in a foreign country have one thing in common; they carry out a message to millions of opponents both inside and outside of Iran: “You will never be safe, and you might pay the price for being an opposition, anytime or anywhere.”

Recently Shahed Alavi, a Journalist based in Washington DC completed an investigative report in which he gathered the names of hundreds of opposition figures, intellectuals, dissidents and minorities who are believed to have been

assassinated by IRI government agents.

In Shahed Alevi's report, covering the last four decades, 472 state murders have been identified. At least 164 of these murders were carried out inside Iran, whilst more than 328 people are believed to have been killed outside of Iran. These acts were perpetrated directly by state agents or by people who were hired by government agents.

Shahed Alavi talking to Zamaneh says the Iranian government could have achieved three objectives by its program of foreign assassinations. Primarily the Islamic Republic simply aims to be rid of influential figures from the opposition. At a secondary level, the goal was punishment or revenge. The third objective is to send a message to political activists and dissidents: "Don't ever think that you can escape from us"

The IRI has consistently denied any connection to these murders. However, rumors of extra-judicial killing have always tainted the face of the IRI administration. In some cases, IRI officials have even given statements that could provide evidence of the government's direct involvement in killings or in issuing the orders for assassinations. For example, the Minister of Information and Security, Ali Fallahian, was reported saying in an interview a couple of weeks before Mykonos killings on 30 August 1992: "We have been able to deal with many of the small groups outside the country and on the borders. One of those active small groups is the Kurdistan Democratic Party."

The Mykonos Killer and his Side of the Story

Kazem Darabi, a grocer from Berlin, was one of the men convicted by the German court. He was sentenced to life prison for facilitating the Mykonos murders. Under German law, life sentences are reviewed after 15 years for eligibility for parole. On 10 December 2007, Darabi was awarded early release and immediately deported to Iran.

Recently Darabi published his memoir to tell his side of the story, in a book titled: "Teahouse Painting". In this book, Darabi describes his arrest and trial related to the Mykonos restaurant killings in Berlin.

Last week in an Iranian state TV appearance, Darabi promoted his book and said the court had no evidence against him, claiming his sentence was committed with political motives directed against the Iranian government. Darabi further claims that he still doesn't know who is responsible for Mykonos killings.

Darabi's narrative of Mykonos will be translated into German, Arabic, and English. Hamid Nouzari, a director for Iranian political refugees in Berlin, and one of the people who attended the court sessions told Zamaneh that Darabi's book is full of

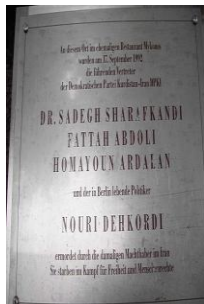
lies. Hamid Nouzari has followed the case closely and he is one of the writers of a book about Mykonos titled: "There's Still a Judge in Berlin: Mykonos Murder and Process".

Nouzari believes that Darabi's book has been published with political motivations and could be a project directed by Iranian intelligence. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Politic | **Document Type:** Original language |
Publication Type: Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Germany |
Publication date: 14-03-2019

فایلی په یوه نندیداریدار

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
14-03-2019	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination	کورته باس	English	

ئهم تۆماره هه نديک فایلی په یوه نندیداری وهک وینه و فیدیوی له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراون، تیبینی کۆده که بکه تاوه کو له سهر مائه پهری ریکخواوی کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

Sources

[1] Unspecified | English | Website.en.radiozamaneh.com 14-03-2019

Added on: 26-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Biography**Article: 160****Nasrin Ghasemlou - Helena Krolič**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20230729164714510306>

Helen Ghasemlou, also known as Nasrin Ghasemlou, wife of Dr. Abdulrahman Ghasemlou, Former Secretary of the Kurdistan Democratic Party of Iran died at the age of 89 in Paris the capital of France on 10-03-2023. Nasrin Ghasemloo, whose real name was Lena, was born in Prague, Czechoslovakia, during the Great Crisis of the 1933s. She was still very young When Her parents divorced, Her mother was killed when she was 6 years old. Her father wasn't too worried about Her. He handed her over to an orphanage, She had a sad childhood and youth. She wandered from city to city and from school to school in search of work and education. After World War II, when the communists came to power in Czechoslovakia, she finally was admitted to the university. The fate of the times is this blonde European girl, was introduced to a Kurdish boy who had moved to Prague from the Middle East to complete his university studies. This tall and handsome Kurdish man named Abdulrahman Ghasemlou, His life was not like Lena's, He came from a feudal family, He was the son of an elder nobleman of the Urmia region named Mohammad Agha Ghasemlou. In the autumn of 1952, she met Lena at a party in Prague and fell in love at first sight. Ghasemlou was 20 years old and Lena was 17 years old. Soon, inside the Iranian embassy, a well-dressed Shiite mullah engaged them to each other. Since they have been together for 37 years. Abdulrahman had the foundation of leftist politics and thought in his mind. So, he decides to return to Iran. Despite her aunt advising Lena not to follow her Eastern Muslim husband and make life bitter for herself. But she goes with him to Tehran. Here begins a new phase for this woman, in a life of exile and secret hiding places, She fell in love with Omar Khayyam's poems. After a while, they moved to Abdulrahman's household in Urmia, where she felt more of a clash of cultures. What she finds strange is polygamy, According to Ghasemlou's mother's grandmother, Mohammad Agha had married 25 women. She was even surprised that Mohammad Agha told her in front of his wives and children that if she had a sister. After that, Lena and her two daughters immigrated to South Kurdistan and settled in Sulaymaniyah. From there, she was taken to Baghdad in an old jeep, where she spent eight months waiting for a visa in Baghdad, she spends time with horses and blindness. Again, in Baghdad, it hurts to see these vague and helpless women who are viewed as less than men, Although Abdul Rahman was one of the rare people in this regard, however out of respect for other men, he asked Lena to behave like an obedient Muslim woman. During the days when she went from hiding place to hiding place in Baghdad, she was forced to stay in a hiding place

with three young men, one of whom was a law student. He had left the university; He had fled from the police. He was a kind man with a desirable name, but his real name was Jalal Talabani. Whenever Lena changed her hiding place, she had to change her name, The very first night she arrived at her new hideout, The three young men have to find a desired name for Lena. Finally, Mam Jalal makes the final decision and says your name is Nasrin. Nasrin is the name of a white flower that grows in the mountains, and the Kurds still know her by that name. In 1958, Mullah Mustafa Barzani, on his return from the Soviet Union to Iraq, briefly stayed in Prague and was a guest of the Ghasemlou family for dinner. During the meeting, Mullah Mustafa suggested that Abdulrahman return to South Kurdistan and continue his struggle against the Shah's regime. This one accepts it. From then on his life in Baghdad officially resumed in 1959 and 1960. Lena works in the Ministry of Housing in Baghdad and later moves back to Prague because of her husband's party work. In 1968, while it was a difficult year for the Kurdish fighters in the east, the Prague Spring was destroyed 2,000 kilometers from Kurdistan under the postal army of the Warsaw Pact. After the tragedy, Lena and Abdulrahman left Prague and returned to Baghdad. From 1970 to 1974, he worked in the Iraqi Ministry of Planning and was elected Secretary General of the Kurdistan Democratic Party. He returned to Prague and moved to Paris in 1976 under pressure from the Czechoslovak secret police. Their two daughters were in Sweden. After the fall of the Shah's regime, Lena returns to Kurdistan and lives closely with the tragedy and hardship of the people of East Kurdistan and their sorrowful women. She felt even more sad when her husband Abdul Rahman left her and devoted all his time to party work, leaving Lena alone. Lena eventually arrives at the decision to separate from Ghasemlou and returns to Paris.[1]

Items Property

Education level: University (Bachelor) | **People type:** Writer | **Kurdolog** | **Place of Residence:** Diaspora | **Alive?:** No | **Nation:** Foreigner | **Cause of death:** Natural death and disease | **Country of birth:** Czech Republic | **Country of death:** France | **Gender:** Female |

Date of Birth: ~~00-00~~-1933

Date of Death: 10-03-2023

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

01-01-1933	ریکهوت و رووداو (کروڤولۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
10-03-2023	ریکهوت و رووداو (کروڤولۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Nisrîn Qasimlo	ژیاننامه	Kurmancî	
ئه‌ورۆپییه‌ک ل وه‌لاتی کوردان به کرمانجی چاپ و بڵاو کرایه‌وه	کورت‌ه‌باس	کوردی ناوه‌پاست	
په‌یامی هاوخه‌می بافل تاله‌بانی بۆ کۆچی دواپی نه‌سرین قاسملو	به‌لگه‌نامه‌کان	کوردی ناوه‌پاست	
خلاصه‌ای از زندگی و سرگذشت هلن قاسملو	فیدیۆ	فارسی	
دکتۆر قاسملوو و خیزانه‌که‌ی له شاری (پراگ؟)، که له‌ناو خیزانه‌که‌ی خۆیدا به (بابۆش خان) ناوی ده‌برا	وینه و پیناس	کوردی ناوه‌پاست	
شه‌هید عه‌بدولپه‌حمانی قاسملوو و شه‌هید ئه‌حمه‌د توفیق و نه‌سرین قاسملوو له ولاتی ئه‌لمانیا	وینه و پیناس	کوردی ناوه‌پاست	
عه‌بدولپه‌حمان قاسملو	شه‌هیدان	کوردی ناوه‌پاست	
قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت	وینه و پیناس	کوردی ناوه‌پاست	
نسرین قاسملو	ژیاننامه	عربی	
نه‌سرین قاسملۆ- هیلینا کرولیج	ژیاننامه	کوردی ناوه‌پاست	
یک اروپایی در سرزمین کردها	په‌رتوو‌کخانه	فارسی	

Sources

[1] Website | English | [Source: Kurdipedia.org](https://kurdipedia.org) Translated for Kurdipedia by: [Milano Mohammed Salih](#)

Added on: 29-07-2023

Editor Name: Mîlano Mihemed Salih

Group: Articles**Article: 161****Negotiations between the Kurds and the Iranian Regime: Lessons, Strategies, and Tactics**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260510130630687028>

Eliassi Baban

The assassination of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou in 1989, during negotiations with representatives of the Iranian regime, continues to serve as a poignant emblem of the perils confronting Kurds in their quest for dialogue. This article examines the historical context of negotiations between the Kurds and the Islamic Republic of Iran, highlighting a series of broken promises, violence, and oppression. The following key lessons are drawn from these experiences: It is imperative that any future negotiations are conducted under explicit conditions. Such conditions must include the utilisation of neutral venues, the engagement of international mediation, and the presence of overt signs of goodwill, such as the release of political prisoners. It is imperative to acknowledge the significance of a diverse Kurdish delegation, comprising women, young people, legal professionals, members of the diaspora, and representatives of civil society. The Kurdish cause must not be regarded in isolation, but rather as part of the broader struggle for democracy in Iran. Notwithstanding the numerous challenges encountered, dialogue continues to be regarded as a potential instrument of resolution. However, its efficacy is contingent upon meticulous preparation, robust security measures, and a foundation of genuine strength.

Introduction

July 13 marks the anniversary of the assassination of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, iconic leader of the Kurdistan Democratic Party of Iran (PDKI), murdered in 1989 in Vienna during official negotiations with representatives of the Iranian regime. This tragic event remains a painful reminder for Iranian Kurds of the extreme dangers posed by engaging in poorly framed dialogue with an authoritarian state.

After the 1979 revolution, the Kurds sought to open a dialogue with the new Islamic Republic. However, their demands for cultural autonomy, political recognition, and institutional representation were met with outright rejection and violence. What followed was not negotiation, but decades of repression, forced assimilation, and the systematic denial of Kurdish identity.

Ghassemlou's assassination exemplifies the regime's approach: negotiations are not a space for compromise, but potential traps—even mechanisms for physical elimination. Khomeini had declared a "sacred war" (jihad) against the

Kurds, portraying their political demands as religious rebellion. This framing continues to shape the Islamic Republic's view of the Kurdish question. This history must not prevent future dialogue—but it must guide it. Extreme caution, strategic preparation, and clear principles are essential. Any engagement must meet a set of non-negotiable conditions to ensure safety, clarity, and legitimacy. No negotiations should occur on Iranian soil. Any serious dialogue must be hosted in a neutral country, under the supervision of a credible third party such as the United Nations, Switzerland, or Norway. This is not symbolic—it ensures physical safety and political credibility. Negotiations should begin only after verifiable signs of goodwill from the regime, such as the release of political prisoners, the cessation of military operations in Kurdish areas, and the public acknowledgment of Kurdish identity and the political nature of the talks. The regime must officially announce the negotiation process and recognize the legitimacy of the Kurdish delegation. These steps signal serious intent and help prevent manipulation.

Strategic Principles: Conditions for Meaningful Dialogue

Kurdish negotiators must represent the full diversity of Kurdish society: women, youth, legal experts, diaspora members, and civil society actors. This avoids personalizing the movement around a few figures—who can be targeted—and reinforces democratic credibility.

The Kurdish cause must be framed as part of the broader struggle for democracy in Iran. This includes building alliances with other marginalized groups—Ahwazi Arabs, Baluchis, Azeris—as well as with feminist movements, labor unions, and students. Doing so defuses accusations of separatism and builds solidarity.

The Kurdish side must negotiate from strength, not desperation. This includes active international alliances, diaspora mobilization, media and human rights advocacy, and strong grassroots organization in Kurdistan.

Several negotiation tactics can help consolidate this position. It is essential to demand a clear multilateral process with a neutral location, international observers, and transparent procedures. Temporary pauses in political campaigns or resistance efforts can be considered in exchange for concrete measures, such as the release of prisoners or humanitarian access, in order to test the regime's sincerity without weakening the movement's leverage.

Negotiating as part of a broader coalition of oppressed groups expands the support base, deters repression, and prevents isolation. Framing Kurdish demands in the language of international law and UN conventions, and anchoring them in global norms of minority and cultural rights, helps legitimize the movement in the eyes of the international community.

Strategic use of media to publicize the phases of negotiation can force transparency and reduce the regime's capacity to act in bad faith. Silence favors authoritarian actors; transparency protects the process. It is equally important to ensure that the Kurdish delegation remains pluralistic, representative, and resilient to co-optation or marginalization.

Finally, negotiations should be accompanied by parallel pressure: diplomatic lobbying, media advocacy, diaspora mobilization, and grassroots activism all serve to keep momentum alive and demonstrate that the Kurdish movement enjoys national and international support.

While past experiences, especially Ghassemlou's assassination, underscore the dangers of engagement, dialogue—if carefully structured—can still serve strategic purposes. In times of regime crisis, limited tactical gains may be possible, such as easing repression or achieving humanitarian concessions.

The evolving internal and external pressures on the Islamic Republic create potential openings. Meanwhile, the Kurdish diaspora and its allies in Western parliaments offer essential soft power—through media advocacy, international solidarity, and political pressure.

As Qassimlou himself once declared

“A nation that seeks freedom shall also pay its price. No nation without struggle and great effort, without sacrificing its valuable youth has attained freedom. The Kurdish nation, and our Party ... understands that freedom requires devotion and self-sacrifice... Our struggle is a legitimate cause; it is the struggle for the liberty of a nation; struggle for the future of our children.”

— Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, Kurdistan Bulletin, No. 3, PDKI (1989)

These words continue to resonate, reminding us that the Kurdish cause is not only political—it is moral, generational, and rooted in the universal right to self-determination.

Conclusion

Dialogue with the Islamic Republic is possible—but fraught with risk. It must be approached with full awareness of historical betrayals and grounded in real leverage. The regime may never willingly offer justice, but with the right strategy, the Kurds can defend their dignity, make strategic gains, and lay the foundation for future recognition.

References

– Fisher, R., Ury, W., & Patton, B. (2011). *Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In* (3rd ed.). Penguin Books.

- Amnesty International. (1989–1990). Iran 1989: The Assassination of Qassemlo in Vienna. Amnesty International Archives.
- Human Rights Watch. Iran: Violations Against Ethnic Minorities. Annual Reports.
- PDKI (1989). Kurdistan Bulletin, No. 3. www.pdk-iran.org. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Politic** | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** East Kurdistan | Iran |

Publication date: 20-07-2025

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
20-07-2025	رێکهوت و رووداو (کروڼۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.tishk.org 20-07-2025

Added on: 10-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 162****New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260605112600690194>

VIENNA, Austria, — New testimony, presented Thursday in Vienna, has again linked Iran's President Mahmoud Ahmadinejad to the murder of a Kurdish opposition leader and two aides in the Austrian capital in 1989.

A German arms dealer told Italian anti-Mafia officers on April 6, 2006 that he had supplied Ahmadinejad with weapons in Vienna, www.ekurd.net shortly before Abdul Rahman Ghassemlou's assassination, according to the statement.

Ghassemlou, the leader of the Democratic Party of Kurdistan -- an Iranian opposition party outlawed by Tehran -- was killed on 13-07-1989 by commandos who were never apprehended.

Iran however has always denied any involvement in the killings.

In the testimony, presented to the press Thursday by the Green party spokesman on security Peter Pilz, www.ekurd.net the German said he was in constant contact with Iranian intelligence services in 1989 regarding arms deals.

Shortly before the killing, he also delivered half a dozen light weapons to a meeting at the Iranian embassy in Vienna, in which Ahmadinejad took part.

The third meeting took place at the Iranian embassy in the first week of July 1989, said the German arms dealer, according to a copy of the testimony presented by Pilz.

At this meeting were three Iranians, including a certain Mohamed, who later became president of the Republic of Iran, he added.

Former KDPI Kurdish leader Dr. Abdul Rahman Qassemlou (Qasimlo, Ghassemlou), assassinated in Vienna 1989. Photo: KURDNET Archive

Iran's President Mahmoud Ahmadinejad. A new testimony, presented Thursday in Vienna, has again linked Ahmadinejad to the murder of a Kurdish opposition leader and two aides in the Austrian capital in 1989.

This Mohamed appeared to me to be a weapons expert (and) was very interested, indeed excited, almost enthralled by the weapons, he also said.

The German gave this statement in the presence of Austrian police officers while serving a sentence for arms trafficking in Trieste, Italy. His testimony was then passed on to the Austrian authorities, according to Pilz.

This document fully supports the serious suspicion that Mahmoud Ahmadinejad supplied the weapons that were used in the killings, the Green deputy added.

The Vienna prosecutor's office confirmed that it had the German's statement in its possession.

We have had this testimony for a while and we have studied it, a spokeswoman, Michaela Schnell, told AFP.

But it was not deemed sufficient to justify suspicions, she added.

In July 2005, Pilz already presented the testimony of an unnamed Iranian journalist who said he had a detailed account of Ghassemlou's assassination from one of the supposed members of the hit-squad -- Revolutionary Guard General Nasser Taghipour -- who died in 2002.

In it, Taghipour apparently implicated Ahmadinejad.

Former Iranian president Abolhassan Bani Sadr, exiled near Paris, also said he had met the journalist with Pilz and received a written account in Farsi of the affair.

But Austrian police were never allowed by the French authorities to hear the witness, according to Pilz.

The Austrian authorities, who maintain close economic ties with Iran, www.ekurd.net have never confirmed or denied whether Iran's current president was in Vienna at the time of Ghassemlou's assassination.

Copyright, respective author or news agency, AFP. [1]

Items Property

Party: K. D. P. | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Document Type:** Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Iran | Austria | **Publication date:** 19-06-2009

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
19-06-2009	رێکەوت و رووداو (کروڤۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website theinsightinternational.com](http://Website.theinsightinternational.com) 19-06-2009

Added on: 05-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 163****On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260510184127687064>

Dilan Sirwan

Iran's Kurdish parties, on the 32nd anniversary of the assassination of Abdul Rahman Ghassemlou, asked the international community to exercise caution when negotiating with Iran and its President-elect Ebrahim Raisi who they said is known for "crimes and massacres."

"We ask humanitarian communities and advocates of peace and freedom and the rights of oppressed nations, especially now at a time when European countries are in negotiations with the Islamic Republic, to take the election of Ebrahim Raisi, one of the figures known for crimes and massacres committed by the regime, as the president of Iran as a serious message of a continuing policy of murder, terror, and violence," read a statement from the Cooperation Center of Iranian Kurdistan political parties on Monday.

Raisi is accused of playing a role in 1988 prison massacres. He sat on a "death committee" that oversaw the execution of an estimated 5,000 dissidents.

Ghassemlou was elected secretary general of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI) in 1973. After Iran's 1979 revolution in Iran, Ghassemlou was labeled by Grand Ayatollah Ruhollah Khomeini an "enemy of God" and a "holy war" was declared against the KDPI.

Following Khomeini's death in 1989, Ghassemlou was participating in peace talks with Tehran. On July 13, 1989, he went to a planned rendezvous with Iranian

representatives in Vienna when he was shot dead.

The gunmen were believed to be operatives of the Islamic Republic of Iran who soon left Austria.

The Kurdish parties criticized the Austrian government for allowing the suspects to escape justice.

“The stance of the Austrian state as a European country that has chosen to remain neutral in international conflicts, both before the incident and after the incident by keeping and then returning the terrorists to Iran, has clearly paved the way to cover up the terrorist act since then and now by closing that case in return for their economic and political benefits and relationship with the terrorist regime of Iran, has been a stain of shame for the state of Austria,” their statement read.

Thirty-two years later, the city where Ghassemlou was shot is the site for talks to revive the Iran nuclear deal, lifting US sanctions and bringing Tehran back into full compliance with its nuclear obligations.

Ghassemlou was fluent in eight languages. His book Kurdistan and Kurd has been published in multiple languages and serves as a primary source for Kurdish history. He had taught at Charles University in Prague until the Soviet invasion of Czechoslovakia.

“As we commemorate this heartbreaking day where 32 years ago Dr. Ghassemlou and his friends became victims of Islamic Republic’s terrorism... we renew our promise of loyalty to the brilliant leader of our nation and his goals, and express our curse at the freedom-seizing regime of the Islamic Republic,” said Mustafa Hijri, current secretary general of the KDPI. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue | Document**

Type: Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English |

Publication date: 13-07-2021

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2021	رێکھوت و ڕووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	

Marc Kravetz über den kurdischen
Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.rudaw.net 13-07-2021

Added on: 10-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles**Article: 164****One Person's Story Abdol-Rahman Qasemlu (Ghassemlou)**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260428174941685662>

Information about the assassination of Mr. Abdol-Rahman Qasemlu , and two of his companions, Mr. Fadhil Rassoul and Mr. Abdollah Qaderi-Azar [Ghaderi-Azar] has been gathered from statements and documents (in Persian and French) by the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI): "A Glance at the Life and Struggles of Martyr Abdollah Qaderi" in Kurdistan magazine; "Abdolrahman Qasemlu," in a special issue of the Bulletin of the Kurdish Institute of Paris; Memoirs of Helen Krulich (Qasemlu), the widow of Mr. Abdol-Rahman Qasemlu, titled, A European Woman in the Land of the Kurds; Parviz Dastmalchi's investigations, Terror in the Name of God; Iran Human Rights Documentation Center, No Safe Haven: Iran's Global Assassination Campaign; Carol Prunhuber "Qāsemlu, Abd-al-Rahmān," in Encyclopedia Iranica; Ayatollah Ruhollah Khomeini, Sahifeye Nur; Kayhan, Ayandegan, and Ettela'at newspapers; reports by IRNA and the Agence France-Presse; and the French newspaper Le Monde. For more information about these sources, see the endnotes. *

A Glance at Abdol-Rahman Qasemlu's Political Biography

From World War II to the 1953 Iranian Coup d'Etat

Abdol-Rahman Qasemlu was born in 1930, in the village of Qasemlu, at the outskirts of Orumieh in the West Azerbaijan province of Iran. Dr. Qasemlu's life and the history of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI) are indistinguishably tied to each other. His assassination, too, was planned precisely because of his central role in the Party.

Abdol-Rahman Qasemlu was ten when, following the invasion of Iran by the Allied Forces in 1941 and the Soviet occupation of Northern Iran, independence movements took shape in Azerbaijan (led by Pishavari) and Kurdistan (led by Qazi Mohammad) with support from the Soviet Union.**

Mr. Qasemlu became interested in politics during the reign of Qazi Mohammad in Mahabad and joined the Democratic Party of Kurdistan at the age of 15. After the fall of Qazi Mohammad and his and his comrades' execution by the Iranian army, Abdol-Rahman's father sent him to Tehran to continue his education. In Tehran, Qasemlu developed an inclination towards communist ideas and became close to the Tudeh party. Upon finishing high school, Qasemlu moved to Paris for further studies. In 1948, he received a scholarship and moved to Czechoslovakia, where he

studied at the School of Political and Economic Science, in Prague. He identified as a Marxist- Leninist during this time. (Krulich: 27) After receiving his BA in 1953 (during Mossadeq's term as Prime Minister), Mr. Qasemlu returned to Iran and started his activities to revive the Democratic Party of Kurdistan, essentially, at the time, a branch of the pro-soviet communist Tudeh party. In 1955, the Democratic Party of Kurdistan officially severed its organizational ties with the Tudeh party. (Iranica: Qāsem lu) The 1953 Iranian Coup d'Etat, which reaffirmed the Shah's dictatorship and was followed by intensified political pressure and suppression in Iran, led the autonomist Kurdish forces to relocate to Iraq.

From 1953 Coup d'Etat to the 1979 Revolution

Qasemlu stayed in Iraq for a year, in 1959, and then returned to Czechoslovakia to continue studying for his Master's and Ph.D. After his graduation, in 1962, he started teaching in the School of Economics in Prague. (Krulich: 193-194)

Qasemlu was elected Secretary General of the Democratic Party at the party's third congress (1973) and stayed in this position for the rest of his life. In his capacity as Secretary General, and with the help of his comrades, Qasemlu devised a modern and democratic agenda for the party and changed its name to the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI). The Party's slogan became "Autonomy for Kurdistan and Democracy for Iran."

The invasion of Czechoslovakia by Warsaw Pact forces in 1968, and the suppression of reformists in that country, led Qasemlu away from the Marxist-Leninist ideology and closer to Social Democracy. In 1976, Czechoslovakia officials canceled Qasemlu's and his family's residency in that country, and he left and took residence in Paris. (Krulich: 197)

During the Revolution: Armed Struggle and Turning Away from It

On August 31, 1978, Abdol-Rahman Qasemlu returned to Iran. At the time of his return, PDKI had no more than a few hundred members. However, in February 1979, a few months after Qasemlu's return, the number of members reached 50,000.

During Khomeini's stay in Neauphle-le-Château (6 October 1978-1st February 1979), in the outskirts of Paris, Qasemlu tried to meet with him twice to exchange ideas, but Ayatollah Khomeini refused to meet him. (Krulich: 210-211) On March 3, 1979, after 32 years of clandestine activities, the PDKI started its public activities in Iran. (Kayhan: 3 March 1979)

Ayatollah Khomeini's political program, which sought to establish the Absolute Guardianship of the Jurist (Valayat e Faqih) and to limit the political freedoms of different-minded individuals, was at odds with the agenda of the Democratic Party of Iranian Kurdistan, which sought "democracy for Iran and autonomy for

Kurdistan.” The latter advocated the separation of church and state and, therefore, boycotted the referendum for the establishment of the Islamic Republic (30-31st March 1979). From spring to summer of 1979, armed conflicts ensued between supporters of the Democratic Party and forces connected to Ayatollah Khomeini gradually intensified. In the election (3 August 1979) for members of the Assembly of Experts (restricted Constituent Assembly), Qasemlu earned 80% of the votes in Orumieh and was elected representative of that city. On August 18, in a gathering of the members of the Assembly of Experts, Khomeini called the PDKI, “a terrorist association,” “a corrupted association,” and a “corrupter association” and announced Qasemlu as corrupted. (Sahifeye Nur: 8/253) On August 20, 1979, Ayatollah Khomeini, in a message to the people of Kurdistan, banned the PDKI for being “the party of Satan.” (Sahifeye Nur: 8/257)

In this way, the Leader of the Islamic Revolution of Iran blocked the road to any peaceful resolution possible for the Kurdish problem. The army was sent to the region to suppress the Kurds. The Revolutionary Guard Corps and the army fought the Kurdish peshmerga fighters for three months in order to gain control over Kurdish cities and more or less succeeded at the end. On October 20, 1979, Qasemlu announced in Mahabad that the armed struggle of the Kurds would continue in the form of a guerilla warfare. (Iranica: Qāsem lu) For three years after this announcement, the Democratic Party forces had control over a significant part of Kurdistan, except for the cities. However, with time, they had to leave the region and settle down in Iraqi Kurdistan. (July 1984)

Dr. Qasemlu believed that the “Kurdish problem” would not have a military solution but a political one that had to be reached via dialogue. Dr. Qasemlu’s comrades in the PDKI speak of him as a “man of peace and dialogue,” “a charismatic leader,” “an eloquent speaker,” and a cultivated and well-read man, who spoke several languages, including Kurdish, Persian, Turkish, Russian, Czech, Slovak, French and English. Ms. Helen Qasemlu, herself an avid defender of the rights of the Kurdish people, remembers him as a lovable, inexhaustible, and resolute trooper, who captivated those around him with his humor and contagious laughter and did not turn away from any opportunity to sacrifice himself for his goal, which was nothing but restoring the rights of the Kurdish people. He sacrificed his life and his family’s for this cause. Dr. Qasemlu had two daughters.

The Assassination: Murder in Vienna

After the end of the Iran-Iraq war (July 18, 1988), Islamic Republic officials invited Dr. Qasemlu for negotiations through the Iraqi Kurdish leader, Jalal Talibani. (Iranica: Qāsem lu) Believing that the Kurdish problem could not be resolved through military

action, Dr. Qasemlu accepted the invitation for negotiations, with PDKI's central committee's approval. The first round of these secret negotiations took place in Vienna, on the 30th and 31st of December, 1988 (PDKI: "The Life and Death of Qasemlu"). The Iranian delegation sent to negotiate was led by Mohammad Jafari Sahraroudi, the head of Kurdish Affairs in the Ministry of Intelligence. In Qasemlu's opinion, the negotiation process was positive, and they agreed on meeting a second time. The next meeting took place on January 19, 1989. At the end of this round of negotiations, the Iranian delegation appeared to have agreed with the basic idea of autonomy for the Kurdish people and were only going to discuss the details of implementing it with their government. (PDKI: "Life and Death of Qasemlu") Six months later, during one of Qasemlu's trips to Europe, Islamic Republic officials contacted him again. Khomeini had passed away and Hashemi Rafsanjani, the head of the parliament, who was running for presidency, was promising reforms and an end to Iran's international isolation to both the Iranian people and the international community. Islamic Republic officials insisted that Dr. Qasemlu attend the negotiations and refused to take part in a meeting in his absence in March. (Human Rights Documentation Center: 28)

On 12 July 1989, Qasemlu, along with Mr. Abdollah Qaderi-Azar, the representative of PDKI in Europe, and Fadhil Rassoul, an Iraqi Kurdish resident of Vienna, who was in contact with Islamic Republic officials and acted as a mediator, met with the Iranian delegation in an apartment in Vienna. The location of the apartment, 5 Linke Bahngasse, was not known to either of the negotiating parties, and Fadhil Rassoul, who had provided the apartment, took each delegation there separately. Since the negotiations did not yield any results in that meeting, the parties agreed to meet at 5:30 p.m., the next day for a second meeting. Mr. Fadhil Rassoul would be waiting at the apartment for the representatives of the Democratic Party of Iranian Kurdistan and the delegation sent by the Islamic Republic. At 5:30 p.m., Abdol-Rahman Qasemlu and Abdollah Qaderi arrived at the location without any cautionary and security provisions. (Human Rights Documentation Center: 29) A few minutes later, the Islamic Republic of Iran delegation, including Mohammad Jafari Sahraroudi (head of Kurdish Affairs in the Ministry of Intelligence) and Amir Mansour Bozorgian (real name: Ghafour Darjazi, member of Special Operations forces of the Revolutionary Guards Corps) joined them. Dr. Qasemlu had secretly recorded the negotiations, and the tape was later handed over by the Austrian police to PDKI officials, who saw to the publication of the text of the negotiations. (Dastmalchi: 289-290)

During these negotiations, Sahraroudi emphasizes the need for the negotiations to remain secret, so that the enemies do not manage to prevent them from continuing and reaching a conclusion. Dr. Qasemlu reminds them of the two main points

brought up in previous negotiations, i.e. autonomy for Kurdistan and the right to public political activity for PDKI. Another point emphasized by Qasemlu is the problem of disarming the Kurdish peshmerga fighters after ten years of fighting. He also emphasizes that autonomy is one of the main goals of the Kurdish movement and that nothing can be gained from denying it. Qasemlu reminds the Iranian delegation that leaving the Kurdish problem unresolved can intensify separatist tendencies among Kurds. In response, Sahraroudi refers to Islam and Islamic principles that determine Tehran's policies. And Dr. Qasemlu emphasizes the principle of autonomy again. At the end of these negotiations, Fadhil Rassoul, the Iraqi Kurdish mediator, encourages the negotiating parties to reach an agreement and points out that, perhaps, the same conditions for peaceful negotiations might not exist in three years. (Text of negotiations published in Le Monde newspaper, 1 January, 1998)

"Shortly after this proposal, there was a flurry of gunshots, in which two weapons could distinctly be heard. Dr. Qasemlu was shot in the forehead, temple and throat." A final shot was also delivered to him (Human Rights Documentation Center: 29). Sahraroudi was wounded by a single bullet and received no final shot.

"Sahraroudi gets out of the apartment [at about 7:20 p.m.] and rings the neighbor's doorbell. The neighbor calls the police immediately and, 10 minutes later, the police arrive at Bahngasse. Sahraroudi has fallen on the pavement, covered in blood. A little later, Bozorgian (Darjazi) appears and accompanies the police to Apartment 5, where the negotiations had taken place. The two police officers who entered the apartment with him found a bloody envelope, containing 9400 in their body search of Mr. Bozergian." (Dastmalchi: 291)

Iranian Officials' Reaction

Islamic Republic officials deny any association with the murder conspiracy of Abdol-Rahman Qasemlu, Abdollah Qaderi-Azar, and Fadhil Rassoul. In police interrogations, Sahraroudi claims that the murderers were unknown individuals who attacked the apartment during the negotiations and shot at all the negotiators present from the entrance and then ran away. Two days after the assassination of the leader of PDKI along with Mr. Qaderi-Azar and Mr. Fadhil Rassoul, the Islamic Republic of Iran's Minister of Interior, Ali Akbar Mohtashami, said in a press conference that the Iraqi government was probably responsible for the crime. He also claimed that the aim of the meeting between Mr. Qasemlu and the Islamic Republic delegation had been to discuss the return of repentant Kurds to Iran and to sort out their problem with the Judiciary. (Agence France-Presse, quoting IRNA: 15 June 1989) The Minister of the Interior was not aware that Dr. Qasemlu had

recorded the negotiations secretly.

Austrian Officials' Reaction

Immediately after the crime was detected, the head of the Austrian Special Unit for Combating Terrorism, Mr. Oswald Kessler, was assigned to pursue and investigate the case. After a close examination of the location of the crime and the existing evidence, he made the following remarks:

- There is no sign on the door of the apartment, proving that it had been opened by force.
- All three Kurdish individuals have received final shots.
- Two of the three Kurds were caught completely by surprise and were killed while sitting. If a stranger had entered the room from outside, they would absolutely not remain seated in their place.
- Mostafavi (Ajudi) has escaped and is in hiding.
- The apartment is situated such that it is impossible to figure out the layout of the interior from outside, which means the murderers had to be familiar with the apartment from the inside.
- The murderers had to know exactly where each of the victims was sitting, in order to avoid wrong shots in a storming operation, such as the one carried out.
- This is not a classic assassination and, rather, resembles assassinations carried out by security and intelligence services. In the classic model, the victim and the murderer meet each other for the first time not in a private home but in front of a hotel, in the airport, and so forth, whereas, in this case the murderer and the victim knew each other beforehand, and the murderers had managed to gain the trust of the victims.
- And the eighth reason for Kessler is that, based on his information, Qasemlu and Qaderi had been negotiating with the delegation sent by the Islamic Republic of Iran. Based on this evidence, Mr. Oswald Kessler says:

“ ... the Kurds have been murdered, and the Islamic Republic of Iran officials have stayed alive. For us, the issue is quite obvious. The rest depends on the politicians.”
(Dastmalchi: 291-292)

Sahraroudi and Bozorgian (Darjazi) are separately interrogated by Austrian officials, the first in the hospital and the latter in the police station. Sahraroudi says that, at the moment when the murderers entered the apartment, Bozorgian was in the bathroom. And Bozorgian claims that, at the time of the shooting, he had gone to McDonalds and was not present in the building. (Human Rights Documentation Center: 30). The disparity between the witness statements of two of the members of the Iranian delegation, as well as the fact that the third one has run away and

disappeared, has intensified suspicions that these individuals have indeed committed the murders.

Further investigations by the police strengthened the hypothesis that the murders were carried out by the negotiating delegation sent by the Islamic Republic of Iran: "Analysis of the shooting determined that the assassins could not have fired at the Kurds from the doorway. The trajectory of the bullets indicated that they had been fired from the direction of the IRI delegation. Furthermore, discarded shell casings were found where the IRI negotiators had been sitting and not near the doorway. Two automatic pistols equipped with silencers and a bloodstained windbreaker were eventually discovered in a garbage dump, along with the key to a Suzuki motorcycle. A bill of sale found with the key led the police to a salesman who identified Sahraroudi as having purchased the bike. Sahraroudi had used the pseudonym Mostafa Mostafavi for the transaction. The Austrian Public Prosecutor finally issued warrants for the arrest of Bozorgian, Sahraroudi, and Ajoudi on November 28, 1989, three months after they were escorted by the Austrian Police to the airport." It appears that Bozorgian left Austria on November 30, 1989. (Human Rights Documentation Center: 31)

A few months after Austrian Police released the suspected murderers of Dr. Qasemlu, Mr. Qaderi-Azar, and Mr. Fadhil Rassoul, the Austrian Public Prosecutor issued warrants for their (Bozorgian's, Sahraroudi's, and Ajoudi's) arrest on November 28, 1989. In October 2013, Mohammad Jafari Sahraroudi went to Geneva for an international conference. Despite the demands of the Kurdish and other political activists, the Swiss and Austrian governments made no special effort to have him arrested by Interpol or to act upon his warrant. About the unwillingness of Austrian officials to pursue Qasemlu's case judicially, a high-ranking Austrian official told Time Magazine:

"No country wants to prosecute a terrorist case. [...] A convicted terrorist faces a life sentence, which means, in Austria, at least 15 years. That means that, for 15 years, you are at risk [of terrorist attacks]."

Family Remarks

Ms. Helen Krulich, Mr. Qasemlu's widow, objected from the very beginning to the course of the investigations and the slow reaction of Austrian officials and later to the release of the suspects and their return to Iran. Ms. Qasemlu filed suit against the Republic of Austria on 2 August 1991. "She accused the government of refraining from investigating the assassination of Dr. Qasemlu diligently and allowing the assassins to leave Austria safely. She alleged that the Austrian government wilfully barred the police authorities from investigating the case, because of pressure from

the IRI and illegal arms deals between the state-owned Austrian enterprise “Voest” and the Iranian government during the Iran-Iraq war. [...] The Austrian court dismissed the case without hearing evidence, ruling that Ms. Krulich had failed to make a prime facie case and that it lacked jurisdiction to hear a case against the IRI. This decision was confirmed by the Appellate Court of Vienna (Oberlandesgericht Wien) and dismissed [...] .” (Human Rights Documentation Center: 32) Ms. Qasemlu wrote in her memoirs that the Austrian court had made her pay 80,000 shillings to cover court expenses. Ms. Qasemlu had written, in response to the judiciary officials, that she preferred to go to prison as an insolvent debtor than to pay a dime to a judiciary that supports state terrorism. Judiciary officials did not pursue the matter further.

* Sources:

- Statements and documents by the Democratic Party of Iranian Kurdistan in Persian and French:

“Vie et mort d’Abdul Rahman Qasemlu : Homme de Pais et de Dialogue”: [External Link](#)

- “A Glance at the Life and Struggles of Martyr Abdollah Qaderi”:

“Negahi be Zendegi va Mobarezat e Shahid Abdollah Qaderi” in Kurdistan magazine, Issue 163

- Memoirs of Helen Qasemlu (Krulich), widow of Abdol-Rahman Qasemlu: “A European Woman in the Land of the Kurds”:

Hélène Krulich, Une Européenne au pays des kurdes, Karthala, 2011

- Parviz Dastmalchi, Terror in the Name of God [Terror be name ‘Khoda’], First Edition, Summer 1392 (2013)

- Iran Human Rights Documentation Center: “No Safe Haven: Iran’s Global Assassination Campaign: [External Link](#)

- Carol Prunhuber, “QĀSEMLU, ‘ABD-AL-RAḤMĀN”, in Encyclopaedia Iranica: [External Link](#)

- Ayatollah Ruhollah Khomeini, Sahifeye Nur (Collection of Writings and Speeches), Ministry of Islamic Guidance, Tehran, 1361 (1982), Vols. 8 & 9

- Keyhan, Ayandegan, and Ettela’at newspapers, Le Monde newspaper

** On August 16, 1945, Qazi Mohammad and 105 Kurdish elites published a statement in which they announced the establishment of the Democratic Party of Kurdistan to the public and listed the agenda and demands of the Party in 8 paragraphs: The first paragraph emphasizes freedom and the right to autonomy: “The Kurdish people of Iran must have freedom and autonomy in administering their own affairs, and they must have the right to be autonomous within the borders of Iran.” The signatories of this statement based their claim to the right of autonomy

on the Iranian Constitution. As the third paragraph of the statement emphasizes: “The local government of Kurdistan must be immediately elected in accordance with the Constitutional Law (Constitution 1905) and oversee all social and governmental affairs (of the Kurdish regions).” The next paragraphs referred to cultural, economic, and administrative rights of the people of Kurdistan. Following a meeting with the Soviet Consulate in Tabriz and a trip to Baku to meet with Jafar Bagherof, the Prime Minister of the Azerbaijan Soviet Socialist Republic, in October 1945, Qazi Mohammad, the leader of the autonomist forces of Kurdistan, learned that the Democratic faction of Azerbaijan would soon implement a plan for an autonomous government in Eastern Azerbaijan (December 1945). On January 22, 1946, the establishment of the Republic of Mahabad led by Qazi Mohammad was officially announced. Once the Soviet forces left the North-Western regions of Iran, the Republic of Mahabad lost the military and economic supports of the Soviets and internal tensions among Kurdish forces made the Republic even more vulnerable. On December 7, 1946, the Iranian army occupied Mahabad and the Republic of Mahabad fell after 11 months. Qazi Mohammad, his brother, and the Minister of War of the Republic of Mahabad were tried in a military court and hanged on March 31, 1947. The Democratic Party of Kurdistan was banned. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Biography | Terrorism | Kurdish Issue | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria |

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته باس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لنگه نامه کان	English	

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker
A.R. Ghassemlou – lebend

کورتەباس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn
of 'terror' under Raisi

کورتەباس

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website ranrights.org](https://www.ranrights.org)

Added on: 28-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 165

One Person's Story Fazel Rasul(Fadhil Rasoul)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260605175950690266>

About: Fazel Rasul(Fadhil Rasoul)

Age: 41

Nationality: Iraq

Religion: Presumed Muslim (Sunni)

Civil Status: Married

Case

Date of Killing:13-07-1989

Location of Killing: Linke Bahngasse 5, Vienna, Austria

Mode of Killing: Extrajudicial Execution » Extrajudicial shooting

Charges: Unknown charge

About this Case

Information about the assassination of Mr. Fazel Rasul and two of his companions, Mr. Abdol-Rahman Qasemlu and Mr. Abdollah Qaderi Azar [Ghaderi Azar] has been gathered from statements and documents (in Persian and French) by the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI); "Biography of Fazel Rassoul, Dr. Qasemlu's companion, on the 10th anniversary of their assassination", in KurdishMedia; "A Glance at the Life and Struggles of Martyr Abdollah Qaderi" in Kurdistan magazine; "Dr. Ghassem lou," in a special issue of the Bulletin de l'Institut Kurde de Paris;

Memoirs of Helen Krulich (Qasemlu), the widow of Mr. Abdol-Rahman Qasemlu, titled, *A European Woman in the Land of the Kurds*; Parviz Dastmalchi's investigations, *Terror in the Name of God*; Iran Human Rights Documentation Center, *No Safe Haven: Iran's Global Assassination Campaign*; Carol Prunhuber "Qāsemlu, Abd-al-Rahmān," in *Encyclopedia Iranica*; Ayatollah Ruhollah Khomeini, *Sahifeye Nur*; *Kayhan*, *Ayandegan*, and *Ettela'at* newspapers; reports by IRNA and the Agence France-Presse; and the French newspapers *Le Monde* and *Liberation*. For more information about these sources, see the endnotes. *

Born in 1948 in the city of Sulaymaniyah, in Iraq, Mr. Fazel Rasul completed his primary and secondary studies there. At the age of fifteen, he was reportedly arrested and tortured, for the first time, because of his political activism in a communist organization. At the age of twenty, while studying law and political science, he became Secretary General of the Student Union of Iraqi Kurdistan (Institut Kurde: 9). After graduation, in 1978, Fazel continued his clandestine political activism. He tried to revive the Iraqi communist party, along with those militants who had joined the Iraqi Kurds in their armed struggle against the central government (KurdishMedia). In the late 1970s, Mr. Rasul moved to Beirut, where he worked for a while at the Center for Palestinian Studies. This was the time of the Islamic Revolution in Iran, and Mr. Rasul, along with many former young leftists in the region, became attracted to the revolutionary Islam promoted by Iran's new leaders. In 1980, Mr. Rasul moved to Vienna (Austria), where he completed his PhD in political science. During the eighties, Mr. Rasul maintained relations with Kurdish organizations without adhering to any of them. At the time of his murder, Fazel Rasul was editor of the Algerian magazine *El Hiwar* (Dialogue), created by Ahmed Ben Bella, former President of Algeria.

Mr. Rasul took a particular interest in the resolution of the Kurdish question and the end of the Kurds'enmity with the Islamic Republic of Iran (IRI), to which he was sympathetic. His dual sympathy for the Kurds and the Islamic Republic of Iran, prompted the Iranian authorities to choose him as an intermediary and to use him in their conspiracy against Dr. Abdol- Rahman Qasemlu, the charismatic leader of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI). Though a friendly Kurd who had facilitated the IRI agents' meeting with Mr. Qasemlu, Fazel Rasul was not spared by the killers who killed him to eliminate a witness and with him any evidence of IRI involvement in the crime.

Ahmad Ben Bella, the former President of Algeria and the owner of *El Hiwar* magazine, remembered Mr. Fazel Rasul as an amiable, well read, and cultured man,

who was, above all, a man of dialogue.

Historical Background

The historical background on PDKI and its relations with the Islamic Republic of Iran helps shed light on the political motives underlying the triple murder of Vienna. During the Islamic Revolution of Iran (1978-1979), the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI)** was promoting “autonomy for Kurdistan, democracy for Iran.” Ayatollah Khomeini’s political program, which sought to establish the Absolute Guardianship of the Jurist (Valayat e Faqih) and to limit the political freedoms of different-minded individuals, was at odds with PDKI’s agenda. The latter advocated the separation of church and state and, therefore, boycotted the referendum for the establishment of the Islamic Republic (30-31st March 1979). From spring to summer of 1979, armed conflicts ensued between supporters of PDKI and forces connected to Ayatollah Khomeini gradually intensified. In the election (3 August 1979) for members of the Assembly of Experts (restricted Constituent Assembly), Abdol-Rahman Qasemlu, the leader of PDKI, earned 80% of the votes in Orumieh and was elected representative of that city. However, on August 18, in a gathering of the members of the Assembly of Experts, Khomeini called the PDKI, “a terrorist association,” “a corrupted association,” and a “corrupter association” and announced Qasemlu as corrupted. (Sahifeye Nur: 8/253) On August 20, 1979, Ayatollah Khomeini, in a message to the people of Kurdistan, banned the PDKI for being “the party of Satan.” (Sahifeye Nur: 8/257)

In this way, the Leader of the Islamic Revolution of Iran blocked the road to any peaceful resolution possible for the Kurdish problem. The army was sent to the region to suppress the Kurds. The Revolutionary Guard Corps and the army fought the Kurdish peshmerga fighters for three months in order to gain control over Kurdish cities and more or less succeeded at the end. On October 20, 1979, Qasemlu announced in Mahabad that the armed struggle of the Kurds would continue in the form of a guerilla warfare. (Iranica: Qāsem lu) For three years after this announcement, the Democratic Party forces had control over a significant part of Kurdistan, except for the cities. However, with time, they had to leave the region and settle down in Iraqi Kurdistan. (July 1984)

The Assassination: Murder in Vienna

After the end of the Iran-Iraq war (July 18, 1988), Islamic Republic officials invited Dr. Qasemlu for negotiations through the Iraqi Kurdish leader, Jalal Talibani. (Iranica:

Qāsemlu) Believing that the Kurdish problem could not be resolved through military action, Dr. Qasemlu accepted the invitation for negotiations, with PDKI's central committee's approval. The first round of these secret negotiations took place in Vienna, on the 30th and 31st of December, 1988 (PDKI: "The Life and Death of Qasemlu"). The Iranian delegation sent to negotiate was led by Mohammad Jafari Sahraroudi, the head of Kurdish Affairs in the Ministry of Intelligence. In Qasemlu's opinion, the negotiation process was positive, and they agreed on meeting a second time. The next meeting took place on January 19, 1989. At the end of this round of negotiations, the Iranian delegation appeared to have agreed with the basic idea of autonomy for the Kurdish people and were only going to discuss the details of implementing it with their government. (PDKI: "Life and Death of Qasemlu") Six months later, during one of Qasemlu's trips to Europe, Islamic Republic officials contacted him again. Khomeini had passed away and Hashemi Rafsanjani, the head of the parliament, who was running for presidency, was promising reforms and an end to Iran's international isolation to both the Iranian people and the international community. Islamic Republic officials insisted that Dr. Qasemlu attend the negotiations and refused to take part in a meeting in his absence in March. (Human Rights Documentation Center: 28)

On 12 July 1989, Qasemlu, along with Mr. Abdollah Qaderi Azar, the representative of PDKI in Europe, and Fazel Rasul, an Iraqi Kurdish resident of Vienna, who was in contact with Islamic Republic officials and acted as a mediator, met with the Iranian delegation in an apartment in Vienna. The location of the apartment, 5 Linke Bahngasse, was not known to either of the negotiating parties, and Fazel Rassoul, who had provided the apartment, took each delegation there separately. Since the negotiations did not yield any results in that meeting, the parties agreed to meet at 5:30 p.m., the next day for a second meeting. Mr. Fazel Rasul would be waiting at the apartment for the representatives of the Democratic Party of Iranian Kurdistan and the delegation sent by the Islamic Republic. At 5:30 p.m., Abdol-Rahman Qasemlu and Abdollah Qaderi-Azar arrived at the location without any cautionary and security provisions. (Human Rights Documentation Center: 29) A few minutes later, the Islamic Republic of Iran delegation, including Mohammad Jafari Sahraroudi and Amir Mansour Bozorgian (real name: Ghafour Darjazi, member of Special Operations forces of the Revolutionary Guards Corps) joined them. Dr. Qasemlu had secretly recorded the negotiations, and the tape was later handed over by the Austrian police to PDKI officials, who saw to the publication of the text of the negotiations. (Dastmalchi: 289-290)

During these negotiations, Sahraroudi emphasizes the need for the negotiations to

remain secret, so that the enemies do not manage to prevent them from continuing and reaching a conclusion. Dr. Qasemlu reminds them of the two main points brought up in previous negotiations, i.e. autonomy for Kurdistan and the right to public political activity for PDKI. Another point emphasized by Qasemlu is the problem of disarming the Kurdish peshmerga fighters after ten years of fighting. He also emphasizes that autonomy is one of the main goals of the Kurdish movement and that nothing can be gained from denying it. Qasemlu reminds the Iranian delegation that leaving the Kurdish problem unresolved can intensify separatist tendencies among Kurds. In response, Sahraroudi refers to Islam and Islamic principles that determine Tehran's policies. And Dr. Qasemlu emphasizes the principle of autonomy again. At the end of these negotiations, Fazel Rasul, the Iraqi Kurdish mediator, encourages the negotiating parties to reach an agreement and points out that, perhaps, the same conditions for peaceful negotiations might not exist in three years. (Text of negotiations published in Le Monde newspaper, 1 January, 1998)

"Shortly after this proposal, there was a flurry of gunshots, in which two weapons could distinctly be heard. Dr. Qasemlu was shot in the forehead, temple and throat." A final shot was also delivered to him (Human Rights Documentation Center: 29). Sahraroudi was wounded by a single bullet and received no final shot.

"Sahraroudi gets out of the apartment [at about 7:20 p.m.] and rings the neighbor's doorbell. The neighbor calls the police immediately and, 10 minutes later, the police arrive at Bahngasse. Sahraroudi has fallen on the pavement, covered in blood. A little later, Bozorgian (Darjazi) appears and accompanies the police to Apartment 5, where the negotiations had taken place. The two police officers who entered the apartment with him found a bloody envelope, containing 9400 in their body search of Mr. Bozergian." (Dastmalchi: 291)

Iranian Officials' Reaction

Islamic Republic officials deny any association with the murder conspiracy of Abdol-Rahman Qasemlu, Abdollah Qaderi-Azar, and Fazel Rasul. In police interrogations, Sahraroudi claims that the murderers were unknown individuals who attacked the apartment during the negotiations and shot at all the negotiators present from the entrance and then ran away. Two days after the assassination of the leader of PDKI along with Mr. Qaderi-Azar and Mr. Fazel Rasul, the Islamic Republic of Iran's Minister of Interior, Ali Akbar Mohtashami, said in a press conference that the Iraqi government was probably responsible for the crime. He also claimed that the aim of

the meeting between Mr. Qasemlu and the Islamic Republic delegation had been to discuss the return of repentant Kurds to Iran and to sort out their problem with the Judiciary. (Agence France-Presse, quoting IRNA: 15 June 1989) The Minister of the Interior was not aware that Dr. Qasemlu had recorded the negotiations secretly.

Austrian Officials' Reaction

Immediately after the crime was detected, the head of the Austrian Special Unit for Combating Terrorism, Mr. Oswald Kessler, was assigned to pursue and investigate the case. After a close examination of the location of the crime and the existing evidence, he made the following remarks:

- There is no sign on the door of the apartment, proving that it had been opened by force.
- All three Kurdish individuals have received final shots.
- Two of the three Kurds were caught completely by surprise and were killed while sitting. If a stranger had entered the room from outside, they would absolutely not remain seated in their place.
- Mostafavi (Ajudi) has escaped and is in hiding.
- The apartment is situated such that it is impossible to figure out the layout of the interior from outside, which means the murderers had to be familiar with the apartment from the inside.
- The murderers had to know exactly where each of the victims was sitting, in order to avoid wrong shots in a storming operation, such as the one carried out.
- This is not a classic assassination and, rather, resembles assassinations carried out by security and intelligence services. In the classic model, the victim and the murderer meet each other for the first time not in a private home but in front of a hotel, in the airport, and so forth, whereas, in this case the murderer and the victim knew each other beforehand, and the murderers had managed to gain the trust of the victims.
- And the eighth reason for Kessler is that, based on his information, Qasemlu and Qaderi had been negotiating with the delegation sent by the Islamic Republic of Iran.

Based on this evidence, Mr. Oswald Kessler says:

“ ... the Kurds have been murdered, and the Islamic Republic of Iran officials have stayed alive. For us, the issue is quite obvious. The rest depends on the politicians.”
(Dastmalchi: 291-292)

Sahraroudi and Bozorgian (Darjazi) are separately interrogated by Austrian officials, the first in the hospital and the latter in the police station. Sahraroudi says that, at the moment when the murderers entered the apartment, Bozorgian was in the bathroom. And Bozorgian claims that, at the time of the shooting, he had gone to McDonalds and was not present in the building. (Human Rights Documentation Center: 30). The disparity between the witness statements of two of the members of the Iranian delegation, as well as the fact that the third one has run away and disappeared, has intensified suspicions that these individuals have indeed committed the murders.

Further investigations by the police strengthened the hypothesis that the murders were carried out by the negotiating delegation sent by the Islamic Republic of Iran: “Analysis of the shooting determined that the assassins could not have fired at the Kurds from the doorway. The trajectory of the bullets indicated that they had been fired from the direction of the IRI delegation. Furthermore, discarded shell casings were found where the IRI negotiators had been sitting and not near the doorway. Two automatic pistols equipped with silencers and a bloodstained windbreaker were eventually discovered in a garbage dump, along with the key to a Suzuki motorcycle. A bill of sale found with the key led the police to a salesman who identified Sahraroudi as having purchased the bike. Sahraroudi had used the pseudonym Mostafa Mostafavi for the transaction. The Austrian Public Prosecutor finally issued warrants for the arrest of Bozorgian, Sahraroudi, and Ajoudi on November 28, 1989, three months after they were escorted by the Austrian Police to the airport.” It appears that Bozorgian left Austria on November 30, 1989. (Human Rights Documentation Center: 31)

A few months after Austrian Police released the suspected murderers of Dr. Qasemlu, Mr. Qaderi-Azar, and Mr. Fazel Rasul, the Austrian Public Prosecutor issued warrants for their (Bozorgian’s, Sahraroudi’s, and Ajoudi’s) arrest on November 28, 1989. In October 2013, Mohammad Jafari Sahraroudi went to Geneva for an international conference. Despite the demands of the Kurdish and other political activists, the Swiss and Austrian governments made no special effort to have him

arrested by Interpol or to act upon his warrant. About the unwillingness of Austrian officials to pursue Qasemlu's case judicially, a high-ranking Austrian official told Time Magazine:

"No country wants to prosecute a terrorist case. [...] A convicted terrorist faces a life sentence, which means, in Austria, at least 15 years. That means that, for 15 years, you are at risk [of terrorist attacks]."

Victims' Remarks

Regarding the victims' reaction it is worth noting that Ms. Helen Krulich, Mr. Qasemlu's widow, objected from the very beginning to the course of the investigations and the slow reaction of Austrian officials and later to the release of the suspects and their return to Iran. Ms. Qasemlu filed suit against the Republic of Austria on 2 August 1991. "She accused the government of refraining from investigating the assassination of Dr. Qasemlu diligently and allowing the assassins to leave Austria safely. She alleged that the Austrian government wilfully barred the police authorities from investigating the case, because of pressure from the IRI and illegal arms deals between the state-owned Austrian enterprise "Voest" and the Iranian government during the Iran-Iraq war. [...] The Austrian court dismissed the case without hearing evidence, ruling that Ms. Krulich had failed to make a prime facie case and that it lacked jurisdiction to hear a case against the IRI. This decision was confirmed by the Appellate Court of Vienna (Oberlandesgericht Wien) and dismissed [...]." (Human Rights Documentation Center: 32) Ms. Qasemlu wrote in her memoirs that the Austrian court had made her pay 80,000 shillings to cover court expenses. Ms. Qasemlu had written, in response to the judiciary officials, that she preferred to go to prison as an insolvent debtor than to pay a dime to a judiciary that supports state terrorism. Judiciary officials did not pursue the matter further.

* Sources:

- Statements and documents by the Democratic Party of Iranian Kurdistan in Persian and French:

"Vie et mort d'Abdul Rahman Qasemlu : Homme de Pais et de Dialogue": [External Link](http://iran.org/french/doc/kasemlu.htm) iran.org/french/doc/kasemlu.htm

- "A Glance at the Life and Struggles of Martyr Abdollah Qaderi":

"Negahi be Zendegi va Mobarezat e Shahid Abdollah Qaderi" in Kurdistan magazine, Issue 163

- Memoirs of Helen Qasemlu (Kruclich), widow of Abdol-Rahman Qasemlu: "A European Woman in the Land of the Kurds":

Hélène Krulich, Une Européenne au pays des kurdes, Karthala, 2011

- Parviz Dastmalchi, Terror in the Name of God [Terror be name 'Khoda'], First Edition, Summer 1392 (2013)
- Iran Human Rights Documentation Center: "No Safe Hsven: Iran's Global Assassination Campaign: [External Link](#)
- Carol Prunhuber, "QĀSEMLU, 'ABD-AL-RAḤMĀN", in Encyclopaedia Iranica: [External Link](#)
- Ayatollah Ruhollah Khomeini, Sahifeye Nur (Collection of Writings and Speeches), Ministry of Islamic Guidance, Tehran, 1361 (1982), Vols. 8 & 9
- Keyhan, Ayandegan, and Ettela'at newspapers, Le Monde newspaper

** On August 16, 1945, Qazi Mohammad and 105 Kurdish elites published a statement in which they announced the establishment of the Democratic Party of Kurdistan to the public and listed the agenda and demands of the Party in 8 paragraphs: The first paragraph emphasizes freedom and the right to autonomy: "The Kurdish people of Iran must have freedom and autonomy in administering their own affairs, and they must have the right to be autonomous within the borders of Iran." The signatories of this statement based their claim to the right of autonomy on the Iranian Constitution. As the third paragraph of the statement emphasizes: "The local government of Kurdistan must be immediately elected in accordance with the Constitutional Law (Constitution 1905) and oversee all social and governmental affairs (of the Kurdish regions)." The next paragraphs referred to cultural, economic, and administrative rights of the people of Kurdistan. Following a meeting with the Soviet Consulate in Tabriz and a trip to Baku to meet with Jafar Bagherof, the Prime Minister of the Azerbaijan Soviet Socialist Republic, in October 1945, Qazi Mohammad, the leader of the autonomist forces of Kurdistan, learned that the Democratic faction of Azerbaijan would soon implement a plan for an autonomous government in Eastern Azerbaijan (December 1945). On January 22, 1946, the establishment of the Republic of Mahabad led by Qazi Mohammad was officially announced. Once the Soviet forces left the North-Western regions of Iran, the Republic of Mahabad lost the military and economic supports of the Soviets and internal tensions among Kurdish forces made the Republic even more vulnerable. On December 7, 1946, the Iranian army occupied Mahabad and the Republic of Mahabad fell after 11 months. Qazi Mohammad, his brother, and the Minister of War of the Republic of Mahabad were tried in a military court and hanged on March 31, 1947. The Democratic Party of Kurdistan was banned. In the 1950s, a new generation of Kurdish autonomist revived the Democratic Party of Kurdistan, which was closely connected to the pro-soviet Tudeh party of Iran. However In 1955, the Democratic Party of Kurdistan officially severed its organizational ties with the Tudeh party. (Iranica: Qāsemlu) The 1953 Iranian Coup d'Etat in Iran, which

reaffirmed the Shah's dictatorship and was followed by intensified political pressure and suppression in Iran, led the autonomist Kurdish forces to relocate to Iraq. In 1973 the the Democratic Party of Kurdistan elected as its Secretary General Abdol-Rahman Qasemlu, a reformist who, with the help of his comrades, devised a modern and democratic agenda for the party and changed its name to the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI). The Party's slogan became "Autonomy for Kurdistan and Democracy for Iran." On March 3, 1979, after 32 years of clandestine activities, the PDKI started its public activities in Iran. (Kayhan: 3 March 1979). [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Kurdish Issue | Biography | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English |

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website iranrights.org](http://Websiteiranrights.org)

Added on: 05-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents**Article: 166****PDKI Supports The U.S. Department of State's Statement on Iran's Assassination of Dr. Ghassemlou**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260502161220686052>

In a statement, the Executive Board of PDKI welcomes and supports the United States recent efforts to raise international awareness on the global assassination campaign and other terrorist activities of the Islamic Republic of Iran from 1979 to the present. In particular, PDKI welcomes and supports U.S. efforts to remind Europe of the assassination of the Kurdish leader Dr. Abdul Rahman Ghassemlou by Iranian diplomats-cum-terrorists in Vienna on 13-07-1989 .

Earlier this week Brian Hook, Director of Policy Planning at the State Department, briefed the press on the U.S. administration's diplomatic efforts regarding Iran. Hook specifically referred to the assassination of Dr. Ghassemlou by stating: "This [...] month of July is the 29th anniversary that Iranian operatives, using diplomatic cover, assassinated the head of an Iranian Kurdish dissident group and two others." He added: "And so we will be, in the near term, reminding people of Iran and the violence that they have – a lot of their attacks, assassinations, bombings, cyber attacks, kidnapping, hostage-takings, hijackings, small arms attacks, from 1979 to 2018, and we will be discussing that in every region of the world."

Meanwhile, on July 5, the Bureau of Counterterrorism published a list of Iranian terror acts in Europe between 1979 and 2018, some of which the Iranian regime committed together with the Lebanese terrorist organization Hezbollah. The list includes the assassination of Dr. Ghassemlou as well as the assassination of Dr. Sadeq Sharafkandi, who was assassinated by Iranian agents and Hezbollah terrorists in Berlin on September 17, 1992.

On July 13, 1989, negotiations between PDKI and Iran took place at the initiative of the Iranian government in Vienna, Austria. Dr. Ghassemlou and the Kurdish delegation he headed went to the negotiating table in good faith, believing that after nearly a decade of war, the Iranian state was interested in finding a peaceful resolution to the Kurdish issue. However, the Iranian diplomats assassinated Dr. Ghassemlou and the other members of the Kurdish delegation. Instead of prosecuting the perpetrators of this crime, Austrian authorities escorted the terrorists to the airport in Vienna to facilitate their return to Iran.

Although PDKI at the time held the leaders of the Iranian regime responsible for the assassination of Dr. Ghassemlou and his aides, Austria's decision to facilitate the free passage of the Iranian agents back to Iran clearly obstructed justice in this case. Therefore, when the United States after 29 years raises the assassination case of Dr. Ghassemlou, it is a courageous step in the struggle against Iran's global assassination campaign, which has continued unabated since 1979.

The Executive Board of PDKI at the same time calls on European officials to address Iranian terror acts on European soil, especially the assassination of Dr. Ghassemlou in Vienna, in their negotiations with Iran. This is both a moral responsibility and a measure to protect the security of Europe. Iran continues its terrorist activities in Europe, which endangers the security of European countries. More recently, Belgian authorities arrested two Iranian operatives, who were planning to carry out a terror attack in Belgium. Furthermore, an Iranian diplomat was arrested in Germany on terrorism charges, while another Iranian diplomat was expelled from the Netherlands.

The Executive Board of PDKI calls on the Western countries to realize that Iran is the major source of terrorism in the world and that only regime change will ensure that Iran ends its terrorist activities and destabilizing foreign policy. Efforts to change the "behavior" or "policies" of the Iranian regime are doomed to fail, as has been demonstrated repeatedly for the past four decades.

09-07-2018

Democratic Party of Iranian Kurdistan
Executive Board. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Document Type:** Original language | **Decade:** 10s (10-19) |
Language - Dialect: English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:**
Digital |
Publication date: 09-07-2018

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
09-07-2018	رێکەوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	

Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou

کورتەباس

English

Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar

به‌لگه‌نامه‌کان

English

Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough

کورتەباس

English

From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism

کورتەباس

English

Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination

کورتەباس

English

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتەباس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتەباس

English

The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in Vienna

په‌رتوو‌کخانه

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.pdki.org 09-07-2018

Added on: 02-05-2026

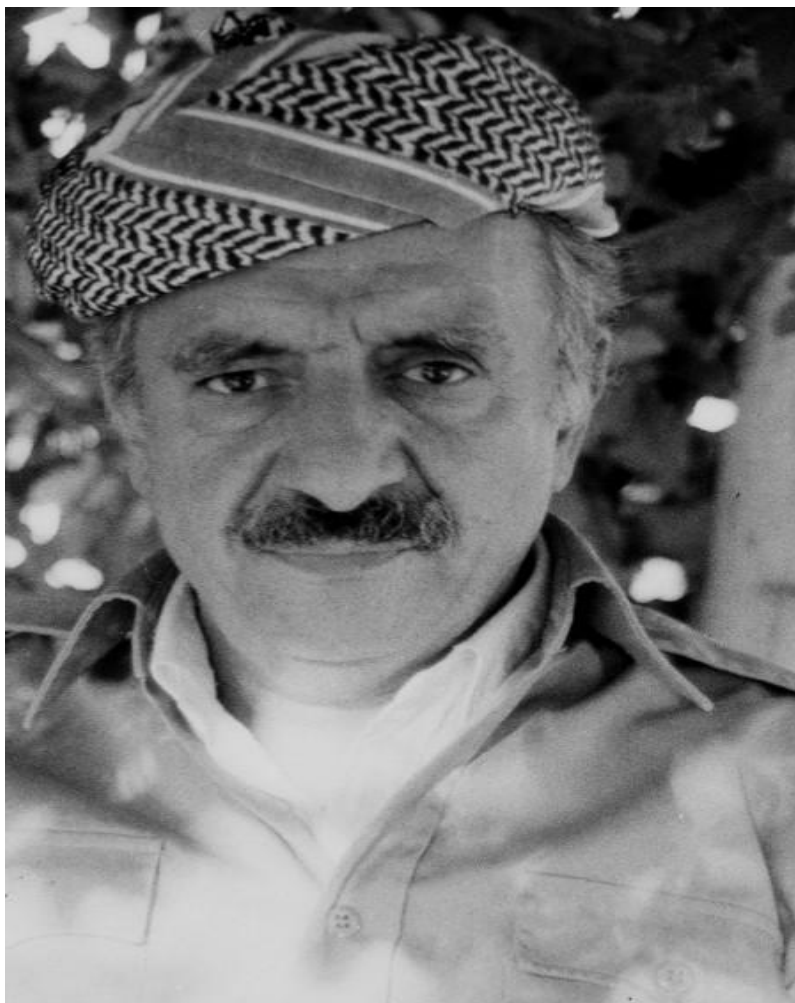
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 167

QĀSEMLU, ‘ABD-AL-RAḤMĀN IN The Encyclopædia Iranica

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260501180007686006>

QĀSEMLU (Ghassemlou), ‘ABD-AL-RAḤMĀN (b. Urmia, 22-12- 1930; d. Vienna, 13-07- 1989; Figure 1), Kurdish political leader, who as secretary general of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI), led the Kurdish nationalist struggle for autonomy and democracy in Iran. (The original name of the party was Kurdish Democratic Party [KDP]. The word “Iran” was added to the title in parentheses during the party’s third congress in 1973.)

Early life. Qāsemlu’s father, Moḥammad Qāsemlu, was a well-known Kurdish nationalist feudal lord from the Šekāk tribe. At the end of the 19th century, the shah gave him the title of Woṭuq-e divān (Krulich, p. 21). Qāsemlu’s mother, the third wife, was a Christian Assyrian converted to Islam. ‘Abd-al-Raḥmān Qāsemlu received his early education in Urmia, and by the time he was a teenager, he could speak

several languages, including Sorani Kurdish, Persian, Azeri Turkish, Arabic, and Assyrian (Randal, 1986, apud, Prunhuber, pp. 141, 143). Later on he would learn French, Russian, Czech, and English.

Qāsemlu became interested in politics in the early 1940s, when the Allied forces invaded Iran and the nascent Kurdish nationalist movement was revived during the occupation of the two Azarbaijan provinces by the Soviet forces.

The Kurdistan Democratic Party was founded on 16 August 1945 by Qāzi Moḥammed (1893-1947; Eagleton, pp. 62-63; Roosevelt, pp. 245-55, 260-63) and attracted many young people to its ranks. On 22 January 1946, the short-lived Republic of Mahabad was publicly announced (Roosevelt, p. 257; Ghassemlou, pp. 118-22) with Qāzi Moḥammed as president. But the Soviet troops retreated from northwestern Iran in the fall of 1946, leaving him without military and economic aid. Border conflicts with neighboring Azarbaijan and growing internal dissension further weakened the republic (van Bruinessen, p. 176). In December, the Iranian army regained the region, and the Republic of Mahabad fell (Roosevelt, pp. 266-67).

When the repression against the Kurds intensified following the fall of the republic, Qāsemlu was sent to Tehran to finish school. In 1947, Qāsemlu left for France. Student in Europe. After an assassination attempt against Moḥammad-Rezā Shah in 1949 at the University of Tehran, Iranian students in Paris organized a demonstration against the shah. Qāsemlu gave a speech at the event. The Iranian embassy put him under surveillance. His father was not allowed to send him any more funding, so Qāsemlu, through his contacts with the International Students Union, which was controlled by the communists, received a scholarship to study in Czechoslovakia (Randal, 1986, apud Prunhuber, p. 167; Krulich, p. 27).

In 1949 Qāsemlu entered the School of Political and Economic Science of Prague. It was the beginning of the Cold War, and the Stalinist regime was now gripping the country. As a young student and dogmatic Marxist-Leninist, Qāsemlu considered himself a Stalinist. He was elected president of the student union and participated in youth festivals in the International Congress of Students of Prague in 1950, and later in Berlin in 1951 (Randal, 1986, apud Prunhuber, pp. 167-68). He also met Helene Krulich, whom he would marry in 1952. They had two daughters Mina (1953) and Hiva (1955).

Political life. Qāsemlu returned to Iran in 1952 when he graduated from the School of Economics and Political Science (Kruclich, p. 27). He started his clandestine political activities in the country by revitalizing the Democratic Party of Kurdistan (KDP), which was then an appendage of the Tudeh party (McDowall, pp. 249-50). According to Qāsemlu (pp. 128-29), the Tudeh communists would neither support nor defend the aspirations of the Kurdish nationalist party in Iran. After the collapse of the Republic of Mahabad, the party's organization was in such disorder that the KDP

“became reliant upon its relationship with the Tudeh Party” (Ahmadzadeh and Stansfield, p. 15). In 1955, the KDP cut organizational ties with the Tudeh. In 1959, Qāsemlu stayed to Iraq for a year. Back in Prague, he completed his doctorate in economics and political science in 1962. He also taught the theory of economic growth and long-term planning at the School of Economics at the University of Prague (Randal, 1986, apud Prunhuber, p. 179). He published *Kurdistan and the Kurds in Slovak*, depicting the Kurdish world from a Marxist-Leninist perspective. The book was later translated into four languages. The Soviet invasion of Czechoslovakia in 1968, which led to purges, witch-hunts, and sentences, ended Qāsemlu’s identification with communism and led him towards social democracy (Prunhuber, pp. 94-95, 158-59. He returned to Iraq in 1970, where he worked as an advisor to the Ministry of Economic Planning (Chris Kutschera, in Prunhuber, p. 181). In 1973 he was elected secretary general of the KDP (Iran), a position he held until his assassination in 1989 (McDowell, p. 254). During his leadership, he initiated the modernization of the party, drafted a new political program, and established its core political concept: “democracy for Iran, autonomy for Kurdistan” (Ghassemlou, p. 132).

Qāsemlu and the Kurdish problem in Iraq. Qāsemlu followed closely the politics of the Iraqi Kurds (Korn, 1994; Kissinger, pp. 576-92). Following negotiations over Kurdish autonomy, the Iraqi Kurds and Ṣaddām Ḥosayn signed their first agreement on 11 March 1970. Talks continued for another four years with no agreement on the situation in Kirkuk and other oil-producing areas (McDowall, pp. 327-35). Qāsemlu, whose presence had been requested by the Iraqi authorities, attended the last meeting between the Kurdish delegation, headed by Edris Bārzāni, and the state representatives (Randal, 1986, apud Prunhuber, p. 184).

Qāsemlu left Iraq and returned to Prague in 1974. Two years later he was deported from Czechoslovakia, presumably due to the Tudeh party interference. In 1968, at an unscheduled meeting of the party, Qāsemlu had not approved the Soviet invasion of Czechoslovakia; moreover, the party disapproved of Qāsemlu’s views regarding the Kurdish issue (personal communication with Krulich, February 2012). In 1976 he left Czechoslovakia to reside in Paris, where he worked as an assistant professor of Kurdish at the School of Oriental Languages (Blau, 1991, apud Prunhuber, p. 187). While in Paris, he developed relationships with politicians and journalists, which augmented public interest on the Kurdish question.

Qāsemlu returned to Iran in 1978 as the revolution unfolded. He went to visit Ayatollah Komeyni in Neauphle-le-Château, but the Ayatollah did not receive him (Hélène Krulich-Qāsemlu, in Prunhuber, p. 36). He, however, supported Ayatollah Komeyni, because he believed that the Ayatollah, the symbol of opposition, would eventually overthrow the shah (Randal, 1986, apud Prunhuber, p. 36). In Iran, he

surreptitiously began to rejuvenate the debilitated party, many members of which were in prison, exiled, or had been executed. He set the ideological and practical foundation of the party, created secret committees, updated the cadres, and incorporated younger activist members (Šarafkandi, apud Prunhuber, p. 40). In March 1979, the KDP (Iran) officially announced the resumption of its political activities, putting an end to thirty years of clandestine functions. At the end of that month, Qāsemlu held his first political meeting in Mahabad. During this first celebratory political demonstration of the KDP (Iran), Qāsemlu “declared that his party was ready to cooperate with the new regime if the rights of the Kurds were guaranteed” (Ahmadzadeh and Stansfield, p. 17). He announced the political agenda of the KDP (Iran) and asked the Tehran government to accept the Kurds’ autonomy demands, thus emerging as the political leader of the Kurds.

During the turbulent early 1979, Qāsemlu was building the armed resistance of the pešmergas (Kurdish fighters; lit. “those who face death”) and, at the same time, working to reach an agreement with the central government. Although he was meeting with the authorities from Tehran and also went to visit Ayatollah Komeyni twice, he considered that the government was biding time (Randal, 1986, apud, Prunhuber, p. 63). He publicly declared that the Kurds would support the government as long as it clearly promoted democracy for Iran and autonomy for Kurdistan (Shams, p. 175).

After his first meeting with Komeyni, it was clear to Qāsemlu that the Ayatollah had no intention of respecting the Kurds’ demands (Randal, 1986, apud, Prunhuber, pp. 62-63). Elections for the Assembly of Experts (Majles-e kōbragān) were held on 3 August 1979 with the goal of drafting a new constitution for the Islamic Republic. The Kurds participated in this election, and Qāsemlu was elected with more than 80 percent of the votes as the representative of the city of Urmia. He was one of two secular politicians elected to the Assembly who did not belong to an Islamic current (Moin, p. 219). For Qāsemlu it was imperative to attend the Assembly sessions in order to oppose the clerical monopolization of power that was certain to thwart the liberties of the Iranians (Randal, 1986, apud, Prunhuber, p. 73).

A few days prior to the opening session of the Assembly of Experts, armed Kurds defeated the regime’s troops in Kurdistan. Komeyni threatened to punish “in a truly revolutionary way the incompetent and corrupt government forces” (Le Monde, 1 July 1979), if they did not crush the Kurdish revolt. Qāsemlu did not attend the opening session of the Assembly of Experts, during which Komeyni publicly condemned Qāsemlu (Schriazi, p. 32) and banned the KDP (Iran) as “the party of Satan, corrupt and the agent of foreigners” (McDowall, p. 272).

Towards the end of the summer of 1979, the pešmergas controlled a part of Kurdistan. Qāsemlu’s goal was “to achieve some kind of tolerance and a national

equilibrium that would permit a strengthening of the Iranian state.” He was convinced that autonomy could be negotiated, because the Kurds already had created an autonomous zone. He thought this was the moment for dialogue “for the peaceful resolution of the Kurdish issue” (Kravetz, in Prunhuber, p. 75). Several delegations of the KDP (Iran) met with Iranian authorities, trying to avoid armed conflict, but the regime launched a fierce offensive and, by the end of August, almost all the Kurdish cities held by the rebels were controlled by the government forces. Qāsemlu led the resistance in very harsh conditions from the mountains. After what is known as “Three-Month War,” Qāsemlu returned to Mahabad on 20 October 1979 and declared that the revolt would continue as a guerrilla campaign (Ghareeb, p. 19)

By December, the Iranian Revolutionary Guards had strengthened their military presence and retaken Kurdistan, while the peşmargas of the KDPI—the official name became the Kurdistan Democratic Party of Iran In early 1980—withdrew even further into the mountains. Between 1981 and 1982, the Kurds controlled a major portion of Iranian Kurdistan, excluding the towns. The military and political situations were propitious to them, as the KDPI had become a strong organization with clear objectives. Qāsemlu established a military administrative structure within the region. Eventually the KDPI settled in Kurdish territory on the Iraqi side of the border, where they have remained since 1984 (Prunhuber, p. 89).

Relations with the Iraqi regime. Although he had a close relationship with the Iraqi government, Qāsemlu always maintained his independence. Trapped by the geopolitical situation of Kurdistan, he lived and worked in Iraq off and on, while maintaining contact with the Iraqi regime. Yet he never collaborated militarily with Baghdad against Iran during the Iraq-Iran War (Ṭālabāni, in Prunhuber, p. 245; McDowall, pp. 273-74).

When the Iraq-Iran War (see IRAQ vii. IRAN-IRAQ WAR) began in 1980, the Iraqi government invited Qāsemlu to declare the formation of a Kurdish state in Iran and offered him money and weapons. Even the budget for the future Kurdish government would be provided by the Iraqis, who would officially recognize it. However, Qāsemlu responded that what he wanted was democracy and autonomy within the Iranian state (Ṭālabāni, in Prunhuber, p. 245). He was in a difficult position regarding Iraq. In private, he spoke about the horrors of the Iraqi regime, yet publicly he was obliged to be discreet. Nonetheless, he openly criticized the chemical bombings of the Kurds by the Iraqi regime in an interview with an Arab magazine (Hassanzadeh, in Prunhuber, p. 39).

Political vision. Even though he led an armed struggle against the Iranian regime, his party opposed popular terrorist methods (Actualités du Kurdistan, 1988, p. 5). Qāsemlu believed in equality between men and women and tried to have women’s

rights implemented within the Kurdish community. This included putting an end to polygamy among party members and integrating women into the party ranks. For the first time within Kurdish society in Iran, women joined the KDPI on their own and as individuals equal to men (interview with Maryam Alipour, KDPI activist, KDPI Tishk TV [Paris], 6 July 2010).

Unity among the Kurds was of prime importance for Qāsemlu, and he was tormented to see the division among the Kurds, which often turned into violence among conflicting parties. He worked to put an end to the in-fighting among the Kurds. Komala (the Revolutionary Organization of the Toilers of Kurdistan of Iran) considered the KDPI as its main enemy in its class struggle and accused them of “collaborating with feudal elements” (van Bruinessen, p. 18) and “resented the KDPI’s presumption as representative of the Kurdish people” (McDowall, p. 265). The KDPI suffered several internal divisions (Ahmadzadeh and Stansfield, p. 15; McDowall, pp. 273, 275-76). In 1988, members of a socialist, doctrinaire faction within the party accused Qāsemlu of “turning the KDPI from socialism to social democracy” and rejected his reasoning for dialogue with the regime. This faction left the party and “attracted a substantial following of KDPI leftists and others who resented what they considered Qāsemlu’s undemocratic methods” (McDowall, p. 276). Following Qāsemlu’s death, there was another schism in the KDPI, further weakening the Kurdish cause in Iran.

Qāsemlu considered the Kurds’ desire for full independence unrealistic. His plan was pragmatic; he would consent to a federal union if the rest of the minorities wanted it. But he remained adamant about local autonomy. Recorded on tapes found by the Austrian police during his discussion with the Iranian emissaries in Vienna prior to his murder, Qāsemlu clearly stated that there were only three solutions to the national problem: independence, federalism, and autonomy (*Actualités du Kurdistan*, pp. 3-4).

During his ten years of leadership in the Kurdish movement following the Iranian revolution, he mainly resorted to peaceful dialogue and was mindful of the fact that the Kurdish problem in Iran cannot be exclusively resolved through military actions (*Institut Kurde de Paris*, pp. 11-12). In 1988, when the war between Iran and Iraq was over, Qāsemlu feared that both governments would agree to crush the Kurdish rebellions in their respective countries, as had happened in 1975 following the Algiers Agreements (*Actualités du Kurdistan*, p. 2). Therefore, he thought that the time was ripe for sitting down and negotiating (Gueyras, *Le Monde*, 6 June 1989; McDowall, p. 276).

Murder in Vienna. Through Jalāl Ṭālabāni (Iraqi Kurdish leader of the Patriotic Union of Kurdistan [PUK]), Tehran proposed a dialogue with the KDPI. The party accepted it, and Qāsemlu traveled to Vienna to meet the Iranian representatives in December

1988 and January 1989. Tālabāni organized the meetings with extreme security measures. The meetings were supposed to continue in March, but the Iranians interrupted the negotiations with the excuse of Komeyni's sickness and the opposition of hardliners against these talks. They also sidelined Tālabāni from any future meetings, alleging that his men had broken confidentiality and spoken about the gatherings (Tālabāni, in Prunhuber, pp. 217-22).

According to Abu'l-Ḥasan Bani Šadr (in Prunhuber, p. 286), this was part of the Iranian plan to plot Qāsemlu's murder. The first set of meetings with the Iranians was to create confidence in Qāsemlu about the negotiations (Bani Šadr, in Prunhuber, pp. 285-86). Once Tālabāni was sidelined, the Iranians found a dispensable intermediary in Fāzel Rasul, an Iraqi Kurdish intellectual with connections to the Iranian regime (Tālabāni, in Prunhuber, p. 204). Rasul contacted Qāsemlu and invited him to meet once more with the Iranian delegation in Vienna in July. Qāsemlu accepted and did not inform the party, which no longer believed in the negotiations (Prunhuber, pp. 8, 16, 221). He mistakenly believed that Iran, weakened by eight years of war with Iraq, needed to resolve the Kurdish problem after Komeyni (Ben Bella, in Prunhuber, p. 210; McDowall, p. 276) and that Akbar Hāšemi Rafsanjāni, speaker of the Majlis and candidate for the Iranian presidency, was pragmatic enough to wish to resolve the Kurdish issue (IHRDC, 2008, p. 26). Qāsemlu and Abdullah Gadheri-Azar KDPI's representative in Europe, attended the first meeting in an apartment in Vienna on 12 July 1989 with Fāzel Rasul. Qāsemlu did not take any security measures. Iran's emissaries were Moḥammed-Ja'far Šaḥrārudi, head of the Kurdish affairs section of the Iranian Ministry of Intelligence, Hāji Mošṭafawi, head of the secret service for West Azarbaijan Province (Kurdistan), and Amir Maṣṣur Bozorgiān, bodyguard and agent of the Iranian secret police (Institut Kurde de Paris, p. 2)

On 13 July, during a second meeting with the Iranians, Qāsemlu, Ghaderi-Azar, and Rasul were mortally shot and Šaḥrārudi was hit in the arm by a stray bullet. Mošṭafawi disappeared. Šaḥrārudi and Bozorgiān were detained by the Austrian police. Oswald Kessler, head of the Austrian Special Anti-Terrorism Unit said, "We've got dead Kurds and surviving Iranians. The matter is clear. The rest will be politics" (Danninger; IHRDC, 2008, p. 28).

Bozorgiān was released from police custody and allowed to return to the Iranian embassy. Šaḥrārudi was released from the hospital and escorted by the Austrian police to the airport to leave the country. Three months later, in November 1989, the Austrian public prosecutor issued arrest warrants for the three men. Šaḥrārudi was later promoted to the rank of Brigadier General in the Revolutionary Guards and became the head of the Qods Forces Intelligence Directory (IHRDC, 2008, p. 28). The release of the only witnesses angered the Austrian public and media. The

Austrian daily Arbeiter Zeitung, responding to a Foreign Ministry official's remark that Iran had threatened reprisals if its nationals were taken into custody, wrote: "This kowtowing to Iran will protect Austria for a while from the mullahs' wrath. But it's an invitation saying, 'Austria's pretty; come here to kill'" (Randal, 1989).

In 1991, Qāsemlu's widow, Helene Krulich, initiated legal proceedings against the Austrian state for not pursuing an investigation of the murder, releasing the assassins, and allowing them to leave the country. In 1992, the Austrian high court dismissed the case (IHRDC, 2008, p. 29).

Qāsemlu and Ghaderi-Azar were buried in Paris at the Père Lachaise cemetery. With Qāsemlu's death, the Iranian Kurdish movement suffered a severe blow, which impacted the progress for an autonomous Kurdish nation.

Bibliography

Hashem Ahmadzadeh and Gareth Stansfield, "The Political, Cultural, and Military Re-Awakening of the Kurdish Nationalist Movement in Iran," *The Middle East Journal* 64/1, 2010, pp. 11-27.

Martin van Bruinessen, "The Kurds between Iran and Iraq," *Middle East Report*, July-August 1986, pp. 14-27.

Idem, "A Kurdish State," in Susan Meiselas, *Kurdistan: In the Shadow of History*, New York, 1997.

Sissy Danninger, "Dr. Qāsemlu, Twenty Years after the Assassination in Vienna: A Tale about the Power of Cowardice and the Weakness of Media Power," paper presented at international symposium, "Homage to Abdul Rahman Ghassemlou," Paris, 17 July 2009; online at KurdishMedia.com ([External Link](#))

William Eagleton Jr., *The Kurdish Republic of 1946*, London, 1963.

C. J. Edmonds, "Kurdish Nationalism," *Journal of Contemporary History* 6/1, 1971, pp. 87-107.

Edmund Ghareeb, *The Kurdish Question in Iraq*, Syracuse, N.Y. 1981.

Abdul Rahman Ghassemlou, *Kurdistan and the Kurds*, Prague, 1965.

Idem, "Kurdistan in Iran," in Abdul Rahman Ghassemlou and Gerard Chaliand, eds., *People without a Country: The Kurds and Kurdistan*, London, 1980.

Jean Gueyras, "La mort de Khomeiny et le problème kurde en Iran," *Le Monde*, Paris, 15 June 1989.

Fred Halliday, "Interview with KDP's Qassemlu: The Clergy Have Confiscated the Revolution," *Middle East Research and Information Project (MERIP) Middle East Report* no. 98, July-August 1981.

Abdullah Hassanzadeh, *Un demi siècle de lutte pour la liberté I*, PDKI, 1995 (in Kurdish).

Kak Homer, "The Mockery of the Kurdish Autonomous Region," *Kurdistan Times*, no. 1, Winter 1990.

Institut Kurde de Paris, Bulletin de liaison et d'information, Special Issue, July-August 1989.

IHRDC (Iran Human Rights Documentation Center), Murder at Mykonos: Anatomy of a Political Assassination, New Haven, 2007.

Idem, No Safe Haven: Iran's Global Assassination Campaign, New Haven, CT, 2008.

Wadie Jwadih, The Kurdish National Movement: Its Origins and Development, Syracuse, N.Y., 2006.

KDPI (Democratic Party of Iranian Kurdistan), Fifth Congress Report, Kurdistan of Iran, 6-9 December 1981.

Henry Kissinger, Years of Renewal, New York, 1999.

Farideh Koohi-Kamali, The Political Development of the Kurds in Iran: Pastoral Nationalism, New York, 2003, passim.

Hélène Krulich, Une Européenne au pays des Kurdes, Paris, 2011.

Chris Kutschera, Le mouvement national Kurde, Paris, 1979.

David A. Korn, "The Last Years of Mustafa Barzani," Middle East Quarterly 1/2, June 1994 (consulted online at Middle East Forum, [External Link](#) accessed 4 January 2012).

Chris Kutschera, Le mouvement national Kurde, Paris, 1979.

David McDowall, A Modern History of the Kurds, London, 1997.

Baqer Moin, Khomeini: Life of the Ayatollah, New York, 2000.

Carol Prunhuber, The Passion and Death of Rahman the Kurd: Dreaming Kurdistan, Bloomington, 2010, containing interviews with: Abu'l-Hasan Bani Šadr 2009 (pp. 285-86); Joyce Blau, 1991; Abdullah Hassanzadeh, 2010 (pp. 39, 220); Marc Kravetz, 2010 (p. 75); Hélène Krulich-Qāsemlu, 2008 (p. 36); Chris Kutschera, 2010 (p. 181); Šarafkandi, 1991 (see Šarafkandi); Jalāl Ṭālabāni, 1991 (pp. 204, 217-22, 245).

Carol Prunhuber and Gabriel Fernandez, interview of Ahmed Ben Bella, 1991, in Carol Prunhuber, 2010, p. 210.

Jonathan Randal, interview of 'Abd-al-Raḥmān Qāsemlu, Paris, 1986; excerpts in Carol Prunhuber, pp. 36, 62-3, 73, 141, 167-68, 180, 184.

Idem, "The Hostage Drama; Austria Said to 'Kowtow' to Iran in Murder Case; Reprisal Feared in Kurdish Leader's Death," The Washington Post, 2 August 1989.

Idem, After Such Knowledge: What Forgiveness? My Encounters with Kurdistan, New York, 1997.

Archie Roosevelt, Jr., "The Kurdish Republic of Mahabad," Middle East Journal, no. 1, July 1947, pp. 247-69.

Sādeq Šarafkandi interview by Bernard Granjon on behalf of Carol Prunhuber at KDPI headquarters in Iraq, 1991.

Said Shams, Nationalism, Political Islam and the Kurdish Question in Iran: Reflections on the Rise and Spread of Political Islam in Iran, Saarbrücken, 2011.

Asghar Schriazi, The Constitution of Iran: Politics and the State in the Islamic Republic, London and New York, 1997. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Biography | **Kurdish Issue | Document**
Type: Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English |

Publication date: ~~00-00~~–2000

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2000	پیکهوت و پووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Websiteiranicaonline.org 01-01-2000

Added on: 01-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 168

Rebelleader Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260501181841686007>

Name of leader Abdul Rahman Ghassemlou

Alias Qasemlu

Organization Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI)

Conflict country Iran

Gender Male

Year of birth 1930

Place of birth Qasemlu, outskirts of Orumieh, West Azerbaijan province of Iran

Year of death 1989

Deceased

Yes, he was assassinated in 1989.

Birth order

He had two older brothers.

Age at start of rebel leadership

In 1973, so at the age of 43.

Leader entry method

He was elected member of the Revolutionary Committee of the Democratic Party of Iranian Kurdistan.[5]

Powersharing

Yes; he was elected as a member of the Committee, but he was not the highest member.

Education (also name universities attended, if any); note any relevant experiences while a student

“He completed his early education in Urmia.” “In 1947, Qāsemlu left for France. After an assassination attempt against Moḥammad-Rezā Shah in 1949 at the University of Tehran, Iranian students in Paris organized a demonstration against the shah. Qāsemlu gave a speech at the event. The Iranian embassy put him under surveillance. His father was not allowed to send him any more funding, so Qāsemlu, through his contacts with the International Students Union, which was controlled by the communists, received a scholarship to study in Czechoslovakia (Randal, 1986, apud Prunhuber, p. 167; Krulich, p. 27).

In 1949 Qāsemlu entered the School of Political and Economic Science of Prague. It was the beginning of the Cold War, and the Stalinist regime was now gripping the country. As a young student and dogmatic Marxist-Leninist, Qāsemlu considered himself a Stalinist. He was elected president of the student union and participated in youth festivals in the International Congress of Students of Prague in 1950, and later in Berlin in 1951 (Randal, 1986, apud Prunhuber, pp. 167-68).” He completed his doctorate in economics and political science in Prague in 1962.

Ever married? If yes, age of first marriage

“In 1952 he married a Czech student and graduated in the same year with a degree in social and political sciences,” so he was age 22.

Children

Yes; he fathered two daughters.

Religious identification

He was an Atheist.

Elite family background

He came from a wealthy landowning family.

Political affiliations and intellectual circles; note any relevant social connections made

Yes; while he was a student (see section on education above).

Physical and mental health

No; there is no evidence of poor physical or mental health.

Pre-militant leader occupation

He “taught the theory of economic growth and long-term planning at the School of Economics at the University of Prague.”

Experience in a state military, and role; any relevant social ties

No; there is no evidence of experience in a state military.

Experience in a nonstate military, and role; any relevant social ties

No; there is no evidence of experience in a nonstate military.

Combat experience prior to assuming resistance organization leadership?

No; there is no evidence of combat experience.

Held government position prior to assuming leadership?

No; there is no evidence he held a government position.

Lived in exile?

No; there is no evidence he lived in exile.

Study abroad?

Yes; he studied in France and Czechoslovakia.

Did the leader receive military training abroad?

No; there is no evidence of military training abroad.

Did the leader have extensive work experience abroad?

No; there is no evidence he had extensive work experience abroad.

Serve time in prison? Social connections during that time?

No; there is no evidence he served time in prison.

Was there an assassination attempt on the leader by the state?

No; he was ultimately assassinated, but he did not face a failed assassination attempt.

Cause of Death?

He was assassinated.

Primary language, and other languages spoken as adult

“He could read and write and speak and understand Kurdish, Farsi, Arabic, Turkish, Azerbaijani, French, English, Russian, Czech and Slovak and was familiar with German.”[1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Biography | **Kurdish Issue** | **Publication**

Type: Born-digital | **Language - Dialect:** English |

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmancî	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لڼگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتەباس English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo

په‌رتوو‌کخانه English

The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)

په‌رتوو‌کخانه English

Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage

به‌لگه‌نامه کان Deutsch

Sources

[1] Unspecified | English | [Website rebelleaders.org](http://Website.rebelleaders.org)

Added on: 01-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library**Article: 169****Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260501133357685991>

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo

On 13-07-1989 one of the most tragic events in Kurdish history took place in Vienna, Austria. On that day Abdul Rahman Ghassemlou, the General-Secretary of Kurdistan Democratic Party (Iran), Abdullah Ghaderi-Azar and Fadhil Rassoul who were negotiating with representatives from Islamic Republic of Iran were brutally murdered. This team had travelled to Austria to negotiate a peaceful solution and obtain political rights for the Kurdish people in Iran. Despite the indisputable evidence on that time; the Austrian government did not allow the police authority and the judicial system to conclude the investigation and the legal process. As a result this unprecedented crime which had taken place in the capital of a democratic European country was never resolved and the murderers remained unpunished to this day.

Twenty years following this unjust event; we are resolved that this murder case must be reinstated. The truth behind this murder case relying on the facts found previously and new facts which point to the participation of Mr. Mahmoud Ahmadanejad in this horrible crime; should be brought to the light. An independent judicial review would pave the way and remedy this historical injustice which was committed to the Kurdish and Iranian freedom loving people. The course of events today proves that such an action would serve democracy in Iran as well as national security of European countries.

We hereby demand that the Austrian government grants the reinstatement of the case so the legal proceedings could carry out and bring this case, closed for many years, to a satisfactory and just conclusion.

We call upon all organisations and individuals who sympathise with the Kurdish issue and democracy in Iran or advocate peace, freedom and justice in the world to join us and sign this petition, demanding that the case of Dr. Ghassemlou's assassination be reinstated.

Sincerely,

The Undersigned

1. Ingvar Carlsson (Previous prime minister in Sweden)
2. Conny Fredriksson (Previous chairman of The Socialist International's Working Group on the Kurdish Question)
3. Jeremy Corbyn (Member of Parliament, Labour Party)
4. Carol Prunhuber (Journalist and writer). [1]

Items Property

Document Type: Original language | **Decade:** 10s (10-19) | **Language - Dialect:** English | **Century:** 21st Century (2000-2099) | **Document style:** Digital | **PDF:** No |

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | Deutsch | Website.kurdishinstitute.be

Added on: 01-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Documents

Article: 170

Reopening of the Dr. Abdul Rahman Ghassemlou Assassination Case

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260522102517688653>

ALL OVER THE WORLD TO CHANGE IT

PRISTINA, KOSOVO

15-18 MAY 2025

**IUSY
WORLD
COUNCIL**

15-18 MAY 2025 | PRISTINA, KOSOVO

RESOLUTIONS – REsoluciónEs – ReSOLUTIONs

ONLY ONE RESOLUTION PER SHEET! | SOLO UNA RESOLUCIÓN POR HOJA!
UNE SEULE RÉOLUTION PAR FEUILLE!

TITLE/ TITULO/ TITRE:	Reopening of the Dr. Abdul Rahman Ghassemlou Assassination Case
ORGANIZATION/ ORGANIZACION/ ORGANISATION:	Democratic Youth Union of East Kurdistan
COUNTRY/ PAIS/ PAYS:	Iran

Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, the Secretary-General of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI), was assassinated on July 13, 1989, in Vienna, Austria, during diplomatic negotiations with representatives of the Islamic Republic of Iran. Substantial evidence indicates the direct involvement of Iranian government officials in planning and executing this political assassination on Austrian soil. Despite clear evidence of state-sponsored terrorism, the Austrian authorities prematurely closed the investigation and allowed key suspects to leave Austrian territory without adequate judicial scrutiny. The assassination of Dr. Ghassemlou constitutes a flagrant violation of international law, including the Vienna Convention on Diplomatic Relations, and represents a case of extraterritorial political assassination. The statute of limitations for murder under Austrian law has not expired, allowing the legal possibility of reopening this case.

Under international law, state-sponsored assassination of political dissidents constitutes a grave violation of human rights and may amount to a crime against humanity when conducted as part of a systematic attack against a civilian population. The principle of universal jurisdiction may apply to such serious crimes, enabling prosecution regardless of where the crime was committed or the nationality of the perpetrators by the means of the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance, the UN Convention Against Torture, and customary international law which establish obligations to investigate, prosecute, and punish those responsible for such heinous acts, as diplomatic immunity does not extend to acts of terrorism or political assassination.

Considering that:

failure to prosecute the perpetrators of political assassinations emboldens authoritarian regimes to continue targeting dissidents abroad with impunity; the Islamic Republic of Iran established a pattern of extraterritorial assassinations targeting Kurdish political leaders and other dissidents; justice for Dr. Ghassemlou's assassination is inextricably linked to the broader struggle for Kurdish human rights and political recognition and that accountability for past crimes is essential for any meaningful peace process or political transition in Iran;

Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, the Secretary-General of the Kurdistan Democratic Party of Iran (KDPI), was assassinated on July 13, 1989, in Vienna, Austria, during diplomatic negotiations with representatives of the Islamic Republic of Iran. Substantial evidence indicates the direct involvement of Iranian government officials in planning and executing this political assassination on Austrian soil. Despite clear evidence of state-sponsored terrorism, the Austrian authorities prematurely closed the investigation and allowed key suspects to leave Austrian territory without adequate judicial scrutiny. The assassination of Dr. Ghassemlou constitutes a flagrant violation of international law, including the Vienna Convention on Diplomatic Relations, and represents a case of extraterritorial political assassination. The statute of limitations for murder under Austrian law has not expired, allowing

the legal possibility of reopening this case. Under international law, state-sponsored assassination of political dissidents constitutes a grave violation of human rights and may amount to a crime against humanity when conducted as part of a systematic attack against a civilian population. The principle of universal jurisdiction may apply to such serious crimes, enabling prosecution regardless of where the crime was committed or the nationality of the perpetrators by the means of the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance, the UN Convention Against Torture, and customary international law which establish obligations to investigate, prosecute, and punish those responsible for such heinous acts, as diplomatic immunity does not extend to acts of terrorism or political assassination.

Considering that:

failure to prosecute the perpetrators of political assassinations emboldens authoritarian regimes to continue targeting dissidents abroad with impunity; the Islamic Republic of Iran established a pattern of extraterritorial assassinations targeting Kurdish political leaders and other dissidents; justice for Dr. Ghassemlou 's assassination is inextricably linked to the broader struggle for Kurdish human rights and political recognition and that accountability for past crimes is essential for any meaningful peace process or political transition in Iran;

This resolution:

- Calls upon the Republic of Austria to immediately reopen the investigation into the assassination of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou , utilizing all available investigative resources and legal mechanisms;
- Urges Austrian authorities to pursue international arrest warrants for all individuals implicated in the assassination, regardless of their current or former governmental positions;
- Demands extradite any suspects currently residing in Iran;
- Recommends the establishment of an independent international commission of inquiry to examine the circumstances of Dr. Ghassemlou 's assassination and the subsequent handling of the investigation;
- Encourages member states of the United Nations to apply diplomatic pressure on both Austria and Iran to ensure that justice is pursued vigorously in this case;
- Calls for the application of targeted sanctions against individuals credibly implicated in ordering, planning, or executing the assassination who have evaded justice;

- Emphasizes that diplomatic and economic relations with the Islamic Republic of Iran must be contingent upon accountability for state-sponsored terrorism and political assassinations;
- Supports the rights of the Kurdish people to seek justice through all available legal mechanisms, including the establishment of a special tribunal if necessary;
- Affirms that the pursuit of justice in this case represents not only accountability for a specific crime but also a defense of international legal norms against impunity for political violence. [1]

Click to read Reopening of the Dr. Abdul Rahman Ghassemlou Assassination Case

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Decade:** 20s (20-29) | **Century:** 21st Century (2000-2099) |

Document style: Digital | Image, Film \ **Document Quality:** Good |

Publication date: 18-05-2025

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
18-05-2025	ریکهوت و پرووداو (کروڼولۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmancî	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	

The life and death of Abdul Rahman
Ghassemlou (1930-1989)

په‌رتوو‌کخانه

English

ئەم تۆمارە هەندێک فایلێ پەڕووەندیداری وەک وێنە و فیدیۆی لەگەڵدا و لێره‌دا پێشان نەدراون،
کۆدەکه بکە تاوه‌کو له‌سه‌ر مانی‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه‌ به‌بێت QR تکیه‌ سه‌کینی.

QR

Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.iusy.org 18-05-2025

Added on: 22-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 171

Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260509163527686869>

On 13-07-1989 , forty days after the death of the Islamic Republic's founder Ayatollah Khomeini, Dr. Abdolrahman Qasemlou, the leader of the Iranian Kurdish Democratic Party, was assassinated. It was soon determined that he had been shot three times at the negotiating table by the chief of the delegation that had come from Tehran to conduct secret negotiations with Qasemlou.

At the time, Ali Akbar Hashemi Rafsanjani was the President of the Iranian regime and the head of the Supreme National Security Council (SNSC) which is the highest decision-making organ on military, political and security issues. SNSC is composed of the heads of three government branches, two representatives of the supreme leader , ministers of interior, foreign affairs and intelligence, the Chief of Staff of the armed forces, and commanders of the Revolutionary Guards and the military, among others. The decisions made by this organ are directly approved by Supreme Leader Ali Khamenei .

Rouhani was the Secretary of SNSC at the time of the assassination and was personally aware of the plot.

The assassination of Qasemlou was the first in a series of assassinations of the Iranian opposition abroad during the tenure of President Rafsanjani's. This and other terrorist acts had been approved by the SNSC.

Around the time of the operation, Manouchehr Mottaki, the Iranian deputy foreign minister on Western European Affairs, repeatedly summoned the Austrian consul in

Tehran and threatened the lives of Austrian diplomats and the embassy staff . The plan was to shoot dead Qasemlou and his two companions during trusted negotiations. The regime's negotiating team included Mohammad Jafari Sahraroudi, Mostafa Haj Ajvadi and Amir Mansour Bozorgian (Ghafour Darjazi). Sahraroudi was injured during the operation and transferred to the hospital. Bozorgian was arrested only to be released in 24 hours and took refuge at the Iranian embassy in Vienna. Additionally, Ali Akbar Velayati, who was then the Iranian foreign minister, sent messages to Austrian officials saying that Iran was prepared to move forward from this incident and resume economic relations, but also threatening Austria that more extensive terrorist operations.

As such and despite the opposition of the Austrian Police, Austrian leaders ordered Mohammad Jafari Sahraroudi to be taken to the airport and sent back to Tehran. In a short while Amir Mansour Bozorgian also fled Vienna.

A while later, as investigations progressed, Austrian officials decisively concluded that the assassination in Vienna had been committed by the same team that was negotiating with the Kurds. Thus, on 22 December 1989, an international arrest warrant was issued for Sahraroudi and his two colleagues.

Mohammad Jafari Sahraroudi is currently the chief of staff for Iranian Parliament Speaker Ali Larijani. And now, 26 years later, then-SNSC Secretary Hassan Rouhani is returning to Vienna as regime's President. [1]

Items Property

Content category: Terrorism | Politic | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Iran | **Publication date:** 28-03-2016

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
28-03-2016	پیکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Iran`s new leader suspected in `89 attack	کورته باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website irannewsupdate.com 28-03-2016

Added on: 09-05-2026

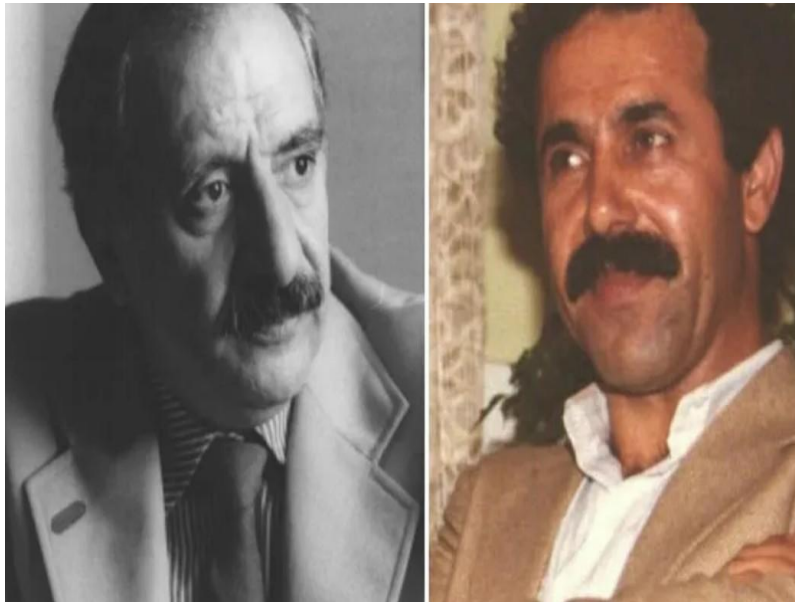
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 172

The 31th Anniversary of the Assassination of Dr. Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260508122653686706>

The 13th of July marks the 31th anniversary of the assassination of Dr. A. R. Ghassemlou, one of the prominent leaders of the Kurdish nation and former General-Secretary of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), along with his aide Abdullah Ghaderi-Azar, PDKI's representative in Europe.

On the 13th of July, 1989, negotiations between the PDKI and Iran took place at the initiative of the Iranian government in Vienna, Austria. Dr. Ghassemlou and the Kurdish delegation went to the negotiating table in good faith, believing that after nearly a decade of war, the Iranian regime was interested in finding a peaceful solution to the Kurdish question. However, the Iranian diplomats assassinated Dr. Ghassemlou and the other members of the Kurdish delegation.

Unfortunately, instead of prosecuting the perpetrators of this crime, the Austrian authorities escorted the terrorists to Vienna airport to facilitate their return to Iran. Terrorism has been and remains one of the main instruments of the Islamic Republic of Iran's statecraft since its establishment. During the past four decades, hundreds of dissidents and opposition figures have been assassinated and fallen victim to the Iranian regime's state terrorism in Iran and abroad. Yet, the assassination of Dr. Sadeq Sharafkandi, Dr. Ghassemlou's successor, and his aids in Berlin in 1992 constitute one of the few cases where the perpetrators were convicted for their crime.

In the case of the assassination of the Dr. Sharafkandi and his aides in Berlin, the

German judiciary brought the perpetrators of that terrorist act to justice and held the top leaders of the Islamic Republic of Iran and its intelligence service responsible for the crime.

Dr. Ghassemlou was a visionary leader. He was a firm believer in liberty, democracy, gender equality and the human dignity of the Kurdish people and other oppressed nations. Having lived and worked in Europe for decades, Dr. Ghassemlou was shaped by Western politics and culture, always preferring dialogue and peace. By assassinating Dr. Ghassemlou at the negotiating table, the Iranian regime demonstrated its true and violent nature.

Although thirty years have passed since Dr. Ghassemlou was assassinated, his legacy is enduring. Today, millions of Kurds, including our party, are committed to his ideals and determined to carrying on his struggle.

Biography of Dr. Ghassemlou

Abdul Rahman Ghassemlou was born on 22 December 1930 in the Ghassemlou valley near the Kurdish city of Êrmiyeh. He went to primary school in Êrmiyeh and continued his Secondary school in Tehran.

Ghassemlou's involvement in politics started early in life. At the age of 15, he co-founded the Democratic Youth Union of Iranian Kurdistan. Due to political and national oppression in Kurdistan, his political activities were mostly clandestine. Ghassemlou attended university in Paris, and later in Prague. In Prague, he meets Helen (Nasrin) Krulich whom he later married and they had two daughters together, Mina (1953) and Hiwa (1955).

He earned a Ph.D. Degree in Economics and was an Associate Professor in both Paris and Prague. He taught International Economics at the Vysoká škola ekonomická ("Prague School of Economics"), and thereafter Kurdish studies at the Sorbonne University in Paris.

Dr. Ghassemlou authored several books, book chapters and articles about politics and economics, and some of them have been translated into a number of different languages. His often-cited work Kurdistan and the Kurds (1965) has been until present days consensually recognized as a valuable source, especially regarding the political geography of Kurdistan, the political history of the Kurds and traditional socio-economic relations in Kurdish society.

Besides being an acknowledged scholar and one of the greatest leaders of the Kurds, Dr. Ghassemlou's excellent diplomatic skills earned him an international reputation, especially in Europe.

Those who knew and worked closely with him during his academic and political career, Kurds as well as Westerners, recall him as a man of quick wit and with a

great sense of humor.

Dr. Ghassemlou was elected Secretary General of the PDKI in 1973, and re-elected to lead the party by the PDKI Congresses until his death in 1989. After several decades of political activity, and as the leader of the Kurdish people in Iranian Kurdistan, Dr. Ghassemlou was assassinated in Vienna by the agents of the Islamic Republic of Iran on July 13, 1989. Dr. Ghassemlou was in Austria to negotiate with Iranian representatives on Kurdish rights and self-government for Iranian Kurdistan.

Dr. Ghassemlou, a resolute advocate of the rights of his people and a determined leader who did not rule out guerrilla warfare, was also a man of peace and gave it a chance whenever possible. He went to the negotiating table in good faith.

However, by assassinating the Kurdish leader, the Iranian regime lived up to the entrenched view among the Kurdish nation that it is not trustworthy, and that assassination is part and parcel of its political mindset and practice. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Publication**

Type: Born-digital | **Language - Dialect:** English |

Publication date: 13-07-2020

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2020	رێکەوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989). New Assessment	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته باس	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website pdki.org 13-07-2020

Added on: 08-05-2026

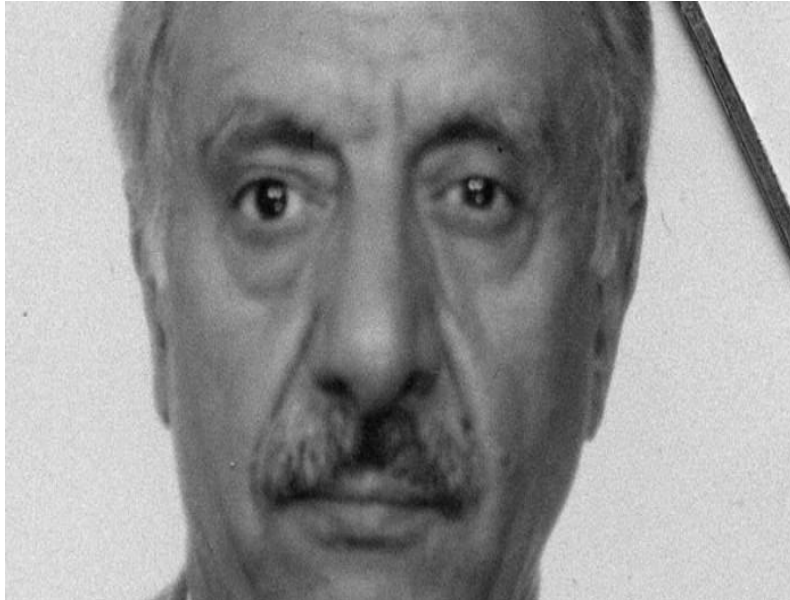
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 173

The Anniversary of Dr. Abdulrahman Qasimlo's Assassination

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260603162537690008>

By (Tawar M.N Qadry)

Honoring The Memory of Dr. Abdulrahman Qasimlo.

Everyone in this world has someone who would be proud of and count him/her as an ideal. For me and most Kurd people we count Dr. Abdulrahman Qasimlo as our never forgotten and uncommonly seen leader. His words, actions, stories and his history will always lighten up our future and will always stay our reason for fighting for democracy, peace, and freedom.

Dr. Abdul Rahman Qasimlo was born on 22 December 1930 in Êrmiyeh. He went to primary school in Êrmiyeh and continued his Secondary school in Tehran.

Dr. Qasimlo attended university in Paris, and later in Prague. He earned a Ph.D. Degree in Economics and was an Assistant Professor in both Paris and Prague.

He had many books written about politics and economics and they have been translated into different languages. His book Kurdistan and the Kurds (1965) is a very well known and famous book. This book has been translated into many different languages all over the world.

After finishing his education, he goes back to the mountains and stays in the mountains of Qandil to fight for freedom. His speeches and words could encourage

thousands of people to go to the mountains and start fighting for democracy. The way he could convince people was very unique he was so logic and so passionate about what he does. For this reason until today (24years) we are still following his path and no matter how difficult would it be, but we will never stop fighting for our rights and what Dr. Qasimlo believed in.

One matter of fact that we should always remember is, if Dr. Qasimlo was today alive our situation and the Kurd case would have been totally different. He was so modern and so smart, he was indeed a true leader who was much more ahead of his time.

He could visit many places and many countries and he studied abroad this enabled him to discuss and give speeches about the Kurd case everywhere. He could experience many cultures, but he was always saying: "no matter how many places you go to, you will go back to where you are from to make a change". and that what he did, he went back to his favorite spot which was Qandil mountain where he fought for our freedom.

My father always says:" men like Dr. Qasimlo are very rare to find, he was very kind, generous, smart, brave, passionate and his way of thinking was always bringing us to a state of shock "

My father always talks about many memories with him in the mountains, stories of my dad he had there is simply great and amazing, it shows us how brave they were and how a single word of Dr. Qasimlo could bring up a huge difference.

20 years ago, on 13 July 1989, this brave Kurdish leader, the Secretary-general of Democratic Party of Iranian Kurdistan, Dr. Abdulrahman Qasimlo and two of his associates were killed in an apartment in Vienna where they were holding secret talks with envoys sent by Hashemi Rafsanjani.

When PDKI was informed that Islamic Republic of Iran is willing to resume negotiations and solve the Kurdish situation in Iran. Dr. Qasimlo was ready to meet the Iranian representatives there. So they decided to meet in a place (which was Paris) to Vienna. He did not suspect that he will be killed right away. In fact, Dr. Qasimlo and Abdollah Ghaderi-Azar attended the negotiations. He got terrorized while planning for a peaceful solution.

This hero believed in non-violence, human rights, and the advancement of all oppressed nations in Iran and for this reason the Iranian government killed him because they never do!

we are gathering on MONDAY, July 13 in different countries, cities and towns of the world to pay tribute to a man who paid with his life the price of peace and freedom, a man who taught us the concept of peace and freedom.

We will gather tomorrow to show the whole world that we Kurds will never forget this leader and generation after generation will learn from his lessons that few people could ever teach .We gather to show our respect and our condolence to what he did for Kurdistan and us.

To the man who lost his life and his blood for the sake of his land and his people.We will never forget you and what you taught us.

One common thing we do every year is , every person at 9:30 PM will be switching the lights , and Tvs off in their houses,shops,any other places for a period of 3 minutes. 3 minutes of silence will be a ways to show our commitment to what he did and to show our endless struggle against the Iranian Regime .

Now , I know everyone is interested to know more about this legend, so simply go to Google, YouTube, and read books about him. Start searching you will be amazed once you know all what he has done and how smart and brave he was.

To show your respect to the man who did much more than we think to us, to the man whose only aim was our happiness and freedom do a very simple thing tomorrow like all the people that are aware of his history is doing. 13th July at 9:30 PM,Erbil time ,switch off all the lights, and let the world be silent, this will show the haters (the Iranian Regime) that we will never forget Qasimlo and we will fight for our freedom till the last drop of our blood.

Now I would like to share some photos of Dr. Qasimlo, where I could get from the Facebook account of some of my friends. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Language -**

Dialect: English |

Publication date: 12-07-2013

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

12-07-2013

رێکهوت و پرووداو
(کړۆنۆلۆژیا)

کوردی
ناوه‌پاست

DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye
dinê

کورتەباس

Kurmancî

Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website tqadry.wordpress.com](http://Website.tqadry.wordpress.com) 12-07-2013

Added on: 03-06-2026

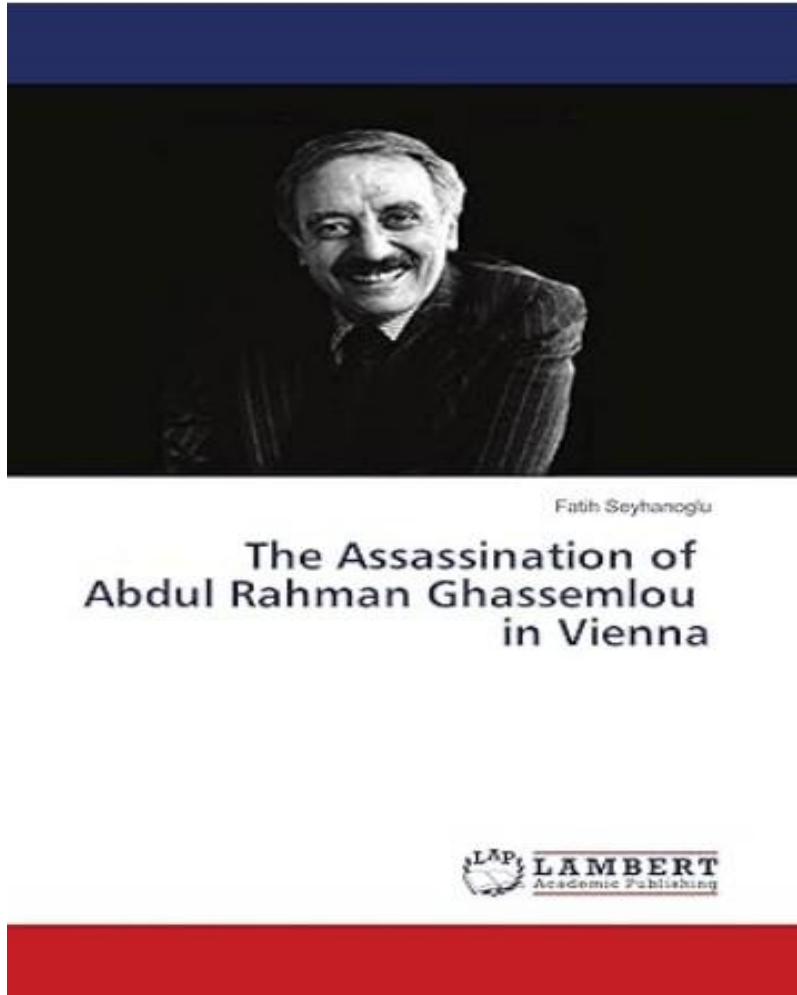
Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library

Article: 174

The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in Vienna

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260506085750686468>

Title: The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in Vienna

Author: Fatih Seyhanoglu

Publisher: LAP LAMBERT Academic Publishing

Release date: 2018

Abdul Rahman Ghassemlou, unarguably the most educated Kurdish leader of the Iranian Kurds in the 1980s, was an iconic warrior figure for his people. He began early on by campaigning for the rights of Kurdish people and from there the journey of his life was filled with excitement and intrigue. Ghassemlou was the Kurdish leader who most contributed to internationalizing the Kurdish question and introduced the concepts of democratic socialism in the liberation movement of Kurdistan. A nationalist intellectual in well-cut suits, he gained entre for the Kurds

into western societies where his humanistic politics won much respect. Abdul Rahman Ghassemlou earned a Ph.D. Degree in Economics, was fluent in eight languages and was an Associate Professor in both Paris and Prague and authored several books, and articles about politics and economics, He met his wife, Helen Krulich in Prague whom he had two daughters, Mina and Hiwa. In 1989, Abdul Rahman Ghassemlou, was a victim of assassination at the negotiating table for peace with the Iranians. [1]

Items Property

Content category: Biography | Terrorism | Publication Type: Printed | Language - Dialect: English | PDF: No | Publication date: 10-07-2018

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
10-07-2018	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989). New Assessment	کورتەباس	English	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورتەباس	English	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به‌لگه‌نامه کان	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	په‌رتوو‌کخانه	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	

Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmancî	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou’s assassination	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran’s Kurds warn of ‘terror’ under Raisi	کورتەباس	English	
Rouhani and the assassination of Iranian Kurdish leader in Vienna in 1989	کورتەباس	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	پەرتوووخانه	English	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | [Website semanticscholar.org](https://www.semanticscholar.org)

Added on: 06-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 175

The Assassination of Dr. Ghassemlou and His Colleagues: 36 Years of Austria's Complicity Through Silence

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260425114732685271>

The Assassination of Dr. Ghassemlou and His Colleagues: 36 Years of Austria's Complicity Through Silence, 36 Years of State Terrorism by the Islamic Republic
Thirty-six years have passed since the assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou , Abdullah Qaderi Azar, and Fazil Rasoul on 13-07-1989 , in Vienna. In that time, Austria's judicial and security institutions have neither prosecuted the perpetrators nor the masterminds of this crime, nor have they clearly acknowledged their legal and political responsibility. Moreover, existing international mechanisms for pursuing this deliberate act of political assassination have not been meaningfully employed. Succumbing to diplomatic immunity claims, commercial and political considerations, and pressure from Tehran, Austria released the suspects and effectively buried the judicial process.

While the perpetrators now occupy senior positions within Iran's Islamic Revolutionary Guard Corps (IRGC) and Ministry of Intelligence, the Islamic Republic continues to face sustained international condemnation for its policy of extrajudicial executions on European soil and its systematic violations of the right to life.

Nonetheless, tools such as universal jurisdiction, Magnitsky-style targeted sanctions, and UN special procedures remain viable and effective avenues for breaking this entrenched cycle of impunity and reopening the case.

On July 13, 2025, we stand against a crime that was not only a pivotal moment in the

Islamic Republic's campaign of transnational repression, but also one of the most notorious failures of justice on European soil. On that day, three individuals—unarmed, present in good faith, and participating in an official negotiation—were assassinated by a delegation composed of Iranian intelligence and military agents. This assassination was neither accidental nor exceptional. It was part of a premeditated strategy within the Islamic Republic's security apparatus aimed at systematically eliminating political opponents in exile—a policy that intensified after the Iran-Iraq war and continued in subsequent years with the assassinations of political and cultural figures in France, Germany, Italy, and Switzerland. Despite incontrovertible evidence—including a full audio recording of the meeting, physical crime scene evidence, contradictory testimonies by the perpetrators, and even an arrest warrant issued by Austria's Attorney General—this case never entered a proper judicial trajectory. On the contrary, some of the suspects were escorted by officials to the airport and flown back to Iran, effectively shielding them from prosecution.

This report, marking the 36th anniversary of the crime, aims to provide a meticulous, evidence-based recounting of the events, a legal and political analysis of the case, and an unequivocal call for international prosecution of the perpetrators and an end to the structural impunity surrounding Iran's state-sponsored terrorism.

1. The Assassination Unfolded: Murder in Apartment No. 5, Vienna

In the summer of 1989, Dr. Abdulrahman Ghassemlou—an internationally recognized Kurdish political leader and Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI)—reengaged in peace negotiations with representatives of the Islamic Republic of Iran. Motivated by a desire to reach a peaceful resolution to the Kurdish question in Iran, Ghassemlou had already participated in two prior negotiation rounds held in January 1989. These talks had been initiated at the behest of the Iranian authorities and were facilitated by Fazil Rasoul, an Iraqi Kurdish academic and activist residing in Vienna. Dr. Ghassemlou had publicly expressed cautious optimism about the process.

Following renewed contact from Iranian officials, a third round of negotiations was scheduled for July 13, 1989 (22 Tir 1368 in the Iranian calendar). The meeting took place in a residential apartment located at 5 Linke Bahngasse, Vienna—a location arranged by Rasoul. Neither negotiating party was informed in advance of the exact meeting site. Rasoul separately escorted both delegations to the apartment. At the appointed time, Dr. Ghassemlou and Abdullah Qaderi Azar entered the apartment without any personal security measures. Shortly afterward, the Iranian delegation—consisting of Mohammad-Jafar Sahraroudi, Mostafa Ajoudi, and Amir Mansour Bozorgian (alias Ghafoor Darjazani)—joined them. The discussion commenced and revolved around sensitive topics such as Kurdish autonomy,

disarmament of Peshmerga forces, and the possibility of open political activity by the Democratic Party of Iranian Kurdistan.

During the conversation, Sahraroudi reportedly emphasized the need for strict confidentiality to prevent enemies from sabotaging the talks. However, without any warning signs or confrontation, the sound of multiple gunshots abruptly shattered the silence.

According to police reports, all three Kurdish negotiators were executed at close range, each with finishing shots to the head. Dr. Ghassemlou sustained gunshot wounds to the forehead, temple, and throat. Forensic evidence indicated the use of silenced weapons. The bodies were discovered in positions suggesting the victims had been caught completely off guard, with two of them still seated when they were shot.

The only survivors were members of the Iranian delegation. Sahraroudi, reportedly wounded, left the apartment and sought help from a neighbor. Austrian police arrived at the scene soon after. Despite substantial physical evidence, inconsistencies in the Iranian delegation's statements, and overwhelming indications of premeditated murder, the Iranian negotiators were not arrested. In the days that followed, under facilitation by the Austrian government, they were allowed to leave the country, avoiding any judicial inquiry or accountability.

2. Irrefutable Evidence Against Agents of the Islamic Republic in the Assassination of Dr. Ghassemlou

Although the Islamic Republic of Iran immediately disclaimed any responsibility for the assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou and his colleagues, a wealth of forensic evidence, eyewitness accounts, and field documentation—collected by Austrian police and independent sources—clearly established the direct involvement of official Iranian state agents who were present at the meeting.

● Crime Scene Analysis

Austria's elite counter-terrorism police unit (EBT), led by Oswald Kessler, launched an immediate investigation. Key findings included:

No signs of forced entry or tampering with locks were found at the apartment. All three victims were seated and unarmed at the time of the attack, showing no evidence of struggle or resistance.

Each victim had been executed with a close-range "coup de grâce", a method consistent with state intelligence operations.

The precise location of bullet wounds, bullet trajectories, and shell casing placements all indicated that the shots were fired from the side of the Iranian delegation, not from the apartment entrance.

● Weapons, Suppressors, and Ties to Iran's Military Procurement

Two Spanish-made pistols equipped with silencers were recovered at the scene.

Forensic analysis revealed that these weapons were identical to a batch procured by Iran's Imperial Army in the 1970s. The pistols, along with a bloodstained coat and a motorcycle key, were found discarded in a trash bin near the crime scene.

Further investigation revealed that the motorcycle had been purchased under a false identity by Mohammad-Jafar Sahraroudi, using the alias "Mostafa Mostafavi."

- Contradictory Testimonies and Suspicious Behavior

Sahraroudi, who had sustained a superficial wound, initially claimed at the hospital that the attack was carried out by unknown assailants who entered through the front door. In contrast, Bozorgian stated he had not even been present at the apartment and was instead at a nearby McDonald's. However, physical evidence, including ballistic trajectories, body positioning, and the identification of the motorcycle seller, thoroughly discredited these statements.

- Full Audio Recording of the Negotiation

Dr. Ghassemlou, apparently aware of potential risks, had secretly recorded the meeting. The audio cassette was discovered by police after the murders and handed over to the Democratic Party of Iranian Kurdistan. The recording captured a calm and constructive discussion with no signs of dispute, hostility, or imminent threat, further reinforcing the theory of a premeditated assassination carried out in cold blood.

- Final Statement by the Austrian Counter-Terrorism Chief

Oswald Kessler, the lead investigator, concluded the police inquiry with a pointed summary:

"The Kurds were killed, and the agents of the Islamic Republic walked away. The case is clear to us. The rest is up to the politicians."

3. Austria's Failure: Complicity Through Silence in the Face of State Terrorism

In the immediate aftermath of the political assassination in Vienna, it was expected that a state committed to democracy, the rule of law, and human rights would act decisively and transparently to prosecute a politically motivated murder on its own soil. However, what transpired was not mere indifference—it was a tacit collusion in the escape of the perpetrators of state-sponsored terrorism, a failure that sent a clear message to the Islamic Republic of Iran: assassination in Europe carries no cost.

- Release of Suspects and Departure Without Trial

Despite the abundance of incriminating evidence—including recovered firearms, an audio recording of the meeting, contradictory testimonies, and the official police report—two members of the Iranian delegation, Mohammad-Jafar Sahraroudi and Amir Mansour Bozorgian, were released without charge. Sahraroudi, though wounded during the incident, was not arrested. Instead, he was escorted under police protection to the airport and returned to Tehran. Bozorgian is believed to have left Austria on November 30, 1989, without any legal proceedings.

- **Delayed Arrest Warrants: A Four-Month Window for Escape**

Austria's Attorney General eventually issued arrest warrants for Sahraroudi, Mostafa Ajoudi, and Bozorgian on November 28, 1989—over four months after the crime. By that time, all suspects had safely exited the country. This deliberate delay provided the Islamic Republic with a safe window to extract its operatives, shielding them from prosecution.

- **Political Considerations and Security Bargaining**

According to various reports, diplomatic pressure from Iran, economic interests tied to Austrian arms manufacturer Voest Alpine's dealings with Tehran, and fears of retaliatory terrorist attacks were major factors behind Austria's judicial inaction. In a revealing 1994 interview with Time Magazine, an unnamed senior Austrian official candidly admitted:

"No country wants to pursue a terrorism case. A conviction means 15 years of risk—15 years of being a target."

Published on the 25th anniversary of the Ghassemlou assassination, this quote reflects the Austrian government's security-driven calculus in abandoning judicial proceedings. However, such considerations do not justify the abdication of justice. Austria's silence and inaction constitute not only a dereliction of duty but also a breach of its obligations under international law.

- **Violation of Austria's International Commitments**

Austria's failure represents a blatant breach of international legal standards, particularly the UN Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-Legal, Arbitrary and Summary Executions (adopted June 1989), specifically Principles 1, 2, 4, and 10, which require:

Prompt and impartial investigations into all suspected extrajudicial killings

Full accountability and access to legal remedies for victims' families

Protection of evidence and prevention of suspect escape

Rather than meeting these obligations, Austria facilitated the escape of state-backed assassins, thereby undermining its own legal system and emboldening further acts of transnational repression.

- **A Call for Justice: Ending Complicity and Enforcing Accountability**

Thirty-six years later, Austria must confront its historic failure and take concrete steps toward justice. This includes:

Public acknowledgment of its political and legal shortcomings in the case;

Reopening the criminal case under Austria's legal jurisdiction;

Utilizing universal jurisdiction statutes to prosecute the perpetrators in absentia;

Imposing targeted sanctions under Magnitsky-style human rights regimes;

Supporting international accountability efforts through the United Nations Human Rights Council, special rapporteurs, and Interpol mechanisms.

Austria's inaction is not simply a historical error—it is an ongoing injustice. As long as the perpetrators of this extrajudicial execution remain unprosecuted, and as long as the Islamic Republic continues to benefit from impunity for cross-border terrorism, the international human rights framework itself remains compromised.

4. Why Has Austria Failed to Pursue the Case for 36 Years?

4.1 Immediate Release of Suspects and Silencing of the Case

Three Iranian diplomats/intelligence agents took refuge in the embassy after the shooting and returned to Tehran in the following days without judicial interrogation; the Austrian government, citing diplomatic immunity and economic interests, permitted their departure.

(Sources: ANF English, theviennareview.at, LiquiSearch)

The Vienna investigative judge did not issue an international arrest warrant until November 1989, but the Austrian Foreign Ministry sidelined the case “in favor of bilateral relations.”

(Sources: RealClearDefense, blog.iranrights.org)

Security experts emphasize that Austria, at the time, was engaged in post-war energy and arms deals with Iran, and there was a political incentive to appease Tehran.

(Sources: RealClearDefense, theviennareview.at)

4.2 Legal Gaps and Inaction of the Judicial System

Austria's public prosecutor did not issue a formal indictment due to the absence of the suspects on Austrian soil and the lack of a universal jurisdiction mechanism for “state terrorism” at that time.

(Sources: Combating Terrorism Center, United Nations)

Analysts note that the lack of political pressure from the European Union and the absence of formal complaints from the involved states (Iraq/Kurdistan) further widened the space for impunity.

(Sources: rudaw.net, dckurd.org)

5. The Islamic Republic's Response: Denial, Deflection, and Distortion

In response to the assassination of Dr. Ghassemlou and his colleagues, the Islamic Republic of Iran immediately adopted a three-pronged strategy: direct denial of involvement, deflection of blame onto a third party (Iraq), and distortion of the purpose and nature of the negotiations. This approach was not only an attempt to erase traces of the assassination, but also part of a broader official policy used consistently by the Islamic Republic to manage domestic and international public opinion following most of its extraterritorial political killings.

● Denial of Involvement and Blaming a Third Party

In the first official reaction, Ali Akbar Mohtashami, then-Minister of the Interior, claimed at a press conference that the “Ba'athist regime of Iraq” was likely

responsible for the assassination. He further asserted that the meeting was not a political negotiation with the Democratic Party of Iranian Kurdistan, but rather a discussion on the repatriation of “remorseful Kurds” to Iran. This claim directly contradicted the recorded content of the meeting, documentation from prior negotiation rounds, and the publicly stated goals of the PDKI.

- Unawareness of the Secret Recording

Iranian officials were unaware that Dr. Ghassemlou had secretly recorded the meeting. The audio tape, later recovered by Austrian police, provided irrefutable evidence of the peaceful and serious nature of the talks, as well as the complete absence of tension or confrontation. This critical evidence discredited the Iranian narrative of a surprise attack by “unknown assailants.”

- Security-Driven Narrative to Justify the Crime

A coordinated media narrative quickly emerged in Iranian state outlets. In addition to blaming Iraq, the Islamic Republic attempted to reframe the negotiations as a meeting with a “repentant individual”. However, both the seniority of the Iranian delegation (Sahraroudi, Ajoudi, Bozorgian) and the substantive political issues discussed (autonomy, disarmament, public political activity) made it clear that this was a high-level political negotiation—not a reconciliation session with alleged defectors.

- Silence After the Return of the Perpetrators

Following the return of Sahraroudi and Bozorgian to Iran, no investigation or accountability was pursued. On the contrary, both men were promoted within official state structures. Mohammad-Jafar Sahraroudi went on to become senior advisor to the Speaker of Parliament (Ali Larijani) and, in 2013, traveled to Geneva using a diplomatic passport—with no action taken by European governments to enforce the outstanding arrest warrant against him.

6. Current Status of the Assassination Perpetrators and the Legal Responsibility of the Islamic Republic

A. Identified Perpetrators and Their Current Roles

Mohammad-Jafar Sahraroudi

Role in the Assassination: Head of the Iranian negotiation team; directly present at the meeting with Dr. Ghassemlou; the primary suspect in carrying out the fatal shots.

Current Status: Multiple credible reports indicate that Sahraroudi was later promoted to the rank of Brigadier General in the Quds Force and served as Special Advisor to the Speaker of the Iranian Parliament (Ali Larijani).

Legal Status: Subject to an international arrest warrant issued by Austrian authorities since 1989. Iran has refused to extradite or prosecute him.

Amir Mansour Bozorgian (a.k.a. Ghafoor Darjazani)

Role in the Assassination: Intelligence officer; a member of the operational team sent to Vienna; likely responsible for the coordination and execution of the operation.

Current Status: Limited official information is available; however, opposition media and Western intelligence sources have linked him to other overseas operations, including a political assassination in Rome.

Legal Status: Listed as a wanted suspect under international pursuit.

Mostafa Ajoudi

Role in the Assassination: The third member of the Iranian delegation in Vienna; believed to have actively participated in the assassination.

Current Status: No verified information is available regarding his current position, but reports suggest post-assassination involvement in Iran's administrative operations in Kurdistan.

Legal Status: Remains under an outstanding Austrian arrest warrant.

B. The Islamic Republic's Legal Responsibility

The Islamic Republic of Iran has neither investigated nor prosecuted any of the individuals involved in the assassination. On the contrary, it has rewarded and protected them through political promotions and official immunity. This conduct constitutes:

A violation of Article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), which guarantees the right to life and prohibits arbitrary and extrajudicial killings.

A clear case of state terrorism, involving targeted killings on the territory of a third state.

An example of organized state crime against political opponents, fitting within a broader pattern of transnational assassinations orchestrated by the Islamic Republic over the past decades.

From the standpoint of international law, such actions may be legally categorized as crimes against humanity, particularly if it can be demonstrated that they were systematic and orchestrated by state authorities with full knowledge and intent. Furthermore, Iran's refusal to cooperate with Austrian judicial authorities and its harboring of internationally wanted suspects constitutes a serious breach of the principle of international cooperation in combating grave transnational crimes. These actions solidify the Islamic Republic's political and legal liability before international forums and provide the basis for:

Targeted international sanctions;

Legal proceedings under the principle of universal jurisdiction;

Activation of United Nations mechanisms, including special rapporteurs and treaty bodies.

7. The Chain of Political Assassinations in Europe: From Vienna to Berlin

The assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou and his colleagues in Vienna was not an isolated incident. It formed part of a systematic strategy of transnational repression pursued by the Islamic Republic of Iran following the end of the Iran-Iraq War. This campaign involved the physical elimination of political dissidents abroad, and was often carried out within European countries, facilitated by the silence or inaction of local security authorities. The Vienna assassination, while symbolically and politically significant, marked the beginning of a new phase of exporting political violence to the West.

● Targeted Killings in Europe After Vienna

Between 1989 and 1993, in the immediate aftermath of the Vienna killings, a wave of extraterritorial assassinations was carried out in France, Switzerland, Italy, and Germany, targeting opponents of the Islamic Republic. The victims were predominantly Kurdish political leaders, Arab dissidents, exiled cultural figures, and human rights activists.

Within five years of the Vienna assassination, the following killings occurred:

In France, five opposition leaders and activists were murdered, including:

Dr. Seyfollah Ghazi (Central Committee member of the Democratic Party of Iranian Kurdistan),

Karim Haki,

Najm al-Din Sharifian,

Hassan Arman (members of Komala).

In Italy, Mohammad Sadegh Kordestani, a Kurdish political activist, was assassinated.

In Germany, the most infamous attack occurred at the Mykonos restaurant in Berlin, where:

Dr. Sadegh Sharafkandi, the newly appointed Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan,

Fattah Abdoli,

Homayoun Ardalan, and

Nouri Dehkordi

were all shot dead.

In the same year, Fereydoun Farrokhzad, a prominent dissident intellectual and artist, was brutally murdered in Munich.

These assassinations, carried out with complete impunity, reflected a state-sanctioned policy to physically eliminate dissidents and instill fear among the Iranian diaspora. The lack of serious response from European governments directly enabled the recurrence of such crimes.

● The Consequences of Europe's Silence: Legitimizing State Terrorism

The failure of states like Austria to pursue justice for the Vienna assassination sent a

clear and dangerous signal to the Islamic Republic: political murder on European soil would be tolerated. This inaction emboldened Iran not only to continue its targeted killings, but also to use such operations as a deterrent strategy against dissidents in exile.

- **State Terrorism with a Diplomatic Smile**

Security officials of the Islamic Republic, using diplomatic passports and under the guise of official delegations or participation in international conferences, moved freely across European territory. Even in 2013, Sahraroudi, who was under an international arrest warrant, traveled to Geneva by official invitation and returned to Iran without being arrested.

8. The Families' Testimony and Failed Justice Efforts

Following the assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou and his colleagues, the victims' families—especially his wife, Hélène Krulich (Ghassemlou)—embarked on a difficult and obstructed path of legal, media, and diplomatic efforts to achieve justice, a path repeatedly blocked by the Austrian state.

- **Official Complaint Against the Austrian Government**

In August 1991, Hélène Ghassemlou filed a formal complaint, accusing the Austrian government of a deliberate refusal to conduct effective criminal investigations and of knowingly allowing the assassins to leave the country for political reasons. She also pointed to clandestine arms deals between the Austrian company Voest and the Islamic Republic during the Iran-Iraq war, arguing that such economic interests had influenced the state's interference in the legal process.

- **Court Ruling: Dismissal of the Complaint and Upholding Immunity**

Austrian courts dismissed the complaint without hearing witnesses, ruling that Hélène Krulich had failed to present a claim that was “plausibly credible.” The courts also stated that crimes involving foreign state actors fell outside their jurisdiction. This ruling was later upheld by the Court of Appeal.

- **The Financial Cost of Justice-Seeking**

Eventually, the Austrian judiciary ordered Hélène Ghassemlou to pay 80,000 schillings in court costs. Courageously, she declared that she was prepared to go to prison as an insolvent debtor rather than pay “even a penny to a judiciary that supports state terrorism.” The authorities took no action to enforce the ruling.

- **Beyond a Family's Legal Battle**

The efforts of Dr. Ghassemlou's family were more than a private pursuit of justice—they became part of the collective memory of Iranian civil society and a living historical case within the broader record of state-sponsored assassinations by the Islamic Republic. Despite the passage of 36 years, the case remains open, urgent, and symbolic of the fight against impunity.

9. Legal Analysis: Impunity and Violations of International Obligations

The assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou is not only a grave political and moral failure but also a clear breach of international law—including the principles of accountability, anti-terrorism obligations, and effective criminal justice procedures. In this case, two states bear legal responsibility: one as the perpetrator of the crime (the Islamic Republic of Iran), and the other as its host (Austria).

- Violation of the Prohibition on Extraterritorial Assassinations by the Islamic Republic

By organizing and carrying out a political assassination beyond its national borders, the Islamic Republic of Iran flagrantly violated the UN Charter and the fundamental principle of non-intervention in the internal affairs of other states.

According to Article 2(4) of the UN Charter, the use of force on the territory of another state—including for political objectives—is explicitly prohibited.

In addition, Article 1 of the 1973 International Convention for the Suppression of Crimes Against Internationally Protected Persons (New York Convention) defines the targeted killing of foreign nationals on another country's territory as an international crime. While Iran has not signed this convention, it remains bound by customary international law, which recognizes the illegality of such acts.

- Austria's Breach of Its International Legal Obligations

By releasing the assassination suspects, blocking judicial proceedings, and facilitating their safe return to Iran, Austria violated core provisions of international human rights and criminal law:

The UN Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-Legal, Arbitrary and Summary Executions, adopted in June 1989 (two months before the assassination), required Austria to conduct a prompt, impartial, and effective investigation. Austria failed to comply with any of these obligations.

Articles 13 and 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) guarantee the right to legal remedy and fair trial for the relatives of victims. Austria's obstruction of Hélène Ghassemlou's complaint constitutes a violation of these fundamental rights.

Under the customary international law principle of "no immunity for serious crimes", states are obligated to deny immunity, even to foreign state officials, when the crime involves grave violations such as political assassination. Austria failed to fulfill this duty.

- Conclusion: An Open Case Under International Law

Legally, the Ghassemlou assassination remains prosecutable in a variety of international and national legal forums, including:

The UN Human Rights Council,

Global transitional justice mechanisms,

Courts in third-party states exercising universal jurisdiction.

As long as the perpetrators remain shielded, this crime is subject to the principle of non-applicability of statutory limitations. The case continues to stand as an active and unresolved violation of international law.

10. Global Responsibility for Pursuing Justice in the Ghassemlou Assassination: Competent Institutions and Existing Legal Mechanisms

The assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou and his two colleagues on Austrian soil is not a closed historical case, but rather an ongoing legal responsibility under international law. This political killing, carried out with the direct involvement of the Islamic Republic of Iran's security apparatus, constitutes a clear case of state terrorism and a systematic violation of the right to life. More than three decades later, responsibility for ensuring justice still lies with multiple national and international institutions, and achieving accountability will require legal activation and strategic civic pressure.

1. The Republic of Austria (State Where the Crime Occurred)

Austria, as the country where the crime was committed, holds the primary legal obligation to investigate and prosecute. Based on the principle of territorial jurisdiction, the Vienna Public Prosecutor's Office opened a case in 1989, but has since suspended effective proceedings, including the execution of arrest warrants against Iranian suspects. This inaction has triggered serious legal and political criticism, and Austria remains obligated to revive the case and ensure judicial cooperation.

Austria's continued failure to act leaves it legally accountable. Although no active prosecution has taken place for over three decades, victims' families, Austrian civil society, and human rights groups can exert renewed pressure for reopening the case.

Austria's Criminal Code (Section 65) allows the case to be reactivated if new evidence emerges or if a suspect enters Austrian jurisdiction.

Austria is also bound by international human rights law to effectively investigate unlawful killings on its soil. Concrete steps may include:

Launching a civil and legal campaign inside Austria;

Formation of a family committee or coalition of Kurdish organizations demanding formal reopening of the case.

2. Foreign Courts under the Principle of Universal Jurisdiction

Under the principle of universal jurisdiction, countries like Germany, Sweden, France, and the Netherlands are empowered to prosecute crimes such as assassination, extrajudicial killing, and crimes against humanity, even if these crimes did not occur within their territory.

Universal jurisdiction allows states to prosecute on the basis of the crime's gravity, irrespective of the location. It has been applied in cases of torture, genocide, state-

led killings, and transnational terrorism.

Several countries—including Sweden, Germany, France, and Norway—have precedent for applying this principle.

The Hamid Nouri trial in Sweden (for crimes during the 1980s prison massacres in Iran) demonstrated how Iranian nationals can be tried abroad under international criminal law, offering a realistic precedent for prosecuting perpetrators of the Ghassemlou assassination.

If a suspect such as Mohammad-Jafar Sahraroudi or Amir Mansour Bozorgian enters one of these countries, it may trigger arrest and judicial proceedings.

Practical steps:

Documenting the case,

Engaging international law experts,

Rapid public reporting if suspects travel abroad.

3. INTERPOL (International Criminal Police Organization)

Austria has already issued international arrest warrants for the three main suspects.

As a result, Red Notices have been circulated by INTERPOL. While Red Notices do not automatically mandate arrest, they facilitate international cooperation and judicial coordination across jurisdictions.

However, enforcement depends on the political and legal will of INTERPOL member states. Countries receiving a Red Notice must decide whether to act based on domestic and foreign policy priorities.

4. United Nations Mechanisms

At the international level, the United Nations offers several avenues for legal and political pursuit of this case:

The UN Special Rapporteur on Human Rights in Iran and the Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary Executions can frame the assassination as a case of organized state-sponsored extrajudicial killing in their annual reports, urging international action.

The UN Human Rights Council can be called upon to establish a Fact-Finding Mission or investigation mechanism, especially with support from NGOs and cooperating states.

The UN Human Rights Committee, under the Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), can hear individual complaints against Austria (for failure to prosecute) and against Iran (for perpetration of the killings).

Practical steps:

Filing formal legal complaints on behalf of the victims' families through legal representatives;

Advocating with UN special procedures to include the case in country reports and thematic mandates.

5. European Union and Member States

On the political level, the European Union and Western governments possess powerful tools of targeted sanctions.

“Magnitsky-style sanctions regimes” in the EU, United States, Canada, and the United Kingdom allow for punitive measures—including asset freezes, travel bans, and diplomatic restrictions—against individuals responsible for gross human rights violations, including political assassinations.

With sufficient documentation of figures such as Sahraroudi, formal requests can be submitted to place them on sanctions lists.

Practical steps:

Preparing and submitting a documented case file;

Petitioning relevant bodies, such as the European External Action Service (EEAS), the U.S. Department of State, and Global Affairs Canada.

6. Civil Campaigns, Documentation, and Media Advocacy

None of the above mechanisms will succeed without public pressure and sustained civil society engagement.

Human rights organizations, Kurdish community groups, and political activists must continue to:

Document the case in detail;

Hold international forums and events;

Conduct media campaigns;

Raise the case in European parliaments and institutions.

The assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou is not merely a historical injustice, but a living symbol of systemic impunity granted to the Islamic Republic for its cross-border crimes. Pursuing this case is both a legal and moral obligation, achievable only through a strategic combination of legal advocacy, civic pressure, targeted sanctions, and international coordination.

If pursued with determination and strategy, this case can revive hope for justice, and serve as a precedent-setting model for dismantling state impunity for extraterritorial human rights violations worldwide.

11. The Assassination of Dr. Ghassemlou and His Colleagues: An Open Case in International Law; A Clear Example of a Crime Not Subject to Statutory Limitation

The case of the assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou, after 36 years, has neither been closed nor become time-barred under international law. According to accepted legal principles in international human rights law and international criminal law, crimes such as extrajudicial killings, state terrorism, and the systematic violation of the right to life are not subject to statutory limitation due to their grave and transnational nature.

Legal basis for “non-applicability of statutory limitation” in this case:

Article 1 of the United Nations Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitations to War Crimes and Crimes Against Humanity (1968): This convention states that “no time limit shall apply to the prosecution and punishment of war crimes and crimes against humanity, regardless of the date of their commission.”

International and domestic judicial precedents: Courts in European countries such as Germany, France, Sweden, and Spain have, based on the principle of universal jurisdiction and non-applicability of statutory limitation, prosecuted many cases related to torture, extrajudicial killings, and political assassinations from the 1970s and 1980s in later decades.

Human rights instruments such as the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR): The right to life, enshrined in Article 6 of this covenant, is protected from violation, and any organized killing constitutes a fundamental breach of this right. Since the Islamic Republic has never prosecuted the perpetrators, this violation remains ongoing.

The principle of continuing crime: As long as the perpetrators of the assassination remain under official protection of a government—neither prosecuted, nor tried, nor punished—the crime is ongoing. Therefore, starting the clock for limitation is essentially meaningless.

12. Specific Demands to the International Community, Austria, and Human Rights Institutions

The official reopening of the Vienna assassination case by the Austrian government, based on the substantial body of evidence and existing eyewitness testimonies.

Reissuance and activation of international arrest warrants for Mohammad-Jafar Sahraroudi, Mostafa Ajoudi, and Amir Bozorgian (a.k.a. Ghafoor Darjazani).

Appointment of a Special Rapporteur by the UN Human Rights Council to investigate the Islamic Republic of Iran’s extraterritorial assassinations, with the Ghassemlou case as a symbolic and representative example.

An end to European appeasement policies toward the Islamic Republic in regard to political crimes committed in exile.

A formal guarantee from the Austrian government to uphold the principle of non-repetition and to provide official compensation to the families of the victims.

Effective support from international human rights institutions and Iranian civil society networks for the justice campaign related to this case, recognizing it as part of collective memory and transitional justice.

Thirty-six years after the brutal assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou, Abdullah Qaderi-Azar, and Fazil Rasoul in the heart of Europe, none of the perpetrators or masterminds has been effectively prosecuted. The Islamic Republic of Iran has not only refused to acknowledge responsibility, but has promoted some of the direct perpetrators to official and diplomatic positions. Conversely, Austria, as

the host state of the assassination, through negligence and appeasement, has enabled the continued cycle of impunity for state-sponsored terrorism.

The assassination of Dr. Ghassemlou is not only a matter of historical injustice; it remains a legally open case and a persistent legal wound. The international community, the Austrian government, and third-country courts continue to bear both legal and moral responsibility to act.

This case is no longer a private grievance or a mere historical incident; it has become a symbol of delayed justice and a test of European states' commitment to human rights principles.

The crime in Vienna will only end when the truth is formally recognized, justice is served, and impunity is dismantled.

A list of Persian and English sources on the assassination of Dr. Abdulrahman Ghassemlou will follow, including:

Persian Sources:

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)؛-رهبری-که-با-حذف-فیزیکی-از-خاطره‌ها-نرفت

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)ی-دی-پرس-ترور-دکتر-قاسملو-را-فصل-تاریک-تاریخ-اتریش-توصیف-کرد

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)مدار-در-سیاست

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

English-Language and International Sources:

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)

[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)
[External Link](#)

[1]

Prepared by: Awin Mostafazadeh

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue | Publication**
Type: Born-digital | **Language - Dialect:** English | **Country - Province:** Austria |

Publication date: 13-07-2025

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2025	کوردی ریکهوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	ناوه پاست	
25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims	کورتیه باس	English	
Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou (1930- 1989). New Assessment	کورتیه باس	English	
Commemorating the 30th Anniversary of the Assassination of Dr. A. R. Ghassemlou	کورتیه باس	English	
Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	کورتیه باس	English	
Demanding Accountability for the Assassination of Dr. Ghassemlou and Abdullah Ghaderi-Azar	به لگه نامه کان	English	
Die ungesühnten Kurdenmorde von Wien	کورتیه باس	Deutsch	

Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough

کورتیه باس

English

Dr. Abdurrahman Qassemlou, Kurdish Democratic Party Leader, Assassinated in Austria

کورتیه باس

English

Dr. Ghassemlou's Assassination: A Case for Taking International Legal Action

کورتیه باس

English

Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend

کورتیه باس

English

From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism

کورتیه باس

English

Gathering in Brussels to demand justice in the case of Dr. Ghassemlou's assassination

کورتیه باس

English

In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou

په رتوو کخانه

English

Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm

به لگه نامه کان

English

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتیه باس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi

کورتیه باس

English

PDKI Supports The U.S. Department of State's Statement on Iran's Assassination of Dr. Ghassemlou

به لگه نامه کان

English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo

په رتوو کخانه

English

The Assassination of Abdul Rahman Ghassemlou in Vienna

په رتوو کخانه

English

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website kurdpa.net 13-07-2025

Added on: 25-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 176

The Legacy of Abdulrahman Ghassemlou, 25 Years After His Assassination

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260605154729690251>

By Asso Hassan Zadeh

DrAbdulrahman Ghassemlou , Secretary General of the Iranian Kurdistan Democratic Party was assassinated 25 years ago by the very people who were supposed to discuss with him, on behalf of the Islamic Republic, a political solution to the Kurdish issue in Iran.

Ghassemlou had devoted his entire life to the freedom of the Kurdish people and did everything to make this cause known at times when the Kurds were being repressed, their rights denied, and the international community was barely conscious of their plight and existence.

Ghassemlou's charisma and exceptional and multifaceted personality is not the only reason that he is still so present in the political mind and collective memory of the Kurds, especially in Iran. It is also because Ghassemlou's story is a living and continuing story.

Ghassemlou imbued the cause of the Kurds in Iran with a number of features that made it more than a cause for their national rights. He embodied the very antithesis of the philosophy of governance of the Islamic Republic. The effectiveness of his struggle led the Iranian regime to put him as a main target on the list of opponents to be eliminated. Ghassemlou's assassination marked the beginning of an intensive wave of killing opponents abroad in the aftermath of the Iran-Iraq war.

In a polarized Middle East Ghassemlou maintained rationality and balance. He

wanted to be a conciliator of tensions and contradictions surrounding the Kurdish issue and the question of democracy in the region.

Ghassemlou who would later become an oriental Marxist and a nationalist leader, was born in 1930, to an Assyrian Christian mother and a feudal lord father who had been active in the creation of the Kurdish Republic of Mahabad in 1946.

Though he came from an underdeveloped society, when he began his dissident activities against the Shah's regime, Ghassemlou followed the path of modernity and knowledge in Paris and Prague where he studied Economics and Political Science.

But his spirit and love for knowledge were such that his expertise went far beyond the scope of his specialty. Speaking a dozen languages, he was also accomplished in history and literature. Those who met him felt to be in the presence of a living encyclopedia of culture.

Ghassemlou was also a man of action, with rare courage and a great sense of initiative and risk-taking. Whether during his early academic life or political career, his courageous position often put him in difficult situations. Nevertheless, he always preferred this option than to trample his own principles the most important of which was political independence. He would never accept support or an alliance at the expense of his independence.

Ghassemlou was a firm believer in the Kurds' right to self-determination so far as to say that if one day the Kurds were to one day establish an independent state encompassing all the Kurds, it wouldn't constitute secession, but reunification.

However, his understanding of the complexity of the Kurdish question and geopolitical realities of his time pushed him to strive for the national rights of the Kurds within a democratic Iran.

Inscribing his struggle within the boundaries of Iran did not make him indifferent to the need of solidarity between the Kurds of other countries. He believed that the Kurdish movement in every part of Kurdistan should keep in mind the interests of Kurds in other parts, especially in the context of their relations with the governments of the countries they lived in.

Despite his strong convictions and clear principles, Ghassemlou was a pragmatic politician who wouldn't submit to the dictates of dogma. The deeply secular man that he was, following the 1979 Islamic revolution, he was still elected as the only lay representative to the first constituent assembly (Council of Experts). Iranian KDP candidates were also elected in the first parliamentary elections. However, the new regime invalidated their election and Ghassemlou never attended the sessions of the Assembly because of threats to his life by Ayatollah Khomeini.

Ghassemlou always preferred political and peaceful solutions. Even after Khomeini issued the fatwa to attack Iranian Kurdistan, Ghassemlou agreed to begin negotiations with a regime he considered anachronistic. He did this, once again, at

the end of the Iran-Iraq war. But it turned out that the first negotiations were only a tactic by the regime to buy time to regain control of the Kurdish areas, and the second negotiations were a trap to kill Ghassemlou himself.

Political morality, so dear to Ghassemlou, also applied internationally. Despite the Communist domination of the world where he had lived and studied, he did not hesitate to take a stand against the Soviet intervention in Czechoslovakia in 1968. Nor did he hesitate to condemn the hostage taking at the U.S. Embassy in Tehran in 1979. Given the anti-imperialist climate then, these stances were simply outstanding. Later, in the 1980s, while leading an armed resistance against the Iranian regime, he introduced "Democratic Socialism" into his party program. His goal was to distance himself and his party from the existing Socialism --particularly for its lack of democracy-- and also to better justify and facilitate the support he was seeking from the West.

Ghassemlou was the Kurdish leader who most contributed to internationalizing the Kurdish question. At a time when the outside world showed very little interest in the Kurdish cause, he thought that Kurds could not afford to base their external relations on purely ideological criteria. Hence, he developed friendly relations with European social democrats --most of whom remained very impressed by his extraordinary personality and vision. He was also supposed to go to the United States a week after the date he was assassinated. Despite the just and progressive character of Ghassemlou's struggle, the attention and support he obtained was only humanitarian.

Ghassemlou was passionate about life, a great humanist and a true democrat. He was opposed to the cult of personality and could live in harsh conditions like his Peshmargas. He believed that the struggle for national rights of the Kurdish people must not neglect ideals of social justice and equality, especially between men and women.

Fighting against a regime that had no regard for its own precepts or the international laws, he would say, should not make us violate our own values and human dignity. Thus he taught his Peshmargas to treat prisoners well, release them systematically, and refrain from terrorist methods, even though he knew this would mean a lack of interest in the world media.

For Iranian Kurds Ghassemlou's story is continuous because it represents an open wound. Not only they decry a crime that deprived them of an exceptional leader by abusing his good faith. They are also outraged by the scandal and injustice committed by the Austrian government that not only freed two of the murderers but also escorted one of them to the Iran Air flight at the airport.

There has been no justice, and no judiciary pursuit to this crime. But the economic and security blackmail to which the Austrian government surrendered could not

prevent the German courts to declare in 1997, during the Mykonos Trial on the assassination of Ghassemlou's successor, Sadeq Sharafkandi, that the highest leaders of the Islamic Republic were responsible for the terror machine set up to eliminate its opponents abroad.

Today, Iranian Kurds feel anger and disappointment by the fact that the international community continues to turn a blind eye to their fate and that the whole question of human rights and democracy in Iran is still neglected and overshadowed by dealings between the Iranian regime and the international community around security issues.

To allow the reinstatement of Ghassemlou's murder case is not only fair and moral, but also politically productive. There will be no lasting or genuine international peace and harmony - on which national security and even economic interests of western powers depend - unless there are in the Middle East responsible governments who first respect the rights of their own citizens.

While the Middle East is in more turmoil than ever and new windows seem to be opening to the Kurdish question, all those who knew Ghassemlou believe that he was ahead of his time and that history has missed its date with him.

* Member of the Central Committee of KDP Iran. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Document Type:** Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English |

Sources

[1] Unspecified | English | Website.rudaw.net

Added on: 05-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Library**Article: 177****The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260530140918689413>

Abdul Rahman GHASSEMLOU
MAN of PEACE and DIALOGUE

Abdul Rahman Ghassemlou , the Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), was born on 22 December 1930 in Ourmiah, Kurdistan. He went to university in Paris and later Czechoslovakia, had a Doctorate in economics and was an associate professor, having taught in Prague and Paris.

In 1941, the Allies invaded Iran in a 'bridge of victory operation that inevitably brought about the downfall of Reza Shah because of his relations with the Axis powers. A major political change was to take shape in the country. In Iranian Kurdistan the national movement came back to life and the PDKI founded on 16 August 1945, attracted young people in its masses. One of them was Abdul Rahman Ghassemlou - not yet 15 years old. On 22 January 1946 the Kurdish Republic of Mahabad came into existence by proclamation, but in December of the same year the imperial army with the help of the Western forces entered the city, and the killing and arrests that followed were as cruel as they were indiscriminate. The Republic had fallen; its President, Qazi Mohammad, and his close followers were taken prisoner, and then put to death on 30 March 1947.

Little by little the Kurdish people re-gathered their strength. The Republic of Mahabad may have been short-lived but in the collective memory it did not die. Running unlimited risks, the Kurdish leaders set about the vast task of protecting, educating and organising the population. Back from Europe in 1952, Abdul Rahman Ghassemlou devoted his energies to these clandestine activities for several years. In the next decade, he split his time between Europe and Kurdistan working in double harness: his university career and his repeated missions to Kurdistan.

In 1959, the regional context appeared to be more hopeful; in neighbouring Iraq, the monarchy had been overthrown, and Molla Mostafa Barzani (leader of the Democratic Party of Iraqi Kurdistan) had returned to his country after eleven years of exile in former USSR. The government in Baghdad accepted the principle of autonomy for the Kurdish population of Iraq.

On the other side of the frontier, the PDKI steeled itself to renew the struggle. In

1968-69, the armed conflict was rife in Iranian Kurdistan and the period ended in a bath of blood with the massacre of the Kurdish leaders - and yet, even then, Kurdish resistance managed to raise its head again. The vice-like grip in which the Shah's armies were trying to hold it had to be broken. At the third Congress of the PDKI (1973), Abdul Rahman Ghassemlou was elected Secretary-general and at those that followed he was invariably returned to office.

During the years that followed, the prestige of the Pahlavi monarchy continued to wane. The White Revolution was questioned by experts in international affairs; the greedy demands and extravagant behaviour of the court were criticised in the press, and the SAVAK was active throughout the country with no social class being spared its baneful attentions. Clearly, the regime was doomed. If that happened, what should be the position of PDKI ? In view of the complex nature of the problems in the region that position had to be clear-cut. The Party had to reply unambiguously to a number of questions about its identity, its allegiances, its aspirations and its options. Abdul Rahman Ghassemlou and his aides drew up as coherent and realistic a programme as they could which may be summarised, in essence, as follows :

- We are Kurds, we belong to a people that the vicissitudes of history have scattered over five states. A bond of brotherhood binds us, and will continue to bind us, to all other Kurds, wherever they live.
- We are the descendants of one of the oldest Indo-European civilisations. Our identity is defined by the fact that we have our own language and our own culture.
- We are the citizens of a country called Iran - on the same basis of the other peoples living on the Iranian territory : the Baluchs, Persians, Azeris, Arabs, Turkmens and so on.
- We are ardent defenders of the Declaration of Human Rights and the right of peoples as defined by the United Nations.
- We are for the freedom of worship and we respect all religions practiced by our co-citizens. Faith is an inviolable right. However, being resolutely modern in our outlook, we feel that a separation between the religious institutions and the state is desirable. A lay state is not, on that account, opposed to the faith or to those that serve it.
- For the living conditions of all to be improved, and customs from long ages past condemning women to a state of inferiority to be ended.
- To accelerate development in our country, it is necessary to establish a system providing free education of uniform quality throughout the country. A special effort should be made in the peripheral areas (Kurdistan, for example) that are clearly a long way behind.

- No attempt to leave poverty behind will succeed without the active participation of the people themselves. To feel concerned - so we believe - they have to feel free. Freedom of movement for goods and persons, freedom of association and freedom to form political parties or unions and to belong to such organisations are the indispensable preconditions for economic and cultural development. - For there to be trust between the population and the central authority, large-scale decentralisation is necessary.

- In Kurdistan's case, that decentralisation has to comprise a charter of autonomy for the region whose boundaries would need to be precisely defined. Within this Kurdish space, the administrative languages should be Kurdish and Farsi, which would both be official languages of the regional and local authorities. Primary education should be in Kurdish whereas the two official languages should be routine practice in secondary school. Lastly, after so many years of violence, the Kurdish people could not accept a police force that was not manned by Kurds. It is only on these conditions that there would be any chance of lasting peace in Iranian Kurdistan.

- Lastly, the kurdification of the administrative and 'production structures would demand major investment in the training of senior officials and staff and also - it goes without saying - a multidisciplinary university on Kurdish land.

In other words, what the leaders of the PDKI demand is genuine and effective autonomy. Unfortunately, as everyone knows, dictatorships hide behind pyramid-shape structures excluding all horizontal communication. Feeling themselves perpetually threatened (as indeed they are), they seek the support of foreign powers which, in the end, become their masters. Dictators are not free and they abuse the freedom of others. So the autonomy of Iranian Kurdistan would be utopian unless Iran made the change to democracy. Without democracy in Iran there could be no guarantee for autonomy in Kurdistan.

Abdul Rahman Ghassemlou saw that these two concepts were inseparable and so they became the watchword of the PDKI: Democracy for Iran, autonomy for Kurdistan.

This policy statement in which chauvinism and sectarianism had no part won the PDKI the firm friendship of Third World countries and modern democracies alike. During his many trips abroad, Abdul Rahman Ghassemlou was always sure of a warm welcome. Many humanitarian organisations offered him help, eminent figures on the world stage in political and university life thought highly of him and human rights and religions militants encouraged him throughout his life. It was thanks to him that the Iranian Kurds were able to emerge from their isolation and make their voice heard in the international fora. Some of these sympathisers were surprised

that the Iranian Kurds had such modest demands after such a bitter struggle. It is really autonomy you want - nothing more ? was a not uncommon reaction.

No secret clause was ever planned or hidden in this blueprint for autonomy because it was the fruit of long and profound thought about the world political context following World War II. The Kurdish leaders took the view that major changes to frontiers were ruled out and that the general trend was towards the formation of large groupings rather than the fragmentation of existing units. In any case, once peace was restored, it would surely be natural for countries with common borders to seek to develop trade and cultural exchange. Therefore, in the long term, the existence of big Kurdish communities in various parts of the Middle East could be a positive factor in inter-regional relations. Everyone would stand to gain. It is well known that the big exporting countries pay considerable attention to the ethnic minorities, which often act as bridgeheads or relay stations in campaigns to win a foothold in new markets.

In short, the Kurdish thinkers concluded that only the short-sighted could see ethnic, linguistic or religious diversity as an obstacle to development. In the future the big middle-eastern house would derive its energy from the many different elements of which it was built. This pattern was particularly true of Iran itself with its 45 million inhabitants of which only 40 % were of Persian origin. (Today Iran has over sixty million inhabitants). At that time, towards 1975, this type of thinking sounded at least advanced, not to say fanciful. The Kurds were still under the heel of the Shah, but nothing is eternal, dictators included.

One day in February 1979 Mohammed Reza Pahlavi finally gave up the throne. At that time the PDKI had a solid base and a real impact in Iranian Kurdistan. However, to run the territory properly and control its administration the police had to be removed and the army thrown out down to the very last man. This was the task of the peshmergas or partisans, who attacked army barracks and seized large stocks of arms and ammunition. Abdul Rahman Ghassemlou was then able to claim that, in a large part of Kurdistan, the Kurds were their own masters.

It was reasonable to hope that the Iranian revolution would have brought men to power able to realise that the interests of the central authority and those of the Kurds were compatible. Elections were planned and a new constitution was being written for the country.

Abdul Rahman Ghassemlou was elected to the Assembly of experts and made ready to carry to the capital the message of the Kurds - a simple message: there is room for all in this country where everything needs doing or re-doing. Imam Khomeini,

unfortunately, saw things differently, he labelled the newly elected representative of the Kurds an enemy of God and declared a holy war on Kurdistan. This was in 1979. Sudden though it was, this call to arms was, in retrospect, not surprising. How, after all, could this grim gerontocrat with the cruelty of another age be prepared to give his attention to the history and wants of the Kurds ? How could Abdul Rahman Ghassemlou be expected to stay silent at the hostage-taking, occupation of foreign embassies and other terrorist activities launched in 1979 by an Imam who had recently returned from Neauphle-le-Château to sow the seeds of hate and insanity.

The Gulf War broke out the following September. Perhaps these unsubdued Kurds would be forgotten during this conflict between Iran and Iraq (1980-88). On the contrary, in fact, it cost them dearly, for their villages lay on either side of the frontier where the fighting was at its fiercest. They were accused, too, of being anti-patriotic : their settlements were destroyed and the people living there reduced to a wandering existence. The ultimate purpose of these crimes against humanity was obvious : to use the war as an excuse for exterminating a people whose authenticity was denied as strongly as it was proclaimed by the Kurds.

Iran came out of the war with Iraq exhausted and the Imam at death's door. The facts had to be faced and Tehran had to find a compromise in Kurdistan. For his part, Abdul Rahman Ghassemlou had been saying for years that the fighting had been imposed on him, that neither side would ever lose or win and that, sooner or later, the Kurdish problem would have to be solved across the negotiating table. After flying a few kites, Tehran issued a concrete proposal for a meeting in Vienna on 28 December 1988 and the PDKI accepted. The talks lasted two days, 28 and 30 December and the results must have been promising because it was agreed to hold another meeting the following January. On 20 January, at the end of the first round of negotiations, the representatives of Tehran were fully acquainted with the Kurdish demands. The principle of autonomy seemed to have been agreed. The details of how it was to be put into effect had yet to be defined.

Six months later, Abdul Rahman Ghassemlou returned to Europe to attend a congress of the Socialist International. Tehran tried to contact him again in order, he was told, to pursue the negotiations that had begun the previous winter. The PDKI accepted the offer sent to it. The meeting took place on 12 July 1989 in Vienna. The Tehran delegation was as before, namely Mohammed Jafar Sahraroudi and Hadji Moustafawi, except that this time there was also a third member : Amir Mansur Bozorgian whose function was that of bodyguard. The Kurds also had a three-man delegation : Abdul Rahman Ghassemlou, his aide Abdullah Ghaderi-Azar (member of

the PDKI Central Committee) and Fadhil Rassoul, an Iraqi university professor who had acted as a mediator.

The next day, 13 July 1989, in the very room where the negotiation took place Abdul Rahman Ghassemlou was killed by three bullets fired at very close range. His assistant Abdullah Ghaderi-Azar was hit by eleven bullets and Fadhil Rassoul by five. Hadji Moustafawi succeeded in escaping. Mohammad Jafar Sahraroudi received minor injuries and was taken to hospital, questioned and allowed to go. Amir Mansur Bozorgian was released after 24 hours in police custody and took refuge in the Iranian Embassy.

Indignation was at its height. How, in this age, in the heart of Europe, could it happen for the representatives of a member country of the United Nations to open fire at point blank range on the representatives of a country with whom it was at war and had entered into peace negotiations?

On 19 July two representatives of the political bureau of PDKI came to Paris to attend the funeral. At a press conference they announced, among other things, that the higher authorities of the PDKI had appointed Sadegh Charafkandi to perform the duties of Secretary-general. Sadegh Sharafkandi (who was also assassinated on 17 September 1992 by the Iranian terrorists) was in his fifties and had a doctorate in industrial chemistry from Paris University. He was Deputy Secretary-general of the Party up to the death of Abdul Rahman Ghassemlou .

The two murdered men of the PDKI were buried on 20 July in Paris in the presence of a throng of some two thousand people from all parts : Kurds and Armenians, Azeris and Turks, Persians and Europeans, poets and doctors, ministers and workpeople, representatives of humanitarian organisations and members of parliament. Leading the funeral procession, the peshmergas in their Kurdish resistance fighters' uniform advanced with difficulty in the torrid heat of the Parisian summer. They were all there, all that had been able to travel on their crutches and in their wheelchairs, having come from the various capitals of Europe where they were recovering, as best they could, from the wounds received in the conflict. Tehran denied all connection with this triple murder and told Austria to look for clues in other directions than Iran. But the findings of the ballistics experts were conclusive.

In late November 1989 the Austrian courts issued a warrant for the arrest of the three Iranian representatives and the Austrian Government expressly accused the Iranian Government as having instigated the attack on Abdul Rahman Ghassemlou

and the two other Kurds.

Thus died this man who was no warmonger but a man of letters, master of several languages and persuasive speaker. Overflowing with enthusiasm and energy, he was an intellectual of his time, this end of the twentieth century when the triumph of democracy seems really within reach. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Biography | **Kurdish Issue** | **Publication Type:** Born-digital | **Language - Dialect:** English | **PDF:** No |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Abdurrahman Qasimlo	کورتیه باس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتیه باس	Türkçe	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتیه باس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتیه باس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتیه باس	Kurmancî	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | Deutsch | Website pdk-iran.org

Added on: 30-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 178

WHY AND WHY NOT In memory of Abdul Rahman Ghassemlou (1930 – 1989)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260426115621685377>

WHY AND WHY NOT In memory of Abdul Rahman Ghassemlou (1930 – 1989)

Presentation on 13 July 2024, for KDPI Australia
by Dr. Gina Lennox, Co-Chair & Public Officer, Kurdish Lobby Australia

Thank you Kak Salah and KDPI Australia for inviting me to speak at this commemoration for Abdul Rahman Ghassemlou. In 'Why and Why Not?' I will focus on Ghassemlou's meetings with Ayatollah Khomeini and those Iranian 'envoys', his assassination, and lessons that we can learn.

A Brief Background of Abdul Rahman Ghassemlou

Ghassemlou was 15 when he became a member of the Tudeh Communist Party's youth group. Over time he realised Communists were not interested in Kurdish self-determination, and after the KDPI was established, he co-founded its youth wing. His baptism of fire as a political activist was witnessing the rise and fall of the Republic of Mahabad in 1946. Realising he needed a world view to help achieve his fellow Kurds' aspirations, he left Iran to become a student and teacher at the Sorbonne in Paris, and Charles University in Prague, where he continued to be politically active while studying and later teaching economics and Kurdish studies, and also becoming fluent in nine languages. In 1952, he met and married Hélène Krulich. The couple returned to Iran in 1953, the year Prime Minister Mosaddegh was overthrown in a US and UK-instigated coup.

Throughout the late 1950s, into the 1960s, 70s and 80s, between making trips to Europe, Ghassemlou clandestinely revitalised the KDPI in Rojhelati towns, and trained Peshmerga in the Qandil mountains. It was in the mountains that his friendship with Jalal Talabani became strong, especially in the late 70s with the proximity of PUK and KDPI Peshmerga bases.

In the late sixties, many Iranian Kurds supported Iraqi Kurds in their armed struggle for autonomy in Iraq. In fact, after Ghassemlou was elected Secretary General of the KDPI in 1971, he was

1

Presentation on 13 July 2024, for KDPI Australia

by Dr. Gina Lennox, Co-Chair & Public Officer, Kurdish Lobby Australia

Thank you Kak Salah and KDPI Australia for inviting me to speak at this commemoration for Abdul Rahman Ghassemlou. In 'Why and Why Not?' I will focus on Ghassemlou's meetings with Ayatollah Khomeini and those Iranian 'envoys', his assassination, and lessons that we can learn.

A Brief Background of Abdul Rahman Ghassemlou

Ghassemlou was 15 when he became a member of the Tudeh Communist Party's

youth group. Over time he realised Communists were not interested in Kurdish self-determination, and after the KDPI was established, he co-founded its youth wing. His baptism of fire as a political activist was witnessing the rise and fall of the Republic of Mahabad in 1946. Realising he needed a world view to help achieve his fellow Kurds' aspirations, he left Iran to become a student and teacher at the Sorbonne in Paris, and Charles University in Prague, where he continued to be politically active while studying and later teaching economics and Kurdish studies, and also becoming fluent in nine languages. In 1952, he met and married H       Krulich. The couple returned to Iran in 1953, the year Prime Minister Moseddegh was overthrown in a US and UK-instigated coup. Throughout the late 1950s, into the 1960s, 70s and 80s, between making trips to Europe, Ghassemlou clandestinely revitalised the KDPI in Rojhelati towns, and trained Peshmerga in the Qandil mountains. It was in the mountains that his friendship with Jalal Talabani became strong, especially in the late 70s with the proximity of PUK and KDPI Peshmerga bases. [1]

Click to read WHY AND WHY NOT In memory of Abdul Rahman Ghassemlou (1930 – 1989)

Abdul Rahman Ghassemlou

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Biography | **Kurdish Issue | Document**

Type: Original language | **Publication Type:** Born-digital |

Publication date: 13-07-2024

بابه ته په یوه سټکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2024	رێکھوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتەباس	Deutsch	
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	

Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	کورتەباس	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmançî	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	
Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou	پەرتووکخانه	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	پەرتووکخانه	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	بەلگەنامەکان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتەباس	English	
PDKI Supports The U.S. Department of State's Statement on Iran's Assassination of Dr. Ghassemlou	بەلگەنامەکان	English	

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo

په رتوو کخانه

English

The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)

په رتوو کخانه

English

Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage به لگه نامه کان

Deutsch

ئهم تۆماره هه نديک فايلى په يوه نديدارى وهک وئنه و فيديوئى له گه لدايه و ليره دا پيشان نه دراو،
کۆده که بکه تاوه کو له سه ر ماله پهرى رتيخراوى کوردیپیدیا ئه و فايلا نه ببينيت QR تکیه سکینی

QR

Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website.kurdishlobbyaustralia.com 13-07-2024

Added on: 26-04-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 179

Why Dr. Ghassemlou's vision matters more than ever

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260605161441690254>

Asso Hassan Zadeh

As war and ceasefire reshape Iran and Kurdistan, Dr. Abdul Rahman Ghassemlou's vision of democracy, Kurdish agency, and clarity in navigating geopolitical volatility and political change is more urgent than ever before. But what exactly is Ghassemlou's legacy and why is it still relevant today?

Paradoxically, it is not certain that the recent ceasefire will bring relief to Iranians. For many, especially among Iranian Kurds, the concern is that a new international agreement with Iran may end up prolonging the life of the Islamic Republic, without compelling it to make any meaningful concessions, particularly on the domestic front.

This concern is grounded in experience. Periods following wars or international tensions with Iran have rarely led to political openings. On the contrary, they have often been followed by intensified repression. A recent example can be found after the 2015 nuclear agreement. Despite expectations of moderation, repression remained strong and, in some areas, increased.

An earlier and more dramatic example is the end of the Iran-Iraq war in 1988. In its aftermath, thousands of political prisoners were executed, and the regime launched

what would become a sustained campaign of assassinations against its opponents abroad. Among its earliest and most prominent victims was Abdul Rahman Ghassemlou, Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), assassinated in Vienna, Austria in 1989 during negotiations with emissaries of the Islamic Republic.

No Kurdish political figure has articulated with such clarity a political project capable of linking Kurdish aspirations to a broader vision for Iran.

Today, similar dynamics appear to be unfolding again. Alongside reports of executions inside the country, Iranian authorities have renewed their threats against Kurdish opposition groups based in Iraq, openly calling for their expulsion. These groups were already targeted by drones and missiles during the recent conflict and now face heightened vulnerability. In such circumstances, the Kurdish question is no longer a secondary or tactical issue. It returns as a central political fault line, one that highlights, once again, the relevance of Ghassemlou's warnings and trajectory. Picture Credits: PDKI Archives

It is precisely in such moments that his absence becomes striking. Not only because of his firm refusal to yield in the face of difficult circumstances and his willingness to take risks and seize the initiative, but also because of his strong political vision. No Kurdish political figure has articulated with such clarity a political project capable of linking Kurdish aspirations to a broader vision for Iran. Ghassemlou's relevance today lies not only in his historical role but in the framework he developed to navigate the intersection of Kurdish rights, the struggle for democracy in Iran, and international politics.

Ghassemlou operated simultaneously on two interconnected fronts: Kurdish and Iranian. On the Iranian level, he was committed to building a credible alternative to the Islamic Republic. But for him, such an alternative could not rest on vague slogans or opportunistic alliances. It required a clear political foundation. Central to this was the recognition of Iran as a multiethnic state, an indispensable condition for any viable coalition. This position also led him to reject alliances not only with monarchist currents but more broadly with any forces that were not genuinely democratic.

On the Kurdish level, his thinking combined realism with long-term national consciousness. He acknowledged the objective reality of Kurdistan's division across several states and insisted that each Kurdish movement must pursue its struggle

within its own national framework. This did not, however, imply fragmentation. On the contrary, he worked actively to foster solidarity across the different parts of greater Kurdistan, convinced that their struggles, while distinct, were deeply interconnected. He also insisted that the regional relations of Kurdish movements with the states in which they operated should not come at the expense of the interests of Kurds in other parts of Kurdistan.

Ghassemlou consistently emphasized that the methods of struggle must reflect the values being defended

This dual approach gave his political project a coherence that is largely absent today. Many opposition actors still advocate regime change without addressing Iran's internal diversity. At the same time, among certain Kurdish groups, political claims are sometimes advanced without being fully integrated into a broader Iranian framework. Ghassemlou sought precisely to bridge these two dimensions. Whether one chooses to acknowledge it or not, and however undesirable this reality may seem, he understood that the future of Iran and the resolution of the Kurdish question were inseparable.

For him, affirming political objectives was not enough; but equal importance had to be given to the methods of struggle. His political vision was inseparable from a strong ethical commitment. Ghassemlou consistently emphasized that the methods of struggle must reflect the values being defended. Fighting a regime that disregarded the most basic human standards, he argued, should not lead to abandoning ethical principles. He instructed his Peshmerga to treat prisoners humanely, to release them, and to avoid terrorist methods, even if this reduced international visibility.

This ethical consistency extended to the international arena. Despite having lived and studied in a world shaped by Cold War divisions, he openly condemned the Soviet intervention in Czechoslovakia in 1968, as well as the hostage-taking at the U.S. Embassy in Tehran in 1979. At a time when such positions were far from obvious, these stances were remarkable. Later, in the 1980s, he introduced 'Democratic Socialism' into his party's program, distancing himself from authoritarian socialist models while facilitating engagement with Western actors.

Acutely aware of the limits of international support, Ghassemlou cultivated relations with European social democrats and sought to expand ties with the United States. He was expected in Washington shortly before his assassination. Nevertheless, he

consistently warned against dependency and secured the political independence of his party (both in the Iranian and Kurdish contexts). He insisted that external support should never come at the expense of political independence or autonomous freedom of action. The fate of the Kurds, he argued, would not be decided in Washington, London, or Paris, but in Kurdistan itself. This was not a rejection of diplomacy, but a call for political autonomy and internal resilience.

This caution was rooted in historical experience. In 1988, at the end of the Iran-Iraq war, he reminded his leadership and Peshmerga forces of the lesson of 1975. Following the Algiers Agreement between Iran and Iraq, Iraqi Kurdish forces had been abruptly abandoned by their external allies. For Ghassemlou, this episode illustrated the volatility of international alignments and the need for self-reliance.

Nearly four decades after Ghassemlou's era, the Iranian opposition is still fragmented, and it remains unclear whether renewed international attention to the Kurdish issue in Iran will be effectively seized

The current war and its uncertain aftermath only reinforce this relevance. As external actors reassess their strategies toward Iran, there is a persistent risk that internal dynamics (including Kurdish aspirations) will once again be sidelined. The Kurdish factor is invoked, but often in instrumental terms, detached from any meaningful political vision.

Nearly four decades after Ghassemlou's era, the Iranian opposition is still fragmented, and it remains unclear whether renewed international attention to the Kurdish issue in Iran will be effectively seized. The question of how to integrate ethnic demands into a coherent political alternative and whether the Kurds can regain the initiative, remains unresolved. In this context, Ghassemlou's approach appears less as a historical reference than as a missed opportunity.

The current moment has brought these issues back to the surface. It also highlights the need to combine political realism with an unwavering commitment to long-term strategic goals at the heart of the Kurdish question, the importance of grounding the struggle in clear principles, and the capacity to operate across multiple fronts in an increasingly complex environment. Above all, it points to the central role of internal agency before external dynamics once again reduce Iranian Kurds to the margins.

Revisiting Ghassemlou's legacy is not about looking to the past, but about confronting questions that remain unresolved.

A short bio of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou (the bio prepared by The Amargi)

In 1962, Dr. Abdul Rahman Ghassemlou received a doctorate in economics from the University of Prague, where he taught until 1970. A prolific academic, he was fluent in Kurdish, Persian, Turkish, Arabic, French, English, Czech, and Russian, and had some knowledge of German and Slovak.

In 1970, following the March 11 Declaration and an agreement between the leadership of the Kurdish movement in Iraq and the Iraqi state, opportunities for political activity in Iranian Kurdistan began to increase.

During this period, Ghassemlou returned from Europe and, together with several party members, helped revive the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI). In 1971, he was elected to the party's Central Committee, and later, at its Third Congress in 1973, he was officially elected Secretary-General. Ghassemlou guided the administration and ideological vision of the party for the next eighteen years, until his assassination on July 13, 1989, in Vienna, Austria. [1]

Items Property

Party: K. D. P. Iran | **Content category:** Kurdish Issue | **Political Criticism** |
Document Type: Original language | **Publication Type:** Born-digital | **Country -**
Province: East Kurdistan |
Publication date: 11-04-2026

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11-04-2026	پیکهوت و پووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Sources

[1] Unspecified | English | Website theamargi.com 11-04-2026

Added on: 05-06-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Group: Articles

Article: 180

Widow of slain Iranian Kurdish leader Dr. Abdul Rahman Qasimlo speaks on Capitol Hill

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20260531124932689449>

Washington, — Helene Krulich Ghassemlou, the widow of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou (Qasimlo), discussed her continuing struggle for justice for her husband Monday at a Capitol Hill memorial marking the anniversary of his assassination.

Dr. Qasimlo, the Secretary-General of the Democratic Party of Iranian Kurdistan (PDKI), was murdered by Iranian government agents in July of 1989 in Vienna, during negotiations for a peaceful settlement of the Kurdish question. Those involved in his brutal killing remain at large. According to Mrs. Ghassemlou, the assassins were allowed to go free because the Austrian government wanted to avoid a public scandal over its weapons deal with Iran at the time. She added that U.S. Congressional pressure on Austria could potentially cause the investigation to resume; the case has never been closed.

Sharif Behruz, a PDKI representative who organized the memorial in cooperation with the Leadership Council for Human Rights (LCHR), paid tribute to Dr. Ghassemlou, saying “he helped the Kurds become their own masters” in the 1980s. Dr. Ghassemlou’s party platform included human rights and equality for all ethnic groups in Iran, www.ekurd.net separation of mosque and state, improved quality of life, and an end to discrimination against women.

LCHR President Kathryn Cameron Porter said the memorial was a symbolic event,

and an opportunity to create understanding in Washington, DC, which is critical to build the political will necessary to pursue justice. She also praised the co-chairs of the Congressional Human Rights Caucus, saying, "Rep. Frank Wolf and Rep. Jim McGovern are deeply committed to helping people realize their rights, and they won't give up the fight."

Ms. Porter and Mr. Behruz expressed thanks to Congressman Frank Wolf for making the memorial possible, and the Congressional Human Rights Caucus for its ongoing efforts to elevate the human rights agenda. Ms. Porter stressed the need for the Caucus and other Congressional entities to focus on continuing human rights violations in Iran, www.ekurd.net particularly the wrongful imprisonment, torture, and execution of its citizens.

**** Iranian Kurdistan** (Kurdish: Kurdistanê Îranê or Kurdistanê Rojhilat (Eastern Kurdistan) or Rojhilatê Kurdistan (East of Kurdistan)) is an unofficial name for the parts of Iran inhabited by Kurds and has borders with Iraq and Turkey. It includes the greater parts of West Azerbaijan province, Kurdistan Province, Kermanshah Province, and Ilam Province.

Kurds form the majority of the population of this region with an estimated population of 4 million. The region is the eastern part of the greater cultural-geographical area called Kurdistan. [1]

Items Property

Party: K. D. P. | **Content category:** Terrorism | **Kurdish Issue** | **Publication Type:** Born-digital | **Country - Province:** United States | **Publication date:** 17-07-2008

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته

پۆل

زمان

QR

17-07-2008	رێکهوت و ڕووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	په‌رتوو‌کخانه	Kurmancî	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	کورت‌ه‌باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه‌ندێک فایلێ پهیوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر ماڵپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببنیت QR تکیه‌ سکینی

Sources

[1] Unspecified | English | [Website theinsightinternational.com 17-07-2008](https://www.theinsightinternational.com/17-07-2008)

Added on: 31-05-2026

Editor Name: Hejar Kamela

Français

Groupe: Martyrs**Article: 181****Abdul Rahman Ghassemlou**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=9&q=20220612201531417328>

Abdul Rahman Ghassemlou (22 décembre 1930 - 13 juillet 1989) était un homme politique kurde et un dirigeant kurde. Ghassemlou a été secrétaire général du Parti démocratique du Kurdistan iranien (KDPI) de 1973 jusqu'à son assassinat en 1989 par des individus soupçonnés d'être des agents de la République islamique d'Iran.

Première vie et éducation

Né à Rezaieh, en Azerbaïdjan occidental, en Iran, dans une riche famille féodale, son père était Mohammad Vesugh Ghassemlou, un nationaliste kurde propriétaire terrien Agha et Khan de la tribu kurde Shekak, né en 1875. Sa mère était Nana Jan Timsar, une chrétienne assyrienne. Son père était un conseiller du Shah d'Iran, qui lui a donné le titre de Wussuq-e Divan. Il a terminé ses premières études à Ourmia puis à Téhéran. Il a été témoin de l'ère de la République de Mahabad et est devenu membre co-fondateur de l'aile jeunesse du PDK-I à l'âge de 15 ans. Ghassemlou a déménagé en France pour poursuivre ses études à la Sorbonne. Il a rencontré sa femme Helen Krulich en Tchécoslovaquie. Ils ont eu deux filles ensemble, Mina (1953) et Hewa (1955).

Ghassemlou parlait couramment 8 langues ; kurde, assyrien, persan, arabe, azerbaïdjanais, français, anglais, tchèque et russe. Il connaissait également l'allemand, le slovaque et le polonais.

Carrière

Ghassemlou est retourné au Kurdistan en 1952 après avoir terminé ses études. Il a ensuite passé plusieurs années en tant que militant actif dans les domaines militaires kurdes. [citation nécessaire] En 1973, lors du troisième congrès du PDKI, il est élu au poste de secrétaire général du parti, poste auquel il est réélu. plusieurs fois jusqu'à son assassinat.

En 1979, son parti soutient la révolution qui se solde par la chute de Mohammad Reza Shah Pahlavi. Khomeiny considérait leur dernière heure de participation à la révolution comme opportuniste. Les Kurdes appartenant au parti avaient envahi les complexes militaires dans les zones kurdes. Khomeiny a exigé que tous les groupes armés fassent partie d'une seule organisation révolutionnaire et a demandé que les soldats kurdes « rendent » leurs armes. Ghassemlou a exigé l'autonomie des Kurdes et a refusé de déposer les armes. Le parti a boycotté le référendum sur la nouvelle constitution. Suite à deux affrontements sanglants entre le peuple kurde et les forces loyales à Khomeiny, la lutte kurde s'est transformée en guerre. Peu de temps

après le début de la rébellion armée kurde, l'ayatollah Khomeiny a déclaré une « guerre sainte » contre le PDKI et le Kurdistan.[10] Ce fut le début de la confrontation du parti et du nouvel État, qui se solda par une défaite militaire des rebelles kurdes. En 1982, Ghassemlou a tenté de renverser les religieux chiites dans une alliance avec l'ancien président iranien démis de ses fonctions Abolhassan Banisadr, mais Banisadr a refusé de rejoindre son alliance pro-kurde en raison des ambitions d'indépendance des Kurdes. Le conflit armé s'est poursuivi jusqu'en 1984 au milieu de la guerre Iran-Irak (1980-1988) où les deux pays ont soutenu les rebelles armés sur le territoire de l'autre.

Après la défaite de la rébellion armée, Ghassemlou s'installe à Paris et rejoint le Conseil national de la Résistance iranienne fondé par le PDKI et d'autres forces d'opposition : les Moudjahidine du peuple islamiste-marxiste, le Front national démocratique libéral-gauchiste, la Gauche unie de petits groupements socialistes, et l'ancien président islamiste indépendant de gauche Abolhassan Bani Sadr en octobre 1981.

Livres

Kurdistan et Kurde est un livre sur l'histoire des Kurdes et de leur terre écrit par Ghassemlou et publié en 1964 en slovaque, 1965 en anglais, 1967 en arabe, 1969 en polonais et 1973 en kurde.

Assassinat et funérailles

Informations complémentaires: Liste des assassinats iraniens

En 1988, après la fin de la guerre, le gouvernement iranien a décidé de le rencontrer. Plusieurs réunions suivirent à Vienne, les 28 décembre, 30 décembre et 20 janvier 1989. Une autre réunion fut fixée au 13 juillet, toujours à Vienne.

La délégation de Téhéran était comme avant, à savoir Mohammed Jafar Sahraroudi et Hadji Moustafawi, sauf que cette fois il y avait aussi un troisième membre : Amir Mansur Bozorgian qui était garde du corps. Les Kurdes avaient également une délégation de trois hommes : Abdul Rahman Ghassemlou, son assistant Abdullah Ghaderi Azar (un membre du Comité central du PDKI) et Fadhil Rassoul, un professeur d'université kurde irakien qui avait agi comme médiateur.

The next day, 13 July 1989, in the very room where the negotiation took place, Ghassemlou was killed by three bullets fired at very close range. His assistant Ghaderi Azar was hit by eleven bullets and Rassoul by five. Hadji Moustafawi succeeded in escaping. Mohammad Jafar Sahraroudi received minor injuries and was taken to a hospital, questioned and allowed to go. Amir Mansur Bozorgian was released after 24 hours in police custody and took refuge in the Iranian Embassy. His deputy, Sadegh Sharafkandi, succeeded Ghassemlou as secretary-general until

his assassination on 17 September 1992 in the Mykonos restaurant in Berlin, Germany. Abdullah Ghaderi Azar and Abdul Rahman Ghassemlou were buried on 20 July in Paris at Père Lachaise Cemetery.

Enquête
Selon PDKI

Fin novembre 1989, les tribunaux autrichiens ont délivré un mandat d'arrêt à l'encontre des trois représentants iraniens et le gouvernement autrichien a expressément accusé le gouvernement iranien d'être à l'origine de l'attentat contre Abdul Rahman Ghassemlou.

Les trois représentants du gouvernement iranien dans les négociations avec les dirigeants kurdes sont rentrés librement en Iran. L'un d'eux n'avait jamais été détenu, l'un a été escorté par la police autrichienne à l'aéroport de Vienne neuf jours après l'assassinat, et le troisième, après une nuit d'arrestation, a passé quelques mois à l'ambassade d'Iran à Vienne avant de disparaître de L'Autriche. L'un des suspects était Mohamed Magaby, dont les manifestants kurdes à Vienne ont demandé l'arrestation et l'interdiction de voyager. Les mandats d'arrêt contre eux n'ont été délivrés qu'en novembre 1989. Les mandats n'ont jamais été exécutés. Contrairement au procès allemand de Mykonos pour l'assassinat du successeur de Ghassemlou, Sadegh Sharafkandi à Berlin, l'assassinat de Vienne n'a jamais été clarifié par aucun tribunal. Le verdict de Mykonos du 1er avril 1997 impute au gouvernement iranien de l'époque la responsabilité des meurtres de Berlin et de Vienne.

Références

1. L'Assemblée d'experts de 1979 pour la rédaction de l'élection de la Constitution, The Iran Social Science Data Portal, Princeton University, archivé de l'original le 24 août 2015 , récupéré le 10 août 2015
2. Dr A. R. Ghassemlou. saradistribution.com.
3. Asso Hassan Zadeh. L'héritage d'Abdulrahman Ghassemlou, 25 ans après son assassinat. Rudaw.
4. Prunhuber, Carol (2020). Abdul Rahman Ghassemlou et la Résistance kurde en Iran. Les Kurdes au Moyen-Orient : problèmes persistants et nouvelles dynamiques.
5. Fatehi, Tara (27 septembre 2012). Dr Abdul Rahman Ghassemlou. Magazine Média.
6. Dr Abdul Rahman Ghassemlou. Parti démocratique du Kurdistan iranien. 1er septembre 2017.

7. Dr Abdul Rahman Ghassemlou. Sarah Distribution. Récupéré le 1er février 2013.
8. Carol Prunhuber (26 mai 2010). J'ai écrit le livre pour dénoncer l'assassinat par le régime iranien et la complicité des autorités autrichiennes. Chambre des lords. Archivé de l'original le 12 décembre 2013. Récupéré le 1er février 2013.
9. Prunhuber, Carol (2010). La passion et la mort de Rahman le Kurde : Dreaming Kurdistan. iUnivers. ISBN 9781440178160. Archivé de l'original le 25 août 2013. Récupéré le 1er février 2013.
10. Prague Ghassemlou. Yekta Uzunoglu. Récupéré le 4 juillet 2018.
11. Entessar, Nader (1992). Ethnonationalisme kurde. Éditeurs Lynn Rienner. p. 130–131. ISBN 978-1-55587-250-2.
12. Sreberny-Mohammadi, Annabelle; Ali Mohammadi (janvier 1987). Exils iraniens post-révolutionnaires: une étude sur l'impuissance. Trimestrielle du tiers monde. 9 (1): 108–129. 13.doi:10.1080/01436598708419964. JSTOR 3991849
14. En ligne Ghassemlou, D. Abdul R. (2006). Kurdistan et Kurde (éd. kurde). Erbil : Rojhalat. p. 349.
15. Gérard Chaliand. (2020). Introduction et traduction par David Tokmatchi 40 Ans of Luttes: Abdul-Rahman Ghassemlou
16. Etats-Unis: l'assassinat par l'Iran du Dr Abdul Rahman Ghassemlou. Youtube. Archivé de l'original le 14 décembre 2021.
17. Otage - 4. Yekta Uzunoglu. Récupéré le 4 juillet 2018.
18. Dan Geist (6 août 2011). ' Un horizon plus sombre ': L'assassinat de Shapour Bakhtiar . PBS. Récupéré le 19 mai 2016.
19. La vie et la mort d'Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989). Archivé de l'original le 19 août 2011.
20. Profil du Dr Abdul Rahman Ghassemlou. Archivé de l'original le 11 mars 2011.
21. Roya Hakakian (4 octobre 2007). La fin de l'Iranien indispensable. Spiegel Online International. Récupéré le 1er janvier 2012.[1]

Biens Biens

Niveau d'éducation: Doctorat (PhD) | Tendence politique: Nationalistes | Parti: K. D. P. Iran | Éducation: Économie | Type de personnes: Militant politique | Écrivain | Langue - Dialecte: Kurde - Sorani | Anglais | Perse | Français | Lieu de naissance: Urumiya | Nation: Kurdes | Cause du décès: Tir à feu | Pays - Région (Martyre): Autriche | Pays de naissance: Kurdistan oriental | Genre: Homme |
Date de naissance: 22-12-1930

فایلی په یوه نندیداریدار

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
22-12-1830	کوردی ریکهوت و پرووداو (کړوئولوژیا)	ناوهراست	
22-12-1930	کوردی ریکهوت و پرووداو (کړوئولوژیا)	ناوهراست	
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتەباس	Deutsch	
25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims	کورتەباس	English	
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	
Dr Ghassemlo: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe	
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmancî	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	

Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou	په‌رتوو‌کخانه	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورت‌ه‌باس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورت‌ه‌باس	English	
In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	په‌رتوو‌کخانه	English	
Kurdistan and the kurds 2	په‌رتوو‌کخانه	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به‌لگه‌نامه‌کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورت‌ه‌باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورت‌ه‌باس	English	
Österreich hofiert Vertreter des iranischen Regimes Zu Gast bei Freunden	کورت‌ه‌باس	Deutsch	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په‌رتوو‌کخانه	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	په‌رتوو‌کخانه	English	
Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage	به‌لگه‌نامه‌کان	Deutsch	
Wiener Kurdenmorde	کورت‌ه‌باس	Deutsch	
АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО	شه‌هیدان	Русский	

ئهم تۆماره هه‌ندیک فایلێ په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تێبینی: کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر ماڵپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببنیت QR تکیه سکینی

QR
Code:

Sources

[1] Site web | English | wikipedia.org

Ajouté: 12-06-2022

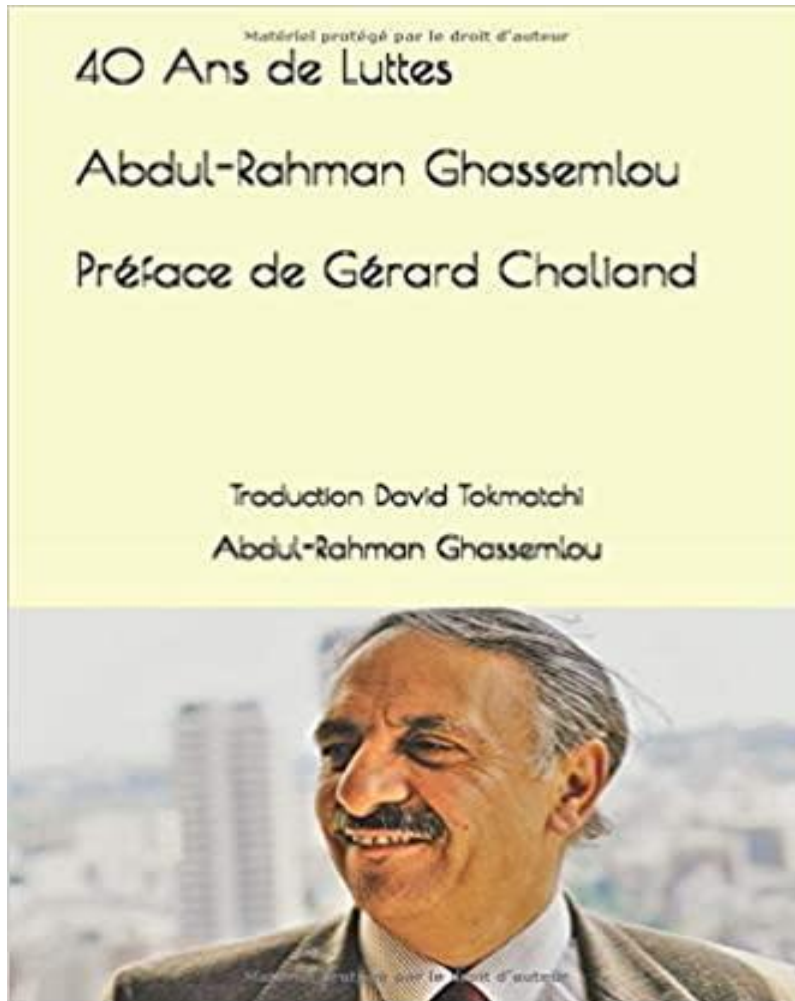
Nom de l'éditeur: Raper Usman Uzêrî

Groupe: Bibliothèque

Article: 182

Ans de Luttés: Abdul-Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=9&q=20201222123701390463>

Abdul-Rahman Ghassemlou (Auteur), David Tokmatchi (Auteur)
2020

Biens Biens

Catégorie de contenu: Question kurde | Document Type: Langue originale |
Publication Type: Imprimé | Langue - Dialecte: Français | PDF: Non | Pays -
Province: France |

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still
Owes Justice to the Victims

کورتیه باس

English

Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough

کورتیه باس

English

Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close
Friend

کورتیه باس

English

From London to Washington, Kurds Condemned Iranian
State Terrorism

کورتیه باس

English

In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou

په رتووو کخانه

English

Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on
the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou
in Light of the Developm

به لگه نامه کان English

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker
A.R. Ghassemlou – lebend

کورتیه باس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn
of 'terror' under Raisi

کورتیه باس

English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A.
Ghassemlo

په رتووو کخانه

English

Wiener Kurdenmorde

کورتیه باس

Deutsch

QR Code:

Sources

Ajouté: 22-12-2020

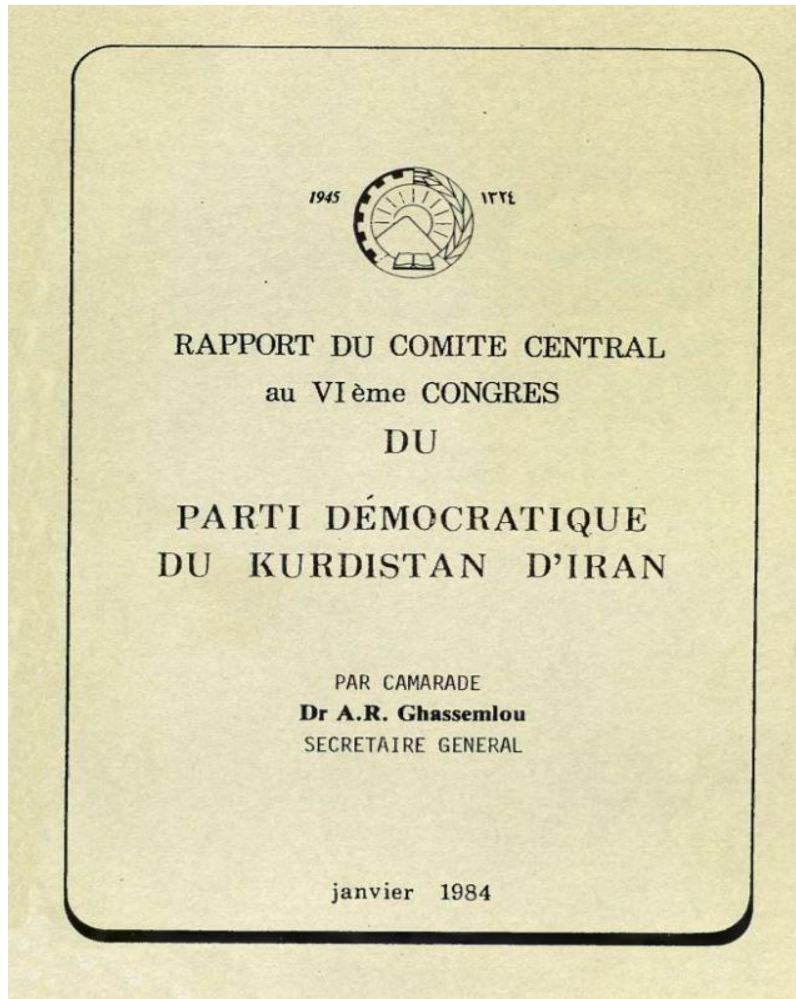
Nom de l'éditeur: Hawrê Baxewan

Groupe: Bibliothèque

Article: 183

Documents du VIème Congres du PDK-I

<https://www.kurdipedia.org/?lng=9&q=2014012813401189283>

Author: Abdul Rahman Ghassemlou

Editor: PDK-Îran

Date & Place: 1984, Paris

Biens Biens

Parti: K. D. P. Iran | Catégorie de contenu: Question kurde | Langue - Dialecte:

Français | PDF: Oui | Pays - Province: Dehors |

Date de publication: ~~00-00~~-1984

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابەت	پۆل	زمان	QR
01-01-1984	رێکەوت و پرووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	
Abdul Rahman Ghassemlou	شه‌هیدان	Français	
Documents du VIIème Congrès du PDK-I	په‌رتوو‌کخانه	Français	

کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر QR ی له‌گه‌ڵدايه، تکایه سکینی PDF ئه‌م تۆماره په‌رتووکه و فایلێ:
مائه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه که ببینیت.

QR
Code:

Sources

Ajouté: 28-01-2014

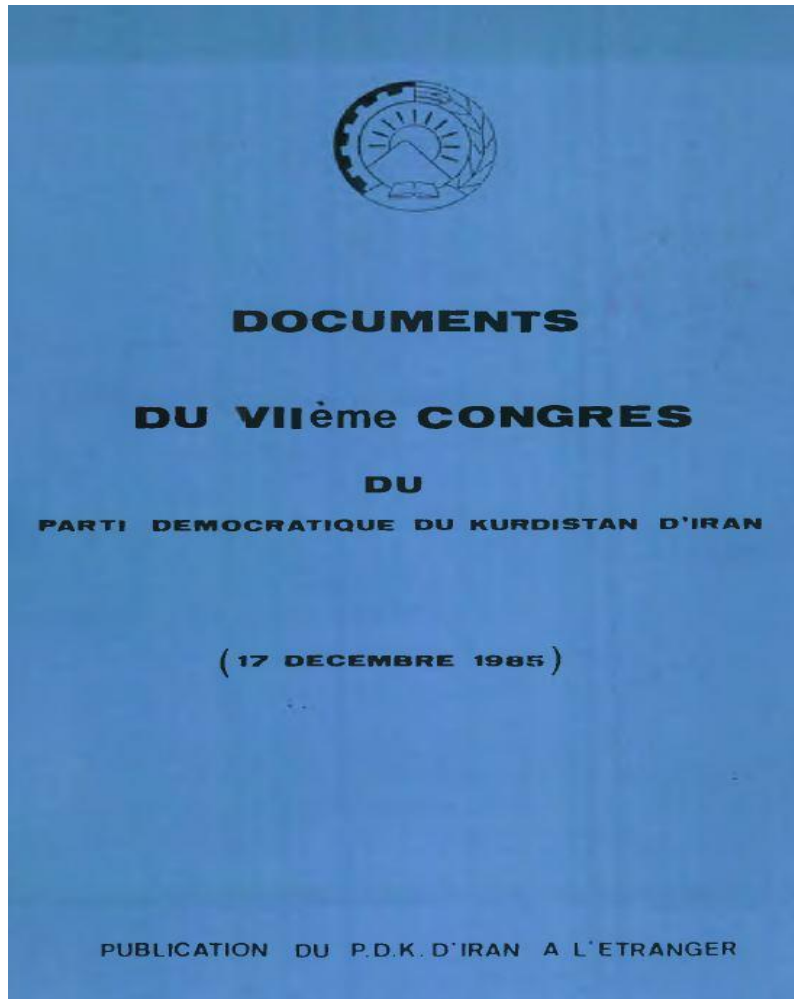
Nom de l'éditeur: Hawrê Baxewan

Groupe: Bibliothèque

Article: 184

Documents du VIIème Congres du PDK-I

<https://www.kurdipedia.org/?lng=9&q=20170831101407142452>

Author: Abdul Rahman Ghassemlou

Editor: PDK-Îran

Date & Place: 1985, Paris

Biens Biens

Parti: K. D. P. Iran | Catégorie de contenu: Question kurde | Document Type:
Langue originale | Langue - Dialecte: Français | PDF: Oui | Pays - Province: Dehors
|

Date de publication: ~~00-00~~—1985

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1985	رێکهوت و ڕووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	
Abdul Rahman Ghassemlou	شه هیدان	Français	
Documents du VIIIème Congres du PDK-Î	په رتووو کخانه	Français	

کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه لدايه، تکایه سکینی PDF ئه م تۆماره په رتووکه و فایلێ
ماليه پری رێکخراوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

QR
Code:

Sources

Ajouté: 31-08-2017

Nom de l'éditeur: Hawrê Baxewan

Deutsch

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 185

1989: Kurdenmorde erschüttern Wien

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260430164739685935>

Heute vor 30 Jahren wurden mitten in Wien drei Kurden ermordet. Die mutmaßlichen Täter konnten nach Einflussnahme der iranischen Regierung unbehelligt ausreisen. Noch heute sorgt dieser Umstand für Protest unter den in Wien lebenden Kurden.

Abdul Rahman Ghassemlou, Chef der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul werden bei einem Geheimtreffen mit Gesandten der iranischen Führung am 13-07-1989 in einer Wiener Privatwohnung ermordet. Die Rede ist von einer regelrechten „Hinrichtung“. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach Interventionen der iranischen Regierung unbehelligt ausreisen. Einer von ihnen wurde sogar unter Polizeischutz zum Schwechater Flughafen geleitet.

Ex-Präsident als Attentäter?

Der damalige Grüne Peter Pilz beschäftigte sich jahrelang mit dem Fall. Laut ihm saß zumindest ein Akteur von damals in höchster Position: Der frühere iranische Präsident Mahmoud Ahmadedschad höchstpersönlich sei „dringend verdächtig“, an der Ermordung der drei Kurdenführer in Wien beteiligt gewesen zu sein. Möglicherweise habe er selbst geschossen, das lasse sich allerdings nicht mehr eindeutig eruieren. Es gibt aber eine Aussage, wonach bei einem Treffen in Wien vor

dem Attentat auch ein „gewisser Mohammad“ dabei gewesen sei, welcher „später Präsident der iranischen Republik wurde“. Zweck dieses Treffens seien laut Protokoll illegale Waffenlieferungen gewesen.

Die Empörung über die Morde war in Österreich groß. Der damalige Außenminister Alois Mock (ÖVP) sprach von einer „Schweinerei“, auf dem Ballhausplatz war von „erpresserischen Methoden der Iraner“ die Rede. Der damalige Chef der Politischen Sektion des Außenamts, Botschafter Erich Maximilian Schmid, sagte im April 1997 nach seiner Pensionierung in einem TV-Interview, der iranische Botschafter habe „mit ziemlicher Klarheit“ zu verstehen gegeben, dass „es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran“, sollten die Tatverdächtigen in Österreich vor Gericht gestellt werden.

Am 30. November 1989 sagte Innenminister Franz Löschnak (SPÖ) nach einem Treffen mit dem Chef der Terrorbekämpfungsabteilung im US-Außenamt, Morris Busby, dass Haftbefehle gegen die Tatverdächtigen erlassen worden seien. Allerdings hatte der Generaldirektor für die Öffentliche Sicherheit, Robert Danzinger, am Vortag per Weisung die Überwachung der iranischen Botschaft „reduzieren“ lassen.

Noricum-Affäre als Druckmittel gegen Österreich

Im August 1991 erklärte der in Frankreich im Exil lebende Ex-Präsident Abolhassan Bani-Sadr, Teheran besitze ein Druckmittel gegen Österreich, nämlich die Unterlagen über die illegalen österreichischen Waffenlieferungen im irakisch-iranischen Golfkrieg. In der Noricum-Affäre war eine Woche vor dem Attentat eine Voruntersuchung gegen die SPÖ-Politiker Altbundeskanzler Fred Sinowatz, Ex-Außenminister Leopold Gratz und Ex-Innenminister Karl Blecha eingeleitet worden. Nach einem Attentat auf Ghassemlous Nachfolger Sharafkandi in Berlin 1992 wirft die deutsche Justiz dem Iran Staatsterrorismus vor. Nach ihren Erkenntnissen wurden auch die Wiener Morde von der obersten iranischen Führung angeordnet. Nach dem Urteil zogen die EU-Staaten ihre Botschafter 1997 vorübergehend aus Teheran ab

Ghassemlou-Witwe scheiterte mit Klage

1992 wurde die Amtshaftungsklage der Ghassemlou-Witwe in Wien in dritter Instanz abgewiesen. Die Republik Österreich bescheinigte ihren Organen, dass es „keinerlei schuldhaftes und rechtswidriges Verhalten“ gegeben habe. Grüne und Liberale forderten 1997 vergebens einen parlamentarischen Untersuchungsausschuss zur Aufklärung möglicher Vertuschungsversuche. Der damalige Nationalratspräsident Heinz Fischer (SPÖ) sprach von einem „bösen, brutalen und vorbereiteten Verbrechen“.

2016 forderte der Nachfolger Ghassemlous Österreich auf, das Verfahren gegen die Verdächtigen wieder aufzurollen und die Hintermänner im Iran zur Verantwortung zu ziehen. Österreich schuldet dem kurdischen Volk im Iran noch etwas“, sagte Mustafa Hejri, Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistans Iran (PDKI) in einem Interview mit der „Presse“. Der Fall Ghassemlou überschattete die Beziehungen zum Iran nicht lange. 1991 besuchte Kurt Waldheim als erstes westliches Staatsoberhaupt seit 1979 die Islamische Republik. 1999 kam Thomas Klestil als erster Präsident eines EU-Landes nach Teheran, 2004 absolvierte er einen Staatsbesuch. 2015 nahm der damalige Bundespräsident Fischer als erstes Staatsoberhaupt eines EU-Landes die Einladung zu einem Besuch in Teheran an. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 13-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2019	رێکەوت و پرووداو (کەرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورتەباس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورتەباس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.wien.orf.at/13-07-2019

Hinzugefügt am: 30-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 186

25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425185503685301>

Vor 25 Jahren haben die Wiener Kurdenmorde Österreich erschüttert. Am 13-07-1989 wurden der Chef der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran, Abdul Rahman Ghassemlou und zwei weitere Kurden bei einem Geheimtreffen mit der Teheraner Führung ermordet. Bis heute sind die Morde ungeklärt.

Die Tatverdächtigen tauchten nach der Tat in einer Privatwohnung in Wien-Landstraße in der iranischen Botschaft unter und konnten nach Interventionen der iranischen Regierung unbehelligt ausreisen; einer von ihnen wurde sogar unter Polizeischutz zum Schwechater Flughafen geleitet.

Ahmadinejad an Tat beteiligt?

Nach Darstellung des grünen Parlamentariers Peter Pilz, der sich jahrelang mit dem Fall beschäftigte, saß zumindest ein Akteur von damals in höchster Position: Der frühere iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad höchstpersönlich sei „dringend verdächtig“, an der Ermordung der drei Kurdenführer in Wien beteiligt gewesen zu sein. Möglicherweise habe er selbst geschossen, dies lasse sich allerdings nicht mehr eindeutig eruieren.

Laut Aussage eines deutschen Waffenhändlers aus dem Jahr 2006, so Pilz, habe es in der ersten Juliwoche 1989 ein Treffen in der iranischen Botschaft gegeben. Bei diesem Treffen sei auch ein „gewisser Mohammad“, welcher „später Präsident der iranischen Republik wurde“, anwesend gewesen. Zweck dieses Treffens seien laut Protokoll illegale Waffenlieferungen gewesen.

Große Empörung in Österreich

In Österreich war die Empörung über die Morde groß. Der damalige Außenminister Alois Mock (ÖVP) sprach im Zusammenhang mit den Tötungen von einer „Schweinerei“, am Ballhausplatz war von „erpresserischen Methoden der Iraner“ die Rede.

Der damalige Chef der Politischen Sektion des Außenamts, Botschafter Erich Maximilian Schmid, sagte im April 1997 nach seiner Pensionierung in einem TV-Interview, der iranische Botschafter habe „mit ziemlicher Klarheit“ zu verstehen gegeben, dass „es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran“, sollten die Tatverdächtigen in Österreich vor Gericht gestellt werden. Über die iranischen Drohungen war nach Angaben Mocks auch der damalige Außenamts-Generalsekretär und spätere Bundespräsident Thomas Klestil informiert.

Iran setzte Österreich unter Druck

Am 30. November 1989 sagte Innenminister Franz Löschnak (SPÖ) nach einem Treffen mit dem Chef der Terrorbekämpfungsabteilung im US-Außenamt, Morris Busby, dass Haftbefehle gegen die Tatverdächtigen erlassen worden seien.

Allerdings hatte der Generaldirektor für die Öffentliche Sicherheit, Robert Danzinger, am Vortag per Weisung die Überwachung der iranischen Botschaft „reduzieren“ lassen

Im August 1991 erklärte der in Frankreich im Exil lebende Ex-Präsident Abolhassan Bani-Sadr, Teheran besitze ein Druckmittel gegen Österreich, nämlich die Unterlagen über die illegalen österreichischen Waffenlieferungen im irakisch-iranischen Golfkrieg. In der Noricum-Affäre war eine Woche vor dem Attentat eine Voruntersuchung gegen die SPÖ-Politiker Altbundeschkanzler Fred Sinowatz, Ex-Außenminister Leopold Gratz und Ex-Innenminister Karl Blecha eingeleitet worden.

Bis heute nicht aufgeklärt

Am 17-08- 1992 wurde Ghassemelous Nachfolger Sadegh Charafkandi nach einer Tagung der Sozialistischen Internationale (SI) mit drei Mitarbeitern im Restaurant „Mykonos“ in Berlin ermordet, der Lokalbesitzer lebensgefährlich verletzt. Charafkandi hätte am darauffolgenden Tag nach Wien kommen sollen.

Österreichische Beamte sagten im deutschen „Mykonos“-Prozess aus, dass sich der Iran für die mutmaßlichen Attentäter von Wien eingesetzt hatte. Die deutsche Justiz warf dem Iran Staatsterrorismus vor. Nach ihren Erkenntnissen wurden auch die Wiener Morde von der obersten iranischen Führung angeordnet. Das „Mykonos“-Urteil veranlasste die EU-Staaten, ihre Botschafter 1997 vorübergehend aus Teheran abzuziehen.

Täter nie bestraft

Im November 1992 wurde die Amtshaftungsklage der Ghassemelou-Witwe in Wien in dritter Instanz abgewiesen; die Republik Österreich bescheinigte ihren Organen, dass es „keinerlei schuldhaftes und rechtswidriges Verhalten“ gegeben habe. Grüne und Liberale scheiterten 1997 mit ihrer Forderung nach einem parlamentarischen Untersuchungsausschuss zur Aufklärung möglicher Vertuschungsversuche am Widerstand der Koalitionsparteien SPÖ und ÖVP.

Von einem „bösen, brutalen und vorbereiteten Verbrechen“ sprach der damalige Nationalratspräsident und heutige Bundespräsident Heinz Fischer bei einer Gedenkfeier zu Ehren von Ghassemelou. Es sei „bitter und traurig“, dass die Aufklärung im Einzelnen und die Bestrafung der Täter nicht zustande gekommen seien. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria | Publication date: 13-07-2014

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2014	رێکھوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette	کورتیه باس	Deutsch	
Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar	کورتیه باس	Deutsch	
Schuldige der Wiener Kurdenmorde müssen benannt werden	کورتیه باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورتیه باس	Deutsch	
Wiener Kurdenmord - Befehl aus Teheran?	کورتیه باس	Deutsch	
Wiener Kurden-Morde: Ahmadinejad für Pilz dringend tatverdächtig	کورتیه باس	Deutsch	
Wiener Kurden-Morde: Täter festgenommen?	کورتیه باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.wien.orf.at 13-07-2014

Hinzugefügt am: 25-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Märtyrer

Betreff: 187

Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20220117100815401803>

Leben

Ghassemlou kam als Kind einer reichen feudalen kurdischen Familie in Urmia zur Welt. Sein Vater Mohammed Ghassemlou stammte aus dem Eşîret der Schikak, während seine Mutter Nana Jan Timsar – die dritte Ehefrau seines Vaters – eine konvertierte assyrische Christin war. Nach seiner Schulbildung in Urmia ging er zur Weiterbildung nach Teheran. Er wurde zum Zeitzeugen der Republik Mahabad und wurde Mitglied der DPK-I.

Im Ausland

1947 ging er zum Studium nach Paris. Nach einem gescheiterten Anschlag auf den iranischen König Mohammad Reza Pahlavi an der Universität Teheran am 4. Februar 1949 hielten iranische Studenten in Paris eine Demonstration gegen den König ab. Ghassemlou wurde wegen einer Rede auf der Demonstration durch die iranische Botschaft unter Beobachtung gestellt und konnte aus finanziellen Gründen sein Studium nicht fortsetzen. Er bekam jedoch ein Stipendium gestellt und ging nach Prag in der Tschechoslowakei. Dort wurde er Mitglied einer Studentenorganisation, nahm an den Weltfestspielen der Jugend und Studenten 1949 in Prag und 1951 in Ost-Berlin teil und bekannte sich als Stalinist.

In der ČSSR lernte er seine spätere Ehefrau Helen Krülich kennen. Sie bekamen zwei Töchter namens Mina (* 1953) und Hiva (* 1955). Als Mohammad Mossadegh iranischer Ministerpräsident wurde, kehrte Ghassemlou nach seinem

Universitätsabschluss 1952 in den Iran zurück. Er begann dort mit seinen politischen Arbeiten, indem er die DPK-I wieder organisierte und sie von der Bevormundung der Tudeh-Partei loslöste (1955). 1959 ging er für ein Jahr in den Irak, um an einer Universität in Bagdad Kurdische Geschichte zu lehren.

Fünf Jahre später und nach dem Sturz von Mossadegh ging Ghassemlou wieder in die Tschechoslowakei, wo er 1962 in Prag seinen Doktor der Wirtschaftswissenschaften machte. Dort schrieb er auf Tschechisch das Buch Kurdistan and The Kurds, das später in mehrere Sprachen übersetzt wurde. In diesem Buch gab er eine marxistisch-leninistische Sicht auf die Kurden ab. Der Einmarsch von Truppen des Warschauer Paktes zur Beendigung des Prager Frühlings führte zu Ghassemlous Abkehr vom Kommunismus hin zur Sozialdemokratie. Bis 1970 lehrte er dort an der Universität in Prag und kehrte dann in seine Heimat zurück.

Dort arbeitete er in seinem Beruf und wurde 1971 zum Vorsitzenden der DPK-I gewählt. Sein politischer Leitsatz war: „Demokratie für den Iran, Autonomie für Kurdistan“.

Zwischen 1975 und 1978 hielt er sich wieder in Prag und Paris auf. Danach kehrte er in den Iran zurück, um sich der Bewegung gegen den Schah (Islamische Revolution) anzuschließen. Dabei unterstützte er Ruhollah Chomeini, weil er glaubte, dass Chomeini den Schah stürzen könnte. Nebenbei modernisierte Ghassemlou die Partei, verjüngte die Kader und führte die Partei nach einigen Jahrzehnten aus dem Untergrund heraus. Er hielt im März 1979 in Mahabad ein politisches Meeting, in dem er erklärte, dass er bereit sei mit dem neuen Regime zusammenzuarbeiten, wenn dieses den Forderungen der Kurden nachkäme. Der Sturz der Monarchie wurde von den Kurden im Iran als eine Chance auf mehr Rechte und Selbstbestimmung empfunden. Daraufhin setzten sich die DPK-I und die Komalah mit der neuen Regierung in Teheran in Verbindung.

Im August 1979 wurde ein neues Parlament gewählt, das eine neue Verfassung ausarbeiten sollte. Ghassemlou gewann ein Mandat, konnte aber nicht an der Eröffnung des Parlaments teilnehmen, weil es in den kurdischen Gebieten zu Kämpfen gegen die Truppen des neuen Regimes kam. Das neue Regime hatte kein Interesse an einer Autonomie der Kurden und hatte nur auf Zeit gespielt. In den folgenden langen Kämpfen konnten die Kurden große Gebiete unter ihre Kontrolle bringen. In dieser Situation wollte Ghassemlou noch mal mit dem Regime verhandeln, wurde aber wieder abgewiesen. Die Regierungstruppen konnten nach und nach die kurdischen Kämpfer aus vielen Städten hinausdrängen. Die DPK-I zog sich ins Grenzland zum Irak zurück und konnte auf die Hilfe der irakischen Regierung zählen.

Während des Ersten Golfkriegs sollte die DPK-I auf Seiten Saddam Husseins kämpfen

und einen kurdischen Staat im Iran gründen. Doch Ghassemlou verweigerte sich, weil der Irak selber ein Problem mit seiner kurdischen Minderheit im Norden hatte und diese sogar mit Giftgas bekämpfte. Außerdem wollte Ghassemlou nur eine kurdische Autonomie innerhalb eines demokratischen Irans.

Mord]

Nach zwei Vermittlungsgesprächen zwischen Vertretern Teherans und einer Delegation der Kurden im Dezember 1988 in Wien kam es zu einem erneuten Treffen am 13. Juli 1989 in Wien. Allerdings töteten die mit iranischen Diplomatenpässen nach Wien eingereisten „Verhandlungspartner“ Generalsekretär Ghassemlou und seine zwei Begleiter am Verhandlungstisch. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach massivem Druck Teherans auf die österreichischen Behörden unbehelligt ausreisen. Einer von ihnen, ein hoher Funktionär der Revolutionsgarden „Pasdaran“, wurde unter Polizeischutz zum Wiener Flughafen eskortiert. Ghassemlou wurde auf dem Pariser Friedhof Père Lachaise begraben. 1991 klagte seine Witwe den österreichischen Staat wegen dessen Verfehlungen an, doch die Klage wurde 1992 abgewiesen.

Auf dem Blog von Ali Schirasi erschien am 11. August 2017 ein Artikel über Mohammad Jafari Sahrarudi, der dort als Leiter des Terrorkommandos bezeichnet wird, welches Dr. Ghassemlou und seine Begleiter in Wien erschoss. Der Artikel schildert die weitere Karriere des Mörders im Iran.[1]

Werke

- 40 Jahre Freiheitskampf, Rohrbach 1985
- Iran Kürdistani, Istanbul 1991
- Kurdistan and The Kurds, 1959

Artikel-Eigenschaften

Bildungsniveau: Doktorat (PHD) | **Politische Entwicklung:** Comonist | **Partei:** K. D. P. Iran | **Party degree:** Sekretär - Präsident - Ko-Vorsitzender | **Persönlichkeitstyp:** Terrorisiert | **Sprache:** Kurdisch - Sorani | Englisch | Deutsch | Arabisch | Mehrsprachigen | Französisch | **Ort der Geburt:** Urumiya | **Nation:** Kurde | **Land - Region (Martyrium):** Austria | **Geschlecht:** Männlich |

Geburtsdatum: 23-12-1930

Todesdatum: 13-09-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

13-09-1989	کوردی رێکهوت و ڕووداو ناوه‌پاست (کړونلۆژیا)	
23-12-1930	کوردی رێکهوت و ڕووداو ناوه‌پاست (کړونلۆژیا)	
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتەباس	Deutsch
25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims	کورتەباس	English
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتەباس	Türkçe
DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmançî
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English
Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou	پەرتوووخانه	English
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English
In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	پەرتوووخانه	English

Kurdistan and the kurds 2	په رتوو کخانه	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	به لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتیه باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتیه باس	English	
Österreich hofiert Vertreter des iranischen Regimes Zu Gast bei Freunden	کورتیه باس	Deutsch	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	په رتوو کخانه	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	په رتوو کخانه	English	
Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage	به لگه نامه کان	Deutsch	
Wiener Kurdenmorde	کورتیه باس	Deutsch	
АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО	شه هیدان	Русский	

QR Code:

Quellen

[1] Website | کوردی ناوه راست | [Wikipedia](https://www.wikipedia.org/)

Hinzugefügt am: 17-01-2022

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 188****Ahmadinejad: Späte Vergeltung**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260429133958685792>

In drei Sätzen: 37 Jahre nach dem Mord an drei kurdischen Politikern in Wien wurde der mutmaßliche Drahtzieher des Attentats nun in Teheran von der US-Luftwaffe getötet: Mahmud Ahmadinejad (69), der ehemalige iranische Präsident. Der Ex-Präsident galt als Symbol für Irans aggressive Außenpolitik, für eine Holocaust-Leugnung und für die Unterstützung des internationalen Terrorismus.

Der Rückblick: Ahmadinejad war tatverdächtig, den iranischen Killern für den blutigen Anschlag am 13-07-1989 in Österreich die Tatwaffen geliefert und den Mordplan ausgearbeitet zu haben: Abdul Rahman Ghassemlou sowie seine Begleiter Abdullah Ghaderi-Azar und Fadel Rasoul wurden in einer Wiener Wohnung in der Linken Bahngasse 5 in Wien-Landstraße erschossen.

Der Auslöser: Die US-Luftwaffe tötete nun in der Nacht auf Sonntag jenen skrupellosen iranischen Politiker und Tatverdächtigen, der an der Ermordung dieser kurdischen Politiker in Wien beteiligt gewesen sein soll: Ex-Präsident Mahmud Ahmadinejad war damals, 1989, ein hochrangiges Mitglied der iranischen Revolutionsgarden. Eine Woche vor dem Mord an den Kurden soll er Waffen an die iranische Botschaft in Wien geliefert haben. Das Innenministerium hat dazu Dokumente und Zeugenaussagen.

Wer sagt was: 2009 bekräftigte der damalige Grün-Politiker Peter Pilz diesen Tatverdacht mit der Zeugenaussage eines deutschen Waffenhändlers, der zu diesem Zeitpunkt in Italien inhaftiert war: Der Waffenhändler gab an, Anfang Juli 1989 Waffen an eine Gruppe von drei Iranern in der iranischen Botschaft in Wien geliefert zu haben, darunter war auch ein „gewisser Mohamed“, der später Präsident des Irans wurde. Der Händler hatte dies im Jahr 2006 bei einer Einvernahme durch italienische Behörden ausgesagt.

Das Sittenbild: Ebenso warfen kurdische Organisationen wie die KDPI und Exil-Iraner wie Alireza Jafarzadeh dem Ex-Revolutionsgardisten Ahmadinejad vor, als Kommandeur einer Attentatsgruppe agiert zu haben. Auch der National Council of Resistance of Iran (NCRI) nannte ihn als Führungsoffizier bei dem Polit-Mord in Wien.

Zwischen den Zeilen: Erst sechs Jahre nach dem Dreifach-Mord leitete Österreichs Justiz 2005 Untersuchungen zum Tatverdacht gegen ein iranisches Killer-Kommando ein. Dabei war auch geplant, Zeugen in Frankreich zu befragen, aber es kam zu keinen Anklagen gegen Ahmadinejad.

Die andere Sicht: Ahmadinejad und die iranische Regierung wiesen stets alle Vorwürfe als „grundlos“, „lächerlich“ und als Teil einer Kampagne gegen den Iran zurück, die aus „zionistischen Kreisen“ oder US-Propaganda stamme. Der iranische Außenministeriumssprecher Hamid Reza Asefi forderte dazu sogar Erklärungen vom österreichischen Botschafter in Teheran.

Warum das wichtig ist: Der Akt Ahmadinejad kann nun für immer geschlossen werden, der Tod kam in Form einer bunkerbrechenden Bombe der US-Luftstreitkräfte. Die Hinterbliebenen der drei Mordopfer werden dies als Form der Vergeltung sehen. Sie kam 37 Jahre zu spät. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 01-03-2026

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-03-2026	رێکهوت و پرووداو (کړوڼولوتیا)	کوردی ناوه راس	
Austria probes Iran's Ahmadinejad	کورته باس	English	
New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing	کورته باس	English	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.fob.at 01-03-2023

Hinzugefügt am: 29-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 189

Als die Kurdenmorde ganz Wien erschütterten

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425183214685300>

Johannes Reiterits

Jahre sind vergangen, doch noch heute bleibt ein Dreifachmord tief in Erinnerung von Zeitzeugen. Im Juli 1989 wurden drei hochrangige Kurden in einer Wohnung regelrecht hingerichtet. Konsequenzen für die mutmaßlichen Täter gab es keine. Bekannt wurde der Fall unter dem Namen Kurdenmorde.

WIEN/LANDSTRASSE. Eigentlich hätte es eine politische Unterredung im Juni 1989 zwischen der Demokratischen Partei Kurdistan–Iran und dem Iran selbst werden sollen. Doch das Geheimgespräch zwischen dem Chef der Partei Abdul Rahman Ghassemlou, seinem Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar sowie dem in Österreich eingebürgerten Kurden Fadel Rasoul und den Vertretern des islamischen Staats Iran endete in einem Blutbad. Noch heute bezeichnen Medien, unter anderem der ORF, die Ereignisse als eine regelrechte Hinrichtung.

Zum Geheimgespräch kam es vor 35 Jahren, genauer am 13-07-1989, in einer Privatwohnung in der Linken Bahngasse auf der Landstraße. Im Zuge des Austausches soll eine Gruppe von Männern plötzlich mit Waffen den Raum betreten und die drei kurdischen Vertreter erschossen haben. Das Aufsehen war groß, der Fall zog ein Großaufgebot der Polizei nach sich. Die Tatverdächtigen konnten jedoch unterdessen in die iranische Botschaft flüchten.

Eskorte zum Flughafen

Rasch wurde nach den Verantwortlichen für das Attentat gesucht. Zumindest die Tatverdächtigen wollte man zur Verantwortung stellen. Doch den österreichischen Behörden schienen die Hände gebunden. Denn der Iran löste politischen Druck aus. Der einstige Kopf der Politischen Sektion des Außenamts, Botschafter Erich Maximilian Schmid, erklärte 1997 nach seiner Pensionierung in einem Interview, der iranische Botschafter habe mit ziemlicher Klarheit zu verstehen gegeben, dass es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran. Trotz großem Protest von politischen Größen, wie dem damaligen Außenminister Alois Mock (ÖVP), aber auch der Empörung in der Gesellschaft, gab man nach. Den Tatverdächtigen wurde erlaubt, über den Flughafen Wien ausreisen zu dürfen.

Im November 1989 gab der damalige Innenminister Franz Löschnak (SPÖ) nach einem Treffen mit der Terrorbekämpfungsabteilung der USA bekannt, dass Haftbefehle gegen die Tatverdächtigen nach dem Mord erlassen wurden. Allerdings hatte der einstige Generaldirektor für die Öffentliche Sicherheit, Robert Danzinger, am Vortag per Weisung die Überwachung der iranischen Botschaft reduzieren lassen. Zum Flugzeug, das die Verdächtigen in den Iran bringen sollte, soll sogar eine Polizeieskorte zur Verfügung gestellt worden sein. Im Nachhinein erklärte etwa auch Außenminister Mock wiederholt, es habe keine Weisungen an die Wiener Polizei gegeben.

Frage nach weiteren Druckmitteln

Das Attentat in der Linken Bahnzeile sollte noch Jahre darauf für Diskussionen und Protest, auch von politischer Seite her, sorgen. Dabei blieb auch die Frage offen, welche Druckmittel man in Teheran tatsächlich in der Tasche hatte. Der im Exil lebende ehemalige iranische Präsident Abolhassan Bani-Sadr erklärte etwa 1991, dass man damals über Unterlagen über illegale österreichische Waffenlieferungen im irakisch-iranischen Golfkrieg 1980 bis 1988 verfügte.

Eine Amtshaftungsklage der Witwe des ermordeten kurdischen Parteichefs Ghassemlou aus dem Jahr 1992 blieb ohne Erfolg. Das Gericht in dritter Instanz sah kein Fehlverhalten der Behörden. Auch politisch verlief sich die Aufklärungsarbeit, trotz großer Bemühungen der Grünen und des Liberalen Forums, im Sand. Der Forderung nach einem Untersuchungsausschuss kamen die Koalitionspartner ÖVP bzw. SPÖ 1997 nicht nach. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | Dokumenttyp: Ursprache | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria | Publication date: 13-07-2024

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2024	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پراست	
Der Terror gegen Kurden in Wien	کورته باس	Deutsch	
Hintergrund: Morde an kurdischen Politikern in Wien	کورته باس	Deutsch	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه نندیک فایلی په یوه نندیداری وه ک وینه و فیدیوی له گه لدايه و لێره دا پێشان نه دراون،
تێبینی: کۆده که بکه تاوه کو له سهر ماله پهری ریک خراوی کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکتی.

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website meinbezirk.at](https://www.meinbezirk.at) 13-07-2024

Hinzugefügt am: 25-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 190****Bei Demo in Wien Aufklärung von Kurdenmorden gefordert**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260524135159688849>

Am Wiener Heldenplatz haben sich am Freitag zahlreiche Kurden und Unterstützer der Demokratischen Partei Kurdistan/Iran (PDKI) getroffen und gegen das iranische Regime demonstriert. Anlässlich des 30. Todestages von drei in Wien ermordeten Kurden wurde auch mehrfach gefordert, dass Österreich den Fall rund um die Kurdenmorde erneut untersuche. Unterstützung kam von Peter Pilz (Jetzt). Mit Fahnen und Spruchbändern in den Händen nahmen schätzungsweise rund 130 Personen an der von der PDKI organisierten Kundgebung teil. Unterstützt wurde die Demonstration vom JETZT-Abgeordneten Peter Pilz, der irankritischen Plattform Stop the Bomb und Asyl in Not. Begonnen wurde die Veranstaltung mit einer kurdischen Hymne und einer Schweigeminute für die drei in Wien ermordeten Kurden.

Vor 30 Jahren, am 13-07-1989, wurden in einer Wiener Privatwohnung der damalige Chef der PDKI, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul bei einem Geheimtreffen mit Emissären der Teheraner Führung ermordet. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach Interventionen der iranischen Regierung unbehelligt ausreisen.

Ich habe den Fall genau untersucht, erklärte JETZT-Abgeordneter Pilz, der sich

jahrelang mit dem Fall beschäftigte, in seiner Rede am Wiener Heldenplatz. Mittlerweile sei er sich sicher, dass die österreichischen Sicherheitsbehörden bereits im Vorfeld von einem geplanten Attentat auf Ghassemlou gewusst hätten.

Seine Kritik, dass der PDKI-Chef nicht gewarnt wurde und dass die Tatverdächtigen ohne Konsequenzen aus Österreich ausreisen konnten, stieß bei der Kundgebung auf große Unterstützung. Für Pilz ist klar: Die Österreichische Regierung und die damaligen Regierungsparteien haben die wirtschaftliche Beziehung zum Iran über den Schutz von Menschenleben gestellt. Mit Vehemenz forderte Pilz eine Lösung der Kurdenfrage um Frieden in den betroffenen Gebieten zu erreichen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Politik | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 12-07-2019

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابهت	پۆل	زمان	QR
12-07-2019	رێکهوت و پووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پراست	
Demo am Wiener Heldenplatz: Aufklärung der Kurdenmorde gefordert	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website sn.at](http://Website.sn.at) 12-07-2019

Hinzugefügt am: 24-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 191

Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2525/AB)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260515105032687716>

2525/AB XX. GP - Anfragebeantwortung

1 von 7

2525/AB XX.GP

Die Abgeordneten zum Nationalrat Anschober, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage betreffend Wiener Kurden-Mord gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Sie kennen die apa-Aussendung der Präsidentschaftskanzlei vom 21.04.97. Wurde darin die Öffentlichkeit korrekt oder unwahr informiert?
2. Welche konkreten Aktenstücke liegen im Außenministerium vor? Wie lautet der konkrete Wortlaut dieser Aktenstücke?
3. Liegt über die Intervention des iranischen Botschafters bei Klesstil am 05.12.89 ein Aktenvermerk vor? Wie lautet sein Wortlaut?
4. Liegt über das anschließende Telefonat Klesstils mit Löschnak ein Aktenvermerk vor? Wenn ja, wie lautet sein Wortlaut?
5. Hat Klesstil in diesem Telefonat mit Löschnak auf eine Reduzierung der Bewachung der iranischen Botschaft gedrängt?
6. Wann traf im Außenministerium erstmals das Fax der österreichischen Botschaft in Den Haag mit dem Hinweis ein, daß sich Bozorgian noch in der Botschaft aufhalte?
7. Wann und aus welchem Grund erfolgte eine Wiederholung dieser Fax-Sendung?
8. An wen und zu welchem konkreten Zeitpunkt wurde dieses Erst-Fax der österreichischen Botschaft in Den Haag übermittelt? Wurden die Justizbehörden und wurde das Innenressort informiert? Wann genau und auf welchem konkreten Weg erfolgte diese Befassung? Wie lautete der Wortlaut dieser Befassung?
9. Wie wurde seitens des Außenministeriums auf dieses Fax reagiert? Kam es dabei zu Besprechungen im Außenministerium oder mit anderen Ressorts? Wann genau und welche Aktenvermerke mit welchem konkreten Wortlaut liegen dazu vor?

Dieser Text ist elektronisch textotiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2525/AB)

Anfragebeantwortung

Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten Dr. Wolfgang Schüssel zu der schriftlichen Anfrage (2560/J) der Abgeordneten Rudolf Anschober und Genossen an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend Rolle des jetzigen Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien

Beantwortet durch

Dr. Wolfgang Schüssel (V)

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten

Die Abgeordneten zum Nationalrat Anschöber, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage betreffend Wiener Kurden-Mord gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Sie kennen die apa-Aussendung der Präsidentschaftskanzlei vom 21.04.97. Wurde darin die Öffentlichkeit korrekt oder unwahr informiert? darin die Öffentlichkeit korrekt oder unwahr informiert?
2. Welche konkreten Aktenstücke liegen im Außenministerium vor³ die eine Befassung des damaligen Generalsekretärs des Außenamtes belegen? Wie lautet der konkrete Wortlaut dieser Aktenstücke?
3. Liegt über die Intervention des iranischen Botschafters bei Klestil am 05.12.89 ein Aktenvermerk vor? Wie lautet sein Wortlaut?
4. Liegt über das anschließende Telefonat Klestils mit Löschnak ein Aktenvermerk vor? Wenn ja, wie lautet sein Wortlaut?
5. Hat Klestil in diesem Telefonat mit Löschnak auf eine Reduzierung der Bewachung der iranischen Botschaft gedrängt?
6. Wann traf im Außenministerium erstmals das Fax der österreichischen Botschaft in Den Haag mit dem Hinweis ein, daß sich Bozorgian noch in der Botschaft aufhalte?
7. Wann und aus welchem Grund erfolgte eine Wiederholung dieser Fax-Sendung?
8. An wen und zu welchem konkreten Zeitpunkt wurde dieses Erst-Fax der österreichischen Botschaft in Den Haag übermittelt? Wurden die Justizbehörden und wurde das Innenressort informiert? Wann genau und auf welchem konkreten Weg erfolgte diese Befassung? Wie lautete der Wortlaut dieser Befassung?
9. Wie wurde seitens des Außenministeriums auf dieses Fax reagiert? Kam es dabei zu Besprechungen im Außenministerium oder mit anderen Ressorts? Wann genau und welche Aktenvermerke mit welchem konkreten Wortlaut liegen dazu vor?

10. Wann wurde das Außenministerium erstmals davon informiert, daß die Botschaftsbewachung reduziert werden würde? Wie lautete der entsprechende Aktenvermerk bzw. die Information?
11. Wie lauteten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, für den 28.11.89, den Tag der Erstellung des Haftbefehls gegen Bozorgian und Ajvadi im Wortlaut? An wen wurde jeder einzelne dieser Aktenvermerke dieses Tages weitergeleitet?
12. Erfolgte an diesem Tag eine Kontaktaufnahme mit Justiz - oder Innenressort? Wenn ja, wie lautet der entsprechende AV im Wortlaut?
13. Wie lauteten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für den folgenden Tag, den 29.11.89, am dem die schonende Durchführung der Personenkontrollen an der iranischen Botschaft wegen „drohender diplomatischer Verwicklungen“ per Weisung vom damaligen GD für die öffentliche Sicherheit, Danzinger, angeordnet wurden?
14. Wann genau wurde das Außenministerium, jeweils von wem und in welchem Wortlaut davon informiert, daß sich Bozorgian in der iranischen Botschaft aufhalte? An welche Stellen des Außenministeriums ergingen diese Informationen jeweils?
15. Wann genau wurde das Außenministerium, jeweils von wem und in welchem Wortlaut vom Verdacht informiert, daß sich auch der dritte Attentäter Ajvadi in der iranischen Botschaft aufhalte? An welche Stellen des Außenministeriums ergingen diese Informationen jeweils?
16. Wie lauten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für die Tage vom 30.11.89 bis einschließlich 04.12.89? An welche Stellen im Außenministerium, im Justiz- und Innenressort ergingen diese Informationen in welchem konkreten Wortlaut?
17. Wie lauten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für den 05.12.89, dem Tag der Entscheidung über die Aufhebung der strengen Bewachung der iranischen Botschaft? An welche Stellen des Außen-, des Innen- und des Justizressorts ergingen diese Informationen, wann und in welchem konkreten Wortlaut?

18. Wie lauten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für die Tage vom 06.12.89 bis Jahresende 1989? An welche Stellen des Außen—, des Innen— und des Justizressorts ergingen diese Informationen, wann und in welchem konkreten Wortlaut?

19. Wann wurde der damalige Wirtschaftsminister Schüssel über die Kurdenmorde von Wien informiert? Wann erfolgten bei ihm Interventionen des Iran? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut?

20. Wann, mit welchem Wortlaut und von wem erfolgten Drohungen über wirtschaftliche Repressionsmaßnahmen beim damaligen Wirtschaftsminister Schüssel bzw. wann wurde er von derartigen Drohungen informiert?

21. Wurde der damalige Wirtschaftsminister Schüssel davon informiert, daß der Iran am 05.12.89 gegenüber dem damaligen Generalsekretär Klestil eine große österreichische Wirtschaftsdelegation in den Iran absagte? Wann und von wem erfolgte diese Information? Welche Konsequenzen und Maßnahmen wurden daraufhin ergriffen?

22. Wann kam es zwischen 13. Juli 89 und Jahresende 1989 zu Interventionen des Irans im Außenamt? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut? An wen, mit welchem konkreten Wortlaut und wann wurden diese Informationen weiter gegeben?

23. Wann kam es im Jahr 1989 zu direkten Kontakten zu Velajati? Wie lautet der gegeben? Aktenvermerke mit welchem konkreten Wortlaut liegen dazu vor?

24. Welche Aktenvermerke liegen über die Unterredung Velajati - Mock im Rahmen der UN-Generalversammlung vor?

25. Ist auszuschließen, daß es zu einem weiteren direkten Gespräch Velajati - Mock im Jahr 1989 kam?

26. Liegen Informationen über ein Gespräch Velajati - Mock im August 1989 vor? Wenn ja, welche in welchen konkreten Details? Existieren dazu Aktenvermerke? Wenn ja, mit welchem konkreten Wortlaut?

27. Welche Informationen liegen dem Außenministerium über das Attentat auf Hamid Reza Chitgar vom 19.05.89 in Wien vor? Wie lauten die entsprechenden

Aktenvermerke im Wortlaut?

28. Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke des Außenministeriums im Wortlaut für die Tage vom 13.07.89 bis 15.07.89? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

29. Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke des Außenministeriums im Wortlaut für den 16.07.89? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

30. Zu welchen konkreten Kontakten des damaligen Generalsekretärs kam es im Jahr 1989 mit Vertretern des Irans? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

31. Zu welchen konkreten Kontakten des damaligen Generalsekretärs kam es im Jahr 1989 in Sachen Kurdenmorden und Konsequenzen mit Vertretern anderer Ministerien? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

32. Wie lauten die Aktenvermerke des Gesprächs SL II mit Hofrat Liebhart vom 16.07.89, sowie der Information an MR Schulz am 27.07.89 jeweils im Wortlaut? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

33. Wie lauten die Aktenvermerke des Außenministeriums für den Zeitraum vom 17.07.89 bis 27.11.89 in Sachen Kurdenmorde im Wortlaut? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

34. Wann konkret wurde das Außenministerium erstmals über die bevorstehenden Gesprächsrunden zwischen Kurden und Iran in Wien informiert? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut?

35. Welche Informationen besitzt das Außenministerium über die Rolle von Ben Bella in dieser Causa? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

36. Wann erfolgten Kontaktaufnahmen des Außenressorts mit welchen anderen

Ländern in dieser Causa? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

Ich beantworte diese Fragen wie folgt:

Zur Frage 1.

Der Herr Bundespräsident hat in einem Schreiben vom 13.6.89 an die Klubobleute der Oppositionsparteien im Parlament hiezuh persönlich Stellung genommen. Der Inhalt dieses Schreibens wurde in der Zwischenzeit auch bereits der Öffentlichkeit zugänglich gemacht.

Zu den Fragen 2.- 5.

Über die Vorsprache des iranischen Botschafters sowie über ein vorausgegangenes und ein anschließendes Telephonat mit BM Dr. Löschnak liegt ein Amtsvermerk vor, dessen Wortlaut in der Beantwortung der Schriftlichen Anfrage ZI.22951J-NRI1997 vom 16.4. wiedergegeben ist. Im übrigen erfolgte eine Befassung des damaligen GS durch Vorschreibung von Amtsvermerken, wie aus deren ausführlicher Wiedergabe in der zitierten Anfragebeantwortung zu entnehmen ist.

Zu den Fragen 6. -9.

Das Fernschreiben der ÖB Den Haag traf erstmals am 11.12.1989 unter der Laufnummer 25057 im BMaA ein. Im Rahmen der routinemäßig erfolgenden Laufnummernkontrolle war im BMaA festgestellt worden, daß zwar bereits ein Fernschreiben mit der Laufnummer 25058 aus Den Haag eingetroffen war, das Fernschreiben mit der Laufnummer 25057 aber nicht vorlag. Die ÖB Den Haag wurde deshalb zur Durchgabe angewiesen. Das Fernschreiben erging an das Kabinett des Bundesministers und an das Generalsekretariat. Kopien des Fernschreibens wurden am selben Tag per Boten an das BMfInnneres und das BMfJustiz weitergeleitet. Über Besprechungen im BMaA oder mit anderen Ressorts in diesem Zusammenhang konnten in der Aktenlage des BMaA keine Informationen festgestellt werden.

Nachstehend der Wortlaut des Fernschreibens:

Von unbedingt verlässlicher offizieller niederl. Seite wurde ich soeben davon informiert, daß der im Zusammenhang mit dem Mord an Kurdenführer Ghassemlou gesuchte iranische Staatsbürger Amir-Mansur B 0 5 0 r g i a n sich noch in der

iranischen Botschaft in Wien versteckt halte. Um absolute Geheimhaltung der Mitteilung und ihrer Quelle wurde ersucht, weitere Angaben ausdrücklich ausgeschlossen.‘,

Zur Frage 10.

Anläßlich eines Lokalaugenscheines des Leiters der Sektion IV und des Leiters der Abt.IV.1 am 29.11. wurden diese vom dort anwesenden Polizeibeamten informiert, daß „bis 9.00 Uhr dieses Tages aus- und eingehende Personen ‚perlustriert‘ worden waren, ab 9.00 Uhr geschehe dies nur in Verdachtsfällen“. GD Danzinger teilte dem SL IV nach dessen Rückkehr vom Lokalaugenschein mit, daß die Bewachungsmaßnahmen reduziert würden. Der Wortlaut des Amtsvermerks findet sich in der mehrfach zitierten Anfragebeantwortung.

Zu den Fragen 11. - 12.

Nachstehend der Wortlaut der Amtsvermerke:

Erl.2)ergeht aufgrund tel. Mitteilung von Generalanwalt Dr. Mayerhofer, BMJ. vom Orig.nicht lesbar!

Zu den Fragen 28. -29.

Wortlaut und Verteilung der entsprechenden Aktenvermerke finden sich in der mehrfach zitierten Anfragebeantwortung.

Zur Frage 30.

Außer der Vorsprache des iranischen Botschafters am 5.12. konnten in der Aktenlage des BMA keine Informationen über derartige Kontakte festgestellt werden.

Zur Frage 31.

Am 28.7.1989 fand im BMf Justiz eine Besprechung zur Vorbereitung einer anschließenden Pressekonferenz der Bundesminister für Justiz und für Inneres statt.

Der Wortlaut des ggstl. Amtsvermerks findet sich in der mehrfach zitierten

Anfragebeantwortung.

Zur Frage 32.

Der Wortlaut und die Verteilung der ggstl. Amtsvermerke finden sich in der mehrfach zitierten Anfragebeantwortung.

Auf Grund der schlecht lesbaren Schrift konnten die Seiten 6.-18; sowie die Seiten 20.-22

nicht gescannt werden !!! [1]

Klicken Sie zum Lesen Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2525/AB)

Artikel-Eigenschaften

Dokumenttyp: Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut | **Publication date:** 29-07-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
29-07-1997	رێکھوت و پرووداو (کړوڼولوزیا)	کوردی ناوه پاست	
Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2560/J)	به لگه نامه کان	Deutsch	
Will Österreich die Wiener Kurdenmörder nicht verfolgen?	کورته باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه نديک فايلى په يوه نديدارى وهک وینه و فیدیوی له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراو،
تیبینی: کۆده که بکه تاوه کو له سهر ماله پهری ریک خراوی کوردی پیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکتی.

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/29-07-1997

Hinzugefügt am: 15-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 192

Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2560/J)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260515103302687715>

2560/J XX. GP - Anfrage

1 von 4

2560/J XX.GP

des Abgeordneten Anschuber, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten
betreffend Rolle des jetzigen Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der
Kurdenmörder von Wien
Die Präsidentschaftskanzlei von Bundespräsident Thomas Klestil verbreitet zu den Kurdenmorden
die Unwahrheit. Dies belegen Akten des Außenministeriums. Während nämlich die
Präsidentschaftskanzlei am 21. April 1997 besonte, der Iran habe bei Klestil nicht interveniert und
Klestil selbst habe in der Causa keine Veranlassung getroffen, belegen Akten des
Außenministeriums, daß am 05.12.1989 Botschafter Shirazi bei Klestil interveniert hatte und
Klestil sofort anschließend den damaligen Innenminister Löschnak telefonisch kontaktiert hatte.
Löschnak erklärte dem damaligen Generalsekretär Klestil laut Akten daraufhin, es sei ohnedies
bereits veranlaßt worden, die strenge Bewachung der iranischen Botschaft zu reduzieren. Bereits
kurz nach der Intervention Shirazis bei Klestil, am 05.12.'89 um 18.14 Uhr wurde die
Bewachung reduziert und blieb reduziert, obwohl die österreichische Botschaft in Den Haag in
einem vertraulichen Fax tags darauf das Außenministerium davon informierte, daß sich
Kurdenattentäter Bozorgian nach wie vor in der iranischen Botschaft versteckt halte. Tatsächlich
konnte Bozorgian in den darauffolgenden Tagen aufgrund der per Weisung abgezogenen
Bewachung aus der Botschaft und aus Österreich in den Iran fliehen. Für die Aufklärung des
Skandals rund um die staatlich organisierte Fluchthilfe für die iranischen Staatsterroristen ist es
daher besonders wichtig, die Rolle des Außenministeriums aufzuklären. Im Gegensatz zu
Innenministerium und Justizressort verweigert das Außenministerium jedoch bislang trotz
mehrfacher Ersuchen der Fragesteller die Vorlage der zur Aufklärung der politischen
Hintergründe notwendigen Aktenstücke.
Die unterzeichneten Abgeordneten richten daher an den Bundesminister für auswärtige
Angelegenheiten folgende schriftliche
ANFRAGE:
1. Sie kennen die apa-Aussendung der Präsidentschaftskanzlei vom 21.04.'97. Wurde darin die
Öffentlichkeit korrekt oder unwahr informiert?

Dieser Text ist elektronisch textintextiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2560/J)

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend Rolle des jetzigen Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien

Eingebracht von

Rudolf Anschöber (G)

Eingebracht an

Dr. Wolfgang Schüssel (V)

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend Rolle des jetzigen Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien

Die Präsidentschaftskanzlei von Bundespräsident Thomas Klestil verbreitet zu den Kurdenmorden die Unwahrheit. Dies belegen Akten des Außenministeriums.

Während nämlich die

Präsidentschaftskanzlei am 21. April 1997 betonte, der Iran habe bei Klestil nicht interveniert und Klestil selbst habe in der Causa keine Veranlassung getroffen, belegen Akten des Außenministeriums, daß am 05.12. 989 Botschafter Shirazi bei Klestil interveniert hatte und Klestil sofort anschließend den damaligen Innenminister Löschnak telefonisch kontaktiert hatte.

Löschnak erklärte dem damaligen Generalsekretär Klestil laut Akten daraufhin, es sei ohnedies bereits veranlaßt worden, die strenge Bewachung der iranischen Botschaft zu reduzieren. Bereits

kurz nach der Intervention Shirazis bei Klestil, am 05.12.'89 um 18.14 Uhr wurde die Bewachung reduziert und blieb reduziert, obwohl die österreichische Botschaft in Den Haag in einem vertraulichen Fax tags darauf das Außenministerium davon informierte, daß sich Kurdenattentäter Bozorgian nach wie vor in der iranischen Botschaft versteckt halte. Tatsächlich konnte Bozorgian in den darauffolgenden Tagen aufgrund der per Weisung abgezogenen Bewachung aus der Botschaft und aus Österreich in den Iran fliehen. Für die Aufklärung des Skandals rund um die staatlich organisierte Fluchhilfe für die iranischen Staatsterroristen ist es daher besonders wichtig, die Rolle des Außenministeriums aufzuklären. Im Gegensatz zu Innenministerium und Justizressort verweigert das Außenministerium jedoch bislang

trotz mehrfacher Ersuchen der Anfragesteller die Vorlage der zur Aufklärung der politischen Hintergründe notwendigen Aktenstücke.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten daher an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Sie kennen die apa-Aussendung der Präsidentschaftskanzlei vom 21.04.'97. Wurde darin die Öffentlichkeit korrekt oder unwahr informiert?

2. Welche konkreten Aktenstücke liegen im Außenministerium vor, die eine Befassung des damaligen Generalsekretärs des Außenamtes belegen? Wie lautet der konkrete Wortlaut dieser Aktenstücke?

3. Liegt über die Intervention des iranischen Botschafters bei Klestil am 05.12.'89 ein Aktenvermerk vor? Wie lautet sein Wortlaut?

4. Liegt über das anschließende Telefonat Klestils mit Löschnak ein Aktenvermerk vor? Wenn ja, wie lautet sein Wortlaut?

5. Hat Klestil in diesem Telefonat mit Löschnak auf eine Reduzierung der Bewachung der iranischen Botschaft gedrängt?

6. Wann traf im Außenministerium erstmals das Fax der österreichischen Botschaft in Den Haag mit dem Hinweis ein, daß sich Bozorgian noch in der Botschaft aufhalte?

7. Wann und aus welchem Grund erfolgte eine Wiederholung dieser Fax-Sendung?

B. An wen und zu welchem konkreten Zeitpunkt wurde dieses Erst-Fax der österreichischen Botschaft in Den Haag übermittelt? Wurden die Justizbehörden und wurde das Innenressort

Botschaft in Den Haag übermittelt? Wurden die Justizbehörden und wurde das Innenressort informiert? Wann genau und auf welchem konkreten Weg erfolgte diese Befassung? Wie lautete der Wortlaut dieser Befassung?

9. Wie wurde seitens des Außenministeriums auf dieses Fax reagiert? Kam es dabei zu Besprechungen im Außenministerium oder mit anderen Ressorts? Wann genau und welche Aktenvermerke mit welchem konkreten Wortlaut liegen dazu vor?

10. Wann wurde das Außenministerium erstmals davon informiert, daß die Botschaftsbewachung reduziert werden würde? Wie lautete der entsprechende Aktenvermerk bzw die Information?

) 1. Wie lauteten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, für den 28.11.'89, den Tag der Erstellung des Haftbefehls gegen Bozorgian und Ajvadi im Wortlaut? An wen wurde

jeder einzelne dieser Aktenvermerke dieses Tages weitergeleitet?

12. Erfolgte an diesem Tag eine Kontaktaufnahme mit Justiz- oder Innenressort? Wenn ja, wie lautet der entsprechende AV im Wortlaut?

13. Wie lauteten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für den folgenden Tag, den 29.11.'89, an dem die schonende Durchführung der Personenkontrollen an der iranischen Botschaft wegen drohender diplomatischer Verwicklungen per Weisung vom damaligen GD für die öffentliche Sicherheit, Danzinger, angeordnet wurden?

14. Wann genau wurde das Außenministerium, jeweils von wem und in welchem Wortlaut davon informiert, daß sich Bozorgian in der iranischen Botschaft aufhalte? An welche Stellen des Außenministeriums ergingen diese Informationen jeweils?

15. Wann genau wurde das Außenministerium, jeweils von wem und in welchem Wortlaut vom Verdacht informiert, daß sich auch der dritte Attentäter Ajvadi in der iranischen Botschaft aufhalte? An welche Stellen des Außenministeriums ergingen diese Informationen jeweils?

16. Wie lauten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für die Tage vom 30.11.'89 bis einschließlich 04.12.'89? An welche Stellen im Außenministerium, im Justiz- und Innenressort ergingen diese Informationen in welchem konkreten Wortlaut?

17. Wie lauten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für den 05.12.'89, dem Tag der Entscheidung über die Aufhebung der strengen Bewachung der iranischen Botschaft? An welche Stellen des Außen-, des Innen- und des Justizressorts ergingen diese Informationen , wann und in welchem

konkreten Wortlaut?

18. Wie lauten die Aktenvermerke, die dem Außenministerium vorliegen, im Wortlaut für die Tage vom 06. 12.'89 bis Jahresende 1989? An welche Stellen des Außen-, des Innen- und des Justizressorts ergingen diese Informationen, wann und in welchem konkreten Wortlaut?

19. Wann wurde der damalige Wirtschaftsminister Schüssel über die Kurdenmorde von Wien informiert? Wann erfolgten bei ihm Interventionen des Iran? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut?

20. Wann, mit welchem Wortlaut und von wem erfolgten Drohungen über wirtschaftliche Repressionsmaßnahmen beim damaligen Wirtschaftsminister Schüssel bzw. wann wurde er von

Repressionsmaßnahmen beim damaligen Wirtschaftsminister Schüssel bzw. wann wurde er von derartigen Drohungen informiert?

21. Wurde der damalige Wirtschaftsminister Schüssel davon informiert, daß der Iran am 05.12.'89 gegenüber dem damaligen Generalsekretär Klestil eine große österreichische

Wirtschaftsdelegation in den Iran absagte? Wann und von wem erfolgte diese Information? Welche Konsequenzen und Maßnahmen wurden daraufhin ergriffen?

22. Wann kam es zwischen 13. Juli '89 und Jahresende 1989 zu Interventionen des Irans im Außenamt? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut? An wen, mit welchem konkreten Wortlaut und wann wurden diese Informationen weiter gegeben?

23. Wann kam es im Jahr 1989 zu direkten Kontakten zu Velajati? Wie lautet der jeweilige Wortlaut der Briefe, des Fax bzw der Gesprächsnotizen? Welche konkreten Aktenvermerke mit welchem konkreten Wortlaut liegen dazu vor?

24. Welche Aktenvermerke liegen über die Unterredung Velajati - Mock im Rahmen der UN-Generalversammlung vor?

25. Ist auszuschließen, daß es zu einem weiteren direkten Gespräch Velajati - Mock

im Jahr 1989 kam?

26. Liegen Informationen über ein Gespräch Velajati - Mock im August 1989 vor? Wenn ja, welche in welchen konkreten Details? Existieren dazu Aktenvermerke? Wenn ja, mit welchem konkreten Wortlaut?

27. Welche Informationen liegen dem Außenministerium über das Attentat auf Hamid Reza Chitgar vom 19.05. '89 in Wien vor? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut?

28. Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke des Außenministeriums im Wortlaut für die Tage vom 13.07. '89 bis 15.07. '89? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen

des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

29. Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke des Außenministeriums im Wortlaut für den 16.07. '89? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

30. Zu welchen konkreten Kontakten des damaligen Generalsekretärs kam es im Jahr 1989 mit Vertretern des Irans? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

31. Zu welchen konkreten Kontakten des damaligen Generalsekretärs kam es im Jahr 1989 in Sachen Kurdenmorden und Konsequenzen mit Vertretern anderer Ministerien? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

32. Wie lauten die Aktenvermerke des Gesprächs SLII mit Hofrat Liebhart vom 16.07. '89, sowie der Information an MR Schulz am 27.07. '89 jeweils im Wortlaut? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz- sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

33. Wie lauten die Aktenvermerke des Außenministeriums für den Zeitraum vom 17.07. '89 bis 27.11. '89 in Sachen Kurdenmorde im Wortlaut? Welche dieser Informationen wurden wann an welche Stellen des Außenministeriums, des Justiz-

sowie Innenressorts in welchem Wortlaut weitergegeben?

34. Wann konkret wurde das Außenministerium erstmals über die bevorstehenden Gesprächsrunden zwischen Kurden und Iran in Wien informiert? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke im Wortlaut?

35. Welche Informationen besitzt das Außenministerium über die Rolle von Ben Bella in dieser Causa? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor?

36. Wann erfolgten Kontaktaufnahmen des Außenressorts mit welchen anderen Ländern in dieser Causa? Welche Aktenvermerke in welchem Wortlaut liegen dazu vor? [1]

Klicken Sie zum Lesen Bundespräsidenten im Skandal um das Entkommenlassen der Kurdenmörder von Wien (2560/J)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) |
Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:**
Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut |
Publication date: 10-06-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
10-06-1997	رێکهوت و پووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Will Österreich die Wiener Kurdenmörder nicht verfolgen?	کورته باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه ندىدارى وهك وینه و فیدیوى له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراون،
تیبینی: كۆده كه بکه تاوه كو له سهر ماله پهرى ریک خراوى کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکی

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/10-06-1997

Hinzugefügt am: 15-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 193

Demo am Wiener Heldenplatz: Aufklärung der Kurdenmorde gefordert

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=2026052414063968850>

Am Freitag fand eine Demonstration am Wiener Heldenplatz statt. Kurden und Unterstützer der Demokratischen Partei Kurdistan/Iran fordern eine Aufklärung der Kurdenmorde.

Am Wiener Heldenplatz haben sich am Freitag zahlreiche Kurden und Unterstützer der Demokratischen Partei Kurdistan/Iran (PDKI) getroffen und gemeinsam gegen das iranische Regime ihre Stimme erhoben. Anlässlich des 30. Todestages von drei in Wien ermordeten Kurden wurde bei der Kundgebung mehrfach gefordert, dass Österreich den Fall rund um die Kurdenmorde erneut untersuche.

130 Personen demonstrierten am Wiener Heldenplatz

Mit Fahnen und Spruchbändern in den Händen nahmen schätzungsweise rund 130 Personen an der von der PDKI organisierten Kundgebung teil. Unterstützt wurde die Demonstration vom JETZT-Abgeordneten Peter Pilz, der irankritischen Plattform "Stop the Bomb" und "Asyl in Not". Begonnen wurde die Veranstaltung mit einer kurdischen Hymne und einer Schweigeminute für die drei in Wien ermordeten Kurden.

Vor 30 Jahren, am 13. Juli 1989, wurden in einer Wiener Privatwohnung der damalige Chef der PDKI, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul bei einem Geheimtreffen mit Emissären der Teheraner Führung ermordet. Die Tatverdächtigen

tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach Interventionen der iranischen Regierung unbehelligt ausreisen.

Pilz untersuchte den Fall jahrelang

“Ich habe den Fall genau untersucht”, erklärte JETZT-Abgeordneter Pilz, der sich jahrelang mit dem Fall beschäftigte, in seiner Rede am Wiener Heldenplatz.

Mittlerweile sei er sich sicher, dass die österreichischen Sicherheitsbehörden bereits im Vorfeld von einem geplanten Attentat auf Ghassemlou gewusst hätten.

Seine Kritik, dass der PDKI-Chef nicht gewarnt wurde und dass die Tatverdächtigen ohne Konsequenzen aus Österreich ausreisen konnten, stieß bei der Kundgebung auf große Unterstützung. Für Pilz “ist klar: Die Österreichische Regierung und die damaligen Regierungsparteien haben die wirtschaftliche Beziehung zum Iran über den Schutz von Menschenleben gestellt.” Mit Vehemenz forderte Pilz eine “Lösung der Kurdenfrage” um Frieden in den betroffenen Gebieten zu erreichen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der**

Veröffentlichung: Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria |

Publication date: 12-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
12-07-2019	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لوتیا)	کوردی ناوه پاست	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website vienna.at 12-07-2019](https://www.websitevienna.at/12-07-2019)

Hinzugefügt am: 24-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 194****Der lange Kampf um Gerechtigkeit nach Wiener Kurdenmorden**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260429134337685793>

Auf der Gedenktafel für den 1989 getöteten Kurdenführer Ghassem lou werden die Täter verschwiegen. Ata Nassiri will, dass sich das ändert. Anschlag zählt zu den aufsehenerregendsten Politmorden in Österreich.

Wien/W.s. Er war nach Wien gekommen, um zu verhandeln, doch der Kurdenführer ging in eine Falle. Abdul Rahman Ghassem lou, Präsident der Demokratischen Partei Kurdistan – Iran, hatte im dritten Gemeindebezirk in einer Wohnung in der Linken Bahngasse 5 mit Vertretern des iranischen Regimes Geheimgespräche über ein Ende des kurdischen Aufstandes geführt. Und dort schlug das Killerkommando zu. Ghassem lou und zwei seiner Mitstreiter starben im Kugelhagel. Der Anschlag am 13-07-1989 zählt zu den aufsehenerregendsten Politmorden in Österreichs jüngerer Geschichte. Denn rasch schien klar: Die Attentäter waren von Teheran ausgesandt worden. Und Österreichs Behörden ließen sie auf iranischen Druck ausreisen.

„Das soll an das erinnern, was damals geschehen ist“, sagt Ata Nassiri und deutet auf die 1,2 Meter hohe, schwarze Tafel, die an einer Ziegelmauer angebracht ist. „Hier wurden am 13-07-1989 die beiden führenden Vertreter der Demokratischen Partei Kurdistan – Iran Dr. Abdul Rahman Ghassem lou und Abdullah Ghaderi-Azar sowie Fadel Rasoul im Kampf um Freiheit und Menschenrechte für das kurdische Volk durch iranische Terroristen ermordet“, ist dort eingraviert. Nassiri hatte lange für die Gedenktafel gekämpft. „Ich wusste, dass das nicht einfach werden würde“, erzählt der iranische Kurde, der vor mehr als 30 Jahren als Flüchtling nach Österreich gekommen ist, hier studiert hat und längst die Staatsbürgerschaft besitzt. Ursprünglich wollte er die Tafel an dem Haus anbringen lassen, in dem die Morde geschehen waren. „Der Besitzer lehnte ab. Er hatte Angst vor Demonstrationen.“ Schließlich pachtete Nassiri die Mauer gegenüber, die den Bundesbahnen gehört. Im Juli vor zwei Jahren wurde die Tafel enthüllt.

Deutliche Worte in Deutschland

Nassiri ist glücklich darüber, doch er ist nicht ganz zufrieden. In Deutschland hatten die Häscher des iranischen Regimes ebenfalls Jagd auf Kurdenpolitiker gemacht. Im September 1992 töteten sie vier Männer im Berliner Restaurant Mykonos. Auch dort steht seit April 2004 eine Gedenktafel, die unumwunden festhält, wer hinter dem Attentat steckt: „Ermordet durch die damaligen Machthaber im Iran“. Diese Worte

hätte sich Nassiri auch für seine Tafel in Wien gewünscht. Doch ihm war von den Verantwortlichen beschieden worden, dass das nicht opportun sei. Deshalb einigte man sich auf die Floskel „Durch iranische Terroristen ermordet.“ Doch das will Nassiri nun ändern. Er will eine neue Inschrift, die die Schuldigen benennt. Die so wie in Berlin lautet: „Ermordet durch die damaligen Machthaber im Iran“.

Österreich ließ Mörder fliehen

In Deutschland hatte man schon nach den Morden anders gehandelt als in Österreich. Ein Berliner Gericht verurteilte die Attentäter zu hohen Gefängnisstrafen. Und trotz Protesten Teherans stellte es fest, dass Irans Führung das Verbrechen in Auftrag gegeben habe.

In Wien wollte man von Anfang an keine Schwierigkeiten mit Teheran haben. Bei den Todesschüssen auf die Kurden 1989 wurde ein Iraner verletzt. Zunächst galt er als Zeuge. Bald verdichteten sich die Hinweise, dass er mitgeholfen hatte, Ghassemloo in die Falle zu locken. Der Mann fand in der iranischen Botschaft Zuflucht. Dann durfte er wie die anderen Attentäter ausreisen. Später hieß es, Teheran habe mit Vergeltung gedroht, sollte in Wien gegen die Verdächtigen vorgegangen werden.

Nassiri hofft, dass nun die Zeit reif ist, die Schuldigen von damals beim Namen zu nennen. Er hat seine ganz eigenen Erfahrungen mit der Brutalität der iranischen Machthaber: Einer seiner Brüder wurde verschleppt und ist seither verschwunden. Nassiri selbst verlor als junger Mann bei Kämpfen gegen das Regime ein Bein und trägt eine Prothese. Er will sich nicht so leicht unterkriegen lassen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 01-10-2012

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-10-2012	رێکهوت و پووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	
Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette	کورته باس	Deutsch	

Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans
Killerkommandos

کورتەباس

Deutsch

Wiener Kurdenmord - Befehl aus Teheran?

کورتەباس

Deutsch

Wiener Kurden-Morde: Täter
festgenommen?

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 01-10-2012

Hinzugefügt am: 29-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 195****Der Terror gegen Kurden in Wien**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260505083038686379>

Es ist eines der dunkelsten Kapitel der jüngeren österreichischen Geschichte: Am 13. Juli 1989 trafen sich in einer Wohnung in Wien drei führende Kurden der Demokratischen Partei Kurdistans im Iran (DPKI) mit Vertretern des iranischen Mullah-Regimes zu Geheimverhandlungen. Was als Friedensgespräch geplant war, war in Wahrheit eine Falle: Die Kurden wurden ermordet.

Den Tätern kam man rasch auf die Spur, doch aus Gründen der Staatsräson (der Iran hatte offen gedroht, dass österreichische Staatsbürger im Iran nicht mehr sicher seien) durften die Mörder Österreich unbehelligt verlassen.

Der prominenteste der drei getöteten Kurden war DPKI-Chef Abdul Rahman Ghassemlou. Seine Frau, Helene Krulich-Ghassemlou, eine gebürtige Tschechin, hat nach dem Mord jahrelang in Österreich für Gerechtigkeit und Aufklärung gekämpft – vergeblich.

Aber sie hat ihre Erinnerungen an ihr Leben mit dem Kurdenführer aufgeschrieben, die vor Kurzem in Buchform erschienen sind. Sie erzählt darin sehr persönlich, wie sie in Prag Ghassemlou kennenlernte, mit ihm ins iranische Kurdistan fuhr, heiratete und sich dort in die sehr traditionelle, männerorientierte Gesellschaft einleben musste. Sie beschreibt aber auch, wie viel Hoffnung die Kurden auf Ghassemlou setzten, der sich für eine Autonomie im Iran einsetzte – mit dem Fernziel, die Kurden in der Türkei, Syrien, Irak und Iran zu vereinen.

Sie berichtet auch, wie sich diese Hoffnungen nach und nach zerschlugen und das Teheraner Regime die Region unter seine Gewalt bekam. Und wie der lange Arm des Regimes Ghassemlou doch noch erwischte. In Wien.

Angeichts der aktuellen Tragödie um die Kurden im Irak und in Syrien, die gegen den IS-Terror kämpfen müssen, ist es lehrreich zu lesen, wie die iranischen Kurden um Freiheit kämpften. Bisher vergeblich. Und wie damals der Westen – ganz besonders Österreich – aus Angst vor Terror und wirtschaftlichen Nachteilen gegenüber Teheran kuschte. (g.b.). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Dokumenttyp:

Ursprache | Art der Veröffentlichung: Gedruckt | Sprache: Deutsch | Provinz:

Austria |

Publication date: 18-01-2015

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
18-01-2015	رێکهوت و رووداو (کروڼۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 18-01-2015

Hinzugefügt am: 05-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 196

Die Geschichte des islamistischen Terrors in Wien

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260524142808688853>

Wien war in der Vergangenheit schon öfter Schauplatz islamistischer Anschläge. Ein Rückblick.

Andreas Benl

Während die Ermittlungen zum neuesten islamistischen Terroranschlag in Wien noch anhalten, sollte man nicht vergessen, dass die Synagoge in der Seitenstettengasse bereits 1981 Schauplatz eines antisemitischen Anschlags mit zwei Toten und zahlreichen Verletzten war. Verantwortlich war ein palästinensisches Terrorkommando – die „Schuld“ an dessen „Exzessen“ gab der damalige österreichische Bundeskanzler Bruno Kreisky Israel.

Noch skandalöser waren der Verlauf und das Nachspiel des Attentats auf den im Exil lebenden kurdisch-iranischen Politiker Abdul Rahman Ghassemlou, bei dem er und zwei seiner Mitarbeiter 1989 in Wien von iranischen Geheimdienstagenten ermordet wurden:

„Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft in Wien unter. Auf Druck aus Teheran durften sie schließlich in den Iran ausreisen. Die österreichische Polizei eskortierte sie sogar zum Flughafen Schwechat.“

Karriere im Iran

Die Mörder machten im Iran Karriere, einer von ihnen – Mohammad Jafari Sahraroudi – durfte 2013 sogar eine Delegation des vermeintlichen Reformers Rohani nach Genf und Zagreb begleiten, ohne von den dortigen oder den österreichischen Behörden behelligt zu werden.

Die Untätigkeit der österreichischen Behörden ermutigte das iranische Regime, 1992 einen weiteren Mordanschlag auf kurdische Exilpolitiker mit vier Toten im Berliner Restaurant Mykonos auszuführen. Erst als ein deutsches Gericht – gegen den erbitterten Widerstand der deutschen Bundesregierung – die Attentäter verurteilte und die Führer der Islamischen Republik als Auftraggeber benannte, konnte die Mordserie temporär gestoppt werden.

Wien war auch der Ort der Atomverhandlungen mit dem Iran, worauf man mächtig stolz ist. Dem vermeintlichen Win-Win-Irandeal vom Juli 2015 folgte aber wenige Tage später die vom Revolutionsgardenchef Soleimani in Moskau vorgetragene Einladung an Russland, in Syrien mit seiner Luftwaffe zu intervenieren und damit die Flüchtlingskrise weiter zu verschärfen. Auch seine Terroranschläge im Ausland hat die Islamische Republik in den letzten Jahren wieder aufgenommen.

Anschläge auf Züge und Einkaufszentren

Sollte der ausschließliche politisch-publizistische Fokus in Europa auf den sunnitisch-islamistischen Terrorismus auf dem zynischen Kalkül beruhen, dass sich Teheran auf Exiliraner und Juden als Anschlagssziele beschränke, so ist dies ein Trugschluss.

Schon in den 80er Jahren ließ das iranische Regime seine Proxies in Paris und anderen europäischen Städten Züge und Einkaufszentren bombardieren. Und 2018 plante der iranische Diplomaten-Terrorist Assadollah Assadi einen Mega-Anschlag auf eine Versammlung des exiliranischen Nationalen Widerstandsrats in Paris. Dieser hätte, wäre er nicht verhindert worden, auch europäische und US-Politiker und völlig unbeteiligtes Personal das Leben gekostet.

Ausgangspunkt des in Paris geplanten Anschlags war wiederum Wien – Assadi war Diplomat der iranischen Botschaft in Österreich. Der aus den Botschaften der Islamischen Republik heraus betriebene Terror ist der ‚Dank‘ Teherans für den Versuch der EU, über das iranische Regime seine schützende Hand zu halten. Scheitern des europäischen Dialogs

Die zeitweise Zurückdrängung des iranischen Regimes nach dem Mykonos-Urteil zeigt, was möglich ist, wenn sich westliche Demokratien im Umgang mit Islamisten an ein Minimum ihrer innenpolitisch gültigen rechtsstaatlichen Normen und Gesetze halten. Die immer dreister werdenden verbalen und terroristischen Attacken durch die iranischen Islamisten und ihre sunnitischen Kopisten zeigen dagegen das völlige Scheitern der deutschen und europäischen Politik des sogenannten kritischen Dialogs.

Wer auf weitere Deals mit den Islamisten nach den US-Wahlen hofft, muss sich angesichts der eindeutigen historischen Erfahrungen der Mitverantwortung für zukünftigen Terror zeihen lassen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Politik** | **Dokumenttyp:** **Ursprache** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria |

Publication date: 06-11-2020

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه	پۆل	زمان	QR
06-11-2020	رێکەوت و رووداو (کروڤۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website mena-watch.com](https://www.mena-watch.com) 06-11-2020

Hinzugefügt am: 24-05-2026

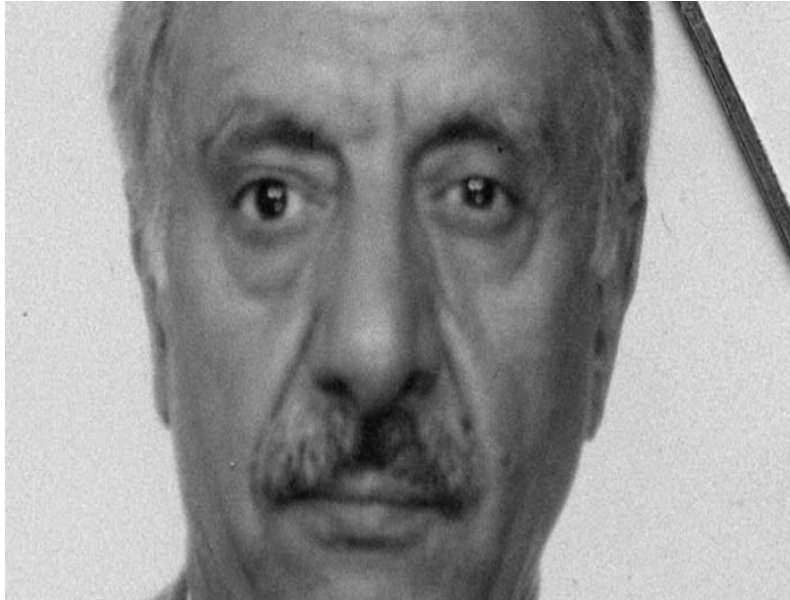
Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 197

Die ungesühnten Kurdenmorde von Wien

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425120336685273>

Im Juli 1989 wurde der Kurdenpolitiker Abdul Rahman Ghassemlou im 3. Bezirk umgebracht
von
Wieland Schneider

Sein Konterfei ist allgegenwärtig. Es ist auf Bildern zu sehen, die an den Wänden im Hauptquartier der Demokratischen Partei Kurdistans Iran (PDKI) hängen. Und die Männer und Frauen, die das Camp nahe der nordirakischen Stadt Koya bewachen, tragen Sticker mit seinem Foto auf ihrem Kampfgeschirr. Abdul Rahman Ghassemlou ist für seine Anhänger eine Ikone. Er hatte sich für die Sache der iranischen Kurden eingesetzt, bis er 1989 in Wien ermordet wurde.

Ghassemlou war Präsident der Demokratischen Partei Kurdistans Iran (PDKI). Unter dem Motto „Demokratie für den Iran, Autonomie für Kurdistan“ unterstützte Ghassemlou 1979 die Revolution gegen Schah Mohammed Reza Pahlavi – in der Hoffnung, Irans Kurden würden nach dem Sturz des autoritären Schah-Regimes mehr Rechte erhalten. Doch Irans neue Herren rund um den schiitischen Geistlichen Ajatollah Khomeini dachten nicht daran, die Autonomiewünsche der Kurden zu erfüllen. Die Folge war ein langer Krieg zwischen den PDKI-Kämpfern und dem Regime.

(c) Die Presse (Clemens Fabry)

Hinterhalt in Wohnung. 1988 startete Teheran Geheimgespräche mit den Kurden. Am 13. Juli 1989 traf PDKI-Vorsitzender Ghassemlou in Wien mit Vertretern des iranischen Regimes zusammen. Die Verhandlungen fanden in einer Wohnung in der Linken Bahngasse im 3. Bezirk statt. Während der Unterredung stürmte ein Killerkommando die Wohnung und erschoss Ghassemlou und zwei seiner Begleiter. Für die Kurden stand rasch fest: Ghassemlou war vom Regime in einen Hinterhalt gelockt worden.

Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft in Wien unter. Auf Druck aus Teheran durften sie schließlich in den Iran ausreisen. Die österreichische Polizei eskortierte sie sogar zum Flughafen Schwechat.

Später wurde gegen Mohammad Jafari Sahraroudi ein internationaler Haftbefehl erlassen. Er steht im Verdacht, das Killerkommando von Wien angeführt zu haben. Doch Sahraroudi ist nach wie vor ein wichtiger Funktionär des iranischen Regimes. In den vergangenen Jahren reiste er immer wieder unbehelligt durch Europa.

1992 fiel im Berliner Restaurant Mykonos auch Ghassemlous Nachfolger Sadegh Sharafkandi einem Anschlag zum Opfer. Anders als in Österreich begann die Justiz in Deutschland den Fall vor Gericht zu bringen. Zwei Attentäter wurden verurteilt. Das Gericht stellte fest, dass der Mordauftrag von Irans Regime gekommen sei.

In Wien hat man für Ghassemlou bisher nur eine Gedenktafel aufgestellt. Der iranische Kurde Ata Nassiri, der vor mehr als 30 Jahren nach Österreich gekommen ist, hat sich dafür eingesetzt, dass Ghassemlou wenigstens dieses Andenken zuteil wird. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 30-07-2016

بابه ته په یوه دستکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتیه باس	Deutsch	
30-07-2016	رێکهوت و پرووداو (کروڤنۆلۆژیا)	کوردی ناوه راست	
Morde an iranischen Kurden in Wien 1992 ungesühnt	کورتیه باس	Deutsch	

Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi

کورتەباس

Deutsch

Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans
Killerkommandos

کورتەباس

Deutsch

Wiener Kurdenmord - Befehl aus Teheran?

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 30-07-2016

Hinzugefügt am: 25-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 198

Die Verantwortung Österreichs

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260522105629688654>

Von Hiwa Bahrami

Vor genau 25 Jahren wurden kurdische Politiker in Wien während Verhandlungen mit iranischen Diplomaten ermordet. | Österreichs wirtschaftliche Beziehungen zum Iran wurden danach verstärkt. Bis heute entzieht sich die Politik jeglicher Verantwortung.

Seit der Gründung der Islamischen Republik Iran hat das dortige Regime eine regelrechte Infrastruktur für den Export der islamischen Revolution und des Terrors aufgebaut. Kein Mittel scheint den Machthabern in Teheran zu brutal, um ihre Vision eines Gottesstaates in der ganzen Welt, insbesondere aber im Nahen Osten zu realisieren.

Die von Teheran gelenkten Terroristen haben dabei in den vergangenen Jahrzehnten

immer wieder Zivilisten, Vertreter anderer Regierungen und vor allem iranische Dissidenten im In- und Ausland angegriffen.

Vor genau 25 Jahren, am 13-07-1989, wurde eine Delegation der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran, bestehend aus dem Parteivorsitzenden Abdulrahman Ghassemlou und seinen Begleitern Abdulah Ghaderi Azar und Fazil Rassoul, während Verhandlungen mit iranischen Diplomaten in Wien ermordet.

Die iranischen Kurden haben dadurch einen großen Politiker verloren, der der festen Überzeugung war, durch Dialog die Kurdenfrage im Iran lösen zu können.

Zwei der drei Täter wurden kurz nach dem Terroranschlag von der Polizei gefasst.

Obwohl alle Fakten gegen sie sprachen, wurden sie kurz darauf nicht nur aus der Haft entlassen, sondern auch gleich mit einer Polizeieskorte zum Flughafen gebracht und konnten nach Teheran zurückfliegen.

Damals verantwortliche Politiker wie Außenminister Alois Mock (ÖVP) oder Innenminister Franz Löschner (SPÖ) dementierten jeden Druck aus Teheran. Die Herrschaften haben aber nie erklärt, aus welchem Grund sie denn sonst die schwer unter Verdacht gestandenen Iraner damals ziehen ließen.

Österreichs wirtschaftliche Beziehungen zum Iran wurden nach den Wiener Kurdenmorden noch enorm verstärkt. 1991 besuchten drei hochrangige österreichische Delegationen den Iran. Allein im Jahr 1991 wuchsen Österreichs Exporte in den Iran um weitere 13 Prozent, die Österreichisch-Iranische Freundschaftsgruppe auf Parlamentsebene wurde gegründet, um die Beziehungen weiter auszubauen. Österreich ist seitdem ein verlässlicher Partner für das iranische Regime, und die österreichische Wirtschaft macht trotz aller bestehenden Sanktionen weiterhin Millionengeschäfte mit den Ayatollahs.

25 Jahre nach dem Terroranschlag in Wien entzieht sich die österreichische Politik immer noch jeglicher Verantwortung in diesem Fall. Solange die österreichische Politik und Justiz nicht bereit sind, rechtliche Schritte gegen die iranischen Terroristen und ihre Auftraggeber einzuleiten, werden die Kurden weiterhin auf die Mitverantwortung der österreichischen Regierung an diesem barbarischen Akt hinweisen. Und sie werden auf die fatalerweise bis heute andauernde Kontinuität in der österreichischen Iran-Politik aufmerksam machen, die sich derzeit besonders deutlich in dem unbedingten Willen des Bundespräsidenten zeigt, als erstes westliches Staatsoberhaupt seit 2005 den Ayatollahs im Iran seine Aufwartung zu machen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Kurdenfrage | Interview | Art der
Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria |
Publication date: 10-07-2014

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
10-07-2014	رێکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
IS: Wie Kurden in Österreich den Terror in ihrer Heimat erleben	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.wienerzeitung.at/10-07-2014

Hinzugefügt am: 22-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 199

Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260501131658685987>

von Michael Simoner

Die Wiener Kurdenmorde im Sommer 1989 haften Österreich an wie eine Klette. Und das aus gutem Grund: drei Mordopfer, namentlich bekannte Tatverdächtige, mutmaßliche Komplizen, beschuldigte Auftraggeber - aber keine Verhaftung, kein Prozess, kein Gerichtsurteil.

Im Gegenteil, einer der angeblichen Attentäter erhielt damals sogar Polizeischutz für die Ausreise in den Iran. Das Resultat der Ermittlungen ist für einen Rechtsstaat mehr als beschämend. Hätte es sich um ein normales Verbrechen gehandelt, hätten Justiz und Polizei geschworen, dass man nicht ruhen werde, bevor die Schuldigen überführt seien.

Was in normalen Mordfällen in Österreich auch tatsächlich nahezu immer gelingt. In Wahrheit wäre es auch in diesem Fall gelungen, die Mörder von Abdul Rahman Ghassemlou, Abdullah Ghaderi-Azar und Fadel Rasoul rasch zu fassen. Doch alle damals Verantwortlichen, von der Staatspolizei bis zur Regierung, haben die Staatsräson höher bewertet.

Zu groß soll der Druck der iranischen Regierung gewesen sein, am Ballhausplatz war sogar von Erpressung die Rede. Womit Druck ausgeübt wurde, ist aber bis heute unklar. War es die Ankündigung, dass auf Österreich ein Sicherheitsproblem zukommen könnte, waren es wirtschaftliche Boykottansagen oder drohte Teheran damals mit weiteren politischen Aufdeckungen in der Noricum-Affäre?. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria |

Publication date: 05-07-2005

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-07-2005	رێکھوت و پووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi

کورتەباس

Deutsch

Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans
Killerkommandos

کورتەباس

Deutsch

Wiener Kurden-Morde: Täter
festgenommen?

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website derstandard.at 05-07-2005](https://www.derstandard.at/05-07-2005)

Hinzugefügt am: 01-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 200

Ein Herz für Mörder

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425110926685269>

Peter Pilz

35 Jahre nach den Kurdenmorden in Wien hat sich nichts geändert. Politische Auftragsmörder können sich darauf verlassen, dass Österreich nett zu ihnen ist. In den USA geht es längst auch bei Mördern um eine andere Art.

Als er mich fragte, wie lange ich noch auf der „Kurden-Sache“ herumreiten wolle, hatte Thomas Klestil ein merkbar schlechtes Gewissen. Der Bundespräsident konnte sich noch genau erinnern, was er damals als Generalsekretär im Außenministerium angestellt hatte. Klestil wusste, dass er der wichtigste Fluchthelfer zweier iranischer Killerkommandos gewesen war.

Am 13-07-1989 , vor genau 35 Jahren, hatte das dreiköpfige Kommando 1 unter dem Kommando von Mansur Bozorgian den Führer der iranischen Kurden, Abdul Rahman

Ghassemlou bei einer „Verhandlungsrunde“ in der Wiener Bahngasse ermordet. Mit ihm starben sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und mein kurdischer Freund Fadil Rasoul.

Zwei der drei Täter wurden sofort gefasst – und später auf Druck des iranischen Regimes als dringend Mordverdächtige laufen gelassen. In meinem Buch „Eskorte nach Teheran“ habe ich das damals detailliert rekonstruiert.

Vorgewarnt

Nur eines wusste ich kurz nach den Morden noch nicht: Die Staatspolizei in Wien war aus Deutschland vorgewarnt worden. Eine Stunde vor dem Mord besuchte Ghassemlou noch das Büro des Innenministers. Als die Mörder ihre Maschinenpistolen auf ihn richteten, war er völlig schutzlos.

Damals fand ich den Chef des zweiten Kommandos, das mit Motorrädern und MP's auf der Straße wartete. Sein Anführer war Mahmud Ahmadedschad, der spätere Präsident des Iran. Aber in Außen-, Justiz- und Innenministerium wollte das niemand wissen.

Eine parlamentarische Untersuchung konnte auf Wunsch der ÖVP verhindert werden, weil die Einsetzung eines U-Ausschusses noch nicht Recht der Minderheit war. Das haben der SPÖ-Abgeordnete Otto Pendl und ich erst viele Jahre später durchgesetzt.

Nett zu Killern

35 Jahre nach dem dreifachen Mord mit seinen Fluchthelfern in Justiz- und Außenministerium ist eines klar: Die Kurdenmorde waren kein Einzelfall. Kein anderer Staat in der EU geht so nett mit politischen Auftragsmördern um wie Österreich.

Schon rund um die illegalen Noricum-Kanonenlieferungen an die Kriegsparteien Irak und Iran war es zu dubiosen Todesfällen gekommen. Heute bin ich mir sicher, dass Herbert Amry, der österreichische Botschafter in Athen, am 11. Juli 1985 ermordet wurde. Amry hatte das Außenministerium telegrafisch in detaillierten Berichten gewarnt. Mögliche Spuren seines Todes wurden durch österreichische Minister verwischt.

Zwei weitere Fälle schildere ich detailliert in meinem neuen Buch „Ostblock“. Am 13. Jänner 2009 wurde der tschetschenische Flüchtling und Regimegegner Umar Israilow auf offener Straße in Wien erschossen. Zuvor war er aus dem Umfeld des tschetschenischen Präsidenten Ramsan Kadyrow bedroht worden und hatte um Personenschutz angesucht, doch dieser war ihm nicht gewährt worden. Die

Hintermänner der Tat konnten vom Wiener Landesamt für Verfassungsschutz schnell ausgeforscht werden. Trotz klarer Hinweise blieben sie ebenso unbehelligt wie Kadyrows Schirmherr Wladimir Putin.

2009 hatte der russische Inlandsgeheimdienst FSB freie Hand in Wien. Ein FSB-Vertreter führte schon seit 2005 ein eigenes Verbindungsbüro im österreichischen Innenministerium, stimmte von dort aus alles mit dem BVT ab und beschenkte ab und zu österreichische Verfassungsschützer mit Teppichen. Verantwortlich für die Zustände im BMI war Maria Fekter als Innenministerin der ÖVP.

Die Freilassung des 14-fachen KGB-Mörders Michail Golowatow im Juli 2011 geht auf das Konto führender Justizbeamter wie Christian Pilnacek und des damaligen Leiters der Oberstaatsanwaltschaft Wien. Eine schwache ÖVP-Justizministerin tat, was ihr gesagt wurde. In Wien galt schon damals ein Putin-Wunsch als Befehl.

Als sich der bulgarische Investigativjournalist Christo Grozev in Wien aufhielt, wusste er nicht, wie gefährlich die Stadt für Putin-Gegner wie ihn war. Im Jänner 2022 wussten die Ermittler der AG Fama des Innenministeriums, dass sich Egisto Ott und Martin Weiss für Grozev interessierten. Trotzdem wurde Christo Grozev nicht rechtzeitig gewarnt. Zu Grozev gefragt, versicherte der verantwortliche Innenminister Gerhard Karner bei Armin Wolf in seinem ganz persönlichen Deutsch: „Er hat großen Schutz genießt.“

„Es könnte gefährlich werden“

So wie seinerzeit Ayatollah Khomeini kennt heute Wladimir Putin die österreichische Verbrechensregel. Sie besteht aus zwei Teilen:

Wenn jemand in Österreich im Auftrag eines fremden Staates ein Kapitalverbrechen begangen hat, wird er vor Gericht gestellt.

Wenn der fremde Staat droht, wird er freigelassen.

Dazu kommt eine dritte, inoffizielle Regel:

Regel 1 und 2 gelten nur, wenn mit diesen Staaten große Geschäfte möglich sind.

Der Justizminister, der die Kurdenmörder vor 35 Jahren laufen ließ, hieß Egmont Foregger, der Außenminister Alois Mock. Gemeinsam mit Klestil waren sie die Fluchthelfer für die Mörder aus Teheran.

ORF.at berichtet: „Der damalige Chef der Politischen Sektion des Außenamts, Botschafter Erich Maximilian Schmid, sagte im April 1997 nach seiner Pensionierung in einem TV-Interview, der iranische Botschafter habe „mit ziemlicher Klarheit“ zu verstehen gegeben, dass „es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran“, sollten die Tatverdächtigen in Österreich vor Gericht gestellt werden.“ Ich habe mir damals die Akten beschafft. Zwölf „Demarchen“ aus dem Außenministerium in Teheran reichten, um die Mörder aus der Wiener U-Haft zu befreien.

Der österreichische Grunddefekt

Die Mörder haben Auftraggeber. Sie sitzen in Teheran und Moskau. Sie kennen den Grunddefekt der österreichischen Justiz: An der Schwelle, ab der es um politisch wichtige Fälle geht, endet der Rechtsstaat. Dort beginnt ein Staat, in dem es ausschließlich um politische Nützlichkeit geht.

Dort verfolgt man in Korruptionsverfahren statt der Täter die Aufdecker; dort lässt man Benko, Sigi Wolf, Karl Heinz Grasser und die anderen Serienunschuldigen so lange laufen, bis der drohende politische Verlust zu groß wird; dort lässt man Putin unsere Telefone abhören, Flüchtlinge verfolgen und ab und zu einen umbringen. Und dort werde ich nach 24 Jahren angeklagt, weil ich im Gegensatz zu vielen anderen meine Pflicht als Abgeordneter erfüllt habe.

Das ist die Justiz von Christian Pilnacek und seinem System. Wer glaubt, dass es mit ihm gestorben ist, täuscht sich. Leiter von Oberstaatsanwaltschaften führen gemeinsam mit Spitzenbeamten im Justizministerium bis heute im Interesse der Österreichischen V-Partei einen erbitterten Kampf gegen den Rechtsstaat, die WKStA und deren Prinzip, dass jeder Paragraph des Strafgesetzbuches für alle gleich gilt.

Effizienz der Verwaltung

Bei der Nationalratswahl im September geht es auch darum. Wenn in Österreich der Ostblock aus FPÖ und ÖVP an die Macht kommt und sich Karl Nehammer fragt, wie er das Strafverfahren der WKStA, in dem die ÖVP-Bundespartei Beschuldigte ist, wegbekommt, muss er nur in den Süden schauen. Dort hat die faschistische Regierungschefin Giorgia Meloni gerade das Delikt des Amtsmissbrauchs abschaffen lassen. Einer ihrer Abgeordneten nennt den Grund: Durch die Abschaffung des Amtsmissbrauchs solle „die Effizienz der öffentlichen Verwaltung verbessert werden“, wie Der Standard berichtet.

Von Moskau über Budapest bis Rom regieren Faschisten als Feinde des Rechtsstaats. In Österreich greifen sie im September nach der Macht. Dann könnte auch hier mit Rechtsstaat, Pressefreiheit und Amtsmissbrauch kurzer Prozess gemacht werden. Vor Hass verrückt

Während sich Meloni und Orbán ihre Rechtsstaaten vornehmen, ist die Politik in den USA ein weiteres Stück mörderischer geworden. Im Land, das ein zweites Mal für Donald Trump reif scheint, wird die Wut auf den Straßen immer mörderischer. Während bei uns der Hass auf die Politik wächst, werden Menschen in den USA vor

Hass verrückt.

Jetzt ist auf den Schutzpatron der Capitol-Mörder geschossen worden. Nichts scheint weiter von den Geheimdienst-Auftragsmorden in Europa entfernt als das Attentat auf Trump. Aber auch in Österreich setzen Politiker zunehmend auf Ausgrenzung und Hass. Herbert Kickl setzt auf dieselben gefährlichen Fanatiker wie Donald Trump.

Wie Österreich waren auch die USA einmal ein Ort, an dem sich fast alle sicher fühlten. Das scheint vorbei.

p.s.: Die Geschichte der russischen Auftragsmorde in Österreich steht hier, in meinem neuen Buch "Ostblock". Das gibt es in unserem Shop. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Artikel und Interviews | **Politische Kritik** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 14-07-2024

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه	پۆل	زمان	QR
14-07-2024	رێکهوت و رووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	
Kurdenmörder von Wien war Mitglied der iranischen Delegation in Pakistan	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website zackzack.at](https://www.zackzack.at) 14-07-2024

Hinzugefügt am: 25-04-2026

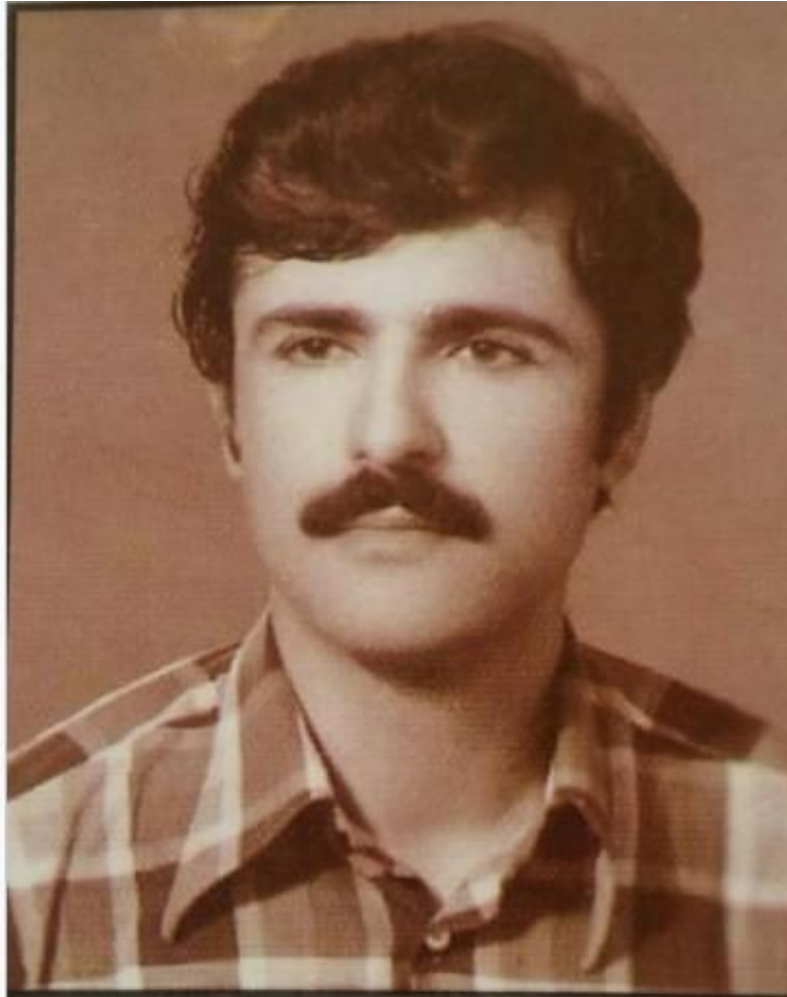
Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Märtyrer

Betreff: 201

Fadhil Rasoul

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260604135724690115>

Fadhil Rasoul (kurdisch: 1989–1947; فازیل رهسۆل) war Wissenschaftler an der Universität Wien. Er wurde in Slemani in der Region Kurdistan geboren und zusammen mit Abdul Rahman Ghassemlou in Wien von der iranischen Regierung ermordet, während er als Vermittler fungierte.

Ende der 1970er Jahre zog er von Kurdistan nach Beirut und arbeitete dort in einem Zentrum namens „Center for Palestinian Studies“. 1980 zog er nach Wien, wo er 1985 seine Promotion abschloss. Zum Zeitpunkt seiner Ermordung war er Herausgeber der algerischen Zeitschrift El Hiwar (Der Dialog) von Ahmed Ben Bella, dem ehemaligen Präsidenten Algeriens, der Berichten zufolge auch ein

Unter arabischsprachigen Lesern ist er besser bekannt, da seine Werke auf Arabisch verfasst sind. Am bekanntesten ist er für sein auf Arabisch verfasstes Buch mit dem Titel „So sprach Ali Shariati“. Es heißt, er habe 1985 in Berlin seine Promotion mit dem Titel „Supermachtpolitik und Freiheitskampf – Kurdistan und die sowjetische Nahostpolitik“ abgeschlossen; außerdem wird berichtet, dass er als Forscher am Österreichischen Institut für Internationale Beziehungen tätig war, während andere Quellen ihn als Freiberufler am selben Institut aufführen. Er ist als linksgerichteter Wissenschaftler bekannt, durchläuft jedoch einen radikalen Wandel, wird zu einem gemäßigten Islamisten und beginnt, sich mit islamischen Gelehrten anzufreunden. Mitte 1989 wurde er zum Vermittler bei den Verhandlungen über die Autonomie der Kurden zwischen der Demokratischen Partei des iranischen Kurdistan (KDPI) und der Delegation der Islamischen Republik Iran. Am 13-07-1989 wurden in Wien zusammen mit zwei Mitgliedern der kurdischen Delegation Dr. Abdolrahman Qasemlu, der Vorsitzende der Demokratischen Partei des iranischen Kurdistan, und sein Stellvertreter Abdollah Qadri Azar vom iranischen Geheimdienst mit einer lautlosen Pistole ermordet.

Bücher auf Arabisch: „Aus der Geschichte der revolutionären Bewegung im Iran“ – Dar al-Kalima Verlag, Beirut 1979; „So sprach Ali Shariati“ – Dar al-Kalima Verlag, Beirut 1987

Auf Deutsch Irak-Iran: Ursachen und Dimensionen eines Konflikts – Böhlau – 1987
Großmachtpolitik und Freiheitskampf: Kurdistan und die sowjetische Nahost-Politik – Junius – 1988
Kultureller Dialog und Gewalt. Aufsätze zu Ethnizität, Religion und Staat im Orient – Edition M. [1] 1991

Artikel-Eigenschaften

Bildungsniveau: Doktorat (PHD) | **Bildung:** Politik | **Persönlichkeitstyp:**

Akademisch | **Schriftsteller** | **Sprache:** Kurdisch - Sorani | **Ort der Geburt:**

Sulaimaniyah | **Sprachkenntnisse:** Deutsch | Arabisch | **Nation:** Kurde | **Land -**

Region (Martyrium): Austria | **Land der Geburt:** Süd-Kurdistan | **Geschlecht:**

Männlich |

Geburtsdatum: ~~00-00~~-1948

Todesdatum: 13-07-1989

بابه ته په یوه سترگراوه کان:

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
01-01-1948	ریکهوت و پرووداو (کړونولوزیا)	کوردی ناوهراست	

13-07-1989

رێکهوت و پووداو
(کړۆنۆلۆژیا)

کوردی
ناوه‌پاست

Kultureller Dialog und Gewalt : Aufsätze zu
Ethnizität, Religion und Staat im Orient

په‌رتوو‌کخانه

Deutsch

One Person's Story Fazel Rasul(Fadhil Rasoul)

کورت‌ه‌باس

English

QR Code:

Quellen

[1] Website | Deutsch | [Übersetzt von Kurdipedia - هه‌ژار کامه‌لا](#)

Hinzugefügt am: 04-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 202****Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260428174231685659>

Am 13. Juli begehen wir den 34. Jahrestag des Mordes an Dr. A. R. Ghassemlou, einem bedeutenden Freiheitskämpfer des Volkes Kurdistan und ehemaligen Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistan Iran (PDKI), sowie seines Gefährten Abdullah Ghaderi-Azar, dem Vertreter der PDKI in Europa.

An jenem schicksalhaften Tag im Jahr 1989 fanden in Wien, Österreich, auf Initiative der iranischen Regierung Verhandlungen zwischen der PDKI und dem Iran statt. Dr. Ghassemlou und die kurdische Delegation gingen mit der Hoffnung an den Verhandlungstisch, dass das iranische Regime nach langjährigen Konflikten wirklich eine friedliche Lösung für die kurdische Frage anstrebte. Tragischerweise verübten die iranischen Diplomaten ein Attentat und ermordeten Dr. Ghassemlou und andere Mitglieder der kurdischen Delegation auf brutalste Weise.

Statt dafür zu sorgen, dass die Täter dieses abscheulichen Verbrechens, das sich mitten in Europa und in einem demokratischen Land ereignete, vor Gericht gestellt werden, erleichterten die österreichischen Behörden ihre Flucht, indem sie die Terroristen zum Wiener Flughafen eskortierten und ihnen die Rückkehr in den Iran ermöglichten. Dieses Versäumnis, die Attentäter zur Rechenschaft zu ziehen, stellt eine tief verwurzelte und historische Ungerechtigkeit dar, die sofortige Aufmerksamkeit und Aufklärung erfordert. Die beunruhigende Enthüllung, dass dieses Versäumnis inmitten von Handelsverhandlungen mit dem iranischen Regime geschah, gibt Anlass zur ernsthaften Besorgnis darüber, dass wirtschaftlichen Interessen Vorrang vor dem Streben nach Gerechtigkeit und dem Schutz der grundlegenden Menschenrechte eingeräumt wird. Wirtschaftliche Interessen dürfen niemals ein unerschütterliches Engagement für Gerechtigkeit und den Schutz der grundlegenden Menschenrechte überschatten.

Europa, das für sein entschiedenes Eintreten für die Grundsätze der Demokratie und der Menschenrechte bekannt ist, muss bei der Forderung nach Gerechtigkeit für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar die Führung übernehmen. Es obliegt den europäischen Nationen, in Zusammenarbeit mit internationalen Organisationen und Gremien alle verfügbaren Wege zu beschreiten, um die Täter und ihre Gehilfen vor Gericht zu bringen.

Indem Europa und die internationale Gemeinschaft, einschließlich der derzeitigen österreichischen Regierung, den Fall aufgreifen und für Gerechtigkeit sorgen, senden sie eine deutliche Botschaft an das iranische Regime: dass Terrorakte nicht vergessen werden, dass die Gerechtigkeit siegen wird und dass diejenigen, die Frieden und Stabilität untergraben wollen, zur Rechenschaft gezogen werden. Dieses Engagement für Gerechtigkeit wird auch das Andenken an Dr. Ghassemlou und all jene ehren, die in den letzten vier Jahrzehnten Opfer solcher Gewaltakte des iranischen Regimes geworden sind.

Die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar ist kein Einzelfall, sondern Teil eines staatlich geförderten Terrorismus durch das iranische Regime. Der Terrorismus ist seit der Gründung der Islamischen Republik Iran eines ihrer wichtigsten Instrumente der Staatspolitik. In den letzten vier Jahrzehnten sind unzählige Dissidenten und Oppositionelle dem staatlich geförderten Terrorismus des iranischen Regimes zum Opfer gefallen, sowohl innerhalb als auch außerhalb der iranischen Grenzen. Unter diesen brutalen Taten ist die Ermordung von Dr. Sadegh Sharafkandi, dem Nachfolger von Dr. Ghassemlou, und seinen Begleitern in Berlin im Jahr 1992 einer der wenigen Fälle, in denen die Täter für ihre Tat verurteilt wurden.

Die deutsche Justiz hat ihr Engagement für die Gerechtigkeit unter Beweis gestellt, indem sie die Täter für den Terroranschlag in Berlin zur Rechenschaft gezogen hat, und sie hat zu Recht die oberste Führung der Islamischen Republik Iran, das Korps der Islamischen Revolutionsgarden und den Geheimdienst des Regimes für diese abscheuliche Tat verantwortlich gemacht. Dieser Fall liefert überzeugende und unbestreitbare Beweise dafür, dass die Islamische Republik Iran aktiv an der Durchführung von Terrorakten beteiligt ist und gleichzeitig den Terrorismus innerhalb und außerhalb ihrer Grenzen fördert.

Die unerschütterliche Entschlossenheit und das beharrliche Engagement der deutschen Justiz für die Aufrechterhaltung der Grundsätze der Gerechtigkeit im Fall der Ermordung von Dr. Sadegh Sharafkandi sollten der internationalen Gemeinschaft, einschließlich der derzeitigen österreichischen Regierung, als inspirierendes Beispiel dienen.

Dr. Ghassemlou war eine visionäre Führungspersönlichkeit, die ihr Leben den Idealen der Freiheit, der Demokratie, der Gleichberechtigung der Geschlechter und der innewohnenden Menschenwürde des kurdischen Volkes und anderer unterdrückter Völker widmete. Nachdem er Jahrzehnte in Europa verbracht hatte,

war er tief von der westlichen Politik und Kultur beeinflusst und gab dem Dialog und dem Frieden als Mittel zum Aufbau einer besseren Welt stets Vorrang. Die Ermordung von Dr. Ghassemlou am Verhandlungstisch durch das iranische Regime hat dessen wahres Wesen offenbart – eine gewalttätige und unterdrückerische Kraft, die die Grundsätze des Friedens und der Diplomatie untergräbt.

Obwohl seit der tragischen Ermordung von Dr. Ghassemlou mehr als drei Jahrzehnte vergangen sind, bleibt sein Vermächtnis bestehen. Heute fühlen sich Millionen von Kurden, darunter auch unsere Partei, seinen Idealen verpflichtet und sind entschlossen, seinen Kampf für Gerechtigkeit, Freiheit und die Rechte der unterdrückten Völker fortzusetzen. Das Andenken an Dr. Ghassemlou dient als Wegweiser in eine Zukunft, in der seine Vision von Gleichheit, Würde und friedlicher Koexistenz vorherrscht.

Demokratische Partei Kurdistan Iran. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Kurdenfrage** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 11-07-2023

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11-07-2023	رێکەوت و ڕووداو (کۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌راست	
Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	کورتەباس	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Kurdenmorde - Abdullah Ghaderi-Azar	وێنه و پێناس	Deutsch	

Legal Opinion of Hana Human Rights Organization
on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman
Ghassemlou in Light of the Developm

به لگه نامه کان

English

Marc Kravetz über den kurdischen
Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

کورتیه باس

Deutsch

On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds
warn of 'terror' under Raisi

کورتیه باس

English

PDKI Supports The U.S. Department of State's
Statement on Iran's Assassination of Dr.
Ghassemlou

به لگه نامه کان

English

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A.
Ghassemlo

په رتوو کخانه

English

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.pdki-de.org 11-07-2023

Hinzugefügt am: 28-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 203

Gab Rafsandschani Mord in Auftrag?

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260530153114689414>

Von Petra Stuibler

Zeuge: Iranischer Präsidentschaftskandidat ließ Kurdenführer 1989 beseitigen

Der 13-07-1989 läßt den österreichischen Grünen-Abgeordneten Peter Pilz bis heute nicht los. An diesem Tag geschahen die Wiener Kurdenmorde am Führer der demokratischen Partei Kurdistan, Abdulrahman Ghasemlou und seinem Stellvertreter Abdollah Ghaderi - an diesem Tag starb auch Pilz' Freund, der aus dem Iran stammende Politologiedozent Fadzel Rassul, der die beiden begleitet hatte. Seit dem 13. Juli 1989 versucht Pilz, die Mörder seines Freundes vor Gericht zu bringen. Jetzt hat er neue Hoffnung. Ich habe eine Zeugenaussage, die besagt, daß der Mord

von Haschemi Rafsandschani angeordnet wurde. Er und mindestens noch zwei andere iranische Präsidentschaftskandidaten standen an der Spitze jenes Terrorkommandos, sagte Pilz der WELT.

Konkret beschuldigt Pilz den Ex-Oberkommandierenden der Revolutionären Garde (Pasderan), Mohsen Resaie, sowie Mahmud Ahmedinedschad, heute Bürgermeister von Teheran, des Mordes. Die beiden kandidieren derzeit neben Rafsandschani und noch fünf weiteren Bewerbern für das Amt des iranischen Präsidenten, der am 17. Juni gewählt wird. Der Zeuge ist ein iranischer Journalist, der erst vor kurzem aus Teheran geflüchtet ist. Den Kontakt zwischen Pilz und diesem Zeugen D stellte der ehemalige iranische Staatspräsident Bani Sadr in seinem Haus im französischen Versailles her.

Zeuge D ist eine Art Rückversicherung des Pasderan-Offiziers Nasser Taghipoor, der mit dem Mord an den beiden Kurdenführern in Wien beauftragt worden war. Taghipoor nannte gegenüber dem Journalisten Rafsandschani als Auftraggeber und berichtete Details vom Tatort, die ihn, nach Meinung österreichischer Geheimdienstler, eindeutig als Beteiligten ausweisen. Taghipoor hatte sich 2001 dem Journalisten anvertraut - und ihn gebeten, die Sache international bekannt zu machen, sollte ihm etwas zustoßen. Wenig später ertrank der General - bei einer Tauchübung im Südiran.

Die schriftlichen Aussagen des Zeugen liegen der WELT vor. Taghipoor erzählte dem Journalisten: Im Jahr 1367 (1988 n. Chr.) wurde seitens des Staatspräsidentenbüros, dessen Chef zu diesem Zeitpunkt Haschemi Rafsandschani war, ein dienstlicher Befehl an die Ghods-Pasderan erteilt. In diesem Befehl ging es um die Vernichtung des Kurdenführers der demokratischen Partei Kurdistan vom Iran, Abdulrahman Ghasemlou. Diese Oppositionspartei wurde von der iranischen Regierung als gefährlich eingestuft.

Den Plan für diese Aktion habe ein hoher Offizier der Ghods-Pasderan namens Hadschi Ghafoor Darjazi erarbeitet. Der Kurdenführer und sein Stellvertreter sollten glauben, die iranische Regierung sei an einem Abkommen zur Lösung der Kurdenfrage im Iran interessiert. Der Kontakt wurde aufgenommen, zur Unterzeichnung des Abkommens wurden die beiden in eine Wohnung im dritten Bezirk von Wien gelockt. Taghipoor, Darjazi und ein dritter, der inzwischen unter mysteriösen Umständen zu Tode kam, drangen in die Wohnung ein, erschossen die Kurden und flüchteten. Es sollte so aussehen, als hätten Kurden, die gegen das Abkommen waren, die eigenen Leute erschossen.

Die Polizei konnte jedoch Darjazi und einen weiteren Mann verhaften, doch beide kamen, trotz vieler Indizien für ihre Beteiligung, wieder frei und konnten in den Iran zurückkehren. - nach massiver Intervention des Iran bei der österreichischen Regierung. Darjazi ist heute Chef einer Geheimpolizei-Einheit, die direkt im Gebäude des staatlichen iranischen Fernsehens untergebracht ist und es kontrolliert.

Mohsen Resaie war damals für die Übermittlung der Mordbefehle und die Erfolgskontrolle zuständig. Bürgermeister Mahmud Ahmedinedschad war damals, laut Taghipoors Aussagen, im Reservekommando für die Wiener Kurdenmorde. Von der österreichischen Regierung verlangt Pilz nun eine Sonderkommission, vor der Zeuge D seine Aussagen wiederholen wolle: Wenn uns das gelingt, kommt es wenigstens in Abwesenheit zu einem Verfahren gegen die Kurdenmörder von damals. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Iran | **Publication date:** 02-06-2005

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
02-06-2005	پیکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website welt.de 02-06-2005](https://www.welt.de/02-06-2005)

Hinzugefügt am: 30-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Archäologische Stätten

Betreff: 204

Gebäude in der österreichischen Hauptstadt Wien

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260525084754688961>

In diesem Gebäude in der österreichischen Hauptstadt Wien wurden Dr. Abdul Rahman Ghassemlou und seine Begleiter am 13-07-1989 im fünften Stock vom verbrecherischen iranischen islamischen Regime ermordet. [1]

Artikel-Eigenschaften

Dekade: 90s (90-99) | Bildumfang: Schwarz und Weiß | Jahrhundert: 20.

Jahrhundert (1900-1999) | Provinz: Austria |

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Vorbereitet von Kurdipedia - هه‌ژار کامه‌لا](#)

Hinzugefügt am: 25-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Bild und Beschreibung

Betreff: 205

Helene Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260602131651689807>

Datierung

06.12.1989

Details zum Objekt

Beschreibung Helene Ghassemlou , Witwe von Abdel Rahman Ghassemlou , der ermordete Generalsekretär der iranischen Kurdenpartei, bei einer Pressekonferenz am 6.12.1989. - 19891206_PD0007 . [1]

Artikel-Eigenschaften

Dekade: 80s (80-89) | Bildumfang: Schwarz und Weiß | Jahrhundert: 20.

Jahrhundert (1900-1999) | Provinz: Austria | Bildqualität Dokument / Film: Gut |

Publication date: 06-12-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
06-12-1989	رێکهوت و پووداو (کړونلوتیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.onb.digital

Hinzugefügt am: 02-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Biografie

Betreff: 206

Helene Krulich-Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260605115826690202>

Helene Krulich-Ghassemlou , geboren in Prag am 16-12-1933 und zuletzt französische Staatsbürgerin, ist 89jährig am 10-03-2023 in ihrer Wohnung in Issy-les-Moulineaux gestorben. Sie wurde am 24. März auf dem Friedhof Père Lachaise in Paris begraben.

Dort hatten bereits ihr Mann Abdul Rahman Ghassemlou und sein Leibwächter 1989 ihre letzte Ruhestätte gefunden, nachdem sie von iranischen Emissären in Wien am 13. Juli in einen Hinterhalt gelockt und ermordet worden waren. [1]

Artikel-Eigenschaften

Persönlichkeitstyp: Kurden (Freund) | Archivar | Sprachkenntnisse: Französisch | Wohnort: Diaspora | Lebendig?: Nein | Nation: Ausländer | Land der Geburt: Tschechische Republik | Land des Todes: Frankreich | Geschlecht: Weiblich | Geburtsdatum: 16-12-1933

بابہ تہ پھ یوہ ستر اوہ کان

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردیی ناوەڕاست	ڕێکەوت و ڕووداو (کڕۆنۆلۆژیا)	16-12-1933

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website sites.google.com](#)

Hinzugefügt am: 05-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 207

Helene Krulich-Ghassemlou (Bild), hat gegen die Republik Österreich Amtshaftungsklage erhoben

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260601180848689634>

Wien am 12.02.1991: Die Witwe des im Juli 1989 bei einem Geheimtreffen mit iranischen Vertretern in Wien ermordeten Kurdenführers Abdul Rahman Ghassemlou, Helene Krulich-Ghassemlou (Bild), hat gegen die Republik Österreich Amtshaftungsklage erhoben. Frau Ghassemlou warf bei der heutigen Pressekonferenz der Regierung erneut vor, die Ermittlungen hintertrieben zu haben, um die guten bilateralen Beziehungen zu Teheran nicht aufs Spiel zu setzen. Die Republik wird auf knapp eine Million Schilling verklagt. - 19910212_PD0002 . [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Legal | Dokumenttyp: Ursprache | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria | Publication date: 12-02-1991

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه ت	پۆل	زمان	QR
12-02-1991	رێکھوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردي ناوه پاست	
Helene Ghassemlou	وینه و پیناس	Deutsch	
Helene Krulich-Ghassemlou	ژياننامه	Deutsch	
Im Fokus des iranischen Staatsterrors: Das Ziel der Wiener Kurdenmorde war die Liebe meines Lebens	په رتوو کخانه	Deutsch	
Love against all Reason	په رتوو کخانه	English	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website onb.digital 12-02-1991](https://www.onb.digital/12-02-1991)

Hinzugefügt am: 01-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 208****Hintergrund: Morde an kurdischen Politikern in Wien**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260428180141685668>

Einer der Täter wurde unter Polizeischutz zum Schwechater Flughafen geleitet. Die Wiener Kurdenmorde von 1989 zählen zu den spektakulärsten Morden der letzten Jahrzehnte an iranischen Oppositionellen. Mit einem Schlag wurden an jenem 13-07-1989 in einer Wiener Privatwohnung drei Männer getötet: der Chef der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul.

Als Vorwand der Attentäter, um die Oppositionspolitiker in die Falle zu locken, diente ein angebliches Geheimtreffen mit Emissären des iranischen Regimes in der Linken Bahngasse. Es erschien das Mordkommando. Die drei Opfer wurden durch Kopfschüsse buchstäblich hingerichtet. Ein weiterer schwer verletzter Iraner, der das Massaker überlebte, konnte sich auf die Straße schleppen und Hilfe alarmieren. Anführer des Terrorkommandos soll Mohammad Jafari-Sahroudi gewesen sein, der in der vergangenen Woche angeblich im Irak festgenommen worden ist.

Flucht in die Botschaft

Einen sicheren Zufluchtsort fanden die mutmaßlichen Attentäter in der iranischen Botschaft. Nach massiven Interventionen Teherans durften sie schließlich unbehelligt ausreisen - einer von ihnen wurde sogar unter Polizeischutz zum Schwechater Flughafen geleitet.

Mock sprach von Schweinerei

Der damalige Chef der Politischen Sektion des Außenamts, Erich Maximilian Schmid, erklärte 1997 in einem Interview, der iranische Botschafter habe damals mit ziemlicher Klarheit zu verstehen gegeben, dass es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran, sollten die Verdächtigen in Österreich vor Gericht gestellt werden. Der damalige Außenminister Alois Mock sprach von einer Schweinerei, am Ballhausplatz war von erpresserischen Methoden der Iraner die Rede.

Waffenlieferungen

Von einem angeblichen Druckmittel, das Teheran gegenüber Wien besitze, berichtete 1991 der erste Präsident der Islamischen Republik nach der Revolution von 1979, Abolhassan Bani-Sadr, aus dem französischen Exil. Demnach verfügte Teheran über Unterlagen, die die illegalen österreichischen Waffenlieferungen im

ersten Golfkrieg zwischen dem Irak und dem Iran belegten.

Auch der jetzige iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad wurde mehrfach mit dem Verbrechen in Verbindung gebracht. Bani-Sadr hatte etwa erklärt, Ahmadinejad habe zu einem zweiten Terrorkommando gehört, das die Waffen für den Mord beschafft habe.

Klage abgewiesen

Eine Amtshaftungsklage der Ghassemlou-Witwe wurde im November 1992 in dritter Instanz abgewiesen - die Republik Österreich bescheinigte ihren Organen, dass es keinerlei schuldhaftes und rechtswidriges Verhalten gegeben habe. Grüne und Liberale scheiterten 1997 mit ihrer Forderung nach einem parlamentarischen Untersuchungsausschuss am Widerstand der Koalitionsparteien SPÖ und ÖVP. Ghassemlous Nachfolger Sadegh Charafkandi fiel nur drei Jahre später, am 17. August 1992, einem weiteren spektakulären Mordanschlag zum Opfer: Nach einer Tagung der Sozialistischen Internationale wurde er mit drei Mitarbeitern im Restaurant Mykonos in Berlin ermordet, der Lokalbesitzer lebensgefährlich verletzt. Österreichische Beamte sagten im deutschen Mykonos-Prozess aus, dass sich der Iran für die mutmaßlichen Attentäter von Wien eingesetzt hatte. Die deutsche Justiz legte dem Iran Staatsterrorismus zur Last: Verantwortlich für den Anschlag ist die iranische politische Führung, erklärten die Richter im April 1997. Es war das erste Mal, dass die höchsten Führer in Teheran von einem Gericht als Drahtzieher terroristischer Anschläge im Ausland bezeichnet wurden. Nach Erkenntnissen der Richter sollen auch die Wiener Morde von der obersten iranischen Führung angeordnet worden sein. Das Mykonos-Urteil veranlasste die EU-Staaten, ihre Botschafter 1997 vorübergehend aus Teheran abzuziehen. Gegen die mutmaßlichen Täter der Wiener Morde besteht ein internationaler Haftbefehl. (red/APA). [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 18-01-2007

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
18-01-2007	پیکهوت و پووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.derstandard.at 18-01-2007](http://Website.derstandard.at/18-01-2007)

Hinzugefügt am: 28-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Bibliothek

Betreff: 209

Im Fokus des iranischen Staatsterrors: Das Ziel der Wiener Kurdenmorde war die Liebe meines Lebens

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260602081624689772>

Titel: Im Fokus des iranischen Staatsterrors: Das Ziel der Wiener Kurdenmorde war die Liebe meines Lebens

Autor: Helene Krulich-Ghassemlou

Verleger: LIT Verlag

Veröffentlichungsdatum: 2014

Am 13. Juli 1989 wurde Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistans im Iran (DPKI), in einer Wiener Wohnung ermordet. Seine Frau Helene Krulich-Ghassemlou wurde - überwiegend als Illegale im Untergrund sowie als Flüchtling oder zumindest Ausländerin - Zeitzeugin der

jüngeren Geschichte im mittleren Osten und, an der Seite der Kurden, mitbetroffenes Opfer.

Der Kampf des kurdischen Volkes um dessen legitime Rechte ist ihr ein Herzensanliegen geblieben. In Paris hat sie während der vergangenen Jahre ihre hier veröffentlichten Erinnerungen niedergeschrieben. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Biyografi | **Dokumenttyp:** Übersetzung | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **PDF:** Nein | **Publication date:** 05-08-2014

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-08-2014	رێکهوت و پرووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوه راسه	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website .lehmanns.de](http://Website.lehmanns.de) 05-08-2014

Hinzugefügt am: 02-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 210****Iranischer Kurdenführer fordert Aufrollen von Ghassemlou-Fall in Wien**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260505083906686380>

Presse: Österreich ist den Kurden im Iran noch etwas schuldig
Teheran/Wien – Der Nachfolger des 1989 in Wien ermordeten iranischen Kurdenführers Abdul Rahman Ghassemlou hat Österreich aufgefordert, das Verfahren wieder aufzurollen und die Hintermänner im Iran zur Verantwortung zu ziehen.

Damals hat Österreichs Regierung die Mörder ziehen lassen und damit gegen die Gerechtigkeit verstoßen. Seither ist klar: Österreich schuldet dem kurdischen Volk im Iran noch etwas, sagte Mustafa Hejri (Hijri), Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistans Iran (PDKI) im Interview mit der Presse (Sonntag-Ausgabe). Das Gespräch wurde im Exil-Hauptquartier der PDKI nahe der nordirakischen Stadt Koya geführt.

Der damalige PDKI-Vorsitzende Ghassemlou hatte am 13-07-1989 mit Vertretern des iranischen Regimes in einer Wohnung in der Linken Bahngasse in Wien-Landstraße Friedensverhandlungen geführt. Während der Unterredung stürmte ein Killerkommando die Wohnung und erschoss Ghassemlou und zwei seiner Begleiter. Laut den Kurden war Ghassemlou vom iranischen Regime in einen Hinterhalt gelockt worden.

Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft in Wien unter. Auf Druck aus Teheran durften sie schließlich in den Iran ausreisen. Die österreichische Polizei eskortierte sie zum Flughafen Wien-Schwechat. Ein Verfahren gegen die Tatverdächtigen wurde nie eingeleitet. Im November 1992 wurde die Amtshaftungsklage der Witwe Ghassemlous in Wien in dritter Instanz abgewiesen. Kurdenführer Hejri sagt nun: Wir wissen, dass Österreich einer der wichtigsten Geschäftspartner des Iran ist. Wir hoffen aber, dass Österreich nicht nur seine Geschäfte im Auge hat und Gerechtigkeit und Demokratie dem wirtschaftlichen Vorteil opfert: Wir erwarten vielmehr, dass Österreich seine Politik ändert und die Menschenrechte im Iran unterstützt.

Der Fall Ghassemlou wird für uns niemals abgeschlossen sein, sagte er weiter. Wir hoffen, dass die heutige österreichische Regierung dabei hilft, dass dieser Fall wieder aufgerollt wird. Die Ermittlungen müssen wieder aufgenommen und dürfen nicht so wie damals behindert werden. Und ein unabhängiges Gericht muss in der Sache

urteilen. (APA, 30.7.2016). [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Politik | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Iran | Austria | **Publication date:** 03-08-2016

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
03-08-2016	رێکهوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته باس	English	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.derstandard.at 03-08-2016](http://Website.derstandard.at/03-08-2016)

Hinzugefügt am: 05-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 211

IS: Wie Kurden in Österreich den Terror in ihrer Heimat erleben

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260522141408688662>

Edith Meinhart

Eren Kilic geht nicht mehr oft auf eine Demo. Wie seine intellektuellen Freunde war auch er zur Ansicht gekommen, dass sich die Kurden in Österreich eher als Künstler, Unternehmer oder Lehrer einbringen sollten, statt auf die Straße zu gehen. Die Aufmerksamkeit dafür sei immer nur kurz, das Verständnis gering. Vor zwei Wochen aber trieb ihn eine wütende Verzweiflung zur Kundgebung der Kurden: Jetzt müssen wir uns zeigen. Was können wir sonst tun?

Unter den Bannern der türkischen Linken und den schwankenden Plakaten mit dem überlebensgroßen Gesicht des PKK-Chefs Öcalan, die seine Mitstreiter vom kurdischen Dachverband Feykom hochhielten, im Kopf die grauenhaften Nachrichten und Bilder aus der Kurden-Enklave Kobane, stand Kilic, Leiter eines Bildungsinstituts, unter Tausenden anderen, bewacht von nervösen Polizeikräften, die sich an U-Bahn-Ausgängen und Seitenstraßen postiert hatten, um mögliche Angreifer im Vorfeld abzuordnen.

Streetworker gegen Hetze

Ein paar Messer wurden an diesem Freitag der vorvergangenen Woche konfisziert. Streetworker rannten herum und erklärten Jugendlichen, die, angestachelt von dummer Hetze in den sozialen Medien, aus den Randbezirken angereist waren, weil die Jesiden Rache an uns Muslimen nehmen wollen“, worum es bei der Demo eigentlich gehe: um Menschenrechte, demokratische Verhältnisse, ein Leben in Freiheit und Frieden.

In Kobane ist ein Ungeheuer entstanden, das bald auch Europa erfassen könnte, sagt Eren Kilic. Mit einem seltsam gemischten Gefühl aus Macht und Ohnmacht starren die heimischen Kurden auf das IS-Monster, schreien Parolen, tragen Transparente auf den Wiener Ballhausplatz, leiden über Facebook und Viber mit den Verwandten und Freunden vor Ort mit, sammeln Geld und Winterkleidung für die Flüchtlinge in Syrien und der Türkei und gehen zu Veranstaltungen, in denen über die kurdische Frage debattiert wird.

Vergangene Woche lud die entwicklungspolitische Initiative Vidc in die Diplomatische Akademie. Zu Gast war der kurdische Journalist Irfan Aktan. Die Türkei sei von den Friedensverhandlungen aufgestanden, sagte er. Für den türkischen Präsidenten sei der IS ein Mittel sowohl gegen den syrischen Diktator Assad als auch gegen die Kurden. Dauerhaften Frieden aber werde es nur mit den 40 Millionen Kurden geben, die seit dem Zerfall des Osmanischen Reiches aufgesplittert auf mehrere staatliche Territorien leben. Die Kurden mögen ein Volk ohne Staat sein, aber sie sind die heimliche Macht, von der alles abhängt. Darüber herrschte Einigkeit im Publikum.

Kurden ohne eigene Staatsbürgerschaft

Unterdrückt und kriminalisiert in der Türkei, entrechtet in Syrien, verfolgt in einem mit Giftgas geführten Vernichtungsfeldzug Saddam Husseins, flüchteten Hunderttausende in den vergangenen Jahrzehnten in alle Welt. Wie viele heute in Europa leben, weiß niemand so genau. Weil Kurden keine eigene Staatsbürgerschaft besitzen, werden sie in den Statistiken nicht gezählt. Die meisten - Schätzungen sprechen von 800.000 - ließen sich in Deutschland nieder, zwischen 60.000 und 100.000 sollen es in Österreich sein.

Hier kamen die Ersten Mitte der 1960er-Jahre als Gastarbeiter an. Viele von ihnen stammten aus den ländlichen Gebieten im Südosten der Türkei und hofften, am Bau oder in der Fabrik so viel Geld zu verdienen, dass es später für ein besseres Leben in

ihrer Heimat reicht. Dass sie Kurden waren, wurde vielen erst bewusst, als 1980 in der Türkei das Militär putschte und die kurdische Arbeiterpartei PKK fünf Jahre später in einen Guerillakrieg gegen die Zentralregierung zog. Die kurdischen Flüchtlinge aus dem Irak und Iran hingegen kamen bereits hochpolitisiert nach Österreich. Sie waren an Aufständen oder an der Revolution 1979 im Iran beteiligt gewesen und betrachteten das Exil als Chance, ihre politische Arbeit mit anderen Mitteln fortzusetzen.

Ali Gedek, 54, stieg Mitte der 1970er-Jahre als 15-Jähriger in Vorarlberg aus einem Gastarbeiterbus. Als zwei Jahre später in seiner Heimatstadt Maras ein Massaker an den Aleviten verübt wurde, marschierte Gedek jeden zweiten Tag vom Lehrlingsheim in Hart zu Fuß nach Bregenz, um eine Ausgabe der türkischen Tageszeitung Hürriyet zu kaufen. Zurück im Lehrlingsheim hatte er schon jede Zeile verschlungen. Als nach dem Militärputsch in der Türkei überall in Europa Freunde und Bekannte auftauchten, die vor der Repression flüchten mussten, schloss er sich der Vorarlberger Niederlassung des marxistisch-leninistischen Vereins Atigf an, in dem Stalinisten, Maoisten und türkische Kommunisten sich an unverrückbaren Standpunkten rieben. Ihre kurdischen Wurzeln hielten sie für eine vernachlässigbare, nationalistische Fußnote der Geschichte. Ihnen ging es um die Weltrevolution.

Erste Migranten-Beratungsstellen unter Kreisky

In Gedek aber hatte die kurdische Frage zu glimmen begonnen. Er trat der SPÖ in Vorarlberg bei, weil er Bruno Kreisky als Freund der Palästinenser und der Kurden verehrte. Unter Kreiskys Ägide entstanden die ersten Beratungsstellen für Migranten.

Wie Eisenspäne an Magnetfeldern richtete sich die kurdische Diaspora an den Parteien ihrer Herkunftsländer aus, alle nationalistischen Strömungen waren bald auch hier vertreten“, sagt Thomas Schmidinger, Sozialanthropologe und Mitbegründer des Zentrums für kurdische Studien in Wien.

Für die kurdischen Zuwanderer aus der Türkei - bis heute die größte Gruppe - gibt Feykom den Takt an. Das Dach der PKK-nahen Organisation überspannt mehr als ein Dutzend kurdischer Vereine in Österreich. Die irakischen Kurden wiederum gruppierten sich um das Kurdische Zentrum im Wiener WUK. Hier fanden die Flüchtlinge, was sie am dringendsten brauchten: Gleichgesinnte, Beratung, Deutschkurse, kurdische Kultur. Die Beziehungen zwischen türkischen, irakischen, iranischen und syrischen Kurden blieben sporadisch: Das Newroz-Fest zu Neujahr

feierte man getrennt. Politische Allianzen brachen oft schneller wieder auseinander, als sie geschmiedet waren.

Österreich als Kernland für kurdische Diaspora

Einige Dutzend Kurden, die Kreisky aus Flüchtlingslagern im Iran geholt hatte, versammelten sich im Studentenverein Aksa. Immer neue Vereine formierten sich. Als Hauptstadt eines neutralen Landes kam Wien im Kalten Krieg eine herausragende Rolle für die kurdische Diaspora zu, schreibt Schmidinger: 1975 wurde hier die Gründung der irakischen Kurdenpartei Patriotische Union Kurdistan (PUK) eingefädelt, Vertreter der kurdischen demokratischen Partei des Iran (PDKI) und der Islamischen Republik Iran gaben sich ein Stelldichein. 1989 ermordete der iranische Geheimdienst den PDKI-Generalsekretär Abdhul Rahman Ghassemlou und zwei weitere Politiker. Der Tatort: Wien. Österreich war, neben Holland, Schweden, Finnland und Norwegen, unter den Ländern, die die PKK nicht als Terror-Organisation listeten. Die Beziehungen gediehen oft auf informeller Ebene weiter.

Saya Ahmad , 30, hat vom Tag ihrer Ankunft in Österreich nur noch flüchtige Bilder und überwältigende Gefühle gespeichert. Am Flughafen warteten freundliche Menschen, jemand drückte ihr einen Teddybären in die Hand. Ihre Mutter hat ihn aufbewahrt, so wie die Gummischuhe, die ihr Bruder im Flüchtlingslager in der Türkei bekommen hatte. Die sunnitischen Kurden hatten alles Hab und Gut im Norden Iraks zurückgelassen und waren um ihr Leben gerannt. Es war kalt, es fehlte an Essen, und fast wäre das Mädchen auf der Flucht verdurstet. Und obwohl sie erst sieben war, hatte Saya nie den geringsten Zweifel, dass meine Familie und ich nur deshalb an einem Ort lebten, den ich nicht aussprechen konnte - Kla-gen-furt -, weil wir Kurden sind.

Während das kurdische Bewusstsein der Gastarbeiter aus der Türkei in Österreich allmählich erwachte, schlief es bei den von vornherein politisierten irakischen Flüchtlingen langsam wieder ein, als die Kurden im Irak eine Schutzzone erhielten, ein eigenes Parlament bildeten und in der Region Ruhe einkehrte. Heute setzt sich Ahmad im Rahmen der Liga für emanzipatorische Entwicklungszusammenarbeit (LeEZA) dafür ein, dass Frauen im Irak und in der Türkei Zugang zu Bildung und Gesundheit erhalten.

Wer nur Dublin kennt, kennt Irland nicht: 4 Routen voller Überraschungen

Totale Ohnmacht

Das ist ihre Art, ihre Wurzeln zu pflegen und die totale Ohnmacht“ zu bannen, die sie ab und zu spürt. Ihre Verwandten waren 1991 in alle Richtungen geflohen - nach

Schweden, England, Amerika -, ein paar leben noch in Kirkuk, und manchmal können wir nur weinen, weil wir über Facebook und Viber alles hautnah miterleben, aber von hier aus so wenig ausrichten können“. Vergangenen Mittwoch saß Ahmad als SPÖ-Bezirksrätin von Wien-Alsergrund und Kurdin auf einem Podium und sagte, Europa müsse mehr Flüchtlinge aufnehmen.

In den vergangenen Wochen gingen Kurden in vielen Städten Europas auf die Straße, um auf die verzweifelte Menschen in der syrischen Grenzstadt Ain al Arab, kurdisch Kobane, aufmerksam zu machen. Die islamistische Terrormiliz IS versucht dort, die Stadt unter ihre Kontrolle zu bringen. In Istanbul krachten Polizeikräfte und Demonstranten aneinander. Tränengas wurde eingesetzt. Im niederländischen Den Haag besetzte eine Gruppe Kurden einen Tag lang das EU-Parlament. In Basel blockierten Kurden Straßenbahngleise. In Brüssel und Paris kam es zu Protesten auf den Flughäfen, in Wien zu einer spontanen Versammlung vor dem Parlament.

Seit den Gezi-Park-Protesten in Istanbul, die sich um die Forderung nach mehr Demokratie kristallisierten, marschieren kurdische Gruppen und linke Türken öfter gemeinsam. Auch die Solidarität für Kobane eint uns, weil es hier um Menschlichkeit und gegen grauenhafte Verbrechen geht, sagt Fatma Küçükuncular von der Alevitischen Föderation, in der sich österreichweit zwölf alevitische Vereine bündeln, und über 250 in ganz Europa. Doch selbst die alevitischen Kurden sind in sich tief gespalten, etwa wenn es um die Frage geht, ob ihr Glaube innerhalb oder außerhalb des Islam angesiedelt ist.

Emotional mit Ereignissen verbunden

Jede höhnische Äußerung, jeder Tote, jede politische Wendung erschüttert Tausende Kilometer weiter die Diaspora. Viele Kurden in Österreich sind emotional mit den Ereignissen verbunden, weil sie Verwandte in der Region haben, oder weil sie in der Diaspora ihre Geschichte entdeckt und hier gelernt haben, stolz zu sagen: Ich bin Kurde“, sagt der Grüne Senol Akilic, der 2010 als erster Politiker mit kurdischen Wurzeln in den Wiener Gemeinderat einzog. Sein Onkel in Istanbul habe ihm kürzlich am Telefon gesagt, er habe den Plan zu einer Solidaritätsdemo für Kobane wieder fallen lassen, aus Angst, von IS-Leuten angegriffen zu werden. Akilic hatte die Türkei 1979 verlassen, ein Jahr nach dem Massaker in Maras und ein Jahr vor dem Militärputsch. Das Kurdische hatte ihn noch in der alten Heimat voll erwischt“. Sein erster Aufsatz in der Hauptschule in Wien war blutrot, als er ihn korrigiert von der Lehrerin zurückbekam. Das Thema: Die Kurden.

Freeport Outlet: Auch sonntags shoppen! 75 Shops und bis -70%. Neu: Skechers & adidas Store!

Nun fliegen in den kurdischen Städten der Türkei wieder Pflastersteine und brennende Flaschen. Die Polizei antwortet mit Wasserwerfern und Tränengas, wenn Kurden gegen die zögerliche Haltung der Türkei gegenüber dem Islamischen Staat (IS) auf die Straße gehen. De-facto-PKK-Chef Cemil Bayik drohte mit einem Aufflammen des Guerilla-Kriegs, sollten kurdische Kämpfer weiter behindert werden, den bedrängten Menschen in Kobane zu Hilfe zu eilen.

Bei den Straßengefechten in der Türkei tat sich eine kurdische sogenannte Hisbollah hervor. Ihr parteipolitischer Arm Hüda Par kämpft für die Sache der Kurden, die sich von der sozialistischen PKK nicht vertreten fühlen und von einem sunnitischen Gottesstaat träumen, in dem die Scharia herrscht. Eine Vorläuferorganisation dieser kurdischen Hisbollah hatte das türkische Militär in den 1990er-Jahren auf die PKK gehetzt. Es gibt Stimmen unter Kurden, die vor einer Wiederholung der Geschichte warnen, die sich ebenfalls in der Diaspora widerspiegeln könnte.

Das sollte uns alle beschäftigen

Kücükuncular, die kurdisch-stämmige SPÖ-Politikerin aus Oberösterreich, möchte über Jugendliche reden, die zu rasender Gewalt verführt werden, über Burschen, die ihr Selbstwertgefühl mit IS-Allmachtsfantasien aufbessern, Mädchen, die in den heimischen Parks für den bewaffneten Dschihad in Syrien werben: Das sollte uns alle beschäftigen.“ Sie selbst kam mit vier Jahren nach Österreich. In der Volksschule hatten ihre sunnitischen Freunde sie sekkiert, wenn sie nicht fastete. Als sie älter war, wurde sie mal als Terroristin, mal als Ausländerin beschimpft. Sie geht weiter für die kurdische Sache und gegen den IS auf die Straße, weil man seine Stimme erheben muss, wenn Verbrechen passieren, obwohl sie weiß, dass jedes Mal Einheimische über die türkischen Banner und Öcalan-Bilder lästern. Und einer ist immer dabei, der die Menge anbellt: Was wollen die Tschuschen schon wieder? Migranten in Österreich hätten viele Probleme, von Bildung bis Diskriminierung: Dagegen sollten wir gemeinsam kämpfen. Wir müssen unsere Herkunft ja nicht gleich vergessen, aber wann haben wir je gegen ein österreichisches Schulgesetz demonstriert?

Im Feykom-Lokal im 15. Wiener Gemeindebezirk hängt die Karte von Kurdistan. Seit Jahrhunderten bezeichnet der Name eine Region, die sich über den Südosten der Türkei, den Nordosten Syriens und den Norden Iraks bis in den Nordwesten Irans erstreckt. Jeder Kurde träumt von einem unabhängigen Kurdistan“, sagt Feykom-Obmann Hüseyin Akmaz, ein alevitischer Kurde aus Dersim, wo die türkische Armee 1938 über 10.000 Menschen massakrierte. Akmaz kam 1978 nach Österreich. Die

Lage in Istanbul, wo er als Beamter arbeitete und nebenbei studierte, war erdrückend geworden. Kurz bevor das türkische Militär ihn einziehen konnte, entkam Akzam ins Ausland. Er bekam ein Visum für Österreich und inskribierte an der Technischen Universität Datentechnik.

In der Türkei war von der Sprache bis zur Musik alles Kurdische verboten. Akzam währte sich in einem schönen Traum, als ein hoher Polizeibeamter ein Buch über die Kurden am helllichten Tag im Wiener Kurhotel Oberlaa präsentierte (Hans Hauser, Stiefsöhne Allahs). Gemeinsam mit einer Handvoll Studenten rief er die ersten Arbeiter- und Studentenvereine ins Leben, richtete Folklore-Abende aus und organisierte Deutschkurse. Er war Mitte 40, als Kurdenführer Öcalan auf Druck der Türkei seinen Rückzugsort in Syrien verließ und in Europa seine Anhänger zu Tausenden auf die Straße gingen. Es war die erste Demo, bei der Akzams junger Feykom-Kollege Mevlüt Kücükysar mitmarschierte. Seine Eltern hatten ihn im Alter von acht Jahren aus dem türkischen Konya nach Österreich nachgeholt. In Graz, wo er damals lebte, besuchten Feykom-Leute kurdische Familien zu Hause, um sie zu Veranstaltungen einzuladen und für Demos zu mobilisieren. Offensichtlich mit einigem Erfolg. Kücükysar, der in Wien Soziologie und Politik studierte, ist inzwischen Sprecher von Feykom.

Lerneffekte gibt es in beiden Richtungen. Seit zwei Wochen verfolgt der 60-jährige Akzam auch auf Twitter, wie sich die Lage in den Kurdenregionen entwickelt. Abschalten geht kaum noch. Ständig kursieren neue Grässlichkeiten, ein 16-Jähriger hat beide Beine verloren, Frauen werden geschlagen und vergewaltigt. Es ist ein Horror, es fällt schwer, sich daneben noch auf die Arbeit zu konzentrieren. Allen meinen kurdischen Freunden geht es genauso, sagt Eren Kilic. Auf eine Nachricht warten sie bisher vergeblich: dass der IS geschlagen und die Friedensgespräche wieder in Gang gekommen sind. Kilic: Die Türkei hat jetzt die letzte Chance, mit den Kurden zu reden. Die nächste Generation ist mit der Gewalt groß geworden, sie wird vielleicht nicht mehr reden wollen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Kurdenfrage | Politik | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 20-10-2014

بابه ته په یوه سټکراوه کان:

ناوی بابەت	پۆل	زمان	QR
20-10-2014	پێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website profil.at 20-10-2014](https://www.website-profil.at/20-10-2014)

Hinzugefügt am: 22-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 212

Kurdenmord in Wien: „Wir verlangen Gerechtigkeit für Ghassemlou“

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260505091037686383>

Wieland Schneider

Österreich müsse den Fall des vor 30 Jahren ermordeten Kurdenpolitiklers wieder aufrollen, fordert Mostafa Shalmashi von der Demokratischen Partei Kurdistans. In der iranischen Bevölkerung wachse Unmut über das Regime.

Es ist ein Tag, den die Vertreter der iranischen Kurden nicht vergessen: Am 13. Juli vor 30 Jahren wurden in Wien der prominente iranische Kurdenpolitiker Abdul Rahman Ghassemlou und zwei seiner Gefolgsleute von einem Killerkommando erschossen. Sie hatten in einer Wohnung im 3. Bezirk mit Vertretern des iranischen Regimes verhandelt. Doch die Gespräche waren ein Hinterhalt. Österreichs Behörden ließen auf Druck Teherans die Attentäter schließlich unbehelligt ausreisen. Am Freitag gedachten Vertreter mehrerer kurdischer Organisationen am

Heldenplatz der Ermordung Ghassemlous vor 30 Jahren. Auch Mostafa Shalmashi reiste an. Er ist Mitglied des Politbüros der Demokratischen Partei Kurdistans im Iran – einer der beiden Nachfolgeparteien der damaligen Partei Ghassemlous. Im Gespräch mit der „Presse“ verlangt Shalmashi, dass Österreichs Justiz das Verfahren im Fall Ghassemlou wieder aufnimmt. „Wir verlangen Gerechtigkeit für unseren Vorsitzenden Ghassemlou“, sagt Shalmashi. „Die Vertreter des österreichischen Staates sollen ihre eigenen demokratischen Regeln befolgen. Es handelt sich um einen Mordfall und die österreichische Staatsanwaltschaft ist verantwortlich dafür, dem nachzugehen.“

„Lehnen Gespräche nicht ab“

Als Vorbild nennt Shalmashi den sogenannten Mykonos-Prozess in Deutschland. Dort waren 1997 nach einem ähnlichen Anschlag die Attentäter verurteilt worden. Das deutsche Gericht stellte zudem fest, dass Irans Führung Auftraggeberin des Verbrechens war.

Der Kampf für mehr Rechte für die Kurden im Iran ging auch nach Ghassemlous Ermordung weiter. Die Demokratische Partei Kurdistans im Iran zeigt sich heute verhandlungsbereit. „Prinzipiell lehnen wir nie Gespräche ab. Es gibt kein politisches Problem, das militärisch gelöst werden kann“, sagt ihr Politbüro-Vertreter Shalmashi. „Leider sieht das iranische Regime die kurdische Frage aber immer noch als Sicherheitsproblem.“

Am 8. September 2018 haben Irans Revolutionsgarden Raketen auf das Hauptquartier der beiden großen iranischen Kurdenparteien abgeschossen, das sich in Nordiraks Kurdenregion befindet. „Sie haben 16 Personen ermordet, darunter sechs Mitglieder unseres Zentralkomitees“, sagt Shalmashi. „Wir schlagen Verhandlungen vor, und sie reagieren mit Gewalt.“

Anders als Shalmashis Partei kann sich die Schwesterorganisation Demokratische Partei des Iranischen Kurdistan, von der man sich getrennt hat, weiterhin auch einen bewaffneten Kampf vorstellen. Könnten deren Peschmerga dann auch Teil einer US-Militäroperation werden? „Alle Parteien sind sich einig, nie einen Stellvertreterkrieg für andere zu führen“, sagt Shalmashi. Man habe ein gemeinsames Koordinationszentrum der Kurdenparteien eingerichtet – für den Fall, dass es Verhandlungen mit dem Regime gibt. Oder dass eine Situation im Iran entstehen, in der die kurdischen Parteien zurückkehren und Kurdistan verwalten können.

„Brot statt Atomwaffen“

In Irans Bevölkerung ortet Shalmashi zunehmenden Unmut über die Politik des Regimes. „Das iranische Volk will keine Atomwaffen, es will Brot.“ Es wolle keinen Konflikt mit Israel. „Und es will, dass in Schulen und Spitälern investiert wird und nicht in terroristische Gruppen im Irak oder Libanon.“

(Die Presse, Print-Ausgabe, 13.07.2019). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Interview** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 13-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2019	کوردی پیکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	ناوه پاست	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورته باس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورته باس	English	
Gab Rafsandschani Mord in Auftrag?	کورته باس	Deutsch	
Gebäude in der österreichischen Hauptstadt Wien	شوینیه وار و کۆنینه	Deutsch	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورته باس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورته باس	English	
Parlamentskorrespondenz Nr. 266 vom 29.04.1997 SONDERSITZUNG DES NATIONALRATES LAUT PRÄSIDIALKONFERENZ AM DIENSTAG	به لگه نامه کان	Deutsch	
The Anniversary of Dr. Abdulrahman Qasimlo's Assassination	کورته باس	English	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 13-07-2019

Hinzugefügt am: 05-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 213****Kurden-Mord vor 17 Jahren in Wien**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260508154951686756>

Nachdem es neue Beweise bezüglich der Ermordung des kurdischen Generalsekretärs der Demokratischen Partei Kurdistan – Iran (PDKI), Abdul Rahman Ghassemlou, vor 17 Jahren gibt, haben wir Grund, den Jahrestag heuer groß zu begehen. Dies erklärte der Zuständige für die Parteiorganisation der PDKI im Ausland, Khosrow Bahrami, in Wien. Man wolle die Öffentlichkeit darauf aufmerksam machen, dass mit Präsident Mahmoud Ahmadinejad ein Terrorist an der Spitze des iranischen Staates stehe, so Bahrami.

In dem Mordfall an dem kurdischen Exilpolitiker Ghassemlou, der vor 17 Jahren am 13. Juli in Wien ermordet wurde, sind die Aussagen des Zeugen, der aus Sicherheitsgründen anonym bleibt, laut Bahrami zu 100 Prozent identisch mit den Recherchen der österreichischen Polizei. Damit gebe es keinen Zweifel, dass Ahmadinejad, der damals in einer Terrorgruppe aktiv gewesen sei, die außerhalb des Irans gegen iranische Oppositionspolitiker operiert hätte, an diesem Tag in Wien und an der Tat beteiligt gewesen sei.

Es gebe noch einen weiteren Zeugen, der zum damaligen Zeitpunkt in der iranischen Botschaft in Wien angestellt war, so Bahrami. Dieser habe, wie er einem Dritten erzählte, in der Tatnacht Ahmadinejad in der iranischen Botschaft bedient.

Aus Angst vor Repressalien in seiner iranischen Heimat habe er sich jedoch geweigert, Bahrami gegenüber seine Aussage zu wiederholen. Es gebe außerdem noch andere Leute, die etwas zu sagen hätten, aber damit müsse man vorsichtig sein, so Bahrami.

Polit-Mord in Wien

Im Sommer 1989 kam Ghassemlou zu geheimen Verhandlungen mit Vertretern der iranischen Regierung nach Wien. Am 13. Juli wurden er, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar sowie der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul erschossen. Die mutmaßlichen Täter tauchten damals in der iranischen Botschaft unter und konnten schließlich unbehelligt ausreisen.

Der als Zeuge bekannte iranische Journalist, der nunmehr in Paris lebt, hat sein Wissen angeblich von einem der mutmaßlichen Attentäter, dem mittlerweile verstorbenen späteren General der iranischen Revolutionsgarden (Pasdaran), Nasser Taghipour, mit dem der Zeuge bekannt gewesen sein soll.

Die österreichische Polizei wollte laut Bahrami verhören, dies sei ihr jedoch vom französischen Innenministerium nicht gestattet worden.

Bahrami war der Meinung, die österreichische Regierung „freue sich, dass sie ihn nicht verhören durfte, denn ihr Interesse, in diesem Fall weiter zu ermitteln sei „gering“. Eine weitere Ermittlung könnte politische Konsequenzen haben“ und auch den wirtschaftlichen Beziehungen zum Iran könnte es schaden, so Bahrami.

Öffentlich erst im August

Der Grüne Parlamentarier Peter Pilz bestätigte auf Anfrage der APA, dass es neue Beweise im Fall der Ermordung Ghassemious gebe, diese würden jedoch erst Anfang August der Öffentlichkeit vorgestellt. Pilz soll nach Medienberichten über den im Pariser Exil lebenden iranischen Ex-Präsidenten Abolhassan Bani-Sadr Kontakt zu haben. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria |
Publication date: 13-07-2006

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2006	پیکهوت و پووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.vienna.at/13-07-2006

Hinzugefügt am: 08-05-2026

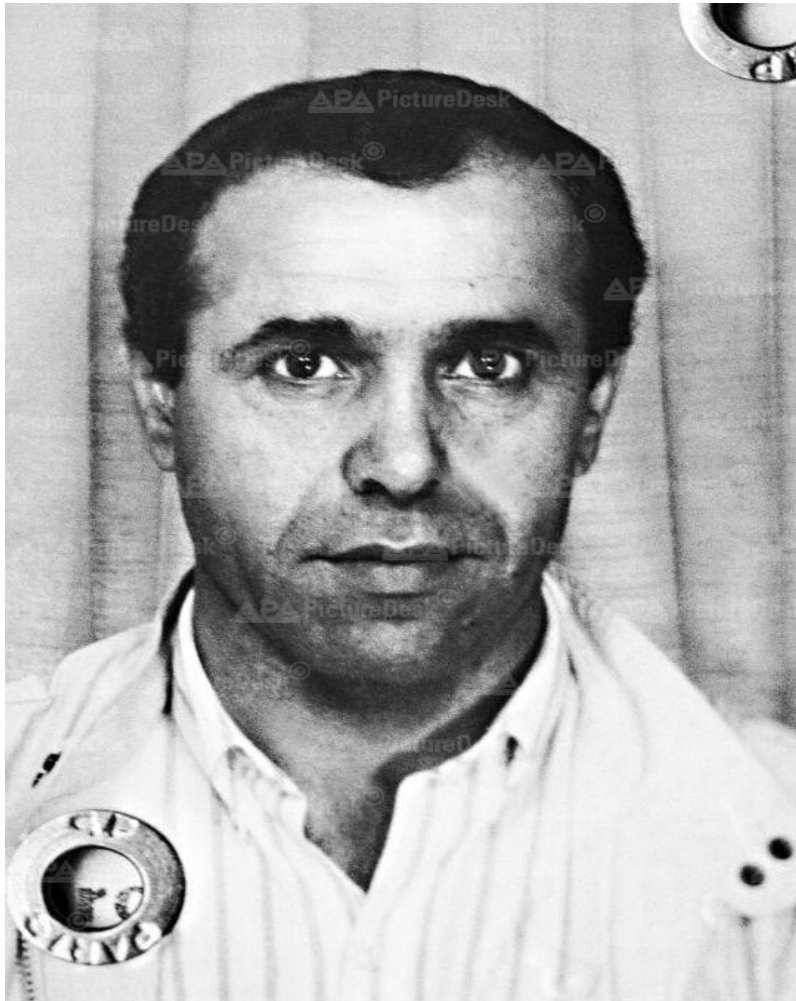
Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Bild und Beschreibung

Betreff: 214

Kurdenmorde - Abdullah Ghaderi-Azar

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260602132746689811>

Datierung

14.07.1989 · 14.7.1989 · 1989

Details zum Objekt

Beschreibung

Bei einem Attentat in einer Wohnung in Wien-Landstraße waren zwei führende kurdische Exilpolitiker - Dr. Abdel Rhaman Ghassemlou, Generalsekretär der kurdischen Demokratischen Partei im Iran, und sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar, sowie ein aus dem Irak stammender und in Österreich eingebürgerter Kurde erschossen worden. Bild: Abdullah Ghaderi-Azar. - 19890714_PD0008. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dekade: 80s (80-89) | Bildumfang: Schwarz und Weiß |
Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) |
Publication date: 14-07-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
14-07-1989	رێکهوت و پرووداو (کروڼۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.onb.digital 14-07-1989](http://Website.onb.digital/14-07-1989)

Hinzugefügt am: 02-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 215

Kurdenmörder von Wien war Mitglied der iranischen Delegation in Pakistan

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260505085853686382>

Eines der Mitglieder der iranischen Delegation für die Gespräche mit den Vereinigten Staaten in Pakistan war der Mörder von Abdul Rahman Ghassemlou in Wien.

Am Wochenende traf eine hochrangige iranische Delegation in der pakistanischen Hauptstadt Islamabad, Pakistans, ein, um dort Gespräche mit den USA über ein Abkommen zur Beendigung des Kriegs zu führen.

Auf der umfassenden Namensliste der iranischen Abordnung befand sich auch Mohammad Jafari Sahraroodi, der als mutmaßlicher Anführer des Hit-Teams an der Ermordung des Vorsitzenden der Demokratischen Partei des iranischen Kurdistans (PDKI) in Wien beteiligt war. Offizielle iranische Medien veröffentlichten Fotos der Delegation und bestätigten damit, dass Sahraroodi tatsächlich an den Verhandlungen in Pakistan teilnahm.

Abdul Rahman Ghassemlou wurde am 22. Dezember 1930 in Urmia geboren, wo er im Jahr 1945 die Demokratische Jugendunion gründete. Nach seinem Studium wurde er schließlich im Jahr 1971 Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran (PDKI).

In dieser Funktion traf er sich am 13. Juli 1989 in Wien zu Gesprächen mit einer Delegation der Islamischen Republik. Dabei wurde er zusammen mit zwei seiner Begleiter von jenem iranischen Mordkommando getötet, das zum Schein vorgab, Verhandlungen führen zu wollen, in Wahrheit aber zur Ausschaltung der kurdischen

Vertreter nach Wien geschickt worden war.

Im Laufe der Ermittlungen stellte sich heraus, dass Mohammad Jafari Sahraroodi einer von Ghassemlous Mördern war, schreibt International Justice Watch in einem aktuellen Beitrag. Obwohl Österreich einen Haftbefehl gegen ihn erließ, gelang ihm die Flucht zurück in den Iran, wo er Karriere machte und mehrere hochrangige Positionen innerhalb des iranischen Regimes innehatte.

So setzte er nach seiner Rückkehr im Rahmen seiner Arbeit als Kommandant der Revolutionsgarde den Kampf gegen die Kurden fort. Bei einem Angriff auf einen Stützpunkt der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran (DPK-I) im Nordirak soll er per Funk gedroht haben: »So wie ich Ghassemlou umgebracht habe, werde ich jetzt euch vernichten.« In den Jahren nach dem Sturz Saddam Husseins war er maßgeblich an Morden und Bombenanschlägen im Irak beteiligt.

»Obwohl der Haftbefehl gegen Sahraroodi noch immer aufrecht ist, soll er Informationen des iranischen Oppositionellen Kazem Moussavi zufolge im Frühjahr 2016 sogar noch einmal nach Österreich zurückgekehrt sein: als Delegationsmitglied beim Staatsbesuch von Irans Präsidenten Hassan Rohani«, wie Florian Markl 2022 in einem Mena-Watch-Bericht festhielt.

Zuletzt war Sahraroodi ein Vertrauter des bei einem Luftschlag getöteten Ali Laridschani, bevor er nun als Teil der iranischen Delegation bei den Gesprächen mit den USA in Islamabad in Erscheinung getreten ist. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | Art der Veröffentlichung: Born-digital |

Sprache: Deutsch | **Provinz:** Iran | Austria |

Publication date: 14-04-2026

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
14-04-2026	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Will Österreich die Wiener Kurdenmörder nicht verfolgen?	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.mena-watch.com 14-04-2026

Hinzugefügt am: 05-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Bibliothek

Betreff: 216

Kurdistan und die Kurden Band 1

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=2013091910582088694>

Titel:Kurdistan und die Kurden Band 1

Autor: Gerad Chaliand

Erscheinungsort: Göttingen

Verleger: Gesellschaft f. bedrohte Völker Göttingen

Veröffentlichungsdatum: 1988. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Geschichte | Art der Veröffentlichung: Gedruckt | Sprache:
Deutsch | PDF: Nein | Provinz: Außerhalb |
Publication date: ~~00-00~~-1988

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1988	رېځه وت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه راسه	
Abdul Rahman Ghassemlou	شه هیدان	Français	
Ismet Cheriff Vanly	ژيانامه	English	
Kurdistan und die Kurden - II	په رتووکخانه	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website ebay.de

Hinzugefügt am: 19-09-2013

Ersteller Name: Hawrê Baxewan

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 217

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260601122605689594>

Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker
A.R. Ghassemlou – lebend

Am 13-07-1989 starb Abdul Rahman Ghassemlou – ermordet in Wien. Nach sechsmonatiger Unterbrechung war der Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistans im Iran (DPKI) am Abend davor in der österreichischen Hauptstadt eingetroffen, um an einer neuen Runde von Geheimverhandlungen mit Vertretern der Islamischen Republik teilzunehmen. Die vorangegangenen Gespräche waren ohne Ergebnis geblieben. Das Regime in Teheran wäre damals, wie er meinte, zwar zu gewissen, für die Kurden günstigeren Regelungen bereit gewesen, hatte aber auf seiner Weigerung beharrt, über einen Autonomiestatus Kurdistans im Iran, wie ihn

die DPKI forderte, zu reden.

Inzwischen hatten sich die Dinge verändert. Ayatollah Khomeini war tot. Der neue, starke Mann im Iran, Haschemi Rafsandschani, galt als Realist und Pragmatiker. Er hatte eine entscheidende Rolle dabei gespielt, Khomeini nach acht Jahren das Ende des Krieges mit dem Irak abzurufen. Der Staat war ausgeblutet, was ein Grund mehr war, endlich einen Ausweg aus dem Konflikt mit den iranischen Kurden zu finden. Obwohl A.R. Ghassemlou den Widerstand der Kurden gegen die „Revolutionswächter“ anführte, hörte er zehn Jahre lang nie auf, den Dialog zu suchen. Nun dachte er wahrscheinlich, dass dieses Mal die Umstände günstiger wären und dass das vierte Treffen in Wien am Ende erfolgreich sein würde. In jedem Fall hoffte er das.

Ganz wenige Leute wussten um das Geheimnis dieser Reise, auch unter seinen engsten Mitarbeitern. Die meisten erfuhren es, als alles vorbei und klar war, dass die Abgesandten Teherans mit ihren Diplomatenpässen keinen Auftrag zum Verhandeln, sondern zum Töten gehabt hatten. So einfach und so traurig war das.

Einige Wochen zuvor hatte mich Abdul Rahman in Paris eingeladen, mit ihm ein Glas Wein zu trinken. Wir hatten einander mehr als ein Jahr lang nicht gesehen gehabt. Ich fand ihn in bester Form. Kurz vorher war ich aus Teheran zurückgekehrt, wo ich für meine Zeitung die Begräbnisfeierlichkeiten für Ayatollah Khomeini verfolgt hatte. Das war klarerweise eines der Themen unseres Gesprächs. „Sie haben seine Ankunft begleitet und sie haben seinen Abschied gesehen.“ Damit war die Sache ganz gut zusammengefasst. Ich hob dabei hervor, dass ich die Freude, Abdul Rahman getroffen zu haben, Khomeini und dem Krieg verdankte, den dieser gegen die Kurden begonnen hatte. „Damit sind es jetzt zehn Jahre, seit wir einander kennen“, bemerkte er. Dann sprachen wir über Erinnerungen an Mahabad und an jenes Dorf in den Bergen, wo ich ihn seinerzeit getroffen hatte. „Sie müssen ein Buch schreiben.“ „Über sie? Das wäre eine gute Idee.“ „Nein, das interessiert niemanden. Aber über unsere Geschichte. Ich könnte ihnen interessante Dinge erzählen.“ Er sagte mir, dass er später im Laufe des Sommers wieder nach Paris zu kommen plante. „Denken sie an das Buch“, meinte er noch, bevor er zu einem nächsten Treffen aufbrach.

Im Laufe unserer Unterhaltung hatte ich ihn gefragt, ob seiner Meinung nach der Tod Khomeinis der Beginn von Änderungen im Iran und für die Kurden sein könnte. Er antwortete ziemlich knapp. Das sei eine neue Situation, aber die Macht bliebe in denselben Händen. Es sei nötig, eine Zeit lang abzuwarten, um mehr zu sehen. Und

wir wechselten das Thema. Ich weiß nicht, ob damals das Treffen von Wien bereits fixiert war. Jedenfalls deutete er keine mögliche Wiederaufnahme von Gesprächen mit den Leuten aus Teheran an. Es war auch kein Arbeitstreffen. Um eine tiefer gehende Diskussion zu führen, wollten wir seinen nächsten Besuch in Paris abwarten. Ich konnte nicht wissen, dass ich ihn zum letzten Mal sah und dass ich nur wenig später in Wien über dessen Ermordung recherchieren würde.

Jenen Ghassemlou, den ich kannte, finde, oder besser, entdecke ich in der bewegenden und so exakten Erzählung, die ihm Helene Krulich widmet. Unter allen möglichen Zeugen war offenbar sie in der besten Position, in der sie mit ihm das Gute und das Böse teilte. Ihr verdanke ich, erfahren zu haben, woraus dieser Mensch gemacht war – jenseits der militärischen Gegebenheiten und des politischen Anführers, den ich bis zu seinem Ende zehn Jahre lang gekannt hatte und von dem ich doch kaum etwas wusste. Abdul Rahmans Redefluss war nicht zu bremsen, wenn es darum ging, die kurdische Sache zu vermitteln. Während der zehn Jahre, in denen unsere Wege einander kreuzten, behandelte er bei unseren Treffen auch oft tiefeschürfend alle Arten von Themen, die ihm am Herzen lagen – seien es philosophische, literarische, die Dichtkunst oder auch die französischen Weine betreffend. Aber bei allem, was sein privates Leben betraf, übte er sich in totaler Diskretion, und ich habe ihm dazu auch niemals Fragen gestellt. Mehr als 20 Jahre nach seinem tragischen Tod finde ich nun im Buch Helene Krulichs jenen Menschen, von dem ich mich damals verabschiedet habe, Ghassemlou – lebend.

Nie werde ich der „Libération“ genug dafür danken können, dass sie es mir ermöglicht hatte, mir all die nötige Zeit für die Recherchen in Wien zu nehmen, und mir dann all den Platz in der Zeitung gab, der für die Publikation notwendig war. Das war sicherlich eine journalistische Arbeit, aber zugleich auch eine Art Würdigung, die ich einem der außergewöhnlichsten Männer zu schulden meinte, die ich in Ausübung meines Berufes treffen durfte. Ich habe mit und durch Abdul Rahman Ghassemlou gelernt, dass es Kurden gibt, und von ihrer riesigen Widerstandskraft erfahren, an deren Ausmaß nur noch ihr Hunger nach einem Leben in Freiheit herankommt. Aber ich habe auch und immer besser eine politische Führungspersönlichkeit entdeckt, wie es sie nur selten auf diesem Planeten gab und gibt. Einige markanten Charakteristika dazu möchte ich hier gerne in Erinnerung rufen.

Alle nannten ihn „Doktor“, und ich muss gestehen, dass ich in gutem Glauben annahm, er wäre im zivilen Leben Mediziner, als ich Dr. Abdul Rahman Ghassemlou zum ersten Mal in dessen Büro in Mahabad traf. Bald erfuhr ich, dass er sein

Doktorat in Wirtschaftswissenschaften und anderen Disziplinen erworben hatte. Das war kein Grund, sich Asche auf's Haupt zu streuen, aber diese Dummheit war zugleich auch ein Indiz für die weitverbreitete Ignoranz (die keine Entschuldigung sein kann) unserer Journale im Zusammenhang mit den Kurden im Iran. Diese Ignoranz wird noch verschärft durch die gewohnheitsmäßige Gleichgültigkeit der großen Medien angesichts von Problemen, die als zu kompliziert für eine breite Öffentlichkeit gelten – wie es im einigermaßen zynischen Redaktions-Jargon heißt: Das Thema „verkauft“ sich nicht.

Vom Iran aus betrachtet, waren die Dinge etwas anders. Die Kurden waren in jenem Sommer 1979, rund sechs Monate nach der Rückkehr des Imam Khomeini, plötzlich ein heißes Thema geworden. Abdul Rahman war zum Delegierten für die „Expertenversammlung“ gewählt worden, die im Prinzip die neue Verfassung der Islamischen Republik erarbeiten sollte. Der Vertreter der Kurdenregion und einzige, deklarierte Nicht-Religiöse hielt aufgrund ernsthafter Sachverhalte seine persönliche Sicherheit in Teheran für bedroht und zog es vor, der konstituierenden Sitzung fernzubleiben. Er sah das richtig. Der Imam bedauerte öffentlich diese Abwesenheit und fügte vor laufenden Fernsehkameras hinzu: „Wie schade. Wir hätten ihn verhaftet und sofort erschossen.“ Das war nicht einfach so dahergesagt, und niemand konnte es missverstehen. Es wurde viel erschossen in jener Zeit, sei es nach Massenprozessen oder überhaupt ohne jedes Verfahren.

Das war zugleich auch das Zeichen für den Beginn einer Generaloffensive gegen das iranische Kurdistan, und das erste Ziel waren die DPKI und deren Chef, der im Namen Gottes zum wichtigsten Feind der Revolution erklärt wurde. Endlich gab es in dieser hochsommerlichen Nachrichtenflaute ein Ereignis. Die wenigen Korrespondenten und ausgesandten Sonderberichterstatter, die noch in Teheran geblieben waren, stürzten sich auf die Taxis mit deren prohibitiven Tarifen. Diese Preise waren zumindest für die Kasse meines Blattes indiskutabel. Ich entschloss mich daher, öffentliche Transportmittel in Anspruch zu nehmen, im konkreten Fall den Nachtbus, der die tägliche Verbindung zwischen Teheran und Mahabad herstellte. Das war mein Glück.

Die Autos mit den Journalisten waren von Sperren der Armee und der Pasdaran – der Revolutionswächter, die als Miliz des Regimes so ihre Feuerprobe starteten – aufgehalten worden. Meinen Kollegen wurde erklärt, dass ihnen der Zutritt zu diesem Gebiet vorübergehend „wegen ihrer eigenen Sicherheit“ verboten war. Keiner von ihnen verfiel auf die Idee, dass ein Journalist, der diese Bezeichnung verdiente, im Bus reisen könnte. Als unser Bus die Sperre passierte, ignorierten mich

die Uniformierten bei ihrer Kontrolle. So traf ich nach einer 14stündigen Fahrt an einem strahlend sonnigen Morgen in Mahabad ein.

Trotz der kriegslüsternen Verwünschungen aus Teheran und des Umstands, dass nur wenige Kilometer entfernt im Osten auf der anderen Seite der Hügel Truppen mit schwerer Ausrüstung zusammengezogen worden waren, machte Mahabad den Eindruck einer kleinen und merkwürdig friedlichen Provinzstadt. Abgesehen von den Peschmergas – den kurdischen Kämpfern – die mit ihren Kalaschnikows einige Gebäude bewachten, sowie von in den leeren Himmel gerichteten Fliegerabwehrgeschützen da und dort waren keine Anzeichen von militärischer Aktivität zu sehen. Nichts ähnelte auch nur von Ferne dem Aufgebot an Milizionären im Libanon, das ich als einzig vergleichbare Situation in Erinnerung hatte. Und dennoch wurde die Stärke der Bewaffneten der DPKI mit mehreren Tausend Mann angegeben. Wo waren sie? Ein Rätsel.

Die allerersten Eindrücke niemals zu vergessen, ist eine goldene Regel im Beruf der Reporter. Der Umstand, der sich dem Neuling hier spontan als der markanteste darstellte, war diese Atmosphäre ruhiger und lächelnder Gutmütigkeit, die man auf den Straßen von Mahabad fühlte. Man begegnete entspannten Männern und Frauen, deren Haar nicht verdeckt war und mit denen man Blicke tauschen konnte. Das wäre nichts Außergewöhnliches gewesen, außer man kam aus Teheran, wo das weibliche Element quasi aus der Gegend verschwunden war. Die Frauen waren auf schwarze und stumme Silhouetten reduziert, und ein Fremder löste entweder feindliche oder verängstigte Blicke aus. In nur 600 Kilometer Entfernung hatte ich das Gefühl, auf einem anderen Planeten gelandet zu sein. In Mahabad herrschte so etwas wie ein Duft von Freiheit.

Ohne dass ich irgendetwas in dieser Stadt gekannt hätte, war es für mich überhaupt nicht schwierig, das Büro der DPKI zu finden. Der Direktor des Hotels hatte mir einige Hinweise gegeben und zur Sicherheit auch noch einen seiner Kellner gebeten, mich zu begleiten. Dieser wusste den Ort selbst nicht genau und erkundigte sich unterwegs. Meine Unkenntnis der Sprache erlaubte mir nicht, die Fragen und die Antworten zu verstehen. Aber das Wort „Doktor“ kam immer wieder vor und löste allgemeine Hilfsbereitschaft aus. Offenkundig war der Name Ghassemloo jedermann vertraut, und die Vorstellung, dass dieser Fremde nach Mahabad gekommen war, um ihn zu treffen, schien unsere Gesprächspartner zu erfreuen. Ebenso einfach war der Zutritt zu seinem Büro. Niemand dachte daran, nach meinen Papieren zu fragen oder mich zu durchsuchen. Auch das war ein gewaltiger Unterschied.

„Ja, hier kennt mich jeder“, betonte der „Doktor“, und, nachdem Begrüßung und Vorstellung erledigt waren, schilderte ich ihm, wie ich den Weg bis zu diesem Ort gefunden hatte. „Es ist wahr, ich habe kaum Konkurrenten“, fügte er mit einem gewissen Lächeln hinzu, das mir leicht ironisch erschien. „Und wie geht es Frankreich?“ Unsere Unterhaltung lief für einige Minuten so scheinbar harmlos weiter. Es war vor allem er, der Fragen stellte. Er wollte wissen, wie ich es bis nach Mahabad geschafft hatte. Ich schilderte ihm meine Busfahrt. Er lachte schallend. „Sie sind noch nicht perfekt. Sie haben Glück gehabt. Einer ihrer Kollegen hat mich von Teheran aus angerufen und mir gesagt, dass sie auf dem Weg zurückgeschickt worden waren.“ Dann fragte er mich nach der Stimmung in Teheran und danach, was dort über die Kurden und über ihn gesagt wurde. „Wissen sie, dass Khomeini mich erschießen lassen will?“ Wenigstens das wusste ich. „Er sagt, sie seien ein Konterrevolutionär.“ Darüber musste er wieder lachen.

Ich fragte ihn, was seine Ankläger ihm aus seiner eigenen Sicht tatsächlich vorwarfen. Er machte eine Geste, die ich als etwas wie „ein riesiges Programm“ interpretierte. „Ich bin ich, ich bin Kurde. Das genügt ihnen und macht mir viel Ehre“, fasste er zusammen. Dann erzählte er mir vom „Anderssein der Kurden“ und führte zuerst die Tradition der Gastfreundschaft und der Toleranz des kurdischen Volkes an. „Das allein ist ihnen schon unerträglich. Sie werden in Mahabad Juden, Christen, Bahais und sogar Atheisten finden, alle möglichen Menschen, die aus Teheran geflüchtet sind. Wir haben nicht die gleiche Auffassung vom Islam wie Khomeini. Die Kurden haben allen Grund, am Schicksal von Minderheiten Anteil zu nehmen.“

Er sprach auch von den Hoffnungen, die durch die Revolution geweckt worden waren, der Beteiligung daran, und vom hohen Preis, den seine Partei, die DPKI bezahlen musste – ihre Kämpfer waren von der SAVAK, der entsetzlichen Geheimpolizei des vorangegangenen Regimes, gefoltert und ermordet worden. „Wir waren die ersten, die sich gegen den Schah wehrten, sowohl als Kurden als auch als Iraner. Autonomie für Kurdistan und Demokratie für Iran. Das ist unser Wahlspruch, wie sie wissen.“ Mit der Hoffnung war es schnell vorbei. Die religiösen und die nationalen Minderheiten lernten rasch, dass es in der Islamischen Republik keinen Platz für Unterschiede gab – von den Kurden angefangen.

„Ein Kurde wird nie aufhören, zur Verteidigung seiner Rechte zu kämpfen. Wir haben gegen das alte Regime gekämpft und wir werden weiterhin gegen das neue kämpfen, wenn es unsere legitimen Rechte missachtet. Die Freiheit ist in unseren Genen.“ Diese Ausführungen mochten an die Phrasen „revolutionärer“ Anführer gegenüber Journalisten erinnern, und ich hatte solche oft gehört. Aber der Ton war

nicht der gleiche. Die Wörter waren nicht bombastisch ausgesprochen worden, mehr in der Tonlage einer Erklärung als einer Proklamation.

An Ort und Stelle wäre ich außerstande gewesen zu sagen, warum dieser Mann mit diesen Aussagen auch keine Ähnlichkeit mit anderen politischen Führungspersonen aufwies, die zu treffen ich Gelegenheit gehabt hatte. Unser Gespräch wurde häufig durch Männer unterbrochen, die ins Büro kamen. Die kurzen Wortwechsel konnte ich nicht verstehen, aber sie hinterließen zweifelsfrei den Eindruck, dass Ghassemlou sehr wohl der Chef war, den man respektierte und dem man gehorchte. Nach jeder dieser Unterbrechungen nahm er den Gesprächsfaden mit demselben, ruhigen Ton und demselben Lächeln wieder auf, als ob er mich nicht nur überzeugen, sondern auch zum Zeugen seiner Überlegungen machen wollte. Dieser erste Eindruck bestätigte und verstärkte sich im Zuge späterer Begegnungen. Von seiner persönlichen Geschichte wusste ich nichts. Ich konstatierte nur, dass der Generalsekretär der DPKI, also der politische und militärische Chef einer Befreiungsbewegung der Dritten Welt, wie man es damals nannte, keine Angst davor hatte, für einen Intellektuellen gehalten zu werden.

Von damals bis heute, da ich diese Zeilen schreibe, sind mehr als drei Jahrzehnte vergangen. Diese Begegnung ist ein bedeutender Augenblick in meinem Berufsleben geblieben. Die Bilder jener ersten Reise nach Mahabad und die paar Tage, die ich im historischen Herzen des besetzten Kurdistan verbracht habe, vermischen sich mit unseren Gesprächen im Büro von Ghassemlou. Die Begleitumstände waren außergewöhnlich, und es ist nicht nötig, mehr über die dramatische Situation zu ergänzen. Trotzdem erinnere ich mich an so etwas wie eine glückliche Phase, was klarerweise in hohem Maß an der herzlichen Gastfreundschaft lag, aber vielleicht noch mehr an der ansteckenden Heiterkeit des Mannes, auf dem so viel Verantwortung lastete, und der besser als irgendjemand sonst wusste, welches Unwetter sich jeden Moment entladen konnte.

Es war eine Frage von Tagen, vielleicht nur Stunden, und die Bevölkerung wusste es auch. Wie hätte sie auch nicht wissen können, dass auf der anderen Seite des Tales der Angriff vorbereitet wurde? Nichts von all dem schien die lächelnde Gelassenheit des „Doktors“ zu berühren. Dieses Lächeln, das er so selten verlor, erschien mir wie eine unterschwellige Botschaft, aus der ich herauslas, dass es vor allem keinen Sinn hat, Panik oder gar Verzweiflung aufkommen zu lassen, wenn die Zeit dermaßen knapp wird. A.R. Ghassemlou war, wie ich entdeckte, eine Art Optimist. Ich fing an zu begreifen, dass für die Kurden der Frieden eher die Ausnahme als die Regel war, und der Frieden in Freiheit eine noch viel größere Ausnahme. Wir erlebten so einen

wertvollen Augenblick, und es ist keine Übertreibung zu sagen, dass die Erinnerung daran für immer wach blieb.

In Helene Krulichs Erzählung finde ich irgendwo, dass ihr Mann sich diesen Satz von André Malraux notiert hatte: „Ich habe Krieg geführt, ohne es gewollt zu haben.“ Er hat fast die gleichen Worte mir gegenüber im Zusammenhang mit einem anderen Gespräch gebraucht, als ich ihn in Erwartung dessen, was sich auf der anderen Seite der Hügel zusammenbraute, genau nach seiner Sicht des Krieges fragte. Ich fühlte mich nicht wohl mit meinen Fragen. Aber war das denn nicht genau der Grund, warum ich die Reise von Teheran unternommen hatte? Es war Teil meines Berufes, und es machte einen nicht zwangsläufig zum Aasgeier. Ich fügte wie entschuldigend hinzu, dass ich Krieg nicht mochte. „Ich auch nicht. Der Krieg zerstört nicht nur Leben und Gebäude. Er zerstört die Menschen. Aber sie lassen uns keine Wahl, und unsere Peschmergas sind gute Kämpfer.“ Ich hatte die Bedeutung dieses Worts noch nicht gekannt: „Die zum Tode Bereiten“. Ich habe es bei dieser Gelegenheit gelernt. „Es sind die anderen, die uns den Krieg aufzwingen“, ergänzte er, „wir, wir leisten Widerstand.“

Das Verhältnis der militärischen Kräfte war von Anfang an mehr als ungünstig. „Wenn sie darunter verstehen, dass wir weder über Panzer noch Flugzeuge verfügen, haben sie recht. Wir hätten dafür allerdings auch keine Verwendung. Wir haben Besseres. Wir haben unsere Berge. Und wir sind gut vorbereitet.“ Ich wusste aus Erfahrung, dass es in solchen Situationen nutzlos war, weitere Fragen zu stellen und noch nutzloser, darauf Antworten zu erwarten. Ich wagte die letzte Frage: Was würde in Mahabad geschehen, wenn die Leute gegenüber sich zum Angriff entschlossen? „Wir werden Widerstand leisten, so lange es geht, aber außerhalb der Stadt. Wenn wir sie nicht aufhalten können, wird Mahabad eine offene Stadt werden. Wir werden die Kämpfer herausbringen. Nur so können wir der Bevölkerung unnötiges Leid ersparen. Sie haben die Mittel, die Stadt zu zerstören, und wir haben nicht die Mittel, um sie zu verteidigen. Ich habe es ihnen schon gesagt, unsere Kraft liegt in unseren Berge. Haben sie jetzt genug für ihren Artikel?“

Das war nicht wirklich eine Frage, nur eine höfliche Art, mir mitzuteilen, dass der Chef der DPKI jetzt Wichtigeres zu tun hatte, als die Neugierde des Sonderberichterstatters der „Libération“ zu befriedigen, auch wenn er der einzige Auslandskorrespondent in Mahabad war. Ich hätte gerne mehr gewusst. Aber es muss alles zur richtigen Zeit sein. Und ich konnte nicht wissen, dass dieses Gespräch, jedenfalls an diesem Ort, das letzte war und ich einen Sitz der DPKI in Mahabad nicht wiedersehen würde.

Im Morgengrauen des folgenden Tages wurde ich von einer Reihe Explosionen geweckt. Vom Dach des Hotels aus, das die Stadt überragte, konnte man die weißen Rauchwolken an den Flanken der Hügel der Umgebung sehen. „Die Flieger“, schrie der Hotelchef. Im selben Augenblick flogen zwei Jagdbomber über den Himmel und warfen neuerlich rund ein Dutzend Bomben in die Natur, allem Augenschein nach noch weit genug von der Stadt entfernt. Aber die Explosionsgeräusche wurden durch das Echo verstärkt und dröhnten damit so laut, dass man meinen konnte, die Bomben wären in der Straße daneben niedergegangen.

Dann kam die Stille wieder. Es war eine schreckliche Stille, die wirkte, als ob sich in der Stadt nichts mehr regte. Sogar die Vögel hatten aufgehört zu singen. Möglicherweise waren aber nur meine Trommelfelle durch die Explosionen taub geworden. So vergingen einige Minuten. Ich war immer noch auf dem Dach, als ich sah, wie eine Familie aus einem Haus in der Nähe fortging, dann eine andere und noch eine weitere. Ich stieg hinunter und ging auf die Straße, es war überall dasselbe. Kleine Gruppen wurden stetig größer und gingen in die gleiche Richtung auf die wichtigsten Straßen der Stadt zu. Es entstand ein wahrer Strom aus marschierenden Menschen. Wohin? Ich konnte es nicht wissen.

Binnen weniger als zwei Stunden hatte die Bevölkerung Mahabad verlassen wie einen Körper, aus dem das Blut ausrinnt. Kurz vor Mittag kündigte das Grollen der Panzer die Ankunft der Sieger in dieser verlassenen Stadt an. Es war kein Schuss gefallen.

Nur nebenbei möchte ich festhalten, dass auch das Personal des Hotels den Ort verlassen hatte. Als ich von meinem kurzen Rundgang in der Stadt zurückkam, traf ich den Chef des Hotels, als er gerade sein Auto belud. Bevor er wegfuhr, vertraute er mir den Schlüssel seines Büros an, wo sich das einzige Telephon des Hauses und auch ein Feldbett befanden. Ich beschloss, mich hier mit meiner Schreibmaschine einzurichten, und dachte nicht viel darüber nach, wie ich von hier wegkommen würde. Wirklich dringend war, dass ich meinen Artikel schrieb und schilderte, was geschehen war, obwohl ich mir sagte, dass ich keine Möglichkeit für die Übermittlung haben würde. Ich irrte. Kaum hatte ich den Hörer abgenommen, war am anderen Ende der Leitung auch schon eine Vermittlerin, die noch dazu Englisch konnte. Ich fragte sie ohne viel Hoffnung, ob ich eine Nummer in Paris, Frankreich, anrufen könnte. „Welche Nummer, Sir?“ Ein paar Sekunden später sprach ich mit meiner Zeitung. Und es wurde noch besser. Kurz darauf läutete das Telephon. Es war eine der großen Radiostationen von Paris, die anrief und für die ich einen Bericht als

Momentaufnahme der Ereignisse von Mahabad aus dem Stegreif lieferte. Dann rief noch das Teheraner Büro der französischen Nachrichtenagentur „Agence France Presse“ (AFP) an. Oh, welch geheimnisvolles Telephon. Für heutige Leser muss in Erinnerung gerufen werden, dass 1980 jene wunderbaren Kommunikationsmittel, die uns inzwischen unerlässlich sind, noch nicht erfunden waren. Man kommunizierte per Telephon oder per Telex, was ebenso teuer wie beim Zugang mühsam war und von den Behörden streng kontrolliert sowie gegebenenfalls auch ohne Zögern unterbunden wurde. Warum und wieso lief das alles so gut in Mahabad, viel besser als in Teheran, obwohl die Stadt eben von den Pasdaran besetzt worden war? Ich hatte keine Erklärung. Als ich, viel später, A.R. Ghassemlou in einem kleinen Dorf in den Bergen diese Geschichte erzählte, ließ er mich wissen, dass die Angestellten der lokalen Telephonzentrale damals Kämpfer der DPKI gewesen waren. Ich konnte dieses Detail nie verifizieren, aber die Sieger jenes Tages wussten erwiesenermaßen nichts davon. Ich verstand auch nicht, wie diese Nummer des Hotels „2 in Mahabad“ direkt vom Ausland aus erreicht hatte werden können. Ich bezeuge trotzdem, dass die Informationen aus der besetzten Stadt 48 Stunden lang nach außen übermittelt werden konnten, ohne dass irgendjemand darauf aufmerksam geworden wäre. In diesem Beruf muss man manchmal mit kleinen Wundern zufrieden sein, ohne sich zu viele Fragen zu stellen.

Ich erfuhr bald, dass die Leute von Mahabad nicht sehr weit wegmarschiert waren. Sie hatten provisorisch Zuflucht in der Umgebung in Richtung der Berge gesucht. Die meisten von ihnen kamen an den folgenden Tagen zurück.

Am Abend des Tages des Einmarsches berichtete allerdings der Präsentator des offiziellen TV-Journals in lyrischem Ton von der „Befreiung Mahabads“. Er schilderte, wie die tapferen Soldaten im Namen Gottes die „konterrevolutionären Banden“ in die Flucht geschlagen hätten und unter dem Beifall des Volkes in die Stadt eingezogen wären, das sie feierte und ihnen Blumen und Reiskörner zugeworfen habe. Der Name des Chefs der Banditen wurde nicht genannt. Man erfuhr nur, dass der Verräter die Flucht ergriffen und seine Männer im Stich gelassen hätte. Er würde jedoch nicht für lange Zeit der gerechten Strafe entkommen, die ihm sicher sei.

Für einen, der diesen Moment der Geschichte auf der anderen Seite erlebt hatte, hörte sich diese Lawine von Unwahrheiten wie eine Form von Anerkennung für den kurdischen Widerstand und dessen Chef an.

Der Fernseh-Präsentator hatte nur einen Propagandatext heruntergelesen, aber die Militärs an Ort und Stelle wussten, von wo sie zurückgekehrt waren und hatten es

ihren Vorgesetzten berichtet. Es hatte keinen Kampf gegeben und ebenso wenig Blumen und Reis zur Begrüßung der sogenannten Sieger. Auch keine Flucht. Die Peschmergas waren ihnen quasi zwischen den Fingern durchgeronnen. Sie hatten die Stadt „genommen“, aber sie war nur ein leeres Schneckenhaus gewesen. Die Bevölkerung hatte ihnen buchstäblich den Rücken gekehrt. Mit dem Fall von Mahabad erschöpfte sich der von Teheran begonnene Krieg in einem Sieg ohne Nutzen für das Regime. Der kurdische Widerstand war weiterhin intakt und hatte sich in seine Berge zurückgezogen. Alles geschah am Ende so wie es der Chef der DPKI angekündigt hatte.

Dieser Bericht mag Liebhaber von Heldensagen enttäuschen. Hier ist nur die Rede vom letzten Tag vor dem Eindringen der Pasdaran in Mahabad. Tatsächlich hatte die Belagerung der Stadt 18 Tage lang gedauert, und die Peschmergas hatten blutige Kämpfe gegen die Truppen aus Teheran geführt. Diese waren allerdings fern der Stadt selbst ausgetragen worden. Der vollständige Bericht über diese Episode wurde damals in „Libération“ veröffentlicht. Der Ablauf der Ereignisse illustriert auf seine Art ebenso deutlich einen anderen markanten Charakterzug von A.R. Ghassemlou, der hier erläutert werden sollte. Man kämpfte nicht „bis zum letzten Blutstropfen“, wie es das berühmt-berüchtigte Schlagwort sagt, das ich so oft unter anderen Umständen gehört hatte. Ghassemlou hatte offensichtlich niemals irgendetwas derartiges proklamiert. Angesichts von Luftwaffe, Panzern und schwerer Artillerie sowie noch dazu der zahlenmäßigen Überlegenheit des Feindes hatten die Peschmergas keine Chance. Taktische Fragen standen nicht zur Diskussion. Aber es ging nicht nur um die Taktik.

Ghassemlou wollte Blutvergießen unter seinen Kämpfern vermeiden und machte sich, wie er sagte, noch größere Sorgen um die Bewohner der Stadt. Mahabad militärisch zu verteidigen wäre darauf hinausgelaufen, schwerste Zerstörungen und danach noch entsetzlichere Repressalien heraufzubeschwören. „Wir führen keinen Krieg, wir leisten Widerstand.“ Auch dabei handelte es sich wiederum nicht um einen Slogan, sondern um eine Erklärung. Widerstand zu leisten, hieß für den DPKI-Generalsekretär nicht, Blut für den Ruhm der Bewegung und von deren Anführer zu vergießen. Das freie Kurdistan, von dem er träumte, wollte er für Lebende. Das stand in direktem Kontrast zum Märtyrerkult des schiitischen Islam, wie ihn die Kämpfer des Imam auf die Spitze trieben. Alles in allem waren die Kurden weit entfernt von den „revolutionären“ Bildern der Zeit. Ich erinnere mich an noch eine Bemerkung Ghassemlous. „Viva la muerte“, sagte er mit seiner üblichen Ironie. „Das war ein faschistischer Slogan, nicht? Finden sie es nicht abartig, dass man so etwas im Namen einer Revolution anführt?“

Repressalien blieben der Zivilbevölkerung allerdings nicht völlig erspart. In allen kurdischen Städten, die von den Truppen Teherans besetzt wurden, spielten sich barbarische Szenen ab. Der düstere Scheich Sadeh Khalkhali, von Imam Khomeini der „islamistische Wanderrichter“ genannt, zog mit seinem „revolutionären Tribunal“ durch die Lande und vervielfachte die Anzahl der Schnellverfahren. Die Anhörungen dauerten nur wenige Minuten, alle wurde durch Todesurteile beendet, die auch sofort exekutiert wurden. Khalkhali war stolz darauf und zögerte nicht, diese Exekutionen filmen zu lassen.

Ein Photo davon wurde mit dem Pulitzer-Preis ausgezeichnet und ging um die Welt (siehe Anhang am Ende der Epiloge). Es schockierte zwar eindeutig, aber doch nicht genug, um das Gewissen zu wecken. Ich kann mich nicht erinnern, dass die Unterdrückung im iranischen Kurdistan auch nur die kleinste Demonstration in unserem westlichen Teil der Hemisphäre – und noch weniger in deren Rest – ausgelöst hätte. Es gab nicht einmal eine der empörten Petitionen, mit denen die fortschrittlichen Intellektuellen sonst im allgemeinen nicht zurückhaltend waren. Das war nicht zum ersten Mal so und auch nicht zum letzten Mal. Ach, einsame Kurden.

A.R. Ghassemlou war darüber freilich nicht erstaunt. Gerade an seinem Platz wurde die Isolation klar, in der er seinen Kampf führte. Er genoss das offensichtlich keineswegs, aber er beklagte es auch nicht. „Das ist ein Faktum“, stellte er fest, „und für unsere Bewegung nur ein scheinbares Zeichen der Schwäche. Unser Ziel ist es nicht, uns um jeden Preis durch spektakuläre Aktionen bekannt zu machen.“ Man konnte das als die Worte eines Weisen sehen, der versucht, zum bösen Spiel gute Miene zu machen, aber hier sprach auch, wenn nicht sogar zuvorderst, der politische Anführer. Es war derselbe, der im November 1979 vom ersten Tag an die Geiselnahme unter den Diplomaten und den Angestellten der Botschaft der Vereinigten Staaten in Teheran verurteilt hatte. Diese Operation war von einer ziemlich mysteriösen Gruppe für sich in Anspruch genommen worden, die ihre Kommunique als „der Linie des Imam treue Studenten“ unterzeichnete. Sie sollte die Welt 444 Tage lang in Atem halten.

Solche Methoden waren Ghassemlou zuwider. Es sei eine Sache, den Iran vom amerikanischen Einfluss zu befreien, sagte er, eine andere, diese Auseinandersetzung auf eine spektakuläre Erpressung mit menschlichen Leben nach den Methoden von Ganoven zu reduzieren. Die Dritte Welt vom Imperialismus der Großmächte zu erlösen, wie es auch das Programm der DPKI vorsah, brauchte einen

langen Atem auf dem weiten Weg zum Ziel. Dieser war zugleich untrennbar mit dem inneren Ringen um den Aufbau einer demokratischen Mentalität sowohl innerparteilich als auch im gesamten Volk verbunden. Diese Form der Fortbildung im Kampf war für ihn die erste aller Prioritäten. „Die Freiheit setzt eine schwierige Lehrzeit voraus“, sagte er gerne und bestand darauf, dass selbst in der härtesten Auseinandersetzung die allgemeinen Ziele des Kampfes nie den Erfordernissen eines Augenblicks geopfert werden durften. Kein Ziel, wie wunderbar es auch sein mochte, rechtfertigte alle Mittel.

Die Frage des Terrorismus ging ihm nicht aus dem Sinn. Sein größter Stolz war, wie er oft genug betonte, dass die Ideale der Bewegung sich in der alltäglichen Praxis erkennen ließen. Niemals, so sagte er, habe die DPKI Gefangene misshandelt, Zivilisten genötigt, Flugzeuge entführt, Geiseln genommen und Bomben auf Märkten oder in Autobussen „feindlicher“ Städte sowie erst recht nicht außerhalb der Grenzen des Kampfgebiets gezündet. Auch wenn er Gewalt nicht schätzte, war A.R. Ghassemlou kein Pazifist. Er nahm seine militärische Verantwortung voll an. Seine Verurteilung jeder Art terroristischer Aktionen war aber für ihn gleichzeitig eine Frage des Prinzips, und er schrieb sie in seiner Kriegspädagogik fest. Es war eine moralische Wahl, die aus seiner Sicht auch eine politische Wahl darstellte.

„Wir zahlen den Preis dafür“, räumte er in einem von „Libération“ veröffentlichten Gespräch ein. „Man spricht wenig über uns, und unser Kampf weckt nicht das Interesse der Medien. Jede noch so winzige Gruppierung wird weltweit berühmt, wenn sie Geiseln nimmt oder Bomben legt. Eine Freiheitsbewegung, die ohne Terrorismus auskommt, wird ignoriert.“ Und er fügte hinzu: „Heute führe ich einen bewaffneten Kampf an, aber wir haben eine Verantwortung für die Zukunft. Was würden wir morgen mit Männern machen, denen wir solche Befehle gegeben hätten? Welche Gesellschaft könnten wir mit ihnen aufbauen, und wie könnten sie darin ein normales Leben führen? Wenn wir uns so benehmen wie unsere Gegner, dann sind wir auch nicht mehr wert als sie, und unsere Reden sind Lügen.“ So sah es der Doktor Abdul Rahman Ghassemlou.

Man hätte meinen können, dass solche in jener Epoche und in jenem Zusammenhang außerordentlichen Worte der DPKI und deren Chef von Seiten der westlichen Mächte ein gewisses Interesse hätten bringen können, dies umso mehr, als die kurdische Widerstandsbewegung die konsequenteste gegenüber der triumphierenden „Mullarchie“ war. Aber wie gesagt, das tragische Schicksal der kurdischen Bevölkerung im Iran löste nur bescheidene Reaktionen im Ausland aus. Die Sache der Kurden – nicht nur jene der fünf Millionen im Iran, sondern nach

damaligem Stand von 25 Millionen, die auf fünf Staaten aufgeteilt waren – hätte zumindest einen informierten Teil der internationalen, öffentlichen Meinung zu ihren Gunsten mobilisieren können. Aber sie wurde hartnäckig von der Diplomatie der Großmächte ignoriert und fand kaum mehr Echo in den europäischen Demokratien, die sich vor allem um ihre jeweiligen und einander auch widersprechenden Interessen in der Region sorgten.

Sogar die Giftgasbomben aus den Flugzeugen Saddam Husseins und die 5.000 Toten in der irakisch-kurdischen Stadt Halabdscha im März 1988 lösten keine offiziellen Proteste aus. Eine der ersten Handlungen von Präsident George Bush (dem Vater) nach der Amtsübernahme war das präsidentielle Veto zu einer Resolution des US-Kongresses, in der Sanktionen gegen das Regime in Bagdad vorgeschlagen worden waren. Damit begann die Schonung Saddam Husseins, der bei all seiner Widerlichkeit doch der wichtigste Feind der Islamischen Republik war. Zuvor war das genaue Gegenteil der Fall gewesen, als der baathistische Irak der Feind und der Schah des Iran der Freund gewesen waren. Allianzen – oder auch Mesalliancen – konnten sich ändern. Nur die Kurden hatten keine Verbündeten, und das änderte sich nicht.

Ghassemlou wusste das nur zu gut. Er musste es ständig im Zuge seiner häufigen Reisen ins Ausland, insbesondere auch nach Europa, erfahren. Obwohl man ihm unverbindlich Respekt zollte, wurde er kaum je in offiziellen Kreisen empfangen. Im besten Fall konnte er hin und wieder gewisses humanitäres Engagement für sein Volk oder bei einem offenen Ohr eine Lösung für ein ihm am Herzen liegendes Problem erreichen, indem er alte Freundschaften ins Spiel brachte und seine Zugehörigkeit zur Sozialistischen Internationale nützte.

Jean-Francois Deniau, einstiger Minister unter Giscard d'Estaing, etwa erinnerte sich nicht ohne Emotion daran, dass Ghassemlou einst sein Büro belagert hatte, weil er von der französischen Regierung Unterstützung für die Wiederauflage des einzigen und seit langer Zeit vergriffen gewesenen französisch-kurdischen Wörterbuchs haben wollte. Andere, bekannte Ausnahmen unter den Franzosen waren Danielle Mitterrand, damals „First Lady“ der Republik, sowie sicherlich Dr. Bernard Kouchner, „Freund der Kurden“ seit den lange zurückliegenden Zeiten der „Französischen Ärzte“. Dazu kommen noch ein paar andere, wenig bekannte Personen, und die Liste ist fertig.

Wenn wir darüber sprachen, fiel mir in Ghassemlous Worten keine Bitterkeit auf. Vielmehr war da diese berühmte Ironie, die Teil seiner Persönlichkeit war. „Es ist

nicht immer einfach, uns zu verstehen“, erklärte er, „Die Kurden sind kompliziert. Wenn man so wenige Freunde hat, muss man sich mit den Feinden zusammensetzen.“ Im Mittleren Osten sind, wie man weiß, die Feinde der Feinde...

Im Fall der kurdischen Bewegungen nahm dieser Spruch aus der Realpolitik während des achtjährigen Krieges zwischen dem Irak und dem Iran eine dramatische Wende. Dschalal Talabani, Chef einer der beiden großen Parteien im irakischen Kurdistan, hatte Zuflucht und Schutz im Teheran der Republik der Mullahs gefunden, während Ghassemlou vom Regime Saddams in Bagdad beherbergt wurde. Die beiden Männer waren seit langem Freunde gewesen, und die Situation war nicht angenehm. Ghassemlou sprach wenig darüber. Bei unseren Treffen erwähnte er das Thema nur einmal, und das sehr zurückhaltend. Auch das geschah nur, weil er hervorheben wollte, dass die je nach Gegebenheiten mit untereinander verfeindeten Lagern verbündeten Kurden jedenfalls alles daran setzten, Bruderkämpfe zu vermeiden. Wenigstens das...

Ungeachtet der Anschuldigungen Teherans, wonach die DPKI und ihr Chef geheime Absprachen mit dem „Großen Satan“ hätten, zeigte Washington keine besondere Sympathie für die kurdische Sache. Die amerikanische Diplomatie war zwar aus geostrategischen Gründen, die der einstige, nationale Sicherheitsberater von Präsident Nixon, Henry Kissinger, in seinen „Erinnerungen“ ausführlich und zynisch beschreibt, zur Zeit des Kurdenkriegs im Irak (von 1961 bis 1975 unter Mustafa Barzani) besonders aktiv gewesen. Für die Kurden im Iran tat sie jedoch nie etwas.

Als alter Kommunist oder zumindest unter diesem Verdacht stehend hatte Dr. Ghassemlou keine Einreiseerlaubnis für die USA. Das blieb auch für die nächsten zehn Jahre so, bis Anfang Juli 1989. Am Vorabend seiner Reise nach Wien bereitete er mit besonderer Sorgfalt die erste Reise in die Vereinigten Staaten vor. Er erwartete, dort viel tun zu können, um das kurdische Problem bekannt zu machen, wenn er sich auch kaum Illusionen über das politische Resultat machte. Er hoffte, wenigstens gehört zu werden.

Was daraus hätte werden können, wird nie mehr jemand wissen. Das von Teheran ausgeschickte Mordkommando entschied anders. Aber es ist leicht zu erraten, was Abdul Rahman Ghassemlou seinen amerikanischen Gesprächspartnern dargelegt hätte. Die Losung „Autonomie für Kurdistan, Demokratie für Iran“ war nicht nur ein Slogan für Kongresse, eine Schrift auf Spruchbändern oder den Mauern der Häuser in Iranisch-Kurdistan, sondern das Ergebnis realistischer Überlegungen, die weit zurückreichten. Er hatte diese Forderung bei zahllosen Gelegenheiten verteidigt und

begründet. Ich erinnere mich an einen Tag kurz nach dem Fall Mahabads am Ende des Sommers 1979, als es in einem kleinen, verlorenen Dorf in den kurdischen Bergen eine Demonstration gab. Ein Korrespondent der AFP, einer von Reuters und ich trafen Ghassemlou dort.

Nachdem die Stadt von den Pasdaran besetzt worden war, erhielten die festsitzenden Journalisten die Erlaubnis, nach Mahabad zu reisen. So beschlossen meine beiden Kollegen und ich zu versuchen, mit Peschmergas und, wenn möglich, auch mit Ghassemlou selbst zusammenzutreffen. Im Prinzip hatten die Journalisten nicht das Recht, Mahabad zu verlassen, es sei denn, um nach Teheran zurückzukehren. Die Besetzung Kurdistans war allerdings erst in ihren Anfängen, und die Straßen wurden kaum überwacht. Wir nahmen einen ziemlich vollbesetzten Kleinbus, der in eine benachbarte Stadt fuhr. Dort besorgte uns ein Kämpfer der DPKI mit Kontakt zu Ghassemlou einen Begleiter, der uns zu Fuß durch die Berge führen sollte. Die Einzelheiten dieser Reise haben hier keinen Platz, aber so konnten wir Ghassemlou treffen.

Vor ihm lag eine Landkarte. Mit einer Handbewegung umriss er symbolisch ein Territorium, das sich über die Grenzen des Iran, des Irak und der Türkei erstreckte. „Das ist Kurdistan“, sagte er, „das historische Vaterland der Kurden. Wir sind das größte Volk auf dieser Erde, das seiner elementaren Rechte beraubt ist. Ja, wir sind eine Nation, mit ihrer eigenen Geschichte, der eigenen Sprache und der eigenen Kultur.“ Er fuhr mit dem Finger entlang des Kamms der Berge neben dem Dorf und ergänzte: „Auf der anderen Seite ist der Irak, aber es sind Kurden, die dort leben. Wir sind also auch bei uns. Diese Grenzen sind nicht die unseren.“ Er schwieg einen Moment lang, wie um uns Zeit zum Nachdenken zu geben, und fuhr fort: „Aber ich weiß auch, dass man nicht so argumentieren kann. Ein ringsum eingeschlossener, kurdischer Staat ohne Zugang zum Meer, der die Landkarte sprengen würde, wäre ein Schrecken für die ganze Welt.“

In jenem ausgehenden 20. Jahrhundert mit dessen Betonung der Nationalitäten würde niemand die Vorstellung akzeptieren, „dass drei Staaten Territorium abgeschnitten würde, um einen vierten zu schaffen“, erläuterte er. „Die gerechte und annehmbare Antwort darauf ist die Autonomie, das Recht, unsere eigenen Angelegenheiten zu regeln, in unserer Sprache zu leben und zu unterrichten, sowie im Rahmen der Demokratie für alle gut mit den anderen Völkern des Iran auszukommen.“ Autonomie, Demokratie... der Iran könnte damit nur gewinnen, sagte Ghassemlou.

Die Mächtigen der Islamischen Republik dachten freilich nicht so. Khomeini zufolge gab es im Iran keine Kurden, ebenso wenig Perser, Azeris, Turkmenen, Balutschen oder Araber, sondern nur ein moslemisches Volk. Was die Demokratie anging, war sie eine perverse Ideologie, die vom Westen in der Absicht importiert würde, um das Volk zu spalten. Vor allem aber war der Slogan der DPKI für deren Gegner in Teheran nichts als eine Verlogenheit und eine plumpe Maske für einen Separatismus, der nicht eingestanden würde. Die vorgeschobene Autonomie wäre demnach nur der erste Schritt vor der Forderung nach einem „Großkurdistan“, in dem die Kurden des Iran, des Irak, der Türkei, und sogar jene aus Syrien und der UdSSR vereint würden. Das Übel musste ausgerottet werden, bevor es wachsen könnte. In diesem Punkt stimmten die „Weltlichen“ im Regime wie Abdolhassan Bani-Sadr (der bald zum ersten Präsidenten der Islamischen Republik gewählt und schnell von Khomeini abgesetzt werden sollte) mit der „Linie des Imam“ überein. Das Todesurteil gegen Ghassemlou wurde einhellig gefällt. Zehn Jahre später sollten es die Nachfolger Khomeinis exekutieren.

Auch wenn er einzelne Gewaltakte ebenso ablehnte wie Gewalt als grundsätzliches Mittel, war Abdul Rahman noch lange kein Gewaltloser. Er führte eine bewaffnete Widerstandsbewegung an, die für ihre Zeit relativ machtvoll und bemerkenswert diszipliniert war. Das alles geschah unter besonders schwierigen Bedingungen und de facto in einer mehr oder minder permanenten Kriegssituation, die von kürzeren oder längeren Kampfpausen unterbrochen, aber ständig von neuer Eskalation bedroht war. Ein Leben im Untergrund und unaufhörliche Flucht waren sein Schicksal; davon finden sich zahlreiche Zeugnisse in der Erzählung Helene Krulichs. Seine Qualifikation als Anführer konzentrierte sich im wesentlichen auf die Organisation von Widerstand.

Er war deshalb nicht minder überzeugt, dass es für die kurdische Frage keine militärische Lösung gäbe. „Wir werden vielleicht nicht gewinnen“, sagte er wiederholt, „aber sie können uns auch nicht vernichtend schlagen“. Anders formuliert, die Zentralmacht konnte die kurdischen Städte einnehmen, aber der Widerstand in den Bergen blieb unbesiegbar. „Wenn sie nicht die Berge einebnen...“ Er hatte nie den Glauben daran verloren, dass man eines Tages einen Dialog führen würde. Wenn das heute nicht möglich wäre, dann würde man einander vielleicht morgen von Angesicht zu Angesicht gegenüber stehen, und die Gegner würden begreifen, dass ein guter Kompromiss besser war als ein schmutziger Krieg.

Diese tief verwurzelte Überzeugung, die er seinen Gesprächspartnern unermüdlich wiederholte, wurde in seinem eigenen Lager nicht von allen geteilt. Gemäßigte

Kritiker beurteilten ihn als „Reformisten“, was von seinem eigenen Standpunkt aus eher ein Kompliment war, im damaligen Umfeld aber eher als eine politische Beleidigung erschien. „Härtere“ unter den anderen kurdischen Bewegungen und Persönlichkeiten – es stimmt, sie waren eine Minderheit – gingen so weit, ihn der Kapitulation zu zeihen, und einige sprachen sogar von „Verrat“. Die Erinnerung an Stalin hielt sich noch gut unter bestimmten, iranischen Gruppen auf der extremen Linken. So lächerlich diese Beschuldigungen auch waren, dabei eher dumm als absurd und für den heutigen Leser schwer zu begreifen, illustrieren sie dennoch das Ausmaß der Schwierigkeiten, mit denen A.R. Ghassemlou zu kämpfen hatte, um seine Partei zu leiten und der Bewegung jene brüderlichen Zwistigkeiten zu ersparen, die ihr so sehr schaden.

Es war keine geringfügige Sache. Von der Zentralmacht vernachlässigt, war das iranische Kurdistan in wirtschaftlicher und in sozialer Hinsicht eine unterentwickelte Region – unter diesem Blickwinkel schnitt die Islamische Republik nicht besser ab als die vorangegangenen Regime. Die relative Modernität Mahabads hörte an den Toren der Stadt auf. Ghassemlou musste mit einer, wie er erklärte, „rückständigen Gesellschaft“ arbeiten, die von der Welt abgeschnitten war, kein Recht auf eigene Entscheidungen hatte, ihre Sprache nicht verwenden durfte, der die eigene Kultur genommen war und die sich noch dazu auf ihre alten Traditionen und Stammesstrukturen stützte. Insofern kannte er seine Leute.

Ich hatte ihn selten so locker und entspannt gesehen wie unter den Seinen in diesem Weiler in den Bergen, wo er provisorisch Zuflucht gefunden hatte. Er teilte die Speisen mit den Dorfbewohnern und plauderte mit ihnen wie ein Familienmitglied. Da ich die Sprache nicht verstand, kann ich nicht sagen, worüber sie redeten. Jedenfalls lachten sie aus vollem Herzen. Dieses Wiedersehen war ein weiterer, unvergessener Augenblick. Aus nicht allzu großer Entfernung konnte man die Kampfhubschrauber der iranischen Armee hören, die auf der Suche nach Streitkräften der Rebellen in geringer Höhe durch das Vorgebirge flogen und uns daran erinnerten, dass der Krieg ganz nahe war. Dabei ergab sich auch die Gelegenheit, andere Aspekte des Menschen und Anführers zu entdecken. Wir werden darauf noch zurückkommen.

Es gibt noch eine weitere Erinnerung aus dem Winter 1980. Bei den ausländischen Journalisten im Iran herrschte ein Kommen und Gehen zwischen Teheran und Täbris, dem Schauplatz obskurer Auseinandersetzungen zwischen den Partisanen Khomeinis und militanten Azeris, die sich auf den großen Ayatollah Schariat-Madari beriefen. Ich verließ mit meinem Kollegen und Freund Jonathan Randal, dem

Korrespondenten der „Washington Post“, einem ausgezeichneten Journalisten und weltweit renommierten Kenner der kurdischen Frage, Täbris. (Er widmete dem Thema ein meisterhaftes Werk mit dem Titel „Kurdistan: After Such Knowledge, What Forgiveness?“) Wir beschlossen, einen großen Umweg zu machen und Abdul Rahman in einem kleinen Dorf nahe beim Urmia-See, dessen Name mir entfallen ist, einen Besuch abzustatten. Ich erinnere mich auch nicht mehr, unter welchen Umständen der Kontakt über die kurdischen Beziehungen Randals hergestellt worden war. Die Nacht brach herein, als wir in dem Dorf ankamen. Ghassemlou hatte hier während des Tages eine riesige Versammlung mit lokalen Persönlichkeiten, einigen Kadern der Partei und zahlreichen Stammesführern abgehalten. Sie ging gerade zu Ende, als wir den Saal betraten. Auf Tablettts wurden vor dem Abendessen Tee, Fruchtsäfte und Sodawasser gereicht. „Das ist die Stunde des Aperitif“, scherzte unser Gastgeber, „aber hier trinkt niemand Alkohol“. Dann fügte er hinzu: „Die Regel gilt nicht für unsere ausländischen Freunde.“ Und sofort tauchte eine Flasche Whisky auf. Weder Jon noch ich hatten einen speziellen Gusto auf Whisky, aber es kam offensichtlich auf die Geste an.

Obwohl die überwiegende Mehrheit der Kurden moslemisch (sunnitisch) ist, gelten sie nicht als besonders strenggläubig. Aber wir waren in einer Versammlung traditionsbewusster Notabeln, und mehrere Mullahs befanden sich in der Zuhörerschaft. Das war nicht wirklich ein Ort, an dem man öffentlich religiöse Vorschriften verletzen sollte. Die Anekdote mag belanglos erscheinen. Sie ist es schon ein bisschen weniger, wenn man bedenkt, dass die islamische Polizei oder wer immer sie ersetzte zu jener Zeit überall eine wahre Terrorherrschaft ausübte und jeden unbarmherzig verfolgte, der auch nur im Verdacht stand, gegen ein Dogma zu verstoßen. In Teheran wäre eine solche Geste ganz einfach undenkbar gewesen. Hier hatte das Auftauchen der Flasche Whisky einen pädagogischen Wert. Ghassemlou demonstrierte so, dass jeder frei nach seinem Gewissen handeln durfte und seine Gesetze nicht anderen aufzwingen sollte. Es war in gewisser Weise eine kleine Lektion in Sachen Laizismus und Toleranz, ganz ohne Ansprache, nur eine Demonstration anhand eines Beispiels.

A.R. Ghassemlou hatte sicherlich nicht die Absicht, die Notabeln zu schockieren oder zu provozieren, mit denen wir das Nacht Mahl teilen würden und unter denen sich zweifellos einige Dschasch – Kollaborateure – befanden, Informanten, die nicht versäumen würden zu verbreiten, dass der Chef der iranischen Kurden zur Ehre von Vertretern des großen und des kleinen Satan (Bezeichnungen der USA und Frankreichs) Saufgelage organisierte. Er zeigte einfach allen und zugleich den ausländischen Journalisten, dass das „Anderssein der Kurden“ nicht nur ein

Schlagwort war, und der islamische Totalitarismus hier kein Bürgerrecht hatte.

Diese Geschichte vom Alkohol war offenbar nur ein winziges Beispiel. In viel ernstern Bereichen war er mit den archaischen Strukturen seiner eigenen Gesellschaft konfrontiert – mit dem Gewicht der Stammesstrukturen, dem Status der Frauen, etc. Der Chef der DPKI trug dem bei der Führung seiner Organisation Rechnung, aber er versuchte nie, Handlungen oder Verhaltensweisen zu rechtfertigen, die im Widerspruch zu seinen öffentlich vertretenen Überzeugungen standen. Er bediente sich nicht jener doppelbödigen Sprache, die unter den neuen, aus dem Exil zurückgekehrten Führern in Teheran und ganz besonders unter den berühmten „Weltlichen des Imam“ üblich war. Diese verramschten demokratische Proklamationen, mit denen sie ihre europäischen Gesprächspartner überhäuften, um die schlimmsten im Namen der „Revolution“ begangenen Gewaltakte zu rechtfertigen.

Einer dieser Iraner, ein alter Bekannter aus Paris, hatte mich bei meiner Rückkehr aus Kurdistan zu sich bestellt, um mir Vorhaltungen wegen meiner Berichte über den Krieg, das Verhalten der Truppen und ganz besonders jenes der „revolutionären Tribunale“ zu machen. Durch „die engstirnige, abendländische Sicht“ der Menschenrechte sei ich blind und unfähig geworden, die „Wurzeln der Revolution in der Bevölkerung“ zu erfassen. „Du hast nichts vom Iran verstanden. Für unser Volk ist (der „Wanderrichter“ Sadegh) Khalkali die Inkarnation des Zornes Gottes.“ Es wäre eine Untertreibung zu sagen, dass Ghassemlou solches nicht hinunterschluckte. Wenigstens aufgrund dessen, was ich bezeugen kann, und gemäß der Zuverlässigkeit übereinstimmender, gesammelter Erzählungen aus jener Zeit ist mir auf kurdischer Seite nichts von Repressalien oder Massenverurteilungen gegen feindliche Gefangene oder lokale Kollaborateure bekannt. Ghassemlou hatte solche Methoden untersagt und er wachte darüber. Es ging dabei um die Ehre der Bewegung, die er leitete. Man konnte nicht gleichzeitig für ein Ideal kämpfen und diesem widersprechende Auswüchse oder Fehlverhalten als Notwendigkeiten in diesem Kampf tolerieren.

Das Programm der DPKI erschöpfte sich nicht in der Forderung nach Autonomie für Kurdistan. Es enthielt auch ein Bündel wirtschaftlicher, sozialer sowie auch kultureller und gesellschaftlicher Ziele. Zu diesen zählten die echte Gleichheit der Geschlechter, verpflichtende Schulbildung für alle, politische wie religiöse Freiheiten, die Trennung von Staat und Religion und nicht zuletzt die Unabhängigkeit der Justiz. Das waren sicherlich langfristige Zielsetzungen, aber auch Vermittler von Werten, deren Umsetzung für Ghassemlou bereits in der Gegenwart beginnen

musste. Er war sich sehr wohl bewusst, dass die uralten Bräuche oder die Unterordnung der Mädchen und Frauen nicht mit einem Federstrich abgeschafft werden konnten. Aber es gab immer Gelegenheit zu beweisen, dass sich die Dinge ändern konnten und dass die jahrhundertealten Traditionen keineswegs unabänderlich waren.

Jedenfalls bemühte er sich darum, wann immer sich eine Möglichkeit bot. Ich erinnere mich, wie Ghassem lou bei privaten Konflikten – deren Komplexität ich nur errahnen konnte – in dem kleinen Bergdorf den Schiedsrichter machte, in dem wir ihn getroffen hatten. Die Diskussion war heftig. Ich weiß nicht, um welche Angelegenheit es ging, und glaube verstanden zu haben, dass es eine Streitsache zwischen zwei Familien war. Es handelte sich auch um die Frage einer Heirat oder vielleicht einer Scheidung, aber weil es keine Übersetzung gab, erfuhr ich nicht mehr. Ganz gewiss löste die Affäre große Aufregung aus. Ghassem lou hörte geduldig den einen und den anderen zu und ermutigte die Schweigenden zum Reden, unter ihnen diese Frau, deren Worte offensichtlich einem großen Teil der Zuhörerschaft missfielen. Sie mussten ihr dennoch zuhören, bis sie fertig war. „Es heißt, dass man die Revolution nicht in nur einem einzigen Land machen kann“, scherzte Ghassem lou, als ich ihn über diese Szene befragte. „Ich bin damit zufrieden, es in einem kleinen Dorf zu versuchen. Sie haben gesehen, wozu unsere Frauen imstande sind.“

Abdul Rahman Ghassem lou war in jeder Hinsicht eine Ausnahme-Persönlichkeit. Das betraf ihn als Anführer einer der ältesten und am tiefsten in der Bevölkerung verwurzelten Befreiungsbewegungen ebenso wie seine persönliche Ausstrahlung, seine internationale Zuhörerschaft und die seltene, wenn nicht überhaupt einzigartige Fähigkeit, die Traditionen und Werte eines Jahrtausende alten Volkes in die Werte des ausgehenden 20. Jahrhunderts zu integrieren – Freiheit, Demokratie und Weltbürgertum. Er war dennoch einer breiten Weltöffentlichkeit kaum bekannt, und viele erfuhren von seiner Existenz erst in der Stunde seiner Ermordung.

Nicht, dass er ein Mann im Schatten oder von einem undurchdringlichen Geheimnis umgeben gewesen wäre. Der Generalsekretär der DPKI, Anführer im Krieg, wenn es sein musste, vor allem aber politische Führungspersönlichkeit, wollte als ein Mann der Kontakte und des Dialogs erscheinen. Er war leidenschaftlicher und unermüdlicher Botschafter für seine Sache und reiste um die Welt, um sie bekannt zu machen. Aber er fühlte sich nirgends so glücklich wie bei seinen Peschmergas in einer Lehmhütte tief hinten in einem entlegenen Tal an der iranisch-irakischen Grenze, wohin er, wie von jedem Zufluchtsort zum nächsten, eine ganze Bibliothek

mitgenommen hatte.

Er war ein Liebhaber guter Bücher und guter Weine – und konnte besser ohne letztere denn ohne erstere auskommen. Er war ebenso entspannt am Tisch auf einer Terrasse in Paris wie in der kargen Einsamkeit des strengen Winters in seinen Bergen. In diesem fast 59 Jahre alten Ghassemlou – er wäre im Dezember 1989 so alt geworden – mischten sich die Heiterkeit eines orientalischen Weisen und die Dynamik eines jungen Mannes, die Wissensbegierde eines Enzyklopädisten und die Vorlieben eines lebensfrohen Menschen. Er war in seinen Überzeugungen ebenso unbeirrbar wie in seinen Handlungen pragmatisch. Ghassemlou schien ohne jede Zerreißprobe die im politisch-militärischen Kampf notwendige Konstanz mit der eleganten Skepsis des Universitätslehrers zu vereinen, der er lange Zeit gewesen war.

Als Doktor der Wirtschaftswissenschaften war er auch begeistert von der Literaturgeschichte, ein hochrangiger Kenner der kurdischen, der persischen und der arabischen Dichtkunst und zitierte gerne Hugo, Baudelaire, Walt Whitman oder Thomas Eliot. Er war warmherzig, offen, jederzeit ansprechbar und setzte Ironie und Humor mit ebensolcher Gewandtheit ein wie die sechs Sprachen, die er in Wort und Schrift fließend beherrschte. Jene, deren Wege sich mit dem seinen irgendwann gekreuzt hatten, sprachen und sprechen darüber mit den gleichen Worten. Selbst, wenn sie sich nur an eine einzige, weit zurückliegende Unterhaltung mit ihm erinnern, geben sie zu, dass sie seinem Charme erlagen – Sympathisanten seiner Bewegung, Intellektuelle, Ärzte, Minister, Botschafter, Politiker der Linken oder der Rechten. Nur wenige Menschen jenes Jahrhunderts können eine solche Einmütigkeit für sich reklamieren.

Mehr als 20 Jahre sind seit dem Blutbad von Wien vergangen. Das Verbrechen ist immer noch ungesühnt. Selbstverständlich war Dr. Ghassemlou das Ziel gewesen. Er war nicht das einzige Opfer. Seine beiden Begleiter, Abdollah Ghaderi Azar, Vertreter der DKPI in Europa, und Dr. Fadil Rasul, ein irakischer Kurde aus Wien, die das Treffen mit ihm gemeinsam arrangiert hatten, wurden ebenfalls abgeschlachtet. Die Exekution der Zeugen sollte ein nahezu perfektes Verbrechen vollenden. Außer den Teilnehmern kannte niemand den Ort der Zusammenkunft. Wenn nicht einer der Iraner (Sahrarudi, Anm. d. Übers.) durch ein Missgeschick verletzt worden wäre, hätte es mehrere Stunden gedauert, bis das Gemetzel entdeckt worden wäre. Das wäre jener Zeitraum gewesen, während dessen das Mordkommando den Staat unbesorgt hätte verlassen können. Aber es gab eben dieses Sandkorn, und damit dauerte es weder lang, noch war es schwierig, die Umstände des Blutbads zu

rekonstruieren, die Verantwortlichen zu identifizieren und festzustellen, dass es sich ohne den Schatten eines Zweifels um ein von einem Staat organisiertes Verbrechen handelte.

Nach langem Hin und Her der österreichischen Polizei wurden im November 1989, vier Monate später, internationale Haftbefehle gegen die Mitglieder des Kommandos ausgestellt. Sie kamen nie zur Anwendung. Die Mörder waren längst in ihre Heimat zurückgekehrt. Ihr Anführer (Sahrarudi, Anm.) wurde befördert und erhielt einen wichtigen Posten. Die Spur der beiden anderen verlор sich. Die iranische Mullarchie verfügte bereits über eine lange Liste von Hinrichtungen Oppositioneller im Ausland, und auch die Ermordung Dr. Ghassemlous war darauf nicht die letzte. Am 17. September 1992 wurde der Nachfolger an der Spitze der DPKI, Dr. Sadek Scharafkandi, in einem Restaurant in Berlin umgebracht. Eine Recherche des „Time Magazine“, die 1994 veröffentlicht wurde, belegte, dass seit 1979 mehr als 60 iranische Regimegegner außerhalb der Grenzen des Landes ermordet worden waren.

Wer von einem durch einen Staat verübten Verbrechen spricht, kann auch den Grund für diese Bezeichnung nennen. Es muss angenommen werden, dass die Islamische Republik gegenüber den verschiedenen Staaten Europas, in denen ihre Mörder wüteten, gute Argumente ins Treffen führen konnte. Im allgemeinen gab es keine Strafverfolgung und schon gar keine Prozesse. Wenn die Täter ausnahmsweise vor Gericht gestellt werden konnten, wie es in Berlin der Fall war, konnte die Anklage Elemente, die den Iran offiziell in die Operation involvierten, nicht geltend machen. In allen betroffenen Staaten gilt die Justiz als unabhängig, und es hat sich tatsächlich manchmal ein mutiger Richter oder Staatsanwalt widersetzt. Es war vergeblich. Die Straflosigkeit war die Regel.

Die Ermordung Dr. Ghassemlous blieb nicht unbeachtet. Aber sie zog bei den Instanzen unserer Demokratien auch nicht jene Reaktionen nach sich, die angesichts der Dimension des Ereignisses und der Persönlichkeit des Getöteten zu erwarten gewesen wären. Jene, die es aufgrund ihrer Funktion wissen mussten, wussten das. Aber niemand schien sich damals zu erinnern – außer natürlich den Freunden Ghassemlous und den Unterstützern der Sache der Kurden sowie der Handvoll von Journalisten, die an dem Thema interessiert waren. Die Freunde fanden sich bei den Särgen der Märtyrer von Wien zu einer letzten Würdigung auf dem Pariser Friedhof „Père Lachaise“ ein. Aber dann folgte ein großes Schweigen, das nicht nur mit der Furcht erklärbar ist, Teheran zu missfallen oder Repressalien ausgesetzt zu werden. Das mag man als skandalös und schockierend empfinden, aber es ist ein Faktum,

und es war gar nicht neu.

Noch einmal bestätigte sich im Schatten eines tragischen Ereignisses eine Art gemeinsame, eiserne Regel in den internationalen, politisch-diplomatischen Kreisen: Je weniger man über Kurden spricht, desto besser geht es einem. Ghassemlou war zu Lebenszeiten dieser Regel unterworfen und konnte sie nicht einmal mit seinem tragischen Tod durchbrechen. Hier ging es freilich nicht um die Person – Abdul Rahman konnte auf viele Freunde zählen, darunter auch einige in den Kreisen der Mächtigen –, und es zeigte auch, wie Ghassemlous Kenntnis der Geschichte seine politischen Überlegungen beeinflusst hatte. Die Isolation der Kurden war für ihn eine strategische Gegebenheit gewesen. Die Autonomie der Kurden in einem demokratischen Iran gemäß dem Slogan der DPKI war keine taktische Antwort, und sie galt für die Gesamtheit von 25 Millionen Kurden (zur damaligen Zeit, heute sind es wahrscheinlich an die 30 Millionen).

Er hatte es irgendwann einmal anders formuliert. Ich erinnere mich nicht mehr an den genauen Wortlaut, aber ich bin mir des Sinnes ganz sicher. Die Kurden, so sagte er im wesentlichen, sind überall auf der Welt ein Problem, aber sie könnten genauso gut die Lösung sein. Anders gesagt, in einem befriedeten und demokratischen Mittleren Osten könnte dieses grenzüberschreitend beheimatete Volk einen mächtigen Faktor für wechselseitigen Austausch und damit für Wohlstand und Frieden bilden – wenn seine Kultur und seine Sprache respektiert würden und wenn es, wie alle anderen nationalen Minderheiten, seine Geschicke selbst bestimmen könnte. Europa wäre ein Beispiel. Noch ist das weit von der Wirklichkeit entfernt, aber wer weiß, eines Tages...

Marc Kravetz (geb. 1942) ist ein zuletzt bis 2011 beim renommierten Sender „France Culture“ tätig gewesener, bekannter französischer Journalist. In der Zeit der Herrschaft Khomeinis in den 1980er Jahren berichtete er umfassend für die Tageszeitung „Libération“ aus dem und über den Iran, wofür er mit dem „Prix Albert Londres“ ausgezeichnet wurde. Nach der Ermordung Ghassemlous war er auch in Wien als Sonderberichterstatter für „Libération“ im Einsatz. (Quelle: Wikipedia frz.)

Juliette Minces über die Tschechin, die ihn liebte

Der Mut einer Frau

Dies ist die Geschichte einer couragierten Frau und eines Mutes, über den nicht viel geredet wird, weil er sich nicht in spektakulären Gesten oder in großen

Deklarationen äußert. Es ist der ausdauernde Mut des Alltags von Frauen, wenn sie sich in außergewöhnlichen Situationen befinden, die sie sich nicht immer selbst ausgesucht haben.

Nach außen hin schien Lena durch nichts dazu vorbestimmt zu sein, das zu werden, was sie geworden ist. Oder vielleicht doch, wenn bestimmte Gegebenheiten berücksichtigt werden:

Eine nach der Ermordung der Mutter, als das Kind erst sechs Jahre alt war, zerstörte Kindheit; ein am Kind nicht interessierter Vater und eine Großmutter väterlicherseits voll der bewussten, stummen Verachtung (Lenas Mutter gehörte nicht zu ihrer Welt). Glücklicherweise gibt es da noch so oft wie möglich die beständige Zärtlichkeit einer Tante mütterlicherseits. Sie ist zu arm, um das Kind bei sich aufzunehmen – ihr Mann arbeitet als Kumpel in einem Bergwerk der berühmten Kohlenabbau-Regionen der Tschechoslowakei –, aber sie versteht die Kleine und bemüht sich, ihr das Leben ein wenig angenehmer zu machen. Und es gibt das Waisenhaus, wo die aufmerksamen und mitfühlenden Erzieher ebenso wie die Lehrer in den Schulen, die Lena besucht, ohne jeden Zweifel von diesem kleinen, so lernwilligen Mädchen beeindruckt sind und ihm ein bisschen Glücksgefühl vermitteln.

Aber diese Kindheit wird in ihr das beständige Bedürfnis entstehen haben lassen, um Gerechtigkeit zu ringen. Sie wird zugleich jene Charaktereigenschaften geschaffen haben, die ihr die Zuneigung und den Respekt der Kurden einbringen sollten, die sie im Laufe ihres Leidenswegs treffen würde – Mut, Lebenskraft, das Verlangen, sich Herausforderungen zu stellen, und eine gewisse Selbstverleugnung.

Bald nach dem Ende des Zweiten Weltkriegs öffnet die Machtergreifung durch die Kommunisten die höheren Schulen und die Universitäten auch für die Kinder der Arbeiter und für Waisen wie Lena. Nebenberuflich wird sie Abendkurse bis zur Matura und dann an der Universität besuchen.

Aber das Leben wird sie, wie man so sagt, daran hindern, zu jener Zeit ihr Studium abzuschließen: Sie trifft tatsächlich jenen Mann, den sie heiraten wird, Abdul Rahman Ghassemilou.

Lena lernt ihn im Lauf eines Festes an der Universität kennen. Wegen seines leichten Akzents hält sie ihn für einen Slowaken. Er ist Kurde.

Er ist Moslem, aber er bezeichnet sich als nicht gläubig. Das ändert nichts: Um ihn in der iranischen Botschaft in Prag heiraten zu können, muss sie zum Islam übertreten – „eine Formalität“.

Durch die Eheschließung heiratet Lena mit ihrem Mann zugleich zweifellos die Sache der Kurden. Im Lauf der Jahre wird ihr Mann tatsächlich zum Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistans im Iran (DPKI) werden. Unter den verschiedenen Bewegungen der Kurden in ihrer Heimat und überall dort, wo sie im Ausland leben, wird er zum am meisten respektierten kurdischen Anführer werden. Gegen das Ende seines Lebens wird Abdul Rahman auch internationales Profil gewinnen, das viel zum besseren Verständnis der „kurdischen Frage“ beigetragen hat.

Er ist ein hochintelligenter Mann, in dem sich die hohen Kulturen des Orients und des Okzidents vereinen (er hat sein Universitätsstudium in Paris und dann in Prag absolviert). Ohne sich dieser Eigenschaft bewusst zu bedienen, um seine Auffassungen zu verbreiten, ist er eine mitreißende, politische Führungspersönlichkeit. Mehrsprachig und geborener Diplomat, versteht er es zu überzeugen, und findet immer die besseren Argumente, um seinen Kampf zu erklären oder um die Seinen zu mobilisieren. Er ist zudem ein politisch gewandter Mensch, dessen Grundsätze auch im Lauf der Zeit nicht in Frage gestellt werden. Für ihn heiligt der Zweck nicht die Mittel. Nie würde er akzeptieren, dass seine Partei, wie er es nennt, „unwürdige“ Methoden wie Erpressungen oder Geiselnahmen einsetzte, die von anderen politischen Bewegungen durchaus praktiziert werden. Das ist mit großer Sicherheit auch ein Aspekt der verführerischen Wirkung auf eine Frau wie Lena. Bei diesen Prinzipien finden die beiden jungen Leute, wenn auch auf unterschiedlichen Wegen, zueinander. Beide haben gelernt, der Demokratie, der Trennung von Kirche und Staat und gleichem Recht für alle Vorrang zu geben.

Es gibt noch etwas Außergewöhnliches an Lena – das ist die beständige Liebe, die sie für Kurdistan und dessen Landschaften sowie mit wachsendem Verständnis für die Kurden entwickeln wird. Diese Frau aus einem totalitär gewordenen Staat des Abendlands wird tatsächlich in ihrer Seele kurdisch werden, ohne dabei ihre starke Überzeugung zu verlieren, dass Gleichheit von Mann und Frau unabdingbar ist. In ihren Memoiren wird sie niemals die Frauen in ihrer kurdischen Wahlheimat vergessen, und diese werden es ihr danken. Sie wird auch nie vergessen, dass Demokratie eine wichtige Voraussetzung für das Erreichen der Gleichstellung ist.

Lenas Schilderung ist die einer Art Lehre – auf dem Gebiet einer fremden Kultur und Zivilisation, in der die Frauen schon damals relativ frei waren und ihr dennoch

beibrachten, was von ihr in der Küche sowie im für Lena neuen, allgemeinen Verhalten erwartet wurde. Sie wird sich diesen Notwendigkeiten beugen, weil es für sie nicht in Frage kommt, jene zu schockieren, die zu den Ihren geworden sind. Aber wann immer sie kann, wird sie mit einer Art Sokratischer Fragekunst versuchen, ihren Freunden dabei zu helfen, auf deren Weg zu einer demokratischen Gesellschaft voranzukommen. Sie gesteht allerdings ihre zahlreichen Niederlagen dabei, insbesondere bei den Männern, ohne Umschweife ein.

Immer, wenn sie dazu Gelegenheit findet, erkundet sie die Umgebung der Orte, an denen sie lebt, und entdeckt so entgegen dem Wunsch ihres Mannes mit Entsetzen die enorme Armut, die beispielsweise in den Bezirken im Süden von Teheran herrscht. Die Mittellosigkeit auf dem Land erschüttert sie zutiefst. Sie erfährt, dass sich das, was man die „Dritte Welt“ nannte, ohne Zweifel hier manifestiert. Diese Erkenntnis verstärkt ihren Wunsch noch weiter, an der Seite jener zu kämpfen, die zu den Ihren geworden sind.

Indem sie sozusagen die tote Zeit nützt, die ihr durch das jahrelange Leben in Verstecken im Untergrund aufgezwungen ist, lernt sie erst Persisch und dann Kurdisch. In erster Linie will sie dadurch ihre Umgebung verstehen und auch sich selbst verständlich machen, aber sie sucht damit zugleich den Zugang zu diesen beiden hochentwickelten Kulturen.

Sie beweist außergewöhnliche Anpassungsfähigkeit, die nur zum Teil durch die Liebe zu ihrem Mann erklärbar ist. Diese Fähigkeit kommt ohne Zweifel aus dem tiefen Respekt für die Menschen, denen sie begegnet, und die sie nicht be- oder aburteilen, sondern verstehen möchte. Dabei geht es um die Trennung der Geschlechter, den Status der Frauen (denen die DPKI mehr Rechte zuzugestehen versucht als sonst üblich), um die vor allem in den ländlichen Gebieten und den ärmsten Regionen des Landes manchmal archaischen Traditionen, sowie die krassen, sozialen Ungleichheiten, die auch von der demokratischen Gesinnung der DPKI nicht mit einem Schlag gemildert werden können. Bei all dem bleibt sie dennoch und in allen Lebensumständen eine Frau, die auch an sich denkt und danach handelt.

Wann immer er kann, hilft ihr Mann in diesen Belangen seiner Frau und unterstützt sie. Er dient ihr außerdem als eine Art Lotse, indem er ihr Worte und insbesondere Zeichen erläutert, die sie noch nicht versteht.

Gleich nach ihrer Ankunft im iranischen Kurdistan bringt ihr Mann sie zu seiner Familie. Diese nimmt sie schnell auf (sie ist hübsch, sanft und fröhlich). Zum ersten

Mal in ihrem Leben fühlt sie sich rundum glücklich. Die Familie ist wohlhabend und bildet eine Mischung aus Tradition und Moderne (fast alle Söhne wurden zum Studium ins Ausland geschickt). Lena lernt, sich in dieser komplexen und warmherzigen Gesellschaft zu bewegen, die sie aufnahm und die für sie eine erweiterte Familie wurde. Sie fügt sich harmonisch ein – unter belustigenden ebenso wie dramatischen Bedingungen. Auch hier hilft ihr Abdul Rahman, indem er ihr Tipps gibt, ansonsten unvermeidliche Fehler zu vermeiden, und dabei von ihr keine totale Anpassung an die Normen dieser Gesellschaft verlangt. Ganz in diesem Sinn führt er sie nicht nur in die Sitten und Gebräuche ein, die oft mit religiösen Vorschriften verwechselt werden, sondern vermittelt ihr den dahinter liegenden Sinn. Es sind die offene Haltung dieser Frau und ihre Unkompliziertheit, die ihr die Zuneigung und den Respekt aller einbringen.

Aber die glückliche Zeit in der Familie Abdul Rahmans wird nicht lange dauern. Die militärischen Aufgaben ihres Mannes werden Lena aus dieser herzlichen Umgebung herausreißen, aus dem einzigen, warmen Nest, das sie in ihrem Leben kennen gelernt hat – in dem noch Gesten Worte ersetzen, aber dabei so klar verständlich waren, dass die Frauen einander schließlich bestens verstanden, und in dem die Männer die Anwesenheit dieser Fremden mitsamt deren potentielltem Einfluss auf ihre eigenen Frauen anstandslos hinnahmen. In jener Zeit konnten die Töchter allerdings relativ leicht ausgehen und etwas mehr an der Welt der Männer teilhaben. Hinzu kommt, dass die DPKI ausdrücklich laizistisch ist. So sind interessanterweise in Lenas Geschichte kaum je religiös bedingte Meinungsverschiedenheiten zu finden.

Naiverweise hofft sie als Waisenkind, ihren Jungmädchen-Traum verwirklichen und eine echte Familie gründen zu können. Sie wird ihre Illusionen aufgeben müssen und, wenn auch zögernd, begreifen, dass die einzige Familie eines Vollzeit-Kämpfers mit stetig größer werdender Verantwortung die Partei ist und dass alles, das dem im Weg stehen könnte, vermieden werden muss – selbst, wenn es um die Ehefrau und die Kinder geht.

Die häufige Abwesenheit ihres Mannes zwingt sie, ihre beiden kleinen Töchter allein aufzuziehen. Dass er gezwungen ist, im Untergrund zu leben, nötigt auch ihr und ihren Kindern eine Existenz im Verborgenen auf. Der Kampf ihres Mannes ist auch der Ihre geworden. Das gilt mit Sicherheit ebenso für die Einschätzung der Behörden. Demzufolge ist sie vor den zahlreichen Gefahren nicht geschützt, die ihr aufgrund der Aktivitäten Abdul Rahman Ghassemlous drohen. Die schreckliche Begegnung mit der SAVAK, der grausamen Geheimpolizei des Schah des Iran, ist ein

Beispiel dafür. Dass sie heil davonkommt, verdankt sie einem Offizier, der ihr mit ihrem Neugeborenen aus Mitleid hilft. Die Gefährtin eines polizeilich gesuchten Widerstandskämpfers riskiert genau soviel wie dieser selbst, aber die Berichterstatter sprechen nur von jenem!

In einem anderen Zusammenhang beleuchtet Lena klar die Widersprüche, die sich quer durch die Reihen der Kämpfer der demokratischen Partei ziehen. Ihr deklariertes Ziel ist es, über die Schaffung demokratischer Verhältnisse hinaus gleiche Rechte für Mann und Frau zu verwirklichen. Tatsächlich wird dabei etwas gepriesen, das dem Gegenteil der Traditionen entspricht. In der alltäglichen Praxis sind die Gewohnheiten stärker als die Theorien und Prinzipien. Somit verfällt in der gemeinsam benützten Wohnung in Teheran keiner der Kämpfer auf die Idee, mit Hand anzulegen. Und Lena wird erst in allerletzter Not dagegen protestieren. Hinzu kommt der ständige Geldmangel, sei es, weil die Überbringung zu schwierig oder weil die Partei selbst zu arm ist.

Als die Partei entscheidet, dass Lena endgültig und unter größter Geheimhaltung den Nahen Osten über den Irak zu verlassen hat, kennt sie bereits die langen Märsche über die majestätischen und unwegsamen Berge Kurdistans, die Hitze und den Durst, die Angst und die Erschöpfung. Die kleinen Mädchen werden zwar von den Peschmergas gut versorgt, aber es fehlt ihnen alles, das Kindern Halt geben könnte. Im Irak angekommen, gibt es für sie weder Geld noch Pass oder Flugtickets, um das Land so rasch wie möglich verlassen zu können. Während sie auf die Dokumente warten, wechseln sie von einem Versteck zum anderen. Eines davon ist ein entsetzliches, düsteres und größtenteils verfallenes Wüstenschloss. Aus Angst vor Entdeckung dürfen sie es nicht verlassen. Lena muss an diesem furchterregenden Ort all ihre Phantasie aufbieten, um ihre kleinen Töchter zu beruhigen und am Schreien zu hindern. Bei allem Bemühen zu vermeiden, dass die Kinder ein Trauma für ihr Leben erleiden, trägt sie selbst ein Stottern davon, dessen Überwindung Jahre dauern wird.

Ich glaube, dass nur eine Frau durchstehen kann, was Lena mit all ihrer Angst im Bauch bereit war, auf sich zu nehmen und zu tun, um ihre Kinder zu beschützen. Der zunehmend harte Alltag im Untergrund hat ihr zwar beständige, treue Freunde gebracht. Aber er hat schwere, psychische Folgen nach sich gezogen: Ihre Töchter verstehen auch nach vielen Jahren beispielsweise nicht, was alles Lena allein mit ihnen und für sie ertragen hat. Können Kinder, selbst wenn sie erwachsen geworden sind, ihren Eltern verzeihen, dass jenen die Sache wichtiger war als sie selbst? Lena hat jedoch ihre Kinder nie im Stich gelassen. Aber deren Unverständnis bleibt

bestehen, und Lena allein wird dafür verantwortlich gemacht.

„Khoschka Nasrin“ *), wie sie die Kurden nennen, blieb immerhin die Achtung jener erhalten, die zu den Ihren geworden sind.

Ohne ihren Kampf aufzugeben, ist Lena schließlich mit ihren Töchtern allein zurückgeblieben, während Abdul Rahman mit seinem Leben für den Freiheitskampf bezahlte – hinterhältig abgeschlachtet von Abgesandten des Nachfolgers Ayatollah Khomeinis, Rafsandschani, mit denen er streng geheim vermeintliche Friedensverhandlungen in Österreichs Hauptstadt Wien aufnehmen hatte wollen. Bis heute fragt sich Lena, wie dieser so scharfsinnige und schlaue Mann den Versprechungen der iranischen Mächtigen vertrauen konnte, deren Verlogenheit und Falschheit er so gut kannte.

Und noch einmal hat Lena den Kampf aufgenommen, um die Verantwortlichen für dieses durch die damalige, österreichische Regierung nie geahndete Verbrechen zu verfolgen. Sie wollte damit auch den Staatsterrorismus anprangern, den die Islamische Republik Iran permanent gegen sämtliche Oppositionellen ausübt, vor allem gegen die Kurden, die so vermessen sind, völlig legitime Rechte für sich einzufordern.

JULIETTE MINCES**)

Fontenay-le-Comte, Jänner 2011

*) Khoschka bedeutet auf Kurdisch « Schwester », und den Kosenamen Nasrin erhielt Lena von ihren kurdischen Freunden.

**) Juliette Minces (geb.: 1937 in Paris) ist vielgereiste Journalistin, Schriftstellerin und Feministin sowie engagierte Kämpferin für die Trennung von Religion und Staat. Eines ihrer wichtigsten Themen ist außerdem die Immigration über ihre erste Generation hinaus sowie die Situation der Frau im Islam. Mit Helene Krulich verbindet sie eine langjährige Bekanntschaft und Freundschaft. (Quellen: Wikipedia frz., privat). [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Kurdenfrage | **Biyografi** | **Dokumenttyp:** Übersetzung | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Publication date:** ~~00-00~~-2011

بابہ تہ پھ یوہ ستر اوہ کان

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	کوردی ناوه‌راست	رێکەوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	01-01-2011

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website sites.google.com 2011](#)

Hinzugefügt am: 01-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 218

Mord an Ghassemlou seit 31 Jahren ungesühnt

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260428173922685658>

Vor 31 Jahren wurde der kurdische Politiker und Generalsekretär der PDK-Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, gemeinsam mit zwei Begleitern mitten in Wien von einem Killerkommando des iranischen Regimes erschossen. Der Dreifachmord bleibt bis heute ungesühnt

Auf den Tag genau vor 31 Jahren, am 13-07-1989, wurden Abdul Rahman Ghassemlou (Ebdurehman Qasimlo, kurdischer Politiker und damaliger Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistan – Iran (PDK-I, auch KDP-I), sein Stellvertreter in Europa Abdullah Ghaderi-Azar (Abdullah Kadir Azeri) und der in Österreich eingebürgerte kurdische Lobbyist Fadel Rasoul (Fadil Resul) in Wien bei einem Treffen mit Abgesandten des iranischen Regimes ermordet. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach Interventionen der iranischen Führung unbehelligt ausreisen. Die österreichische Polizei eskortierte sogar einen von ihnen zum Flughafen Schwechat.

Abdul Rahman Ghassemlou wurde 1973 auf dem dritten Kongress der PDK-I zu deren Präsident gewählt. Unter dem Motto „Demokratie für den Iran, Autonomie für Kurdistan“ unterstützte er 1979 die Revolution des schiitischen Geistlichen Ajatollah Chomeini gegen Schah Mohammed Reza Pahlavi – in der Hoffnung, die kurdische Bevölkerung im Iran würde nach dem Sturz des Schah-Regimes mehr Rechte erhalten. Im Sommer 1978 hatte Ghassemlou, als er vom Wandel im Iran hörte,

mehrere Male Chomeini in dessen Pariser Wohnung besucht. Zehn Tage, nachdem ein Flugzeug am 1. Februar 1979 von Paris aus gestartet war und Chomeini nach Teheran brachte, rief der Ajatollah die Revolution aus und richtete an die Kurden die Worte: „Wir werden uns auch mit euch treffen.“

Doch die neuen Herren des Iran dachten nicht daran, die kurdischen Autonomiebestrebungen zu erfüllen. Schon am 17. August 1979 erklärte Chomeini den Sohn einer assyrischen Christen und eines feudalen sunnitischen Kurden Abdul Rahman Ghassemlou zum „Feind Allahs“. Die Folge war ein langer und blutiger Krieg zwischen der PDK-I und dem Regime.

Bis 1984 starben knapp 10.000 Peschmerga

Der 1980 beginnende Iran-Irak-Krieg hatte das Schicksal der ostkurdischen Bewegung geändert. Bis 1984 hatten etwa 10.000 Peschmerga ihr Leben verloren. Ghassemlou zog das Hauptquartier in die an der süd- und ostkurdischen Grenze liegenden Qendîl-Berge zurück. Unter der Vermittlung von Celal Talabani von der Patriotischen Union Kurdistans (YNK) fanden in der zweiten Hälfte der 80er Jahre wieder Gespräche mit Teheran statt. Die Parteien trafen sich zum ersten Mal am 30. Dezember 1988 im Haus des YNK-Mitglieds Xebat Maruf in Wien. Bei den zweitägigen Verhandlungen bestand Ghassemlou auf der Forderung nach Bildung in kurdischer Muttersprache und Kurdisch als zweite Amtssprache. Die Verhandlungen gingen ohne Resultat auseinander. Als Chomeini starb und Rafsandschani ihn ersetzte, bemühte sich Ghassemlou um neue Verhandlungen.

Diesmal setzte sich der Lobbyist Fadel Rasoul für ein Zusammentreffen ein und arrangierte die Gespräche mit kurdischen Führern in Wien. Eigentlich hatte Ghassemlou auf Paris als Ort des Treffens bestanden. Die Iraner bestanden jedoch auf Wien oder Berlin. Paris schlossen sie als Treffpunkt aus. So landete Ghassemlous Flugzeug am 13. Juli in Österreichs Hauptstadt.

Hinterhalt in Wohnung

Die Verhandlungen mit den Iranern Mohammad Jafari Sahraroudi, Mustafa Ajvadi (auch Hadschi Mostafawi) und Amir Mansour Bozorgian fanden in einer Wohnung in der Linken Bahngasse im 3. Bezirk von Wien statt. Die Gespräche wurden auf Band aufgenommen. Darauf sollte später zu hören sein, wie Ghassemlou sagt: „Ich werde mit leeren Händen zurückkehren und auch nicht sagen können, dass der Iran an der von ihm versprochenen Autonomie arbeitet.“ Inmitten der Unterredung wurden Ghassemlou und seine Begleiter von etlichen Kugeln durchsiebt. Währenddessen erlitt Sahraroudi eine Schußverletzung am Mund, vermutlich handelte es sich um

einen Querschläger.

PDK-I-Europavertreter Abdullah Ghaderi-Azar (I.) und Dr. Abdul Rahman Ghassemlou Als die ersten Polizeieinheiten in der in ein Blutbad verwandelten Wohnung eintrafen, rief Bozorgian der Polizei zu: „Sie haben auf meinen Freund geschossen, rettet ihn“. Die Verletzung von Sahraroudi hatte den ganzen Plan der Iraner umgeworfen. Die nächsten Tage verbrachte er unter Polizeischutz in einem Wiener Krankenhaus, wo er verhört wurde. Am 21. Juli verließ Sahraroudi die Klinik, begab sich in die iranische Botschaft und flog am folgenden Tag mit dem Iran-Air-Flug 722 aus Wien nach Teheran. Auch die anderen Tatverdächtigen konnten das Land ungehindert verlassen. Im Iran wurden sie wie Helden empfangen. Bozorgian erhielt nach seiner Rückkehr den Rang eines Generals und wurde zum Leiter des Stützpunkts der Revolutionsgarden in Ūrmiye, der Geburtsstadt von Ghassemlou, ernannt. Sahraroudi wurde nach seinem Dienst in Wien zum Kommandanten der Al-Quds-Einheiten für Auslandsoperationen des Irans. Im August 1996 leitete er die Operation gegen das in der Gemeinde Koy in Südkurdistan gelegene Hauptquartier der PDK-I. Vermutlich war auch der frühere iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad an der Ermordung der drei kurdischen Politiker in Wien beteiligt.

Unbehelligte Reisen durch Europa

Sowohl Sahraroudi als auch Bozorgian waren auch nach den Attentaten von Wien weiterhin unbehelligt in Europa unterwegs. So reiste Sahraroudi im Oktober 2013 von der Schweiz nach Kroatien. Obwohl es einen internationalen Haftbefehl gegen ihn gibt, lieferten beide Länder ihn nicht an Österreich aus. 2014 wurde Sahraroudi in der Hauptstadt der südkurdischen Autonomieregion Hewlêr (Erbil) sogar auf dem roten Teppich empfangen. Er nahm am Besuch des iranischen Parlamentspräsidenten Ali Laricani auf Einladung der Barzanî-Partei PDK-Irak teil.

Ghassemlou-Nachfolger ebenfalls Opfer eines Anschlags

1992 fiel im Berliner Restaurant Mykonos auch Abdul Rahman Ghassemlous Nachfolger Sadegh Sharafkandi einem Anschlag zum Opfer. Anders als in Österreich begann die Justiz in Deutschland den Fall vor Gericht zu bringen. Zwei Attentäter wurden verurteilt. Das Gericht stellte fest, dass der Mordauftrag von Irans Regime kam. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Politik | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria | Publication date: 13-07-2020

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2020	رێکەوت و پرووداو (کەڤنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Commemorating the 36th Death Anniversary of Dr. Abdul Rahman Ghassemlou	کورتەباس	English	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتەباس	English	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	
Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar	کورتەباس	Deutsch	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Kurden-Mord vor 17 Jahren in Wien	کورتەباس	Deutsch	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	بە لگه نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
Morde an iranischen Kurden in Wien 1992 ungesühnt	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran's Kurds warn of 'terror' under Raisi	کورتەباس	English	
PDKI Supports The U.S. Department of State's Statement on Iran's Assassination of Dr. Ghassemlou	بە لگه نامه کان	English	

Reinstatement of the case of the murder on Dr. A.
Ghassemlo

په رتوووخانه

English

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website deutsch.anf-news.com](http://Website.deutsch.anf-news.com) 13-07-2020

Hinzugefügt am: 28-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 219****Morde an drei Kurden in Österreich (2364/AB)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260520130432688465>

2364/AB XX. GP - Anfragebeantwortung

1 von 16

2364/AB XX.GP

Die Abgeordneten zum Nationalrat Moser, Gredler, Partnerinnen und Partner haben an mich eine schriftliche Anfrage betreffend Wiener Kurden-Mord gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Warum wurden dem Bericht des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten keine Akten und Dokumente, wie den beiden anderen Berichten, beigelegt?
2. Werden Sie dem Parlament noch alle für die Kurden-Morde relevanten Akten und Dokumente vorlegen? Wenn ja, wann? Wenn nein, warum nicht?
3. Warum unterteilt es das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten, ganz im Gegensatz zum BMI und BMJ, die Ereignisse des Zeitraums vom 13. Juli bis Ende Dezember 1989 zu kommentieren und beschränkte sich lediglich auf eine chronologische Darstellung der Geschehnisse?
4. Welche formellen und informellen Kontakte bestanden zwischen dem Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten und den Bundesministerien für Inneres und Justiz zum Thema „Kurdenmorde“? In welcher Form sind diese Verbindungen dokumentiert?
5. Wurde seitens des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten Druck auf die Bundesministerien für Inneres oder Justiz ausgeübt, die Erhebungen gegen die drei des Mordes verdächtigten Iraner einzustellen? Wenn nein, wie erklären

Dieser Text ist elektronisch textioniert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Morde an drei Kurden in Österreich (2364/AB)**Anfragebeantwortung**

Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten Dr. Wolfgang Schüssel zu der schriftlichen Anfrage (2512/J) der Abgeordneten Hans Helmut Moser und Genossen an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend nicht geklärte Fragen nach der Veröffentlichung des vorgelegten Berichts betreffend die Morde an drei Kurden in Österreich
Beantwortet durch
Dr. Wolfgang Schüssel (V)

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten

Die Abgeordneten zum Nationalrat Moser, Gredler, Partnerinnen und Partner haben an mich eine schriftliche Anfrage betreffend Wiener Kurden-Mord gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Warum wurden dem Bericht des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten keine Akten und Dokumente, wie den beiden anderen Berichten, beigelegt?
2. Werden Sie dem Parlament noch alle für die Kurden-Morde relevanten Akten und Dokumente vorlegen? Wenn ja, wann? Wenn nein, warum nicht?
3. Warum unterließ es das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten, ganz im Gegensatz zum BMI und BMJ, die Ereignisse des Zeitraums vom 13. Juli bis Ende Dezember 1989 zu kommentieren und beschränkte sich lediglich auf eine chronologische Darstellung der Geschehnisse?
4. Welche formellen und informellen Kontakte bestanden zwischen dem Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten und den Bundesministerien für Inneres und Justiz zum Thema „Kurdenmorde“? In welcher Form sind diese Verbindungen dokumentiert?
5. Wurde seitens des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten Druck auf die Bundesministerien für Inneres oder Justiz ausgeübt, die Erhebungen gegen die drei des Mordes verdächtigten Iraner einzustellen? Wenn nein, wie erklären Sie sich die Ausreise des Verdächtigen Sahraroodi am 28. Juli 1989 trotz der zu diesem Zeitpunkt vorliegenden 8 konkreten Verdachtsmomente (vg. Bericht des BMI, S.10-11) und die praktisch ungehinderte Flucht des Verdächtigen BozoYgian im November/Dezember 1989?
6. Wie kommen Sie zu der am 6. Mai in der Sondersitzung aufgestellten Behauptung, wonach gegen Sahraroodi „bis zur Ausreise kein Tatverdacht“ vorgelegen sei, wenn Sie nun den Bericht des BMI, 5.10 und 11, lesen, wovon 8 konkreten Anhaltspunkten für die Verwicklung der Iraner zum Zeitpunkt der Ausreise Sahraroodis die Rede ist?
7. Würden Sie den damaligen Innenminister Franz Löschnak der Lüge bezichtigen, wenn Sie am 6. Mai 1997 bei der Sondersitzung behaupteten, dieser habe am 25. Juli 1989 dem Ministerrat berichtet, gegen Sahraroodi lägen keine Verdachtsmomente vor? Oder müssen Sie Ihre Antwort vom 6. Mai dieses Jahres

revidieren?

8. Wie beurteilen Sie die im „Profil“ vom 26. Mai dieses Jahres (S. 32-33) veröffentlichten Aktenvermerke vom Juli 1989, die von hohen Beamten verfaßt wurden, bezüglich der dadurch auftretenden Indizien dafür, daß sich das BMaA dem iranischen Druck so weit wie möglich gebeugt hatte?

9. Wie erklären Sie sich die APA-Aussendung von Dr. Alois Mock vom 16.4. dieses Jahres, wonach es „absolut falsch“ sei, daß der Iran Druck auf ihn ausgeübt habe, angesichts der Widerlegung durch den Bericht des BMaA?

10. Welche Stellungnahme gab der damalige Außenminister Dr. Alois Mock in der Ministerratssitzung vom 25. Juli 1989 und in der vorangegangenen Vorbesprechung zu dem Thema „Kurdenmorde“ ab?

11. Wie erklären Sie sich den Umstand, daß sowohl amerikanische als auch britische Stellen, im Gegensatz zu österreichischen, über das Treffen zwischen den drei Kurden und den drei Iranern informiert gewesen sein sollen (vgl. „Profil“ vom 17. Mai 1997)?

12. Stimmt es, daß der damalige außenpolitische Sprecher der ÖVP, Andreas Kohl, die Koordinierung der inoffiziellen Kontakte zu amerikanischen und britischen Stellen übernehmen sollte.

13. Werden Sie das vom amerikanischen Botschafter Ende August 1989 übermittelte „Aide memoire“, in dem es offensichtlich klare Hinweise gab, daß nur die Iraner die Täter sein konnten, dem Parlament zur Verfügung stellen?

14. Ab wann war das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten darüber informiert, daß die Morde im Auftrag bzw. mit Wissen der iranischen Staatsspitze ausgeübt worden waren?

15. Im Zuge der Dringlichen Anfrage zum Thema Kurdenmorde am 6. Mai dieses Jahres beantworteten Sie die Frage, ob der damalige Generalsekretär im BMaA am 28.11.1989 eine Sachverhaltsdarstellung vom BMI angefordert habe, mit Unseres Wissens nicht. In welcher Weise haben Sie diese Fragestellung überprüft?

16. Welche Aufzeichnungen und Aktenvermerke gibt es über die Kontakte des damaligen Generalsekretärs Klestil mit Innenminister Löschnak oder anderen

Vertretern des BMI zwischen der Ausstellung der Haftbefehle wegen Mordes am 28. November 1989 und Mitte Dezember 1989, also in der Zeit, in welcher der Druck seitens der iranischen Diplomatie besonders stark war?

17. Welche Veranlassungen traf Außenminister Mock oder Generalsekretär Klestil, vor allem gegenüber dem Innenministerium, nach der Drohung des iranischen Botschafters Shirazi am 4. und 5. Dezember 1989, wonach Österreich Retorsionsmaßnahmen zu gegenwärtigen habe, wenn man die iranische Botschaft weiterhin überwache (siehe Bericht des BMaA, S.17-18)?

18. Wie erklären Sie sich die Stellungnahme der Präsidentschaftskanzlei vom 21. April 1997, wonach beim damaligen Generalsekretär Klestil keine iranischen Interventionen erfolgt sind, wenn sie diese mit Ihrem eigenen Bericht (vor allem S. 18) vergleichen?

19. Ihrem Bericht ist zu entnehmen, daß die Botschaft in Den Haag am 11.12.1989 einen Bericht an das BMI übermittelte. Diesem, zufolge soll sich nach niederländischen Quellen Bozorgian noch in der iranischen Botschaft in Wien aufgehalten haben. Welchen Inhalts war dieser Bericht und wie hat das BMaA darauf reagiert? Präzisieren Sie bitte den Terminus niederländische Quellen!

20. Ab welchem Zeitpunkt ging das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten davon aus, daß der Tatverdächtige Bozorgian die iranische Botschaft in Österreich verlassen hat und aus Österreich ausgereist war?

21. Wann hat Bozorgian Österreich aus heutiger Sicht verlassen?

22. Dem Bericht ist zu entnehmen, daß das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten am 15.9.1989 Kenntnis von Drohungen gegen österreichische UNIMOG-Mitglieder in Kurdistan erhalten habe. Welchen Inhalts waren diese Drohungen? Von wem stammten diese Drohungen? Gab es gegen andere österreichische UN-Kontingente Drohungen, die im Zusammenhang mit den Kurden-Morden zu sehen sind?

23. Aus dem Bericht ist zu entnehmen, daß Außenminister Dr. Alois Mock in einem Schreiben vom 11.12.1989 an Bundesminister Dr. Franz Löschnak ersucht, bezüglich Überwachungsmaßnahmen von Botschaften in künftigen derartigen Fällen hinsichtlich der einzuschlagenden Vorgangsweise Einvernehmen herzustellen. Liegt ein derartiges Einvernehmen vor? Wenn ja, erläutern Sie dieses bitte. Wenn nein,

warum nicht?

24. Aus dem vorliegenden Bericht ergibt sich, daß Dr. Klestil anlässlich einer Iran-Irak-Türkei-Reise im Juni 1990 Gespräche mit hochrangigen iranischen Funktionären in Teheran führte. Dabei soll der Generalsekretär. im iranischen Funktionären in Teheran führte. Dabei soll der Generalsekretär. im iranischen Außenministerium zu verstehen gegeben haben, daß sich alle drei des Mordes verdächtigten Personen (wieder) im Iran aufhalten würden. In welcher Weise hat Dr. Klestil hierauf reagiert?

25. Wurde von Seiten des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten auf das iranische Angebot, als Zeichen des guten Willens den österreichischen Behörden Kontakte zu den drei des Mordes verdächtigten Iranern zu ermöglichen, um von diesen eine Stellungnahme einholen zu können, zurückgegriffen? Wenn ja, in welcher Weise? Wenn nein, warum wurde dieses Angebot nicht wahrgenommen?

26. Inwieweit wurde vom Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten nach dem 28. Juni 1990 (Ende des Berichts) die Causa Kurden-Morde weiterverfolgt? Bei welchen der seit damals sehr zahlreichen Kontakte auf Außenminister-Ebene wurde die Frage der Auslieferung der Verdächtigen konkret angesprochen und wie hat die iranische Seite darauf reagiert?

27. Wurde seitens des Iran zu irgendeinem Zeitpunkt gedroht, daß die Kurden-Affäre Konsequenzen für den UNO-Standort Wien haben könnte, wenn sie nicht zufriedenstellend im Sinne des Iran abgeschlossen würde?

Ich beantworte diese Anfragen wie folgt:

Zu den Fragen 1 - 3:

Das BMaA hat eine Chronologie aufgrund der Aktenlage vorgelegt, um einen Überblick über die Aktivitäten des Ressorts zu geben. Der wesentliche Inhalt von Akten dokumenten wurde in die chronologische Darstellung aufgenommen. Eine Beifügung ausgewählter Akten hätte demgegenüber einen geringen Informationsgehalt gehabt und eine weniger objektive Beurteilung ermöglicht. Von einer eigenen Wertung und Kommentierung wurde bewußt Abstand genommen, um auch nicht den Anschein einer Beeinflussung zu erwecken. Sowohl dem Parlament als auch der Staatsanwaltschaft wurden die für die Kurden-Morde relevanten Akten bzw. Akteninhalte übermittelt.

Zu den Fragen 4 -6:

Das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten hat die Bundesministerien für Inneres und Justiz über iranische Vorsprachen im BMaA sowie über Kontakte zwischen der österreichischen Botschaft Teheran und dem iranischen Außenministerium informiert. Diese Informationen sind aktenmässig festgehalten. Im Rahmen dieser Kontakte wurde seitens des BMaA kein Versuch unternommen, Druck auf die genannten Ressorts auszuüben. Dies wird u.a. durch den Bericht des BMfInneres (Seite 11) bestätigt. In gleicher Weise äusserten sich auch die Bundesminister für Inneres und Justiz bereits anlässlich der Pressekonferenz am 28.7.1989. Das BMfInneres hat in seinem Bericht überdies darauf hingewiesen, daß das „BMaA viel von dem iranischen Druck auf Österreich und damit auch auf die Ermittlungsorgane abhing (Seite 11).

Die Genehmigung oder Nichtgenehmigung der Ausreise Sahraroodis fiel nicht in den Kompetenzbereich des BMaA. Über die Umstände und den Zeitpunkt, wie und wann Bozorgian Österreich verlassen hat, enthalten die Akten des BMaA keine Informationen.

Zur Frage 1:

Nein

Zur Frage 8:

Die gegenständlichen Aktenvermerke enthalten keinerlei diesbezügliche Indizien. Von den österreichischen Gesprächspartnern des iranischen Botschafters im BMaA wurde vielmehr auf die Unabhängigkeit der österreichischen Justiz sowie der Medien verwiesen. Hinsichtlich möglicher negativer Reaktionen in der iranischen Bevölkerung gegenüber Österreich wurde vom österreichischen Gesprächspartner ausdrücklich festgestellt, daß solche Reaktionen wohl nur dann denkbar seien,

ausdrücklich festgestellt, daß solche Reaktionen wohl nur dann denkbar seien, wenn das iranische Volk falsch informiert werde, wobei auch auf unrichtige iranische Pressemeldungen hingewiesen wurde.

Zur Frage 9:

Weder im Schreiben von Außenminister Velayati an Bundesminister Mock vom

13.9.1989 noch anlässlich des Zusammentreffens der beiden Minister anlässlich der 44. UNO-Generalversammlung in New York am 27.9.1989 wurde von iranischer Seite Druck auf Bundesminister Dr. Mock ausgeübt. In beiden Fällen brachte die iranische Seite die Hoffnung zum Ausdruck, daß es zu einer Verbesserung und einem weiteren Ausbau der bilateralen Beziehungen kommen würde.

Zur Frage 10:

Dem BMaA ist keine Stellungnahme von Bundesminister Dr. Mock bekannt.

Zu den Fragen 11 und 13:

Der US-Vertreter erklärte bei seiner Vorsprache im BMaA am 22.8. über Nachfrage, daß die Informationen der USA hauptsächlich aus österreichischen Quellen (BMfInneres sowie Äußerungen von BM Dr. Mock) stammten und der Zeitpunkt der Intervention im Zusammenhang mit einem Zeitungsartikel (Washington Post) stehe.

Gleichzeitig versicherte der US-Vertreter, daß die USA keinerlei Vorwurf gegen Österreich erhebe. Nachstehend der Text des US-Aide Memoire:

The United States Government wishes to express its deep concern with the unresolved murder on July 13 in Vienna of Abdul-Rahman Quassem lou, internationally respected leader of the Iranian kurdish Democratic Party, and two of his colleagues, Abdullah Ghaderi-Azar and Fadel Mala Mahmoud Rasoul.

Credible evidence exists that the Iranian Government and the local Iranian embassy were involved in this heinous act of terrorism. Among other things, the suspects reportedly held Iranian diplomatic passports. Two of the suspects sought the refuge and protection of the local Iranian Embassy.

We urge the Government of Austria to pursue prompt, official and concrete action to identify, arrest and prosecute those responsible for the attack. We believe such actions should include steps:

(A) To indict those suspected of responsibility;

(B) To arrest and prosecute any non-official, non-accredited suspects remaining inside Austria,

(C) To initiate Interpol red notices for all suspects and to use all available avenues of international cooperation to obtain any necessary evidence located abroad;

(D) If suspects are located abroad, to initiate and effect extradition;

(E) To declare persona non grata any foreign official accredited to the Government of Austria through his local embassy who may be shown to have played a role in the assassination or its aftermath, to refuse a replacement, and to announce the intention to prosecute any PNG'd official if he or she were to return to Austria in the future.

We share your outrage at the repeated misuse of diplomatic status for the purpose of carrying out state-sponsored terrorist attacks in Austria. In May 1987 the Libyan People's Bureau was implicated in an assassination attempt against a former Libyan ambassador turned dissident, Ezzedin al Ghadamsi. The U.S. fully supports all firm and decisive action by the Government of Austria in order to make clear that it will not condone the use of its territory as a venue to organize and carry out state-sponsored terrorist attacks, including political assassinations.

All civilized states must stand together in our refusal to capitulate to state-sponsored terrorism. To do otherwise would place the whole world at greater risk to increased attacks by state sponsors of terrorism.

Dem Alde Memoire ist nicht zu entnehmen, daß amerikanische Stellen über das Treffen zwischen den Kurden und den Iranern im Vorhinein informiert gewesen wären; andernfalls hätten sie wohl unverzüglich Kontakt mit den österreichischen Sicherheitsbehörden aufgenommen. Es existieren auch keine derartigen Informationen von britischer Seite.

Zur Frage 12:

Klubobmann Abg. Dr. Khol hat in dem entsprechenden Artikel des „Profil bereits selbst Stellung genommen.

Zur Frage 14:

Das BMA hat keine diesbezüglichen Informationen, die gegen die Tatverdächtigen kein rechtskräftiges Urteil vorliegt.

Zur Frage 15:

Durch Sichtung der Aktenlage des BMaA.

Zu den Fragen 16 und 17:

Über Kontakte des Generalsekretärs für auswärtige Angelegenheiten mit Bundesminister Löschnak bzw. Generaldirektor Danzinger besteht eine Information vom 5. Dezember, deren Inhalt nachstehend wiedergegeben wird:

Information

Heute früh rief Bundesminister Löschnak an und erkundigte sich nach der Lage in Teheran. Er betonte, es ginge ihm vor allem darum, daß unser Botschaftspersonal nicht gefährdet sei und ersuchte, Vorsorge zu treffen, daß dieses notfalls in den nächsten Tagen „herausgeholt werden kann. Ich informierte Bundesminister Löschnak, daß wir laufend mit der Österreichischen Botschaft Teheran in Verbindung wären, diese zwar von sehr kritischen Zeitungsartikeln berichte, ansonsten aber keine Aktionen gegen österreichische Einrichtungen melde (s. hiezu das FS 25236 von heute). Kurz danach rief der iranische Botschafter an und bat um eine dringende Vorsprache, die am Spätnachmittag des 5. Dezember stattfand. Der Botschafter wiederholte die schon in den

Vortagen gegenüber Botschafter Nettel geäußerten Argumente, beklagte sich neuerdings über das Vorgehen der Wiener Polizei, die durch Sondereinheiten die Botschaft praktisch belagere und nachts durch Scheinwerfer beleuchte. Dies würde von Iranern (offenbar meinte er Pressevertreter) natürlich beobachtet und nach Teheran berichtet, wo es zu entsprechenden Pressekommentaren führe. Besonders unangenehm wäre es gewesen, daß zwei anlässlich der OPEC-Konferenz anwesende Abgeordnete zur Ausweisleistung aufgefordert worden seien. Das Außenministerium und die iranische Regierung habe stets die Haltung der österreichischen Bundesregierung dem Iran gegenüber geschätzt und die Bemühungen um einen weiteren Ausbau der Beziehungen unterstützt. (Ich verwies in diesem Zusammenhang auf den jüngsten Brief des Herrn Bundesministers an Herrn Velayati sowie auf die ausdrückliche Anerkennung der österreichischen Haltung in der 3. Kommission der UN-GV durch den iranischen UNO-Botschafter.) Leider - so führte der Botschafter weiter aus - habe sich durch das Vorgehen der gezwungen war, den für die nächsten Tage geplanten Besuch der österreichischen Wirtschaftsdelegation (Wittmann) abzusagen, da in der derzeitigen Atmosphäre ein solcher Besuch nicht zielführend wäre. Trotz Bemühungen der iranischen Behörden, eine weitere Eskalation zu vermeiden, möchte er mir gegenüber deswegen große Sorge ausdrücken.

Zu den erlassenen Haftbefehlen bedauerte der Botschafter, daß ihm die Unterlagen, die zu diesen geführt haben, nicht zugänglich gemacht werden können, was ich mit dem Hinweis auf die Unabhängigkeit der Justizbehörden bestätigte. Der Gesprächspartner meinte abschließend, er wolle noch klarstellen, er habe nie gesagt, daß der gesuchte Herr Bosorgian in der Botschaft sei. Er habe ausdrücklich gesagt, wir haben ihn bei uns. (Was ich so auffassen mußte, daß Herr Bosorgian sich nicht in der Botschaft aufhalte.) Ich verwies auf die Gespräche der letzten Tage mit Botschafter Nettel und auf dessen Ausführungen zu den Klagen des Botschafters (siehe ZI. 0.07.18181-IV.1189 vom 5. Dezember 1989) sagte jedoch darüber hinaus eine Information des Innen... und Außenministers zu. In einem darauffolgenden Telefonat mit Bundesminister Löschnak sagte dieser, er habe ohnehin schon angeordnet, daß die Observierung der iranischen Botschaft auf ein notwendiges Maß reduziert würde, wiederholte aber sein Ersuchen, Vorsorge dafür zu treffen, daß wir notfalls unser Botschaftspersonal aus Teheran herausholen können. Generaldirektor Danzinger bestätigte kurz darauf, daß Weisung ergangen sei, die Botschaftsbewachung auf den Stand von vor 28. November, d.h. auf zwei Kriminalbeamte zurückzunehmen (Iranischer Botschafter wurde seitens Abteilung 11.4 entsprechend informiert).

Bei einem anschließenden Gespräch mit den zuständigen Kollegen im Hause wurde beschlossen, noch heute mit dem österreichischen Geschäftsträger in Teheran Verbindung aufzunehmen und ihn um eine Lagebeurteilung zu ersuchen. Die in Wien verfügte Zurücknahme der Polizeimaßnahme sollte zu einer Beruhigung der Situation führen, was weitere Maßnahmen nicht mehr erforderlich machen könnte. Die Vornahme von Flugreservierungen für jeden der nächsten Tage für das gesamte Botschaftspersonal - wie von Bundesminister Löschnak angeregt - ist technisch im

Hinblick auf die Überwachungen schwer durchführbar, weiters als Vorsorge deshalb nicht zielführend, weil im Fall eines tätlichen Angriffs auf die Botschaft die Reservierung auch nichts nütze. Schließlich würde eine solche Maßnahme ja nicht unbemerkt bleiben und praktisch die Vorstufe einer Evakuierung darstellen, eine Maßnahme, die in ihrer Schwere schon dem Abbruch von Beziehungen nahekommt. Die Situation wäre daher morgen, 6. Dezember, im Lichte der Berichterstattung des Botschafters, der heute Nacht nach Teheran zurückkehrt, neuerlich zu überprüfen.

PS: Telefonat Botschafter Trax mit Gesandtem Kuen heute morgen: Botschafter

Traxl verwies auf Artikel in Teheran Times und teilte mit, daß iranisches Außenministerium umgehend über Rücknahme der Polizeiaktion gegenüber iranischer Botschaft in Wien informiert wurde (s. FS 25238 bzw. 10117 vom 6.

Dezember 1989). Ansonsten sei Lage ruhig. Er werde Zentrale über weitere Entwicklung umgehend informieren.

Wien, am 5. Dezember 1989

Zur Frage 18:

Der Herr Bundespräsident hat in einem Schreiben vom 13.6. an die Kubobleute der Oppositionsparteien im Parlament hierzu persönlich Stellung genommen. Der Inhalt dieses Schreibens wurde auch der Öffentlichkeit zugänglich gemacht.

Zur Frage 19

Der fernschriftliche Bericht des österreichischen Botschafters in Den Haag lautet wie folgt: Von unbedingt verläSSLicher offizieller niederländischer Seite wurde ich soeben davon informiert, daß der im Zusammenhang mit dem Mord an Kurdenführer Ghassem lou gesuchte iranische Staatsbürger Amir Mansur Bozorgian sich noch in der iranischen Botschaft in Wien versteckt halte. Um absolute Geheimhaltung der Mitteilung und ihrer Quelle wurde ersucht. Weitere Angaben ausdrücklich ausgeschlossen

Darüber hinaus liegen dem BMaA keine Präzisierungen vor. Dieser Bericht wurde dem BMInneres umgehend zur Verfügung gestellt.

Zu den Fragen 20 und 21:

Das BMaA hat keine Unterlagen über diesen Zeitpunkt oder diese Zeitpunkte.

Zur Frage 22:

Die Botschaft Teheran berichtete am 14.9.1989 über ein an den Kommandanten der UN-Friedenstruppe gerichtetes Schreiben, welches von Anhängern und Mitgliedern der untergetauchten Demokratischen Partei im iranischen Kurdistan unterzeichnet war. Darin wird erklärt, daß von nun an die österreichischen Mitglieder der Friedenstruppe, die sich in den Staaten Kurdistans befinden, schwer gefährdet sind. Sollte die österreichische Regierung nach wie vor ihr Schweigen über die Angelegenheit fortsetzen, werden diese Mitglieder nirgends in Kurdistan in Sicherheit sein. Nachstehend der Text des Berichtes der Botschaft Teheran:

Kurdenmorde in Wien, Kurdische Drohung gegen österr. Unimog-Mitglieder 1.)

Botschaft hat soeben Kopie eines Schreibens (aufgegeben lt. Poststempel in Kurdistan am 9. d.M.) erhalten, welches an Kommandant der UN-Friedenstruppe gerichtet ist und wie folgt lautet (ho. Arbeitsübersetzung):

Geschätzter Kommandant der UN-Friedenstruppe.

Mit Gruß und Dank für ihre anstrengenden Bemühungen um Wahrung des Friedens. Wie Sie sicher schon wissen, ist am 13. Juli 1989 in Wien der große Kurdenführer Abdurrahman Ghassemloo einem Attentat zum Opfer gefallen und die österreichische Regierung hat trotz vielen Bemühungen in allen europäischen Staaten und trotz vielen Demonstrationen und Resolutionen über dieses Verbrechen und Forderungen nach Preisgabe der Täter bis jetzt nur geschwiegen und sich geweigert, die Drahtzieher dieses traurigen Aktes dem kurdischen Volke und den freiheitliebenden Menschen der Welt bekanntzugeben. Daher erklären wir Anhänger der Partei und Freunde von Ghassemloo dem geschätzten Kommandanten, daß von nun an die österreichischen Mitglieder der Friedenstruppe, die sich in den Städten Kurdistans befinden, schwer gefährdet sind. Sollte die österreichische Regierung nach wie vor ihr Schweigen über die Sache fortsetzen, werden diese Mitglieder nirgends in Kurdistan in Sicherheit sein. Nehmen Sie bitte diese Warnung ernst und leiten sie den höheren Stellen weiter. Anhänger und Mitglieder der untergetauchten Demokratischen Partei im iranischen Kurdistan.

Kopie an:

UN-Posten in Saghiz, Sardasht, Sanandaj, Marivan und an die österreichische Botschaft in Teheran.

Wml habe umgehend administrativen Chef von Unimog (Österr. Sta. Steinbacher)

informiert (Unimog Kommandant Jovic und Kommandant Friedenstruppe auf Iran. Seite Kallstroem derzeit nicht in Teheran). Dieser wird Jovic und UN-New York in Kenntnis setzen.

3.) Wenn es sich auch um anonyme Schreiben handelt, das ho. nicht verifiziert werden kann, so glaubt Botschaft doch, daß Drohung nicht auf leichte Schulter genommen werden darf. Drohungen beziehen sich territorial allerdings nur auf Gebiet von Kurdistan. Auf Iran. Seite sind bei Unimog nur zwei Österreicher tätig, und zwar Sanitätsunteroffiziere Willibald Sodomka und Siegfried Baier, beide sind in

Teheran stationiert, reisen allerdings manchmal in Unimog Einsatzgebiete. Weiters pendelt ve.

Steinbacher zwischen Bagdad und Teheran. Ein weiterer Österreicher soll an Stelle des soeben nach Bagdad versetzten Field-Service-Mitglied Zulner nach Teheran kommen.

4.) In Kontakt mit Steinbacher hat dieser nicht die Absicht geäußert, iran. Seite von Drohungen zu verständigen, wird diese Frage jedoch mit seinen Vorgesetzten klären.

5.) Auch wenn vordringlich un betroffen, so stellt Botschaft zur Erwägung, ob Kontakt mit Kop-Angehörigen aufgenommen werden sollte, um über diesen Weg allenfalls mehr Informationen zu erhalten sowie Einfluß auf kurdische Gruppen zu nehmen. Es könnte versucht werden, ho. bekannten kurdischen Kontaktmann (allerdings kop-irak., während Drohung von kop-Iran kommen dürfte), diesbezüglich anzusprechen (kann allerdings infolge komplizierter Kontaktaufnahme einige Tage dauern).

fs-weisung erbeten.

Von Drohungen gegen andere österreichische UN-Kontingente in Zusammenhang mit den Kurden-Morden ist dem BMaA nichts bekannt.

Zur Frage 23:

In seinem Schreiben vom 11.12.1989 an Bundesminister Dr. Löschnak hat Bundesminister Dr. Mock im Sinne des Bundesministeriengesetzes 1986 auf die Zuständigkeit des BMaA für Angelegenheiten der ausländischen Vertretungsbehörden in Österreich verwiesen und gebeten, Vorsorge zu treffen, daß über normale Sicherheitsmaßnahmen hinausgehende polizeiliche Aktionen gegen ausländische Vertretungsbehörden nur nach Herstellung eines Einvernehmens mit dem BMaA erfolgen sollten. Hiedurch sollte das BMaA auch in die Lage versetzt werden, getroffene Maßnahmen gegenüber ausländischen Vertretungsbehörden zu vertreten und zu verantworten.

Davon abgesehen sind keinerlei Absprachen oder Veranlassungen zwischen den beiden genannten Ressorts in diesem Zusammenhang getroffen worden.

Nachstehend der Text des gegenständlichen Schreibens von Bundesminister Dr. Mock an Bundesminister Dr. Löschnak:

Sehr geehrter Herr Bundesminister!

Im Gefolge der Haftbefehle gegen die des Kurdenmordes vom 13. Juli dieses Jahres verdächtigten Iraner ist es zu Vorgängen gekommen, die das bereits diffizile Verhältnis Österreichs zum Iran zusätzlich belastet haben. Am 29. November dieses Jahres hat die iranische Seite in Wien und in Teheran gegen die am Abend zuvor von den österreichischen Sicherheitsbehörden um die Iranische Botschaft getroffenen Zernierungsmaßnahmen protestiert, in deren Rahmen Spezialeinheiten der Polizei eine strikte Ausweiskontrolle - angeblich zum Teil mit vorgehaltener Waffe - der Botschaftsangehörigen einschließlich des Missionschefs sowie von Mitgliedern einer iranischen OPEC-Delegation, die gleichzeitig Parlamentsabgeordnete sind, vorgenommen haben.

Soweit von meinem Ressort festgestellt werden konnte, hat die Polizeidirektion Wien, nachdem ihr die Haftbefehle zur Kenntnis gebracht worden waren, das Bundesministerium für Inneres und das Gericht befragt, auf welche Weise sie zu vollziehen seien. Ihr Ressort soll der Polizeidirektion Wien dringend geraten haben, mit dem Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten Kontakt aufzunehmen. Eine solche Kontaktnahme ist leider nicht erfolgt. Sie hätte vermutlich dazu geführt, daß die Überwachungsmaßnahmen, die unmittelbar nach Erlassung des Haftbefehls sehr einschneidend gewesen sein dürften und am Morgen des 29. November sowie in weiterer Folge neuerlich reduziert wurden, von Anfang an das durch den Zweck dieser Maßnahmen gebotene Ausmaß und die durch das Völkerrecht gesetzten Grenzen nicht überschritten hätten.

Im Hinblick auf die Zuständigkeit meines Ressorts für die auswärtigen Angelegenheiten, zu denen gemäß Teil 2A der Anlage zu §2 des Bundesministeriengesetzes 1986 insbesondere auch die Angelegenheiten der ausländischen Vertretungsbehörden in Österreich gehören, wäre ich Ihnen dankbar, könnten Sie unabhängig vom konkreten Anlaßfall dafür Vorsorge treffen, daß über normale Sicherheitsmaßnahmen hinausgehende polizeiliche Aktionen gegen ausländische Vertretungsbehörden niemals ohne vorheriges Einvernehmen mit dem Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten unternommen werden, es sei denn bei unmittelbarer Gefahr im Verzug. Als Kontaktstelle in meinem Ressort käme in erster Linie das Generalsekretariat in Frage. Ein solches Einvernehmen erscheint mit auch deshalb von großer Wichtigkeit, weil das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten dadurch von vornherein in der Lage ist, die getroffenen Maßnahmen gegenüber der ausländischen Vertretungsbehörde voll zu vertreten und zu verantworten.

Mit meinen besten Grüßen

Zur Frage 24:

Der Generalsekretär für auswärtige Angelegenheiten verwies gegenüber seinem iranischen Gesprächspartner auf die schwerwiegenden Verdachtsmomente, die sich gegenüber Bozorgian ergeben hätten und appellierte, die drei der Kurdenmorde verdächtigten iranischen Staatsbürger mögen sich den österreichischen Behörden stellen.

Zur Frage 25:

Von diesem Angebot wurden die zuständigen Bundesministerien für Inneres und Justiz informiert.

Zur Frage 26:

Nach Erhalt eines Rechtshilfeersuchens vom BMfJustiz hat das BMAA dieses am 7.1.1992 an die iranischen Behörden auf diplomatischem Wege weitergeleitet.

Im folgenden wurde von der OB Teheran laufend im iranischen Aussenministerium auf die Beantwortung des Rechtshilfeersuchens gedrängt. Die Botschaft erhielt jeweils eine ausweichende Antwort. Auf Aussenministerebene wurde das Rechtshilfeersuchen regelmässig bei Zusammenkünften von BM Dr. Mock mit Aussenminister Velayati angesprochen (im Zeitraum 1991-1995 insgesamt 7 mal). Die erste schriftliche Reaktion von Seiten des Iran erfolgte im Juli 1994, wobei die österreichischen Behörden um die Adressen der zu befragenden Personen ersucht wurden. Im September 1994 teilte das iranische Aussenministerium mit, dass gegenständlichem Rechtshilfeersuchen nicht entsprochen werden könne, da die zu befragenden Personen unbekannt seien und auch ihr Aufenthalt nicht festgestellt werden könnte. Im Oktober 1995 erhielt das BMAA eine Beantwortung des Rechtshilfeersuchens, welche am 17.10.1995 an das BMfJustiz weitergeleitet wurde. Die Beantwortung enthält die Niederschrift von Aussagen von zwei der Verdächtigten.

Die Frage einer Auslieferung der Verdächtigen wurde bereits im Juni 1990 vom Generalsekretär für auswärtige Angelegenheiten anlässlich dessen Aufenthaltes in Teheran gegenüber dem Generalsekretär im iranischen Aussenministerium zur Sprache gebracht. Der genannte Gesprächspartner stellte hiez zu fest, dass der Iran keine völkerrechtliche Verpflichtung habe, eigene Staatsangehörige auszuliefern.

Zur Frage 27:

Den Akten des BMA sind keine derartigen iranischen Äusserungen zu entnehmen.

[1]

Klicken Sie zum Lesen Morde an drei Kurden in Österreich (2364/AB)

Artikel-Eigenschaften

Dokumenttyp: Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Provinz:** Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut |

Publication date: 05-06-1997

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-06-1997	پیکهوت و پووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	

ئهم تۆماره هه نديک فايلى په يوه نديدارى وهک وئنه و فيديوئى له گه لدايه و ليره دا پيشان نه دراو،
کوډه که بکه تاوه کو له سهر مائه پيره رېکخراوى کوردیپیدیا نه و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/05-06-1997

Hinzugefügt am: 20-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 220

Morde an drei Kurden in Österreich (2512/J)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260520100607688433>

2512/J XX. GP - Anfrage

1 von 4

2512/J XX.GP

Anfrage
der Abgeordneten Moser, Gredler, Partnerinnen und Partner
an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten
betreffend nicht geklärt Fragen nach der Veröffentlichung des vorgelegten
Berichts betreffend der Morde an drei Kurden in Österreich
Der dem Parlament übermittelte und am 13. Mai dieses Jahres veröffentlichte
Regierungsbericht betreffend der Ermordung dreier Kurden am 13. Juli 1989 in
Österreich ist in seiner Darstellung äußerst lückenhaft und spiegelt das
offensichtliche Bemühen der Bundesregierung wider, eine umfassende und korrekte
Darstellung der Ereignisse im Zusammenhang mit drei politisch motivierten Morden
auf österreichischem Staatsgebiet zu be- bzw. verhindern. Diese Feststellung muß
insbesondere nach Durchsicht des Berichtes des Ministeriums für auswärtige
Angelegenheiten getroffen werden. Nicht nur, daß in diesem Bericht keinerlei Akten
bzw. Dokumente beinhaltet sind und sich die Verfasser anscheinend überfordert
sahen, eine Analyse der politischen Entscheidungen zu geben, widersprechen die
Aussagen des Berichtes zum Teil denjenigen der Bundesministerien für Justiz und
Inneres als auch Aussagen des damaligen Generalsekretärs im Außenministerium
Thomas Klestil und des jetzigen Außenministers Wolfgang Schüssel, etwa im
Rahmen der Parlaments-Sondersitzung am 6. Mai 1997.
Insgesamt verstärkt der von der Bundesregierung vorgelegte Bericht nur die
absolute Notwendigkeit für die Einsetzung eines parlamentarischen
Untersuchungsausschusses.
Um zumindest Klarheit bezüglich der wichtigsten Fragestellungen im
Zusammenhang mit den Ereignissen zwischen dem 13. Juli und Ende Dezember
1989 zu erlangen, die in die Verantwortlichkeit des Bundesministeriums für
auswärtige Angelegenheiten fallen, stellen die unterfertigten Abgeordneten folgende
Anfrage
an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten:
1. Warum wurden dem Bericht des Bundesministeriums für auswärtige
Angelegenheiten keine Akten und Dokumente, wie den beiden anderen Berichten,
beiliegend?
2. Werden Sie dem Parlament noch alle für die Kurden Morde relevanten Akten und
Dokumente vorlegen? Wenn ja, wann? Wenn nein, warum nicht?
3. Warum unterließ es das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten,
ganz im Gegensatz zum BMJ und BMJ, die Ereignisse des Zeitraums vom 13. Juli
bis Ende Dezember 1989 zu kommentieren und beschränkte sich lediglich auf
eine chronologische Darstellung der Geschehnisse?

Dieser Text ist elektronisch textorientiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Morde an drei Kurden in Österreich (2512/J)

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Hans Helmut Moser und Genossen an den
Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend nicht geklärt Fragen
nach der Veröffentlichung des vorgelegten Berichts betreffend die Morde an drei
Kurden in Österreich

Eingebracht von

Hans Helmut Moser (L)

Eingebracht an

Dr. Wolfgang Schüssel (V)

Anfrage

der Abgeordneten Moser, Gredler, Partnerinnen und Partner

an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten

betreffend nicht geklärter Fragen nach der Veröffentlichung des vorgelegten

Berichts betreffend der Morde an drei Kurden in Österreich

Der dem Parlament übermittelte und am 13. Mai dieses Jahres veröffentlichte Regierungsbericht betreffend der Ermordung dreier Kurden am 13. Juli 1989 in Österreich ist in seiner Darstellung äußerst lückenhaft und spiegelt das offensichtliche Bemühen der Bundesregierung wider, eine umfassende und korrekte Darstellung der Ereignisse im Zusammenhang mit drei politisch motivierten Morden auf österreichischem Staatsgebiet zu be- bzw. verhindern. Diese Feststellung muß insbesondere nach Durchsicht des Berichts des Ministeriums für auswärtige Angelegenheiten getroffen werden. Nicht nur, daß in diesem Bericht keinerlei Akten bzw. Dokumente beinhaltet sind und sich die Verfasser anscheinend überfordert sahen, eine Analyse der politischen Entscheidungen zu geben, widersprechen die Aussagen des Berichts zum Teil denjenigen der Bundesministerien für Justiz und Inneres als auch Aussagen des damaligen Generalsekretärs im Außenministerium Thomas Klestil und des jetzigen Außenministers Wolfgang Schüssel, etwa im Rahmen der Parlaments-Sondersitzung am 6. Mai 1997.

Insgesamt verstärkt der von der Bundesregierung vorgelegte Bericht nur die absolute Notwendigkeit für die Einsetzung eines parlamentarischen Untersuchungsausschusses.

Um zumindest Klarheit bezüglich der wichtigsten Fragestellungen im Zusammenhang mit den Ereignissen zwischen dem 13. Juli und Ende Dezember 1989 zu erlangen, die in die Verantwortlichkeit des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten fallen, stellen die unterfertigten Abgeordneten folgende Anfrage

an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten:

1. Warum wurden dem Bericht des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten keine Akten und Dokumente, wie den beiden anderen Berichten, beilagt?

2. Werden Sie dem Parlament noch alle für die Kurden-Morde relevanten Akten und Dokumente vorlegen? Wenn ja, wann? Wenn nein, warum nicht?
3. Warum unterließ es das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten, ganz im Gegensatz zum BMI und BMJ, die Ereignisse des Zeitraums vom 13. Juli bis Ende Dezember 1989 zu kommentieren und beschränkte sich lediglich auf eine chronologische Darstellung der Geschehnisse?
4. Welche formellen und informellen Kontakte bestanden zwischen dem Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten und den Bundesministerien für Inneres und Justiz zum Thema Kurdenmorde? In welcher Form sind diese Verbindungen dokumentiert?
5. Wurde seitens des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten Druck auf die Bundesministerien für Inneres oder Justiz ausgeübt, die Erhebungen gegen die drei des Mordes verdächtigen Iraner einzustellen? Wenn nein, wie erklären Sie sich die Ausreise des Verdächtigen Sahraroodi am 28. Juli 1989 trotz der zu diesem Zeitpunkt vorliegenden 8 konkreten Verdachtsmomente (vg. Bericht des BMI, S. 10-11) und die praktisch ungehinderte Flucht des Verdächtigen Bozorgian im November/Dezember 1989?
6. Wie kommen Sie zu der am 6. Mai in der Sondersitzung aufgestellten Behauptung, wonach gegen Sahraroodi bis zur Ausreise kein Tatverdacht vorgelegen sei, wenn Sie nun den Bericht des BMI, S. 10 und 11, lesen, wo von 8 konkreten Anhaltspunkten für die Verwicklung der Iraner zum Zeitpunkt der Ausreise Sahraroodis die Rede ist?
7. Würden Sie den damaligen Innenminister Franz Löschnak der Lüge bezichtigen, wenn Sie am 6. Mai 1997 bei der Sondersitzung behaupteten, dieser habe am 25. Juli 1989 dem Ministerrat berichtet, gegen Sahraroodi lägen keine Verdachtsmomente vor? Oder müssen Sie Ihre Antwort vom 6. Mai dieses Jahres revidieren?
8. Wie beurteilen Sie die im Profil vom 26. Mai dieses Jahres (S. 32-33) veröffentlichten Aktenvermerke vom Juli 1989, die von hohen Beamten verfaßt wurden, bezüglich der dadurch auftretenden Indizien dafür, daß sich das BMaA dem iranischen Druck so weit wie möglich gebeugt hatte?
9. Wie erklären Sie sich die APA-Aussendung von Dr. Alois Mock vom 16.4. dieses Jahres, wonach es absolut falsch sei, daß der Iran Druck auf ihn ausgeübt

habe,angesichts der Widerlegung durch den Bericht des BMaA?

10. Welche Stellungnahme gab der damalige Außenminister Dr. Alois Mock in der Ministerratssitzung vom 25. Juli 1989 und in der vorangegangenen Vorbesprechung zu dem Thema Kurdenmorde ab?

11. Wie erklären Sie sich den Umstand, daß sowohl amerikanische als auch britische Stellen, im Gegensatz zu österreichischen, über das Treffen zwischen den drei Kurden und den drei Iranern informiert gewesen sein sollen (vgl. Profil vom 17. Mai 1997)?

12. Stimmt es, daß der damalige außenpolitische Sprecher der ÖVP, Andreas Khol, die Koordinierung der inoffiziellen Kontakte zu amerikanischen und britischen Stellen übernehmen sollte?

13. Werden Sie das vom amerikanischen Botschafter Ende August 1989 übermittelte Aide memoire, in dem es offensichtlich klare Hinweise gab, daß nur die Iraner die Täter sein konnten, dem Parlament zur Verfügung stellen?

14. Ab wann war das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten darüber informiert, daß die Morde im Auftrag bzw. mit Wissen der iranischen Staatsspitze ausgeübt worden waren?

15. Im Zuge der Dringlichen Anfrage zum Thema Kurdenmorde am 6. Mai dieses Jahres beantworteten Sie die Frage, ob der damalige Generalsekretär im BMaA um den 28.11.1989 eine Sachverhaltsdarstellung vom BMI angefordert habe, mit Unseres Wissens nicht. In welcher Weise haben Sie diese Fragestellung überprüft?

16. Welche Aufzeichnungen und Aktenvermerke gibt es über die Kontakte des damaligen Generalsekretärs Klestil mit Innenminister Löschnak oder anderen Vertretern des BMI zwischen der Ausstellung der Haftbefehle wegen Mordes am 28. November 1989 und Mitte Dezember 1989, also in der Zeit, in welcher der Druck seitens der iranischen Diplomatie besonders stark war?

17. Welche Veranlassungen traf Außenminister Mock oder Generalsekretär Klestil, vor allem gegenüber dem Innenministerium, nach der Drohung des iranischen Botschafters Shirazi am 4. und 5. Dezember 1989, wonach Österreich Retorsionsmaßnahmen zu gegenwärtigen habe, wenn man die iranische Botschaft weiterhin überwache (siehe Bericht des BMaA, S. 17-18)?

18. Wie erklären Sie sich die Stellungnahme der Präsidentschaftskanzlei vom 21. April 1997, wonach beim damaligen Generalsekretär Klestil keine iranischen Interventionen erfolgt sind, wenn sie diese mit Ihrem eigenen Bericht (vor allem S. 18) vergleichen?
19. Ihrem Bericht ist zu entnehmen, daß die Botschaft in Den Haag am 11.12.1989 einen Bericht an das BMI übermittelte. Diesem zufolge soll sich nach niederländischen Quellen Bozorgian noch in der iranischen Botschaft in Wien aufgehalten haben. Welchen Inhalts war dieser Bericht und wie hat das BMaA darauf reagiert? Präzisieren Sie bitte den Terminus niederländische Quellen !
20. Ab welchem Zeitpunkt ging das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten davon aus, daß der Tatverdächtige Bozorgiari die iranische Botschaft in Österreich verlassen und aus Österreich ausgereist war?
21. Wann hat Bozorgian Österreich aus heutiger Sicht verlassen ?
22. Dem Bericht ist zu entnehmen, daß das Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten am 15.9.1989 Kenntnis von Drohungen gegen österreichische UNIMOG- Mitglieder in Kurdistan erhalten habe. Welchen Inhalts waren diese Drohungen? Von wem stammten diese Drohungen? Gab es gegen andere österreichische UN- Kontingente Drohungen, die im Zusammenhang mit den Kurden- Morden zu sehen sind?
23. Aus dem Bericht ist zu entnehmen, daß Außenminister Dr. Alois Mock in einem Schreiben vom 11.12.1989 an Bundesminister Dr. Franz Löschnak ersucht, bezüglich Überwachungsmaßnahmen von Botschaften in künftigen derartigen Fällen hinsichtlich der einzuschlagenden Vorgangsweise Einvernehmen herzustellen. Liegt ein derartiges Einvernehmen vor? Wenn ja, erläutern Sie dieses bitte. Wenn nein, warum nicht?
24. Aus dem vorliegenden Bericht ergibt sich, daß Dr. Klestil anläßlich einer Iran-Irak- Türkei- Reise im Juni 1990 Gespräche mit hochrangigen iranischen Funktionären in Teheran führte. Dabei soll der Generalsekretär im iranischen Außenministerium zu verstehen gegeben haben, daß sich alle drei des Mord verdächtigen Personen (wieder) im Iran aufhalten würden. In welcher Weise hat Dr. Klestil hierauf reagiert?

25. Wurde von Seiten des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten auf das iranische Angebot, als Zeichen des guten Willens den österreichischen Behörden Kontakte zu den drei des Mordes verdächtigen Iranern zu ermöglichen, um von diesen eine Stellungnahme einholen zu können, zurückgegriffen? Wenn ja, in welcher Weise? Wenn nein, warum wurde dieses Angebot nicht wahrgenommen?

26. Inwieweit wurde vom Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten nach dem 28. Juni 1990 (Ende des Berichts) die Causa Kurden-Morde weiterverfolgt? Bei welchen der seit damals sehr zahlreichen Kontakten auf Außenminister-Ebene wurde die Frage der Auslieferung der Verdächtigen konkret angesprochen und wie hat die iranische Seite darauf reagiert?

27. Wurde seitens des Iran zu irgendeinem Zeitpunkt gedroht, daß die Kurden-Affäre Konsequenzen für den UNO-Standort Wien haben könnte, wenn sie nicht zufriedenstellend im Sinne des Iran abgeschlossen würde? Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten. [1]

Klicken Sie zum Lesen Morde an drei Kurden in Österreich (2512/J)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Provinz: Austria | Bildqualität Dokument / Film: Gut | Publication date: 05-06-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-06-1997	پیکهوت و پووداو (کړونولوتیا)	کوردی ناوه پاست	

ئهم تۆماره هه نديک فایلی په یوه نندیداری وهک وینه و فیدیوی له گه لدایه و لیره دا پيشان نه دراو،
کۆده که بکه تاوه کو له سهر مائه پری ریکخراوی کوردیپیدیا نه و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/05-06-1997

Hinzugefügt am: 20-05-2026
Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 221****Morde an iranischen Kurden in Wien 1992 ungesühnt**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260508152922686746>

Christian-Heinrich Zimmermann

Trotz Internationalem Haftbefehl in Genf und Wien - der Kurdenmörder Sahraroudi Trotz der Proteste der Iranischen Kurdenorganisation, stopthebomb u.a. bewegt sich der mit internationalem Haftbefehl verfolgte Mordverdächtige Mohammed Jafari Sahraroudi (als verletzter Attentäter wurde er 1992 in Wien nach der Ermordung Kurdischer Anführer auf Verlangen des Iran frei gelassen. Neuerlich bewegt sich Sahraroudi als Teilnehmer verschiedener Delegationen in Genf und sogar in Österreich. Doch niemand nimmt in in Haft. Warum nicht?

Wien. Eine schwarze Gedenktafel kündigt in der Linken Bahngasse in Wien Landstraße von einem der spektakulärsten Politmorde der Zweiten Republik. Vis-à-vis hatte sich der Kurdenführer Abdul Rahman Ghassemlou im Juli 1989 in einer Wohnung zu einem konspirativen Treffen mit Emissären des iranischen Regimes getroffen, um über einen Waffenstillstand zu verhandeln. Ein Mordkommando beendete jäh das Gespräch – und das Leben der drei kurdischen Unterhändler. Die Täter flüchteten in die iranische Botschaft, nach einer Intervention Teherans gewährte ihnen Österreich die Ausreise – einem sogar unter Polizeieskorte. Gegen ebenjenen Mohammed Jafari Sahraroudi, den Hauptverdächtigen, liegt 24 Jahre später nach wie vor ein Haftbefehl vor. Er erfreut sich seiner Freiheit, auch bei Auslandsreisen. Zuletzt weilte er nach Angaben Hiwa Bahramis, des Vertreters der Demokratischen Partei Kurdistan–Iran (PDKI) in Deutschland und Österreich, als Mitglied einer iranischen Parlamentarier-Delegation bei einer Konferenz in Genf. Er blieb ebenso unbehelligt wie zuvor in Italien oder später in Kroatien.

Die PDKI ist in der Causa Sahraroudi bei den österreichischen und Schweizer Behörden vorstellig geworden, ist dabei aber abgeblitzt. Das Außenministerium in Wien erklärt sich unzuständig. Es sei ungewiss, so Sprecher Martin Weiss, welcher Art der Haftbefehl sei oder ob er überhaupt noch aufrecht sei. Im Übrigen ressortiere der Fall im Justizministerium, wo sich die Justizbehörden auf EU-Ebene damit beschäftigen würden. Aus dem Palais Trautson, dem Sitz des Justizministeriums, verlautet dagegen kurz und bündig: „Keine Auskunft.“ Es ist ein Paradebeispiel dafür, wie Österreich brisante Fälle handhabt, wie sich die Behörden eine „heiße Kartoffel“ zuspielen. Im Gegensatz zu Deutschland, wo die iranischen Täter der Kurdenmorde 1992 im Mykonos-Prozess zur Rechenschaft gezogen worden sind, harren die Kurdenmorde in Wien weiter der Aufklärung. Grün-Politiker Peter Pilz äußerte gar den Verdacht, der damalige Präsident Mahmoud

Ahmadinejad sei der Drahtzieher der Aktion gewesen. (vier)
(Die Presse, Print-Ausgabe, 12.10.2013). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Terrorismus | Dokumenttyp: Ursprache |
Art der Veröffentlichung: Gedruckt | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria |
Publication date: 13-10-2013

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-10-2013	پیکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website iran-update.com 13-10-2013

Hinzugefügt am: 08-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 222****Mordkommando tötete Kurdenführer in Wien**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260501123040685982>

■ Drei Teilnehmer eines Geheimtreffens mit Kopfschüssen ermordet / Verletzter hat iranischen Diplomatenpaß / Kurdenführer Ghassemlou unter den Opfern

Wien/Berlin (ap/taz) - Drei kurdische Politiker sind am Donnerstagabend bei einem Geheimtreffen in Wien von einem Mordkommando regelrecht hingerichtet worden. Die Opfer, darunter Abdul Rahman Ghassemlou, der Generalsekretär der Kurdisch-Demokratischen Partei (KDP), wurden mit Kopfschüssen getötet, ein vierter Mann, ein Kurde mit einem iranischen Diplomatenpaß, wurde durch einen Schuß in den Mund schwer verletzt. Von den vermutlich zwei oder drei Tätern fehlte nach Angaben der Polizei vom Freitag noch jede Spur.

Der Leiter der für politische Delikte zuständigen Wiener Staatspolizei, Liebhart, teilte mit, daß neben dem 59jährigen Ghassemlou auch der 37 jährige Kurde Abdullah Ghaderi-Azar, Europa-Vertreter der KDP, und der 38 jährige irakische Kurde Fadel Mala Mahmoud Rasul erschossen wurden. Der Name des schwerverletzten Iraners wurde nicht mitgeteilt.

Nach dem Stand der polizeilichen Ermittlungen von Freitag mittag waren die Führer von mindestens zwei verschiedenen kurdischen Gruppierungen in der Wohnung im dritten Wiener Gemeindebezirk zusammengekommen. Mindestens vier Personen nahmen an dem Gespräch teil, über dessen Inhalt keine Informationen vorliegen. Offen bleibt daher zunächst, ob es sich um ein Geheimtreffen zwischen Kurdenführern und Vertretern der Teheraner Regierung handelte. In iranischen Kreisen in der Bundesrepublik hieß es, bereits Anfang März habe es ein solches Treffen im irakischen Teil Kurdistans gegeben, in einem Gebiet, das von einer mit Iran verbündeten irakischen Kurdenorganisation kontrolliert wird. Ghassemlou hatte sich in der Vergangenheit für eine politische Lösung des Kurdenproblems eingesetzt, ohne jedoch den bewaffneten Kampf gegen die Regierungstruppen einzustellen. Vor einigen Jahren spaltete sich eine radikalere Gruppe von der KDP ab, die mit den oppositionellen iranischen Volksmudschaheddin zusammenarbeitet.

Nach Angaben der Polizei waren am Donnerstagabend kurz vor 19.20 Uhr zwei oder drei unbekannte Personen in die Wohnung eingedrungen und hatten auf die Anwesenden das Feuer eröffnet. Während die drei Männer offenbar auf der Stelle

tot waren, konnte der sich der Schwerverletzte auf die Straße retten. Auch soll es in der Wohnung nach Angaben der Polizei zum Kampf gekommen sein. Fortsetzung auf Seite

Der schwerverletzte Iraner erhielt auf der Straße Hilfe von einem fünften Mann, der ihn abholen wollte. Bei diesem Mann, der von der Polizei noch verhört wurde, handelt es sich um einen Iraner, der sich als Kurde bezeichnete. Ihm übergab der Angeschossene einen Umschlag, der 9.000 Dollar in bar enthielt. In der Wohnung wurden zahlreiche Papiere, Kleidung und Schmuck beschlagnahmt. Außerdem wurde an einem vorerst nicht genannten Ort ein mit dem Verbrechen im Zusammenhang stehender Sprengsatz gefunden. Im Laufe der Nacht fand die Polizei an einer Ausfallstraße im sechsten Wiener Bezirk auch die mutmaßlichen Tatwaffen. In einem Müllcontainer auf der Straße und neben einer Mülltonne wurden zwei Pistolen mit Schalldämpfern sowie eine Maschinenpistole gefunden.

Nach den Worten Liebarts geht die Polizei von politischen Hintergründen aus. Nicht auszuschließen sei, daß es sich bei dem Treffen um eine Falle gehandelt habe. Allerdings gebe es keine konkreten Hinweise, da der einzige bekannte Tatzeuge

wegen der Mundverletzung nicht vernehmungsfähig sei. Liebhart sprach von „Hinweisen auf die möglichen Täter“, wollte jedoch keine Angaben machen. Die iranische Botschaft in Wien lehnte eine Stellungnahme zu dem Mordanschlag ab. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Kurdenfrage** | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria |

Publication date: 15-07-1989

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
15-07-1989	پیکهوت و رووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website taz.de 15-07-1989](http://www.taz.de/15-07-1989)

Hinzugefügt am: 01-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 223

Österreich 1989: Der Staat als Komplize von Mördern

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20230207185312464702>

Wie es kam, dass sich Österreich als Rechtsstaat mit Vorbehalt entpuppte

Sama Maani

Stellen Sie sich vor, jemand tötet Ihren Bruder, Vater oder Sohn und die Behörden denken nicht daran, den Fall aufzuklären. Mehr noch: Die Polizei eskortiert den Mörder zum Flughafen, um ihn unbehelligt ausreisen zu lassen. Nein, wir befinden uns nicht in einem Mafiastaat, sondern in der Republik Österreich, 44 Jahre nach dem Sieg der Alliierten über Hitler. Unvorstellbar?

Am 13. Juli 1989 trafen sich der Vorsitzende der Demokratischen Partei der Kurden Irans, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter sowie der österreichische Kurde Fadel Rasoul in einer Wohnung im 3. Wiener Gemeindebezirk Emissäre des Teheraner Regimes. Die Islamische Republik, seit ihrer Gründung 1979 mit den nach Autonomie ringenden Kurden auf Kriegsfuß, hatte zu geheimen Verhandlungen geladen. Die Friedensgespräche entpuppten sich jedoch als Kriegslist. Ein Mordkommando stürmte die Wohnung und tötete die drei Kurden.

Dann das Unvorstellbare: Die dringend Tatverdächtigen begeben sich in die iranische Botschaft, die Regierung in Teheran interveniert – und die mutmaßlichen Mörder dürfen Österreich unbehelligt verlassen. Einer von ihnen wird gar in Polizeibegleitung zum Flughafen Schwechat gefahren, um nach Teheran zu fliegen.

Die Österreicher haben das gleich begriffen

Die Ermittlungsbehörden, so Der Spiegel vom 30. Juli 1990, unterließen so gut wie alles, um das Blutbad [...] aufzuklären. Primitivste kriminalistische Grundregeln wurden verletzt, und die mutmaßlichen Mörder durften das Land ungestraft verlassen. Das alles auf Weisung von oben [...] Saharudi und Bosorgian [zwei der Tatverdächtigen] wurden nicht einmal – wie sonst jeder Eierdieb – erkennungsdienstlich behandelt: keine Fotos, keine Fingerabdrücke. Erst nach zwölf Stunden wurden an den beiden Iranern Schußhandprüfungen durchgeführt, zu spät, um feststellen zu können, ob sie [...] geschossen hatten.

Vom ersten Moment an, so der grüne Nationalratsabgeordnete Peter Pilz, wurde die Fahndung nach den Mördern von oben blockiert.¹ Mit gutem Grund: Die Regierung in Teheran drohte Österreich mit dem Abbruch der hervorragenden österreichisch-iranischen Wirtschaftsbeziehungen – und mit Konsequenzen für Österreicher im Iran: Wir haben ihnen klargemacht, daß, wenn sie unsere Leute nicht schützen können, auch wir [die] Österreicher im Iran nicht schützen können. Die Österreicher haben das gleich begriffen², erklärte ein damaliger hoher Beamter des iranischen Außenministeriums in unverblünten, an den Jargon der Mafia erinnernden, Worten.

Druckmittel dieser Art brachte das islamische Regime in Teheran auch gegen Regierungen anderer Länder in Stellung, in denen sie führende iranische Oppositionelle ermorden ließ. Im Fall der Kurdenmorde in Wien hatte der Iran aber noch einen anderen Trumpf in der Hand.

Aus Staatsräson mit dem Staatsterrorismus kooperiert

Wie Peter Pilz herausfand, war Mohammad Saharudi, einer der mutmaßlichen Mörder, Mitglied jener iranischen Delegation, die 1984 auf der Waffenmesse Defendory in Athen mit Vertretern der Waffenschmiede Noricum, einer Tochterfirma der krisengeschüttelten Voest, ein lukratives Geschäft angebahnt hatte: 1985 lieferte das neutrale Österreich, über das getarnte Empfängerland Libyen, 140 Artilleriegeschütze des Typs GHN-45 an den kriegführenden Iran – ein klarer Verstoß gegen das Kriegsmaterialgesetz. Es sei denn, man erachtet das Neutralitätsgebot dadurch als erfüllt, dass zuvor 200 Kanonen des selben Typs an den Irak, den Kriegsgegner Irans, verkauft worden waren.

Laut Pilz drohte der Iran nach den Kurdenmorden in Wien mit der Veröffentlichung von neuem Material in Sachen Noricum. Auch da begriffen die Österreicher gleich – und kooperierten aus Staatsräson mit dem Staatsterrorismus. Österreich, so das bittere Resümee von Pilz, sei ein Rechtsstaat mit Vorbehalt.

Assassins of the Turquoise Palace

Das gibt es nicht!, die Lautstärke meiner Stimme irritiert mich – und die distinguierte Dame, Typus Hofratswitwe, neben mir. Ihren Blicken ist ihr Impuls, sich wegzusetzen, deutlich anzusehen. Geht aber nicht – die Buslinie 13A ist wieder einmal gesteckt voll. Ich habe für den Impuls der Distinguierten volles Verständnis, und setze die Lektüre des spannendsten Buches, das ich je in der Hand hatte, fort. Mit dem Vorsatz, im Falle weiterer Überraschungen Ausrufe des Staunens zu unterlassen.

Assassins of the Turquoise Palace (Die Meuchelmörder vom Türkispalast)⁴ handelt vom sogenannten Mykonos-Attentat. Am 17. September 1992 hatte die Islamische Republik Iran drei Kurdenführer und einen iranischen Oppositionspolitiker im Berliner Restaurant Mykonos hinrichten lassen. Roya Hakakian⁵, die in den USA lebende, englisch schreibende Autorin des Buches, hatte ich wenige Tage zuvor auf einer Tagung in Berlin kennengelernt, wo sie über die Jahrtausende alte Geschichte der Juden im Iran referiert hatte.

Das gibt es nicht!, wiederholte ich, jetzt in Gedanken, um das Ruhebedürfnis der Hofrätin nicht zu stören. Das gibt es nicht! – ich war in diesem Buch der Überraschungen auf einmal Parvis begegnet, einem anderen neu gewonnenen Freund, den ich auf derselben Tagung kennengelernt hatte, unabhängig von Roya, und ohne zu ahnen, dass auch er mit Mykonos zu tun haben könnte. Dastmalchi, diesen für Deutschsprachige beinahe unaussprechlichen Familiennamen von Parvis würde ich am liebsten verschweigen. Schon die Vorstellung, der Name meines Freundes könnte das Objekt liebloser Verballhornungen werden, kränkt mich – und diese mir unverständliche Gefühlsreaktion kann ich nur mit der Bewunderung und Achtung erklären, die ich seit der Lektüre dieses außergewöhnlichen Buches für diesen außergewöhnlichen Menschen empfinde. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 28-03-2017

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
------------	-----	------	----

28-03-2017

رێکهوت و پرووداو
(کپۆنۆلۆژیا)

کوردی
ناوهراست

Als die Kurdenmorde ganz Wien erschütterten

کورتەباس

Deutsch

Kurdenmörder von Wien war Mitglied der
iranischen Delegation in Pakistan

کورتەباس

Deutsch

Österreichs Regime-Hilfe

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Quellen

[1] Website | Deutsch | www.derstandard.at 28.03.2017

Hinzugefügt am: 07-02-2023

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 224****Österreichs Regime-Hilfe**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20230218141029468124>

Die österreichisch-iranischen Beziehungen seit 1979...

Von Stephan Grigat

Das iranische Regime hätte sich wohl kaum über 30 Jahre an der Macht halten können, wenn ihm aus Europa nicht mit politischer Nachsicht und ökonomischer Kooperation begegnet worden wäre. Nach 1979 spielte Österreich neben Deutschland eine entscheidende Rolle bei der Herausführung der „Islamischen Republik“ aus der internationalen Isolation. Der Grundstein für das gute Verhältnis Österreichs zur Diktatur aus Ajatollahs und Revolutionswächtern wurde bereits kurz nach der Machtübernahme Khomeinis gelegt. Als die USA aufgrund der Besetzung ihrer Botschaft Sanktionen gegen den Iran verhängten und die westlichen Staaten aufforderten, sich zu beteiligen, verwies Österreich auf seine Neutralität, was in Teheran honoriert wurde. Als Ergebnis dieser Politik war Wien in den 1980er Jahren eines der Zentren, über welches das Khomeini-Regime Wirtschaftskontakte zu anderen europäischen Ländern knüpfte.

1984 besuchte Erwin Lanc als erster westlicher Außenminister den Iran. 1989 ermordete ein iranisches Kommando in Wien den Vorsitzenden der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran. Das Killerkommando, zu dem mit großer Wahrscheinlichkeit der heutige Präsident Ahmadinejad gehörte, konnte unbehelligt ausreisen. 1991 war Bundespräsident Kurt Waldheim das erste westliche Staatsoberhaupt, das Teheran seine Aufwartung machte. Er legte am Sarkophag Khomeinis einen Kranz nieder und seine Visite bildete den Auftakt für weitere Besuche ranghoher Politiker aus anderen westeuropäischen Staaten und für zahlreiche Österreich-Besuche von Vertretern des iranischen Regimes, das heute in Wien nicht nur durch seine Botschaft, sondern auch durch das Islamische Zentrum Imam Ali präsent ist. 2008 kam der ehemalige iranische Präsident Khatami nach Wien, der die Todesstrafe für Homosexuelle rechtfertigt, den Holocaust-Leugner Roger Garaudy und die Fatwa gegen Salman Rushdie verteidigt hat und den Zionismus regelmäßig als „Fortsetzung des Faschismus“ bezeichnet. Er wurde von Bundespräsident Fischer empfangen, traf sich

mit Kardinal Schönborn und durfte an der Universität sprechen. 2010 empfing Außenminister Spindelegger seinen Amtskollegen Mottaki, den Eröffnungsredner der Teheraner Holocaustleugner-Konferenz. 2011 folgte Mottakis Nachfolger Salehi, der ehemalige Chef des iranischen Atomprogramms. Der gegenwärtige Chef des iranischen Nuklearwaffenprogramms, Abbasi-Davani, stattete Wien im vergangenen Jahr gleich zweimal einen Besuch ab.

2006 betonte der iranische Handelskammerpräsident Khamoushi: „Österreich ist für uns das Tor in die Europäische Union.“ Auch in der Amtszeit Ahmadinejads liefern die guten politischen Beziehungen Wiens zu Teheran eine solide Grundlage für hervorragende Geschäftsbeziehungen. 2011 gab es nach den bisher vorliegenden Zahlen zwar einen Rückgang der Ex- und Importe, sie bewegten sich aber weiterhin im dreistelligen Millionenbereich. 2010, also nach der Verabschiedung der EU-Sanktionen, waren die Exporte in den Iran weiter angewachsen. Die Importe sind im selben Jahr um fast 400 Prozent gestiegen. Es wird geschätzt, dass weiterhin über 600 österreichische Unternehmen im Iran aktiv sind. Auf der Iranian Oil Show waren in den letzten Jahren wichtige österreichische Firmen präsent: von dem Maschinenbauer Leobersdorfer über die Voestalpine-Tochter Boehler Schweisstechnik und das Stahl- und Fahrzeugbauunternehmen Grabner bis zur OMV und dem Fahrzeughersteller Rosenbauer. Nachdem die Voest in den 1980er Jahren durch die Lieferung von Noricum-Kanonen in den Iran Schlagzeilen machte, ist die Voestalpine auch heute noch einer der wichtigsten österreichischen Iran-Exporteure.

Eine treibende Kraft beim Ausbau der wirtschaftlichen Beziehungen ist die Wirtschaftskammer Österreich. Während international um verschärfte Sanktionen gerungen wurde, freute sich WKO-Präsident Christoph Leitl über die „exzellenten Handelsbeziehungen“ Österreichs mit dem Iran. Regelmäßig veranstaltet die WKO Iran-Seminare, auf denen Unternehmern erklärt wird, wie sie trotz der angespannten Lage ganz entspannt Geschäfte mit dem Regime abwickeln können.

Trotz aller bisherigen, völlig unzureichenden Sanktionsbeschlüsse trägt Österreich weiterhin dazu bei, dass das iranische Regime seine Projekte fortsetzen kann: von der brutalen Repression gegen die eigene Bevölkerung über die Unterstützung des internationalen djihadistischen Terrors bis zum Nuklearwaffen- und Raketenprogramm, das für die gesamte Region eine massive Gefahr ist und für Israel eine existenzielle Bedrohung darstellt. Wollte die Regierung in Wien einen ernsthaften Beitrag dazu leisten, den Gefahren zu begegnen, die von diesem Regime ausgehen, müsste sie zumindest dem Beispiel Großbritanniens und den Vorschlägen Frankreichs folgen und eine Sanktionierung der iranischen Zentralbank sowie der

iranischen Erdgas- und Erdöllexporte beschließen, weitere Sanktionen gegen europäische Industrieexporte in den Iran verhängen und sich auf EU-Ebene für die Durchsetzung eben dieser Maßnahmen einsetzen.

Stephan Grigat ist Lehrbeauftragter an der Universität Wien und Mitherausgeber von „Iran im Weltsystem. Bündnisse des Regimes und Perspektiven der Freiheitsbewegung“ (Studienverlag 2010).

(erschienen am 12.1.2012 in der österreichischen Wochenzeitung „Die Furche“)[1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Politische Kritik | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Iran | Austria |
Publication date: 12-01-2012

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
12-01-2012	رێکھوت و پرووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Die Verantwortung Österreichs	کورته باس	Deutsch	
IS: Wie Kurden in Österreich den Terror in ihrer Heimat erleben	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Website | Deutsch | www.hagalil.com 12-01-2012

Hinzugefügt am: 18-02-2023

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 225****Parlamentskorrespondenz Nr. 231 vom 16.04.1997 UNTERSUCHUNGSAUSSCHUSS
IM ZUSAMMENHANG MIT DEN WIENER KURDEN-MORDEN**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260518101657688138>

Parlamentskorrespondenz Nr. 231 vom 16.04.1997

UNTERSUCHUNGSAUSSCHUSS IM ZUSAMMENHANG MIT DEN WIENER KURDEN-
MORDEN

Alle Anträge der Oppositionsparteien abgelehnt

Wien (PK) - ANTRAG DER LIBERALEN AUF EINSETZUNG EINES U-AUSSCHUSSES
BETREFFEND DIE POLITISCHE VERANTWORTUNG DER BUNDESREGIERUNG SOWIE
VERMUTETE RECHTSWIDRIGE EINFLUSSNAHME DURCH POLITISCHE
FUNKTIONSTRÄGER IM ZUSAMMENHANG MIT DEN MORDEN AM 13. JULI 1989

Abgeordneter Hans Helmut MOSER (L) fordert in der Begründung des Antrages eine Diskussion über die Rolle der Justiz- und der Polizeibehörden, aber auch über die Rolle von Regierungsmitgliedern im Zusammenhang mit den Kurden-Morden in Österreich 1989. Nach dem Mykonos-Urteil habe Österreich im Interesse der Glaubwürdigkeit im Ausland Handlungsbedarf, sagt er. Moser qualifiziert den in Deutschland getroffenen Schiedsspruch als eindrucksvolle Demonstration der Unabhängigkeit eines Gerichtes und meint, er würde sich wünschen, dass man ein solch mutiges Verhalten auch in Österreich zur Schau gestellt hätte. Hier habe man hingegen einen Tatverdächtigen ohne Schwierigkeiten ausreisen lassen.

Abgeordneter LEIKAM (SP) hält fest, dass das Mykonos-Urteil für beträchtliches Aufsehen Sorge. Der Opposition wirft er in diesem Zusammenhang vor, eine durchsichtige Politik zu betreiben und das Gras wachsen zu hören. Man dürfe nicht so tun, als ob nach den Kurden-Morden in Österreich überhaupt keine Ermittlungen durchgeführt worden seien, sagt Leikam, dem sei nicht so. Nach wie vor sei das Verfahren aufrecht, nach wie vor bestehe ein internationaler Haftbefehl gegen die mutmasslichen Täter. Der Abgeordnete plädiert dafür, die Sache vorerst den Gerichten zu überlassen.

Abgeordneter PLATTER (VP) bedauert, dass die Kurden-Morde in Wien zu jenen Bluttaten zählten, wo die Täter nicht gefasst werden konnten. Er meint, es sei bei den Ermittlungen damals sicher nicht alles perfekt gelaufen, im nachhinein sei es aber immer leichter, ein Urteil zu fällen. Es habe 1989 eben einen anderen

Informationsstand gegeben. Auch Platter spricht sich dafür aus, zunächst die Gerichte arbeiten zu lassen und erst nach deren Ergebnissen über die Einsetzung eines Untersuchungsausschusses zu diskutieren.

Abgeordnete Dr. GREDLER (L) will einige Unklarheiten im Zusammenhang mit den Kurden-Morden 1989 geklärt wissen und sagt, sie verstehe nicht, was dagegen spreche, in Ruhe über ein Problem zu diskutieren, wenn nichts hinter den Vorwürfen stecke, die gegen damalige Regierungsmitglieder erhoben werden. Wenn SPÖ und ÖVP nichts zu verbergen hätten, sollten sie einem Untersuchungsausschuss zustimmen, bekräftigt die Abgeordnete.

Abgeordneter ANSCHÖBER (G) zitiert eine Aussage der Witwe jenes Kurdenführers, der 1989 in Wien ermordet wurde: In Deutschland werden Mörder verurteilt, in Wien eskortiert man sie zum Flughafen. Den Koalitionsparteien wirft er vor, sie versuchten wieder einmal, zu verzögern, zu verschütten und Konturen zu verwischen. Dem Abgeordneten zufolge ist es nicht nur das Mykonos-Urteil, das Anlass für Ermittlungen gibt. Vielmehr existierten unzählige Belege von österreichischen Polizei- und Justizbehörden, dass es einen politischen Hintergrund für das Entkommenlassen der Mörder gegeben habe. Anschöber spricht von einem der dunkelsten Kapitel Österreichs in den letzten Jahren.

Der Antrag der Liberalen auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses bleibt in der Minderheit.

ANTRAG DER FREIHEITLICHEN AUF EINSETZUNG EINES U-AUSSCHUSSES BETREFFEND DIE VERANTWORTUNG IM ZUSAMMENHANG MIT DER FEHLGESCHLAGENEN VERFOLGUNG DER MÖRDER VON ABDUL-RAHMAN GHASSEMLOU, FADEL RASOUL UND ABDULLAH GHADERI-AZAR IN WIEN SOWIE MIT DEM ENTKOMMEN DER WEITEREN ATTENTÄTER VON EBERGASSING

Abgeordneter Mag. STADLER (F) meint, es sei nicht verwunderlich, dass fremde Staaten ihre Terrorkommandos nach Österreich schickten, wenn man erkenne, welch fragwürdige Organisationen, die in anderen Staaten zu Recht verboten seien, in Österreich agieren dürften. Der Redner bemängelt, dass es keine Gerichtsverfahren gebe, und er könne sich des Eindrucks nicht erwehren, dass die Koalition das Hohe Haus an der Nase herumführe.

Abgeordneter MURAUER (VP) mahnt Seriosität und eine sachliche Diskussion dieser Thematik ein. Die Justiz- und Exekutivbeamten seien damals vor einer heiklen und

schwierigen Aufgabe gestanden, sodass nicht gesagt werden könne, nur ein Untersuchungsausschuss sei imstande, hier Klarheit zu schaffen. Seine Fraktion habe jedenfalls Vertrauen in die Gerichte, betont der Redner. Sollten Ungereimtheiten zutage treten, so könne das Parlament immer noch aktiv werden.

Abgeordneter SCHEIBNER (F) richtet an seinen Vorredner die Frage, welche Ungereimtheiten denn noch auftreten müssten, damit auch die ÖVP einem Untersuchungsausschuss zustimme. Das Parlament solle ein Kontrollorgan der Bundesregierung sein, deshalb tue hier entsprechende Aktivität not.

Abgeordneter MOSER (L) konstatiert, die Vertreter der Regierungsparteien hätten keinerlei Argumente gegen diesen Untersuchungsausschuss vorgebracht. Die Liberalen hingegen wollten in einem Untersuchungsausschuss die politische Verantwortung klären und die Zusammenhänge aufhellen.

Abgeordnete Mag. KAMMERLANDER (G) meint, durch das Mykonos-Urteil und die Zeugenaussage des ehemaligen Staatspräsidenten wisse man, dass sich Österreich 1989 falsch verhalten habe, weshalb eine eingehende Aufklärung nötig sei. Von einer Vermengung der beiden Themenbereiche, wie von der FP initiiert, halte sie jedoch nichts.

Abgeordneter Dr. LÖSCHNAK (SP) verwehrt sich dagegen, dass aus dem gegenständlichen Urteil ein Makel für Österreich abzuleiten sei. Es entspreche rechtsstaatlichen Usancen, zunächst die Aktenlage zu studieren, ehe man konkrete Schlüsse ziehe. Es mag bei der Tätigkeit der Behörden die eine oder andere Panne gegeben haben, doch diese auf politische Einflussnahme zurückzuführen sei unstatthaft.

Der Antrag der Freiheitlichen wird abgelehnt.

ANTRAG DER GRÜNEN AUF EINSETZUNG EINES U-AUSSCHUSSES BETREFFEND VERANTWORTLICHKEIT VON MITGLIEDERN DER BUNDESREGIERUNG IM ZUSAMMENHANG MIT DER FREIEN AUSREISE DER TÄTER BEIM MORD AN ABDUL- RAHMAN GHASSEMLOU UND ZWEI SEINER VERTRAUTEN

Abgeordneter ANSCHÖBER (G) geht es darum, die Arbeit der Behörden zu bewerten und die politischen Schlüsse daraus zu ziehen. Der Redner referiert die vorliegenden Fakten, aus denen er die Notwendigkeit eingehender Klärung ableitet.

Abgeordnete Mag. KAMMERLANDER (G) hält fest, vom seinerzeitigen Innenminister sei immerhin einbekannt worden, dass es damals Pannen gegeben habe. Wenn die Regierung nichts zu fürchten habe, dann müsste sie umso mehr Interesse daran zeigen, diesen Untersuchungsausschuss arbeiten zu lassen.

Abgeordneter Mag. STADLER (F) kündigt an, seine Fraktion werde dem G-Antrag zustimmen, sie erwarte sich aber auch die Zustimmung der Grünen bei einem von der FPÖ beantragten Ausschuss in der Causa Ebergassing. Die Freiheitlichen hielten die ehemaligen Minister Löschnak und Mock für integre Personen, man könne jedoch nicht sicher sein, ob auch in der dritten Ebene der Behörden allumfassende Integrität walte. Da es überdies keine Gerichtsverfahren gebe, müsse das Parlament tätig werden.

Der Antrag der Grünen wird ebenfalls abgelehnt.

Der vorsitzführende Präsident Dr. BRAUNEDER teilt abschliessend mit, dass hinsichtlich des Selbständigen Antrages im Zusammenhang mit dem Projekt Semmeringbasistunnel die gesetzlichen Voraussetzungen gegeben sind, eine Gebarungsüberprüfung durch den Rechnungshof auch ohne Beschluss des Nationalrates durchzuführen. (Schluss). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 16-04-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه ت	پۆل	زمان	QR
16-04-1997	رێکهوت و پووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Parlamentskorrespondenz Nr. 287 vom 06.05.1997 BANKEN-UNTERSUCHUNGS-AUSSCHUSS VON FREIHEITLICHEN UND GRÜNEN GEFORDERT	به لگه نامه کان	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 16-04-1997](http://Website.parlament.gv.at/16-04-1997)

Hinzugefügt am: 18-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 226

Parlamentskorrespondenz Nr. 266 vom 29.04.1997 SONDERSTZUNG DES NATIONALRATES LAUT PRÄSIDIALKONFERENZ AM DIENSTAG

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260521175120688613>

Parlamentskorrespondenz Nr. 266 vom 29.04.1997

SONDERSTZUNG DES NATIONALRATES LAUT PRÄSIDIALKONFERENZ AM DIENSTAG

L-Dringliche betreffend Kurden-Morde um 15 Uhr

Wien (PK) - Die Präsidialkonferenz hat heute unter dem Vorsitz von Nationalratspräsident Dr. Heinz Fischer die weitere Vorgangsweise im Zusammenhang mit dem Verlangen der liberalen Fraktion auf Einberufung einer Sondersitzung des Nationalrates betreffend die Kurden-Morde festgelegt. Demnach wird diese Sitzung für Dienstag, den 6. Mai 1997, um 12 Uhr einberufen.

Da Erklärungen seitens der Bundesregierung nicht beabsichtigt sind, wird um 15 Uhr eine Dringliche Anfrage des Liberalen Forums an ein Mitglied der Bundesregierung zum Aufruf gelangen. An die Beantwortung dieser Anfrage wird sich eine Debatte anschliessen.

Die für denselben Tag geplante Sitzung des Aussenpolitischen Ausschusses wird auf einen späteren Zeitpunkt verschoben.

Die nächsten planmässigen Sitzungen des Nationalrates sind für 14. Mai, 9 Uhr, und 15. Mai, 9 Uhr, vorgesehen. (Schluss). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dokumenttyp: Ursprache | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Stil des Dokuments: Digital | Provinz: Austria |

Publication date: 29-04-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه ت	پۆل	زمان	QR
29-04-1997	پیکهوت و ږووداو (کړونولوریا)	کوردی ناوه پاست	

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 29-04-1997](http://Website.parlament.gv.at/29-04-1997)

Hinzugefügt am: 21-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 227****Parlamentskorrespondenz Nr. 286 vom 06.05.1997 SONDERSTIZUNG DES NATIONALRATES**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260517180557687963>

Parlamentskorrespondenz Nr. 286 vom 06.05.1997

SONDERSTIZUNG DES NATIONALRATES

Kurden-Morde, aber auch Causa Praschak

Wien (PK) - Einsetzung eines parlamentarischen Untersuchungsausschusses, um die politische Verantwortlichkeit der Bundesregierung (insbesondere des Bundesministers für auswärtige Angelegenheiten, des Bundesministers für Inneres und des Bundesministers für Justiz) sowie vermutete rechtswidrige Einflussnahme durch politische Funktionsträger in Zusammenhang mit den Ermittlungen zu den Kurdenmorden im Jahr 1989 und der Verfolgung von drei dieser Tat dringend Verdächtigten, die trotz Vorliegen eindeutiger Indizien Österreich unbehelligt verlassen konnten, zu prüfen. Darauf zielten sämtliche Anträge der Opposition, die Liberales Forum, Grüne und Freiheitliche am 16. April 1997 im Plenum getrennt eingebracht, SPÖ und ÖVP aber verworfen hatten. Heute unternehmen die Liberalen einen neuerlichen Vorstoss: Bei der von ihnen verlangten Sondersitzung erweitern sie das Thema der an Aussenminister Schüssel gerichteten Dringlichen Anfrage nunmehr auf Beschädigung der Glaubwürdigkeit Österreichs durch Fehlleistungen in der Aussenpolitik im Verhalten rund um die Kurden-Morde, bei den Beziehungen zum Iran und in der NATO-Frage. Und sie insistieren, wie bereits beantragt, auf einem Untersuchungsausschuss.

Zu Plenumsbeginn nimmt Präsident Dr. FISCHER die Angelobung eines neuen SP-Abgeordneten vor. Der Oberösterreicher Mag. Kurt GASSNER rückt auf den Platz Robert ELMECKERS nach, der kürzlich auf sein Mandat verzichtet hat.

Abgeordnete Dr. SCHMIDT (L) eröffnet die Begründung ihrer Anfrage mit einem Zitat aus dem Mykonos-Urteil des Berliner Kammergerichts vom 10. April 1997. Daraus geht hervor, dass die politische Führung des Irans den Entschluss fasste, die Führung der DPK-Iran nicht nur politisch zu bekämpfen, sondern zu liquidieren. Die Tötung des damaligen Vorsitzenden der DPK, Ghassemlou, und zwei seiner Vertrauten am 13. Juli 1989 in Wien sowie die in Berlin abgeurteilte Tat sind Folgen dieses Entschlusses. Der rote Faden, der die Geschehnisse von Wien und Berlin verbindet, ist unübersehbar.

Schmidt hält es nicht für richtig, zu sagen: Die Kurden sind tot, die Verdächtigten sind im Iran, und damit hat sich's, wie dies Generalanwalt Mayrhofer schon 1992 tat. Denn es gehe darum, die Chance für eine Schadensbegrenzung zu nutzen und zu vermeiden, dass die Fehler des Jahres 1989 wieder gemacht werden. Die Klubobfrau der Liberalen will die Umstände der Kurdenmorde aufgeklärt haben und fragt, ob es denn ein Interesse gab, dass diese Morde nicht aufgeklärt werden. Sind die Fehler Folge des Unvermögens der handelnden Personen oder wurde einem Druck nachgegeben, und wenn es so war, von wem und wer? Darüber hinaus wäre laut Schmidt zu klären, ob die Beziehungen, die Österreich auf diplomatischer Ebene mit dem Iran pflegt, falsch gelagert seien.

Daher kritisiert Schmidt jene Parlamentarier, die bislang einem Antrag auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses nicht zugestimmt haben, aber auch den Bundeskanzler, den Vizekanzler und den Bundespräsidenten. Wenn dieser eine moralische Instanz sein soll, dann muss gerade er, der unter dem Verdacht steht, nicht korrekt gehandelt, sich Druck ausgesetzt und diesen Druck weitergegeben zu haben, das allergrösste Interesse daran haben, dass dieser Verdacht ausgeräumt wird.

In ihren weiteren Ausführungen wendet sich die Abgeordnete scharf dagegen, Bedenken wegen Menschenrechtsverletzungen zurückzustellen, wenn es gleichzeitig um wirtschaftliche Interessen geht. Die Glaubwürdigkeit der Politik stehe auf dem Spiel, unterstreicht Schmidt ihre Forderung nach Einsetzung eines Untersuchungsausschusses und verlangt eine angemessene Vorgangsweise gegenüber dem Iran. Ein kritischer Dialog sei nur unter der Voraussetzung zuzulassen, dass der Iran bereit sei, bei der Aufklärung der Morde zu kooperieren. Sollte er dies nicht sein, müsste man zu weiteren Massnahmen greifen, zu Wirtschaftssanktionen und zum Abbruch diplomatischer Beziehungen.

Im Sinne der Glaubwürdigkeit Österreichs hält es Schmidt auch für notwendig, nach den schweren Vorwürfen Dr. Praschaks gegen Regierungsmitglieder und gegen die Verfilzung zwischen Wirtschaft und Politik Konsequenzen zu ziehen bzw. die Politik aus Wirtschaft und Bankensektor zurückzuziehen.

Aussenminister Dr. SCHÜSSEL geht zuerst allgemein auf die Kurdenproblematik ein und schildert die schmerzhafteste Geschichte dieses Volkes, das derzeit auf vier Staaten, Syrien, Iran, Irak und die Türkei, verstreut lebt. Seit Jahrzehnten kämpfen die Kurden um Autonomie und einen eigenen Staat. Manchmal gewaltfrei,

manchmal gewaltsam. Einige Male gab es Kontakte zwischen Regierungen und den Kurdenführern, die untereinander nicht einig sind und zersplitterten Gruppierungen angehören. Ein solches konspiratives Kontaktgespräch, von dem offiziell niemand etwas wusste, hat am 13. Juli 1989 in Wien stattgefunden. Das Ergebnis war ein Blutbad. Drei Kurden, darunter ein österreichischer Staatsbürger, wurden erschossen. Von den drei Attentätern floh der erste sofort, der zweite kam zunächst schwer verletzt ins Spital und ist nach seiner Entlassung offiziell ausgereist. Gegen ihn habe anfänglich kein Tatverdacht bestanden. Er ist dann allerdings in die Botschaft geflohen und nach einigen Monaten auf ungeklärte Art und Weise ausgereist.

Diese für die österreichischen Behörden unrühmliche Geschichte, so Schüssel, wurde bereits vor acht Jahren in grosser Ausführlichkeit diskutiert. Alles, was heute höchst vertraulich den Zeitungen zugespielt werde, sei damals bereits im Faksimile abgedruckt worden. Auch der Gerichtsakt sei breit zugänglich. Kein einziges neues Faktum sei seither aufgetaucht, stellt der Aussenminister fest.

Neu ist das bemerkenswerte Urteil des Berliner Kammergerichts, aus dem die Verstrickung der iranischen Staatsführung in die Kurden-Morde hervorgeht. Die EU hat darauf sofort reagiert und am 10. April veranlasst, dass ihre Botschafter zurückkehren und die künftigen Beziehungen mit dem Iran erörtert werden. Am 29. April hat der EU-Aussenministerrat auf österreichische Initiative hin Massnahmen beschlossen, die über die vom Hauptausschuss geforderten hinausgehen. Der Aussenminister nennt unter anderem die Beendigung des kritischen Dialogs, die Absicht, keine bilateralen Besuche auf Ministerebene mit dem Iran durchzuführen, die Bekräftigung des Waffenembargos und die Verweigerung von Sichtvermerken für iranische Sicherheitsleute, was eine Änderung des Sichtvermerk-Abkommens zwischen Österreich und dem Iran notwendig machen wird. Ich brauche mich nicht belehren zu lassen, was in den Menschenrechten und in der politischen Kultur Sache ist, sagt der Aussenminister in Richtung der Fragesteller.

Die Reaktion des Iran qualifiziert Schüssel als ernüchternd. Da für ihn die EU-Solidarität Vorrang habe, hat Österreich noch vor der Aufforderung durch die niederländische EU-Präsidentschaft seinen Botschafter nicht in den Iran zurückreisen lassen, nachdem der deutsche und der dänische Botschafter dort als unerwünschte Personen bezeichnet wurden. Er werde immer wieder verlangen, dass der Iran die Menschenrechte respektiert, und darauf drängen, dass der Iran eine konstruktive Rolle im Nah-Ost-Friedensprozess spielt, unterstreicht der Aussenminister.

Er weist darauf hin, dass dies auch viele Kräfte im Iran - der nicht so monolithisch sei, wie manche glauben - so sehen. Alle Massnahmen der Europäischen Union und Österreichs sind daher darauf gerichtet, die gemässigten Kräfte in diesem Land zu stärken. Denn ohne den Iran wird ein dauerhafter Friede in dieser Region nicht möglich sein. Schüssel erinnert auch an die wachsende Bedeutung des Iran in den islamisch-zentralasiatischen Staaten und im Libanon. Daher habe bereits sein Amtsvorgänger Mock auf die Stärkung der gemässigten Kräfte in den fundamentalistischen Ländern hingearbeitet und den Dialog zwischen Christentum und Islam begonnen, der in vierzehn Tagen in einer zweiten Konferenz in Wien fortgesetzt wird. Schüssel weist in diesem Zusammenhang Anschuldigungen zurück, österreichische Regierungsmitglieder, ob es sich um Alois Mock, Egmont Foregger oder Franz Löschnak handelt, hätten mit Staatsterroristen gemeinsame Sache gemacht.

Auch der Behauptung, unter den befassten Ministerien habe Konsens darüber geherrscht, die Kurden-Mörder möglichst rasch ausser Landes zu bringen, widerspricht der Aussenminister. Es gab keine wie immer geartete Absprache zwischen den befassten Beamten oder gar den Ressortchefs. Schüssel schliesst mit Sicherheit aus, dass Dr. Mock oder Dr. Löschnak eine solche widerrechtliche Vorgangsweise geduldet oder angeordnet hätten. Die Wirklichkeit sei weniger romantisch als eine solche Verschwörungstheorie. In der kurzen Zeit, in der zwei der drei vermutlichen Mörder für die österreichischen Behörden greifbar waren, konnte sich der unabhängige Untersuchungsrichter nicht dazu entschliessen, einen Haftbefehl wegen Mordverdachts zu erlassen, erklärt er.

In seinen Detailantworten auf die sechzig Einzelfragen unterstreicht der Aussenminister, dass das Ressort Drohungen des Iran zu jedem Zeitpunkt zurückgewiesen hat, keinerlei Einfluss auf die Justizbehörden ausgeübt hat und der damalige Generalsekretär Dr. Klestil in der Kurdenmord-Affäre keine Weisungen erteilt hat.

Am 28. Juli 1989 habe keine Koordinationssitzung zwischen Löschnak, Foregger und Klestil stattgefunden, sondern lediglich ein Vorbereitungsgespräch für eine gemeinsame Pressekonferenz; dabei sei es keineswegs um eine Sprachregelung gegangen.

Den von den Fragestellern behaupteten Zusammenhang zwischen dem Entkommen der Kurdenmörder und den guten Wirtschaftsbeziehungen Österreichs zum Iran weist der Aussenminister als eine ungeheuerliche Verdächtigung zurück

und gibt folgende Fakten bekannt: Österreich hat 1990 Waren im Wert von 3,8 Mrd. S in den Iran geliefert, 1995 betrug der Ausfuhrwert 1,7 Mrd. S, der Einfuhrwert 458 Mill. S - bei einem gesamten Aussenhandelsvolumen von 1.200 Mrd. S.

Seine Äusserungen vor dem NATO-Generalstab am 24. April bezeichnet Schüssel als persönliche Meinungsäusserung, nicht als eine offizielle Stellungnahme. Im übrigen begrüsse er die Absicht, noch vor dem Sommer mit der Erarbeitung des sicherheitspolitischen Optionenberichts an das Parlament zu beginnen, das Ende dieser Arbeit sei damit noch nicht fixiert.

Die Frage, in welcher Weise der Fall Praschak in den letzten Ministerratssitzungen besprochen wurde, beantwortet der Vizekanzler mit dem Hinweis darauf, dass darüber keine Diskussion stattgefunden habe, da ja die Kontrollbank nicht im Besitz der Republik stehe. Er erinnert aber an die Bedenken der Volkspartei gegen die Übernahme der Creditanstalt durch die Bank Austria und an die mit den Sozialdemokraten getroffenen Vereinbarung im Zusammenhang mit dem CA-Verkauf, insbesondere an den Rückzug der Gemeinde Wien aus der AVZ.
(Fortsetzung). [1]

Artikel-Eigenschaften

Dekade: 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 06-05-1997

بابهته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
06-05-1997	پیکهوت و پووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/06-05-1997

Hinzugefügt am: 17-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 228

**Parlamentskorrespondenz Nr. 287 vom 06.05.1997 BANKEN-
UNTERSUCHUNGSAUSSCHUSS VON FREIHEITLICHEN UND GRÜNEN GEFORDERT**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260521174420688610>

Parlamentskorrespondenz Nr. 287 vom 06.05.1997

BANKEN-UNTERSUCHUNGSAUSSCHUSS VON FREIHEITLICHEN UND GRÜNEN GEFORDERT

Kurden-Morde: Oppositionsanträge im Nationalrat neuerlich abgelehnt

Wien (PK) - Nationalratspräsident Dr. FISCHER teilt in der Folge mit, dass sowohl die Grünen als auch die FPÖ zur Untersuchung der politischen Verantwortung in Sachen Kurden-Morde die Einsetzung eines Untersuchungsausschusses beantragt haben.

Die Freiheitlichen haben ferner einen Untersuchungsausschuss zur Aufklärung der politischen Verantwortung im Zusammenhang mit der Besetzung von Vorstandsfunktionen bei Banken im Einflussbereich der öffentlichen Hand sowie mit der politischen Einflussnahme auf die Geschäftstätigkeit dieser Banken verlangt.

Abgeordneter MOSER (L) hält die Vorwürfe seiner Fraktion auch nach der Beantwortung durch den Aussenminister aufrecht und bleibt bei der Forderung nach Einsetzung eines Untersuchungsausschusses. Seiner Meinung nach geht es um das Ansehen Österreichs und um den Glauben an den Rechtsstaat. Es sei ein Faktum, dass die politische Verantwortung im Bereich des Innenministeriums, des Aussenministeriums und des Justizministeriums liege. Moser wirft der Regierung vor, an einer lückenlosen Aufklärung nicht interessiert zu sein. Der Redner spricht von einer verfehlten Aussenpolitik gegenüber dem Iran, die von Schwäche, Rückgratlosigkeit und Prinzipienlosigkeit gekennzeichnet ist.

Abgeordneter Dr. KOSTELKA (SP) qualifiziert die Aufregung der Opposition als künstlich und erinnert daran, dass fast alles, was jetzt als Beweis dramatisiert wird, ja schon seit Jahren bekannt ist. Die Liberalen wollen bloss eine Skandalisierung, es geht ihnen aber in keiner Weise um die Reputation Österreichs und um eine Aufklärung der Fakten, stellt Kostelka fest.

Wichtig ist es für Kostelka, dass nun alle Fakten und Akten auf den Tisch gelegt und vom Untersuchungsrichter beurteilt werden. Wenn strafrechtliche Tatbestände dabei herauskommen, dann werden die Gerichte einschreiten. Wenn politische Fragen offen bleiben, dann werden wir entsprechende Konsequenzen ziehen, kündigt Kostelka an.

Präsident Dr. FISCHER gibt bekannt, dass die Grünen die Einsetzung eines Untersuchungsausschusses betreffend politische Verantwortlichkeit und Einflussnahme bezüglich Haftungsübernahmen des Bundes bei der

Aussenhandelsförderung durch die Kontrollbank gefordert haben.

Abgeordneter Dr. KHOL (VP) betont, dass niemand in der Regierung vorsätzlich Mörder geschützt, Fakten vertuscht oder Menschenrechte verletzt habe. Khol weist die Vorwürfe gegen die Minister Mock, Löschnak und Foregger zurück. Die drei Politiker haben mit Sorgfalt im Rahmen der Gesetze das Beste für Österreich tun wollen und auch getan! Die bisherigen Fakten tragen einen Untersuchungsausschuss nicht, sagt Khol. Im übrigen zeigt sich der Redner skeptisch im Zusammenhang mit Untersuchungsausschüssen, da es, wie er zu bedenken gibt, noch immer an einem menschenrechtlich ausgereiften Verfahren für dieses Instrument fehlt.

Abgeordneter Dr. HAIDER (F) fordert eine Aufklärung der Pannen bei den Ermittlungen nach den Kurden-Morden, nimmt die Debatte aber auch zum Anlass, den Fall Praschak anzusprechen. Der tragische Selbstmord mache deutlich, wie menschenunwürdig das System der rot-schwarzen Personalpolitik ist, sagt er. Haider will Klarheit in Sachen Kontrollbank und staatliche Einflussnahme im Bankenbereich schaffen und verlangt auch diesbezüglich eine parlamentarische Untersuchung. Österreich befinde sich im Würgegriff einer politischen Mafia, lautet der Vorwurf Haiders.

Abgeordneter ANSCHÖBER (G) qualifiziert die Antwort Schüssels als Beschwichtigungsrede: Sämtliche Indizien sprechen heute dafür, dass es sich 1989 nicht um eine Serie von Pannen, sondern um ein gezieltes Entkommenlassen, um die Beugung des Rechtsstaates gehandelt hat. Ein Untersuchungsausschuss wäre in jedem anderen Land eine Selbstverständlichkeit. In Österreich hingegen will die Regierung das Problem aussitzen! Anschöber vermutet Absprachen zwischen den Regierungsparteien über die Verhinderung der Untersuchungsausschüsse betreffend Kurden-Morde und Banken.

Abgeordneter Dr. KIER (L) spricht von Verdunkelungsgefahr und meint, die Regierung würde Zeit schinden, um einen Untersuchungsausschuss zu verhindern, der letztlich nicht zu verhindern sein werde.

Abgeordneter Dr. FUHRMANN (SP) wendet sich dagegen, einen Untersuchungsausschuss auf der Basis von Pressemitteilungen und immer wieder geäußerten Verdächtigungen zu beschliessen, nur weil es der Opposition gerade ins politische Kalkül passt. Die drei beteiligten Ministerien sollten vielmehr zuerst die Akten zusammenstellen und in einem Bericht prüfen. Dann werde zu klären sein, ob politische und strafrechtliche Verantwortlichkeit besteht. Ein

Untersuchungsausschuss lebt jedenfalls von Fakten und Unterlagen, nicht aber von Verdächtigungen.

Abgeordnete Dr. FEKTER (VP) betont, nach dem Wissensstand der Behörden im Juli 1989 bestand kein Anlass für einen Haftbefehl. Aus der Aktenlage gehe auch in keiner Weise hervor, dass Druck oder Einfluss seitens des Iran ausgeübt wurde. Auch Fekter spricht sich dafür aus, die Gerichte prüfen zu lassen.

Abgeordneter Mag. STADLER (F) ortet politische Motive hinter dieser Initiative und meint, primär ginge es hier um die Vorbereitung der nächsten Bundespräsidentswahlen. Diesem Motiv könnten die Freiheitlichen nicht folgen. Dessen ungeachtet sei es aber nötig, einen Untersuchungsausschuss einzusetzen, um die Zusammenhänge lückenlos aufzuklären. Hinsichtlich der österreichischen Bankenlandschaft wirft der Redner dem Vizekanzler vor, umgefallen zu sein. Dieser Verantwortung könne sich Schüssel nicht entziehen.

Abgeordnete Dr. FEKTER (VP) berichtet tatsächlich, sie habe im Falle eines Schubhäftlings nicht im Innenministerium interveniert, sondern beim zuständigen Bezirkshauptmann auf die Rechtswidrigkeit eines entsprechenden Bescheides hingewiesen.

Abgeordnete Mag. KAMMERLANDER (G) weist auf die intensivierten Aussenhandelsbeziehungen zum Iran nach 1990 und auf die rege Besuchstätigkeit hin. Man müsse erst einmal eine Erklärung dafür finden, dass in der gegenständlichen Causa über zwei Mordverdächtige keine Untersuchungshaft verhängt wurde, wiewohl dies hierzulande Usus ist.

Abgeordnete Dr. GREDLER (L) zitiert Pressemeldungen des Jahres 1989, aus denen die Rednerin eine Bestätigung der von ihrer Fraktion erhobenen Vorwürfe ableiten zu können glaubt. Die mutmasslichen Verquickungen, der politische Hintergrund der Affäre, bedürfe einer entsprechenden Aufklärung, unterstreicht Gredler.

Abgeordneter LEIKAM (SP) bezeichnet den vorgebrachten Anlass für diese Sitzung als substanzlos, es sei in der gegenständlichen Causa nichts Neues hinzugekommen. Es gebe keine neuen Beweise, sodass zu einem Untersuchungsausschuss keine Veranlassung bestehe.

Abgeordneter Dkfm. DDr. KÖNIG (VP) meint, man hätte Österreich einen Kronzeugen wie Bani Sadr ersparen sollen. Die Notwendigkeit eines

Untersuchungsausschusses stelle sich nicht, so König, der auch die Position der Regierung zu einem allfälligen NATO-Beitritt unterstreicht.

Abgeordnete Dr. PARTIK-PABLE (F) vertritt die Auffassung, es könne nicht Aufgabe der Gerichte sein, zu prüfen, inwieweit die verantwortlichen Politiker, das Beste für Österreich getan haben oder nicht, vielmehr müsse dies von einer politischen Ebene aus überprüft werden. Ein Argument für die Einsetzung eines Untersuchungsausschusses sei auch, zu überprüfen, inwieweit das Vorgehen der entsprechenden Instanzen tatsächlich im Sinne der Staatsräson vonnöten war.

Abgeordneter MOSER (L) berichtet tatsächlich, seine Fraktion stimme den Ausführungen des Aussenministers zum Thema NATO nicht zu.

Abgeordneter Mag. BARMÜLLER (L) wirft Klubobmann Khol vor, in diesem Fall eine doppelböckige Politik zu verfolgen, einerseits den grossen Lauschangriff selbst in Anwaltskanzleien und Beichtstühlen zu forcieren, andererseits in der Causa Kurden-Morde umfassende Nachsicht walten lassen zu wollen. Die Haltung der Regierungsparteien sei unglaublich, ein Untersuchungsausschuss unumgänglich.

Abgeordneter Dr. CAP (SP) verwahrt sich gegen eine generelle Kriminalisierung der Republik und ihrer Instanzen und weist die Vorwürfe der Freiheitlichen im Hinblick auf ihre eigenen seinerzeitigen Praktiken in Kärnten zurück.

Bei der Abstimmung werden die Anträge der Liberalen, der Grünen und der Freiheitlichen auf Einsetzung des Untersuchungsausschusses neuerlich abgelehnt.

F-ANTRAG AUF EINSETZUNG EINES UNTERSUCHUNGS-AUSSCHUSSES ZUR NÄHEREN UNTERSUCHUNG DER POLITISCHEN UND RECHTLICHEN VERANTWORTUNG IM ZUSAMMENHANG MIT DER BESETZUNG VON VORSTANDSFUNKTIONEN BEI BANKEN IM EINFLUSSBEREICH DER ÖFFENTLICHEN HAND, MIT DER POLITISCHEN EINFLUSSNAHME AUF DIE GESCHÄFTSTÄTIGKEIT DIESER BANKEN, MIT DER GEBARUNG DER OeKB HINSICHTLICH DER EXPORTFINANZIERUNG BZW. DEN EXPORTGARANTIEEN UND MIT PREISABSPRACHEN DER WICHTIGSTEN ÖSTERREICHISCHEN GESCHÄFTSBANKEN

Abgeordneter Dr. HAIDER (F) sieht nach dem Selbstmord Praschaks Aufklärungsbedarf: Die Regierung soll zeigen, dass sie nichts zu verbergen hat. Durch einen Untersuchungsausschuss soll mitgeholfen werden, ein zutiefst korruptes politisches System im Umfeld der staatlichen Banken aufzubrechen und im Interesse

der Steuerzahler zu sanieren. Haider erhebt schwere Vorwürfe im Zusammenhang mit der Ost-Hilfe und spricht von einer Auswahl der Projektwerber nach politischem Kalkül. Das von Praschak hinterlassene Dokument sei Grund genug, die Haftungsübernahmen bei Ost-Krediten zu untersuchen, meint Haider. Für den Redner besteht jedenfalls der Verdacht der Parteienfinanzierung und der Geschäftemacherei durch bankeneigene Baufirmen.

Abgeordneter Dr. NOWOTNY (SP) spricht von einer makabren Debatte und wirft der FPÖ vor, einen tragischen Todesfall in politisches Kleingeld umzumünzen. Für Nowotny ist die Eigentümerfrage grundsätzlich keine ideologische Frage, sondern ausschliesslich nach den gesamtösterreichischen wirtschaftlichen Interessen zu entscheiden. Im Bankenbereich sei es wichtig, dass die Interessen Österreichs auf Dauer gesichert werden. Im Sinne der Volkswirtschaft müsste österreichische Einflussnahme in diesem Sektor garantiert werden. Nowotny tritt für eine seriöse Diskussion über Strukturfragen ein, spricht sich aber entschieden gegen einen Untersuchungsausschuss aus, der, wie er sagt, nur parteipolitischer Polemik diene.

Abgeordneter Dr. STUMMVOLL (VP) meint kritisch, im Bankenbereich gehe es um die letzten Reste eines Systems sozialistischer Staatswirtschaft, das weltweit versagt habe und dem auch in Österreich nicht die Zukunft gehört. Stummvoll erinnert an die 17 Punkte der ÖVP anlässlich des CA-Verkaufs und fordert eine Dezentralisierung im Bankenbereich sowie einen Abbau des Staatseinflusses. Einen Untersuchungsausschuss lehnt er deshalb ab, weil er nicht haben will, dass Kläger und Richter in einer Person tätig werden.

Abgeordneter Dr. KRÜGER (F) sieht ausschliesslich politische Gründe für den Selbstmord Praschaks. Die FPÖ erfülle mit ihrem Antrag auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses das politische Legat eines Mannes, der am politischen System gescheitert ist und sich dem Diktat der Parteien nicht beugen wollte. Hinter der Ablehnung des Antrages durch die Regierungsparteien vermutet Krüger ein politisches Tauschsystem: Die SPÖ hilft der ÖVP bei der Vertuschung der Aufklärung der Kurden-Morde, die ÖVP hilft der SPÖ in Sachen Bankeneinfluss, sagt er.

Abgeordneter Dr. KIER (L) zeigt sich verwundert darüber, dass die Aufzeichnungen Praschaks bislang nur Anlass zu einer staatsanwaltlichen Untersuchung gegeben haben. Darüber hinaus sei es weder zu einer aktienrechtlichen Sonderprüfung der Kontrollbank selbst noch zu einer Steuerprüfung gekommen. Auch die Bankenkontrolle sei nicht tätig geworden. Daher sei es recht und billig, einen parlamentarischen Untersuchungsausschuss einzusetzen.

Abgeordneter WABL (G) klagt darüber, dass der Finanzminister dem Hauptausschuss zwar die Milliarden-Beträge für die Aussenhandelsförderung nach Ländern bekannt gibt, Detailfragen der Opposition über die einzelnen Aufträge aber stets mit dem Hinweis auf Betriebs- und Geschäftsgeheimnisse zurückweist. Wabl vermutet, dass das Parlament nicht fragen darf, wofür diese Beträge verwendet werden, weil SPÖ und ÖVP bei den Förderungen mitnaschen. Der Selbstmord Praschaks und seine Aufzeichnungen dokumentieren, dass es in diesem Bereich an Demokratie, Kontrolle und offenbar auch an Menschlichkeit fehle. Zur Überprüfung der von Praschak erhobenen Vorwürfe sei ein Untersuchungsausschuss das richtige Instrument.

Der F-Antrag auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses bleibt in der Minderheit. (Fortsetzung). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dokumenttyp: Ursprache | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Stil des Dokuments: Digital | Original Language: Deutsch | Publication date: 06-05-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	بۆل	زمان	QR
06-05-1997	پیکهوت و رووداو (کړونولوژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/06-05-1997

Hinzugefügt am: 21-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 229****Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997 OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE UNTERSUCHUNGSAUSSCHÜSSE**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260520094346688430>

Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997

OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE UNTERSUCHUNGSAUSSCHÜSSE

Mehrheit im Nationalrat ein weiteres Mal dagegen

**G-ANTRAG AUF EINSETZUNG EINES U-AUSSCHUSSES BETREFFEND
VERANTWORTLICHKEIT VON MITGLIEDERN DER BUNDESREGIERUNG IM
ZUMSAMMENHANG MIT DEN KURDEN-MORDEN**

Wien (PK) - Abgeordneter ANSCHÖBER (G) resümiert zunächst die bisherige Entwicklung und hält fest, der Versuch der Regierung, sich selbst reinzuwaschen, sei als gescheitert zu betrachten, die vorgelegten Berichte, vor allem des Aussenministeriums, seien unzureichend. Ein parlamentarischer Untersuchungsausschuss sei daher unumgänglich, weil die Öffentlichkeit ein Recht habe, zu erfahren, wie sich die Dinge damals tatsächlich zutrugen. Die strafrechtlich relevante Seite könne man getrost den Behörden überlassen, es gehe jedoch darum, wer hier politisch die Fäden zog.

Abgeordneter LEIKAM (SP) wirft seinem Vorredner vor, seit 16. April nichts Konkretes auf den Tisch gelegt zu haben, um seine Anschuldigungen zu belegen. Anschöber habe lediglich Zeitungsmeldungen vorgelesen und Journalistenkommentare zitiert, sagt er. Leikam verweist zudem auf den umfangreichen Bericht, den die drei Ministerien innerhalb eines Monats vorgelegt haben. Er kündigt an, seine Fraktion werde den Antrag auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses daher ablehnen.

Abgeordneter ZWEYTICK (VP) schliesst sich den Ausführungen von Abgeordnetem Leikam an und meint, Anschöber versuche, jemanden anzuschütten, ohne irgendwelche Beweise zu haben. Er kann den Sinn und die Zweckmässigkeit eines Untersuchungsausschusses nicht erkennen und glaubt, dass die Opposition daraus lediglich populistisches Kapital schlagen wolle. Nach Ansicht von Zweytick geht aus dem vorliegenden Bericht klar hervor, dass es kein Indiz für eine politische Einflussnahme gibt.

Abgeordneter Mag. STADLER (F) kündigt die Zustimmung der Freiheitlichen zur Einsetzung eines Untersuchungsausschusses an und macht geltend, dass nicht alles, was strafrechtlich nicht relevant ist, politisch unbedenklich sei. Zudem weist er darauf hin, dass das Innenministerium Pannen zugegeben habe. Stadler zufolge wirft der Bericht der Bundesregierung insgesamt mehr Fragen auf als er kläre, zum Beispiel die Frage, warum das Aussenamt der iranischen Botschaft die Zusage habe machen können, dass ein Schwerverdächtiger ausreisen dürfe.

Abgeordnete Dr. SCHMIDT (L) hält es, wie sie sagt, für unsinnig, ständig nach dem Gericht zu rufen. Es gehe nicht darum, mit einem Untersuchungsausschuss die Kurden-Morde aufzuklären, sondern darum, warum die Aufklärung der Kurden-Morde verhindert worden sei. Für Schmidt ist es aufklärungswürdig, warum gegen einen der Kurden-Mörder damals kein Haftbefehl ausgestellt worden ist, obwohl Beweise vorgelegen seien.

Abgeordnete Mag. KAMMERLANDER (G) ruft die Abgeordneten dazu auf, ohne Klubzwang eine Entscheidung über die Einsetzung eines Untersuchungsausschusses zu treffen. Sie unterstreicht, der Bericht der Regierung belege, dass der ehemalige Justizminister Foregger und der ehemalige Aussenminister Mock das Parlament in Anfragebeantwortungen belogen hätten. Es sei Aufgabe des Parlaments, das zu untersuchen.

Nationalratspräsident Dr. FISCHER erteilt Abgeordneter Kammerlander für den Ausdruck gelogen einen Ordnungsruf.

Der Antrag der Grünen auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses zu den Kurden-Morden bleibt in der Minderheit.

L-ANTRAG AUF EINSETZUNG EINES U-AUSSCHUSSES BETREFFEND POLITISCHE VERANTWORTLICHKEIT DER BUNDESREGIERUNG IM ZUSAMMENHANG MIT DEN ERMITTLUNGEN ZU DEN KURDEN-MORDEN

Abgeordnete Dr. SCHMIDT (L) appelliert an die Abgeordneten der Regierungsparteien, den Bericht der Regierung wirklich zu lesen. Wenn man das tue, könne man nicht mehr so argumentieren, wie ÖVP und SPÖ dies getan haben, bekräftigt sie. In Richtung der Koalitionsfraktionen hält sie zudem fest, dass in einem Untersuchungsausschuss auch ungerechtfertigte Vorwürfe entkräftet werden könnten. Die Einsetzung eines solchen hält Schmidt auch deshalb für notwendig, um die Frage zu klären, ob der Bundespräsident dem Druck ausländischer Mächte

standhalte oder nicht.

Nationalratspräsident Dr. FISCHER erteilt auch L-Klubfrau Schmidt für die Aussage der Justizminister hat gelogen einen Ordnungsruf.

Abgeordneter ANSCHÖBER (G) weist auf Differenzen zwischen einer Aussage von Bundespräsident Klestil und dem vorliegenden Bericht des Aussenministeriums hin. VP-Parteichef Schüssel wirft er vor, die Zentralfigur bei der Vertuschung zu sein. Anschöber glaubt, dass er damit den früheren Aussenminister Mock und Bundespräsident Klestil schützen wolle. Durch die Vorgehensweise der Regierung erleide die Glaubwürdigkeit der Regierung aber einen grossen Schaden.

Abgeordnete Dr. PARTIK-PABLE (F) klagt, die Koalition blocke die Ausübung parlamentarischer Kontrollrechte ab. Sie weist auf den vorliegenden Bericht der Regierung hin und stellt fest, das Justizministerium versuche dort wortreich zu vernebeln, warum 1989 kein Haftbefehl gegen die Kurden-Mörder ausgestellt worden sei. In einem Untersuchungsausschuss gelte es, auch festzustellen, welche Absprachen damals getroffen worden seien.

Für Abgeordneten Hans Helmut MOSER (L) ist nach Vorliegen des Berichtes der Regierung ein Untersuchungsausschuss wichtiger denn je. Die Liberalen wollten kein Politspektakel, unterstreicht er, sondern die Wiederherstellung der Reputation Österreichs, die durch das Nichtagieren der Regierung 1989 gelitten habe. Laut Moser war das Aussenministerium die politische Drehscheibe des Skandals.

Auch der Antrag der Liberalen auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses zum Thema Kurden-Morde wird von der Mehrheit des Plenums abgelehnt.

F-ANTRAG AUF EINSETZUNG EINES U-AUSSCHUSSES ZUR NÄHEREN UNTERSUCHUNG DER POLITISCHEN UND RECHTLICHEN VERANTWORTUNG IM ZUSAMMENHANG MIT DER BESETZUNG VON VORSTANDSFUNKTIONEN BEI BANKEN, DIE IM EINFLUSSBEREICH DER ÖFFENTLICHEN HAND STEHEN, MIT POLITISCHEN EINFLUSSNAHMEN AUF DIE GESCHÄFTSTÄTIGKEIT DIESER BANKEN, MIT DER GEBARUNG DER OEKB HINSICHTLICH DER EXPORTFINANZIERUNG BZW. DER EXPORTGARANTIE UND MIT PREISABSPRACHEN DER WICHTIGSTEN ÖSTERREICHISCHEN GESCHÄFTSBANKEN

Abgeordneter Mag. STADLER (F) richtet an SPÖ und ÖVP den Vorwurf, mit einem der wichtigsten Kontrollinstrumente des Parlaments, dem Untersuchungsausschuss, so

umzugehen, dass es mit einer parlamentarischen Demokratie nicht vereinbar sei. Die österreichische Öffentlichkeit hat seiner Auffassung nach ein Recht darauf, zu wissen, was an den Behauptungen des ehemaligen Vorstandes der Kontrollbank, Praschak, richtig sei. Als Beispiele nennt Stadler etwa die angeblichen Zinsabsprachen der Banken und die Aussagen des ehemaligen Ministers Scholten gegenüber Praschak.

Abgeordneter Dr. HASELSTEINER (L) glaubt nicht, dass ein Untersuchungsausschuss besonders neue Erkenntnisse an den Tag bringen wird. Wenn die Liberalen der Einsetzung eines Untersuchungsausschusses trotzdem zustimmen, so deshalb, weil man untersuchen sollte, ob die Politik tatsächlich Macht oder Druck gegenüber der Kontrollbank ausgeübt habe, sagt er.

Abgeordneter Dr. KRÜGER (F) zeigt sich darüber verwundert, dass sich zum Antrag der Freiheitlichen kein einziger Redner der Regierungsparteien zu Wort gemeldet hat. Er fragt sich, ob das beredte Schweigen als Zustimmung zu den Vorwürfen zu verstehen sei. Nach Meinung von Krüger müsste unter anderem untersucht werden, wie die Bestellungsvorgänge bei staatlichen Banken abgelaufen seien.

Abgeordnete Dr. PETROVIC (G) vermutet ein seltsames Junktim in bezug auf die Einsetzung eines Untersuchungsausschusses zu den Kurden-Morden bzw. zum Fall Praschak: Die SPÖ lehne die Untersuchung der Kurden-Morde ab, wenn die ÖVP einer Untersuchung zum Fall Praschak nicht zustimme. Petrovic will hingegen den Antrag der Freiheitlichen unterstützen, auch wenn sie persönlich nicht glaubt, dass es eine strafrechtliche oder eine über die Gesetzeslage hinausgehende politische Verantwortung gibt. Sie spricht sich dafür aus, auf dem Gesetzesweg ein modernes und parteipolitisch unabhängiges Bankensystem in Österreich zu schaffen.

Der Antrag der Freiheitlichen auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses infolge des Falles Praschak wird abgelehnt. (Schluss). [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 14-05-1997

بابه ته په یوه سټکراوه کان

ناوی بابەت	پۆل	زمان	QR
14-05-1997	پێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/14-05-1997

Hinzugefügt am: 20-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 230****Pilz bezichtigt Ahmadinejad des Mordes**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260509143030686859>

Irans Präsident soll in die Morde an drei Kurden 1989 involviert sein

Der Grüne Sicherheitssprecher Peter Pilz hat erklärt, dass der iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad dringend verdächtig sei, an der Ermordung von drei Kurdenführern im Jahr 1989 in Wien beteiligt gewesen zu sein; möglicherweise habe er selbst geschossen. Letzter Punkt lasse sich allerdings nicht mehr eindeutig eruieren. Die Teilnahme steht für mich fast außer Zweifel, erklärte Pilz am Donnerstag bei einer Pressekonferenz in Wien. Es gebe neue Zeugenaussagen zu Ahmadinejads Rolle in diesem Fall, und hier habe es eine eindeutige Identifizierung des iranischen Präsidenten gegeben.

13. Juli 1989

Die Wiener Kurdenmorde von 1989 zählen zu den spektakulärsten Morden der letzten Jahrzehnte an iranischen Oppositionellen. Mit einem Schlag wurden an jenem 13. Juli 1989 in einer Wiener Privatwohnung drei Männer getötet: der Chef der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul

Neue Zeugenaussagen

Es gebe eine Aussage eines deutschen Waffenhändlers aus dem Jahr 2006, der im Rahmen einer Vernehmung in Triest gemeint habe, dass er auch einige Informationen zu einem Mordfall in Wien geben könne, sagte Pilz. Hierzu sei am 6. April 2006 ein Ermittlungsgespräch mit Egisto Ott, Verbindungsbeamter an der österreichischen Botschaft in Italien, Walter Nevoral, Funktionär des LVT-Wien (Landesamt für Verfassungsschutz und Terrorismusbekämpfung) und Helmut Birgfellner, ebenfalls Funktionär beim LVT-Wien geführt worden.

Bei der Vernehmung habe der Waffenhändler bestätigt, dass es in der ersten Juliwoche 1989 ein Treffen in der iranischen Botschaft gegeben habe. Bei diesem Treffen sei auch ein gewisser Mohamed (Name wird im Protokoll so geschrieben; Anm.), welcher später Präsident der iranischen Republik wurde, anwesend gewesen. Zweck dieses Treffens waren laut Protokoll illegale Waffenlieferungen.

Ahmadinejad Mitglied des Exekutionsteams

Der Grüne Sicherheitssprecher hat nun nach eigenen Angaben alle ihm vorliegenden Unterlagen in diesem Fall zusammengestellt und sei zu folgendem Schluss gekommen:

Es habe mit Sicherheit zwei Teams gegeben - ein sogenanntes Verhandlungsteam und ein Exekutionsteam. Ahmadinejad habe die Aufgabe gehabt, die Waffen zu besorgen und bereitzustellen, und er sei Mitglied des Exekutionsteams gewesen. Dies reiche aus die Untersuchungen in diesem Fall wieder aufzunehmen und einen dringenden Verdacht zu begründen, so Pilz.

Fekter nun am Zug

Außerdem hat Pilz die ihm vorliegenden Dokumente, die ins Deutsche übersetzt wurden, im Innenministerium auf ihre Echtheit prüfen lassen. Mittlerweile befänden sich die Unterlagen auch bei der Staatsanwaltschaft und würden demnächst Innenministerin Maria Fekter (V) zugestellt.

Einbeziehung in Präsidentenwahl

Die Grünen fordern nun, dass diese Informationen in die politische Beurteilung der jetzigen Lage im Iran einfließen. Ein dringend mordverdächtiger Staatspräsident, der aller Wahrscheinlichkeit nach einen großen Wahlbetrug organisiert hat und nachweislich für die Ermordung zahlreicher Journalisten und insbesondere kurdischer Politiker im Iran verantwortlich ist und jetzt zusätzlich dringend tatverdächtig ist, in Wien an Morden beteiligt zu sein, ist nicht jemand, der gegenüber der Europäischen Union glaubwürdig die Qualität der iranischen Demokratie und der Wahrung der Menschenrechte versichern kann, warnte Pilz.

Außenpolitische Initiative

Man werde nun versuchen, eine außenpolitische Initiative vorzubereiten, die die demokratischen Kräfte im Iran so offen und so gut wie möglich unterstütze und alles unternehmen, damit die Position von Ahmadinejad nicht leichtfertig toleriert werde. Hierzu würden in den kommenden Tagen Gespräche geführt, da man Initiativen wie diese sorgfältig vorbereiten müsse, sagte Pilz.

Der jetzige iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad wurde bereits mehrfach mit den Wiener Kurden-Morden in Verbindung gebracht. Der frühere iranische Staatspräsident Abolhassan Bani-Sadr hatte etwa erklärt, Ahmadinejad habe zu einem zweiten Terrorkommando gehört, das die Waffen für den Mord beschafft habe. Auch Medien berichteten mehrfach über die angebliche Verwicklungen des jetzigen Staatsschefs und früheren Offizier der Pasdaran, der Revolutionsgarden, in den Anschlag. Die mutmaßlichen Täter tauchten damals in der iranischen Botschaft

unter und konnten offenbar nach massivem Druck Teherans auf die österreichischen Behörden unbehelligt ausreisen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 18-06-2009

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه ت	پۆل	زمان	QR
18-06-2009	رێکهوت و ڕووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing	کورتیه باس	English	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website oe24.at 18-06-2009](http://Website.oe24.at/18-06-2009)

Hinzugefügt am: 09-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 231

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten zum Nationalrat Dr. Pilz und Freunde
betreffend unaufgeklärte Morde an drei Kurden in Wien

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260424090010685136>

4626/AB XVII GP - Anfragebeantwortung (gesamtes Original) 1 von 5

II-9999 der Beilagen zu den Stenographischen Protokollen
des Nationalrates XVII. Gesetzgebungsperiode

BUNDESMINISTERIUM
FÜR
AUSWÄRTIGE ANGELEGENHEITEN
DVR: 0200060

WIEN, Jänner 1990

Zl. 0.07.18/87-IV.1/89
Schriftliche Anfrage der Abgeordneten
zum Nationalrat Dr. Pilz und Freunde
betreffend unaufgeklärte Morde an
drei Kurden in Wien

4626 IAB
1990 -02- 01
zu 4640 13

An den
Herrn Präsidenten des Nationalrates
Parlament
1017 Wien

Die Abgeordneten Dr. Pilz und Freunde haben am 1. Dezember 1989 unter der Nr. 4640/J-NR/1989 an mich eine schriftliche Anfrage betreffend unaufgeklärte Morde an drei Kurden in Wien gerichtet, welche folgenden Wortlaut hat:

"Am 13. Juli 1989 wurden in Wien der Generalsekretär der Kurdischen Demokratischen Partei, Dr. Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi und der Politikwissenschaftler Dr. Fadil Rasoul ermordet.

Seit dieser Zeit sind die Österreichischen Behörden immer wieder dem Vorwurf ausgesetzt, die Ermittlungen nur zögernd und schlampig geführt zu haben.

Führende Vertreter der demokratischen Parteien Kurdistans haben bei ihrer Konferenz in Paris eine Protestresolution gegen die Verschleppung der Verfahren gegen die drei verdächtigen Iraner Sahraroudi, Bozorgian und Adjavadi-Mustafawi verabschiedet.

Derzeit ist kein einziger führender Vertreter des demokratischen Kurdistan bereit, nach Wien zu kommen; zu unsicher erscheinen allen die Beteuerungen der österreichischen Politiker in Bezug auf ihre persönliche Sicherheit.

www.parlament.gv.at

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten
 zum Nationalrat Dr.Pilz und Freunde
 betreffend unaufgeklärte Morde an
 drei Kurden in Wien. [1]

Klicken Sie zum Lesen Schriftliche Anfrage der Abgeordneten zum Nationalrat Dr.Pilz
 und Freunde betreffend unaufgeklärte Morde an drei Kurden in Wien

Artikel-Eigenschaften

Dekade: 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut |

Publication date: 01-02-1990

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-02-1990	رێکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Wiener Kurdenmorde: Kniefall vor dem Staatsterrorismus?	کورته باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندىك فايلى په يوه ندىدارى وهك وینه و فیدیوی له گه لدايه و لێره دا پيشان نه دراو،
 تێبيني: کۆده که بکه تاوه کو له سه ر ماله پهرى رێکه راوى کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکی

QR
 Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/01-02-1990

Hinzugefügt am: 24-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 232

Schuldige der Wiener Kurdenmorde müssen benannt werden

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425185854685302>

1989 wurde Kurdenführer Ghassemlou in Wien erschossen. Österreich scheut sich weiter, den Iran als Drahtzieher zu bezeichnen.

Wieland Schneider

Ata Nassiri ist enttäuscht. Seit vielen Jahren führt er seinen Kampf für das, was er unter Gerechtigkeit versteht. Bisher erfolglos. „Ich will, dass endlich die Schuldigen der Kurdenmorde in Wien benannt werden“, sagt der Kurde aus dem Iran, der vor mehr als 30 Jahren nach Österreich gekommen ist.

Er hat hier studiert und besitzt die österreichische Staatsbürgerschaft. Nassiri deutet auf die schwarze Gedenktafel, die an einer Ziegelmauer gegenüber dem Haus in der Linken Bahngasse 5 im dritten Wiener Bezirk hängt. Mit ihr wird des Verbrechens gedacht, das hier vor 26 Jahren verübt worden ist: „Hier wurden am 13. Juli 1989 die beiden führenden Vertreter der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran, Dr. Abdul Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar, sowie Fadel Rasoul im Kampf um Freiheit und Menschenrechte für das kurdische Volk durch iranische Terroristen ermordet“, steht dort eingraviert.

Ghassemlou war Präsident der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran, die für mehr Rechte der iranischen Kurden kämpfte. Im Juli 1989 wollte er in einer Wohnung in der Linken Bahngasse mit Vertretern des Teheraner Regimes Geheimgespräche über eine politische Lösung der Kurdenfrage im Iran führen. Doch das Treffen war ein Hinterhalt des Regimes: Ghassemlou wurde erschossen. Um diplomatische Schwierigkeiten mit Teheran zu vermeiden, ließ Österreich die Attentäter ausreisen.

Ata Nassiri hatte sich jahrelang dafür eingesetzt, dass die Gedenktafel aufgestellt wird. Die Formulierung „durch iranische Terroristen ermordet“, war ihm von Anfang an zu vage. Doch das war zunächst ein nötiger Kompromiss. Seither versucht er, die Inschrift zu ändern, etwa auf „ermordet durch die damaligen Machthaber im Iran“, wie das auf einer Gedenktafel in Berlin steht, wo 1992 ebenfalls ein Attentat auf iranische Kurdenpolitiker verübt worden war.

Angst vor „rechtlichen Konsequenzen“

Österreichs Behörden sperren sich weiterhin dagegen. „Das sind Formulierungen, die wir aus rechtlichen Gründen nicht verantworten können, da solche Bezeichnungen der Republik Iran möglicherweise politische und rechtliche Konsequenzen erwarten lassen“, heißt es in einem Schreiben der Stadt Wien. „Im Gegensatz zu dem von Herrn Mag. Nassiri Ata angesprochenen ähnlichen Fall in Deutschland gibt es in Österreich kein Gerichtsurteil.“ Während Österreich die

Attentäter ziehen ließ, verhängte ein deutsches Gericht im ähnlich gelagerten Mykonos-Prozess Urteile.

Nassiri weist darauf hin, dass die Menschenrechtslage im Iran nach wie vor prekär sei. Vor allem in den Kurdengebieten ginge das Regime mit Brutalität gegen jeden Widerstand vor. „Jeden Tag werden dort junge Menschen hingerichtet.“ Dass Irans Revolutionsführer Ali Khamenei Anfang Dezember ausgerechnet an Österreichs Schüler und Jugendliche einen offenen Brief geschickt hat, empfindet Nassiri deshalb als besonderen Hohn. „Österreichs Politiker müssen auf diese Einmischung von außen reagieren“, verlangt er.

Mit Sorge betrachtet er, wie Irans Regime seit Abschluss der Atomverhandlungen im Westen wieder hoffähig wird. Mit seiner Frau hatte Nassiri während der Iran-Gespräche in Wien vor dem Palais Coburg demonstriert, dort wo sich Irans Diplomaten mit den Vertretern der Weltmächte getroffen hatten, um den Atomstreit beizulegen. „Wir waren am 13. Juli dort, um gegen die Gespräche mit dem iranischen Regime zu protestieren. Denn genau zu diesem Datum im Jahr 1989 wurde Ghassemlou in Wien ermordet.“ Nassiri will weiterkämpfen – dafür, dass endlich klar ausgesprochen wird, wer die Verantwortung für die Kurdenmorde trägt. Und das, obwohl er sogar in Wien den Druck des iranischen Regimes fühlt: „Man hat mir zu verstehen gegeben, dass ich mit meinen Aktivitäten aufhören soll.“ Doch davon will er sich nicht beirren lassen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Interview | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 31-12-2015

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
31-12-2015	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette	کورتبه باس	Deutsch	

Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung
von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar

کورتەباس

Deutsch

Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi

کورتەباس

Deutsch

Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans
Killerkommandos

کورتەباس

Deutsch

Wiener Kurden-Morde: Ahmadinejad für Pilz
dringend tatverdächtig

کورتەباس

Deutsch

Wiener Kurden-Morde: Täter festgenommen?

کورتەباس

Deutsch

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 31-12-2015

Hinzugefügt am: 25-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Bibliothek

Betreff: 233

Stenographisches Protokoll 72. Sitzung des Nationalrates der Republik Österreich

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260501125335685984>

Stenographisches Protokoll

72. Sitzung des Nationalrates der Republik Österreich

XX. Gesetzgebungsperiode

Dienstag, 6. Mai 1997

Gedruckt auf 70g chlorfrei gebleichtem Papier

Titel: Stenographisches Protokoll

72. Sitzung des Nationalrates der Republik Österreich

Autor: Nationalrates der Republik Österreich

Erscheinungsort: Österreich

Verleger: Nationalrates der Republik Österreich

Veröffentlichungsdatum: 1997

Antrag auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses: strafrechtliche Verfolgung der Mörder von Abdul Rahman Ghassemlou, Fadel Rasoul und Abdullah Ghaderi-Azar (1279/GO)

Antrag auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses

Antrag der Abgeordneten Dr. Helene Partik-Pablé und Genossen auf Einsetzung eines Untersuchungsausschusses zur Untersuchung

1. der politischen und rechtlichen Verantwortung für die unterbliebene Verhaftung und mangelhafte strafrechtliche Verfolgung der Mörder von Abdul Rahman Ghassemlou, Fadel Rasoul und Abdullah Ghaderi-Azar in Wien sowie

2. der politischen und rechtlichen Verantwortung für das Entkommen der weiteren Attentäter auf den Starkstrommast bei Ebergassing. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Dokumentarisch | Legal | Art der Veröffentlichung: Gedruckt |

PDF: Ja | Land der Ausgabe: Austria |

Publication date: 06-05-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
06-05-1997	رێکهوت و رووداو (کروڼۆلۆژیا)	کوردی ناوه راس	

تێبینی: کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه ډایه، تکایه سکینی PDF ئه م تۆماره په رتوکه و فایلێ ماله پهری رێکهراوی کوردیپیدیا په رتوکه که ببینیت.

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Websiteparlament.gv.at

Hinzugefügt am: 01-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 234

Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260602080749689770>

Eine weiße Weste hat der Iran in Sachen Terror keineswegs, denn Anschläge waren in der Vergangenheit immer wieder Teil der iranischen Außenpolitik: vom Attentat im Libanon 1983 bis zu den Kurdenmorden in Wien.

von unserem Korrespondenten Jan Keetman

Istanbul. „Ein kindliches Spiel“ nannte der Sprecher des iranischen Parlamentes, Ali Larijani, den Vorwurf, iranische Agenten hätten versucht, mexikanische Killer für einen Anschlag auf den Botschafter Saudi Arabiens in den USA zu gewinnen. Was immer an dem gegenwärtigen Vorwurf dran sein mag, eine weiße Weste hat der Iran in Sachen Terror keineswegs. Als Ayatollah Khomeini 1979 vor den Augen der staunenden Welt das Schah-Regime stürzte, waren radikale Muslime auf der ganzen Welt wie elektrisiert. Ein später ausgestiegenes Mitglied der türkisch-kurdischen Hizbullah beschrieb die Stimmung von damals mit den Worten: „Wenn wir Flügel gehabt hätten, wären wir geflogen!“

Beflügelt wurden davon auch willige Attentäter: Etwa jene, die sich im Oktober 1983 mit hunderten amerikanischen und französischen Soldaten im Libanon in die Luft sprengten. In den radikalen Gruppen, insbesondere der libanesischen Hisbollah, fand der Iran ein williges Werkzeug für Anschläge in vielen Ländern. Daneben waren die Diplomaten und der Geheimdienst des Regimes aktiv. Regimegegner behaupten,

dass in manchen Fällen die Attentäter vorher von einem regimetreuen Geistlichen eine Fatwa, ein islamisches Rechtsgutachten, erhalten, das sie moralisch zu der Tat berechtigt.

Spezialabteilung für Attentate

Anfang der Neunzigerjahre wurde dann die Qods-Brigade als Unterabteilung der Revolutionswächter, der Pasdaran, aufgestellt. Benannt ist die Brigade nach der persischen Form des arabischen Namens von Jerusalem, al-quds, „die Heilige“. Eine Spezialabteilung der geschätzt 5000 Mann starken Brigade soll für Terror im Ausland zuständig sein. Ihr Hauptquartier hat sie sinnigerweise in der ehemaligen US-Botschaft in Teheran. Der schlimmste Anschlag, der der Qods-Brigade zur Last gelegt wurde, war ein Bombenanschlag auf das jüdische Kulturzentrum in Buenos Aires 1994 mit 85 Toten. Zwölf Jahre später führte dies zu einer Anklage gegen den ehemaligen iranischen Präsidenten Hashemi Rafsanjani durch ein argentinisches Gericht.

Mord an Kurdenführer in Wien

Auch in Europa war der Arm des iranischen Terrors zu spüren. Am 13. Juli 1989 erschossen als Unterhändler getarnte Mörder den Vorsitzenden der Demokratischen Partei Kurdistans im Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, und zwei Begleiter in Wien. Die mutmaßlichen Mörder flohen in die iranische Botschaft und konnten wenig später ausreisen.

Drei Jahre später wurde Ghassemlous Nachfolger, Sadegh Scharafkandi, mit drei Begleitern im Berliner Lokal Mykonos erschossen. Nicht anders als die österreichischen Behörden waren auch die deutsche Bundesregierung und die Generalbundesanwaltschaft zunächst nicht allzu sehr an den Hintergründen interessiert. Doch ein Berliner Kammergericht klärte beharrlich auf. Die Folge war ein Haftbefehl gegen den Chef des iranischen Geheimdienstes, Ali Fallahian. Darauf folgte eine diplomatische Krise, doch offenbar trug die Affäre Mykonos mit dazu bei, dass der Iran den Kurs änderte. Attentate in Europa unterblieben nun. Bei relativ niedrigem Ölpreis hoffte man auch auf ausländische Investitionen. Der Reformpräsident Mohammed Khatami sagte zu, dass der Iran die Todes-Fatwa gegen den britisch-indischen Schriftsteller Salman Rushdie nicht mehr vollstrecken werde.

Sanktionen und schlechte Wirtschaftslage

Wenn der Iran nun wieder zu terroristischen Mitteln greift, dann weil sich die Herrscher in Teheran bedroht fühlen. Saudiarabien und die Türkei haben den wichtigsten Verbündeten des Iran in der Region, den syrischen Präsidenten Bashir al-

Assad, aufgegeben und schlagen sich auf die Seite der Opposition. In Teheran wittert man eine Verschwörung der beiden sunnitischen Regionalmächte gegen den schiitischen Iran.

Nach anderen Seiten sieht es ebenfalls nicht gut aus. Der Abzug der Amerikaner aus Afghanistan ist kaum ein Gewinn, denn er bringt dort wahrscheinlich die sunnitischen Taliban an die Macht, die ebenfalls mit dem Iran verfeindet sind. Im Innern sind die Proteste der Grünen Bewegung zwar niedergeschlagen, dafür gibt es heftige Auseinandersetzungen bei den Konservativen, wo sich die Lager um den religiösen Führer Ali Khamenei und den Präsidenten Mahmoud Ahmadinejad bekämpfen. Hinzu kommt die durch die Sanktionen verschärfte schlechte Wirtschaftslage. Indes sieht sich auch der Iran selbst als Opfer terroristischer Anschläge. In den vergangenen beiden Jahren wurden drei iranische Physiker, von denen zumindest zwei im Atomsektor arbeiteten, Opfer von Anschlägen. Teheran beschuldigt die USA und Israel, hinter den Attentaten zu stecken.

Auf einen Blick

Das iranische Regime wird für eine Reihe von Attentaten im Ausland verantwortlich gemacht. Im Oktober 1983 starben mehrere hundert amerikanische und französische Soldaten bei einem Anschlag im Libanon. 1994 geriet das jüdische Kulturzentrum in Buenos Aires ins Visier: 85 Menschen kamen bei einer Bombenexplosion ums Leben. Bereits 1989 war in Wien der Kurdenführer Ghassemelou ermordet worden, drei Jahre später sein Nachfolger Scharafkandi in Berlin. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der**

Veröffentlichung: Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Iran |

Publication date: 12-10-2011

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
12-10-2011	پیکهوت و پووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 12-10-2011

Hinzugefügt am: 02-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 235

Terror gegen Kurden

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260524184410688879>

Der ultrakonservative iranische Staatspräsident Mahmud Ahmadinedschad soll an der Ermordung eines kurdischen Exilpolitikers in Wien beteiligt gewesen sein. Das geht angeblich aus Dokumenten hervor, die ein Grünen-Politiker der österreichischen Staatsanwaltschaft übergeben hat.

Teheran - Der österreichische Grünen-Abgeordnete Peter Pilz habe der Abteilung für Terrorismusbekämpfung im Mai eine Akte über Ahmadinedschad übergeben, teilte das Innenministerium in Wien mit. Darin sollen Hinweise auf eine Beteiligung Mahmud Ahmadinedschads an der Ermordung eines Kurdenpolitikers 1989 in Wien enthalten sein.

Die Dokumente seien der Staatsanwaltschaft übergeben worden; über eine mögliche Einleitung von Ermittlungen sei aber noch keine Entscheidung getroffen worden. Pilz sagte der Tageszeitung Standard, es bestehe der starke Verdacht, dass Ahmadinedschad in die nie aufgeklärte Ermordung des damaligen Generalsekretärs der im Iran verbotenen Partei für ein demokratisches Kurdistan, Abdul Rahman Ghassemlu, verwickelt sei. Die Dokumente seien sehr glaubwürdig. Ein im irakischen Exil lebender Vertreter der kurdischen Opposition im Iran hatte Ahmadinedschad am Freitag in der tschechischen Zeitung Pravo beschuldigt, die Waffen für das Wiener Erschießungskommando besorgt zu haben. Der ultrakonservative iranische Präsident

war in jungen Jahren Mitglied der Revolutionären Garden des Iran.

Der Iran wies unterdessen empört Vorwürfe aus den USA zurück, wonach der neu gewählte Präsident in die Geiselnahme von US-Bürgern vor rund 25 Jahren verwickelt gewesen sein soll. Washington habe in der Angelegenheit einen Propagandakrieg begonnen, sagte ein Vertrauter Ahmadinedschads am Samstag in Teheran der studentischen Nachrichtenagentur Isna. Es zeuge von einem niedrigen Intelligenzquotienten, wenn ein zweifelhaftes Foto von damals mit dem Aussehen des iranischen Präsidenten von heute verglichen werde, sagte Abolhassin Fakih, einer der Leiter von Ahmadinedschads Wahlkampfteam. Dieser habe während seiner Studienzeit noch nicht einmal einen Bart getragen und könne nicht mit dem Mann auf dem Foto der Geiselnahme identisch sein, das in mehreren US-Zeitungen veröffentlicht worden war. Die US-Botschaft war am 4. November 1979, in den ersten Monaten der islamischen Revolution, von jungen Anhängern des Ayatollah Chomeini besetzt worden. 52 Menschen wurden 444 Tage lang als Geiseln gehalten. Mehrere US-Bürger, die zu den Opfern zählten, hatten Ahmadinedschad am Donnerstag als einen der Anführer des Überfalls bezichtigt. Das Weiße Haus überprüft die Angaben zurzeit noch. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Kurdenfrage** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 02-07-2005

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
02-07-2005	پیکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website spiegel.de 02-07-2005](https://www.spiegel.de/02-07-2005)

Hinzugefügt am: 24-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 236

Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277/AB (3237/J)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260517181615687965>

3237/J XX. GP - Anfrage
1 von 2

3237/J XX.GP

der Abgeordneten Mag. Terezija Stoisits, Mag. Doris Pölzl-Kammerländer, Freundinnen und Freunde

an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten

betreffend Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der

Anfragebeantwortung 2277 AB vom 13.6.1997

Am 16.4.1997 haben die Abgeordneten Anschöber und Freunde eine parlamentarische

Anfrage betreffend Wiener Kurdenmorde an den Außenminister gerichtet. Der

Außenminister hat die Anfrage am 13.6.1997 beantwortet und in seiner Einleitung erklärt:

„Das BMA/A gibt nachstehend (aus technischen Gründen in EDV-gesetzter Form) den

vollen Inhalt der angefragten Unterlagen wieder.“ Weil die Art der Beantwortung weitere

Fragen aufwirft, richten die unterfertigten Abgeordneten an den Bundesminister für

Auswärtige Angelegenheiten folgende

ANFRAGE:

1. Auf Seite 8 Ihrer Anfragebeantwortung 2277 geben Sie eine Übersendung von „vier
- gegenständlichen Fernschreiben der Österreichischen Botschaft Teheran“ an das BMI
- wieder. Warum haben Sie in der Anfragebeantwortung das darin enthaltene
- Fernschreiben 25144 vom 16.7.1989, 15:04 MEZ dem Nationalrat vorenthalten?
2. Warum haben Sie in der Anfragebeantwortung im selben Zusammenhang das darin
- enthaltene Fernschreiben 10051 vom 17.7.1989, 11:15 MEZ unterdrückt?
3. Warum haben Sie bei den beiden wiedergegebenen Fernschreiben die Kopf- und
- Fußzeilen entfernt und damit eine chronologische Zuordnung verunmöglich?
4. Warum haben Sie bei den beiden Fernschreiben den Verteiler und damit den Hinweis
- auf die Übermittlung an den Sektionsleiter 2, den Generalsekretär und das Kabinett
- entfernt?
5. Haben Sie dem Nationalrat alle Akten und Dokumente des BMA in der Causa
- „Kurdenmorde“ im Wortlaut übermittelt?
6. Wenn nein, welche fehlen?

Dieser Text ist elektronisch textintegriert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277/AB (3237/J)

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Mag. Terezija Stoisits und Genossen an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277/AB vom 13.06.1997 (zur Anfrage 2295/J betreffend Wiener Kurdenmorde)

Eingebracht von

Mag. Terezija Stoisits (G)

Eingebracht an
Dr. Wolfgang Schüssel (V)

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten
der Abgeordneten Mag. Terezija Stoisits, Mag. Doris Pollet-Kammerlander,
Freundinnen

und Freunde

an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend Unterdrückung
von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277 AB
vom 13.6.1997

Am 16.4.1997 haben die Abgeordneten Anschober und Freunde eine
parlamentarische Anfrage betreffend Wiener Kurdenmorde an den Außenminister
gerichtet. Der Außenminister hat die Anfrage am 13.6.1997 beantwortet und in
seiner Einleitung erklärt:

„Das BMaA gibt nachstehend (aus technischen Gründen in EDV-gescannter Form)
den vollen Inhalt der angefragten Unterlagen wieder Weil die Art der Beantwortung
weitere Fragen aufwirft, richten die unterfertigten Abgeordneten an den
Bundesminister für Auswärtige Angelegenheiten folgende
ANFRAGE:

1. Auf Seite 8 Ihrer Anfragebeantwortung 2277 geben Sie eine Übersendung von
„vier gegenständlichen Fernschreiben der Österreichischen Botschaft Teheran an
das BMI wieder. Warum haben Sie in der Anfragebeantwortung das darin enthaltene
Fernschreiben 25144 vom 16.7.1989, 15:04 MEZ dem Nationalrat vorenthalten?
2. Warum haben Sie in der Anfragebeantwortung im selben Zusammenhang das
darin enthaltene Fernschreiben 10051 vom 17.7.1989, 11:15 MEZ unterdrückt?
3. Warum haben Sie bei den beiden wiedergegebenen Fernschreiben die Kopf- und
Fußzeilen entfernt und damit eine chronologische Zuordnung verunmöglicht?
4. Warum haben Sie bei den beiden Fernschreiben den Verteiler und damit den
Hinweis auf die Übermittlung an den Sektionsteiter 2, den Generalsekretär und das
Kabinett entfernt?

5. Haben Sie dem Nationalrat alle Akten und Dokumente des BMA in der Causa „Kurdenmorde“ im Wortlaut übermittelt?

6. Wenn nein, welche fehlen?

7. Haben Sie dem Nationalrat alle Akten und Dokumente des Archivs der österreichischen Botschaft in Teheran übermittelt?

8. Wenn nein, wie lauten sie im Wortlaut?

9. Haben Sie dem Nationalrat alle Akten und Dokumente des Res-Archivs der österreichischen Botschaft in Teheran übermittelt?

10. Wenn nein, wie lauten sie im Wortlaut? [1]

Klicken Sie zum Lesen Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277/AB (3237/J)

Artikel-Eigenschaften

Dokumenttyp: Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Publication date:** 05-11-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
05-11-1997	پیکهوت و پرووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

ئهم تۆماره هه نديک فايلى په يوه نديدارى وهک وئنه و فيديوئى له گه لدايه و ليره دا پيشان نه دراو، تيبينى: کوډه که بکه تاوه کو له سه ر مائه پهرى ریکخراوى کوردیپیدیا ئه و فايلا نه ببينیت QR تکیه سکینی.

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 05-11-1997](http://Website.parlament.gv.at/05-11-1997)

Hinzugefügt am: 17-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 237

Wegwerfagenten

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260501132133685989>

Helmut Gabel

Wegwerfagenten. Single Use Agents. Vom russischen Geheimdienst beauftragt? @FlorianFlade schreibt für die Tagesschau im Zusammenhang mit der Festnahme von zwei Personen in Bayern: Aus Sicherheitskreisen heisst es, bei den beiden Verdächtigen könnte es sich um sogenannte 'Wegwerf-Agenten' handeln. So werden Personen bezeichnet, die von russischen Geheimdiensten meist über das Internet angeworben und für Spionage- oder Sabotageaufträge bezahlt werden. Wikipedia definiert: Unter einem Wegwerfagenten versteht man einen geheimdienstlich gesteuerten Amateur, der mit finanziellen Versprechungen zu einer Aktion in einem fremden Staat angestiftet wird. Die angeworbene Person kennt oft nicht den tatsächlichen Auftraggeber oder wird über den wahren Zweck

der Aktion im Unklaren gehalten.

Holger Münch, Präsident des Bundeskriminalamts, warnt: Wegwerf-Agenten werden mit geringen Geldbeträgen und vielleicht auch mit einem Versprechen auf ein vermeintliches „Abenteuer“ angeworben. Doch wer im Auftrag eines ausländischen Nachrichtendienstes Straftaten begeht, muss mit Konsequenzen rechnen. Weil es unser Auftrag und unser Anspruch ist, die Demokratie und die Menschen in Deutschland zu schützen und zur gesellschaftlichen Stabilität und Wehrhaftigkeit beizutragen.

Terror als Subunternehmergeschäft

Es ist gewiss, dass diese Praxis uralte ist. Was noch gewisser sein könnte, ist, dass ein weiterer Protagonist diese Praxis im Westen differenziert anwendet.

Das Regime in Iran hat mit Welajat-e faghi, eine Staatsideologie in der Verfassung festgeschrieben, hinter der die Gründer und Nachfolger sich eine göttliche Mission zuschreiben, die Welt nach eigenen Vorstellungen umzugestalten.

Grundsätzlich sind Humanismus, individuelle Entwicklung, Freiheit und Verantwortung - kurz DER Westen - der zu überwindende und zu zerstörende Feind. Im Speziellen werden plakativ Zionismus, Kapitalismus, Freimaurerei als vernichtenswert genannt, Israel als kleiner Satan, die USA als grosser Satan erhöht. Dieses Regime hat durchsetzungsstarke Sicherheitsapparate im Iran und ausserhalb aufgebaut. Der gemeinsame Markenkern ist nicht etwa eine nationale Karte, sondern eine Ideologie, die auf Versatzstücken schiitischer Dogmen und Legenden beruht. Kopf dieser internationalen Krake ist offiziell der Oberste Führer, tatsächlich sind es die Revolutionsgarden.

Ahmad Vahidi, derzeitiger Kopf der Revolutionsgarden. Um auf diplomatischer Ebene als Staat anerkannt zu werden, gibt es einen sichtbaren Staatsapparat, der ähnlich wie westliche Apparate aufgebaut ist und relativ rational agiert, sowie wirtschaftliche Probleme offen benennt, während der Tiefenstaat, bestehend aus religiösen Stiftungen, dem engsten Kreis um den Obersten Führer (Beyt-ol Rahbari - das Haus des Führers), einen messianisch-apokalyptischen Weg verfolgt.

Die Revolutionsgarden wurden geschaffen, um das System des Welajat-e faghi zu schützen und die Expansionsziele des Regimes zu erfüllen. Um seinen Status als anerkannter Staat nicht einzubüssen, sind viele Operationen möglichst nicht eindeutig zurück verfolgbar von den Gardisten veranlasst, aber von Hilfsgruppen (Proxies) durchgeführt.

Multidimensionale Vorgehensweise

Dieses Prinzip hat in der Vergangenheit zu blutigen Spuren nach Teheran geführt, die selten die grosse Öffentlichkeit in Europa beschäftigt haben. Ein Anlass hat für

einen kurz dauernden Aufschrei geführt: das Mykonos-Attentat in Berlin am 17-09-1992 .

Im Auftrag des Geheimdienstes der Islamischen Republik wurden vier Oppositionelle iranische Kurden im Restaurant Mykonos erschossen. Bei den Getöteten handelte es sich um Sadegh Scharafkandi (Generalsekretär der Demokratischen Partei des Iranischen Kurdistans), Fattah Abdoli (Repräsentant der als sozialdemokratisch eingestuften Partei in Frankreich), Homayoun Ardalan (Repräsentant der Partei in Deutschland) sowie den Dolmetscher Nouri Dehkordi.

Die Attentäter gaben 29 Schüsse aus einer Maschinenpistole und einer Pistole auf die Politiker ab. Neben den Toten gab es zwei Schwerverletzte, darunter der Wirt des Restaurants in der Prager Strasse in Berlin-Wilmersdorf.

Insgesamt bestand das Team der Attentäter aus fünf Personen, von denen zwei kurz danach festgenommen werden konnten. Drei weitere wurden später im Ausland von Interpol ausfindig gemacht. Die Bundesregierung wollte damals möglichst wenig Aufsehen, weil sie um die guten Wirtschaftsbeziehungen zum Iran fürchtete.

Doch das Gericht sprach nach 247 Verhandlungstagen und 166 Zeugenbefragungen ein klares Urteil: Der Iraner Kazam Darabi galt als örtlicher Koordinator des Anschlags in Berlin und Mitarbeiter des iranischen Geheimdienstes, er wurde zu lebenslanger Haft verurteilt. In der Urteilsbegründung wurde der iranische Geheimdienstchef Fallahian namentlich als Urheber der Tat benannt. Daraufhin zogen fast alle EU-Staaten ihre Botschafter aus Teheran ab.

Subunternehmer und Ausführende der Tat waren Libanesen. Abbas Rhayel war ein libanesischer Hisbollah-Kämpfer, der im Iran ausgebildet wurde und als einer der Schützen identifiziert wurde. Die Libanesen Youssef Amin und Mohamed Atris wurden wegen Beihilfe verurteilt. Ein weiterer mutmasslicher Mittäter mit libanesischen Wurzeln entkam.

In Schweden operieren Drogenbanden, die auch Jugendliche für Mordaufträge einsetzen.

Rumba und Foxtrott sind die illustren Namen dieser Banden, die von den islamischen Revolutionsgarden gerne als Subunternehmer eingesetzt werden. Neben kriminellen Banden, werden auch Flüchtlinge aus dem Iran, die noch Familie im Land haben unter Druck gesetzt, für das Regime zu spionieren.

Familienmitglieder einflussreicher Revolutionsgardisten werden beauftragt, in der Schweiz, Deutschland, den USA oder in Grossbritannien an renommierten Universitäten zu studieren und das Regime mit Informationen über Netzwerke der Universitäten, technische Neuerungen und willige Westler zu informieren. Zum Teil werden durch Positionen in Forschungs-Instituten militärisch relevante Bauteile besorgt.

Mohammad Abedini, ein iranischer Staatsbürger, arbeitete mehrere Jahre an der

EPFL (ETH Lausanne). Er war CEO der Firma SDRA, die laut NZZ Komponenten für Drohnen und Raketen herstellt, welche u.a. an die iranischen Revolutionsgarden geliefert wurden.

Über explizite Wegwerfagenten, die sich von dem Regime in Iran verlocken lassen, kleine Gefälligkeiten in Europa auszuführen, würden wir gerne mehr von Experten wie @FlorianFlade erfahren. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 26-04-2026

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
26-04-2026	پیکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website de.linkedin.com](https://www.linkedin.com/company/epfl) 26-04-2026

Hinzugefügt am: 01-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 238

Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260616110550691584>

Hergestellt von: Helmet Maroufi

Abdul Rahman Ghassemlou wurde am 22. Dezember 1930 in Urmia im iranischen Kurdistan als Sohn eines moslemischen Kurden und einer assyrischen Christin geboren. Möglicherweise waren ihm bereits damit jene religiöse Toleranz und gesellschaftliche Liberalität in die Wiege gelegt, die in späteren Jahrzehnten nicht nur die Menschen in seiner Umgebung, sondern auch führende Persönlichkeiten aus Politik und Wissenschaft in Europa und weltweit an ihm schätzten.

1947 ging er zum Studium nach Paris. Nach einem gescheiterten Anschlag auf den iranischen König Mohammad Reza Pahlavi an der Universität Teheran am 4. Februar

1949, hielten iranische Studenten in Paris eine Demonstration gegen den König. Ghassemlou wurde wegen einer Rede auf der Demonstration durch die iranische Botschaft unter Beobachtung gestellt und konnte aus finanziellen Gründen sein Studium nicht fortsetzen. Er bekam jedoch ein Stipendium gestellt und ging nach Prag in der ČSSR. Dort wurde er Mitglied der Studentenorganisation, nahm an den Weltfestspielen der Jugend und Studenten (1949 in Prag, 1951 in Ost-Berlin) teil und bekannte sich als Stalinist. In der ČSSR lernte er seine spätere Ehefrau Helen Krülich kennen. Sie bekamen zwei Töchter namens Mina (1953) und Hiva (1955). Als Mohammad Mossadegh iranischer Ministerpräsident wurde, kehrte Ghassemlou nach seinem Universitätsabschluss 1952 in den Iran zurück. Er begann dort mit seinen politischen Arbeiten, indem er die DPK-I wieder organisierte und sie von der Bevormundung der Tudeh-Partei loslöste (1955). 1959 ging er für ein Jahr in den Irak, um an einer Universität in Bagdad Kurdische Geschichte zu lehren.

Am 13. Juli 1989 wurden in der österreichischen Hauptstadt Wien der Vorsitzende der Demokratischen Partei Kurdistan- Iran, Dr. Abdurrahman Qasimlo von iranischen „Diplomaten“ bei einer „Friedensverhandlung“ hingerichtet. Wir gedenken seinem 20. Todestag.

Ghassemlou kam als Kind einer reichen feudalen kurdischen Familie in Urmia zur Welt. Sein Vater Mohammed Ghassemlou stammte aus dem Eşîret der Schikak, während seine Mutter Nana Jan Timsar – die dritte Ehefrau seines Vaters – eine konvertierte assyrische Christin war. Nach seiner Schulbildung in Urmia ging er zur Weiterbildung nach Teheran. Er wurde zum Zeitzeugen der Republik Mahabad und wurde Mitglied der DPK-I.

Als Mann der Wissenschaften, der Diplomatie und als überzeugter Befürworter politischer statt militärischer Lösungen war Ghassemlou nach eigenem Bekunden und dem Urteil seiner Umgebung nur zu kämpfen bereit, wenn es ihm und seinem Volk aufgezwungen wurde. Seine Haltung prägte denn auch das bis heute im Wesentlichen gültige, in den 1970er Jahren erarbeitete Parteiprogramm. Es stellt die Einhaltung der Allgemeinen Erklärung der Menschenrechte, die Gleichberechtigung aller Religionen und aller iranischen Minderheiten, das Eintreten gegen die Diskriminierung der Frauen, wirtschaftliche und soziale Entwicklung ebenso ins Zentrum wie die Forderung nach Autonomie der Kurden mit anerkannten politischen, sozialen und kulturellen Rechten in einem demokratischen Iran.

Nach dem Sturz der Diktatur des Schah und der Revolution Ayatollah Khomenis 1979 gab es in diesem Sinne für kurze Zeit trügerische Hoffnungen – bis Ghassemlou von

diesem neuen Diktator noch im selben Jahr als „Feind Gottes“ und die Kurden als „Söhne des Teufels“ gebrandmarkt wurden. Auch der erste Golfkrieg zwischen Irak und Iran von 1980 bis 1988 traf vor allem die Kurden an der Grenze mit größter Härte. Ihre Dörfer wurden zerstört, die Bewohner als Vaterlandsverräter stigmatisiert und in die Flucht getrieben.

Am Ende dieses Krieges war der Iran ausgeblutet. Khomeni starb am 4. Juni 1989, nicht ohne zuvor neben Salman Rushdie auch gegen Ghassemlou eine Fatwa – einen Tötungsauftrag gegen Belohnung – verfügt gehabt zu haben.

Im Iran stand ein Wiederaufbau an, im Zuge dessen die Kurden neuerlich Hoffnung auf eine Verhandlungslösung schöpften und auch schon Ende 1988 entsprechende Signale aus Teheran erhielten. Erste Gespräche Ghassemlous mit seinen späteren Mördern fanden mit scheinbar positivem Ausgang im Dezember 1988 und im Jänner 1989 in Wien statt. Sie wurden am 13. Juli 1989 blutig beendet. Das war übrigens genau der 40. Tag nach dem Sterbetag Khomenis.

Dr. Qasimlo war der gebildete Wortführer der Kurden im Iran und ein Visionär für die kurdische Revolution im Iran. Mit seiner Ausbildung an den Universitäten von Prag und Paris, lehrte Qasimlo bis 1970 an der Universität Prag Ökonomie. Als Dr. Qasimlo 1973 zum Vorsitzenden der DKP-I wurde, kehrte er mit der iranischen Revolution nach Kurdistan zurück und führte dort rund 10 Jahre bis zu seiner Ermordung den Befreiungskampf der Kurden im Iran an

Zum politischen Menschen und zum Kämpfer für die elementaren Rechte des unterdrückten und verfolgten kurdischen Volkes wurde er bereits im Alter von noch nicht einmal 15 Jahren. Wie viele andere jungen Kurden schloss er sich der im August 1945 gegründeten Demokratischen Partei Kurdistans im Iran an. Wenige Monate später konnte er im Jänner 1946 die Gründung der einzigen, kurdischen Republik der Neuzeit in Mahabad miterleben. Deren grausames Ende folgte jedoch kaum zwölf Monate später im Dezember desselben Jahres nach dem Rückzug der Sowjetunion aus dem kurdischen Nordiran. Mit Unterstützung Großbritanniens und der USA überrannte die Armee des Schah den Stadtstaat, nahm dessen Präsidenten Qazi Mohammed fest und hängte ihn mit dessen Getreuen öffentlich im März 1947.

Fünf Jahre später und nach dem Sturz von Mossadegh ging er wieder in die ČSSR, wo er 1962 in Prag seinen Doktor der Ökonomie machte. Dort schrieb er auch auf Tschechisch das Buch Kurdistan and The Kurds, was später in mehrere Sprachen übersetzt wurde. In diesem Buch gab er eine marxistisch-leninistische Sicht auf die

Kurden ab. Der Einmarsch von Truppen des Warschauer-Paktes zur Beendigung des Prager Frühlings bedeutete für Ghassemlou die Abkehr vom Kommunismus weg hin zur Sozialdemokratie. Bis 1970 lehrte er dort an der Universität in Prag und kehrte dann in seine Heimat zurück. Dort arbeitete er in seinem Beruf und wurde 1971 wurde er zum Vorsitzenden der DPK-I gewählt. Sein politischer Leitsatz war: Demokratie für den Iran, Autonomie für Kurdistan. Zwischen 1975 und 1978 hielt er sich wieder in Prag und Paris auf. Danach kehrte er in den Iran zurück, um sich der Bewegung gegen den Schah (Islamische Revolution) anzuschließen. Dabei unterstützte er Ruhollah Chomeini, weil er glaubte, dass Chomeini den Schah stürzen könnte. Nebenbei modernisierte Ghassemlou die Partei, verjüngte die Kader und führte die Partei nach einigen Jahrzehnten aus dem Untergrund raus und hielt im März 1979 in Mahabad ein politisches Meeting, indem er erklärte, dass er bereit sei mit dem neuen Regime zusammenzuarbeiten, wenn diese den Forderungen der Kurden nachkäme. Der Sturz der Monarchie wurde von den Kurden im Iran als eine Chance auf mehr Rechte und Selbstbestimmung empfunden. Daraufhin setzten sich die DPK-I und die Komalah mit der neuen Regierung in Teheran in Verbindung. Im August 1979 wurde ein neues Parlament gewählt, das eine neue Verfassung ausarbeiten sollte. Ghassemlou gewann ein Mandat, konnte aber nicht an der Eröffnung des Parlaments teilnehmen, weil es in den kurdischen Gebieten zu Kämpfen gegen die Truppen des neuen Regimes kam. Das neue Regime hatte nämlich kein Interesse an einer Autonomie der Kurden und hatte nur Zeit rausgeschlagen. In den folgenden langen Kämpfen konnten die Kurden große Gebiete unter ihre Kontrolle bringen. In dieser Situation wollte Ghassemlou noch mal mit dem Regime verhandeln, wurde aber wieder abgewiesen. Die Regierungstruppen konnten nach und nach die kurdischen Kämpfer aus vielen Städten rausdrängen. Die DPK-I zog sich ins Grenzland zum Irak zurück und konnte auf die Hilfe der irakischen Regierung zählen. Während des Ersten Golfkriegs sollte die DPK-I auf Seiten Saddam Husseins kämpfen und einen kurdischen Staat im Iran gründen. Doch Ghassemlou verweigerte sich, weil der Irak selber ein Problem mit seiner kurdischen Minderheit im Norden hatte und diese sogar mit Giftgas bekämpfte. Außerdem wollte Ghassemlou nur eine kurdische Autonomie innerhalb eines demokratischen Irans.

Nach zwei Vermittlungsgesprächen zwischen Vertretern Teherans und einer Delegation Kurden im Dezember 1988 in Wien kamen bei einem erneuten Treffen am 13. Juli 1989 alle drei Mitglieder der kurdischen Delegation durch Mord ums Leben. Die mit iranischen Diplomatenpässen nach Wien eingereisten „Verhandlungspartner“ ermordeten Generalsekretär Ghassemlou und seine Begleiter am Verhandlungstisch. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen

Botschaft unter und konnten nach massivem Druck Teherans auf die österreichischen Behörden unbehelligt ausreisen. Einer von ihnen – ein hoher Funktionär der Revolutionsgarden (Pasdaran) – wurde sogar unter Polizeischutz zum Wiener Flughafen eskortiert. Ghassemlou wurde auf dem Pariser Friedhof Père Lachaise begraben. 1991 klagte seine Witwe den österreichischen Staat wegen seiner Verfehlungen an, doch die Klage wurde 1992 abgewiesen. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Inhaltskategorie: Biografie | Terrorismus | Dokumenttyp: Ursprache | Art der Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Publication date: 12-07-2017

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
12-07-2017	پیکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Abdurrahman Qasimlo	کورتەباس	Türkçe	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website rojikurd.net](http://Website.rojikurd.net) 12-07-2017

Hinzugefügt am: 16-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 239****Wiener Anschlag galt Autonomie-Gesprächen**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260430174123685936>

Geheimverhandlungen zwischen iranischen Kurden und Teheraner Regime im Fadenkreuz der Attentäter / Hochrangiger iranischer Diplomat und Rafsandschani-Vertrauter an Verhandlungen beteiligt / Spekulationen und Schuldzuweisungen über Hintergründe der Tat ■ Von Beate Seel

Berlin (taz) - Die Wiener Wohnung, in der am Donnerstag drei kurdische Politiker erschossen und ein Iraner mit Diplomatenpaß verletzt wurden, war Schauplatz von Geheimverhandlungen zwischen der Teheraner Regierung und der „Demokratischen Partei Kurdistan/Iran“ (KDP). Dies wurde von der iranischen Botschaft in Wien und kurdischen Kreisen bestätigt. Kurdischen Angaben zufolge handelte es sich bei der Begegnung vom letzten Donnerstag bereits um das zweite Treffen in einer Woche. Dem Anschlag zum Opfer fielen der Generalsekretär der KDP, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der irakische Kurde Fadel Mala Mahmoud Rasoul.

Nähere Informationen über den Kreis der Opfer zeigen, daß es sich um ein Spitzentreffen zwischen kurdischen Politikern und einem einflußreichen iranischen Diplomaten handelte, das vermutlich von der „Patriotischen Union Kurdistan“ (PUK/Irak) vermittelt worden war. Thema der Gespräche war eine Autonomie-Regellung für iranisch-Kurdistan. Rasul, der ermordete irakische Kurde, stand politisch der PUK nahe. Er gehörte in der Vergangenheit verschiedenen kurdischen oder linken Organisationen an. Bei dem verletzten Iraner handelt es sich um Mohammed Jaafari Saharoodi, der auch unter dem Namen Rahimi auftrat. Er ist ein enger Vertrauter des iranischen Parlamentspräsidenten und Präsidentschaftskandidaten Ali Akbar Haschemi Rafsandschani. Jaafari nimmt eine hohe Position bei den iranischen Revolutionsgardisten ein und ist zuständig für das iranisch-irakische Grenzgebiet. Er unterhielt auch die Kontakte zwischen der Teheraner Regierung und irakischen Kurdenorganisationen.

Vor den Geheimverhandlungen in der letzten Woche in Wien hatte es bereits frühere Gesprächsrunden gegeben, die von der iranischen Seite aus bislang unbekannten Gründen abgebrochen wurden. Kurdische Gesprächspartner vermuteten interne Auseinandersetzungen in Teheran. Bemerkenswert ist, daß sie nach dem Tod Chomeinis wieder aufgenommen wurden. In Kreisen der PUK wurde

darauf verwiesen, daß Chomeini in seinem Testament verfügt habe, die Kurdistan-Frage solle geregelt werden.

Über die Täter kann nach wie vor nur spekuliert werden. Tatsache ist, daß die Treffen in Wien unter außergewöhnlich strenger Geheimhaltung abgewickelt wurden. Angesichts des professionellen Vorgehens der Killer wird es für wenig wahrscheinlich gehalten, daß es sich bei den Tätern um konkurrierende Kurdengruppen handelt. Derzeit werden vor allem zwei Theorien diskutiert: Zum einen, so heißt es, könne es sich um radikale Kreise in der iranischen Führung handeln, die den Kurden eine Falle gestellt hätten. Zum anderen könne auch die Führung in Bagdad (beziehungsweise mit ihr zusammenarbeitende Gruppen) hinter dem Anschlag stecken, da die irakische Regierung kein Interesse an einer Autonomie im iranischen Teil Kurdistans entlang ihrer Grenze habe.

Die oppositionellen iranischen Volksmudschaheddin machten unterdessen das Teheraner Regime für die Tat verantwortlich, das seinerseits die Hintermänner in Bagdad vermutete. Die irakischen Botschaft in Wien verwies demgegenüber auf „Agenten des iranischen Geheimdienstes“. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | Politik | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Original Language:** Deutsch | **Publication date:** 17-07-1989

بابهته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
17-07-1989	پیکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website taz.de 17-07-1989](https://www.taz.de/17-07-1989)

Hinzugefügt am: 30-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Bibliothek

Betreff: 240

Wiener Jahrbuch für Kurdische Studien

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20240710104514579704>

Wiener Jahrbuch für Kurdische Studien

Autor: Ferdinand Hennerbichler, Thomas Schmidinger,

Maria Anna Six-Hohenbalken, Christoph Osztovcics (Hg.)

Erscheinungsort: Wien, Österreich

Verleger: Österreichische Gesellschaft zur Förderung der Kurdologie,

Europäisches Zentrum für kurdische Studien

Veröffentlichungsdatum: 2013.[1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Bildung | Dokumenttyp: Ursprache | Art der Veröffentlichung:
 Gedruckt | Sprache: Deutsch | PDF: Ja | Land der Ausgabe: Austria |
 Publication date: ~~00-00~~-2013

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابه ت	پۆل	زمان	QR
01-01-2013	رێکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه ئدايه، تکایه سکینی PDF ئه م تۆماره په رتووکه و فایلی
 تێبینی: ماله پری رێکه راوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

QR
 Code:

Quellen

[1] Website | Deutsch | hewalname.com

Hinzugefügt am: 10-07-2024

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 241****Wiener Kurden-Mord (1834/AB)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260519153931688331>

1834/AB XX. GP - Anfragebeantwortung

1 von 3

1834/AB XX.GP

Die Abgeordneten zum Nationalrat ANSCHÖBER, Freundinnen und Freunde haben am 22. Jänner 1997 unter der Nr. 1851/J an den Bundesminister für Inneres eine schriftliche parlamentarische Anfrage betreffend "Wiener Kurden-Mord" gerichtet, die folgenden Wortlaut hat:

- * 1. Ist Ihnen die oben angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?
3. Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein, in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?
8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurden-Mord (1834/AB)**Anfragebeantwortung**

Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für Inneres Mag. Karl Schlögl zu der schriftlichen Anfrage (1851/J) des Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für Inneres betreffend Wiener Kurden-Mord (Ermordung von Abdul Rahman Ghassemlou, Abdullah Ghaderi und Fadel Rasoul am 13. Juli 1989)

Beantwortet durch**Mag. Karl Schlögl (S)****Bundesministerium für Inneres**

1834/AB XX.GP

Die Abgeordneten zum Nationalrat ANSCHDBER , Freundinnen und Freunde haben am 22 . Jänner 1997 unter der Nr . 1851/J an den Bundesminister für Inneres eine schriftliche parlamentarische Anfrage betreffend Wiener Kurden-Mord gerichtet , die folgenden Wortlaut hat :

- 1 . Ist Ihnen die oben angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja , seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?
3. Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein , in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung , die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?
8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?
9. Haben sich in den Jahren seit dem Attentat neue Anhaltspunkte für die österreichischen Behörden ergeben? Wenn ja, welche konkret im Detail?
10. Hat es in dieser Angelegenheit Kooperation mit ausländischen Diensten gegeben? Wenn ja, mit welchen und in welchem konkreten Detail und Zusammenhang'?

Diese Anfrage beantworte ich wie folgt:

Zu den Fragen 1 und 2:

Die angeführte Sachverhaltsdarstellung war mir nicht bekannt . Sie wurde aus Anlaß der gegenständlichen Anfrage meinem Ressort auf Ersuchen vom BM für Justiz übermittelt. Weitere Konsequenzen ergaben sich für mein Ressort daraus nicht .

Zu Frage 3:

Ich verweise diesbezüglich auf den Zuständigkeitsbereich des BM für Justiz .

Zu Frage 4:

Von den Sicherheitsbehörden sind im vorliegenden Fall jeweils die nach dem aktuellen Ermittlungsstand zulässig gewesen bzw. notwendig erschienenen Maßnahmen getroffen worden. Die polizeilichen Ermittlungsergebnisse wurden laufend den Justizbehörden zur Verfügung gestellt. Diesen oblag sodann im Zusammenhalt mit den vorgelegten Sachverständigengutachten die weitere Beurteilung mit dem schließlichen Ergebnis der Erlassung von Haftbefehlen gegen die drei Verdächtigen .

Die Überwachungs- bzw. Kontrollmaßnahmen bei der iranischen Botschaft erfolgten in Abstimmung auf den jeweiligen Erkenntnisstand der Sicherheitsbehörden und unter Bedachtnahmen auf die Bestimmungen des Wiener Übereinkommens über die diplomatischen Beziehungen.

Zu Frage 5:

Ich kann in diesem Zusammenhang keine skandalösen Pannen erkennen .

Zu Frage 6:

Nein .

Zu Frage 7

Die BPD Wien hat am 14 .07 . 1989 mit der iranischen Botschaft Kontakt aufgenommen , um den in der Botschaft aufhältigen BOZORGIAN

ASSL neuerlich einvernehmen zu können. Die iranische Botschaft kam dem diesbezüglichen Ersuchen nach .

Zu Frage 8:

Die Anordnung , die Personenkontrolle bei der iranischen Botschaft schonend durchzuführen , erfolgte im Hinblick auf die Bestimmungen des Wiener Übereinkommens über die diplomatischen Beziehungen. Im übrigen verweise ich auf den zweiten Absatz der Antwort zu Frage 4 .

Zu Frage 9:

Außer jenen Erkenntnissen im Zuge der Ermittlungen nach dem Attentat , die schließlich zur Erlassung von Haftbefehlen gegen die drei Verdächtigen geführt haben, ergaben sich für die Sicherheitsbehörden seither keine weiteren tatrelevanten Anhaltspunkte ..

Zu Frage 10:

Ja . Nähere Angaben darüber sind mir aus Vertraulichkeitsgründen

nicht möglich . [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurden-Mord (1834/AB)

Artikel-Eigenschaften

Dokumenttyp: Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Provinz:** Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut |

Publication date: 19-03-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
19-03-1997	رێکھوت و پووداو (کړوئولوژیا)	کوردی ناوه پاست	
Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997 OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE UNTERSUCHUNGS-AUSSCHÜSSE	به لگه نامه کان	Deutsch	

ئهم تۆماره هه‌ندیک فایلێ پهیوه‌ندیاری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مائپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببنیت QR تکیه‌ سه‌کینی

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 19-03-1997](http://Website.parlament.gv.at/19-03-1997)

Hinzugefügt am: 19-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 242

Wiener Kurden-Mord (1850/J)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260518102344688140>

1850/J XX. GP - Anfrage

1 von 2

1850/J XX.GP

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für Justiz
betreffend Wiener Kurden-Mord

Die Witwe Susanne Rashoul-Rockenschau überlieferte der Justiz nun ein Dokument der haarsträubenden Fahndungsbannen österreichischer Behörden nach dem Mord an ihrem Mann, dem Politikwissenschaftler Fadil Rashoul am 13. Juli 1989. Rashoul war gemeinsam mit den Führern der demokratischen Partei Kurdistan, Abdul Rahman Ghassemlou und Abdullah Chaderi bei geheimen Friedensgesprächen in einer Wiener Wohnung von drei iranischen Verhandlungspartnern hingerichtet worden. Die mutmaßlichen Attentäter konnten Österreich unter skandalösen Umständen unbehelligt verlassen. Ermutigt durch den Mykonos-Prozess hat Susanne Pashoul-Rockenschau nun der österreichischen Justiz eine Sachverhaltsdarstellung über die gravierendsten Ungereimtheiten übermittelt. Zitat: "Am Tatort wurden zwei Personen nämlich Amir Bozorgian und Mohammed Sahraroodi vorgefunden, die widersprüchlich aussagten. Wenn in einem Raum drei Personen erschossen werden und zwei andere Personen offenbar bei dieser Besprechung dabei waren, ist der Verdacht gegen beide Überlebende so gravierend, daß absolut unverständlich ist, warum nicht ein Haftbefehl wegen § 75 StGB gegen diese beiden Verdächtigen beantragt wurde". Und weiter: "Am 14. Juli 1989 fand eine gerichtliche Obduktion der Leichen statt. Vergleicht man diesen objektiven Obduktionsbefund und die Tattatbeschreibung mit den Aussagen von Bozorgian und Sahraroodi, so ergibt sich ganz eindeutig, daß die Aussagen dieser beiden Personen den Untersuchungsergebnissen widersprechen. Trotz dieses ganz eindeutigen Widerspruches wurde die Untersuchungshaft weder beantragt noch verhängt, sodaß der des Mordes dringend Verdächtige Sahraroodi Ende Juli 1989 aus Österreich unbehelligt ausreisen konnte. ... Wäre pflichtgemäß nach Vorliegen des Obduktionsbefundes die Untersuchungshaft verhängt worden, wäre eine Strafverfolgung in Österreich gesichert gewesen. ... Ein weiterer aufklärungswürdiger Umstand ist die Tatsache, daß der Verdächtige Bozorgian offenbar um den 30. November 1989 ausreisen konnte, obwohl ein Haftbefehl wegen des Verdachtes gemäß § 75 StGB am 28. November erlassen wurde. ... Nachdem im Strafkraft befindlichen Bericht befand sich Bozorgian am 29. November angeblich in der iranischen Botschaft. ... Bereits am 29. November ordnete der Generaldirektor für öffentliche Sicherheit per Weisung, welche von Oberrat Dr. Neworal mit einem Aktenvermerk festgehalten wurde, an, daß die Personenkontrolle vor der iranischen Botschaft nur mehr schonend durch die Kriminalbeamten durchzuführen sei. ... Die dargestellte Reduktion der Überwachung erleichterte jedenfalls die Flucht Bozorgians."

Erst ab 19. Dezember und

Erst ab 19. Dezember und damit ein halbes Jahr nach dem Mord wurden die drei Iraner per Haftbefehl international gesucht.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für Justiz folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Ist Ihnen die oben angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?
3. Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein, in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?
8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurden-Mord (1850/J)

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für Justiz betreffend Wiener Kurden-Mord (Ermordung von Abdul Rahman Ghassemlou, Abdullah Ghaderi und Fadel Rasoul am 13. Juli 1989)

Eingebracht von

Rudolf Anschöber (G)

Eingebracht an

Dr. Nikolaus Michalek (A)

Bundesministerium für Justiz

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde

an den Bundesminister für Justiz

betreffend Wiener Kurden-Mord

Die Witwe Susanne Rashoul-Rockenschaup überlieferte der Justiz nun ein Dokument der haarsträubenden Fahndungsbannen österreichischer Behörden nach dem Mord an ihrem Mann, dem Politikwissenschaftler Fadil Rashoul am 13. Juli 1989. Rashoul war gemeinsam mit den Führern der demokratischen Partei Kurdistans, Abdul Rahman Ghassemlou und Abdullah Chaderi bei geheimen Friedensgesprächen in einer Wiener Wohnung von drei iranischen Verhandlungspartnern hingerichtet worden. Die mutmaßlichen Attentäter konnten Österreich unter skandalösen Umständen unbehelligt verlassen. Ermutigt durch den Mykonos-Prozeß hat Susanne Pashoul-Rockenschaup nun der österreichischen Justiz eine Sachverhaltsdarstellung über die gravierendsten

Ungereimtheiten übermittelt. Zitat: Am Tatort wurden zwei Personen nämlich Amir Bozorgian und Mohammed Sahraroodi vorgefunden, die widersprüchlich aussagten. Wenn in einem Raum drei Personen erschossen werden und zwei andere Personen offenbar bei dieser Besprechung dabei waren, ist der Verdacht gegen beide Überlebende so gravierend, daß absolut unverständlich ist, warum nicht ein Haftbefehl wegen § 75 StGB gegen diese beiden Verdächtigen beantragt wurde .

Und weiter: Am 14. Juli 1989 fand eine gerichtliche Obduktion der Leichen statt. Vergleicht man diesen objektiven Obduktionsbefund und die Tatortbeschreibung mit den Aussagen von Bozorgian und Sahraroodi, so ergibt sich ganz eindeutig, daß die Aussagen dieser beiden Personen den Untersuchungsergebnissen widersprechen. Trotz dieses ganz eindeutigen Widerspruches wurde die Untersuchungshaft weder beantragt noch verhängt, sodaß der des Mordes dringend Verdächtige Sahraroodi Ende .Juli 1989 aus Österreich unbehelligt ausreisen konnte. ... Wäre pflichtgemäß nach Vorliegen des Obduktionsbefundes die Untersuchungshaft verhängt worden, wäre eine Strafverfolgung in Österreich gesichert gewesen. . . . Ein weiterer aufklärungswürdiger Umstand ist die Tatsache, daß der Verdächtige Bozorgian offenbar um den 30.

November 1989 ausreisen konnte, obwohl ein Haftbefehl wegen des Verdachtes gemäß § 75 StGB am 28. November erlassen wurde. . . . Nachdem im Strafakt befindlichen Bericht befand sich Bozorgian am 29. November angeblich in der iranischen Botschaft. . . . Bereits am 29. November ordnete der Generaldirektor für öffentliche Sicherheit per Weisung, welche von Oberrat Dr. Neworal mit einem Aktenvermerk festgehalten wurde, an, daß die Personenkontrolle vor der iranischen Botschaft/t nur mehr schonend durch die Kriminalbeamten durchzuführen sei. ... Die dargestellte Reduktion der Überwachung erleichterte jedenfalls die Flucht Bozorgians.

Erst ab 19. Dezember und

Erst ab 19. Dezember und damit ein halbes Jahr nach dem Mord wurden die drei Iraner per Haftbefehl international gesucht.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für Justiz folgende schriftliche

ANFRAGE:

- 1 . Ist Ihnen die oben angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?
- 3 . Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein, in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?

8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?

9. Haben sich in den Jahren seit dem Attentat neue Anhaltspunkte für die österreichischen Behörden ergeben? Wenn ja, welche konkret im Detail?

10. Hat es in dieser Angelegenheit Kooperation mit ausländischen Diensten gegeben? Wenn ja, mit welchen und in welchem konkreten Detail und Zusammenhang? [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurden-Mord (1850/J)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dokumenttyp: Ursprache | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Provinz: Austria | Publication date: 22-01-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
22-01-1997	رێکھوت و پووداو (کروڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997 OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE UNTERSUCHUNGS AUSSCHÜSSE	به لگه نامه کان	Deutsch	
Wiener Kurden-Mord (1851/AB)	به لگه نامه کان	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه ندىدارى وهك وینه و فیدیۆى له گه لدايه و لیږده دا پيشان نه دراون،
کۆده که بکه تاوه کو له سهر ماله پهرى ریکخراوى کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/22-01-1997

Hinzugefügt am: 18-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 243****Wiener Kurden-Mord (1851/AB)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260518104942688143>

1851/AB.XX.GP - Anfragebeantwortung

1 von 5

1851/AB.XX.GP

zur Zahl 1850/J-NR/1997

Die Abgeordneten zum Nationalrat Rudolf Anschöber, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage, betreffend Wiener, gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Ist Ihnen die oben (in der Anfrage) angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?

2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?

3. Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?

4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben?

Wenn nein, in welchen Details nicht?

5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?

6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?

7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurden-Mord (1851/AB)**Anfragebeantwortung**

Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für Justiz Dr. Nikolaus Michalek zu der schriftlichen Anfrage (1850/J) des Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für Justiz betreffend Wiener Kurden-Mord (Ermordung von Abdul Rahman Ghassemlou, Abdullah Ghaderi und Fadel Rasoul am 13. Juli 1989)

Beantwortet durch**Dr. Nikolaus Michalek (A)****Bundesministerium für Justiz**

zur Zahl 1850/J-NR/1997

Die Abgeordneten zum Nationalrat Rudolf Anschöber, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage, betreffend Wiener, gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Ist Ihnen die oben (in der Anfrage) angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt,?
3. Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein, in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?
8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?
9. Haben sich in den Jahren seit dem Attentat neue Anhaltspunkte für die österreichischen Behörden ergeben? Wenn ja, welche konkret im Detail?
10. Hat es in dieser Angelegenheit Kooperation mit ausländischen Diensten gegeben? Wenn ja, mit welchen und in welchem konkreten Detail und Zusammenhang?

Ich beantworte diese Fragen wie folgt:

Zu1 und 2:

Die an die Staatsanwaltschaft Wien gerichtete Sachverhaltsmitteilung von Frau Dr. Susanne Rasoul-Rockenschaub wurde dem Bundesministerium für Justiz am 23.12.1996 von der Oberstaatsanwaltschaft Wien vorgelegt. Das übereinstimmende Vorhaben der Anklagebehörden, diese gegen unbekannte Täter (involvierte Organe der Strafrechtspflege und der Sicherheitsbehörden) gerichtete Anzeige gemäß § 90 Abs. 1 StPO zurückzulegen, wurde am 15.1.1997 vom Bundesministerium für Justiz zur Kenntnis genommen.

Zu 3:

Hiezu verweise ich auf die im Anhang angeschlossene Kopie der Sachverhaltsmitteilung.

Zu 4 und 5:

In diesem Zusammenhang verweise ich zunächst auf die Beantwortung der an meinen Amtsvorgänger gerichteten parlamentarischen Anfrage, betreffend Mord an drei Kurden am 13. Juli 1989, Zahl 4242/J-NR/1989. Demnach lag gegen Amir Mansour Bozorgian-Assl vorerst kein dringender Tatverdacht wegen §§ 12, 75 StGB vor. Die Verdachtslage war von vornherein sowohl durch Indizien gekennzeichnet, die für eine Beteiligung des Genannten an dem Mordanschlag sprachen, als auch durch solche, die auf das Gegenteil hindeuteten, sodaß gegen den Genannten lediglich ein Haftbefehl wegen des Verdachts in Richtung des § 95 Abs. 1 StGB (und nicht - wie in der Sachverhaltsmitteilung angeführt - wegen § 92 StGB) erlassen wurde. Auffallend war, daß Bozorgian-Assl die beiden zunächst intervenierenden Beamten des Bezirkspolizeikommissariats Landstraße selbst zur Tatortwohnung geführt hatte und kein Fluchtverhalten hatte erkennen lassen. Auch das Ergebnis der Schußhandabnahme verlief negativ. Während seines Wien-Aufenthalts wurde er von einem Bruder des Mordopfers Dr. Rasoul betreut, was eher auf ein amikales Verhältnis zu den Kurden hindeutete.

Im übrigen schien die Aussage des Mohamad Djafari Sahraroodi nicht geeignet, die Behauptung des Amir Mansour Bozorgian-Assl, er habe sich im Tatzeitpunkt nicht in der Tatortwohnung aufgehalten, eindeutig zu widerlegen.

Im Zuge der Erhebungstätigkeit gegen Mohamad Djafari Sahraroodi ergab sich zunächst ebenfalls kein dringender Tatverdacht in Richtung einer Mittäterschaft an dem Verbrechen, vielmehr sprachen die ersten Erhebungsergebnisse dafür, daß der Genannte irrtümlich selbst ein Opfer des Verbrechens geworden war, zumal er bei

diesem Anschlag Verletzungen erlitten hatte.

Die Voraussetzungen für einen Antrag der Anklagebehörde auf Erlassung eines Haftbefehls gegen Sahraroodi lagen vorerst nicht vor.

Unmittelbar nach dem Mordgeschehen wurde mit der Vornahme der Obduktionen begonnen, in deren Verlauf eine Reihe von Nebenfunden mitzuerheben war (z.B. chemische Untersuchung der Bekleidung auf Schuß- und Blutspuren, Anfertigung von Röntgenbildern der Leichen, feingewebliche Untersuchungen der Schußwunden). Am 19.7.1989 wurde Sahraroodi von Ärzten des Instituts für gerichtliche Medizin der Universität Wien untersucht. Im Anschluß an die Obduktionen besichtigten Ärzte dieses Instituts den Tatort. Am 26.7.1989 erfolgte ein Lokalaugenschein des Gerichts am Tatort, an dem der Untersuchungsrichter, der Staatsanwalt, Beamte der Staatspolizei und des Sicherheitsbüros, der beauftragte Sachverständige des Inteilnahmen. Bei diesem Termin wurde den ermittelnden Behörden seitens des gerichtsmedizinischen Sachverständigen ein Überblick über die von medizinischer Seite erhobenen Befunde zur Kenntnis gebracht. Zu diesem Zeitpunkt lagen die Obduktionsbefunde bereits vor. In Übereinstimmung mit den Erkenntnissen, die der Schießsachverständige erarbeitet hatte, zeigte der gerichtsmedizinische Sachverständige Widersprüche der Befunde zu den Aussagen des beim Tathergang verletzten Sahraroodi auf. Zur genaueren Erfassung des Tatgeschehens wurde hierauf die Vornahme von Beschußversuchen vorgesehen, die dann in der zweiten Septemberhälfte in Anwesenheit des Untersuchungsrichters durchgeführt wurden. Am 10.11.1989 fand schließlich eine Abschlußbesprechung zwischen dem gerichtsme 10.11.1989 fand schließlich eine Abschlußbesprechung zwischen dem gerichtsmedizinischen Sachverständigen und dem Schießsachverständigen statt; die zusammenfassenden schriftlichen Gutachten der beiden Sachverständigen langten am 17.11.1989 beim Untersuchungsrichter des Landesgerichts für Strafsachen Wien ein.

Nach einer Dienstbesprechung zwischen dem Staatsanwalt und den Polizeibehörden am 20.11.1989 beantragte die Staatsanwaltschaft Wien am 28.11.1989 die Erlassung von Haftbefehlen gegen Amir Mansour Bozorgian-Assl, Moustafa Ajvadi und Mohamad Djafari Sahraroodi wegen § 75 StGB sowie deren Ausschreibung zur Verhaftung im Inland sowie auf dem europäischen Festland (einschließlich Türkei mit Anatolien). Die sogleich erlassenen Haftbefehle wurden der Bundespolizeidirektion Wien noch am selben Tag übergeben. Am 19.12.1989 erließ der Untersuchungsrichter Steckbriefe gegen die drei Beschuldigten und ordnete die internationale Fahndung in allen Staaten der Welt an.

Aus dieser Darstellung der Abläufe zeigt sich, daß zwar bereits im Juli 1989 Ungereimtheiten in den Aussagen von Mohamad Djafari Sahraroodi festgestellt werden konnten, daß aber erst weitere Erhebungen und schließlich dann die

schriftlichen Gutachten den Tatverdacht in dem Ausmaß verstärkten, daß die Erlassung von Haftbefehlen geboten war.

Die sonstigen Vorwürfe in der Sachverhaltsmitteilung von Frau Dr. Susanne RasoulRockenschaub richten sich gegen die Sicherheitsbehörden und berühren nicht unmittelbar die Belange der Justiz.

Zu 6:

Im Justizbereich wurden in diesem Fall keine Weisungen erteilt.

Zu 7:

In den Monaten nach den Morden an den Kurdenführern in Wien ist es zu Kontakten zwischen Vertretern der iranischen Botschaft in Wien und dem Bundesministerium für Justiz gekommen. Im Zuge dieser Kontakte brachten die Repräsentanten des Iran vor, der Anschlag sei von Volksmudjaheddins veranlaßt und durchgeführt worden, weshalb die von den österreichischen Gerichten erlassenen Haftbefehle gegen die iranischen Verdächtigen aufgehoben werden sollten. Die iranische Seite werde aktiv an der Aufklärung der Morde mitwirken. Das Bundesministerium für Justiz sah sich durch dieses Vorbringen jedoch nicht zu irgendwelchen Schritten, insbesondere nicht zu einer Aufhebung der eingeleiteten Fahndung, veranlaßt.

Zu 8:

Die Beantwortung dieser Frage fällt nicht in den Vollzugsbereich des Bundesministeriums für Justiz.

Zu 9:

Aufgrund eines Rechtshilfeersuchens des Landesgerichts für Strafsachen Wien vom 17.10.1990 übermittelte der Iran im Oktober 1995 zusammengefaßte Antworten und Stellungnahmen der Beschuldigten Mohamad Djafari Sahraroodi und Amir Mansour Bozorgian-Assl zu den im Rechtshilfeersuchen gestellten Fragen. Neue Erkenntnisse zum Tathergang sind diesen kurz gehaltenen Antworten nicht zu entnehmen.

Zu 10:

Seitens der Justiz ist es zu keiner Zusammenarbeit mit ausländischen Diensten

gekommen.

Beilage wurde nicht gescannt !!! [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurden-Mord (1851/AB)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 21-03-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
21-03-1997	رێکهوت و پووداو (کړونلوتیا)	کوردی ناوه پاست	
Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997 OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE UNTERSUCHUNGS AUSSCHÜSSE	به لگه نامه کان	Deutsch	
Wiener Kurden-Mord (1834/AB)	به لگه نامه کان	Deutsch	

ئهم تۆماره هه نديک فايلى په يوه نديدارى وهک وئنه و فيديوئى له گه لدايه و ليره دا پيشان نه دراو،
تتيبينى: کۆده که بکه تاوه کو له سهر ماله پهرى ریک خراوى کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینى.

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at/21-03-1997

Hinzugefügt am: 18-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 244

Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260502183502686066>

1851/J XX.GP - Anfrage

1 von 2

1851/J XX.GP

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschober, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für Inneres
betreffend Wiener Kurden-Mord

Die Witwe Susanne Rashoul-Rockenschau überlieferte der Justiz nun ein Dokument der haarsträubenden Fahndungsakten österreichischer Behörden nach dem Mord an ihrem Mann, dem Politikwissenschaftler Fadil Rashoul am 13. Juli 1989. Rashoul war gemeinsam mit den Führern der demokratischen Partei Kurdistan, Abdul Rahman Ghassemlou und Abdullah Chaderl bei geheimen Friedensgesprächen in einer Wiener Wohnung von drei iranischen Verhandlungspartnern hingerichtet worden. Die mutmaßlichen Attentäter konnten Österreich unter skandalösen Umständen unbehelligt verlassen. Ermutigt durch den Mykonos-Prozess hat Susanne Rashoul-Rockenschau nun der österreichischen Justiz eine Sachverhaltsdarstellung über die gravierendsten Ungereimtheiten übermittelt. Zitat: "Am Tatort wurden zwei Personen nämlich Amir Bozorgian und Mohammed Saharoodi vorgefunden, die widersprüchlich aussagten. Wenn in einem Raum drei Personen erschossen werden und zwei andere Personen offenbar bei dieser Besprechung dabei waren, ist der Verdacht gegen beide Überlebende so gravierend, daß absolut unverständlich ist, warum nicht ein Haftbefehl wegen § 75 StGB gegen diese beiden Verdächtigen beantragt wurde". Und weiter: "Am 14. Juli 1989 fand eine gerichtliche Obduktion der Leichen statt. Vergleicht man diesen objektiven Obduktionsbefund und die Tatorbeschreibung mit den Aussagen von Bozorgian und Saharoodi, so ergibt sich ganz eindeutig, daß die Aussagen dieser beiden Personen den Untersuchungsergebnissen widersprechen. Trotz dieses ganz eindeutigen Widerspruches wurde die Untersuchungshaft weder beantragt noch verhängt, sodaß der des Mordes dringend Verdächtige Saharoodi Ende Juli 1989 aus Österreich unbehelligt ausreisen konnte. ... Wäre pflichtgemäß nach Vorliegen des Obduktionsbefundes die Untersuchungshaft verhängt worden, wäre eine Strafverfolgung in Österreich gesichert gewesen. ... Ein weiterer aufklärungswürdiger Umstand ist die Tatsache, daß der Verdächtige Bozorgian offenbar um den 30. November 1989 ausreisen konnte, obwohl ein Haftbefehl wegen des Verdachtes gemäß § 75 StGB am 28. November erlassen wurde. ... Nachdem im Strafsaktfeld befindlichen Bericht befand sich Bozorgian am 29. November angeblich in der iranischen Botschaft. ... Bereits am 29. November ordnete der Generaldirektor für öffentliche Sicherheit per Weisung, welche von Oberrat Dr. Neworal mit einem Aktenvermerk festgehalten wurde, an, daß die Personenkontrolle vor der iranischen Botschaft nur mehr schonend durch die Kriminalbeamten durchzuführen sei. ... Die dargestellte Reduktion der Überwachung erleichterte jedenfalls die Flucht Bozorgians."

Erst ab 19. Dezember und damit ein halbes Jahr nach dem Mord wurden die drei Iraner per Haftbefehl international gesucht.
Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für Inneres folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Ist Ihnen die oben angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?
3. Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein, in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgefälltesten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?
8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?
9. Haben sich in den Jahren seit dem Attentat neue Anhaltspunkte für die österreichischen Behörden ergeben? Wenn ja, welche konkret im Detail?

Dieser Text ist elektronisch textuiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Rudolf Anschober und Genossen an den Bundesminister für Inneres betreffend Wiener Kurden-Mord (Ermordung von Abdul Rahman Ghassemlou, Abdullah Ghaderi und Fadel Rasoul am 13-07-1989)

1851/J XX.GP

ANFRAGE

Eingebracht von

Rudolf Anschober (G)

Eingebracht an
Dr. Caspar Einem (S)
Bundesministerium für Inneres

des Abgeordneten Anschober, Freundinnen und Freunde an den Bundesminister für Inneres betreffend Wiener Kurden-Mord Die Witwe Susanne Rashoul-Rockenschaup überlieferte der Justiz nun ein Dokument der haarsträubenden Fahndungsbannen österreichischer Behörden nach dem Mord an ihrem Mann, dem Politikwissenschaftler Fadil Rashoul am 13. Juli 1989. Rashoul war gemeinsam mit den Führern der demokratischen Partei Kurdistans, Abdul Rahman Ghassemlou und Abdullah Chaderl bei geheimen Friedensgesprächen in einer Wiener Wohnung von drei iranischen Verhandlungspartnern hingerichtet worden. Die mutmaßlichen Attentäter konnten Österreich unter skandalösen Umständen unbehelligt verlassen. Ermutigt durch den Mykonos-Prozeß hat Susanne Rashoul-Rockenschaup nun der österreichischen Justiz eine Sachverhaltsdarstellung über die gravierendsten Ungereimtheiten übermittelt. Zitat: Am Tatort wurden zwei Personen nämlich Amir Bozorgian und Mohammed Sahraroodi vorgefunden, die widersprüchlich aussagten. Wenn in einem Raum drei Personen erschossen werden und zwei andere Personen offenbar bei dieser Besprechung dabei waren, ist der Verdacht gegen beide Überlebende so gravierend, daß absolut unverständlich ist, warum nicht ein Haftbefehl wegen § 75 StGB gegen diese beiden Verdächtigen beantragt wurde .

Und weiter: Am 14. Juli 1989 fand eine gerichtliche Obduktion der Leichen statt. Vergleicht man diesen objektiven Obduktionsbefund und die Tatortbeschreibung mit den Aussagen von Bozorgian und Sahraroodi, so ergibt sich ganz eindeutig, daß die Aussagen dieser beiden Personen den Untersuchungsergebnissen widersprechen. Trotz dieses ganz eindeutigen Widerspruches wurde die Untersuchungshaft/t weder beantragt noch verhängt, sodaß der des Mordes dringend Verdächtige Sahraroodi Ende .Juli 1989 aus Österreich unbehelligt ausreisen konnte. ... Wäre pflichtgemäß nach Vorliegen des Obduktionsbefundes die Untersuchungshaft verhängt worden, wäre eine Strafverfolgung in Österreich gesichert gewesen. . . . Ein weiterer aufklärungswürdiger Umstand ist die Tatsache, daß der Verdächtige Bozorgian offenbar um den 30.

November 1989 ausreisen konnte, obwohl ein Haftbefehl wegen des Verdachtes gemäß § 75 StGB am 28. November erlassen wurde. ... Nachdem im Straftat befindlichen Bericht befand sich Bozorgian am 29. November angeblich in der iranischen Botschaft. ... Bereits am 29. November ordnete der Generaldirektor für öffentliche Sicherheit per Weisung, welche von Oberrat Dr. Neworal mit einem

Aktenvermerk festgehalten wurde, an, daß die Personenkontrolle vor der iranischen Botschaft nu mehr schonend durch die Kriminalbeamten durchzuführen sei. ... Die dargestellte Reduktion der Überwachung erleichterte jedenfalls die Flucht Bozorgians.

Erst ab 19. Dezember und damit ein halbes Jahr nach dem Mord wurden die drei Iraner per Haftbefehl international gesucht.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für Inneres folgende schriftliche

ANFRAGE:

- 1 . Ist Ihnen die oben angeführte Sachverhaltsdarstellung bekannt?
2. Wenn ja, seit wann und zu welchen konkreten Konsequenzen hat die Sachverhaltsdarstellung bislang geführt?
- 3 . Wie lautet der Wortlaut der Sachverhaltsdarstellung?
4. Sind die entsprechenden Passagen aus dem Akt korrekt wiedergegeben? Wenn nein, in welchen Details nicht?
5. Wie erklärt sich der Minister aus heutiger Sicht die aufgelisteten skandalösen Pannen?
6. Existierte damals eine politische Weisung, die Attentäter entkommen zu lassen?
7. Hat es unmittelbar nach dem Attentat eine Kontaktaufnahme der österreichischen mit den iranischen Behörden gegeben? Wenn ja, mit welchem konkreten Inhalt von wem wurde sie realisiert und welche Konsequenzen hatte sie?
8. Wie wurde die Weisung der reduzierten Überwachung der iranischen Botschaft durch den Generaldirektor für öffentliche Sicherheit begründet?
9. Haben sich in den Jahren seit dem Attentat neue Anhaltspunkte für die österreichischen Behörden ergeben? Wenn ja, welche konkret im Detail?
10. Hat es in dieser Angelegenheit Kooperation mit ausländischen Diensten gegeben? Wenn ja, mit welchen und in welchem konkreten Detail und.[1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage

Artikel-Eigenschaften

Dokumenttyp: Ursprache | **Sprache:** Deutsch | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Sehr Gut |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته

پۆل

زمان

QR

Parlamentskorrespondenz Nr. 314 vom 14.05.1997

OPPOSITION FORDERT ERNEUT PARLAMENTARISCHE
UNTERSUCHUNGS AUSSCHÜSSE

Deutsch به لگه نامه کان

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه ندىدارى وهك وینه و فیدیۆى له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراون،
تیبینی: . کۆده كه بکه تاوه كو له سه ر مائه پهری رىكخراوى كوردیپیدیا ئه و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینى

QR

Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at

Hinzugefügt am: 02-05-2026

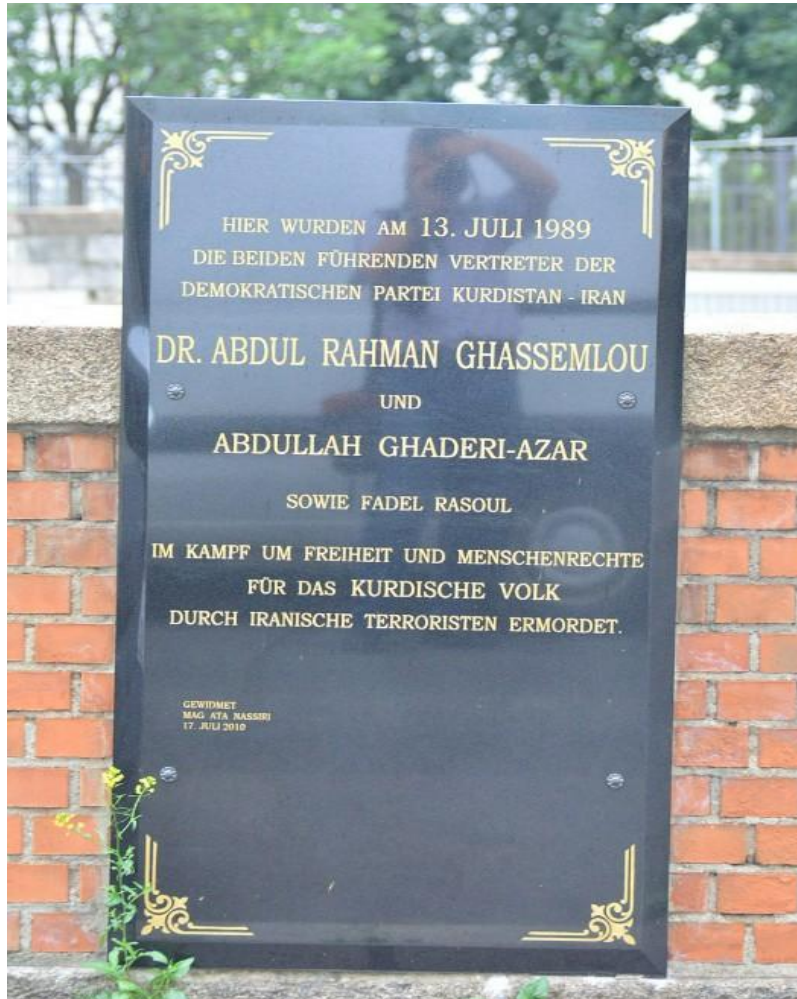
Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 245

Wiener Kurdenmorde

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425105704685267>

Als Wiener Kurdenmorde wird ein Mordanschlag auf führende Vertreter iranischer Kurden in Wien am 13-07-1989 bezeichnet. In einer Privatwohnung im 3. Wiener Gemeindebezirk Landstraße kamen dabei der Chef der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran (DPKI), Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadhil Rasoul bei einem Geheimtreffen mit Abgesandten der Regierung des Iran ums Leben.

Ablauf

Der DPKI-Vorsitzende Ghassemlou traf am Tag des Anschlags in Wien mit Vertretern des iranischen Regimes zusammen. Die Verhandlungen fanden in einer Wohnung in der Linken Bahngasse im 3. Bezirk statt. Während der Unterredung stürmte ein

Killerkommando die Wohnung und erschoss Ghassemlou und seine zwei Begleiter. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft in Wien unter. Auf Druck aus Teheran durften sie schließlich in den Iran ausreisen. Die österreichische Polizei eskortierte sie sogar zum Flughafen Wien-Schwechat.

Politische Hintergründe

Grund für die Ausreise der Tatverdächtigen unter Polizeischutz waren Drohungen der iranischen Regierung. Der damalige Chef der politischen Sektion des Außenamts, Botschafter Erich Maximilian Schmid, sagte im April 1997 nach seiner Pensionierung in einem TV-Interview, der iranische Botschafter habe „mit ziemlicher Klarheit“ zu verstehen gegeben, dass „es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran“, sollten die Tatverdächtigen in Österreich vor Gericht gestellt werden.

Im August 1991 erklärte der in Frankreich im Exil lebende ehemalige iranische Präsident Abolhassan Bani-Sadr, Teheran besitze als weiteres „Druckmittel“ gegen Österreich Unterlagen über die illegalen österreichischen Waffenlieferungen im irakisch-iranischen Golfkrieg 1980 bis 1988. Im Noricum-Skandal war eine Woche vor dem Attentat eine Voruntersuchung gegen die SPÖ-Politiker Altbundeschkanzler Fred Sinowatz, den ehemaligen Außenminister Leopold Gratz und den ehemaligen Innenminister Karl Blecha eingeleitet worden.

Im November 1992 wurde die Amtshaftungsklage der Witwe von Ghassemlou in Wien in dritter Instanz abgewiesen. Die Republik Österreich bescheinigte ihren Organen, dass es „keinerlei schuldhaftes und rechtswidriges Verhalten“ gegeben habe. Die beiden politischen Parteien Die Grünen und Liberales Forum scheiterten 1997 mit ihrer Forderung nach einem parlamentarischen Untersuchungsausschuss zur Aufklärung möglicher Vertuschungsversuche am Widerstand der Koalitionsparteien SPÖ und ÖVP. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Kurdenfrage** | **Dokumenttyp:** **Ursprache** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Provinz:** Austria |

بابه ته په یوه دستکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Als die Kurdenmorde ganz Wien erschütterten	کورته باس	Deutsch	

Die ungesühnten Kurdenmorde von Wien

کورتەباس

Deutsch

Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette

کورتەباس

Deutsch

Ein Herz für Mörder

کورتەباس

Deutsch

Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar

کورتەباس

Deutsch

Gebäude in der österreichischen Hauptstadt Wien

شوێنه‌وار و
کۆنینه

Deutsch

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten zum Nationalrat Dr. Pilz und Freunde betreffend unaufgeklärte Morde an drei Kurden in Wien

به‌لگه‌نامه‌کان

Deutsch

Schuldige der Wiener Kurdenmorde müssen benannt werden

کورتەباس

Deutsch

Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos

کورتەباس

Deutsch

The Assassination of Dr. Ghassemlou and His Colleagues: 36 Years of Austria's Complicity Through Silence

کورتەباس

English

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website de.wikipedia.org](https://de.wikipedia.org)

Hinzugefügt am: 25-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 246

Wiener Kurdenmorde (2270/AB)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260514124154687612>

2270/AB-XX. GP - Anfragebeantwortung
1 von 4

2270/AB-XX.GP

Die Abgeordneten zum Nationalrat ANSCHÖBER, Freundinnen und Freunde haben am 16. April 1997 unter der Nr. 2294/J an den Bundesminister für Inneres eine schriftliche parlamentarische Anfrage betreffend "Wiener Kurdenmorde" gerichtet, die folgenden Wortlaut hat:

"1. Bei der Überwachung der iranischen Botschaft, in der sich einer der Attentäter verborgen hielt, kam es zu einer Weisung des damaligen Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, diese Überwachung zu lockern. Wie lautet der Wortlaut dieser Weisung? Gab es vor dieser Weisung politische Interventionen beim damaligen GD in Richtung dieser Weisung? Wenn ja, welche und mit welchem konkreten Wortlaut? Liegt ein Akt bzgl. der Überwachung der iranischen Botschaft vor? Wie lautet der Inhalt dieses Aktes?

2. Liegen im Innenministerium bzw. bei der Wiener Polizei Informationen darüber vor, daß es im fraglichen Zeitraum zu direkten Interventionen

Dieser Text ist elektronisch textuiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurdenmorde (2270/AB)

Anfragebeantwortung

Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für Inneres Mag. Karl Schlögl zu der schriftlichen Anfrage (2294/J) des Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für Inneres betreffend Wiener Kurdenmorde

Beantwortet durch

Mag. Karl Schlögl (S)

Bundesministerium für Inneres

Die Abgeordneten zum Nationalrat ANSCHÖBER, Freundinnen und Freunde haben

am 16. April 1997 unter der Nr. 2294/J an den Bundesminister für Inneres eine schriftliche parlamentarische Anfrage betreffend Wiener Kurdenmorde gerichtet, die folgenden Wortlaut hat:

1. Bei der Überwachung der iranischen Botschaft, in der sich einer der Attentäter verborgen hielt, kam es zu einer Weisung des damaligen Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, diese Überwachung zu lockern. Wie lautete der Wortlaut dieser Weisung? Gab es vor dieser Weisung politische Interventionen beim damaligen GD in Richtung dieser Weisung? Wenn ja, welche und mit welchem konkreten Wortlaut? Liegt ein Akt bzgl. der Überwachung der iranischen Botschaft vor? Wie lautet der Inhalt dieses Aktes?
2. Liegen im Innenministerium bzw. bei der Wiener Polizei Informationen darüber vor, daß es im fraglichen Zeitraum zu direkten Interventionen bei der Wiener Polizei kam, wie dies von einem österreichischen Beamten im Mykonos-Verfahren ausgesagt wurde? Wenn ja, wann genau kam es zu den Interventionen? Wie lautet der Wortlaut des entsprechenden Aktenvermerkes? Wer wurde wann über diesen AV informiert?
3. Kam es im Bereich der Exekutive bzw. des Ministeriums in der gegenständlichen Angelegenheit zu Interventionen bzw. Vorgesprächen anderer Ministerien bzw. Personen? Wenn ja, wann genau von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?
4. Liegen dem Innenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Innenministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus gezogen?

Diese Anfrage beantworte ich wie folgt:

Zu Frage 1 :

Zunächst erging am 29.11.1989 eine Weisung des damaligen Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, die bei der Bundespolizeidirektion Wien wie folgt dokumentiert ist:

Die Personenkontrolle ist fortzusetzen, sie hat schonend zu erfolgen und sich nur auf möglicherweise in Frage kommende Personen zu beziehen. Die Kontrolle ist durch Krb durchzuführen, seitens der SWB ist nur Assistenzleistung zu gewähren.

Seitens der Sicherheitswache sind anstelle der Doppelposten Einzelposten aufzustellen, sodaß das gesamte SWB-Kontingent um drei Mann zu reduzieren ist.

Am 5.12.1989 erfolgte eine weitere Weisung des damaligen Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, die von der BPD Wien wie folgt im Wortlaut festgehalten wurde:

Über Antrag des Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, SektChef Dr. DANZINGER, und nach Rücksprache mit dem Hrn. Polizeipräsidenten Dr.BÖGL sind die am 28.11.1989 bei der iranischen Botschaft erfolgten Fahndungsmaßnahmen auf den Stand vor dem 28.11.1989 zu reduzieren. Vor der Botschaft versehen daher ab sofort nur mehr zwei Krb Dienst. Der Weisung vom 5.12.1989 ging eine Protestnote der iranischen Botschaft an das BMA voran, die der damalige Generalsekretär des BMA dem damaligen Generaldirektor für die öffentliche Sicherheit zu Informationszwecken übergab.

Hinweise auf eine politische Intervention in diesem Zusammenhang bestehen nicht. Die diesbezüglichen Unterlagen befinden sich in den jeweiligen Akten betreffend Kurdenmorde.

Zu Frage 2:

Es wurde mir versichert, daß im Bundesministerium für Inneres und bei der Bundespolizeidirektion Wien keine Informationen über direkte Interventionen bei der Wiener Polizei im fraglichen Zeitraum vorliegen. Auch die Zeugenaussage des österreichischen Beamten im Mykonos-Prozeß enthält keine derartigen Angaben

Zu Frage 3:

Bei der Bundespolizeidirektion Wien liegen keine Informationen über Interventionen bzw. Vorsprachen anderer Ministerien bzw. Personen in der gegenständlichen Angelegenheit vor.

Im übrigen verweise ich auf den dritten Absatz der Antwort zu Frage 1 .

Zu Frage 4:

Dem Bundesministerium für Inneres liegt bisher nur eine Aussendung der Senatsverwaltung für Justiz in Berlin, in welcher die mündliche Urteilsbegründung auszugsweise wiedergegeben wurde, vor. Darin befindet sich unter Hinweis auf den Entschluß der politischen Führung des Iran, die Opposition im Ausland auszuschalten, auch folgender Passus, der eine Verbindung zu dem Mordanschlag auf Dr. GHASSEMLOU IN Wien herstellt: Die Tötung des damaligen Vorsitzenden der DPK-I Dr. Abdul Rahman GHASSEMLOU und zwei seiner Vertrauten am 13.7.1989 in Wien sowie die hier abgeurteilte Tat sind Folgen dieses Entschlusses. Der rote Faden, der die Geschehnisse von Wien und Berlin verbindet, ist unübersehbar. Es ist auszuschließen, daß sie auf Konflikte unter kurdischen Oppositionsgruppen zurückzuführen sind.

Nähere Details werden erst der schriftlichen Urteilsausfertigung, die bisher noch nicht vorliegt, entnommen werden können.

Die Bewertung des Österreich-Bezuges im Mykonos-Prozeß und allfällige Schlußfolgerungen daraus im Zusammenhang mit dem in Österreich anhängigen Strafverfahren obliegen primär den Justizbehörden. [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurdenmorde (2270/AB)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dokumenttyp: Ursprache | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Stil des Dokuments: Digital | Provinz: Austria | Bildqualität Dokument / Film: Gut |
Geburtsdatum: ~~00-00~~-1900
Todesdatum: ~~00-00~~-1900
Publication date: 12-06-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1900	ریکهوت و پرووداو (کروڼو لۆژیا)	کوردی ناوه راست	

12-06-1997	رێکهوت و ڕووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورتەباس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورتەباس	Deutsch	

ئەم تۆمارە هەندێک فایلێ پەڕه‌نەداری وەک وێنە و فیدیۆی لێگەڵدایە و لێره‌دا پێشان نەدران،
کۆدەکه بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مانیپهری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه‌ ببنیت QR تکیه‌ سکینی

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 12-06-1997](http://Website.parlament.gv.at/12-06-1997)

Hinzugefügt am: 14-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 247****Wiener Kurdenmorde (2277/AB)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260514112830687584>

2277/AB XX. GP - Anfragebeantwortung

1 von 3

2277/AB XX.GP

Die Abgeordneten zum Nationalrat Rudolf Anschöber, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage, betreffend Wiener Kurden-Mord, gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Mehrfach tauchten im Mykonos-Verfahren Hinweise auf Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran im Außenamt auf. Ist es zu derartigen Vorfällen im Zusammenhang mit den Kurdenmorden gekommen? Wenn ja, wann genau, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?
2. Kam es in dieser Causa zu Kontaktaufnahmen mit anderen Regierungsstellen oder mit den Justiz- oder Exekutivbehörden? Wenn ja, wann, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?
3. Wer konkret wurde wann von den Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran informiert? Wie lauten die Aktenvermerke?
4. Liegen dem Außenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Außenministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus gezogen?

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurdenmorde (2277/AB)**Anfragebeantwortung****Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten****Dr. Wolfgang Schüssel zu der schriftlichen Anfrage (2295/J) der Abgeordneten****Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für auswärtige****Angelegenheiten betreffend Wiener Kurdenmorde Beantwortet durch Dr. Wolfgang Schüssel (V)**

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten Die Abgeordneten zum Nationalrat Rudolf Anschöber, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage, betreffend Wiener Kurden-Mord, gerichtet und folgende Fragen

gestellt:

1. Mehrfach tauchten im Mykonos-Verfahren Hinweise auf Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran im Außenamt auf. Ist es zu derartigen Vorfällen im Zusammenhang mit den Kurdenmorden gekommen? Wenn ja, wann genau, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut derentsprechenden Aktenvermerke?
2. Kam es in dieser Causa zu Kontaktaufnahmen mit anderen Regierungsstellen oder mit den Justiz- oder Exekutivbehörden? Wenn ja, wann, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?
3. Wer konkret wurde wann von den Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran informiert? Wie lauten die Aktenvermerke?
4. Liegen dem Außenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Außenministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus gezogen?

Ich beantworte diese Fragen wie folgt:

Zu den Fragen 1) bis 3) wird grundsätzlich auf den Bericht des BMaA verwiesen, der in dem u.a. auch an die Klubobleute der fünf im Parlament vertretenen Parteien übermittelten Bericht des BMfJ abgedruckt ist.

Das BMaA gibt nachstehend (aus technischen Gründen in EDV-gescannter Form) den vollen Inhalt der angefragten Unterlagen wieder.

Im Interesse der besseren Übersichtlichkeit wurden die Antworten zu den Fragen (1 bis 3) zusammengefaßt und chronologisch geordnet.

Amtsvermerk des zuständigen Referenten der Abt. II.4 vom 14.7.1989 ergangen an:
1) Kabinett des HB für Inneres z.H. des Herrn Kabinettchefs, 2) Kabinett HBM 3)
Generalsekretariat v.H.: Sektionsleiter 11

Amtsvermerk:

Am 14. Juli wurde auf iranisches Ersuchen der iranische Botschafter in Begleitung eines Dolmetsches von Ges. Lichem in Vertretung des Leiters der Sek. II empfangen. Der iranische Botschafter erklärte, er erscheine im Auftrag seiner Regierung, um eine Botschaft betreffend den am 13. Juli 89 in Wien verübten Anschlag gegen den Vorsitzenden der DKP-I, bei dem auch Bevollmächtigte der iranischen Regierung zu Schaden gekommen seien, zu überbringen.

Der iranische Botschafter erklärte im einzelnen:

Der genannte Anschlag habe eine politisch höchst bedeutsame, vom Iran offiziell autorisierte Kontaktnahme zwischen der DKP-I (vertreten durch DKP-I- Vorsitzenden Abdolrahman Ghassemloo) und iranischen Emissären blutig beendet. Das Treffen sei auf Ersuchen von Ghassemloo, der damit eine Tür zu Gesprächen zwischen den iranischen Kurden und dem iranischen Regime öffnen wollte und für sich eine Immunität zu einer Reise in den Iran erwirken wollte, zustandegekommen. Die iranische Regierung habe dieses Gespräch autorisiert und sich davon längerfristig eine Beilegung des Konfliktes mit den Kurden erhofft.

Zur Frage 4.

Vom Urteilsspruch im Mykonos-Prozeß sind dem BMaA nur insofern Einzelheiten bekannt, als diese aus der Pressemitteilung der Justizstelle Moabit (Berlin) vom 10.4.1997 hervorgehen. Dort wird festgestellt, daß die Tötung der beiden Kurden in Wien sowie die Morde im Restaurant Mykonos in Berlin Folgen des Entschlusses der politischen Führung des Iran sei, die Führung der DPK-I nicht nur politisch zu bekämpfen, sondern sie zu liquidieren. Die schriftliche Ausfertigung des Urteils, welche die ausführliche Würdigung der Zeugenaussagen enthält, wird voraussichtlich erst im September 1997 vorliegen.

Österreich trägt die von der EU nach intensiven Konsultationen beschlossenen Maßnahmen mit' welche nachstehendes beinhalten:

- die Einberufung der EU-Missionschefs aus Teheran zur Berichterstattung,
- die Feststellung, daß unter gegenwärtigen Umständen keine Grundlage für die Fortsetzung des kritischen Dialogs mit dem Iran vorhanden ist,

- die Suspendierung bilateraler Ministerbesuche,
- die Bekräftigung der EU-Politik keiner Waffenlieferungen an den Iran,
- keine Visaerteilung an Iraner mit Geheim- und Sicherheitsdienstfunktion und
- die Koordinierung betreffend den Ausschluß von iranischen Geheimdienstleuten aus den EU-Staaten.

Beilage konnte nicht gescannt werden !!! [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurdenmorde (2277/AB)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Stil des Dokuments:** Digital | **Provinz:** Australia | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut | **Geburtsdatum:** ~~00-00~~-1900 | **Todesdatum:** ~~00-00~~-1900 | **Publication date:** 16-06-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1900	رێکهوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
16-06-1997	رێکهوت و پرووداو (کپۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	
Unterdrückung von Dokumenten durch den Außenminister in der Anfragebeantwortung 2277/AB (3237/J)	به لگه نامه کان	Deutsch	

Wiener Kurdenmorde (2295/J)

به لگه نامه کان

Deutsch

ئهم تۆماره هه ندیک فایلێ پهیوه نندیداری وه ک وینه و فیدیۆی له گه لدایه و لێره دا پێشان نه دراون،
کۆده که بکه تاوه کو له سه ر ماله پهری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه و فایلانه ببنیت QR تکیه سکی

QR

Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 16-06-1997](http://Website.parlament.gv.at/16-06-1997)

Hinzugefügt am: 14-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 248****Wiener Kurdenmorde (2289/AB)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260514171828687639>

2289/AB XX. GP - Anfragebeantwortung 1 von 14

2289/AB XX.GP

An den
Herrn Präsidenten des Nationalrates
zur Zahl 2293/J-NR/1997

Die Abgeordneten zum Nationalrat Anschöber, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage, betreffend Wiener Kurdenmorde, gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1. Kam es in der gegenständlichen Angelegenheit bei den Justizbehörden bzw. beim Innenministerium zu Interventionen bzw. Vorgesprächen? Wenn ja, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?
2. Kam es in der Causa zur Kontaktaufnahme durch andere Regierungsstellen, etwa durch das Außenamt? Wenn ja, wie lautet der Wortlaut der jeweiligen Aktenvermerke?
3. Wurden die Justizbehörden bzw. das Justizministerium über Interventionen und politischen Druck des Irans informiert? Wenn ja, von wem und mit welchen konkreten Konsequenzen? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?
4. Wie begründet das Justizministerium die langen Verzögerungen der Ausstellung des jeweiligen Haftbefehls gegen die Attentäter durch den damaligen U-Richter? Kam es bei diesem zu Interventionen oder politischen Weisungen? Wenn ja, durch wen und mit welchem wörtlichen Inhalt?

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurdenmorde (2289/AB)**Anfragebeantwortung**

Anfragebeantwortung durch den Bundesminister für Justiz Dr. Nikolaus Michalek zu der schriftlichen Anfrage (2293/J) des Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den Bundesminister für Justiz betreffend Wiener Kurdenmorde

Beantwortet durch

Dr. Nikolaus Michalek (A)

Bundesministerium für Justiz

An den

Herrn Präsidenten des Nationalrates

zur Zahl 2293/J-NR/1997

Die Abgeordneten zum Nationalrat Anschober, Freundinnen und Freunde haben an mich eine schriftliche Anfrage, betreffend Wiener Kurdenmorde, gerichtet und folgende Fragen gestellt:

1 . Kam es in der gegenständlichen Angelegenheit bei den Justizbehörden bzw.

beim Innenministerium zu Interventionen bzw. Vorsprachen? Wenn ja, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?

2. Kam es in der Causa zur Kontaktaufnahme durch andere Regierungsstellen, etwa durch das Außenamt? Wenn ja, wie lautet der Wortlaut der jeweiligen Aktenvermerke?

3. Wurden die Justizbehörden bzw. das Justizministerium über Interventionen und politischen Druck des Irans informiert? Wenn ja, von wem und mit welchen konkreten Konsequenzen? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?

4. Wie begründet das Justizministerium die langen Verzögerungen der Ausstellung des jeweiligen Haftbefehls gegen die Attentäter durch den damaligen U-Richter? Kam es bei diesem zu Interventionen oder politischen Weisungen? Wenn ja, durch wen und mit welchem wörtlichen Inhalt?

5. Liegen dem Justizministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen?

Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Justizministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus gezogen?,'

Ich beantworte diese Fragen wie folgt:

Zunächst verweise ich auf den Bericht des Bundesministeriums für Justiz vom 12. Mai 1997 betreffend die Wiener Kurdenmorde; dieser Bericht ist unter anderem auch den Klubobleuten der fünf im Parlament vertretenen Fraktionen zugemittelt und der Öffentlichkeit zur Information zur Verfügung gestellt worden

Zu 1: .

Aus den Akten des Justizressorts ergeben sich folgende mündliche und fernmündliche Interventionen sowie Vorsprachen:

a) Der in der Strafsache betreffend die Wiener Kurdenmorde vom 13. Juli 1989 als sogenannter 'Journalrichter tätig gewordene Richter des Landesgerichtes für Strafsachen Wien Dr. Seda hat am 27. Juli 1989 folgenden Amtsvermerk verfaßt . (außerhalb der Strafgerichtsbarkeit nicht gebräuchliche Abkürzungen sind in den folgenden Textwiedergaben grundsätzlich ausgeschrieben):

Im Hinblick auf die Meldung der AZ.' vom 26.7.1 989' in welcher von Ministerialrat Dr. Schulz des Bundesministeriums für Inneres Vorwürfe gegen die Justiz erhoben werden, da seiner Meinung

nach nicht rechtzeitig Haftbefehle ausgestellt wurden, wird folgendes aktenmäßig festgehalten:

Nachdem am 16.7. um 21:05 Uhr Haftbefehle gegen Bozorgian und Mustafa Ajvadi erlassen wurden (siehe Antrags- und Verfügungsbogen S. 3 c), wurde durch Dr. Nevoral (Staatspolizeiliches Büro) eine Telefonverbindung zu Ministerialrat Dr. Schulz hergestellt, welcher gegenüber den Beamten des staatspolizeilichen Büros den Wunsch geäußert hat, mit dem gefertigten Richter zu sprechen. Ministerialrat Dr. Schulz zeigt sich durch die Berichte des staatspolizeilichen Büros über die Vorgänge informiert und wußte, daß neuerlich Haftbefehle beantragt wurden. Er versuchte mich zu veranlassen, keine Haftbefehle gegen Personen auszustellen, die in der Irani-schen Botschaft sich befinden und begründete dies mit der Gefahr diplomatischer Verwicklungen.

Es wurde ihm von mir mitgeteilt, daß diese Haftbefehle bereits ausgestellt sind und daß die Justizbehörden nur nach dem Gesetz vorzugehen haben und auf allfällige diplomatische Schwierigkeiten keine Rücksicht zu nehmen haben.

b) Am 4. August 1989 hat der iranische Botschafter in Österreich Shirazi mit zwei Begleitern bei Bundesminister Dr. Foregger vorgesprochen. Der vom damaligen Leiter der für Einzelstrafsachen zuständigen Abteilung des Bundesministeriums für Justiz Generalanwalt Dr. Mayerhofer aufgenommene Aktenvermerk hat folgenden Wortlaut:

Am 4.8. wurde der iranische Botschafter in Österreich Shirazi mit zwei Begleitern von Bundesminister Dr. Foregger in meinem Beisein empfangen.

Er wies darauf hin, daß die irakischen Kurdenführer Talebani, derzeit im Iran, und Barezani (es handelt sich um Vertreter zweier verschiedener Gruppierungen) Kenntnis über ihnen feindselig gesinnte irakische Mudjaheddin haben, aus deren Kreise die Täter stammten könnten. Der Botschafter sagte eine Verständigung zu, wenn sich Talebani wieder in Wien aufhalten sollte.

Talebani war auch beim ersten Geheimtreffen im Jänner dieses Jahres in Wien Delegationsmitglied. Von diesem Treffen war die iranische Botschaft nicht informiert. Diese Gespräche waren sehr zufriedenstellend verlaufen. Ein hierbei aufgenommenes Tonband befindet sich im Iran.

Auch Dr. Ferdinand Hennerbichler, Journalist der Wiener Zeitung, sei ein ausgezeichnete Experte für das Kurdenproblem.

Aus den Unterlagen, die die Polizei im Tatzimmer sichergestellt hat, darunter ein Tonbandkassette mit der Aufzeichnung der Verhandlungen, sei zu erkennen, daß die Gespräche erfolgsversprechend verlaufen waren.

Gegner der sich anbahnenden Verständigung waren

1. die Regierung des Irak,
2. Die Volksmudjaheddin' eine iranische Opposition' die im Exil im Irak lebt,
3. die kommunistischen Kurden im Iran (Komule),
4. die Separatistische Kurdische Partei unter ihrem Führer Rastegari.

Der Botschafter erklärte, Bozorgian sei bei dem Attentat nicht anwesend gewesen, weil er etwas kaufen wollte. Auf der Straße sei ihm Djafa Saharoodi entgegengetaumelt und er habe sofort Hilfe geleistet. Saharoodi habe infolge seiner schweren Verletzung sinnesverwirrte Angaben gemacht und werde in einem Brief nunmehr alles richtigstellen. Bozorgian,

dessen psychischer Zustand
schlecht sei, befinde sich derzeit in der iranischen Botschaft in Wien.

Ober das Schicksal des sechsten Mannes Hadjoudeh (= Avjadi) wissen die iranischen Botschafts-angehörigen in Wien nichts. Der Botschaft war die Einreise der drei Iraner zu den Verhandlungen
überhaupt unbekannt.

Gegenüber der Frage, ob eine iranische Untersuchungskommission nach Österreich entsendet werden sollte, nahm Bundesminister Dr. Foregger eine ablehnende Haltung ein, die von der Delegation akzeptiert worden ist.

c) Am 10. August 1989 hat der Gesandte Dipl.Ing. Mohammad Mobarhan bei Generalanwalt Dr. Mayerhofer vorgesprochen. Der darüber aufgenommene Aktenvermerk hat folgenden Wortlaut:

Betrifft Mord an einer kurdischen Verhandlungsdelegation am 13. Juli 1989 in 1/Vien

Nach Voranmeldung erschienen heute am 10.8.1989 um 17.00 Uhr Gesandter Dipl.Ing. Moham-mad Mobarhan in Begleitung seines Dolmetschers Dr. Manoutchehr Valai und überreichte mir im

Beisein von Staatsanwalt Dr. Benner eine Ablichtung der Zeitschrift der islamischen Gemein-schaft mohammedanischer Studenten im Ausland, das offizielle Organ der iranischen Volks-mudjaheddin Nr. 73 vom 19. Mai 1989, die in Österreich von ihren Anhängern verkauft wird (um einen halben Dollar).

Der Gesandte weist darauf hin, daß nach den Ausführungen, die dem Führer der Volksmudjahed-din Rastegari zugeschrieben werden müssen, Ort und Zeit der Verhandlungen zwischen den Füh-

ern der Kurden und Vertretern der iranischen Regierung durch ihren Sender ausgestrahlt worden seien .

Ferner habe Rastegari nach diesem Zeitungsausschnitt wiederholt erklärt, daß die Verräter an der kurdischen Sache unter ihrem Führer Dr. Ghassem lou bestraft werden und die sich anbah-nenden Friedensgespräche vereitelt werden müßten. Es sei daher eindeutig zu erkennen, wo die Väter des blutigen Verbrechens zu suchen seien.

Auf meine Frage erklärte der Gesandte dezidiert, daß Mohamed Djafari-Sahraroodi, Amir Man-sour Bozorgian-Assl und Moustafa Ajvadi von den drei Staatsgewalten der iranischen Republik, nämlich der Legislative, der Exekutive und der Justiz, zu den Gesprächen in Wien ermächtigt worden waren. Bozorgian-Assl halte sich nach wie vor in der iranischen Botschaft in Wien auf. der worden waren. Bozorgian-Assl halte sich nach wie vor in der iranischen Botschaft in Wien auf der Gesandter Mobarhan hat sich eingehend für die Aufhebung des Haftbefehls gegen Bozorgian-Assl eingesetzt und zugesichert, daß nach Aufhebung des Haftbefehls sich auch Sahraroodi, der zur Zeit im Iran ärztlich versorgt werde, wieder den österreichischen Behörden zur Verfügung stehen werden.

Überdies sagt er weitere Informationen zur Aufklärung dieses Attentates zu.

d) In einem aus Anlaß der vorliegenden Anfrage eingeholten Bericht der Staatsanwaltschaft Wien vom 6. Mai 1997 führt Staatsanwalt Dr. Fasching folgendes aus:

Bei der Staatsanwaltschaft Wien kam es nach Erinnerung des Berichtsverfassers wohl am 17.8.1989 zu einer Intervention eines Rechtsanwalts, offenbar Dr. Wolfgang Wiedner, der sich

als Verteidiger des Amir Mansour Bozorgian-Assl auf dessen schriftlich vorliegende Vollmacht be-rief. Von diesem Einschreiter wurde offenbar gleichzeitig ein Antrag auf Zurückziehung des Be-gehrens nach strafgerichtlicher Verfolgung des Amir Mansour Bozorgian-Assl eingebracht, wel-cher Antrag mit Bericht vom 18.8.1989 als Berichtsbeilage den Oberbehörden vorgelegt worden war. Der Rechtsanwalt sprach dabei. soweit sich der Gefertigte noch zu erinnern vermag, unter Berufung auf sein schriftliches Vorbringen beim damaligen Behördenleiter vor, bei welcher Gele-genheit auch der Berichtsverfasser anwesend war. Ein Aktenvermerk wurde damals offensichtlich deswegen nicht angelegt, da das Begehren des erschienenen Verteidigers ohnehin aus dessen schriftlichem Antrag zum Ausdruck gelangt war.

e) In dem eben zitierten Bericht hält Staatsanwalt Dr. Fasching über eine am 23. August 1990 erfolgte Vorsprache des Schwiegervaters des Ermordeten Dr. Rasool folgendes fest:

'Am 23.8.1 990 sprach der Schwiegervater des Ermordeten Dr. Rasool, Prof. Dr. Rockenschaub, beim damaligen Behördenleiter der Staatsanwaltschaft Wien vor, bei

welcher Gelegenheit auch der Berichtsverfasser beigezogen wurde. Prof. Dr. Rockenschaub kündigte damals eine schriftliche Eingabe an. In diesem Zusammenhang wurde vom Berichtsverfasser ein Aktenvermerk des Inhaltes ,AV vom 23.8.1990 Heute sprach Prof. Dr. Rockenschaub (Schwiegervater des ermordeten Dr. Rasool) beim Herrn Behördenleiter in Gegenwart des gefertigten Referenten vor und kündigte schriftliche Eingabe an angelegt. Dieser Aktenvermerk hat den weiteren Wortlaut: Im Hinblick auf OStA 23.073/90 wurde am 21.8. vom Gefertigten der zuständige UR Dr. Danek kontaktiert; dieser erklärte, persönlich nicht nach Teheran reisen zu wollen'.

f) Ferner führte Staatsanwalt Dr. Fasching in dem zuletzt zitierten Bericht über eine Vorsprache von Dr. Susanne Rasool-Rockenschaub folgendes aus:

Nach der Erinnerung des Berichtsverfassers dürfte auch die Witwe des Ermordeten Dr. Rasool, Dr. Susanne Rasool-Rockenschaub, offenbar persönlich, allenfalls jedoch nur fernmündlich, beim

Berichtsverfasser einmal in der gegenständlichen Angelegenheit vorgesprochen haben. Wann diese Vorsprache erfolgt war, kann vom Berichtsverfasser nicht mehr angegeben werden. Damals dürfte seitens Dr. Susanne Rasool-Rockenschaub offenbar Kritik an den in der vorliegenden Strafsache erfolgten' von ihr als ineffizient betrachteten Verfolgungshandlungen zum Ausdruck gebracht worden sein. Vom Berichtsverfasser wurde in diesem Zusammenhang kein Aktenvermerk angelegt.

g) Am 16. April 1997 hat der Abgeordnete zum Wiener Landtag Dr. Pilz bei mir vorgesprochen. Über diese Vorsprache hat der stellvertretende Leiter der Sektion IV

Dr. Manfred Schausberger folgenden Bericht verfaßt:

BM Dr. Michalek hat den Gefertigten (in seiner Eigenschaft als stellvertretenden SL) zur Teilnahme an einer vom Abgeordneten zum Wiener Landtag Dr. PILZ begehrten Vorsprache der Dr. Susanne Rassoul-Rockenschaub am 16.4.1997 eingeladen.

Zur Besprechung erschienen Dr. Pilz jedoch mit N. Ghassemlou, der Witwe eines Terroropfers, und darüber hinaus ein naher Angehöriger des Opfers.

N. Ghassemlou beschwerte sich über die österreichische Vorgangsweise bei der Aufklärung des Mordgeschehens, die ganze Angelegenheit sei von Anfang nicht ordnungsgemäß behandelt worden, und es sollte nunmehr auf Grund des Berliner Urteils die Angelegenheit neu untersucht und in Ordnung gebracht werden. Es sollten die Fehler, die österreichische Ermittler und die österreichische Justiz aus Staatsräson gemacht haben, untersucht und festgestellt werden. Es stehe fest, daß die österreichischen Behörden die Mörder laufen gelassen habe.

BM Michalek führte zusammenfassend aus, daß nach der ihm bekannten Aktenlage keine Anhaltspunkte dahin vorlägen, daß ein mit den Erhebungen befaßter Beamter der Sicherheitsbehörden bzw. ein mit der Durchführung des Strafverfahrens Befußter strafrechtlich relevante Verhaltensfolge die ersten Angaben der nunmehr zur Verhaftung Ausgeschriebenen als unzutreffend beurteilt wurden' so haben anfanglich Staatsanwaltschaft und Gericht übereinstimmend die Sachlage auf Grund der zunächst vorgelegten Berichte und Erkenntnisse dahin beurteilt, daß der schwerverletzte Sahraroodi als Opfer anzusehen war und auch gegen Bozorgian ein Tatverdacht in Richtung einer Mittäterschaft an den Morden nicht bestand. Mag sich auch aus nachträglicher Sicht die damalige Einschätzung als unzutreffend herausgestellt haben, so ist dies kein ausreichender Hinweis auf das Vorliegen eines strafbaren Verhaltens eines Untersuchungsorgans schließlich gab der Bundesminister zu bedenken, daß einer der später als Verdächtige Behandelten unmittelbar nach der Tat geflohen und der Justiz nie zur Verfügung gestanden ist, gegen den zweiten Verdächtigen nach Bekanntwerden eines Verdachtes wegen eines anderen Deliktes (§ 95 StGB) sofort ein Haftbefehl erlassen wurde, der wegen des Aufenthaltes des Betroffenen in der iranischen Botschaft aber nicht vollzogen werden konnte, und gegen den nunmehr dritten Verdächtigen zunächst keine hinreichenden Verdachtsmomente vorlagen, im Gegenteil dieser auf Grund der beim Überfall erlittenen schweren Verletzungen zunächst sogar als Opfer angesehen wurde und daher kein Anlaß für freiheitsentziehende Maßnahmen bestand. Den untersuchenden Justizbehörden habe sich ein ihn berührender Tatverdacht erst nach dessen erfolgter Ausreise aus Österreich ergeben. Auf Befragen durch Dr. Pilz, welchen standpunkt der Bundesminister zur Einsetzung eines parlamentarischen Untersuchungsausschusses in dieser Angelegenheit einnehme, erklärte der Bundesminister, das sei ausschließlich Angelegenheit der

Parlamentarier, denen er keinen Ratschlag zu geben habe.

h) Auf Grund meiner Zusage anlässlich der Präsentation des eingangs angesprochenen Berichtes des Bundesministeriums für Justiz vom 12. Mai 1997 betreffend die Wiener Kurdenmorde, den Parlamentariern in dieser Sache über diesen Bericht hinaus für ergänzende Auskünfte zur Verfügung zu stehen, hat sich am 14. Mai 1997 der Abgeordnete zum Wiener Landtag Dr. Pilz fernmündlich an mich gewendet und habe ich mit ihm eine Vorsprache unter Beiziehung des Abgeordneten zum Nationalrat Anschober beim Berichtsverfasser LStA Dr. Manfred Schausberger vereinbart. Diese hat am 15. Mai 1997 stattgefunden. Als Ergebnis wurden die vom Abgeordneten zum Nationalrat Anschober in Ergänzung zum eingangs erwähnten Bericht gewünschten Ablichtungen aus den Justizministerialakten mit Schreiben vom 20. Mai 1997 zur Verfügung gestellt. Die gleichen Ablichtungen habe ich mit Schreiben vom selben Tag an die Klubobleute der anderen vier im Parlament vertretenen Parteien übersendet. Zur Klarstellung halte ich auch noch fest, daß ich die Anwesenheit von Angehörigen der Botschaft der Islamischen Republik Iran bei einem vom Journalrichter am 16. Juli 1989 durchgeführten Ortsaugenschein, bei einer am selben Tag in Gegenwart des Journalrichters durchgeführten polizeilichen Einvernahme des Amir Mansour Bozorgian-Assl sowie bei einer gerichtlichen Einvernahme des verletzten Iraners Djafari Sahraroodi im Krankenhaus am 20. Juli 1989 nicht vom Begriff der Intervention bzw Vorsprache im Sinne der Anfrage erfaßt sehe. Soweit sich die Frage auch auf Interventionen bzw. Vorsprachen beim Bundesministerium für Inneres bezieht, geht sie über meinen Vollziehungsbereich hinaus, sodaß mir insoweit eine Beantwortung der gestellten Frage nicht zusteht.

Zu 2:

Da diese Frage ausdrücklich auf Kontaktaufnahmen durch andere Regierungsstellen und die hierüber verfaßten Aktenvermerke abstellt, gehe ich davon aus, daß von der Frage nicht schriftliche Mitteilungen, sondern mündliche und fernmündliche Kontakte von Regierungsmitgliedern und Vertretern anderer Zentralstellen mit Vertretern der Justiz erfaßt sind.

Aus den Akten des Justizressorts ergeben sich folgende Kontaktaufnahmen:

a) In einer zwischen dem Leiter der politischen Sektion des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheit Dr. Schmid und einem Vertreter der iranischen Botschaft-t getroffenen Vereinbarung vom 16. Juli 1989, ist - in Unkenntnis des erlassenen

Haftbefehls gegen Bozorgian - von österreichischer Seite zugesagt worden, daß Bozorgian nach der Teilnahme am Lokalaugenschein und nach der Vernehmung wieder in die iranische Botschaft zurückgebracht werden kann. Der als Journalrichter des Landesgerichtes für Strafsachen Wien eingeschrittene Dr. Seda hat darüber am 16. Juli 1989 folgenden Amtsvermerk verfaßt:

Dr. Nevoral teilt mit, daß zwischen dem Leiter der politischen Sektion des BMA Botschafter Dr. Schmid und der Iranischen Botschaft in Unkenntnis des Haftbefehls ausgehandelt wurde' daß Mansour Bozorgian-Assl im Falle einer Aussage bei der Polizel wieder in die Botschaft zurückkehren kann. Im Hinblick auf die Tatsache' daß die Fluchtgefahr zwischenzeitig weggefallen ist, zieht StA Dr. Gruber den Haftantrag zurück und wird von mir der Haftbefehl aufgehoben und Dr. Nevoral davon informiert.

Im Tagebuch der Staatsanwaltschaft Wien findet sich dazu folgender Vermerk der Staatsanwältin Dr. Gruber:

'Rückziehung des Hahbefehles gegen Bozorgian, 15.55 Uhr.

Bozorgian reiste nicht ab, befindet sich jetzt in der Iranischen Botschaft und erklärt sich zu weiterer Beschuldigenvernehmung bereit. Leiter der Außenpolitischen Sektion im BMfaA Botschafter

Dr. Schmid vereinbart Lokalaugenschein und Vernehmungstermin und verbürgt sich iranischer Botschaft gegenüber, daß Bozorgian wieder in die Botschaft zurückgebracht werde. Derzeitige Haftgründe entfallen. Journalrichter Dr. Seda begibt sich zu Lokalaugenschein; StA lehnt Teilnahme ab.

Der Vollständigkeit halber wird im folgenden ein weiterer Amtsvermerk des Journalrichters Dr. Seda vom selben Tag auszugsweise wiedergegeben:

Nach der Vernehmung wird der Beschuldigte entsprechend dem im vorherigen AV erwähnten Vereinbarungen des BMA in die Botschaft zurückgebracht' wo er um 20.45 Uhr eintrifft.

Vom gef. Journalrichter wird Frau StA Dr. Gruber telefonisch vorn Ergebnis verständigt und beantragt diese um 21.05 Uhr Haftbefehl gegen Amir MANSOUR BOZORGIAN-ASSL, geboren 11.7.1958, wegen § 95 (1) StGB aus dem Haftgrund des § 175 Abs. 1 Z 2 und 3 StPO sowie gegen Mustafa AJVADI alias HADJODEH wegen § 95 (1) StGB aus dem Haftgrund des § 175 Abs.

1 Z 2 StPO. Der Haftbefehl wird mündlich erteilt und um 21.25 Uhr die Ausfertigungen dem Staatspolizeilichen Büro übergeben.

b) Am 28. Juli 1989 kam es im Bundesministerium für Justiz unter dem Vorsitz von Bundesministers Dr. Foregger zu einer Besprechung zur Vorbereitung einer anschließenden Pressekonferenz. Das über diese Besprechung vom Leiter der Abteilung IV 2 des Bundesministeriums für Justiz Generalanwalt Dr. Mayerhofer aufgenommene Resümeeprotokoll hat folgenden Wortlaut:

Am 28- Juli 1989 fand unter dem Vorsitz des BM Dr. Foregger unter Anwesenheit des BM Löschnak eine Besprechung zum Gegenstand statt, an der teilgenommen haben: Seitens des BMJ SChef Dr. Fleisch. GA Dr. Mayerhofer, MR Dr. Litzka, StA Dr. Pelant; seitens der OStA Wien LOStA Dr. Schneider, seitens der StA Wien Hofrat Dr. Olscher, StA Dr. Fasching; seitens des BMA Generalsekretär Dr. Klestil' Botschaft Dr. Schmid' Gesandter Dr. Pammer. Für das BMI haben teilgenommen Generaldirektor Dr. Danzinger und MR Dr. Schulz. Für die Staatspolizei haben teilgenommen Dr. Liebhart, Dr. Kessler und Dr. Sabitzer.

BM Löschnak erklärte eingangs, er habe im Abendjournal vorgestern und in der ZIB 2 gestern keine Kritik an Maßnahmen der Justiz geübt, Es gebe Auffassungsunterschiede zu drei Punkten:

1. Nach der Tat am 13. Juli hat die Polizei (man möge nicht immer von der Staatspolizei sprechen) die Verdachtsgründe gegen Bozorgian anders beurteilt als Journalstaatsanwältin und Journalrichter.

2. Am 15. Juli, zu Mittag, enthielten die Erhebungsergebnisse mehr Verdachtsmomente, während die Justiz keine neuen Verdachtsmomente sah. Zu den bisherigen Erhebungen kam die Aussage Bozorgians hinzu, er wäre zur Tatzeit bei Mac Donalds gewesen, um Essen zu besorgen.

Von Angestellten der Mac Donalds-Kette konnte dies nicht bestätigt werden. Da Bozorgian aber bereits nach der Vernehmung am 14. Juli sich in die iranische Botschaft begeben hatte, kommt diesem Umstand keine Bedeutung zu. Erst am Nachmittag des 15. Juli ergab sich ein entscheidender Widerspruch zwischen der Aussage des Sahraroodi und Bozorgian, wonach Sahraroodi Bozorgian unmittelbar nach dem Attentat im Vorzimmer gesehen habe.

3. Am Sonntag' dem 16. Juli, kam es zu der umstrittenen Suspendierung des

Haftbefehles. Hierzu gibt der politische Direktor Botschafter Dr. Schmid vom BMA an, daß der Botschafter des Iran bereits am Samstag verlangte, den Verletzten Sahraroodi besuchen zu dürfen. Am Sonntag hat der iranische Botschafter diesen seinen Wunsch wiederholt. Im Zusammenwirken mit den Sicherheitsbehörden kam man überein, dem Botschafter vorzuschlagen, wenn er Bozorgian vernehmen lasse, könne er Sahraroodi besuchen. Der Botschafter ist darauf nicht eingegangen. Nach einer neuerlichen Bitte des iranischen Botschafters wurde auch der U-Richter befragt, mit dem Ergebnis, der iranische Botschafter dürfe nunmehr zuerst Sahraroodi besuchen, unter der Voraussetzung, Bozorgian lasse sich von den Sicherheitsbehörden vernehmen, wobei ihm versprochen werden sollte, wieder in die iranische Botschaft zurückkehren zu können.

Erst nach Zusage dieser Vorgangsweise durch die Sicherheitsbehörden und den U-Richter fand dann dieses Tauschgeschäft statt. Bozorgian ist wieder in die iranische Botschaft zurückgekehrt. Sahraroodi war noch bis zum Freitag, dem 21. Juli. im Spital und hat sich dann wieder in den Iran begeben, wo er nach Mitteilung der iranischen Botschaft auch eingetroffen ist.

StA Dr. Fasching schildert sodann den Tatverdacht gegen Sahraroodi aus seiner Sicht. Der Schwerverletzte begibt sich von der Tatortwohnung weg, die Tür bleibt einen Spalt offen. Er bemerkt im Vorzimmer seine beiden Begleiter Bozorgian und Ajvadi. Nach der Aussage des Bozorgian sei dieser aber nicht anwesend gewesen. Dies also im Widerspruch zu Sahraroodi, der ihn am Tatort gesehen haben will. Nach der Schilderung Sahraroodi haben Bozorgian und Ajvadi eine Hilfeleistung über ausdrückliches Ersuchen abgelehnt. Diese Diskrepanz zeigt auf, daß die drei Delegationsmitglieder des Iran möglicherweise nicht unter einer Decke gesteckt sind. Sahraroodi begibt sich zur Nachbarwohnung, ruft help, police!' darauf wird die Polizei angerufen. Die Witwe des Dr. Fadel Rasoud' Frau Dr. Rasoud-Roggenschaub, teilt mit, sie habe telefonisch erfahren, daß zwischen Sahraroodi und Ajvadi eine Meinungsverschiedenheit bestanden habe.

Die Verletzung Sahraroodis ist ein gewichtiges Indiz gegen seine Mitwisserschaft. Ein Kenner der iranischen Verhältnisse behauptet, Sahraroodi hätte geopfert werden müssen.

Gegen Sahraroodi spricht, daß neben dem Platz, wo er saß, besonders viele Patronenhülsen gelegen sind. Wenn er nicht der Täter war, muß einer der Schützen direkt neben ihm gestanden sein. Der Schußhandtest verlief negativ, dies ist aber kein die Täterschaft ausschließendes Beweismittel, Sahraroodi wurde in den Oberarm getroffen, der Schuß durchschlug die Achsel, drang in den Hals ein und

blieb im Mund stecken. Der Kaufvertrag, der bei den Waffen gefunden wurde, enthält eine Unterschrift, die deutlich nicht von Sahraroodi stammt.

c) Die nach dem Bericht des Bundesministeriums für auswärtige Angelegenheiten über die Kurdenmorde (Seite 10 der chronologischen Darstellung) am 17. August 1989 erfolgte mündliche Information an den Leiter der Abteilung IV 2 des Bundesministeriums für Justiz Generalanwalt Dr. Mayerhofer über den Inhalt der Besprechung zwischen dem iranischen Außenministerium und dem österreichischen Missionschef in Teheran vom selben Tag ist in den Akten des Bundesministeriums für Justiz nicht dokumentiert.

d) Anlässlich des Ministerrates vom 22. August 1989 hat Bundesminister für Justiz Dr. Foregger über die Ermordung kurdischer Führer berichtet. Hierüber findet sich in einem Justizministerialakt eine Notiz folgenden Wortlauts:

1. Notiz über die Ausführungen des Bundesministers für Justiz Dr. Egmont Foregger beim Ministerrat vom 22.8.1989 betr. Morde kurdischer Führer BM Dr. Foregger rief zunächst in Erinnerung, daß während einer Besprechung zwischen kurdischen Führern und iranischen Abgesandten 3 kurdische Führer von unbekannten Tätern ermordet worden sind. Ein weiterer Teilnehmer wurde verletzt. Dieser Teilnehmer wurde wegen der Verletzung, weil er für die Verständigung der Polizei sorgte und weil ein Schußhandtest bei ihm negativ verlief, als Opfer und nicht als Täter angesehen. Dieser Person ist daher nach eingehen der gerichtlicher Vernehmung kein Hindernis gegen eine Ausreise in den Weg gelegt worden. Ein fünfter Teilnehmer hat bald nach dem Ereignis in der iranischen Botschaft Zuflucht genommen.

Gegen die Zusicherung ungehinderter Rückkehr hat die iranische Seite seine Teilnahme an einem Lokalaugenschein und seine Vernehmung ermöglicht. Er befindet sich noch in der iranischen

Botschaft. Im Hinblick auf den Verdacht, er habe dem verletzten Teilnehmer nicht alsbald Hilfe geleistet, wurde gegen ihn ein Verfahren wegen unterlassener Hilfeleistung eingeleitet und ein diesbezüglicher Haftbefehl ausgestellt. Die staatsanwaltschaftlichen Behörden meinen nunmehr, daß der Verdacht einer unterlassenen Hilfeleistung nicht aufrechterhalten werden könne und schlagen die Rückziehung des Haftbefehls vor. Nach dem Vorschlag der staatsanwaltschaftlichen Behörden ist jedoch gegen den sechsten Teilnehmer der Haftbefehl wegen des Verdachtes der unterlassenen Hilfeleistung aufrechtzuerhalten.

Das BMJ wird mit großer Aufmerksamkeit und Gewissenhaftigkeit diesen Vorschlag

prüfen und insbesondere auch in Erwägung ziehen, ob gegen die iranischen Teilnehmer an der Besprechung irgendwelche Indizien für eine Teilnahme auf der Täterseite bestehen. Der sechste Teilnehmer ist unserem Zugriff von allem Anfang an entzogen gewesen. Das BMJ wird vor der Entscheidung über die Aufhebung des Haftbefehls jedenfalls Kontakt mit den Sicherheitsbehörden (BMI) pflegen und auch das BMA auf dem laufenden halten.

e) Die in der Anfragebeantwortung des Bundesministers für auswärtige Angelegenheiten zu Zl. 2295/J-NR/1997 erwähnte fernmündliche Kontaktaufnahme vom 22. August 1989 zwischen dem Gesandten Lichem mit dem Sekretariat des Bundesministers für Justiz betreffend das von der US-Botschaft in Wien am selben Tag überreichte Aide Memoire ist in den Akten des Bundesministeriums für Justiz nicht dokumentiert.

f) Am 23. August 1989 kam es zu einem Telefongespräch zwischen dem Leiter der Präsidialsektion des Bundesministeriums für Justiz Sektionschef Dr. Oberhammer und Ministerialrat Dr. Bertl des Bundesministeriums für Inneres. Die darüber von Sektionschef Dr. Oberhammer verfaßte Aktennotiz hat folgenden Wortlaut:

Betrifft: Kurdenmorde vom 13.7.1989

MR Dr. Litzka hat BM Dr. Foregger davon informiert, daß - wie MR Dr. Matzka (Ministerbüro BMI) in einem Telefonat ihm gegenüber im Hinblick auf den gestrigen Kurier-Artikel zum obigen Thema zum Ausdruck gebracht habe - die Ansicht der Sicherheitsbehörden deutlich von der im erwähnten Zeitungsartikel wiedergegebenen Meinung der Anklagebehörden abweiche.

Ich bin daraufhin von BM Dr. Foregger beauftragt worden, MR Dr. Matzka um dringende Übermittlung allfälliger Unterlagen oder sonstiger Erhebungsergebnisse zu ersuchen. Dem bin ich nachgekommen.

In Abwesenheit des Leiters der Gruppe Staatspolizei, MR Dr. Schulz, hat mich heute MR Dr. Bertl (Abt.)) 7 d. BMI) angerufen und (unter Bezugnahme auf ein Ersuchen von MR Dr. Matzka) dahin

informiert, daß bei den Sicherheitsbehörden seit dem Zeitpunkt der neuerlichen Erlassung des Haftbefehls gegen Bosorgian keine neuen Momente vorlägen, daß es zwar aufgrund verschiedener Kontakte Einschätzungen der Staatspolizei gäbe, die aber von keinen neuen Erhebungsergebnissen gestützt seien und für die Ermittlung

ohne Bedeutung seien.

Ich habe darauf verwiesen, daß der Justizminister nicht sofort - voraussichtlich erst in einigen Tagen nach Beurteilung der StA-Berichte durch die zuständigen Organisationseinheiten des Hauses zur Entscheidung kommen werde und daß wir für den Fall neuer Ergebnisse um dringende Information bzw. Übermittlung ersuchen. MR Dr. Bertl hat zugesagt, sich spätestens kommende Woche neuerlich zu melden, jedenfalls, wenn sich Neues ergäbe...

g) Am 6. September 1989 fand im Bundesministerium für Justiz eine Dienstbesprechung statt, an der auch Ministerialrat Dr. Schulz vom Bundesministerium für Inneres teilgenommen hat. Die über diese Besprechung aufgenommene Niederschrift hat folgenden Wortlaut:

Teilgenommen haben:

SChef Dr. Fleisch

GL MR Dr. Schulz

LOStA Dr. Schneider

StellvLStA Hofrat Schmieger

StA Dr. Fasching

GA Dr. Mayerhofer

Generaldirektor Dr. Danzinger hat sich entschuldigt.

Nach eingehender Diskussion der Beweislage an Hand der Zusammenstellung des BMI und der Gerichtsakten wird festgestellt' daß ein Tatverdacht gegen Bozorgian-Assl nach §§ 12. 75 StGB

besteht, ein eindeutiger Nachweis einer Täterschaft aber zur Zeit nicht erbracht werden kann. Es bleiben die Gutachten des Schießsachverständigen und des gerichtsmedizinischen Sachverständigen abzuwarten. Die Sicherheitsbehörde wird noch nach dem Verbleib der von Dr. Rassoul benützten Wohnungsschlüssel zum Tatort forschen und die Bedeutung der Blutspuren (besonders hin zum Dachboden) und der Papierstücke im Schloß der Hauseingangstür ermitteln.

Das BMJ behält sich die Entscheidung über die Berichte der OStA Wien vom 21.8.1989 (OStA 23.33/89) und vom 8.9.1989 (OStA 23.544/89) bis zum Einlangen dieser Beweismittel vor. Danach wird die StA Wien' der alle bisherigen Aktenunterlagen samt der vom BMI hergestellten Erhebungsmappe zur Verfügung gestellt werden, neuerlich Bericht erstatten. Auf Grund dieses von der OStA Wien mit ihrer Stellungnahme vorzulegenden Berichtes wird das BMJ kurzfristig zur neuerlichen Dienstbesprechung unter Einladung des BMI'

GenDion.f.d.öffentl.Sicherheit' bitten.

Eine solche Sitzung wird noch im Laufe dieses Monats in Aussicht genommen.

h) Am 6. November 1989 nahmen die Bundesminister Dr. Foregger und Dr. Löschnak an einer Sitzung im Bundesministerium für Inneres teil. Das dem Bundesministerium für Justiz zur Verfügung stehende Resümeeprotokoll über diese Besprechung hat folgenden Wortlaut: Sitzung im BMI unter Teilnahme der BM Dr. Foregger und Löschnak sowie von SChef Dr. Fleisch

MR Dr. Zwettler GA Dr. Mayerhofer Dr. Kessler und Obstl. Vogl.

Kessler führte aus, daß er die Vertreter des Iran für die unmittelbaren Täter oder Tatbeteiligten halte und schließt dies aus folgenden Umständen:

1 . Die Gespräche für die Sitzung im Juli 1989 wurden von iranischer Seite verlangt.

2. Nur die iranischen Delegationsteilnehmer kannten Zeit und Ort des Treffens. Sahraroodi hat erst am 12.7. diese Daten erfahren.

3. Die iranische Seite mußte den Täter eingelassen oder die Tat selbst ausgeführt haben' aller-

dings unter Zuziehung einer weiteren Person, die die Waffen weggebracht hat.

4. Die Tat hat ausschließlich den Iranern genützt.

Die EBT habe in einer aufwendigen Mosaikarbeit alle Zusammenhänge ermittelt und sei mit ihren

Erhebungen noch nicht fertig. Nach Einlangen der beiden SV-Gutachten werde die EBT einen abschließenden Bericht verfassen und dem BMJ übermitteln.

Ob in dieser Strafsache noch weitere mündliche oder fernmündliche Kontaktaufnahmen durch Regierungsmitglieder oder Bedienstete anderer Zentralstellen stattgefunden haben, entzieht sich meiner Kenntnis. In den mir zur Verfügung stehenden Akten sind jedenfalls keine weiteren Kontakte dokumentiert.

Zu 9:

In der ersten Phase des Strafverfahrens traten Vertreter der iranischen Botschaft in Wahrung der Interessen ihrer Staatsbürger mehrfach in Erscheinung und waren unter anderem auch - wie bereits erwähnt - bei Einvernahmen der iranischen

Staatsbürger Bozorgian und Sahraroodi anwesend.

Die vom Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten dem Bundesministerium für Justiz übermittelten schriftlichen Informationen über iranische Aktivitäten wurden weder an die staatsanwaltschaftlichen Behörden noch an das zuständige Gericht weitergeleitet. Die staatsanwaltschaftlichen Behörden und das Gericht wurden vom Bundesministerium für Justiz auch nicht über die bereits dargestellten mündlichen Interventionen iranischer Stellen beim Bundesministerium für Justiz dienstlich informiert.

Zu 4:

Weder dem eingeschrittenen Journalrichter noch dem Untersuchungsrichter sind Verzögerungen bei der Ausstellung der Haftbefehle, die jeweils unmittelbar nach dem Antrag der Staatsanwaltschaft erfolgte, vorzuwerfen. Gegen Bozorgian bestand seit 15. Juli 1989 ein - wie bereits oben ausgeführt - am 16. Juli 1989 aufgehobener und noch am selben Tag neuerlich erlassener Haftbefehl. Ebenso bestand gegen Ajvadi seit 16. Juli 1989 ein Haftbefehl. Gegen Sahraroodi beantragte die Staatsanwaltschaft Wien unmittelbar nach Vorliegen des Sachverständigengutachtens am 28. November 1989 Verfolgungsschritte, der Haftbefehl gegen ihn und neue Haftbefehle gegen Sahraroodi und Bozorgian wurden vom Untersuchungsrichter noch am selben Tag erlassen. Für den Untersuchungsrichter war nach dem von der Praxis weitgehend beachteten und seit 1. Jänner 1994 in § 180 Abs. 1 StPO ausdrücklich gesetzlich festgelegten Antragsprinzip, wonach die Verhängung einer Untersuchungshaft (und damit auch die vorausgehende Erlassung eines Haftbefehls) eines Antrags der Staatsanwaltschaft bedarf, kein Grund gegeben, aus eigenem einen Haftbefehl zu erlassen, zumal der Staatsanwalt erreichbar bzw anwesend war und damit keine Gefahr im Verzuge im Sinne der §§ 89 Abs. 1 und 177 Abs. 1 StPO vorlag.

Die von Ministerialrat Dr. Schulz erfolgte Intervention gegenüber dem Journalrichter wurde bereits erwähnt. Weitere Interventionen gegenüber den eingeschrittenen Richtern sind nach der Aktenlage nicht erfolgt.

Zu 5:

Das Landesgericht für Strafsachen Wien ersuchte am 16. April 1997 das Kammergericht Berlin um die Übersendung einer beglaubigten Urteilsablichtung. Dem Ersuchen wurde bisher nicht entsprochen, weil das Urteil noch nicht schriftlich ausgefertigt ist.

Darüber hinaus richtete die Staatsanwaltschaft Wien an die Generalbundesanwaltschaft in Karlsruhe das Ersuchen, dem nunmehr zuständigen Sachbearbeiter der Staatsanwaltschaft Wien die Einsichtnahme in die dort vorhandenen Akten zu gestatten, um etwaige Erkenntnisse für das österreichische Strafverfahren zu gewinnen. Die Akteneinsicht ist nach der mir vorliegenden Information am 10. Juni 1997 erfolgt. Eine inhaltliche Stellungnahme zu den deutschen Unterlagen ist erst nach der Auswertung möglich, auch allfällige Schlußfolgerungen können erst dann gezogen werden. [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurdenmorde (2289/AB)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dekade: 90s (90-99) | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Provinz: Austria | Bildqualität Dokument / Film: Gut |
Publication date: 16-06-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
16-06-1997	رێکهوت و رووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندیک فایل په یوه نندیداری وهک وینه و فیدیوی له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراون،
تیبینی. کوډه که بکه تاوه کو له سهر مائه پری ریکخواوی کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی.

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 16-06-1997](http://Website.parlament.gv.at/16-06-1997)

Hinzugefügt am: 14-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente

Betreff: 249

Wiener Kurdenmorde (2293/J)

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260514131645687618>

2293/J XX. GP - Anfrage

1 von 1

2293/J XX.GP

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für Justiz

betreffend Wiener Kurdenmorde

Nach dem Mykonos-Urteil werden die Hinweise und Indizien gegen Österreichs Behörden
im Zusammenhang mit dem Enkommen der Wiener Kurdenmörder immer konkreter.
Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für
Justiz folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Kam es in der gegenständlichen Angelegenheit bei den Justizbehörden bzw. beim
Innenministerium zu Interventionen bzw. Versprechen? Wenn ja, wann, von wem und
mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden
Aktenvermerke?

2. Kam es in dieser Causa zur Kontaktaufnahme durch andere Regierungsstellen, etwa
durch das Außenamt? Wenn ja, wie lautet der Wortlaut der jeweiligen
Aktenvermerke?

3. Wurden die Justizbehörden bzw. das Justizministerium über Interventionen und
politischen Druck des Irans informiert? Wenn ja, von wem und mit welchen
konkreten Konsequenzen? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?

4. Wie begründet das Justizministerium die langen Verzögerungen der Ausstellung des
jeweiligen Haftbefehls gegen die Attentäter durch den damaligen U-Richter? Kam es
bei diesem zu Interventionen oder politischen Weisungen? Wenn ja, durch wen und
mit welchem wörtlichen Inhalt?

5. Liegen dem Justizministerium bereits die Österreich-Detalls des Mykonos-Prozesses
vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche
Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter
enkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Justizministerium den Österreich-
Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurdenmorde (2293/J)

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den
Bundesminister für Justiz betreffend Wiener Kurdenmorde

Eingebracht von

Rudolf Anschöber (G)

Eingebracht an

Dr. Nikolaus Michalek (A)

Bundesministerium für Justiz

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde

an den Bundesminister für Justiz

betreffend Wiener Kurdenmorde

Nach dem Mykonos-Urteil werden die Hinweise und Indizien gegen Österreichs Behörden im Zusammenhang mit dem Entkommen der Wiener Kurdenmörder immer konkreter.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für Justiz folgende schriftliche

ANFRAGE:

- 1 . Kam es in der gegenständlichen Angelegenheit bei den Justizbehörden bzw . beim Innenministerium zu Interventionen bzw. Vorsprachen? Wenn ja, wann, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?
2. Kam es in dieser Causa zur Kontaktaufnahme durch andere Regierungsstellen, etwa durch das Außenamt? Wenn ja, wie lautet der Wortlaut der jeweiligen Aktenvermerke?
- 3 . Wurden die Justizbehörden bzw . das Justizministerium über Interventionen und politischen Druck des Irans informiert? Wenn ja, von wem und mit welchen konkreten Konsequenzen? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke? konkreten Konsequenzen? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?
4. Wie begründet das Justizministerium die langen Verzögerungen der Ausstellung des jeweiligen Haftbefehls gegen die Attentäter durch den damaligen U-Richter? Kam es bei diesem zu Interventionen oder politischen Weisungen? Wenn ja, durch wen und mit welchem wörtlichen Inhalt?
5. Liegen dem Justizministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die

Attentäter entkommenen haben zu lassen? Wie bewertet das Justizministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus. [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurdenmorde (2293/J)

Artikel-Eigenschaften

Dokumenttyp: Ursprache | **Dekade:** 90s (90-99) | **Sprache:** Deutsch | **Jahrhundert:** 20. Jahrhundert (1900-1999) | **Provinz:** Austria | **Bildqualität Dokument / Film:** Gut |

Publication date: 14-06-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
14-06-1997	رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پراست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورتیه باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورتیه باس	Deutsch	
Wiener Kurdenmorde (2289/AB)	به لگه نامه کان	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه ندىدارى وهك وینه و فیدیوی له گه لدايه و لیږده دا پيشان نه دراو،
کۆده كه بکه تاوه کو له سه ر مائه پهرى ریکخراوى کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.parlament.gv.at 14-06-1997](http://Website.parlament.gv.at/14-06-1997)

Hinzugefügt am: 14-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 250****Wiener Kurdenmorde (2294/J)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260514122122687601>

2294/J XX. GP - Anfrage

1 von 1

2294/J XX.GP

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für Inneres

betreffend Wiener Kurdenmorde

Nach dem Mykonos-Urteil werden die Hinweise und Indizien gegen Österreichs Behörden
im Zusammenhang mit dem Entkommen der Wiener Kurdenmörder immer konkreter.
Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für
Inneres folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Bei der Überwachung der iranischen Botschaft, in der sich einer der Attentäter verborgen hielt, kam es zu einer Weisung des damaligen Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, diese Überwachung zu lockern. Wie lautete der Wortlaut dieser Weisung? Gab es vor dieser Weisung politische Interventionen beim damaligen GD in Richtung dieser Weisung? Wenn ja, welche und mit welchem konkreten Wortlaut? Liegt ein Akt bzgl. der Überwachung der iranischen Botschaft vor? Wie lautet der Inhalt dieses Aktes?
2. Liegen im Innenministerium bzw. bei der Wiener Polizei Informationen darüber vor, daß es im fraglichen Zeitraum zu direkten Interventionen bei der Wiener Polizei kam, wie dies von einem österreichischen Beamten im Mykonos-Verfahren ausgesagt wurde? Wenn ja, wann genau kam es zu den Interventionen? Wie lautet der Wortlaut des entsprechenden Aktenvermerkes? Wer wurde wann über diesen AV informiert?
3. Kam es im Bereich der Exekutive bzw. des Ministeriums in der gegenständlichen Angelegenheit zu Interventionen bzw. Vorsprachen anderer Ministerien bzw. Personen? Wenn ja, wann genau von wem und mit welchen konkreten Inhalt? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?
4. Liegen dem Innenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Innenministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus

Dieser Text ist elektronisch textinterpretiert. Abweichungen vom Original sind möglich.

Wiener Kurdenmorde (2294/J)**Schriftliche Anfrage**

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Rudolf Anschöber und Genossen an den
Bundesminister für Inneres betreffend Wiener Kurdenmorde

Eingebracht von

Rudolf Anschöber (G)

Eingebracht an

Mag. Karl Schlögl (S)

Bundesministerium für Inneres

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde

an den Bundesminister für Inneres

betreffend Wiener Kurdenmorde

Nach dem Mykonos-Urteil werden die Hinweise und Indizien gegen Österreichs Behörden im Zusammenhang mit dem Entkommen der Wiener Kurdenmörder immer konkreter.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für Inneres folgende schriftliche ANFRAGE:

1. Bei der Überwachung der iranischen Botschaft, in der sich einer der Attentäter verborgen hielt, kam es zu einer Weisung des damaligen Generaldirektors für die öffentliche Sicherheit, diese Überwachung zu lockern. Wie lautete der Wortlaut dieser Weisung? Gab es vor dieser Weisung politische Interventionen beim damaligen GD in Richtung dieser Weisung? Wenn ja, welche und mit welchem konkreten Wortlaut?

Richtung dieser Weisung? Wenn ja, welche und mit welchem konkreten Wortlaut? Liegt ein Akt bzgl. der Überwachung der iranischen Botschaft vor? Wie lautet der Inhalt dieses Aktes?

2. Liegen im Innenministerium bzw. bei der Wiener Polizei Informationen darüber vor, daß es im fraglichen Zeitraum zu direkten Interventionen bei der Wiener Polizei kam, wie dies von einem österreichischen Beamten im Mykonos-Verfahren ausgesagt wurde? Wenn ja, wann genau kam es zu den Interventionen? Wie lautet der Wortlaut des entsprechenden Aktenvermerkes? Wer wurde wann über diesen AV informiert?

3. Kam es im Bereich der Exekutive bzw. des Ministeriums in der gegenständlichen Angelegenheit zu Interventionen bzw. Vorsprachen anderer Minister en bzw. Personen? Wenn ja, wann genau von wem und mit welchen konkreten Inhalt? Wie lauten die entsprechenden Aktenvermerke?

4. Liegen dem Innenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Innenministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus. [1]

Klicken Sie zum Lesen Wiener Kurdenmorde (2294/J)

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20.

Jahrhundert (1900-1999) | Stil des Dokuments: Digital | Provinz: Austria |

Geburtsdatum: ~~00-00~~-1900

Todesdatum: ~~00-00~~-1900

Publication date: 16-04-1997

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1900	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
16-04-1997	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	
Wiener Kurdenmorde (2270/AB)	به لکه نامه کان	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندیک فایل په یوه نندیداری وه ک وینه و فیدیوی له گه لدایه و لیره دا پیشان نه دراون،
کۆده که بکه تاوه کو له سهر مائه پهری ریکخواوی کوردیپیدیا ته و فایلانه ببینیت QR تکیه سکینی

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website .parlament.gv.at 16-04-1997](http://Website.parlament.gv.at/16-04-1997)

Hinzugefügt am: 14-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Dokumente**Betreff: 251****Wiener Kurdenmorde (2295/J)**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260514112351687583>

2295/J XX. GP - Anfrage

1 von 1

2295/J XX.GP

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschöber, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten
betreffend Wiener Kurdenmorde

Nach dem Mykonos-Urteil werden die Hinweise und Indizien gegen Österreichs Behörden
im Zusammenhang mit dem Entkommen der Wiener Kurdenmörder immer konkreter.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für
auswärtige Angelegenheiten folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Mehrfach tauchten im Mykonos-Verfahren Hinweise auf Interventionen bzw.

Vorsprachen des Iran im Außenamt auf. Ist es zu derartigen Vorfällen im
Zusammenhang mit den Kurdenmorden gekommen? Wenn ja, wann genau, von wem
und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden
Aktenvermerke?

2. Kam es in dieser Causa zu Kontaktaufnahmen mit anderen Regierungsstellen oder mit
den Justiz- oder Exekutivbehörden? Wenn ja, wann, von wem und mit welchem
konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?

3. Wer konkret wurde wann von den Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran
informiert? Wie lauten die Aktenvermerke?

4. Liegen dem Außenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses
vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche
Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Iran die Attentäter
entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Außenministerium den Österreich-
Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus
gezogen?

Wiener Kurdenmorde (2295/J)

Schriftliche Anfrage

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten Rudolf Anschober und Genossen an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten betreffend Wiener Kurdenmorde

Eingebracht von

Rudolf Anschober (G)

Eingebracht an

Dr. Wolfgang Schüssel (V)

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten.

ANFRAGE

des Abgeordneten Anschober, Freundinnen und Freunde
an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten

betreffend Wiener Kurdenmorde

Nach dem Mykonos-Urteil werden die Hinweise und Indizien gegen Österreichs Behörden im Zusammenhang mit dem Entkommen der Wiener Kurdenmörder immer konkreter.

Die unterzeichneten Abgeordneten richten aus diesem Grund an den Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten folgende schriftliche

ANFRAGE:

1. Mehrfach tauchten im Mykonos-Verfahren Hinweise auf Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran im Außenamt auf. Ist es zu derartigen Vorfällen im Zusammenhang mit den Kurdenmorden gekommen? Wenn ja, wann genau, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?

2. Kam es in dieser Causa zu Kontaktaufnahmen mit anderen Regierungsstellen oder mit den Justiz- oder Exekutivbehörden? Wenn ja, wann, von wem und mit welchem konkreten Inhalt? Wie lautet der Wortlaut der entsprechenden Aktenvermerke?

3. Wer konkret wurde wann von den Interventionen bzw. Vorsprachen des Iran

informiert? Wie lauten die Aktenvermerke?

4. Liegen dem Außenministerium bereits die Österreich-Details des Mykonos-Prozesses vor? Welche konkreten Österreich-Bezüge wurden dabei gezogen? Welche Zeugenaussagen werfen Österreich vor, auf politischen Druck des Irans die Attentäter entkommen haben zu lassen? Wie bewertet das Außenministerium den Österreich-Bezug im Mykonos-Verfahren und welche konkreten Konsequenzen werden daraus gezogen?. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | Dokumenttyp: Ursprache | Dekade: 90s (90-99) | Sprache: Deutsch | Jahrhundert: 20. Jahrhundert (1900-1999) | Stil des Dokuments: Digital | Provinz: Austria | Bildqualität Dokument / Film: Gut | Publication date: 16-04-1997

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
16-04-1997	رێکهوت و پرووداو (کروئولۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Rätsel um Wiener Spur im Iran-Krimi	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه نندیداری وهك وینه و فیدیوی له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراو، تيبینی: كۆده كه بکه تاوه كو له سه ر ماله پهری رێكه راوی كوردی پیدیا نه و فایلانه ببینیت QR تکیه سکی.

QR
Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.parlament.gv.at

Hinzugefügt am: 14-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 252

Wiener Kurden-Morde: Ahmadinejad für Pilz dringend tatverdächtig

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260427082337685565>

Der iranische Präsidenten soll dem Exekutionsteam angehört haben, welches 1989 drei Kurdenführer in Wien ermordet hat, behauptet der Grüne Sicherheitssprecher. Belegen sollen das neue Zeugenaussagen

Für den Grünen Sicherheitssprecher Peter Pilz ist der iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad dringend verdächtig, an der Ermordung von drei Kurdenführern im Jahr 1989 in Wien beteiligt gewesen zu sein. Möglicherweise habe er sogar selbst geschossen, erklärte Pilz am Donnerstag bei einer Pressekonferenz in Wien. Der letzte Punkt lasse sich allerdings nicht mehr eindeutig eruieren. Die Teilnahme steht für mich fast außer Zweifel, sagte Pilz. Es gebe neue Zeugenaussagen zu Ahmadinejads Rolle in diesem Fall, und hier habe es eine eindeutige Identifizierung des iranischen Präsidenten gegeben.

Die Wiener Kurdenmorde von 1989 zählen zu den spektakulärsten Morden der letzten Jahrzehnte an iranischen Oppositionellen. Mit einem Schlag wurden an jenem 13. Juli 1989 in einer Wiener Privatwohnung drei Männer getötet: der Chef der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, sein Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und der in Österreich eingebürgerte Kurde Fadel Rasoul.

Deutscher Waffenhändler belastet Ahmadinejad

Es gebe eine Aussage eines deutschen Waffenhändlers aus dem Jahr 2006, der im

Rahmen einer Vernehmung in Triest gemeint habe, dass er auch einige Informationen zu einem Mordfall in Wien geben könne, sagte Pilz. Hierzu sei am 6. April 2006 ein Ermittlungsgespräch mit Egisto Ott, Verbindungsbeamter an der österreichischen Botschaft in Italien, Walter Nevoral, Funktionär des LVT-Wien (Landesamt für Verfassungsschutz und Terrorismusbekämpfung) und Helmut Birgfellner, ebenfalls Funktionär beim LVT-Wien geführt worden. Bei der Vernehmung habe der Waffenhändler bestätigt, dass es in der ersten Juliwoche 1989 ein Treffen in der iranischen Botschaft gegeben habe. Bei diesem Treffen sei auch ein gewisser Mohamed (Name wird im Protokoll so geschrieben; Anm.), welcher später Präsident der iranischen Republik wurde, anwesend gewesen. Zweck dieses Treffens waren laut Protokoll illegale Waffenlieferungen.

Ahmadinejad sollte Waffen besorgen

Der Grüne Sicherheitssprecher hat nun nach eigenen Angaben alle ihm vorliegenden Unterlagen in diesem Fall zusammengestellt und sei zu folgendem Schluss gekommen: Es habe mit Sicherheit zwei Teams gegeben - ein sogenanntes Verhandlungsteam und ein Exekutionsteam. Ahmadinejad habe die Aufgabe gehabt, die Waffen zu besorgen und bereitzustellen, und er sei Mitglied des Exekutionsteams gewesen. Dies reiche aus die Untersuchungen in diesem Fall wieder aufzunehmen und einen dringenden Verdacht zu begründen, so Pilz. Außerdem hat Pilz die ihm vorliegenden Dokumente, die ins Deutsche übersetzt wurden, im Innenministerium auf ihre Echtheit prüfen lassen. Mittlerweile befänden sich die Unterlagen auch bei der Staatsanwaltschaft und würden demnächst Innenministerin Maria Fekter (ÖVP) zugestellt.

Die Grünen fordern nun, dass diese Informationen in die politische Beurteilung der jetzigen Lage im Iran einfließen. Ein dringend mordverdächtiger Staatspräsident, der aller Wahrscheinlichkeit nach einen großen Wahlbetrug organisiert hat und nachweislich für die Ermordung zahlreicher Journalisten und insbesondere kurdischer Politiker im Iran verantwortlich ist und jetzt zusätzlich dringend tatverdächtig ist, in Wien an Morden beteiligt zu sein, ist nicht jemand, der gegenüber der Europäischen Union glaubwürdig die Qualität der iranischen Demokratie und der Wahrung der Menschenrechte versichern kann, warnte Pilz.

Unterstützung für Irans Demokraten

Man werde nun versuchen, eine außenpolitische Initiative vorzubereiten, die die demokratischen Kräfte im Iran so offen und so gut wie möglich unterstütze und alles unternehmen, damit die Position von Ahmadinejad nicht leichtfertig toleriert werde. Hierzu würden in den kommenden Tagen Gespräche geführt, da man Initiativen wie diese sorgfältig vorbereiten müsse, sagte Pilz.

Der jetzige iranische Präsident Mahmoud Ahmadinejad wurde bereits mehrfach mit den Wiener Kurden-Morden in Verbindung gebracht. Der frühere iranische Staatspräsident Abolhassan Bani-Sadr hatte etwa erklärt, Ahmadinejad habe zu einem zweiten Terrorkommando gehört, das die Waffen für den Mord beschafft habe. Auch Medien berichteten mehrfach über die angebliche Verwicklungen des jetzigen Staatsschefs und früheren Offizier der Pasdaran, der Revolutionsgarden, in den Anschlag. Die mutmaßlichen Täter tauchten damals in der iranischen Botschaft unter und konnten offenbar nach massivem Druck Teherans auf die österreichischen Behörden unbehelligt ausreisen.. [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Terrorismus | **Politik** | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 18-06-2009

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابه ت	پۆل	زمان	QR
18-06-2009	رێکهوت و پووداو (کړونو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Ahmadinejad: Späte Vergeltung	کورتیه باس	Deutsch	
Austria probes Iran's Ahmadinejad	کورتیه باس	English	
Austrian links Iran leader to Kurd killing	کورتیه باس	English	
Bei Demo in Wien Aufklärung von Kurdenmorden gefordert	کورتیه باس	Deutsch	
Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar	کورتیه باس	Deutsch	
Iran New Prez Accused In Austria	کورتیه باس	English	
New testimony ties Ahmadinejad to 1989 Kurdish killing	کورتیه باس	English	

Parlamentskorrespondenz Nr. 287 vom 06.05.1997
BANKEN-UNTERSUCHUNGS-AUSSCHUSS VON
FREIHEITLICHEN UND GRÜNEN GEFORDERT

به لگه نامه کان

Deutsch

Pilz bezichtigt Ahmadinejad des Mordes

کورتیه باس

Deutsch

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 18-06-2009

Hinzugefügt am: 27-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 253****Wiener Kurdenmorde: Hauptverdächtiger in Europa**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260501133524685992>

Österreichisches Justizministerium verweigert Auskunft zu dem Fall.

Wien. Der Hauptverdächtige der Wiener Kurdenmorde vor 24 Jahre soll sich in Europa aufhalten. Dies vermeldeten Vertreter der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran. Mohammad Jafari Sahraroudi, gegen den seit Dezember 1989 ein internationaler Haftbefehl besteht und der heute Bürochef des Iranischen Parlamentspräsidenten ist, sei diese Woche zu einem Treffen der Interparlamentarischen Union für internationale Schiedsgerichtsbarkeit in Genf als Mitglied der iranischen Delegation gereist. Mittlerweile soll er sich in Kroatien aufhalten.

Dass Sahraroudi sich in Europa befindet, erfuhr Hiwa Bahrami, Vertreter der Demokratischen Partei Kurdistan-Iran (PDKI), von einer anonymen Quelle. Bahrami hätte durch die Überprüfung der Fotos auf der offiziellen Homepage des iranischen Parlaments dessen Identität feststellen können, sagte der 38-Jährige gegenüber der Wiener Zeitung.

Ich habe sofort das österreichische Innen- und Außenministerien kontaktiert. Sahraroudi, der keine parlamentarische Immunität besitzt, hätte von der Schweizer Regierung nach Österreich ausgeliefert werden sollen, sagt Bahrami. Obwohl das österreichische Innenministerium gegenüber Schweizer Behörden den aufrechten Haftbefehl bestätigt hätte, hätte Sahraroudi ohne Probleme aus der Schweiz ausreisen können und halte sich derzeit vermutlich gemeinsam mit der Delegation in Zagreb auf.

Schweiz: genoss Immunität

Am 13-07-1989 war in einer Wiener Privatwohnung der Chef der Kurdischen Demokratischen Partei-Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, mit seinem Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und dem in Österreich eingebürgerten Kurden Fadel Rasoul bei einem Geheimtreffen mit Emissären der Führung in Teheran ermordet worden. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach Interventionen der iranischen Regierung unbehelligt ausreisen; einer von ihnen wurde sogar unter Polizeischutz zum Schwechater Flughafen geleitet.

Vertreter der iranischen Kurden bemängeln bereits seit Jahren, dass Österreich bei der Strafverfolgung des Mordes an dem Kurdenführer säumig ist. Die jetzige Untätigkeit der Schweizer und österreichischen Behörden deute daraufhin, dass diese politisch motiviert sei: Wenn die österreichische Behörden es wollten, hätten sie die Morde schon längst aufklären können. Warum haben die Schweizer Behörden es verzögert, Sahraroudi festzunehmen? Bahrami mutmaßt, dass man die politischen Beziehungen zum Iran nicht gefährden wolle und diese wichtiger seien als die Beziehungen mit den Kurden. Dabei wäre die Verhaftung Sahraroudis ein klares Zeichen gegen den Kampf des internationalen Terrorismus.

Das österreichische Justizministerium wollte zu dem Fall keine Auskunft geben. Folco Galli vom Bundesamt für Justiz in der Schweiz sagte zur Wiener Zeitung, dass internationale Fahndungsersuchen dem Amtsgeheimnis unterstünden und er daher keine Auskunft geben könne, auch nicht, ob es einen Austausch mit den österreichischen Behörden gegeben hätte. Galli gab aber an, dass Sahraroudi als offizieller iranischer Delegierter im Rahmen dieser Tagung Immunität genoss und in der Schweiz gar nicht verhaftet hätte werden können. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Kurdenfrage** | **Politik** | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria | **Publication date:** 11-10-2013

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11-10-2013	رێکهوت و پرووداو (کړۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	
Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette	کورته باس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورته باس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.wienerzeitung.at 11-10-2013](http://Website.wienerzeitung.at/11-10-2013)

Hinzugefügt am: 01-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 254

Wiener Kurdenmorde: Kniefall vor dem Staatsterrorismus?

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260425083511685261>

Parlamentarischer Untersuchungsausschuss verhindert - Ex-Präsident Bani-Sadr: Unterlagen über illegale Waffen-Lieferungen als Druckmittel gegen Österreich

Wien - Verantwortlich für den Anschlag ist die iranische politische Führung. Mit diesem Satz löste am 10-04-1997 in Berlin der Gerichtsvorsitzende im Mykonos-Prozess eine Eiszeit im Verhältnis zwischen der Europäischen Union und dem Regime in Teheran aus. Erstmals wurden die höchsten iranischen Führer von einer gerichtlichen Instanz als Drahtzieher terroristischer Anschläge im Ausland bezeichnet. Das Mykonos-Urteil veranlasste die EU-Staaten, ihre Botschafter vorübergehend aus Teheran abzuziehen.

Deutsches Gericht machte Iran für Kurden-Morde verantwortlich

Das deutsche Gericht machte die Teheraner Staatsführung direkt verantwortlich für die Morde an vier iranisch-kurdischen Oppositionellen in Berlin. Die deutsche Bundesregierung sprach von einem eklatanten Verstoß gegen das Völkerrecht. Am 17. September 1992 war in dem griechischen Spezialitätenrestaurant Mykonos die Führungsspitze der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran liquidiert worden: Parteichef Sadegh Charafkandi und drei seiner Mitarbeiter. Der Lokalbesitzer wurde lebensgefährlich verletzt. Vier Beteiligte konnten gefasst werden. Das Blutbad wurde

zum Wendepunkt im Kampf gegen den iranischen Staatsterrorismus. Ein derartiges Vorgehen im Bereich der internationalen Beziehungen kann nicht hingenommen werden, erklärte die deutsche Regierung empört.

Wiener Kurden-Morde

Im Mykonos-Prozess wurde überdies festgestellt, dass auch der Vorgänger Charafkandis, Abdul Rahman Ghassemlou, im Juli 1989 in Wien im Auftrag der iranischen Führung ermordet worden war. Österreichische Beamte sagten vor dem Gericht in Berlin aus, dass sich der Iran für die mutmaßlichen Attentäter von Wien eingesetzt hatte. Ghassemlou wurde in einer Privatwohnung mit seinem Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und dem in Österreich eingebürgerten Kurden Fadel Rasoul bei einem Geheimtreffen mit Emissären des Teheraner Regimes ermordet.

Nach Morden unbehelligte Ausreise der Tatverdächtigen

Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach massiven Interventionen ihrer Regierung unbehelligt ausreisen; einer von ihnen - ein hoher Funktionär der Revolutionsgarden (Pasdaran) - wurde sogar unter Polizeischutz zum Schwechater Flughafen geleitet. Der Chef der Politischen Sektion des Außenamts, Botschafter Erich Maximilian Schmid, sagte im April 1997 nach seiner Pensionierung in einem TV-Interview, der iranische Botschafter habe mit ziemlicher Klarheit zu verstehen gegeben, dass es gefährlich werden könnte für die Österreicher im Iran, sollten die Tatverdächtigen in Österreich vor Gericht gestellt werden.

Irans Druckmittel gegen Österreich

Ende November 1989 gab Innenminister Franz Löschnak nach einem Treffen mit dem Chef der Terrorbekämpfungsabteilung im US-Außenamt, Morris Busby, in Washington bekannt, dass Haftbefehle gegen die Tatverdächtigen erlassen worden seien. Allerdings hatte der Generaldirektor für die Öffentliche Sicherheit, Robert Danzinger, per Weisung die Überwachung der iranischen Botschaft reduzieren lassen.

Im August 1991 erklärte der in Frankreich im Exil lebende Ex-Präsident Abolhassan Bani-Sadr, Teheran besitze ein Druckmittel gegen Österreich, nämlich die Unterlagen über die illegalen österreichischen Waffenlieferungen im irakisch-iranischen

Golfkrieg 1980-88. (In der Noricum-Affäre war eine Woche vor dem Attentat eine Voruntersuchung gegen die SPÖ-Politiker Altbundeschancellor Fred Sinowatz, Ex-Außenminister Leopold Gratz und Ex-Innenminister Karl Blecha eingeleitet worden.)

Experten in Mordtechniken

Der im März 1996 in der Türkei festgenommene und als Terrorist eingestufte Irfan Cagirci belastete die iranische Regierung als seine angebliche Auftraggeberin schwer und entlarvte den Diplomaten Ahmad Aghighi, der 1989 in Wien tätig war, als Experten in Mordtechniken.

Im November 1992 war die Amtshaftungsklage der Ghassemlou-Witwe in Wien in dritter Instanz abgewiesen worden; die Republik Österreich bescheinigte ihren Organen, dass es keinerlei schuldhaftes und rechtswidriges Verhalten gegeben habe. Grüne und Liberale scheiterten 1997 mit ihrer Forderung nach einem parlamentarischen Untersuchungsausschuss zur Aufklärung möglicher Vertuschungsversuche am Widerstand der Koalitionsparteien SPÖ und ÖVP.

Von einem bösen, brutalen und vorbereiteten Verbrechen sprach der damalige Nationalratspräsident und heutige Bundespräsident Heinz Fischer bei einer Gedenkfeier zu Ehren von Ghassemlou. Es sei bitter und traurig, dass die Bestrafung der Täter nicht zu Stande gekommen sei. Über diesen Umstand könne man mit Recht voll Trauer und Bitterkeit erfüllt sein...(APA). [1]

Artikel-Eigenschaften

Inhaltskategorie: Politische Kritik | **Dokumenttyp:** Ursprache | **Art der**

Veröffentlichung: Gedruckt | **Sprache:** Deutsch | **Provinz:** Austria |

Publication date: 11-08-2005

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
11-08-2005	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه راس	
25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims	کورته باس	English	

Als die Kurdenmorde ganz Wien erschütterten	کورتەباس	Deutsch	
Anti-Regime Iranian Kurd Leader Slain	کورتەباس	English	
Die ungesühnten Kurdenmorde von Wien	کورتەباس	Deutsch	
Die Wiener Kurdenmorde haften Österreich an wie eine Klette	کورتەباس	Deutsch	
Ein Herz für Mörder	کورتەباس	Deutsch	
Forderung nach Rechenschaft für die Ermordung von Dr. Ghassemlou und Abdullah Ghaderi-Azar	کورتەباس	Deutsch	
Mordkommando tötete Kurdenführer in Wien	کورتەباس	Deutsch	
Schuldige der Wiener Kurdenmorde müssen benannt werden	کورتەباس	Deutsch	
Terror aus Teheran: Der lange Arm von Irans Killerkommandos	کورتەباس	Deutsch	
The Assassination of Dr. Ghassemlou and His Colleagues: 36 Years of Austria's Complicity Through Silence	کورتەباس	English	
Wiener Anschlag galt Autonomie-Gesprächen	کورتەباس	Deutsch	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | [Website.derstandard.at 11-08-2005](http://Website.derstandard.at/11-08-2005)

Hinzugefügt am: 25-04-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung**Betreff: 255****Wiener Kurden-Morde: Täter festgenommen?**<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260508154117686752>

Edgar Netzer

Der mutmaßliche Anführer des damaligen Terrorkommandos, Mohammad Jafari-Sahroudi, sei einer von den fünf Iranern, die in der vergangenen Woche in der nordirakischen Stadt Arbil (Erbil) von US-Truppen festgenommen worden waren, berichtete das Ö1-Mittagsjournal am Dienstag. Weder das Außenministerium noch das Justizministerium haben die Festnahme Jafari-Sahroudis bisher bestätigt.

Ein Sprecher von Justizministerin Maria Berger sagte auf APA-Anfrage, bei der Information über die Festnahme handle es sich derzeit nur um Gerüchte, die noch nicht bestätigt sind. Sollte sich dies aber bestätigen, würde das Justizministeriums sehr ernsthaft einen Auslieferungsantrag erwägen. Gegen die drei mutmaßlichen Attentäter, darunter auch Jafari-Sahroudi, besteht ein internationaler Haftbefehl. Unklar ist laut dem Ö1-Bericht derzeit, ob der angeblich festgenommene hochrangige Funktionär der iranischen Revolutionsgarden in amerikanischem oder irakischem Gewahrsam ist.

Die Festnahme der fünf Iraner nach einer Razzia in Arbil hatte in den vergangenen Tagen zu Spannungen zwischen den USA und dem Iran geführt. Die USA beschuldigten die Iraner, zu den Revolutionsgarden zu gehören und Aufständische im Irak zu unterstützen. Der Iran behauptet, die fünf seien Diplomaten, bei dem gestürzten Gebäude habe es sich um ein Konsulat gehandelt.

Bei dem Mordanschlag am 13. Juli 1989 waren in einer Wiener Privatwohnung der Chef der Kurdischen Demokratischen Partei/Iran, Abdul Rahman Ghassemlou, mit seinem Stellvertreter Abdullah Ghaderi-Azar und dem in Österreich eingebürgerten Kurden Fadel Rasoul ermordet worden. Die Tat geschah bei einem Geheimtreffen mit Emissären des Teheraner Regimes. Die Tatverdächtigen tauchten in der iranischen Botschaft unter und konnten nach massiven Interventionen ihrer Regierung unbehelligt aus Österreich ausreisen.

Ad ended. [1]

Artikel-Eigenschaften**Inhaltskategorie: Terrorismus | Kurdenfrage | Dokumenttyp: Ursprache | Art der****Veröffentlichung: Born-digital | Sprache: Deutsch | Provinz: Austria |****Publication date: 16-01-2007**

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
16-01-2007	رێکهوت و پووداو (کړونلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Parlamentskorrespondenz Nr. 287 vom 06.05.1997 BANKEN-UNTERSUCHUNGS-AUSSCHUSS VON FREIHEITLICHEN UND GRÜNEN GEFORDERT	به لگه نامه کان	Deutsch	
QR Code: 			

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.vienna.at/16-01-2007

Hinzugefügt am: 08-05-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

Gruppe: Kurze Beschreibung

Betreff: 256

Will Österreich die Wiener Kurdenmörder nicht verfolgen?

<https://www.kurdipedia.org/?lng=10&q=20260609164622690902>

von Wieland Schneider

Die Forderung der iranischen Kurden, die Ermittlungen im Mord an ihrem früheren Anführer Ghassemlou wieder aufzunehmen, stoßen in Österreich auf wenig Resonanz

Es ist ein Kriminalfall, der 27 Jahre zurückliegt. An politischer Brisanz hat er aber bis heute nichts eingebüßt. Am 13-07-1989 wurden in Wien der iranische Kurdenführer Abdul Rahman Ghassemlou und zwei seiner Begleiter ermordet. Österreichs Behörden ermittelten, ließen die Verdächtigen – Vertreter des iranischen Regimes – aber ausreisen. Erst nachdem diese sicher in den Iran zurückgekehrt waren, wurden gegen sie internationale Haftbefehle ausgestellt.

Seither schien Gras über die Sache gewachsen. Bei Irans Kurden hat man den Fall aber nicht vergessen. Österreich sei den Kurden im Iran „noch etwas schuldig“, sagte zuletzt Mustafa Hijri, Generalsekretär der Demokratischen Partei Kurdistans Iran (PDKI), in einem Interview mit der „Presse“. „Die österreichische Regierung

verhinderte damals, dass es zu einem Prozess gegen die Attentäter kam, die das iranische Regime geschickt hatte“, klagte Hijri. Und er forderte: „Wir hoffen, dass die heutige österreichische Regierung dabei hilft, dass dieser Fall wieder aufgerollt wird. Die Ermittlungen müssen wieder aufgenommen und dürfen nicht so wie damals behindert werden.“

Doch in die Aufarbeitung des Mordfalls wird wohl kaum neuer Schwung kommen. Im Justizministerium bestätigt man der „Presse“ lediglich, dass die internationalen Haftbefehle gegen die drei hauptverdächtigen Iraner nach wie vor aufrecht seien. Um eine Auslieferung der Gesuchten habe man den Iran bisher nicht ersucht. Grund dafür sei, dass der Iran ohnehin keine eigenen Staatsbürger ausliefere. Zu den Forderungen des iranischen Kurdenführers, Hijri, und den politischen Implikationen der Causa gab das Justizministerium trotz mehrmaliger Anfrage der „Presse“ keinen Kommentar ab.

Ausgestellt sind die Haftbefehle gegen Mohammed Jafari Saharoudi, Mustafa Ajvadi und Amir Mansour Bozorgian, dessen richtiger Name wohl Hadji Ghafour Darjazi ist. Die drei hatten im Juli 1989 für das iranische Regime mit Kurdenführer Ghassemlou in einer Wohnung in der Linken Bahngasse im dritten Wiener Bezirk verhandelt. Bei den Gesprächen ging es um ein Ende des Kurdenaufstandes im Iran. Doch am Schluss der Unterredung wurden Ghassemlou und seine beiden Begleiter mit zahlreichen Schüssen umgebracht. Die Iraner verließen fluchtartig die Wohnung, Verhandlungsführer Saharoudi kam aber nicht weit. Er war von Querschlägern verletzt worden und musste im Spital behandelt werden.

Für die Kurden stand fest: Ghassemlou war vom Regime unter dem Vorwand von Friedensgesprächen in eine tödliche Falle gelockt worden.

Auch die Beamten der damaligen österreichischen Staatspolizei und der Einsatzgruppe zur Bekämpfung des Terrorismus verdächtigten die Iraner. Trotzdem durften die drei – auf Druck Teherans – ausreisen. Erst Ende 1989 wurden gegen sie Haftbefehle erlassen.

Der Hauptverdächtige und damalige Leiter des iranischen Verhandlungsteams, Mohammed Jafari Saharoudi, ist auch heute kein Unbekannter. Er ist Bürochef des früheren iranischen Atomverhandlers und jetzigen Parlamentspräsidenten, Ali Larijani. Zusammen mit Larijani oder in dessen Vertretung war Saharoudi immer wieder im Ausland unterwegs – trotz des internationalen Haftbefehls.

Im Oktober 2013 etwa nahm Saharoudi an einer Tagung der Interparlamentarischen Union (IPU) in Genf teil. Zwar traten die Schweizer Behörden mit Österreich in Kontakt. Verhaftet wurde Saharoudi aber nicht. Tage später reiste er weiter nach Kroatien – und blieb wieder unbehelligt.. [1]

Artikel-Eigenschaften

Partei: K. D. P. Iran | **Inhaltskategorie:** Terrorismus | **Kurdenfrage** | **Dokumenttyp:** **Ursprache** | **Art der Veröffentlichung:** Born-digital | **Sprache:** Deutsch | **Publication date:** 19-08-2016

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
19-08-2016	رێکهوت و پرووداو (کروئولوژیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Quellen

[1] Nicht spezifiziert | Deutsch | Website.diepresse.com 19.08-2016

Hinzugefügt am: 09-06-2026

Ersteller Name: Hejar Kamela

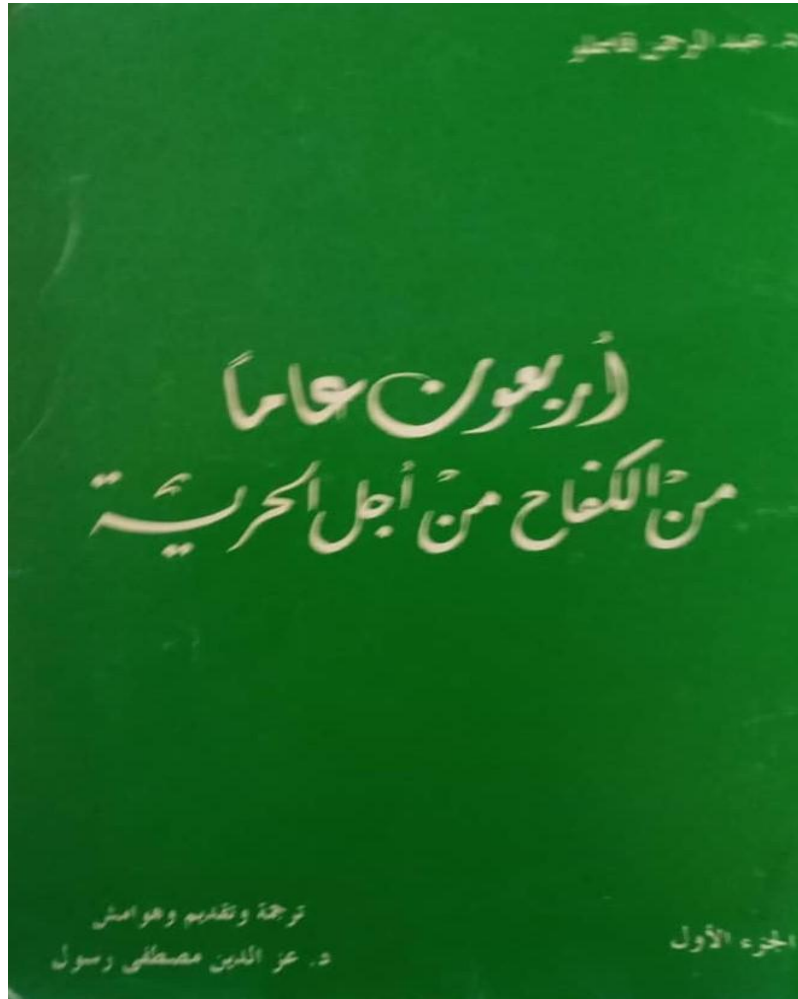
عربي

صنف: المكتبة

سجل: 257

أربعون عام من الكفاح من أجل الحرية؛ الجزء الأول

[20240712175721580165=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

عنوان الكتاب: أربعون عام من الكفاح من أجل الحرية؛ الجزء الأول

اسم الكاتب: عبدالرحمن قاسملو

اسم المترجم: عيزهدين مستهفا رهسول

ترجم من اللغة: الكردية

مكان الأصدار: بيروت

المطبعة: كردبرس

مؤسسة النشر: هوشنك كرداغي (علي جعفر)

تأريخ الأصدار: 1994

رقم الطبعة: الثانية

[1]

خصائص السجل

الحزب: ح. د. ك. ا. | تصنيف المحتوى: القضية الكردية | تاريخ | سياسة | نوع الوثيقة: مترجمة |
نوع الأصدار: مطبوع | اللغة - اللهجة: عربي | PDF: نعم | نشرت أكثر من مرة: نعم | البلد - المنطقة
(الطبع): لبنان | ترجم من اللغة: ك. جنوبي |
تاريخ الإصدار: 1994-00-00

بابه ته په يوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	پیکهوت و پرووداو (کروئولۆژیا)	1994-01-01
	فارسی	په رتوو کخانه	40 سال مبارزه در راه آزادی
	فارسی	شه هیدان	عبدالرحمن قاسملو
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عبدالولیه حمان قاسملو

تییینی: ئەم تۆماره په رتووکه و فایل PDF ی له گه لدايه، تکایه سکیڼی QR کوډه که بکه تاوه کو له سهر مائه پری ریکخراوی کوردیپیدیا په رتووکه که بینیت.

QR
Code

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | [التواصل الاجتماعي تلام؛ الصفحة \(مکتبه دلدار\) ؛ تاريخ 2024-07-12](#)

وقت التدوين: 2024-07-12

اسم المحرر: راپهر عوسمان عوزیری

صنف: المكتبة

سجل: 258

أوروبية في بلاد الكورد

[20230312202841474031=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

عنوان الكتاب: أوروبية في بلاد الكورد

اسم الكاتب(ة): نسرین قاسملو

اسم المترجم(ة): علي شمدين

ترجم من اللغة: الكردية

مكان الأصدار: السعودية

مؤسسة النشر: دار الزمان

تأريخ الأصدار: 2021

سيرة حياة فتاة أوروبية تغادر دار الأيتام طفلة صغيرة في بلد خرج للتو من جحيم الحرب العالمية الثانية محطماً ويتلمس خطواته الأولى نحو الحرية، لتواجه بنفسها أمواج الحياة العاتية التي قذفتها نحو عالم مجهول في بلاد الكورد، بعد أن تتعرف على شاب كردي أحبته بجنون، وجدت فيه الإنسان الذي سيمنحها السعادة التي حرمت منها في طفولتها، ثم كتب له أن يقود ثورة لتحرير شعبه من الظلم والاستبداد. [1]

خصائص السجل

تصنيف المحتوى: القضية الكردية | نوع الوثيقة: مترجمة | نوع الأصدار: مطبوع | اللغة - اللهجة: عربي | PDF: كلا | الدولة - الأقليم: السعودية | ترجم من اللغة: ك. شمال ح. لاتين | تاريخ الإصدار: 2021-00-00
بابهته پهيوهستكراوهكان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	كوردی ناوهراست	رێكهوت و پرووداو (كرۆنۆلۆژیا)	2021-01-01
	عربي	كورتتهباس	أسباب غياب ..الملف الكوردي في (جنيف 3)؟!
	عربي	كورتتهباس	الزمن الكوردي
	عربي	كورتتهباس	العالم الخامس.. الكورد نموذجاً
	عربي	كورتتهباس	الكانتونات ..بين الديمقراطية والمشروع القومي
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. أكثر تخلفاً حضارياً
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. الحصان الأسود في الشرق الأوسط
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. بحاجة إلى ترتيب البيت الداخلي
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. في رؤية القوميين العرب
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. من ماسحي الأحذية إلى لاعقي الأحذية!!
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. هم اللاعبون الجدد في الشرق
	عربي	كورتتهباس	الكورد .. وغياب الوطن والوطنية!!
	عربي	كورتتهباس	الكورد في فخ الاستغناء..من خلال تحطيم الشخصية التاريخية سايكولوجياً

	عربي	کورتەباس	الکورد والاستبداد.!!؟
	عربي	کورتەباس	الکورد والتبعية.!!؟
	عربي	کورتەباس	الکورد والحدق الأيديولوجي
	عربي	کورتەباس	الکورد وحرکة التاريخ
	عربي	کورتەباس	الکورد.. أكثر تخلفاً حضارياً
	عربي	کورتەباس	الکورد.. بين مجلسي (المليس والمريدين)
	عربي	کورتەباس	الکورد.. عنصريون!!!
	عربي	کورتەباس	الکورد.. قوة سياسية جديدة في المنطقة
	عربي	کورتەباس	الکورد.. لن يخرجوا من "المولد بلا حمص"
	عربي	کورتەباس	الکورد.. من الإشكالية إلى الشراكة السياسية
	عربي	کورتەباس	الکورد.. من الإشكالية إلى الشراكة السياسية!!
	عربي	کورتەباس	الکورد.. وأخلاقيات الحرب
	عربي	کورتەباس	الکورد.. والتأقلم مع الوافد الجديد!!!
	عربي	کورتەباس	الکورد.. والمستجدات الدولية..!!؟
	عربي	کورتەباس	حذار أيها الکورد من الوقوع فريسة للعروبيين من جديد! کورتەباس

عربي

ژياننامه

علي شمدين

:QR Code

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | [التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة \(مكتبة شانا\) ؛ تاريخ 03-12-](#)

[2023](#)

وقت التدوين: 2023-03-12

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

صنف: بحوث قصيرة

سجل: 259

الحرب العراقية الإيرانية 1980-1988 وانعكاساتها على الحركة الكردية في إيران
[20251107102047662479=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

الحرب العراقية - الإيرانية ١٩٨٠-١٩٨٨ وانعكاساتها على الحركة الكردية في إيران

الحرب العراقية - الإيرانية ١٩٨٠-١٩٨٨ وانعكاساتها على الحركة الكردية في إيران

م.م. عقيل جبار كاطع
كلية التربية للبنات / جامعة البصرة
أ.د. مشعل مفرح ظاهر
كلية الآداب / جامعة البصرة
Email: aqeel.jabbar@uobasrah.edu.iq
Email: Meshal.mefreh@uobasrah.edu.iq

الملخص

في الثاني والعشرين من أيلول عام ١٩٨٠ شنّ العراق حرباً على جبهة واسعة ضد إيران، وتلقى الرئيس العراقي السابق صدام حسين فيها دعماً عربياً وغريباً، لكن الحكومة الإيرانية لم تنسغل عن الكرد في بلادها، فلم تأل جهداً في قمع ثورة الكرد التي استمرت وتزامنت معها انتفاضات الأقليات غير الفارسية، فبدأت القيادة الإيرانية بالتعامل مع الحزب الديمقراطي الكردستاني العراقي بزعامة مسعود البارزاني المقيم في طهران، واتفقت معه على العمل سوياً ضد الكرد الإيرانيين وضد نظام صدام حسين وتصفية العناصر اليسارية من حزبه، وألا يتدخل في شؤون كردستان إيران، وبالمقابل يحصل البارزاني على المال والسلاح، ولهذا قدم السيد عبد الرحمن قاسملو زعيم الحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني عرضاً إلى الحكومة الإيرانية للانضمام بقواته إلى القوات الإيرانية في تلك الحرب، إلا إن الحكومة الإيرانية رفضت ذلك العرض الذي كان مشروطاً بإعطاء الكرد في إيران حقوقهم القومية، ووجهت الحكومة الإيرانية قواتها لقمع الثوار الكرد الذين انسحبوا إلى الجبال الوعرة مع تقدم الحرب في الجبهة الشمالية، وفي عام ١٩٨١ إلى عام ١٩٨٧ تعاونت الأحزاب الكردية الإيرانية مع النظام العراقي مقابل تقديم الدعم المادي لها.

الكلمات المفتاحية: الحزب الديمقراطي الكردستاني، الحركة الكردية، الحرب العراقية - الإيرانية، الحكومة الإيرانية.

١٥١

م.م. عقيل جبار كاطع، أ.د. مشعل مفرح ظاهر

في الثاني والعشرين من أيلول عام 1980 شنّ العراق حرباً على جبهة واسعة ضد إيران، وتلقى الرئيس العراقي السابق صدام حسين فيها دعماً عربياً وغريباً، لكن الحكومة الإيرانية لم تنسغل عن الكرد في بلادها، فلم تأل جهداً في قمع ثورة الكرد التي استمرت وتزامنت معها انتفاضات الأقليات غير الفارسية، فبدأت القيادة الإيرانية بالتعامل مع الحزب الديمقراطي الكردستاني العراقي بزعامة مسعود البارزاني المقيم في طهران، واتفقت معه على العمل سوياً ضد الكرد الإيرانيين وضد نظام صدام حسين وتصفية العناصر اليسارية من حزبه، وألا يتدخل في شؤون كردستان إيران، وبالمقابل يحصل البارزاني على المال والسلاح، ولهذا قدم السيد عبد الرحمن قاسملو زعيم الحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني عرضاً إلى الحكومة الإيرانية للانضمام بقواته إلى القوات الإيرانية في تلك الحرب، إلا إن الحكومة الإيرانية رفضت ذلك العرض الذي كان مشروطاً بإعطاء الكرد في إيران حقوقهم القومية، ووجهت الحكومة الإيرانية قواتها لقمع الثوار الكرد الذين انسحبوا إلى الجبال

الوعرة مع تقدم الحرب في الجبهة الشمالية , وفي عام 1981 إلى عام 1987 تعاونت الأحزاب الكردية الإيرانية مع النظام العراقي مقابل تقديم الدعم المادي لها . [1]

انقر لقراءة الحرب العراقية الإيرانية 1980-1988 وانعكاساتها على الحركة الكردية في إيران

خصائص السجل

تصنيف المحتوى: القضية الكردية | سياسة | نوع الوثيقة: اللغة الاصلية | نوع الأصدار: ديجيتال |

اللغة - اللهجة: عربي | الدولة - الأقليم: ايران | عراق |

تأريخ الإصدار: 2025-03-15

بابهته بهيوهستكراوه كان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	كوردی ناوه پاست	پنكهوت و پووداو (كړونولوزيا)	2025-03-15
	عربي	كورتبهاس	الحركة الكردية السورية امام مهام متجددة
	عربي	كورتبهاس	تطور القضية الكردية في العراق وانعكاسها على العلاقات العراقية-الإيرانية 1958-1966: دراسة تاريخية
	عربي	كورتبهاس	من جديد في أزمة الحركة الكردية والسبيل الى حلها

تیبینی: ئەم تۆماره هه ندىك فايلى بهيوه ندىدارى وهك وینه و فيديوئى له گه لدايه و لیره دا پيشان نه دراوان، تكيه سكتی QR كوده كه بكه تاوه كو له سهر مالىپه رى ريكخراوى كوردیپیدیا نه و فايلا نه ببينیت.

المصادر

[1] غير محدد | عربي | موقع (bsj.uobasrah.edu.iq) 2025-03-15

وقت التدوين: 2025-11-07

اسم المحرر: هه ژار كامه لا

صنف: بحوث قصيرة

سجل: 260

راحولون وذكريات.. عبد الرحمن قاسملو

[20230602063549495404=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230602063549495404)

عزيز الحاج

إنه زعيم الحزب الديمقراطي الكردستاني في إيران، الذي اغتالته عناصر فيلق القدس الإيراني الإرهابي في فينا عام 1989.

عرفته في براغ عندما كنت ممثل الحزب الشيوعي العراقي في المجلة الشيوعية الدولية، ومسئول تنظيمات الحزب في تشيكوسلوفاكيا- [عهد ذاك]. كانت تلك سنوات 1961 و 1966 ، وكان قاسملو أستاذًا للاقتصاد السياسي في إحدى كليات براغ.

لا أتذكر اليوم والمناسبة، ولكننا سرعان ما صرنا صديقين، وكنا نتداول في القضية الكردية، وكان يعرض علي مسودات بعض فصول كتابه المتميز كردستان والأكراد... دراسة سياسية واقتصادية، فنتناقش في الموضوع. وكان غزير المعلومات ودقيق التحليل في أوضاع أكراد المنطقة، وبالأخص أكراد إيران. وقد ترجم هذا الكتاب الهام للعربية عام 1970 عن دار المؤسسة اللبنانية للنشر في بيروت. كما صدر الكتاب بلغات أخرى. كان قاسملو يتقن عدة لغات، كتابة وقراءة وخطاباً، ومنها، عدا الكردية والفارسية، العربية، والتشيكية، والإنجليزية، والفرنسية، والروسية.

كان الفقيد شخصية محببة، كثير النكتة، ظريف العشرة، ومحبا للحياة، فيما كانت حياته ملتصقة بقضيته السياسية: قضية الشعب الكردي في إيران.

عرفته ماركسيا متفتح، وقوميا لبراليا، علمانيا، وكان ينتقد بجرأة، وهو في الدول الاشتراكية، تخط أنظمتها، ومظاهر انحرافات. وعندما غزت القوات السوفيتية براغ عام 1968 ، - بعد عودتي للعراق- ، فإنه أدان الغزو، في حين كنت من مؤيديه بحجة هيمنة الانحراف اليميني والمنحرفين اليمينيين على السلطة في تشيكوسلوفاكيا. لقد كان أبعد مني نظراً وأدق تحليلاً.

وعاد قاسملو إلى ساحة النضال الفعلي والشاق في كردستان إيران، ليتبوأ بسرعة مركز زعيمها الأول، وبكل استحقاق.

وخلافا لتخطيط زعماء أكراد آخرين، في العراق وغيره، فقد كان الفقيد يميز بين المبادئ والإستراتيجية وبين التكتيك، ولا يضحي بالأولى من أجل اعتبارات فورية ضيقة، كما جرى في العراق أكثر من مرة. وبينما كان يدعو إلى هدف تغيير نظام الشاه، وتحقيق شعار [الديمقراطية لإيران والحكم الذاتي لكردستان إيران]، فإنه لم يكن يعارض استخدام التكتيكات السلمية والتدرجية، وتحقيق أية مطالب جزئية تقرب من الهدف الإستراتيجي. كان عقلانيا لا يتطرف في سقف المطالب، ولم يكن يثقف الجماهير والحزبيين بمطلب الانفصال، بل يركز على هدف الحكم الذاتي.

وعندما توصلت القيادة الكردستانية في العراق مع نظام البعث في 11-03-1970 إلى الإعلان الشهير، الذي وعد بالحكم الذاتي في أربع سنوات، وتحققت بعض الخطوات التي رحبت بها القوى التقدمية والكردية العراقية، رحب قاسملو وحزبه بكل ذلك. وقد زار العراق مرارا خلال تلك الفترة دون أن يسمح لنفسه أو حزبه بالتحول إلى أداة دعاية أو بيدق للسلطة البعثية في صراعاتها وحساباتها الإقليمية. وللتذكير، فقد جاء العراق في تلك السنوات العديد من زعماء اليسار العرب للعراق، ولاسيما من مصر، وأحسن النظام الاهتمام بهم، ولكن لا تعاطفا مع أفكارهم، بل على سبيل الدعاية والحسابات التكتيكية، المحلية والعربية. وقد التقيت بقاسملو في بغداد مرة، ثم التقينا في باريس مرة، وجددنا الصداقة، وسهرنا معا في مطاعم باريسية كان هو من يختارها، إذ كان- فضلا عن تكريس نفسه وحياته للقضية الكردية - رجل حياة كما قلت آنفا، أو كما يقول الجواهري:

حب الحياة بحب الموت يغريني. والملفت للنظر، أن الدول الغربية لم تتعاطف إلا قليلا مع حزب قاسملو، بل إن واشنطن رفضت منحه سمة الدخول إلا عشية اغتياله، فلم تتم الزيارة التي كان حريصا على أن تتم لصالح الدعاية لقضية شعبه المكافح. وكان نظام خميني، حال قيامه، قد شرع بالحرب على كل القوى الديمقراطية والعلمانية التي أيدت الثورة الإيرانية، وكان أن شن حربا جديدة على شعب كردستان إيران. وقد وقع الفقيد ضحية حسن الظن بنظام الفقيه حين ادعى هذا أنه يريد التفاوض مع قاسملو لإيجاد حلول للقضية الكردية. وتم الاتفاق على اللقاء في فينا. وكان النظام الإيراني قد أعد فخا خبيثا- ولكنه دموي- لقاسملو ورفيقين من قيادته، فأرسلوا مجموعة من عناصر فيلق القدس الإرهابي تحت غطاء التفاوض، ولما جرى الاجتماع، اغتالوهم بكل جبن وخسة اعتاد عليهما نظام الخمينيين. كان ذلك في 13-07-1989 بفينا. وقد كشفت السلطات النمساوية خيوط المؤامرة وعناصر التنفيذ ولكنها لم تتهم إيران صراحة، ولا يزال نظام الفقيه يسعى مع النمسا لطمس الحقائق. ويذكر [مهدي دادستان] و[ديميتري جانيو] في كتابهما الملالي ورقصة المذبوح، الصادر بالفرنسية، أن الجنرال في حرس الثورة، المدعو [جعفر شهرودي]، شارك في عملية الاغتيال. وقد أصبح شهرودي فيما بعد أحد قادة فيلق القدس، وأحد المقربين من أحمددي نجاد. وقد أعلن أحد نواب الخضر النمساويين، واسمه [بيتريلز]، وكذلك صحيفة [ستاندارد] النمساوية، بأن أحمددي نجاد شارك في عملية التنفيذ. وقد أقام النائب دعوى قضائية على حكومة النمسا بتهمة لفلفة القضية لأسباب تجارية- علما بأن نجاد كان يزور فينا في تلك الأيام باسم البحث عن مصادر لأطروحته في الهندسة؟ [آية صدفه!!] ويقول الكتاب إن إيكال تنفيذ الخطة لعناصر القدس من زملاء أحمددي نجاد يعود لمعرفتهم التامة بأوضاع كردستان وقواها السياسية، مثل الحزب الديمقراطي الكردستاني في إيران وزعمائه. ويقول المؤلفان، بالمناسبة، إن وزير الخارجية متقي كان هو الآخر من عناصر فيلق القدس الإرهابي.

من اليوم من يثيرون موضوع حرب نظام الفقيه على الأكراد؟! فالنظام الإيراني يعربد في إيران والمنطقة دون أن يجد رادعا قويا لوقف سياسته الخطرة على أمن المنطقة والعالم- ألهمم إلا تهديدات أوباما المتكررة بالعقوبات والتي صارت شبه بايخة. أما جريمة اغتيال قاسملو وزميليه، فهي الأخرى تكاد تذهب قيد النسيان بسبب الضغوط الإيرانية المستمرة على النمسا لطي تلك الصفحة الدموية من جرائم نظام الفقيه وجيشه الثوري وفيلقه الإرهابيين.

ذهبت دماء الضحايا منسية لحد اليوم، وما عدا بضع كلمات ومقالات رثاء لقاسملو في حينه، فلم يعد موضع ذكر حتى بين أكراد العراق!! - وإن كان لا يزال في أعماق القلوب لدى أصدقائه ومحبيه ورفاق حركته المناضلة. وكما كتبت في حينه، تحت عنوان عبد الرحمن قاسملو: وفي الليلة الظلماء...!، فإن من الصحيح القول بأن قاسملو كان يمثل مدرسة سياسية متقدمة بين بقية التجارب السياسية الكردية، ومنها في العراق. فما أخرى اسمه وذكره بأن يستثيرا همة وإرادة التصحيح والتجاوز والمبدئية لدى الآخرين.[1]

خصائص السجل

تصنيف المحتوى: بيبليوغرافيا | مقالات ومقابلات | نوع الوثيقة: اللغة الاصلية | نوع الأصدار:

ديجيتال | اللغة - اللهجة: عربي |

تأريخ الإصدار: 2010-03-25

بابهته بهيوهستكراوهكان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی
ناوه‌پاست

رێکەوت و پرووداو
(کروئۆلۆژیا)

2010-03-25

عربی

أیدیولوجیة الإسلام السیاسی: استئصال الآخر وهدم
الثقافة

عربی

راحلون وذكريات... الجواهري، أبو فرات، لو كان بیننا
!!

عربی

راحلون وشخصیات..الدكتور جعفر محمد کریم

کوردی
ناوه‌پاست

شه‌هیدان

عه‌بدولرەحمان قاسملو

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | ahewar.org 25-03-2010

وقت التدوين: 2023-06-02

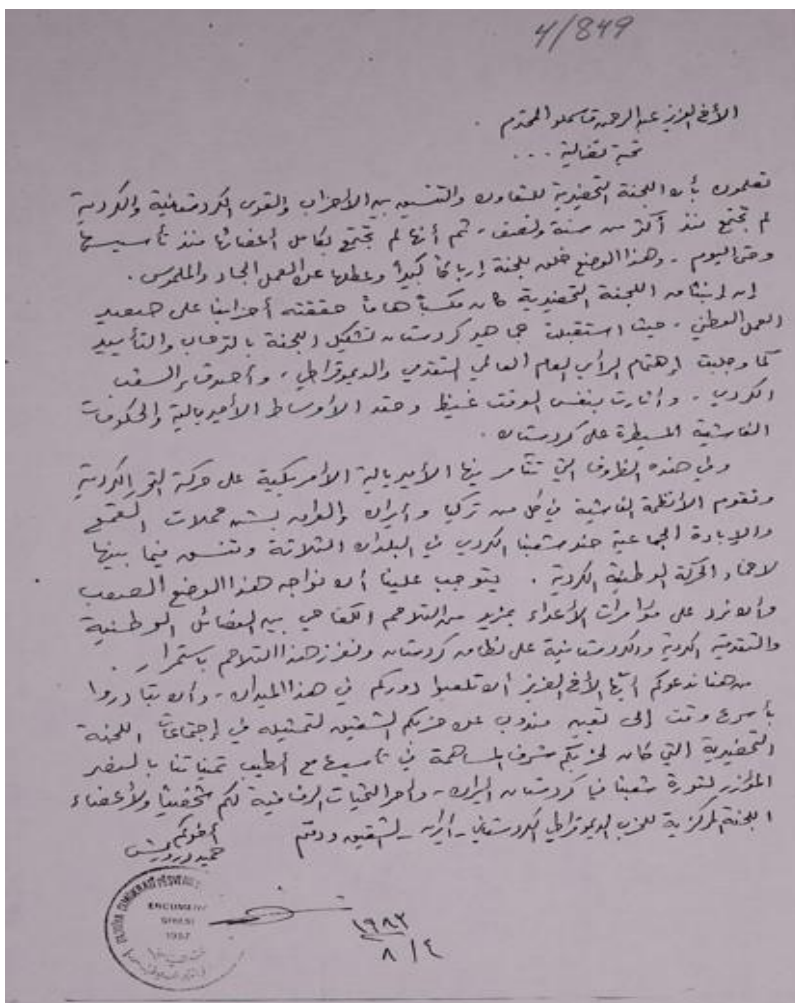
اسم المحرر: هه‌زار کامه‌لا

صنف: وثائق

سجل: 261

رسالة من حميد درويش إلى الدكتور قاسملو

[20250610171305639732=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

رسالة من حميد درويش إلى الدكتور قاسملو [1]

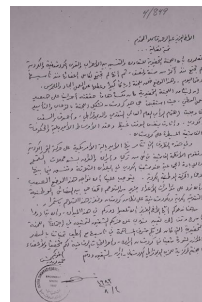
خصائص السجل

الحزب: ح. د. ك. ا. | نوع الوثيقة: اللغة الاصلية | عقد: 80-89 العقد التاسع | اللغة - اللهجة: عربي

| قرن: القرن 20 (1999-1900) | اسلوب الوثيقة: ديجيتال |

تأريخ الإصدار: 1983-08-04

فايلي په يوه نديداريدار:

بابهته بهیوهستکراوهکان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌راست	رێکهوت و پرووداو (کړنۆلۆژیا)	1983-08-04

تێبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلی به‌یوه‌ندیاری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکه‌یه سکی‌نی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا ئه‌و فایله‌نه ببینی.

QR
:Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | humanities-collections.exeter.ac.uk

وقت التدوين: 2025-06-10

اسم المحرر: هه‌ژار کامه‌لا

صنف: الشهداء

سجل: 262

عبد الرحمن قاسملو

[20220528151801415107=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20220528151801415107)

اغتيال الدكتور عبد الكريم قاسملو بعملية غادرة، بعد جلسات تفاوض بين الحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني وبين ممثلي نظام الملالي دامت لأكثر من سبعة أشهر، حيث تمكن النظام الإيراني خلالها منحه الثقة وإدراجه إلى ساحة العملية في فيينا. ففي يوم 13-07-1989 قام المفاوضون الإيرانيون بقتله ورفيقه بكاتم الصوت في غرفة المفاوضات في شقة في فيينا.

الدكتور عبد الرحمن قاسملو هو أحد أبرز زعماء الكرد في إيران خلال النصف الثاني من القرن العشرين. كان قاسملو مثقفاً يتكلم عدة لغات شرقية وأوروبية، وكان سياسياً معتدلاً يطالب بإدارة للحكم الذاتي للكرد ضمن إيران.

ولد عبد الرحمن قاسملو عام 1930 في وادي قاسملو المجاور لبلدة رضائية (أورمية حالياً) بكوردستان إيران، كان أبوه ملاكاً ميسور الحال. وكان في سنوات دراسته يتتبع حركة القاضي محمد الذي أعلن الجمهورية في مهاباد الكردية، عام 1946، في ظل الحماية السوفيتية.

درس المرحلة الابتدائية والإعدادية والثانوية فيها وفي طهران وفي العراق. ومن ثم انتقل إلى مدينة اسطنبول في عام 1948 من أجل اتمام دراسته الجامعية واقتنع فيما بعد بأنه سيتلقى تعليماً أفضل في أوروبا. تعرف خلال وجوده في اسطنبول على الكاتب و الصحفي موسى عنتر وبعض الطلاب الكرد الوطنيين، وانتقل قاسملو فيما بعد إلى أوروبا بمساعدة موسى عنتر لإكمال دراسته.

قام الدكتور قاسملو بتدريس مادة رأس المال والاقتصاد الاشتراكي في جامعة براغ، ودرّس اللغة والثقافة و التاريخ الكردي في جامعة السوربون في باريس حتى عام 1961 ولعب دوراً هاماً في تشكيل اتحاد الشباب الديمقراطي في كردستان الذي كان أحد مؤسسات الحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني. و بعد فترة قصيرة أصبح عضواً رسمياً في هذا الحزب وعمل في جميع مناصب الحزب حتى وصل إلى منصب الأمين العام للحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني عام 1973.

العقلانية والديمقراطية كانتا من أهم صفتين تمتّع بهما الدكتور عبد الرحمن قاسملو، درس مع رفاقه الحزبيين الوضع السياسي والاقتصادي لإيران ووضع اليسار الإيراني والحركة الوطنية الكردية وعلاقاته كأمين عام مع الاتحاد السوفيتي، وانطلق من استراتيجية (الديمقراطية لإيران والحكم الذاتي لكوردستان). وقد وافق الحزب في مؤتمره الثالث على مقترحات الدكتور عبد الرحمن قاسملو وأصبحت استراتيجية الحزب الرسمية وانتخب في مؤتمر الحزب أميناً عاماً له وأصبح من الشخصيات السياسية المهمة في جميع أنحاء كردستان. في أواخر عام 1978 عاد إلى كردستان الإيرانية ليؤسس هناك فروعاً لحزبه، وقام الدكتور عبد الرحمن قاسملو برفقة عشرين ألف مقاتل من البيشمرکه بحملة ضد جيش شاه إيران عام 1978 خلال الاضطرابات التي عمت البلاد خلال الثورة الإيرانية. وكاد الشعب الكردي يعود إلى أمجاده في أيام 1946 حيث سيطرت البيشمرکه على ثماني مدن وعشرين بلدة في كردستان إيران وبذلك وضع الشعب الكردي حجر الأساس لشبه إدارة فيدرالية.

في أعقاب الثورة الإسلامية لم يحصل الكرد على حقوقهم القومية، وانفجرت مواجهات مسلحة بينهم والقوات الحكومية، وكان دور قاسملو فيها قيادياً، وتم إعدام أعداد كبيرة من الكرد الإيرانيين في محاكم خلخالي السيئة الصيت.

حاول الدكتور قاسملو بعد ذلك نيل حقوق الشعب الكردي في شرق كردستان عن طريق المفاوضات، وبعد انتهاء الحرب العراقية الإيرانية في آب 1988 ، استدرجه الإيرانيون إلى فيينا للتفاوض من أجل الحكم الذاتي لكردستان إيران واغتالوه مع اثنين من رفاقه يوم 13 تموز 1989.

وجد رجال الشرطة في فيينا في بناية "لينكبانكاس" رقم 5 في مساء الثالث عشر من تموز باب الشقة في الطابق الخامس مفتوحاً. وكانت الغرفة في حالة فوضى شديدة كما كان لو ان قتالا عنيفا قد جرى فيها. ووجدوا في غرفة الجلوس في نهاية الممشى جثة عبدالرحمن قاسملو وقد فارق الحياة وبجانبه جثث ممثل الحزب في اوربا عبدالله قادري ازر. وفاضل رسول الصحافي والباحث الكردي البارز في جامعة فيينا وفد اطلق الرصاص على الرؤوس

كما أعلنت السلطات النمساوية أنها تمتلك وثائق تؤكد ضلوع الرئيس الإيراني السابق محمود أحمدني نجاد بالمشاركة في اغتيال الدكتور قاسملو، لكنها في النهاية أغلقت الملف دون معاقبة القتلة. دفن د. عبد الرحمن قاسملو في مقبرة العظماء "pere lachaise" في مدينة باريس في 20 تموز عام 1989. [1]

خصائص السجل

مستوى التعليم: دكتوراه | الحزب: ح. د. ك. ا. | الدرجة الحزبية: رئيس | نوع التعليم: الاقتصاد | تاريخ | نوع الشخص: (اكاديمي) | ناشط سياسي | المدينة والبلدة (الولادة): اورمية | القومية:

کردی(ة) | الدولة - المنطقة (الاستشهاد): النمسا | البلد - المنطقة (الولادة): شرق كردستان |
الجنس: ذكر |
تاریخ الوفاة: 1989-07-13
بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	Русский	شههیدان	АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО
	فارسی	کورته‌باس	خاندان مکرى و تبار دکتر عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان)
	عربي	کورته‌باس	راحلون و ذکریات.. عبد الرحمن قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	کورته‌باس	سالیادی دامه‌زراندنی حیزبی دیموکرات
	کوردی ناوه‌پاست	وینه و پیناس	شههید دکتۆر قاسملو و شههید نه‌سڕین هه‌داد
	کوردی ناوه‌پاست	شههیدان	عه‌بدول‌په‌حمان قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست	ژیاننامه	عه‌لی قاسملوو

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | [/https://rojnews.news](https://rojnews.news)

وقت التدوين: 2022-05-28

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

صنف: بحوث قصيرة

سجل: 263

عبدالرحمن قاسملو: صوت حر لن يخبو

[20220524092602414690=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

إعداد/ عبدالرحمن محمد

كأنما رضع كل الشوفيين من ذات الحليب الفاسد، من صدر أم حاقة تنكر على غيرها كل أسباب الحياة، وتمنع لو استطاعت حتى الهواء عنهم، لكنه الحق الذي لا يموت والصوت الذي يظل هادرا واليد التي ترفع شارة النصر الذي يبقى دائما يردد «لن أموت».

يرحل طاغية ويموت جلاد، وتبقى أصوات الأحرار وملاحم الأبطال باقية، والشخصية الكردية الوطنية والسياسي المثقف الدكتور عبدالرحمن قاسملو خير شاهد على عظمة المقاومة من جهة وخلود الأبطال، وعلى أن للشوفينية والعنصرية والاستبداد وجه واحد وإن تغيرت التسميات.

ويعد قاسملو أحد أبرز زعماء الكرد في إيران خلال النصف الثاني من القرن العشرين. فقد عرف عنه ثقافته الواسعة ودمائة الخلق والحنكة السياسية، واتزان مواقفه السياسية بعيدا عن التطرف والتعصب والمغالاة. ولد عبد الرحمن قاسملو عام 1930م في «وادي قاسملو» في بلدة رضائية (أورمية حاليا) في شرق كردستان، كان أبوه ملاكا ميسور الحال. وبعد أن أنهى دراسته الثانوية بين إيران والعراق انتقل إلى إسطنبول عام 1948م. وهناك التقى بشيخ الصحفيين الكرد موسى عنتر، وكذلك ببعض المتنورين من الطلبة الكرد ثم قرر الالتحاق بالجامعات الأوروبية.

قام الدكتور قاسملو بتدريس مادة رأس المال والاقتصاد الاشتراكي في جامعة براغ، ودرس اللغة والثقافة والتاريخ الكردي في «جامعة السوربون» في باريس حتى عام 1961م ولعب دورا هاما في تشكيل اتحاد الشباب الديمقراطي في كردستان الذي كان أحد مؤسسات الحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني. شغل قاسملو مناصب عدة حتى أصبح الأمين العام للحزب الديمقراطي الكردستاني الإيراني عام 1973م وكان يدرس مع رفاقه الأوضاع السياسية الثقافية الاقتصادية لإيران ليخلص لنتيجة واستراتيجية مفادها «الديمقراطية لإيران والحكم الذاتي لكردستان». وقد وافق الحزب في مؤتمره الثالث على مقترحات الدكتور عبد الرحمن قاسملو وأصبحت استراتيجية الحزب الرسمية وانتخب في مؤتمر الحزب أمينا عاما له وأصبح من

الشخصیات السياسية المهمة في جميع أنحاء كردستان. خلال الاضطرابات التي عمت البلاد خلال الثورة الإيرانية، شارك قاسملو مع البيشمركة في التمرد ضد شاه إيران عام 1978م. وسيطرت البيشمركة على ثماني مدن وعشرين بلدة في كردستان إيران وبذلك وضع الشعب الكردي حجر الأساس لشبه إدارة فيدرالية. خذلت الثورة الإسلامية الكرد ولم يحصلوا على حقوقهم القومية، وانفجرت مواجهات مسلحة بينهم والقوات الحكومية، وكان دور قاسملو فيها قيادياً، وتم إعدام أعداد كبيرة من الكرد الإيرانيين في محاكم خلخالي السيئة الصيت. عاد قاسملو إلى الخارج وحاول من جديد أن يحصل ولو على جزء من حقوق الكرد من النظام الإيراني عن طريق المفاوضات كونه كان شخصية معروفة باعتدال مواقفه وعدم تشددها، وتقبل أفكاره من قبل جماهير الكرد وبخاصة في إيران، وكذلك أظهر الإيرانيون بعض التقبل لأفكاره والحلول التي طرحها لحل المسألة الكردية في إيران. تخوف الإيرانيون من اتساع رقعة الآراء التي أيدت قاسملو في مسعاه السلمي والواقعي لحل المعضلة، فأبدت بعض القبول لأفكار قاسملو لحين إيجاد طريقة للقضاء عليه، وفي النهاية أبدت الموافقة على التفاوض معه والنقاش وكانت فيينا على موعد مع اللقاء بين قاسملو واثنين من زملائه ووفد إيراني، لكن الوفد الإيراني كان عبارة عن وفد استخباراتي خطط لاغتيال قاسملو ورفاقه في فيينا يوم 1989/7/13م. وبقيت الجريمة مقيدة ضد مجهولين رغم وضوح ومعرفة من قاموا بها، ليتضح فيما بعد أن الرئيس الإيراني «محمود أحمدی نجاد» كان من المشرفين على العملية وقتها. اغتيل قاسملو واغتيلت معه محاولة أخرى من محاولات إيجاد حل للكرد في شرق كردستان، دفن د. عبد الرحمن قاسملو في مقبرة العظماء «pere Lachais» في مدينة باريس في 20 تموز 1989م، لكن القضية الكردية لم ولن تموت فمازالت الأمهات الكرديات يلدن ألف قاسملو. [1]

خصائص السجل

تصنيف المحتوى: ارباب | مقالات ومقابلات | نوع الوثيقة: اللغة الاصلية | اللغة - اللهجة: عربي |
تأريخ الإصدار: 2018-07-09
بابهته به يوه ستكر اوه كان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
2018-07-09	رێکهوت و ڕووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
حدکا: دواى یه گگرتنه وه هه ولى کارا کردنه وهى دۆسیه ی د. قاسملو و ده دهین	کورتیه باس	کوردی ناوه پاست	
عه بدولر ه حمان قاسملو	شه هیدان	کوردی ناوه پاست	

:QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | كوردی ناوه‌پاست | ronahi.net

وقت التدوين: 2022-05-24

اسم المحرر: هه‌ژار كامه‌لا

صنف: بحوث قصيرة

سجل: 264

في ذكرى استشهاد الدكتور عبدالرحمن قاسملو الثالث والعشرين

[20260616135314691603=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20260616135314691603)

حسني كدو

إن تاريخ الكورد ,مليء بالشخصيات المرموقة ,الذين لعبوا أدوارا كبيرا في سبيل نهضة و رفعة الشعب الكوردي ,في كل مكان وزمان, قديما وحديثا, فقد كان لبعض رؤساء العشائر, والمثقفين والطبقة الكادحة نضالهم الممتد ,وكان في مقدمة هؤلاء القادة اللامعين, المناضل الكبير, قائد الحركة التحررية. الأب الروحي, القائد الخالد , الأمين الملا مصطفى البارزاني الذي ترك بصماته في جميع أجزاء كردستان . كما لا ينكر التاريخ, دور و نضال القائد الدكتور قاسملو الذي ترك بصماته في جميع أوجه النضال الكوردي, فكريا , اجتماعيا ,ثقافيا و سياسيا والتي هزت محاولات الكثير من المتأمرين والغادرين على شعبه.

ففي كردستان إيران التي نالت الاستقلال وذاقت حلاوتها لفترة وجيزة وذاقت ولا تزال مرارة وفضاحة هذا الاستقلال الذي كلف عشرات الالاف من الشهداء والجرحى ومئات القرى المدمرة واعداد قائدها الشهيد قاضي محمد عام 1946 و يعد الدكتور قاسملو خير خلف لخير سلف , حيث انضم إلى صفوف الثوار والحركة الكوردية عام 1945 ومارس نضاله الدؤوب في حركة الشباب الديمقراطي واستطاع أن يقنع رفاقه

بوجهة نظره، وبأفكاره النيرة، حتى وصل الى سدة النضال السياسي وتم تعيينه أمينا عاما للحزب فسافر الى تركيا ومن ثم الى فرنسا وكانت محطته الدراسية تشيكسلوفاكيا حيث نال الدكتوراة في العلوم السياسية و الاجتماعية وانضم إلى حركة الديمقراطية في إيران , وطالب بالديمقراطية لإيران والحكم الذاتي لكردستان إيران مؤمنا بما طالب به الزعيم الخالد البارزاني.

واليوم يصادف الذكرى الثالثة والعشرين لاغتيال المناضل الكوردي الدكتور عبد الرحمن قاسملو على يد ملاي طهران الذين عاثوا في الأرض فسادا وارهابا . ففي مثل هذا اليوم من عام 1989 واثناء جلسة من المفاوضات بين الوفد الكوردي برئاسة الدكتور عبد الرحمن قاسملو والوفد الإيراني برئاسة حجي مصطفى و جعفر سحرارودي و منسور يزركيان وجميعهم من الاستخبارات الإيرانية (الباسدار) وجميعهم جاءوا من إيران حيث هيأت السلطات الإيرانية ثلاث لجان لتنفيذ الاغتيال , وكان الرئيس الحالي أحمددي نجاد في لجنة منع هروب الوفد من الشقة , وشارك في اطلاق النار على قاسملو ورفاقه في شقة سكنية في فيينا , و تم اغتيال الدكتور عبد الرحمن قاسملو واثان من رفاقه ولاذ المجرمون بالفرار , والغريب في الامر أن كل أصدقاء قاسملو نصحوه بعدم الالتقاء مع الوفد الإيراني من دون حماية رسمية , لكن قاسملو لم يسمع , ولم يأخذ بنصيحة والده الذي كان يكررها بنفسه (حين تشاهد فارسيا ,أنقذ نفسك) هذه العبارة التي كان يكررها كثيرا لم يعمل بها لأنه كان يعتقد بأن الرئيس الإيراني أكبر هاشمي رفسنجاني ضعيف و بحاجة للتفاوض وأنه لن يتجرأ على القيام بتصفيتهم. جدير بالذكر أن فرنسا ورئيسها ميتران بذلوا جهدا كبيرا وارسلوا طائرة خاصة لنقل جثمان قاسملو و الوفد المرافق له .

ولقد علق الكاتب (كريس كوتشير)المختص في شؤون كردستان على هذا الأمر (أن القدر والحظ لاعبا دورهما الأسوء مع قاسملو ,الذي كان يعرف بكل دقة , نفسية وغدر خصمه الفارسي اللدود) ومع ذلك حبه الكبير لشعبه ولكردستان قاداه الى قدره . كما علفت الكاتبة الفنزويلية (رولا) التي زارت كردستان إيران قائلة (أن يد الغدر الجبانه التي قتلت قاسملو , قتلت معها الوجه الديمقراطي الحقيقي) وفي نفس السياق قالت ابنة الشهيد قاسملو (عجبا حتى في أوروبا الديمقراطية, لا يستطيع الكورد أن يطمحوا في احقاق حقوقهم , اشارة منها الى السلطات النمساوية التي تماطلت في التحقيقات. وفي نفس السياق قالت زوجة الشهيد قاسملو (سيبقى ملف الشهيد قاسملو مفتوحا.... وسيبقى صباح ذاك اليوم المشؤوم في ذاكرتي وسأعمل على أن يأخذ القتل جزاءهم العادل حتى آخر لحظة في عمري لأن الذين قتلوا قاسملو يريدون قتل الشعب الكوردي برمته). كما علق الدكتور كندال نزان على جريمة استشهاد قاسملو (بأن اغتيال قاسملو.... كارثة للكورد و خسارة كبيرة للشعوب الإيرانية قاطبة , لما كان يتمتع به قاسملو من علاقات وطيدة مع الحركات التحررية العالمية , والمنظمات والهيئات الحزبية , وشخصيات قيادية نافذة في جميع أنحاء العالم. وفي الختام, أن اغتيال قاسملو ونائبه دكتور صادق شرفكندي وبذلك الطريقة الجبانه والبشعة, واعتقال اوجلان دليل كبير على تورط الأجهزة الأمنية العالمية في تصفية النضال القومي الكوردي, وأن ما جرى بالأمس قد جرى اليوم مع الشهيد مشعل تمو, والشهيد نصرالدين برهك وغيرهم, وسوف يستمروا باغتيالاتهم حاضرا ومستقبلا لقتل الروح المعنوية النضالية الكوردية, ولزرع الفتنة والتفرقة بين ابناء الشعب الكوردي الواحد, ولكن الشعب الكوردي في كل مكان اقسم بالله, وباسم الشهيد القاضي محمد, وباسم الأمين مصطفى, وباسم قاسملو, وأوجلان, ومشعل تمو والشهيدة ليلي قاسم, وباسم جميع الشهداء, بأنهم على الدرب سائرون حتى تحقيق الحقوق الكوردية المشروعة في كل أجزاء وربوع كردستان وأن الكورد لن ينقضوا وأعلامهم لن تنكس, وستبقى رأيهم خفاقة الى أبد الدهر , وأن شعار الكورد لم يعد يانمان يا كوردستان , بل تحول الى يا جيان يا كوردستان. [1]

خصائص السجل

الحزب: ح. د. ك. ا. | تصنيف المحتوى: ارهاب | القضية الكردية | نوع الوثيقة: اللغة الاصلية | نوع
الأصدار: ديجيتال | اللغة - اللهجة: عربي |
تأريخ الإصدار: 2012-07-13
بابه ته په يوه ستكراوه كان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راس	رێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	2012-07-13

المصادر

[1] غير محدد | عربي | موقع 13-07-2012 (shababkurd.wordpress.com)

وقت التدوين: 2026-06-16

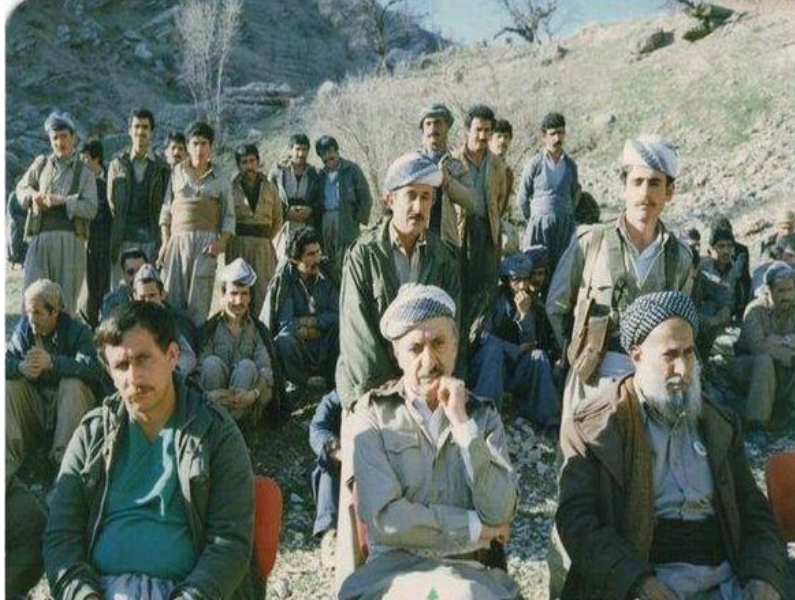
اسم المحرر: هه ژار كامه لا

صنف: بحوث قصيرة

سجل: 265

قاسملو... الكردي الثائر والاغتيال الجائر

[20220522061931414556=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

إعداد/ دجوار أحمد آغا

بدايات النشأة والدراسة

“رحمان” كما كان يُحب أن يناديه محبوه وأصدقاؤه، والذي اشتهر فيما بعد بلقبه قاسملو الذي يعود الى اسم الوادي الذي ولد فيه بالقرب من أورمية في روجهلات كردستان في ليلة شتاء طويلة في الثاني والعشرين من كانون الأول عام 1930 وهي السنة التي تم فيها اغتيال سمو آغا شكاي الزعيم الثائر من أجل حرية كردستان وشعبها. كان والده محمد آغا وثوق من الرجال الكرد المرتبطين بالقومية الكردية، وأصبح من الشخصيات الوطنية المعروفة حتى قبل تكوين جمهورية كردستان في مهاباد، حيث كان من ضمن أعضاء الوفد الكردي الذي توجه إلى باكو للقاء السوفييت. كان محمد آغا ملاكاً ميسور الحال حيث أرسل ولده للدراسة التي بدأها في مدارس أورمية ومن ثم انتقل إلى بغداد في العراق وبعدها إلى إسطنبول في تركيا سنة 1948. خلال فترة تواجده فيها تعرف على الأديب والصحفي الكردي موسى عنتر الذي جعل من منزله في محلة قاضي كويه مكاناً للقاء الطلبة الكرد القادمين إلى المدينة، سواء للدراسة أو للعمل، حيث كان ينشر الفكر الوطني الكردستاني بينهم ويقدم لهم الدعم والمساعدة.

الوصول إلى أوروبا

بفضل هذا الدعم من جانب موسى عنتر، استطاع قاسملو الوصول إلى تشيكوسلوفاكيا التي درس في جامعتها براغ الاقتصاد السياسي، وبعد تخرجه منها عمل على تدريس مادة رأس المال والاقتصاد الاشتراكي للطلبة في نفس الجامعة لفترة من الزمن، ومن ثم انتقل إلى باريس ليُدرس هناك مادة اللغة والثقافة الكردية في جامعة السوربون حتى سنة 1961. في باريس تعرف قاسملو على الحزب الديمقراطي الكردستاني في أوروبا من خلال اتحاد الشباب الديمقراطي، حيث لعب فيه دوراً محورياً من خلال شبكة علاقاته الواسعة التي أسسها، سواء في أوروبا الشرقية أو في أوروبا الغربية، حيث انضم بشكل رسمي لصفوف الحزب، وبعد فترة قصيرة نسبياً استطاع أن يغير من مفاهيم الحزب وأهدافه إلى صيغة جديدة تستند إلى استراتيجية (الديمقراطية لإيران

والحكم الذاتي لكرديستان)، وتعليقاً على هذه الاستراتيجية التي أصبحت شعار وهدف الحزب الرئيسي فيما بعد وفي إحدى زيارته إلى مملكة السويد اجتمع لفيف من الشبان الكرد، حوالي 500 شخص، للاستماع لمحاضرة قاسملو، وفي نهاية المحاضرة سأله أكثر من شخص حول عدم رفعه لشعار تحرير كردستان الذي هو مطلب عموم الشعب الكردي فرد الدكتور وبكل رحابة صدر قائلاً: أنتم هنا 500 شخص تستطيعون أن ترفعوا شعار تحرير وتوحيد كردستان، لكنني ومعي أكثر من 20 ألف مقاتل بيشمركة لا أستطيع أن أرفع هذا الشعار، لا بد أن نكون واقعيين.

زعامته للحزب الديمقراطي الكردستاني الواقعية والعقلانية كانتا أهم صفتين يتميز بهما الشهيد قاسملو، فقد انتبه إلى ضرورة أن يكون للكرد في كل أممية موطن قدم، لذا توجه بفكره صوب الاشتراكية الدولية والتي أصبح عضواً فيها ومحل احترام وتقدير. طرح الموضوع على رفاقه الحزبيين الذين اتفقوا معه على هذا الدرب، وفي المؤتمر الثالث للحزب المنعقد في 1973 لم يجدوا أفضل منه لقادة الحزب، حيث انتخب أميناً عاماً للحزب وأصبح من الشخصيات المؤثرة على الساحة الكردستانية ككل وليس فقط في روجهلات كردستان. وفي أواخر عام 1978 عاد من أوروبا إلى كردستان ليقود ثورة منظمة استطاعت أن تسيطر على 28 بلدة في روجهلات كردستان مؤسسة بذلك لحجر الأساس لما يشبه الحكم الذاتي لكرديستان.

التطورات الإيرانية وحرب الخليج الأولى لكن في أعقاب مجيء الخميني وقيام ما يُسمى "بالثورة الإسلامية" في إيران وحدث الفوضى والاضطرابات استتبشر قاسملو خيراً في النظام الجديد، حيث ذهب لتهران للمشاركة في كتابة الدستور الجديد للبلاد. لكن الخميني استبعد ممثلي الشعب الكردي من ذلك واعتبر أن الكرد من الشجرة الخبيثة ولا بد من استئصالها والقضاء عليهم، حيث تم إعدام الكثير من خيرة الشباب الكرد بعد محاكمات صورية لدى محاكم خلخالي سيئة الصيت، مما أدى إلى تجدد الاشتباكات بين الطرفين.

اتخذ القتال منحىً خطيراً خاصة مع اندلاع الحرب العراقية الإيرانية 1980 / 1988 التي من خلالها ضعف النظام من جهة ومن جهة أخرى كان هناك دعم يقدمه النظام العراقي للحركة الكردية في روجهلات كردستان ليس حباً بهم إنما كرهماً بنظام الملاي في طهران، الأمر الذي أدى إلى تعاظم نفوذ الحركة الكردية وسيطرتها على مناطق واسعة من روجهلات كردستان. هذا الأمر دفع بالنظام الإيراني إلى اتباع سياسة مغايرة، حيث بعث برسائل عن طريق وسطاء من الحركة الوطنية الكردستانية في باشور كردستان والتي كانت هي الأخرى تتلقى الدعم من نظام إيران ليس حباً بهم إنما كرهماً بنظام بغداد.

الالتجاء إلى خديعة الحوار لجأ النظام الإيراني إلى طريقة أخرى للقضاء على قاسملو بعد فشله عسكرياً، ألا وهي الحوار والمفاوضات عن طريق الوسطاء، وبحكم أن قاسملو كان رجلاً عقلانياً ورجل سلام فقد قبل الدخول في المفاوضات والجلوس إلى طاولة الحوار عن طريق الوسطاء، وكانت الجولة الأولى من المفاوضات بتاريخ 28 كانون الأول 1988 في فيينا عاصمة النمسا وكان الحوار مثمراً، حيث بدا وكأن مبعوثي طهران في صلب المطالب الكردية وكان قاسملو بطبعه ميالاً إلى السلم وحل القضية بالطرق السلمية من خلال الحوار، لذا وافق على إجراء جولة ثانية من المفاوضات في الثاني عشر من تموز 1989 في فيينا أيضاً، جرى الحوار في اليوم الأول بسلاسة بحضور نفس مبعوثي طهران وهم محمد جعفر سهرارودي وحاجي مصطفى وفي هذه المرة كان هناك شخص ثالث هو أمير منصور بوزورجيان، ومن الجانب الكردي كان كلٌّ من د. قاسملو وعبدالله قادري آزار عضو اللجنة المركزية للحزب وفاضل رسول ابن عم الأديب الكبير عزالدين مصطفى رسول وهو أستاذ جامعي وباحث في جامعة فيينا ولعب دور الوسيط.

الاغتيال البشع في قلب أوروبا في اليوم التالي 13 تموز 1989 وحوالي الساعة السابعة والنصف مساء سقط قاسملو شهيداً بثلاث رصاصات

وأصيب مساعده عبد الله بإحدى عشرة طلقة وفاضل رسول بخمس طلقات بينما تمكن حاجي مصطفىاوي من الفرار وسهرارودي أصيب بجروح طفيفة، تم استجوابه ثم أطلق سراحه كونه يحمل جواز سفر دبلوماسي وبالنسبة لأمر منصور بوزورجيان تم توقيفه لمدة 24 ساعة ثم أطلق سراحه حيث التجأ إلى السفارة الإيرانية. في العشرين من تموز جرت مراسيم مهيبه حضرها أشخاص قادمون من مختلف بقاع الأرض ومن جنسيات وانتماءات مختلفة، تم تشييع جثمان الشهداء الثلاثة ودفنهم في مقبرة "بيرلانشيز" العظماء بباريس. أعلنت السلطات النمساوية أنها تمتلك وثائق تؤكد ضلوع الرئيس الإيراني السابق محمود أحمدي نجاد بالمشاركة في اغتيال الدكتور قاسملو، لكنها في النهاية أغلقت الملف دون معاقبة القتلة. مهدي زانا رئيس بلدية آمد (ديار بكر) حينها قال: "إن قاسملو إنسان ديمقراطي وإداري نشيط لأنه استطاع أن يبدع في حل مشاكل شعبه رغم الظروف الصعبة والإمكانات المادية الضئيلة".

كلمات مؤثرة قيلت في مراسيم التأيين برنار كوشنير الوزير الفرنسي المكلف بالعمل الإنساني لدى رئيس الوزراء الفرنسي حينها قال: "... حينما أفكر بك يا قاسملو، أفكر بضحكتك، لقد كنت بارعاً في السخرية من كل شيء. كنت تقول (يا له من سوء حظ جغرافي) وكنت تقول: (لا يتم الحديث عن الكرد بما فيه الكفاية لأننا لم نحتجز رهينة ابداً، ولم نخطف طائرة، لكنني فخور بذلك). آه لو أن جميع زعماء العالم الثالث كانوا ديمقراطيين مثلك، لكان من الممكن تجنب الآلاف من الموتى".

توماس هميريرغ رئيس اللجنة السويدية لمساندة الشعب الكردي: "لقد قدمت من السويد لأنقل إليكم تعازينا، وأعلن لكم كم صدمنا وأي حزن عميق يمتلكنا. لقد كان رجلاً حميمياً، جعل من سحره الشخصي وروحه المتسامحة قدوة لنا جميعاً في كل نضالاتنا الإنسانية وفي كفاحنا من أجل حقوق الإنسان والسلام العالمي".

باتريك بودوان السكرتير العام للاتحاد الدولي لحقوق الإنسان: "ماذا فعل الرأي العام العالمي؟ ماذا فعلت الحكومات؟ اللامبالاة! الصمت! لكننا نعلم بأن شجاعة الكرد ستساعد على تجاوز المحن ونعرف بأننا يجب ألا نفقد الأمل".

لقد لخص حياته رفيق دربه وكفاحه وصديقه المقرب المناضل عبد الله حسن زادة عندما قال أثناء تشييع جثمانه: "كان الدكتور قاسملو شهيد درب خلاص كردستان وإيران عامة، قائداً بارعاً ومناضلاً لا يعرف الكلل، قلما وجد تاريخ الحركة التحررية للشعب الكردي وشعوب الشرق الأوسط مثيلاً له. كان سياسياً يملك فكراً ثاقباً وقدرة في العمل ومكافحاً صامداً وشخصية علمية كبيرة وثورياً بكل معنى الكلمة. كان قاسملو يناضل في طريق نيل الحرية والعدالة الاجتماعية ويعمل على إزالة اضطهاد الإنسان للإنسان إلى الأبد، ومن أجل أن يضحى مصير الشعوب في أيدي ممثليها الحقيقيين. كان يؤمن بعمق بالديمقراطية. ويناضل بكل قواه من أجل ترسيخ الديمقراطية في صفوف الحزب والمجتمع".

رحم الله شهيد الكرد وكردستان الدكتور عبد الرحمن قاسملو في ذكره الثانية والثلاثين. هو لم يمت بل مازال حياً في قلوب وعقول الملايين من الكرد وأصدقائهم المحبين للسلام. [1]

خصائص السجل

تصنيف المحتوى: ارهاب | تاريخ | مقالات ومقابلات | نوع الوثيقة: اللغة الاصلية | اللغة - اللهجة:

عربي |

تاريخ الإصدار: 2021-07-14

بابه ته به يوه ستكراوه كان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
----	------	-----	------------

الكردي عندما لا يستطيع تجيير حاجة الغير له في خدمة حل قضاياه كورتهباس عربي

شههيدان كوردی ناوه‌پاست

عه‌بدولرەحمان قاسملو

:QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | كوردی ناوه‌پاست | ronahi.net

وقت التدوين: 2022-05-22

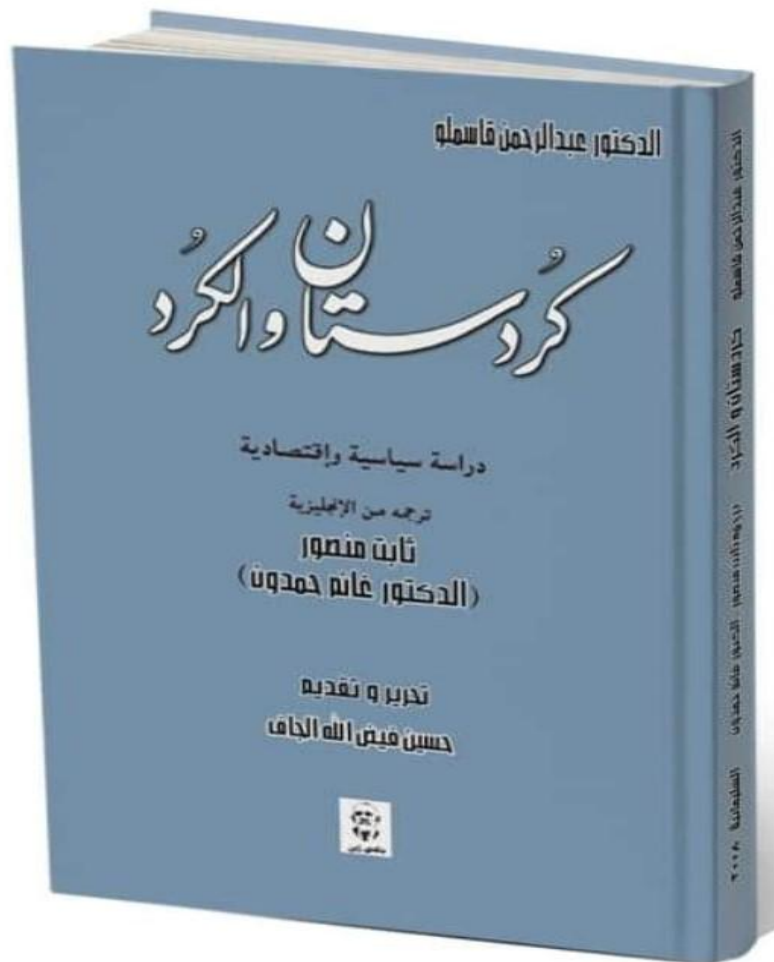
اسم المحرر: هه‌ژار كامه‌لا

صنف: المكتبة

سجل: 266

کردستان و الكرد؛ دراسة سياسية و إقتصادية

[2013071309343889586=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

کردستان و الكرد- دراسة سياسية وإقتصادية،
- المؤلف: دكتور عبدالرحمن قاسم
- الناشر: مؤسسة زين
- تقديم و تحرير: حسين فيض الله الجاف
- صفحات: 360.
- الطبعة: الطبعة الثانية
سنة: 2008 [1]

خصائص السجل

تصنيف المحتوى: القضية الكردية | نوع الوثيقة: مترجمة | اللغة - اللهجة: عربي | PDF: نعم | الدولة - الأقليم: جنوب كردستان | تاريخ الإصدار: 2008-00-00
فايلي پهيوهنديداريدار:

بابهته پهيوهستكراوهكان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	رێکهوت و پرووداو (کړوڼوژیا)	2008-01-01
	فارسی	شههیدان	عبدالرحمن قاسملو

تییبی: ئەم تۆماره پهتووکه و فايلي PDF له گه‌لدایه، تکایه سکتی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهر مالپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا پهتووکه که ببینیت.

تییبی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فايلي پهيوهنديداري وه ک وینه و فیدیوی له گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکایه سکتی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهر مالپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا نه‌و فایلانه ببینیت.

QR
Code:

المصادر

وقت التدوين: 2013-07-13

اسم المحرر: هاوړی باخه‌وان

صنف: السيرة الذاتية

سجل: 267

نسرین قاسملو

[20230311130806473523=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

السيدة الثانية فهي هيلين كروليش فتاة جيكية الأصل، تزوجها الشهيد قاسملو في بداية الخمسينيات، وأصبحت رفيقة دربه ونضاله، وقد أطلق عليها الراحل جلال الطالباني الاسم الكردي (نسرین) حيث خاطبها قائلاً: (سيكون اسمك نسرین، ونسرین اسم وردة بيضاء توجد في الجبال، وأنت وجهك أبيض وقادمة إلينا من الجبال) - من كتاب لهيلين نفسها ص- 207، وقد واجهت هيلين صعوبات جمّة في بداية حياتها من اليتيم والفقر، وغير ذلك من الصعوبات التي لم تستطع أن تمنعها من إنهاء دراستها الجامعية، وفي إحدى الاحتفالات الجامعية تعرّفت على شاب سياسي محنك، ذكي يجيد أكثر من لغة لدرجة وإتقان حتى أنها لم تكتشف، من لكنته، بأنه كردي ومن بلد شرقي..

وأصبحت فيما بعد شريكة حياته التي أحبته منذ لحظة تعارفهما، وبعد أن أدركت أنّ زوجها قد قاده القدر ليقود نضال شعبه من أجل التحرر والديمقراطية والسلم والمساواة في وجه واحدة من أسوأ السلطات في العالم، أحبّت هي أيضاً قضية شعب شريك حياتها، وخاضت غمار النضال السياسي إلى جانب رفاق حزبه، وتحملت مخاطر الحياة السياسية السريّة معه وفي غيابه.. أجل: لقد عرفت في أوساط الشعب الكردي بالسيدة نسرین قاسملو، وكانت فعلاً أنموذجاً للزوجة الوفية إن لعائلتها أو قضية الشعب الكردي.. أنجبت بنتين هما هيو و أوات، وشاركت الشهيد في نضاله وغادرت إيران قبل الشهيد إلى السليمانية ومن ثم بغداد ومنها سراً إلى دمشق، فتشيكوسلوفاكيا الشيوعية سابقاً بواسطة جواز سفر أخرجه لها أصدقاء الدكتور في النجف بواسطة أصدقاء للدكتور باسم مديحة كاظم.

لقد كانت نسرین هذه الوردة البيضاء الناصعة تعرف الكثير من الخفايا في حياة زوجها، وتذكر بقوة بأنه مشروع شهادة حتمي من أجل قضية شعبه، وكانت على اطلاع كبير بخفايا ووسائل حكم الشاه، وكمثال عما حدث من قيام ما يسمّى بالثورة الإسلامية الخمينية، حينما وضع اليسار الكرديستاني ممثلاً بحركة «كوملا» المنشقة عن الحزب الديمقراطي الكرديستاني يده مع بقية الأحزاب اليسارية في إيران للانقلاب على الشاه والإتيان بنظام الخميني تعويلاً على أمل أن يحقق لهم بعض من تطلعاتهم في الحكم الذاتي مثل كل القوميات غير الفارسية في إيران.

وهو ما حدث عكسه حيث لا بل ومنع الرموز الكرديّة مثل قاسملو من المشاركة في صياغة دستور البلاد الجديد، وفوق ذلك استخدمت إيران الخمينية أكرادها كوقود في حربها الطويلة مع العراق، وبعيد انتهاء الحرب العراقية الإيرانية، استخدمت يدها الآثمة في اغتيال قاسملو الذي كان يمثل لأكراد إيران رمزاً كبيراً من رموزهم المثقفة والمحترمة مع اثنين من رفاقه، حينما أمطرتهم بوابل من الرصاص، وهم جالسون على طاولة المفاوضات في فيينا، الأمر الذي أحدث صدمة في العالم الحرّ بأسره، وأثبت بالتالي أنّ نظام الخميني نظام غدار، لا يؤتمن جانبه ولا يؤخذ بوعوده وتعهدهاته.

وقد قيل إنّ نظام الخميني كان يشعر دائماً بخطر قاسملو؛ لأنّ فكرة إحياء «جمهورية مهاباد» كانت مستقرة في ضميره دوماً، خصوصاً وأنه قام بمحاولة من أجل هذا الهدف في عام 1978 حينما قاد نحو عشرين ألفاً من قوات البيشمركة، تمكّن بها من السيطرة على ثماني مدن وعشرين بلدة كرديّة..

بقلم: ليلي قمر. [1]

خصائص السجل

نوع الشخص: كاتب | كوردولوج | اللغة - اللهجة: انجليزي | فرنسي | مكان الإقامة: خارج البلد | على قيد الحياة؟: كلا | القومية: اجنبي(ة) | سبب الوفاة: الوفاة الطبيعي والامراض | البلد - المنطقة (الولادة): جمهورية التشيك | مكان الوفاة: فرنسا | الجنس: انثى |
تاريخ الوفاة: 2023-03-10

بابهته بهيوهستكراوهكان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوهراست	رێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	2023-03-10
	Kurmancî	ژياننامه	Nisrîn Qasimlo
	عربي	په‌رتوو‌کخانه	أوروبية في بلاد الكورد

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | jinhaagency.com 11-03-2023

وقت التدوين: 2023-03-11

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

فارسی

گروه: کتابخانه

مقاله: 268

40 سال مبارزه در راه آزادی

[2013042822485378721=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2013042822485378721)

نام و نشانی کتاب: 40 سال مبارزه در راه آزادی

نام نویسنده: عبدالرحمن قاسملو

ترجمه: اتحادیه دانشجویان دمکرات کردستان ایران

بعد از 28 سال از نگارش کتاب 40 سال مبارزه در راه آزادی، نوشته دکتر عبدالرحمن قاسملو در سال 1364، اتحادیه دانشجویان دمکرات کردستان ایران، برای خدمت به مبارزات ملی کرد و آرمانهای دکتر عبدالرحمن قاسملو، و همچنین به این علت که این کتاب به تاریخ برهه حساسی از ملتمان، یعنی سه دوران مهم، دوران قبل از تاسیس جمهوری و حزب دمکرات، دوران زرین جمهوری و دوران بعد از سقوط جمهوری و نوزایی دوباره جنبش و مبارزه می‌پردازد، لازم دانست که این کتاب را از کردی به فارسی ترجمه کند. بدون شک این کتاب اثری ارزشمند برای مبارزان راه آزادی و دموکراسی در کردستان و نسل تازه ملتمان است. [1]

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | محتوای مطلب: مشکل کورد | تاریخ | نوع سند: ترجمه | نوع انتشار: دیجیتالی | زبان: لهجه: فارسی | پی دی اف: بله |

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

فارسی

شههیدان

عبدالرحمن قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکیه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر مائه‌ری ریکخراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینیت.

QR
Code

منابع

[1] نامشخص | فارسی | [وب سایت 2013 \(krmanshanazadi.blogspot.com\)](http://krmanshanazadi.blogspot.com)

زمان اضافه کردن: 2013-04-28

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: کتابخانه

مقاله: 269

اندیشه های قاسملو درباره دموکراسی برای ایران کثیرالملله

[20221123160941447276=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20221123160941447276)

اندیشه های قاسملو

درباره دموکراسی برای ایران کثیرالملله

تالیف: علی منظمی

ترجمه از انگلیسی: کیهان یوسفی

نام و نشانی کتاب: اندیشه های قاسملو درباره دموکراسی برای ایران کثیرالملله
نام نویسنده: علی منظمی
نام مترجم: کیهان یوسفی
ترجمه شده از زبان: انگلیسی
مکان چاپ: اربیل
ناشر یا (انتشارات): اتحادیه دانشجویان دمکرات کردستان ایران
سال چاپ: 2013: [1]

خواص ایتام

حزب: حزب دمکرات کردستان ایران | محتوای مطلب: مشکل کورد | سیاسی | نوع سند: ترجمه |
نوع انتشار: چاپ شده | زبان: لهجه: فارسی | شهرها: اربیل | پی دی اف: بله | کشور: اقلیم: جنوب
کردستان | ترجمه شده است از زبان: انگلیسی |

تاریخ انتشار: 2013-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	پیکهوت و پرووداو (کروئولوژیا)	2013-01-01

کوردی ناوه پاست

شه هیدان

عه بدولرهمان قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکهیه سکیێ QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر مائه‌ری ریکه‌راوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینی.

QR
Code

منابع

[1] سایت | فارسی | bingol.edu مائه‌ری

زمان اضافه کردن: 2022-11-23

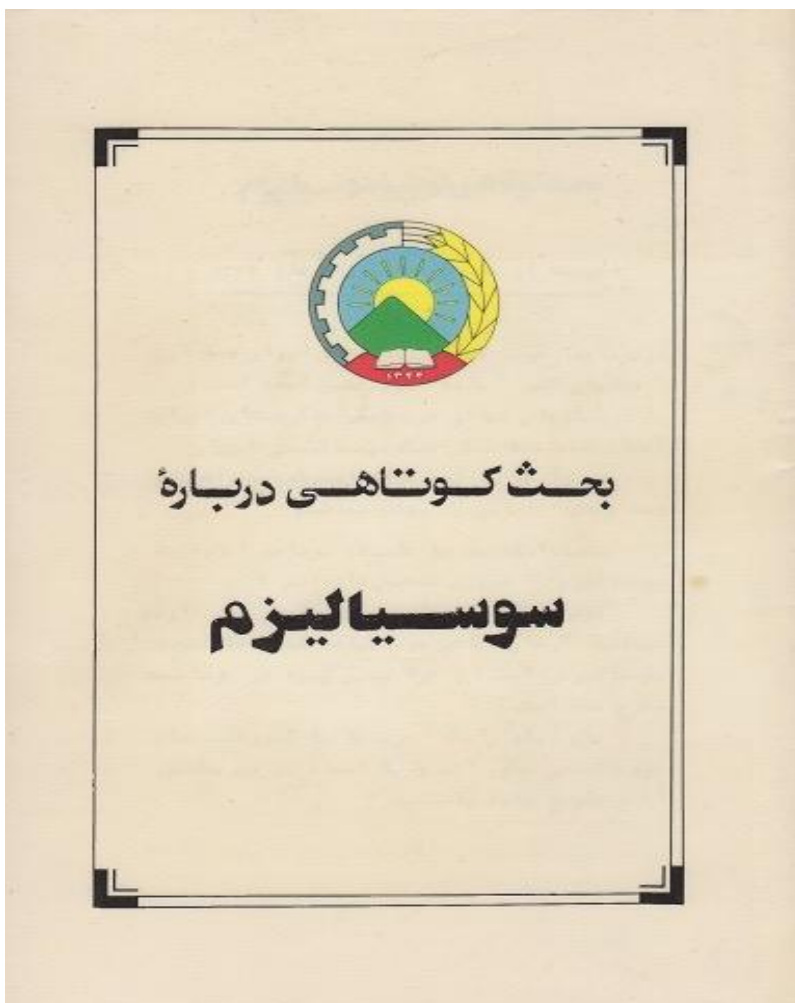
نام ویرایشگر: شادی ئاکۆی

گروه: کتابخانه

مقاله: 270

بحث کوتاهی درباره سوسیالیزم

[2016091310531696324=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12)

نام و نشانی کتاب: بحث کوتاهی درباره سوسیالیزم
نام نویسنده: عبدالرحمن قاسملو. [1]

خواص ایتم

محتوای مطلب: سیاسی | زبان- لهجه: فارسی | پی دی اف: بله |

بابه ته په یوه ستکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

فارسی

شههیدان

عبدالرحمن قاسملو

تێبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گه‌لدایه، تکهیه سکیێ QR کۆده که بکه تاوه کو له سه‌ر مائه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینی.

QR
Code

منابع

[1] نامشخص | فارسی | [وب سایت kurdistanmedia.com](http://kurdistanmedia.com)

زمان اضافه کردن: 2016-09-13

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: مدارک

مقاله: 271

بیانیه‌ی کمیسیون تشکیلات حزب دمکرات کردستان ایران به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد شهادت دکتر قاسملو و یارانش

[2014062214101476801=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2014062214101476801)

هم‌میهنان گرامی! مردم قدرشناس کردستان!

اعضا، هواداران و رهروان مکتب دمکرات!

بیست و دوم تیرماه امسال بیست و پنجمین سالگرد شهادت دکتر عبدالرحمان قاسملو و همراهانش به دست دیپلمات تروریست‌های جمهوری اسلامی در شهر وین، پایتخت اتریش می‌باشد. رژیم جمهوری اسلامی با ارتکاب این عمل تروریستی از یک سو ماهیت حقیقی و آشتی‌ناپذیر خود را برای افکار عمومی جهانیان آشکار نمود و از سوی دیگر، حقانیت و خط مشی صلح‌طلبانه‌ی رهبر ملتمان برای یافتن راه حلی مسالمت‌آمیز برای مسأله‌ی ملی کرد در ایران، یک بار دیگر به اثبات رسید. اگرچه جنبش ملی دمکراتیک کرد در کردستان ایران که خود قربانی ترور و سرکوب سیستماتیک دولتی است و در راه نیل به اهداف ملی و دمکراتیک خود هزینه‌های سنگینی متحمل شده است، لیکن مبارزه همچنان ادامه دارد.

از همین رو، به منظور تأکید بر تداوم راه مبارزاتی و آزادیخواهانه‌ی ملتمان و محکوم نمودن ماهیت حقیقی تروریسم دولتی، جهت گرامیداشت یاد و خاطره‌ی شهیدان وین و ابراز وفاداری به مکتب و راه قاسملو، از کلیه‌ی مردم آزادیخواه کردستان، فعالان، اعضا و هواداران حزب و رهروان مکتب قاسملو می‌خواهیم که در سالگرد این فاجعه‌ی دلخراش، با موضعگیری ملی متحد و مشترک خود علیه تروریسم دولتی، برای اجرای نکات و بندهای زیر تلاش نمایند:

برافراشتن پرچم کردستان

برافراشتن پرچم آبی آسمانی و به کار بردن رنگ آبی آسمانی به شیوه‌های مختلف

پوشیدن لباس کردی

خاموشی چراغ‌های منازل در 22 تیرماه، رأس ساعت 22 (10 شب) به مدت 3 دقیقه

نه به ترور

پیروز باد مبارزات ملی دمکراتیک ملت کرد

حزب دمکرات کردستان ایران

کمیسیون تشکیلات

تیرماه 1393 خورشیدی

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کردستان ایران |

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هیدان	عه‌بدو له‌رحمان قاسملو

وینه و پیناس کوردی ناوه‌پاست

قاسملو له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

:QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2014-06-22

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: مدارک

مقاله: 272

پیام حزب دمکرات کردستان بمناسبت 24مین سالروز ترور رهبر شهید، دکتر عبدالرحمن قاسملو

[2013071310564789581=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2013071310564789581)

مردم مبارز کردستان!

فعالین، اعضاء و هواداران حزب دمکرات!

شیفتگان مشی و اندیشه و آرمانهای د. قاسملو در کردستان، ایران و جهان!

بیست و دوم تیر ماه هر سال یادآور زخم عمیقی است که توسط رهبران و مقامات رژیم جمهوری اسلامی بر پیکر خلق کرد وارد آمد. 24 سال پیش در روز بیست و دوم تیر ماه سال 1368 خورشیدی (13 ژوئیه 1989 میلادی)، دبیرکل حزب دمکرات همراه با عبدالله قادری آذر، عضو کمیته مرکزی و مسئول روابط خارجی حزب و دکتر فاضل رسول در وین پایتخت اتریش بشهادت رسیدند. دکتر قاسملو بمنظور یافتن راهحلی مسالمتآمیز برای حل مسأله‌ی کرد در کردستان ایران، بطور دائم در حال تلاش و کوشش بود. رهبران جمهوری اسلامی از صلحطلبی و حسنیت د. قاسملو سؤاستفاده کرده و گفتگو و مذاکره را برای رسیدن به هدف پلیدشان که عبارت بود از ترور این رهبر کبیر، وسیله قرار دادند. آنها نسبت به نقش و رل کارساز د. قاسملو در جنبش ملت کرد و فعالیت دیپلماتیک وی جهت شناساندن این جنبش، نگران و در هراس بودند. به همین دلیل قصد جان دکتر قاسملو را کردند و برای عملی کردن توطئه‌ی خود، چند تروریست را در کسوت دیپلمات بمنظور بشهادت رساندن سیاستمدار توانمند جنبش ملی کرد و برجسته‌ترین سیمای مبارزه علیه دیکتاتوری در ایران، بکار گماردند. آنها در این خیال بودند که با بشهادت رساندن د. قاسملو، مبارزه‌ی ملی و حقیقت‌طلبانه‌ی خلقمان در کردستان ایران به خاموشی خواهد گرایید. اما علیرغم آنکه توطئه‌ی تروریستی آنان به موفقیت رسید، اما خواب و خیال آنها تحقق نیافت. با شهادت د. قاسملو نه تنها مبارزه‌ی خلق کرد و حزب دمکرات خاتمه نیافت، بلکه رهروان و مبارزان و رهروان راه این رهبر شایسته، قاطعانه‌تر از پیش به راه وی ادامه دادند.

امروز درحالی که یادآوری این جنایت بزرگ جمهوری اسلامی علیه مردم کردستان میپردازیم که بیش از 34 سال از حیات این رژیم و 24 سال نیز از شهادت رهبرمان، د. قاسملو میگذرد. متأسفانه این رژیم کماکان ادامه دهنده و حامل افکار و بینش‌ها و سیاستهایی است که در دوران ترور د. قاسملو دارا بود، و آن نیز عبارتست از انکار موضوعی بنام مسأله‌ی کرد و سرکوب مبارزه‌ی انقلابیون این ملت در راه تحقق حقوق مشروع خویش.

در دیگر عرصه‌ها نیز تحول مثبتی در این رژیم ایجاد نگردیده‌است. اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و عرصه‌های بسیار دیگر ایران در زیر سایه‌ی حاکمیت جمهوری اسلامی، هر سال بحرانیتر گشته و بیشتر بسوی بیروسامانی پیش رفته‌است. مناسبات سیاسی و دیپلماتیک این رژیم با جهان خارج، طبق خواست گروهی ارتجاعی که تنها به منافع نظام خود اهمیت میدهند و نه مصالح مردم ایران، به پیش برده میشود. به همین دلیل نیز هست که کشور ایران در پرتو سیاستهای این گروه، با تحریم و فشارهای گوناگون بینالمللی مواجه گشته و مناسبات جمهوری اسلامی با جهان خارج به نازلترین سطح خود رسیده‌است. شیرازه‌ی اقتصادی کشور بطور کامل بهم ریخته است. محاصره اقتصادی غرب که محصول پافشاری این رژیم در تداوم برنامه‌های اتمی خویش میباشد، روزبروز تأثیرات منفی بیشتری از خود برجای میگذارد. کاهش بی سابقه‌ی ارزش ریال در مقابل ارزهای خارجی موجب گرانی سرسام‌آور، بیکاری، گرانی، نبود و یا کمبود ابتدائیتین مایحتاج روزمره‌ی زندگی، دست بدست معضلات و پدیده‌های ناهنجار اجتماعی نظیر اعتیاد، ناامیدی از زندگی، از هم پاشیده‌شدن شیرازه‌ی خانواده و دهها چالش و مشکل دیگر داده‌اند.

حکام رژیم ایران علاوه بر وضعیت اقتصادی و اجتماعی ذکر شده، طی چند سال گذشته از لحاظ سیاسی نیز فضایی آکنده از ترس و وحشت را برکشور حاکم گردانیده و با هرگونه صدای ناراضی، بشدت برخورد کرده‌اند. بازداشت، زندان و شکنجه‌ی آزادیخواهان و هواخواهان تغییر بشدت ادامه دارد. رژیم فضای کاملاً امنیتی را برکردستان حاکم کرده و در مقایسه با دیگر مناطق ایران، فشار و شدت عمل علیه مردم بمراتب گسترده‌تر و شدیدتر است. روزی نبوده که مردم بازداشت نشده و تحت شکنجه قرار نگیرند، کسبه و کولبران کردی که در پی کسب لقمه نانی برای خود و خانواده‌یشان هستند، هدف تیراندازی قرار نگرفته و به قتل نرسند و اموالشان به تاراج برده نشود.

چالش و کشمکش میان جناحهای رژیم برسر جایگاه و موقعیت ولایت فقیه و نهادهای گوناگون حاکمیت و چگونگی ارتباطشان با بحرانهای داخلی و خارجی ادامه داشته و دارد. با این ویژگی که دست سپاه پاسداران هرچه بیشتر در اداره و قبضه‌ی عرصه‌های مختلف امور کشور، باز شده‌است. این امر موجب گردیده که نارضایتی و بیزاری مردم به جان آمده ایران اعم از کلیه طبقات و افشار آن، عمق بیشتری بخود بگیرد. علیرغم آنکه دستگاههای سرکوبگر رژیم بمنظور ساکت کردن مردم و پیشگیری از انفجار هرگونه نارضایتی، مانع هرگونه حرکت و تظاهرات میگردند و موانع بسیاری برسر راه فعالیت مردم و تشکلهای مدنی ایجاد کرده‌اند، اما با اینحال، مردم کماکان بر خواسته‌های مشروع خویش ابرام ورزیده و از هر فرصتی که برایشان پیش آمده باشد، در ضدیت ورزیدن با استبداد و خودکامی بهره گرفته‌اند و حتی الامکان در مقابل گردانندگان و تصمیمگیرندگان اصلی این نظام یعنی ولیفقیه و سپاه پاسداران و نهادهای غیر مردمی، ایستادگی کرده‌اند. انتخابات یازدهمین دوره ریاست جمهوری و انتخابات شوراهای شهر و روستا که روز 24 خرداد امسال برگزار گردیدند، عرصه و فرصت دیگری بودند جهت رویارویی مردم و کارگزاران این رژیم. گرچه در اساس، انتخابات در جمهوری اسلامی آزاد و دموکراتیک نیست و علیرغم آنکه رهبری و دم و دستگاههای وابسته به بیت رهبری و شورای نگهبان، موانع بسیاری برسر راه کاندیدهای ریاست جمهوری ایجاد کردند و صلاحیت اکثریت عظیم آنها را مردود شمردند، اما با اینحال مردم ایران با رأی دادن هدفمند خویش، یکبار دیگر پیام خود را به گوش جهانیان رساندند. آنها به کاندیدایی رأی دادند که گرچه از بطن همین نظام سربرآورده است، اما برخلاف خامنه‌ای و تندروها و اصولگرایان این نظام، در برنامه‌ی انتخاباتی خود، از اعتدال و میانه‌روی سخن میگفت و از لزوم بازنگری سیاستهای داخلی و خارجی جمهوری اسلامی دم میزد. رأی دادن مردم به حسن روحانی جهت احراز پست ریاست جمهوری، تلاشی ممکن در چارچوب یک فرصت محدود، بمنظور رهایی از یک وضعیت سیاسی و اقتصادی دشوار و بحرانی بشمار میرفت؛ محصول اراده‌ی تحولاتطلبانه‌ی مردم ایران و نشانه‌ی رد دوباره‌ی سیاستهای داخلی و خارجی‌ای بود که خامنه‌ای بصراحت از آنها دفاع و حمایت کرده‌است.

اما اکنون و در آستانه‌ی آغاز ریاست جمهوری حسن روحانی سؤال اینست که آیا رئیس جمهور منتخب، پیام صریح مردم ایران را آنگونه که هست شنیده‌است و خود را در قبال آن مسئول و موظف میداند؟ آیا به وعده و وعیدهای خویش که بخش بسیار کمی از خواسته‌های خلقهای ایران را دربرمیگرفت، وفادار خواهد ماند؟

آقای روحانی و مردم ایران باید تجربه‌ی دوران ریاست جمهوری آقای خاتمی و درسهای آندوران را بیاد بیاورند. بعنوان نمونه رئیس جمهور جدید باید بیاد داشته‌باشد که هرگاه افرادی طرف مردم را گرفته و به خواستها و مطالبات جامعه اهمیت داده‌اند، مردم با رأی خود آنها را به پیروزی رسانده و برکرسی پارلمان یا ریاست جمهوری نشانده‌اند. هر زمانی هم که این افراد، خواست مردم و جامعه را در راستای مصالح نظام یا هر دلیل دیگری مورد بی توجهی قرار داده و از وعده‌ها و مسئولیتهای خویش عدول کرده‌اند، تنها مانده و متضرر شده‌اند. مردم نیز باید بیاد داشته باشند که این، حضور در صحنه و پافشاری آنان بر خواستها و مطالبات خویش است که میتواند امیدوارکننده باشد، نه اینکه چشم انتظار لطف و کرم حاکمیت و نظامی

باشند که هیچگاه نخواستہ پیام مردم را شنیده و به آن احترام بگذارد، یا هر زمان اراده‌ی مردم به پیروزی رسیده‌است با استفاده از قدرت رهبری و نهادهای تحمیلی، پیروزیهای مردم را سترون ساخته‌است. بدین ترتیب وظیفه‌ی مردم و بویژه شخصیتها و نیروهای راهنما و پیشاهنگ مبارزه‌ی مردم در داخل کشور، در پی این انتخابات وارد مرحله‌ی نوینی میگردد که آنهم عبارتست از به عقب نشینی واداشتن هرچه بیشتر جمهوری اسلامی و طرح خواستها و مطالبات خویش و مؤظف ساختن رئیس جمهور و دولت و مجلس و نهادهای گوناگون به مدنظر قراردادن و عملی ساختن آنها.

مردم مبارز کردستان!

هواخواهان و شیفتگان مشی و اندیشه‌ها و آرمانهای د. قاسملو! امروز در حالی یاد و خاطره‌ی این رهبر بزرگ را گرمی میداریم که آرمانهای آزادی و دموکراسی و رهایی خلقها و عدالت اجتماعی که د. قاسملو مدت طولانی در راه تحقق آنها مبارزه کرد، منطقه‌ی خاورمیانه را به خروش افکنده‌است. رویدادهای چند سال اخیر در شمال آفریقا و خاورمیانه به اثبات رسانده‌اند که خلقها به فرودستی و حاکمیت تحمیلی و دیکتاتوری رضایت نخواهند داد و در هرجایی که اثری از ستم و استثمار باشد، مبارزه و رویارویی و انقلاب هم علیه آن سریر خواهدآورد. قیام مردم و سرنگونی یکی پس از دیگری دیکتاتورها در کشورهای مصر، تونس و لیبی، دلیلی بر درستی این ادعا هستند. باید این واقعیت را نیز مورد توجه قرار داد و نسبت به آن خوشحال بود که خلقهای بپاخاسته‌ی منطقه تنها به تغییر رژیمها اکتفا نمیکند، بلکه همگام با تغییر رژیمها و حاکمیتهای گوناگون، حقوق اساسی انسان عصر حاضر را نیز طلب مینمایند. این امر نیز مایه‌ی افتخار و خوشوقتی است که ملت کرد در کلیه‌ی بخشهای میهن تقسیم شده‌اش، دارای یک جنبش دیرینه‌ی ضد دیکتاتوری و محرومیتستیز است. همچنین در هرکدام از کشورهایی که کردستان را در میان خویش تقسیم کرده‌اند، خلق کرد در صف مقدم مبارزه‌ی عمومی و سراسری در راستای تغییر و کسب آزادی، دموکراسی و برسرکار آوردن یک سیستم سیاسی منطبق با عصر حاضر، قرار دارد. در کردستان ایران، خلق کرد و نیروهای سیاسی و مبارز آن از تجربه‌ی بیش از 34 سال مبارزه و فعالیت علیه دیکتاتوری جمهوری اسلامی و جانفشانی در راه آزادی برخوردار بوده و به زانو درنیامده‌اند. اگر احزاب و سازمانهای سیاسی در وضعیتی ناخواسته و در تبعید به فعالیت و مبارزه‌ی خویش ادامه میدهند، در داخل کشور، مردم هشیار و همیشه در صحنه‌ی کردستان، از هر امکان و فرصت حتی محدودی چون انتخابات ریاست جمهوری نیز برای اثبات موجودیت خویش و طرح خواستهای خود و سردادن صدای اعتراض علیه ستم و تبعیض و استثمار، بهره میگیرند. این واقعیت باید مشوق باشد برای احزاب و سازمانهای سیاسی جهت درک واقعیات درون جامعه‌ی کردستان، اتحاد و هماهنگی و همکاری و همبستگی با یکدیگر، بمنظور مواجهه‌ی کارسازتر با فرصتها و تحولات احتمالی. ما به نوبه‌ی خود، به میدان آمدن مردم و فعالیت دلسوزان خلغمان در داخل کشور و در چارچوب فرصتها و امکانات محدود پیشآمده را نشانه‌ی هشیاری سیاسی و ملی آنها، و نه مخالفت آنان با احزاب و سازمانهای سیاسی کردستان میدانیم. به اعتقاد ما تلاشهای دلسوزان داخل کردستان و مبارزه و فعالیت نیروهای سیاسی را باید دوری متفاوت مبارزه‌ی کنشگران یک ملت و بعنوان مکمل یکدیگر مورد نگرش قرارداد. همچنین معتقدیم که در هر مقطعی هرکدام از آنها به کمک دیگری نیازداشت، نباید از آن دریغ بعملآید.

24مین سالروز ترور رهبرمان د. قاسملو را غنیمت میشماریم تا در مقابل عشق و علاقه و وفاداری مردم کردستان نسبت به این رهبر کبیر، سر تعظیم فرود آوریم. همچنین خود را مؤظف میدانیم که در این مناسبت پافشاری و پیگیری حزب دموکرات کردستان را در مبارزه تا رهایی ملت کرد از فرودستی، تکرار نماییم. در همین مناسبت با الهام از رهنمودهای این رهبر شهید و با درک حساسیت مرحله‌ی فعلی مبارزه‌ی سیاسی علیه جمهوری اسلامی، کلیه‌ی احزاب و سازمانهای سیاسی و نیز تمامی مبارزان داخل و خارج از کردستان را به اتحاد و همنوایی فرا میخوانیم.

دوستان و دلسوزان حزب دمکرات کردستان!
 دیری است که یادروز شهادت رهبر شایسته‌مان، زنده‌یاد د. قاسملو با خاطره‌ی درگذشت رفیق نستوه، سید
 سلام عزیزی، عضو دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان عجین گشته‌است. بدین مناسبت همراه با شهدای
 22 تیرماه با تقدیر و احترام، یاد و خاطره‌ی رفیق سلام عزیزی که 14 سال پیش برای همیشه از میان ما رفت
 را گرامی می‌داریم.
 گرامی باد یاد و خاطره‌ی رهبر شهید د. عبدالرحمن قاسملو،
 رسوایی ابدی از آن آفرینندگان جنایت 22 تیرماه،
 پیروزی مبارزه‌ی آزادیخواهانه‌ی خلق کرد و پرفروغ باد آرمانهای والای د. قاسملو همیشه جاوید.
 حزب دمکرات کردستان
 دفتر سیاسی
 22 تیرماه 1392
 13 ژوئیه‌ی 2013

خواص ایتام

حزب: حزب دمکرات کردستان ایران | زبان- لهجه: فارسی |
 بابه‌ته به‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابه‌ته
	فارسی	شه‌هیدان	عبدالرحمن قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدول‌رحمان قاسملو
	عربی	کورت‌ه‌باس	فی ذکرى استشهد الدكتور عبدالرحمن قاسملو الثالث والعشرين
	وێنه و پێناس کوردی ناوه‌راست		قاسملو له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

منابع

زمان اضافه کردن: 2013-07-13
 نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: تحقیقات مختصر

مقاله: 273

خاندان مکرى و تبار دکتري عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان)

[20240702115015577830=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20240702115015577830)

عنوان: خاندان مکرى و تبار دکتري عبدالرحمن قاسملو عبدالرحمن قاسملو (بابوش خان).

نویسنده: خليل جنگی

برای خواندن مطلب، خاندان مکرى و تبار دکتري عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان) کلیک کنید. [1]

خواص ایتم

محتوای مطلب: تاریخ | نوع سند: زبان اصلی | نوع انتشار: دیجیتالی | زبان: لهجه: فارسی | پوشه ها:

تاریخ معاصر | کشور - اقلیم: شرق کوردستان |

تاریخ انتشار: 2024-07-02

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راسټ	رێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	2024-07-02
	کوردی ناوه راسټ	کورتەباس	خانه دانی موکری و بنه چهی د. قاسملو

تێبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلی په‌یوه‌ندیاری وه‌ک وێنه و فیدیوی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تکه‌یه سکی QR کۆده که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مانیپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا نه‌و فایلانه ببینیت.

QR
Code

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | این مقاله توسط (نویسنده) در تاریخ 2024-07-02 برای

کوردیپیدیا ارسال شده است.

زمان اضافه کردن: 2024-07-02

نام ویرایشگر: شادی ئاکۆپی

گروه: ویدئو

مقاله: 274

خلاصه‌ای از زندگی و سرگذشت هلن قاسملو

[20230317183936475479=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230317183936475479)

خلاصه‌ای از زندگی و سرگذشت هلن قاسملو، همسر دکتر عبدالرحمن قاسملو. [1]

تاریخ انتشار: 2023-03-11

خواص ایتم

نوع سند: زبان اصلی | دهه: دهه 20 (20-29) | زبان: لهجه: فارسی | قرن: قرن 21 (2000-2099) |

کشور - اقلیم: شرق کردستان |

تاریخ انتشار: 2023-03-11

بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کوردی ناوه‌پاست

رێکه‌وت و رووداو (کروئۆلۆژیا)

2023-03-11

تییینی: ئەم تۆماره به‌لگه‌ فیلمه، تکایه سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مالمپه‌ری رێکه‌راوی کوردیپیدیا ئەو فیلمه ببینیت.

QR
:Code

منابع

[1] رسانه‌های اجتماعی | فارسی | [تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییبه‌کان؛ تویتەر؛ \(حزب دمکرات کردستان ایران\) رۆژی 11-](#)

[2023-03](#)

زمان اضافه کردن: 2023-03-17

نام ویرایشگر: شادی ئاکۆپی

گروه: اماکن

مقاله: 275

دره قاسملو

[20240718092354581642=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20240718092354581642)

دره قاسملو که با نام‌های دره شهدا و خان دره سی نیز شناخته می‌شود، در فاصله 35 کیلومتری جنوب غربی ارومیه قرار دارد و در محور جاده ارومیه-اشنویه واقع شده است. این دره با چشم‌اندازهای طبیعی و محیط بکر و دست‌نخورده، از مقاصد طبیعت‌گردی و جاذبه‌های گردشگری ارومیه است. رودی در میان دره جریان دارد که به صفا و طراوت آن افزوده است. همچنین با پیشروی در طول دره، می‌توان از چشمه‌ای زلال و آبشاری با 15 متر ارتفاع دیدن کرد. بهترین زمان بازدید فصول بهار و تابستان هستند. در ورودی دره پارکینگ وجود دارد. در نظر داشته باشید که در طول مسیر دره، سرویس بهداشتی در نظر گرفته نشده است. [1]

خواص ایتام

محل: دره | زبان- لهجه: فارسی | شهرها: ارومیه | کشور - اقلیم: شرق کوردستان |

فایلی په‌یوه‌ن‌د‌ی‌د‌ا‌ر‌ی‌د‌ا‌ر:

تییینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلی په‌یوه‌ندیاری وه‌ک وینه و فیدیوی له‌گه‌لدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون، تگاهیه‌ سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببینیت.

QR
:Code

منابع

[1] سایت | فارسی | [وب سایت کجارو](#)

زمان اضافه کردن: 2024-07-18

نام ویرایشگر: شادی ئاکۆی

گروه: تصویر و توضیحات

مقاله: 276

دکتر عبدالرحمن قاسملو در روستای گوردی در سال 1985

[20240712202844580197=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20240712202844580197)

مکان: روستای گوردی واقع در دهستان گاپیلون از توابع شهرک ماوت.

سال گرفته شدن عکس: 1985

شخصیت های موجود در تصویر: (عبدالرحمن قاسملو عبدالرحمن قاسملو به همراه چند تن از پیشمرگه

های حزب دمکرات کردستان ایران)

نام عکاس: نامشخص

[1]

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کردستان ایران | دهه: دهه 80 (80-89) | پانارومای عکس: سیاه و سفید |

قرن: قرن 20 (1900-1999) | شهرها: شاربازیر (چوارتا و ماوت) | کشور - اقلیم: جنوب کردستان |

تاریخ انتشار: 1985-00-00

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	رێکهوت و پرووداو (کروئۆلۆژیا)	1985-01-01
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	د. عهبدولرهمان قاسملو سالی 1985 له گوندی گه وهردی
	عربی	کورتبه باس	فی ذکری استشهد الدكتور عبدالرحمن قاسملو الثالث والعشرین

QR Code:

منابع

[1] رسانه های اجتماعی | کوردی ناوه پاست | [یه یچی وینه کۆنه کانی شاربازیر](#)

زمان اضافه کردن: 2024-07-12

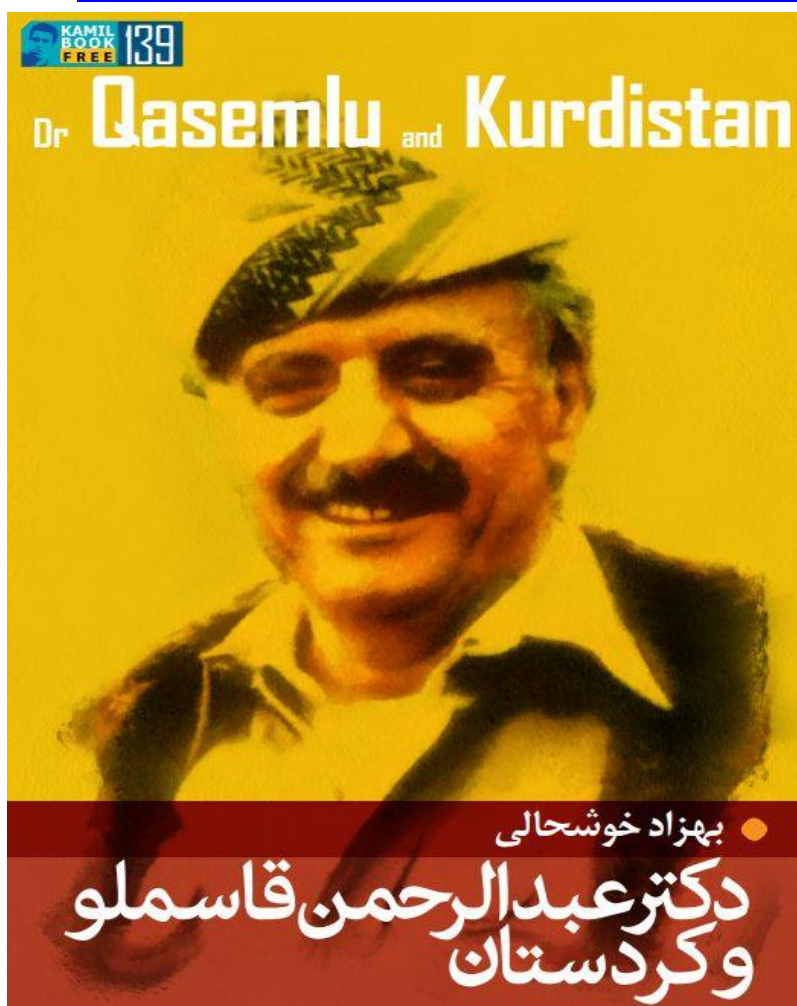
نام ویرایشگر: شادی ئاکۆی

گروه: کتابخانه

مقاله: 277

دکتر عبدالرحمن قاسملو و کردستان

[2014072320342177106=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12)

نام و نشانی کتاب: دکتر عبدالرحمن قاسملو و کردستان

نام نویسنده: بهزاد خوشحالی

نوبت چاپ: چاپ اول

[1]

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | محتوای مطلب: مشکل کورد | نوع سند: زبان اصلی | نوع

انتشار: دیجیتالی | زبان: لهجه: فارسی | پی دی اف: بله |

بابه ته په یوه ستکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابەت
	فارسی	ژیاننامه	بەزاد خوشحالی
	کوردی ناوه‌راست	ژیاننامه	بی‌هزاد خوشحالی
		به‌لگه‌نامه‌کان عری	رسالة من حمید درویش إلى الدكتور قاسملو
	فارسی	شه‌هیدان	عبدالرحمن قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	شه‌هیدان	عه‌بدول‌رحمان قاسملو
	عری	کورتە‌باس	في ذكرى استشهاد الدكتور عبدالرحمن قاسملو الثالث والعشرين
	کوردی ناوه‌راست	په‌رتوو‌کخانه	قاسملوو و خه‌باتی کوردی رۆژه‌لات له روانگه‌ی راگه‌یاننده نوروژییه‌کانه‌وه
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت

تێبینی: ئەم تۆماره‌ په‌رتووکه و فایلێ PDF ی له‌ گه‌لدایه، تکایه سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مائپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا په‌رتووکه‌که ببینیت.

QR
:Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2014-07-23

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: تصویر و توضیحات

مقاله: 278

دکتر قاسملو به همراه دکتر فریدریک تیسوت، سال 1970

[20230602151606495503=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230602151606495503)

مکان: شرق کردستان

سالی که عکس گرفته شده: 1970

شخصیت های موجود در تصویر: (دکتر عبدالرحمن قاسملو به همراه دکتر فریدریک تیسوت)

نام عکاس: نامشخص

[1]

خواص ایتیم

حزب: حزب دمکرات کردستان ایران | دهه: دهه 70 (70-79) | پانارومای عکس: سیاه و سفید |

قرن: قرن 20 (1900-1999) | کشور - اقلیم: شرق کردستان |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عه بدولرهمان قاسملو
	فارسی	ژیاننامه	فریدریک تیسوت
	کوردی ناوه پاست	ژیاننامه	فریدریک تیسوت
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملوو و فریدریک تیسوت سالی 1970

منابع

[1] رسانه های اجتماعی | English | تۆره کۆمه لایه تیبه کان؛ تویتر؛ (Pinterest Kurdi) رۆژی 05-31-

2023

زمان اضافه کردن: 2023-06-02

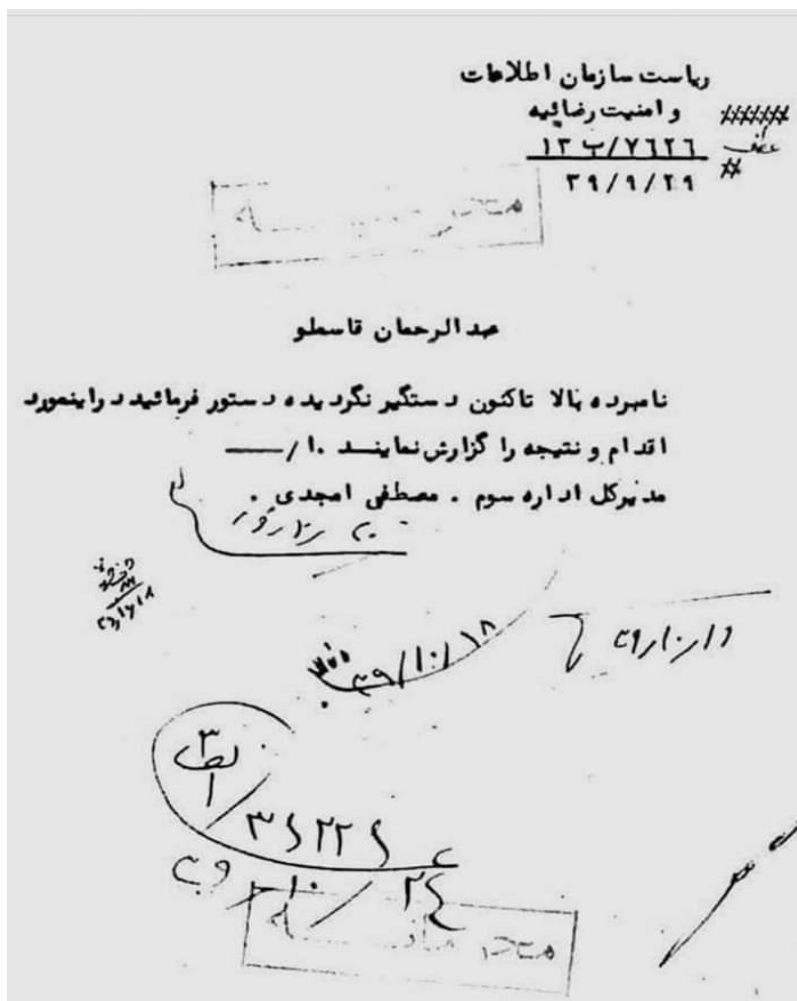
نام ویرایشگر: شادی ئاکۆپی

گروه: مدارک

مقاله: 279

صدور حکم دستگیری شهید عبدالرحمن قاسملو، توسط سازمان اطلاعات ایران (ساواک)

[20230331193744478764=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230331193744478764)

صدور حکم دستگیری شهید عبدالرحمن قاسملو، توسط سازمان اطلاعات ایران (ساواک).

[1]

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | نوع سند: زبان اصلی | زبان: لهجه: فارسی | سبک سند: چاپ شده | کشور: اقلیم: شرق کوردستان |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

کورتەباس عەری

فی ذکری استشهد الدكتور عبدالرحمن قاسملو الثالث والعشرين

:QR Code

منابع

[1] رسانه‌های اجتماعی | عری | [تۆره کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ یه‌یجی \(Barzan Mohammad \)](#)

[\(Abbas\) رۆژی 2023-03-02](#)

زمان اضافه کردن: 2023-03-31

نام ویرایشگر: شادی ئاکۆپی

گروه: شهدا

مقاله: 280

عبدالرحمن قاسملو

[20160913105900133950=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20160913105900133950)

عبدالرحمان وثوق معروف به قاسملو (زاده 1 دی 1309 در ارومیه، ایران - درگذشته 22 تیر 1368 در وین، اتریش) فعال سیاسی و دبیرکل حزب دموکرات کردستان ایران و نماینده مردم استان آذربایجان غربی در مجلس خبرگان قانون اساسی بود که در روز 22 تیر 1368 در اتریش توسط جمهوری اسلامی ترور و کشته شد.

کودکی

قاسملو 22 دسامبر سال 1930 م برابر با 1 دیماه 1309 خورشیدی در شهر ارومیه مرکز استان آذربایجان غربی متولد شد. پدر او، محمد خان قاسملو، از فئودال‌های ناسیونالیست بود. در انتهای سده 19 میلادی، شاه به او لقب وثوق‌الدیوان داد. مادر او زن سوم پدرش بود و یک مسیحی آشوری بود که به اسلام تغییر دین داده بود. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را ابتدا در ارومیه و سپس در تهران به پایان رسانید و به کالج آمریکایی‌ها در تهران رفت.

قاسملو علاوه بر زبان مادریش که کردی بود، زبانهای فارسی، عربی، ترکی آذری، ترکی استانبولی، فرانسوی، انگلیسی، چکی و اسلواکی را نیز به روانی صحبت می‌کرد و به آلمانی نیز آشنایی داشت.

بزرگسالی

قاسملو در سال 1324 فعالیت سیاسی خود را با تشکیل اتحادیهٔ جوانان دمکرات کردستان در شهر ارومیه آغاز کرد. سال 1325 جمهوری مهاباد سقوط کرد. متعاقب آن وی نیز جهت تحصیل راهی تهران گشت و در سال 1327 برای ادامه تحصیل به پاریس، پایتخت فرانسه رفت. رسیدن به پاریس مصادف با تیراندازی به سوی شاه در دانشگاه تهران (15 بهمن 1327) بود. در همان مدت اقامت خود در فرانسه با همکاری چند تن دیگر از دانشجویان کرد انجمن دانشجویان کرد در اروپا را تأسیس کرد.

قاسملو به عنوان اولین بورسیه ایرانی «اتحادیه بین‌المللی دانشجویان» به پراگ پایتخت چکسلواکی رفت.

طی مدتی که در پراگ مشغول تحصیل بود در فعالیتهای اتحادیهٔ بین‌المللی دانشجویان نیز شرکت داشت. سال 1330 به نمایندگی از سوی دانشجویان ایرانی در دومین کنگرهٔ آن سازمان که در شهر پراگ برگزار گردید شرکت کرد. در همان مدت به عنوان نمایندهٔ ایران در بیشتر گردهمایی‌ها و کنفرانسهای فدراسیون جهانی جوانان در شهر بوداپست، پایتخت مجارستان شرکت می‌کرد.

در سال 1331 در زمان حکومت دکتر مصدق، قاسملو بعد از اینکه در دانشگاه پراگ موفق به اخذ لیسانس علوم اجتماعی و سیاسی شد، به ایران بازگشت. در آن موقع میان حزب دمکرات کردستان و حزب توده ایران وحدت تشکیلاتی وجود داشت. قاسملو پس از شش ماه فعالیت در تهران به مهاباد برگشت و در آنجا مسئولیت کار حزبی را به عهده گرفت. بعد از کودتای 28 مرداد سال 1332 ناچار شد به فعالیت مخفی روی آورده و مخفیانه در تهران و کردستان مشغول فعالیت حزبی شود. در این فاصله سرپرستی روزنامه «کردستان»، ارگان مرکزی حزب را بر عهده داشت که تنها پنج شماره آن مخفیانه به چاپ رسید و نیز در همین مدت بود که یک کمیته سراسری جهت فعالیتهای حزب دمکرات کردستان به سرپرستی وی تشکیل گردید.

بعد از شکست جمهوری مهاباد، سطح رشد و تنزل جنبش کردها، به سطح اختلاف میان روابط ایران و عراق بستگی پیدا کرد. در آن زمان مرکز حزب دمکرات کردستان ایران به عراق انتقال یافت. در زمان عبدالرحمان قاسملو روابط بین حزب دمکرات کردستان با حزب بعث عراق به سطح همکاری رسید.

عبدالرحمن قاسملو پس از پنج سال فعالیت سیاسی در ایران و به ویژه در کردستان، سال 1336 بار دیگر به چکسلواکی رفت. در سال 1337 (1958) پس از پیروزی انقلاب عراق همراه با تنی چند از اعضای مسئول حزبی کوشش نمودند با اقامت در خاک عراق، سازمانهای حزبی را در داخل کشور احیا نمایند.

سال 1341 (1962) قاسملو در دانشگاه پراگ به اخذ درجه دکترا در رشته علوم اقتصادی نایل آمد و تا سال 1349 در آن دانشگاه درس «اقتصاد سرمایه‌داری و اقتصاد سوسیالیستی و تئوری رشد اقتصادی» را تدریس می‌کرد.

در این فاصله دکتر قاسملو چند کتاب و جزوه را در رابطه با مشکلات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به رشته

تحریر درآورد که معروفترین آنها کتاب «کرد و کردستان» می‌باشد. این کتاب که در اصل به زبان چکی به رشته تحریر درآمده است تاکنون به زبانهای انگلیسی، اسلواکی، لهستانی، عربی، کردی، فارسی و بخش‌هایی از آن نیز به فرانسه ترجمه و منتشر شده است. یکی از کارهای به یاد ماندنی وی نوشتن دیباچه دیوان هیمن می‌باشد. قاسملو با زبانهای کردی، فارسی، ترکی، عربی، فرانسه، انگلیسی، چکی و روسی آشنایی کامل داشت.

سال 1349 بعد از صدور بیانیه 11 مارس و توافق میان رهبری جنبش کردستان عراق با دولت آن کشور امکان فعالیت سیاسی در کردستان ایران بیشتر شد. در این فرصت دکتر قاسملو از اروپا بازگشت و به یاری چند نفر از یاران نزدیک خود مسئولیت احیای سازمانهای حزب دمکرات کردستان را به عهده گرفت.

در کنگره سوم حزب که در خردادماه سال 1350 برگزار شد، دکتر قاسملو به عضویت کمیته مرکزی و سپس در سال 1352 به دبیرکل حزب دمکرات کردستان انتخاب شد و از آن به بعد در همه کنگره‌های حزبی به عنوان دبیرکل برگزیده شد.

قاسملو در سال 1360 (1981 میلادی) به شورای ملی مقاومت ایران پیوست و همیشه بر سر عقیده خودش مصر بود که می‌گفت مملکت بدون شاه نمی‌شود.

قاسملو در سال 1365 پیغامی مبنی بر ترک مخاصمه به رهبران ایران داد.

ترور

همچنین ببینید: قتل‌های زنجیره‌ای ایران

عبدالرحمن قاسملو در روز 22 تیر 1368 در اتریش ترور و کشته شد. به گفته منابع نظام جمهوری اسلامی ایران توسط گروه ناشناسی و به گفته مخالفان در حالی که برای رسیدن به راه‌حل مسالمت آمیز در ایران با تنی چند از نمایندگان حکومت جمهوری اسلامی در وین بر سر میز گفتگو برای مذاکرات صلح نشسته بود، به همراه عبدالله قادری آذر به دست نمایندگان دولت کشته شد. به گفته برخی اطرافیان وی، او در ماه‌های آخر معتقد بود که مسئله کردستان راه حل نظامی ندارد.

به گفته مخالفان جمهوری اسلامی، هاشمی رفسنجانی از برخی چهره‌های بین‌المللی از جمله رئیس‌جمهور وقت الجزایر برای وساطت و برقراری ارتباط برای ملاقات استفاده کرده بود. به گفته این منابع، تروریست‌ها با پوشش دیپلماتیک وارد اتریش شده و با همکاری سفارت ایران پس از ترور خاک اتریش را ترک کردند. به گفته همسر دکتر عبدالرحمن قاسملو، نسرین قاسملو، تروریست‌ها دولت وقت اتریش را تهدید کرده بودند در صورت افشای ترور، از آن‌ها به این دلیل که در جریان جنگ ایران و عراق اعلام بی‌طرفی کرده بودند ولی به هر دو طرف جنگ سلاح می‌فروختند (این امر بر خلاف منشور سازمان ملل متحد است) شکایت می‌کند. دولت وقت اتریش نیز به این دلیل در آن مورد ساکت ماند.

پس از ریاست جمهوری محمود احمدی‌نژاد، برخی رسانه‌های اتریش از دست داشتن وی در ترور سخن گفتند، اما این احتمال هنوز از سوی منابع رسمی اتریش تأیید نشده است. دو دهه بعد پس از آن واقعه دستگیری برخی دیپلمات‌های ایرانی در اربیل عراق توسط نظامیان آمریکا (به اتهام دست داشتن در انتقال تسلیحات و کمک به درگیری‌های داخلی عراق) رسانه‌های اتریش احتمال دادند که یکی از دستگیرشدگان، از عوامل ترور قاسملو در اتریش است. گرچه این احتمال نیز از سوی دولت‌های اتریش و آمریکا تأیید نشد.

هاشمی رفسنجانی در خاطرات سال 1368 خود این مسئله را تأیید می‌کند که قاسملو به هنگام ترور در جلسه‌ای مشغول ریزنی با دیپلمات‌های جمهوری اسلامی بوده‌است. به گفته او ضاربان قاسملو، دیپلمات جمهوری اسلامی را نیز به قصد کشت هدف گلوله قرار داده بودند ولی از زدن تیر خلاص خودداری کرده بودند. این دیپلمات ابتدا توسط پلیس اتریش مورد بازجویی و سپس آزاد شد. بنا به نوشته مطبوعات اتریش دادگاه عمومی وین به علت فقدان دلیل و مدرک کافی حاضر نشده بود که حکم جلب وی را صادر کند. وزارت خارجه اتریش نیز با انتشار اعلامیه‌ای خاطر نشان کرد در این قضیه دقیقاً بر حسب قانون عمل کرده و هیچ نوع فشاری بر پلیس یا مقامات قضایی وارد نکرده‌است. [1]

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | نوع شخص: فعال سیاسی | نویسنده | زبان- لهجه: ک. جنوبی
| شهر و شهرستان (مکان تولد): اورمیه | ملیت: کورد | کشور - اقلیم (مکان تولد): شرق کوردستان |
جنسیت: مرد |
درگذشته: 13-07-1989
بابه‌ته په‌یوه‌ستکراوه‌کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه‌پاست	رێکەوت و رووداو (کروئولوژیا)	1989-07-13
	Français	په‌رتوو‌کخانه	Ans de Luttés: Abdul-Rahman Ghassemlou
	Русский	شه‌هیدان	АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО
	فارسی	په‌رتوو‌کخانه	اندیشه‌های قاسملو درباره دمکراسی برای ایران کثیرالملله
	فارسی	کورتبه‌باس	خاندان مکرری و تبار دکتر عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان)
	کوردی ناوه‌پاست	کورتبه‌باس	خانه‌دانی موکری و بنه‌چه‌ی د. قاسملو
	فارسی	فیدیۆ	خلاصه‌ای از زندگی و سرگذشت هلن قاسملو
	کوردی ناوه‌پاست		د. عه‌بدو‌له‌رحمان قاسملوو سالی 1985 له گوندی گه‌وره‌دی و پیناس

	فارسی	دکتر عبدالرحمن قاسملو در روستای گوردی در سال 1985 وینه و پیناس
	فارسی	دکتر قاسملو به همراه دکتر فریدریک تیسوت، سال 1970 وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر عه‌بدولپه‌حمانی قاسملوو له ته‌مه‌نی 17 سائیدا وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	دکتۆر قاسملوو و خیزانه‌که‌ی له شاری (پراگ؟)، که له‌ناو خیزانه‌که‌ی خۆیدا به (بابۆش خان) ناوی ده‌برا وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	سالیادی دامه‌زراندنی حیزبی دیموکرات کورته‌باس
	کوردی ناوه‌پاست	سه‌ردانی کردنی قاسملوو بۆ قه‌سلان سالی 1988 وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هید دکتۆر قاسملو و شه‌هید نه‌سرین هه‌داد وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	شه‌هید مه‌حمود کلّاشی و شه‌هید د. قاسملوو وینه و پیناس
	فارسی	صدور حکم دستگیری شهید عبدالرحمن قاسملو، توسط سازمان اطلاعات ایران (ساواک) به‌لگه‌نامه‌کان
	عربی	عبد الرحمن قاسملو شه‌هیدان
	کوردی ناوه‌پاست	عه‌لی قاسملوو ژیاننامه
	کوردی ناوه‌پاست	فه‌ره‌یدون عه‌بدولقادر و دکتۆر قاسملو و مام جه‌لال وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	قاسملۆ له گوندی گه‌لانه‌ی ناوچه‌ی شینکایه‌تی ماوه‌ت وینه و پیناس
	کوردی ناوه‌پاست	له‌کانی بیری قاسملووه‌هه کورته‌باس
	کوردی ناوه‌پاست	له‌یادی 27 سائه‌ی شه‌هید دوکتور قاسملوو دا په‌رتوو‌کخانه

	فارسی	کورتەباس	مانیفست آزادی بر مبنای اندیشه های قاسملو
	فارسی	کورتەباس	مصاحبه دکتر قاسملو با عده‌ای از مبارزان کرد
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	مه‌راسیمی به‌خاکسپاردنی شه‌هید قاسملو له پاریس. ته‌موزی 1989
	عربی	ژیاننامه	نسرین قاسملو
	کوردی ناوه‌راست	وینه و پیناس	وینه‌ی دکتۆر قاسملوو له پرووبه‌رگی کتییی (Les Kurdes (aujourd'hui mouvement national et partis
	فارسی	په‌رتوو‌کخانه	کردستان و کرد

منابع

[1] سایت | English | [ویکی‌پدیا](#)

زمان اضافه کردن: 2016-09-13

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: مدارک

مقاله: 281

فراخوان کمیسیون تشکیلات حزب دمکرات کردستان ایران به مناسبت بیست و چهارمین سالگرد شهادت د. قاسملو و یارانش

[2013062914161589767=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2013062914161589767)

مردم قدرشناس و آزادیخواه کردستان!

اعضا و هواداران حزب دمکرات کردستان ایران

روز 22 تیرماه 1368 برابر با 13 ژوئیه 1989، دیپلمات تروریستهای جمهوری اسلامی ایران در شهر وین، طبق یک توطئه از پیش برنامه ریزی شده، بر سر میز مذاکره، دکتر عبدالرحمان قاسملو، دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران، کاک عبدالله قادری آذر، عضو کمیته مرکزی و نماینده حزب در اروپا و دکتر فاضل رسول را هدف یک حمله تروریستی قرار داده و به شهادت رساندند. در حقیقت، رژیم با این اقدام، در مقابل حسن نیت و مشی صلح طلبانه ی دکتر قاسملو مبنی بر حل مسالمت آمیز مساله کرد، مکانیزم توسل به ترور را برگزید و با این اقدام و اقداماتی از این قبیل در رابطه با دگراندیشان و مخالفان خود در داخل و خارج کشور، تروریسم را تبدیل به هویت و سیاست رسمی و همیشگی خویش نمود، سیاستی که روند بی وقفه ای از سرکوب و قلع و قمع دگراندیشان، فعالان و آزادیخواهان کشورمان را در پی داشت. در آستانه ی بیست و چهارمین سالگرد شهادت د. عبدالرحمن قاسملو و یارانش، همانند سالیان گذشته، به نشانه تجلیل از مبارزات و تلاشهای شهیدان وین و بیان وفاداری به راه آنان و همچنین در محکومیت تروریسم جمهوری اسلامی ایران، از کلیه مردم آزادیخواه کردستان می خواهیم که در 22 تیر ماه امسال به هر نحو ممکن و در هرجائی که میسر است، با رعایت نکات زیر، مراتب اعتراض و اشتراک در اندیشه های مبارزاتی را به نمایش بگذارند.

پوشیدن لباس کردی

برافراشتن پرچم کردستان و کاربرد رنگ آبی آسمانی به انواع گوناگون

خاموشی چراغ های منازل به مدت 3 دقیقه، از ساعت 11 شب به وقت تهران (در شب 22 تیرماه)

بیایید با این حرکت اعتراضی، یاد قربانیان جنایت و ترور را مایه ی اتحاد و وحدت در مبارزه قرار داده و همچون گذشته نشان دهیم که راه قاسملوی رهبر، راه ملی دمکراتیک ملت مبارزه و حق طلب کرد است، باشد که با قدرشناسی خود، مراتب وفاداریمان را به شهیدان وین یک بار دیگر اثبات نموده و با اندیشه ی انقلابی خود، به پیکار دشمنان آزادی برخاسته و یاد و راه شهیدان 22 تیرماه را گرمی بداریم.

مستدام و پاینده باد راه شهیدان وین

پیروز باد جنبش ملی دمکراتیک مردم کردستان

حزب دمکرات کردستان ایران

کمیسیون تشکیلات

تیرماه 1392 خورشیدی

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کردستان ایران | زبان- لهجه: فارسی |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	فارسی	شههیدان	عبدالرحمن قاسملو
	کوردی ناوه پاست	شههیدان	عه بدولر حمان قاسملو
	کوردی ناوه پاست	وینه و پیناس	قاسملو له گوندی گه لاله ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت

منابع

زمان اضافه کردن: 2013-06-29

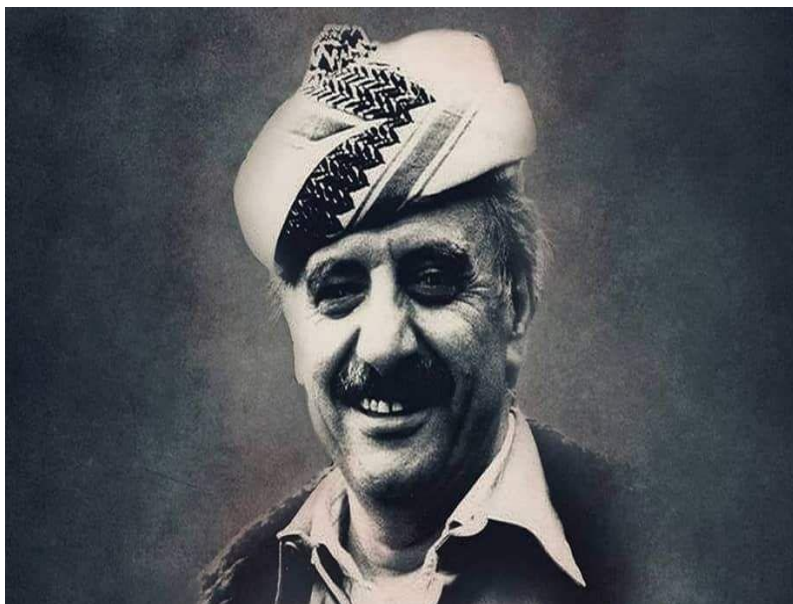
نام ویرایشگر: هاوړی باخه وان

گروه: تحقیقات مختصر

مقاله: 282

مانیفست آزادی بر مبنای اندیشه های قاسم‌لو

20221126145711447809=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12

این نوشته ترجمه‌ی فصل آخر کتاب (آزادی له هزر و پامانی قاسملوودا) است، که توسط خود نویسنده‌ی کتاب ترجمه شده است. هدف از این کار تسهیل برای خوانندگانی است که خواندن زبان کوردی برایشان سخت است، و یا به دلیل نبود امکانات یادگیری زبان کوردی، تنها به زبان فارسی تحصیل کرده‌اند و اما در رابطه با مبارزات کوردها برای آزادی دغدغه دارند. [1]

برای خواندن کلیک کنید مانیفست آزادی بر مبنای اندیشه های قاسم‌لو

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | نوع سند: ترجمه | نوع انتشار: دیجیتال | زبان: لهجه: فارسی | ترجمه شده است از زبان: ک. جنوی

تېببىي: ئەم تۆمەرە ھەندىك فايلى پەيوەندىدارى ۋەك ۋىتە ۋ قىدىۋى لەگەلدایە ۋ لېرەدا پېشان نەدراۋن، تىكايە سىكىنى QR كۆدەكە بىكە تاۋەك ۋەسەر مالىەرى رىتكىراۋى كوردىنىدىا ئەۋ فايلانە سىنىت.

QR
:Code

منابع

[1] سایت | فارسی | مائیه‌ری bingol.edu

زمان اضافه کردن: 2022-11-26

نام ویرایشگر: شادی ئاکۆی

گروه: کتابخانه

مقاله: 283

متن دو مصاحبه از دکتر عبدالرحمان قاسملو و عبدالله قادری

[2013071309283989587=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2013071309283989587)

متن دو مصاحبه از

دکتر عبدالرحمان قاسملو

و عبدالله قادری

واحد حزب د مكراتيك، مردم ايران د ريرلن غربي

تير ماه ۱۳۶۸ / ژوئيه ۱۹۸۹

متن دو مصاحبه از دکتر عبدالرحمان قاسملو و عبدالله قادری [1]

خواص ایتم

محتوای مطلب: همه گونه | زبان- لهجه: فارسی | پی دی اف: بله |

بابه ته په یوه سترگراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه پاست	شه هیدان	عه بدولرحمان قاسملو

تیبینی: ئەم تۆماره پەرتووکه و فایلێ PDF ی له گەڵدايه، تکایه سکی QR کۆده که بکه تاوه کو له سه ر مانه پری ریکخراوی کوردیپیدیا پەرتووکه که ببینیت.

QR
Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2013-07-13

نام ویرایشگر: هاوړی باخه وان

گروه: تحقیقات مختصر

مقاله: 284

مصاحبه دکتر قاسملو با عدهای از مبارزان کرد

[20230314184213474541=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230314184213474541)

عنوان: مصاحبه دکتر قاسملو با عدهای از مبارزان کرد
برای خواندن مصاحبه دکتر قاسملو با عدهای از مبارزان کرد کلیک کنید
[1]

خواص ایتم

محتوای مطلب: مقاله و مصاحبه | نوع سند: زبان اصلی | نوع انتشار: دیجیتال | زبان: لهجه: فارسی
| کشور - اقلیم: کوردستان |

تیبینی: ئەم تۆماره هه‌ندیک فایلی په‌یوه‌ندیداری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
تکایه سکینی QR کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مانیپه‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلانه ببینیت.

QR
Code

منابع

[1] سایت | کوردی ناوه‌پاست | [هه‌والنامه.com](http://hewalname.com) مانیپه‌ری

زمان اضافه کردن: 2023-03-14

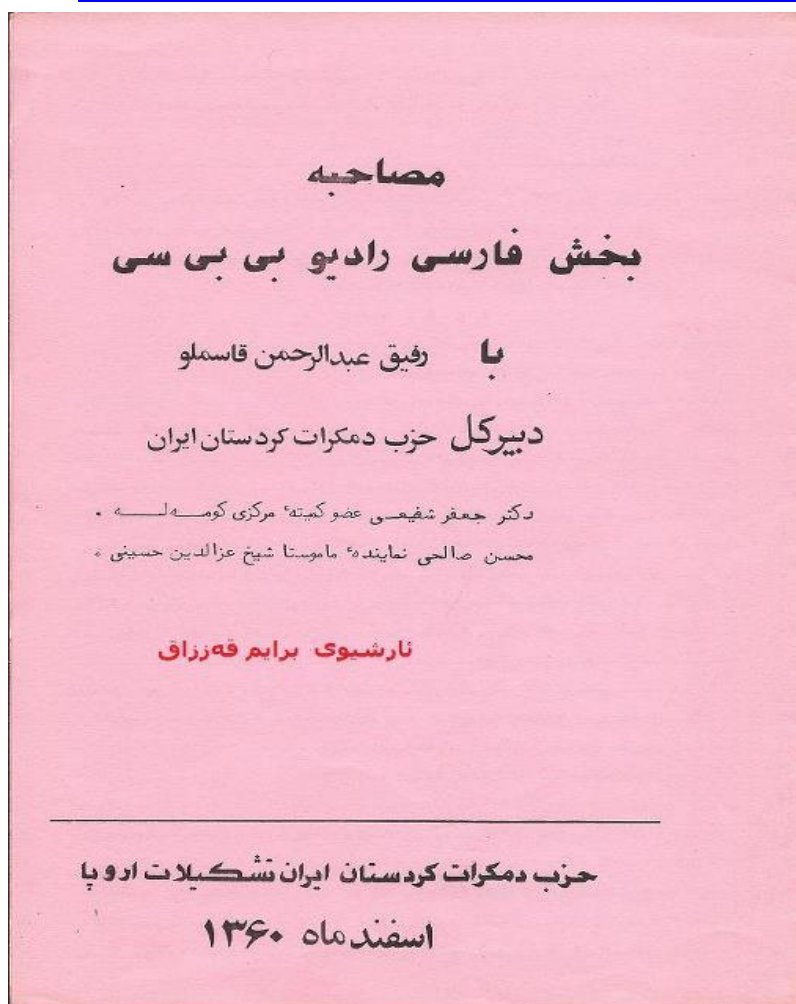
نام ویرایشگر: شادی ئاکۆپی

گروه: کتابخانه

مقاله: 285

مصاحبه بخش فارسی رادیو بی بی سی با رفیق عبدالرحمن قاسملو

[2012061614565867491=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2012061614565867491)

مصاحبه بخش فارسی رادیو بی بی سی با رفیق عبدالرحمن قاسملو

خواص ایتام

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | محتوای مطلب: سیاسی | زبان: لهجه: فارسی | پی دی اف: خیر |

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	شاهیدان	فارسی	عبدالرحمن قاسملو

شه هیدان کوردی ناوه پاست

عه بدولر هحمان قاسملو

فی ذکرى استشهد الدكتور عبدالرحمن قاسملو الثالث والعشرين كورته باس عربى

وینه و پیناس کوردی ناوه پاست

قاسملو له گوندی گه لانه ی ناوچه ی شینکایه تی ماوه ت

:QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2012-06-16

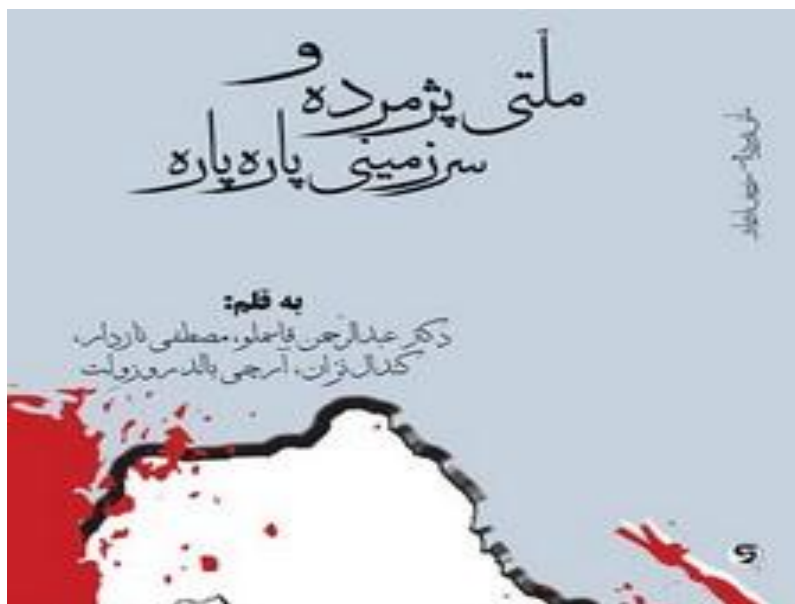
نام ویرایشگر: هاوړی باخه وان

گروه: کتابخانه

مقاله: 286

ملتی پژمرده و سرزمینی پاره پاره

<https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=2016030420504094220>

عبدالرحمان قاسملو
مصطفی نازدار
کندیال نزان
ارچی بالدروزلت [1]

خواص ایتم

محتوای مطلب: مشکل کورد | نوع سند: ترجمه | زبان: لهجه: فارسی | بی دی اف: بله |
بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
----	------	-----	------------

گه لیکي په ژمورده و نیشتمانی په رت (کورد و کوردستان) په رتوو کخانه کوردی ناوه پاست

تییینی: ئەم تۆماره په رتووکه و فایل PDF ی له گه لدايه، تکایه سکینی QR کوډه که بکه تاوه کو له سه ر مائه پری ریکخواوی کوردیپیدیا په رتووکه که ببینیت.

QR
:Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2016-03-04

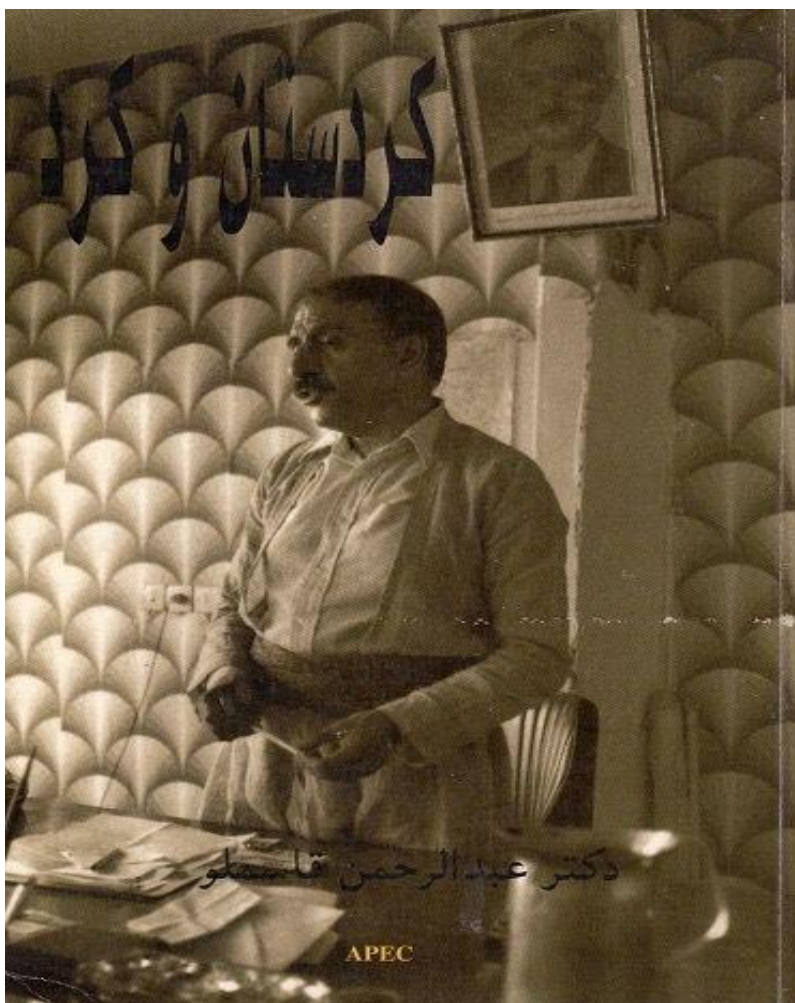
نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

گروه: کتابخانه

مقاله: 287

کردستان و کرد

[2012061016514966182=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12)

نام و نشانی کتاب: کردستان و کرد

نام نویسنده: عبدالرحمن قاسملو

نام مترجم: طه عتیقی

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ چاپ: 1996

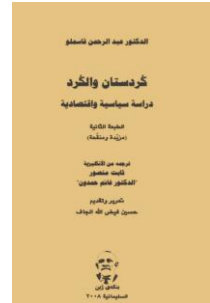
چاپخانه: آپیک

محل چاپ: سوئید

[1]

خواص ایتم

محتوای مطلب: تاریخ | زبان- لهجه: فارسی | پی دی اف: بله | کشور- اقلیم: بیرون |
تاریخ انتشار: 1996-00-00
فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

QR	زمان	پۆل	ناوی بابته
	کوردی ناوه راست	رێکهوت و رووداو (کړننولوژیا)	1996-01-01

تیبینی: ئەم تۆماره په ټووک و فایلی PDF ی له گه ډایه، تکیه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهر مائه پری ریکخراوی کوردیپیدیا په ټووک و بېنیت.
تیبینی: ئەم تۆماره هه نندیک فایلی په یوه نندیداری وه ک وینه و فیدیوی له گه ډایه و لیره دا پیشان نه دراوون، تکیه سکینی QR کۆده که بکه تاوه کو له سهر مائه پری ریکخراوی کوردیپیدیا نه و فایله بېنیت.

QR
:Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2012-06-10

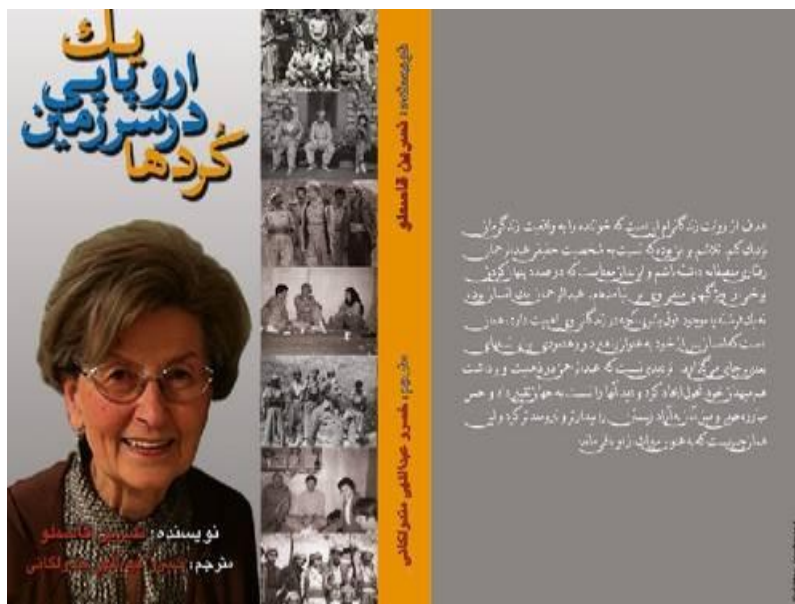
نام ویرایشگر: هاوری باخه وان

گروه: کتابخانه

مقاله: 288

یک اروپایی در سرزمین کردها

[2013052120282683010=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12)

نام و نشانی کتاب: یک اروپایی در سرزمین کردها

نام نویسنده: نسرين قاسملو (هلن کرولیش)

نام مترجم: خسرو عبداللہی

ترجمه شده از زبان: فرانسوی

مکان چاپ: فرانسه

درباره کتاب

کتاب یک اروپایی در سرزمین کردها نوشته (نسرين قاسملو) همسر (دکتر عبدالرحمن قاسملو) به زبان فرانسوی نوشته شده است و از سوی (خسرو عبداللہی) به زبان فارسی ترجمه شده. هدف های اصلی از نوشتن این کتاب توسط خانم نسرين قاسملو، نشان دادن واقعیت های زندگی (دکتر عبدالرحمن قاسملو) دیرکل حزب دمکرات می باشد. [1]

خواص ایتم

حزب: حزب دمکرات کوردستان ایران | محتوای مطلب: یادداشت | نوع سند: ترجمه | نوع انتشار: چاپ شده | زبان: لهجه: فارسی | پی دی اف: خیر | کشور: ایران | ترجمه شده است از زبان: فرانسوی |

منابع

زمان اضافه کردن: 2013-05-21

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

Türkçe

Grup: Şehitler

Konu (Başlık): 289

Abdul Rahman Ghassemlou

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20220203121108403675>

Dr. Abdul Rahman Ghassemlou

Abdul Rahman Ghassemlou (Kûrtçe : 22 عه‌بدولرێ‌حمان قاسملوو ; 13 Aralık 1930 - 13 Temmuz 1989) İranlı bir politikacı ve Kûrt liderdi. Ghassemlou, 1973'ten 1989'da İran İslam Cumhuriyeti ajanı olduklarından şüphelenilen kişiler tarafından öldürülmesine kadar İran Kürdistan Demokrat Partisi'nin (KDPI) Genel Sekreteriydi .

Hayatın erken dönemi ve eğitim Doğan Rezaieh , Batı Azerbaycan zengin feodal aileye, İran, babası Muhammed Vesugh Ghassemlou, bir toprak sahibi olan Kûrt milliyetçisi Ağa ve Han Kûrtçe dan Shekak 1875 His anne doğdu kabile Nana Jan Timsar, bir edildi Asur Hristiyan . Babası, ona Wussuq-e Divan unvanını veren İran

Şahî'nin danışmanıydı. İlk eğitimini Urmiye'de ve ardından Tahran'da tamamladı . Mahabad Cumhuriyeti dönemine tanık oldu ve 15 yaşında KDP-I'nin gençlik kanadının kurucularından biri oldu. Ghassemlou , Sorbonne'da eğitimine devam etmek için Fransa'ya taşındı . Karısı Helen Krulich ile Çekoslovakya'da tanıştı . Mina (1953) ve Hewa (1955) adlarında iki kızı oldu. Abd-al-Rahmân Qâsemlu 8 dilde akıcıydı; Kürtçe , Farsça , Arapça , Azerice , Fransızca , İngilizce , Çekçe ve Rusça . Ayrıca Almanca , Slovakça ve Lehçeye de aşinaydı . Abdul Rahman Ghassemlou

Kariyer Ghassemlou , eğitimini tamamladıktan sonra 1952'de Kürdistan'a döndü . Daha sonra Kürt askeri alanlarında aktif bir militan olarak birkaç yıl geçirdi . 1973'te PDKI'nin Üçüncü Kongresi sırasında partinin genel sekreterliği görevine seçildi ve suikasta kadar birkaç kez yeniden seçildi. 1979'da partisi , Muhammed Rıza Şah Pehlevî'nin düşüşüyle sonuçlanan devrimi destekledi . Humeyni , devrime son bir saat katılımlarını fırsatçı olarak değerlendirdi. Partiye mensup Kürtler, Kürt bölgelerindeki askeri birleşimleri geride bırakmıştı. Humeyni tüm silahlı grupların tek bir devrimci örgütün parçası olmasını talep etti ve Kürt askerlerinin silahlarını geri vermelerini istedi. Ghassemlou, Kürtler için özerklik talep etti ve silah bırakmayı reddetti. Parti , yeni anayasa için yapılan referandumu boykot etti . Kürt halkı ile Humeyni'ye bağlı güçler arasındaki iki kanlı çatışmanın ardından Kürt mücadelesi savaşa dönüştü. Kısaca, başlamasından sonra silahlı Kürt isyanı , Ayetullah Humeyni karşı kutsal savaş ilan PDKI ve Kürdistan . Bu, Kürt isyancıların askeri yenilgisiyle sonuçlanan parti ve yeni devlet arasındaki çatışmanın başlangıcıydı. 1982'de Ghassemlou , İran'ın eski ve görevden alınan cumhurbaşkanı Abolhassan Banisadr ile ittifak içinde Şii din adamlarını devirmeye çalıştı , ancak Banisadr, Kürtler arasındaki bağımsızlık hırsları nedeniyle Kürt yanlısı ittifakına katılmayı reddetti. Silahlı çatışma , her iki ülkenin de birbirlerinin topraklarındaki özgürlük savaşçıları desteklediği İran-Irak Savaşı'nın (1980-1988) ortasında 1984'e kadar devam etti . Silahlı isyanın yenilgiye uğratılmasından sonra, Ghassemlou Paris'e yerleşti ve PDKI ve diğer muhalif güçler tarafından kurulan İran Ulusal Direniş Konseyi'ne katıldı : İslamcı-Marksist Halkın Mücahitleri , liberal-solcu Ulusal Demokratik Cephe , Birleşik Sol küçük sosyalist grupların ve İran'ın bağımsız İslamcı-solcu eski başkanı Abolhassan Bani Sadr , Ekim 1981'de.

Kitabın

Kürdistan ve Kürt, Ghassemlou tarafından yazılan ve 1964'te Slovakça, 1965'te İngilizce, 1967'de Arapça, 1969'da Lehçe ve 1973'te Kürtçe yayınlanan Kürtlerin ve topraklarının tarihi üzerine bir kitaptır.

Suikast ve cenaze;

İran suikastlarının listesi 1988'de savaş bittikten sonra İran hükümeti onunla görüşmeye karar verdi. Bunu 28 Aralık, 30 Aralık ve 20 Ocak 1989'da Viyana'da birkaç toplantı izledi. 13 Temmuz'da yine Viyana'da başka bir toplantı düzenlendi. Tahran heyeti daha önce olduğu gibi, Muhammed Cafer Sahraroudi ve Hacı Mustafavi idi, ancak bu sefer üçüncü bir üye daha vardı: koruma olan Amir Mansur Bozorgian . Kürtlerin ayrıca üç kişilik bir heyeti vardı: Abdul Rahman Ghassemlou , yardımcısı Abdullah Ghaderi Azar (PDKI Merkez Komitesi üyesi) ve arabuluculuk yapan Iraklı bir Kürt üniversite profesörü Fadhil Rassoul . Ertesi gün, 13 Temmuz 1989, görüşmenin yapıldığı odada, Ghassemlou çok yakın mesafeden atılan üç kurşunla öldürüldü. Asistanı Ghaderi Azar on bir kurşunla, Rassoul ise beş kurşunla vuruldu. Hacı Mustafavi kaçmayı başardı. Mohammad Jafar Sahraroudi hafif yaralandı ve hastaneye götürüldü, sorgulandı ve gitmesine izin verildi. Amir Mansur Bozorgian, 24 saat gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakıldı ve İran Büyükelçiliğine sığındı. Yardımcısı Sadık Sharafkandi , 17 Eylül 1992'de Almanya'nın Berlin kentindeki Mikonos restoranında öldürülmesine kadar Ghassemlou'nun yerine genel sekreter olarak geçti . Abdullah Ghaderi Azar ve Abdul Rahman Ghassemlou Temmuz 20 gömüldüğü Paris en Père Lachaise Mezarlığı .[1]

Soruşturma;

PDKI'ye göre Kasım 1989'un sonlarında Avusturya mahkemeleri üç İranlı temsilcinin tutuklanması için bir emir çıkardı ve Avusturya Hükümeti açıkça İran Hükümetini Abdul Rahman Ghassemlou'ya yönelik saldırıyı kışkırtmakla suçladı. Kürt liderlerle yapılan görüşmelerde İran hükümetinin üç temsilcisi İran'a serbestçe döndü. Bunlardan biri hiç gözaltına alınmamıştı, birine suikasttan dokuz gün sonra Avusturya polisi tarafından Viyana havaalanına kadar eşlik edildi ve üçüncüsü, tutuklamanın bir gecesinden sonra ortadan kaybolmadan önce Viyana'daki İran büyükelçiliğinde birkaç ay geçirdi. Avusturya. Şüphelilerden biri, Viyana'daki Kürt protestocuların tutuklanmasını ve seyahat yasağına tabi tutulmasını talep ettiği Mohamed Magaby idi . Tutuklamaları için tutuklama emri Kasım 1989'a kadar verilmedi. Emirler hiçbir zaman infaz edilmedi. Ghassemlou'nun halefi Sadegh Sharafkandi'nin Berlin'de öldürülmesine ilişkin Alman Mikonos davasının aksine, Viyana'daki suikast hiçbir mahkeme tarafından netleştirilmedi.[1]

Başlık özellikleri

Siyasi eğilim: Milliyetçi | Parti: İran kürdistan demokratik partisi | Kişilik tipi: Askeri | Modeller, tasarımcılar, güzellik kraliçeleri ve. | Yazar | Lehçe : Kürtçe - Sorani | İngilizce | Arapça | Farsça | Fıransızca | Rusça | Doğum yeri: Urmiye | İkamet Yeri: Kurdistan | Ülke - Bölge (Şehitlik): Austria | Doğduğu ülke: İran kurdistanı | Cinsiyet: Erkek |
Dogum Tarihi: 22-12-1930
Ölüm Tarihi: 13-07-1989

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-1989	کوردی ریکهوت و پرووداو (کړونلوتیا)	ناوه پاست	
25 Jahre nach den Wiener Kurdenmorden	کورتبه باس	Deutsch	
25 Years after the Vienna Assassinations, Austria Still Owes Justice to the Victims	کورتبه باس	English	
Abdurrahman Qasimlo	کورتبه باس	Türkçe	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتبه باس	Türkçe	
Dr Ghassemlou: Twenty years of silence is enough	کورتبه باس	English	
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتبه باس	Türkçe	
Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı	کورتبه باس	Türkçe	

DR. Qasmlo di “şeva yelda” yê de hatiye dinê	کورتەباس	Kurmançî	
Dr. Qassimlou as Remembered by His Wife and a Close Friend	کورتەباس	English	
Dreaming Kurdistan The Life and Death of Kurdish Leader Abdul Rahman Ghassemlou	پەرتوو خانە	English	
Fallen But Not Forgotten	کورتەباس	English	
From London to Washington, Kurds Condemned Iranian State Terrorism	کورتەباس	English	
Ghassemlou: Assassinated KDPI leader was a flower – with thorns	کورتەباس	English	
In Tribute to Dr. A. R. Ghassemlou	پەرتوو خانە	English	
Kurdistan and the kurds 2	پەرتوو خانە	English	
Legal Opinion of Hana Human Rights Organization on the Assassination Case of Dr. Abdulrahman Ghassemlou in Light of the Developm	بەلگە نامه کان	English	
Marc Kravetz über den kurdischen Ausnahmepolitiker A.R. Ghassemlou – lebend	کورتەباس	Deutsch	
On anniversary of Ghassemlou death, Iran’s Kurds warn of ‘terror’ under Raisi	کورتەباس	English	
Österreich hofiert Vertreter des iranischen Regimes Zu Gast bei Freunden	کورتەباس	Deutsch	
Reinstatement of the case of the murder on Dr. A. Ghassemlo	پەرتوو خانە	English	
The life and death of Abdul Rahman Ghassemlou (1930-1989)	پەرتوو خانە	English	
Wiener Kurden-Mord (1851/J) Schriftliche Anfrage	بەلگە نامه کان	Deutsch	

Wiener Kurdenmorde

کورتەباس

Deutsch

АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО

شههیدان

Русский

ئەم تۆمارە هەندیک فایلێ پەڕه‌نەداری وه‌ک وێنه‌ و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه‌ و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
کۆده‌که‌ بکه‌ تاوه‌کو له‌سه‌ر ماله‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه‌ ببنیت QR تکه‌یه‌ سه‌کینی.

QR

Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | کوردی ناوه‌راست | tr.abcdef.wiki

Eklenme tarihi: 03-02-2022

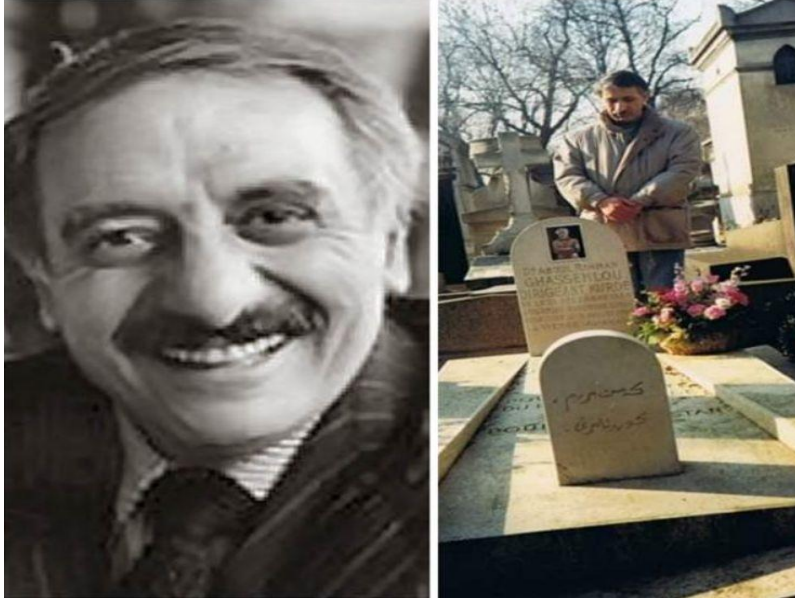
Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kısa tanım

Konu (Başlık): 290

Abdurrahman Qasimlo

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20260616214412691654>

Osman AYDIN: Abdurrahman Qasimlo

Osman AYDIN 1979 yılı Sonbaharında Doğu Kürdistan'ın büyük bölümünü İran Kürdistan Demokrat Partisi Genel Sekreteri Qasimlo'nun önderliğinde Kürtler yönetiyordu. O dönemde Qasimlo'yu ve pek çok yöneticiyi tanıma fırsatı bulduğumda, özgür bir havayı solumanın çarpıcı güzelliğini yaşamıştım. On yıl sonra onun ölüm haberini cezaevinde öğrendim. İkinci kez onu ziyaret ettiğimde, arkadaşları ile birlikte Paris Père Lachaise Mezarlığı'nda yatıyordu.

Abdurrahman Qasimlo, 22 Aralık 1930'da Doğu Kürdistan'ın Urmiye kentinin güneyindeki Qasimlo kazasında doğdu ve 13. Temmuz 1989'da Viyana'da İran devletinin hazırladığı bir suikast sonucu hayata veda etti. Yüksek öğrenimini Prag ve Paris'te tamamlayan Dr. Qasimlo, 1961-1976 yılları arasında Prag Ekonomi Fakültesi'nde öğretim üyeliği yaptı. Altı yabancı dil bilen Dr. Qasimlo, önemli analizler içeren "Kürtler ve Kürdistan" adlı kitabın yazarıdır.

Çok önemli bir entelektüel ve gerektiğinde savaşçı kimliğiyle ortaya çıkan bu saygın Kürt, bir dönem İran Komünist Partisi TUDEH içinde çalıştı. 1970 yılında İran Kürdistan Demokrat Partisi'ne girdi ve bir süre sonra parti Genel Sekreterliğine seçildi.

Doğu Kürdistan'da 1967 Newroz'unda Kürtler ilk silahlı başkaldırısı başlattıklarında Qasimlo, entelektüel kimliği ile dikkat çekiyordu. Şahlık rejimine karşı başlayan bu

Kürt hareketi sınırlı imkanlara sahip bir avuç genç Kürt evladının bugüne dek sönmeyen özgürlük ateşini yakmıştı. Başkaldıran bu gençlerin elinde sadece 4 kalaşnikof, 2 makineli tüfek, 85 eski tüfek vardı. Başkaldırı 18 ay sonra kanlı şekilde bastırılmış olsa da Doğu Kürdistan'da Peşmerge ilk kez modern gerilla savaşı ile start almıştı.

Şahlik rejiminin yıkılmasından sonra Kürtler kısa sürede Doğu Kürdistan'ın çok önemli bir bölümünü denetim altına alarak özgün ve örgütlü yönetimlerini kurdular.

Sloganları “İran’a demokrasi, Kürdistan’a otonomi” idi.

Mollalar rejimi ile anlaşmaya çalışan Kürt yönetimi Ayetullah Humeyni'nin sert ve uyuşmaz tutumu nedeniyle o dönem yıldızı parlamakta olan Cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani ile anlaşabilecekleri umudunu taşıyorlardı. Rafsancani de kendi pozisyonunu sağlamlaştırmak için Kürtlere ihtiyaç duyuyordu. Konjoktürel durum Qasimlo'yu İran yönetimi ile müzakerelere yöneltti.

Bu iyimser algı Kürtler'in bir kez daha ihanete uğraması ile sonuçlandı.

Müzakereler 13 Temmuz akşamı Avusturya'nın başkenti Viyana'nın üçüncü bölgesinde bulunan Linken Bahngasse caddesi 5 numaralı binanın bir apartman dairesinde saat 17.30'da gerçekleşecekti. Görüşmelere Kürt tarafını Dr. Qasimlo, Abdullah Qadir Azeri ve Fadıl Resul, İran tarafını da Cafer Sahraroodi, Mustafa Ajvadi ve Amir Mansour Bozorgian temsil ediyordu.

Görüşme bir ses bandı ile kayda alınıyordu. Avusturya polisinin açıkladığı o bantta Qasimlo'nun Hem eli boş döneceğim, hem de İran söz verdiği otonomi için çalışıyor diyemem sözlerinden hemen sonra silah sesleri duyulacaktı. Bu cinayet, Avusturya Devleti'nin İran ile ilişkileri ve İran'ın devlet olarak elindeki bütün olanakları kullanarak açıklığa çıkmasını önledi.

Avusturya devleti cinayeti, “devlet terörü” olarak nitelemekten özenle kaçındı. Ayrıca Tarık D kod isimli bir görgü tanığı, o gün Mahmud Ahmedinejad'ın da (2005'te İran Cumhurbaşkanı seçildi) onlarla birlikte olduğunu ve olay yerinde önceden keşif yaptığını söyleyecekti. Bu görüşme, Celal Talabani ve Cezayir eski Cumhurbaşkanı Bin Bella'nın uyarılarına rağmen gerçekleşti.

Geçmişte bir görüşme daha yapılmıştı ve bu görüşme Celal Talabani'nin başarılı güvenlik önlemleri sayesinde sorunsuz gerçekleşmişti. Ne yazık ki Qasimlo bu görüşmeyi onlara haber vermeden gerçekleştirmişti. Suikastte iki silah kullanılmıştı. Qasimlo alından, şakaklarından ve boynundan, Fadıl Resul kafasından ve boynundan vurulmuş, Abdullah Kadir Azeri'nin vücudunda ise sekiz kurşun bulunmuş beş kurşun da vücudunu sıyrarak geçmişti.

***Qasimlo'nun bilimsel veri ve metodla yazdığı Kürdistan ve Kürtler isimli kitabında

Kürdistan'ın sosyal ve ekonomik yapısı konusunda ilginç ve önemli tahliller bulunmaktadır. Kürt sorununun çözümünde yeni ufuklar açıyordu. Kürdistan'ın dört parçasını tarihi geçmişleriyle ele alan bu kitapta Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkı üzerinde durmakta ve az gelişmişlik ile sanayi devrimi arasında sıkışmış Kürdistan için Dr. Qasimlo şunları söylüyordu: Kürt toplumu, Afrika'da son dönemlerde bağımsızlığını kazanmış ülkelerdeki gibi kabileler birliği bile değildir. Kürt köylü-çiftçileri dünyadaki en düşük yaşam standartlarına sahipler. Kürdistan, her ne kadar kelimenin tam anlamıyla bir sömürge olmazsa da siyasi statüsü itibarıyla böyledir. Üstüne üstlük bu ülke birçok devlet tarafından paylaşılmıştır. Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesi Kürt sorununun çözümünü hedefliyor. Aynı zamanda Kürt ulusal özgürlük mücadelesini temsil eden iki ana akım giderek güçleniyor. Bunlardan biri proletarya diğeri de ulusal burjuvazidir. "Tarihsel ve yerel şartlar göz önüne alındığında Kürdistan devrimci güçlerinin savaşta üstünlüğü kazanma ve elde tutmak için gerekli temel özellikleri vardır. Tabii komşu ülkelerin çalışan sınıfının desteğini alırlarsa, ki bu destek Kürdistan'ın gelecekteki sosyalist gelişimini garanti edecektir. Ulusal hakların, özellikle de kendi kaderini tayin hakkını garanti altına almak, Kürt ulusunun tarihinde önemli bir aşama olacaktır. Ancak sorunun bu yönünün çözülmesi emperyalizmin Ortadoğu'daki etkisi-gücüne son verilmeden mümkün olmayacaktır." Bu nedenledir ki Kürt halkının özgürlük davası Ortadoğu'da emperyalizme karşı olan tüm halkların da davasıdır. Kürt sorununun çözümü, Kürt ulusunun spesifik yaşam koşulları ve ülkesinin durumu göz önüne alınarak inşa edilmelidir. Sorunun çözümüne stereotip (basmakalıp) bir yaklaşım veya hamle son tahlilde ana hedefe sadece zarar verecektir. Ama her şeye rağmen Kürdistan, kısa bir sürede Ortadoğu'nun parıldayan bahçesi olabilir. Rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Kaynak: Osman AYDIN: Abdurrahman Qasimlo . [1]

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Biyografi | Anılar | Belge Türü: Orijinal dili | **Yayın Türü:** Born-digital | **Lehçe :** Türkçe | **Özerk:** Kurdistan |

Yayın tarihi: 13-07-2021

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2021	پیکهوت و پرووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | <https://www.rupelanu.org>

Eklenme tarihi: 16-06-2026

Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kısa tanım**Konu (Başlık): 291****Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasımlo**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20260616224454691676>

Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasımlo

Seîd Veroj

Sekiz yıl devam eden İran-İrak savaşını, İran kaybetti. İki taraf arasında yapılan ateşkes anlaşması, Güney ve Doğu Kürdistan'da kırılgan bir durum meydana getirmişti. Irak, güney Kürdlerine karşı Enfal operasyonlarını başlatmış; onbinlerce kadın, çocuk, yaşlı ve hasta demeden sivilleri ıssız Arap çöllerine sürmekte, sorgusuz ve sualsiz infaz etmekteydi. İran da İslam devriminden hemen sonra savaşa girdiği için, doğu Kürdleriyle olan hesaplaşmasını savaş sonrasına ertelemişti.

İran İslam Cumhuriyeti nüfusunun yarısından fazlası Kürtler, Azeriler, Beluciler, Araplar vs. unsurlardan oluştuğu halde egemenlik hakkı, Şia mezhebini devlet ideolojisi haline getiren Farslar ve onlara iltihak eden gruplara aittir. İran'da on iki milyon civarında Kürd olmasına rağmen, Doğu Kürdistan coğrafyasının yarısını içine alan "Kürdistan Eyaleti" adının dışında, Kürdlerin hiçbir hakkı yok. Kürdlerin Fars egemenliğine karşı verdiği mücadelenin tarihi çok eskiye dayanır ve bu yazıda o tarihsel geçmişe girmeyeceğiz. Ancak Farsların ve öncülerinin Kürdlere karşı izlediği bazı politikalarını hatırlatmakta fayda var. Safevilerden mollalar rejimine kadar İran'ın değişmeyen Kürd politikalarından biri, uzlaşma-barışma talebi adı altında, farklı zaman ve mekanlarda Kürd liderlerine suikastlar düzenlemektir.

Bu politikanın en yakın dönem kurbanlarından biri de, 13 Temmuz 1989'da Avusturya'nın başkenti Viyana'da şehit edilen İKDP başkanı Dr. Abdurrahman Qasımlo ve arkadaşlarıdır. İran mollalar rejimi adeta bu politikanın etkisini kanıtlamaya çalışır gibi, 1992 yılında da Berlin'de Qasımlo'nun halefi Sadık Şerfkendi ve arkadaşlarını, gizli servisinin başkanı Ali Fallahyan'ın organize ettiği bir suikast sonucu öldürttü. Olay Alman makamları tarafından tamamen açıklığa kavuşturuldu ve failleri cezalandırıldı. Ancak Qasımlo suikastının üzerinden 28 yıl geçmesine rağmen, Avusturya yetkilileri olayı tamamen aydınlatıp ilgili faillere gerekli cezayı veremedi.

Kürtlerin dünya çapında tanınan, yedi dil konuşabilen, ekonomi alanında doktorası olan ve üniversitede ders vermiş, Orta Doğu'da siyaset yapan ve mevcut durumda savaş alanında binlerce Peşmergesi olan bir partinin lideri, nasıl olur da böyle bir

tuzaga düşer. Mahabad deneyimi de bulunan Doğu Kürdistan'daki Kürd hareketinin o zaman doğru değerlendiremediği en önemli eksiklerinden bir de, Humeyni'nin açık olmayan Kürd politikasına kanmaları ve Şah rejiminin yıkılmasından sonra Kürdistan coğrafyasında egemen oldukları halde, mollaların otonomi vaatlerine kanıp bağımsızlığı ilan etmemeleriydi.

Aslında Qasımlo ve Şeyh İzeddin gibi milliyetçi ve sol eğilimli iki Peşmerge liderinin mollalar rejimiyle bir kan uyuşmazlığı baştan beri vardı. Peşmergenin Doğu Kürdistan'da savaş alanında mollalar rejimine karşı gösterdiği başarılar, bu sürece giden ilk adımların başlangıcı sayılabilir. Bunun yanı sıra Dr. Qasımlo'nun İran rejimine karşı yürüttüğü diplomatik ve siyasal çalışmalar, bu süreci hızlandıran etkenler olmuştur. Dr. Qasımlo Paris'te düzenlenen Sosyalist Enternasyonal toplantısına katıldıktan sonra Viyana'ya geçer. Viyana'daki görüşmeler tamamlanabilseydi oradan da Washington'a geçecekti.

Avusturya'nın başkenti Viyana'da yapılan müzakerelerin aracısı Irak'lı Kürtlerinden Fadıl Resul'dür. Görüşme yeri, Fadıl Resul'ün sevgilisi Renata Faistauer'in eviydi ve suikast de 13 Temmuz akşam saat 7:20 sıralarında aynı evde gerçekleştirilmiştir. Bu suikastta, İKDP tarafından Başkan Dr. Abdurrahman Qasımlo, Azad mahlaslı Abdullah Qaderi-Azar ve Fadıl Resul öldürülür, İran adına görüşmelere katılan Muhammed Caferi Sahrarudi de yaralanır.

Qasımlo ve arkadaşlarının yaşamına mal olan Viyana görüşmesinde masada olan konuyu tamamen bilmesek de, parti yetkilileri ve konudan kısmen haberdar olan yakın dostları tarafından yapılan açıklamalara bakılırsa; Haşimi Rafsancani'nin Fadıl Resul aracılığıyla gelen mesajında "Kürdistan'a özerklik konusu ve parti(İKDP)'ye yasal bir kimlik kazandırma" mesajını görüşmek üzere İranlı yetkililerle gizli bir görüşme yapılacaktı. Qasımlo'nun Resul'le olan ilişkileri, aslında arkadaşları ve yakın çevresinde bulunan Kürdler arasında bir huzursuzluk meydan getirmişti. Viyana'ya gitmeden bir gün önce Paris'te eski eşine bu konuyu açtığında Héléne da, "İranlıların bu konuda iyi niyetli olmadıklarını, Kürdistan'a otonomi verilmesinin mollaların umurunda olmadığı" yönünde uyarılarda bulunmuştu. Qasımlo'ya göre ise; "Humeyni'nin ölümüyle mollalar rejimi zayıflamıştı, şimdi İranlılar ile anlaşma yoluna gitmenin tam vaktiydi." Öyle anlaşıyor ki Dr. Qasımlo bu kararı verirken, Başkan Qazi Muhammedin vasiyetnamesini de unutmuş ve gerekli hassasiyeti de göstermemiştir.

Daha geçmişe gittiğimizde, aslında Qasımlo'nun ölüm fermanı, İran İslam Cumhuriyeti lideri Humeyni tarafından 19 Ağustos 1979'da verilmişti. Şah'ın

devrilmesinden sonra Tahran'da İran İslam Cumhuriyeti'nin temel yapısını oluşturacak Kurucu Ulemalar Meclisi oluşturulmuştu ve Qasimlo da Kürdleri temsilen bu meclisin seçilmiş birkaç laik üyelerinden biri idi ancak parti merkez komitesi güvenlik nedeniyle onun bu meclis toplantılarına katılmaması kararını almıştı. Çünkü Peşmerge güçleri 16 Ağustos'ta Pave Bölgesi'nde İran İslam birlikleriyle büyük bir çatışmaya girmiş ve onları yenilgiye uğratmıştı. Dolayısıyla İmam Humeyni de kendisini yenilmiş olarak görüyordu ve bundan sonra savaşı bizatihi kendisi yönetecekti. Humeyni bu olaydan üç gün sonra yani 19 Ağustos'ta toplanan Kurucu Ulemalar Meclisi'nde yaptığı konuşmada Kürdleri kastederek "Onların tek hedefi İran Devrimi'ni sabote etmek; bu nedenle de serbestçe hareket etmelerine izin vermeyiz. Bu partinin aktiviteleri yasaklanmalı, Qasimlo ve Şeyh İzeddin cezalandırılmalıdır. Dünya müfsidi bugün gelmemiş, eğer gelseydi onu tutuklayıp idam edecektim" diyerek fetva çıkartmıştı. Böylece Qasimlo ve arkadaşları bütün dünya kamuoyu önünde ölüme mahkum edildi. Rafsancani'nin emriyle Viyana'da Kürd lidere karşı gerçekleştirilen suikast, İmam Humeyni'nin vermiş olduğu kararın tatbikidir.

Mazlum bir millete ve liderlerine karşı işlenen bu tür suçların faili kim ve adresi nerede olursa olsun, bütün yönleriyle aydınlatılması, faillerin hukuk önünde hesap vermesi, gerekli cezaya çarptırılması gerekir. Avusturya devleti Kürd liderinin katillerinin yakalanması ve gerekli cezaya çarptırılması için yeterli çabayı ve siyasal kararlılığı gösterememiştir. Ancak bu tür olayların tekerrür etmesi, bir yönüyle Kürdlerin de eksik ve zaaflarının olduğunu gösterir. Yaşanmış tarihsel olaylardan gerekli dersi çıkartmak, tarihsel ve toplumsal hafızamızı sürekli yenilemek gerekir. Bu vesileyle Qazi Muhammed'in, Qasimlo ve arkadaşlarının şahadetinden kırk iki yıl önce, genelde bütün Kürdlere ve özelde de İran yani Acem egemenlik sistemi altında yaşayan Kürdlere yaptığı vasiyetti daima hatırlatmak ve bir an dahi unutmamak gerekir.

"Kardeşlerim! Kürt düşmanları hangi renkten ve milletten olursa olsun her zaman düşmandır; acımasızdır, vicdansızdır, kendi elinizle sizi öldürecek, onursuzlaştıracak yalan ve hilebazlıkla sizi kandırıp birbirinize düşürecektir. Kürt milletin bütün düşmanları içerisinde Acemler hepsinden daha zalim, mel'un, tanrıtanımaz ve acımasız olanıdır. Kürt milletine karşı hiçbir suç işlemekten kaçınmaz, size karşı tarihten gelen bir kini ve nefreti olmuş ve bugün de devam etmektedir. Şıkakli İsmail Ağa'dan tutun kardeşi Cevher Ağa, Menguri'li Hamza Ağa ve diğerlerine kadar halkınızın bütün büyüklerini kandırdılar, yalnızlaştırıp halkın desteğinden yoksun bıraktılar ve onlara Kur'an adına yemin edip inandırarak kallesçe öldürdüler. Kürtler, Acemlerin ettikleri yemin ve verdikleri sözlere çabuk inanıp kandırılırlar. Fakat geçmiş tarihten günümüze kadar hiç kimse Acemlerin Kürtlere verdikleri sözleri ve

yaptıkları antlaşmaları yerine getirdiklerini görmemiştir, sürekli yalan söyleyip ve hilebazlık yapmışlar. Ben, sizin küçük bir kardeşiniz olarak, Allah'ın yollunda ve Allah'ın hatırı için size diyorum birlik olun ve hiçbir zaman birbirinizi yalnız bırakmayın. Çok iyi bilin eğer Acem size bal verirse, biliniz ki içine zehir katmıştır. İnaniyorum ki bizden sonra gelecek daha becerikli ve bilinçli insanlarımız da Acemler tarafından kandırılacaktır, fakat umut ederim ki bizim ölümümüzden ders ve ibret alırsınız.. [1]

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Kürt Davası | **Tarih** | **Siyasi** | **Belge Türü:** Orijinal dili | **Yayın Türü:** Born-digital | **Lehçe :** Türkçe | **Özerk:** Kurdistan |

بابه ته په یوه دستکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
Dr. Qasimlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!	کورتەباس	Türkçe	

QR Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | <https://www.kurdistan24.net>

Eklenme tarihi: 16-06-2026

Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kısa tanım

Konu (Başlık): 292

Dr. Qasımlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20260616225234691679>

Dr. Qasımlo ve Azar'ı saygı ve minnetle anıyoruz!

Dış İlişkiler Komisyonu Eş Sözcülerimiz Feleknas Uca ve Hişyar Özsoy'un açıklaması:

İran Kürdistan Demokrat Partisi (İKDP) Genel Sekreteri Dr. Abdurrahman Qasımlo ile Merkez Komite Üyesi Abdullah Ghaderi Azar 13 Temmuz 1989'da İran hükümet yetkilileri ile barış müzakere etmek üzere gittikleri Avusturya'nın başkenti Viyana'da müzakerelerin yapıldığı odada, barış masasında katledildiler. Cenazeleri doğup büyüdüleri Doğu Kürdistan'da değil, Yılmaz Güney ve Ahmet Kaya gibi sürgün Kürt sanatçılarının da mezarlarına ev sahipliği yapan Paris'teki Père Lachaise mezarlığına defnedildi.

Katliamın üzerinden 31 yıl geçti. Ancak faillerin yargılanmaması ve dönemin Avusturya hükümeti tarafından İran'a iade edilmiş olması bu katliamı kapanmayan bir yaraya dönüşmüştür. Avusturya katiller hakkında yakalama kararlarını ancak dört ay sonra çıkarmış ve hiçbirini uygulamamıştır. Bu katliamın aydınlatılmaması, sorumlularının hesap vermemesi Dr. Qasımlo yerine İKDP Genel Sekreterliğine seçilen Dr. Sadık Şerefkendî'nin de 1992'de Berlin'de katledilmesinin önünü açmıştır.

Avusturya hükümeti ve mahkemeleri hiçbir zaman Viyana'daki cinayetleri aydınlatmamış, Dr Şerefkendî suikastına bakan Alman mahkemesi ise 1997'de Viyana ve Berlin'deki cinayetlerden İran hükümetini resmen sorumlu tutmuştur.

İran devleti Kürtlerle müzakere ederek sorunları çözmek yerine Kürt meselesini bastırmak için tutuklama ve idamlarda ısrar etmektedir. İran'da ısrarla sürdürülen idamlar ve Kürt kolberlerin sınırlarda katledilmesi Dr. Qasımlo'nun katledilmesinden bu yana Doğu Kürdistan'da pek bir şeyin değişmediğini göstermektedir.

Katledilmelerinin 31. yıl dönümünde Dr. Qasımlo ve Abdullah Ghaderi Azar'ın anıları önünde saygıyla eğiliyor, Doğu Kürdistan halkının devam eden özgürlük, adalet ve barış mücadelesini selamlıyoruz.

Feleknas Uca-Hişyar Özsoy

Dış İlişkiler Komisyonu Eş Sözcüleri

13 Temmuz 2020. [1]

Başlık özellikleri

Parti: HDP | İçerik Kategorisi: Anılar | Belge Türü: Orijinal dili | Yayın Türü: Born-digital | Lehçe : Türkçe | Özerk: Kurdistan |
Yayın tarihi: 13-07-2020

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2020	رێکهوت و رووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	

QR Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | <https://www.hdp.org.tr>

Eklenme tarihi: 16-06-2026

Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kısa tanım

Konu (Başlık): 293

Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20260616215131691657>

Dr. Qasimlo, 30. yıldönümünde saygıyla anıldı

İran rejimi tarafından Avusturya'nın başkenti Viyana'da müzakere masasında katledilen PDK-İ Genel Sekretiri Dr. Abdulrahman Qasimlo, yardımcısı Abdullah Qadirizade ve Güney Kürdistanlı siyasetçi Dr. Fazil Resul, 30. ölüm yıldönümünde Kürdistan'ın dört bir yanında anıldı.

İran İslam Cumhuriyeti istihbarat mensupları tarafından Avusturya'nın başkenti Viyana'da, İran'daki Kürt meselesinin müzakere edildiği bir otelde, müzakere masasında katledilen İran-Kürdistan Demokrat Parti (PDK-İ) Genel Sekretiri Dr. Abdulrahman Qasimlo, yardımcısı Abdullah Qadirizade ve Güney Kürdistanlı siyasetçi Dr. Fazil Resul, katledilişlerinin 30. yıldönümünde Kürdistan'ın dört bir yanında anıldı.

Kürt tarihine 'Viyana Komplosu' olarak geçen katliam'da katledilen Dr. Qasimlo ve arkadaşları için Doğu Kürdistan'da (Rojhelat) halk, her yıldönümünde olduğu gibi bu yıldönümünde de Qasimlo ve arkadaşları için çeşitli eylem ve etkinliklerle yas tuttu.

Erbil'de anma törenleri gerçekleştirildi

Kürdistan Bölge Yönetimi'nin başkenti Erbil'de PDK-İ tarafından düzenlenen anma töreninde de katliam kınandı. Qasimlo'nun Kürdistan mücadelesindeki öneminin

vurgulandığı anma töreninde İran rejimi kınandı.

Kürdistan Demokrat Parti (PDK) de başkent Erbil’de Qasimlo ve arkadaşları için bir anma töreni gerçekleştirdi. Törende bu tür katliamların yaşanmaması için birlik olma çağrısı yapıldı.

HDP: Mücadelesi önünde saygıyla eğiliyoruz

Kuzey Kürdistan ve Türkiye’de siyasi mücadele yürüten Halkların Demokrasi Partisi (HDP) de Qasimlo ve arkadaşlarının katledilişinin 30. yıldönümü vesilesiyle bir mesaj yayınladı. HDP mesajında şu ifadeler yer aldı:

“Yaşamını bütününü özgürlük mücadelesi ile geçirmiş büyük Kürt lider Qasimlo ve arkadaşlarını katledilişlerinin 30. yıldönümünde onları yad ediyor, mücadelesi önünde saygıyla eğiliyoruz. Ruhu şad olsun.”

Diyarbakır Büyükşehir eski Belediye Başkanı ve HDP Milletvekili Osman Baydemir’de Qasimlo için bir mesaj yayınladı. Twitter hesabından paylaştığı mesajında Baydemir, “Kürdistan davasının kahramanı, şehit Abdulrahman Qasimlo ve yoldaşlarını saygıyla anıyorum. Onlar, halkının günlünde hep yaşayacaklar” dedi.

Brüksel’deki AP binası önünde büyük protesto gösterisi

PDK-İ Genel Sekreteri Dr. Abdulrahman Qasimlo ve arkadaşları, 30. ölüm yıldönümünde, Brüksel’deki Avrupa Parlamentosu (AP) binası önünde anılmıştı. PDK-İ tarafından organize edilen ve Avrupa’nın dört bir yanından yüzlerce Kürdistanlının katılımı ile gerçekleştirilen anma etkinliğinde İran rejimi lanetlenmiş ve AP’den Dr. Qasimlo dosyasının yeniden açılması talep edilmişti.

Dr. Abdulrahman Qasimlo ve arkadaşları 13 Temmuz 1989 yılında Avusturya’nın başkenti Viyana’da İran rejimi istihbaratının komplosu sonucu müzakere masasında katledilmişlerdi.

Komplonun ardından Avusturya yönetimi, İran İslam Cumhuriyeti ile ekonomik ilişkilerini gerekçe göstererek Dr. Qasimlo ve arkadaşlarının katillerini İran rejimine teslim ederek Dr. Qasimlo’nun dosyasını kapatmıştı.

Qasimlo kimdir?

Dr. Abdulrahman Qasimlo, 1930 yılında, Urmiye’nin Qasimlo kasabasında doğdu. Yüksek öğrenimini Prag ve Paris’te tamamlayan Dr. Qasimlo, 1961-1976 yılları arasında Prag Ekonomi Fakültesi’nde öğretim üyeliği yaptı. Dr. Qasimlo, 1970 yılında PDK-İ yönetimine girdi. Kısa bir süre sonra ise partinin genel sekreterliğine getirildi.

6 yabancı dil bilen Kürt liderin “Kürtler ve Kürdistan” adında bir kitabı ve çok sayıda makalesi var. [1]

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Kürt Davası | Tarih | Anılar | Belge Türü: Orijinal dili | Yayın Türü: Born-digital | Lehçe : Türkçe | Özerk: Kurdistan |
Yayın tarihi: 14-07-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
14-07-2019	رێکهوت و ڕووداو (کروڤنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasımlo	کورتته‌باس	Türkçe	

QR Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | <https://www.avatoday.net>

Eklenme tarihi: 16-06-2026

Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kısa tanım

Konu (Başlık): 294

Dr. Qasimlo: Post-Marksizmin Kürt Yüzü

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20221025180122441882>

Dr. Qasimlo: Post-Marksizmin Kürt Yüzü

Makale / Mustafa Zengin

Dr. Qasimlo'ya göre, inşa edilecek demokratik bir sosyalizm, hem iktisadi ve sosyal kazanımlara hem de bireysel ve siyasal özgürlük ile toplumsal grupların siyasal yönetime doğrudan katılımına dayanmalıdır. Kendisinin kuramsallaştırdığı demokratik sosyalizmde birey, ne iktisadi ve sosyal olarak ne de siyasal olarak ezilir. Zira demokratik sosyalizmin inşa edildiği bir ülkede, yurttaşlar özgür bireyler olarak yaşarlar. Dr. Qasimlo, iktisadi, sosyal ve siyasal olmak üzere üç demokrasi türünün ayırımını yapmaktadır. Adalet merkezli olarak bu demokrasi türlerinin sosyalist ve kapitalist ülkelerdeki varlığının mukayesesini sunmaktadır. İlk olarak iktisadi demokrasinin genel olarak sosyalist ülkelerde daha güçlü olduğunu, zira milli gelirin bu ülkelerde daha adilane paylaşıldığını ifade etmektedir. [1]

Makaleyi okumak için tıklayın: Dr. Qasimlo: Post-Marksizmin Kürt Yüzü

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Kürt Davası | Siyasi | Belge Türü: Orijinal dili | Yayın Türü: Born-digital | Lehçe : Türkçe | Özerk: İran kurdistanı | Kurdistan |

Yayın tarihi: 30-09-2019

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
30-09-2019	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr. Abdurrahman Qasimlo	کورتیه باس	Türkçe	
Di bîranîna pakrewanbûna Dr. Ebdilrihman Qasimlo de	کورتیه باس	Kurmancî	
KURDISTAN U KURD LÊKOLÎNEK SÎYASÎ Û ABORÎ	په رتوو و کخانه	Kurmancî	
Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?	کورتیه باس	Deutsch	

ئهم تۆماره هه نديک فايلى په يوه نديدارى وهک وئنه و فيديوئى له گه لدايه و ليره دا پيشان نه دراوون،
تتيبينى . کوډه که بکه تاوه کو له سه ر مائه پهرى ریک خراوى کوردیپیدیا ئه و فايلا نه ببينیت QR تکیه سکتی

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | kurdarastirmalari.com

Eklenme tarihi: 25-10-2022

Editör Adı: Raper Usman Uzêrî

Grup: Kısa tanım

Konu (Başlık): 295

İran Kürdistanı

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20230524143127493350>

İran Kürdistanı
DR. ABDURRAHMAN QASIMLO

Belge Yayınları
1. Baskı 1991
102 Sayfa

ARKA KAPAK

"1973'te İran KDP'nin başkanlığına Dr. Abdurrahman Qasimlo seçildi. Qasimlo Sorbonne'da (Paris) eğitim görmüş, birkaç yıl Çekoslovakya'da kalmış sosyalist bir aydındı, partinin tabanı ise köylüler ve kent halkıydı. IKDP Şahlık rejimini devirmek için mücadele eden diğer ilerici güçlerle aktif bir işbirliğini kabul etti. Barzani'nin aşiret ordusundan daha zayıf olmasına rağmen ulusal mücadele için çok daha iyi bir temele oturuyordu."

İRAN KÜRTLERİ

İran yönetimi İran Kürdistanı'nı üç eyalete ayırmıştır, yalnızca merkezi Sina (Senendec) resmen Kürdistan olarak adlandırılmaktadır. Kuzeye Batı Azerbaycan ve güneye Kirmanşah denilir. Etnik bakımdan, başkenti Xurremabad olan Luristan'ı da Kürdistan'a katmak gerekir.

NÜFUS

İran Hükümeti daima Kürtlerin "saf İranlılar" olduğunu iddia etmiş ve "İranlı"larla "Farsî"ler arasında ayırım yapmaktan dikkatle kaçınmıştır. ... Fakat İran Kürdistanı'nda nüfusun ezici çoğunluğunun Kürt olduğu açıktır.

İran'da Kürt Nüfus				
Yıllar	İran (Toplam)	İran Kürdistanı	İran'da Kürtler	İran'da Kürt %'si
1970	28.258.800	4.803.860	4.521.220	%16
1978	32.440.000	5.514.800	5.190.404	%16

Kapitalizm gelişikçe iç pazarın hızlı büyümesi, tarım reformu (Kürdistan'da oldukça sınırlı kalmış olmasına karşın), şehirlere büyük göç ve öteki kültürel ve toplumsal değişiklikler İran Kürdistanı'nda aşiret toplumunun tasfiyesinde rol oynamıştır. Doğal olarak aşiretler yaşama mücadelesi vermektedir ve bir süre daha yaşayacaklardır. Fakat Mir, Beğ ve Ağa yönetiminde, hiyerarşik klasik aşiret yapısı artık çökmektedir.

Bir kaç yan göçebe aşiret kışları köylerinde geçirip yazları yaylalara hayvanlarını otlatmaya çıksalar da artık Kürdistan'da göçebe aşiretler yoktur.

DİN

İran Kürdistanı'nda nüfusun % 98'i Müslüman'dır. Kalan % 2 Ermeni, Süryani ve Yahudilerden oluşur. Müslümanların çoğunluğu Sünnî'dir (% 75).

Sünnîlerin dinsel önderleri şeyhlerin İran Kürdistanı'nda halen önemli ölçüde etkinliği söz konusudur. Önde gelen iki tarikat Kadiri ve Nakşibendîdîr. ... İran yönetimi son yıllarda Sünnî hiyerarşiyi "yeniden örgütlenme" çabasıyla mollalara ayık bağlamış ve onları devlet hizmetine çekmeye çalışmıştır.

DİL VE EDEBİYAT

Kürtçe, İran dili gibi bir Hint-Avrupa dilidir. ... 1945-46'da kısa süre bağımsızlık kazanmış olan Mahabad Kürt Cumhuriyeti dil ve edebiyatın gelişimini özellikle etkilemiştir. Kürtçe son otuz

İran Kürdistanı

DR. ABDURRAHMAN QASIMLO

Belge Yayınları

1. Baskı 1991

102 Sayfa

ARKA KAPAK

"1973'te İran KDP'nin başkanlığına Dr. Abdurrahman Qasimlo seçildi. Qasimlo Sorbonne'da (Paris) eğitim görmüş, birkaç yıl Çekoslovakya'da kalmış sosyalist bir aydındı, partinin tabanı ise köylüler ve kent halkıydı. IKDP Şahlık rejimini devirmek için mücadele eden diğer ilerici güçlerle aktif bir işbirliğini kabul etti. Barzani'nin aşiret ordusundan daha zayıf olmasına rağmen ulusal mücadele için çok daha iyi bir

temele oturuyordu.”

İRAN KÜRTLERİ

İran yönetimi İran Kürdistanı’nı üç eyalete ayırmıştır, yalnızca merkezi Sina (Senendec) resmen Kürdistan olarak adlandırılmaktadır. Kuzeye Batı Azerbaycan ve güneye Kirmanşahdenilir. Etnik bakımdan, başkenti Xurremabad olan Luristan’ı da Kürdistan’a katmak gerekir.[1]

[External Link](#)

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Coğrafya | Kürt Davası | Tarih | Belge Türü: Orijinal dili | Yayın Türü: Born-digital | Lehçe : Türkçe | Özerk: İran kurdistanı |

ئەم تۆمارە ھەندێک فایلی پەيوەندیداری وەک وێنە و فیدیوی لەگەڵدا یە و لێرەدا پێشان نەدراون،
کۆدەکە بکە تاوێک لە سەر مەلپەری رێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلە بێنیت QR تکیە سکی

QR

Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | <file:///C:/Users/User/Desktop/IranKurdistani.pdf>

Eklenme tarihi: 24-05-2023

Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kütüphane

Konu (Başlık): 296

Kürtler ve Kürdistan

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20220612212209417331>

Kürtler ve Kürdistan

yazarın adı: Abdul Rahman Ghassemlou

Tercüme: İbrahim Bingöl

fransızcadan çeviri

önsöz: Hamit Bozarslan

İstanbul

Yayımcı: Avesta

2009

Qasimlo'nun 1960 tarihli kitabını günümüz okuyucusu için önemli bir kaynak haline getiren öğelerden biri, Kürd milliyetçiliğinin ideolojik ve sembolik devamlılıklarını ve

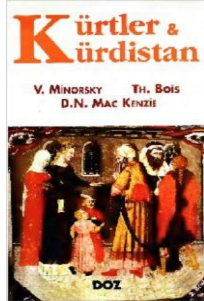
kırılmalarını sezinlemeyi mümkün kılmasıdır. Dil, coğrafya, tarih söylemi, milli efsaneler gibi ana temalarda bariz bir şekilde görülen bu devamlılık, Kürd hareketinin onyıllar önce sembolik bir anlamlar birliği kazandığını anlamamızı sağlamaktadır. Özellikle Kürdleri bir “harita”dan ve “kadim zamanlar tarihi”nden yola çıkarak cisimleştirme, Kürd tarihyazımının “Marksizme ters düşmeyen”, ama Marksizm dışı” akımlarla ortak referansları oluşturmasını da mümkün kılan belirleyici öğelerindendir. Qasımlo’nun çalışmasının, hem Kürdler üzerine bir çalışma, hem Kürd araştırmacılığının şeceresinde bir mihenk taşı, hem de bir dönemin tanığı ve tanıklığı olarak görülmesi gerekmektedir. [1]

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Kürt Davası | Tarih | Belge Türü: Çeviri | **Yayın Türü:** Basılı | **Lehçe :** Türkçe | **Şehirler:** İstanbul | **PDF:** Hayır | **Özerk:** Türkiye | **Özgün Dil:** Fransızca |

Yayın tarihi: 00-00-2009

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-2009	رێکهوت و پرووداو (کړوڼو لۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
100 yıllık inkâra Kürt entelektüellerinden cevap	کورتیه باس	Türkçe	
Abdul Rahman Ghassemlou	شه هیدان	Français	
KÜRDİSTAN (1918 - 1946)	په رتوو کخانه	Türkçe	

Türkiye'de Kürtler ve Toplumsal Algılar

په‌رتوو‌خانه

Türkçe

TÜRKİYE'NİN ETNİK YAPISI Halkımızın
Kökenleri ve Gerçekler

په‌رتوو‌خانه

Türkçe

Ulusçuluk Çıkmazı: Kürtler ve Çözüm Arayışı

په‌رتوو‌خانه

Türkçe

Ünlü filozof Slavoj Žižek: Kürtler kendini kimse
için feda etmemeli

کورت‌ه‌باس

Türkçe

ئهم تۆماره هه‌ندیک فایلێ پهیوه‌ندیاری وه‌ک وێنه و فیدیۆی له‌گه‌ڵدایه و لێره‌دا پێشان نه‌دراون،
کۆده‌که بکه تاوه‌کو له‌سه‌ر مائه‌په‌ری رێکخراوی کوردیپیدیا ئه‌و فایلانه ببنیت QR تکه‌یه سکینی

QR

Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Français | institutkurde.org

Eklenme tarihi: 12-06-2022

Editör Adı: Raper Usman Uzêrî

Grup: Kısa tanım

Konu (Başlık): 297

Müzakere masasında namertçe katledilen Kürt lider: Dr. Qasimlo

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20260530205341689427>

Müzakere masasında namertçe katledilen Kürt lider: Dr. Qasimlo
FEYRUZ İSMAİL

Doğu Kurdistan'ın tanınmış Kürt liderlerinden Dr. Abdulrahman Qasimlo, 13 Temmuz 1989 günü iki arkadaşıyla Viyana'da İran rejimi ile müzakere masasındayken İran istihbaratının düzenlediği bir komployla katledilir. Katliamın tetikçilerinden SAVAK elemanı Sahraroodi katliamın üzerinden 35 yıl geçmesine karşın yargılanmadığı gibi, yıllar sonra Hewlêr'de kırmızı halıyla karşılanıp ödüllendirilecekti.

KDP-İ lideri Dr. Abdurrahman Qasimlo iki arkadaşı ile birlikte Viyana'da 13 Temmuz 1989'da müzakere masasındayken SAVAK'ın (İran Milli İstihbarat ve Devlet Güvenlik Örgütü) tarafından katledildi. Komplolarla anılan İran rejimi, tarih kodlaması yapmış ve Humeyni'nin "Allah'ın düşmanı" ilan ettiği Qasimlo'yu 3 Haziran 1989'da ölen Humeyni'nin 40'ıncı yas gününde yani 13 Temmuz'da katletmişti.

İran rejiminin komplolarla anılan tarihinde Dr. Qasimlo ilk olmadığı gibi son da olmayacaktı. Qazi Muhammed'le başlayan Dr. Qasimlo ile devam eden cinayetler serisi Dr. Şadiq Şerefkendi, Musa Babaxani ile devam edecekti.

Dr. Qasimlo'nun yaşamı ve mücadeleye geçmişi

Dr. Qasimlo, 22 Aralık 1930'da Rojhilat'ın Urmiye kentine bağlı bir köyde doğdu. 22 Ocak 1946'da Mahabad'ın Çarçira Meydanı'nda Kurdistan bayrağı dalgalandığında Qasimlo, Tahrân'da 16 yaşında bir öğrenci idi.

Komünist Tudey Partisi üyesi olan Qasimlo, Mahabad'ın yıkılışına ve Qazi Muhammed'in Çarçira Meydanı'nda idam edilmesine tanık oldu. 22 Ocak 1946 günü Mahabad'ın Çarçira Meydanı'nda Kurdistan bayrağı göklere çekildiğinde Abdulrahman Qasimlo 16 yaşında, Tahrân'da üniversiteye hazırlanan bir öğrencidir. Qasimlo 16 yaşındayken Komünist Tudey Partisi'nin gençlik kollarına üye olur.

1948'de Çekoslovakya'da yönetime geçen Sosyalist Partisi Tudey'li gençleri ülkesine davet etti. Kabul edilen İranlı öğrenciler arasında tek bir Kürt vardı, o da 18 yaşındaki Abdulrahman Qasimlo'ydu. Böylece hayatının en önemli istasyonu olacak Prag günleri başladı.

Qasimlo 1957'de, öğrenci olarak kapısından girdiği Prag Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olur. Qasimlo Kürtçe, Asurca, Farsça, Arapça, Azerice, Fransızca, İngilizce, Çekçe ve Rusça'yı çok akıcı konuşur. Yine Almanca, Slovakça ve Lehçeye de aşinadır. Qasimlo Kürtlerin ve topraklarının tarihini anlatan "Kurdistan ve Kürtler" kitabını yazar. Kitap daha sonra farklı tarihlerde dört dilde yayınlanır.

O Avrupa'nın bilim kulvarında yol alırken, Mahabad ile gelen 20 yıllık sessizlikten sonra, Doğu Kurdistan'ın 'ilk kurşunu' 1967'de patlar. Newroz ile bir grup genç, Şah Pehlevi yönetimine karşı çok az imkanlarla direnişi başlatır. Qasimlo 1968'de Kurdistan'a döner.

Qazî Muhammed'in evinde saklanır

Qazî Muhammed'in 7 kızından biri olan Münire Qazî katıldığı bir programda Dr. Qasimlo'ya ilişkin şunları söyleyecekti: "Babamın el yazısı ile yazdığı 3 kitabı vardı. Dr. Qasimlo bu yazıları aldı. Annem Dr. Abdurrahman Qasimlo'yu 6 ay boyunca evimizde sakladı. Tutuklamaya geldiklerinde annem öyle bir yaptı ki geldiklerine pişman oldular" der. Dr. Qasimlo anılarında, "Ben Tudey Partisi'ndendim ancak Qazi Muhammed'in evinde saklandığım günlerde Demokrat Partili oldum" der.

1973'te Qasimlo, İran Kurdistan Demokrat Partisi'nin (KDP-İ) sekreteri olur. Qasimlo'nun kongre sloganı da İran'a demokrasi, Kurdistan'a otonomidir.

Qasimlo, 1976'da Prag'a döndüğünde ise 'istenmeyen adam' ilan edilir. Bunun üzerine Paris'e yerleşmeye karar verir. KDP-İ'nin liderliğinin yanında ise Paris'in ünlü

Sorbon üniversitesinde doktor unvanını alır ve burada dersler verir. Şah Pehlevi rejimi baş aşağı gidince Qasimlo 1978'in Kasım'ında Kurdistan'a tekrar döner.

Humeyni'den Kürtlere mesaj: Sizi de göreceğiz

1 Şubat 1979'da ise Humeyni'yi taşıyan uçak Paris'ten havalanıp Tahran'a inecekti. Aslında Qasimlo, İran'da değişimin habercisi olan 1978 yazında, birkaç kere Paris'in Neauphle-le-Château semtinde bulunan evinde Humeyni'yi ziyaret etmiş, çeşitli sözler almıştı. Humeyni, Tahran'a inişinden 10 gün sonra devrimini ilan ettiğinde ise Kürtlere "sizi de göreceğiz" diyordu.

Ancak 28 Mart'ta Kürt heyetiyle görüşen Humeyni, hiçbir şekilde müzakereye yanaşmıyor, "İslam'da Kürt, Azeri, Fars, ulus, azınlık yok. Hepimiz Allah'ın ümmetindeniz" diyordu. Qasimlo ise meydanlarda "Biliyorsunuz, biz Kürtler hainlerimize 'cehş' diyoruz, işte bu andan itibaren Humeyni'nin sözlerine kanan her Kürt 'cehş'tir. 1975 ihanetini ne çabuk unutunuz?" diye bağırıyordu.

Humeyni, 17 Ağustos'ta 1979'da Kürtlere karşı "Kutsal Savaşı" başlatırken Qasimlo'yu "Allah'ın Düşmanı" ilan etti, Kurdistan 20. yüzyılın ikinci yarısındaki en büyük kıyımlardan birisiyle karşı karşıyaydı.

1980 savaşı ve Kurdistan'ın değişen kaderi

İran ve Irak arasında 1980'de başlayan savaş Doğu Kurdistan'ın kaderini değiştirdi. Savaş, 1984'de kadar bütün şiddeti ile devam etti ve yaklaşık 10 bin peşmerge yaşamını yitirdi. Dr. Qasimlo ise o dönemde karargahını Doğu-Güney Kurdistan sınır hattındaki Qendîl Dağı'na çekmişti. 1980'lerin ortalarında YNK Lideri Celal Talabani aracılığı ile Tahran ile ilişkilendi.

İki taraf ilk olarak 30 Aralık 1988'de YNK'li Xebat Maruf'un evinde bir araya geldi. Toplantı 2 gün sürdü. Qasimlo, "Kürtçe eğitim ve Kürtçe'nin ikinci resmi dil olması" talebinden geri adım atmadı. Humeyni'nin ölümünden sonra Rafsancani İran'da iktidara geldi ve müzakereler yeniden başladı.

Qasimlo ve İran rejimi arasında iki kez müzakere gerçekleştirildi. Qasimlo, bu görüşmelere dair umutlu değildi. Bu yüzden Qasimlo üçüncü görüşmede yerine Sadiq Şerefkendi'nin katılmasını ister. (Qasimlo'nun katledilmesinin ardından KDP-İ'nin başına geçen Dr. Sadiq Şerefkendi'de 17 Eylül 1992'de Almanya'nın başkenti Berlin'de bulunan Myknos adlı bir restoranda üç arkadaşı ile birlikte İran istihbarat güçleri ile yaptığı bir görüşme esnasında uğradığı silahlı saldırı sonucu katledilir.) Ancak İran bu isteği reddeder. İran heyeti Qasimlo'nun görüşmelerde yer almasını

ister.

Üçüncü görüşmede KDP-İ heyeti, 2 şart öne sürdü. Bunlardan biri Celal Talabani'nin görüşmelere katılmaması, ikincisi de müzakerelerde yer alanlar dışında başka kimsenin toplantılara katılmaması idi. Yani korumaların yer almaması idi.

Komplonun adımları örülür

Dr. Qasimlo 13 Temmuz akşamı İranlılar ile yapacağı görüşme öncesinde saat 16.00'da Avusturya İçişleri Bakanlığı'ndan randevu almıştı. Görüşme bakanın başdanışmanı Manfred Matzka ile gerçekleşecekti. Ancak Matzka'nın sekreteri randevunun iptal edildiğini söyledi. Görüşmenin neden iptal edildiği ve Dr. Qasimlo'nun Avusturya hükümetine ne söylemeyi düşündüğü cinayette hala çözülemeyen en kritik ayrıntıdır.

Bakanlıktan saat 16.30'a doğru eli boş ayrılan Dr. Qasimlo'nun bir saat sonra İran heyeti ile bir randevusu daha vardı. Viyana üçüncü bölgede bulunan Linken Bahngasse caddesinde saat 17.30'da gerçekleşecek buluşmanın yerini Süleymaniyeli Fadil Resul ayarlamıştı.

Fadil Resul Viyana'da yaşıyordu. 1975 yılından itibaren Viyana'da yaşayan, Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde doktora çalışması yapan Resul, iyi bir Kürt lobicisiydi. Viyana'ya gelen Kürt liderlerin görüşmelerini o ayarlıyordu.

Suikast ekibinde Ahmedinejad da vardır

Bu arada üç İranlı; Cafer Sahraroodi, Mustafa Ajvadi ve Amir Mansour Bozorgian otelden ayrılmış ve buluşma yerine ulaşmıştı. Ceplerinde diplomat pasaportları vardı ve 10 Temmuz'da Viyana'ya gelmişlerdi. Daha sonra 'Tanık D' kodlu bir görgü tanığı o gün, 2005 yılında cumhurbaşkanı olacak Mahmut Ahmedinejad'ın da onlarla birlikte olduğunu ve keşif yaptığını söyleyecekti.

Taraflar salondaki masa etrafında toplanmış, müzakereler başlamıştı. Görüşme bir ses bandına kaydediliyordu. Daha sonra Avusturya polisinin açıkladığı o bantta Qasimlo'nun "Hem eli boş döneceğim hem de İran söz verdiği otonomi için çalışıyor diyemem" sözleri işitilecekti. Sözlerden sonra ise kurşun sesleri...

İki silahtan çıkan kurşunlarla Qasimlo alnından, şakaklarından ve boynundan, Resul kafasından ve boynundan vurulmuş, Abdullah Kadir Azeri ise adeta kurşun yağmuruna tutulmuştu. O gün unutulmuş bir ayrıntı vardı. 13 Temmuz 1989; 3 Haziran 1989'da ölen İran İslam devriminin lideri Humeyni'nin 40'inci yas günüydü.

İlk polis ekipleri kan gölüne dönen eve ulaştığında merdivenlerde Cafer Sahraroodi kanlar içinde yatıyordu. Arkadaşı Mansour Bozorgian ise dışarıda karşılaştığı polislerle “Vurdular, arkadaşımı vurdular, kurtarın onu” diye bağıyordu. “Hatasız suikastte” Sahraroodi’nin vurulması bütün planı ters-yüz etmişti. Sahraroodi, polis gözetiminde hastaneye kaldırıldı, Bozorgian ise Schottenring karakoluna götürüldü.

Ancak Bozorgian’ı sabah 5’te gelen talimatla günlerce saklanacağı İran Büyükelçiliğine teslim edildi. 22 Temmuz’da ise Viyana, Tahran’dan gelen baskı karşısında teslim oldu ve Sahraroodi uçakla ülkesine gönderildi.

Katilleri eskortla Tahran’a gönderen Avusturya ise cinayetin üstünü örtmek için elinden geleni yapar.

Abdulrahman Qasimlo 20 Temmuz’da Paris’te Père Lachaise Mezarlığı’na defnedilir.

Katil Hewlêr’de kırmızı halı ile karşılandı

Dr. Qasimlo ve arkadaşlarını katleden ekip ülkelerinde ‘kahraman’ gibi karşılandı. Mansour Bozorgian İran’a döndükten sonra general rütbesini aldı ve Doğu Kurdistan’daki birliklerin bağlı olduğu, Dr. Qasimlo’nun memleketi Urmiye’de bulunan Pasdaran karargahının başına getirildi.

Cafer Sahraroodi ise Viyana’daki görevin ardından İran’ın yurt dışı operasyonlarını yapan Kudüs birliklerinin komutanı oldu. Ağustos 1996’da KDP-İ’nin Güney Kurdistan’ın Koye kasabasında bulunan karargahına operasyonu bizzat o yönetti.

Her iki katil üstüne üstlük elini kolunu sallayarak Avrupa’yı dolaşmaya devam etti. Cafer Sahraroodi’nin 2013 yılının Ekim ayında İsviçre ve Hırvatistan’da gittiği ortaya çıktı. Ancak hakkında uluslararası yakalama emri bulunmasına rağmen her iki ülke Sahraroodi’yi Avusturya’ya teslim etmedi.

Bunun da ötesinde Sahraroodi 2014 yılında Hewlêr’de kırmızı halı ile karşılandı. İran Parlamentosu Başkanı Ali Laricani’nin KDP’nin davetiyle Güney Kurdistan’a yaptığı ziyarette Sahraroodi de vardı. O dönem Ali Laricani’nin ofisinde yöneticilik yapan Sahraroodi, KDP’li yöneticilerle pozlar verdi.

SAVAK-Parastin işbirliği: KDP-İ Merkez Komite Üyesi Musa Babaxanî cinayeti KDP’nin Kürt halkının düşmanlarıyla Kürt halkının öncülerini katledenlerle yaptığı işbirliği ve dostane ilişkileri Sahraroodi’nin kırmızı halıyla karşılanmasıyla sınırlı

kalmadı sonraki yıllarda da bu özellikle KDP-İ yöneticilerin katledilmesi, kamplarının boşaltılması, silahsızlandırılması biçiminde devam etti. KDP bir çok Doğu Kurdistanlı devrimciyi İran'a sattı. İran'ın istihbarat örgütü SAVAK tarafından 2021 yılında Hewlêr'de bir otelde katledilen KDP-İ Merkez Komitesi Üyesi Musa Babaxanî'nin cinayeti bunlardan sadece biri. Bu cinayetdeki tüm bulgular SAVAK- Parastin'in işbirliğini gösteriyordu.

İran'la işbirliğinin başka bir aşaması Doğu Kurdistanlı partilerin silahsızlandırılması Irak ve İran hükümetleri arasında 19 Mart 2023 tarihinde imzalanan ikili bir anlaşma ile Kurdistan Bölgesi'ndeki Doğu Kurdistan güçlerini silahsızlandırılarak kamplara yerleştirmesi veya üçüncü bir ülkeye gönderilmesi kararlaştırılmıştı.

O dönemde konuya ilişkin bir açıklama yapan Neçirvan Barzani, "Bağdat ile İran arasında güvenlik anlaşması imzalandı. Biz Kurdistan Bölgesi olarak alınan kararlara ve anlaşmalara bağlıyız. Kurdistan Bölgesi'nin İran ve Türkiye için bir tehdit kaynağı olmasını istemiyoruz" diyerek açık bir şekilde Kürt halkının düşmanları ile yaptığı işbirliğini ve desteğini itiraf etmişti. [1]

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Raport | Belge Türü: Orijinal dili | Yayın Türü: Born-digital |

Lehçe : Türkçe | Özerk: Kurdistan |

Yayın tarihi: 13-07-2024

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-2024	رێکهوت و ڕووداو (کرونۆلۆژیا)	کوردی ناوهراست	

Bir Müzakere Sürecinin Kurbanı: Dr.
Abdurrahman Qasimlo

کورتەباس

Türkçe

Wer war Dr. Ebdulrehman Qasimlo?

کورتەباس

Deutsch

ئەم تۆمارە ھەندێک فایلی پەڕووەندیداری وەک وێنە و فیدیۆی لەگەڵدا یە و لێرەدا پێشان نەدران،
کۆدەکە بکە تاوێک لە سەر مانیپەرێ پێکخراوی کوردیپیدیا ئەو فایلە بێنیت QR تکیە سکی.

QR

Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Türkçe | <https://rojnews.news>

Eklenme tarihi: 30-05-2026

Editör Adı: Sara Kamela

Grup: Kütüphane

Konu (Başlık): 298

Özgürlük Mücadelesinde Kırk Yıl

<https://www.kurdipedia.org/?lng=13&q=20220604164723416207>

Özgürlük Mücadelesinde Kırk Yıl
yazar: Abdul Rahman Ghassemlou
Tercüme: Cavidan Seyidcemaloğlu
den çeviri:: kürtçe
Yayıncı: Koral
İstanbul
1992
[1]

Dr. Abdurrahman Kassemlu 22 Aralık 1930 yılında Urmiye'de dünyaya gelir.
Tahran'da liseyi bitirir ve 1948 yılında öğrenimine devam etmek üzere Fransa'ya,

sonra da Çekoslovakya'ya gider.

1952 Prag'da Politika ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nde gördüğü öğrenimini bitirir ve İran'a geri döner. İran'da, özellikle Kürdistan'da beş yıllık bir politik çalışmadan sonra 1957 yılında İran'ı terk etmek zorunda kalır, Prag'a geri döner ve iktisat bilimlerinde doktorasını yapar.

1960-1962 Prag İktisat Üniversitesi'nde asistan

1962-1964 Prag İktisat Üniversitesi'nde doçent

1964-1970 Prag İktisat Üniversitesi'nde iktisat bilimleri profesörü

1971-1973 Bağdat'ta Irak Planlama Bakanlığı'nda danışman,

Uzun vadeli planlama bölüm yöneticisi

1974-1976 Prag İktisat Üniversitesi'nde iktisat bilimleri profesörü

1976-1978 Paris Sorbonne Üniversitesi'nde Kürdoloji profesörü

Dr. Kassemli 1972 yılında İran KDP'nin 3. konferansında genel sekreterliğe seçilir.

Kasım 1978 yılında Şah rejiminin devrilmesinden önce, Kürdistan'a geri döner ve parti yoldaşlarının yardımıyla İKDP'nin parti örgütlerini yeniden oluşturur. İKDP'nin 8. parti kongresinde, Ocak 1988 yılında beşinci kez genel sekreterliğe seçilir.

Dr. Kassemli bu cildin yayınlanmasından önce 13 Temmuz 1989 yılında Viyana'da bir suikasta öldürülür.

Başlık özellikleri

İçerik Kategorisi: Kürt Davası | **Tarih:** | **Belge Türü:** Çeviri | **Yayın Türü:** Born-digital

| **Lehçe:** Türkçe | **Şehirler:** İstanbul | **PDF:** Evet | **Özerk:** Türkiye | **Özgün Dil:**

Kürtçe - Kurmanci - Latince |

Yayın tarihi: ~~00-00~~-1992

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
01-01-1992	رێکەوت و پرووداو (کۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه‌پاست	
Abdul Rahman Ghassemlou	شه‌هیدان	Türkçe	
Abdul Rahman Ghassemlou	شه‌هیدان	Français	
Çil sal xebat di riya azadîyê de	په‌رتوو‌خانه	Kurmancî	

کۆده که بکه تاوه کو له سه ر QR ی له گه لدايه، تکایه سکینی PDF ئەم تۆماره په ږتووکه و فایلی
مائه پهری ږیکخواوی کوردیپیدیا په ږتووکه که ببینیت

QR

Code:

Kaynaklar

[1] İnternet sitesi | Kurmancî | institutkurde.org

Eklenme tarihi: 04-06-2022

Editör Adı: Raper Usman Uzêrî

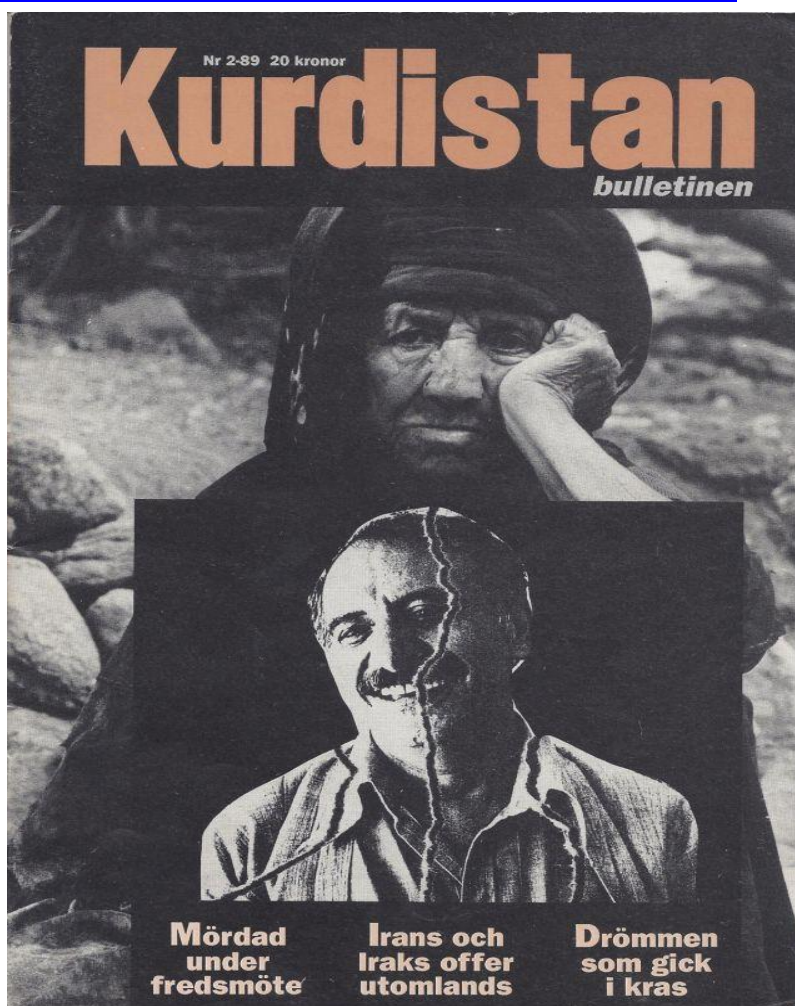
Svenska

Grupp: Publikationer (tidskrifter, tidningar, webbplatser och media, etc.)

Artikel: 299

Kurdistan bulletinen

<https://www.kurdipedia.org/?lng=15&q=2015071310061485745>

...

Föremålsegenskap

Publicering: Tidskrift | Språk - Dialekt: Svenska | Land - Provins: Utomhus |

Källor

Tillägg: 13-07-2015

Redaktörens namn: Hawrê Baxewan

Русский

Категория: мученики

Статья: 300

АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО

<https://www.kurdipedia.org/?lng=19&q=20240720081019582097>

АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО: Генеральный секретарь Демократической партии Иранского Курдистана Абдул-Рахман Касимло 13-07-1989 г. был убит спецслужбами Ирана.

Абдул-Рахман Касимло родился в 1930 году в городе Урмия в семье богатого землевладельца Иранского Курдистана. Касимло с очень раннего возраста интересовался политической жизнью курдского народа.

Когда ему исполнилось всего 11 лет, он закончил среднюю школу в Урмии и продолжил учебу в Меххабаде. Затем он поехал в Париж для продолжения учебы. В Париже Касимло начал писать книгу о сорокалетней борьбе курдского народа за независимость.

В 1945 году в Урмии он создает демократическую организацию. В это время в Иранском Курдистане распадается демократическое правительство, в 1945 было совершено покушение на иранского шаха.

В 1948 году начались гонения на демократические движения в Иране. Касимло, находившийся в то время в Париже, выступал с резкой критикой в адрес шаха Ирана. Иранские студенческие организации в Париже направили письменный протест шаху Мохамед-реза. Это послужило поводом для преследования Касимло, как представителя международной студенческой организации, посольством Ирана, а также французским правительством. Он вынужден был покинуть Париж и поселиться в Праге.

Еще в Париже Касимло основал курдские студенческие организации в Европе. В Праге он учился (получил звание доктора политических и экономических наук) и одновременно участвовал в международной студенческой организации. В 1951 году его избрали представителем иранской студенческой организации и одновременно представителем международной федерации Курдистана в Будапеште.

В 1952 году во время правления доктора Муссадыка он вернулся в Иран. В Иране Касимло заключил договор между Демократической и Народной партиями Ирана. После полугодового пребывания в Тегеране Касимло вернулся в Мехабад и взял в свои руки руководство Демократической партией Курдистана. После неудачного переворота в Иране 1953 года тайно вернулся в Тегеран, продолжал политическую борьбу в Тегеране и Курдистане.

Одновременно с этим Касимло был главным редактором газеты «Курдистан» (всего в свет вышло пять номеров) и руководил Демократической партией

Курдистана. В то же время Касимло, после пятилетней политической борьбы и Иране и Курдистане, вернулся в Прагу (1956-1957).

В 1958 году, после победы революции в Ираке и появления демократического движения в Иракском Курдистане, Касимло вместе со своими соратниками вернулся в Ирак. Началась политическая борьба в Иракском Курдистане, где Касимло столкнулся с разногласиями между лидерами Демократической партии Иракского Курдистана. По приказу правительства Ирака он вынужден был покинуть страну и вернуться в Прагу 1960.

В Праге получает степень доктора экономики и преподает политэкономии в Пражском университете 1962. В 1996 году Касимло написал книгу о проблемах экономики и культуры курдов и Курдистана. Эта книга переводилась на чешский, словацкий, польский, английский, французский, арабский, персидский и курдский языки. Сам Касимло знал персидский, турецкий, арабский, английский, русский, чешский языки.

В марте 1968 года был подписан договор между руководителями Иракской Курдистана и правительством Ирака. Касимло воспользовался появившейся возможностью и вернулся в Иранский Курдистан для руководства политической борьбой. В 1969 году его избрали членом ЦК Демократической партии Курдистана. Затем - генеральным секретарем Демократической партии Курдистана, после этого каждый съезд в течение 17 лет его переизбирал на эту должность. В то тяжелое время он был прекрасным мудрым руководителем. Для того чтобы добиться решения курдского вопроса Касимло вместе со своим товарищем Абдуллой Кадери в 1989 году согласился встретиться с представителями иранского правительства в Вене. Во время этой встречи 13 июля 1989 г. он был убит. В результате этого теракта были убиты также Абдулла Кадери и профессор Венской университета Фазиль Рассуль (иракский курд). Так оборвалась жизнь замечательного борца за независимость курдского народа.

Деликатный порученец

Вскоре после скандала с заложниками Махмуд Ахмади-Нежад оказался в центре нового – на сей раз в Европе. Здесь заговорили о его причастности к убийству лидера иранских курдов Абдула Рахмана Касимло, совершенному в июле 1989 года в Вене. Если верить источникам в иранской оппозиции, Ахмади-Нежад входил в так называемую «Революционную гвардию», выполнявшую «деликатные поручения» иранских властей. Иными словами – «нейтрализацией» или попросту ликвидацией проживавших в эмиграции оппонентов иранского режима.

Первым сенсационную новость сообщил в конце этого лета в интервью пражской газете «Право» высокопоставленный деятель нынешней иранской

курдской оппозиции Хосейн Жаздан Панаг. По его словам, Махмуд Ахмади-Нежад в конце 80-х входил в состав высшего руководства Стражей исламской революции в Западном Иране и отвечал за зарубежные операции. «За несколько дней до убийства курдского лидера и двух его сподвижников Ахмади-Нежад тайно появился в Вене, чтобы передать оружие непосредственным исполнителям теракта, – сообщил Жаздан Панаг. – В операции были задействованы две группы – одна подготовила убийство, другая его осуществила. Первую как раз и возглавлял Ахмади-Нежад». Хосейн Жаздан Панаг утверждает, что получил эту информацию из источников в корпусе Стражей исламской революции.

Многолетний лидер иранских курдов Абдул Рахман Касимло более четверти века жил в Чехословакии, где получил высшее образование, женился на чешке и преподавал в Высшей экономической школе. В июле 1989 года он получил предложение от руководства Ирана провести переговоры в Вене «с целью найти приемлемое решение для развития отношений между Тегераном и оппозиционным курдским руководством». Однако это была западня. Касимло в то время возглавлял Демократическую партию иранского Курдистана, которую власти считали самой влиятельной, а значит, и самой опасной из всех существовавших оппозиционных организаций.

Вместе со своим заместителем Абдаллой Кадери и ассистентом Касимло был расстрелян из автоматов на одной из венских улиц. Террористам удалось благополучно скрыться. Как стало известно две недели спустя, им пассивно содействовала австрийская полиция, поскольку Австрия была заинтересована в развитии экономических отношений с Тегераном.

После убийства подозрение сразу пало на власти Ирана. Однако доказательств их причастности к преступлению до последнего времени не было. И вот на пресс-конференции в Вене представитель австрийской партии зеленых Петер Пилз заявил, что располагает «достоверными доказательствами причастности Махмуда Ахмади-Нежада к покушению». Обвинения Пилза в адрес президента Ирана базируются на показаниях некоего «свидетеля D» – иранского журналиста, ныне проживающего в Париже. А «свидетель D», в свою очередь, получил эту информацию в 2001 году от одного из убийц Касимло – генерала Насера Тагипура, погибшего три года назад. «Я могу точно сказать, что показания «свидетеля D» достоверны», – заявил Петер Пилз. Одним из доказательств их достоверности Пилз считает тот факт, что «свидетелю D» известны подробности покушения, которые может знать только человек, имеющий непосредственное отношение к расследованию и доступ к секретным файлам по этому делу. «Свидетелю D» удалось укрепить доверие Петера Пилза еще и отсутствием каких-либо связей с иранскими политическими

группировками в изгнании, заинтересованными в дискредитации режима. Все эти сведения Пилз передал в МВД и прокуратуру Австрии, после чего последняя объявила о возобновлении расследования дела об убийстве курдского лидера, не доведенного до конца 15 лет назад.

В сентябре 1992 года в берлинском ресторане Mykonos вместе с тремя коллегами был застрелен преемник Касимло Садек Шарафканди. Расследование убийства продолжалось пять лет, после чего немецкий суд приговорил к длительным срокам четырех непосредственных исполнителей и назвал заказчика – высшие власти Ирана.

Между тем реакция Тегерана на новые обвинения в адрес иранского президента последовала незамедлительно. Официальный представитель МИД Ирана Хамид Реза Асефи назвал обвинения курдского лидера «лживыми, неоправданными и беспочвенными». Реанимацию истории об убийстве Касимло, сказал он, воспринимают в Иране как продолжение «сионистской пропагандистской кампании» по дискредитации Махмуда Ахмади-Нежада. Махмуд Ахмадинежад... Этот человек, связанный с офисом Высшего руководства Ирана, непосредственно участвовал в убийстве д-ра Абдула Рахмана Гассемлу, который был тогда генеральным секретарем Демократической партии Иранского Курдистана (ДПКИ), и Абдуллы Гадери Азара, в то время члена Центрального комитета ДПКИ. Убийство было совершено в Вене, столице Австрии, в 1989 году агентами-террористами из Исламской республики Иран на встрече, которая была организована по предложению иранских властей, чтобы обсудить требования курдов Иранского Курдистана. По данным из источников, для проведения этого террористического акта были подготовлены две группы, в которых Ахмадинежад, помимо того, что он отвечал за координацию действий между группами исполнителей убийств и так называемыми переговорщиками, был членом второй террористической группы, а также отвечал за поставку оружия, которое было необходимо террористам.

Книги

(Курдистан и Курд) — книга по истории курдов и их земель, написанная Гассемлу и опубликованная в 1964 году на словацком языке, в 1965 году на английском языке, в 1967 году на арабском языке, в 1969 году на польском языке и в 1973 году на курдском языке

Из заявления Демократической партии Иранского Курдистана. Бюро по международным связям.

[1]

Свойства субъекта

партия: К. Д. П. Ирана | Тип человека: Политический деятель | Писатель |
 диалект: Курдские Сорани | Место рождения: Урумия | Владение языком:
 Azerî | Английские | Арабские | Персидские | Французские | Русские |
 нация: курд | Причина смерти: Заговор | обстрел | Страна - Регион
 (Мученичество): Австрия | Страна рождения: Восточного Курдистана | пол:
 Мужские |

Дата рождения: 22-12-1930

Дата смерти: 13-07-1989

فایلی په یوه نندیداریدار:

بابه ته په یوه سترکراوه کان:

ناوی بابته	پۆل	زمان	QR
13-07-1989	پیکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	
22-12-1930	پیکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا)	کوردی ناوه پاست	

ئهم تۆماره هه ندىك فایلی په یوه نندیداری وهك وێنه و فیدیۆی له گه لدايه و لیږه دا پێشان نه دراون،
 كۆده كه بكه تاوه كو له سه ر ماله پهری رێك خراوی كوردیپیدیا ئه و فایله نه ببینی QR تکیه سکی

Источники

[1] Веб-сайт | Русский | kurdist.ru 20-07-2024

ВРЕМЯ Добавлен: 20-07-2024

Редактирование имени: Raper Usman Uzêrî

لیسته‌ی ئاماژه‌کاری ناو و شوێنه‌کان

A

374, 385, 565.....	Abdollah Qaderi Azar
153, 303, 304, 375, 376, 381, 394, 397, 398, 400, 405, 406, 407, 409, 411, 423, 425, 426, 437, 438, ...	Abdul Rahman Ghassemlou
439, 440, 444, 453, 458, 460, 462, 465, 473, 476, 490, 510, 516, 517, 518, 519, 520, 522, 523, 527, 528, 532, 535, 537, 546,	
550, 552, 575, 577, 585, 588, 592, 593, 595, 598, 603, 604, 610, 611, 612, 629, 630, 636, 643, 645, 646, 647, 653, 659, 664,	
668, 669, 670, 671, 675, 679, 682, 685, 686, 687, 690, 693, 712, 714, 717, 719, 722, 728, 731, 735, 740, 745, 749, 751, 753,	
756, 758, 768, 772, 776, 780, 781, 812, 815, 840, 842, 845, 877, 885, 888, 901, 906, 910, 915, 920, 926, 930, 972, 976, 980,	
983, 985, 1070, 1074, 1093, 1094, 1103, 1104	
1084	Ahmet Kaya
465	Alan
125, 178, 480.....	Ali Monazzami
769, 783, 852, 862.....	Alle
684, 736	Ara
309, 311, 333, 340, 352, 353, 363, 1153.....	Aras
309, 311, 333, 340, 352, 353, 363, 1153.....	Aras Hiso
	314 Arî
323, 357	Armanc
351	Awat
307, 328, 332.....	Axa
338, 1081.....	Azad
307	Azîz

B

546	Baban
301, 304, 308, 311, 312, 319, 331, 335, 340, 342, 350, 359, 363	Bakûr
325	Berhem
440, 495, 794.....	Bernard Kouchner

C

525	Can
813, 1077, 1098	Celal Talabani
521, 580	Chris Kutschera

D

362, 794	Danielle Mitterrand
827, 891, 936.....	Darin
680, 683, 687, 690, 700, 714, 723, 728, 731, 740, 752, 754, 756, 758, 762, 769, 781, 814, 821, 840, 846, 849, 854, 861, 870, ..	Das
	883, 889, 891, 894, 898, 903, 922, 939, 953, 977, 979
307	Dîlan
314	Dimdim
299	Diyar
1087	Diyarbakır

E

67, 306, 309, 311, 312, 320, 327, 333, 334, 335, 338, 340, 341, 343, 350, 351, 352, 360, 609, 655, 901, Ebdulrehman Qasimlo
1090, 1102
299, 324 Elî
336 Elîşêr
534, 608, 662, 814, 983, 1086 Erbil

F

462, 463, 565, 735, 737, 930 Fadhil Rasoul
100 Fatah Kawian
1084 Feleknaş Uca
405, 908, 946 Ferdinand Hennerbichler

G

745, 770, 932 Gebäude in der österreichischen Hauptstadt Wien
301, 349, 355 Gelo
232 Ghani Blooryan

H

1093 Hamit Bozarslan
380, 398, 439, 460, 481, 489, 499, 516, 525, 526, 535, 563, 591, 630, 645, 664, 667, 686, 741, 815, 1074 Hana
313, 461, 667, 669, 671, 780, 1110 Hawrê
313, 461, 667, 669, 671, 780, 1110 Hawrê Baxewan
234, 317, 375, 381, 384, 393, 399, 404, 406, 408, 410, 413, 418, 422, 425, 428, 432, 436, 439, 441, 443, 452, 457, 464, 468, Hejar
471, 475, 479, 487, 489, 497, 500, 503, 506, 509, 511, 516, 519, 522, 528, 530, 536, 541, 549, 551, 554, 564, 574, 577, 587,
592, 594, 598, 601, 605, 609, 612, 631, 635, 642, 646, 651, 655, 677, 681, 686, 689, 692, 694, 703, 711, 713, 716, 718, 721,
724, 727, 729, 734, 737, 741, 744, 746, 748, 750, 752, 755, 757, 759, 767, 771, 773, 775, 778, 811, 816, 832, 839, 841, 844,
848, 851, 856, 858, 863, 871, 876, 879, 881, 884, 886, 890, 892, 896, 900, 905, 907, 909, 914, 919, 925, 929, 932, 937, 942,
960, 963, 967, 971, 975, 978, 982, 984, 987
375, 381, 384, 393, 399, 404, 406, 408, 410, 413, 418, 422, 425, 428, 432, 436, 439, 441, 443, 452, 457, 464, 468, .. Hejar Kamela
471, 475, 479, 487, 489, 497, 500, 503, 506, 509, 511, 516, 519, 522, 528, 530, 536, 541, 549, 551, 554, 564, 574, 577, 587,
592, 594, 598, 601, 605, 609, 612, 631, 635, 642, 646, 651, 655, 677, 681, 686, 689, 692, 694, 703, 711, 713, 716, 718, 721,
724, 727, 729, 734, 737, 741, 744, 746, 748, 750, 752, 755, 757, 759, 767, 771, 773, 775, 778, 811, 816, 832, 839, 841, 844,
848, 851, 856, 858, 863, 871, 876, 879, 881, 884, 886, 890, 892, 896, 900, 905, 907, 909, 914, 919, 925, 929, 932, 937, 942,
960, 963, 967, 971, 975, 978, 982, 984, 987
529, 717, 749, 751, 752, 756 Helene Krulich-Ghassemlou
301, 304, 308, 311, 319, 331, 335, 340, 342, 350, 359, 363 Herêm
306 Heseke
234 Hezar
1084 Hişyar Özsoy
585 Homer

I

1093 İbrahim Bingöl
780 İsmet Cheriff Vanly

J

440, 494, 533, 543, 644	Jalal Talabani
336, 362	Jîna
312, 334	Jiyan
586	Joyce Blau

K

328	Kakşar Oremar
95	Khalil
306	Konê Reş
829	Kop
299, 306, 308, 311, 312, 314, 321, 325, 330, 331, 332, 336, 340, 342, 344, 346, 350, 352, 354, 359, 360, 373, 383, 395, 396, 409, 411, 494, 517, 553, 566, 586, 606, 974, 982	Kurd
306, 308, 314, 321, 338, 341, 344, 350, 354, 362	Kurdan
437, 565, 583, 660, 662, 675, 684, 693, 712, 714, 723, 736, 753, 764, 772, 774, 786, 842, 845, 877, 882, 906, 930, 972.....	Kurde
344, 1043, 1154	Kurdi
114, 301, 304, 306, 308, 309, 311, 312, 314, 319, 325, 331, 332, 335, 340, 342, 346, 350, 352, 357, 359, 360, 363, 441, 1151, 1153	Kurdi
153, 299, 301, 307, 308, 310, 311, 316, 319, 320, 325, 328, 331, 335, 336, 340, 350, 359, 360, 363, 373, 376, 384, 386, 393, 394, 396, 397, 398, 400, 405, 411, 414, 419, 423, 427, 429, 433, 438, 442, 451, 453, 458, 462, 463, 465, 469, 472, 476, 484, 489, 491, 498, 502, 505, 508, 510, 512, 517, 520, 523, 529, 532, 537, 542, 546, 549, 550, 552, 555, 565, 576, 578, 588, 593, 595, 602, 606, 610, 614, 632, 636, 645, 647, 651, 653, 659, 662, 664, 683, 685, 686, 690, 693, 712, 714, 717, 722, 726, 735, 736, 738, 742, 763, 769, 772, 776, 779, 780, 784, 812, 820, 837, 840, 849, 882, 891, 901, 906, 930, 976, 1073, 1074, 1078, 1083, 1085, 1088, 1089, 1096, 1101, 1109	Kurdistan

L

338	Lîna
-----------	------

M

387, 394, 465, 493, 555, 567, 579, 633, 636, 644, 659, 682, 782, 902, 1071, 1081, 1097	Mahabad
301, 317, 320.....	Mehabad
324, 349	Mensûr
307	Mihemed Bekir
316, 320	Mîna
320	Mîna Qazî
307	Mîr
74.....	Muhammad Qazi
338	Mukrî
543, 586, 795.....	Mustafa Barzani
420, 553, 985.....	Mustafa Hijri

N

315	Nalî
392	Naqada
386	Naqadeh

542	Nasrin Ghasemlou - Helena Krolič
316, 320, 328, 338, 349, 354	Navîn
454	Nazan
312, 334	Nemir
314, 762, 1076, 1097	Newroz
123, 127, 143, 176, 178, 223, 312, 326, 338, 351, 544, 1020.....	Nisrîn Qasimlo

O

1080	Orta
1087	Osman Baydemir

P

300, 329	Pêşewa
314	Pêşîn
317	Pêşmerge
457	Peyam

Q

306	Qamişlo
74	Qazî Məhəmməd
329	Qazî Mihemed
903	Qazi Mohammed
74, 75	Qazi Muhammad
75, 1081, 1096.....	Qazi Muhammed
813, 1098.....	Qendîl

R

312, 334	Raman
	328Roj
324, 341	Roja
315	Rojê
316	Rûken

S

396, 430, 473, 484, 602, 621, 641, 660, 723, 739, 814, 1072.....	Sadegh Sharafkandi
75	Sadiq Sharafkandi
301, 319, 327, 337, 343, 350, 359, 1075, 1079, 1083, 1085, 1088, 1092, 1102.....	Sara
301, 319, 327, 337, 343, 350, 359, 1075, 1079, 1083, 1085, 1088, 1092, 1102.....	Sara Kamela
763	Saya Ahmad
417	Sayid Salam Azizi
1080	Seîd Veroj
317	Sîrwan
317	Şivan
426	Solin Hacador
585	Susan Meiselas

T

661 Tara
762, 908 Thomas Schmidinger

W

323, 328, 341 Wan

X

339, 360 Xan
339 Xanê
306 Xanî
813, 1098 Xebat

Y

1084 Yılmaz Güney

Z

231 Ziryan
231 Ziryan Serchinari

A

154, 398, 664, 686, 1006, 1049, 1075, 1114 АБДУЛ-РАХМАН КАСИМЛО

Қ

75 Қозй Мұхаммад

ا

1004, 1007 أبرز

ا

1026, 1048 اربيل
1011 اشارة

آغا 96, 1013

1033	افشار
1000, 1005, 1008	الثورة
61, 991, 993, 1015	الحرية
993, 1000, 1005, 1007, 1019, 1020	الحياة
999, 1004, 1007, 1011, 1014, 1019	الذاتي
1005, 1007, 1010, 1013	الشباب
1013	الشرقية
1004, 1010, 1015	الشهداء
1011	العبارة
61, 991	الكفاح
	الم 1007, 1010, 1015
1014	المرّة
1007	النصر

1004, 1007	أورمية
------------	--------

ب

95	بابا
96, 144, 291, 1152	بابان
144, 291, 1152	بابان سه قزی
22	باپیر
17	باخهوان
23, 38, 66, 71, 107, 131, 212, 228, 254, 1151	بارزانی
1033	باز
18, 253, 262	بازرگانی
294	بازار
288, 289, 292	بازیر
44, 107, 120, 126, 139, 141, 189, 193, 212, 227, 252, 275, 290	باش
34, 39, 49, 56, 62, 72, 74, 77, 96, 97, 99, 103, 111, 115, 123, 125, 147, 150, 160, 162, 166, 168, 169, 172, 174, 175, 178, 179, 182, 185, 199, 202, 213, 222, 230, 270, 272	باشووری کوردستان
201, 229, 254, 293	باشی
226	باغان
49	بافل جه لال تاله بانی
96	باکوری
252	باکوور
124, 252	باکووری

226	باکو
	بالا 23
72, 147, 228	باله کایه تی
86	بانه
181	باوه
0, 1, 13, 1158	باینده ره
	ببو 212
212	برایم ئه حمه د
77	برایمه
77	برایمه سوور
227	بروا
268	بروسکه
70, 130, 221, 256	بریار
77, 226	بژی
96, 221	بگ
1038	بهار
1041, 1042	بهزاد خوشحالی
	بوو 13, 18, 21, 28, 38, 44, 49, 70, 78, 105, 118, 128, 149, 181, 197, 202, 211, 217, 221, 226, 252, 262, 268, 276, 293
96, 226	بوکان
212	بیکه س
202, 228	بیتی
91	بتهزاد خوسره وی
1042	بتهزاد خوشحالی
181, 229	به خشی
45, 211	به رامبه ر
181	به رزی
71, 255, 267	به رگری
107, 217	به رهه م
212	به رواری
13, 47, 119, 187, 211, 217, 262, 268, 1152	به ریز
217	به ریزه لی
71	به ست
150, 181, 201, 256, 277, 293	به شدار
71, 133, 222, 228, 252	به غدا
252	به کار
41, 62, 65, 66, 115, 129, 131, 251, 279, 1037	به لگه
46, 230	به لین
18	به ناز
18	به ناز جولا
105	به هیز
368	به یان

پ

29, 31, 38, 71, 89, 150, 154, 293	پارتی دیموکراتی کوردستان
79	پارتی سه ره سستی کوردستان
46, 1033	پارلمان
96	پاشا
24, 212, 254, 263	پاک

45, 97	پشتیوان
218	پشته
78	پوریا ناسریخا
217, 280	پۆست
30, 222, 279	پۆلیس
96	پیران
96, 156	پیرانشار
1030, 1052	پیروز
226	پیروژ
229	پیره‌مێرد
43, 72, 75, 79, 90, 91, 93, 255, 262, 1151	پیشمه‌رگه
24, 36, 67	پیشوو
70, 77, 79, 90, 102, 137	پیشه‌وا
77, 79, 90, 102, 137	پیشه‌وا قازی محهمه‌د
45, 181	پیکه
226	په‌خشان
154	په‌روین
71, 217, 227	په‌سه‌ند
131	په‌نا
230, 263	په‌یمان
17	په‌یوه‌ست

ت

79	تاجه‌دین
79	تاجه‌دین به‌هنام
23, 29, 34, 36, 66, 129, 149, 151, 181, 210, 221, 226, 268, 367	تاران
157, 181	تاقانه
22, 28, 49, 115, 131, 154, 224, 252, 270, 544	تاله‌بانی
76	تاهیر که‌سیلی
79, 91	تاهیر محهمه‌د
79, 91	تاهیر محهمه‌دی
1000	تتم
1014	تحریر
997, 999	تلك
13, 181, 268	توانا
70, 97	تورکمان
0, 1, 17, 49, 73	تۆمار
213	تیا
26, 27, 217, 1152	تبشک
368	ته‌شکه
24, 122	ته‌مه‌ن
22, 29, 44, 70, 107, 122, 129, 150, 181, 201, 219, 226, 253, 262, 280	ته‌نیا
226	ته‌وریز

ث

993, 997, 1014	ثورة
----------------------	------

ج

163, 1151.....	جاف
1019	جلال
1019	جلال الطالبانی
21, 217	جوان
213, 228	جوانی
52, 96.....	جیاواز
263	جیگر
252	جیگر
44, 181, 211, 262	جیهان
80.....	جهزا
80.....	جهزا سائجی
28, 135, 197, 276	جه عفر
135	جه عفر حامیدی
131	جه عفری سه حرارودی
22, 29, 54, 131, 179, 189, 212, 222, 267	جه لال
22, 29, 54, 131, 179, 189, 222	جه لال تائه بانی
80, 89, 121, 123	جه لیل گادانی
80.....	جه مشید
80.....	جه مشید کامه ران
129	جه وهه ری

چ

129	چالاک
230	چاوان
1030, 1052	چراغ
29	چرکه
103, 179, 1040.....	چوارتا
292	چومان
147, 229, 292.....	چۆمان
	چی 17, 23, 45, 202, 211, 226, 253, 278, 1061
	چیا 229
62	چیروک
223, 269	چیک

ح

80, 210, 226, 367	حاجی
226	حاجی بایز
80.....	حاجی خه ره گوشتی
229	حاجی قادر
229	حاجی قادری
80.....	حاجی؟
58.....	حامید دروودی

38, 1151		حامید گهوهه‌ری
1013		حرية
82, 154		حزب دموکرات کوردستان
133		حزبی به‌عس
25		حزبی شیوعی کوردستان
56, 96, 255, 1000, 1015, 1033, 1052		حسن
1010		حسني
29, 38, 80, 81, 101, 133, 155, 211		حسین
80		حسین چل کوچ
81		حسین حه‌سه‌ن
81		حسین حه‌سه‌ن پوور
81		حسین عه‌بدوئلا
81		حسین عه‌بدوئلا 2
81		حسین مه‌حمود
81		حسین مه‌حمودی
1030		حقیقی
993, 999, 1019		حياة
36, 37, 60, 69, 75, 78, 90, 91, 92, 182, 276		حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
81		حه‌بیبوئلا مه‌جیدی
23, 35, 45, 72, 81, 87, 96, 122, 229, 268, 280		حه‌سه‌ن
81		حه‌سه‌ن خانی به‌ریاجی
81		حه‌سه‌ن خانی فه‌یزوئلا به‌گی
81		حه‌سه‌ن خورخوره‌یی
81		حه‌سه‌ن فه‌لاح
81		حه‌سه‌ن فه‌لاحی
87		حه‌سه‌ن ئه‌سکه‌نده‌ری
23, 35		حه‌سه‌ن ئه‌یوب زاده
34		حه‌سه‌نی
81		حه‌سه‌نه‌ سوور
123, 1152		حه‌مید
149, 293		حه‌مه‌ ره‌زا
81		حه‌مه‌د ئا‌غای (شقویف)
96		حه‌یده‌ر

خ

1047		خاک
254, 280		خاکی
73, 81, 128, 137, 155, 164		خالید
73, 128		خالید عه‌زیز
73, 128		خالید عه‌زیزی
81		خالید فه‌ره‌یدونی
96, 101, 118, 154, 155, 224, 544, 1006, 1036, 1038, 1046, 1049, 1050		خان
41, 103, 155, 288, 1065		خانم
96		خانی
96		خانی له‌پ زێترین
225		خانه‌قا
23, 105, 149, 230, 254, 368		خاوه‌ن
81		خدر عه‌بدو‌لا‌هی

81	خدره‌لی پوور
227	خراپه
81, 98, 1036	خلیل جنگی
227	خوار
99, 211	خولیا
230	خۆزگه
212, 228, 253	خۆشی
23	خۆشه‌ویست
95	خێل
46, 60, 70, 74, 80, 93, 169, 181, 201, 210, 218, 222, 253, 268, 304	خه‌بات
82, 95, 98	خه‌لیل
82, 95, 98	خه‌لیل جه‌نگی
82	خه‌لیل خۆشه‌وی
82	خه‌لیل مسته‌فاپوور
44	خه‌یال

د

275	دابین
46, 96, 230	دابه‌ش
202	داخواز
31, 128, 269, 278	دادگا
	دارا 1032
212	دارق
14, 15	داعش
	دانا 45, 227
183	دانیال
1013	دجوار
1013	دجوار أحمد
1038	دره قاسملو
234	درودی
95	دریاز
45, 222	دژوار
130	دنجۆش
992, 1156	دلدار
90	دلسۆز
224, 263, 1152	دلتیا
23	دلۆفان
212	دوان
1035	دوستان
255	دولا
118	دونیا
226	دوویشک
96, 106, 130, 181, 217, 222, 228, 263, 276	دوور
47	دۆستان
131, 253	دۆستی
30, 49, 276	دیار
1015	دیار بکر
28, 44, 71, 93, 105, 201, 210, 275	دیاری

21	دیدار
1035	دیری
90, 91	دیرین
1048	دیوان
29, 45, 263	دهرباز
227	دهردی
72, 181, 253, 269, 280	دهرکهوت
230	دهرمان
82	دهرویش
82	دهرویش عوسمان

ر

59, 125, 178, 207, 992	رپهر عوسمان عوزیری
24, 30, 263	راری
229	رژان
218	راس
70	راسان
227	راستی
369	رامیار
182	راوئز
97, 226	ررگار
368	ررگاری
105, 217	روانگه
44, 97	روانین
17, 262, 278	روون
0, 1, 18, 23, 31, 44, 62, 101, 113, 126, 132, 133, 135, 143, 145, 162, 164, 166, 191, 211, 214, 257, 279, 1152	رۆژ
0, 1, 18, 132, 214, 257	رۆژ هه‌زار
18, 22	رۆژان
18, 226	رۆژانه
0, 1, 18, 32, 49, 62, 123, 221, 251	رۆژگار
0, 1, 18, 32, 49, 62, 123, 251	رۆژگار که‌رکووی
31, 38, 41, 44, 59, 65, 69, 73, 91, 92, 96, 101, 116, 118, 120, 124, 128, 131, 132, 135, 139, 143, 145, 150, 151, 156, 161, 162, 181, 187, 197, 204, 208, 217, 219, 222, 232, 257, 260, 263, 281, 282	رۆژه‌لانی کوردستان
0, 1, 14, 18, 23, 25, 26, 30, 41, 42, 43, 49, 56, 59, 60, 62, 63, 67, 71, 73, 77, 98, 99, 101, 102, 103, 110, 113, 115, 123, 125,	رۆژی
130, 131, 132, 133, 137, 139, 141, 142, 151, 154, 160, 162, 164, 172, 174, 175, 178, 179, 183, 193, 200, 203, 204, 207, 211, 213, 219, 223, 227, 257, 262, 263, 270, 272, 275, 281, 290, 1037, 1043, 1045, 1151, 1152, 1154, 1156, 1157	
227	رۆژه
92, 96	رۆسته‌م
92	رۆسته‌م زره‌نگی
263	ریناز
140, 1151	رینین
36, 47, 217, 263, 265	رینهر
76	ریناو
0, 1, 13, 17, 27, 40, 41, 43, 51, 53, 59, 61, 62, 64, 65, 93, 100, 110, 112, 115, 123, 125, 158, 161, 170, 172,	رینخراوی کوردیپیدیا
174, 176, 178, 184, 200, 205, 207, 213, 224, 231, 251, 270, 272, 274, 281, 282, 301, 304, 312, 327, 335, 337, 343, 406, 425, 439, 461, 481, 489, 500, 511, 524, 540, 598, 646, 655, 664, 669, 671, 692, 702, 710, 832, 838, 881, 886, 895, 909, 914, 918, 925, 929, 937, 942, 960, 963, 966, 970, 992, 998, 1003, 1018, 1025, 1027, 1029, 1036, 1037, 1039, 1042, 1054, 1057, 1058, 1061, 1064, 1075, 1090, 1092, 1095, 1102, 1105, 1118	

پێکهوت 17, 25, 27, 43, 49, 57, 59, 61, 62, 64, 100, 102, 103, 110, 113, 123, 125, 133, 137, 139, 141, 153, 160, 162, 164, 172, 174, 176, 178, 179, 184, 193, 200, 201, 205, 207, 219, 223, 263, 270, 272, 290, 294, 304, 308, 311, 319, 326, 335, 337, 340, 352, 363, 369, 374, 380, 384, 393, 397, 403, 408, 410, 413, 418, 421, 424, 427, 431, 435, 438, 443, 452, 459, 463, 468, 470, 474, 478, 486, 489, 497, 499, 503, 506, 511, 515, 518, 522, 527, 530, 535, 540, 544, 549, 551, 553, 576, 587, 597, 600, 604, 609, 611, 629, 644, 651, 655, 663, 669, 671, 677, 681, 685, 688, 692, 694, 702, 710, 713, 715, 718, 721, 723, 727, 728, 734, 736, 737, 740, 744, 748, 750, 752, 754, 757, 759, 767, 770, 773, 775, 777, 780, 811, 815, 832, 838, 841, 843, 848, 851, 855, 857, 863, 871, 876, 879, 881, 884, 886, 889, 892, 895, 900, 905, 907, 909, 913, 918, 925, 936, 937, 941, 960, 963, 966, 970, 974, 977, 981, 984, 987, 992, 994, 998, 1001, 1003, 1008, 1012, 1018, 1020, 1026, 1036, 1037, 1040, 1049, 1064, 1073, 1078, 1085, 1088, 1090, 1094, 1101, 1104, 1118

رینگ 44, 263, 278

په‌حمان قادری 137, 155, 156, 164.....
 په‌حمان نه‌قشی 171, 173, 204, 282.....
 په‌حمان وه‌تمان چاوشین 92.....
 په‌زا پاشایی 92.....
 په‌زا همه 215.....
 په‌سۆل ئاغای مه‌حمودی 92.....
 په‌گه‌ز 118, 294, 369.....
 په‌هه‌ند 202.....
 په‌وا 201.....
 په‌یحانه که‌نعانی 92.....

ز

زاری 225.....
 زاگروس 97.....
 زانا 1015.....
 زانایان 218.....
 زانکۆ 66, 151, 182, 221, 223, 257.....
 زانیار 0, 1, 13, 17, 22, 29, 51, 106, 122, 279.....
 زانیاری 0, 1, 13, 17, 22, 29, 51, 106, 122, 279.....
 زریان 0, 1, 18, 25, 43, 98, 102, 112, 127, 168, 172, 174, 184, 192, 225, 231, 258, 272, 283.....
 زریان سه‌رچناری 0, 1, 18, 25, 43, 98, 168, 225, 231, 258.....
 زریان عه‌لی 0, 1, 18, 102, 112, 127, 172, 174, 184, 192, 272, 283.....
 زربین محمد پور 82.....
 زنگنه 107.....
 زنیاری 212.....
 زیر 1030, 1032, 1052.....
 زێرین 82.....
 زێرین محه‌مه‌دیپور 82.....
 زێرینه 182.....
 زیره‌ک 30.....
 زین 1017.....
 زه‌کی به‌گ 97.....
 زه‌مه‌ند 23.....

ژ

ژیا 23.....
 ژیان 17, 45, 96, 106, 182, 221, 255, 262.....

ژياننامه . 31, 35, 54, 62, 67, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 97, 98, 100, 108, 123, 125, 127, 143, 147, 156, 158, 170, 176, 178, 189, 200, 208, 209, 219, 220, 221, 223, 224, 231, 232, 233, 234, 250, 292, 312, 326, 544, 752, 780, 996, 1006, 1020, 1042, 1043, 1050, 1051
 ژير 106, 218
 ژيلهمو 280
 ژينا 74, 84, 183

س

ساتي 280
 سادق شهرفكهندي 72, 263
 ساده 201
 سارا 0, 1, 18, 38
 سارا سهردار 0, 1, 18, 38
 سارا كامهلا 0, 1, 18
 سارو 217
 ساز 106
 سازگار 107
 سال 46, 82, 155, 280, 992, 1024, 1026, 1032, 1040, 1043, 1046, 1050
 سالار 211
 سالار عهزیز 211
 ساليان 1052
 سائه 18, 211, 227, 280
 سامي 227
 ساواک 156, 1044, 1050
 سپي 23, 202, 208, 232, 257, 1152
 ستار کهريم 76
 سديق ئهنجيري 82
 سروشت 18
 سروشت به کر 18
 سلمان 96
 سلمان بگ 96
 سلیماني 17, 23, 72, 83, 96, 168, 171, 172, 173, 174, 210, 222, 230, 260, 270
 سمایل شهرفی 271
 سمکو 96
 سمکوی شکاک 24
 سنة 1013, 1017
 سنوور 97, 256
 سنه 93, 97, 135
 سوپا 29
 سوپای پاسداران 28, 45, 268
 سوريا 211
 سولتان قوتیاسی 82
 سونی 70
 سۆران 96, 119, 261, 1152
 سۆران کهریاسیان 119, 261, 1152
 سیامه‌ند 82
 سیامه‌ند شابۆی 82
 سیراجه‌دین جاجوی 83

293	سه‌را
226, 255	سه‌ریاز
70, 97, 211	سه‌ریه‌خۆ
70, 96, 268	سه‌رده‌شت
17, 46, 107, 182	سه‌رده‌م
29, 36, 47, 201, 263, 265	سه‌رکه‌وتن
83	سه‌رگورد چه‌بیبول‌لا عه‌باسی
133, 182	سه‌رنج
368	سه‌رو
66, 151, 183, 211, 253, 294	سه‌رۆک
0, 1, 18, 33, 104, 117, 119, 120, 135, 142, 144, 146, 165, 180, 186, 187, 203, 205, 209, 220, 261	سه‌ریاس
0, 1, 18, 33, 104, 117, 119, 120, 135, 142, 144, 146, 165, 180, 186, 187, 203, 205, 209, 220, 261	سه‌ریاس ئه‌حمه‌د
147, 156, 292	سه‌عید ناکام
228	سه‌فه‌ر
78, 96	سه‌قز
22	سه‌لاح په‌شید
83	سه‌لاح مێهر په‌روه‌ر
96	سه‌لمان به‌گ
83	سه‌لیم
83	سه‌لیم زه‌نجیری
83	سه‌میرا ئه‌ل‌لایاری
277	سه‌وز
47, 70, 83, 97, 120, 147, 155, 156, 157, 191, 227, 292	سه‌ید
120, 155	سه‌ید کامیل ن‌یزامی
83, 97	سه‌ید محه‌مه‌د
83	سه‌ید محه‌مه‌دی ئیسحاقی
95	سه‌یفه‌دین به‌گ

ش

30, 97, 149, 181, 222, 226, 256, 293, 369, 1007	شا
210, 262	شاخ
210, 254	شاخی
182	شاخه
24, 49, 202, 263	شاد
0, 1, 18, 27, 41, 140, 1027, 1036, 1037, 1039, 1040, 1043, 1045, 1055, 1058	شادی
0, 1, 18, 27, 41, 140, 1027, 1036, 1037, 1039, 1040, 1043, 1045, 1055, 1058	شادی ئاکۆپی
103, 104, 179, 180, 1040, 1151	شارباژێر
212	شازاد
212	شازاد سائیب
23	شانۆ
105, 108, 1151	شاهۆ
105, 108, 1151	شاهۆ حوسینی
121	شاوه‌یس
1032	شایسته
181	شکۆ
254	شلێر
15	شنکال
14	شنگال

90, 96, 158	شنۆ
1030, 1052	شهیدان
83	شوجاح زیرینگی
257	شۆرش
228, 278	شیاو
83	شیخ جه لالی تاهیری
96	شیخ حیدر
83	شیخ حه مه مینی کهس نه زان
96	شیخ حه یدهر
83	شیخ سدیقی ئەسعه دی
139, 156	شیخ عیزه دین حسه یی
227	شیخ عه و لا
83	شیخ ئەمینی ئەسعه دی
96	شیر
212	شیرکو بیکهس
96	شیره
227	شیناوی
219	شیواز
30, 202	شیوه
279	شهریف
97	شهره فخان
22, 72, 263, 269	شهره فکهندی
38, 154	شهمسه دین حسین عه مه ر
73	شهمه
0, 1, 18, 270	شه نه به کر
0, 1, 13, 22, 36, 41, 44, 49, 65, 78, 84, 87, 103, 105, 126, 133, 135, 137, 141, 143, 145, 155, 156, 157, 158, 164, 166, 197, 201, 204, 210, 215, 224, 260, 265, 267, 280, 282, 288, 290, 291, 544, 1006, 1050, 1051	شه هید
210	شه هید ئارام

ص

1038	صفا
------------	-----

ط

1013	طویله
------------	-------

ع

211	عادل عه بدولمه هدی
212	عارف ته یفور
312, 997, 999, 1000, 1004, 1006, 1007, 1011, 1015, 1050	عبد الرحمن قاسملو
155, 156, 991, 992, 1004, 1007, 1010, 1011, 1017, 1018, 1024, 1025, 1028, 1029, 1032, 1035, 1036, 1037, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1050, 1052, 1053, 1059, 1060, 1063, 1065	عبد الرحمن قاسملو
999	عزیز الحاج
462, 463, 991, 993, 996, 999	علي
255	علي حسن

993, 996	علي شمدين
84	عوسمان فهيزه
269	عومهر عهبدوئلا
269	عومهر عهبدوئلا محهمه د
18	عومهر عه لی
18	عومهر عه لی کاپی
122, 991	عيزه دين
122, 991	عيزه دين مسته فاره سول
87	عه باس
96	عه باسی
147, 156, 292	عه بدولخالق مه عروف
0, 1, 13, 21, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 47, 49, 51, 54, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 84, 95, 100, 101, 103, 108, 110, 111, 112, 113, 115, 122, 123, 128, 130, 132, 133, 137, 139, 141, 143, 145, 149, 154, 155, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 170, 176, 178, 181, 185, 187, 189, 193, 195, 198, 200, 206, 208, 215, 221, 224, 231, 232, 249, 250, 252, 257, 260, 266, 273, 274, 281, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 295, 367, 394, 398, 544, 992, 1001, 1006, 1008, 1016, 1027, 1030, 1035, 1040, 1042, 1043, 1049, 1053, 1056, 1060, 1070	عه بدولرحمان
84	عه بدولرحمان حه يده ری
0, 1, 13, 21, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 47, 49, 51, 54, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 84, 95, 100, 101, 103, 108, 110, 111, 112, 122, 123, 128, 130, 132, 133, 139, 141, 143, 145, 149, 154, 155, 156, 160, 170, 176, 178, 181, 185, 189, 193, 195, 198, 200, 206, 208, 221, 224, 231, 232, 249, 260, 266, 273, 274, 281, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 295, 367, 394, 398, 544, 992, 1001, 1006, 1008, 1016, 1027, 1030, 1035, 1040, 1042, 1043, 1049, 1053, 1056, 1060, 1070	عه بدولرحمان قاسملو
54, 156, 160, 185, 187, 189, 193, 195, 215, 250, 257, 367	عه بدولرحمان قاسملو
84	عه بدوللا باقوی
84	عه بدوللا حوسینی
84	عه بدوللا حوسینی 2
72	عه بدوللا حه سه ن
72	عه بدوللا حه سه ن زاده
84	عه بدوللا خانی مه تین
84	عه بدوللا رۆشنفکر
84	عه بدوللا عیزه تپوور
21, 66, 150, 294	عه بدوللا قادری
21, 66, 150, 294	عه بدوللا قادری نازهر
84	عه بدوللا گروئ
21	عه زیز محهمه د
268	عه سکه ری
226	عه شایر
21, 26, 28, 31, 84, 85, 90, 101, 109, 124, 125, 129, 137, 156, 164, 177, 178, 206, 217, 219, 1006, 1050	عه لی
85, 206	عه لی بداغی
28	عه لی خامنه یی
85	عه لی خان
85	عه لی خانی فاتیح
85	عه لی عه و لا کولی
90, 164	عه لی قازی
101, 156, 1006, 1050	عه لی قاسملو
85	عه لی گه له
28, 31	عه لی لاریجانی
26	عه لی موزه فهری
109, 124, 125, 177, 178, 217, 219	عه لی مونه زه می
84	عه لی ئاغا
84	عه لی ئاغای ته مووته
84	عه لی ئاغای جه وانمه ردی

85عهولای ماری
85عهولای مینه خالهندی

غ

213غهریب
232غهنی بلووریان

ف

22, 150, 294فازیل مهلا مهحمود
150, 294فازیل مهلا مهحمود مهلا رهسول
1043, 1050فریدریک تیسوت
157, 1043فریدریک تیسوت
212فوتاد حسین
70فیدرالی
99, 100فهتاح کاویان
18فهمانگهی ریکخراوه ناحکومییهکان
264فههاد
232, 287فهرههنگ
156, 168, 212, 1050فههیدون عهبدولقادر
85فهقی عهلی وهرگیلی
24فههدگردهوانی
85فهپروز پاشایی
85فهپسهل مهزیدی

ف

18فهژهن کشتو

ق

79, 80, 85, 87, 91, 175, 176, 210, 232قادر
85قادر پهئیره
79قادر حاجی عهلی
212قادر دیلان
85قادر رهسول
85قادر رهسولیان
175, 176قادر وریا
85, 91قادر ئهحمهدی
87قادر ئهلیاسی
85قادر ئهمساری
85قادره شهل
86, 92قاسم
86, 92قاسم سولتانی

قاسملو 23, 27, 28, 33, 49, 52, 84, 96, 131, 141, 147, 154, 155, 156, 157, 158, 166, 168, 210, 221, 224, 269, 287, 290, 292, 367,
544, 628, 999, 1002, 1004, 1006, 1007, 1011, 1013, 1019, 1024, 1026, 1030, 1032, 1036, 1037, 1040, 1042, 1043, 1046, 1049,
1050, 1051, 1052, 1054, 1056, 1058, 1061, 1065
قاسملوو..... 30, 34, 36, 38, 39, 44, 49, 50, 51, 56, 58, 63, 66, 71, 91, 95, 96, 101, 105, 108, 109, 110, 116, 118, 120, 121, 125, 126,
128, 131, 132, 135, 143, 145, 149, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 169, 171, 172, 173, 175, 177, 179, 181, 197, 199, 201, 203,
204, 206, 208, 210, 217, 221, 224, 228, 232, 251, 257, 258, 260, 262, 265, 271, 275, 278, 282, 289, 291, 293, 544, 1008, 1036,
1042, 1043, 1049, 1050, 1051
قاضي محمد 1010
قال 1015
قامشلۆ 211
قاميشلۆ 211
قمر 1019
قهديم 228
قهسلان 135, 155, 1050
قهلا 96
قهلاتي 227
قهلادزي 70
قهنديل 268

ک

کاديران 71
کارا 67
کارساز 1032
کاروان 217, 220, 295, 1152
کاروان م. ئاکرهی 295, 1152
کاروان میزروی 217, 220
کاره 24, 89, 201, 252, 263, 280, 293
کارهی 36
کاسان 230
کاکی حهسهن مهقسوودی 84, 87, 92
کامیل گهلهبان 92
کامهران 0, 1, 18, 97, 212, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 295, 1152
کامهران ئاکرهی 0, 1, 18, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 295, 1152
کانی 72
کانی میو 72
کاوه 50, 110, 121
کاوه بههرامی 50, 110, 121
کیتبخانهی گشتی یتنجوین 51
کرماشان 78, 96
کرێکار 127, 1152
کشمیر کهریم 0, 1, 18, 115, 138
کمک 1034, 1048
کورد 0, 1, 14, 17, 23, 38, 44, 49, 60, 63, 66, 67, 69, 78, 89, 91, 97, 99, 107, 115, 118, 130, 137, 150, 151, 155, 157, 158, 162, 164, 175, 178, 181, 201, 202, 203, 205, 210, 217, 220, 223, 227, 253, 262, 265, 269, 273, 275, 282, 293, 294, 368, 1024, 1026, 1041, 1049, 1061, 1152
کوردان 38, 118, 137, 224, 544
کوردستان 0, 1, 14, 17, 22, 26, 28, 36, 37, 38, 42, 43, 44, 47, 49, 52, 54, 59, 65, 66, 69, 73, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 88, 90, 91, 92, 93, 96, 103, 107, 111, 116, 118, 120, 126, 128, 130, 131, 133, 135, 141, 143, 145, 149, 151, 158, 164, 166, 179, 181, 185, 187, 189, 193, 195, 197, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 211, 215, 217, 219, 220, 221, 230, 234, 251, 253, 260,

263, 265, 268, 271, 272, 280, 282, 293, 1024, 1026, 1030, 1035, 1036, 1037, 1038, 1040, 1041, 1043, 1044, 1049, 1052, 1054, 1058, 1059, 1065, 1152	کوردو
44	کوردی
17, 22, 36, 38, 70, 107, 110, 125, 142, 150, 154, 161, 177, 181, 210, 217, 222, 229, 252, 262, 265, 268, 280, 290, 293, 1042, 1054, 1151, 1152	کوردی
22, 151, 201, 218, 221, 255, 294	کوردی
227	کوليجه
92	کوئخا مهحموود
230	کوئران
228	کوئستان
217	کۆچهر
28, 33, 36, 38, 44, 70, 78, 91, 105, 128, 131, 149, 158, 183, 201, 210, 262, 265, 275	کۆماری
22, 72, 79, 206, 210, 256, 263	کۆمهله
212	کۆمهلهی خوئندکارانی کوردستان
268	کۆمهلهی زهحمه تکئیشانی کوردستان
22, 228	کۆنه
73, 141, 202, 229, 290	کۆبه
226	کێژۆ
72	که رکووک
93	که ریم دالانجه سار
93	که ریم سائی
90, 93	که ریم عهباسی
84, 212	که ریمی
212	که ریمی داده مه نه
18	که ژال
24, 122, 212, 219	که سانی
93	که مال مههنه ک
268	که ندال
191, 211, 1152	که یفی
93	که یومهرس حهیده ری

گ

35, 37, 40, 47, 51, 54, 57, 64, 70, 86, 95, 100, 103, 108, 110, 118, 154, 156, 157, 161, 170, 176, 179, 187, 189, 193, 195, ... 198, 200, 208, 224, 226, 233, 250, 260, 266, 544, 1031, 1035, 1040, 1042, 1049, 1050, 1053, 1060	گوندی
71	گۆرا
23, 211	گۆران
74, 79, 90	گۆفار
96	گهردی
368	گهرده
256, 278	گهشت
256	گهشتیاری
106	گهشه
228	گه لانه
46	گه لان
217, 280	گه لو
166	گه لی عه لی به گ
96	گه ورک
230	گه وههر

ل

72	لاوان
201, 262	لايه
97	لوړ
97	لوړستان
86	لوقمان فولادی
227	لوو
1011	لیلی قاسم
211, 226	لټهات
86	له تیف حسین
86	له تیف حسینی

م

63	ماردین
86	ماشالله محمدی
86	ماشه نلا محهمه دی
22, 54, 79, 115, 155, 156, 157, 158, 168, 179, 189, 211, 222, 267, 1050	مام جهلال
86	مام رحمان ته شی
86	مام سؤفی
228	مام عهلی
229	مامه
96	مامه ش
14	مانی
181, 211	مانه وه
35, 37, 40, 47, 51, 54, 57, 64, 86, 100, 103, 108, 110, 118, 157, 161, 170, 176, 179, 187, 189, 193, 195, 198, 200, 208, 224, 233, 250, 252, 260, 266, 544, 1031, 1035, 1042, 1050, 1053, 1060	ماوهت
1013	محمد آغا
1014	محمد جعفر
86	محمد طاهر کاکه مم
1048	محمود احمد
1005, 1008, 1015	محمود أحمد
86	محهمه د تاهیر کاکه مه م
131	محهمه د جه عفه ری
87	محهمه د جه هانی
87	محهمه د حسین
87	محهمه د حسینی
87	محهمه د خانی
87	محهمه د خانی دانی شوهر
87	محهمه د خانی فهیزولابه گی
87, 90	محهمه د خنکالی
87	محهمه د خوداپه نا
87	محهمه د ده رویش نه حمه دی
212	محهمه د ره سول
212	محهمه د ره سول هاوار
84, 87	محهمه د سه یفوری

87	محهمه د نازمی
28	محهمه د نووری
67, 79, 87, 135	محهمه د نهزیف قادری
86	محهمه د ئهحمه د
86	محهمه د ئهحمه دی
87	محهمه دی رهسوومه ره
87	محهمه دئه مین بارام میرزا - چرچه
96, 1005, 1008	مدینه
211	مزگه وتی حاجی حهسه نی لۆکه
212	مسته فا چاورهش
87	مسته فا حهسه ن ئیناخی
211	مسته فا خوشناو
92	مسته فا سه لیم
92	مسته فا سه لیمی
88	مسته فا مه ولودی
72, 122	مسته فا هيجری
997	مسعود البارزانی
997, 1011	مشعل
29, 1024, 1030, 1032, 1048, 1052	ملی
1000	منسیة
88, 1014	منصور
88	منصور امیری
96, 1004, 1013, 1019, 1047	مهاباد
31, 280	موجاهیدینی خهلق
165, 1152	موحیب مه هابادی
88	موراد محهمه دزاده
1033, 1048	مورد
97	موسل
1005, 1007, 1013	موسی عنتر
212	موفقی
95, 118, 154, 1036, 1049	موکری
95, 118	موکریان
96	میاندواو
135, 146, 186, 1152	میترا
62, 129, 257, 1152	میدیا
	میر 95, 123, 1152
96	میران
88	میرزا
88	میرزا کهریمی نازمی
96	میری
	میز 1048, 1052
156	میشه دی
88	میلا د پورساحتیب
0, 1, 18	میلاتو محهمه د سالتج
118	مینا
222	میهره بان
212, 229	میوان
217	مه جید حهقی
88	مه جید قولیزاده
88	مه جید یارحسه یینی

88	مه‌حکهم ئه‌حمه‌دی
88	مه‌حمود خانی تورکمان که‌ندی
88	مه‌حمود مه‌حمودزاده
88	مه‌حمود مه‌حمودزاده 02
212	مه‌حمودی
88	مه‌ده‌نی جه‌هاندیده
96	مه‌ردان
97, 293	مه‌زن
44	مه‌زنه
66, 131, 212	مه‌سعود بارزانی
157, 191	مه‌لا به‌ختیار
89	مه‌لا په‌شید مام عه‌لی
89	مه‌لا سمایی فه‌قی پیسی
226	مه‌لا سه‌عید
229	مه‌لا عه‌بدوئلا
89	مه‌لا که‌چه
222	مه‌لا مسته‌فا
222	مه‌لا مسته‌فا بارزانی
89	مه‌لا مه‌حمودی زه‌نگه‌نه
89	مه‌لا مه‌لای
232	مه‌لا ئه‌حمه‌د
89, 90	مه‌نسور ئه‌میری
202	مه‌نفی
96	مه‌نگور
38, 70, 93, 95, 111, 149, 156, 158, 162, 181, 208, 229, 232, 288, 293, 367	مه‌هاباد
31, 91, 183	مه‌هدی
183	مه‌هدی خان
45	مه‌یدان

ن

89	ناجی پاشایی
1061	نازدار
89	ناسر سادقی
212	ناسری په‌زازی
147, 1152	ناکام
227	ناوده‌شت
268	ناوزه‌نگ
118, 181, 202	ناویان
89	ناوه‌ندی هاوکاری حیزیه‌کانی کوردستانی ئێران
1000, 1005, 1008, 1011, 1015	نجداد
158, 170, 200, 224, 544, 993, 1019, 1051	نسرین قاسملو
997, 999, 1004, 1014, 1019, 1032, 1048	نظام
13, 21, 26, 28, 95, 98, 121, 123, 124, 151, 160, 169, 171, 173, 175, 199, 206, 217, 223, 271, 282, 1151	نووسهر
226	نوئین
	نی 22, 229
226	نیاز
268	نیازی
	نیو 46, 227

29, 45, 70, 89, 105, 122, 128, 131, 150, 210, 252, 268, 277	نێوان
89	نهدا میری
18, 97	نەژاد
21, 49, 118, 141, 143, 156, 221, 224, 290, 291, 544, 1006, 1050	نەسرین
141, 156, 290, 1006, 1050	نەسرین جهداد
221, 544	نەسرین قاسملۆ- هێلینا کرۆلیج
96	نەغەدە
84	نەقشەبەندی
33, 47, 262, 287	نەمر
290, 292	نەناس
280	نەوتی
102, 1151	نەوزاد
22, 28, 115, 154, 155, 158, 211, 267, 270	نەوشیروان
22, 28, 115, 154, 155, 212, 267, 270	نەوشیروان مستەفا

ه

89	هاشم فەقێ سالح
89	هاشم هەمزەبی
255	هانی
212	هاوار
230	هاویر
230	هاوبەش
90	هاوبەیمانی هێزە سیاسییەکانی کوردستانی ئێران
230	هاودل
183	هاودەنگ
0, 1, 17, 21, 35, 37, 40, 44, 48, 51, 53, 55, 57, 61, 64, 65, 91, 94, 100, 110, 147, 159, 161, 170, 176, 190, 194, 196, 198, 200, 215, 224, 233, 250, 266, 274, 281, 1018, 1025, 1029, 1031, 1035, 1042, 1051, 1053, 1057, 1060, 1062, 1064, 1066, 1151	هاوڕێ باخەوان ...
0, 1, 17, 35, 37, 40, 48, 51, 53, 55, 57, 61, 64, 65, 94, 100, 110, 147, 159, 161, 170, 176, 190, 194, 196, 198, 200, 215, 224, 233, 250, 266, 274, 281, 1018, 1025, 1029, 1031, 1035, 1042, 1051, 1053, 1057, 1060, 1062, 1064, 1066, 1151	هاوڕێ مستەفا
91	هاوکاری
29, 46, 73, 129, 210, 268, 277	هزر
26, 27, 106, 154, 158, 217, 263, 1054	هوما تاهیر
18	هۆزانەوان
215	هۆزە
95	هۆشمەند
121, 160	هۆشمەند عەلی مەحمود حەمەد
121, 160	هۆکار
129, 218, 254	هۆنراوە
77	هێدی
137, 156, 164	هێرش
96	هێزی پێشەوا
233, 1152	هێژا
265	هێلین
122, 221, 279	هێما
181	هێمن
90, 208, 209, 225, 231, 232, 233	هێمن عوسمان
90	هێمن مەکرانی
208, 233	

209, 231, 233.....	هه‌یمن موکریان
90.....	هه‌یوا
90.....	هه‌یوا میرزایی
24, 28, 96, 122, 129, 131, 253, 267.....	هه‌یووه
230, 368	هه‌یرمان
230	هه‌یرمن
0, 1, 18, 68, 130, 226, 234, 250, 737, 746, 998, 1001, 1003, 1009, 1012, 1016, 1154	هه‌ژار
0, 1, 18, 68, 130, 737, 746, 998, 1001, 1003, 1009, 1012, 1016, 1154.....	هه‌ژار کامه‌لا
234, 250	هه‌ژار موکریان
202, 222, 229, 255	هه‌ست
18, 262	هه‌ستی
18.....	هه‌ستی که‌ریم
219, 254	هه‌ستیار
18.....	هه‌فال
18.....	هه‌فال نه‌ژاد
217, 276	هه‌لوئیس
87.....	هه‌له‌بچه
169.....	هه‌مزه
47, 49, 201, 226	هه‌میشه
79.....	هه‌مین
22, 97, 202	هه‌نگاو
230	هه‌وال
17, 66, 67, 108, 129, 132, 181, 191, 203, 218, 253, 257, 276, 1008	هه‌ولی
18, 23, 31, 56, 66, 72, 90, 96, 109, 124, 125, 131, 166, 177, 178, 271, 272	هه‌ولێر

و

96.....	وان
287.....	وانا
41, 86, 96, 101, 102, 103, 116, 118, 149, 151, 154, 155, 181, 221, 229, 288, 289, 293, 294, 367, 369	ورجی
211	وریا
33, 287	وزارت اطلاعات
1010	وزمان
30, 46.....	وشیار
262, 281	وشه
31, 33, 34, 36, 38, 39, 41, 44, 49, 56, 59, 62, 63, 65, 73, 97, 99, 101, 103, 111, 115, 116, 118, 120, 123, 125, 126, 129, 132, ..	ولات
133, 135, 137, 139, 143, 145, 147, 151, 160, 162, 164, 166, 168, 169, 172, 174, 175, 178, 179, 185, 187, 193, 197, 199, 202,	
204, 207, 208, 210, 213, 215, 219, 223, 230, 232, 251, 256, 257, 258, 260, 263, 268, 270, 272, 275, 281, 282, 287, 288, 289,	
291, 292, 294, 369	ویکیپیدیا
17.....	وینه
13, 27, 35, 37, 40, 41, 46, 47, 48, 51, 53, 54, 57, 59, 61, 64, 65, 76, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 87, 93, 100, 101, 102, 103, 108, ..	
110, 111, 112, 113, 116, 118, 120, 126, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 162, 164, 166,	
168, 170, 176, 179, 182, 184, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 198, 200, 208, 213, 215, 224, 231, 232, 233, 234, 250, 258, 260,	
266, 270, 281, 288, 289, 290, 291, 292, 301, 304, 327, 332, 343, 406, 425, 431, 461, 489, 500, 511, 540, 544, 598, 646, 655,	
664, 692, 702, 710, 740, 752, 832, 838, 881, 895, 914, 918, 925, 929, 937, 942, 960, 963, 966, 970, 998, 1003, 1006, 1018,	
1031, 1035, 1036, 1039, 1040, 1042, 1043, 1049, 1050, 1051, 1053, 1054, 1058, 1060, 1064, 1075, 1090, 1092, 1095, 1102,	
1118	وه‌زاره‌تی پلاندانان
257	وه‌زاره‌تی داد
128	وه‌زیره
280	

وهسان 227
 وهستا برایی بهننا 90
 وهستا برایی نهجار 90
 وهیسی 87

ی

یاد 47, 49, 226, 265, 1030, 1034, 1048, 1052
 یاداشت 25, 38, 125, 207, 230

ئ

ئادهم بهشیری 75

ی

یار 29, 368

ئ

ئاراس 0, 1, 18, 114, 134, 163, 167, 996, 1006, 1020, 1151
 ئاراس حسۆ 0, 1, 18, 996, 1006, 1020
 ئاراس ئیلنجاغی 0, 1, 18, 114, 134, 163, 167
 ئاراسته 29, 95
 ئارام 22, 75, 107, 122, 210
 ئارام فهرزانه 75

ی

یاران 1048

ئ

ئاریا 260
 ئازاد 45, 202, 211, 279
 ئازاد بهرواری 212
 ئازاد جهلال 211
 ئازادی 26, 27, 31, 36, 46, 60, 80, 154, 158, 211, 217, 230, 262, 265, 277, 304, 1054
 ئازاده 228

ی

یاسا 222, 279

ئ

256, 263	ئاسان
287	ئاسایش
369	ئاستو
22	ئاسمان
75	ئاسۆ
75	ئاسۆ ئەحمەد
75	ئاسۆ ئەحمەدیان
115, 1151	ئاسۆی حاجی واحد
29, 106, 150, 169, 262, 265	ئاشتی
265	ئاشتی خواز
24, 213, 276	ئاشکرا
150, 225	ئاشنا
75, 96, 101, 222, 367	ئاغا
75	ئاغا سدیق رەنگ پێژان
46	ئاکام
18	ئاکو
18	ئاکو مارانی
41, 97, 103, 155, 228, 288	ئاگری
226	ئالا
263	ئالمان
18, 29, 217	ئاماده
183	ئامیز
75	ئاھەنگ
202	ئاوا
263	ئاوات
229	ئاویان
32, 132, 214, 267, 1152	ئاوینە
28, 45, 129, 154, 254, 270, 278	ئايا
211	ئایار
69, 75, 151, 294	ئایین
230	ئۆقرە
75	ئیبیراھیم بەھرام پوور
75	ئیبیراھیم شیخالی
75	ئیبیراھیم شەریفی
212	ئیبیراھیم ئەحمەد
33, 287	ئیتلاعات
41, 103, 155, 288	ئیحسان نوری پاشا
38, 154, 158	ئیدریس بارزانی
38, 1151	ئیدریس مستەفا
133	ئێراق
21, 26, 28, 33, 36, 38, 39, 42, 43, 44, 66, 70, 74, 78, 79, 80, 81, 82, 86, 89, 91, 93, 97, 107, 128, 131, 141, 149, 181, 197, 201, 206, 210, 221, 252, 262, 265, 268, 275, 287, 368	ئێران
21, 28, 45, 66, 71, 96, 105, 128, 151, 197, 201, 210, 254, 268	ئێستا
75	ئێستیوار توفیق رەجەبی
76, 96	ئیسماعیل
76	ئیسماعیل شەریفزادە

84	ئێقبال سه فه ری
76	ئێقبال که ریم نه ژاد
78, 97	ئیلام
222, 254	ئێواره
91	ئهبوبه کر راد
76, 93	ئهمه د هه بیب
76, 93	ئهمه د هه بیبی
76	ئهمه د خانی شه جیی
76	ئهمه د خانی فاروقی
211	ئهمه د کوردی
76	ئهمه د ئاغا
76	ئهمه د ئیمامی
76	ئهمه د خانی که لتگه
76	ئهمه دی وه ستا هه سه ن
24	ئهدو نیس
268	ئهدهب
76, 217	ئهرده لان
76	ئهرده لان بێهروزی
23	ئهرزش
262	ئهمار
29, 182, 217, 294	ئه ستۆ
159, 369, 1152, 1153	ئه سه ده ره شید
76	ئه سه ده دی خودایار

ی

93	یه عقوب ئهمه د
----	----------------

ئ

76, 255	ئه فسه ر
76	ئه فسه ر سالک
18	ئه فین
18	ئه فین ته یفوور

ی

22, 31, 107, 131, 191, 211, 222, 268	یه کیتی
49, 54, 73, 115, 133, 168, 179, 189, 253	یه کیتی نیشتمانی کوردستان

ئ

18, 76, 95, 260, 276	ئهمیر
76	ئهمیر جه هاندیده
18	ئهمیر سیراجه دین
76	ئهمیر ئه لیا سی

90	ئەمىن یوسفی
24, 33, 129, 217, 265, 280, 287	ئەنجام
22, 29, 71, 75, 86, 107, 129	ئەندام
18, 77	ئەوین
77	ئەوین حەكیم پوور
18	ئەوین كامەران
77	ئەيوب هونەرور

سه‌رچاوه‌کان

1. ئەم پەرتووکه بەتایبەتی لەلایەن (نووسەر) هوه له رۆژی 2022-10-01 بۆ کوردیپیدیا نێردراوه
2. academia.edu
3. Dîroka Kurdî Kurdish History 04-06-2025
4. Fahad Gardawan
5. hewalname.com
6. 2023-10-28 hewalname.com
7. 2023-08-06 hewalnameh.com
8. Jamal Najari
9. jiyar.dk
10. kurdistanmedia.com
11. kurdpa.net
12. ronahi.net
13. tr.abcdef. wiki
14. Wikipedia
15. Wikipedia
16. www.rudaw.net
17. /www.rudaw.net
18. ئاراس جاف 2025-03-21
19. ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا
20. ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - شاھۆ حوسێنی
21. ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان
22. ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (نووسەر) هوه له رۆژی 2024-07-20 بۆ کوردیپیدیا نێردراوه
23. ئەم بەرهەمه بەتایبەتی بۆ کوردیپیدیا نەنێردراوه! پێشتر خواوەنه‌که‌ی یان لایه‌نی سییه‌م له ئنته‌رنێت بڵاوی کردووه‌ته‌وه و هاوکارانی کوردیپیدیا ئه‌رشیفیان کردووه.
24. پێنوسه‌کان
25. پەرتووکی: ئیدریس مسته‌فا بارزانی و بارزانییه‌کان باشتر بناسین، نووسینی؛ حامید گه‌وهه‌ری، 2014، لاپه‌ره 313
26. په‌یجی وێنه‌کۆنه‌کانی شارباژێر
27. په‌یجی کۆنه‌واری کورده‌واری له فه‌یسبووک
28. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ ئینستگرام
29. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ پینترێست؛ په‌یجی (رێبین هاوژی)
30. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ په‌یجی (rfan Sideeq) رێکه‌وتی 2026-04-12
31. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ په‌یجی (ئاسۆی حاجی واحید) رۆژی 2024-03-13
32. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ په‌یجی (ئهرشیفی کوردی) رۆژی 2025-09-12
33. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ په‌یجی (محهمه‌د نه‌وزاد) رۆژی 2023-08-18
34. تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ په‌یجی (ناوه‌ندی پێشمه‌رگه‌ دێرینه‌کانی دیموکرات) رۆژی 2023-06-08

35. تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ فهیسبووک؛ په یجی (رۆژ میدیا) سالی 2020
36. تهواوی که ناله کانی راگه یاندن 2023-03-10
37. حزبی شیوعی
38. دهنگی کوردستان
39. شیرکو ناکام
40. فهیسبووک (موحیب مه هابادی) - 2023-07-12
41. فهیسبووک (بابان سه قزی)
42. فهیسبووک به ریز کاک (سۆران که ریاسیان)
43. فهیسبووک به ریز (رهشید زه رواوی)
44. فهیسبووک به ریز کاک (سۆران که ریاسیان)
45. فهیسبووک محمه د میر حه مید
46. لاپه ره ی فیسبوکی هیزی پیشه وا
47. لاپه ره ی هاوری کرێکار
48. مالبه ری ئاوینه
49. مالبه ری ئاوینه - 2020-07-12
50. مالبه ری ئاوینه - 2020-07-14
51. مالبه ری سپی میدیا - 2019-12-04
52. مالبه ری کوردپا - 2018-07-05
53. مالبه ری کوردستان و کورد - 2018-06-06
54. مالبه ری کوردستان و کورد - 2022-01-18
55. مالبه ری 28-07-2021 - (zaniary.com)
56. مالبه ری hewalname.com
57. مالبه ری گوڤاری تیشک
58. مالبه ری کتیبخانه ی دیجیتالی - 2024-09-29
59. مالبه ری کوردستان و کورد - 2022-08-23
60. مالبه ری کوردشۆپ - 2023-07-13
61. موقع http://pydrojava.org/- 23-12-2022
62. میترا نیوز
63. وه رگێرانی کوردیپیدیا - ئەسعه د رهشید
64. کتیبخانه ی دیجیتالی
65. کوردیپیدیا د دنیا نییه که دروست سه رچاوه ی ئەم بابته له کوپوهیه! یارمه تیمان بده بۆ دۆزینه وه ی سه رچاوه که ی
66. که یفی ئەسعه د
67. ئاماده کردنی کوردیپیدیا
68. ئاماده کردنی کوردیپیدیا - کامه ران ئاکره یی
69. ئاماده کرنا کوردیپیدیا یی - کامه ران ئاکره یی
70. تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ فهیسبووک؛ په یجی (ئه رشیفی کوردی) رۆژی 2025-09-12
71. فهیسبووک (بابان سه قزی)
72. وه رگێرانا کوردیپیدیا یی - کاروان م. ئاکره یی

- Çavkanî: Kurdîpêdiya, bo kurdîpêdiya hatiye wergerandin bi rêya: Aras Hiso.73
<https://buyerpress.com/> - 11-01-2025.74
<https://de.z-lib.fm>.75
<https://kurdi.welateme.net/> - 13-07-2025.76
<https://kurdistanmedia.com>.77
<https://kurdshop.net/> - 03-01-2024.78
<https://kurdshop.net/> - 17-05-2024.79
institutkurde.org.80
kurdish-library.com.81
 82. ئاماده که رژهی کوردیپیدیا - ئه سعه د رهشید
academia.edu.83
 Social Media; Facebook; Page (Dîroka Kurdî Kurdish History); Date 09-06-2026.84
 Translated for Kurdipedia by: Milano Mohammed Salih Source: Kurdipedia.org.85
Website 13-07-2015.86
Website academia.edu.87
Website cbsnews.com 02-07-2005.88
Website dckurd.org 30-07-2019.89
Website dengekurdistan.nu 13-07-2001.90
Website du.diva-portal.org 2024.91
Website en.radiozamanah.com 14-03-2019.92
Website en.wikipedia.org.93
Website gettyimages.de.94
Website hanahr.org 08-07-2025.95
Website institutkurde.org.96
Website institutkurde.org 1989.97
Website iranicaonline.org 01-01-2000.98
Website irannewsupdate.com 28-03-2016.99
Website iranprobe.com 26-11-1998 .100
Website iranrights.org .101
Website iranrights.org 13-07-2014 .102
Website iranwire.com 18-04-2026 .103
Website iusy.org 18-05-2025 .104
Website kurdishlobbyaustralia.com 13-07-2024 .105
Website kurdishpolicyanalysis.com 22-05-2026 .106
Website kurdishprogress.com 17-07-2025 .107
Website kurdistantribune.com 12-07-2013 .108
Website kurdistantribune.com 29-05-2011 .109
Website kurdpa.net 13-07-2025 .110
Website lit-verlag.de 2017 .111

Website news.bbc.co.uk 05-07-2005	.112
Website pdki.org 05-07-2023	.113
Website pdki.org 09-07-2018	.114
Website pdki.org 11-07-2019	.115
Website pdki.org 13-07-2020	.116
Website pdki.org 14-07-2016	.117
Website pdki.org 15-07-2019	.118
Website pdki.org 27-06-2019	.119
Website pdk-iran.org	.120
Website ranrights.org	.121
Website rebelleaders.org	.122
Website rudaw.net	.123
Website rudaw.net 13-07-2021	.124
Website rudaw.net 15-07-2018	.125
Website semanticscholar.org	.126
Website telegraphindia.com 03-07-2005	.127
Website theamargi.com 11-04-2026	.128
Website theinsightinternational.com 09-01-2013	.129
Website theinsightinternational.com 11-07-2009	.130
Website theinsightinternational.com 12-07-2009	.131
Website theinsightinternational.com 13-07-2015	.132
Website theinsightinternational.com 17-07-2008	.133
Website theinsightinternational.com 19-06-2009	.134
Website tishk.org 20-07-2025	.135
Website tqadry.wordpress.com 12-07-2013	.136
Website unpo.org 03-07-2019	.137
Website web.archive.org 28-04-2012	.138
Website 17-07-2012	.139
Website carolprunhuber.com	.140
Website tishk.org 13-07-2024	.141
wikipedia.org	.142
تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ تویتر؛ (Pinterest Kurdi) رۆژی 2023-05-31	.143
ویکی پدیا	.144
institutkurde.org	.145
hewalname.com	.146
هه ژار کامه لا - Übersetzt von Kurdipedia	.147
هه ژار کامه لا - Vorbereitet von Kurdipedia	.148
Website .lehmanns.de 05-08-2014	.149
Website .parlament.gv.at 16-04-1997	.150

Website .parlament.gv.at 16-06-1997	.151
Website de.linkedin.com 26-04-2026	.152
Website de.wikipedia.org	.153
Website derstandard.at 03-08-2016	.154
Website derstandard.at 05-07-2005	.155
Website derstandard.at 11-08-2005	.156
Website derstandard.at 18-01-2007	.157
Website deutsch.anf-news.com 13-07-2020	.158
Website diepresse.com 01-10-2012	.159
Website diepresse.com 12-10-2011	.160
Website diepresse.com 13-07-2019	.161
Website diepresse.com 18-01-2015	.162
Website diepresse.com 18-06-2009	.163
Website diepresse.com 19.08-2016	.164
Website diepresse.com 30-07-2016	.165
Website diepresse.com 31-12-2015	.166
Website ebay.de	.167
Website fob.at 01-03-2023	.168
Website iran-update.com 13-10-2013	.169
Website kurdishinstitute.be	.170
Website meinbezirk.at 13-07-2024	.171
Website mena-watch.com 06-11-2020	.172
Website mena-watch.com 14-04-2026	.173
Website oe24.at 18-06-2009	.174
Website onb.digital	.175
Website onb.digital 12-02-1991	.176
Website onb.digital 14-07-1989	.177
Website parlament.gv.at	.178
Website parlament.gv.at 01-02-1990	.179
Website parlament.gv.at 05-06-1997	.180
Website parlament.gv.at 05-11-1997	.181
Website parlament.gv.at 06-05-1997	.182
Website parlament.gv.at 10-06-1997	.183
Website parlament.gv.at 14-05-1997	.184
Website parlament.gv.at 14-06-1997	.185
Website parlament.gv.at 16-04-1997	.186
Website parlament.gv.at 16-06-1997	.187
Website parlament.gv.at 19-03-1997	.188
Website parlament.gv.at 21-03-1997	.189

Website parlament.gv.at 22-01-1997	.190
Website parlament.gv.at 29-04-1997	.191
Website parlament.gv.at 29-07-1997	.192
Website parlament.gv.at 05-06-1997	.193
Website pdki-de.org 11-07-2023	.194
Website pdk-iran.org	.195
Website profil.at 20-10-2014	.196
Website rojikurd.net 12-07-2017	.197
Website sites.google.com	.198
Website sites.google.com 2011	.199
Website sn.at 12-07-2019	.200
Website spiegel.de 02-07-2005	.201
Website taz.de 15-07-1989	.202
Website taz.de 17-07-1989	.203
Website vienna.at 12-07-2019	.204
Website vienna.at 13-07-2006	.205
Website vienna.at 16-01-2007	.206
Website welt.de 02-06-2005	.207
Website wien.orf.at 13-07-2014	.208
Website wien.orf.at 13-07-2019	.209
Website wienerzeitung.at 10-07-2014	.210
Website wienerzeitung.at 11-10-2013	.211
Website zackzack.at 14-07-2024	.212
Website.parlament.gv.at 12-06-1997	.213
Websiteparlament.gv.at	.214
www.derstandard.at 28.03.2017	.215
www.hagalil.com 12-01-2012	.216
jinhaagency.com 11-03-2023	.217
موقع (bsj.uobasrah.edu.iq) 2025-03-15	.218
ahewar.org 25-03-2010	.219
/https://rojnews.news	.220
humanities-collections.exeter.ac.uk	.221
التواصل الاجتماعي تلكرام؛ الصفحة (مكتبة دلدار) ؛ تاريخ 2024-07-12	.222
التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة (مكتبة شانا) ؛ تاريخ 2023-03-12	.223
تۆره كۆمه لایه تییه کان؛ فه یسبووک؛ په یجی (Barzan Mohammad Abbas) رۆژی 02-	.224
2023-03	
موقع (shababkurd.wordpress.com) 13-07-2012	.225
این مقاله توسط (نویسنده) در تاریخ 2024-07-02 برای کوردیپیدیا ارسال شده است.	.226
تۆره كۆمه لایه تییه کان؛ تویتەر؛ (حزب دمكرات كردستان ایران) رۆژی 2023-03-11	.227

228. تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ توییتۆر؛ (حزب دمکرات کردستان ایران) رۆژی 2023-03-08
229. مانیپهری bingol.edu
230. وب سایت 2013 (krmanshanazadi.blogspot.com)
231. وب سایت kurdistanmedia.com
232. وب سایت کجارو
233. <file:///C:/Users/User/Desktop/IranKurdistani.pdf>
234. <https://rojnews.news>
235. <https://www.avatoday.net>
236. <https://www.hdp.org.tr>
237. <https://www.kurdistan24.net>
238. <https://www.rupelanu.org>
239. kurdarastirmalari.com
240. 2024-07-20 kurdistan24.net

ئهم بايندهره، سه‌رئه‌نجامي كاري به‌رده‌وامي چه‌ند سا‌له‌ي
ئه‌رشيفواناني كوردیپیدیا. به‌بلا‌وكردنه‌وه‌ي ئهم به‌ره‌مه‌مه
كوردیپیدیا هیچ ده‌ستكه‌وتیكي ماددی په‌یداناکات. ت‌كایه له‌ كاتی
سوودوهرگرتن له‌م بايندهره له‌ تۆژینه‌وه و نووسینه‌كانتاند، ئاماژه به
ناوی ئهم بايندهره، ژماره‌ي وه‌شان، سالی ده‌رچوون و كوردیپیدیا
بكه‌ن.

This binder is the result of several years of continuous work by Kurdipedia archivists. Kurdipedia will not receive any material gain from the publication of this work. Please mention the name of this binder, version number, year of publication and Kurdipedia when using this binder in your research and writings.

kurdipedia.org

contact@kurdipedia.org

كوردیپیدیا، پرزانیاریترین سه‌رچاوه‌ي كوردییه.

2008-2026

